

Den

Grønlandske Ordbog,

omarbeidet

af

Sam. Kleinschmidt;

udgiven

paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet og med
det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Understøttelse

ved

H. F. Jørgensen.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1871.

Den

Grønlandske Ordbog,

omarbeidet

af

Sam. Kleinschmidt;

udgiven

paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet og med
det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Understøttelse

ved

H. F. Jørgensen.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1871.

Fortale.

Ved Bearbeidelsen af denne nye Udgave af den grønlandske Ordbog har man fornemmelig havt for Øie 1) at rette og fuldstændiggjøre den, saavidt man formaaede det, og 2) at gjennemføre den Skrivemaade, som i de senere Aar har dannet sig her i Landet og nu er temmelig udbredt, men hidtil endnu har savnet den nødvendige Støtte for at kunne blive almindelig fulgt.

Hvad det Første angaaer, saa har der forholdsviis ikke været megen Anledning til egentlige Rettelser, hvorimod man i mange Tilfælde har meent at burde betegne Ordenes, navnlig Stamordenes, Betydninger mere udførlig, end Tilfældet er i den forrige Udgave. Derved maa dog erindres, at der paa den ene Side her forholdsviis findes ligesaa Mange, der tale deres Sprog ucorrect, som i de europæiske Lande, medens paa den anden Side Dialecternes Forskjelligheder i Forhold til Befolkningens Tal her ere langt større paa Grund af dens Adspredthed, og at dette, det Ene med det Andet, her ofte gjør det langt vanskeligere at udfinde den rette Betydning. — For at imødegaae den Vidtløftighed, som kunde blive en Følge af den udførligere Forklaring af mange Ord, har man derimod udeladt mange, som ere dannede med ganske almindelige Affixer; og saadanne ere i Regelen kun anførte, enten naar de bruges i en eller anden speciel Betydning, eller hvor en eller anden Udtryksmaade fortrinsviis er i Brug fremfor en anden, som ellers kunde sige det Samme, eller hvor en Skjelnen imellem lignende er magtpaaliggende, eller hvor man dermed har meent bedre at kunne tydeliggjøre Stammens Grundbetydning, som forbliver Grundlaget i ethvert deraf dannet Ord, hvor meget dette end er sammensat. Ligeledes ere mange Provincialismer udeladte, da de dog ikke kunde optages fuldstændig (eftersom man ikke kjender dem alle), og desuden mange af dem kun have en meget indskrænket Anvendelse. Særlig Angivelse af, hvor saadanne bruges, indes kun hos faa, da de fleste kun ere i Brug i en enkelt mindre Egn, og andre

i to eller flere langt fra hinanden beliggende Egne, men ikke i de mellemliggende. — (En anden Art af Udeladelser maa desværre forudsættes at finde Sted, nemlig at et eller andet almindelig brugeligt Ord er glemt at anføre, dog vil der af saadanne forhaabentlig ikke findes mange.) — Derimod er der tilføiet adskillige Ord, hvoriblandt ogsaa nogle, som maae betragtes som nye, nemlig som have dannet sig i de senere Aar deels ved Underviisningen her i Seminariet, deels ved en Revision og resp. Fuldførelse af Bibeloversættelsen, hvormed man her i flere Aar har været sysselsat; saadanne Ord findes mærkede ved en lille Stjerne foran. — Særlig Omhu er der ved denne Bearbeidelse af Ordbogen anvendt paa, saavidt muligt, at opstille til Sagen svarende Udtryk for visse aandelige Begreber, som hovedsagelig tilhøre den christelige Synskreds, og hvoraf nogle, tilmed meget væsentlige, ifølge urigtig Opfattelse af Ordenes Betydning alt i længere Tid i Skriftsproget ere blevne udtrykte deels mangelfuldt og deels feilagtigt, saaledes at derved gives Anledning til Uklarhed eller endog ligefrem Usandhed i Ting, som vedrøre Menneskets inderste Liv. I dette Punkt concentrerer sig egentlig det første af de i Begyndelsen nævnte Øiemed ved denne Omarbeidelse. — Ved Ordenes Forklaring overhovedet er man især gaaet ud paa at gjengive deres eiendommelige Betydning saa nøiagtig som muligt, hvorfor saadanne Betydninger, som et Ord kun i visse Tilfælde eller under visse Omstændigheder kan faae eller synes at faae, som oftest slet ikke ere anførte, for ikke at give Anledning til en feilagtig Brug af saadanne Ord, eller til at der underlægges dem en Betydning, som de dog ikke have. Som Følge heraf vil der oftere synes at mangle et Udtryk, især for visse overførte Begreber, hvor den grønlandske Anskuelse er gaaet en anden Vei; med Hensyn til saadanne Ord skulde Registret i de vigtigste Tilfælde indeholde den fornødne Antydning, hvorledes Meningen af saadanne for det Grønlandske fremmede Overførelser i fornødent Fald dog nogenlunde nær kan gjengives. Hvor det grønlandske Ords Begrebsomfang hos os er spaltet i flere og saaledes maa udtrykkes ved flere Ord af mere eller mindre forskjellig Betydning, ere disse holdte fra hverandre ved Tal, saaledes at den Betydning, som maa ansees for nærmest at udtømme Grundbetydningen, i Regelen staaer først; kun undtagelsesviis er den sat summarisk tilsidst, hvilket let vil kunne kjendes.

Hvad Skrivemaaden angaaer, saa er den fremgaaet af Trang til Consequents og Overeensstemmelse imellem Sprog og Skrift, i hvilken Henseende den tidligere ikke kunde tilfredsstille, da nogle af Sprogets Lyde ikke vare repræsenterede, andre derimod dobbelt. Saaledes findes bl. A. — for at bruge de Benævnelser, som anvendes for det saakaldte linguistiske Alphabet — den fricative Lingual (her ss) almindeligst skreven rs, imedens den samme Betegnelse ogsaa anvendtes for en Dobbeltconsonant, nemlig Forbindelsen af det gutturale r og det dentale s; den fricative Palatal (her g) betegnedes imellem Vocaler gjennemgaaende ved g, foran en Consonant derimod som oftest ved k; af de explosive Orallyde skreves den ene (p) paa to forskjellige Maader, nemlig i Enden af et Ord b, ellers p; af de andre betegnedes to (det gutturale ĸ og det palatale k) paa een og samme Maade, nemlig ved k, indtil Nogle af de Senere begyndte i nogle Tilfælde at skjelne imellem dem; og hvad Vocalerne angaaer, saa var der saa godt som ingen Grændse imellem

Brugen af a, æ, e og i. At opdage nogen Regel for Consonanternes Enkelt- eller Dobbeltskrivning var for en Grønlænder absolut umuligt. — Der har forholdsviis været Mange iblandt Grønlænderne, som have forsøgt paa ved de Bogstaver, som vare givne, at skrive deres Sprog i Overeensstemmelse med de Lyde, hvoraf det bestaaer, saaledes at de ikke betegnede den samme Lyd paa forskjellig Maade eller forskjellige Lyde paa samme Maade; men enten oversaae de de skarpe Vocaler, eller de bibeholdt den regelløse Dobbeltskrivning af Consonanterne, eller de kunde ikke skjelne imellem, om en Vocal er skarp ved et g eller et v eller uden en sluttende Consonant, da den svage Udtale af saadanne i en stor Deel af Landet gjør dette yderst vanskeligt[1]). Ved at lægge disse Bestræbelser sammen og fortsætte dem er den her fulgte Skrivemaade omsider opstaaet. Dengang Undertegnede udgav sin grønlandske Grammatik (1851), var denne Skrivemaade saa at sige endnu i sin Barndom, og der forekommer som Følge deraf i samme Grammatik adskillige Feil, som nu her i Ordbogen, saavidt muligt, findes rettede.

Endnu et Par Ord om Ordbogens Indretning. Den alphabetiske Orden er her den almindelige, med e skilt fra i, og o fra u, skjøndt dette egentlig er imod det grønlandske Sprogs Natur; ĸ er indskudt foran k, og ng efter n. Dog staae de til samme Stamme hørende Ord ikke altid i denne Orden, men ofte enten saaledes, at de mest brugelige eller paa den simpleste Maade dannede staae først, eller og saaledes, at de umiddelbart af Stammen dannede Ord hvert for sig staae sammen med deres særskilte Afledninger; kort sagt, som det syntes at falde naturligst. — De Verber, hvis Natur er afgjort transitiv (saaledes at de uden Suffix have enten passiv eller reflexiv Betydning), ere her allevegne opførte med det simple 3die Persons Suffix: han — ham eller det. Med samme Suffix staae desuden nogle, som bruges med og uden Suffix, men som deels synes at maatte opfattes saaledes, at den transitive Form er Grundformen, og den suffixløse halvtransitiv (f. Ex. issingmigpâ, ĸimerdlòrpâ, umerpâ), deels maaskee ere egentlig intransitive, men hvor Brugen med et Suffix er den overveiende (saaledes navnlig oftere de ved Suffixet -rĸúpoĸ eller -rĸúpâ dannede). De, som staae uden Suffix, ere enten absolut intransitive eller saadanne, som, skjøndt de ogsaa bruges med Suffixer, dog maae betragtes som hovedsagelig intransitive (hvilket ofte bedst kan kjendes paa Participiets Betydning). — Navneord, som enten aldrig eller saa godt som aldrig bruges uden et Suffix (saasom f. Ex. alle Benævnelser paa Legemets Dele), ere opførte først i Grundformen, da denne maa kjendes, naar der skal føies Affixer til den,

---

[1]) Den, som maaskee har været heldigst i denne Retning, var en nu afdød Catechet i Nordgrønland, ved Navn Wittus Steenholdt, som efterhaanden havde dannet sig en selvstændig Skrivemaade, der staaer omtrent midt imellem den tidligere og den her anvendte. Den samme Mand, som, uagtet han aldrig havde forladt sit Fædreland, ikke alene talte og skrev temmelig godt Dansk, men bl. A. ogsaa havde en ganske mærkelig Evne til at definere et grønlandsk Ords Betydning paa Dansk, har ogsaa, formodentlig uden selv at vide af det, ydet et væsentligt Bidrag til denne Udgave af Ordbogen, idet nemlig et af ham gjennemgaaet og rettet Exemplar af Fabricius's Ordbog, som dertil velvillig blev overladt af Eieren, har kunnet benyttes derved.

men i Regelen umiddelbart derhos med Suffix (som f. Ex. amek, isse, kanek, kak, sak &c). — Nogle Navneord bruges baade med ĸ og k i Enden, og enkelte af disse saa forskjelligt, at det er umuligt med Bestemthed at sige, hvilken der er den rette Form; for saadanne har enten Rimeligheden eller den mest udstrakte Brug maattet være afgjørende. — Et indcirklet grønlandsk Ord foran et andet antyder i Regelen, at den vedføiede Betydning kun gjælder, forsaavidt som dette underforstaaes, og at det altsaa i tvivlsomt Tilfælde maa tilføies. — De hos nogle Ord i Parenthes tilføiede grønlandske Definitioner hidrøre uden Undtagelse fra Grønlændere. — Hvor -mik, -mit &c. staae tilføiede i Parenthes, er det kun for at vise, hvilken Casus der udfordres, hvorfor de altid staae i den samme (singulare) Form, ogsaa hvor denne ifølge Ordets Natur aldrig kan bruges. — Da ui og uvi (ue, uve) eller ua og uva lyde eens, og ligesaa i mange Egne ai, au og â, saa vil det sandsynligviis oftere hændes, at man søger et Ord, som enten begynder med eller indeholder en af disse Forbindelser, paa det Sted, hvor det ikke findes; enkelte saadanne Ord er der henviist til paa det andet Sted, men at gjøre det gjennemgaaende, syntes at ville blive for vidtløftigt.

Da man under Bearbeidelsen heraf lige til det Sidste har opdaget Feil i det Grønlandske, som vare oversete, kan det jo neppe betvivles, at der endnu findes saadanne; forhaabentlig ere de dog ikke mange.

Godthaab i Grønland, August 1866.

Sam. Kleinschmidt.

Naar ogsaa jeg, som har havt den Ære at besørge Udgivelsen af nærværende Ordbogsarbeide, tillader mig herved at ledsage det med nogle Linier, da skeer Saadant ikke for at medgive det min Anbefaling; det vil nok vide at anbefale sig selv, dets Fortrin ville for Kyndiges Øine være tydelige nok, og jeg er overtydet om, at dets Værd inden forholdsviis kort Tid vil være almindelig anerkjendt. Det skeer kun for til foranstaaende Forfatterens Fortale at knytte følgende, maaskee dog ikke ganske overflødige Smaabemærkninger og for at bede om Overbærelse for, hvad jeg for min Deel maatte have forseet derved.

Udeladelsen i 2den Afdeling af Tilhængspartiklerne: le, lo &c. &c., hører ikke til de ufrivillige; den er begrundet i disses fra de egentlige Tilhængsords eller Affixers væsentlig forskjellige Characteer, og de turde vel ansees for mere hjemmehørende i Grammatiken.

Registret, som ligesom i den ældre grønlandske Ordbog skulde repræsentere en dansk-grønlandsk Deel og saaledes væsentlig bestaae i Henviisninger til selve Ordbogen, har selvfølgelig ikke kunnet forfattes, førend denne forelaa fuldstændig trykt. Man vil bestræbe sig for, at ogsaa det kan udkomme saa snart som muligt, dog vil det neppe kunne skee førend henimod Udgangen af Aaret 1872. Iøvrigt vil det maaskee ogsaa for Brugen befindes hensigtsmæssigst at have det særskilt.

Det er en Selvfølge, at jeg under Arbeidet med Udgivelsen har gjort mig særlig Umage for at see de tidligere mulig oversete Feil i det Grønlandske paa behørig Maade rettede; men de, som selv have havt at gjøre med Arbeider af den Slags, ville nok kunne forstaae, at mine Bestræbelser i saa Henseende desværre dog ikke ere lykkedes efter Ønske. Der haves allerede enkelte Exempler derpaa, af hvilke jeg ikke undlader her strax at hidsætte følgende som de væsentligste:

Side 75, Spalte 1 (under igdlo): igdlugssârssuaĸ skal være: igdlûssârssuaĸ;
Side 76, Sp. 1 (under igdluk): igdlugtorpoĸ skal være: igdlugtorpoĸ og igdlugtôrpoĸ;
ligesaa de 2 umiddelbart derefter Følgende:
igdlugtorpai og igdlugtôrpai,
igdlugtûpâ og igdlugtôrûpâ;
S. 359, Sp. 2: tasíssersorpâ skal være: tasíssersûpâ.

Og der vil utvivlsomt findes flere saadanne. En saavidt muligt fuldstændig Fortegnelse derover er man betænkt paa at lade følge med Registret.

Med Hensyn til den danske Text, for hvilken jeg i en vis Grad maa bære Ansvaret, eftersom der derover var givet mig temmelig frie Hænder, da vil man maaskee paa sine Steder finde Sproget noget tungt og tvungent; men de 2 Sprogs i saa høi Grad forskjellige Tankegang og Bestræbelsen for at gjengive den fremmede Tanke og Mening paa eengang saa nær, udtømmende og kort som muligt maae i saa Henseende være vor Undskyldning. Hvad Retskrivningen i samme danske Text angaaer, da skylder jeg at bemærke, at den ikke er Forfatterens og heller ikke ligefrem min, men skulde være den almindelige, anordningsmæssige, saa at Opgaven ogsaa i denne Henseende har havt sine særlige Vanskeligheder for mig, som jeg maa beklage, at det heller ikke er lykkedes for mig ganske at overvinde. Imidlertid har jeg bestræbt mig derfor efter bedste Evne og taget Molbechs danske Ordbog (Udgaven af 1833) til Hjælp. Skulde man stødes over Et og Andet, da beder jeg, at man vilde eftersee hos Molbech, inden man ligefrem dømmer mig derfor.

Da den store Forskjel imellem omstaaende Datum under Forfatterens Fortale og nedenstaaende turde være noget paafaldende, kan jeg ikke lade den ganske uberørt, men skal dog indskrænke mig til at betegne den nærmest som et Slags Vidnesbyrd om bl. A., hvor langt Grønland ligger borte, idet jeg derhos ikke undlader at tilføie, at Bemyndigelsen til at paabegynde Udgivelsen blev givet mig i Efteraaret 1869. — At jeg ikke har kunnet besørge den hurtigere og bedre, end skeet er, det turde maaskee ogsaa tildeels tilskrives de i mere end een Henseende saare trykkende Omstændigheder, under hvilke jeg samtidig har befundet mig; jeg vover i ethvert Tilfælde at haabe velvillig Overbærelse for de Forseelser, som det trods al anvendt Omhu ikke er lykkedes mig at undgaae ved dette Arbeide.

Kjøbenhavn, Februar 1871.

H. F. Jørgensen.

Forkortelser m. M.

Adv., adv. — Adverbium, adverbialt.
anal. — analog.
App. — Appositioner.
bl. A. — blandt Andet.
d. S. s. — det Samme som.
eft. Omst. — efter Omstændighederne.
egentl. — egentlig.
ell. — eller.
f. — og det følgende.
ff. — og de følgende.
fig. — figurlig.
fork. — forkortet.
Gram., gram. — Grammatik, grammatikalsk.
htr. — halvtransitivt.
i Alm. — i Almindelighed
Interj. — Interjection.
jvf. — jævnfør.
intr. — intransitivt.
m. M. — med Mere.
navnl. — navnlig.
neml. — nemlig.
o. A. — og Andet eller Andre.
o. a. M. — og andet Mere.
o. desl. — og deslige.
o. Fl. — og Flere.
omtr. — omtrent.
Part. — Participium.
pass., Pass. — passivt, Passiv.
Pl. — Pluralis.
Pron. — Pronomen.
Prov., prov. — Provincialisme, provincielt.
Præpp. — Præpositioner.
recipr. — reciprok.
refl. — reflexiv.
resp. — respective.
s. o. — se ovenfor.
s. n. — se nedenfor.
s. S. — se Samme.
s. d. F. — se det eller de Følgende.
s. Foreg. — se Foregaaende.
saal. — saaledes.
sc. — scilicet.
Sg. — Singularis.
spec. — specielt.
tr. — transitivt.
ɔ:
&c. og &c.

Indic. — Indicativ.
Interr. — Interrogativ.
Cjnct. — Conjunctiv.
Sbjnct. — Subjunctiv.
Opt. — Optativ.

Imp. — Imperativ.
Inf. — Infinitiv.
Nmp. — Nominalparticipiet.

Subj. — Subjectiv.
Obj. — Objectiv.
Mod. — Modalis.
Loc. — Localis.
Abl. — Ablativ.
Term. — Terminalis.
Vial. — Vialis.

N. — nordlandsk.
S. — sydlandsk.
L. — labradorsk.
NGr. — Nordgrønland.
SGr. — Sydgrønland.
Labr. — Labrador.

m. S. — med Suffix.
u. S. — uden Suffix.

t., s., ts. bag ved et Verbum betegne Participiets Endelse: tok ell. sok ell. tsok.
(Findes kun, hvor den almindelige Regel ikke giver det.)

I og II ere satte til Ord, som i det Ydre i Grundformen ere eens, men dog maae antages at være af forskjellig Oprindelse.

2. ell. 3. bag ved et Nomen betyder, at det henhører til disses 2den ell. 3die Classe; de, som intet Tal føre, høre til 1ste Classe.

[ ]. Saadan Parenthes om en heel Artikel betegner vedkommende Ord som et i den Form ubrugeligt og undertiden tillige ubekjendt Stamord.

( ). Saadan Parenthes om et grønlandsk Ord og dets Betydning betegner det som en Mellemdannelse, der som saadan ikke selv bruges, men dog findes i andre yderligere Afledninger.

— imellem det Danske staaer enten istedetfor en Gjentagelse af det Forrige ell. for et udeladt, supplerende, men iøvrigt ligegyldigt Ord.

Første Afdeling:

Selvstændige Ord og Interjectioner.

a.

á, en Interjection, som bruges, naar man bliver pludselig forbauset, men i det Samme fatter sig igjen.

â, Interj.; et Tilraab, for at tilvende sig Ens Opmærksomhed. Naar det bruges alene, lyder det næsten som om der var et h foran: hâ, ell. háhâ, hør dog! hvad er det Du gjør der! (forbydende). Men almindeligst bruges det enten hængt bag ved et andet Ord, som derved, hvis det er et Nomen, faaer vocativ Betydning, f. Ex. ûmâ-â, ell. ûmâk-â, Du der! hør! atâta-â, Fader! mána pit--saorкajartoк-â, dette her kunde være meget godt, hvad? — eller foran et demonstrativt Pronomen, f. Ex. âmána ell. auna ell. âjuna (af â og una), her er det! âjinga (af â og inga), der henne er det! âsavna, der nede er det! Pl. âmáko, auko, âjuko, âjíko, âsavko, her ell. der henne ell. der nede ere de! — eller med visse Affixer, for at gjøre opmærksom paa En enten kjælende eller smigrende: ānguaк-una, ell. ānguа--rârssuk-una, ell. med Harme ell. Vrede: ârssuaк-una, ârssuakasik-una.

âle, egentlig: men (se) der! Er en interjectionslignende Partikel, som undertiden bruges for at fremhæve Modsætningen imellem Personen og dens Gjerning ell. Tilstand, forsaavidt nemlig denne ikke skulde ventes af hiin. âle piniartumik taine--кartoк, og saa kaldes han en Erhverver! saaledes pleie ellers Erhververne ikke at være. âle tagpîtsup sanâ, skulde man nu troe, at det er en blind Mands Arbeide?

aeк s. âк II.

agfaк &c. s. avigpoк.

aggerpoк, s. kommer; er underveis; nærmer sig.

aggiúpâ, kommer ell. er underveis med det.

aggerfik, m. S. **aggerfia**, den Vei, han kom.

aggiut, m. S. **aggiutá**, den Dag, han var underveis.

âgiaк, s. âк I.

agiarpoк, gnider paa Noget frem og tilbage, især: 1) filer; 2) spiller paa Violin ell. et andet Strygeinstrument. M. S. **agiarpâ**, 1) filer det ell. paa det; 2) spiller Violin til den (Sangen), ell. spiller den (Melodien).

agiaк, 2. en Violin.

agiúpâ, gnider det imod Noget (-mut). natermut agiutdlugo torкigsísavoк, ved at gnide det mod Gulvet, vil det nok blive lige.

agiut, 1) en Fiil. 2) en Violinbue.

agiorpoк, svæver over Noget (en Fugl). M. S. **agiorpâ**, svæver over det.

agdlagpoк &c., s. agdlak.

agdlaк (Labr.), en Landbjørn.

agdlak, m. S. **agdlai**, dens Figurer; Striber ell. forskjelligt formede (ikke runde) Pletter paa Noget. agdlaкarpoк, der er Figurer paa det. ilaminik agdlalik, Noget, hvorpaa der er Figurer af selve Stoffet (ikke paasyede ell. paatrykte ell. desl.), f. Ex. Damask, ell. presset Papir ell. Sligt.

agdlagtôк (med mange Figurer; stærkt figureret eller plettet), 1) en grønlandsk Sælhund i sit 2det og 3die Aar, en saakaldet blaasidet Sælhund; 2) en Sexskilling (saaledes benævnt fra den Tid, da en saadan Sælhunds Skind kostede 6 Skilling).

agdlagtûnguaк, **agdlagtûtsiaк**, en mindre Sælhund af samme Slags.

agdlagtôrssuaк, samme i 4de Aar, hvor den er næsten fuldvoxen.

agdlagpoк, skriver (egentlig: gjør Figurer; men i denne almindelige Betyd-

ning bruges Ordet uden Suffix neppe mere). M. S. **agdlagpâ**, gjør Figurer paa det, nemlig 1) udsyer det; syer Zirater paa det; 2) skriver paa det.

agdlagkat (Pl. af agdlagaĸ), 1) skrevne ell. trykte Sager; Skrifter; Bøger; 2) et Brev; 3) Skriften.

agdlagarsivfigâ, faaer ell. har faaet Brev fra ham.

agdlagagssaĸ, bedre **agdlagag-ssiaĸ**, Skrivpapir. agdlagagssiat aulángitsut, en heel Bog Papir.

agdlagte, m. S. **agdlagtâ** ell. **ag-dlagtia**, den der skriver for ham (1 Gang).

agdlagtigâ, har ham til at skrive for sig (1 Gang); lader ham skrive Noget for sig.

agdlagtarpoĸ, 1) skriver ofte ell. jævnlig; m.S. — paa det; 2) kan skrive; har lært at skrive.

agdlagtartoĸ, En, der pleier at skrive; en Skriver, Secretair. M. S. **ag-dlagtartuat**, den, der pleier at skrive for dem; deres Secretair.

agdlagtartigâ, har ham til Secretair (det Samme som agdlagtigâ, men gjentagende ell. jævnlig).

agdlagtagkat, (Pl. af agdlagtagaĸ), en Dagbog eller anden Bog, hvori der jævnlig skrives.

agdlagfik, et Skrivested; især: et Skrivebord ell. Skrivepult.

agdlagtarfik, en Skrivetavle.

agdlagfigâ, 1) har det til Skrivested; skriver derpaa; 2) skriver til ham.

agdlangneĸ, 3. 1) det at skrive. agdlangneĸ naluvoĸ, han veed ikke at skrive ɔ: kan ikke skrive; 2) et Skrifttegn. *agdlangnerit atuáinarissat, Bogstavskrift; Skrifttegn, hvoraf hvert betegner en enkelt Lyd; agdlangnerit katerîgkat, Stavelsesskrift (som Cherokesernes); ag-dlangnerit taissarissat, Ordskrift; Skrifttegn, hvoraf hvert betegner et heelt Ord. uvagut atuáinarissanik ag-dlagtarpugut, Sînamiut taissari-ssanik agdlagtarput, vi skrive med Bogstavskrift; Chineserne skrive med Ordskrift.

agdlaut, Noget at skrive med; især: 1) Kridt; 2) en Pen.

agdlautigâ, 1) skriver dermed; 2) skriver derom.

agdlausiut, en Pennekniv.

agdlât, endogsaa. uko agdlât, endogsaa disse. unatarmáne agdlât nivdli-ngilaĸ, endogsaa da de pryglede ham, taug han stille. Bruges meget ofte med en foranstaaende Terminalis, som ofte forstærker Betydningen noget, f. Ex. sa-munga agdlât imaĸángilaĸ, endogsaa heelt vester ude er der intet aabent Vand. ulimakúnguanut agdlât ka-terssúsáput, det skal samles Alt, endogsaa indtil de smaa Huggespaaner. ku-serninguanut agdlât tamaisa ka-máutarpai, han yttrer sin Brede imod Alt, endogsaa (indtil) imod Draaberne, der dryppe ned. Lidt anderledes synes Betydningen at være i Forbindelsen imâg-dlât ell. taimâgdlát, s. S.

agdleĸ, 3. en Angeltaske. Navnet efterligner Fuglens Stemme.

agdlernaĸ, Prov. en Rokke.

agdleroĸ, 2. et Kjæbebeen; en Underkjæbe (paa Mennesker og Dyr). **agdle-rue**, hans eller dens Underkjæber.

agdlerulavoĸ og **agdlerulârpoĸ**, klapprer med Tænderne (af Kulde).

agdlorpâ, rykker Kjæbebenet løs fra Hovedet, ved at tage med Haanden om Underkjæben og holde imod Overkjæben (paa et Dyrs Hoved).

agdlerpoĸ, I., Prov. føder et dødt ell. ufuldkomment Foster.

agdlerut, et dødfødt ell. utidigt Foster.

agdlerpoĸ, II. afholder sig fra visse Ting (af Overtro, f. Ex. naar En er syg ell. død). M. S. **agdlerpâ**, afholder sig fra det (et Arbeide, eller en vis Spise ell. Sligt).

agdlerûpâ og **agdlerutigâ**, afholder sig fra Noget for ham ell. for hans Skyld.

agdligaĸ og agdligarpâ, s. ake (under e).

agdlikarpoĸ, s. aligpâ.

agdlivoĸ, s. angivoĸ.

agdlo, m. S. **agdlua**, 1) en Sælhunds Aandehul i Isen (som den mod Foraaret udvider saaledes, at den kan komme op igjennem det); 2) en lille Aabning eller Rift i en Fangeblære, hvorigjennem Luften kan komme ud;

3) Hullet i Fuglepilens forreste Ende, hvor Jernet er indsat.

agdluaĸ, 2. et Fiskehul; et hugget Hul paa Isen til at fiske igjennem.

agdluarpâ, egentl. vel: tilintetgjør dens lille Hul (jvf. inuarpâ, niaĸuarpâ), neml.: 1) spalter Fuglepilen ved Jernet (ufrivillig, ved at træffe med den paa noget Haardt); 2) tætter Fangeblæren ved at klæbe et Stykke Ulkeskind ell. Sligt indefra paa en lille Aabning i den. U. S. pass.

agdlorpâ, s. agdleroĸ.

agdlorpoĸ, dykker; gaaer under Vandet (en Søfugl).

agdlunâĸ, 2. (Pl. agdlunássat) en Rem.

agdlunâriarpoĸ ell. **agdlunâkátârpoĸ** ell. **agdlunâriakátârpoĸ**, svinger sig paa en Rem eller Line.

agdlunaussaĸ, et Reb, et Toug, en Line, Bindegarn o. desl. (alt Slags Rebslagerarbeide). Mindre rigtig bruges det samme Ord i flere Egne ogsaa om Hamp, Blaar og Værk; s. d. F.

agdlunaussâraĸ, 2. Seilgarn.

agdlunaussiagssat (Pl.), Hamp.

agdlunaussiornikut (Pl.), Blaar; Hampeblaar.

agdlunaussat ingivtigkat (Pl.), Værk; opplukket Tougværk.

agpa, en Alk.

agpaliarssuk ell. (S.) **agpâraĸ**, 2. en lille Alk; Dverg-Alk; ogsaa kaldet Søkonge.

agpardluk, en høinæbbet Alk; Klub-Alk.

[**agpâ**, fører det ud. Synes at være blot en Biform af anipâ; jvf. minipâ. Deraf:]

agsarneĸ, 3. Østenvind; Vind ud af Fjorden; Fralandsvind. (I Diskobugten bruges nok agsarneĸ blot om ret Fralandsvind; om Vind lige ud af Fjorden derimod anisarneĸ).

agsarnerpoĸ (ell. anisarnerpoĸ, s. Foranst.), det blæser Østenvind eller ud af Fjorden.

agsarnânguaĸ ell. **agsarnaussânguaĸ**, en sagte Østenvind.

agsarnânguarpoĸ, det lufter lidt fra Øst.

agsivoĸ (htr. for agpâ), 1) fører Noget ud (d. S. s. anitsivoĸ); 2) almindeligst i den særskilte Betydning: opkaster Blod; har Blodspytning.

agsit m. S. **agsisâ**, den anden Mave hos Drøvtyggerne; Netmaven.

agtat ell. **agtakut** (Pl.), en Mødding; m. S. **agtakue**, hans ell. deres Mødding.

agterpai (Pl.) htr. **agterivoĸ**, gaaer ud med Feieskarn eller Sligt (i flere Gange); bringer det ud paa Møddingen; d. S. s. anisiterpai.

âgpâ, htr. **âgsivoĸ**, krænger Skindet af det (et mindre Landdyr ell. en Fugl).

âgtorpâ, flaaer det (et større Landdyr, ved at skjære det op langs Bugen).

âgtût, en spids Kniv til at flaae Rensdyr og desl. med.

agpaivoĸ, drages med Døden; er ved at miste Aandedrættet.

agpipoĸ, istemmer Sangen; er Forsanger. M. S. istemmer den (Sangen); synger den for.

agpisalûpâ, taler haardt til ham; skjænder paa ham; bebreider ham Noget.

agsikúmagtaĸ, d. S. s. sakamagtaĸ, s. sakagpâ.

agsagpâ, slaaer paa det, saa det kan høres, ell. for at frembringe en Lyd af Slag. Bruges sjelden, og er tildeels endogsaa ubekjendt; almindelig er derimod:

agsagtorpâ (káine), banker paa sin Kajak (ell. hvad Fartøi det er), enten for at blive bemærket, f. Ex. naar man ankommer i Mørke, eller for at skræmme et Sødyr under Forfølgelsen.

agsarneĸ, agsit, agsivoĸ, s. agpâ.

agsut, stærkt; dygtigt; saare; af alle Kræfter. agsut inûvdluarĸuvavkit, jeg byder Dig saare at leve vel ɔ: jeg siger Dig Levvel af ganske Hjerte. agsut angingilaĸ, den er just ikke overmaade stor. Bruges meget ofte som Interj. for at opfordre til Anstrængelse: dygtigt! brug dine Kræfter!

agsorssuaĸ, **agsungârssuaĸ**, **agsungâtsiaĸ**, det Samme noget forstærket.

agsororpoĸ, bruger sine Kræfter; anstrænger sig.

agsorûpoĸ, 1) d. S. s. Foreg. (Egentlig dog reflexivt: anstrænger sine Kræfter paa sig selv). 2) Pl. **agsorûput**, de anstrænge sig med hverandre, nemlig enten ved at brydes, eller ved at bære eller løfte Noget sammen af alle Kræfter.

agsorûpâ og **agsorûtigâ**, anstrænger sine Kræfter paa ham eller det; strides stærkt med ham ell. det.

agssagpâ, river det op; vælter det op; især: river Jorden eller Muldet op; graver der ell. omkring det (enten med Hænderne ell. med et Værktøi); oprøder Jordskorpen deromkring. U. S. pasſ.

agssatdlagpâ, vælter ell. vender det om, saa det, der var øverst, kommer nederst; lægger det omvendt ned. — — U. S. 1) vender sig om; lægger sig paa den anden Side (et Menneske paa sit Leie); 2) er lagt om; er vendt.

agssatdlagterpâ, ell. Pl. -rpai, vælter ell. vender det om stykkeviis, det ene efter det andet. ivssoĸ agssat--dlagterpâ, vælter Jordsmonnet stykkeviis; pløier. Men i Pl. ivssut agssat--dlagterpai, vender Tørvene (som ligge til Tørring).

*(ivssumut) **agssatdlagterut**, en Plov.

agssakarpoĸ, vælter om; tumler om, saa det Øverste kommer nederst.

agssakâvoĸ, triller; løber rundt; ruller ned ell. langs hen ad Noget.

agssakâssoĸ, 1) Noget, som løber rundt (i Alm.); 2) et Hjul.

agssakâtípâ, triller det; ruller det frem.

agssagîkut, en Beenknap paa Siden af Kajakken, hvorpaa Harpunstokken hviler og hindres fra at trille ned i Vandet.

[**agssaĸ**, Pl. **agssat** ell. **agssait**, Gods ell. Brænde ell. Sligt, som enten er losset paa Land ud af et Fartøi, eller baaret ned, for at læsses i; Last, der ligger paa Stranden. Bruges neppe mere, derimod det Følgende heraf dannede:]

agssartorpoĸ, 1) bærer saadant Gods ell. Last op fra ell. ned til Stranden; 2) fører med et mindre Fartøi Lasten fra et større (navnl. et Skib) i Land eller omvendt; 3) bærer overhovedet Noget op ell. ned ell. i Huus, især i en Andens Tjeneste; gjør Tjeneste som Bærer eller Lastdrager. M. S. bærer det op ell. ned ell. ind; transporterer det i en Andens Tjeneste.

agssartût, bruges paa nogle Steder om: et Skibs Storbaad (med hvilken Lasten bliver bragt til og fra Borde); ellers usingiaut, s. S.

agssak, 1) en Finger; 2) den Deel af Haanden, hvor Fingrene ere samlede: Haanden imellem Haandledet og Fingrene; 3) det tilsvarende Led paa et Dyrs Forbeen: Benet nærmest ovenfor Tæerne. Pl. **agssait**, den hele Haand. agssait nâvdlugit, Hænderne ell. Fingrene til Ende ɔ: ti. M. S. Pl. agssai, hans Haand ell. Hænder.

agssangmio, en Fingerring.

agssaut, Underarmbenet (fra Albuen til Haandledet hos Mennesker og Landdyr; og hos Dyr Kjødet derpaa indbefattet).

agssarĸoĸ, 1) Overarmbenet (fra Skulderen til Albuen); hos Dyr: Boven; 2) Prov.: Næstsøskendebarn.

agssaussat (Pl.), m. S. **agssaussai**, hvad der ligner Fingre; især: 1) Tænderne i en Rive; 2) de smaa fingerlignende Trevler ved Fiskenes Mave.

agssagiaĸ, 2. og **agssagiarssuk**, en Krabbe. (Forsaavidt dermed betegnes to forskjellige Arter, anvendes begge Ordene nok ikke allevegne eens, og i nogle Egne slet ikke; s. sâgtuaĸ).

agssagssorpoĸ, bruger Hænderne bestandig; har altid Noget at bestille.

agssagssoriaĸ, 2. Prov. en Guitar.

agssaligpâ, 1) gnider det mellem de flade Hænder, især Lampemos, som derved bliver til et groft Pulver, saaledes som det bruges til Væge i de grønlandske Lamper; 2) overhovedet: gnider det til et groft Pulver. Htr. **agssalîvoĸ**.

agssaligut, helst i Pl. **agssaligutit**, et Rivejern.

agsserpâ, agssiorpoĸ, agssivâ, s. auk.

âgssik, 3. 1) Larven til en Sommerfugl, som danner sit Hylster af Jord og Mosstumper; 2) et fabelagtigt Dyr, som beskrives høist forskjellig, men altid som noget saare Frygteligt. Hvilken af begge Betydninger, der er den oprindelige, er vel vanskelig at afgjøre; maaskee dog den sidste.

agssoĸ, m. S. **agssua**, den Side, som Vinden staaer paa; Vindsiden; Luvsiden. agssumut, mod Vinden. agssu--anit, fra Vindsiden.

agssumukarpoĸ og **agssumôr--poĸ**, farer eller gaaer mod Vinden; har Vinden imod.

agssorĸûpâ, feiler det forover; passerer det paa Vindsiden.

agssorpoĸ, meest m. S. **agssorpâ**, arbeider sig frem imod Vinden (med en Baad); roer imod Vinden og kommer derfor kun langsomt frem.

agssorparpoĸ ell. **agssorparter-poĸ**, vinder op imod Vinden (saavel ved at roe imod den, som og ved at krydse sig frem).

agssortorpâ, siger ell. gjør ham imod; strider ham imod (enten med Ord ell. ved at gjøre det Modsatte af det, den Anden ønsker).

agssortûput (Pl.), de stride hinanden imod; især med Ord: de trættes eller disputere med hinanden.

agssuarâ, htr. **agssuardlerpoĸ** (-mut), dadler ham; laster ham; har Noget at sætte ud paa det, som den Anden siger ell. foretager; har Noget imod ham; holder ikke med ham; er ham imod (enten med Ord, eller og blot i Tankerne). taima oĸartartut agssuaritdlârâka, jeg holder aldeles ikke med dem, der sige saaledes. agssuarissarpavkit atug-kangnik torĸúngisaĸartáinaravit, jeg har det imod Dig, at Du stadig lader Noget ligge af det, Du har brugt. Sjeldnere om livløse Ting: kan ikke komme tilrette med det; har Noget at udsætte paa det. Jvf. issorâ.

agssuardlersigâ, har ham imod sig; dadles ell. lastes af ham.

agssuardlintigâ, har ham ell. det til Aarsag til at være imod; foranlediges derved til Dadel ell. Modsigelse.

agssuardlerajugpoĸ, har altid Noget at sætte ud paa En, hvad man end gjør; er dadlesyg.

agssuarnarpoĸ ell. **-rnaĸaoĸ**, 1) man dadler ell. laster ham ꝛc., hvilket ofte bliver det Samme som: han maa dadles; han er lastværdig; 2) man har ham imod sig; man kan ikke komme tilrette med ham; han vil ikke lade sig sige; 3) er vanskelig at faae Bugt med; foraarsager meget Bryderi (livløse Ting). autdlarumáinarmat agssuarnaĸaoĸ, man har Meget imod det, at han absolut vil reise (hvori tillige den Tanke ligger: men det er forgjæves). kissuk mána ĸipingavatdlârmat agssuarnaĸaoĸ, da dette Stykke Træ er altfor fordreiet, er det næsten umuligt at faae det, som det skal være.

agssuarnáipoĸ, 1) er ulastelig; 2) er uberygtet.

agtat, agtakut, agterpai, s. agpâ.

agtorpâ, htr. **agtuivoĸ**, rører ved det; berører det (1 Gang og forbigaaende).

agtûmavoĸ (-mut), ell. m. S. **ag-tûmavâ**, er i Berøring med det; staaer ell. ligger umiddelbart op til det. Pl. **agtûmáput**, de ere i umiddelbar Berøring med hinanden (vedvarende).

agtoĸut, m. S. **agtoĸutâ**, egentlig det, hvorved eller hvormed det rører ved det Andet, neml. Noget, der lægges imellem, hvor to Ting berøre hinanden (for at forhindre Gnidning ell. desl.). Jvf. neruvssarĸut.

agtoĸutserpâ, anbringer et saadant Mellemlag paa det.

agtorsugpoĸ s. atorsugpoĸ.

ai, Interj. 1) saa? det var meget; det havde jeg ikke ventet. Med en anden Betoning, hvorved det ofte kommer til at lyde, næsten som om der var et h foran, betyder det samme Ord: 2) hvad siger Du? jeg forstod det ikke.

aiâ, Interj.; et Suk, som næsten udelukkende bruges af Kvinder og Børn, og hyppigst i den Forbindelse: aiâ, ĸaso-ĸaunga, o, hvor jeg er træt!

aigdlerpoĸ, s. aivâ.

ailaĸ, 2. fortættet Uddunstning; neml. 1) Sved paa Kroppen; 2) Damp ell. Fugtighed, der sætter sig paa Noget ligesom Sved.

ailarpoĸ og **aitdlerpoĸ**, s. 1) sveder; er i Sved (et Menneske); 2) beslaaer sig med Fugtighed (noget Koldt). igalât aitdlerput, Vinduerne ere dugede. (Ligelydende er hos Mange aig-dlerpoĸ, s. under aivâ).

áipaĸ, m. S. **áipâ**, den (Førstes) Anden; den Anden af To, som følges ad (jvf. ardlaĸ og igdluk). Især 1) hans Kammerat; 2) hans ell. hendes Ægtefælle; 3) den Anden i Rækken (efter hvilken der godt kan følge Flere). arfineĸ áipât, den Syvende. áipagssaĸángi-langa, jeg har Ingen at følges med; eller: der er Ingen, som vil følge med mig (neml. naar det gjælder om at faae En med sig; jvf. ilagssaĸ. áipara, min Kammerat, ɔ: den, som jeg følges med. Man betragter ved dette

Ord den Anden som Hovedperson og sig selv som den Ringere; jf. ila II.). — Vial. og Loc. heraf bruges foruden i deres alm. Betydning specielt i følgende: **áipâgut**, næste Aar; matuma **ái-pâne**, i den anden Verden; i det andet Liv.

áipagssânik, (Mod.), 1) anden Gang; 2) for det Andet.

áipalik, 3. 1) som har En i Følge med sig; 2) som har Ægtemage; en Gift.

áipaitsoĸ, 1) en Enlig; 2) en Ugift. I sidste Betydning er dog almindeligst: **áipaĸángitsoĸ**.

áipanigpoĸ, gifter sig.

áiparâ, 1) følger med ham; gaaer med ham; 2) har ham ell. hende til Ægtefælle. áiparisavavkit, jeg vil gaae med Dig. áiparínga, følg med mig! Jvf. ilagâ.

áiparîk, i Pl. **áiparît** 1) Tvende, som følges ad; Kammerater; 2) Ægtefolk; Mand og Kone.

áiparserpâ, overtaler ham til at følge med; søger at faae ham med sig.

áiperpâ, lægger den Anden til; forskaffer en Anden til den Ene. — — — U.S. pasſ. una áipísavoĸ, der skal være En til (til den Ene, som er der); der skal være To saadanne, som denne er.

áipiúpâ, lægger den til som den Anden; lader ham ell. den være den Anden.

aipavoĸ, er raat; smager raat; er ikke kogt ell. stegt nok.

aipâlingiagpoĸ, væmmes ved Raat; kan ei fordrage at spise noget Halvkogt.

aipâlingiagâ, væmmes ved det, fordi det kun er halvkogt.

ait? Interj. vil Du? Kjære! Er en Høflighedspartikel, som gjerne føies til, naar man beder En om Noget. iga--niarit-ait? kog, Kjære! vil Du ikke være saa god at koge Maden? mána pilara-ait? lad mig faae det, hvad? maa jeg faae det?

aitdlerpoĸ, s. ailaĸ.

aitsarpoĸ, 1) gaber; gisper; spærrer sin Mund op; 2) aabner sig (Noget, som før sluttede sammen). nuna ait--sarpoĸ, Jorden aabnede sig eller fik en Revne.

aitsangavoĸ, 1) er gabende (et Menneske); 2) gaber; staaer aaben fra hinanden; slutter ikke (en Sammenføining ell. Sligt).

aitsât, 1) nu først; 2) nu nylig; lige nu. aitsât soraerpugut, nu først ell. lige nu holdt vi op. aitsât tauva, da først. Desuden bruges det ofte som Interj., dog isaafald helst forlænget ved le: **aitsâtdle**, 1) nu først skal det være rigtigt; om igjen! 2) nu først kommer det rigtigt; pas nu paa! 3) nu først hørte man Sligt; det var ogsaa Noget at komme med.

aitsârdluínaĸ, lige nu i dette Øieblik.

aivâ, htr. **aigdlerpoĸ**, henter det; afhenter det.

aigdliúpâ, henter Noget (-mik) til ham ell. paa hans Vegne.

âpâ, htr. **âtsivoĸ**, bringer det; neml. 1) bringer det bort; leverer det til sin Eiermand ell. den, der skal have det (-mut); 2) bærer det frem.

âtsivigâ, bringer ham Noget (-mik); bærer Noget frem til ham.

âtsorpâ, htr. **âtsnivoĸ**, smitter ham. Jvf. tunitdlagpâ.

âtsornarpoĸ, er smitsom; man kan blive smittet af det. nápaut âtsornartoĸ, en smitsom Sygdom; Smitsot.

aja, m. S. **ajâ** hans ell. hendes Moster.

ajagâ, har hende til Moster.

ajaussaĸ, m. S. **ajaussâ**, Prov. hans ell. hendes Halvmoster; Moders Søskendebarn, som og er Fruentimmer.

ajagpâ, sætter stivt imod det; især: 1) støder ham ell. det fra sig med Armen; 2) holder det stivt fra sig (enten med Hænderne ell. med en Stang ell. Lignende); 3) sætter Noget stivt imellem det og en anden Gjenstand, for at forhindre det fra at falde imod denne; 4) sætter Tværtræerne i en Kajak ell. Tofterne i en Konebaad (som holde Siderne stive fra hinanden); 5) u. S. **ajagpoĸ**, træffer med et Legetøi, som kastes iveiret ved en Traad, for at opfanges paa en Pind, som den er bunden til (og gjøres af Træ ell. af Hovedskallen af en Hare, ell. hvad dertil kan bruges).

ajagaĸ, 1) frastødt; fraholdt &c.; 2) ovenmeldte Legetøi.

ajagarpoĸ, leger med et saadant Legetøi.

ajagkârpoĸ, (-mut), støder imod; tørner imod med Enderne, saa det ikke

kan komme i den Retning, som det skulde (noget Langt, som skulde svaies rundt ell. lægges i en anden Retning). Jvf. ajar--kipok.

ajagpagtorpok, støtter paa Hænderne, idet han bevæger sig frem (En, som ikke kan gaae paa Benene alene, ell. en Kajak, som med Hænderne skubber sig frem imellem Stene ell. Iisstykker, hvor han ikke kan komme til at bruge Aaren). M. S. **ajagpagtorpâ**, støtter med Haanden paa det; enten for at bevæge sig saaledes frem, eller for at holde det fast.

ajagpârpok, kæntrer med sin Kajak paa saa grundt Vand, at han kan naae Bunden med Aaren, og derved reise sig igjen (en Dreng, for at øve sig).

ajagssarpok, støder i Noget med et spidst Redskab, saa det bliver siddende paa det. M. S. støder i det —.

ajagssautit, (Pl.), en Gaffel.

ajagssáussuit, (Pl.) 1) en Fork; 2) en stor Madgaffel.

ajagssauvok, (forkortet for ajagag--ssauvok), kan stødes tilbage ell. tilside; negativt ajagssáungilak, kan ikke stødes tilside; er urokkelig.

ajagtarpâ, 1) i Almindelighed: støder ell. stødte ham ell. det flere Gange fra sig, ell. pleier at støde det fra sig, ell. kan støde det fra sig (saasom han har gjort det oftere før); 2) i Særdeleshed: htr. Pl. **ajagtáiput**, de roe Baaden baglænds (siddende som sædvanlig, men stødende Aaren fra sig istedetfor ellers at trække den til sig).

ajagtorpâ, 1) støder ham ell. det bort fra sig ell. tilside ved gjentagen Bestræbelse; støder til ham, indtil han er af-veien; 2) forskyder ham.

ajagulavok, er stiv; er stivfrossen ell. stivtørret (Klæder, Skind og desl.); og **ajagutdlarpok**, bliver stiv. Bruges ikke ret ofte; almindeligt i denne Betydning er keratavok, kerátarpok, s. S.

ajagutak, 2. (Pl. ajagútat) en Stiver under Noget; især: en Stiver til en Konebaad (til at sætte under den ene Side, naar den lægges om paa Land).

ajagutarpâ, afstiver den; sætter Stiverne under den (Konebaaden). U. S. pass.

ajagutserpâ, sætter en Stiver under eller til det (Noget, som ikke er en Konebaad).

ajâk, m. S. Pl. **ajai**, Tværtræerne i en Kajak, hvormed Sidelægterne stives fra hinanden.

ajâmivâ (kajak, umiak), 1) gjør en Baad bredere foroven; stiver Siderne længere fra hinanden; 2) støder eller holder et Fartøi en Smule fra Land, at det ikke skal tørne paa Stenene.

ajangipok, ts. blev ligesom stødt tilbage, enten fordi der ingen Vei var, hvor han ventede det, eller fordi han blev afskrækket ved ufortjent ell. uventet ilde Behandling.

ajangisârpâ og **ajangitipâ**, afskrækker ham fra at komme tiere (ved uvenlig Behandling); tager saaledes imod ham, at han taber Lysten til at komme igjen.

ajangigâ, 1) har paa Grund af den lidte Behandling tabt Lysten til at nærme sig ham igjen; føler sig stødt tilbage ved hans Adfærd; 2) vil ikke tage det paa igjen (et Klædningsstykke, som han føler sig stødt ved at skulle gaae med). Dette og de to Foregaaende ere ikke ganske almindelige.

ajánguajâk, et snittet eller dreiet Træfad.

ajaperpok, staaer med Haanden støttet paa Noget. M.S. — paa det. Jvf. ovenfor ajagpagtorpok.

ajarkipok (-mut), ts, støder imod med Enden, inden det er kommet saa langt, som det skulde (en Gjenstand, som paa langs føres frem ell. især ind i Noget). Sjeldnere i overført Betydning: finder Modstand, inden han har naaet sit Maal; kan ikke faae udrettet, hvad han vilde. Jvf. akingmigpok.

ajarkivfigâ, støder imod det; finder Modstand der.

ajarkisârpok, kan ikke komme ind ell. igjennem, hvor man vil have det, fordi det støder an med Enden (noget Langt).

ajáupiak, 2. 1) en Stav; 2) en Krykke.

ajáupiarpok, gaaer med Stav eller Krykke.

ajáupok, falder i Vandet fra en Baad eller Kajak, idet han stiger i ell. ud af den, ved at Baaden i det Samme viger

ud fra Land, saa han kommer til at støde den fra sig og miste sin Støtte.

ajautaĸ, en Stang ell. Lignende, til at støde Noget fra sig med.

ajasô, Interj. (Prov.) det var dog underligt! det er dog ubegribeligt!

ajasôrpoĸ, forundrer sig; falder i Forundring.

ajasôrnarpoĸ, ell. **-rnaĸaoĸ**, man forundres saare over det; det er høist forunderligt.

ajasôrutigâ, forundrer sig derover. Alle disse bruges kun i det Sydlige; jvf. iâ.

ajáupiaĸ — ajautaĸ, s. ajagpâ.

ajoĸerpâ, htr. **ajoĸîvoĸ**, leder ham ved sin Underviisning i en bestemt (aandelig) Retning; faaer ham til at slaae ind paa den Vei. Er saagodtsom ude af Brug, hvorimod de Følgende deraf dannede ere almindelige:

ajoĸersivoĸ, gjør efter; fatter Underviisningen og følger den. M. S. **ajo-ĸersivâ**, følger hans Underviisning, eller hans Exempel.

ajoĸersorpâ, htr. **ajoĸersuivoĸ**, underviser ham; lærer ham Noget (-mik).

ajoĸersornerdlugpâ, htr. **ajo-ĸersuinerdlugpoĸ**, 1) lærer ham ilde; underviser ham slet; 2) lærer ham Ondt; forfører ell. forleder ham.

ajoĸersorte m. S. **ajoĸersortâ**, den, der underviser ham; hans Lærer.

ajoĸersortigâ, har ham til Lærer for sig; har sin Kundskab fra ham.

ajoĸersuissoĸ, en Underviser; en Lærer.

ajoĸersuissigâ, har ham til Lærer for Andre; lader undervise ved ham.

ajoĸersugaĸ, 2. En, som undervises; en Discipel. M. S. **ajoĸersugâ**, hans Discipel.

***ajoĸersuiartortitaĸ**, En, som er sendt for at undervise; en Missionair.

ajoĸersuineĸ, 3. m. S. **ajoĸer-suinera**, hans Læren; hans Underviisning (som Gjerning i og for sig).

ajoĸersût, Lære; Læresætning; Pl. **ajoĸersûtit**, 1) Lærebygning; 2) Lærebog. M. S. **ajoĸersûtâ**, hans Lære; den Lære ell. Læresætning, han opstiller.

ajoĸersûtipiluk, en ond Lære; en fordærvelig Læresætning.

ajoĸît, (dannet af ajoĸîvoĸ som imît af imîvoĸ, altsaa: En, ved hvem Nogen ledes i en bestemt Retning), en Catechet. M. S. **ajoĸîtât**, deres Catechet; Catecheten for dem ell. der paa Stedet. I nogle Egne bruges istedetfor dette **ajoĸê**, m. S. **ajoĸîat**, altsaa Verbalstammen i participial Betydning, hvilket ogsaa ellers finder Sted (jvf. ajorte).

ajorpoĸ, 1) duer ikke til sin Brug; er ikke som det i en vis Hensigt bør være; bl. A. er ikke rigtig; 2) efter Aff. neĸ, duer ikke til at —; er langtfra at —; 3) befinder sig meget ilde (en Syg); 4) absolut: duer ikke; er slet; er ond ell. ondt. M. S. **ajorpâ**, 1) duer ikke imod ham ell. det; er magtesløs imod det; kan ikke faae Bugt med det; 2) efter Aff. neĸ, duer ikke til at — ham ell. det; er langtfra at have ell. kunne — ham ell. det. F. Ex. nu-sûtit kilernernut nutânut ajorput, Trækplaster duer ikke paa friske Saar. âtât amê aleralugit ajorput, sortsidede Skind due ikke til Fangeremme. ka-mangneĸ ajorpoĸ, han duer ikke til at blive vred ɔ: han bliver aldrig vred. taimailivdlugo ajorneĸ ajorpoĸ, gjørende det saaledes, duer det ikke til at være uduelig ɔ: paa den Maade er det altid godt. ôĸángitsut ajorpáka, jeg duer ikke imod Raat ɔ: jeg kan ikke spise noget Raat. matua ajoĸâra, jeg er magtesløs imod Døren ɔ: jeg kan ikke faae Døren op ell. ikke faae den lukket. tusarneĸ ajorparput, vi ere langtfra at have hørt om ham ɔ: vi have aldrig eller aldeles Intet hørt om ham. ajo-rineĸ ajorpai, han duer ikke til ikke at synes godt om dem ɔ: han synes altid godt om dem. Jvf. saperpoĸ og artorpâ.

ajorneĸ, 3. det, som duer mindst; det Slettesté ell. Daarligste.

ajorssusеĸ, 2. m. S. **-ssusia**, 1) hans eller dets Uduelighed; 2) hans Ondskab.

ajortoĸ, 1) uduelig til sin Brug; 2) slet; ond; 3) den ell. det Onde; 4) Synd (som et Onde; jvf. nedenfor ajortuli-ausеĸ og ajorte). Mod. heraf bruges meget hyppigt adverbialiter i Betydning af: daarligt; ilde; f. Ex. ajortumik merssorpâ, hun har syet det daarligt.

ajortulivok (= ajortumik ilivok), handler ilde; bærer sig ondt ad; synder (i sin Handlemaade).
ajortuliorpok (= ajortumik iliorpok), udøver Ondt; gjør det Onde; begaaer Misgjerning; synder (i en udført Gjerning).
ajortulivfigâ, handler ilde mod ham; forseer ell. forsynder sig imod ham.
ajortuliorfigâ, udøver Ondt imod ham; begaaer en Misgjerning imod ham.
ajortumik pivâ, behandler ham ilde; tilføier ham Ondt. **-mik pissarpâ**, behandler ham jævnlig ilde; er ond imod ham.
ajortuliorumatôk, et misgjerningslystent Menneske (en Nidding).
ajortuliak, udøvet Ondt; ond Gjerning; Misgjerning; begaaet Synd.
ajortuliarpok, gaaer hen til det Onde ɔ: er paa Syndens Vei; færdes i Synd; fører et syndigt Levnet.
ajortuliausek, 2. m. S. **ajortu-liausia**, hans Syndighed ell. hans syndige Tilbøielighed (indbefattet hvad den gaaer ud paa, ell. hvori den yttrer sig; jvf. piúmasek); det, at og hvorledes han færdes i Synd. Jvf. n. ajuliut.
ajortûtipâ, 1) antager ham ell. det for ond ell. uduelig; 2) erklærer ham ell. det for ond ꝛc. Se ajúngitsûtipâ.
ajorte, (tilsyneladende activt Particip af ajorpâ, men Betydningen er, som om te var Stammen til Aff. tipâ, anvendt paa lignende Maade, som ellers intransitive Verbers Stammer engang imellem anvendes i participial Betydning: det, som gjør En uduelig), Synd; den medfødte og Mennesket iboende Synd og dens Udvæxter. M. S. Pl. **ajortai**, hans Synder ell. Synd. **ajortivut**, vore Synder ell. vor Synd.
ajortilik, 3. syndig; som har Synd.
ajortekángilak, er uden Synd.
ajortaiarpâ, skiller ham ved Synden; borttager hans Synd ell. Synder.
ajortaerúpok, er bleven fri for Synd.
ajortaerússutigâ, er bleven fri for Synd derved.
ajokut, det, hvorved Nogen eller Noget hæmmes ell. bliver uduelig ell. magtesløs i en vis Retning; Noget, som er til Hinder ell. Skade. Bruges især i følgende Forbindelser (og deraf videre dannede Ord):
ajokutauvok, er hæmmende; er til Hinder ell. Skade. ekiasugtut ilamingnut ajokutautdlâraut, de Dovne ere meget hæmmende for de Andre.
ajokutigâ, hæmmes ved ham ell. det, kan ikke formedelst det.
ajokuserpâ ell. hyppigst **ajokuser-sorpâ**, lægger ham Hindringer i Veien; gjør Et ell. Andet, hvorved den Anden bliver hæmmet i sin Gjerning.
ajorâ, synes ikke godt om det; kan ikke lide ham ell. det.
ajoriartorpok, bliver værre og værre. Bruges bl. A. ofte om en Syg.
ajornarpok, ell. almindeligst **ajorna-kaok**, 1) man kan ikke gjøre Noget ved ham ell. ved det; man er magtesløs imod det; og efter Aff. -nek: man kan ikke — ham ell. det; 2) det er meget vanskeligt ell. umuligt (at magte ell. iværksætte); det kan ei lade sig gjøre; 3) det være langt fra! (I denne sidste Betydning altid -rnakaok). ujaragssuak táuna ajornakaok, den Steen kan man ikke gjøre Noget ved; den maa blive, som den er. pivfigssakalersok ajornat-dlâraok, man kan ikke gjøre Noget ved den, hvis Tid (neml. til at døe) er kommen. iogalangnek ajornakaok, man kan ikke undgaae ham ell. det. sinigssak ajornakaok, Søvnen er meget vanskelig (at iværksætte) ɔ: man kan ikke faae sin Søvn. — Ofte bruges dette uden Verbalendelse: **ajornak**, i den Betydning: gid man dog havde —! nemlig forbundet med den Tanke, om ikke den Tiltalte skulde finde sig foranlediget til at afhjælpe Savnet. kakiagssak ajornak, gid man dog havde en Lyster (til at stange Fisk med)!
ajornartokángilak, det har intet Vanskeligt ɔ: der er ingen Vanskelighed ell. Umulighed ved det ell. tilstede.
ajornartôrpok, 1) møder Vanskeligheder; er nødt til at gjøre ell. at undlade det, han ellers ikke vilde have gjort ell. undladt; 2) sjeldnere: gjør Vanskeligheder (møder Vanskeligheder i Tankerne ꝛc.).
ajornartôrtipâ, lader ham møde Vanskeligheder, saa han bliver nødt til at gjøre (ell. undlade) det, som han ellers ikke vilde have gjort; tvinger ham.
ajorsivok, bliver syg.

ajorssarpoκ, 1) trænger; føler Savn; er i Nød (overhovedet); 2) er i Nød ell. Forlegenhed for Noget (-mik). pau--tigssamik ajorssaκaunga, jeg er i stor Forlegenhed for et Stykke Træ til en Kajakaare. **ajorssartut,** de Trængende. Af Nogle bruges dette Ord ogsaa i Betydning af: 3) bliver overvunden (af Nogen, -mut); hvilket dog let afstedkommer Misforstaaelse. Se artor--ssarpoκ.

ajorssaut, m. S. **-tâ,** det han trænger til ell. er i Forlegenhed for. ajorssau--tíka amerdlaκaut, der er mange Ting, som jeg er i Forlegenhed for.

ajorssautigâ, er i Forlegenhed for det; trænger til det. tamáko ajorssauti--gingiláka, dem er jeg ikke i Forlegenhed for, ell. dem har jeg nok af. tamaisa tunissarpai ajorssautigissainik, han giver hver af dem, hvad de trænge til.

ajorssivâ, kunde ikke faae Bugt med det (f. Ex. et Dyr, han ikke kunde faae dræbt, ell. et Arbeide, som blev ham for vanskeligt); maatte gaae fra det med uforrettet Sag. Bruges ikke almindelig.

ajorssipoκ, er kommen til et Punkt (en Omstændighed ɛc.), hvor han staaer som afmægtig: kan ikke mere; kan ikke komme videre (f. Ex. paa bratte Steder ell. i Isen); maa give tabt. M. S. **ajor--ssípâ,** bringer ham til et Punkt ɛc.: gjør Noget, som den Anden ikke kan gjøre ham efter (f. Ex. et kunstigt Arbeide, ell. ved at klattre op ad en Bratning, hvor den Anden ikke kan følge efter); faaer ham til at give tabt.

ajorssisípâ, bringer ham i Knibe ved at gjøre, hvad den Anden ikke kan gjøre ham efter; foranlediger, at han ikke kan komme videre ell. maa give tabt (f. Ex. ved at faae ham med sig til et farligt Sted, og saa lade ham i Stikken).

ajorssitsârpoκ, opstiller et Punkt ɛc., hvor en Anden staaer som afmægtig ɔ: gjør sig vanskelig mod En (-mut), og m. S. — mod ham; kan ikke udrettes Noget imod; neml. 1) lader sig ikke overbevise ell. tale til Rette, ell. vil ikke tage imod det, man vil give ham, o. desl. 2) gjør det, som den Anden ikke kan gjøre ham efter, ell. opstiller Noget, som den Anden ikke kan magte, og roser sig af det. Jvf. nalorssitsârpâ og usorssitsârpoκ.

ajorungnaerpoκ, 1) er ikke længer uduelig til sin Brug; er kommen i Orden (det, som var i Uorden ell. uduelígt); 2) er bleven rask igjen (en Syg).

ajuatdlagpoκ, (egentl. omtr.: er tildeels uduelig), føler sig saaret ell. fornærmet ell. krænket (f. Ex. ved ufortjent ilde Behandling, Spot ɛc.).

ajuatdlagkajugpoκ, føler sig let fornærmet ell. saaret; er pirrelig.

ajuatdlagtipâ, saarer ell. fornærmer ham; behandler ell. tiltaler ham saaledes, at han maa føle sig saaret.

ajuatdlanguartoκ, det, man fornærmes ved; saarende ell. fornærmelige Ord ell. ubillig Behandling ɛc.

ajuatdlautigâ, fornærmes ell. saares ved det.

ajugaκ, 2. 1) i Alm.: det, man er magtesløs imod ell. ikke kan faae Bugt med; 2) især: Overmand (s. d. F.).

ajugauvoκ, magtes ikke: er Overmand; er Seirherre.

ajugaussoκ, Seirherren; Overvinderen.

ajugauvfigâ, seirer over ham; overvinder ham.

ajugaκángilaκ, 1) i Alm.: er ikke magtesløs imod Noget; kan faae Bugt med, hvad det skal være (f. Ex. et Værktøi, som skjærer baade i Træ og Metal); 2) især: er almægtig.

ajugaκángitsoκ, den Almægtige (om Gud).

ajugaκángissusia (-ssuseκ, 2. — m. S.), hans Almagt.

ajukulugpoκ, 1) duer ikke synderlig til sin Brug; er i Grunden casſabel (en Ting); 2) befinder sig ikke ret vel (et Menneske).

ajúkúpoκ, anseer sig for uduelig (til en vis Gjerning); eller og: troer at maatte ansee sig for uduelig (skjøndt han i Grunden maaskee ikke troer at være det), eftersom alt det, han gjør, bliver lastet; vil helst trække sig tilbage, fordi han ikke kan gjøre Folk Noget tilpas, ell. for ikke at gjøre Fortræd ved sin Nærværelse. M. S. **ajúkúpâ,** anseer sig for uduelig eller upassende dertil ell. til ham; troer ikke at turde give sig ifærd med det ell. komme til ham.

ajulerpok, d. S. s. ajorpok, men begyndende: begynder at blive uduelig; er afslægs (en Ting); kan ikke mere; er kraftløs (et Menneske); og efter Aff. -nek: begynder ikke at kunne —; har ondt ved at —. autdlarnek ajulerpugut, det bliver vanskeligt for os at komme afsted. M. S. begynder at blive magtesløs imod ham ell. det; kan ikke komme videre med det. sanassagssaraluáka ajulerpáka, nu kan jeg ikke komme videre med mit Arbeide; jeg maa nok opgive det.

ajulersarpok, det Samme, men med Gjentagelse: 1) pleier at blive uduelig 2c. igdlarajugpatdlârtut silagtornek ajulersarput, de, som ere altfor tilbøielige til at lee, pleie at have ondt ved at blive forstandige. 2) bliver ofte ell. let kraftløs; er svag ell. skrøbelig.

ajulint og **ajût**, m. S. **ajulintá**, **ajûtâ**, det, som foranlediger hans Uduelighed ell. Kraftløshed; det, som bevirker, at han ikke kan mere. Bruges ikke sjelden om: Syndighed; s. o. ajortu-liausek.

ajungângilak, 1) er ikke af de Værste; kan nok gaae an; 2) befinder sig ikke meget ilde (en Syg).

ajúngilak, 1) duer til sin Brug; 2) efter Aff. -nek: duer til at —; kan —; 3) er ikke syg; feiler ikke Noget, der er Omtale værd; 4) er god eller godt. M. S. **ajúngilâ**, 1) kan magte ham ell. det; 2) efter Aff. -nek: kan — ham ell. det. ajúsasimángilara, jeg troer nok, at jeg kan magte ell. overkomme det (f. Ex. et Arbeide). — For at udtrykke det Modsatte af ajorpok, bruges foruden dette Ord ogsaa meget ofte iluarpok og pitsauvok, s. S.

ajúnginek, 3. den, ell. det Bedste.

ajúngissusia (-ssusek, 2. m. S.), 1) hans ell. dets Duelighed; 2) hans Godhed.

ajúngitsok, 1) duelig; 2) god eller godt; 3) det Gode. Mod. heraf bruges adverbialiter paa samme Maade som af ajortok, f. Ex. ajúngitsumik merssor-pai, hun har syet dem godt. ajúngit-sumik sagdluvok, der løi han godt o: tilgavns; det var Løgn Altsammen, hvad han der sagde.

ajúngitsulivok, handler vel; **-liv-figâ**, — imod ham.

ajúngitsuliorpok, udøver Godt; **-li-orfigâ**, — imod ham.

ajúngitsumik pivâ, gjør vel imod ham. **-mik pissarpâ**, er god imod ham. Jvf. ajortulivok ff. og iluartu-livok ff.

ajúngitsuliak, udøvet Godt; en velgjort ell. en god Gjerning.

ajúngitsûtipâ, 1) antager det ell. ham for god; 2) erklærer den ell. det for god. Jvf. iluartûtipâ og ovenfor ajortûtipâ.

ajúngigâ, synes, at det er godt; holder det for godt. Jvf. iluarâ.

ajunârpâ, 1) gjorde det galt; har gjort det saaledes, at det ikke duer; 2) gjør Noget ham til Skade (i Alm. mod sin Villie). ilánguáka ajunârpáka, der gjorde jeg mine Fæller Skade. U. S. **ajunârpok**, 1) refl.: gjorde sig selv Skade; kom galt fra det for sit eget Bedkommende; 2) pass.: har Skade af Noget, som en Anden gjorde. Hos Hedningerne bruges dette Ord ofte om: er død.

ajunârtipâ, d. S. s. ajunârpâ i Betydning 2.

ajunârsarpâ, faaer ham til at gjøre sig selv Skade; eller forleder ham til Noget, som han maa komme fra med Skade for sig selv (med Forsæt eller af Ondskab). ajunârsaissok = Satan.

ajũpá, 1) er ikke istand til at kjøbe det; har ikke Noget (-mik) at betale det med; kan ikke forskaffe ham det, han ønsker (-mik). savik ajũpâ akigssânik, han har Intet at betale Kniven med. saving-mik ajũpânga, han kunde ikke forskaffe mig en Kniv.

ajûtingilâ, 1) kan kjøbe det; 2) kan hjælpe ham med det, han ønsker.

ajûssarpok, har Lighed med at være uduelig o: duer ikke synderlig; kunde nok være bedre. Bruges ofte som et mildere Udtryk istedetfor ajorpok.

ajoríngorpok, ell. i nogle Egne **ajo-rúngorpok**, har mistet Evnen til at erholde sin tidligere Form igjen; er fra lige bleven krum eller omvendt, og kan ikke blive igjen som det var; f. Ex. et Menneske, der er bleven stiv af at have bukket sig længe, eller et krumt Stykke

Been, som ved Udblødning og Tyngsel er blevet gjort lige. (Ordet synes at være nærmest dannet af ajore, som muligen kunde betyde Noget, som er blevet aldeles uduеligt til at blive igjen, som det var før).

ajoríngorserpâ, egentl.: venter, til det mister Evnen til at erholde sin tidligere Form igjen ɔ: bringer det ved Tyngsel ell. Spænding i den bestemte Form, som det siden skal beholde.

ajoringujuípoĸ, mister aldrig (ɔ: ikke let) Evnen til at antage sin tidligere Form igjen; er elastisk.

ajoríngujuitsoĸ, en Fjeder (i en Laas ell. anden Mechanisme).

ajuaĸ, 2. en Byld (en toppet Hævelse med blodig Materie i Midten).

ajuarpoĸ, har en Byld ell. Bylder.

ajuaussaĸ, 1) en uegentlig Byld (med ikkun en Smule hvid Materie); 2) en Musling med enkelt toppet Skal.

ajuatdlagpoĸ — ajunârpâ s. ajorpoĸ.

âjuna s. â.

ajúpâ, htr. **ajutsivoĸ**, udvider det (et Huus, en Fordybning); flytter Sidevæggene længer fra hinanden. — — U.S. pass.; sjeldnere refl.: flytter sin Sidevæg; nemlig: flytter sin Plads paa Brixen længer hen til Væggen.

ajutôrpâ, udvider det lidt efter lidt ell. ved fortsat Udvidning (f. Ex. naar man har faaet Hul igjennem Sneen, som havde tilfyget Huusgangen, og udvider det, til man kan komme igjennem).

ajŭpâ — ajûssarpoĸ s. ajorpoĸ.

âĸ I, m. S. Pl. **ai**, Fuglepilens Sidespidser (som ere fastgjorte omtrent paa Midten af Skaftet).

aiarpâ, ell. i Pl. **aiarpai**, faaer den (Fuglepilen) skilt ved dens Sidespids eller -spidser (med ell. mod sin Villie). Hyppigst u. S. **aiarpoĸ** (inua) ell. **aiar-put** (nugkit), har mistet sin Sidespids. aiarpunga, jeg fik Sidespidsen brækket paa min Fuglepiil.

âlerpâ, sætter Sidespids i den (Fuglepilen).

âlerfik, m. S. Pl. **âlerfê**, Udbulingerne i Fuglepilens Skaft, hvor Sidespidserne sættes i.

âlit, m. S. **âlintâ**, Bindselet om Sidespidsernes Midte, som holder dem stive.

âmigpâ, træffer den (Søfuglen) med en af Sidespidserne. Htr. **âmingnigpoĸ**.

(**ârpâ I**, omtr.: spreder dens Sidespidser; men forekommer kun i Følgende:)

ârnikipoĸ, ts. har kun lidt fraftaaende Sidespidser; og

ârnertuvoĸ, har vidt fraftaaende Sidespidser (Fuglepilen).

âgiaĸ, m. S. Pl. **âgiai**, Takkerne paa et Rensdyrhorn. Bruges prov. ogsaa om: de udstaaende Rødder af et oprevet Træ; helst âgiarssue. (Næsten ligelydende bliver hos Mange augiak, s. under auk.)

âĸ II, ell. **aeĸ**, 2. Pl. **atsit**, m. S. **â**, Pl. **ai**, et Ærme.

ârpâ II, trækker Ærmet paa ham: — u. S. refl.: — paa sig; stikker Armen i Ærmet.

aiussaĸ (af Formen aeĸ), et Ærme i en Særk.

âĸángitsoĸ, en Vest.

âraĸ, 2. (af Formen âĸ), et Halværme (fra Haandledet til ovenfor Albuen, saaledes som Kajakkerne bruge det). **ârĸáka**, mine Halværmer.

ârĸat, 1) en Vante. **ârĸatíka**, mine Vanter. 2) den korte Spids paa Krykkens Vinger.

ârdlugpoĸ, er bleven vaad paa Ærmerne. (Et andet ârdlugpoĸ (m. S.) s. under ârdluk.)

atsip-pâ (m. S.), Pl. **atsip-pai** (udtales atsipâ, atsipai, som om det var eet Ord), Kantningen eller Opslaget paa et Ærme. I samme Betydning bruges i nogle Egne ogsaa **aiup-pâ**, **aiup-pai**.

atsip-pâgssaĸ (udt. atsipâgssaĸ), Noget til Kantning ell. Opslag paa et Ærme.

atsivoĸ, har at bestille med et Ærme; syer paa et Ærme (for Øieblikket).

atsiorpoĸ, syer et Ærme (og vil gjøre det færdigt). M. S. — til ham (som skal bruge det) ell. til den (Klædningen).

aĸago, Adv. imorgen. Vial. **aĸagú-kut**, den følgende Dag. Loc. m. S. **aĸaguane**, Dagen derefter. I Betydning af: Dagen derefter, bruges desuden meget ofte følgende Verbalformer:

aĸagûngmat (Conjunct.), da det var (blev) Dagen imorgen; eller **aĸago kaungmat**, da det dagedes den følgende Dag.

aĸagûgpat (Subjunct.), naar det er (bliver) Dagen imorgen; eller **aĸago**

kangpat, naar det dages den følgende Dag.
akaguago, iovermorgen.
akagugssak, Dagen imorgen; den forestaaende Dag.
akagutâk, 1) gjemt til den følgende Dag; 2) gjemt fra igaar. (Bruges især om Madvarer).
akagutâgssak, Noget, som skal være til imorgen.
akagutârpok, har gjemt Noget til den følgende Dag; ell. og: har endnu Noget fra igaar (ogsaa f. Ex. En, der har været fuld, og endnu Dagen efter befinder sig ilde af det).
akagutârâ, har gjemt det til den følgende Dag; ell. har det endnu fra igaar.
akagumisâk og **-misârpok**, Prov. d. S. s. akagutâk og -târpok.
akagûpok, har ikke Lyst til det idag (at gjøre det, eller at tage imod det &c.); siger, at det skal være imorgen.
akagûpâ, det bliver imorgen for ham ell. for det (f. Ex. over et Arbeide, som han ikke fik færdig den Dag). aka-gûkaluarpanga, dersom det bliver imorgen for mig ɔ: hvis jeg oplever den Dag imorgen. Jvf. karrúpâ ff.
akajak, m. S. **akajâ**, 1) den nedre Deel af Bugen (fra Ribbenene af) og navnlig det Ydre deraf; jvf. akuak og nâk; 2) hos et Rensdyr spec.: den Deel af Bugskindet, hvor Haarene vende imod hverandre; jvf. pukek.
akajaminek, 3. Bugkjødet af et Dyr, især i tørret Tilstand.
akajarok, 2. en Mave. M. S. **aka-jarua**, hans Mave (den han har i sig). **akajarûtâ**, en ham tilhørende Mave, neml. en Sælhundemave, der bruges som Pose.
akajarkivok, har med en Mave at bestille ɔ: fylder en Sælhundemave med Spæk ell. Blod (til at gjemmes).
akajarûssak, et Pibehoved. M. S. **-ssâ**, dens (Pibens) Hoved. akaja-rûssautâ, hans (Eierens) Pibehoved.
akarpâ, kjærtegner et Barn; kjæler for det; smaasnakker ell. smaasynger for det &c. Jvf. akârâ.
akagsugpâ, omgaaes det med Kjærtegn (Barnet).
akigssek, en Rype.
akigssiak, en ung Rype fra samme Sommer; en Rypekylling.
akigssiussak, den, der ligner en Rype ɔ: en Agerhøne ell. lignende Fugl.
akípok, ts. er blød; er mør; kan let knuses ell. skjæres i. kissuk akitsok, blødt Træ. neke akitsok, mørt Kjød.
akilivok, er bleven blød ell. mør; har mistet noget af sin Fasthed.
akilisípâ, gjør det blødt ell. mørt.
akilitserpâ (amek), lægger et Skind i Urinballen for at løsne Haarene.
akerdlok, 1) Bly; Tin; 2) en Geværkugle (ellers ogsaa iluligssak, s. S.). **akerdlok kakortok** eller **aker-dlok mângertok**, Tin (især).
akerdluliorpok, 1) bearbeider Bly ell. Tin; 2) spec.: støber Kugler.
akerdluliut, en Støbeske (hvori Blyet smeltes).
akerdlulivik, en Kuglepung.
akerdlûssak, 1) Blyant (som Stof; ellers ogsaa torssormiutak, s. S.); 2) en Blyantspen.
ako, m. S. **akua**, 1) Agterenden i en Konebaad, neml. hvor dens nedre Sidelægter (akue, s. ako) samles til Agterstævnen; 2) Agterenden i et lignende Fartøi (Jolle, Skib &c.; men ikke i en Kajak). I nogle deraf dannede Ord har det desuden Betydning af: 3) Legemets Forbindelsessted, nemlig hvor Benene støde til Kroppen paa samme Maade, som Konebaadens Sidelægter til Agterstævnen; s. n. akugdlârpok ff.
akordlek, den, der er nærmest Agterenden. nâparutâ akordlek, den agterste Mast i et Skib ell. andet Fartøi.
akugpok, styrer; er ved Roret.
akúpâ, styrer det (Fartøiet).
akugtok, 1) den, som styrer; Normanden; 2) Styrmanden paa et Skib; især: første Styrmand.
akugtorusek, 2. anden Styrmand paa et Skib.
akût, 1) en Styreaare; 2) et Ror.
akûterssorpok, og m. S. **-rpâ**, vrikker en Jolle frem med en Aare, der er lagt ud over Bagstavnen.
akugdlârpok, taber (Kræfterne i) Legemets Forbindelsessted ɔ: synker i Knæ.
akuípok, sætter sig paa Hug; sætter sig ned paa sine Hæle (f. Ex. En, der gjør

sit Behov; ell. en Fugl, der sidder med Bugen paa Fødderne; ell. et fiirføddet Dyr, der sidder paa sin Bag).

aĸúngavoĸ, sidder i saadan Stilling.

aĸuimivoĸ, bøier Knæerne, som for at sætte sig paa Hug, og reiser sig igjen (1 Gang).

aĸuimissârpoĸ, det Samme flere Gange og uden anden Hensigt: gjør Knæbøininger (f. Ex. som Ceremoni); **-rfigâ**, — for ham.

aĸupivoĸ, ligger paa Bugen med Benene under sig (et fiirføddet Dyr).

ak, Interj. der! tag det! (naar man rækker En Noget). — Det har nogen Sandsynlighed for sig, at denne Interjection tillige er Roden til ake og ako, med det fælles Begreb, at To staae imod hinanden eller mødes (Gaven ell. Giveren og Modtageren; Tiltale og Svar; Fjende og Fjende; denne og hiin Side ꝛc.). Rodord af lignende Begrebsomfang ere mak og po, s. S.

âk, Prov. 1) d. S. s. det Forrige; 2) ja. Bruges i denne sidste Betydning kun i det Sydligste af Landet, og næsten udelukkende af Kvinder (som oftest gjennem Næsen: âng). Almindeligt er derimod (mærkelig nok en Subjectiv-Form):

âp, ja. Bruges saavel for at bekræfte Noget (det e r saa), som og for at give sit Samtykke til Noget (det v æ r e saa); hvorimod de andre bejaende Ord: ilumut, mássame, sô, sôruna, ikkun anvendes til Bekræftelse. (ait bejaes derfor altid med dette Ord).

avngôĸ ell. **ãngôĸ**, 1) ja, siger han ell. siges der; 2) siig: ja (at jeg kommer ell. vil gjøre det).

angerpoĸ, 1) siger ja; 2) giver sit Ja ɔ: sit Samtykke; m. S. — til ham. **angerput**, de give deres Ja gjensidig (Forlovede).

ângernerdlugpoĸ, 1) siger falskelig ell. forfængelig ja; m. S. — til ham; holder ikke sit Ord ell. Tilsagn; 2) siger ja paa en feil ell. slet Maade (f. Ex. med Forbandelser).

angersârpâ, faaer ham til at sige ja.

angerfigâ ell. **-mut angerpoĸ** (tai-mailiorumavdlune), 1) giver ham sit Ord paa at ville gjøre saa ell. saa; forpligter sig mod ham til Noget; 2) gjør en Pagt med ham.

angerfigeĸatigîgput (Pl.), de gjøre en Pagt med hinanden.

angeruseĸ, 2. m. S. **angerusia**, hans Jaord ell. Tilsagn efter dets Indhold; hans Pagt og hvad den angaaer; det Tilsagn, han gav den anden Part, og i hvilken Henseende det blev givet, angerusiga puiúngilara, jeg har ikke glemt, hvad mit Jaord gik ud paa, ell. i hvilken Henseende jeg gav mit Jaord.

angerut, 1) Jaordet (Ordet efter dets Form); det bekræftende Svar; 2) Bejaelsesaarsag, s. d. F.

angerutigâ, siger ja derved (med de Ord); 2) siger ja desaarsag; 3) siger ja desangaaende; bejaer det.

áka, m. S. **ákâ**, hans ell. hendes Farbroder.

ákagâ, har ham til Farbroder.

ákaussaĸ, m. S. **ákaussâ**, Prov. Faders Søskendebarn, som ogsaa er Mandfolk.

[**akâĸ**, Nogen ell. Noget, man godt kan lide. Bruges neppe; derimod Følgende:]

akârâ, kan godt lide eller fordrage ham eller det; kan godt finde sig i ham og omgaaes ham kjærlig (asavdlugo). tá-ssaĸale akârisagât, jo, skulde de kunne lide ham ell. han begaae sig hos dem; det er utænkeligt.

akâringilâ, kan ikke lide ell. fordrage ham ell. det. amigssaerniutait akâ-ringiláka, jeg kan ikke lide deres falbudte Baadeskind ell. deres Sælgen Baadeskind (fordi de bedre selv havde Brug for dem, ell. fordi de ikke pleie at due noget ell. desl.)

ake, m. S. **akia**, 1) i Alm.: Modstaaende; det, som paa en eller anden Maade danner den modsatte Side dertil; især: 2) Vederlag; Betaling; Gjengjæld; 3) Svar (i denne Betydning bruges dog Ordet i og for sig ikke); 4) det localt Modsatte; det, som er tværs over for det; spec.: den modsatte Side af en Fjord ell. et Sund, nemlig Landet, som man fra denne Side seer tværs over for sig, og Vandet derunder. 5) U. S. Forbrixen i et grønlandsk Huus; Løibænken under Vinduerne (som er modsat Hovedbrixen). tássa teriangniap akia, det er Beta-

lingen for en Ræv, ell. det har jeg faaet for en Ræv. tamássa nûp akia, det er Landet tværs over for nûk. narssaĸ ikigait akiánîpoĸ, narssaĸ ligger tværs over for ikigait paa den anden Side af Fjorden. akivtine igdluliorput, de bygge Huus paa den os modsatte Side (f. Ex. af Fjorden) ell. tværs over for os. Deraf:

a) med Betydning af: Forbrix:

akiliorpoĸ, gjør en Forbrix; gjør Løibænk under Vinduet.

akimîpoĸ, er paa Forbrixen.

akiminvoĸ, har sit Opholdssted paa Forbrixen.

akiminssoĸarpoĸ, der er Fremmede i Huset (forsaavidt disse pleie at ligge om Natten paa Forbrixen).

b) med Betydning af: localt Modsat:

akerfineĸ, 3. m. S. **akerferna**, den over Vandet udstaaende Kant af et Stykke Driviis (som er modsat den under Vandet udstaaende Fod: itsineĸ, s. under itivoĸ).

akerĸûpâ, passerer det (Stedet) paa den modsatte Side af Fjorden.

akerdleĸ s. under e.

akialiarpoĸ, begiver sig (fra sit Bosted) over paa den modsatte Side af Fjorden; er paa Jagt tværs overfor Stedet.

akileĸ, m. S. **akilia**, den sig tværs overfor befindende, nemlig en bestemt begrændset, Gjenstand, f. Ex. en Ø eller en By; jvf. n. akilineĸ. narssap akilia, Øen, som ligger lige overfor narssaĸ og danner den modsatte Side af Vandet imellem dem.

akilerâ, har den tværs over for sig.

akilerigput (Pl.), de ere hinanden modsatte i Stilling ell. Beliggenhed; de staae ell. ligge ligeoverfor hinanden (f. Ex. to Mennesker, der staae vendte mod hinanden; ell. to Steder, som ligge ligeoverfor hinanden, hver paa sin Side af en Fjord ell. Flod; ell. Husene paa begge Sider af en Gade; ell. to fjendtlige Armeer, og desl.).

akilineĸ, 3. 1) m. S. **akilerna**, Landet, som er det modsat (paa den anden Side af Fjorden ell. Lignende), nemlig hele Egnen ligeoverfor, ikke blot det nærmest Modsatte; jvf. kangilineĸ. nûp akilerna, Egnen tværs over for nûk. — 2) U. S. Landet, som er modsat Grønlands Vestkyst: Labrador og dets Fortsættelser mod Nord.

akilinermiut (Pl.), Eskimoerne i Labrador og videre nordpaa.

akimorpâ, 1) træffer ham ligeoverfor sig; kommer til denne Side og seer ham paa den anden Side (anal. sujumorpâ); 2) billedlig: overbyder hans Gjerning med sin Gjerning (hvorved han ligesom faaer en Fjord imellem ham og sig). sánarigssusiagut akimorpâ, han overgaaer ham i Træarbeide; ĸínutiga akimorpâ, han overbød min Bøn, nemlig med sin Gave ɔ: han gav mig Mere, end jeg havde bedet om.

akimôrpoĸ, stiler over til den anden Side (f. Ex. springer over en Grøft).

akingmik s. under e.

c) med Betydning af: Svar:

akivoĸ, svarer. M. S. — ham.

akimavoĸ I, er svarende; pleier at svare ell. kan svare. Bruges ikke ret ofte. II s. under e.

akimángitsut (Pl.), ikke svarende ɔ: Folk, som ikke forstaae Ens Sprog; en anden Nation.

akiorpoĸ (anal. erniorpoĸ), svarer flere Gange; og m. S. - ham —; giver gjentaget Svar paa gjentagen Tiltale (f. Ex. En, som forsvarer sig i en Disput; ell. et Sted, som giver Ekko).

akiorîgput og **akiũput** (Pl.), de svare hinanden atter og atter; svare frem og tilbage (f. Ex. i en Disput ell. i Samtale; ell. synge i Chor).

akitdlorigpoĸ, svarer rask; har altid Svar paa rede Haand.

akissut, Svar; m. S. **akissutâ**, hans Svar; det, han svarer.

akissutigâ, har det til Svar ɔ: svarer det (de Ord).

akisugpoĸ, 1) gjenskinner (Solen eller Maanen ell. Dagslyset &c.); skinner klart, saa at Skinnet kan sees paa de beskinnede Gjenstande; frembringer Gjenskin. 2) M. S. beskinner det, saa Skinnet kan sees paa det. 3) U. S. pass. af Betydn. 2.: sees beskinnet; er klart tilsyne. 4) Prov. gjenlyder (s. n. akisuavoĸ s.). **akisungnera**, dens Gjenskin; dens Glands paa det Beskinnede.

akisugsimavoĸ, bestraales; beskinnes

(saa det giver Gjenskin). tarrarssûtip akisugsimarna, Gjenskinnet (paa Væggen ɔc.) af at Speilet beskinnes (af Solen); Gjenskinnet fra Speilet.

akisugúpok, (egentlig vel: er i Færd med at gjenskinne ell. at give Gjenskinnet tilbage:) kommer tilsyne, uden dog endnu at kunne sees tydelig (Solen igjennem Skyerne; ell. Dagslyset tidlig om Morgenen; ell. Noget, der var skjult i Taagen og nu kan skimtes igjennem den).

akisuavok, gjenlyder; frembringer Gjenlyd (Lyden).

akisuarpok, giver Gjenlyd; giver Ekko (et Sted).

d) med Betydning af: Vederlag:

akigâ, bruger det som Betaling (Penge ell. Vare); kjøber Noget for det; sælger ell. bortbytter det mod Andet.

akigssak, det, som skal være Betaling; m. S. **akigssâ,** 1) dets Betaling; Betalingen for det; 2) hans Betaling; det, han har at betale med. Sjeldnere: 3) hans Løn; Gjengjæld for det, han gjorde.

akigssakarpok, har Noget at betale med; kan betale.

akigssakángilak, kan ikke betale; har Intet at betale med.

akigssakartingilâ, har Intet, som han kunde betale for det; kan ikke betale det.

akigssarsivok, faaer Betaling (for sine Varer ell. sit Arbeide ell. Gjerning); tjener Noget. aulagsángitsumik akig-ssarsissarpok, pleier at faae uforandret Betaling ɔ: har fast Indtægt.

akigssarsiak, erhvervet Betaling; Løn ell. Betaling, man har faaet. akigssar-siagssara piniarpara, jeg ønsker at erholde min Løn.

akigssaut, Forraad af Betalingsmidler, Penge eller Andet, som man har i Behold; Liggendefæ. M. S. **akig-ssautâ** ell. Pl. **-tai,** hans Liggendefæ; det, han har i Forraad til i fornødent Fald at kunne betale med.

akigssamârpâ, bestemmer det til Betaling.

akigssamaut, ell. Pl. **-tit,** det, som er bestemt til ved forefaldende Leilighed at betale med; hengjemt Betalingsstof; opsparede eller gjemte Penge eller andre Værdisager.

akigssamausivik, et Gjemmested for Værdisager, som skulle være til at betale med: et Skatkammer.

akekarpok I, det har Betaling ɔ: Værdi; nemlig: 1) har kostet Noget; 2) kan ikke gives bort for Intet. II s. under e.

akekángilak, 1) er erholdt for Intet; 2) er værdiløst; kan faaes for Intet.

akekángitsumik, Mod. adv. 1) for Intet; uden Vederlag; 2) ufortjent.

akikípok, har ringe Betaling ɔ: 1) er billig; 2) er billig kjøbt.

akikitsok, 1) billig; 2) billig kjøbt. Mod. adv. **akikitsumik,** for billig Priis.

akisuvok og **akisûvok,** har stor Betaling ɔ: 1) er dyr; 2) er dyrekjøbt.

akisôk, 1) dyr; 2) dyrekjøbt. Mod. adv. **akisûmik,** for ell. til høi Priis.

akikitdlivok, er bleven billigere end før (en Vare ell. Gjenstand).

akikitdlisípâ, holder den billigere (sin Vare); nedsætter dens Priis.

akitsorpok, er bleven dyrere end før.

akitsortípâ, holder den dyrere; forhøier dens Priis.

akîsorsivok, kræver Betalingen (som den Anden skylder); fordrer Gjælden betalt. M. S. — af ham.

akîpok, ts. d. S. s. akekángilak: er erholdt for Intet ell. uden Vederlag.

akîtsorpok, 1) erholder Noget uden Vederlag (f. Ex. En, som faaer en Præmie); 2) erholder Noget uden nu at give Vederlag for det; faaer paa Borg; 3) staaer som Skyldner imod den, han erholdt Noget af for Intet; burde gjøre Gjengjæld; ell. og: vilde gjerne gjøre Gjengjæld, for ikke at føle sig den Anden forpligtet. M. S. har erholdt det for Intet ell. uden Vederlag.

akîtsugak, 2. ubetalt; erholdt uden Vederlag.

akîtsorte, m. S. **-rtâ,** hans Skyldner; den, der har faaet Noget af ham uden Vederlag.

akîtsorfigâ, har erholdt Noget af ham uden Vederlag; staaer i hans Gjæld for en Gave ell. en Tjeneste (hvad enten der fordres Vederlag for den eller ei).

akilerpâ I, btr. **akilîvok,** 1) gjengjælder eller betaler det; 2) betaler ham

(enten med Penge eller Penges Værdi, ell. og med sin Gjerning). ikiormane akilerdlugo ikiorpâ, han havde faaet Hjælp af ham, derfor (til Betaling) hjalp han ham igjen. avangnînaleraluarmat akilerpâ, det blæste saa længe blot Nordenvind, nu betaler det for den (neml. med ligesaa vedholdende Søndenvind). II s. under e.

akiligagssaĸ, Noget, som skal betales; Borg; Laan.

akiligagssaĸarpoĸ, har paa Borg; har Gjæld.

akiligagssarsivoĸ, faaer paa Borg; gjør Gjæld; tager paa Regning.

akiligagssarsisipâ og **akiligagssaĸartipâ**, borger ham; giver ham paa Regning.

akilerârpoĸ, 1) afbetaler; m. S. — paa det; 2) og helst **akilerârtarpoĸ**, betaler (aarlig) Skat.

akilerârtautit, Pl. Skat; de Penge ell. Varer, som betales i Skat.

akilersipâ, lader det blive betalt; neml. 1) tager Betaling for det; giver det ikke for Intet; 2) kræver Betalingen for det. U. S. refl.: lader sig betale. sákutût akilersitut, Leietropper.

akilîsipâ, lader ham betale; kræver ham for Betalingen ell. tager Betaling af ham.

akiliúpâ, betaler paa hans Vegne; betaler hans Gjæld.

akiliut, Betaling; det man giver i Betaling. auna akiliutiga, her er Betalingen for det, jeg fik.

akiliutigâ, giver det i Betaling; betaler dermed.

akilugpoĸ, betaler ell. pleier at betale for lidt.

akiniarpâ, htr. **akiniaivoĸ**, 1) i Alm.: søger at gjøre Gjengjæld mod ham (f. Ex. ved at besvare hans Brev, ell. gjengjælde hans Besøg); 2) især: hævner sig paa ham; giver Lige for Lige. iluartumik akiniarpâ, han gjengjældte ham retteligen ɔ: udøvede velfortjent Gjengjældelse mod ham.

akiniúpâ, 1) søger at gjengjælde paa hans Vegne; 2) hævner ham.

akiniutigâ, 1) gjengjælder dermed; hævner sig dermed; 2) hævner det.

akinialeritôĸ, hævngjerrig.

akinialeritûvoĸ og **akiniaigajugpoĸ**, er hævngjerrig.

akingnápâ, htr. **akingnássivoĸ**, vederlægger; gjengjælder ham. (S. videre).

akingnássut, m. S. **-tâ**, hans Gjengjæld; det han giver ell. udøver til Gjengjæld.

akingnássutigâ, giver ell. udøver det til Gjengjæld; gjengjælder dermed.

akingnássissutigâ, har det til Gjengjældelsesaarsag; gjengjælder det ell. derfor. — I en Deel af Landet skulle disse Ord (akingnápâ ff.) have ond Betydning, og bør saaledes i Skrifter ikke anvendes om Gjengjældelse i Almindelighed.

akerssûpoĸ, sætter sig til Modværge (Mennesker ell. Dyr, som bliver anfaldet).

e) med Betydning af: Modstaaende (i Alm.):

akeraĸ, 2. m. S. **akerâ**, hans Fjende; især: 1) Dødsfjende, og navnligen Blodhævneren efter de hedenske Grønlænderes Skik, idet den Dræbtes Slægtninge skulde hævne Drabet paa Morderen ell. hans Slægt; og saasom saadanne Slægters indbyrdes Forhold aldeles er et Krigsforhold i det Smaa: 2) Krigsfjende.

akerarîgput, Pl. 1) de ere indbyrdes Dødsfjender ell. overhovedet Fjender; 2) de ere Krigsfjender; de ligge i Krig med hinanden.

akerĸerpoĸ, 1) skaffer sig en Dødsfjende (ved et Drab); 2) paadrager sig Krig af Nogen (-mik).

akerĸiúpoĸ, 1) stiller sig som Dødsfjende; overtager Blodhævnen; 2) stiller sig som Krigsfjende; drager i Krig mod Nogen (-mut).

akerartorpoĸ, sætter sig fjendtlig op imod Nogen (-mut); siger ell. handler Nogen imod med et fjendtligt Sind. M. S. — imod ham. Htr. **akerartuivoĸ**.

akerartorte, m. S. **-rtâ**, den, som fjendtlig modsætter sig ham; hans Fjende; hans Vederpart. *Kristusip akerartortâ, Antichristen.

***akerdleĸ**, m. S. **akerdlia**, dens Modsætning; det stik Modsatte deraf. uvdlup únuaĸ akerdlerâ, Dagen har Natten til sin Modsætning ɔ: Natten er det Modsatte af Dagen.

akerok, 2. en Knast i Træ (som modstaaer, naar det bearbeides).
akerulik, 3. (Træ) med en Knast ell. Knaster i.
akerortôk, (Træ) fuld af Knaster ell. med store Knaster.
ákerpâ, løfter det ved at trykke imod det nedenfra.
ákiut, 1) en Donkraft (ellers ogsaa kagfaut, s. S.); mindre almindelig: 2) en Løftestang (ellers ipigtaut, s. S.).
akiarpât, Pl. de bære ham ell. det imellem sig.
akiartaut, Noget til at bære med imellem sig: en Bærebør; ell. en Balle med Haandgreb paa begge Sider ꝛc.
akik, 3. m.S. **akinga**, en Modhage paa Noget (f. Ex. paa en Fiskekrog ell. en Harpun).
akekarpok II, har Modhage. tũkat ilait igdluinarmik akekartarput, nogle Harpuner have blot Modhage paa den ene Side. I s. under d.
akekángilak og **akingipok**, er uden Modhage. sûgagssak akekángitsok ell. akingitsok, et Pilejern uden Modhage.
akilerpâ II (I s. under d) og **ag-dlerpâ**, forsyner det med Modhage ɔ: gjør Modhage derpaa.
agdligak, 2. 1) overhovedet Noget, som der er gjort Modhage paa; men almindeligst spec.: 2) en Blærepiil: en Kastepiil med løs Spids og en lille Blære paa Siden af Skaftet.
agdligarpâ, htr. **-rnigpok**, rammer et Sødyr med Blærepiil; slaaer sin Blærepiil i det.
agdligartak, et med Blærepiil dræbt Dyr.
ángerpok, (synes forkortet af akingerpok, da Vocalen foran Aff. -ngerpok ellers ikke er skarp), 1) er bleven sløv; er opslidt (en Kniv, en Fiil ꝛc.); og desuden bruges det 2) om en stikkende Smerte, navnlig Sting, naar den lægger sig. kaportora ángerpok, min Stingsmerte har lagt sig noget. Men Ordet er overhovedet ikke meget almindeligt; om Værktøi bruges i saadan Betydning hyppigst ivkīpok &c. og om Smerte nipangerpok, s. S.
akingmigpok, s. (med Noget, -mik) og **akingmipok**, ts. (mod Noget, -mut), støder imod Noget, og kan derfor ikke komme videre (en Gjenstand, som bevæges frem, og standses ved Noget, som staaer lige imod, enten imod dens Ende, eller imod noget fra Siden Udstaaende).
akingmigfigâ, støder an imod det.
akingmigsarfia (m.S.), det, som det hvergang støder imod ɔ: et Anstød eller Stopper paa Noget, som standser den bevægede Gjenstand der, hvor den hvergang skal standses.
akingmik, Mod. adv. (dannet af akípâ ell. dets nærmeste Stamme, et ubrugeligt akigpok, som ingangmik af ingag-pok, s. S.), endmere; mere end før. akingmik tipaitsugput, de blive endmere glade, ell. deres Glæde var endnu større (end forrige Gang).
akípâ, htr. **akitsivok**, overgaaer ham; faaer et Forspring for ham i Et eller Andet (saa der danner sig en Modsætning imellem dem).
akimavok II, er fremragende frem for Andre (i Dygtighed eller Størrelse eller Magt ꝛc.); overgaaer de Andre. I s. under c.
akimanek, 3. meest fremragende. — ungalûgkat tássanĩtut akimanertât, den meest fremragende blandt de derværende Stæder: Hovedstaden. Pl. **aki-marnit**, de Fremragende; de Store (blandt Menneskene).
akimaneruvok, er den meest fremragende.
akimorpâ og akimôrpok s. under b.
akit, en Hovedpude (modsat Sovestedets Fodende).
akisigâ, bruger det som Hovedpude; lægger det under Hovedet.
akisigssak, 1) Noget til at sye en Hovedpude af; 2) Noget at lægge under Hovedet.
ako ell. **akuk**, m.S. **akua**, i Alm. vel: et Mindre, som samles med et Større; men bruges kun om Følgende: 1) Mundingen af en Elv; 2) Laarbenet af en Sælhund; 3) Konebaadens nedre Sidelægter; 4) de for og bag nedhængende Flipper paa en grønlandsk Fruentimmerpels; — og desuden har det i mange deraf dannede Ord Betydning af: —

5) Mellemrum; 6) det Iblandede. En Biform heraf med forandret Betydning er ako, s. S.

akuak, 2. Underlivet; den nederste Deel af Bugen imellem Hofterne. Jvf. akajak.

akuerâ, s. n. Side 21.

akuilisak, 2. en Kajakhalvpels (som gaaer op til under Armene, og ligner Underdelen af en heel Vandpels).

akugdlek, mellemste; og med Affixet -tak (-sak) og Suff.: **akugdlersât**, den mellemste af dem. nukarît akug--dlersât, den mellemste af Brødrene (ell. Søstrene). akugdlek forekommer ogsaa som Stednavn, enten for Fjelde, som ved Dale paa begge Sider ere afsondrede fra lignende Fjelde, ell. for Bugter, som skjære sig ind i Landet imellem to Fjorde.

akugdlerpâ (anal. naigdlerpâ, ta--kugdlerpâ &c.), giver det nogen Iblanding; kommer noget Andet hist og her imellem det. Htr. **akugdlîvok**, 1) beblander Noget saaledes; 2) spec.: prædiker (fordi nemlig Prædikanten pleier at beblande sin Tale med Skriftens Ord; forøvrigt er dog dette Ord ikke det almindelige om at prædike; s. okalug--pok ff.).

akugdlersorpâ (pôrusek), lægger tørret Kjød ell. Fisk ell. Kvanner i Spækposen imellem Spækket (til et Slags Sylte).

akugdlorkúpai, 1) gaaer imellem to Øer ell. Jisskodser ell. Lignende; lægger sin Vei i deres Mellemrum; sjeldnere: 2) u.S. forsømmer sin Gjerning ved at befatte sig med Andet (gaaer ligesom imellem begge).

akugdlorkuavai, gaaer laverende frem imellem dem (Forhindringer, som i Mængde ligge paa Veien: Jis, Skjær, Stene &c.); omgaaer dem i Mellemrummene.

akugssak, 1) Træ til en Konebaads nedre Sidelægter; 2) et Stykke Skind til Pelsslipper; 3) Noget at blande imellem Andet; i det Sydligste af Landet spec.: Kryolith (som der bruges til at blande imellem Snuustobak).

akugtúput (Pl. af akugtuvok), de have stort Mellemrum; ere langt fra hverandre; ere vidtløftige.

akugtusût, Pl. vidtløftige; som have stort Mellemrum.

akugtusûmik, Mod. adv. med store Mellemrum; nemlig: 1) sjelden; 2) i langsom Takt. akugtusûmik tikerâr--tarpok, han kommer i Besøg engang imellem, men sjelden. akugtusûmik ipúput, de roe i langsom Takt ell. tage lange Aaretag.

akuiarpâ, bortfjerner det Iblandede ud af det; renser det for Iblanding.

akuiagak, 2. renset Stof; fri for Iblanding. kûlte akuiagak, renset ell. reent Guld.

akuilisak, s. foreg. Spalte.

akulikíput (Pl. af akulikipok), ts. de have ringe Mellemrum; ere nær ved hverandre; følge kort efter hverandre; ere hyppige.

akulikitsut, Pl. som have ringe Mellemrum; hyppige; nær sammenstaaende.

akulikitsumik, Mod. adv. med korte Mellemrum: 1) ofte, hyppig; 2) i hurtig Takt. akulikitsumik takussarpara, jeg seer ham ofte. akulikitsumik oka--lugpok, han taler hurtig.

akulangerpok, skeer ofte, med korte Mellemrum. Bruges ikke ret meget, og da meest i Inf. adverbialiter: akulanger--dlune, omtr. = akulikitsumik.

akulâk, 2 Benenes Adskillelsessted; Skrævet.

akulaiarpok, beskadiger sig i Skrævet (ved et Fald &c.).

akulaussak (Noget, som ligner Skrævet ell. Benenes Adskillelse), bruges vel kun i: erfalassok akulaussalik, et Splitflag.

akuliak, 2. m.S. **akuliâ**, 1) hans Øines Mellemrum; Næsen, saavidt den er imellem Øinene; 2) dets (Husets) Vinduers Mellemrum; Muurpillen imellem Vinduerne.

akuliakipok, ts. 1) har Øinene nær sammen; har et smalt Næsebeen; 2) har Vinduerne nær sammen; har en smal Vinduespille (Huset).

akuliarusek, 2. en mere ell. mindre høi Fjeldmasse enten imellem to Bugter ell. Fjordarme, eller imellem to Dale med store Elve, bagved hvilken Landet imellem disse er lavere, og som altsaa paa en Maade ligner et Menneskes Næse (især en eskimoisk, som imellem Øinene er næsten flad). Er et temmelig hyppigt Stednavn.

akulíssiorpok, bygger Vinduespillen.
akulerpâ, forsyner det med Iblanding. Omtr. d. S. s. akuvâ, s. n.
akuliúpâ, iblander det; bruger det til at blande i Andet (-mut). U. S. refl.: iblander sig, nemlig i et ham ellers fremmed Samfund (f. Ex. ved at gifte sig ind i en anden Nation).
akulivigpâ, reparerer en Kajaks Træværk ved at indsætte et nyt Midtstykke i den brudte Lægte.
akungnagpok, er midt imellem Extremerne; er af Mellemslags (ikke af de Største eller Bedste, og heller ikke af de Mindste eller Daarligste &c.). nunat akungnagtut, de tempererede Lande.
akungnagâ, ell. hyppigst **akungna-gilerpâ** (uvdlok), antager, at Tiden ikke vil kunne slaae til; er af den Formening, at det er for langt opad Dagen (f. Ex. til at reise, ell. at begynde paa et Arbeide).
akungnagsivok, har omtrent naaet Midten imellem Extremerne (f. Ex. Ebbe og Flod i den slappe Tid; ell. Solen ved Jævndøgnstid; ell. En, som fra Velstand er bleven halvveis fattig &c.).
akungnagtórpok, 1) passer ikke rigtig (en Ting til det, som det skulde passe til, -mut); der mangler lidt ell. er lidt tilovers paa den ene ell. anden Led; 2) passer ikke med Tiden; neml. enten: udfylder ikke den Tid, man har (Gjerningen), eller: er for kort til den Gjerning, man gjør (Tiden); 3) faaer ikke Tiden til at passe for sig (med sin Gjerning, saa at der enten bliver noget af Tiden tilovers, eller noget af Arbeidet ikke bliver færdigt). sagdliligamernit tamar-mik akungnagtórput, der er ingen af Bræddestumperne, der passer; de ere alle enten for store ell. for smaa. merkuit-sumut akungnagtûsasimavugut, vi faae nok ikke Tiden til at passe for os til merkuitsok, ɔ: efter Omstændighederne enten: vi naae nok ikke m., idag; eller: vi naae nok m., forend det egentlig er Tid at lægge op.
akungnigpok, t. bliver paa Reisen hos Nogen Natten over ell. længere; haler Baaden paa Land hos Folk og bliver der en Tid.
akungnigfigâ, bliver Natten over ell. længere hos ham ell. paa det (be Sted.
akungnigtarfik, et Herberge; et huus (hvor Folk pleie at overnatte
akuvâ, blander det med Andet (-
akúpai (Pl. af akúpâ), blande med hinanden. U. S. **akúput**, blandede imellem hverandre.
akôrpâ, blander det med flere Ting **akôrpâi**, blander flere Ting med andre.
akôrut, helst i Pl. **akôrutit**, som med flere andre Ting brug Blanding; bl. A. spec.: Kryderier.
akutak (Part. Pass. af akúpâ), en ding; en Bastard; Afkom af to f lige Racer (af Mennesker ell. Dyr)
akutdlagput, de ere lidt bl imellem Andet ell. imellem hverand ere adspredte i ell. paa Noget med Mellemrum.
akutdlagtârpâ, blander det lid Noget (-mik); kommer hist og he get i det.
akutdlagterpai, 1) adskiller e spreder dem noget; faaer dem m hverandre; 2) borttager nogle a hist og her, saa der bliver større lemrum imellem de øvrige (f. Ex. værter. U.S. refl.: de adsprede s der bliver større Mellemrum imelle (f. Ex. Folk, der stode i en Klyng
akúnek, 3. det, som er imellem: Iblandede; 2) Mellemrum. -mik -nilik, blandet med —. M. App.: imellem; iblandt. akornáne lem ell. iblandt dem; akúnivtíne, lem ell. iblandt os; uvangalo ivd akúnivtíne, imellem mig og Dig. sjelden bliver akorna (dens Melle behandlet som et særligt Ord **akor** og Suffix føiet dertil, navnlig i 1 2den Pers., og fortrinsviis med ning: iblandt; f. Ex. akornavtíne, i os; ligesom akúnivtíne, imellem
akúnekut, m. S. **akúnekut** **-tât**, Noget, som befinder sig i dem, og navnl.: som forhindrer, kunne komme sammen. (Bruges muligt Livløst af den Art).
akúnekutserpai eller, hvis der e end to: **-tsersorpai**, sætter S imellem dem.

akúnilerpai, 1) gjør Mellemrum imellem dem; flytter dem fra hinanden (Ting, som stode tæt sammen; jvf. avigsârtipai); 2) adskiller dem med sin Person (Stridende); stiller sig imellem dem, for at faae dem til at holde op at skjændes ell. slaaes).

akúnilersorpai, det Samme for Flere end to: gjør Mellemrum imellem dem alle; adskiller dem alle, sondrer dem enkeltviis.

akúnilersornerit (Pl. af -neĸ, 3.), egentlig: Mellemrumsdannelser; bruges spec. om: Mellemspil imellem Stropherne af en Choral (paa Orgelet).

akúnerârput, de ere afvexlende i hinandens Mellemrum; afvexle med hinanden indbyrdes (Ting af forskjellig Art eller Udseende, hvis indbyrdes Orden i den samme Række stadig er den samme, f. Ex. to Slags Zirater: først en Stjerne, saa en Prik, saa en Stjerne igjen og en Prik igjen osv.).

akúnerminvoĸ, 1) befinder sig i Mellemrummet; har Andre omkring sig eller paa begge Sider af sig (f. Ex. et Barn, som To lede imellem sig); 2) er Mellemmand; er Mægler ell. Midler (-mutdlo -mutdlo).

akúnermingât, 1) de have ham imellem sig; 2) de have ham til Mellemmand ell. Midler.

akúnermilerpai (anal. ilumilerpâ), bringer En ind i Rummet imellem dem ell. i deres Kreds.

akúnermiliúpâ, 1) gjør ham til den Mellemste; 2) stiller ham i Midten (imellem de Andre: -nut); 3) gjør ham til Mellemmand, Mægler ell. Midler. — U. S. refl.: 1) stiller sig i Midten; gjør sig til Mellemmand.

akúnermiliútoĸ, den, som stiller sig selv i Midten eller som Mægler eller Mellemmand.

akordlugput, egentl. vel omtr.: de have slet ɔ: uforholdsmæssigt Mellemrum; især: de staae adspredte omkring et større Mellemrum.

akordlungneĸ, 3. m. S. **-nerat**, et saadant større Mellemrum imellem flere Omkringstaaende (f. Ex. en større Slette imellem flere vidtløftig omkringliggende Bakker ell. Fjelde).

akornuvoĸ, er imellem og bliver til Forhindring; er iveien imellem En og hans Hensigt (en Begivenhed; jvfr. avssiarpoĸ).

akornúpâ, er kommen iveien for ham; forhindrer ham (f. Ex. en Sygdom, ell. en uventet Begivenhed).

akornut, Forhindring, som er kommen imellem. akornuteĸarsimagame aggingilaĸ, der maa have været Noget iveien for ham, at han ikke er kommen.

akornutigâ, forhindres derved.

(I de følgende Ord synes Stamordet kun at have sin ovenfor antydede formodede Grundbetydning).

akuerâ, giver ham Medhold; er af samme Mening som han; samtykker; bifalder hans Ord.

akuerîgput, Pl. de bifalde hinandens Ord; ere enige om Noget.

akuerĸutigâ, samtykker med Hensyn til det; bifalder det.

akutsuk, en lav og tæt Sky paa den vestlige Horizont (som især danner sig ved nordligt Veir, og hvis Forandringer afgive et ret godt Kjendemærke paa Veirliget); en saakaldet Nordbanke.

akutsoĸarpoĸ, der er en Nordbanke i Vest.

akutsunigpoĸ, der har dannet sig en Nordbanke.

akuvsigpoĸ, syer med smaa Sting op og ned (hvilken Syning anvendes til grønlandsk Pynt, og ofte er meget fiin).

akuvsiut, en Synaal til saadan Syning; en af de finere Synaale.

akunit, 1) i NGr. (Adv. langsomt; altfor langsomt. akunit merssorpoĸ, hun syer saa langsomt. akunikiaĸ mulúsassut, hvorlænge mon de dog ville udeblive? 2) i SGr.: Interj. det gaaer altfor langsomt! skynd Dig lidt!

alákarpâ, alángoĸ, alaperpâ &c. s. d. F.

alarpâ, holder sig fra det. Især: 1) rører ikke ved det; 2) seer bort fra det; 3) paaagter det ikke; bryder sig ikke længer om det. (I denne sidste Betydning er dog isumákêrpâ mere almindelig).

alartaĸ, upaaagtet; overladt til sig selv.

alartanvoĸ, er overladt til sig selv; paaagtes ikke mere.

alartaiserpâ, seer uafladelig paa ham ell. det; holder bestandig Øie med ham

(enten af Velbehag, ell. for at passe paa, at han ikke kommer til Skade).

alákarpok og **-rpâ**, faaer Øie paa det, som skjultes for ham af en Bakke ell. et Næs ell. Lignende (ved at gaae høiere op eller længere frem). Bruges ogsaa om Solen, naar den kommer frem for det, som var skjult for den af en Bakke ell. et Fjeld. Jvf. ujákarpok.

alángarpâ og **alángárpâ** ell. **-rpai**, læser det udenad. I nogle Egne bruges ogsaa blot alarpâ i samme Betydning: alardlugit atuarpai.

alángagagssak eller **alángâgag-ssak** og **alagagssak**, Noget, som skal læres udenad.

alángok, m. S. **alángua**, dets Skyggeside; den Side, som vender fra Solen; i en Fjord: Landet paa den sydlige Bred. S. sarkak.

alángersarpok og **alángialavok** (det Sidste med Udtrykket af Bevægelse i Sagen), spiller i forskjellige Farver; viser ligesom afvexlende Sol- og Skyggesider, eftersom man forandrer Standpunkt.

(**alaperpâ**, lader det ofte af Sigte (anal. ajaperpâ); lægger ikke altid Mærke til det. Deraf:)

alapernáipok, ts. man faaer det ell. ham ikke let udaf Sigte ɔ: 1) er iøinefaldende; sees allevegne fra (f. Ex. en stor Steen, som ligger øverst paa en Fjeldryg); 2) om en Person: sees allevegne; skal altid være tilstede og faaer derved Alting at vide (ogsaa det, som ikke vedkommer ham); og deraf videre: 3) er næsviis eller paatrængende.

alapernaerssorpâ (anal. nalunaer-ssorpâ), holder Øie med ham ell. det; navnlig: giver Agt paa, hvad han vil sige eller gjøre, eller hvad Forandring der vil skee ved det etc.; og saal. alt efter Omst.: 1) iagttager ham ell. det; 2) lurer paa ham; 3) er nysgjerrig efter det.

alapernáikajugpok, er nysgjerrig af sig.

alek, 3. en Harpunline ell. Rem. M. S. **ardla**, hans (Mandens) ell. dens (Harpunens) Line.

aligssak, 1) et Stykke Skind til en Harpunrem; 2) en Kobberem i blot torret Tilstand (som ved videre Behandling bliver til en Harpunrem).

alêrserpok, mister sin Harpunrem (paa et Dyr: -mut).

alekak, m. S. **alekâ**, hans Søster, som er ældre end han.

alerse, en Strømpe; nemlig saavel en grønlandsk Skindstrømpe som en europæisk Uldstrømpe. M. S. **alersâ**, hans (Eierens) eller dens (Støvlens) Strømpe.

aliagâ, er bedrøvet over, at han er borte; især: sørger for en Død. aliagingilar-put, vi sørge ikke over ham (den Afdøde) ɔ: vi føle ikke vor Sorg saa meget, da vi troe ham vel faren.

alianarpok ell. **-nakaok**, 1) vækker Bedrøvelse ved sin Bortgang; man bedrøves over, at man nu skal miste ham ell. det (som var saa glædeligt). alia-nakautit, det er sørgeligt, at Du ikke vil blive længer. 2) Overhovedet: det er sørgeligt ell. bedrøveligt. tigdligta-lermat alianakaok, det er sørgeligt, at han har begyndt at stjæle.

alianak, Interj. det er sørgeligt!

alianáipok, ts. er glædeligt ell. frydefuldt; der er ingen Sorg ved det. inuit alianaitsut, Folk, som det er en Glæde at være hos.

alianaigâ, fryder sig ved ham ell. det; glemmer al Sorg hos ham ell. derover.

aliasugpok, er bedrøvet; sørger; føler Sorg.

aliatsagpok, er heftig bedrøvet; rystes af Sorg; giver sin Sorg tilkjende i sin Adfærd.

aliasûtigâ og **aliatsautigâ**, er bedrøvet over det (som er skeet) eller over ham (paa Grund af, hvad der er hændet denne, ell. hvad han har gjort).

aliasárpâ, htr. **-sârivok**, og **alia-sugtípâ**, bedrøver ham; volder ham Sorg.

aligâ, synes, at det er forholdsviis stort; anseer det for at være af de Større (et Menneske, et Huus, et Stykke Træ etc.). S. videre.

alingnarpok, er stor eller fyldig imod Andre; er af antagelig Størrelse eller Omfang; maa regnes blandt de Større.

alingnarâ, d. S. s. aligâ, og bruges hyppigst.

aligoĸ, 2. Bjergkrystal.
aligpâ, river det itu; river et Hul ell. en Flænge i det (noget Tyndt, som Tøi, Skind ɪc.). U. S. pasſ.
aligtorpâ, btr. -**gtuivoĸ**, river det gjentagne Gange itu; river det i Stumper. ell. river mange Huller ell. Flænger i det; sønderriver det. Bruges ogsaa om vilde Dyr, der sønderrive deres Bytte. U. S. pasſ.: 1) er sønderreven; 2) gaaer med sønderrevne Klæder; er laset.
aligtuivâ, fik det ell. ham (ɔ: hans Klæder) sønderrevet (f. Ex. ved at brydes med ham); det sønderreves for ham imod hans Villie. Anal. aseruivâ.
aligtûpâ (pianik), skaffer ham Noget forrevet; nemlig: 1) kommer til at rive hans Ting itu (ved at haandtere med dem); 2) er Skyld i, at han gaaer i Laser (Syersken ved sin Efterladenhed, ell. og Tiden ell. Slidet).
aligsivoĸ, kom til at rive Noget itu (uforvarende).
agdlikarpoĸ, trænger sig ud; kommer ud af det Snevre og ind i det Rummelige; river ligesom Grændsefkjellet itu (f. Ex. Folk, der staae i en Klynge i Huusgangen, og derfra komme ind i Stuen; ell. et Fartøi, der kommer ud af Isen i frit Vand; ell. Solen, naar den bryder igjennem Skyerne).
agdlikarfigâ, trænger sig ud derhen ell. henimod det.
alîkutaĸ &c., s. alivoĸ.
aliortorpoĸ og **-rpâ**, 1) i Alm.: bliver overrasket ved et aldeles uventet eller uforklarligt Syn. tupermik ali-ortoĸaunga, der staaer jo et Telt, hvor er det kommet fra? 2) især: seer et Spøgelse, nemlig et overnaturligt og derfor uforklarligt Syn.
aliortugaĸ, 2. et Syn, som man ikke kan forklare sig; spec.: et Spøgelse.
âlisaĸ, 2. Betræk paa Væggen (af Skind eller Tapeter ɪc.). I samme Betydning bruges nok saa almindelig ungalisaĸ, s. S.
âlitserpâ (igdlo), beklæder Væggen over Brixen med Skind eller Tapetpapir ɪc.; tapetserer Huset eller Teltet.
alisingorpoĸ, Prov. d. S. s. anusingor-poĸ, s. S.

alivoĸ og **-vâ**, fjerner sig; trækker sig tilbage fra det.
alisimavoĸ, har fjernet sig; er i Frastand.
alisípâ, fjerner ham; holder ham eller det i Frastand.
alivkarpoĸ (anal. puivkarpoĸ), 1) i Alm.: har fjernet sig lidt; er ikke længer ganske nær; 2) især: Snee- eller Regnbygen er ophørt ell. gaaet over.
alîkutaĸ, Nogen ell. Noget, som man kun nødig fjerner sig fra, fordi man derved opmuntres i Sindet; et behageligt Tidsfordriv (Selskab ell. Beskjæftigelse). Bruges meest i de Følgende:
alîkutarâ, har ham ell. det til behageligt Tidsfordriv, som han nødig giver Slip paa, da han føler sig glad derved.
alîkutagssarsiorpoĸ, søger Nogen eller Noget til alîkutaĸ; vilde gjerne tilfredsstille sin Trang til opmuntrende Selskab ell. Beskjæftigelse.
aloĸ, 2. Fodsaalen, saavel paa den bare Fod som paa den bestøvlede.
aloĸut, i Pl. **aloĸutit**, Noget, som man tager under Fodsaalerne: Sandaler; Trætøfler; Iissporer.
alorsivoĸ, har snavsede Fodsaaler.
alorsinarpoĸ, er smudsigt Føre; man faaer snavsede Fødder ved at være ude.
alorsineĸ, 3. Snavs paa Fødderne.
aluerúpoĸ, 1) er bleven hudløs under Fødderne; 2) er bleven saaleløs; har opslidt sine Støvlesaaler.
alúnguvoĸ, har Smerte i Fodsaalerne.
atdliorpoĸ, lapper Saaler.
atdliut, en stor sleben Synaal (passende til at lappe Saaler med).
atdluiarpoĸ, 1) skraber eller visker Snavset af sine Fødder (et Menneske); 2) skraber i Jorden (en Ged; en Høne).
atdluiartarfik, en Gulvmaatte eller Skrabebræt ell. Lignende til at viske Fødderne af paa.
alugpâ, 1) slikker paa det (1 Gang); 2) tager det op med Tungen (f. Ex. Noget, som en Anden har faaet i Øiet).
alugtorpâ, slikker det (Fadet ɪc.) eller slikker det op, som er paa det (ved gjentagen Slikken).
alugssarpâ, btr. **alugssaivoĸ**, søber.
alugssaut, en Spiseske.
alugssautêraĸ, 2. en Theeske.

alupârput (nuliarît), Mand og Kone gaae sammen, ell. og: ere bestandig hos hinanden (ligesom slikke paa hinanden. Er et skjemtende eller halvt spottende Udtryk, saasom Grønlænderne i Almindelighed ikke gjøre det).
alupât, (Pl.), Mand og Kone, som gaae sammen &c.
[**alugsok** ell. **alugsuk**, unaturligt født(?). Synes at være Stammen til de Følgende.]
alugsorpok eller **alugsugpok**, 1) farer ilde; aborterer; m. S. — med det (Fosteret); 2) føder i Dølgsmaal.
alugsugak, 2. (prov. alugsuvak?), 1) et utidigt Foster; en Abort; 2) født i Dølgsmaal.
alutorâ, er ganske indtagen af det; kan ikke blive træt af at betragte ell. iagttage det (f. Ex. noget Stort ell. Skjønt ell. Prægtigt, ell. og Nogen ell. Noget, som man har sit Morskab af).
alutornarssusia (-ssusek, 2. m. S.) kan, naar Sammenhængen ikke tillader nogen Tvivl, bruges i Betydn.: dens Pragt (en Gjenstands).
āma, Adv. og Interj. atter; igjen; videre; mere.
āmalo, og atter; fremdeles; nok engang. Som Interj.: engang endnu! mere! om igjen!
āmátaok, og ogsaa.
āma tauva, og endvidere; og desuden.
āmârpok og **-rpâ**, gjør det Samme nok engang; gjør det om igjen.
amâk I, Pl. **amât**, de lange tynde Udløbere af et Træes Rødder. Undertiden bruges det i Pl. ogsaa om: en Kurv af europæisk Kurvemagerarbeide (altsaa fordi man ingen Anelse havde om, at Kviste kunde være saa lige). II s. under amarpâ.
amârtsiârput s. amarpâ.
amâma, Patte; Die. Er et Børneord; jvf. apâpa, anâna, atâta.
amanganek s. aumanganiak.
amarok, 2. en Ulv. (Saal. i Labr.).
amarpâ, tager En paa Ryggen og bærer ham (paa sædvanlig Maade).
amârpok og **-rpâ**, bærer et Barn paa Ryggen i en dertil indrettet rummelig Pels.
amaut, en saadan Pels til at bære et Barn i; en Barnepels.
amaussiârput, Prov. **amârtsiâr-put**, de gaae i en Række bag ved hverandre, idet de holde i hverandre bagfra (Børn i Leg).
amâk II, ell. helst **amānguak**, et Barn, som bæres i Barnepels paa Ryggen (enten for Øieblikket eller overhovedet endnu).
amaulik, 3. (ikke af amaut), Prov. en fuldvoxen Edderfuglehan, som er hvid paa Ryggen.
amauligak, 2. og **-gâk**, 1. Prov. en Sneespurv.
amek, 2. (Pl. ámit), m. S. **amia**, dets ell. hans Hud ell. Skind; den yderste Hud paa Noget. teriangniap amia, et Ræveskind, áminik atissakarput, de have Klæder af Skind. umiap amia, Konebaadens Betræk. magpersagkap amia, Bogens Hud ɔ: Papiret ell. Læderet, som den er indbunden i.
amerak, 2. m. S. **amerâ**, 1) Barken paa et Træ; sjeldnere: 2) Farve eller Maling paa Noget, s. kalipaut og nedenfor amernek.
amerpâ, trækker Hud over det; især: 1) betrækker en Skindbaad; 2) Prov. stryger det over med Farve; maler det (ellers kalipagpâ). Htr. **amîvok**. — U. S. 1) pass. 2) har faaet sin Kajak betrukken.
amernek, 3. Prov. Farve ell. Maling paa Noget.
amêrpâ, 1) i Alm.: gjør ell. har gjort det hud- eller skindløst (jvf. amîarpâ); 2) især: tager Betrækket af den (Skindbaaden). Htr. **amêrsivok**, spec. har taget Betrækket af sin Kajak. — — — U. S. 1) har slidt Huden af sig et Sted (Menneske ell. Dyr, ell. og f. Ex. en Bog, hvis Bind er afslidt); 2) er afført sit Betræk (Skindbaaden).
amêrsak, Prov. d. S. s. ellers kârner--nak, s. S.
amêrúpok eller hyppigst **amêrûtôr-pok**, 1) er opslidt i Betrækket (Kajakken ell. Konebaaden); 2) har opslidt Betrækket paa sin Kajak (Eieren. Manden og hans Kajak betragtes altid som Eet, og bliver derfor amêrútôrpunga og

kajara amêrútôrpok eensbetydende: mit Kajakbetræk er opslidt).

amiarpâ, 1) trækker Skindet af det (et Dyr; jvf. ellers âgpâ, kavssagpâ, najugpâ); 2) river Huden af den (Haanden ꝛc.). U. S. 1) er aftrukken sit Skind; 2) har revet Huden af sig; har forskrabet sig (f. Ex. ved at falde i Stene).

amialigterpâ, d. S. s. det Forrige i Betydn. 2.: har faaet skrabet Huden af den (Haanden, Fingeren ꝛc.).

amigssak, 1) i Alm.: Noget til Hud; 2) spec.: et Baadeskind ɔ: et Sælhundeskind, som er tilberedt til Kajaks- eller Konebaadsbetræk; 3) et Stykke Fiskeskind til at klare Kaffen med.

amigssarpâ (kajak, umiak), samler ell. har samlet Skind til dens Betræk (Baadens).

amigssiarâ (amek), har gjort et Baadeskind af det (Sælskindet); har tilberedt det som Baadeskind.

amigssiorpâ, 1) syer Skindbetrækket til den (Kajakken ell. Konebaaden); 2) syer Skindet dertil (f. Ex. til et Kuffertbetræk) paa samme Maade, som man syer Baadebetræk (med Sting paalangs ad Sømmen).

amiko, m. S. **amikua**, dens (Baadens) aftagne Betræk; eller og: hans (Mandens) aftagne Kajakbetræk.

ámiorpok, bearbeider ell. bereder Skind.

ámiortok, 1) En, som bearbeider Skind (nu; men til andre Tider maaskee har andet Arbeide); 2) en Garver.

amîlârpok (egentlig: mister Huden en Smule), gyser for noget Rædselsfuldt ell. Fælt at see paa; ræddes for et gruopvækkende Syn. Jvf. ánilârpok ff.

amîlârâ, ræddes for det (et fælt Syn ꝛc.); gyser for at skulle see paa det ell. røre ved det. ausiait amîlârekăka, det gyser i mig, naar en Edderkop kommer mig nær.

amîlârnarpok eller **-rnakaok**, er gyseligt ell. grueligt ell. rædsomt at see paa (f. Ex. et stort gabende Saar, et hæsligt Kryb og desl.).

amerkáupât s. d. F.

amerdláput (Pl. af amerdlavok), eller hyppigst **amerdlakaut**, de ere mange. Participiet amerdlassut bruges ikke, derimod:

amerdlasût, 1) mange; inuit amerdlasût, mange Mennesker. 2) Hagl (til at skyde med); og deraf Sg. **-amerdlasôk**, et Haglkorn.

amerdlássusiat eller og **amerdlássusê** (-ssusek, 2. m. S.), deres Mangfoldighed (ell. -heder).

amerdlanerit (Pl. af -nek, 3), flere, fleste. ukunánga amerdlanerit, flere end disse. S. videre.

amerdlanerssait (-rssak m. S.), deres Fleste ɔ: de fleste af dem.

amerdlarkinge (-rkik, 3. m. S.), flere end de. mákua amerdlarkinginik takujumârputit, Du skal faae Flere at see, end disse ere.

amerdlâlugput, de ere nogenlunde mange eller temmelig mange (ikke uhyre mange, men heller ikke saa ganske faa).

amerdlanârpai, 1) gjør ell. tager ell. giver ꝛc. for mange; gaaer for vidt, hvad Antallet angaaer; 2) synes, at de ere saare mange.

amerdlípnt (Pl. af amerdlivok), de ere blevne mange; de ere flere end før. M. S. **amerdlivai**, har faaet dem til at være flere end før.

amerdlisípai, lader dem blive flere end før; enten: gjør dem til Flere, eller: lader skee, at de blive flere; s. d. F.

amerdlisarpai, formerer dem; gjør dem til Flere ved egen umiddelbar Indvirkning; forøger deres Antal. Htr. **amerdlisaivok**, bl. A. spec.: multiplicerer.

amerdlûpât, de ere mange om ham ell. det. amerdlûtdlugo umiak sanavât, de ere mange om at bygge Konebaaden. Jvf. kavsîúpât.

amerkáupât, de ere flere om det (men ikke samtidig; saa den Ene og saa den Anden); ell. **amerkáupai**, han har med flere Ting at gjøre (skifteviis). piniagagssane amerkáupai, han skifter med sin Jagt; gaaer den ene Dag paa Sælhundefangst, den anden Dag efter Fugle, ꝛc. umiak amerkáupât, de ere flere om den samme Baad, snart bruger den Ene den, snart den Anden. Jvf. sivnerseráuput under simivâ.

amerdlok s. amipok.

amiáko, amigarpoĸ, amíkako, amikoĸ, f. amípoĸ.
amigssaĸ, amiko, amîlârpoĸ, ámiorpoĸ &c. f. ameĸ.
amípoĸ, ts. er fmal; er fmækker.
amitsoĸ, 1) fmal; fmækker; 2) Skraatobak (faaledes kaldet, fordi den er den fmalleste af de her gængse to Slags fpundne Tobakker).
amitsuaĸ, Pl. m. S. **amitsuai**, de fmalle Lægter udenpaa Konebaadens Opftandere, fom holde Skindbetrækket fra Træværket.
amitsuarssuk forekommer oftere fom Navn paa fmalle Fjorde, navnlig en fmal Arm af en ellers bredere Fjord.
amileraĸ, 2. m. S. **-râ**, 1) det fmalleste af Benene i Underarmen; 2) Lægbenet.
amilivoĸ, er bleven fmallere. — — M. S. har gjort det fmallere.
amerdloĸ (et Smallere; f. sârdloĸ) forekommer nogle Gange fom Navn paa et fmallere Vand (Løb, Fjord) ved Siden af et bredere.
amigâ, egentl.: har det til et Smalt for fig ɔ: det (Objectet) er for fmalt til det (Subjectet; f. Ex. et Stykke Træ til en Revne, fom det fkulde fættes i). ĸáinat amigâra, Din Kajak er mig for fmal.
amigarpoĸ, er utilstrækkelig (quantitativ ell. qualitativ, og bruges faavel om Ting, fom f. Ex. utilstrækkelig Betaling ell. Materiale &c., fom og om Kundfkab ell. Færdighed &c., eller om en Perfon, der ikke er fin Gjerning voxen &c.).
amigartumik, Mod. adv. ikke tilstrækkelig. amigartumik saligpat, Du har ikke gjort det tilstrækkelig reent.
amigarâ, finder det utilstrækkeligt for fig; har ikke nok i det, eller kan ikke nøies med det (En med det, han faaer, eller med den Andens Dygtighed &c., ell. f. Ex. et Klædningsstykke med det Tøi, fom beftemmes dertil &c.). aulisautêrĸat mardluk amigarai, den (Fiskepladfen) kan ikke nøies med to fine Hellefiskeliner ɔ: der er over 100 Favne dybt.
amíkipoĸ, kommer tilkort ved Fordelingen; faaer Intet, medens de Andre faae (fordi der ikke er mere); der er Intet til ham ell. det. M. S. mangler til ham ell. til det, fordi Alt er gaaet med til de Andre. amíkipânga, de manglede til mig ɔ: jeg erholdt Intet, fordi de Andre havde faaet Alt. igdluata âgssânik amíkipara, (jeg har fkaaret Tøiet til, men) der mangler til det ene Ærme.
amíkako, Noget, fom det (tilfyneladende) har manglet for, ell. fom er blevet forholdsviis for lille eller ufuldstændigt (f. Ex. et Æg, fom er mindre end andre af den famme Fugl, ell. et rudimentairt Lem, og Lignende).
amiáko, m. S. **amiákua**, dets Levning; det, fom endnu existerer deraf.
amiákûvoĸ, er Levning; er alene tilovers.
amiákuvâ, levner deraf.
amiákûpâ og **amiákûtípâ**, levner det; lader det være Levning.
amikoĸ, en Blækfprutte. (Det er ikke klart, hvorledes Ordet er dannet; men det maa dog formodentlig regnes til denne Stamme).
amisut (Pl. af -soĸ), en Flok Sødyr paa Vandring; en Stime (af Sælhunde ell. Hvidfisk).
amisorssuit, en ftor Stime.
ámut, ámukarpoĸ, ámukârpoĸ f. at.
amuvâ, 1) trækker det ud af Noget (ud af et Hul ell. et Hylster, eller en Fisk ell. en Baad &c. op af Vandet); 2) retter det ud ved at trække i det (Noget, fom var krumt). U. S. 1) pasf. og i Pl. desuden 2) recipr.: de rette hinanden ud, nemlig deres Fingre ɔ: trække Krog. Htr. **amussivoĸ**, bruges meest fpec. om: har trukket Fisk op; har ikke fisket forgjæves.
amôrpoĸ og **-rpâ**, trækker i Noget med gjentagne lange Drag, eller ved at gaae frem med Enden deraf; ifær: 1) vinder et Anker op; 2) varper et Fartøi; 3) trækker et Uhr op.
amôrfik, et Opvindefted; ifær: 1) kit--samik amôrfik, et Ankerfpil (jvfr. ipigtaivik og kâvitoĸ); 2) nalunaer--ĸutap amôrfia, Tappen i et Uhr med Nøgle, hvor det trækkes op.
amoragpâ (umiaĸ), trækker Baaden halvt paa Land.
amuarpoĸ og **-rpâ**, haler op; haler til fig, fkiftende med begge Hænder (f. Ex. Fiskefnøren).

amussariaĸ, 2. en Skuffe (under et Bord ell. i en Kommode ꝛc.).
amussartoĸ, 1) Prov. d S. s. Foreg.; 2) ĸardlortaut amussartoĸ, en Basun.
amussarialik, 3. en Kommode, Chatol ell. andet Meubel med Skuffer i.
amutsit, m.S. **amutsisâ**, en Udtrækker til et Stydevaaben (til at trække Skuddet ud med). Suffixet kan gaae paa Vaabenet, den hører til, eller til Ladestokken, som den er fast i, eller og paa Eieren.
anaggúpoĸ s. anauvâ.
ánagpoĸ, 1) blev frelst; blev udfriet af Faren (især Livsfare); 2) er salig (s. d. F.).
ánagsimavoĸ, er frelst; er i frelst Tilstand; 2) er salig. ánagsimassut, de Salige.
ánagsimássusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), 1) hans Væren frelst; 2) hans Salighed (som han er i Besiddelse af).
ánagsimanigssâ (-gssaĸ m. S.), det, at han skal være frelst eller salig; hans tilkommende Salighed.
ánagtípâ, 1) lader ham blive frelst; foranlediger (selvvirkende ell. ved en Anden) eller lader det skee, at han frelses; 2) saliggjør ham. ánagtitat, de Salige (saliggjorte).
ánaupâ, frelser ham; udfrier ham af Faren (selvvirkende). Htr. **ánáussivoĸ**.
ánáussissoĸ, 1) En, som frelser eller udfrier en Anden (-mik); 2) spec.: Frelseren.
ánáussisse, m. S. **-ssâ**, hans Frelser; den, som frelste ham. silamiut ánaussissât, Verdens Frelser.
ánáussissigâ, har ham til Frelser; blev frelst af ham.
ánáussinera (-neĸ, 3. m. S.), hans Frelsens Gjerning; det at han frelser (en Anden ell. Andre).
ánássut (og ánaut), m. S. **-tâ**, 1) hans (den Frelstes) Frelse; det, hvorved han blev frelst; 2) hans Salighedsaarsag.
ánássutigâ (og ánautigâ), frelstes derved.
ánáussut, m. S. **-tâ**. hans (den Frelsendes) Frelse; det, hvorved ell. hvormed han frelser.
ánáussutigâ, frelser derved; har det til Frelse ell. Frelsensmiddel for Nogen (-mut).
ánáussissutigâ, har det til Frelsens Anledning ell. Aarsag; frelser (Nogen, -mik) desangaaende ell. desaarsag.
ánagfik, m. S. **-gfia**, hans Frelses Time ell. Sted ɔ: Tid ell. Sted, hvor han frelstes.
ánáussivik, m. S. **-via**, hans Frelsetid ell. -sted; Tid ell. Sted, hvor han frelser ell. frelste (Nogen, -mik).
ánaivâ, gaaer glip af det; mister det igjen (det, man var paa Jagt efter og allerede troede at have i sin Magt); de frelstes fra ham. âtârssuaĸ ánaivara, Sortsiden undslap mig. ánaivât, han undgik dem (som forfulgte ham ell. vilde ham tillivs).
anaĸ, 2. (Pl. ánat) Møg; Lort; Excrementer. Desuden i overført Betydning: uvdlorissap anâ, et Stjerneskud; og seĸernup anâ, et lysegunlt dvergagtigt Steenmos, som voxer paa Klipper i runde Pletter og fordum blev holdt for Solens Excrementer.
anarpoĸ, giver Excrementerne fra sig; gjør sit Behov; m.S. — paa det. Bruges undertiden overført om lignende Udkastning, f. Ex. naar en kogende Vandkjedel udskyder noget af sit Indhold igjennem Tuden.
anarusugpoĸ ell. **-sulerpoĸ**, trænger paa Naturens Vegne.
anartarfik, et Lokum.
anarsarpâ, arbeider paa at skaffe ham Aabning ɔ: giver ham et Laxativ ell. et Klysteer.
anarsaut, et afførende Middel; et Laxativ.
anarnaĸ, en mindre Hvalart uden Barder og uden Tænder, hvis Kjød og Spæk virker afførende (Döglingen?).
anariaĸ, 2. en Skarnflue. Der er flere Arter smaa Fluer, der kaldes saaledes, men Navnet tilkommer vel især en større Art med rødagtige Been, som opholder sig meest paa Møg.
anardluk, et sort Stykke Kalviis (med Jord ell. Gruus paa).
ânaĸ, m. S. **ânâ**, hans eller hendes Bedstemoder.
anâna, Moder. Er et Børneord, i Regelen det første, et Barn lærer at sige.
anânarput, vor Moder. S. atâta.
anârdlugpâ, s. d. F.

anauvâ, 1) falder om paa ham og slaaer ham i Faldet (Noget, som stod opreist, men faldt om); 2) giver ham ell. det et Slag med et Stykke Træ ell. andet Langt og Stivt, som man holder i den ene Ende; ikke som man slaaer med en Pidsk eller Sabel &c., men saa at Vaabenet saa at sige kun danner en Fortsættelse af Armen; lader det ligesom falde paa ham. Htr. **anaussivoĸ.**

anaussiniarpoĸ, stræber at tildele Nogen ell. Noget et saadant fladt Slag med det, han har i Haanden; bl. A.: slaaer efter Noget med tilbundne Øine (i Leg).

anaulerpâ, slaaer ham eller det med gjentagne Slag af ovennævnte Art; bl. A. især: 1) banker den oplagte Konebaad, for at faae Snavset ell. Isen til at falde ned; 2) driver opsat kløvet Brænde sammen ved at slaae paa de udstaaende Ender; 3) tærsker med en Pleil. (Men om at banke Klæder ud, bruges tilug-torpâ s. S.). Htr. **anaulerivoĸ.**

anaulerut, et Stykke Træ ell. Andet til at banke Noget med paa ovennævnte Maade. karrinut anaulerut, en Pleil.

anaggúpoĸ (inuk) og **-pâ** (tigumiane), lægger noget Langt og Stivt, som skulde holdes stille i Haanden (et Skydevaaben, en Kikkert) i Hvile paa Noget (paa en Steen, paa en Andens Skulder &c.).

anagguvfigâ, lægger sin Riffel &c. paa det.

anârdlugpâ, stiller noget Langt og Stivt (et Stykke Træ, et Bræt, et Redskab &c.) skraat op imod Noget (-mut), saa at det staaer ligesom faldet om mod det, men ikke kan falde videre. U. S. pass.

ane, m. S. **anâ,** hendes Broder, som er ældre end hun.

[**ánek,** m. S. **ánia,** hans Smerte. Bruges neppe. Deraf:]

ánerpoĸ, føler Smerte (1 Gang; ved et Stød ell. Slag ell. desl.). ánekait? er den sædvanlige Form at spørge med for: gjorde det ondt? (naar En støder eller slaaer sig i Ens Nærværelse).

ánerâ, følte Smerte af det (Stødet, Slaget) ell. i det (det stødte ell. saarede Lem, imedens han fik Stødet eller Slaget). áneringilara, det gjorde ikke ondt (egentl.: jeg havde det ikke til Smerte).

ánernarpoĸ, man føler Smerte af det ell. i det; det smerter. kilernera aner-nakaoĸ, mit Saar smerter stærkt.

ánersípâ, tilføiede ham Smerte (1 Gang; f. Ex. ved at støde ham med Noget).

ániarpoĸ, føler varig Smerte; er lidende. — Dette og de følgende nærmest heraf dannede Ord (til ániautigâ incl.) bruges om al Slags legemlig Smerte, baade udvortes og indvortes, hvorimod de foranstaaende (ánerpoĸ ff.) fortrinsviis bruges om en forbigaaende udenfra tilføiet Smerte.

ániarâ, har vedvarende Smerte i det ell. af det. tatdlíka ániareĸâka, jeg har slem Smerte i mine Arme.

ániartípâ, tilføier ham vedvarende Smerte; piner ham.

ániarfik, et Lidelses- eller Smertenssted; m. S. et Sted, hvor han lider.

ániartitsivik, et Pinested; m. S. et Sted, hvor han piner (Andre).

ániautigâ, lider Smerte ved ell. af ham ell. det eller for hans Gjernings Skyld ell. for den Sags Skyld; har ham ell. det til Lidelsesaarsag.

ánilârpoĸ (egentlig: føler en Smule (legemlig) Smerte; jvf. amîlârpoĸ), forskrækkes ell. forfærdes ved at see ell. høre noget aldeles Uventet; overvældes et Øieblik af pludselig Skræk ell. Angst; ræddes ved det, han hørte. ánilârnermit ell. ánilângârama tusardluángilara, af Forfærdelse ell. fordi jeg blev saa saare forskrækket, hørte jeg det ikke rigtig.

ánilârnarpoĸ eller **-rnaĸaoĸ,** 1) man forfærdes &c. ved det; 2) det er forfærdeligt eller forskrækkeligt eller rædsomt at høre. Jvf. amîlârnarpoĸ.

ánilârutigâ, forskrækkes eller ræddes derved.

ánilârtípâ, foranlediger, at han pludselig forskrækkes (med ell. imod sin Villie; f. Ex. ved at bringe et Ulykkesbudskab).

ánilârsarpâ, forskrækker ham med Forsæt (f. Ex. ved i Mørke pludselig at fare ind paa ham).

anerdlâĸ, anêrpoĸ s. anivoĸ.

[**anerpoĸ,** aander. Bruges neppe; derimod de Følgende:]

anernek, 3. 1) Aande; Aandedræt; Aandepust (NB. Menneskets; s. n. aner-sârpoĸ). anernera iluarsilârpoĸ, hans Aandedræt er nu en Smule bedre. aner-

-nerma isua, mit Aandedræts Ende ell. Begyndelsessted ɔ: Luftrørets Forbindelsessted med Lungen eller deromkring, hvor man troer at fornemme Aandedrættets Grændse. 2) en Aand. anernek ilu- -artok, den hellige Aand. — anernerup pia, Aandens ɔ: aandeligt (s. pe 1, a. b). time anernerup pia, et aandeligt Legeme. anernerup pê, de aandelige Ting; det Aandelige (overhovedet). anernikut itok eller itumik kan ogsaa undertiden bruges om: aandeligt, navnlig om: i aandelig Forstand.

anernilik, 3. beaandet; med Aand ell. Aande. anernigdlit tamarmik, Alt, som har Aande.

anernipiluk, en ond Aand.

anernekángilak og **anernêrúpok**, er uden Aande; aander ikke ell. ikke mere.

anerningerpok og **anernanger-pok** (anal. nipangerpok), opgiver Aanden.

anersârpok, aander; drager sin Aande. Dette Ord (og maaskee undertiden ogsaa det næstfølgende) bruges ogsaa om Dyrenes Aandedræt.

anersârtorpok, aander stærkt; aander saa man kan høre det (flere Gange itræk).

anersârtorfigâ, aander paa det (enten for at opvarme det med sin Aande, eller f. Ex. paa en Tavle, for at viske den af, og Lignende).

*(erina) **anersârtûssak**, en Melodi i Aandedrætstakt; en Choralmelodi ell. en choralmæssig Sang.

anersârulugpok, sukker (gjentagende. Nærmest vel egentlig: aander med Magt ell. med Anstrængelse; s. d. F.).

anersâmivok, drager et Suk; sukker (1 Gang. Egentlig vel: drager sin Aande mangelfuldt; jvf. perkigsimivok).

anersâmissarnere ell. **anersâru-lungnere** (-nek, 3. m. S.) hans Sukke ell. Sukken.

anersâmissutigâ eller **anersâru-lûtigâ**, sukker desaarsag.

anerterivok, aander tungt og afbrudt (f. Ex. en Døende); stønner haardt.

anertíkarpok, stønner af Træthed ell. Mathed, ell. og i en Sygdom af Beklemthed i Brystet.

anersa, Interj. det var da godt; heldigt, at —. I denne Betydning i Re-gelen med -lo: **anersalo**; f. Ex. anersalo ornigkangma, det var da godt, at Du kom til mig. Ofte bruges det ogsaa uden tilføiet selvstændigt Ord, men med smigrende Affixer, saal. navnlig anersalúnguak-una ell. anersalúngu- -arârssuk-una, hvilket omtrent vil sige saa meget som: o Du er dog en fortræffelig En (fordi Du gav mig Noget). — Uden -lo og i Forbindelse med Aff. -kaok og -ngilak i Indicativ: -kíngi- -lak, vendes Betydningen til: heldigt, om ikke —; og da altid med Tvivl: bare den ikke —; det skulde da vel aldrig —; f. Ex. anersa nákakíngilak, bare den ikke er falden ned! anersa puiokíngilara, jeg skulde da vel aldrig have glemt den!

ániarpok, ánilârpok &c. s. ánek.

aniáput, anípâ &c. s. d. F.

anivok, gaaer ud af Noget; kommer ud (Hvadsomhelst, og af hvilketsomhelst indesluttet Rum).

anerdlâk, som er nylig kommen ud; spec. et nyfødt Barn.

anêrpok, er ude i det Frie; er udenfor Huset. aníngunakaok, man har mere end nok af at staae udenfor.

anêrsuarpok, d. S. s. Foreg. uden anden Hensigt: er ude for at nyde den frie Luft.

aníngavok, egentlig: befinder sig udenfor i uforanderlig Tilstand; bl. A. befinder sig udenpaa Noget, som det forøvrigt hører til, f. Ex. en fremspringende Udbygning (Pille, Vindue &c.) paa et Huus.

aniáput (Pl. af aniavok), de komme i massevíis ud ell. gaae allesammen ud af Localet (f. Ex. Kirkegængerne efter endt Gudstjeneste).

anípâ, 1) bringer det udenfor; kaster det ud &c. (Noget, der skal ud af Huset ell. af Stuen); 2) okautsine anipai, fremfører sine Ord, kommer frem med det, han har at sige.

ánipâ, gaaer ud og tager det ud med sig (f. Ex. sit Arbeide, ell. Noget, som skal bæres et Stykke bort fra Huset &c.).

anisípâ, 1) om Ting: lader det komme udenfor (Hvadsomhelst og udaf Hvadsomhelst); skaffer det ud paa en ell. anden Maade; 2) om et Menneske: a) fører ham ud; b) driver ham ud.

anissúpâ og forkortet **ássúpâ**, har kastet det ud tilligemed Andet, som det befandt sig paa ell. imellem (f. Ex. Noget, som uforvarende var kommet imellem Feieskarnet).

aniserpok, 1) flytter ud af sin Vinterbolig for at boe i Telt (ved Sommerens Begyndelse); 2) flytter ud af sit Huus og ind til Andre medens det endnu er Vinter).

anitdlagpok, 1) i Alm.: kommer efterhaanden lidt ud fra sit Sted; f. Ex. en Steen i Muren, som viger lidt ud; 2) spec.: kommer ell. reiser med Konebaad ud af Fjorden (efter endt Togt). — — M. S. kommer ud deraf.

anitdlaivok og **anitdláupok**, kæntrer med sin Kajak derved, at Søen bryder over ham; kommer frem igjennem en Braadsø.

anitdlaugavok, staaer lidt frem udaf det Øvrige; er udenfor den lige Flugt (en Steen i Muren; en fremstaaende Tand xc.).

ánivik ell. **anivfik**, Udgangssted eller -tid. M. S. **ánivia**, Stedet ell. Tiden, hvor han ell. det kom ud.

***anivfigkiak** (en forfærdiget Udgangsberøvet), en Dampmaskine.

ánivigá, gaaer ud til ham; kommer udenfor for at tage imod ham ell. tale med ham xc.

ánivigsiorpok, høitideligholder Udgangstiden ɔ: holder Paaske (efter det Gl. Testamente). savârak ánivigsiu-tigssak, Paaskelammet.

ánivigsiorfik, Udgangshøitid ɔ: (Jødernes) Paaske.

anigorpâ, slipper ud af det (f. Ex. en Fugl ud af Snaren); gaaer det uskadt igjennem (en haard Vinter; en truende Fare xc.); undkom derfra. Htr. **ani-guivok**.

aniguisipâ, lader ham undkomme (med Forsæt); hjælper ham igjennem Faren.

anigulvá, lod ham undkomme fra sig (mod sin Villie); fik ham ikke, eftersom han slap ud. Omtr. d. S. s. ánaivâ.

aniorpok (Prov. anigorpok), faaer Udslæt paa Huden af en indre Aarsag (f. Ex. under en Sygdom; hvad man kalder, at Sygdommen slaaer ud). aniorame ajorungnailerpok, siden Sygdommen slog ud, er han begyndt at komme sig.

aniornerit (Pl. af -nek, 3), Udslæt, som bryder ud af en eller anden indre Aarsag (men ikke Fnat ell. Lignende, som smitte ved Berørelse, eller som betragtes som blot Hudsygdom; s. kilak).

[**aningâk**, den personificerede Maane, som efter den grønlandske Fabel var en Mandsperson, der forfulgte sin Søster Solen. Navnet er ellers gaaet af Brug tilligemed Fabelen, men har vedligeholdt sig i Følgende:]

aningaussak (Maanelignelse), et Pengestykke; i Pl. **aningaussat**, Penge (oprindelig Sølvpenge; men Benævnelsen er overført paa Penge i Almindelighed, ogsaa Papirspenge, skjøndt disse aldeles ikke ligne Maanen). Et Suffix vilde her gaae paa Landet ell. Nationen, f. Ex. tuluit aningaussait, engelske Penge.

aningaussaut, i Pl. **-ssautit**, Penge i Eie. aningaussautika, mine Penge.

aningaussivik ell. **aningaussali-vik**, et Gjemme til Penge; en Pengepung ell. Pengekiste xc.

***aningausserivik** (et Sted, hvor man er sysselsat med Penge), en Bank. tuluit aningausseriviat, den engelske Bank.

aningaussanik taorsîssartok, en Vexeleer.

ano, i Pl. **anut**, 1) Remme, som en Hund bindes med, især til Slæden; derfor 2) Seletøi (ogsaa til andre Trækdyr).

anuvâ, 1) lægger Seletøiet paa den (Hunden); spænder den for Slæden; 2) binder ell. tøirer den (ellers pitugpâ, s. S.).

anôrpai, binder dem (flere Hunde) til Slæden; spænder dem for.

anuerpâ, 1) tager Seletøiet af den; spænder den fra (Hunden); 2) slipper den løs (s. pitûssaerpâ).

ánorâk, 1 og 2 (Pl. -rât og -rássat), 1) i Alm.: et Klædebon; 2) spec.: Overtrækket til den grønlandske Pels. Pl. ánorássat, Klæder.

ánorârpâ, iforer ham Klæderne; klæder ham paa. U. S. refl.: — sig —.

ánorârtípâ, 1) d. S. s. det Forrige; 2) lader ham klæde paa (af en Anden; gjør, at han bliver paaklædt xc.). — — U. S. pass.

ánorârtorpâ, d. S. s. ánorârpâ, men

med Tanke om hvert enkelt Klædningsstykke især; klæder ham fuldstændig paa. U. S. refl.
ánoraerpâ og **ánoraiarpâ**, afklæder ham. U. S. — fig. (ánorârpâ og ánoraerpâ ere, ialtfald paa den største Deel af Kysten, fuldkommen eenslydende, hvorfor de længere Former maae anvendes, naar Sammenhængen ikke tydelig tilkjendegiver, hvilket der er meent.)
ánorâgssak, 1) Noget til Klæder ell. Klædning; 2) spec. Bomuldstøi (som nu fortrinsviis bruges til ovennævnte Overtræk).
ánorâgssiagssak, eller helst i Pl. **-gssat**, Bomuld. Jvf. ilupâgssiagssak.
ánorâgssiorpok og **ánorâgssaliorpok**, gjør Tøi, især Bomuldstøi.
ánorássiorpok og **ánorássivok**, er i Arbeide med et Klædebon; syer paa det, spec. paa et Pelsovertræk.
ánorârigpok, s. er velklædt.
ánorârdlugpok, er daarlig klædt; gaaer i Pjalter.
anore, (Subjectiv oftere anorrup, som af anorek, 3), Vind; Blæst. M. S. **anorâ**, dens (Luftens) Blæst ɔ: Vinden.
anorerssuak, stærk Blæst; Storm.
anoråsuak, Hvirvelvind; en pludselig (og som oftest kortvarig) haard Storm, især med Hvirvelkast; orkanagtig Storm. Jvf. kåvssåk og uluvssåk.
anoråsuarpok, der reiser sig en stormende Hvirvelvind.
anoråsuarssuak ell. helst **kiagtup anoråsuarssua** er formodentlig den meest passende Betegnelse for: en tropisk Orkan.
anoråsuavok, det stormer med (gjentagne) Hvirvelkast.
anordlerpok, s. det blæser; egentlig vel: forsyner sig med Blæst ell. forskaffer sig Blæst; og m. S., som det undertiden bruges: — den ; blæser i den (Luftegnen; Luften overhovedet tænkt paa en Maade som med Liv i sig; s. d. F.).
anordliliúpâ, Blæsten overfalder ham. Egentlig vel: den (Vinden, eller den, som virker i Luften, eller den personificerede Luft? s. sila Nr. 5) begynder at blæse op for ham.
anordlersorssuángorpok, det begynder at blæse meget stærkt; der reiser sig en Storm. Jvf. nagtípok og pitorarpok.
anorssânguarpok, det blæser ganske svagt; lufter lidt.
anorisaut, Noget, som bevæges af Vinden; især: 1) en Vimpel; en Fløi (ellers ogsaa aularsaut, s. S.); 2) et Legetøi, som dreies rundt af Vinden (s. kâvsåk); 3) aserorteriviup anorisautai, Vingerne paa en Veirmølle. aserorterivik anorisautilik, en Veirmølle.
anôrpai, anuerpâ s. ano.
ánugpok, seer suurt; er af bistert ell. strengt Udseende; smiler ikke.
[**anusik**, En, som er bleven afskrækket ved en tidligere Erfaring. Synes at være Stammen til de Følgende.]
anusigâ, har ham til sin Afskrækkede ɔ: har afskrækket ham ved sit Exempel. kajaitsûvdlune . . . erne ingminut anusigitiniardlugo káiniorpâ, idet han, som selv ingen Kajak havde, søgte at afskrække sin Søn ved sit eget Exempel, gjorde han ham en Kajak. Bruges vel ikke meget; derimod de Følgende.
anusingorpok, er bleven afskrækket ved en tidligere Erfaring (sin egen eller en Andens, dog især sin egen); er bange for at gjøre Noget igjen, som han forrige Gang slap uheldig fra. igpagssak issíkame anusingorpok, han er bange for, at det igjen skal gaae ham som igaar, da han faldt i Vandet.
anusingorsarpâ, søger at afskrække ham; enten: ved at lade ham faae sin Villie i en Sag, hvorved han maa komme galt derfra; lader ham blive klog af Skade; eller: ved at foreholde ham lignende Tilfælde, hvor det gik galt; advarer ham ved Exempler.
anuvâ s. ano.
ángajârpok s. angivok.
angajo, en ældre af Søskende af samme Kjøn: m. S. **angajua**, 1) hans ældre Broder; 2) hendes ældre Søster. Jvf. nukak.
angajugdlek, den ældre ell. ældste af Flere (hvadenten de ere Søskende og af samme Kjøn eller ei). Med Suff. bruges istedetfor dette det Følgende.
angajugdlersak, m. S. **-rsât**, den ældste af dem. anguterpait angajugdlersât, den ældste af flere Mænd

Strømhvirvel; og eft. Omst.: benytter den; har Ilvandet med sig.

ángiúpâ s. ángigâ.

angivoĸ, er stor. Bruges baade i legemlig og aandelig Forstand; ligesaa de fleste heraf dannede Ord.

angisôĸ, en Stor. Participiet **angissoĸ**, som ellers vilde have denne Betydning, bruges deels slet ikke, deels kun specielt om: en fuldvoxen Rensbuk, og da helst: **angissorssuaĸ**.

angisuatsiaĸ, temmelig stor.

angissusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), 1) hans Størrelse; 2) hans Storhed.

angingârpoĸ, er saare stor; og i aandelig Forstand: er stor for Ens Tanker: er overvældende, eller er vigtig, er herlig &c. (en Sag ell. en Tilstand).

ángajârpoĸ (Prov.?) er nogenlunde stor; er ikke af de Mindre.

angigâ, 1) anseer den for at være stor; 2) den er ham for stor. ĸáinat angigâra, din Kajak er mig for stor.

angeĸat, m. S. **angeĸatâ**, hans Medstore ell. Ligestore ɔ: Den ell. En, som er ligesaa stor som denne.

angeĸatigâ, har den til Ligestor ɔ: er ligesaa stor som den.

angeĸatigîgput, de ere lige store.

angerĸik, 3. og **angerĸe**, 1.; m. S. **angerĸinga** og **angerĸâ**, dens Større ɔ: Den eller En, som er større end denne. Bruges ofte i Mod. adv.: **angerĸinganik** ell. **angerĸânik**, mere end saa; i høiere Grad.

agdlivoĸ, bliver større eller er bleven større; voxer. Bruges saavel om Menneskers eller Dyrs eller Planters Væxt, som om livløse Ting, der ved Bearbeidelse blive større. M.S. har faaet det gjort større.

agdlisipâ, lader det blive større; gjør det større eller lader det (af en Anden -mut) gjøre større.

***agdlisitsiut**, et Mikroskop.

agdlissaĸ og **agdlisitaĸ**, gjort større; forstørret. I Musikken er agdlissaĸ en nedsat Tone; f.Ex. pingajua agdlissaĸ, den lille Terz.

angnârpâ, 1) gjør den for stor; 2) finder den over sin Forventning stor. U.S. pass.: er bleven gjort for stor.

angnârtorpâ (egentlig omtr.: anvender paa ham det, at være for stor ɔ:) modsiger ham; vil have Ret imod ham.

angnârtûput, de strides med hinanden; de hævde hver sin Paastand.

angneĸ, 3. den Større ell. Største (ogsaa i overført Betydning). nuname angnerit, de Store i Landet; Aristokraterne; Adelsmænd. igdlume angneĸ (ordret = major domus), den Fornemste i Huset; nemlig ikke Husets Herre, men den høist Betroede; den, som er sat over det Hele i et fornemt Huus.

angneruvoĸ og **angneraoĸ**, er større eller størst; overført: har mere at betyde; er vigtigst ell. fornemst &c.

angnerutipâ, sætter den ell. det høiere; anseer ham ell. det for at være vigtigere. U.S. refl.: sætter sig selv høiere; anseer sig selv som den Vigtigste.

angnermik og **angnerussumik**, Mod. adv. meget mere; i høiere Grad.

angnerpâĸ, den Allerstørste.

angneruvsârtoĸ, den i høi Grad Største; den Høieste (om Gud). S. ĸutsingneruvsârtoĸ.

angneruniarpoĸ, vil være størst; ophøier sig selv over Andre; er hovmodig ell. herskesyg.

angnerûpâ, htr. **angnerússivoĸ**, misunder ham; seer ham til sin Ærgrelse at være i større Medgang eller Lykke, medens han selv vilde være det. Udtrykker vel omtr. den laveste Misundelse; jvfr. pilernuvoĸ, singavoĸ og usorâ.

angnikípoĸ, ts. (egentlig omtr.: har kun Lidt af det Største eller af det, som skulde være størst), 1) er smal ell. spids forneden, saa det mangler den fornødne Understøttelse til at kunne staae sikkert (en Ting); 2) indtager kun et lille Fladerum; strækker sig kun over Lidt (Vinden, en Byge, en Smerte og desl.); og overført paa Tiden: indtager kun en kort Tid; er kortvarig; 3) billedligt: staaer ligesom paa en spids Fod; føler sig forladt ell. uden Støtte; mangler Fortrøstning.

angnikitdlivoĸ, kommer —, og **-tdliorpoĸ**, er kommen i Trængsel ell. Baande; har mistet sin Støtte eller Fortrøstning.

angnertuvoĸ, 1) er tilstrækkelig bred

forneden, saa at den hviler paa et tilstrækkeligt Grundlag og derved staaer sikkert (en Ting); 2) indtager et stort Fladerum, ell. og en lang Tid (s. o. angni--kipok); 3) billedligt: føler sig ligesom hvilende paa en bred Fod; mangler ikke Støtte ell. Fortrøstning. (I Alt modsat angnikipok).

angnertusivok, har ligesom faaet en bredere Fod at staae paa; føler sig ikke længere i Baande; er bleven fri for den forrige Angest ell. Bekymring.

angnertorkut, Fortrøstning; Støtte i Nød ell. Tvivl; det, hvorved man føler sig trøstig.

angnertorkutigâ, har ham ell. det til sin Støtte i Nød; føler sig trøstig ved ham ell. det.

angmagssak, en Lodde ell. saakaldet grønlandsk Sild (en lille Fisk af Laxefamilien, som om Foraaret indfinder sig paa visse Steder i stor Mængde, og da bliver ofte op af Vandet og tørret til Vinterforraad).

angmagssaut, 1) i Pl. tørrede Sild, som haves i Forraad; i Sg. 2) en Pose, fyldt med tørrede Sild; 3) en Pose, som bruges eller har været brugt dertil (hvadenten den er fuld ell. tom).

angmagssiarpok, gaaer paa Sildefangst (med Konebaad).

angmagssivik, en Sildeplads; et Sted, hvor man staaer i Telt paa Sildefangst. M. S. dens (Vinterpladsens) eller deres (Beboernes) Sildeplads.

angmâk, en haard, flintlignende, for det meste blaaagtig Steenart, som fordum brugtes til Pilespidser, Knive &c. Se kivdliak.

angmalorpok, er rund; har en kredseell. kuglelignende Form; er omtrent lige lang og bred.

angmatdlorigpok, s. er (mere ell. mindre) nøiagtig rund; er kredsrund ell. kuglerund.

angmatdlorigsaut, ell. Pl. **-tit**, en Cirkel ell. Passer.

angmavok, 1) er aaben; staaer aaben (et ellers indesluttet Rum); 2) har Aabning ell. Gjennemfart (Iis ell. Land).

angmanek, 3. en Aabning.

angmarpâ, aabner det (en Pakke, en Tønde, en Byld &c.), saa man kan komme til dets Indre. U. S. 1) pass.: er aabnet; 2) refl.: aabner sig. umiarssûp angmartartua, en Luge i et Skib.

angmarkorpâ, seer det aabent eller har det aabent for sig (et Løb, ell. en Dal til Enden, ell. en Fjord til Bunden); eller og: har Vandet aabent for sig til det (paagjældende) Sted. tássa kingua angmarkúsavarput, nu faae vi ret strax Bunden aaben ɔ: Fjorden aaben til Bunden.

angmarkok og Pl. **-rkut** forekommer oftere som Navn paa Steder, hvorfra Vandet (Fjorden &c.) sees aabent.

angnek &c. s. angivok.

angôrpok, trænger paa Naturens Vegne og kan ikke holde det længere; derfor især: lader det gaae i Buxerne (eller i Sengen).

angûlerpok (anarmut, kôrmut, Prov. -mik), kan knap holde sig længere; er nær ved at lade det gaae i Buxerne.

angûjârpok, gjør sit Behov om Morgenen.

anguarpok, roer sig frem i Vandet med Noget (Hvadsomhelst), som danner en eenarmet Løftestang (ikke, som en almindelig Aare, en toarmet); især: roer i en Baad med en løs Aare og med Ansigtet vendt imod Forstavnen; skodder. M. S. roer den (Baaden) paa denne Maade.

anguarte, m. S. Pl. **anguartai**, Baadens eller den Reisendes Roerkarle ell. Roerske (hvadenten de roe paa anførte Maade ell. som sædvanlig).

anguartigssarsiorpok, søger at faae Besætning til sin Baad; hverver Folk til at roe for sig.

anguartauvok, er Roerkarl ell. Roerske.

angût, det, hvormed man paa ovennævnte Maade roer sig frem; især: 1) en løs Aare, som man skodder med; 2) auli--sagkap angûtai, en Fisks Bryst- og Bugfinner; 3) umiarssuit angûtigdlit, et Hjuldampskib.

angulavâ og Prov. **angulaorpâ** (Begge synes sammensatte, men en kortere Stamme er her ubekjendt), myggjør et Fugleskind ved at suge ell. gumle Fedtet af det (hvorved forhindres, at det senere bliver skjørt). Istedetfor det passive Particip bruges ofte **angulâk** (anal. sanâk.

o. A.). âjuna angulâgssak, her er et Fugleskind, der skal myggjøres, det kan Du have at bestille. Jvf. iggúpâ.

angusô, Interj. Prov. ih! det var meget!

angut, 1) en Mand; en Mandsperson; mindre almindeligt: 2) en Han af Dyr, navnlig firfødbede Landdyr, f. n. angu-tiviak; 3) m. S. **angutâ**, hans Fader. Pl. **angutit** er som oftest: Mændene (med bestemt Artikel).

angutigâ, har ham til Fader.

angutigssak, m. S. **-gssâ**, hans ell. hendes Stedfader.

angutisiak, m. S. **-siâ**, hans eller hendes Pleiefader.

angutinguak, en lille Mandsperson ɔ: en Dreng; men bruges dog hovedsagelig kun om en ganske spæd Dreng, eller og for at smigre. Se nukag-piatsiak.

angutitak, m. S. **-titâ**, hendes tilhørende Mandsperson; nemlig Manden, til hvis Familie ell. Huusfolk ell. Reiseselskab hun hører. **angutitait**, Mændene iblandt dem. táuna kisiat angu-titarât, han er den eneste Mandsperson iblandt dem.

angutauvok, 1) er en Mandsperson; 2) er mandig.

angutauniarpok, bestræber sig for at være mandig ɔ: lader sig ikke mærke med, at han bryder sig synderlig om en Smule Ubehagelighed (f. Ex. at være falden i Vandet, ell. Smerte ell. desl.).

angutauserpok, gjør sig mandig; bruger Myndighed; især: bruger Magt ell. Vold; og **-rfigâ**, — imod ham; undertrykker ham; tvinger ham.

angútûmissârpok, paatager sig mandhaftige Gebærder; taler med grov Stemme, som et rigtigt Mandfolk.

angutiviak, 2. en Han af Dyr. Bruges af Mange og over en stor Strækning af Kysten i den største Almindelighed om Dyr af hvilkensomhelst Art, hvorimod det af Nogle ell. i andre Egne siges kun at bruges om Fugle, og da angut om Dyr i Almindelighed; muligen er dette det Oprindelige, men ialtfald er Brugen af angutiviak om Havets Pattedyr meget almindelig, (af Rensdyrene, som derefter have meest Interesse for Folk, have begge Kjøn deres særlige Navne); det ligger saaledes temmelig nær, at bruge det samme Ord ogsaa om alle andre Dyr.

angukulak (tilsyneladende uregelmæssig dannet) og **anguteralak** bruges temmelig almindelig om: en Gedebuk.

angusatdluk, en Han af Steenbideren (i Labr. af Rensdyr).

angusissarpok, (egentlig: fører sin Fader med sig ɔ:) ligner ganske sin Fader, baade i Udseende og Lader.

angúnunek, 3. (synes at være en anden Form for angutaunek, s. arnau-nek), en Mandsperson, som et Fruentimmer har løsagtig Omgang med. Jvf. uvisuk og arneritôk.

angunuuekarpok, har løsagtig Omgang med Mandfolk; bedriver Hor (et Fruentimmer). Jvf. uverssarpok.

angutángerpok, s. og **anguseri-vok**, er mandgal; løber efter Mandfolk.

angutángersok og **anguseritôk**, et liderligt Fruentimmer; en Skjøge.

anguvâ, 1) indhenter ham; naaer ham (paa Veien, ell. i den samme Gjerning, i Væxten &c., ved at komme hurtigere frem, end den Anden); 2) naaer det (et Sted); f. Ex. kasigiánguit anguvavut sule siagdlingitsok, vi naaede kasi-giánguit, førend det begyndte at regne; 3) fanger den (Sælhunden). Htr. i 1ste og 2den Betydning: **angussivok**, indhenter eller naaer Nogen eller Noget; i 3die Betydning: **anguvok**, fanger en Sælhund. angussokarpa? har Nogen fanget? pingasut angúput, der har Tre fanget (hver sin). I nogle Egne bruges anguvok kun om een Fangemaade, nemlig med Harpun og Blære; i andre kun om een Art Sælhunde, nemlig en âtâk, og da hvadenten den er fanget med Harpun ell. skudt.

angussak, m. S. **-ssâ**, 1) den, han indhentede eller naaede; 2) den Sælhund, han har fanget.

angussarpok, 1) fanger oftere en Sælhund; fanger jævnlig (for Tiden); 2) har oftere fanget ɔ: kan fange Sælhunde.

angugssauvok, 1) kan indhentes; 2) kan naaes (f. Ex. med et Steenkast).

angumerâ, 1) naaede ham endnu; traf ham endnu, inden han reiste ell. gik bort, ell. og inden han døde; derfor: 2) har

oplevet ell. kjendt ham endnu (den Forudgangne).

angumerкúpâ (suliarissaк, pássu-taк), naaer dog saavidt dermed, som han skulde (f. Ex. med en tung Byrde, skjøndt han næsten ikke orkede den mere; eller faaer dog lagt noget meget Skrøbeligt hen paa dets Sted, uden at det gaaer istykker; ell. Lignende). — — U. S. refl.: naaer dog endnu med sig selv det, han skulde ell. vilde naae; bl. A. oplever endnu (noget i det Hele taget Senere, en Person ell. Begivenhed, -mik).

anguvigaк, 2. en Sælhundelandse; det Vaaben, som bruges til at dræbe det harpunerede Sødyr med. Synes at være dannet af et ellers ubrugeligt anguvigpoк, som nauligaк af nauligpoк, s. S.

anguvigarpâ, lændser den (Sælhunden, ell. hvad Dyr det er); slaaer Landsen i den, for at dræbe den.

anguvilerpâ og **anguvilârpâ**, stikker det (Dyret) med Landsen og trækker denne flere Gange frem og tilbage i Saaret, for at være sikker paa, at Saaret bliver dødeligt.

aorpoк, kryber paa Isen hen til en Sælhund, for at fange den. — — — M. S. kryber efter den.

aorniarpoк, er ude paa saadan Isfangst.

aorsârpoк, svæver ned over Noget; daler ned, navnlig i dreiende Flugt (en Fugl).

aorsârfigâ, daler ned over det; sænker sig ned imod det (Fuglen).

àp s. ak.

àpâ s. aivâ.

apâpa, Mad; Spise. Er et Børneord, s. amâma.

âpapoкutsuk, en Fisk, som i det Ydre har nogen Lighed med en Soulv, og som paa dybt Vand undertiden findes af anseelig Størrelse (indtil 5 Fod lang); medens ganske smaa Fisk af lignende Udseende, og som benævnes ligesaa, ofte findes paa Stranden ved Lavvande). (Mon begge skulde være den samme?)

aparpoк &c. s. at.

aperâ, spørger ham (1 Gang) om Noget ell. Nogen (-mik).

aperкut, det, hvorom der spørges. Bruges hovedsagelig i de følgende Sammensætninger.

aperкutigâ, spørger om ham ell. om det. tamána aperкutigingilara, det spurgte jeg ikke om (det glemte jeg at spørge om &c.); ell. og: det var ikke det, jeg spurgte om (naar den Adspurgte svarer urigtigt). sanilivtinut aperкutigisagit, spørg om det hos vore Naboer.

aperкutigdlerpâ, fremsætter et Spørgsmaal (om Noget, -mik) for ham; giver ham Noget at svare paa.

aperкorigpoк og **aperкarigpoк**, s. spørger om Meget, vil gjerne vide nøie Besked.

aperssorpâ, spørger ham flere Gange i samme Retning, ell. om flere Ting i den samme Samtale; udspørger ham.

aperssût, 1) et Spørgsmaal (Ordene, hvormed der spørges); 2) den Sag, hvorom der fremsættes forskjellige Spørgsmaal (s. d. F.); 3) et Spørgsmaalstegn; 4) i Pl. **aperssûtit**, en Lærebog, som er affattet i Form af Spørgsmaal og Svar.

aperssûtigâ, stiller (gjentagne) Spørgsmaal desangaaende.

aperssûput og **aperssortáuput**, de udspørge hinanden.

aperssortípoк, lader sig udspørge, neml. af Præsten i Kirken ɔ: confirmeres.

aperssortitugssaк, en Confirmand.

apigsipoк, naaer til det relativt Faststaaende (-mut); er kommet saa langt, som det kan komme (f. Ex. Kuglen ind i Løbet, ell. Drivisen ind i Fjorden).

apigsisipâ og (sjeldnere) **apigsípâ**, lader det naae til det Faststaaende (-mut); sætter ell. skyder det heelt op til det Andet, saa der ingen Mellemrum er.

aporpoк, 1) støder an mod Noget (-mut) og bliver der; tørner op (i omtrentlig horizontal Retning og lige imod; jvf. tugpoк og kagdluarpâ); 2) støder sig mod Noget (-mut) og kommer derved mere eller mindre til Skade. — — M. S. **aporpâ** og **aporfigâ**, støder an imod det.

apornek, 3. 1) et Stød; det at støde an imod Noget; 2) en Skade, man har faaet ved at støde sig.

aporagpoк, støder an mod Noget saaledes, at man løber op paa det med det

samme (navnl. en Baad paa Stranden). Jvf. majoragpok.

aporagsârpok, sætter Baaden (eller egentlig sig med Baaden) i stærk Fart ind mod den flade Strand, for at løbe et Stykke op paa den med det samme. I samme Betydning bruges dog maaskee nok saa almindelig majoragsârpok, s. S.

aporsârpâ, faaer ham eller det til at støde an (med Forsæt); nemlig: 1) fører den frem mod Noget (-mut) med saadan Fart, at den maa faae et Stød (f. Ex. Baaden mod Landet; i nogle Egne bruges det saaledes nok i Betydning af det Forrige); 2) sætter Anstød for ham ell. lægger Noget i Veien for ham, som han maa støde sig paa.

aportariak, 2. m. S. **-tariâ**, det, som det skal støde an imod, for at være i sit rette Leie (Noget, som jævnlig skal skydes frem indtil et bestemt Punkt); en Stødbom.

aportáuput, de støde gjentagne Gange paa hinanden (f. Ex. Dyr, som stanges).

apũpâ, støder an imod Noget med det; fik det stødt imod Noget (-mut). Hyppigst u. S. **apũpok**, er kommen derhen, hvor man agtede sig; har naaet sit Bestemmelsessted. (Egentlig: støder imod Stedet med sig selv; jvf. tikiúpok, og for Begrebsovergangen kagdluarpâ, 2). Bruges saavel om Reisens Endemaal, som og om den enkelte Dagsreises Maal, og ikke sjelden ogsaa om Maalet for Vandringen paa denne Jord. tagpavunga apũkuvta, naar vi have naaet vort Bestemmelsessted deroppe. — Pl. **apũput**, kan desforuden betyde: de støde op til hinanden.

apúmak, m. S. Pl. **apúmai**, Kajakkens Sidelægter.

apúmisimavok (kajak), Sidelægtens nedre Kant har trykket sig ud mod Skindbetrækket (som Følge af kludret Fortømring).

apustile, en Apostel. M. S. **apu-stilia**, hans (Guds, Christi) Apostel; og med Aff. -tak: **apustilertât**, deres tilhørende Apostel; Apostlen iblandt dem ell. for dem (for Kirken ell. Menigheden). Jvf. palase og pruvfite.

apustiligâ, har ham til Apostel ɔ: har sendt ham ell. indsat ham som Apostel.

aput, Snee paa Jorden. (S. kanik).

apivâ, (Sneen) har besneet det (Landet). U. S. **apivok**, er besneet; er belagt med Snee.

ápúpâ (egentl. omtr.: har medundersneet det), har tilsneet det tilligemed Landet (Noget, som laa ude).

aperdlák, Land ell. Iis, som først nylig er bleven tilsneet.

aperdlaut, nysalden Snee.

arajugpok, 1) synes ikke længer om at gjøre ell. see eller modtage stadig det Samme igjen; er kjed af Gjentagelsen. Om en Hvalfisk især: 2) gaaer under for Alvor (efterat den flere Gange i Rad havde været oppe), altsaa egentlig: er kjed af at komme op.

arajúpâ, synes ikke længer om det; er kjed af det. Htr. **arajússivok**.

arajungnarpok, eller hyppigst **-na-kaok**, man er kjed af det, fordi det altid er det Samme.

arajorkavok, har intetsteds Ro; vil intetsteds blive; løber fra den Ene til den Anden (egentlig omtr.: bliver hurtigt kjed af sin Stilling).

arajutsivok (-mik), og m. S. **-vâ**, vidste ikke af det (at det skete, eller at denne havde været der etc.); bemærkede ham ell. det ikke, ell. lagde ikke Mærke til det; det undgik hans Opmærksomhed. autdlarmat arajutsivara, jeg bemærkede ham ikke, da han reiste; ell. han var reist, uden at jeg vidste af det.

arajutsisipâ, lader ham forblive uvidende (enten med Villie eller tilfældigviis); gjør Noget, medens den Anden ikke lægger Mærke til det. arajutsisit-dlugo tigugavko, jeg tog det nemlig, medens han ikke lagde Mærke til det.

arajutsisárpâ, skjuler sin Gjerning for ham; lægger an paa, at den Anden ikke skal bemærke, hvad han gjør.

arajutsivekángilak, er alvidende; Intet er skjult for ham.

árak s. ák II.

aramavok, (Prov.?) lider af Varme (modsat porpivok, men med samme Virkning: gider ikke gjøre Noget af den Grund).

arfak, m. S. **arfâ**, hans Haands ydre Kant (fra Roden af den lille Finger til Haandleddet).

arfarmigpâ ell. **arfâmigpâ**, slaaer paa det med den ydre Kant af den udstrakte Haand.
arfeĸ, en Hval (i Alm.; dog fortrinsviis Rethvalen).
arfivik, den egentlig grønlandske Hval; Rethvalen. (Kaldes saaledes, naar man vil udtrykke sig nøiere; ellers kun arfeĸ, da de øvrige Hvalarter have deres særlige Navne).
arfagpoĸ, fanger en Hval.
arfangniat, Pl. et Hvalfangerskib (med dets Besætning).
arfiorpoĸ, flenser en Hval.
arfiut, en Kniv ell. andet Redskab til at flense Hvaler med; spec. en Sabelklinge (som her fortrinsviis anvendes dertil).
arfineĸ, 3. sex (naar man blot tæller; egentl.: sjette). M.S. **arfernat**, den sjette (neml. de fem Førstes).
arfinigdlit (Pl. af -lik, 3), som have den sjette ɔ: sex i Tallet.
arfinilingorput, de ere blevne sex i Tallet; og m.S. **arfinilí-ngorpai** ell. og **-ngortípai**, gjør dem til sex, eller gjør, at der bliver sex (enten ved Deling eller ved Tilføining).
arfiniliûput (Pl. af -voĸ), de ere sex.
arfinilerârpoĸ, har faaet sex.
arfinileriarpoĸ, skeer eller gjør sex Gange. M.S. gjør ved ham ell. det sex Gange. arfinileriardlunga tâ-vungnarpunga, jeg har gjort Reisen did nordpaa sex Gange. arfinileriardlugo takuvara, jeg har seet ham sex Gange.
arfinerpai ell. **arfinilerpai**, forsyner dem (de første fem) med den sjette ɔ: lægger den sjette til, ell. begynder paa den sjette. ĸáumatit arfinilerpai tai-mailerame, det gaaer nu i den sjette Maaned, siden han begyndte at blive saaledes.
arfineĸ mardluk, syv. M.S. sjelden **arfineĸ mardluat**, almindeligst **arfineĸ âipât**, den syvende.
arfineĸ pingasut, otte. M.S. **ar-fineĸ pingajuat**, den ottende.
arfineĸ sisamat, ni. M.S. **ar-fineĸ sisamât**, den niende. (S. ĸulailuat under ĸule).
arfineĸ tatdlimat, ti. M.S. **ar-fineĸ tatdlimât**, den tiende. (Ellers ĸulit og ĸulingat; s. ĸule).

I en Deel af Landet føies Suffixet i disse sammensatte Talord til begge Ordene, f. Ex. arfernat pingajuat, den ottende; og i en anden Egn bruges istedetfor arfineĸ: igdluane, paa den anden (Haand); f. Ex. igdluane pinga-sut, tre paa den anden ɔ: otte.
arfiningorpoĸ, 1) er Løverdag (nemlig den sjette fra Søndagen); 2) Klokken er sex. **arfineĸ mardlú-ngorpoĸ**, Klokken er syv; ꝛc. Det Nærmere s. under atausingorpoĸ.
arfersaneĸ, sexten (naar man blot tæller; s. o.). M.S. **arfersar-nat**, den sextende.
arfersanigdlit, Pl. sexten i Tallet.

Og saa fremdeles i fuldkommen Analogi med arfineĸ: arfersaneĸ mardluk, sytten; o.s.v.
âriaĸ, m.S. **âriâ**, 1) den øverste Deel af Ryggen imellem Skulderbladene; 2) ĸûp âriâ, en Elvs Udløb af en Indsø (som om denne var Skuldrene, og Elven Rygraden).
ârit, Interj. see vi det! kan Du see! sagde jeg det ikke nok!
ârime, 1) kan man nu see, det gik som sagt; 2) ja netop, det var jo det, jeg sagde.
ârinâsît (af ârit og âsît), ja, der have vi det; kan man nu see, det er det Gamle, det kunde man vente sig.
ârĸagfârssuk s. âtâĸ.
arĸaluaĸ, m.S. **arĸalua** (anal. Aff. -ssuaĸ og -nguaĸ), hendes yngre Broder.
arĸaneĸ, 3. elleve (som arfineĸ, s. 3.). M.S. **arĸarnat**, den ellevte.
arĸanigdlit, Pl. elleve i Tallet; o.s. fr. aldeles i Analogi med arfineĸ: arĸaneĸ tatdlimat, femten; arĸani-ngorpoĸ, Klokken er elleve, o.s.v.

I det Sydligste af Landet, hvor igdluane ofte bruges istedetfor arfineĸ (s. o.), udtrykkes Tallene fra 11 til 20 ofte ved Hjælp af isigkane, paa Fødderne eller Tæerne; f. Ex. isigkane mardluk, (Fingrene ud og) paa Tæerne to ɔ: tolv. I NGr. har man deraf ved et tilføiet ĸ dannet et Talord i Analogi med arfineĸ

og arkanek, nemlig isigkanek, isig--karnat, isigkanigdlit &c.

arkarpok, arkaumavok &c. s. at.

àrkat s. âk II.

ârkigpâ, Prov. bringer det ilave; sætter eller lægger det i Orden; gjør det istand.

ârkigssorpâ, Prov. d. S. s. Foreg., men med Hensyn til det Specielle: ordner det i dets Dele, ell. gjør det istand ved forskjelligartet Behandling. — Disse Ord misforstaaes let der, hvor de ikke kjendes, som om de vare dannede af aivâ ell. āpâ.

arkunarpok, kommer til Skade ved et Fald ell. Stød ell. Slag (et Menneske), saa at Noget af de indre Dele beskadiges, og især saaledes, at der bliver en Skade deraf tilbage. Egentlig er Ordet vel transitivt: tilføier ham saadan Skade; og u. S. refl.: — sig —; men det bruges kun meget sjelden med Suffix; s. n.

arkunarnek, 3. en Skade, som man har beholdt tilbage af saadan indre Beskadigelse (en Krumning af Rygraden; et stivt Been, og Lignende).

arkunartípâ, tilføier ham saadan indre Beskadigelse, ell. bliver Skyld i, at han beskadiges paa saadan Maade (med eller mod sin Villie; directe eller indirecte). U. S. refl.: forvolder sig selv saadan Skade.

arkúpâ s. at.

ardlak, m. S. **ardlât**, En uden den Anden ell. de Andre; Een af dem (den Anden ikke). ardlâta kia pisavâ? Hvilken af dem skal have det? — Betydningen synes ofte at være den samme som af ilât (En af dem overhovedet; En iblandt dem; s. ila II); men der er altid den Forskjel, at ardlât betegner et særskilt Hele (ell. Individ) i Samling med andre ligeledes særskilte, hvorimod ilât betegner en Deel af det samme Hele. F. Ex. ardlavut, Vore foruden os ɔ: det andet Selskab, som er i Følge med os; især: vore Reisefæller i den anden Baad. ilavut derimod bliver her: Personerne i vort eget Selskab. ardlavse ornigdliuk og ilavse ornigdliuk maae begge oversættes ved: lad En af Eder gaae til ham; men Forskjellen er omtrent den, at i det første Udtryk Eftertrykket ligger paa: En (de Andre ikke), i det sidste derimod paa: af Eder.

ardlâgut, Vial., i en tidligere Tid; især: for flere Aar tilbage. Jvf. áipâ--gut af áipak.

ardlânisak, 2. Et Landdyr, som er i sit andet Aar. Bruges navnligen om Bjørne og Hunde. S. ukiortak.

ardlarîgput, de ere sammenværende, men ellers særskilte Parter; f. Ex. to Selskaber, som reise sammen, men hvert i sin Baad; ell. Flere, som synge sammen, hver sin Stemme (fleerstemmig ell. i Chor), og Lignende.

ardlautagssak, helst Pl. **-gssat**, Klæder til at skifte med. kamingnik ardlautagssakángilanga, jeg har ingen andre Støvler end dem, jeg gaaer med.

ardlâk, Efterbyrd. M. S. **ardlá**, hendes —.

[**ardlârpok**, (eller ardlaerpok?) det lufter svagt; og m. S. — paa ham ell. det. Bruges her, saa vidt vides, ikke, men i Labr. Deraf:]

ardlârsarpâ, vifter for ham eller for det; u. S. — for sig selv; gjør Vind for at kjøle sig.

ardlârsaut, en Vifte (hvadenten den er gjort ved Kunst, eller f. Ex. bestaaer af en Kvist med Blade paa).

ârdlerâ (sila), htr. **ârdlerivok**, frygter for Veiret; venter ondt Veir (navnl. Blæst) og bliver derfor hjemme.

ârdlerinarpok eller hyppigst **-na--kaok**, man frygter for Veiret; det seer mistænkeligt ud i Luften, saa det ikke er raadeligt at reise ell. begive sig langt fra Land.

ardligpok (omtr. = angnernivok), gjør meget Væsen af en Ting; fortæller, at der er frygtelig mange (f. Ex. Sælhunde), saa man knap kan troe ham. (Muligt, at en fælles Rod ligger til Grund for dette Ord og aligâ, s. S.).

ardliarpok, har for mange Ting at bære, kan ikke holde paa det Altsammen, saa han maa lade Noget blive tilbage.

ardliarâ, kan ikke tage det med, da han har saa Meget desforuden at holde paa; men i Pl. almindeligst: kan ikke tage dem Alle med; ell. og: har ondt ved at holde paa dem Allesammen (f. Ex. imedens han gaaer med dem); det er ham

for meget at bære paa eengang. ar-dliarisasimaváka, jeg vil neppe kunne holde paa det Altsammen; jeg maa vel helst tage det i to Gange.

ârdlorpoĸ I, seer opad; oploster Hovedet. issine ârdlortípai, oploster sine Øine; hæver Øinene.

ârdlorfigâ, seer op til ham ell. det.

ârdlungavoĸ, staaer og seer opad (vedvarende).

ârdlorpoĸ II, Prov. fryser over Noget (et koldt Arbeide, eller ved at gaae) og fryser tilsidst ihjel.

ârdlugpoĸ s. d. F. og âĸ II.

ârdlugpai s. d. F.

ârdluk, en stor Delphin med høi og smal Rygfinne, her almindelig kaldet Sværdfisk, ellers ogsaa Nordkaper, Spækhugger, Butskop (Delphinus orca).

ârdlugpai, (Sværdfisken) har besværdfisket dem (Sælhundene) ɔ: forjaget dem. pêrúpoĸ, ârdlugsimagamigit, der er ingen mere, der har vist været en Sværdfisk efter dem. U. S. i Sg. pasſ.: (Egnen) er besværdfisket; der er kommen Sværdfisk i Farvandet. Jvf. kingugpât og kumagpât.

ârdluarssuk, en mindre Delphin, som ligner Springeren og er det hurtigste af de herværende Sødyr.

arnaĸ, 1) en Kvinde; et Fruentimmer; mindre almindeligt: 2) en Hun af Dyr; s. u. arnaviaĸ og jvf. angut; — — 3) m. S. **arnâ**, hans Moder.

arnarâ, har hende til Moder.

arnagssaĸ, m. S. **-gssâ**, hans eller hendes Stedmoder.

arnarsiaĸ, m. S. **-rsiâ**, hans eller hendes Pleiemoder.

arnánguaĸ bruges paa samme Maade om Pigeborn, som angutínguaĸ om Drengeborn, s. S.

arnarkuagssâĸ, en gammel Kvinde; en Matrone.

arnartaĸ, m. S. Pl. **arnartai**, hans tilhørende Kvindfolk; nemlig de Fruentimmer, som høre til hans Familie eller Reiseselskab.

arnartauvoĸ, er med som Fruentimmer (med Mændene), især for at gjøre Fruentimmerarbeidet for dem, f. Ex. paa en Reise, ell. som Bærerske paa Rensjagt.

arnaviaĸ, en Hun af Dyr. Bruges aldeles i Analogi med angutiviaĸ, s. S.

arnardluk, en Hun af Steenbideren (nipisa) ell. af Lodden (angmagssak).

arnissarpoĸ, (egentlig: fører sin Moder med sig ɔ:) ligner ganske sin Moder baade i Udseende og Lader.

arnannek, 3. et Fruentimmer, som en Mandsperson har løsagtig Omgang med. Jvf. nuliasuk og angutángersoĸ.

arnannekarpoĸ, har løsagtig Omgang med Fruentimmer; bedriver Hor (en Mandsperson). Jvf. uverssaivoĸ.

arnerivoĸ og **arnángerpoĸ** eller **arnarerpoĸ**, er kvindegal; løber efter Fruentimmerne.

arneritôĸ og **arnángersoĸ**, et liderligt Mandfolk.

ârnertuvoĸ og ârnikípoĸ s. âĸ I.

arniligpoĸ, kan ikke faae Veiret for Smerter i Underlivet, f. Ex. efter et Fald.

ârnuaĸ, 2. en Amulet; en Fetisch.

ârnússerpâ, forsyner ham ell. det (f. Ex. en Baad) med Amulet; anbringer Amulet derpaa. U. S. — paa sig.

arpagpoĸ, løber (et Menneske).

arpápâ, htr. **arpatsivoĸ**, løber hen til det (ell. til dem ꝛc.); enten: 1) for at hente det, ell. for at høre, hvad der er paa Færde, eller for at sige til eller faae Besked ꝛc.; f. Ex. saviga arpá-katdlauk, aa, løb og hent min Kniv, hvad? ell.: ugsagtorssuit arpániarat-dlásaváka, jeg vil løbe lidt hen og see, hvad Folk stimle sammen for; eller: 2) for at overvælde En; for at slaae ham til Jorden med det samme ꝛc.; og kan derfor godt bruges om at tage en Fæstning med Storm (arpatdlugo tigu-vât). Med denne sidste Betydning føre et Par Steder i Landet Navnet **arpat-sivik**, nemlig af Stormangreb, som efter Sagnet i Stridigheder mellem Nordboerne og Grønlænderne der skulle have fundet Sted.

arpaliúpâ, 1) løber med ham (ved at tage ham i Haanden og trække ham med sig) eller med det (f. Ex. en Baad, der af mange Hænder trækkes paa Land); 2) løber omkaps med ham. — — — U. S. i Pl. **arpaliúput**, de løbe omkaps med hinanden.

arpalukujôrpok og **arpalorn-**

-**jôrpoĸ**, løber uden anden Hensigt; neml. enten for Morskab ell. for at vise sig ell. desl.

arpalerârpoĸ, løber (en Fugl).

arpârpoĸ, gaaer ell. løber for at sige til; især for at sige, at det nu er saa vidt (f. Ex. at man skal reise, og den Tilsagte altsaa skal komme); fører Budskab; og m. S. — til ham; gaaer for at sige ham til.

arpârtoĸ, et Bud; En, som sendes for at sige til.

arpârtitsivoĸ, sender En for at sige Besked.

arpârtitsivigâ, sender Bud til ham; lader ham faae Besked.

[**arpik**, besværlig ell. besværende? Forekommer som Stednavn (ved Coloniernes nordligste Grændse), men synes forøvrigt at være ubekjendt. Deraf formodentlig:]

arpingiagpoĸ, besværes ell. uleiliges ved Noget, som hindrer ham (f. Ex. et uvant ell. ikke passende Klædningsstykke, ell. for meget Arbeide paa eengang, ell. at skulle passe paa mange Børn &c.).

arpingiagâ, føler sig saaledes besværet ved det.

arrivoĸ, egentlig vel kun: har Hastværk; men bruges fortrinsviis om: har Hastværk for at komme hjem igjen (en Besøgende). arrileĸait? skal Du nu allerede hjem igjen? (det haster jo ikke &c.).

arrisigâ og **arrissutigâ**, haster desaarsag.

arrîpoĸ, ts. haster ikke; har intet Hastværk, tager sig god Tid (i Almindelighed).

arrîtsumik, Mod. adv. uden Hastværk; med den behørige Tid. arrîtsu-mik oĸalugit, tal langsomt! giv Dig Tid til det! (jvf. kigaitsumik).

arragpoĸ, fortørnes i en Hast; bliver stødt og vred med det samme.

arsârpâ, river ham det, han holder, ud af Haanden; og overhovedet: fratager ham Noget (-mik) med Magt; berøver ham, frariver ell. fravrister ham Noget. pigissaínik tamanik arsârpâ, han fratog ham alt det, han eiede.

arsâuput, de trækkes eller drages om Noget (-mik), som hver af dem vil frarive den anden.

arsârâupât, de rives om det (frem og tilbage: saa at snart den Ene har det og snart den Anden).

arsârutit og **arsârĸat**, Pl. to Stykker Træ, en Haandsbred lange og passende i Haanden, paa Midten sammenbundne med en kort Rem, hvormed man prøver Styrke (hvem der kan rive dem ud af Haanden paa den Anden).

ârsârpoĸ s. aorsârpoĸ.

arsivoĸ, har for Øieblikket Overflødighed (af Noget, -mik), især af Levnetsmidler, og holder derfor ikke paa det; rutter med det. neĸimik arsissorssû-put, det flyder med Kjød hos dem.

arssaĸ I, 1) en Bold; 2) en Knudegevæxt under Huden (jvf. kinerseĸ og manernaĸ).

arssarpoĸ, 1) spiller Bold; 2) underforstaaet sila: er Nordlys (hvilket efter de hedenske Grønlænderes Forestilling skulde være de Afdødes Sjæle, som spillede Bold). I denne sidste Betydning bruges dog nu hellere: **arssarnerpoĸ**, dannet af det Følgende i Analogi med Vindenes Benævnelser (f. Ex. agsar-nerpoĸ).

arssarneĸ, 3. helst i Pl. **arssar-nerit**, Nordlys.

arssaussaĸ eller **arssangussaĸ**, Prov. en Bolle af kogt Sælhundeblod, som er tørret i Solen. Ellers káĸuaĸ, s. S.

arssaĸ II, kun i Pl. **arssat**, Aske. M. S. **arssai**, 1) Asken af det (det Forbrændte); 2) Asken paa det (Ildstedet).

arssaungavoĸ, Prov. er ikke godt farvet (et Skind); har ligesom Askepletter.

artorpâ, 1) orker det ikke; kan ikke faae Magt med det; formaaer ikke at løfte eller at bære det, ell. kan ikke faae det bearbeidet &c.; saavel om Livløst, f. Ex. pilagtûtima artorpâ, min Saug orker det ikke ɔ: bider ikke paa det, som og med en aandelig Gjenstand som Object. f. d. F. 2) orker ham ikke; kan ikke faae Magt med ham; enten i legemlig Forstand, eller og: kan ikke faae ham overtalt. U. S. refl.: orker ikke sig selv (f. Ex. en Syg, som ikke selv kan reise sig eller vende sig paa sit Leie, eller en Edderfugl, som ikke kan løfte sig op fra Vandet, og Lignende).

artornarpoĸ ell. hyppigst -**naĸaoĸ**,

man orker ikke ham eller det; han eller det er ikke til at faae Magt med (s. o.); og med et aandeligt Object: man formaaer det ikke; det er En for byrdefuldt ell. for tungt (en Sorg, en Opgave, et Embede &c.).

artorssarpoκ, bliver den afmægtige Part, eller er afmægtig ligeoverfor det, som møder ham (enten i legemlig eller i aandelig Forstand, s. o.); bl. A.: 1) overvindes i Kamp; 2) fik saa Meget, at han ikke kunde bære eller transportere det paa eengang.

artorssartípâ, faaer Magt over ham; overvinder eller overmander ham; blev ham for stærk.

artorssarfeκángilaκ, har intet Afmægtighedssted ɔ: kan faae Magt med Alt (f. Ex. en Kniv, som skjærer baade i Træ og Been og Metal; ell. Jisbræen, som løfter de største Klippeblokke ligesaavel som smaa Steen; og Lignende). Om Levende bruges mere det Følgende.

artorssajuípoκ, ts. bliver aldrig den afmægtige Part; er uovervindelig. Part. **artorssajuitsoκ** svarer saaledes ofte til: en Helt.

asaloκ, 2. i Pl. **asatdlut**, en saakaldet Kajakstol, nemlig en lille Stillads paa Kajakken foran Manden, hvorpaa Harpunremmen ligger oprullet.

asalûssat, Pl. 1) en Kajakstol af Træ (istedetfor at den ellers med Undtagelse af Skaftet er af Renshorn); 2) Stjernebilledet: den store Bjørn ell. Karlsvognen.

asavoκ, er kjærlig; har et kjærligt Sind. Bruges i denne intr. Form neppe uden med et tilføiet Affix; navnlig enten som Particip: **asassoκ**, ell. med -nguaκ: **asassúngûvoκ**, **asassúnguaκ**; og s. u. asássut og asássusia. Derimod transitivt:

asavâ, htr. **asangnigpoκ** (-mik og -mut), er kjærlig imod ham; især: 1) elsker ham (uanseet Tid eller Sted); 2) beviser ham Kjærlighed (naar Leilighed gives); 3) omgaaes ham kjærlig (den, han lever sammen med); 4) tager sig af ham. Overhovedet bruges Ordet meget almindelig om Adskilligt, som ogsaa kan have sin Grund i Andet, end netop Kjærlighed, saasom Velvillie, Godgjørenhed &c.; bl. A. ogsaa for at formane stridende Parter (især Børn) til at holde Fred: asaκatigíngniaritse, bestræber Eder for at være kjærlige imod hinanden. Naar der siges om Nogen: asaκânga (han elsker mig meget), saa grunder dette sig ofte ikke paa Andet, end at Samme engang har givet En Noget. J endnu mere uegentlig Forstand bruges Ordet undertiden ogsaa angaaende Livløst; f. Ex. naar et Redskab eller Lignende, som ikke ændses ell. holdes Hævd over, kaldes en asanεκángitsoκ. Men ikke desto mindre er Ordets Grundbegreb upaatvivlelig ene og alene Kjærlighed, og i dens fuldeste Udstrækning, fra dens høieste Fuldkommenhed til det mindste Spor deraf.

asassaκ, en Elsket; den Elskede &c. (s. o.). M. S. **asassâ**, den, som han elsker ell. har kjær.

asasse, m. S. helst **asassia**, den, som elsker ham.

asassigâ, elskes af ham.

asássut (af asavoκ), det, hvorved Nogen (m. S. -tâ, — han) har sin Kjærlighed ɔ: det, hvori hans Kjærlighed bestaaer eller har sin Grund ell. yttrer sig (eftersom -ut kan betegne saavel Aarsagen som Midlet). Efter Sagens Natur bruges dette Ord i daglig Tale ikke let, men **kan** bruges, og forstaaes da saaledes.

asássusia (-ssuseκ, 2. m. S.), hans kjærlige Sind eller kjærlige Natur (som bestaaer ligefuldt, om den ogsaa for Øieblikket mangler en Gjenstand at yttre sig imod). Mere bruges det Følgende.

asangnigssusia (-ssuseκ, 2. m. S.), hans mod Andre kjærlige Sindelag; hans kjærlige Natur, forsaavidt den yttrer sig mod Nogen (hvad den dog ved given Leilighed ikke kan undlade at gjøre; og bestaaer saaledes Forskjellen imellem dette og det Forrige egentlig kun i Udtrykket).

asangningnera eller i Pl. **-nere** (-neκ, 3. m. S.) hans Kjærligheds Yttring ell. Yttringer; den i Gjerning fremkomne Virkning ell. synlige Følge af hans kjærlige Sindelag; hans Kjærlighedsbeviser ell. -beviisninger. Jvf. med disse Ord de tilsvarende af sáimauvoκ dannede.

asaκatigîgput, de elske hverandre indbyrdes; i daglig Tale almindeligst:

de omgaaes hverandre kjærlig, ell. de leve i et indbyrdes godt Forhold.

asanarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) elsker ham; sjeldnere: 2) man finder ham elskværdig.

asarĸutôĸ, En, som gjerne vil elskes eller forlanger, at man viser ham Kjærlighed.

ase. [Grundbetydningen synes at være: sammenhørende men ikke sammenværende; og deraf videre: 1) naar denne Tilstand maa ansees for det Naturlige: Nogen ell. Noget, som hører dertil, men er noget borte derfra: en anden Person i dennes Omraade (saal. i Labr.), ell. et andet Sted i dettes Egn; 2) i modsat Fald: Nogen ell. Noget, som ved sit Ikke-sammenværen er mere ell. mindre ødelagt ell. ubrugeligt.] Bruges her i Betydning af: et andet Sted, noget borte fra dette (hvor enten man selv eller den omtalte Person ell. Gjenstand er); 1) med App. i Loc. og Term.: **asime**, paa —, og **asimut**, hen til et andet Sted, noget borte fra dette. (Disse to bruges navnlig om: et beboet Sted i Omegnen af Hovedstedet). 2) med Suff. og App. i alle Local-Casus, dog meest i Abl.: **asianit**, fra et Sted, noget borte fra det; i nogen Frastand fra ham ell. det. asianit ĸimerdlūsagit, betragt det i nogen Frastand fra det. — Den samme eller en ganske lignende Betydning ligger aabenbart til Grund for de næstfølgende heraf dannede Ord, hvorimod de fleste af de senere (fra asigâ af) synes at gaae ud fra den anden Anvendelse af den formodede Grundbetydning.

asimīpoĸ og **asiminvoĸ**, er eller boer paa et andet Sted, noget borte; især: boer paa et Udsted (ikke ved en af Colonierne ell. Hovedpladserne).

asimiut, Pl. Udstedsfolk; Folk, som boe paa ell. komme fra et Udsted.

asilerâ, (anal. kangilerâ &c.) er borte derfra ell. fra ham; har ham ikke i sin Nærhed.

aserdlivoĸ, gaaer —, og **aserdliorpoĸ**, er affides; især: holder sig borte fra Folk (af Græmmelse &c.). Bruges nok ikke almindelig.

asiarpoĸ, 1) gaaer ell. er gaaet et andet Sted hen (-mut), noget borte fra de Andre; gaaer eller er gaaet affides; 2) Prov. er ikke hjemme.

asiaĸatigâ, gaaer ell. er gaaet affides ell. ud i Egnen med ham.

asialugpoĸ, Prov. kommer ikke meget til Andre (hvormed som oftest den Tanke forbindes, at det skeer af Ringeagt).

asialuípoĸ, ts. Prov. kommer ofte til Andre; omgaaes gjerne med Andre (og ringeagter dem altsaa ikke).

asigâ, ringeagter ham; anseer ham som sig uvedkommende. Mere bruges det Følgende.

asigínarpâ (anal. ilagínarpâ), 1) ringeagter ham eller det; bryder sig ikke om hans Bud ell. Ønske, ell. bryder sig ikke om det Gode, der bydes ham &c. (modsat atarĸivâ, ivdlerâ og kajumigâ); 2) lægger ikke Mærke til det, han siger eller gjør; agter ikke paa ham (modsat nâlagpâ og nalunaerssorpâ); 3) forkaster det (modsat ĸinerpâ). Jvf. narrugâ.

asigssorpâ, forhaaner ham; viser sin Ringeagt mod ham i positiv Gjerning (f. Ex. ved Hujen ell. forhaanende Ord ell. desl.).

asīnaliorpoĸ, gjør Noget, som er til ingen Nytte (der ligesom forbliver ham selv uvedkommende).

(**aserpoĸ**. Bruges ikke, men synes at ligge nærmest til Grund for de næstfølgende 4, og Betydningen kunde efter Ordets Dannelse (anal. puerpoĸ af pue) omtr. være: har faaet en ase ɔ: af noget Sammenhørende er Noget ikke længer, som det skulde, sammenværende med det.)

aserĸoĸ, en Sprække ell. Revne ell. et Bræk, som gaaer ind i Noget; et Sted, hvor det er begyndt at gaae itu. (Men naar Brækket gaaer paatværs over noget Langt og Smalt, saa er det en nagſaĸ, s. S.). aserĸoĸarpoĸ, det har en Sprække ell. Revne; er beskadiget i sit Sammenhold.

aserĸuko, et Skaar (Potteskaar &c.); det udfaldne Stykke af det Revnede ell. Sønderbrudte.

asingavoĸ, er bleg; den tilhørende Farve er borte; og

asingarpoĸ og **asingâpoĸ**, bliver bleg; mister sin Farve (et Menneske, som blegner; sjeldnere om farvet Tøi eller

Skind, som mister en Deel af sin Farve i Vasken ell. i Solskin; s. karsorpok).

asiuvok (er ase), er forkommet (en Ting); er bleven ødelagt eller ubrugeligt, ved at der ikke blev agtet paa det i rette Tid (f. Ex. et Skind, som skulde have været spilet ud, men er raadnet, fordi det ikke skete; ell. en Kajak, som er bleven liggende uden Betræk og i Følge deraf er falden fra hverandre eller efterhaanden brugt som Brændsel; ell. Sæd, som ikke blev høstet i rette Tid, og desl.). Kan ogsaa bruges om et Menneske eller et Folk, som ved egen Brøde bliver ude af Stand til at opfylde sin Bestemmelse.

asiutipâ, lader det forkomme eller fordærve, ved ikke at agte paa det (en Ting).

asiunavêrsarpâ, forhindrer det fra at forkommes ved Skjødesløshed; passer det i rette Tid.

asêrpâ, (Prov.?) forhindrer det fra at forkommes aldeles (Noget, som er begyndt at fordærves, fordi der ikke blev agtet paa det); benytter det, som endnu kan bruges af det; redder Levningen. U. S. pass.

aserfatdlagpok, forringes (i Godhed ell. Værdi) i Tidens Løb ved ikke at blive paaagtet eller holdt i Stand; har tabt en Deel, da det ikke længer er nyt; forældes. Bruges ogsaa i aandelig Forstand, f. Ex. uvavnut asangnigssutsit aserfatdlásángingmat, da din Kjærlighed til mig ikke skal forældes.

aserorpâ (Affixet som i perorpok), fører det henimod dets (ydre eller indre) Sammenholds Ophør ɔ: 1) i legemlig Forstand: a) sønderbryder eller sønderslaaer det; b) fordærver eller ødelægger det (en Ting), ikke ved at undlade (som i asiutipâ), men ved at udøve Noget, hvadenten det skeer forsætlig ell. uforsætlig; 2) i aandelig Forstand: a) fordærver ell. ødelægger ell. forstyrrer en Leg, en Skik, en Orden, Ens Tanker ꝛc.; f. Ex. asakatigîgssusertik aserorpâ, han ødelagde deres indbyrdes gode Forhold; isumaga aserordluinarpok, mit Sind er aldeles forstyrret; b) fordærver ham ɔ: hans Tilstand, enten hans legemlige Velvære ell. hans moralske Integritet eller begge Dele (ved Forførelse ell. paa anden Maade; bl. A. ødelægger et Folk ved Krig eller slette Love ꝛc.; nápautip aserugâ, En, som er ødelagt af Sygdom ɔ: som har beholdt en livsvarig Skrøbelighed af den; o. a. M.). Ved den sidste Anvendelse synes Ordet oftere at maatte opfattes som: forfører ham; dog er det i saa Fald altid nærmest: har forført ham; neml. saa at en eller anden Fordærvelse som Følge deraf er indtraadt. Ordets Hovedbetydning (at fordærve) er ogsaa i de følgende den overveiende; kun i aserorterpâ ff. træder den anden (at sønderbryde) mere frem. U. S. pass. og refl; bl. A. gaaer til Grunde.

aserornarpok, 1) man har fordærvet ell. sønderbrudt det; men almindeligst: 2) man fordærves af det; det er fordærveligt. **asererornartut,** Pl. fordærvelige Stikke ell. Indflydelser eller Lignende.

aserorsârpâ og **-sarpâ,** fordærver ell. forstyrrer ell. ødelægger det ell. ham ved forsætlig Gjerning, som nødvendigviis maa have saadan Følge.

aseruissok (af aserorpâ) og **ase-rorsaissok** (af aserorsarpâ), 1) en Fordærver; en Ødelægger; 2) en Forfører.

aserorsimássusia (-ssusek, 2. m. S.), dets (en Tings) eller almindeligst: hans (et Menneskes) fordærvede Tilstand; Fordærvelsen i ham.

aseruivâ (anal. ánaivâ, kivissivâ &c.), finder det fordærvet for sig; det (Objectet) fordærvedes for ham (Subjectet); blev til ingen Ting (det, han troede, var Noget; f. Ex. naar En troer at liste sig paa noget Levende, og opdager, at det er en Steen).

aserujavok, fordærves let; især: 1) er skjør; gaaer let i Stykker; 2) er brøstfældig; 3) er forkrænkelig.

aserujáipok, ts. fordærves ingenlunde let; især: er stærk; kan taale Meget uden at gaae i Stykker ell. beskadiges.

aserujuipok, ts. fordærves aldrig; er uforkrænkelig.

aserûpâ, fordærver det ell. faaer det fordærvet tilligemed Andet, nemlig ved at det var i Forening ell. Forbindelse med Andet, som fordærvedes. U. S. **ase-rûpok,** 1) pass.: fordærves ved saa-

dan Forbindelse med Andet, som fordærvedes; 2) refl.: fordærves med sig selv ɔ: af en indvortes Aarsag.

aserûtigâ, 1) gik i Stykker deraf; 2) fordærves derved.

aserûtigssiorpok (ingminut), gjør en Fordærvelse til sig selv ɔ: paadrager sig Fordærvelse ved sin Adfærd, ell. arbeider til sin egen Fordærvelse.

aserorterpâ, 1) fordærver ell. forstyrrer det ogsaa i dets enkelte Dele og ved gjentagne Bestræbelser; 2) forvandler det Altsammen til smaa Stykker (ved at blive ved at knuse det); støder det fiint; maler det; 3) udsletter det (det Skrevne; egentlig: ødelægger Skrifttrækkene).

aserorterivik, i Alm.: et Sted, hvor Noget efterhaanden knuses; især: 1) en Mølle (Møllebygning); 2) en Møllesteen, især den nedre; i Pl. begge Møllestene og Maskineriet dertil incl. (s. d. F.); sjeldnere: 3) en Morter (s. sekugterivik).

aserorterut og **aserorterit,** det, hvormed Noget knuses eller males; især: 1) den øvre Møllesteen; 2) Støderen i en Morter (s. o.); og i Pl. 3) en Haandkværn (begge Stene og hele Stilladsen); 4) en Kaffemølle.

âsik, Interj. nei, jeg gjør det ikke. (Bruges meest af Børn).

âsît, Interject. ja, det var det Gamle! der har vi det igjen! Føies meget ofte til et andet Ord, saaledes at begge trækkes sammen i eet, og da i Betydning af: som sædvanlig; efter sin Skik. tâuna-âsît eller tâunâsît, det var ham, som sædvanlig; det kunde man vente sig af ham. piumángilak-âsît, han vil, som sædvanlig, ikke; han er i sit tvære Hjørne. kisamiâsît, vistnok omsider, som sædvanlig ɔ: ja naturligviis; det forstaaer sig.

aso, 1) Interj. saa! stop! det er nok! 2) i Forbindelse med visse Verba (navnl. med Aff. -miok): saa da; saa omsider; saa alligevel (skete det, man havde begyndt at tvivle om). Ofte forlænges det da ved una (den), f. Ex. asûna okat-dlarmiok, (Ingen sagde Noget, men) saa omsider kom dog det Ord ud af ham. I NGr. skal det desuden bruges 3) i samme Betydning som âsît, s. o.

asume, Interj. 1) vist saa; ja, der kom det; der har vi det (som man ventede; altsaa næsten d. S. s. árime); sjeldnere: 2) lad saa være! lad gaae! (ellers sórme).

asukiak, Interj. maaskee saa; jeg veed ikke; kan være (og ikke være). Bruges saavel, naar man ikke kan, som og, naar man ikke vil svare paa det, der spørges om.

asule, blot saa; 1) uden Grund eller Hensigt; for Spøg; til Tidsfordriv; 2) uden Nytte; 3) for Intet; uden Vederlag.

asulînak, blot for Spøg x. Bruges nok saa meget som det Foregaaende og i alle dets Betydninger.

asulêrpok og **asulînarpok,** gjør det, han gjør (især: indfinder sig; besøger; siger Noget) uden bestemt Grund ell. blot for Spøg.

asulînaliarpok, gjør ell. bestiller Noget enten 1) kun for Morskab eller til Tidsfordriv ell. uden at vente sig nogen Nytte af det, eller 2) til ingen Nytte; gjør forgjæves Arbeide (d. S. s. asu-lînak taimailiorpok).

asuliûngitsumik, Mod. adv. ikke for Intet eller for Spøg; af gode Grunde. asuliûngitsumik okarpunga, det er ikke uden Grund, at jeg siger det; eller og: det er min ramme Alvor, det jeg siger.

assagpâ, renser det; især: vasker det af; fjerner Snavset fra dets Overflade ved Hjælp af Vand eller andet Flydende. agssatit assagkatdlâkit, vask først dine Hænder. Jvf. ermigpâ, errorpâ og uvfarpâ. (Grundbetydningen synes ellers at omfatte Mere; s. d. F.).

assagtûpâ, 1) holder over ham; skaaner ham; vil nødig besvære ell. bedrøve ham eller tilføie ham Overlast; 2) bærer over med ham.

assaut eller **assautigssak,** en Vaskeklud, en Gulvklud o. desl.

assâssákâk, sjeldnere **assâssek** Interj. det var dog meget! det var forbausende (d. S. s. ellers kâkâk).

âssik, 3. m.S. **âssinga,** Originalens Lige ell. Efterligning; hans ell. dets mere ell. mindre livagtige Billede (i største Almindelighed); bl. A. et Portrait, en Tegning, et Kaart, en Model af Noget x. silap âssinga, en Globus eller Plani-

glob. Tanken om en Original synes, skjøndt den i nogle af de heraf dannede Ord ikke altid er tydelig, (s. n. ásse--karpok og ássigâ) dog at høre væsentlig med til denne Stammes Begreb.

ássekarpok, 1) har sin Lige; er ikke eneståaende i sit Slags; 2) har en Original (Billedet); er intet Phantasibillede.

ássekángitsumik, Mod. adv. uden Lige; exempelløs.

ássigâ, 1) ligner den i Udseende (Originalen); 2) ligner ham i Gjerning; bærer sig ad som han; 3) ligner den i Væsen eller Betydning; er ligebetydende med den (en Drøm; et Ord; en Mening etc.); ligner den i en ell. anden Henseende (-kut). angúne ássigâ, han ligner sin Fader. utorkait ássigiler--páka, jeg begynder at ligne de Gamle ɔ: maa bære mig ad som ældre Folk; mærker Aarene. atausek ássigâ, han (ell. hans Tilstand) ligner Eet ɔ: har ikke forandret sig. siligssusiagut ássigâ, den ligner den i Breden.

ássigîgput, de ligne hinanden (i Udseende etc.; som det Forrige).

ássigîgsipai, 1) gjør dem lig hinanden (i Udseende eller Størrelse etc.; som ovenfor); 2) anseer dem for lige.

ássigitípâ (-mut), lader den eller det være lig en Anden (-mut); 1) gjør ell. danner den ell. det saaledes, at den kommer til at ligne den Anden (i Udseende etc., s. o.); 2) behandler denne saaledes, som han behandlede den Anden; 3) regner denne for at være af samme Betydenhed ell. Værdi ell. Godhed som den Anden. inguinut ássigitípâ, han satte ell. stillede ham lig med sig selv. sujugdlermut ássigititdlugo tokúpâ, han dræbte ham ligesom den Første.

ássiliak, 2. en Afbildning; et Billede; et Maleri; en Tegning. Pl. **ássi--lissat**, Billeder.

ássilialiorpok, gjør et Billede eller Billeder; tegner; maler.

ássilialiortok, En, som gjør Billeder; en Tegner; en Maler; en Billedfabrikant.

ássilivâ, egentl.: gjør ham ell. det en Efterligning ɔ: 1) afbilder ell. aftegner ell. afmaler ham ell. det; 2) skriver det af; tager en Copi deraf. Htr. **ássilivok**.

ássilissagssak, 1) Noget ell. Nogen, som skal aftegnes eller tages et Billede af; 2) Noget, som skal afskrives; 3) en Forskrift at skrive efter.

ássilissagssipâ, skriver ham Noget for (at skrive efter).

ássersûpâ (-mut), sammenligner ham eller det med Noget (-mut); finder en indvortes Lighed mellem dette og hiint.

ássersût, en Lignelse; enten: 1) en Gjenstand (Person, Ting, Sag), som anvendes som Lignelse for en anden; eller: 2) en Lignelsestale; en Parabel.

ássersûtauvok, 1) anvendes som Lignelse (Gjenstanden); 2) er Lignelsestale; betyder noget Andet (Ordet).

ássersûtigâ, 1) (Gjenstanden) har det til Lignelse for sig ɔ: lignes derved; 2) (Taleren) anvender den (Gjenstanden) som Lignelse for Andet (-mut).

ássinigpok, faaer en Lighed med Andet (-mit; dette Andet betragtet som Original).

ássinguvok (-mut), har en vis Lighed med Andet (-mut), som man derved kommer til at tænke paa. uvkusig--ssamut ássinguvok, det har nogen Lighed med Vegsteen. atêrigaluaminut ássinguvok, han minder En om sin afdøde Navne ved den Lighed, han i nogle Henseender har med ham.

assorut, en Blomst; specielt en Maiblomst; Løvetand.

ássorpai, ássuarpok, ássût s. ativâ.

ássúpâ s. anivok.

at, Underdeel; Nederdeel; det, som er nedadtil (modsat kut). Bruges kun med Suff. ell. App. ell. begge Dele. — — Med Suff. **atâ**, 1) dets (egen) Underdeel ell. Nederdeel; 2) Rummet ell. Pladsen nedenfor det. kákap atâ, det, som er nedenfor Bjerget ɔ: Landet ved Bjergets Fod. tuvigdlup atâ, Vandpelsens Underdeel; spec. den Rem, som er syet ind i dens nedre Kant, og hvormed den strammes over Kajakringen. (Suffixet kan forøvrigt her, som ved Kajakkens Tilbehør overhovedet, ogsaa gaae paa Manden, f. Ex. atiga, min Vandpelses Spænderem). nerriviup atâ, Pladsen (paa Gulvet) under Bordet. aterput, det, som er nedenfor os; spec. Stranden foran vort Huus ell. Telt; vor Forstrand. —

Med Suff. og App. udtrykker det Præpp.: **under, nedenfor, nedenom** ɔc.; f. Ex. **atâne**, under det, eller nedenfor det; **atânut**, hen under det; **atâgut**, neden om det; **atânit**, fra under det, ell. (det) nedenfra; **atâne** og **ataine**, under dem, ell. nedenfor dem; **atingne**, nedenfor Dig; **ativtine**, nedenfor os (ell. paa vor Forstrand, s. o.) ɔc. — — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **ámut**, nedad.

ámukarpoĸ, gaaer ell. bevæger sig nedad; daler; sænker sig.

ámukârpoĸ, er stribet nedad ɔ: efter Længden. S. d. F.

ámukârtut, Pl. Længdestriber. („Striber" maae i disse to Ord forstaaes om Alt, hvad der giver Tingen et stribet Udseende, som f. Ex. Lægter paa langs ned ad et Brædbetag.)

áparpoĸ, flytter sig nedad; kommer dybere ned; synker; sænker sig, synker sammen (en Væg af Græstørv; et Dige; en Fiskesnøre; Korn i en Tønde, ɔc.). — M. S. faaer det til at synke ell. komme lavere ned; hænger det lavere ned ɔc.

ápartipâ, d. S. s. det Forrige med Suffix.

ápâmitsiarpâ, lader det komme en Smule længere ned; hænger eller sætter det lidt lavere ned.

atânîpoĸ, er nedenfor eller under den ell. det.

atangerpâ, 1) indtager Rummet nedenfor ell. under det; holder sig under det; 2) spec. lægger med Baaden til Land paa hans Forstrand (s. at). kavungnaramik atangerpâtigut, da de reiste sydpaa, lagde de til Land paa vor Forstrand. Htr. **atangîvoĸ**.

atangiúpâ, holder sig under Noget (-mut) med det. U. S. — med sig ɔ: holder sig nedenfor eller er kommen nedenfor (omtr. d. S. s. det Forrige htr.).

atárput, de komme med Baad og Alt fra Indsøen ned til Fjorden (Rensjægere, naar de have endt deres Jagt deroppe for den Gang).

atárûpât, de komme med Baad ɔc. med ham ell. for hans Skyld; de føre ham ned med alt deres Selskab og Gods (f. Ex. En, som er død deroppe, for at begrave ham hos de Andre).

atáupâ, 1) gaaer neden under det; 2) skyder under Maalet.

ateĸut, m. S. **ateĸutâ**, Noget, som er anbragt paa ell. ved dens nedre Deel ell. udgjør det Nederste deraf, men i Alm. uden at høre væsentlig til det, f. Ex. Perler paa Underkanten af en Kvindepels. Jvf. n. atdlipaĸut.

aterpoĸ, gaaer ned. Sjeldnere m. S.: bringer det ned (ellers arĸúpâ, s. n.). Jvf. iserpoĸ.

aterfigâ, 1) gaaer ned til ham; 2) gaaer ned ad den Vei.

aterfiorpâ, følger den Bortdragende ned til Baaden ell. Slæden. Jvf. niuvfiorpâ.

aterterpoĸ, gaaer ned lidt efter lidt; stiger ned efterhaanden. (Bruges om Nedgang fra høiere Steder, f. Ex. fra et Bjerg ell. Taarn).

atertaĸ, en Bjørne-Unge. (Kaldes undertiden saaledes, fordi dens Moder om Foraaret bringer den med ned fra Bjergene, hvor Bjørnene om Vinteren have deres Huler i Sneen).

atereĸ, 2. et Tværtræ under Brixen (som Brixebrædderne hvile paa).

aterîarpoĸ (igdleĸ), Brixens Tværtræ er gledet ned fra sit Underlag eller gaaet i Stykker.

aterĸerfik, m. S. **-rfia**, en Steen eller et Stykke Træ til Underlag eller Støtte for Brixens Tværtræ.

atigssaĸ, et Stykke Rem til at sye i Bandpelsens Underkant (at, s. S.); — m. S. **-gssâ**, — som er bestemt til den (Pelsen) eller til ham (Manden). Et andet atigssaĸ s. under ateĸ.

atikípoĸ, ts. har en smal Underdeel at staae paa, eller dækker kun et lille Rum med sin Underdeel; er smal i Forhold til sin Høide (noget Opretstaaende, som er omtrent lige bredt eller smalt igjennem sin hele Længde; ligesaa det Følgende).

atituvoĸ, modsat det Forrige: er bred i Forhold til sin Høide (noget Opretstaaende ɔc., s. o.). Istedetfor Participiet bruges meest **atitôĸ**.

atsigpoĸ, s. 1) er henimod det Nedre; er forholdsviis lavt beliggende (modsat ĸatsigpoĸ); 2) er langt nede; er i Dybet (modsat ĸutsigpoĸ).

atsingneruvok, er længere nede end det Andet (-mit).
atsigsivok, er kommen længere ned. (Omtr. d. S. s. áparpok, s. o.)
atdlek, 1) i Almindelighed: den Nederste; m. S. **atdlia**, dens Nedre o: det, som er under den. Bruges saaledes med 3die P. Sg. Suff. istedetfor atdliak, s. n. 2) spec. den nederste Lampe i et grønlandsk Huus, neml. en lille Lampe, som lyser paa Gulvet eller i Huusgangen. Jvf. kutdlek. 3) i Pl. **atdlît**, spec. de nedre (Steder); Underverdenen.
atdlerpâk, den Allernederste. **at-dlerpârpâk**, den Allerallernederste.
atdlersak, m. S. **-rsât**, den nederste af dem.
atdliak, m. S. **atdliâ** (men s. o. atdlek), 1) i Alm.: det, som er lagt under den (navnl. for at forhindre umiddelbar Berørelse); 2) spec. a) Underlag af Halm, Bærlyng ell. flere Skind under Brixeskindet eller overhovedet under Sengklæder; b) Underlag af Telteskind eller Brædder i Bunden af Konebaaden under Lasten; c) et Stykke Skind som Underlag for Madvarer ell. Spæk (ellers ogsaa migdliak, s. S.). umiap atdliai, Underlagene i Konebaaden. tássa atdliagssáka, dem skal jeg bruge som Underlag under mit Brixeskind. atdliakángilak, der er ikke lagt Noget under den.
atdliarpok, kryber fra Brixen ned paa Gulvet (af Hede i et grønlandsk Huus).
atdlinek, 3. m. S. **atdlerna**, dens nedre Side, ell. den Side, som i Reglen vender nedad; især: 1) den lige Side paa en Kniv ell. en Øxe &c., som kun er sleben fra den ene Side; 2) Bugsiden af et Dyr; 3) den indre Side af Fingrene ell. Tæerne, og Lignende. Modsat er kagdlinek.
atdlipakut, m. S. **-kutâ**, Noget, som er særskilt anbragt under det, og navnlig som paa en ell. anden Maade væsentlig hørende dertil (ikke blot midlertidig, s. atdliak, og heller ikke som tilfældig ell. uvæsentlig Tilgift, s. atekut); dets Understykke. F. Ex. Dørkarmens nedre Tværstykke (matup atdlipakutâ), eller Fodstykket under en Søile, og Lignende. Modsat kulekut.
atdlivok, er nederst ell. den Nederste.
atdliúpâ, gjør den til den Nederste; lægger den nederst.
arkarpok (dannet ved Sammentrækning, som arka af atek), 1) stiger ned (fra Noget, som man ikke kan gaae ned af, f. Ex. en Stige, eller en Steen eller en Bænk, som man var stegen op paa); 2) dykker; gaaer under Vandet (om Sødyr og Mennesker, men ikke om Fugle, s. agdlorpok).
arkarsarnek ell. helst **arkalasar-nek**, 3. Kastevind fra Fjeldene.
arkáupâ, 1) stiger ned med det; 2) dykker med det; tager det med sig under Vandet.
arkaumavok, 1) er under Vandet; er dykket ned og endnu ikke kommen op igjen; 2) holder sin Aande.
arkáumartuvok eller **-rtokaok**, 1) kan være længe under Vandet; 2) kan længe holde sin Aande.
arkúpâ, gaaer ned med det; bærer eller bringer det ned.
arkutitípâ, lader det bæres ned.
ata, Interj., som bruges for at gjøre En opmærksom paa det, som kommer efter: giv Agt! se! hør! tys! ata máko, nei, se dog disse! ata takúsagit, giv Agt, nu skal Du see! Foran en Imper. eller befalende Inf. forstærker det denne, f. Ex. ata agssuardlekinak, hør, lad være med den Dadlen; det er meget godt saaledes. ata nipangerit, ih, saa hold dog din Mund! Foran -ssusek (-ssu-sia) ell. en Conjunct. ell. og et Nominalparticip svarer det ofte til: o, hvilken —! tænk, hvor —! f. Ex. ata ajorssusia, tænk, hvilken Ondskab! ell.: o, hvilken Ondskab! (egentl.: se hans Ondskab!). ata angingârame, se dog, hvor stor den er! eller: o, hvor den er stor!
atale, men se nu! men nu skal Du see!
atago (-savok), se, om ikke —; det vil vistnok skee, at —. atago nákásavok, det vil vist falde ned. atago ússisagit, prøv dog paa det; Du skal see, det gaaer nok. S. d. F.
atagule, men giv nu Agt! pas nu paa! nu skal Du see! underforstaaet enten: hvorledes det vil gaae, ell. hvorledes han vil bære sig ad; eller: hvorledes jeg

bærer mig ad, om Du ikke skulde kunde gjøre mig det efter; eller: om det ikke dog gaaer, som jeg sagde. Hovedforskjellen imellem dette og de to Foregaaende er dog egentlig kun den, at dette meest bruges som blot og bar Interjection, hvorimod hine ofte bruges i Forbindelse med et andet Ord.

atâ, Interj. naa da! Bruges vel neppe uden til smaa Børn; jvf. upâ.

âtâk, en fortsidet Sælhund; den egentlig, saakaldte, grønlandske Sælhund, som, naar den er fuldvoxen, har en stor sort Halvmaanefigur paa hver Side. Dette er Artnavnet paa den og bruges om den, i hvad Alder den saa er.

âtârssuak, en fuldvoxen Sælhund af denne Art; en egentlig Sortside (4 Aar gammel ell. derover).

âtârak (i det Sydligste) og **âtânguak** (i det Nordligste; paa den midterste Deel af Kysten bruges begge iflæng), en Sortside-Unge fra sidste Foraar (til ud paa Efteraaret). I NGr. bruges âtârak nok kun om en Dvergsælhund af samme Art; s. n. ârkagfârssuk.

âtarik ell. **âtârujutak** ell. **âtârujugssuak**, en meget stor Sortside.

âtâtsiak, en Sælhund af denne Art langt hen paa det første Aar ell. i Begyndelsen af det andet (falder altsaa tildeels sammen med agdlagtûnguak, s. S.). Paa en Deel af Kysten bruges dette Ord desuden om: sex Skilling; s. agdlagtôk.

âtaut, en Sortside i Forraad (neml. en heel saadan Sælhund, hvoraf enten kun Skindet ell. Skindet og Spækket er aftaget, og som saaledes henligger paa ell. under Sneen til senere paa Vinteren).

âtserpâ, den (Aarstiden, eller Luftforandringen &c.) har forsynet Egnen med Sortsider; hyppigst u. S. **âtserpok**, den (Egnen, Havet i vor Nærhed) er bleven forsynet med Sortsider; Sælhundene af denne Art have indfundet sig.

ârkagfârssuk (synes nærmest dannet af en ubrugelig Ordform ârkak, som muligen kunde være en stærkt sammentrukken Omdannelse af âtârak, som ogsaa i NGr. bruges istedetfor dette, s. o., og jvf. auvfagfak af auvek), en Dvergsælhund af âtâk-Slægten, nemlig med Halvmaanefigurer og sort Ansigt som en âtârssuak, men kun af en Alens Længde ell. saa omtrent.

âtak, m. S. **âtâ**, hans ell. hendes Bedstefader.

atangerpâ og atangiúpâ s. at.

atamertak, atanek, atangmik, átápâ s. atavok.

atarkivâ, ærer ham; agter ham; beviser ham Ære eller Agtelse (ved Forekommenhed, Lydighed &c.). Htr. **atar-kingnigpok**.

atarkinarpok, 1) man ærer ham; 2) man maa ære ham; han fortjener Ære ell. Ærefrygt ell. Agtelse; er ærværdig ell. agtværdig.

atarkinartipâ, gjør, at der bevises ham Ære af Andre; hædrer ham saaledes, at ogsaa Andre som Følge deraf bevise ham Ære ell. Ærefrygt.

atarkinarssusia (-ssusek, 2. m. S.), hans Ærværdighed; neml. hans Ærefrygt eller Agtelse indgydende Væsen (som man uvilkaarlig og gjerne beviser Ære).

atarkerkutôk, En, som fordrer stor Ærbødighed eller megen Æresbeviisning (mere, end man af sig selv viser ham ell. hans Væsen fordrer).

átartorpok &c. s. atorpâ.

átaserpâ, atássutigâ, átat s. atavok.

atâta, Fader. Er et Børneord (s. anâna, apâpa, amâma), men bruges dog tilligemed anâna af Mange i al deres Levetid om deres Forældre. M. S. **atâ-taga**, min Fader, &c. Med tilføiet k: **atâtak**, Faderen (om Gud).

atáupâ s. at.

atausek, 2. 1) een (som slet og ret Talord); 2) een og den Samme (jvf. tâuna under uva). Pl. **atautsit**, een Samling af Flere; een Klynge; een Hob &c. agdlagkat atautsit, eet Skriftstykke (bestaaende af mange Skrifttegn); eet Brev; een Bog &c. atausek ássigâ ell. naligâ, han (ell. hans Tilstand &c.) ligner ell. er lig med eet og det Samme; er uforandret. Mod. **atautsimik** kan undertiden bruges for: 1 Gang; men s. n. atausiarpok.

atautsikut (Vial.), paa eengang; samtidig.

atautsikôrput, de gjøre paa eengang; gjøre Alle samtidig det Samme (hvad

det saa er). M. S. **atautsíkôrpai**, han gjør ved dem paa eengang (det, han gjør: træffer eller tager dem under Eet, ꝛc.).

atausiuvoĸ, 1) er eet ell. een; 2) er een og den Samme. Gûte pingasûvdlune atausiussoĸ, den treenige Gud. atausiuvugut, vi ere Eet.

atausioĸatigâ, er Eet med ham.

atausiaĸ, en Enkelt. Mere bruges dog Participiet af det Følgende.

atausiauvoĸ, er enkelt; bestaaer kun af Een.

atausiarpoĸ, gjør 1 Gang; — — m. S. — ved den ell. det. — Inf. heraf er det almindeligste Udtryk for: 1 Gang: f. Ex. **atausiardlune**, han 1 Gang; **atausiardlunga**, jeg 1 Gang; **atausiardlugit**, dem 1 Gang ꝛc. atausiardlugo takuvara, jeg har seet ham 1 Gang.

atausiákârpai ell. **atausiákûtârpai** (af atausiaĸ), tager dem een for een; behandler dem een ad Gangen. Af Nogle bruges i samme Betydning atautsíkûtârpai, dog, som det synes, mindre correct, da atautsíkut ellers bruges i den modsatte Betydning.

atauserârpoĸ, faaer ell. har faaet een.

atausíngorpoĸ, 1) er bleven een ell. eet; neml. a) der er nu een (hvor før ingen var); b) i Pl. de ere nu samlede til Eet eller ere blevne til Eet; — m. S. gjør ell. samler dem til Eet; 2) er Mandag; 3) (Klokken) er eet. — Saavel dette Ord som de analoge Dannelser af de øvrige Talord bruges om Ugedage og Klokkeslæt paa følgende Maade: uvdlume atausíngorpoĸ, det er Mandag idag; nalunaerĸutaĸ atausíngorpoĸ, Klokken er eet; atausíngormat, i Mandags; atausíngorpat, paa Mandag; nalunaerĸutaĸ atausíngormat, da Klokken var eet; nal. atausíngorpat, naar Klokken bliver eet. atausíngortoĸ og atausíngorneĸ kunne begge betyde baade Mandag og Klokken eet; men Sprogbrugen er for -toĸ om Ugedagen og -neĸ om Klokkeslættet; altsaa: atausíngortúkut (ikke -níkut), om Mandagen; atausíngornermut (ikke -tumut) ĸiterĸorpat, naar Klokken er halv eet.

atavoĸ (-mut), 1) hænger sammen med Andet (-mut); enten: a) er i oprindelig (og uskadt) Forbindelse med det Andet; eller: b) løsnedes ikke ganske; er ikke aldeles skilt fra det Øvrige; vedhænger; 2) bestaaer; atter enten: a) bestaaer i sin Oprindelighed; eller: b) gik ikke til Grunde ell. blev ikke til Intet. ujaluínarminik atavoĸ, det hænger kun ved med sin Sene (et knust Lem). — ĸôrnup akianut atavoĸ, det hænger sammen med Landet ligeoverfor ĸôrnoĸ. isuanut atásavoĸ, det skal hænge sammen med det Yderste ɔ: bestaae i Evighed. sumíme tauva atavunga, hvoraf kom det sig dog, at jeg ikke gik til Grunde? ell. egentlig: at jeg forblev i Sammenhæng med (hvad det nu er, man tænker paa).

atatípâ, 1) lader det forblive i dets Sammenhæng med det Øvrige eller i dets tidligere Tilstand; lader det bestaae, som det er; 2) lader det komme i Sammenhæng med eller naae hen til Andet (-mut). I sidste Betydning bruges ogsaa **atápâ**, htr. **atatsivoĸ**, f. Ex. sârdluliáinaraluarame tamaunga atatsivoĸ, han havde kun agtet sig til sârdloĸ, men fortsatte Reisen hertil.

átavigâ, 1) hænger sammen dermed; 2) bestaaer i ell. ved ham (ved sit Sammenhæng med ham).

atássutigâ, forbliver i Sammenhæng (med det Andet, -mut) ell. bestaaer derved ell. desaarsag; har det til sin Sammenhængsaarsag (atássut).

átápâ, vedbliver med det; fortsætter i det; ell. egentlig: forbliver i Sammenhæng med det; det hænger ved ham; f. d. F. ilerĸune átápâ, han vedbliver i sin Vane (omtrent d. S. s. ilerĸuata átavigâ, hans Vane hænger ved ham).

átatarâ (af det Forriges pasf. Part.: átataĸ), har det som Vedhæng ell. som hængende ved sig ell. paa sig; slæber det med sig; f. Ex. Noget, der blev hængende om Ens Fod, idet man gik over det, ell. et Skib den kappede Mast, som endnu hænger i Vantet, og Lignende; men bruges ogsaa i aandelig Forstand, f. Ex. om at bære Følgerne af sine Misgjerninger med sig, hvor man gaaer og staaer (pinerdlungnine átatarai), og

Lignende. Bruges overhovedet nok saa meget som det Forrige.

átat, m. S. **átatâ,** Midlet, hvorved det forbliver vedhængende; spec. 1) en Knap (i Klæder); 2) en Skinne af Træ eller Been, som ved at surres til det Brudte faaer det til endnu en Tid at hænge sammen. I denne sidste Betydning bruges ogsaa ataĸut.

átaserpâ, forsyner det med en átat, og **átasersorpâ,** — med flere —; spec. 1) knapper det til (Klædningsstykket); 2) surrer det sammen med Skinner (det Brudte). I sidste Betydning ogsaa **ata-ĸuserpâ.**

ataneĸ, 3. Sammenhæng. Bruges som Stednavn (for Steder, hvor Landet paa den ene Side af en Række Indsøer hænger sammen med den anden Side: et Vandskjel i Dalen imellem Indsøerne); og desuden hovedsagelig i følgende Sammensætninger:

atanêrúpoĸ ell. **atanitánguaĸá-ngilaĸ,** har mistet sit Sammenhæng ell. har ikke en Smule Sammenhæng ɔ: er saa forrevet ell. forslidt, at det ikke længer kan hænge sammen.

atamertaĸ, Noget, som endnu bestaaer ene tilbage af flere Lignende; f. Ex. Forældres eneste tiloversværende Barn; eller et eneste Klædningsstykke, som man endnu har tilbage af flere af samme Art. táuna atamertaulerpoĸ, nu er den alene tilbage af dem; der var den Tid, da de vare mange.

atangmik (Sammenhæng imellem det ellers ikke Sammenhængende, saa at Gjennemgangene ere lukkede?). Forekommer 1) som Stednavn (for eet enkelt Sted, paa hvilket den her opstillede Betydning nok kan passe); og 2) om en ualmindelig svær ell. stirslaaren Person, som saa at sige er lige op og ned, og da helst atangmigssuaĸ ell. atangmînarssuaĸ. En analog Dannelse er maaskee nutar-meĸ (s. S.), med Ombytning af ĸ og k.

ateĸ, 3. et Navn; m. S. **arĸa,** hans eller dets Navn. — (Ifølge en endnu meget udbredt Overtro fra den hedenske Tid bruges det ogsaa ofte i Betydning af: den, hvis Navn han bærer ɔ: den Afdøde, efter hvem han er opkaldt, og som da paa en eller anden Maade antages at være fornyet i ham).

Den Formel: i hans Navn, kan alt efter Omst. gjengives paa følgende Maader: arĸagut, ved eller formedelst hans Navn; arĸa pigalugo, eiende hans Navn (som hans Befuldmægtigede ꝛc.); arĸa pissutigalugo, paa Grund af hans Navn; arĸa tunâralugo, havende Sindet henvendt paa hans Navn (i Henhold ell. i Fortrøstning til hans Navn ell. til ham, hvor da ofte tunâralugo alene er tilstrækkeligt); arĸanut ilángutitdlugo, indlemmende ham i hans Navn (ved Daaben).

aterâ, har det til Navn. **aterilerpâ** ell. **atertârâ,** har faaet det Navn.

ateĸarpoĸ, 1) har et Navn; er ikke navnløs; 2) med -mik: har Navnet —; hedder —. Jâkumik ateĸarpoĸ, han hedder Jakob. ĸanoĸ ateĸarpit? hvad hedder Du?

atigssaĸ, m. S. **-gssâ,** hans tilkommende Navn; det Navn, som skal gives ham. (Et andet atigssaĸ s. under at).

atêĸ, m. S. **atîa,** hans Navne; En, som har samme Navn som han. atêra, min Navne.

atêrît (Pl. af -rîk), som have samme Navn. **atêrigput,** de have samme Navn; hedde eens.

atêĸámârpâ og **atîmârpâ,** giver ham Noget for Navnefællesskabets Skyld. Jvf. erĸardlimârpâ.

atêĸámaut og **atîmârut,** det, man giver En for Navnefællesskabets Skyld.

ateĸuseĸ, 2. m. S. **ateĸusia,** hans Binavn ell. Tilnavn. Bruges i en Deel af Landet (men, saavidt vides, ikke overalt) om de europæiske Familienavne.

ativik, m. S. **ativia,** hans egentlige ell. rette Navn.

atersivâ, faaer hans Navn at vide. atersingilara, jeg fik ikke at vide, hvad han hedder.

atserpâ, 1) giver ham et Navn; 2) med -mik: giver ham Navnet —. Simû-mik atserpât, de gave ham Navnet Simon.

atsiúpâ, giver Navn for ham eller for hans Skyld ɔ: opkalder ham. angajor-

-kâvut atsiútarâvut, vi pleie at opkalde vore Forældre.

atserarpâ, htr. **atseraivok**, giver ham et Ögenavn.

atseraut, et Ögenavn.

atsiorpai (agdlagkat), sætter Navn derunder, underskriver det.

atekut, aterek, aterpok, atikipok, atituvok s. at.

aterdlak, atigek og atissak s. d. F.

ativâ, kommer ell. er kommen ind i det, han skal have uden paa sig; iförer sig det (Mennesket sine Klæder; Tappen sit Hul &c.; overhovedet om Alt, som skal passes ind i Noget). sule atingilâ, det er endnu ikke kommet rigtig ind ell. ned i den (i den Fure ell. Fals ell. Fordybning &c., som det skal være i for at ligge rigtig).

atissak, meest i Pl. **atissat** og **atissagssat**, Klæder.

atitipâ, 1) bringer det ind i den Fure ell. Fals &c., som det skal ind i (-mut); 2) iförer En det; trækker det (Klædningsstykket) paa En (-mut); 3) iförer ham Noget (-mik); beklæder ham med Noget. táussumúnga atitipâ, han iförte ham det. tingmíssaminik atitípâ, han gav ham sin Fuglepels paa.

atigek, en Kvindes Överpels af Rensskind med Haarene udad, og med en bestemt dertil hörende Udsyning.

aterdlak, en saakaldet Springpels (som bruges ved Hvalfangst og er syet af Vandskind, med Hætte, Tröie, Ærmer, Vanter, Buxer og Stövler i Eet, og med et Hul midt paa Livet til at krybe ind i, som siden sammensnöres).

ássorpai (atissane; er sammentrukken af ativai og Aff. -ssorpok (torpok), med Betydning som i katerssorpai), iförer sig dem, det ene Stykke til det andet (ikke som man gjör til daglígdags, men bl. A., naar man vil pynte sig).

ássnarpok, pynter sig; iförer sig Stadsklæder ell. Pynt.

ássût, Noget, hvormed man pynter sig; en Stadsklædning, et Smykke &c.

ássûtigâ, 1) pynter ell. smykker sig ell. er smykket med det; 2) eier det som Pynt; det er hans Stadsklædning &c.

ássugkersorpâ, anbringer Pynt eller Smykker (egentlig det ene iförte Stykke til det andet) paa det o: paa den Deel af sit Legeme; udsmykker den; og — — u. S. — sig.

atdlak, et Fuglebryst (neml. Kjödet derpaa). akigssip atdlâ, et Rypebryst.

atdlarpok, er klar Luft; Himmelen er klar.

atdlarnek, 3. klar Himmel; især: et Stykke klar Himmel imellem Skyerne (naar det begynder at klare op). atdlarnerinarssuángorpok, nu er hele Himmelen bleven klar.

atdlalerpok, det begynder at blive klart Veir; det klarer op.

atdlarpâ, visker det Vaade af det. Langt hyppigere bruges det Fölgende.

atdlarterpâ, visker det Vaade af det lidt efter lidt (neml. ved fortsat Visken); aftörrer det.

atdlarut og **atdlarterut**, Noget at aftörre med; en Viskeklud, Karklud, Haandklæde, Serviet &c.

atdlek, atdliak, atdlinek, atdlipakut s. at.

atdliorpok, atdliut, atdluiarpok &c. s. alok.

atorpâ, bruger det; nyder Brugen ell. Anvendelsen deraf; nemlig: 1) bruger det frivilligt, ell. nyder Anvendelsen deraf som den handlende Part: a) anvender det; benytter det; forbruger det; betjener sig af det (afseet fra, om det eies af Nogen og af hvem); b) bruger en Andens Eiendom ell. Redskab o: laaner det; 2) bruger det ufrivillig, ell. nyder Anvendelsen deraf som den lidende Part: udholder ell. udstaaer det; oplever det; gjennemgaaer det (en Tildragelse, Glæde, Sorg &c.). savît atordlara, lad mig bruge (o: laan mig) din Kniv. sagdliligkat tamaisa atorpáka, enten: jeg har alle Brædder i Brug, kan ingen af dem undvære; eller: jeg har brugt (o: forbrugt) alle Brædder. avkusinek atuinásavat, Du skal kun betjene Dig af (o: fölge) Fodstien. okautsivut atordlugit okalugfigângа, han talede til mig betjenende sig af vore Ord o: i vort Sprog. nagtimassorssuak atorparput, vi udholdt et meget haardt Veir (underveis). alianartorpagssuit atulerpai, han har nu den ene Sorg efter den anden (at opleve ell. at gjennemgaae). (Feilagtig bruges dette Ord af Mange tillige istedetfor ativâ, hvilket kan foranledige besynderlige Mis-

forstaaelser). U. S. **atorpoĸ,** 1) bruges; benyttes; er i Brug (nu); 2) er til Brug; har sin Bestemmelse; bruges (eller pleier at bruges) til noget Bestemt; 3) kan bruges; har Anvendelse; er til Nytte. âtârssuit amê atordlua-kaut, Sortsidernes Skind bruges særdeles vel ɔ: ere særdeles benyttelige eller anvendes til megen Gavn. putugssai-nut tamána atorpoĸ, dette bruges til (at gjøre) Hullerne i det. — Som Htr. bruges undertiden **atuivoĸ,** men hyppigere **atorpoĸ,** navnlig i Betydning af at laane en Andens Ting; f. Ex. pilagtûmik atordlunga sanajumâr-para, jeg laaner mig en Saug, saa kan jeg gjøre det.

atortoĸ, det, som bruges ell. er i Brug ell. brugbart.

atugaĸ, 2. det, som er brugt (enten blot benyttes eller og forbrugt). — M. S. **atugâ,** det, han har brugt. auna atugagssat, her er det, Du skal bruge.

atúngilaĸ, bruges ikke; neml. 1) bruges ikke nu; staaer til Tjeneste; 2) er ikke bleven brugt; har ikke faaet Anvendelse; 3) bruges overhovedet ikke; maa gjerne tages; 4) bruges ikke, hvor der er Orden i Tingene; er unyttig ell. til Skade. ilerĸoĸ atúngitsoĸ, en Skik, som der ikke er Brug for ɔ: en Uskik. Jvf. piúngi-laĸ (af pe). I alle ovenstaaende Betydninger bruges det ogsaa om Personer, f. Ex. atúngitsut anigatdlardlit, lad først dem gaae ud, som ikke bruges ɔ: som ikke have Noget at bestille her.

atorĸârpâ eller helst **atorĸârtipâ** (bruger den eller lader den bruges første Gang), er det almindeligste Udtryk for: indvier den (en Bygning).

atorneĸ, 3. m. S. **atornera,** dets Brug; dets Bliven brugt. atornere ta-maisa atdlarteriaĸarpoĸ, det maa aftørres, hver Gang det har været brugt. atornermit ivkîtdlivoĸ, det er blevet stumpt af Brug.

atornerdlugpâ, misbruger det.

atorsugpoĸ, egentl. vel omtr.: kommer let til Anvendelse; men bruges kun om en Ukepilk: tager let fat (i Ukkene). Af Andre bruges i samme Betydning **ag-torsugpoĸ** (egentl. omtr.: berøres let; af agtorpâ).

atugssauvoĸ (= atugagssauvoĸ), kan bruges; kan gaae an.

atorssauvoĸ (maaskee oprindelig det Samme som det Forrige, men bruges kun om Vinden): det blæser ikke stærkt; Vinden er ikke stærkere, end at den kan bruges.

atorssarorpoĸ og Prov. **atorssa-rúpoĸ,** Vinden har lagt sig noget; det blæser ikke saa haardt mere.

atuarpâ, egentl. vel: bruger ell. benytter ell. anvender det nøiagtigt ell. i dets enkelte Dele; men bruges kun om Følgende: 1) følger den nøie (en Vei); 2) i Pl.: læser det (følger Skrifttrækkene nøie). I sidste Betydning htr. **atuaivoĸ,** læser ell. oplæser Noget (-mik); og **atu-arpoĸ,** læser kun for at læse (uden Hensyn til Indholdet; altsaa navnlig: for at lære at læse).

atuartipâ, lader ham læse; læser med ham. Den htr. Form **atuartitsivoĸ** bruges af Mange (ikke ganske correct) om at holde Skole i Almindelighed. Jvf. iliniartípâ, htr.

atuarfik, en Skole. S. iliniarfik.

atuagaĸ, 2. i Pl. **atuagkat,** det, som læses: en Bog. (Ellers ogsaa magpersagkat, s. S.). M. S. **atu-agai,** det, han har læst. S. d. F.

atuagaut, i Pl. **atuagautit,** en Bog ell. Bøger i Eie. M. S. **atua-gautai,** hans Bog ell. Bøger.

atuagarssuit, Pl. den store Bog, ell. Bogen fremfor andre: Bibelen.

***atuagarssuagdlêĸatigît,** Pl. et Bibelselskab.

atugkipâ, giver ham noget af Sit til Brug; laaner ham Noget (et Redskab ell. Lignende; -mik). Htr. **atugkî-voĸ** (som af atugkerpâ).

atugkiúpâ, udlaaner det til Nogen (-mut); giver det hen til midlertidig Brug.

âtartorpoĸ (synes at være en forkortet Form), laaner Noget (-mik); og m. S. — det af en Anden; har det i Brug fra en Anden. kivfaĸ âtartugaĸ, en leiet Tjener (som egentlig er en Andens Tjener, ell. og blot: ikke Ens egen Tjener).

âtartortipâ, d. S. s. atugkípâ, laaner ham Noget.
atsak, m. S. **atsâ**, hans eller hendes Faster.
atserpâ og atsiúpâ s. atek.
atsigpok &c. s. at.
atsiorpok, atsivok, atsipâ s. âk II.
âtsivok, âtsorpâ &c. s. aivâ.
atugo, Prov. d. S. s. atago s. ata.
atungak, en Saale i en Støvle eller Sko.
atungagssak, Saaleskind; Sælskind, som er tilberedt til Saaler. Pl. **atungagssat**, tilskaarne Saaler.
atungagssiarâ, har gjort et Saaleskind af det; har tilberedt det Skind til Saaleskind.
atúngerpâ, forsaaler den (Støvlen).
atúngiut, en større Synaal (af den Størrelse, som bruges til at sye Saaler med).
atúngivok, er i Arbeide med at tilberede et Skind til Saaleskind.
auk, Blod. — Som det sees af de mange heraf dannede Ord, er dog Stammens Grundbetydning en anden, mere omfattende; omtrent: løst (opløst) i sit indre Sammenhæng; henflydende, hensvindende; og mere udvidet: tabende sit udvortes Sammenhæng med Andet eller sin Ubevægelighed. Blodet skulde altsaa derefter være benævnt som Legemets i opløst Tilstand værende Bestanddeel. Heraf:

a) af Betydningen: Blod:

agsserpâ, 1) spilder Blod paa det (f. Ex. paa Kjødet ell. Spækket af den Sælhund, man flenser, og hvis Blod man omhyggelig skulde samle); 2) blander Blod i det (neml. enten i Vand, for at koge Blodsuppe, ell. i Kjødsuppen, for at gjøre den mere blodholdig).
agssiorpok, koger Blodsuppe (af tørret Blod).
agssivâ, (Prov.?) d. S. s. agsserpâ i første Betydning.
auerpâ, htr. **-rsivok**, fratager ham Blodet; 1) tager alt Blodet fra ham; gjør, at alt hans Blod maa flyde ud (saarer ham saaledes, at han maa forbløde sig &c.); 2) prov. tager noget Blod fra ham; aarelader ham (ellers takarsiorpâ, s. S.). U. S. **auerpok**, mister sit Blod; forbløder sig; bløder ihjel.
auiarpâ, 1) i Pl. (-rpai) d. S. s. det Forrige, men anvendt paa Flere: fratager dem Blodet &c.; 2) i Sg. (ell. og Pl.): renser det (ell. dem) fra det vedhængende Blod. Htr. **auiaivok**.
auiak ell. i nogle Egne **augiak**, blodigt Kjød; nemlig Kjød, som er fuldt af størknet Blod (af Skuddet).
auinauvok, er , og **auinángorpok**, bliver ell. blev lutter Blod ɔ: er aldeles tilsølet med Blod. agssáka auináuput, mine Hænder ere aldeles tilsølede med Blod.
aunârpok, 1) bløder (et Saar); 2) har Blodgang.
augterpâ, gnider ell. overstryger det med Blod (et Skind, for at gjøre det mere vandtæt).
augpalugpok, augpalârpok, augpitdlagpok, augpatdlagpok, har et Udseende omtrent som Blod; er rød ell. rødagtig. **augpalugpok** er almindeligst, og bruges om Alt, hvad der er rødligt: er rød, rødligbruun, rødliggul &c.; **augpalârpok** bruges i nogle Egne mere, i andre mindre, og meest om et mere eller mindre reent Rødt, navnlig om rød Maling, og Part. augpalârtok om et (rødt) Flag (ellers erfalassok, s. S.); **augpitdlagpok** bruges hovedsagelig om Himmelens Rødme (Morgen- ell. Aftenrøde); og **augpatdlagpok** overhovedet sjelden uden i den følgende Form.
augpatdlarigpok, s. er høirød.
augpalujagpok, er rødlig; er blegrød (med ell. uden Indblanding af en anden Farve, men som ialtfald ikke er den overveiende; s. d. F.).
augpalungnserpok, s. har et rødligt Skjær; er svagt rødligt (foruden at det har en anden Farve, som er den overveiende; altsaa: er sort eller graa eller grøn &c. med et rødligt Skjær).
augpilagtok, helst i Pl. **augpilagtut**, en fiin rødlig Tangart, som spises.
augpilagtuliarpok, er ude for at samle saadan Tang.
augpatdlokut, m. S. **-kutâ**, Rødt, som er anbragt paa det; f. Ex. rødt Vadmel som Kantning paa en Pels, eller Teistefødder ell. smaa røde Klude paa en Ulkepilk &c.

b) af den formodede Grundbetydning: løst (opløst) i sit indre Sammenhæng:

augpoĸ, 1) flyder fra hverandre, henflyder; smelter; tøer; bliver flydende (Metal, Snee, Iis); 2) optøer; bliver blødt (det, som var stivfrosset); 3) har Næseblod (ligesom henflyder).

augserpâ, giver det Tid til at smelte ell. optøe; især: 1) lægger det i Vand for at trække Frosten ud (frosset Kjød ell. Lignende); 2) tager Vandpelsen ind i Huset for at lade den optøe (om Morgenen, naar den var frossen om Natten).

augtípâ og **áupâ**, 1) optøer det; 2) smelter det.

augtitagssarsiorfik (et Sted, hvor man søger Noget, som skal smeltes) kan bruges om: et Bjergværk i Almindelighed.

áupoĸ, (pass.) 1) er optøet; 2) er smeltet.

augtitsivik, et Sted, hvor man smelter Noget; en Smelteovn. Mindre nøiagtigt bruges det af Nogle om; en Støbeskee (til at smelte Bly i), som ellers almindeligst kaldes aĸerdluliut, s. S.

augúpâ, (Sneen eller Isen) er tøet fra det, saa det er kommet tilsyne; eller: den (Solen, Varmen) har tøet op for det (som var fastfrosset), saa det kan tages. U.S. 1) pass.: (det forhen Fastfrosne) er tøet løs ell. kommen frem af Isen ell. Sneen; 2) refl.: (Isen ell. Sneen) er tøet fra sig ɔ: tildeels hensmeltet; er tøet Huller i ɪc.

aungnertuvoĸ, (egentlig: har stor ɔ: langvarig Hensmeltning), varer længe, inden det slipper op. (Bruges især om Fødemidler og Penge).

aungnertusârpâ, anvender Flid for at faae det til at vare længe; holder godt Huus med det.

aungnikípoĸ, er kortvarig; slipper hurtig op (Fødevare ɪc.).

autsorsârpâ og (i NGr.) **autsârpâ**, d. S. s. aungnertusârpâ: bruger kun Lidt ad Gangen, saa det kan vare længe.

augsuápoĸ, er uklar eller dunkel (det man seer igjennem: Luften, Vinduet, Øiet, et Speil ɪc.).

(**aungavoĸ**, er —, og) **áungarpoĸ**, bliver ell. er bleven ukjendelig ell. utydelig at see; er forsvunden af Syne (ligesom opløst i det Øvrige) formedelst Afstandens Tiltagen.

áungaivâ (anal. ánaivâ &c.), taber det af Sigte, idet det forsvinder ell. ligesom opløses i det Øvrige. U.S. **áungai-voĸ**, taber sig selv af Sigte ɔ: begynder at falde i Søvn.

aungasigpoĸ, s. er kommen langt af Syne.

áungajugpoĸ, er utydelig at see til; er ligesom forvisket (Noget, som ellers er nær nok til at kunne sees tydelig).

auvoĸ, er raadden ell. raadnet.

aussoĸ og **ausimassoĸ**, raadnet eller raadnende.

aneĸ, 3. 1) Forraadnelse; det at raadne; 2) Forraadnelsens Resultat: Levningerne af det Raadnede; især: a) et raaddent Stykke Træ ell. Skind ɪc.; b) et saakaldet raaddent Fjeld; Klippe, som er hensmulret af sig selv. I den sidste Betydning forekommer det med en lille Omdannelse (aornit, aunerssuit &c.) temmelig hyppigt som Stednavn.

áumit, det Skind, som man i Grønland indsyer et Lig i.

áumisigssaĸ, et Skind til dette Brug.

áumisersorpâ, indsyer ham (hans afsjælede Legeme) i det Skind, som han skal begraves i.

c) af Grundbetydningens Overførelse paa den sig tabende udvortes Sammenhæng med Andet:

aulavoĸ, bevæger sig; forholder sig ikke ubevægelig (Hvadsomhelst); især: 1) er i Bevægelse; forandrer sit Sted (Levende); 2) vakler; staaer ell. ligger ikke fast (en Ting); 3) flakker omkring; reiser fra det ene Sted til det andet. silaga aula-voĸ, det, jeg seer udenfor mig, bevæger sig ɔ: Alting løber rundt for mig (af Svimmelhed). erĸarsautíka aulassui-narssûput, mine Tanker mangle aldeles Hvilepunkt (egentl.: ere tilhobe i stærk Bevægelse).

auláugilaĸ, 1) bevæger sig ikke; ligger stille, ell. staaer fast ɪc.; 2) er urørt; er ikke taget Noget fra. tupaĸ aulá-ngitsoĸ, en heel Rulle Tobak. sule aulángitdlat, de ere endnu, som de vare (f. Ex. en Familie, hvis Medlemmer alle endnu leve).

aulaguserpok (sila), Luften er i stitrende Bevægelse over det af Solen Opvarmede (Land ell. Hav ell. mindre Gjenstande). silap aulaguserneranit er--ssitdluángilak, man kan ikke se det tydelig for Bevægelse i Luften.

aulajavok, bevæger sig let ell. kan let bevæges.

aulajáipok, ts. (det stik Modsatte af de Forrige, mere end aulajángilak), kan ikke bevæges; er ubevægelig ell. urokkelig.

aulajaitdlivok, er bleven ubevægelig (imod før); staaer nu fast.

aulajangerpâ, betager det dets Bevægelighed; nemlig: 1) stiller ell. lægger det saaledes ell. befæster det med eet saaledes, at det ikke bevæger sig mere (en Ting); 2) bevarer det fast hos sig; agter ikke at fravige det (et Løfte; en Skik &c.). U. S. pass.: 1) er bleven fast; er betaget sin Bevægelighed (en Ting); 2) er bleven bestandig; lader sig ikke mere bringe fra sin Mening ell. Tro ell. sit Forsæt.

aulajangersarpâ, 1) arbeider hen paa at faae det ubevægeligt: binder eller surrer det fast; stikker Noget under det Vaklende; befæster det ell. gjør det ubevægeligt, ved at foretage Et ell. Andet med det (en Ting); 2) fastsætter det (en Bestemmelse; en Lov, og Lignende); bestyrker ham i Noget (-kut, -agut); gjør ham bestandig. — I første Betydning bruges dette langt hyppigere end det Foregaaende, eftersom en Ting ikke let befæstes tilbørlig, uden ved mere ell. mindre fortsat Arbeide.

aulajangiúpâ og **aulajangerfigâ**, holder fast ved det; overholder det nøie; er bestandig med Hensyn til det eller i det (en Skik, en Mening, en Bestemmelse &c.).

aulagsagpok, er stundom i Bevægelse; forandrer af og til sin Stilling eller sit Forhold. Bruges undertiden om Søen, naar den er urolig, men overhovedet ikke ret ofte; derimod:

aulagsángilak, har ikke forandret sin Stilling eller sit Forhold; og overhovedet: har ikke forandret sig; er endnu, som det var, ell. som man saa det sidst (Noget, man havde lagt et Sted, ell. en Syg, ell. Ens Tanker ell. Anskuelser, ell. Hvadsomhelst).

aulagsarigpok, s. kan hurtig forandre sin Stilling; er vever; er behændig; er hurtig og let i sine Bevægelser.

aulagsardlugpok og **aulagsa--ripok**, er seen til at forandre sin Stilling; er langsom i sine Bevægelser.

auláikauvok, er heel og fast; staaer fuldkommen fast af sig selv; nemlig derved, at der Intet mangler paa den, som skulde erstattes ved Støtte ell. Underlag. (Forener i sig omtrent Betydningen af suikauvok og aulángilak.)

auláikípok, ts. ligger nogenlunde fast; giver kun ubetydelig efter (f. Ex. en Steen, som passer i sit Leie i Muren).

aulakôrpok, raver; tumler; det gaaer rundt for ham og han selv med (en Drukken). Jvf. kâvikórpok.

aulápâ, htr. **aulatsivok**, sætter det i Bevægelse (egentlig: bevæger sig og det med); bevæger det; ryster det; vugger det; svinger det (f. Ex. en Slibesteen; en Gynge eller Lignende. S. n. aula--terpâ.

aulatsivik bruges af Nogle om: en Vugge (s. ellers uvâssok); og forekommer desuden som Stednavn.

aulaterpâ. htr. **-terivok**, d. S. s. aulápâ, men gjentagende og fortsat: bevæger det hid og did; ryster det; rører om i det &c.; sætter det i stadig Bevægelse ved sin eller sit Redskabs idelig tilbagevendende Bevægelse.

aulaterut, et Redskab til at sætte Noget saaledes i Bevægelse, især til at røre om i Noget med.

aularsaut, en Veirhane.

aulasarpok s. n. aulisarpok.

autdlarpok, bevæger sig frem i en bestemt Retning; er kommen i Fart (Hvadsomhelst); saaledes om et Skydevaaben: Skuddet er gaaet af; om et Uhr, som stod: er kommet i Gang; om Folk: er gaaet bort ell. er reist; om Reisende, der havde slaaet Leir: bryder op; fortsætter Reisen; om Trækdyr ell. Fugle: er dragen bort; m. S. og en Abl.: **-mit autdlarpai**, begynder dem (Rækken) fra —. kutdlernit autdlardlugit at--dlernut nâvdlugit, begyndende fra de Øverste og Rækken ud til de Nederste.

autdlángilak, bevæger sig ikke frem;

er ikke reist ꝛc. (s. o.); bl. A. klikker, brænder ikke af (et Skydevaaben).

autdlángitsôrpok, klikker med sit Skydevaaben; faar ikke Skuddet til at gaae af.

autdlartôrpok, faar sit Skydevaaben til at gaae af imod sin Villie; Skuddet gik uforvarende af for ham.

autdlalerpok, begynder at bevæge sig frem ꝛc.; bl. A. er i Begreb med at gaae ell. at reise; bryder op.

autdlârpok, reiser bort med Familie og Bohave; flytter med Konebaad og Alt til et andet Sted; og især: — fra sin Vinterplads til sin Foraars- ell. Sommerplads.

autdlartípâ, 1) sætter det i Bevægelse fremad (f. Ex. et Uhr, som stod); 2) lader ham gaae; enten: a) holder ham ikke tilbage; lader ham drage bort efter sit Ønske; eller: b) afskediger ham; eller: c) udsender ham; sender ham fra sig i et Ærinde.

autdlartitak, et Sendebud; en Udsending. Jvf. arpârtok.

autdlartitsivigâ, sender Nogen (-mik) til ham.

autdlarkuvâ, byder ham at gaae; neml. 1) har ikke Noget imod, at han gaaer (deraf: autdlarkúngilâ, forbyder ham at gaae); 2) jager ham bort; driver ham fra sig.

autdlarúpâ, gaaer bort med det; tager ham ell. det afsted med sig; bortfører den ell. det.

autdlarússak, medtaget; bortført.

autdlarsarpok, arbeider for at komme i stærkere Fart.

autdlarkârpok, 1) bevæger sig først frem; reiser først ꝛc.; 2) begynder Rækkefølgen (pass.); udgjør Begyndelsen. (I denne sidste Betydning kommer det hovedsagelig til Anvendelse i det Følgende). — M. S. og en Abl. d. S. s. autdlarpâ.

autdlarkaut, m. S. -rkautâ eller -tât, dens eller deres Begyndelse; den eller det, hvormed Rækkefølgen begynder (f. Ex. det første Bogstav i et Ord; ell. den første af en Række eensartede Gjerninger; ell. Begyndelsen af et Skrift ell. en Bog ꝛc.). Jvf. pilerkaut af pe samt n. autdlarniut. ukiup autdlarkautâne, i Aarets eller Vinterens Begyndelse.

autdlarnerpâ, htr. -rnîvok, begynder det (en Sag ell. Gjerning); gjør en Begyndelse paa det (activt). Egentlig vel: forsyner det med Fremgang (autdlarnek), nemlig ved selv at lægge første Haand paa Værket. uvdlume sanâgssara autdlarnerpara, idag har jeg gjort Begyndelsen paa det, jeg skal forfærdige. U. S. pass. autdlarnersimagame (fordi) der var en Begyndelse til det (f. Ex. en Revne i det, som nu gik heelt itu).

autdlarniut, m. S. -rniutâ, 1) activt: hans Begyndelsesmiddel; det, hvormed han begynder ell. begyndte (f. d. F.); men hyppigst 2) passivt: dets Begyndelse; det, hvormed det begyndes ell. begyndtes (f. Ex. Grundstenen i en Bygning; Haandpenge; Anledningen til en Sygdom, og Lignende). S. o. autdlarkaut.

autdlarniutigâ, 1) han begynder ell. begyndte dermed; 2) det begyndtes dermed.

autdlarnîvigâ, (han) begynder derfra (fra det Sted ell. fra den Tid af).

autdlaivâ, skyder det. U. S. refl.: skyder sig selv. Htr. autdlaingnigpok, har skudt Noget. (I de to Følgende synes en anden htr. Form autdlaivok at ligge til Grund).

autdlaeriarpok, gjør et Skud (uden Hensyn til, om og hvad det træffer).

autdlainiarpok, er ude for at skyde Noget; er paa Skydejagt.

autdlait, et Skydevaaben, og navnlig et Haandvaaben: en Riffel; en Haglflint; en Musket ꝛc.

autdlaiserak, 2. en Flitsbue (med Skaft, efter europæisk Viis; s. pisigse).

autdlaiserarpok, skyder med en Flitsbue.

autdlâpâ (nærmest af aulavok, ikke af autdlarpok), er i Bevægelse for det ɔ: er for Alvor beskjæftiget med det, for at faae det færdigt (et Arbeide); og altsaa efter Omst.: gjør nu Alvor af det; skynder sig med det.

aulisarpok, i NGr. og i Labr. aulasarpok, fisker paa Havbunden. — M. S. fisker der; befisker (ɔ: fisker paa) den (Fiskepladsen). Da Benævnelsen aabenbart har sin Grund i den stadige Bevægelse, hvori Fiskesnøren holdes, synes Formen med a (af aulavok) at være den

oprindelige, skjøndt den anden her i Landet er den almindeligste.

aulisartok, en Fisker.

aulisarfik, en Fiskeplads; en Fiskebanke.

aulisariarpok, gaaer ud ell. er ude for at fiske.

aulisagak, 2. en Fisk (i Alm.).

aulisaut, en Fiskesnøre.

aulisautêrak, 2. spec. en fiin Hellefiskeline af den Art, som Handelen her fører (50 Favne lang; hvilket Maal undertiden bruges for at angive større Dybder i Havet, f. Ex. aulisautêrkat pi-ngasut ingmánguak túngitdlat, tre fine Hellefiskeliner naae ikke ganske Bunden ɔ: der er lidt over 150 Favne dybt).

auma, 1. og **aumak**, 2. (Pl. áumat), 1) en Gløb; gloende Kul; 2) Kul overhovedet; og derfor mere bestemt: **aumat** ell. **áumat ikumassut**, gloende Kul.

aumarok, 2. d. S. s. aumak i første Betydning, men er ikke almindelig.

aumarssuit og Prov. **aumarûtig-ssat**, Pl. Steenkul.

aumarssualivik, en Kulkasse (i Stuen).

aumarssuausivik, et Kulskuur eller Kulrum (hvor Kulforraadet gjemmes).

aumalivâ, 1) gjør Gløb paa det: gjør noget af det gløbende; 2) forkuller det eller noget af det (f. Ex. Enden af en ny Lampevæge, for siden lettere at kunne tænde den).

aumârpok og **aumáinauvok** eller **aumáinángorpok**, er gløbende (Jern ꝛc.).

aumârtipâ, gjør det gløbende.

aumârutigssat, Pl. Gløder, som skulle vedligeholdes.

aumausivik, et Fyrfad.

aumaiuitsok, Fyrsvamp.

aumaussak, 1) en Granat (gjennemsigtig rød Steen); 2) en rød Glasperle.

aumanganiak, en Mariehøne (en Bille af Slægten Coccinella, med 4 sorte Punkter paa de røde Vingedækker). Kaldes ellers ogsaa amanganek, kalerualik, okilailuk.

auslak, en Jordedderkop (som boer i Huller i Jorden og ikke spinder hængende Væv; s. nigssavarssuk).

aussak, Sommer.

aussarpok, det bliver Sommer.

aussanvok, det er Sommer.

aussivok, opholder sig et Sted om Sommeren.

aussivik, en Sommerplads.

auvarpok, er paa Rensjagt (hvadenten det er for faa Dage ell. for flere Maaneder; jvf. ikorpok). M. S. er paa Rensjagt der; afsøger den (Egnen, Dalen ꝛc.) efter Rensdyr.

auvariarpok, gaaer ell. er gaaet paa Rensjagt.

auvarfik, en Rensdyr-Jagtplads; en Egn, hvor der pleier at være Rensdyr, og man altsaa kan gaae paa Jagt efter dem.

auvek, 3. (Pl. aorfit ell. aorrit), en Hvalros. — âvek (Tagtømmer, s. S.) lyder ligesaa.

auvfagpok, fanger en Hvalros.

auvfagfak ell. **auvfagfârssuk**, et fabelagtigt, stort Dyr, som beskrives som meget glubsk og farligt (værre end en gammel Jisbjørn) og med korte Been og et Horn paa Næsen eller Ryggen. (Mon Grønlænderne skulde have bevaret en Erindring om Næsehornet fra deres første Tider? Jvf. bl. A. sigssik II).

ava [1) Nord (det virkelige Nord); 2) den Side, man har tilhøire, naar man staaer vendt mod den aabne Sø; altsaa paa Vestkysten omtrent Nord ell. Nordvest ell. paa sine Steder Vest, og paa Østkysten Syd ell. Sydvest. Efter Brugen her i Landet alene at dømme, skulde den sidste Betydning være den egentlige, og den første kun gjælde for Vestkysten; imidlertid bruges Ordet i Labr., som dog vender mod Nordost, saavidt vides, kun om det virkelige Nord, saa det dog kunde være, at den sidste Betydning først var opstaaet her i Grønland, maaskee ved de første Beboeres Vandringer langs Kysten alene]. Bruges, ligesom de tilsvarende Ord (kava, pava, sama), kun i de locale Casus som følger:

avane (Loc.), i Nord; **avánga** (Abl.), nordfra; **avûna** (Vial.), Norden om; eller igjennem (det i) Nord; **avunga** (Term.), nordpaa; mod Nord. Med det tilbagevisende ta: **tâvane, tâ-vánga, tâvûna, tâvunga**, der i Nord ꝛc.

avanîpoĸ, er nordpaa. **tâvanîpoĸ**, er der nordpaa.

avungnarpoĸ, er gaaet nordefter; gaaer ell. reiser mod Nord. **tâvungnarpoĸ**, er gaaet der nordpaa.

avángarnisaĸ, 2, En fra det Nordlige; en Nordlænding. **tâvángarnisaĸ**, En der nordfra.

avfa, Interj. der i Nord (er han ell. den)!

avna, Pron. han i Nord; subjectivt **avssuma**. Pl. **avko**, subjectivt **avkua**, de i Nord. Med ta helst: **taiavna, taiavko** &c. — Som Tilraab: **avssumâk**, hør, Du der i Nord! Pl. **avkorsî-â** ell. **avkuákut-â**, hører, I der i Nord!

avangnaĸ, 1) Nordenvind. 2) m. S. **avangnâ**, dens eller dets (Verdens, Landets, Husets &c.) Nord; dens nordlige Deel eller Egnen Norden for den. — Med App. bruges Ordet som følger: **avangnâne**, Norden for den; **avangnânit**, fra dens Nord ell. den nordfra; fra Egnen Norden for den; **avangnâgut**, Norden om den; — **avangnânut**, hen paa dens Nordside ell. til Egnen Norden for den; **avangnamut** (uden Suff.), mod Nord; **avangnamit**, paa Grund af Nordenvind (ikke: nordfra). avangnânit ornigpâ, han nærmede sig den fra dens Nord ɔ: nordfra. igdlerfiup avangnânut iliuk, læg det paa Nordsiden af Kisten. — Saavel hos dette Ord som hos de tilsvarende (kujat, kit, kange) gaaer Suffixet, naar ikke Andet er nævnt eller ved Sammenhængen antydet, altid paa den Egn eller den Deel af Landet, hvor man selv befinder sig; f. Ex. avangnâ atdlalerpoĸ, dens (ɔ: vor Egns) Nord begynder at klare op. umiarssuit avangnânut pissugssat, Skibene, som skulle til dens (dette Lands) Nord ɔ: til Nordgrønland.

avangnâmiut, Pl. de, som boe i dets (dettes) nordlige Deel; Nordboerne. — M. S. **avangnâmiue**, deres Nordboer ɔ: de, som boe nordligere end de ell. i deres Nordlande.

avangnamukarpoĸ, 1) stiler i Nord; er i Bevægelse mod Nord, ell. tager sin Retning imod Nord. kilak avangnamukarpoĸ, Himmelen (ɔ: dens Skydække) har Drift imod Nord. 2) er gaaet eller reist nordpaa. I denne sidste Betydning (ellers avungnarpoĸ) bruges det som oftest om et vist bestemt Sted, især det nærmeste beboede Sted i den Retning, som da paa det søndenfor liggende Sted almindeligst betegnes paa den Maade, istedetfor at nævne Stedets Navn.

avangnerpoĸ, s. det blæser fra Norden; er Nordenvind.

avangnaussângnarpoĸ, det blæser en sagte Nordenvind.

avangnaĸángilaĸ, den (Luften) har ingen Nordenvind ɔ: der er ingen Nordenvind at vente nu.

avangnarĸúpâ, gaaer Norden om den (en Ø, et Fjeld &c.).

avangnarparpoĸ, flytter sig mod Nord; eller er kommen mere mod Nord (f. Ex. et Fartøi, som arbeider sig frem imod Nordenvind; ell. Solen, naar den om Sommeren nærmer sig den nordlige Horizont; men forøvrigt bruges det ogsaa om at flytte sig kun faa Skridt imod Nord).

avangnarpasigpoĸ, s. er noget henimod Nord. avangnarpasigsúkut ingerdlaniásautit, Du skal lægge din Vei noget henimod Nord ɔ: ikke gaae for sydlig. kanangnaĸ avangnarpasigpoĸ, Vestenvinden er noget henimod Nord ɔ: nordvestlig ell. nærmest Nordvest.

avangnardleĸ, 1) den Nordligere ell. Nordligste. avangnardlersât, den nordligste af dem. 2) i Pl. **avangnardlît**, de Nordligste; spec. Beboerne af Colonien Godthaab i Modsætning til dem, som boe ved Brødremissionspladsen Nyherrnhut, hvilke to Steder ligge paa samme Halvø i N. og S. for hinanden (s. nûk), og hvorfra de to i Landet værende Missioner have taget deres Begyndelse: den danske fra Godthaab, Brødremenighedens fra Nyherrnhut. Ved begge Missioners Udbredelse i SGr. ere de samme Benævnelser fulgte med; deraf 3) **avangnardleĸ**, En af den danske Mission eller Menighed (Grønlænder eller Europæer, og saavel i som udenfor Landet; altsaa i sidste Tilfælde: en Dansk). Jfr. nórdleĸ, og angaaende „de Danske" s. ĸavdlunâk og akîssut. — I NGr., hvor den danske Mission er den eneste,

bruges dette Ord, saavidt vides, ikke i den tredie Betydning ell. ialtfald ikke almindeligt.

avâgâ, gjør vel mod ham; hjælper ham i Nøden med Noget (-mik). Htr. **avâgingnigpok** (-mut).

avâgingnigssusia (-ssusek, 2.m.S.) hans Velgjørenhed.

avâgingninguere, (-nek, 3. m. S.) hans Velgjerninger.

avâgssorpâ (anal. asigssorpâ, isu-magssorpâ &c.), d. S. s. avâgâ, men mere intensivt ell. vedholdende: gjør vel imod ham ved enhver Leilighed, og baade med Raad og Daad; er hans Velgjører i alle Henseender.

avâgssuinera, (-nek, 3. m. S.) hans Velgjerning som et Hele (men som bestaaer af mange enkelte Velgjerninger ved enhver Leilighed).

avâk, m.S. **avâ**, hans ell. dens Baghoved.

avârpâ (anal. niakuarpâ), giver ham et Slag paa Baghovedet (nemlig et stærkt Slag, saa han besvimer ell. ogsaa døer). U.S. **avârpok**, 1) støder ell. slaaer sig paa Baghovedet; 2) har faaet sin Bekomst; er eengang for alle bleven kjed af det (at gjøre det tiere eller at komme der oftere &c.).

avârtarpâ (aulisagak), slaaer med en Kølle Baghovedet itu paa den fangede Fisk, for at dræbe den.

avârtaut, en Kølle dertil.

avâkatdlagpok, er bleven kjed til Væmmelse af Noget, som han har faaet for meget af. Bruges meest om Madvare, men ogsaa overført paa aandelige Ting.

avâkatdlâupâ og **avâkatdlau-tigâ**, er kjed til Væmmelse af det; er færdig ved at brække sig blot ved Lugten deraf (Madvare); oprøres til Væmmelse ved Tanken om det (f. Ex. Ens lumpne Utaknemmelighed eller nedrige Adfærd og Lignende).

avângnvok, 1) svimler; besvimer næsten; er ør i Hovedet, som om han havde faaet et Slag paa Baghovedet; 2) er bleven saa kjed af Noget, at han ikke gider tænke mere derpaa ell. have dermed at bestille.

avângnnakaok, man bliver heelt ør eller fortumlet i Hovedet af det (Slag, Skrig, Larm &c.); det er til at blive gal af.

avâlavok (dannet som tordlulavok af tordluk) og **avâlârpok**, hujer ad Nogen; hyler En ud. Begge bruges ogsaa med Suff. — ham; dog hellere de Følgende.

avâtdlâpâ og **avâlârtorpâ**, hujer ell. hyler ham ud; raaber og skriger efter ham, for at haane ham.

avâlakiak, 2. en Dvergbirk ell. Løvebirk (som kryber langs Jorden og med ganske smaa Blade).

avalagpâ, avalerak, avâmukarpok &c. s. avat.

avangnak &c. s. ava.

avarkúpâ, avaserpâ, avasigpok s. d. F.

avat, m.S. **avatâ**, dens ell. dets Yderste eller Omgivende; nemlig: 1) selve Gjenstandens Yderside eller Yderrand i Modsætning til dens midterste Deel (modsat timâ, s. S.); 2) den Side, som er yderst, i Modsætning til den indre (f. Ex. den ydre Side af en Dørstolpe eller en Væg &c.; modsat ilutâ og parall. silatâ); 3) Rummet nærmest uden om den, og som tænkes hørende dertil (anal. sak og tuno); 4) den Gjenstand, som befinder sig nærmest udenfor eller uden om det og paa en eller anden Maade hører dertil (f. Ex. Søen nærmest udenfor Landet; Rammen om et Billede; Kantning paa et Klædningsstykke &c.); 5) i Pl. selve Gjenstandens yderste fra det Øvrige udstaaende Dele (modsat timâ); saaledes navnlig: Lemmerne paa et levende Væsen, incl. Næse og Øren, dog fortrinsviis Hænder og Fødder ell. Arme og Been, og hvad dermed kan sættes i Klasse (Vinger, Stjert, Finner, Føleborn &c.). — Med App. udtrykkes herved Præpositionen: udenfor; udenom (af 3die Betydning); f. Ex. **avatâne**, i Rummet uden om den o: udenfor den; **avativ-tine**, udenfor os (spec.: paa Søen udenfor vort Bosted); **avatâgut**, uden om den; **avatânit**, fra udenfor den, ell. den udenfra, &c. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **avâmut**, udad; spec. ud fra Landet.

avâmukarpok, tager sin Vei udadtil; bevæger sig udad; især: gaaer ud ad den aabne Sø til.

avarkúpâ, gaaer uden om det; passerer det (en Ø, et Skjær ɔc.) paa Ydersiden ɔ: paa den Side, som vender mod den aabne Sø.

avasigpok, s. er et godt Stykke fra Land; befinder sig temmelig langt ude til Søes (et Skib, en Ø, ɔc.). avasigsú-kut ingerdlajumârpuse, I skulle tage Veien noget borte fra Landet, eller ikke komme Landet for nær.

avatangerpâ, indtager Rummet udenfor det; holder sig tæt udenfor den ell. holder Pladsen udenfor besat; og i Pl., hvis de ere nok til det: de omringe ham ell. den (f. Ex. en Fæstning) ell. det.

avaserpâ, forsyner det med en avat; og **avasersorpâ**, — paa flere Steder ell. rundt omkring; bl. A. sætter Kantning paa det ell. Ramme omkring det.

avatigssak, Noget til Kantning ɔc.

avatingmigpok, s. fører Last baade for og bag sig paa sin Kajak; er belæsset paa begge sine Yderdele.

avatdlugpok, har ondt i Lemmerne (af Gigt, Skjørbug ɔc.).

avalagpâ, bringer det fra Noget ud paa rum Plads; især: 1) sætter Maden frem; 2) skyder en Baad ud fra Landet. Hyppigst u. S. **avalagpok**, begiver sig fra sit Sted ud paa rum Plads; 1) træder frem paa Gulvet (fra Brixen ell. fra sit Sæde; d. S. s. savssarpok, men seet fra den modsatte Side); 2) lægger ud fra Landet (enten blot fra Stranden, ell. og længere ud); sætter af; 3) spec. forlader Landet med et af Skibene; reiser ud af Landet. Htr. **avalaivok**, især om: sætter Mad frem; tracterer.

avalaiak, det, man tracterer med; — m. S. **avalaiai**, hans fremsatte Retter; det, han tracterer med.

avalagiak, 2. m. S. **-giâ**, dens (Fjordbreddens) Udlæggested ɔ: det Sted, hvorfra man bedst ell. sikkrest sætter over til den anden Side. Forekommer tildeels som Navn paa saadanne Steder.

avalagtaut, m. S. **-tautâ**, en Udhaler til en Baad (til at lægge den ud fra Land med).

avaláupâ, begiver sig ud paa rum Plads med det; især: tager ham ell. det med sig ud paa Søen ell. fra Landet.

avalekut, en Green paa et Træ eller trælignende Væxt.

avalerak, 2. Pl. m. S. **-rai**, Ryg- og Bugfinne paa en Hellefisk eller Flynder (ell. lignende Fisk).

avalerkok, Pl. m. S. **-rkue**, dens udstaaende Dele; neml. forholdsviis lange og smalle Dele, som staae ud fra det egentlige Legeme (som f. Ex. Grenene paa et Træ, Armene paa en Søstjerne, og Lignende).

avatak, 2. (Pl. avátat), en Fangeblære (til Sælhundefangst med Harpun; i Regelen dannet af et krænget Sælskind, dog i Nødsfald ogsaa af Andet).

avataerpok, s. 1) trækker sin Fangeblære ned af Kajakken og kaster den ud (efter at have harpuneret Sælhunden); 2) sælger sin Fangeblære.

avataerserpok, har mistet sin Fangeblære (ved en Sælhund).

avatâk, en Blære til en agdligak (som dannes af et Fuglesvælg). S. nakerut.

avataussak, en Bugsereblære (som befæstes ved den fangede Sælhund, at den kan flyde op i Vandet under Bugseringen).

avatartak, en Blære til Mærke paa Noget, man slipper eller foreløbig gaaer fra (paa Søen; f. Ex. en Blære paa Enden af en Hellefiskeline, for det Tilfælde, at Fisken løber saa stærkt med den, at man bliver nødt til at slippe den en Stund; ell. paa en Fiskesnøre, som er bleven hængende i Havbunden, og som man senere atter vil prøve paa at faae op; eller paa en fanget Sælhund, som man foreløbig lader ligge, hvor man dræbte den, for siden at tage den med hjem, og Lignende).

avatartalerpâ, sætter saadan Mærkeblære paa det.

âvek, 3. Pl. **ârfit** og **ârrit**, m. S. **ârfe** ell. **ârre**, men ogsaa **âvê**, Træværket paa et grønlandsk Huustag, især de mindre Stykker, som ligge fra Muren op til Hovedbjælken. (Ligelydende er hos de Fleste auvek, en Hvalros).

âverpâ, belægger det med Tagtømmer (Huset). U. S. pass.: er taglagt; har faaet Tagtømmer paa sig.

âvisorpok eller **ârfisorpok** eller **ârrisorpok**, henter sit Tagtømmer (fra det Sted, hvor han havde Huus

fidst; naar man vil bygge paa et andet Sted).

avigpoĸ, t. 1) skilles ad i to Dele (af sig selv); 2) har Helvedesild (et Slags Udslæt i en Ring om Livet, som siges at blive dødelig, naar Ringen slutter sig, og hvorved altsaa den Syge betragtes som deelt i to Dele). — Sjeldnere m. S.: skiller det ad i to Dele; s. n. avipâ.

avilerpoĸ, 1) begynder at skilles i to Dele; 2) faaer ovennævnte Sygdom.

avingneĸ, 3. Adskillelse; det at skilles i to Dele; 2) Helvedesild (Sygdommen).

avigsigâ, deler Noget (-mik) med ham.

avigsârpâ, skiller sig fra ham. — — U.S. i Pl. **avigsârput**, de skilles ad (Folk); de gaae hver sin Vei.

avigsârtipai, han skiller dem ad i to Partier (to enkelte Personer ell. Flere); skiller dem fra hinanden (som vare forenede, enten boede sammen eller fulgtes ad ell. sloges 2c.).

avigsivoĸ, skjærer sig et Stykke af (f. Ex. af et større Stykke Kjød). — M.S. **avigsivâ**, skjærer et Stykke af til ham.

avigsivigâ, skjærer sig et Stykke af det.

avigtaĸ, i Pl. **avigtat**, smaa bitte Qvadrater af hvidt eller farvet Skind, som syes paa Andet i alle Slags Figurer til Pynt. M.S. **avigtai**, hendes — ɔ: Figurerne, som hun har syet af saadanne Miniaturqvadrater.

avingaĸ, en Muldvarp (eller et lignende Dyr? Benævnelsen stammer fra den amerikanske Tid, s. sigssik).

avipâ, 1) skiller ell. deler det i to Dele (med Hænderne ell. med et Værktøi eller paa hvilkensomhelst Maade); 2) ombytter et Pengestykke mod to halv saa store; 3) skiller sig fra sin Kone (altsaa egentlig omtr.: fraskiller hende, som han var Eet med, saa de blive to). U.S. pass. er skilt i to Dele (af Nogen). Htr. **avitsivoĸ**.

avitaĸ, 1) deelt i to Dele; 2) en fraskilt Kone.

avitipâ, 1) lader det blive deelt i to Dele (af Nogen, -mut); 2) faaer et Pengestykke ombyttet mod to halv saa store.

aviliaĸ, m.S. **aviliâ**, hendes Medkone. Jvf. panerfaĸ.

aviliarît, Pl. to Kvinder, som have een Mand sammen.

(agdlagkat) **avíssutit**, Pl. et Stilsmissebrev.

avgorpâ, 1) deler det i flere Dele; skjærer ell. brækker ell. river 2c. det i Stykker; 2) ombytter et Pengestykke mod flere ell. i Smaapenge. U.S. **avgorpoĸ**, skilles ad ell. er skilt i flere Dele ell Stykker. Htr. **avguivoĸ**.

avgortipâ, 1) lader det blive deelt i flere Stykker (af Nogen, -mut); 2) faaer et større Pengestykke byttet i Smaapenge.

avgorneĸ, 3. et af Stykkerne ell. Delene, som Noget blev deelt i. avgornerisa pingajuat, den tredie Deel deraf, Trediedelen. **Brøkdele** overhovedet kunne ellers for dem, der have en Smule Øvelse i Tal, ogsaa udtrykkes med Udeladelse af avgornere; f. Ex. tatdlimai pingasut, tre (af) dens femte (Dele) ɔ: $^3/_5$.

avgoĸatigîgsitdlugit ell. (hvis det kun gjælder To) **aveĸatigîgsitdlugit**, kan bruges om: i Gjennemsnit (nemlig flere Tal lagt sammen og deraf taget Middeltallet).

avgulavoĸ, lader sig let dele ell. gaaer let fra hverandre baade i den ene og anden Retning; er skjør ell. mør.

avguarpoĸ, 1) deler Noget med flere Andre; 2) faaer Deel, naar der skeer Uddeling; ved Colonierne spec.: faaer sin Maanedsproviant. M.S. **avguarpâ**, han deler det imellem Flere (-nut); og i Pl. **avguarpât**, de dele det imellem sig. Htr. **avguaivoĸ**, deler Noget imellem Flere; uddeler.

avguartipâ, lader ham faae Deel med Flere (i Noget, -mik). I Pl. **avguartipai**, lader dem faae Deel med hverandre; enten: deler Noget (-mik) imellem dem; eller: lader dem dele Noget imellem sig.

avguarkigâ, faaer Deel hos ham; kan eft. Omst. være: 1) faaer sin Deel (tildeelt) af ham; men nærmest: 2) faaer det af hans til sin Deel.

avguaĸatigâ, faaer Deel i Selskab med ham; har ham til Delingsfælle.

agfaĸ, m.S. **agfâ**, den ene af de to Dele, i hvilke det er deelt; dets ene Halvdeel.

agfagsak, m.S. **agfagsâ**, en Deel

deraf, som næsten er skilt fra, men dog endnu hænger sammen med det. ***ag--fagsaussagdlit**, Pl. Leddyr.

agfako, et afbrudt eller afdeelt Stykke, men som ikke nær er det Halve; en Stump eller et mindre Stykke, fremkommen ved Deling.

agfardlek, m. S. **-rdlia**, et dertil (ɔ: til det Hele ell. til Hovedafdelingen) hørende særskilt Rum, f. Ex. en særskilt Afdeling i en Skuffe ell. en Kiste; eller et Kammer ved Siden af et større Værelse, og Lignende.

aviuvok, det runger for Øret; eller egentlig: Øret runger. siutika aviu--lekaut, det begynder at runge stærkt for mine Øren.

avilorpok, det klinger ell. runger; giver en klingende Lyd fra sig (lig Klokkelyd, men med ganske korte Mellemrum).

avilortok, Noget, som klinger saaledes; spec.: en Bjælde.

avilortulik, 3. Prov. en Hvinand. (Ellers niakortôk).

avise, en Avis.

avkarpok, 1) er graadig; 2) er ødsel, navnlig med Fødevarer. (Omtr. det Modsatte af ilevkârpok). Mere bruges de Følgende. — arkarpok (af at) lyder hos Mange ligesaa.

avkalavok, d. S. s. Foreg., men med det Bibegreb, at Noget er i stadig Bevægelse (her altsaa Munden): 1) æder med Graadighed; 2) bliver ved at give bort, saa længe han har Noget.

avkalasârpok, skynder sig med at spise; sluger Maden ned i en Fart (enten af Graadighed, ell. og fordi man har Hastværk).

avkaláipok, ts. holder godt Huus med sine Fødevarer; lader det ikke blive ædt op uden Nytte.

avkáupâ, spiser Alt op for ham; eller foroder Alt for ham, saa at der Intet bliver tilovers til ham. U. S. i Pl. **avkáuput**, 1) de opæde eller bortødsle Alt for hinanden; 2) de kappes om, hvem der først kan faae afspist. — Kan lyde som arkáupâ (af at).

avkut (af en tabt Stamme; medmindre det skulde hænge sammen med aporpok, apûpok), Vei; nemlig enten: 1) det Befærdede i Modsætning til det Ubefærdede; eller: 2) det Fremkommelige i Modsætning til det Ufremkommelige; eller: 3) det, som fører til Maalet. (I denne sidste Betydning ogsaa i aandelig Forstand; ellers om Veie saavel til Lands som til Vands). M. S. **avkutâ**, 1) den Vei, han er gaaet; 2) Veien dertil.

avkutigssak, Vei for Nogen ell. for Noget; Leilighed til at komme frem. avkutigssakángilak, han (som vil reise) ell. det (som skulde sendes bort) har ingen Leilighed til at komme bort ell. videre. avkutigssakarpat nagsiutisavara, naar der er Vei for det (ɔ: naar Nogen gaaer ell. reiser den Vei og vil tage det med), saa skal jeg sende det med. tássûna avkutigssakángilak, der kan man ikke komme frem.

avkutigâ, reiser ell. gaaer derigjennem ell. der forbi ell. derover; enten: 1) gaaer ell. er gaaet den Vei; eller: 2) kommer ell. er kommen underveis dertil.

avkusârpâ, lægger sin Vei saaledes, at han kommer ogsaa dertil ell. kan tage det med; gaaer ind til ham ell. medtager det underveis.

avkusinek, 3. en traadt Vei; en Sti; den almindelige Landevei.

avkusinerssuak eller **avkusini--liak**, en ved Kunst anlagt Vei (paa europæisk Viis).

avssek, 3. og **avssiak** (ikke af avkut, men af dets tabte Stamme), Noget, som er i Veien for Nogen eller Noget, saa at Fremgang i den Retning forhindres. Især er **avssek** Noget, som hindrer en Anden ell. Andet i at komme til En selv (og kan saaledes godt bruges om et Skjold eller Brystværn eller Lignende), og **avssiak** Noget, som hindrer En selv i at komme frem. Forøvrigt bruges begge kun sjelden; mere derimod de Følgende deraf dannede.

avsserâ, har det til Værn imellem sig og Andet; er beskyttet ell. beskjermet derved. avsserivdluarpara, jeg er godt beskjermet ved det, ell. og ved ham (f. Ex. i aandelig Forstand).

avsserpâ, sætter et Værn ell. Værge op for det; beskjermer det imod Nogen eller Noget (-mut) ved Noget (-mik). — U.S. refl.: beskjermer sig selv &c.; opstiller et Værn imellem sig og Andet ell. en Anden.

avssiarâ, har ham i Veien for sig; kan ikke komme frem for ham.
avssiarpâ, er i Veien for ham; hindrer ham i at komme frem.
avssiakut, en Forhindring; Noget, som er i Veien.
avssiakutauvok, er til Forhindring; er i Veien.
avssiakutigâ, forhindres paa sin Vei ell. i sin Færd ved ham ell. ved det.
avssiakutserpâ, opstiller en Forhindring for ham; lægger ham Noget (-mik) i Veien.
avssiakátârpâ, kommer ham stadig i Veien; forhindrer ham bestandig (snart i Et, snart i Andet).
avssiakátáuput, Pl. de komme hinanden stadig i Veien; de hindre hinanden (mere end 1 Gang).
avssaerpok, gaaer af Veien; — — m. S. — for ham.
Alle disse af avssek og avssiak dannede Ord bruges mere ell. mindre hyppig ogsaa i billedlig ell. aandelig Forstand.
avdla, 1) en anden; 2) en anden end de sædvanlige eller bekjendte; en fremmedartet. Pl. **avdlat**, andre. (Jvf. áipâ, den anden; og ilai, de andre).
avdlauvok, 1) er en anden; er ikke den; 2) er anderledes; er ikke som de andre.
avdlángorpok, bliver anderledes; forandrer sig; faaer en anden Skikkelse 2c.; om et Menneske ofte: har faaet andre Sædvaner, ell. bruger nu en anden Skik.
avdlanarpok, er anderledes, end han ellers pleiede at være, ell. end man var vant til; man kan mærke, at han er kommen i en anden Forfatning, eller at det ikke er som tidligere.
avdlanarsivok, er bleven anderledes end tidligere, ell. anderledes, end man er vant til; er bleven fremmedartet for En.
avdlagâ ell. **avdlanarâ**, mærker noget Usædvanligt ved ham eller ved det; finder det anderledes end ellers.
avdlánerpok, bliver anderledes end før. Omtr. d. S. s. avdlángorpok, men bruges sjeldnere.
avdlánerpâ, behandler ham paa en anden Maade end hidtil, eller tager den Sag nu paa en anden Maade. Htr.
avdlánîvok, gjør nu anderledes; har forandret sin Vane ell. er kommen i en anden Skure; f. Ex. En, som i længere Tid har faaet altid samme Slags Mad og nu faaer anden; eller en Kone, som før havde lutter Pigebørn og nu føder en Dreng, og Lignende. Bruges heller ikke ofte.
avdlanertak, fremmedartet; Nogen ell. Noget (en Person, en Ting, en Gjerning), som man ikke er vant til at see; især: En af en fremmed Nation.
avdlaussârpok, lader, som om han var en Anden; gjør ell. holder sig ukjendelig; forstiller sig i sine ydre Gebærder (f. Ex. ved at klæde sig anderledes eller paatage sig en Andens Lader 2c.).
avdlautipâ, holder ham for en Anden; troede ikke, det var det; altsaa efter Omst.: miskjender ham.
avdlatut, som en Anden o: paa en anden Maade; neml. 1) paa en anden Maade end hidtil; 2) paa en anden Maade end sædvanlig. avdlatut ípok, han er ikke, som man er vant til at see Folk. avdlatut sanásavara, nu skal jeg lave det paa en anden Maade.
avdlorpok, 1) skræver; 2) springer skrævende (med den ene Fod først). — M. S. 1) — over det; 2) springer Noget over (Hvadsomhelst). I Forbindelse med Aff. -tarpok udtrykkes saal. ved Inf. heraf: hver anden, hver tredie 2c.; f. Ex. pingasut avdlortardlugit kisí-páka, jeg talte dem, springende jævnlig tre over o: jeg talte hver fjerde, ell. jeg talte dem fire ad Gangen. uvdlok atau-sek avdlortardlugo, hver anden Dag.
avdloriarpok, skal til at gjøre et Skridt; sætter det ene Been frem.
avdlornek og **avdloriarnek**, 3. 1) det at skræve eller at skulle gjøre et Skridt; 2) et Skridt. avdlornerit pingasunik untritigdlit, trehundrede Skridt.
***avdlorniussak**, en Grad paa en Kreds.
avdlorarpok, skræver flere Gange i Rad; og m. S. **-rpai**, skræver eller springer (s. o.) over Flere i Rad. navgu-tit avdlorardlugit nunamut pivugut, vi kom i Land ved at springe fra det ene Fladisstykke paa det andet.
avdlukârpok, gjør det ene Skridt efter

det andet med regelmæssige længere Mellemrum; skrider frem i afmaalte Trin.

avdloriak, 2. hvorover der maa skræves ɔ: et Skridts Længde; Saameget, som kan tages i eet Skridt. pingasunik avdlortariak, et Stykke af tre Skridts Længde.

avdlorek, 2. et Dørbræt i et grønlandsk Telt (som staaer paa Kant tværs over Indgangen forneden).

avdloriussak, en Dørtærskel (paa europæisk Viis).

avdlâupok, skræver og bliver saaledes staaende. M. S. — over det.

avdlângavok, er skrævende; staaer skrævs.

âvok, har Ligfald ell. en lignende Sygdom med Krampe og Tab af Bevidstheden. Ordet er ikke almindeligt, men erstattes for det meste af inukutdlerpok og inûserdlerpok (s. S.), skjøndt Betydningen vistnok oprindelig er forskjellig derfra.

âvôk, Prov. en Edderfugl. (S.).

avorkârâ, (S. angorkârâ), tiltaler ham haardt eller strengt for hans Forseelses Skyld; bebreider ham Noget; irettesætter ham (efter Omst. med Trudsler, hvis han skulde gjøre det igjen). Htr. **avorkârdlerpok.**

avssek, avssaerpok, avssiarpâ &c. s. avkut.

e.

ê, Interj., som udtrykker Modbydelighed ell. Væmmelse; jvf. î Nr. 3.

êrpok, 1) siger ê; 2) har Modbydelighed; væmmes ved Noget.

êrâ, væmmes ved det.

ê ê é, Interj., som raabes gjennem sammenknebne Tænder og er et Signal om Hjælp (naar man er i Fare, ell. i Forlegenhed med et stort Sødyr).

êrtarpok, lader dette Raab høre; giver Signal fra sig om Hjælp.

êk, Interj., som udtrykker enten Spot ell. og en Slags satirisk Forundring (f. Ex. over Noget, man selv har gjort og slap ret godt fra). Jvf. î Nr. 1.

ekaluk, en Ørred; en Laxørred (som i Grønland i Almindelighed kaldes Lax). Pl. **ekaluit** ell. med nogen Tilsætning ekalúnguit, ekalugialik &c. er et meget almindeligt Navn for Steder, hvor der er en Laxelv.

ekalungniarpok, er ude paa Laxefangst; fisker efter Ørreder.

ekatdliarpok, reiser ell. er reist et Sted hen for at fange Ørreder; er paa Laxetogt. (Ordet er dannet som af ekalok, 2; hvilken Form ogsaa ellers forekommer, navnlig i Pl.: ekatdlut istf. ekaluit.)

ekaluvak (Prov.: ekalugak og ekalorak), 2. 1) en mindre Art Ørreder ell. Foreller; 2) i NGr. en Graafisk.

ekalukâk ell. **ekalugdlukâk**, Prov. atter en anden Art Ørreder (d. S. s. ivisârok? s. S.)

ekalugssuak, en Hai ell. Havkalv.

ekalugssuarniarpok, fisker efter Haier; er paa Haifangst.

ekarpok, er stiv; har ondt ved at bøie ell. dreie sig (et Menneske ell. andet Levende). Det betegner en mindre Grad af Stivhed, end keratavok, og bruges næsten udelukkende om Levende; vel ogsaa om Skindklæder, der ere blevne stive, dog kun forsaavidt den, der ifører sig dem, derved faaer ondt ved at bukke ell. dreie sig.

ekarte, m. S. **ekartâ**, 1) Narven paa et Skind; 2) det Tilsvarende paa lignende Ting, saasom Splintsiden paa et Bræt ell. forarbeidet Stykke Træ; ell. Retten paa et Stykke Tøi, og Lignende. (Modsat mamik, s. S.)

ekartangerpok (anal. nipangerpok) og **ekartaerûpok**, har mistet Narven (et Skind).

ekâipok, ts. er smidig; bøier og dreier sig med Lethed.

ekaitsok (Part. af Forrige), spec. en Slags Søstjerne med lange, mangfoldig forgrenede Arme, som kunne rulle sig aldeles sammen (en Meduse).

ekek, m. S. **ekia**, Mundvigen. En

anden Form af det samme Ord er det Følgende.

ekik, 3. m. S. **ekinga**, 1) en lille smal ell. spidst indskaaren Bugt i Bunden af en større Bugt (kangerdlûp ka--ngerdlorĸigsúngua); 2) Randen af Isen i Hjørnet af en Bugt (hvor Bugten danner en saadan mindre Bugt).

ekerĸoĸ, 1) den lille Finger; 2) den yderste Taa paa et Dyr, især paa Forlallen af en Sælhund; 3) i Pl. Yderkrogene paa en Ulkepilk.

ekérpoĸ s. iterpoĸ.

eĸlagâ, gider ikke gjøre det.

eĸiasugpoĸ, 1) gider ikke; 2) er lad; er doven.

eĸiasuipoĸ, ts. 1) gider altid; er altid villig, naar man anmoder ham om at gjøre Noget; 2) er flittig; er ufortrøden i sin Gjerning.

eĸiagtarpoĸ, er uvillig; er treven; er efterladen i sin Gjerning.

eĸiánivoĸ, seer ud, som om han ikke gad; har en Lighed med at være treven. issai eĸiániput, hans Øine see ud, som om de ikke gad see (f. Ex. af Søvnighed, ell. af stærk Drik).

eкik s. eкeк.

eĸivoĸ, trækker sig hurtig sammen og retter sig strax ud igjen.

eĸissarpoĸ, d. S. s. Foreg., men gjentagne Gange: har hurtige, kortvarige Sammentrækninger (f. Ex. Musklerne ell. Huden i et ell. andet Lem ell. i Ansigtet).

eĸipâ, htr. **eĸitsivoĸ**, 1) trykker ell. skubber det sammen fra Siderne; trækker ell. krymper det sammen; formindsker dets Overflade ell. Rumfang paa en ell. anden Maade; 2) omfatter eller omfavner det ell. ham. seĸernup eĸipâ, Solen har har krympet det sammen (et Skind eller Lignende). agssaisigut eĸitdlugo, at trykke eller omfatte ham i Haanden ɔ: trykke hans Haand. kîne eĸipâ, trækker sit Ansigt sammen, saa der kommer Rynker i det.

eĸingavoĸ, er krympet sammen; har Rynker ell. Folder.

eĸinganeĸ, 3. en Rynke; en (uregelmæssig) Fold.

eĸimavoĸ, kun i Pl. **eĸimáput**, de ere tæt sammen (ligesom skubbede sammen); ere mange paa et forholdsviis lille Rum; ere tilstede i Masse. Jvf. ujameriagput.

eĸimagtaĸ, kun i Pl. **eĸimagtat**, en Mængde af Noget paa et forholdsviis lille Rum (f. Ex. af Lodder ell. Bær).

eĸiterpâ, trykker ell. skubber ell. krymper det sammen stykkeviis eller lidt efter lidt og uden bestemt Orden (f. Ex. Tøi, som knuges sammen; eller et Seil, som tages ind; eller Hø eller Lignende, som ligger adspredt og skrabes sammen i en Bunke).

eĸiterut, et Redskab til saaledes at samle sammen med; især: 1) en Handske til at skrabe tørre Lodder sammen med; 2) en Rive (helst i Pl. eĸiterutit); 3) et Sitoug.

eĸisimiarpâ (anal. tigumiarpâ), holder det omfattet med Haanden.

eĸisimiaĸ, 2. Noget, som holdes omfattet med Haanden. Pl. **eĸisimissat** og helst **eĸisimiánguit**, en Haandfuld.

eĸuvoĸ, trækkes sammen paa den ene Side og bliver derved skjæv; mister sin Symmetri (et Menneske eller Dyr, og hvad enten det er hele Legemet, der bliver skjævt, ell. kun en Deel af det, f. Ex. Munden).

eĸungavoĸ, er skjæv; har mistet sin Symmetri (ved at trækkes sammen hen ad den ene Side); har en skjæv Mund ell. en skjæv Hals ꝛc.

eĸungâluk, en Korsnæb. (Labr.)

eĸussâvaĸ og **eĸissâvaĸ**, en Myglarve.

eĸût s. iteĸ.

erfaĸ, erfarpoĸ og erfalavoĸ s. iverpâ.

eriagâ, holder Hævd over det; freder om det; vil ikke, at det skal gaae tabt ell. komme til Skade (támarĸunago, ajortumêrĸunago). Jvf. erdligâ og ivdlerâ.

erinak, 1. (Pl. erinait) og **erina**, 2. (Pl. erinat), m. S. **erinâ**, 1) hans Mæle; hans Stemme; nemlig den eiendommelige Tone, hvorved hans Stemme skjelner sig fra Andres Stemmer: Melodien i hans Stemme; 2) dens Melodi (Sangens). erinâ ilisarigavko, da jeg kunde kjende hans Mæle ɔ: kjende ham paa Stemmen. erinâ íssuarpâ, 1) efterligner hans Mæle; taler efter ham; 2) efterligner dens (Sangens) Melodi ɔ: synger den rigtig.

erinaĸarpoĸ, 1) har Melodi i sin Stemme; kan synge; 2) der er en Melodi til den (Sangen); kan synges.

erinaĸatâ (-ĸat m. S.), dens Melodifælle ɔ: som har Melodi fælles med den. erinaĸatâ ĸanoĸ ipa? ell. suna erina-ĸatigâ? efter hvilken Melodi gaaer den?

erinarssorpoĸ, bruger Melodi; synger eller nynner Noget; især: udtaler ellers almindelige Ord syngende; synger en Vise.

erinarssût, 1) en Vise; Ordene, hvormed man taler (fortæller &c.) syngende (og som ellers mindre heldig faldes ilerĸor-ssût, s. S.); 2) den ell. det, hvorom der synges en Vise; s. d. F.

erinarssûtigâ, synger en Vise om ham ell. det.

erínerpoĸ, egentlig: forsyner sig med Melodi; deraf:

erínersârpoĸ, synger (høitidelig); opløfter sin Stemme til Sang.

eríniorpoĸ, gjør en Melodi; — — m. S. — til den (Sangen).

eríniortartoĸ, En, som oftere gjør Melodier; en Componist (især: Sangcomponist).

eríniugaĸ, 2. ell. Pl. **eríniugkat**, (Ord), hvortil der er gjort Melodi; en Sang, som har sin Melodi.

eríniugagssiaĸ, gjort til, at der skal eller kan gjøres Melodi til den ɔ: en Sang, uden Hensyn til om den har Melodi eller ei.

erinivoĸ. er længselsfuld; venter med Længsel og især med Utaalmodighed efter Noget, som det varer ham vel længe med; er nærved at blive utaalmodig. Jvf. ĸilanârpoĸ.

erinigâ, længes eller venter med Utaalmodighed efter ham ell. det; det varer ham vel længe, inden han kommer, eller inden det skeer. Jvf. ĸilanârâ.

erininarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man venter med Utaalmodighed, eller man bliver snart utaalmodig over ham ell. det; det varer En altfor længe.

erinitsagpoĸ, 1) bliver heelt utaalmodig, fordi det varer saa længe; 2) er nu snart kjed af at vente længere.

erinitsáupâ, 1) bliver utaalmodig over ham (som bliver for længe borte) eller over det (som det varer for længe med); 2) bliver kjed af at vente længere paa ham ell. det. erinitsáukavkit anînar-punga, jeg gik min Vei, da Du blev mig for længe borte.

erinêrsârpoĸ, foretager sig Noget, medens han skal vente efter Nogen ell. Noget, for at Ventetiden ikke skal falde ham for lang.

eripâ, t. rykker nogle Haar ell. Fjer af det (1 Gang ell. paa et enkelt Sted).

erítarpâ, d. S. s. Foreg., men gjentagende eller paa flere Steder.

eritaĸ 1. ell. **erítagaĸ**, 2. et Skind, hvoraf Haar ell. Fjer ere afplukkede paa eet ell. flere Steder.

erisarpâ, afplukker det over det Hele (et Skind); rykker alle Haar ell. Fjer af det.

erisagaĸ, 2. plukket; afrykket sine Haar ell. Fjer (et Skind, ell. en Fugl, som skal koges med Skindet paa).

erisáĸ, et Sælskind, hvoraf Haarene ere løsnede og afplukkede, men som dog har sin Narv; et saakaldet Vandskind.

eritsakut og **eritsardlukut** (Pl. af -ko), afplukkede Haar ell. Fjer.

erĸaivoĸ, husker; kommer ihu; erindrer sig. M. S. husker ham ell. det.

erĸaissagssaĸ ell. **erĸainiagag-ssaĸ**, Noget, som skal huskes eller erindres.

erĸáissutigâ, husker Noget derved; kommer derved til at erindre Noget (-mik).

erĸaimavoĸ og m. S. **-vâ**, husker; har det i Minde.

erĸaisipâ, bringer ham Noget (-mik) i Erindring; paaminder ham; husker ham paa.

erĸarsarpoĸ, tænker efter; grunder, grandsker; overveier; neml. ved Hjælp af sin Hukommelse, jvf. isumaliorpoĸ. Ligesaa de to Følgende.

erĸarsaut, 1) det, man tænker paa; s. d. F. 2) Pl. m. S. det, man tænker med; Tanker (om det, som man husker). aitsât erĸarsautika unilerput, nu først komme mine Tanker til Ro.

erĸarsautigâ, tænker over det (det Skete); overveier, hvorledes det gik til &c.; tilbagekalder det i sin Erindring. Jvf. isumaliûtigâ.

erĸartorpâ, omtaler Nogen ell. Noget, som han husker fra tidligere Tid; bringer ved sin Omtale en Fraværende eller

Noget, som tidligere skete, i Erindring. aitsât erĸartorivkit iserputit, jeg havde lige talt om Dig, da Du kom ind.

erĸartũpâ, 1) tiltaler ham eller taler med ham angaaende Noget, som skete tidligere (og som den Tiltalte mere eller mindre havde Deel i); deraf: 2) sidder til Doms over ham; dømmer ham. Htr. **erĸartũssivoĸ**. — U. S. **erĸar-tũput**, de tale med hinanden om det Tidligere; de afgjøre en gammel Sag med hinanden.

erĸartûtipâ, lader ham dømmes; stiller ham for Retten (egentl.: lader tale med ham angaaende &c.). U. S. enten refl.: lader sig dømme; ell. pass.: bliver ell. er dømt; altsaa i hvert Fald: staaer ell. stod for Retten for at dømmes.

erĸartûteĸatigîgput, Pl. de gaae i Rette med hinanden.

erĸartûtivfigssaĸ, den forestaaende Tid (ell. Stedet), hvor man skal dømmes ell. staae for Dommeren; den forestaaende Dommedag.

erĸartũssissoĸ, en Dommer.

erĸartũssivik, Tid ell. Sted, hvor man holder Dom. igdlo erĸartũssivik, Domhuus. uvdloĸ erĸartũssivik, Domsdag. igsiavfik erĸartũssivik, Domstol ɔ: Dommersæde.

erĸartũssissut, en Sag, som skal afgjøres ved Dom, ell. hvorover der holdes Dom.

erĸartũssit (anal. inatsit), helst i Pl. **erĸartũssisit**, det, hvorefter man dømmer; Lovbestemmelser; Retten (Lov og Ret).

erĸartũssut (anal. inássut, perĸú-ssut), den udtalte Dom; den ved Dom tilkjendte Straf ell. Frikjendelse.

erĸartũssinera (-neĸ, 3. m. S.), hans Dom; neml.: 1) hans Dømmen; 2) det, som skeer ell. er skeet som Følge af hans Dom.

erĸaĸ, m. S. **erĸâ**, hans eller dens Omegn; det nærmest omkring Liggende. Med App. **erĸâne**, i hans ell. dens Nærhed ell. Omegn; nær ved den; **er-ĸavtine**, i vor Nærhed ell. Omegn; nær ved os &c.

erĸardleĸ, m. S. **erĸardlia**, 1) hans Slægtning; mindre almindelig: 2) hans Nabo; En, som boer paa samme Sted; og endnu sjeldnere: 3) En, som befinder sig i hans Nærhed paa Søen.

erĸardlerâ, har ham til Slægtning; er beslægtet med ham. ĸanoĸ isivdlugo erĸardleraiuk? paa hvad Maade er Du beslægtet med ham?

erĸardlerîgput, de ere beslægtede med hinanden.

erĸardlimârpâ, 1) siger ham at være beslægtet med sig; og u. S.: siger sig at være beslægtet med den, han taler med; m. S. 2) giver ham Noget, fordi han er beslægtet med ham; — altsaa i begge Tilfælde: gjør Slægtskabet gjældende.

êrĸa (m. S.) Prov. d. S s. erĸardlia.

êrĸatuk, Prov. Næstsøskendebarn. S. agssarĸoĸ.

[**erĸavoĸ**, frygter en Ulykke. Bruges, saavidt vides, ikke, men erstattes af de Følgende, navnlig erĸasugpoĸ og erĸa-nârpoĸ. Deraf:]

erĸagâ, er bekymret for at faae det; vilde meget gjerne have det (altsaa egentl. vel: fordi han frygter at komme i Ulykke ved at savne det). Bruges ikke almindelig; s. d. F.

erĸasugpoĸ, er bekymret, fordi han savner noget meget Væsentligt (-mik ell. -mut, og helst med -gssaĸ og Suff.) og frygter for Følgerne deraf; føler et trykkende Savn (f. Ex. af en Livsfornødenhed, ell. af en Søn, en Hjælper &c.). ikiortigssavnik erĸasoĸaunga, jeg er saa bekymret, fordi jeg ingen Hjælper har; eller: det vil gaae mig ulykkelig, fordi &c.

erĸasûtigâ, frygter at komme i Ulykke, fordi han ikke har det, og ønsker derfor saare at faae det; føler Savnet deraf haardt; er bekymret for at faae det.

erĸanarpoĸ, man er bekymret for, hvorledes det vil gaae dermed; man frygter for, at det vil løbe ilde af. Dette Ord bruges ikke almindelig; derimod de Følgende.

erĸanaĸ, vee! vee den, som dette rammer!

erĸanaralugtuaĸ, nu skal man see, det løber ilde af! det ender sikkerlig med en Ulykke! ogsaa: gaaer det godt, saa —.

erĸanârpoĸ, t. siger (ell. tænker) erĸa-naĸ ɔ: frygter en Ulykke.

erĸanârnarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man frygter en Ulykke; man lever i Frygt for Udfaldet.

erĸanaerpoĸ, s. (-mik), har frigjort

sig for Bekymringen for, hvorledes det vil løbe af, især hvad Savn angaaer: er forsynet; sjeldnere: har afgjort en Sag. M. S. er forsynet med det; nærer ingen Bekymring for at komme til at savne det; sjeldnere: har afgjort det, saa man ikke behøver at frygte Noget i den Sag.

erkanaersarpok (-mik), forsyner sig for ikke siden at komme i Forlegenhed; søger at sikkre sig for senere Savn eller Bekymring.

erkek, et Gnid; Lufeæg.

erkilek, i Pl. **erkigdlit**, smaa Trolde, som foregives at boe under Jorden, og med Hundeansigt.

erkigpok &c. s. ípok.

erkok s. itek.

erkorpâ, træffer det. Bruges saavel om at træffe den Gjenstand (det Dyr &c.), som man har sigtet paa, som og om at træffe Ens Mening, gjette en Gaade &c. U. S. 1) pass.: er truffen; 2) om et Ord: træffer Sagen; slaaer til; stemmer med Sagens Forhold eller med Virkeligheden; det forholder sig saa. Htr. **erkuivok**; deraf **erkuiniarpok**, søger at træffe (Noget); især: 1) gjetter; 2) agerer Spaamand.

erkorsimassumik, Mod. adv. træffende; paa træffende Maade.

erkoriarpâ, traf det i Blinde, eller uden at have gjort sig Umage for at træffe det. erkoriarniáinarpâ, søger blot paa Lykke og Fromme at træffe det (f. Ex. En, som svarer i Blinde); saal. bl. A.: gjætter sig frem.

erkũpâ, træffer ham ell. det med Noget, som ogsaa i anden Retning træffer; især: træffer ham (rammer ham, gjør Indtryk paa ham) med Ord, som ogsaa træffe Sagen. U. S. **erkũpok**, 1) bliver truffen ved en Andens (ogsaa forøvrigt træffende) Ord; bliver overbeviist ell. maa erkjende sig som overbeviist; 2) om et Ord, en Forudsigelse &c.: indtræffer; gaaer i Opfyldelse.

erkũtipâ, gjør at den indtræffer; opfylder den (Forudsigelsen eller sit Løfte ell. desl.).

erkornavêrkut, et Skjold.

erkumîpok, ts. er ualmindelig; hører til Undtagelserne ell. ikke til det Daglige. Egentl. maaskee nærmest: ligger udenfor Ens Tanker ell. Forventning (træffes til dagligdags ikke deraf); hører ikke til det, man venter ell. er belavet paa at see ell. høre. erkumîtsunik suliortartok ell. sanassartok, En, som oftere gjør ualmindelige Ting ɔ: en Kunstner.

erkumavok I (er under Vandet) s. iserpok.

erkumavok II (er vaagen) s. iterpok.

erkúpâ &c. s. iserpok.

erkussak s. itek.

erdlak, en Fiber ell. Flænge, som fra Overfladen gaaer skraat indad, især i løsnet Tilstand; altsaa: som er løsnet i den ene Ende, men rodfast med den anden. Jvf. makiarnek under mak.

erdlaerpok, s. flækkes indad (Huden, Neglen, Træ, Senetraad &c.).

erdlavik s. erdlok.

[**erdlek**, det Yderste af Noget, som aftager imod begge Ender? Ordet synes at være sammensat med det almindelige Affix -dlek, og Stammen vilde i saa Fald være ek, hvoraf da ogsaa ekek og ekerkok kunde være dannede. Deraf:]

erdligpak, 1) en Kindtand; 2) en af Hvalens inderste Barder (som svarer til Kindtænderne).

erdlerpâ, udvider Ilden i en grønlandsk Lampe (ved at brede Vægen ud til Siderne). U. S. 1) er udvidet; 2) udvider sig (Ilden); og bruges i denne Betydning ogsaa om Ild i Alm., som griber om sig.

erdligpok, er paaholden; holder paa hvad han har; vil ikke af med det (tú-niúkumanago); jvf. eriagâ og iv-dlerpok.

erdligtôk, En, som er meget paaholden; en Karrig; en Gnier.

erdligtusivok, er bleven mere paaholden; begynder at blive karrig.

erdligâ, er paaholden paa det; vil ikke give det fra sig.

erdligũpâ, forholder, nægter ham Noget (-mik); vil ikke lade ham faae det.

erdlingnarpok, 1) man (jeg) er paaholden paa det; 2) det er værd at holde paa; er kostbar; er dyrebar.

erdlingnartok ell. og **erdlingnartuliak**, et Klenodie. ujarkat erdlingnartut, Ædelstene.

erdlok, en Endetarm. (Af det Følgende synes det næsten, som om Ordet

oprindelig havde en mere omfattende Betydning; muligt, at ogsaa disse Ord ere dannede af den ovenfor under erdlek formodede Stamme ek.)

erdlavik, i Pl. og med Suff. **erdlavê**, hans Indvolde. (Dette Ord, som aabenbart ikke directe er dannet af erdlok, men af en kortere Stamme, omfatter samtlige Indvolde fra Svælget og Struben til Endetarmen inclusive).

erdlokivok, lider Møie i Sindet; pines i sit Indre (ligesom angribes i Indvoldene); navnlig: 1) ved et anstrengende Arbeide; 2) ved Sygdom ell. anden legemlig Nød; 3) ved aandelig Besvær.

erdlokissutigâ, besværes ell. pines i sit Indre derved; lider Møie i Sindet for det ell. desaarsag; tager sig det nær.

erdlokinarpok, man lider Møie ved det; det er besværligt; det angriber Ens indvortes.

erdlorkúpâ, angriber ell. anstrenger sig i sit Indre for det; gjør sig alvorlig Umage for det. erdlorkutdlugo sanavâ, han gjorde det med indre Anstrengelse; gjorde sig megen Umage for at faae det godt. erkarsautika erdlorkúpaka, jeg anstrenger mig for mine Tanker ɔ: jeg kan ikke blive af med dem (naar man gjerne vilde slaae sig Noget af Hovedet og kan ikke).

erdlorkutigâ, lider Møie med det; har megen Umage ell. Bryderi med det; piner sig med det.

ermalisak, ermigpok, ermusek s. imek.

ernangnak eller **-nak**, et Harpunskaft med tvende Beenfjedre i den bageste Ende.

ernarpok, ernaut &c. s. imek.

ernek, 3. en Søn. M. S. **ernera**, hans ell. hendes Søn.

ernertârpok, har faaet en Søn; avler en Søn.

ernertârâ, har faaet ham som Søn; avlede ham.

erngersiak, m. S. **-erngersiâ**, hans Fostersøn ell. Pleiesøn.

ernigssak, m. S. **ernigssâ**, hans Stedsøn.

ernivok, føder; har født. (Bruges baade om Mennesker og alle Dyr, og uden Hensyn til Fosterets Kjøn).

ernissok, den, som har født (i Alm.); især: en Barselkone.

erniak, m. S. **erniâ**, hendes Affødning; det, hun har født (Han eller Hun, Æg ell. Rogn).

erniarâ, har født ham ell. det.

erninek, 3. et Dyr, som har født. — (Bruges meest om Fisk.)

erniorpok, føder Flere efter hverandre; er frugtbar (en Kone; et Hundyr). Det samme Ord ell. ernissarpok kan i Pl. ogsaa bruges om: bærer Renter (en Sum: aningaussat ell. akigssautit —).

ernisugpok, vil føde; er i Barnsnød; har Fødselsveer.

ernisugsiorpok, forretter Jordemodertjeneste; er Fødselshjælper.

ernisugsiortok, en Jordemoder.

ernisugsiut, et Middel til at befordre Fødselen.

ernisuipok, føder aldrig; er ufrugtbar.

erniuvok, fødes; er bragt til Verden.

erniorkigpok, fødes ell. er født paany; er ell. bliver gjenfødt.

ernutak (Prov. erngutak), m. S. **er-nutâ**, hans ell. hendes Barnebarn.

ernutarkiut, m. S. **ernutarkiutâ**, hans ell. hendes Barnebarnsbarn.

ernerpok (Prov. erngerpok), gjør strax. Bruges kun i Infin., i Betydn.: strax. F. Ex. ernerdlune, han strax; ernerdlugo, ham strax; ernerdlunga, jeg ell. mig strax &c.

ernînak, Adv. strax.

ernumavok (Prov. erngumavok), er forlegen ell. bekymret for det, som forestaaer; veed ikke, hvorledes det skal gaae (sujunigsse naluvdlugo). M. S. er forlegen eller bekymret angaaende det. tamaunga ernumavunga, jeg vilde gjerne flytte hertil, men veed ikke, hvorledes det skal lade sig gjøre. ukiugssak ernuma-kârput, vi ere meget bekymrede for den forestaaende Vinter. tikinigssara ernumalerpara, jeg begynder at frygte, at jeg ikke kommer hjem mere.

ernumagâ, er bekymret paa hans Vegne.

ernumássutigâ, har det til Bekymringsaarsag (f. Ex. en Ulykke, som engang hændtes under lignende Omstændigheder); er bekymret desformedelst.

ernutak (erngutak) s. ernek.

erng- s. ern-.

errorpâ, vasker det (et Klædningsstykke ell. Tøi). Htr. **errorsivoĸ.** Jvf. assagpâ, ermigpâ og uvfarpâ.

errorsivik, en Vaskeballe.

errugaĸ, 2. i Pl. **errugkat**, vasket Tøi, vaskede Klæder ꝛc.; især: Vask, som hænger til Tørring.

errugagssat, Pl. det Tøi, som skal vaskes.

errortorpâ, skyller det (saavel vasket Tøi ell. Klæder som andre Ting, som man har vasket af). pûgutaĸ assagkugko errortorumârpat, naar Du har vasket Fadet af, skyl det saa.

errortorfik, en Spølkumme.

errortoriaĸ, 2. Drøvtyggernes saakaldte tredie Mave; Foldemaven.

ersagpoĸ, viser Tænder (en Hund).

ersangavoĸ, taler i den sydlandske Dialect, hvor i visse Endelser i og e bruges istedetfor u og o. (Dersom dette Ord etymologisk hænger sammen med det Foranstaaende, maa det være dannet af en anden Form (maaskee ersavoĸ), hvis Betydning da ogsaa maatte være noget anderledes).

ersaroĸ, Hjertekulen.

ersarúnguvoĸ, har ondt for Hjertet; faaer en pludselig Smerte ell. Trækning for Hjertet. (Ucorrect bruges det samme Ord af Flere ogsaa om lignende Smerter ell. Trækninger i andre Dele af Legemet, i Siden, i Halsen, endogsaa i Fingrene.)

ersivoĸ, er bange; er frygtsom; ræddes. Jvf. ánilârpoĸ og sujôravoĸ.

ersigâ, er bange for ham ell. det.

ersinarpoĸ eller **-naĸaoĸ**, 1) man er bange for ham; 2) han ell. det er til at være bange for eller at frygte for. ûmassut ersinartut, Dyr, som man maa være bange for. ingiugdlup ĸâr--tarnerssue ersinaĸaut, Brændingen er i høi Grad til at frygte eller at være bange for.

ersiorpoĸ, er bange og gjør derefter; viser sin Frygtsomhed i Gjerningen (f. Ex. ved at løbe sin Vei).

ersisârpâ, gjør ham bange.

ersorpâ, htr. **ersorsivoĸ**, bereder Skindet af et Landdyr (Rensdyr, Hund, Faar) ved at gnide det med en Steen med passende Ruhed, helst Pimpsteen.

ersortaĸ, et saaledes beredt Skind.

ersorsit, Stenen, hvormed Skindet beredes saaledes. **ersorsisigssaĸ**, en Steen til dette Brug.

erssaĸ, m. S. **erssâ**, 1) hans Kind, neml. den bageste Deel af Kinden henimod Øret; Kindbakken; 2) Gjællelaaget paa en Fisk.

erssaĸut, Pl. m. S. **erssaĸutai**, hans Bakkenbarter.

erssârpâ, slaaer ham med den flade Haand paa Kindbakken; giver ham et Ørefigen.

erssârtorpai (agssane), slaaer Hænderne sammen; klapper i Hænderne.

erssáipoĸ, ts. har faaet Kindbakken af Led.

erssik, 3. m. S. **erssinga**, Stedet imellem Halsen og Skulderen tæt bag ved Nøglebenet.

erssípoĸ, ts. 1) er tilsyne; kan sees (en legemlig Gjenstand); 2) er kjendelig; ligger for Dagen (noget Ulegemligt). oĸausia ingma erssípoĸ, man kan neppe forstaae ham. ilerĸua tamarme erssi--poĸ, hans hele Væsen er synligt ell. kjendeligt ɔ: der er Intet skjult ved ham; han er aabenhjertig. sôrdlo mānákut erssit--soĸ, saaledes som det nu ligger for Dagen (det Forventede ell. Forudsagte).

ersserpoĸ, kommer tilsyne; bliver synlig.

erssugpoĸ, bærer paa Skuldrene. — M. S. — det —.

erssût, et Redskab til at bære paa Skuldrene med; en Bærestang; et Aag (efter europæisk Skik; s. nangmaut).

erssúpâ s. isserpoĸ.

êrtaĸ, i Pl. **êrtat**, Ærter; især gule Ærter. (Er dannet af det danske Ord).

êrtarpoĸ s. ê.

eruípoĸ, t. 1) er gjennemvaad, saa at Kjødsiden synes blaa; er heelt gjennemtrukken af Vand (et Skind eller Skindvare); 2) er aldeles skaldet (en Klippe). I denne sidste Betydning bruges Ordet dog saa godt som ikke mere.

ervngalisaĸ og ervngusek s. ermalisaĸ og ermusek (imeĸ).

evĸiarpâ, evĸípoĸ, evĸiluípoĸ s. ípeĸ.

evĸut s. iverpâ.

i.

i, Interj., som alt efter den Tone, som den udtales med, udtrykker enten 1) Forundring (jvf. êĸ), eller 2) en lempelig Misbilligelse, eller 3) Ringeagt og Haan (jvf. ê).

î—â, Interj., som tilkjendegiver en dygtig Forbauselse (med eller uden Skræk eller Harme); omtr. som ila ûmâ, s. ila.

iâ, iâ-iâ, Interj., omtr. som: Holloi! holloi! nu gaaer det! (f. Ex. naar en større Masse er i ustandselig Fart). I andre Egne bruges det mere som alm. Forundringsudraab, omtr. som tupingnaĸ; f. Ex. sila tarĸama iâminaĸaoĸ, det er dog et grusomt Veir derude. Jvf. ajasô; s. ogsaa uâ.

iangavoĸ, er i en ubestemt Forfatning; er hverken det Ene eller det Andet (f. Ex. et Menneske, som ikke er rask ell. ikke i godt Humeur og desl., ell. en ubestemt Farve, som man ikke har Navn for, f. Ex. rødliggraa ell. graaguul &c.).

iga, en Gryde til at koge i paa Marken ell. Skorstenen ell. i en Kakkelovn (men ikke over en Lampe). Sjeldnere bruges det ogsaa om: et Kogested; et Kjøkken (s. nedenfor).

igavoĸ, koger (dog ikke over Lampen), m. S. — det.

igassoĸ, en Kok; en Kokkepige.

igaleĸ, Kjøkkenet i et grønlandsk Huus (Tilbygning til Huusgangen).

igalilik, 3. (En med Kjøkken), en Grydetrold; (en vældig Trold ell. efter Nogles Formening en ualmindelig tuneĸ ɔ: Indianer, der som Særkjende paa sin ene Skulder fører et heelt Kjøkken, i hvis Gryde han magelig kan koge en heel Sælhund ad Gangen; denne Kjæmpegryde koger paa hans Skulder, hvor han gaaer og staaer, uden at Ilden (hvis den ellers holdes i Kog ved Ild) generer ham i mindste Maade. Hvad der ligger til Grund for denne eventyrlige Idee, er vel vanskelig at sige).

igavfik ell. **iggavik**, et Kogested; især: Kjøkkenet i et europæisk Huus.

iggaserpoĸ, sætter Gryden paa; begynder at koge Maden.

igâĸ, d. S. s. **igassaĸ**, det Kogte; det, som koges.

igârsungnipoĸ, det lugter af Mad, som koges.

igalâĸ, 2. 1) et Vindue (hvadenten det er af Glas ell. Tarme ell. andet Stof). 2) Glas. igalâmut avgût, en Diamant.

igalâmineĸ, 3. et Stykke Glas (især dog Vinduesglas).

igalásserpâ (igdlo), sætter Vinduer i Huset.

igalásserfik, en Vinduesramme.

igalássiorpoĸ, syer et Vindue af Tarme ell. Svælg.

igalâliorpoĸ, gjør Glasvinduer. (Den egentlige Betydning af disse to Ord er aldeles den samme: gjør et Vindue ell. Vinduer; men Sprogbrugen har adskilt dem).

igalâliortoĸ, En, som gjør Glasvinduer; en Glarmester.

igalaussaĸ, m. S. **igalaussâ** (siu--tip), Ørehinden.

igâ s. ipoĸ.

îgarpoĸ, 1) hælder sig bagover; læner sig til Noget (-mut). 2) sermeĸ îgar--poĸ, Isblinken kalver et Fjeld (rimeligviis fordi det afbrækkende Isfjelds Yderrand først løftes op af Vandet, hvorved det seer ud, som om det lænede sig op til den faste Ismasses Rand. Om mindre Brokker, der falde ned fra Isblinken, bruges nákarpoĸ).

îgarfik, det, man hælder sig paa; især: Rygstødet paa en Stol. igsiavfik îgar--filik, en Stol ell. Bænk med Rygstød paa.

îgartipâ, læner det (et Stykke Træ ell. Lignende) op imod Noget (-mut).

îgaĸ, 2. Pl. m. S. (igdlup) **îgai**, 1) Græstørv, som Væggene i et grønl. Huus ere beklædte med; 2) Bræddepaneel i et Huus ell. Værelse.

îgkerpâ, îgkersorpâ (igdlo), 1) beklæder Væggen med Græstørv; 2) paneler Huset med Brædder.

igfiaĸ, igfiorpoĸ s. ivik.

iggiaĸ, 2. (paa Østkysten igkiaĸ), m. S. **iggiâ**, hans Svælg. U. S. en Overpels af Svælg. (Kjendes paa den største Deel af Kysten ikke mere).

iggîngavoĸ, iggêrúpoĸ, iggia--kángilaĸ, (Prov.) er hæs; og **iggîngarpoĸ**, bliver hæs. (Hæsheden antages altsaa at sidde i Svælget).

igimaĸ s. igipâ.

iggipâ og iggúpâ s. îvâ.

igípâ, t. htr. **igitsivoĸ**, 1) kaster det fra sig; 2) kaster det bort. (Bruges ikke om at kaste med Stene efter Noget, s. milorpoĸ). U. S. 1) pass. 2) skyder med en Bøsse. (Saavidt vides og af dets øvrige Brug kan sees, er dog Ordet oprindelig transitivt, og denne intr. Brug deraf først opstaaet samtidig med Skydegeværernes Brug).

igssúpâ, skyder efter den med en Bøsse ell. andet Skydegevær (egentl. kaster fra sig henimod den). Part. Pass. **igssutaĸ**.

erĸarpai, kaster dem fra sig, det ene efter det andet. U. S. **erĸarput**, de skyde, den Ene efter den Anden.

igerpatdlagpoĸ eller **igerpalug--poĸ**, man hører ham ell. Nogen skyde; der høres et Skud.

erĸarpalugput og **erĸarpatdlag--put**, man hører dem ell. Flere skyde; der høres Skud paa Skud.

igitagssaĸ, Noget til at kaste bort (neml. som ikke duer til Andet).

igitagssáinauvoĸ, er blot til at kaste bort; er værdiløs.

igimaĸ, en Beenspids paa Enden af Harpunskaftet, hvorpaa Harpunen sættes til.

igimâĸ, Spidsen (Jernspidsen) af en Blærepiil (agdligaĸ).

igitsit, et Redskab til at kaste fra sig med. Kan bruges om: en Kastemaskine (Ballist): igitsissuaĸ.

igivoĸ, giver Vædske ell. flydende Stof af sig (f. Ex. Spæk, som løber i Tran ved at henligge; Snee ell. Iis, som ved at tøe begynder at give Vand af sig; et Saar eller Udslæt, som der kommer Vædske af og desl.).

igileĸ, 3. dog m. S. meest **igilê**, Pl. Ar paa et Sælskind af Udslæt.

igineĸ, 3. (af en forandret Form igipoĸ?), Tran, som af sig selv er affmeltet (uden Ild); selvløben Tran.

iginerut, Forraad af selvløben Tran.

iginlavoĸ, er smeltefærdig; begynder at løbe i Tran (Spækket).

igunaĸ, syrnet Tran ell. Spækgrever ell. mátak ell. desl.

igdlaerpâ og igdlaigut s. ilagpoĸ.

igdlaoĸ (eller **ivdlaoĸ?**), m. S. **ig--dlaua**, 1) en ufødt Unge (især af Sødyr); 2) overført: a) Kjernen i et Stykke Træ, naar den har skilt sig fra det Øvrige og sidder løs i Midten; b) det inderste Skud af en Kvanne.

igdlarpoĸ, leer. ĸujanaĸ igdlar--narmat, det var Tak værd, at man kom til at lee. igdláungitsumik igdlarpoĸ, leer med en ikke - Latter ɔ: med en forstilt Latter (i indædt Vrede). Jvf. tivsigâ.

igdlarajugpoĸ, er lattermild.

igdlarasârpoĸ, griner.

igdlautigâ, 1) leer deraf; 2) beleer ham; udleer ham.

igdleĸ, 3. Brixen i et grønl. Huus ell. Telt, Beboernes Leie ell. Liggested. ig--dlermîpoĸ, er ell. ligger paa Brixen. (Ordet synes at være af samme Rod som igdlo og ikivâ, s. S. og jvf. det under erdleĸ og erdloĸ Bemærkede).

igdlit, 1) et Bræt i Brixen; 2) et Sengebræt; meest i Pl. **igdlisit**, 1) Brixebrædderne; 2) Bunden i en Seng.

igdlisserpâ og **igdlissersorpâ**, lægger Brixebrædderne tilrette for ham ell. i hans Huus. U. S. — for sig selv ell. i sit eget Huus.

igdlersorpâ 1, skaffer ham Brix ɔ: Plads paa Brixen; gjør ham et Sted tilrette paa Brixen at ligge paa.

igdlernaĸ, en horizontal Brix-lignende Affats paa en ellers opretstaaende Flade (f. Ex. paa en Muur ell. en Klippevæg), hvor Noget kan ligge, ell. som man kan træde paa.

igdlernaussaĸ, d. S. s. Foreg., men mindre fuldkommen (kort eller hældende). igdlernaussánguaĸ, en lille ubetydelig Affats paa noget Steilt.

igdleraĸ, 2. Hvalaas; et lille Krebsdyr, som ligner en Reie eller en Tangloppe.

igdlorfik s. ikivâ.

igdlerpâ 1 og igdlerarpâ s. igdluk.

igdlerpâ II og igdlersorpâ II s. ilik.
igdliaᴋ, 2. Livmoderen.
igdligâ, 1) har Appetit ell. Lyst til det (Mad ell. Drikke); Munden løber ham i Vand ved Tanken om den Ret; 2) i Alm.: er lysten efter det. (I denne almindelige Betydning bruges dog dette Ord ikke let, men den træder frem i de følgende deraf dannede).
igdligugpoᴋ, er lysten (efter noget Bestemt, hvadenten det er Mad ell. Drikke ell. Andet; i sidste Tilfælde altid med en nædel Lyst).
igdligugsârpâ, gjør ham lysten; opvækker (nædel) Lyst hos ham.
igdligugssusipiluk, ond Lyst; syndig Attraa.
igdligutsagpoᴋ, er overmaade lysten; kan ikke styre sin (nædle) Lyst.
igdlingnarpoᴋ ell. **-nakaoᴋ**, man har Lyst til det (Mad ell. Drikke); det er meget appetitligt.
igdligpoᴋ (ell. **igdlípoᴋ?**), bliver meget gammel, saa han gaaer i Barndom. (Da Sagen ikke er almindelig, er Ordet det heller ikke. S. ellers uterpoᴋ.)
igdlo, et Huus; m. S. **igdlua**, hans Huus; **igdluga**, mit Huus. (Det synes, som om dette Ord tilligemed ig-dleᴋ var dannet af den samme Rod som ikivâ (ik), og saal. Grundbetydningen omtr. kunde være: Noget at lægge eller gjemme sig selv i (igdlo) eller paa (ig-dleᴋ), saa at Huset var benævnt som Beskyttelse mod Veirets Barskhed, og Brixen som (Liggested) Leie; jvf. igdler-poᴋ og igdlerfik under ikivâ.)
igdluko, en Huustomt; Ruinerne af et Huus. ᴋavdlunâtsiait igdlukue, Ruiner af Islændernes Huse.
igdlorssuaᴋ, 1) et stort Huus; 2) især: et europæisk Huus i Modsætning til Grønlændernes Huse. kúngip igdlorssua, et kongeligt Slot.
igdlugssârssuaᴋ, et meget stort ell. pragtfuldt Huus; et Huus, som gjør et stort Indtryk; et Palads; et Slot.
igdlorpait, Pl. en Mængde Huse; en By.
igdlorpagssuit, Pl. en stor Mængde Huse; en Stad. I denne sidste Betydning er dog bedre: **igdlorpagssua-lik** (sc. nunaᴋarfik), da ellers Ordets Fleertalsform kommer i Veien, naar der er Tale om flere Stæder. S. ogsaa ungalûgaᴋ.
igdlorpángnit, Pl. faa Huse; en liden By.
igdloᴋat, m. S. **igdloᴋatâ**, hans Huusfælle.
igdloᴋatigâ, boer i Huus med ham.
igdluliorpoᴋ, bygger Huus. M. S. — til ham.
igdluliorfigssaᴋ, en Byggeplads (til at bygge paa).
igdluluaᴋ, noget Faststaaende, der benyttes som et Slags Huus.
igdlulualik, 3. en Rørorm (som boer i sit Rør ligesom i et Huus).
igdluvigaᴋ, 2. 1) et Sneehuus; 2) en Hytte af Jordtørv eller ogsaa med en Smule Steenmuur, men uden ordentlig Indgang og Vindue, blot til midlertidigt Ophold (f. Ex. en Jagthytte); 3) Isbjørnens Vinterhule i Sneen.
igdluvigarpoᴋ, boer i en saadan Hytte.
igdloᴋ, Søskendebarn; m. S. **igdlua**, hans —; **igdlora**, mit —.
igdlorâ, har ham til Søskendebarn.
igdluarpâ &c. s. d. F.
igdluk, den ene ell. anden af to Ting, som høre sammen (saasom begge Sider ell. begge Halvdele; ell. Legemets parvise Lemmer; ell. Ting, som skulle tages ell. anvendes parviis, ell. og Fødemidler, der høre sammen paa lignende Maade, som Smør og Brød (s. n. igdlugssaᴋ og igdlulerpâ), og desl. Jvf. áipaᴋ og ardlaᴋ). Altid med Suff. **igdlua**, 1) dens Mage; den anden af Parret; 2) dens Halvdeel; den anden Side; bl. A. den fravendte Side; 3) det, som hører til, for at Tingen kan være fuldstændig; 4) spec.: Spidsen af den flettede Senetraad (uden hvilken den ikke kan faaes gjennem Naalens Øie og saal. ikke er fuldstændig). igdluanut, om paa den anden Side; igdluanit, fra den anden Side. igdluanit noᴋitdlugo igdluanit ajagdlugo, ved at trække i den fra den ene Side og skubbe til den fra den anden. kamingma igdlua takúngiliuk? har Du ikke seet min ene Støvle? issâta igdlua igdluminit mingneruvoᴋ, hans ene Øie er mindre end det andet. ig-dluinarmik ᴋaᴋípara, jeg lagde den

op blot med den ene Haand. igdluí-narmik issilik, en Eenøiet. atauseĸ igdloĸángilaĸ, een er umage (af dem, der skulde være to og to); deres Tal er ulige. — ĸáumat igdloĸalerpoĸ, Maanen har faaet den ene Side ɔ: er i første Qvarteer. ĸáumat igdluerúpoĸ, Maanen har mistet den ene Side ɔ: er i sidste Qvarteer.

igdlugâ, har den til Mage. **igdlu-gîgput,** 1) de ere mage; 2) de have hver sin Mage. tamarmik igdlugîg-put, de have alle hver sin Mage ɔ: der er ingen af dem umage; deres Tal er lige.

igdlugîk, Pl. **-gît,** to Ting, som høre sammen.

igdlugssaĸ, m. S. **-gssâ,** i Alm.: Noget til Mage ell. til den anden (fuldstændiggjørende) Deel; spec.: 1) god Senetraad til Spids paa den flettede Traad; 2) Spæk til den tørre Mad ell. omvendt.

igdlulerpâ, forsyner det med Mage ell. med den fuldstændiggjørende Deel (f. Ex. Spækket med den fornødne tørre Mad, og desl.).

igdlugtut, Adv., paa begge Sider, eller og: til ell. fra begge Sider. igdlugtut angmavoĸ, den er aaben paa begge Sider eller har Aabning til begge Sider. igdlugtut sermeĸarmat nunatarssu-armik ateĸarpoĸ, den (Landstrækning) hedder nunatarssuaĸ, fordi den har Isbræ paa begge Sider. igdlugtut tigu-miaĸarama ajornaĸaoĸ, jeg kan ikke, fordi jeg holder Noget i begge Hænder ell. har begge Hænder fulde.

igdlugtorpoĸ, anvender begge Sider ɔ: Lemmerne paa begge Sider; især: bruger begge Hænder ell. tager fat paa Noget med begge Hænder. igdlugtor-dlune erssugpoĸ, bærer paa begge Skuldre. igdlugtordlune imertarpoĸ, henter Vand paa begge Sider ɔ: med en Spand i hver Haand.

igdlugtorpai (m. S. Pl.), tager fat paa dem med begge Hænder ꝛc. (forskjellige Ting); tager een eller nogle af dem i hver Haand ell. paa hver Side.

igdlugtûpâ, anvender begge Sider paa den samme Gjenstand; tager fat paa den ene Ting med begge Hænder.

igdluinarssorpoĸ, bruger kun den ene Haand ell. Side til det, han gjør.

igdluínarssût, en Pistol.

igdlusigpoĸ, er henimod den ene Side; er ikke i Midten.

igdluarpâ, 1) flytter det til Siden eller ud af en anden Gjenstands Retning (for at gjøre Plads for denne); u. S. — sig selv. 2) amigssaĸ ig-dluarpâ, flaaer en Sælhund saal., at Skindet ikke opskjæres langs Bugens Midtlinie, men fra Halsen langs med den ene Forlalle og om paa Ryggen hen til Halen (til Konebaadsbetræk, saal. som det bruges paa en Deel af Kysten).

igdluartaĸ (sc. amigssaĸ), et saaledes afflaaet Konebaadsskind.

igdluâmivâ eller **igdluaumivâ** og **igdluâmitsiarpâ,** flytter det en Smule til Siden, kun saameget, at der bliver Plads til den anden Gjenstand. — — u. S. — sig selv —. igdluâmigat-dlait, vil Du ikke flytte Dig lidt til Siden (f. Ex. paa en Bænk, for at gjøre lidt Plads til en Anden).

igdlerpâ I, faaer det over i den ene Side; skubber det lidt til Siden (f. Ex. Kornet paa en Bøsse).

igdlerarpâ, bevæger det frem og tilbage fra den ene Side til den anden; ryster det frem og tilbage (Tørt ell. Flydende). (Bruges af Nogle ogsaa om at sigte ell. sælde; s. ellers nákalagterpâ.)

igsarpoĸ, d. S. s. igdlersarpoĸ, bevæger sig gyngende eller i Svingninger frem og tilbage (f. Ex. En, der sidder paa en Line og gynger sig, ell. Perpendikelen paa et Uhr og desl.). igsartoĸ, en Perpendikel; en Pendel; (egentl. blot Lindsen; Traaden, hvori den hænger, hedder igsartup pitûtâ).

igsakajârpoĸ, gynger sig (til sin Fornøielse).

igsakajaut, en Gynge.

Til samme Stamme synes endnu at høre:

igdluvâ, træffer ham ell. det med Slyngekast (altsaa egentl.: med et Kastevaaben, hvoraf kun den ene Halvdeel slippes).

igdlusarpâ, slynger efter den.

igdlusagaĸ, 2. et med Slyngekast dræbt Dyr.

igdlusaut, en Slyngesteen; Stenen, hvormed man slynger.
igdlôrpoĸ, 1) kaster med Slynge gjentagne Gange (til Øvelse, ell. for Morskab). 2) springer omkring til Siderne (Noget, der springer i Stykker, ell. Gnister af Ilden ꝛc.). tamanut tamaunga igdlôrpoĸ, det sprang ud til alle Sider. Jvf. ingnerûlavoĸ og ingnâgdlagpoĸ.
igdlôrneĸ, 3. 1) et Saar af et Slyngekast; 2) en (springende) Gnist.
igdlût, helst i Pl. **igdlûtit**, en Slynge.
igpagssaĸ. igaar.
igpagssâne, iforgaars.
igpagssânigssâne, ioverforgaars.
igpagssigame, Prov. for 2 eller 3 Dage siden.
igpagssigune, Prov. om 2 ell. 3 Dage.
igpigâ, har eller faaer derved en Fornemmelse af, at Noget ikke er i sin Orden; finder sig generet ell. ubehagelig berørt ved det; har ondt af det; især: 1) af legemlig Smerte ell. Ildebefindende; 2) af Ord ell. Gjerning ꝛc., som man synes ikke er, som det burde være; saal. ofte: stødes ved det; finder det upassende ell. urigtigt. kamigtâka igpigeĸâka, jeg finder mig ubehagelig berørt ved mine nye Støvler (enten fordi de ikke passe, ell. ved at see den slette Syning). issima igdlua igpigissalerpara, jeg har nu oftere en ubehagelig Fornemmelse i mit ene Øie. oĸautsit táuna igpigitdlârâra, det Ord, Du der brugte (og oftere bruger), støder mig hver Gang (fordi det er feilagtigt).
igpigissaĸ, det, man har ondt af eller føler sig ubehagelig berørt ved: 1) legemlig Smerte, Ildebefindende osv.; 2) Noget, som man finder ikke at være i sin Orden eller stødes ved. sakíssamigut igpigissaĸarpoĸ, han har en ilde Fornemmelse ell. Smerter i Brystet. igpigi-ssaerúpunga, jeg har ingen ilde Fornemmelse mere, ell. jeg føler ingen Smerter mere.
igpingnarpoĸ eller **-nakaoĸ**, man har ondt af det; man finder det ikke at være i sin Orden; det er ubehageligt ell. stødende. (F. Ex. et Klædningsstykke, som ikke passer En, ell. en forvendt Skik, ell. et feilagtigt Ord, og Lignende. Jvf. issornarpoĸ.
igpigugpoĸ eller **igpigkiorpoĸ** (Prov.), er upasselig; skranter; feiler Noget.
igpingiagpoĸ eller almindeligst **ig-pingiatorpoĸ**, føler sig besværet ved Noget, som han ikke godt kan taale ell. har ondt af (Varme, Kulde, Smerter, Upasselighed ꝛc.); vederfares Noget, som ikke er behageligt.
igpingiagâ, føler sig besværet ꝛc. ved det.
igpingianarpoĸ, man føler sig besværet ꝛc. ved det; det er ubehageligt.
igpik, en Klint; en brat og nogenlunde høi Leerskrænt ved Søen ell. andet Vand.
igpilingaĸ, en lignende Bratning, gjort ved Kunst; en Vold.
igpilingalik, en Fæstning.
igpiarssuk, en æskeformet rund Pose af hvidt Skind med op- og nedgaaende Zirater af forskjellige Farver, til at gjemme al Slags Smaating i (er nu for det meste fortrængt af Spaanæsken).
igpiarssûssaĸ, et Slags ægrund Gople i Havet, vandklar med rosenrøde Striber.
igsarpoĸ &c. s. igdluk.
igsâput, igsiavoĸ — igsorĸârigpoĸ s. ingípoĸ.
igssaĸ, igssivoĸ, igssimavoĸ, igssorar-pai s. ikivâ.
igssorpoĸ, 1) størkner; løber sammen; bliver fast (Noget, som var mere ell. mindre flydende, f. Ex. smeltet Fedt ell. Grød, ved at blive koldt); 2) bliver stiv; mister sin Bøielighed derved, at det Flydende deri størkner (en Død; et Træ, som er gaaet ud).
igssorarpoĸ, d. S. s. Foreg., men lidt efter lidt.
igssuk, m. S. **igssue**, hans Testikler.
igssugpoĸ, har hovne Testikler.
igssulik, en Angelica eller Kvanne med Blomsterstilk.
igssûssaĸ, en Kartoffel.
igssúpâ s. igípâ.
igssutit (Pl.) s. ikipâ.
igtuk, susende ell. brusende Lyd fra det Fjerne (neml. mange enkelte Lyde, som samtidig naae Øret). Bruges ikke let; derimod Følgende:
igtugpoĸ, det bruser (Havet, Vinden); man hører dets Brusen. ímap igtung-nera, Havets Brusen.
igtulârpoĸ, d. S. s. Foreg., men svagt ell. langt borte.

igtôrpoĸ, undseer sig; er undseelig; tør ikke. oĸásagaluardlunga igtôr-punga, jeg undseer mig for at sige ell. tør ikke sige det, jeg ellers gjerne vilde sige. — Bruges i Regelen kun om den rette Undseelse; jvf. ĸigsigâ.

igtôrâ, undseer sig for ham; tør ikke for ham.

igtôrutigâ, har det til Undseelsesaarsag; tør ikke for den Sags Skyld eller af den Grund.

igtôrnarpoĸ, 1) man undseer sig for ham; man tør ikke i hans Nærværelse gjøre ell. sige, hvad man ellers vilde (af igtôrâ); 2) med en Inf. ell. -neĸ: man undseer sig for at gjøre det, ell. man tør ikke komme frem med det (af igtôrpoĸ). oĸarneĸ igtôrnarpoĸ, man undseer sig for at sige det, der skulde siges. Deraf fremkommer da meget ofte den Betydning: man har Grund til at undsee sig for den Sags Skyld; det er til at skamme sig over.

igtôrungnaerpoĸ eller **igtûjuer-poĸ**, holder op at være undseelig ɔ: tager Mod til sig og kommer frem med det, han hidtil undsaae sig for at sige. igtôrungnaerdlunga ornigpavkit, jeg kommer til dig, idet jeg holder op at være undseelig ɔ: for at forebringe et Anliggende, som jeg hidtil ikke har turdet komme frem med.

igtûjuípoĸ, ts. er det Modsatte af undseelig; 1) er næsviis; 2) er uforskammet.

igúpâ, stikker ham med sin Braad (et Insect).

igût, en Braad (hos et Insect).

igutsak, en Humle, en Humlebi.

ika [hist; neml. nærmest et Sted i Nærheden, især i nordlig Retning (modsat kiga, s. S.). De blot ved App. ell. simple Personsformer umiddelbart heraf dannede Ord — her de første — bruges saal. i Regelen kun om Gjenstande, der befinde sig i nordlig Retning; hvorimod de øvrige — fra ikârpoĸ af — blot indbefatte Begrebet om hist ell. hiin Side i Almindelighed]. Deraf:

ikane (Loc.), hist henne; **ikánga** (Abl.), hist henne fra; **ikûna** (Vial.), hist igjennem; **ikunga** (Term.), didhen (mod Nord).

ikanîpoĸ, er hist henne.

ikungnarpoĸ, er gaaet didhen.

ikángarpoĸ, blæser hist fra eller derovrefra ell. der nordfra (Vinden).

ika, (Interj.) der henne (er han).

inga, Subj.: **igssuma**, han hist henne. Pl. **igko**, Subj.: **igkua**, de hist henne. Som Tilraab: **igssumák**, hør, Du derhenne! Pl. **igkuákut-â**, hører, I derhenne! — jvf. ivna &c. af ima.

Alle disse, forsaavidt de ikke ere blot Tilraab, tage Stavelsen ta foran sig, naar de have Hensyn til det Foregaaende; altsaa: taikane, taikánga, taikûna, taikunga, taika, táinga, taigssuma, taigko, taigkua. Jvf. ava.

ikârpoĸ, overskrider Rummet imellem denne Side og hiin; gaaer fra den ene Side af et mellemliggende Rum over til den anden (f. Ex. fra den ene Side af Gulvet ell. af et Bord over til den anden, ell. over en Elv ell. en Fjord ꝛc.); og om livløse Ting: rækker fra det ene Underlag over til det andet (f. Ex. Tværtræerne fra en Bjælke til en anden, Trinene i en Stige ꝛc.). M. S. **ikârpâ**, overskrider det (Mellemrummet). marraup ikera ikâlerparput, nu begynde vi at sætte over marraĸ-Bugten.

ikâĸ (dannet som ajâĸ af ajagpâ), en Opstander med en Overligger til en anden Opstander (f. Ex. Opstanderen ved hver Side af et grønlandsk Vindue). — Pl. **ikât**, et Stillads af nogle opreiste Træstykker eller Stænger med en Overligger, til at hænge Et og Andet paa.

ikârut, 1) i Alm.: et Tværstykke; en Overligger; det, som ligger tværs over Noget, fast med Enderne og huult i Midten; 2) spec.: en Bro (dog betegner dette Ord Broen mere som Overligger, end som Overgang; s. ikârtarfik).

ikâruserpâ, forsyner det med Tværstykke ell. Overligger.

ikârtipâ, 1) lader ham gaae over til den anden Side; 2) bringer det til at ligge fra det Ene tværs over paa det Andet.

ikârtiterpâ (ujalugssiaĸ), htr. **ikâr-titerivoĸ**, fører den (Traaden) tværs over til den Ene efter den Anden (af Længdetraadene); væver. Jvf. nuer-ssarpâ.

ikârsârpoĸ, sætter fra Land for at

styre over til den anden Side (af en Fjord &c., efterat man i nogen Tid var gaaet langs med Landet).

ikâriaĸ, 2. m. S. **ikâriâ**, Stedet, hvorfra man bør sætte ell. pleier at sætte over den Fjord ell. Havarm ell. Strøm &c. (Forekommer oftere som Navn for et saadant Sted).

ikârtarfik, en Vei, ad hvilken man pleier at gaae over: en Bro (nemlig en fast Bro).

ikârtaut, et Middel (ɔ: et Fartøi), hvormed man pleier at sætte over: en Færge; en Flydebro.

ikáupâ, sætter ham ell. det over (f. Ex. fra et Skib til Land ell. omvendt, eller over en Fjord ell. Flod &c.).

ikáussissoĸ ell. **ikáussissartoĸ**, en Færgemand.

ikaussâĸ, m. S. **-ssâ**, Gaffelbenet paa en Fugl.

ikeĸ, 3. egentl. vel: et aabent Mellemrum, som er tværs for en bestemt Retning, og som altsaa, ved at følge denne Retning, skal overskrides. I denne alm. Betydning bruges Ordet engang imellem i Sammensætninger, men ellers indskrænker dets Betydning sig til: et større Vand, et Gab, som man, ved at følge den regulaire ell. meest brugte Søvei (langs Kysten), kommer til at sætte over, altsaa almindeligst: en Havbugt ell. en Fjord; et større ɔ: bredere Indsnit i Kysten (men bruges ogsaa f. Ex. om Atlanterhavet, som Skibene paa deres Reise hertil sætte over).

ikerparpoĸ, er kommen henimod Midten af Fjorden ell. Bugten; er ikke nær ved nogen af dens Sider.

ikerpasigpoĸ, er noget ude fra Landet henimod Fjordens ell. Bugtens Midte (dog mindre end ved ikerparpoĸ). ikerpa--sigsúkut ingerdlâput, de gaae noget ude paa Fjorden (ikke tæt langs Landet).

ikersiorput ell. **ikerinarsiorput**, de holde sig paa Fjorden ude fra Landet (Lodderne).

ikertuvoĸ eller **-tokaoĸ**, er bred at sætte over (f. Ex. en Klipperevne, som man vil springe over); især: er et bredt Vand.

ikikípoĸ, ts. er smalt at sætte over; er et smalt Vand.

ikerasak, et Sund; en Gjennemfart mellem to Lande (aaben i begge Ender). Bruges ogsaa om aabne Løb igjennem Isen.

ikerasaliaĸ, en gravet Kanal (som danner en Gjennemfart).

ikagput, de tumle sig med hinanden (Børn; eller Dyr: Hunde, Lodder &c.). Brugt om voxne Mennesker, forbindes dermed altid Begrebet om usømmelig Bildskab ell. Ukydskhed.

ikāput (anal. isäput), de tumle sig i Mængde (f. Ex. Lodderne).

ikatigâ, 1) tumler med det (en Ting); især: bruger som Legetøi, hvad der ikke er Legetøi. pautika ikatigînalerpait, de tumle nok om med min Kajakaare ell. bruge den som Legetøi. 2) tumler, skiaser med et Fruentimmer i ukydske Hensigter.

ikâĸ s. ika (ikârpoĸ).

ikápoĸ, er grundt; er ikke dybt (Vandet; ell. et Hul, et Saar &c.).

ikátoĸ, grundt Vand; en Banke eller Grunding i Søen.

ikalivoĸ, 1) bliver mere grundt (Vandet); 2) groer til; bliver mindre dybt (et Saar).

ikardluk, et Skjær; en blind Klippe i Havet.

ikardlípoĸ, ts. støder an paa et Skjær; overhovedet: kommer paa Grund med et Fartøi.

ikardlisipâ, sætter det paa Grund (Fartøiet).

ikârpoĸ &c. s. ika.

ikarâ, har en Fornemmelse i en Deel af Legemet, navnl. i Øiet eller i Munden, ikke af Smerte, og heller ikke af Kløe, men dog saal., at man stadig maa tage til det og gnide ell. trykke det. Bruges meest i den følgende Form.

ikarnaĸaoĸ (issiga &c.), der er en underlig Fornemmelse i Ens (ɔ: mit) Øie &c.; man maa stadig gnide paa det.

ikê, Interj., som bruges, naar man uventet berøres af noget Vaadt ell. Koldt.

ike, et Saar; en Vunde; navnl. et Saar, som er bibragt med Villie eller for at dræbe (s. kilerneĸ). M. S. **ikia**, hans Saar.

ikilik, 3. En, som har Saar.

ikilerpâ, saarer ham. M. S. — sig selv.

ikilersimavoĸ, er bleven saaret. iki--lersimassut, de Saarede (i en Træfning).

ikeĸ &c. s. ika.

ikeĸ, 3. (Pl. ikerit), haardt og seigt Træ, som for det meste findes som Kjerne ell. som en enkelt Stribe i nogle Stammer af det almindelige Fyrredrivtømmer (sjeldnere udgjørende en heel Stamme) og bruges til Kajakringe.

ikertalik (ĸissuk), et Stykke Drivtræ, hvoraf en Deel er ikeĸ.

[**ikernuk**, et Slags Fodtøi, som ikke kjendes mere (Sandaler?); men Ordet forekommer endnu i gamle Fortællinger. Deraf formodentlig:]

ikernuaĸ, 2. en Saale i en Sælskindsstrømpe.

ikernûsserpâ, forsyner den med Saale; syer Saale i den (Sælskindsstrømpen).

ikiaĸ, m. S. **ikiâ** og (ved en Forkortning som hos Aff. -ssuaĸ og -nguaĸ) **ikia**, Rummet nærmest under Overfladen, ell. imellem Overfladen og Midten ell. Bunden. imap ikiânîpoĸ, det er noget under Havets Overflade (men ikke paa Bunden).

ikiarpâ, slækker det; gjennemskjærer det efter Fladen.

ikiagagssaĸ, Noget, som er for tykt og maa slækkes.

ikiaĸut, m. S. **ikiaĸutâ**, 1) Noget, som befinder sig ell. anbringes under dets Overflade. ikiaĸuteĸarame manîpoĸ, det er ujævnt, fordi der er Noget under dets Overflade ell. imellem Lagene. 2) Prov. d. S. s. kingmeĸut.

ikiarórpok, skinner lidt igjennem Vandet, saa det netop kan skimtes (Noget, som er sunket).

ikiagórpoĸ, skinner lidt igjennem Skyerne, saa den sees og giver lidt Lys (Maanen ell. Solen; især Maanen). Af Nogle bruges dog ikiarórpoĸ tillige om dette.

ikiarut, (egentl. vel: det, hvorved Noget bliver som slækket ell. afdeelt parall. med Overfladen); et Mellemdæk ell. Underdæk i et Skib.

ikigput, t. de ere faa.

ikigtut ell. **ikigtúnguit**, Pl. faa.

ikigai, anseer dem for at være faa; synes, at der er for faa.

ikigdlíput (Pl. af **-voĸ**), de blive færre ell. ere blevne færre; ere formindskede i Antal. M. S. **ikigdlivai**, ell. og **ikigdlisarpai** og **ikigdli-sípai**, formindsker dem i Antal; dem færre ved at tage af dem.

ikinârpai, tager eller gjør for kikiagssaliáka ikinârpáka, jeg har for faa Nagler.

iklorpâ (i Labr. ikajorpâ), htr. **-uivoĸ**, hjælper ham (enten ved at ham tilhaande, ell. ved at forskaffe det, han savner, ell. ved at indlæg godt Ord for ham &c.).

ikiorte, m. S. **ikiortâ**, den, som per ham; hans Hjælper. ikiortig -ĸángilanga, jeg har Ingen til at h mig, ɔ: der er Ingen, som kan el hjælpe mig, ɔ: jeg maa hjælpe mig

ikiortigâ, har ham til Hjælper; hj af ham.

ikípâ, antænder det; skaffer det i B U. S. pass.: er tændt; er i B Htr. **ikitsivoĸ**, tænder Ild; tænder sin Lampe. Jvf. kukugpâ.

ikitsit, Noget at tænde med; en bus; Svovlstik og desl.

ikineĸ, 3. (ikke ikíneĸ), afsvedet S et Sted, hvor Jorden har været i B

ikivkarpâ og **ikivkartípâ**, det i Brand heelt igjennem (ikke paa Overfladen ell. den ene Side); brænder det.

ikualavoĸ, brænder med Flamme; i Lue.

ikuatdlagpoĸ, begynder at brænd Flamme; flammer op; kommer i L

ikuatdlagsaut, Svovl.

ikumavoĸ, er i Brand; brænder.

ikúmarigsarpâ, skaffer det ti brænde godt.

ikúmatigssaĸ, Noget, hvorved d komme i Brand (f. Ex. et Stykke paa vaadt Brænde).

ingneĸ, 3. Ild. (Synes forkortet a -neĸ). Pl. **ingnerit**, Frictionsfyrst

ingnerssuaĸ, 1) en stor Ild; Ildtrold (om hvilke der bl. A. fort at de i Selskab med andre Kajakker paa Fangst, men ikke kunne sees u Fraland; samt at de gjerne ville Mennesker fra Stranden for at Selskab. Traditionen gjør dem til dens antediluvianske Beboere, som gang, da Verden „kæntrede“, faldt i det og bleve forvandlede til Ildsluе

ingnersivoĸ, faaer Ild andetsteds fra; henter Ild.
ingnersit, 1) en Ildkasse (til at hente Ild i); 2) et Brændeglas.
ingnerûlavoĸ, 1) funkler; gnistrer (med mange smaa Gnister, som komme og forsvinde); 2) giver phosphoragtigt Skin af sig (som f. Ex. Søvandet gjør i Mørke, ell. raadnende Fisk ꝛc.).
ingnerûlaĸ, 2. en Orm i Søen, som lyser i Mørke; Morildormen.
ingnagpoĸ, fik Ild; der kom Ild ved hans Bestræbelser. (Bruges kun om Gløde-ild og Gnister, men ikke om Lueild).
ingnangniarpoĸ, bestræber sig for at faae Ild: 1) driller Ild (paa grønlandsk Viis); 2) slaaer Ild.
ingnagtaut, en Fyrsteen; Flintesteen.
ingnangniut og **ingnagtarfik**, et Fyrtøi.
ingnâtdlagpoĸ, det lysner ell. lysnede; der kom et pludseligt og kortvarigt Blink af Ild for Øinene (som f. Ex. ved Lynild).
ingnâtdlagtarpoĸ, d. S. s. Foreg. gjentagne Gange; især: det lyner.
ingnâtdlagtarnerit, Pl. Lynild; Lynstraaler, den ene efter den anden.
ingnâtdlagiaĸ, et Lyn; og
ingnâtdlagiarpoĸ, det lyner. (Disse to sidste Ord kjendes nok ikke i den nordligste Deel af Landet).
ingnâtdlagsaut, en Electriseermaskine.
igssutit, Pl. (mon sammentrukken af ikissutit?) en lyngagtig Væxt, hvis Stængel er tæt besat med smaa Blade i 4 Rækker, saa at den ligner en fiirkantet flettet Snor, og med hvide Blomster, som ligne Lilieconval. Den findes i temmelig Mængde i Nærheden af Indlandsisen og bruges der af Rensjægerne som Brændsel.
ikívâ, btr. **ikissivoĸ** og forkortet **igssivoĸ**, kommer det eller den i en ell. anden Beholder (-mut), f. Ex. i et Kar, i en Pose, i en Baad, paa en Slæde (hvor Læssets Surringer danne Beholderen) ꝛc. U. S. **ikivoĸ**, 1) pass.: er kommen i sin Beholder; er lagt i ꝛc. 2) refl.: kommer sig selv i ɔ: stiger ind i (i Baaden, Vognen ꝛc.). ilaujumagûvit ikiniarit, stig ind, hvis Du vil med. avdlamik ilauvfigssaĸángingmat uvagut ikivarput, da han ellers ikke kunde komme med Nogen, saa toge vi ham med i Baaden. mánalo pûmut ikisagit, kom det med i Posen. (Det er ikke usandsynligt, at Roden til dette Ord tillige er Rod for igdlo og igdleĸ, s. S.).
igssaĸ (en anden Form for ikissaĸ?), m. S. **igssâ**, Fangeremmens forreste ombøiede Ende (hvormed den er fastgjort i Harpunens Huller).
igssimavoĸ, er i Baaden ell. paa Slæden. (Bruges især om dem, som ere med som Passagerer). igssimassortavut, vore Passagerer. igssimavfê ell. -vê, det Reiseselskab, han er med som Passageer.
igssorarpai og **ikiorĸarpai** (det Første er det almindeligste), lægger dem i (i et Kar, en Kjedel, en Baad, en Spækgrav ꝛc.), det ene efter det andet.
ikissivik ell. **igssivik**, et Kar ꝛc., som man lægger Noget i (een Ting ell. een Gang).
igssoraivfik ell. **ikiorĸaivik**, d. S. s. Foreg., men brugt til flere Ting ell. flere Gange.
igdlerpoĸ (= ikiniarpoĸ), Prov. skubber sig ind i sin Kajak. (Maaskee har dog dette Ord oprindelig havt en mere almindelig Betydning, da det Følgende synes at være dannet heraf).
igdlerfik, en Kiste; et Skriin. — M. S. **igdlerfia**, 1) hans (Eierens) Kiste; 2) dets Kiste, neml. Kisten, som det er lagt i; 3) hans Ligkiste.
igdlerfiussaĸ, Noget, som ligner en Kiste: en Kasse; en fiirkantet Æske; en Lædike; ogsaa: et Telt med lige Ryg (lige høi for og agter).
ikúpâ, 1) føier det ind i Noget (-mut) saaledes, at det ligesom danner en Deel af det, og navnl. Hullet ell. Fordybningen ꝛc. derved fuldstændig udfyldes, og det sidder fast; falser det i; hugger det i ꝛc. 2) orpik ikúpâ, planter et Træ (ell. en anden Plante). U. S. pass.
ikússorpai, 1) føier dem saaledes ind i Noget, det ene efter det andet; — 2) planter dem (Træerne ꝛc.).
ikungavoĸ, 1) skeler udad ell. opad; 2) skeler med det ene Øie. (S. nakuvoĸ).
ikivkarpâ s. ikípâ.
ikorfaĸ, Underlag: det, som lægges ell.

stikkes under Noget, for at det ikke skal vakle, ell. for at faae det høiere; om et Menneske: det, man staaer paa for at naae høiere.

ikorfarpâ, stikker Noget under det for at faae det høiere, ell. for at det ikke skal vakle. U. S. tager Noget under sig til at staae paa for at kunne naae.

ikorfartorpâ eller Pl. **-rpai,** stikker ell. lægger Noget under det paa flere Steder, ell. flere Ting efter hverandre.

ikorpoĸ, staaer paa Rensjagt inde i Landet; neml. har slaaet midlertidig Leir et Sted (-me eller -mut) for derfra at afsøge Egnen efter Rensdyr (s. au--varpoĸ). auvartut uningavê = ikor--simavfê.

ikualavoĸ s. ikípâ.

ikugpoĸ, m. S. **ikugpâ,** og deraf atter htr. **ikugsivoĸ,** hugger eller hakker i Noget med noget Spidst (f. Ex. et Menneske med Spidsen af en ulo); men især: hakker eller pikker i Noget med sit Næb, for at faae noget løsnet af det (en Ravn eller Maage eller anden Fugl med et lige og stærkt Næb, som søger sin Føde paa den Maade. Jvf. pukugpoĸ).

ikumavoĸ s. ikípâ.

íkúpâ, íkungavoĸ og íkússorpai s. ikivâ.

ikusik, 2. m. S. **ikusia,** hans Albue (ofte indbefattet den ydre Side af Underarmen nærmest ved Albuen).

ikusingmigpâ, støder ham med Albuen (frivillig ell. ufrivillig).

ikusingmiarpoĸ, støtter sig paa Albuen. M. S. støtter sig med Albuen paa det.

ila I, 1) vist; jo vist; 2) forstaa dog! (naar den Anden modsiger eller ikke vil troe En); 3) naa da! men tænk dog! 4) ikke sandt? I sidste Tilfælde med langt a: **ilâ.** angeĸâ? ila angeĸâ, var den stor? ja vist var den stor; egentl. nærmest: naa da, (han spørger:) var den stor? ila nâgga, vist ikke nei. ila tupingnaĸ, naa, det er dog forbausende! ila angingmat, o, hvor den var stor! ila ukorsê, men tænk Jer dog! det var dog meget! ell. og: men Folk dog! hvad er det dog, I gjør der! ila tusángi--langa, forstaa dog, jeg har ikke hørt Noget ɔ: jeg har jo sagt det, at jeg ikke har hørt Noget.

ilame, d. S. som det Forrige i første Betydning, men med et roligere (og saaledes stærkere) Udtryk; omtr.: jo, det er dog vist saa. ilame nämagkaluarpoĸ, jo, det har dog vist været tilstrækkeligt. ilame ajornaĸingmat, nei, der kunde ikke gjøres Noget ved det, eller det er klart nok, at det ikke kunde gaae anderledes.

ilâle, ja, ikke sandt; seer man vel (lidt ironisk). ilâle sanatugaluaĸaoĸ, han er dog ret fingernem alligevel. ilâle--âsît, ja, seer man nu, hvad han kan falde paa!

ila II, m. S. **ilâ,** hans ell. dets Medpart ell. Tilhørende; neml. 1) den, som hører til ham ell. er med ham som særskilt Person, men dog forenet med ham (jvf. áipaĸ og ardlaĸ); 2) det, som hører dertil som naturlig Deel eller udgjør en Deel deraf (f. Ex. en Deel af en Steen); 3) det, som er føiet dertil og for Tiden udgjør en Deel deraf. iláka ell. ilá--nguáka, de, som høre til mig ɔ: min Familie, ell. mine Huusfæller ell. Landsmænd, Kammerater ꝛc. nunap ilâne, i en Deel af Landet. atungagssap ilâ sule paníngilaĸ, en Deel af Saaleskindet er endnu ikke tør. Ved dette Ord udtrykkes ogsaa almindeligst: en af; noget af; nogle af; f. Ex. ilait autdlar--put, nogle af dem ere reiste; ilâ má--ngerpoĸ, noget deraf er haardt; ilâta oĸartigânga, en af dem sagde til mig; ilarse unigdle, lad en af Eder blive tilbage, ꝛc. ilarpagssue, saare mange af dem.

ilãne (sc. uvdlut), engang; og hos Afsixerne -tarpoĸ ell. -araoĸ: engang imellem; nu og da; oftere. (Bruges baade om Fortid og Fremtid).

ilagâ, 1) har ham (som Tilhørende) med sig; har ham i Følge med sig ell. i sin Familie ꝛc. (jvf. áiparâ); 2) har det til en Deel af sig. Gûte ilagârput, vi have Gud med os, ell. Gud er med os. Jnf. heraf udtrykker Præp. med: i Følge med; f. Ex. ilagalugo, med ham; ila--galuta, med os ꝛc. nunavta tamána ilagâ, vort Land har dette til en Deel af sig ɔ: er landfast med det.

ilagik, Pl. **ilagît**, de, som høre til hverandre; spec. en Menighed (som religiøst Samfund). ilagît pârssissât, en Biskop.

ilagîgput, de tilhøre hverandre; ere forbundne. Part. ilagîgsut, d. S. s. ilagît.

ilagîgsai (Pl. m. S., af et ellers ubrugeligt ilagîgse) og **ilagîgsortai**, hans Menighed. Gûtip ilagîgsai, Guds Menighed.

ilagîngnek, 3. m. S. Pl. **ilagîngnerat**, deres Forbundenværen; deres Samfund. ilagît ilagîngneráne, i Menighedens Samfund (egentl.: i de Forbundnes Forbundenværen; tillige: imedens de Forbundne ere forbundne).

ilagîssut, det, hvorved man forbindes ell. er forbunden med Nogen ell. Noget (-mut).

ilagînarpâ (den samme Omdannelse af ilagâ som asiginarpâ af asigâ), taaler ham ɔ: hans Gjerninger; lader ham gjøre med sig, hvad han vil, eller siger Intet til det, den Anden gjør, om det end ingenlunde behager ham. Jvf. nedenfor ilalârpoĸ.

ilagsivâ, lader ham vederfares den attraaede Modtagelse; har sit Hjerte aabent for ham (den Indtrædende, ell. den, som kommer i et Anliggende; — ligesom deelagtiggjør ham i sig ell. sig i ham); antammer ham ell. det; modtager ham vel; hilser ham 2c. ilagsingilâtigut, han talte ikke til os eller saae ikke til os. oĸausia ilagsivât, hans Ord fandt Indgang hos dem. Htr. **ilagsivoĸ**.

ilagssaĸ, Nogen eller Noget til Medpart; nemlig: 1) En til at følge sig; 2) Noget at føie til. auna ilagssâ, her er Noget at føie dertil, ell. dette skal føies dertil ell. være med. ilagssaĸángilanga, jeg mangler Følgeskab (naar der er Tale om at faae Flere med sig; jvf. âipaĸ).

ilagssarsiorpoĸ, søger at faae Nogen til at følge sig ell. at være med sig (f. Ex. paa Reise, ell. til et Arbeide 2c.).

ilagssarsivoĸ, har faaet Nogen til at være med sig.

ilagssarsiarâ, har faaet ham til at være med sig.

iláinaĸ, kun en Deel; kun noget af det.

iláinauvoĸ, er kun en Deel; er ufuldkommen eller ufuldstændig. ilisimá-ssuserput iláinauvoĸ, vor Viden er ufuldkommen, er Stykkeværk.

ilâĸ &c. s. længere nede.

ilaĸarpoĸ, 1) har Nogen med sig; er ikke ene; 2) har Tilhørende, er ikke det Hele (der hører Mere ell. Andet til det). ilaĸángilaĸ, 1) er ene; 2) det er det Hele; der hører intet Andet til det. inuk ilaĸángitsûssâĸ ilagtoriatdlâraoĸ ell. ilatâraraoĸ, den, som synes ene, kan snart faae ell. pleier at faae Følge (Ordsprog; om Nogen, der holdes for afmægtig, fordi han er ene).

ilalârpoĸ (synes nærmest dannet af et ellers ubrugeligt ilalavoĸ, anal. ĸârsila-voĸ, ûmilavoĸ o. A.), er taalmodig; er stille og hengiven i sin tunge Skjebne eller Lidelse (ligesom tager imod den som Deel af sig). Jvf. ovenf. ilaginarpâ.

ilalerpâ, egentl.: forsyner det med Medpart ɔ: føier Noget til det.

ilaliúpâ, føier det til Noget (-mut); bruger det som Deel til Noget. alera ilaliúkavko aulisautiga nămalerpoĸ, da jeg føiede min Kobberem til (brugte den til Forlængelse), er min Fiskesnøre bleven lang nok.

ilángarpâ (og **ilangerpâ**, hvilket Sidste dog ikke er saa almindeligt), 1) tager Noget af det; formindsker det; 2) tager Noget af det til sig selv; faaer en Deel af det; 3) trækker fra det (i Regning). Htr. **ilángaivoĸ**.

ilángaut (og **ilangerut**), 1) i Alm.: den Deel, man tager af det Hele; 2) spec.: Told; den Deel af det Heles Værdi, som betales i Told.

ilángauserissoĸ, En, som har at bestille med at tage Deel af; en Tolder.

ilángúpâ, (synes nærmest dannet af et forøvrigt ubrugeligt ilángorpoĸ, bliver Medpart ell. Deel; altsaa: gjør det til en Deel af —), føier det til Andet (-mut); lader det udgjøre en Deel deraf. (Omtr. d. S. s. ilaliúpâ s. o.)

ilârpâ s. tilsidst.

ilasivoĸ, faaer Medpart; faaer Nogen til sig. (Meest bruges dog i denne Betydning ilatârpoĸ, s. n.)

ilasiaĸ, En, man har faaet til sig;

især: En, man har optaget i Familien. ilasiarput, vort antagne Familiemedlem.

ilasiarâ, har faaet ham til sig; har taget ham til sig.

ilaserpok, søger Medpart; ønsker Tilslutning (enten ved at faae Nogen (-mik) til sig, eller ved at slutte sig til Nogen (-mut), s. o. ilagssarsiorpok).

ilaserâ, tager ham med sig; slutter sig til ham, ell. omvendt: faaer ham sig tilsluttet (som Reisefælle). S. o. ilag--ssarsiarâ og jvf. áiparserpâ.

ilatârpok, faaer en ny Medpart; faaer En (-mik) til sig som Tilhørende; især: faaer sin Familie forøget (enten ved Barnefødsel ell. Giftermaal, ell. og ved at ellers Nogen optages i Familien; s. o. ilasiak).

ilatârâ, har faaet ham til sig ell. Sine; især: har faaet sin Familie forøget med ham.

ilauvok, (egentl.: er Deel ɔ: en Deel af Selskabet), er med; gaaer med; følger med.

ilauginarpok, er blot med ɔ: er med uden at høre til det egentlige Reiseselskab; er med som optagen Passageer. ilauginartok ell. ilauginak, en saadan Passageer. Jvf. igssimavok.

ilavâ, lægger Noget til det; formerer ell. forøger det med Noget (-mik). — — U. S. pass. Bruges ogsaa om at lægge til i sin Fortælling; dog mere det Følgende:

ilarfatdlagtârpok, lægger til Sandheden i det, han fortæller; overdriver; smører tykt paa.

ilatsaisorpâ, htr. **ilatsaisuivok,** egentl. vel omtr.: omgaaes med den Tanke, at det skal formeres, ɔ: 1) anvendt paa sine Eiendele: puger sammen; samler med Gjerrighed; sjeldnere 2) anvendt paa en Syges Levedage: haaber, at han skal komme sig og leve.

De Følgende ere noget afvigende baade i Form og Betydning, dog kan der vel neppe være Tvivl om, at de jo høre til den samme Stamme.

ilâk, en paasyet Lap paa et Klædningsstykke ell. Baadebetræk. ilâkarpok, det er lappet.

ilâgssaut eller **ilâgssamaut,** Beholdning af Materiale til Lapper; især: et Stykke Baadeskind, som man fører med paa Reisen for i paakommende Tilfælde at kunne lappe Konebaaden med.

ilârtorpâ (sjeldnere blot **ilârpâ**), lapper det; syer en Lap ell. Lapper paa det (et Klædningsstykke).

ilârtûtigssak, Noget at lappe med.

ilârpâ, htr. **ilârsivok,** gjør med; gjør Selskab; gjør ligesom han, den Anden, eller de Andre (leer, taler, græder, synger, spadserer, vender om &c., naar han ell. de gjøre det). Kan ogsaa bruges i uegentl. Forstand, f. Ex. kekertak táuna ùnga imáipok, kujaliatalo ilârpâ, den Ø gaaer saaledes i den Retning, og den søndenfor liggende gjør ligesaa ɔ: dens modsatte Kyst gjør den samme Bøining, saa de ligesom passe i hinanden.

ilagpok, indvikles i hinanden; kommer i Urede; forvikles ell. forvirres (Traad; Haar &c.).

igdlaerpâ, bortskaffer dets Forvikling; bringer det Forviklede tilrette; klarer det. U. S. reder sit Haar.

igdlaiarpâ, d. S. s. Forrige, men om flere Forviklinger, som løses efter hverandre.

igdlaigutit, sjeldnere **igdlaiautit,** Pl. en Redekam.

ilagsivâ, ilâk, ilârpâ, ilatârpok &c. s. ila II.

ilekilavok og ilekimisârpok s. ilivok.

ileragâ, føler Samvittighedsnag med Hensyn til ham (fordi han har gjort hans Villie ell. Ønske imod, eller slaaet hans Ting itu &c.); seer ham i Aanden vredes over sig. (Bruges ikke ret meget; oftere derimod Følgende:)

ileragissakângilak, føler ikke Samvittighedsnag overfor Nogen, endskjøndt han havde Anledning nok til det; bryder sig om Ingenting med Hensyn til den Fortræd eller Bekymring, han har voldt en Anden ell. Andre.

ilerasugpok (anal. aliasugpok), føler Samvittighedsnag ell. pines i sin Samvittighed over det, han har gjort en Anden til Fortræd; er beklemt i sit Sind for sin Misgjernings ell. Forseelses Skyld og tør derfor ikke træde frimodig frem; har ingen god Samvittighed overfor Nogen (-mut). Jvf. persigsimivok.

ileratsagpok, d. S. s. Foreg., men i høiere Grad (udtrykker stærkere Sindsbevægelse).

ilerĸoĸ, ilerĸorâ &c. s. ilivoĸ.
ilerniko og ilerssípâ s. iligserpâ.
ilevĸârpâ s. ilivâ.
iliarssuk (maaskee af samme Stamme som ivdlit?), et forældreløst Barn; især: et faderløst Barn.
iligpoĸ, t. er kommen Ilden for nær; er brændt ell. svedeu (dog ikke forbrændt). Jvf. kilúpoĸ.
iligtípâ, faaer det brændt eller svedet; fik det for nær til Ilden.
iligsungnípoĸ, lugter svedent; har Brandlugt.
ilingavoĸ, er kruset ell. krollet, som om det havde været for nær ved Ilden (Haar &c.).
iligserpâ (synes dannet af en kortere Stamme, men som ikke kjendes), gjør Omridset dertil ɔ: 1) tilskjærer det; 2) afridser det; tegner Omridset med Streger, efter hvilke det skal tilskjæres. Htr. **iligserpoĸ**, s. (-mik).
iligsersimavoĸ, 1) er tilskaaren; 2) er givet Omrids eller har Omrids (-tut, som —).
iligserut, et Mønster til at tilskjære efter ell. at give Omrids efter.
ilerniko, en Lap eller Stump, som er falden af ved Tilskjæring.
ilerssípâ (ujalo), tillaver en Sene til Sytraad (ved at flække den, borttage de løse Trevler og snoe Traadene).
ilik, 3. m. S. **ilinga**, hans Bistand ɔ: En, han har til sin Bistand. Bruges ikke almindelig, men derimod Følgende deraf dannede:
iligâ, har ham til sin Bistand (f. Ex. til Svend, ell. til Forbundsfælle ved et Foretagende).
iligssautigâ, har ham til Bistand i paakommende Tilfælde; eier ham til at være sig til Bistand, naar det behøves.
iligigput, de ere hverandre til Bistand; staae hinanden bi (f. Ex. Forbundsfæller i Krigen).
iligissaĸ, d. S. s. ilik.
igdlerpâ II (sjeldent) og **igdlersorpâ** II, staaer ham bi; tager hans Parti; beskytter ham; forsvarer ham &c. (i Stilling som Svend ell. paa en Svends Maade; jvf. sernigâ). igdlerpâ I s. under igdluk, og igdlersorpâ I s. under igdleĸ.
igdlersortigâ, d. S. s. **iligâ**, men med Bibegrebet af Gjentagelse: har ham paa sin Side (gjentagne Gange eller een Gang for alle).
iligssorpâ, Prov. omtr. d. S. s. igdlersortigâ.
ilíkarpoĸ &c. s. ilípoĸ.
ilimagâ, formoder eller forventer ham ell. det (at ville komme ell. skee ell. gjøre Noget). uvdlume ilimagâka, jeg venter dem idag (neml. at de ville komme idag). niggernigssânik ilimagíngilara, jeg venter ingen Sondenvind (nu).
ilimanarpoĸ, 1) man forventer ham &c. 2) det kan forventes; er at formode. umiarssuit mássákut ilimanarput, nu venter man Skibet; det er at formode, at Skibet nu vil komme. tamána aĸigssinik ilimanaraluaĸaoĸ, her skulde man efter alle Mærker kunne træffe Ryper.
ilimasugpoĸ, 1) gaaer i Forventning; venter sig Noget (-mik). Uden videre Tilsætning betyder det ofte: 2) venter sig noget Ondt; troer sig ikke sikker (f. Ex. et Dyr, som speider efter Jægeren ell. anden Fare.)
ilimatsagpoĸ, d. S. s. Forrige i sidste Betydn., men med Udtryk af stærkere Sindsbevægelse: lever i Frygt og Fare; er i stadig Frygt for, at Nogen ell. Noget skal overrumple ham. (Bruges ikke saa almindelig som det Forrige).
ilímarpoĸ, gjør en Reise gjennem Luften ell. Jorden; bortfjerner sig paa overnaturlig Maade (en Hexemester).
[**ilímaĸ**, ?. Deraf:]
ilímaussaĸ, Tappen paa Harpunskaftets forreste Ende, som forhindrer dens igimaĸ fra at vige til Siden.
ilingavoĸ s. iligpoĸ.
iliorarpai og iliorĸarpai s. ilivâ.
iliorpoĸ s. ilivoĸ.
ilípoĸ, meest m. S. **ilípâ**, htr. **ilit-sivoĸ**, er bleven klog paa Noget, han før ikke vidste; er kommen efter det; har lært det at kjende. iliniagagssáka ilipáka, jeg kan nu min Lectie.
ilíkarpoĸ, og m. S. **ilíkarpâ**, d. S. s. Forrige, og bruges nok saa almindelig. (Tillige indeholder det Begrebet af, at Erkjendelsen er kommen lidt efter lidt, hvilket forklarer dets hyppigere Brug).
ilíniarpoĸ, søger at lære (Noget); gaaer

til Undervíisning. M. S. **iliniarpâ**, søger at lære det.

iliniarfik, en Skole. (Ellers ogsaa atuarfik, s. S.).

iliniarfigssuaκ, en høiere Skole (Seminarium, Universitet ꝛc.).

iliniarκautigssaκ, det, man først har at lære; en Grundlærdom.

iliniarnertôκ, En, som har lært Meget; en Lærd; en Studeret.

iliniartipâ, lader ham søge at lære (Noget, -mik), neml.: 1) holder Tilsyn med hans Søgen at lære; holder Skole for ham; 2) sender ham til Skolen. Htr. **iliniartitsivoκ**, holder Skole.

ilisipâ, har bibragt ham Kundskab om Noget (-mik).

ilisarâ, htr. **ilisarssivoκ**, finder ham eller det bekjendt, ɔ: 1) kjender ham igjen (den, man har seet før); 2) kjendes ved det; kjender det som Sit (efter at han ikke havde seet det i nogen Tid); 3) kjender sig tilrette i det; seer ell. veed, hvad der er, og hvorledes det er; erkjender det.

ilisarssauvoκ (= ilisarissagssau-voκ), kan findes bekjendt; og negativt: **ilisarssáungilaκ**, kan ikke findes bekjendt ɔ: 1) man kan ikke gjenkjende ham ell. det; 2) man kan ikke kjende sig tilrette i det (f. Ex. Noget, der er filtret ind i hverandre); 3) det er ikke, som man er vant til at see dette ell. Lignende; det er udenfor sin (bekjendte) Orden.

ilisimavoκ, 1) veed (i Alm.); veed Besked; 2) veed det, han skal vide, eller det, man venter, at han skal vide; er klog; 3) har sin Bevidsthed; 4) om en Legemsdeel: fornemmer; føler. ilisima-jungnaersarpoκ, han tabte oftere sin Bevidsthed. isigkáka ilisimángitdlat, mine Fødder fornemme ikke (f. Ex. af Kulde). M. S. **ilisimavâ**, veed det; kjender det. Htr. **ilisimangnigpoκ**, er vidende om Noget (-mik).

ilisimassoκ, En, som veed Besked med Noget (-mik); en Klog. agdlagkanik ilisimassoκ, en Skriftklog.

ilisimassorssuaκ og **ilisimatôκ**, en Viis.

ilisimassortaκ, m. S. **-rtât**, den iblandt dem, som veed Besked, navnlig med Veien; en Lods ell. bekjendt Mand.

ilisimangnigtoκ, et Vidne (ikke som vidnende, men som vidende; jvf. nalu-naiaissoκ).

ilisimarpoκ (anal. κáumarpoκ af κau-mavoκ o. A.), bliver vidende; faaer Fornemmelse. (Bruges om Smaaborn, naar de begynde at lægge Mærke til Noget, eller om et Lem, der var følesløst, ell. om En, der kommer sig efter en Besvimelse).

ilisimarigpoκ, fornemmer strax; er fiintfølende (f. Ex. et Lem, der har taget Skade af Frost; men Ordet kan ogsaa bruges i aandelig Forstand).

ilisimaniarpoκ, vil være klog; bilder sig ind at være klog. ilisimaniar-nermit kúkussáinarpoκ, af indbildt Klogskab begaaer han den ene Feil efter den anden.

ilisimássuseκ, m. S. **-ssusia**, hans Viden; hans Kundskab, Klogskab eller Viisdom.

ilisimássut, Klogskabs- ell. Viisdoms-aarsag; det som skaffer Kundskab.

ilisimássutigâ, har ham ell. det til Kundskabs- ell. Viisdomsaarsag (om Noget, -mik); har faaet sin Kundskab ell. Viisdom ved ham ell. ved det.

ilisimaκaoκ, er dygtig klog. Bruges meest ironisk, f. Ex. ersinartunik ilisi-maκautit, Du veed svær Besked med, hvad man skal være bange for ɔ: Du er nok bange for alt Muligt. κivitunik ilisimaκaoκ, han veed særdeles meget om Vildmænd ɔ: han troer at see Vildmænd allevegne.

ilitsersorpâ, anviser ham, hvorledes han skal gjøre baade det Ene og det Andet; giver ham Anviisning om Enkelthederne ved det, han skal gjøre; og i Pl. **-rpai**, anviser dem, hvad hver især skal gjøre. Htr. **ilitsersuivoκ**, kan bl. A. bruges om: regjerer; jvf. nålagker-suivoκ af nålagpoκ.

ilitsersuissoκ og **ilitsersorte**, m. S. **-rtâ**, En, som giver Anviisning for det Hele og i dets Enkeltheder; altsaa 1) En, som anviser En hans Arbeide i dets Enkeltheder; 2) En, som anviser Mange og hver Sit, (f. Ex. en Opsynsmand ved et Arbeide, der udføres af Flere eller af Mange ved forskjellig Gjerning; eller en Overbefalingsmand i

Krigen ꝛc.; bl. A. en Rector (iliniar--figssûp ilitsersortâ).

ilitsersortigâ, har ham til Anviser ɔ: modtager Anviisning af ham ꝛc.

ilitsorâ, bliver vidende om det (Noget, som var ham ubevidst). Bruges neppe mere ell. ialtfald kun meget sjelden i den Form; derimod u. S. refl. **ilitsoraoĸ**, bliver vidende om sig selv; kommer til Bevidsthed (efter at han havde været sig selv ubevidst). Især: 1) kommer til sig selv igjen, efter at have været besvimet eller bevidstløs; 2) finder sig i Virkeligheden efter en levende Drøm; 3) har Bevidsthed om Noget som det Første, han kan huske fra sin tidligste Barndomstid. — ilitsoraunga táuna taimáitoĸ, den har været saaledes, saa længe jeg kan huske. ilitsoraunga ĸordlortorssûp saniane tupeĸardluta, det Første, jeg kan huske, er, at vi stode i Telt ved Siden af et stort Vandfald.

ilitsorĸutigâ, er kommen til Bevidsthed ved det eller i det (i sin Barndom); hans første Minder knytte sig til det.

ilisarâ og ilitsersorpâ s. det Foregaaende.

ilisîpoĸ s. ilivoĸ.

ilissivoĸ s. d. F.

ilivâ, htr. **ilissivoĸ**, 1) i Alm.: lægger det; lægger det hen (-mut); sætter det fra sig. 2) spec. begraver ham. nalunaerĸutaĸ pingasúngorpat ili--ssisáput, Begravelsen skal være Klokken tre.

ilissaĸ, 1) henlagt; hensat; 2) begravet.

ilissivik, en Hylde. Pl. **ilissivît**, et Fleertal af Hylder, f. Ex. et Skab med Hylder, ell. en Reol (dog benævnes saadanne Gjemmesteder helst efter deres Indhold: Bogskab ꝛc.).

iliorarpai og **iliorĸarpai**, lægger dem hen, det ene efter det andet. (Bruges bl. A. om Typer, som sættes til Trykning. iliorĸaissoĸ, en Sætter).

ilerĸârpâ (Prov.?) d. S. s. aungner--tusârpâ, sparer paa det; tager kun sjelden noget af det, at det kan vare længe (Fødevare, Penge ꝛc.). Htr. **ilev--ĸârpoĸ**.

ilivеĸ, 3. en Grav. Pl. **ilerfit**, Grave ell. Gravene; en Kirkegaard.

ilerfiorpoĸ, gjør en Grav. — — — M. S. — til ham.

iliverĸuvik, en Spækgrav; en gravlignende muret Beholder til at gjemme Spæk ell. Fødevarer i.

ilivoĸ, skrider frem (Tiden eller Noget, der forandres i Tiden); gaaer frem; bærer sig ad (et Menneske eller et Dyr i sit Foretagende). M. S. gaaer frem med ham eller med det (i Tiden); bærer sig ad med det. — Dette Ord synes at være dannet af samme Rod som ípoĸ (s. S.), dog neppe umiddelbart af dets nærmeste Grundform (it). Bruges kun i Forbindelse med ĸanoĸ (hvorledes), ima og taima (saaledes), sôrdlo (saaledes som) og App. -tut (som), og desuden med ajortumik og ajúngitsumik i adverbial Betydning; især tjener dets Inf. i Forb. med de 3 Første til at bestemme disses Betydning mere nøiagtig. F. Ex. ĸanoĸ ilingmat tikípise? da den var hvorledes fremskreden, ankom I? ɔ: paa hvad Tid af Dagen ankom I? amigssat ĸanoĸ ilípat, hvorledes ɔ: hvorvidt ere Baadeskindene fremskredne? (neml. i deres Tilberedning ell. Opblødning). ĸanoĸ ilivdlutit ĸaĸivit? hvorledes fremgaaende ell. hvorl. bærende Dig ad kom Du op? tamákua taimailissut kingornatigut, efter disse saaledes (i Tiden) fremskredne ɔ: efter at disse Sager vare komne paa dette Standpunkt. imai--livdlugo sanásavat, Du skal gjøre det gaaende saaledes frem med det, ell.: saaledes skal Du bære Dig ad for at gjøre det. utorĸartut ilivoĸ, han bærer sig ad som en Gammel; eller og: er skreden (saaledes) frem i Tiden, (at han er) som en Gammel. sujugdlersut ilivdlugo toĸúpâ, han dræbte ham, gaaende frem med ham som med den Første, ell. bærende sig ad med ham som med den Første ɔ: ligesom han havde dræbt den Første. Derimod: sujugdlersut iliv--dlune toĸúpâ, han dræbte ham, gaaende frem som den Første ɔ: som en tidligere Drabsmand. Jvf. isivoĸ af ípoĸ.

iliorpoĸ, gjør; og m. S.: gjør ved ham ell. ved det. (Er ikke dannet umiddelbart af det Forrige, men af dets Rod, neml. ved Aff. -liorpoĸ istedetfor -li--voĸ). Bruges som det Foregaaende; f. Ex. ĸanoĸ iliorpâse? hvad gjorde han ved Eder? imailiúsavat, saaledes skal Du gjøre det. taima iliorpoĸ

sôrdlo oKarfigigâne, som han (den Anden) havde sagt ham, saaledes gjorde han.

iliorfigâ, gjør imod ham. ajúngitsu-mik iliorfigânga, han gjorde godt imod mig, neml. paa en god Maade; behandlede mig vel.

iliornek, 3. Gjerning (det at gjøre og Følgerne deraf). KanoK iliornivut tamaisa, alle vore Gjerninger (egentl.: al vor hvorledes Gjøren). *iliornernik agdlagtoK, en Historieskriver.

De Følgende synes at være dannede directe af ilivoK (ikke af dets Rod):

ilerKoK, 1) Skik; Vane; Maade at gjøre paa; 2) Beskaffenhed; Forhold. tássa ilerKua, det er hans Skik; saadan er han; ell. og: det hører med til dets Beskaffenhed (f. Ex. en Revne eller desl., som fra først af har været deri). taima ilerKoKarpugut, saaledes have vi for Skik, eller saaledes pleie vi at gjøre. ilerKuminit ajúngilaK, det er godt, imod hvad det pleier at være. ilerKune ativâ, har iført sig sin Vane; er igjen som før. ilerKumisut, som sædvanlig. nârtujuit-sut ilerKuinik ilisimángilatit? veed Du ikke Noget om de ufrugtbare Kvinders (sædvanlige) Beskaffenhed? (nemlig hvorledes man kan afhjelpe deres Ufrugtbarhed). ilerKune atorungnaerpâ ell. avdlángortípâ ell. uniorpâ ell. iler-Kumisut íkungnaerpoK, har forandret sin Skik; er ikke mere, som han pleiede at være. (Almindeligst betyde disse Udtryk en Forandring til det Værre, og især bruges det første ofte om En, der ved Sygelighed er bleven anderledes end før). ingmíkut ilerKoKarpoK, har Skik for sig selv ɔ: er ikke som de Øvrige; er sær ꝛc. — ***pingortitat iler-Kuat**, Skabningens Skik ɔ: det Naturlige; Naturen.

ilerKugssaK, det, som skal være Skik; Maaden, hvorpaa man bør gaae frem ell. bære sig ad (mod Nogen: -mut). Dette Ord indeholder saal. bl. A. Begrebet om Pligt paa den ene og Rettighed paa den anden Side; f. Ex. ilingnut ilerKug-ssara, det, som skal være min Skik mod Dig; kan enten være: den Maade, hvorpaa jeg bør bære mig ad mod Dig ɔ: min Pligt mod Dig, eller og (eftersom Subjectet her er 1ste Pers.): den Maade, hvorpaa jeg for Fremtiden agter at bære mig ad mod Dig. I 2den og 3die Pers. vil dog denne Tvetydighed i Regelen bortfalde. táussuma inung-nut ilerKugssâ, inuitdlo táussu-múnga ilerKugssât, hans Pligt (eller Pligter) imod Folk og Folks Pligter imod ham (eller: hans Pligter og hans Rettigheder ligeoverfor Folk).

ilerKorâ (-dlune), har det for Skik; pleier at gjøre saa.

ilerKorerKussaK, Noget, som er paabudt at skulle haves for Skik ɔ: en Lovbestemmelse; en Forordning.

ilerKorigpoK, har gode Vaner.

ilerKordlugpoK, har onde Vaner.

ilerKorigsivoK, forandrer sig til det Bedre.

ilerKordlerpoK, forandrer sig til det Værre.

ilerKorigsarpâ, bibringer ham gode Vaner; vænner ham til ordentlig Skik (ved Opdragelse).

ilerKorigsárpoK, 1) tvinger sig til gode Vaner; søger at vænne sig til ordentlig Skik (enten for Alvor eller paa Skrømt; og bliver da i sidste Tilfælde Betydningen: 2) vil synes bedre, end han er.

ilerKorsiorpâ, udforsker dens Vaner; søger at komme efter dens Skikke og Egenskaber.

ilerKorssorpoK, 1) bruger sin Skik; gjør som han pleier (= ilerKune atorpâ). ilerKorssordlutik atautsimîkamik, da de vare samlede, som de pleie. iler-Korssordlune nákarpoK, den er falden ned efter sin Skik (en Huusmuur, der hvert Foraar pleier at falde ned). 2) synger en Vise. (Ordet er i denne Betydning kommen i Brug nordfra, men hvorledes det har faaet denne Betydning, er ikke godt at indsee. I den tidligere Tid skal iliortarpoK have været i Brug i samme Betydning, neml. om at synge en Balliere-Sang).

ilerKorssût bruges i Overeensstemmelse med det Forr. Nr. 2 om: en Vise; men s. erinarssût.

ileKilavoK, ryster med Hovedet (af Alderdom ell. Svaghed).

ileKimisárpoK, d. S. s. Foreg., men frivillig (for at give Tegn ꝛc.).

ileKimisárfigâ, 1) ryster med Hove-

det ad ham (for at sige ham Nei); 2) — ad det (som ikke behager En).

ilisipok, ts. hexer til en Andens Skade.

ilisitsok, en Hex.

ilisivfigâ, bruger Hexeri mod ham; forhexer ham (at han ikke kan fange, bliver syg, døer &c.).

ilisiniusiorpok, gjør ell. laver Hexemidler; befatter sig med Trolddomskunster (ogsaa uden at det udtrykkelig skal være til Andres Skade).

ilokiak, 2. en Vanskabning; en uregelret Ting (f. Ex. et Misfoster; men bruges ogsaa om livløse Ting).

ilokisserpok, bliver tildeels ell. i en vis Grad vanskabt; mister sit naturlige Udseende (f. Ex. sin Førlighed).

ilusek og **ilûsek**, 2. m.S. **ilusia** eller **ilûsia**, dens Beskaffenhed; dens Natur eller Væsen. piniarnivut taima ilusekarput, saadan Beskaffenhed har vort Erhverv ɔ: saaledes er vort Erhverv beskaffent. Bruges ikke almindelig; s. pissusek.

ilusêrpok (egentl.: mister sin Natur ell. Beskaffenhed) eller **iluserdliorpok**, Prov. er i daarligt Humeur; hænger med Hovedet; bliver fortrydelig &c.

ilut, m.S. **ilutâ**, den, med hvem han er skreden frem i Tiden ɔ: hans Jævnaldrende.

ilutigâ, har ham eller det til Jævnaldrende; er fra samme Tid som det. nalunaerkutak tamána igdlorssûp ilu-tigisimavâ, det Uhr er vist saa gammelt som Huset.

ilokiak s. ilivok.

iluarpok, 1) er ret; er i sin Orden; er, som den bør være (f. Ex. passende til sin Brug; sømmelig &c. &c.); 2) er retskaffen; lever og handler, som han bør; 3) er retfærdig; kjendes ikke med Synd ell. tilregnes ikke Synd.

iluartok, 1) det, som er ret (som det bør være). iluartumik tuniumârpav-kit, jeg skal give Dig, hvad ret er. 2) en Retfærdig. Desuden bruges det passende for 3) hellig (ɔ: ret i absolut Forstand) i: agdlagkat iluartut, den hellige Skrift; anernek iluartok, den hellige Aand.

iluartumik, Mod. adv. 1) paa en ret Maade; ordentlig; som det bør sig; 2) med Rette. iluartumik iliorkása-vatit, Du skal lægge dem ordentlig. iluartumik pitdlarnekarpok, han blev straffet med Rette.

iluarnek, 3. 1) det Retteste (fremfor Andet); det, som passer bedst til sin Brug &c. iluarnersiorpai, han søger de bedste eller meest passende ud af dem. kákat akorne iluarnersiordlugit ingerdla-vugut, vi kom frem ved at udsøge de bedste (ɔ: meest fremkommelige) af Fjeldenes Mellemrum. 2) Retfærdighed (som absolut Begreb; det at være ret ell. retfærdig; objectiv; s. d. F.).

iluarssusek, 2. m.S. **-ssusia**, hans Retfærdighed (som Egenskab; den Retfærdighed, han besidder); hans Retfærd ell. og Retskaffenhed. F. Ex. iluarnig-ssara, min tilkommende Retfærdighed ɔ: det, at jeg skal være retfærdig. ilu-arssusigssara, min tilkommende Retfærdighed ɔ: den Retfærdighedsegenskab, som jeg skal komme til at besidde. Gûtip nâlagauvfia iluarneralo, Guds Rige og dets Retfærdighed ɔ: den Retfærdighed, som (objectivt) hører til dets Væsen, baade fra Guds og Menneskenes Side. iluartup iluarssusia, den Retfærdiges Retfærdighed ɔ: den Retfærdighed, som han personlig (subjectivt) besidder. iluarssusekartipâ, tillægger ham Retfærdighed, ell. anseer ham for at være i Besiddelse af Retfærdighed. (Derimod vilde iluarnekartipâ bl. A. kunne betyde: finder Noget deri eller hos ham rettere end det Øvrige).

iluartuliorpok, gjør det, som er ret; gjør Ret; gjør en Gjerning, som maa billiges.

iluartúngorpok, bliver en Retfærdig; og

iluartûvok, er en Retfærdig.

iluartúngortípâ, lader ham blive eller gjør, at han bliver en Retfærdig; gjør ham retfærdig (ved Indvirkning paa ham).

iluartûtipâ, 1) antager ham for retfærdig; 2) kjender ell. erklærer ham for retfærdig; retfærdiggjør ham (ved Dom ell. Bedømmelse).

iluartúngûtigâ og **iluartûssu-tigâ**, har det ell. den til Retfærdig-

hedsaarsag; bliver ell. er retfærdiggjort ved det ell. ved ham.

iluaĸut, Noget, som er til Gavn eller til Nytte (modsat ajoĸut, s. S.). Bruges især i følgende to Forbindelser:

iluaĸutauvoĸ, er til Nytte eller til Gavn (for Nogen ell. Noget, -mut).

iluaĸutigâ, har Gavn deraf; befinder sig vel derved (et Menneske); har god Fremgang derved (en Sag).

iluamik, Mod. adv.: som det bør sig; ordentlig.

iluamêrpoĸ, er ell. skeer, som det bør være ell. skee (= iluamik ilivoĸ).

iluarâ, synes godt om det ell. om ham; agter det for ret; finder Behag i det; giver det sit Bifald (modsat ajorâ, s. S.). Bruges ofte ogsaa om livløse Ting, f. Ex. om en Steen, som passer godt i Muren o. desl. iluarissaĸángilaĸ, den passer ikke paa nogen Maade, hvordan man end dreier ell. vender den.

iluarissânik, Mod. adv. efter hans Behag; saal. som det synes ham godt. iluarissavsinik pigitse, gjører, som I synes bedst.

iluaríngilâ, synes ikke godt om det; finder Mishag i det.

iluarînarpâ, 1) synes kun ɔ: netop godt om det (ikke mere); er tilfreds med det, siden det ikke kan være anderledes; 2) synes kun ɔ: ikkun godt om det (ikke Andet); finder Intet at udsætte paa det. Den førstnævnte Brug er maaskee den almindeligste, ialtfald i en Deel af Landet.

ilorfaĸ, den rette Side, nemlig tilhøire af Kajakken. Bruges kun i Term. om at sætte fast i en Sælhund til den Side. ilorfarmut naulipara, jeg satte fast i den tilhøire af Kajakken. Modsat ínar--dluk, s. S.

iluanárpâ, gjorde det godt; bar sig ad med det paa den rette Maade (som det siden viste sig); fik det til at slaae heldigt til. U. S. enten refl.: gjorde sig selv til Gavn; havde truffet det Rette med Hensyn til sig selv; ell.: kom (uden sin Hensigt) ind paa den rette Vei, saaledes at det siden blev ham til Held; — ell. og pass.: gjordes til Gavn (af en Anden); har Gavn eller Fordeel af Noget, som en Anden gjør med Hensyn til ham.

iluarsarpâ, 1) sætter det i den rette Stand; bringer det i Orden; 2) forbedrer det ell. ham; bortskaffer ell. retter det Feilagtige eller Urette ved det eller ved ham.

iluarsautigâ, har det til Forbedringsmiddel for Nogen eller Noget (-mut); forbedrer derved ell. dermed.

iluarsivoĸ, 1) er kommen i sin rette Stand; er kommen i sin Orden igjen (det, som var af Lave, eller En, der var syg); 2) er bleven bedre end før. M. S. fik det i Orden igjen; har det nu i dets rette Stand.

iluarsiartorpoĸ, kommer mere og mere i sin rette Orden igjen; bliver bedre og bedre.

iluarsíssutigâ, kom i sin rette Stand derved; blev bedre deraf ell. ved den.

iluartípâ, faaer det til at være ret; neml.: 1) faaer det til at være, som det netop skal være; 2) faaer det til at være ret, som var gjort galt.

iluatigâ, anseer det for at være ell. at kunne være til Gavn eller Nytte for sig og vil derfor gjerne have det ell. beholde det; mener at kunne godt bruge det; agter sig tjent dermed.

iluatingnarpoĸ, man mener at kunne have god Brug for det (ved Leilighed); man kan have Gavn eller Nytte af det. igeĸinago, iluatingnaĸaoĸ, kast det ikke bort; det kan ved Leilighed gjøre god Tjeneste.

iluáipoĸ, 1) er uret; er det Modsatte af at være i sin Orden ell. af at være, som den bør være; 2) lever uordentlig ell. usømmelig eller uanstændig (modsat: retskaffent; 3) er uretfærdig; er fuld af Uret; 4) er upasselig; befinder sig ikke vel. (S. d. F.).

iluaikujugpoĸ, d. S. s. det Forrige i fjerde Betydning og bruges nok saa ofte.

iluáineĸ, 3. 1) det meest Urette; 2) en ilde Tilstand ell. en ilde Forfatning (omtrent det Samme som ínardlungneĸ); 3) Uretfærdigheden (det at være uretfærdig ell. fuld af Uret &c.).

iluáissuseĸ, 2. m.S. **-ssusia**, — 1) dens eller hans ilde Tilstand (enten med Hensyn til den selv ell. til en Anden); 2) hans Uretfærdighed. (Angaaende Forskjellen imellem dette og det Forrige jvf. det under iluarneĸ og iluarssuseĸ Bemærkede).

iluaitdlivok, 1) kommer ud af sin rette Tilstand; 2) bliver værre; 3) bliver upasselig.

iluaitsuliorpok, gjør det, som er uret; gjør Uret; handler ilde.

ilugdlek, ilugdlivâ &c. s. iluk.

iluipok, ts. er heel; er ubeskaaren.

iluitsok, Noget, hvoraf Intet er borttaget eller Intet mangler; heel og holden. âtâp orssua iluitsok, en heel Kaabe Spæk.

iluilek, Land, som har Udseende af at være en Ø for sig, men er sammenhængende med Fastlandet eller med en større Ø. Forekommer hovedsagelig som Stednavn, ligesaa **iluilârssuk** (som af iluilak).

ilũngak [Heelhed]. — Er forkortet af iluingak og bruges kun med subjective Suffixer som Pronomen (analog kise og tamak, s. S.), saaledes:

ilũngarme, han heel; **ilũngât**, ham eller den heel; **ilũngarmik**, de heelt; **ilũngaisa**, dem heelt; **ilũngarpit**, Du ell. Dig —; **ilũngavse**, I ell. Eder —; **ilũngarma**, jeg ell. mig —; **ilũngavta**, vi ell. os —; nuna ilũngât, hele Landet; ilũngarma ûligpunga, jeg ryster heelt igjennem. Af App. forekomme i 3die Person neppe andre end -mut og -mit, føiet til Stammen (f. Ex. nunamut ilũngarmut, til ell. over hele Landet); i 2den og 1ste Pers. kunne de tilføies Suffixet efter den alm. Regel (f. Ex. ilũngavnut, til mig heel), dog skeer dette sjelden, og Saadant erstattes hellere enten ved en anden Vending ell. og ved de tilsvarende Former af tamak, s. S.

ilũngarpâ, behandler det saa ell. saa i dets Heelhed (tager det heelt; faaer det heelt, ɔc.); udstrækker sin Gjerning over dets Heelhed ell. over ham ganske („ganske“ det); og u. S. udstrækker sin Gjerning over sin Heelhed ɔ: gjør Noget med sit ganske Jeg („ganske“ sig selv). Bruges meest i Inf. og bliver da ofte lig det Forrige; f. Ex. ilũngardlutik (eller ilũngarmik) autdlarput, de ere reiste med Alt. âtâk ilũngardlugo (ell. ilũngât) pivâ, han fik hele Sælhunden. ũmatigkut ilũngardlutit, af dit ganske Hjerte.

iluk og **ilo**, m. S. **ilua**, dens eller dets Indre. (Om Stammens dobbelte Grundform se kak (kâ) og sak (sâ), hvor Forskjellen træder mere tydelig frem end her). igdlerfiup ilua, Kistens Indre; agssait iluat, Haandens Inderside (s. tunuk); nunap ilua, Jordens Indre; kanerma ilua, min Munds Indre; iluga, mit Indre; ilorput, vort Indre ɔc. Ofte bruges det ogsaa — tildeels som Navn — om den indre, fra Søen af ikke synlige Deel af en Fjord, og Suffixet gaaer da altid paa et Sted i samme Fjords Munding; f. Ex. nûp ilua, den indre Fjord indenfor nûk; narssap ilua, den indre Fjord indenfor narssak, &c. Med Suff. og App. udtrykker det Præpp. i, ind i, inden i ɔc., f. Ex. iluane, i den; iluanut, ind i den; iluanit, inde fra, fra dens Indre; iluagut, gjennem dens Indre, ell. (den) i dens Indre; iluvkut, (jeg) i mit Indre ell. i mig; ilumigut, (han ell. den) i sit Indre eller inden i sig; ɔc. — — Uden Suff. bruges det kun i Term.: ilungmut, indad; og ved en dreiende Bevægelse: tilvenstre; s. silat.

ilungmukarpok, gaaer ind ad Fjorden til (en Hval ell. andet Sødyr).

ilungmôrpok, drager sin Aande indad; indaander.

ilok, Riim indvendig i et Huus ell. Telt, især paa Vinduerne.

ilorkúpâ, er kommen ind i det (f. Ex. Vand i en Baad). Htr. **ilorkutsivok**, spec. har faaet noget i Buxerne ved at lade sit Vand.

ilordlek, den Inderste. (Oprindelig vel: ilugdlek, s. n.) Ogsaa i aandelig Betydning; f. Ex. isumâ ilordlek, dets (et Ords) Inderste ɔ: dybere Mening. erkarsautai ilordlît, hans inderste Tanker.

ilorparpok, flytter sig eller er flyttet indad.

ilorpasigpok, s. er forholdsviis langt inde; er et godt Stykke fra Overfladen indadtil. ilorpasigsúkut anernarpok, det smerter længere inde.

ilukípok, har et lidet Indre ɔ: rummer kun Lidt.

ilutuvok, har et stort Indre ɔ: rummer Meget.

ilumio, m. S. **ilumiua**, det, som boer

ell. er inden i den; dens Iboende; især: Livsfrugt; Foster.

ilumiokarpok, 1) i Alm.: har Noget boende i sig; 2) især: er med Æg; har Foster i sig.

ilumingâ, 1) har den eller det boende inden i sig; er indvendig begavet dermed eller opfyldt dermed; 2) beholder eller gjemmer det i sig; bevarer det i sit Indre.

iluminlerpâ og (hyppigst) **ilumi-lerpâ**, begaver ham indvendig med Noget (-mik); opfylder ham med Noget (f. Ex. med en Tanke); skaffer hende Livsfrugt &c.

ilumiliupâ, skaffer det ind i Nogen (-mut); begaver Nogen indvendig med det.

ilugdlek, (egentl.: den Inderste; men bruges kun om:) en Skjorte ell. en Særk. S. nedenfor ilupâk.

ilugdlivâ, udhuler det.

ilugdlinek, 3. en Udhuling i Noget.

ilugdlissak og **ilugdlinilik**, Noget, som er udhulet ell. har en Udhuling i sig.

ilugdlivok, syer den indre Søm paa et Kajakbetræk. M. S. — paa den (Kajakken ell. Betrækket).

ilugdlit og **ilugdlisigssak**, 1) et Redskab til at udhule Noget med (ellers ogsaa najukatdlit, s. najugpâ); 2) i Pl. og helst med Suff.: flettet Senetraad til den indre Søm. S. kagdlit.

ilulek, en Kugle i et Skydegevær (Bøsse eller Kanon. Egentlig atter kun: det Inderste; s. n. ilulerîgput).

iluligssak, d. S. s. Foreg., ell. egentlig Kuglen, der skal i Bøssen (ell. Kanonen &c.), men bruges om en Bøssekugle i Alm., hvadenten den er i eller udenfor Bøssen. iluligssak kârtugssak, en Bombe ell. Granat ell. lignende Projectil.

iluligsserpâ og **ilugdlerpâ**, lader den med Kugle (Bøssen).

ilulîaut, en Kugletrækker (til at trække Kuglen ud af Bøssen med). S. amutsit.

ilulerîgput, de ere inden i hverandre; og -**gsut** ell. **ilulerît**, de, som ere inden i hverandre (f. Ex. Æsker ell. Bøtter, eller og forskjellige Meninger af et Ord, og Lignende). singnagtorpunga singnagtordlunga, singnagtúka ilu-lerît, jeg drømte, at jeg drømte; (saa at) mine Drømme (vare) inden i hverandre.

iluliak, 2. 1) i Alm. et Stykke af Indlandsisen, som er kalvet ud i Søen (hvadenten det er stort eller lille); 2) især: et Isfjeld. Jvf. nedenfor iluvâ Nr. 2.

iluliarusek, 2. m. S. -**sia**, 1) det inderste Lag Kjød paa et Fuglebryst. 2) Prov. Barnebarnsbarn.

ilupâk, (egentl. vel: det, som er nærmest det Indre), en Skjorte; en Særk. Jvf. ovenf. ilugdlek.

ilupâgssiak, Tøi til Skjorter; Lærred ell. Bomuldstøi. S. d. F.

ilupâgssiagssak, eller helst i Pl. -**gssat**, Hør; Bomuld. (Rettest bruges vel dette kun om: Hør; jvf. áno-rágssiagssak).

ilupakut, en tynd Beklædning indenfor den ydre (tykkere); især: 1) Underbeenklæder; 2) en Vante af Tøi, som bruges inden i Kajakvanten (for at holde dens Fugtighed borte fra Hænderne); i disse to Betydninger altid i Pl.; 3) tyndt Underfoder i et Klædningsstykke; 4) Bast; Barkens indre Hud.

ilupârusek, 2. Kantning ell. Krave om Pelshætten; 2) Ring om Sol ell. Maane.

ilutak, m. S. **ilutâ**, den Side af Noget, som vender indad med Hensyn til Andet, f. Ex. den Side af en Dørstolpe, som vender indad Stuen til, eller den indre Side af et Laar (som vender indad imod det andet Laar; dog kan Suffixet i dette Tilfælde ogsaa gaae paa Personen: ilutáka, mine Laars Inderside), eller den dertil svarende Deel af Beenklæderne, og Lignende. S. silatâ.

iluvâ, 1) omringer ell. omgiver det; indeslutter det ell. ham (Flere — det: iluvât); 2) befryser det indeni; neml. a) sætter Riim indvendig paa det; b) fryser Iis paa Stranden i Ebbetiden, som ved Høivande kommer til at vise sig under Vandet; c) fryser Iis paa Bunden af et rindende Vand (saakaldet Grundiis). — U. S. pass.

ilumut, 1) Adv. sandelig; visselig; i Sandhed ell. med Sandhed; 2) Interj. det er sandt; ja; vist. ilumut takú-savat, Du skal visselig faae det at see. ilumut okarpunga, jeg siger san-

delig eller med Sandhed; det er sandt, hvad jeg siger.

ilumutdlo og **ilumutdle**, ja i Sandhed, det kunde blive til Noget! (med en Subjunctiv). ilumutdle nâpingí--kungma, ja, dersom Du ikke havde truffet mig! (det kunde i Sandhed være blevet slemt).

ilumôrpoĸ, 1) mener det, han siger; er sanddru; holder sit Ord; er trofast (modsat sagdloĸitaivoĸ); 2) taler Sandhed (modsat sagdluvoĸ); 3) er oprigtig; er redeligsindet (modsat perĸuserdlugpoĸ); 4) er sandt (et Ord; en Fortælling).

ilumôrtumik, Mod. adv. med Sandhed; oprigtigen.

ilumôrnek, 3. Sandheden (det at være sanddru ɔc.). Jvf. sagdlusuissut.

ilumôrssusek, 2.m.S.-**ssusia**, hans Sanddruhed; hans Trofasthed; hans Oprigtighed ell. Redelighed.

ilungersorpoĸ (egentl. omtr.: mister sit Indre stykkeviis, eller fortæres i sit Indre), er optaget af Noget med sit inderste Væsen; især: tager sig Noget nær; er alvorsfuld; er nidkjær for en Sag; gjør sig inderlig Umage med Noget; er ivrig; eller og: er optaget af de mange Fortrædeligheder, han har havt, og ønsker derfor ret inderlig at være fri for mere. ilungersordlunga ornigpavkit, jeg kommer til Dig, da jeg har havt saa mange Fortrædeligheder (hjemme).

ilungersûtigâ, er nidkjær for det; gjør sig Umage i sit Indre for det, ɔc.

ilungersornaĸaoĸ (-dlune), det gaaer En til det Indre; man tænker ikke paa Spøg under de Omstændigheder. nangiardlune ilungersornaĸaoĸ, det er en slem (indvortes) Pine at være svimmel. (Er temmelig nær det Samme som er--dloĸinaĸaoĸ).

ilungersuavoĸ, er vedvarende optaget af Noget i sit Inderste; især: er bekymret paa Grund af Noget, hvoraf han befrygter uheldige Følger. S. d. F. og jvf. ernumavoĸ.

ilungersuanaĸaoĸ, 1) man er bekymret ɔc.; 2) det forvolder En Bekymring ell. Frygt for, at det vil have uheldige Følger. arĸunarnera ilungersu--anaĸaoĸ, den Skade, jeg har faaet, forvolder mig megen Bekymring (at den mulig vil hindre mig i mit Erhverv ell. blive værre ɔc.).

ilusek og ilut s. ilivoĸ.

ilutaĸ s. iluk.

ima, saaledes; saa (som nu skal siges eller vises); og med det tilbagevisende ta: **taima**, saaledes (som Du nu har hørt ell. seet). — Ordets Grundbetydning synes imidlertid at være mere omfattende, nemlig at det overhovedet peger bort fra Nærheden saavel med Hensyn til Tiden som Rummet. Der existerer saaledes, skjøndt ikke almindeligt, endnu en Loc., Abl. og Term. af dette Ord, i Analogi med disse Casus hos Local-Adverbialstammerne, neml. **imane**, for længere Tid siden; ikke i de nærmest foregaaende Dage; **imánga**, længere fra; langt fra; **imunga**, (hen) i længere Tid; længe. Det Sidste bruges hyppigst, især forlænget: **imungarssuaĸ**, i en lang Tid; imánga er mindre almindeligt, og imane er i den Form saa godt som gaaet af Brug, hvorimod det ganske almindelig anvendes med ta foran: **tai--mane**, dengang (i Fortiden), og **tai--manikut**, ved den Tid (ogsaa om Fremtiden). Se ogsaa nedenfor imána og ivna.

taima s. det Foregaaende.

taimak, saa! nu er det borte; nu kan man skyde en hvid Pind efter det; (egentl. maaskee: nu hører det vel Fortiden til). saviga taimak, saa! nu er min Kniv borte; hvordan mon det er gaaet til!

taimungáinaĸ, kun hen til det (Fjerne, som man ikke seer ell. veed af) ɔ: 1) paa Lykke og Fromme; 2) hen i Veiret; uden Maal ell. Med. S. maungáinaĸ under ma.

imâgdlât (af ima og agdlât), omtr.: dog saaledes, men heller ikke mere. — imâgdlât iserĸuvânga, han lod mig dog komme ind, men det var ogsaa alt. ĸajara imâgdlât akeĸarpoĸ, jeg fik dog Noget for min Kajak, men lidt nok var det. I andre Egne bruges mere **taimâgdlât** i samme Betydning.

imatoĸ og **taimatoĸ**, Prov. saaledes dog! ɔ: maatte dog saal. skee ɔc., d. S. s. ĸanortoĸ, men mindre almindelig.

taimâtaoĸ, saaledes ogsaa; ligesaa og.

taimátaoĸ uvagut pissásaugut, ligesaa skulle og vi gjøre.

taimatut, egentl.: som saaledes ɔ: ligesaa. taimatut agtigaoĸ, den er ligesaa stor. (Derimod er taima agtigaoĸ: den er saa stor, neml. som jeg nu sagde, ell. som Du nu hørte, ell. som den eller den).

imârtuínarpoĸ, siger lutter ima; kan ikke komme ud med, hvad han vil sige.

imáipoĸ, (af ima og ípoĸ) 1) han ell. det er saaledes (som jeg nu vil sige); 2) det er saaledes at forstaae; det betyder (Forklaringen af det Foregaaende maa følge). M. S. den er saaledes for ham (jvf. ípoĸ m. S.).

imáitoĸ, hvilket er saaledes (som nu skulde følge) ɔ: 1) nemlig; for Exempel; 2) hvad jeg vilde sige: ...; 3) ja, hvad var det nu, jeg vilde sige; 4) den —, ja, hvad er det nu, han hedder. S. d. F. (I en Deel af Landet bortkastes dette Ords Slutnings-ĸ regelmæssig i anden og tredie Betydning, saa at Ordet derved ligesom har skilt sig i to).

imáitorpoĸ, han gjorde — (hvad han gjorde, siges ikke). Disse to Ord bruges af Nogle meget ofte, naar man ikke hurtig nok kan komme paa det rette Ord, og kan derved undertiden fremkomme en temmelig besynderlig Tale; f. Ex. paa Spørgsmaalet: hvem ere de Ankomne? Svar: imáitordlo imáitúkutdlo imáitordlo, den —, og de der, og han — ja, hvad er det nu, de hedde. Eller: imáitoruvit imáitorna, naar Du —, saa —. (Hvad dermed skal siges, maa den Tiltalte da af Omstændighederne slutte sig til). Det er dog meest af Børn, at man kan faae saadan Besked; men paa den anden Side kan denne Talemaade ofte meget godt anvendes ved Underviisning, for at fremkalde et Svar uden directe Spørgsmaal (ved en Ellipse).

imáitnarpoĸ, er blot saaledes ɔ: staaer og bestiller Intet. Jvf. napáinarpoĸ.

taimáipoĸ, 1) saaledes er han ell. det (som nu blev sagt); 2) det er, som Du siger; det er ganske rigtigt; 3) det er, som det er. Denne sidste Betydning har det navnlig i Opt.: taimaitdle, lad det være, som det er; det kan være det samme. taimáikatdlardle, lad det for det første være, som det er; hold foreløbig op med det. taimaikasigdle, aa, lad det være, som det er; det er jo kun til at ærgre sig over. Desuden i de to Følgende:

taimaigínarpoĸ, bliver ved at være, som den er (f. Ex. en Syg, der hverken bliver værre eller bedre). anore taimaigínalerpoĸ, Vinden begynder nu at holde sig paa det Samme ɔ: tiltager ikke mere.

taimaitípâ, lader det være, som det er; opgiver det.

taimáitoĸ, 1) som er saaledes (som sagt er); 2) skjøndt det er saaledes (som man veed); alligevel. taimáitordle, men alligevel.

taimaeĸatigîgput, de ere den ene som den anden; de kunne regnes for Lige.

imailivoĸ (af ima og ilivoĸ), det forholder sig saaledes ell. er bleven saaledes (som nu følger); og m. S. bærer sig saal. ad med det. S. ilivoĸ.

imailiorpoĸ (af ima og iliorpoĸ), gjør saaledes; og m. S. gjør ved det saal. (som nu skal siges). S. iliorpoĸ.

taimailivoĸ og **taimailiorpoĸ**, d. S. s. de Foreg., men om noget Forbigangent eller Noget, som er sagt. S. ilivoĸ og iliorpoĸ.

taimailingmat (da den (sc. Tiden) var bleven saaledes), eller **taimailissordlo** (og hvilken ɔ: og idet den var bleven saal.), ell. **taimáinerane** ell. **-gut** (i ell. ved dens Væren saaledes) bruges meget ofte om: ved den Tid; ell. da Sagen stod saaledes.

imaisivoĸ og **taimaisivoĸ**, sjeldnere **imaiserpoĸ** og **taimaiserpoĸ**, det bliver ell. blev saaledes; og m. S. **imaisivâ** og **taimaisivâ**, faaer det til at blive saaledes for sig. imaisivdlugo, saa at det bliver saaledes. (Er noget nær det Samme som imailivoĸ og taimailivoĸ. Jvf. isivoĸ og iserpoĸ under ipoĸ.)

ímaka, 1) hvad om —? hvorledes vil det dog blive, dersom —? (med en Subjunctiv); 2) men hvad, da —; hvorledes mon det dog har været, da — (med en Conjunctiv). 3) hvorledes mon

det var; det var vel det, at —, hvad? (med en Conjunctiv eller et Particip). ímaĸa utorĸaligune, hvorledes vil det dog blive, naar han bliver gammel? ímaĸa takugamiuk, hvorledes mon det dog har været, da han saae ham? ímaĸa autdlásassoĸ, hvorledes mon det er, han skal vel reise? Bruges ogsaa uden Verbum, f. Ex. ímaĸa pavane, hvorledes mon det dog er deroppe? og 5) opfordrende: hvad om (man gjorde saa ell. saa) ɔ: skulde vi ikke —; lad os —, hvad?

ímaĸale ell. og **ímaĸátaoĸ**, 1) men hvad om —? og hvad om —? ꝛc. 2) hvor meget mere —.

imána (ima med pronominal Endelse, nogenlunde analog mána), paa denne Maade; saaledes. Egentlig vel: en Saadan, med Anvendelse i Analogi med imáitoĸ). Pl. **imánat**, saa mange (som vises paa Fingrene); og med ta: **taimánat**, saa mange, som nu nævntes.

imánauvoĸ, er paa denne Maade; forholder sig saaledes (som nu siges). Pl. **imá-náuput**, de ere saa mange (som vises); ell. **taimánáuput**, — som nu nævntes.

ivna (Pronomen; af ima som f. Ex. ĸavna af ĸama), 1) hiin eller hiint (Fjerne; Fraværende; Forbigangne; Tilstundende; — som forøvrigt er den Tiltalte bekjendt); hiin, som Du veed. Undertiden bruges det ogsaa 2) adverbialiter: hiin Gang. Subjectiv: **ivssuma**; Pl. **ivko** (Obj.) og **ivkua** (Subj.).

taivna (Subjectiv taivssuma, Pl. taivko og taivkua) hiin ꝛc. paa den Tid eller paa det Sted (som før blev omtalt, ell. som man nu har i Minde).

taivssumûnákut (dobbelt Vial. som tamatumûnákut), paa hiin Tid; til hiin Tid. — Dette og det Foregaaende erstattes dog som oftest af andre dermed eensbetydende Ord, navnl. taivna af táuna, og taivssumûnákut af taimanikut.

imaĸ I, m. S. **imá**, dens Indhold eller Fylding; det, som er fyldt i den ell. indeholdes i den. Bruges ogsaa f. Ex. om en Bogs Indhold.

imaĸarpoĸ, har Indhold; der er Noget i den (en Pose; et Fad eller Kar ꝛc.); er ladt (et Skydegevær).

imará, har det som Indhold i sig.

imakípoĸ, ts. 1) indeholder kun Lidt; 2) kan kun indeholde Lidt; rummer kun Lidt.

imarĸortuvoĸ, rummer Meget; sjeldnere: indeholder Meget.

ímaivoĸ, faaer Indhold i sig; fyldes med Die. (Bruges kun om det kvindelige Bryst eller Yveret hos Dyr).

imagssaĸ, Noget til Fylding. Pl. **imagssat**, spec. Røgtobak.

imakut, Pl. Udkrads af en Pibe; den udkradsede Levning af dens Indhold.

ímerpâ, 1) fylder det; kommer Noget i det (et Kar, en Pose ꝛc.); 2) lader den (Bøssen); 3) stopper det ud (et Skind af et Dyr ell. en Fugl). — — U. S. pass. er fyldt; er ladt.

imaerpâ, 1) tømmer det (Karret ꝛc., paa eengang); 2) afskyder den (Bøssen for at faae Skuddet ud af den). — — U. S. pass.

imaersarpâ, pomper Vandet ud af det (et Fartøi ell. en Kjelder); pomper det læns.

imaersaut, en Pompe.

ímagpoĸ, trækker Vand (en Baad).

imaiarpâ, 1) tager Indholdet ud af det (Karret ꝛc.) stykkeviis eller efterhaanden; 2) trækker Skuddet ud af Bøssen med en Kradser (som tager det stykkeviis).

imauarpoĸ, er altfor fuld.

ímiaĸ, Noget, som sættes paa Spil ell. spilles bort (og som altsaa betragtes som Spillets Indhold). Et andet ímiaĸ, s. under imeĸ.

ímiarâ, 1) sætter det paa Spil; spiller det bort; 2) taber det i Spil.

ímerarpoĸ, 1) spiller Lykkespil (med Tærninger ꝛc.); 2) kaster Lod.

ímeráuput, de spille med hverandre (Lykkespil); 2) de kaste Lod med hverandre.

ímerautigâ, spiller om det; kaster Tærninger eller Lod om det.

imiarsivoĸ, vinder Spillet (egentl. det, som var sat paa Spil).

imiarsiaĸ, m S. — **rsiâ**, det, han har vundet ved Lykkespil ell. Lodkastning.

imaĸ II, 2. (Subjectiv imap) Søen; Havet. Det bruges, navnlig i Term.,

ofte med 3die Perf. Suff. uden forandret Betydning: imânut, hen i Søen; hvilket synes at tyde paa, at dette Ord oprindelig er eet med det foregaaende, saa at Søen var betragtet som Havbækkenets Indhold. I de andre Personer har Suffixet den almindelige Betydning, f. Ex. imarput, vor Sø ɔ: Søen udenfor ell. omkring vort Land.

imarssuaĸ eller **imavik** eller **ima-vigssuaĸ**, det store Hav; Verdenshavet.

imarigpoĸ, er smukt Hav, neml. uden Søgang ell. Iis; er godt Farvand.

imarigsivoĸ, er bleven godt Farvand; Søgangen har lagt sig.

imarnerssaĸ, en Vaage; en Plet aabent Vand imellem Isen.

imarorpoĸ, bliver aabent Vand (det, som var tilfrosset); Isen bryder op. Egentlig transitivt: (Veiret ꝛc. s. ime-rorpâ) har skaffet aabent Vand; og u. S. pass.

imarûpâ, Søen bliver aaben for den (som skal befare den).

imarúnguvoĸ, Prov. vil have Søen der alene; kan ikke lide, at en Anden er paa Fangst i hans Nærhed.

imarsiorpoĸ, er ude paa Havet; færdes paa Havet; er tilsøes.

imarsiorĸigpoĸ, s. ell. **imarsiut-dlarĸigpoĸ**, er dygtig til at færdes paa Havet; er en øvet Sømand.

imartuneĸ, 3. et rummeligt Vand indenfor eller inde i det snevre Farvand; især en rummelig Deel af Havet imellem Kystens Øer eller imellem disse og Fastlandet. (Forekommer oftere som Stednavn).

imigiarpoĸ, gaaer med sin Kajak over Land eller Iis til aabent Vand (naar Søen i Nærheden er tilfrossen).

imigiaĸ, En, som saaledes er paa Vandring hen til det aabne Vand.

imaĸa, s. ima.

imaneĸ, 3. en Gaberskæl; en Musling med et bøieligt Rør paa den ene Side, hvormed den sidder boret ind i Sandet eller paa Stenene.

imangerpoĸ, s. imigpoĸ.

imeĸ, 3. 1) ferst Vand; Drikkevand; Drikke; 2) Vandsted. **imerput**, vort Vandsted; det Sted, hvor vi hente Vand.

imigssaĸ, Noget at drikke.

imînaĸ, kun Vand; 1) reent, ublandet Vand; 2) det bare Vand (om Noget, som ikke skulde være det bare Vand).

imerpoĸ, t. drikker. M. S. — det.

imigagssaĸ, Noget at drikke; især: lavet Drik; 1) Drikkevare; 2) flydende Medicin.

imíngerpoĸ, s. er forfalden til Drik eller Drukkenskab.

imíngersoĸ, en Dranker; en Drukkenbolt.

imipâ, giver ham at drikke.

imitserpâ og **imilitserpâ**, lægger det i Blod (at det skal drikke Vand i sig); bløder det ud; udvander det. Jvf. kinipâ.

imitsîvik ell. **imilitsîvik**, et Sted eller Kar, hvor Noget udblødes; en Blødeballe eller et Blødekar.

imerajugpoĸ, 1) vil ofte drikke; drikker meget ell. hyppigt; 2) drikker megen stærk Drik; er umaadeholden i Nydelsen af stærke Drikke.

imerorpâ (nuna), Veiret (s. sila Nr. 5) skaffer Vand ɔ: Drikkevand (ved Regn ell. Tø). U. S. pass.: der er kommet Vand (i Pytterne ꝛc.).

imerûpai (inuit), Veiret skaffer dem (Menneskene) Vand.

imerugpoĸ, længes stærkt efter Vand; pines af Tørst.

imerusugpoĸ, tørster; har Lyst til at drikke. Jvf. ĸilalerpoĸ.

imerusuersarpoĸ, slukker sin Tørst. (Egentlig tr. -**rpâ**, — hans —; og u. S. refl.).

imeĸángilaĸ, der er ingen Vand (i Huset, ell. i Vandspanden, eller i Elven).

imîpoĸ, ts. og **imîlatsivoĸ**, er vandløs (Egnen); man finder ingen Vand der.

imersiorpoĸ, søger efter Vand (enten ved at lede efter det omkring paa Landet eller ved at grave i Sneen eller Jorden).

imersivoĸ, finder Vand; træffer paa Vand.

imertarpoĸ, 1) drikker oftere eller gjentagne Gange; 2) henter Vand (fra Vandstedet med en Vandspand).

imertâupâ, henter Vand til ham.

imertarfik, et Bæger; et Glas (til at drikke af); især: et Öl- ell. Viin- eller Snapseglas. Jvf. nedenf. ermuseĸ.

imertaut, Noget at hente Vand i; en Vandspand.

imerterpâ, 1) udvander det (Tang for dens Sliim og Salt, at den kan blive spiselig); 2) nautsîvik imerterpâ, vander en Have.

imerdlârsivoĸ, faaer Vand i Öinene (enten ved at skulle til at græde, ell. af Blæst ell. Kulde).

imîsorpoĸ, henter Vand hid (dog ikke med Spanden); gaaer og kommer tilbage med Vand.

imîsorfik, en (europæisk) Vandkande.

imiaĸ, Öl (egentl. gjort Drik). Et andet imiaĸ s. under imaĸ I.

imiorpoĸ, 1) smelter Iis eller Snee over Ilden til Vand; 2) brygger Öl.

imiorfik, et Brygghuus.

imiagssat eller **imingagssat**, Pl. Malt.

imiornerdlukut, Pl. Mask; det Tiloversblevne efter Brygning.

imigiarpoĸ s. imaĸ II.

***imigssamausivik**, en Cisterne.

ermiaĸ ell. **ermingaĸ**, et gjort ɔ: ved Kunst anlagt Vandsted; en gravet Brønd ɔc. Jvf. det Forrige og puilassuliaĸ.

ermigpâ, vasker ham i Ansigtet. — — u. S. — sig .

ermuseĸ (og ervnguseĸ), 2. 1) en Strippe til at øse Vandet op i Spanden med, og som efter grønlandsk Skik tillige er Drikkekar; derfor 2) et Drikkekar (i Almindelighed; jvf. ovenf. imertarfik); især: et Bæger; en Kalk. Som Prov. bruges det ogsaa mindre passende om 3) en Flaske (ellers puiaussaĸ, s. S.).

ermalisaĸ (og ervngalisaĸ), 2. et langt Stykke Skind (helst aftrukket Baadeskind), som lægges i Bunden af Kajakken der, hvor man sidder, for at tage af for Vandet, om den skulde trække Vand.

ernarpoĸ (og erngarpoĸ; istedetfor ermarpoĸ), beholder ikke det Flydende i sig; neml. 1) lækker; er utæt (et Kar, en Spand ɔc.); 2) rinder ud over Kanten (Tran af en Lampe).

ernaut (og erngaut), den sorte forbrændte Tran, som er gaaet igjennem Flammen og rinder ned fra den.

ernauserfik (og erngauserfik), Beholderen, hvori denne Tran samles; Udhulingen i den grønlandske Lampestol; Drypskaalen paa en europæisk Lampe.

ernautaussaĸ (og erngautaussaĸ), Sirup.

imerarpoĸ og imiarsivoĸ s. imaĸ I.

imerĸutak, m. S. **-tai**, Lyskerne paa det menneskelige Legeme.

imerĸutangmigpâ, kommer til at trykke sig imod det med Lyskerne.

imerĸutailaĸ, 2. en Terne; Søsvale (egentl.: lyskeløs; s. inuilaĸ og ûilaĸ).

imigpâ, faaer en Dæl ell. Bugle i det (et Fad ɔc., ved at tabe ell. støde det).

imingneĸ, 3. en Dæl ell. Bugle i et Fad eller Lignende.

imigpoĸ, giver Gjenlyd i Luften; lyder stærkt. Bruges kun sjelden; oftere derimod Følgende:

imiavoĸ, gjenlyder i Luften; høres meget tydelig og ligesom ovenfra (Lyden eller det, som frembringer den, ell. og et større menneskeltomt Rum, som gjenlyder fra Siderne og Loftet).

imingnarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man (og Hvadsomhelst ɔ: hver Lyd) giver Gjenlyd i Luften ell. høres usædvanlig tydelig. uvdlume sila imingnaĸaoĸ, idag hører man hver Lyd usædvanlig tydelig.

imigsarpâ, bringer den til at gjenlyde i Luften (Violinen); deraf:

imigsaut, Colophonium (hvormed Buen stryges).

imangerpoĸ, tier stille; giver ikke mere Lyd fra sig. Bruges mest kun om Børn, naar de holde op at græde, og i nogle Egne slet ikke. (Ellers nipa-ngerpoĸ).

imigsivoĸ (ĸáumat), er Fuldmaane. (Er en Provincialisme, men et almindelig gængs Udtryk herfor haves ikke, og dette er det mest bekjendte).

imiorpoĸ og imípâ s. imeĸ.

imípâ, giver ham et Arbeide for sig; anmoder ham om at gjøre det (-mik) for sig; bestiller Noget hos ham.

imissut, m. S. **imissutâ**, hans Bestilte; det, han har bestilt hos En eller bedet En om at gjøre for sig (enten Nyt,

eller Gammelt at sætte i Stand ell. at omarbeide).
imíssutigâ, bestiller det hos Nogen (-mut); giver En det i Arbeide.
îmissârpoĸ s. îvâ.
imiúpâ s. imaĸ I.
ímuk, Mælk.
ímugssuaĸ ell. **ímuk mikiartoĸ**, Ost.
imugdlarpoĸ, Prov. taber Mælken; har ikke Die længere. (Ellers ímue--rúpoĸ).
ímuiarpâ, malker den.
imunga s. ima.
ímuvâ, ruller det sammen; svøber det sammen (Skind; Tøi; Papir &c.); vinder det op; vinder det sammen i en Ring eller i et Nøgle (en Rem; et Toug; Fiskesnøre; Traad &c.). U.S. **ímuvoĸ**, 1) er rullet sammen &c.; 2) ruller sig sammen (f. Ex. et Pindsviin); 3) lægger sig om til en begyndende Sammenrulning (f. Ex. Eggen paa en Kniv).
ímúpâ, indruller eller indsvøber det i Noget (-mut).
ímut, m.S. Pl. **ímutai**, dens Oprulninger; Ringene, i hvilke den er lagt (Kobberemmen eller et Toug). Ellers ogsaa imunere.
ímuserpâ, lægger en Ring op af det (som skal oprulles).
ímorĸuvik, det, som Noget vindes op paa (f. Ex. Fiskesnøren, ell. Sytraad &c.), et Vindsel o. desl.
inalo, m.S. **inalua**, og hyppigst **inaluaĸ**, m.S. **inaluâ**, dens Tarm. (Egentlig er vel inalo hele Tarmen, og inaluaĸ særlig Tyndtarmen; men Forskjellen iagttages ialtfald ikke nøie).
inaluatik, 3. en Holothurie.
inápâ, 1) byder ham; befaler ham; paalægger ham Noget (-rĸuvdlugo); 2) anmoder ham indtrængende; 3) nøder ham. Altsaa under Eet: giver ham mere eller mindre indtrængende tilkjende, hvad han ønsker gjort. Htr. **inatsivoĸ**, kan ogsaa bruges om: giver Love (udsteder Befalinger).
***inatsissartut**, Pl. en lovgivende Forsamling; Stænder; Parlament.
inatsit, et Bud (Budets Ord eller Form); Pl. m.S. **inatsisai**, hans Bud; det, han sagde, idet han bød. Pl. u.S. **inatsisit**, en Samling af Bud; Loven.
inatsisigâ, udsteder ell. har udstedt det Bud (i de Ord ell. i den Form).
inatsíssutigâ, byder ell. udsteder et Bud desaarsag ell. desangaaende.
inássut, et Bud; det Paabudte; Sagen, hvorom, og Ordene, hvormed der udstedes Bud ell. Befalinger (Budets Indhold eller Hensigt).
inássutigâ, udsteder Bud ell. Befaling angaaende det; byder det (at skulle skee). inássutigâ autdlarĸuvdlugit, hans Bud var det eller gik ud paa, at de skulde drage bort.
inerterpâ, htr. **inerterivoĸ**, 1) forbyder ham; fraraader ham (-rĸunago). Kan ogsaa bruges om: 2) optugter ham (ved at forbyde det, som har skadelige Følger); og da helst med Aff. -tarpoĸ: **inertertarpâ**.
inerterut, Forbud; et forbydende Ord (parall. inatsit).
inerterĸut, Sagen, hvorom, og Ordene, hvormed der udstedes ell. er udstedt Forbud (parall. inássut). tamána inerterĸutigâ tigorĸunago, om det har han givet et Forbud, at det ikke maa tages. (Forskjellen imellem disse Ords Betydning synes dog mere begrundet i Sprogbrugen end i Ordenes Dannelse).
inerterseriarpoĸ, er føielig; aflader strax fra det, der blev ham forbudt.
inerterserîpoĸ, ts. er tvær ell. modvillig; bliver ved at gjøre, hvad der er forbudt ham.
inatserîpoĸ, ts. gjør seent, hvad man befaler ham ell. beder ham om.
inârpâ s. inerpâ.
inarpoĸ, lægger sig ned paa Siden (især for at sove); spec. gaaer tilsengs. ínartarfia, hans Sengetid.
ináupâ, lægger sig med den (ilagalugo ínarpoĸ); spec. lægger sig ell. ligger hos en Kvinde; besover hende.
ínarnerdliorpoĸ, ligger ilde.
ínartípâ, lægger det ned paa Siden (eller hvad man tænker sig som dets Side; en livløs Ting); spec. bringer ham tilsengs (et Barn).
inangavoĸ, ligger (paa Siden); har lagt sig; spec. er gaaet tilsengs. ína-

-ngavia, Stedet, hvorpaa han ligger; hans Leie ell. Seng.

inardlugpoĸ, (egentl.: lægger sig ilde eller forkeert; men bruges kun i overført Betydning): er i Ulave; er ikke i sin rette Stand, ell. som den bør være; er paa en eller anden Maade i en ilde Forfatning eller Tilstand. (Bruges baade om Levende og Livløst, og saavel om physisk som aandelig Ulave).

inardlût, det, hvorved Nogen ell. Noget kommer ud af sin rette Tilstand.

ínardlûtigâ, kommer ud af sin rette Tilstand ell. i en ilde Forfatning ved det ell. af den Grund.

ínardluk, den forkeerte Side, nemlig tilvenstre for Kajakken. Bruges som ilorfaĸ (s. S.): ínardlungmut nauligpara, jeg fatte fast i den (Sælhunden) tilvenstre for Kajakken.

inardluipoĸ, ts. er uden Noget i Ulave, der er Intet paa den eller det, som ikke er, som det bør være; er feilfri.

***inardluissut**, det, hvorved Ulave ell. ilde Forfatning forhindres: Net og Netfærdighed (ved Siden af iluarneĸ, som sagdlusuissut ved Siden af ilumôrneĸ). ínardluissutiga ell. ínardluissutigssara, min Net; det, hvorved jeg forhindres ell. skal forhindres fra at komme i en ilde Forfatning.

inardlerpâ, 1) faaer det ud af Lave (en livløs Gjenstand ved forkeert Behandling); 2) forurretter ell. fornærmer ham. U. S. pass. Htr. ínar-dlîvoĸ.

ínardliorpoĸ, kommer i Ulave eller i en ilde Forfatning; bliver ilde faren.

ine, m. S. **inâ**, dens ell. dets Sted. Bruges i den videste Betydning; saal. om: Bolig (u. S. spec. en Stue eller et Værelse); Opholdssted; Liggested; Leie; Plads; en Fugls Rede 2c.; ogsaa om Stedet, hvor Noget har ligget ell. siddet, naar det har efterladt sig Spor (f. Ex. naar En er falden i Sneen). árĸatit agssangnut inigdlit, Vanter med Steder til Fingrene ɔ: Fingervanter.

inigssaĸarpoĸ, har et Sted at være paa; der er Plads til ham ell. det.

inigssiorpâ, gjør en Plads tilrette til ham ell. det. U. S. refl. — til sig.

inigssarsiorpâ, søger den et Sted at være paa. U. S. refl. søger sig et Sted.

inigssarsivâ, finder et Sted til ham eller det. U. S. — til sig.

inigssaisuavoĸ (mindre almindelig inaisuavoĸ), har intet blivende Sted; er huusvild.

inigssáinaĸ (som kun er til Sted) kan, naar Talen er om Tal, passende bruges om: et Nul.

inituvoĸ, indtager en stor Plads, (f. Ex. en vidtløftig Bygning; en udstrakt Skov og Lignende).

inigtorpâ, gjør dens Plads større.

inípoĸ (-mut), kommer i Huus til Nogen (en Reisende eller Fremmed); faaer Herberg.

inivfigâ, er i Herberg hos ham.

ineĸugâ, finder det nydeligt ell. smukt (noget Smaat; især et lille Barn). Som Htr. bruges undertiden **ineĸúpoĸ**.

ineĸunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, er nydelig.

inerpâ, har gjort det færdigt. — — U. S. **inerpoĸ**, t. 1) er færdig; 2) er fuldvoxen; 3) er moden.

inârpâ, gjør det fuldfærdigt (et Arbeide, som var næsten færdigt, men bleven afbrudt).

inerípâ, har gjort det ganske færdigt. Mest u. S. **inerípoĸ**, t. 1) er ganske færdig; 2) er aldeles fuldvoxen; 3) er ganske moden.

ineritípâ, modner den (Jorden sin Afgrøde; Træet sin Frugt).

inerititaĸ, Pl. m. S. **inerititai**, dens Modnede ɔ: dens Frugter. Kan ogsaa bruges i aandelig Forstand, f. Ex. om Aandens Frugter.

inertorpai, gjør mange Ting færdige efter hverandre i en kort Tid.

ínerpâ s. inivâ.

ínersorpai s. inuk (tilsidst).

inerterpâ &c. s. inápâ.

inimigâ, undseer sig for at tage eller forlange ell. benytte det, fordi det tilhører en Anden, eller fordi en Anden gjør Krav paa det ell. har bestemt det til Noget; respecterer det som en Andens Eiendom ell. Krav.

inimingnerpâ, siger iforveien, at han vil have ell. bruge det i sin Tid (Noget,

som hidtil ingen Eiermand havde, eller som kan benyttes, af hvem det skal være), for at ikke en Anden skal tage det imidlertid; beder sit Krav paa det respecteret.
ínisaκ, s. d. F.
inivâ, hænger det op eller breder det ud for at tørres (vaade Klæder). — — U. S. pass.
iniorarpai og **iniorκarpai**, spreder dem ud 2c. for at tørres (Lodder, Torv eller Andet, som bestaaer af en Mangfoldighed); bl. A. hænger Vask op til Tørring.
inisaκ, 2. kun i Pl. **initsat**, en Hække, som hænger under Loftet over Lampen ell. Kakkelovnen, til at tørre de vaade Klæder paa.
inisaussat, Pl. en Ild-Rist.
inerpâ, udspiler det (et Skind, som skal tørres) i en dertil gjort Ramme, til hvilken det strammes med Remme.
inerfik, en saadan Ramme til at udspile Skind i.
iniut, Remmen, hvormed Skindet strammes til denne Ramme.
inorpâ, 1) naaer det ikke ell. kan ikke naae det (Noget, som er for høit eller for langt borte; 2) kan ikke indhente ham eller det. kúmut inorpara, jeg kan ikke naae saa høit op. erκarsautivta inorpât, vore Tanker kunne ikke naae det ɔ: ikke fatte det. Htr. **inorpoκ**, naaer ikke de andre i Væxt eller Alder; især: er ikke fuldvoxen.
inornarpoκ, man naaer ikke ell. kan ikke naae dertil; han eller det er uopnaaelig (ell. og ufattelig, s. d. Forrige).
inornarssusek, 2. m. S. **-ssusia**, 1) dets (en Sags ell. Tings Uopnaaelighed; 2) hans Uopnaaelighed ɔ: hans Majestæt.
inungavoκ, Prov. staaer tilbage for de Andre; er altfor ringe til at kunne komme i Betragtning. Et andet inungavoκ s. under inuk.
inungáipoκ, ts. (Prov.?) viser sin Stolthed mod Nogen; seer med Ringeagt paa En.
inũpoκ, t. er for kort; naaer ikke til det, som det skulde naae til (en Fiskesnøre; en Teltstang; en Baadshage og Lignende).
inorssarpoκ (anal. ajorssarpoκ), kommer tilkort; kan ikke holde Trop; maa blive tilbage.
inortorpâ, kommer for seent til at træffe ham endnu; traf ham ikke mere; spec. har ikke oplevet ham; er født, efter at hiin var død.
inuk, 1) m. S. **inua**, dens Ihændehaver; dens Besidder eller Eiermand. máninp inua, Æggets Ihændehaver ɔ: Ungen i det. kilaup inua, Fnatblærens Ihændehaver ɔ: Fnatmiden i den. κáinap inua, Kajakkens Ihændehaver ɔ: dens Eiermand. igdlup inua, Husets Eier. igdlup inue, Husets Beboere. nunap inue, Landets Ihændehavere ɔ: dets Indbyggere (Indfødte). — — — 2) u. S. **inuk**, et Menneske (som Jordens Ihændehaver; jvf. me); spec. en Grønlænder (som dette Lands Ihændehaver; jvf. kalâleκ). (De hertil hørende Ord følge her i alphabetisk Orden i to Hold, neml. de af inûvoκ dannede særlig tilsidst.
inersorpai s. u. inulersorpai.
inoκarpoκ, 1) det ell. den (Tingen) har en Eiermand; det eies af Nogen; 2) det (Landet, Stedet, Huset) har Mennesker; enten: a) det er beboet; eller: b) der er Nogen. inoκángila? er der Ingen? (naar man kommer ind uden at see Nogen).
inoκajuitsoκ, et Sted, hvor der aldrig opholder sig Mennesker, ell. som aldrig har været beboet.
inoκat, m. S. **inoκatâ**, hans Medmenneske.
inoκut, Pl. m. S. **inoκutai**, hans Huusfolk; hans Familie; de, som høre til hans Huusstand. inoκutigît nâlagât, Familiens Overhoved.
inorerpoκ, s. myrder; ombringer Mennesker (gjør en Profession deraf). Jvf. u. inuarpâ og inugpoκ II.
inorersoκ, en Morder af Profession; En, som har dræbt adskillige Mennesker. Jvf. u. inuartoκ og inugtalik.
inordlugpoκ, er et vanført ell. vanskabt Menneske. S. u. inugigpoκ.
inororpoκ, voxer til; opvoxer. (Egentl. maaskee: gaaer sin Menneskegang iblandt andre Mennesker; s. d. F. og jvf. pe--rorpoκ).
inororsarpâ, lader ham opvoxe hos

sig, ell. har ham hos sig under hans Opvæxt; opføder ham (uden Hensyn til Opdragelse, hvilket Begreb derimod ligger i perorsarpâ, s. S.). U. S. pass. d. S. s. inororpok.

inororsarfik, m. S. **-rfia,** Stedet, hvor han er opvoxet.

inorôrpok og **inororsârpok,** (Prov.?) optager Folk hos sig; er gjæstfri.

inorrôrpok, (egentl.: gjør sig vigtig som Menneske; s. perrôrpok), forvandler sig for nogen Tid til et Menneske og agerer Menneske (en Fugl eller et Dyr efter den grønlandske Fabel).

inorujuk, et udskudsmæssigt Menneske ɔ: et Menneske, som synes af ringere Duelighed end de Andre, f. Ex. En, som ikke eier Andet end det, han gaaer og staaer med; ell. En, for hvem ædlere Følelser synes at være fremmede ɪc. Pl. **inorujuit** er ikke saa stærkt et Udtryk som: Menneskehedens Udskud eller Folkets Bærme (da denne Samfundsklasse her saa at sige er ubekjendt), men nærmer sig efter Forholdene noget dertil. Jvf. n. inupiluk. — Affixet -nguak ophæver det Hadefulde: **inorujú-nguit,** ringe Folk; Folk, som man neppe kan troe, at en Større vilde værdige nogen Opmærksomhed. (**inoru-jugssuak** er: et uhyre stort Menneske).

inorusek, 2. en Bjergtrold (af dem, som skulle opholde sig paa steile Steder og kunne smutte ind i Klippen).

inuarpâ (anal. agdluarpâ, niakuarpâ), aflivер ham; dræber ham (et Menneske). S. o. inorerpok. Htr. **inuarpok.**

inuartok, en Morder; en Drabsmand. S. o. inorersok.

inuarutdligak, 2. en Dvergtrold (et Slags smaa bitte Mennesker, som menes at opholde sig i ubeboede Egne eller i Bjergkløfter, og som tillægges adskillige overordentlige Færdigheder, bl. A. at kunne trække Landet sammen i en Bunke og saal. formindske Afstandene paa deres Reiser, o. a. M. Fortællingerne om dem minde om „Nisserne").

inuerpâ, skiller det ved dets Eier eller Ihændehaver (f. Ex. tager Kyllingen ud af Ægget). U. S. pass.: er skilt ved sin Eier.

inuernek, 3. Noget, som er skilt ved sin Eier; især: Tøi eller Gods (Værktøi, Vaaben, Baad ɪc.), hvis Eier er død.

***inuerniak,** En, som søger at skille sig ved (ɔ: at sælge) Mennesker: en Slavehandler.

inuerúpâ, gjør det mennesketomt (et Sted); enten: tager hele Befolkningen eller Levningen af den med sig; eller: fordriver ell. udrydder den aldeles. Jvf. n. inuiarpâ. U. S. pass.: er bleven uden Mennesker (Stedet); der er Ingen mere tilbage.

inuerúnek, 3. et før beboet, nu øde Sted; et Sted, som er forladt af Mennesker.

inugfik, Pl. m. S. **inugfê** (af inug-pok I; s. n.), Folk, som han underveis kom til og blev en Tidlang hos (f. Ex. en Nat over).

inugiak s. n. inuiak.

inugigpok, s. er et smukt ell. velskabt Menneske. S. o. inordlugpok.

inugpagssuit (af inugpak, omtr. d. S. s. inuiak), Pl. en Mængde Folk; mange Mennesker.

inugpok I, kommer til Folk (paa sin Reise); faaer Mennesker til sig (den, som var ene). S. d. F.

inugpok II, fanger eller nedlægger et Menneske (anal. nánugpok). Muligt, at dette og det Forrige egentlig ere Eet, og den fælles Betydning: fanger (= faaer, erholder paa en eller anden Maade) et Menneske til sig.

inugsiak, et erhvervet ell. kjøbt Menneske (s. n. inugsivok Nr. 3); en Træl; en Slave.

inugsiarnerpok, s. er venlig; er omgængelig (høflig ɪc.); taler vel til En.

inugsiarnîpok, ts. er uvenlig eller uomgængelig; taler ikke til En ell. gaaer af Veien for En.

inugsivok, 1) faaer et Menneske at see; faaer Øie paa Nogen (paa sin Vandring; eller der, hvor man kommer); 2) skaffer sig et Menneske til at være hos sig; 3) kjøber et Menneske.

inugsuk, et opreist Tegn, som i Frastand ligner et Menneske; en Varde.

inugsugak, 2. (anal. ivigak, orpigak), en Høstak.

inugsugaliarai ell. **inugsugkia-rai** (ivigkat), sætter Hø i Stakke.
inugssuaĸ, et stort Menneske; en Kæmpe.
inugtaĸ I, (af inugpoĸ I; s. o.) Pl. m. S. **inugtai**, hans Folk; enten: det Folk ell. den Befolkning, som han hører til (hans Landsmænd); eller: —, som hører til ham (f. Ex. som Undersaatter). Gûtip inugtai, Guds Folk.
inugtaĸ II, (af inugpoĸ II; s. o.) et dræbt Menneske.
inugtalik, 3. ell. helst **inugtalig-ssuaĸ**, en Drabsmand, En, som har slaaet Nogen ihjel. Jvf. o. inorersoĸ og inuartoĸ.
inugtûmassoĸ, en Menneskeæder.
inuiak (omtr.: et Menneske med Flere), Pl. **inuiait**, ell. Prov. **inugiait**, 1) Folk i Mængde; en Menneskemasse; og ved indført Brug: 2) et Folk; en Nation. **inuiaĸatigît**, Folkeslag med hverandre; Nationer (i Fleertal).
inuiagpoĸ (Prov. inugiagpoĸ), er opfyldt af Mennesker; der er en Masse af Mennesker deri (et Huus; en Baad). inuiaĸaugut, vi havde en Masse Mennesker inde hos os.
inuiarpâ, blotter det for Mennesker; affolker det, især ved Magt ell. Vold (altsaa f. Ex. i Krig). S. o. inuerúpâ.
inuilaĸ, 2. og (sjeldnere) **inuilâĸ**, et Sted eller en Egn, hvor der ingen Mennesker er uden En selv; et ensomt Sted. inuilâĸ kan passende bruges om: en Ørken.
inuilarsiorpoĸ, 1) søger Ensomhed eller ensomme Steder; 2) boer ene paa et Sted.
***inuilârsioĸatigît**, Pl. en Karavane.
inúkutigá, driller ham; spotter ell. forhaaner ham i Gjerning (f. Ex. ved at løbe med hans Tøi, eller ved at kaste Stene i hans Huusgang etc.). Jvf. mitagpâ ff. og asigssorpâ.
inukutdlerpoĸ, s. 1) besvimer; 2) faaer et Krampeanfald, hvorved han taber Bevidstheden; især: faaer et epileptisk Anfald. Jvf. n. inûserdlerpoĸ.
inulersorpai og **inersorpai**, forsyner hvert af dem især med Mennesker ɔ: befolker dem (Lande ell. Steder).
inungavoĸ, Prov. bærer sig ad som en Grønlænder (nemlig som en af Landets Indbyggere). Et andet inungavoĸ s. under inorpâ.
inungmatauvoĸ, er en inungmatak (med samme Endelse som i pikatak, altsaa egentlig maaskee: er En, som ikke bryder sig om sin Menneskehed ell. om Mennesker; og kan saaledes betyde Forskjelligt, men altid noget Ondt. Undertiden eller af Nogle bruges det om at leve vellystig ell. i Overdaadighed (s. n. inuvdluarnerdlugpoĸ), af Andre derimod om at være næsviis.
inungniaĸ, (af inugpoĸ II; s. o.), En, som gaaer paa Jagt efter Mennesker; er vel det passende Ord for: en Bandit; en Stratenrøver; en Stimand (som anfalder Folk og truer deres Liv, ell. og efter Omst. slaaer En ihjel).
inúngorpoĸ, bliver et Menneske; bliver født. S. n. inûvoĸ.
inúngorfik, m. S. **-fia**, hans Fødested eller Fødeland.
inupiluk, et ondt eller nederdrægtigt Menneske; en Skurk; en Kjeltring. Jvf. silaitsoĸ (siláipoĸ).
inûssaĸ, en Menneskelignelse; spec. en Dukke.
inûssaliaĸ, en gjort Menneskelignelse; spec. et udskaaret ell. udhugget ell. støbt Menneskebillede: en Statue.
inuvaĸ, 2. m. S. **inuvai**, hans eller dens Tæer (et Menneskes ell. et Dyrs). Undtagelsesviis bruges det ogsaa om Fingrene: agssaisa inuvait, hans Hænders Fingre (ellers kun agssai, s. S.). U. S. Pl. **inuvkat**, 1) Dambrikker; 2) Prov. Spillekort (ellers natdlukátan--tit, s. S.). Benævnelsen hidrører fra, at tidligere Knoklerne af Sælhundenes Tæer brugtes til Spil.
inuvtaĸ, m. S. **inuvtâ**, den dertilhørende Eiermand ell. (levende) Besidder. ĸáinap inuvtâ, Manden i Kajakken (imedens den er paa Søen). tumisiga--luardlunga inuvtainik takussaĸá--ugilanga, jeg traf vel Spor, men faae Intet til det (Menneske ell. Dyr), som de hidrørte fra.
inûvoĸ, 1) er et Menneske; 2) er født; 3) lever. Den sidste Betydning er den

langt overveiende, og bruges Ordet i denne undertiden ogsaa om Dyr.

inôĸat, m. S. **inôĸatâ**, den, som lever med ham; bl. A. hans Samtidige.

inûârpoĸ og **inûjuârpoĸ** (Prov. med kort a), bliver ved at leve; overlever sine Samtidige, ell. lever igjennem flere Slægter; lever og lever endnu. Udtrykker mere end inûmersorpoĸ og inû-nertuvoĸ, s. n.

inûlerpoĸ, begynder at leve; kommer til Verden; fødes. inûleramale sule takúngilara, end siden jeg har begyndt at leve, ɔ: i al min Levetid, har jeg endnu ikke seet den.

inûmarigpoĸ, s. egentl. omtr.: er særdeles godt levende ɔ: befinder sig inderlig vel; er kvik.

inûmarigsarpâ, opliver ham; vederkvæger ham.

inûmersorpoĸ, lever længe; faaer et langt Liv.

inûnarpoĸ, 1) man lever. sule ta-mássa inûnarpoĸ, man (ɔ: jeg) lever endnu. 2) man lever derved ell. dermed; det lader sig forene med Livet. nàpaut inûnángitsoĸ, en dødelig Sygdom.

inûneĸ, 3. Livet; det at leve. — M. S. **inûnera**, hans Liv i dets Fremgang; 1) hans Levnet; 2) hans Livs Varighed. inûnigssaĸ nalunaĸaoĸ, man er aldeles uvidende om, hvorlænge man skal leve. inûneĸ nâgssáungitsoĸ, det evige Liv (hisset; jvf. n. inûssut).

inûnerdlugpoĸ, fører et slet Levnet, og især Skjørlevnet.

inûnertuvoĸ, lever længe; enten: 1) lever mange Aar; opnaaer et langt Liv; eller: 2) er seiglivet; skilles ikke let ved Livet (f. Ex. en Syg, som alt i længere Tid var opgivet).

inûseĸ, 2. m. S. **inûsia**, hans Natur; hans Leveviis; hans Liv i dets Ytringer; hans Maneer.

inûserâ, har det til sin naturlige Vane; det hører med til hans Natur ell. Leveviis ell. til hans Liv, saaledes som han nu har det.

inûserdlerpoĸ, (egentlig: faaer sin Natur forstyrret ell. krænket; men bruges kun om): faaer Ligfald; faaer epileptiske Tilfælde. Bruges ofte i slæng med inu-kutdlerpoĸ; men gjælder dog egentlig om en stærkere Grad af samme Sygdom, især naar En faaer det oftere (inûserilerdlugo).

inûserdliorpoĸ, kæmper med Noget, som forstyrrer hans Liv i dets Ytringer; har Modgang i Livet; lider Gjenvordighed.

inûserdliornarpoĸ, 1) man lider Gjenvordighed; 2) — derved eller deri (som inûnarpoĸ). sila mána inûser-dliornartoĸ, denne Verden, fuld af Gjenvordigheder.

inûsugpoĸ, (egentlig vel: er livslysten; men bruges kun i Betydning af): er ung; er et ungt Menneske.

inûsugtut, Pl.; Prov. **inûsuit** (af inùsuk), de unge Mennesker; Ungdommen.

inûssuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, hans Liv, hans Væren levende.

inûssut, det, hvorved man lever; Livsaarsag; 1) den indre Livsgrund: Livsspiren eller Livskilden i den Levende; 2) det ydre Middel, som vedligeholder Livet: Levnetsmiddel (s. n. inût). inûssut nâgssáungitsoĸ, evig Livsaarsag ɔ: det evige Liv (neml. enten dets Begyndelse i dette Liv, eller forsaavidt Spiren dertil i sin Fuldendelse bliver identisk med selve Livet. S. o. inûneĸ).

inûssutigâ, har det til Livsaarsag; lever derved ell. deraf; hans Liv bestaaer deri ell. opholdes derved (dog især: bestaaer deri; s. d. F.).

inût, det, man lever af; eller helst:

inûtigssaĸ, det, man har at leve af; Levnetsmiddel. — Dette uregelmæssig dannede Ord er paa en ganske heldig Maade i en Deel af Landet kommet i Brug ved Siden af det regelmæssige, saaledes at ved inûssut i Regelen forstaaes en aandelig Livsaarsag, ved inût derimod det materielle Livsophold; men oprindelig har inûssut begge Betydninger og bruges ogsaa endnu saaledes i en Deel af Landet.

inûtigâ, lever deraf; hans Liv opholdes derved.

inûtuinarpoĸ, lever bestandig; lever evig.

inûvfik og **inûvik**, 1) Fødested (i denne Betydning bruges dog meest inú-

-ngorfik, f. S.); 2) Fødselsdag (i denne Betydning almindeligst inûvik); 3) Levetid; den Tid, man har levet (helst inûvfik). ukiut inûvfigissáka, de Aar, jeg har levet.

inûvdluarpoĸ, lever vel; enten: lider ingen Mangel; trykkes ikke af ydre Savn; eller: lever lykkelig og fornøiet; trykkes ikke af indre Savn ell. Nød.

inûvdluarnerdlugpoĸ, lever vel paa en slet eller forfængelig Maade: lever overdaadig eller i Vellyst; ell. søger Velleonet i sandselige Nydelser.

ínga f. ika.

ingagpoĸ, overskrider Maalet (det, som før var under det). Bruges sjelden; ogsaa de Følgende ere kun i en Deel af Landet almindelige og erstattes ellers ved andre Ord; f. kakagpoĸ og sualugpoĸ og Afledningerne deraf.

ingagtípâ, 1) faaer det til nu at overskride Maalet (f. Ex. ved at fylde det saaledes, at det løber over; eller ved at flytte det, som skulde flyttes, for langt hen ꝛc.); 2) faaer det til at blive værre istedetfor bedre. U. S. **ingagtipoĸ**, er bleven værre, end det var før (f. Ex. en Sygdom).

ingassagpoĸ, har overskredet Maalet med Noget ell. giort for meget ved Noget; især: har spiist for meget, saa han faaer ondt af det.

ingassáupâ og **ingagtáupâ**, gjorde for meget ved det; kom til at overskride Maalet med det.

ingagpatdlâĸaoĸ, er altfor slem; gaaer altfor meget ud over Maalet.

ingaugmik (Mod. adv.), endmere; overskridende det Forriges Maal. Bruges i nogle Egne omtrent eensbetydende med akingmik, f. S.

ingalagpâ, undgaaer det.

ingalaugniarpâ, søger at undgaae det.

ingalagssáungilaĸ, kan ikke undgaaes.

ingerdlavoĸ, bevæger sig i sin bestemte Retning; kommer videre frem; gaaer fremad eller bevæger sig frem; gaaer videre (modsat unigpoĸ). Bruges om hvilkensomhelst fremadgaaende Bevægelse, ogsaa om Væxt, og især om at komme frem paa Reisen. uvdlume ingerdlavdluaĸaugut, idag kom vi godt frem. ĸavunga ingerdlatitdluta, imedens vi reiste sydpaa. samûna ingerdlajumâr-putit, Du skal lægge din Vei Vesten om. nalunaerĸutaĸ sule ingerdlava? gaaer Uhret endnu?

ingerdlaĸat, m. S. **katâ**, den, som gaaer frem ell. videre tillige med ham (som reiser, naar den Anden reiser, og lægger op, naar den Anden lægger op). Jvf. ingiaĸat.

ingerdlarssorpoĸ, gaaer fremad med Magt (ustandselig og med voldsom Fart).

ingiagâ, blendes af det.

ingianarpoĸ, man blendes af det; det er blendende ell. skjærer En i Øinene.

ingiasugpoĸ, kan ikke taale et stærkt Lys (f. Ex. at see imod Solen ell. paa den solbeskinnede Snee); Lyset skjærer ham i Øinene.

ingiarpâ, kommer ham i Forkjøbet. seĸernup ingiarpânga, Solen var oppe før jeg. anorip ingiarumârpâtigut, Blæsten vil komme paa os, før vi naae hjem ell. til Land.

ingiaĸat, m. S. **-katâ**, 1) hans Medbeiler (i svagere Forstand); 2) især: hans Reisefælle; den, der reiser med ham i en anden Baad (hvor snart den Ene, snart den Anden kommer noget forud).

ingiaĸatigîgput, de følges ad (saaledes at snart den Ene, snart den Anden er noget forud).

ingiaĸátáuput, de komme hinanden gjensidig i Forkjøbet (snart den Ene, snart den Anden).

ingiaĸútáupâ, kappes med ham om at faae ell. naae Noget (især om at fange mere); er hans Medbeiler (i stærkere Forstand). U. S. **ingiaĸútáuput**, de kappes med hinanden; søge at overgaae hinanden eller at komme hinanden i Forkjøbet.

ingiatdlorpâ, gjør med ham; gjør ham Selskab (i at gaae; at reise; at synge ꝛc.; dog altid saaledes, at hver af Parterne ligesom danner et Selskab for sig). agpitoĸ ilaisa ingiatdlorpât, han istemte Sangen, og de Andre faldt ind.

ingiorpâ, omtr. d. S. f. ingiatdlorpâ, men bruges kun om Sang eller anden Musik ell. Stemme overhovedet: synger med ham; staaer ham bi i Sangen (ell. anden Musik); læser høit med ham;

følger det, som den Anden læser, ved at læse høit med.

ingik, m. S. **ingia,** dens Spids; især: 1) Spidsen af en Kniv eller en Naal eller Lignende; 2) Toppen af et spidst Fjeld.

ingigpâ, gjør Spids paa det; filer ell. sliber det spidst.

ingiarpâ, brækker Spidsen af det. — U. S. pass.

ingêrúpoĸ, har mistet sin Spids (ved Slid); er bleven but ell. rund i Enden.

ingile, en Engel.

ingimigpâ s. ingumigpâ.

ingípoĸ, t. (-mut) sætter sig ned (et Menneske).

ingivfigâ, sætter sig paa det.

ingitipâ, 1) sætter ham ned; 2) skaffer ham Sæde (-mut; enten ved at gjøre Plads for ham, ell. ved at trække Noget frem til at sidde paa).

ingoraĸ ell. **ingoreĸ,** 2. et Skind, som lægges over en Slæde, til at sidde paa.

igsiavoĸ, (-me) sidder (et Menneske; men bruges dog ogsaa om Dyr, som sidde opreist paa deres Bag).

igsiavfik, et Sted, man sidder paa; en Bænk ell. en Stol ell. Lignende.

igsiavfik ĸilálik, en Throne.

igsiavfigâ, sidder paa det.

igsiautaĸ, et Sæde; især: 1) et Kajaksæde; det Stykke Skind, som lægges i Kajakken til at sidde paa; 2) Noget, som ligner det: a) en Sadel; b) Sædet paa en Stol.

igsiautserpâ, sadler det (Dyret).

igsoraĸ, 2. en Tofte i en Baad.

igsiatdlagpoĸ, falder bag over, saa man kommer til at sidde.

igsorĸârigpoĸ, s. er ret firkantet; er vinkelret til alle Sider (baade paa den øverste Flade og paa Siderne). Synes dannet af igsoraĸ (og ligeledes i Labr.); angaaende Begrebsovergangen jvf. tor-ĸigpoĸ.

igserpoĸ, er i Færd med at sætte sig (et Menneske); 2) Prov. sidder paa Bagen (et Dyr).

igsigpoĸ, bukker sig ned i siddende Stilling, saa han sætter Bagen ud. (Kjendes nok ikke almindelig).

igsingavoĸ (tũkaĸ), Prov. staaer krum eller bøiet paa sin Stift (Harpunen).

igsingnerit (Pl. af -neĸ), de løse Stykker Iis imellem Landet og den faste Iis (som holdes brudte ved Ebbe og Flod og ved Lavvande ligesom sidde paa Stenene med Bagen udad).

igsäput (Pl. af igsâvoĸ), de sætte sig allesammen (saa mange, som der er).

ingiulik, 3. Søgang; Dønning (fra det aabne Hav).

ingiugdlerpoĸ, s. der er eller der reiser sig Dønning (af Blæst i det aabne Hav).

ingiulêrúpoĸ, der er ingen Dønning mere; Søgangen har lagt sig.

ingiuligsiorpoĸ, er ude i stærk Dønning; har Søgang at kæmpe med.

ingivterpâ s. ingumigpâ.

ingma ell. almindeligst **ingmánguaĸ,** lidt; kun ganske lidt; i en ringe Grad; sjeldnere: i en kort Tid; og med endnu mere Formindskelse: **ingmaralâránguaĸ.** ingmánguaĸ apivoĸ, der er falden ganske lidt Snee. ingmaralâránguaĸ inûvoĸ, han lever kun en ganske lille Smule ɔ: er næsten død. ingmánguaĸ najorpara, jeg var kun ganske lidt ɔ: ganske kort hos ham.

ingmatsiaĸ (som Tilraab): smaat! sagte! ikke for hidsig!

ingmakánek og **ingmakánatsiaĸ,** d. S. s. Foreg.

ingme, selv; sig selv. Er et Nomen ik med det subjective e-Suffix me, altsaa: sit ik (som maaskee er beslægtet med ika og i saa Fald omtr. kunde betyde: Hidsighed; jvf. ivdlit og uvanga). Bruges kun med App., som føies dertil 1) paa samme Maade som til ethvert Nomen med e-Suffix; nemlig: **ing-minik,** han sig selv; **ingmingnik,** de sig selv; **ingmine** og Pl. **ing-mingne,** hos ell. i sig selv; **ing-minit** og Pl. **ingmingnit,** af sig selv ell. fra sig selv; **ingminut** og Pl. **ingmingnut,** til sig selv; **ing-mikut** (baade for Sg. og Pl.), for sig selv; **ingmisut,** som sig selv; — 2) saaledes, at der til Ordet først føies endnu et Suffix af 1ste eller 2den Person og dertil Appositionen, nemlig: **ingmivnik,** jeg mig selv; **ing-**

-mivtínik, vi os selv, &c. **tamar-mik ingmíkut**, alle (hver) for sig selv ɔ: hver af dem især; **tamavta ingmíkut**, hver af os især, &c. — 3) Samtlige Fleertalsformer heraf bruges ogsaa i Betydning af: hinanden; hverandre; f. Ex. ingmingnik tusăngitsut, som ikke forstaae hverandre; — dog har denne Brug kun en begrændset Anvendelse, naar Tvetydighed skal undgaaes.

ingmíkôrpoĸ, er for sig selv ɔ: er særskilt. Sjelden (og vel mindre correct) m.S. fraskiller den; og i Pl.: tager dem hver for sig; jvf. det Følgende og atau-siákârpai.

ingmíkôrtortait (Pl. m.S.), de Afsondrede iblandt dem; — kan bl. A. bruges om: deres (sc. Ordenes ɔ: Textens) Inddelinger; Affnit, Capitler, Paragrapher &c. ingmikórtortaisa pingajuat, (Indholdets) tredie Affnit.

ingmíkôrtípâ, skiller den fra de øvrige; affondrer det. Kan ogsaa bruges om: helliger det (nemlig unddrager det den profane eller almindelige Brug).

ingmíkôrtiterpai, adskiller dem efter hverandre; sætter hver af dem for sig selv.

ingmerpoĸ (og ivngerpoĸ), t. synger sin Selvsang; nemlig den, han selv har digtet og selv skal møde sin Modstander med. (Bruges kun om Stridssangene fra den hedenske Tid).

ingmertârpoĸ (og ivngertârpoĸ), synger over paa en saadan Sang (for at indøve sig den).

ingmínguaĸ, en temmelig stor Fisk (3 til 4 Fod lang) med smal Hale, store piggede Skæl, meget store Øine og Snude som en Hai, og som forekommer i Søen paa dybt Vand. (En lille Fisk af samme Udseende skal undertiden findes i Indsøer).

ingnagpoĸ, ingnâgdlagpoĸ, ingneĸ s. ikípâ.

ingúpâ, htr. **ingutsivoĸ**, Prov. taler ilde om En.

ingumigpâ ell. **ingimigpâ**, skiller det ad; tager dens Dele fra hinanden (Noget, som var sat sammen af to eller faa, ell. som kan skilles i sine Dele saagodtsom paa eengang).

ingivterpâ og **ingnvterpâ**, skiller det ad Stykke for Stykke; tager det fra hverandre; sønderlemmer det (Noget, som bestaaer af mange Stykker, ell. som ikke kan sønderlemmes paa eengang, f. Ex. en Baad, et Huus, et Klædningsstykke &c.).

ingnvssorpoĸ og **ingnvssorar-poĸ**, gaaer fra hverandre; skilles af sig selv i sine Dele (f. Ex. en Fiskesnøre af Bindegarn, ved at den snoer sig op).

ípagpâ og ípak s. ipeĸ.

ipak, Fiber, Aare, Trevl (i Træ, Horn, Kjød &c.); m.S. Pl. **ipai**, dens Fibrer; Trevlerne, hvoraf det er sammensat.

ipagigpoĸ, har gode ɔ: parallele Fibrer; er skjært (Træ, Horn).

ipagdlugpoĸ, har forviklede Fibrer; er tværløbende ell. knudret i Aarerne.

ipakípoĸ, er smaafibret; har fine Aarer; og

ipagtuvoĸ, er storfibret; har grove Aarer (Træ &c.).

(ĸissuk) ***ipaitsoĸ**, Buxbom.

iparaĸ, ipararpâ &c. s. iperaĸ &c.

iparpâ (iga, pûgutaĸ), 1) slikker Fadet; spiser det, som endnu hænger ved Fadet ell. Gryden; ell. kradser det Sidste ud af Gryden og fortærer det med det samme; 2) i overført Betydning ogsaa om andet end Madvare: lader Intet tilbage paa ell. i det; ell. i Pl. **íparpai**, samler alle Smaastumperne.

ípat, 1) en Tilsætning foran den grønlandske Brix, hvorpaa Lampen staaer og en og anden Ting kan lægges; Lampestedet ell. Lampebordet; 2) Endebrixen i Huset (som gaaer fra Hovedbrixen til Forbrixen eller Husets Forside og tillige er det yderste Lampebord).

ípámĩpoĸ, er ell. ligger paa Lampebordet eller paa Endebrixen.

ipe, m.S. **ipia**, et Greb ell. en Hank i Noget (i en Kurv, en Spand, en Balle, Kjedel &c.).

ípikípoĸ, ts. er smal imellem Bandet ell. fra den ene Fjord ell. Indsø til den anden (en Landstrækning, som er bredere udad til).

ipintaĸ, m.S. **ipintâ**, en ganske smal (greblignende) Hals imellem en Halvø og dens Opland.

ipintak, m.S. **ipintâ** (sc. issip), Synsnerven.

ipeĸ, 3. Pl. evĸit, Smuds; Snavs; Ureenlighed (paa Krop, Klæder ell. Bo-

have); fortrinsviis: Smuds, som har dannet sig i Tidens Løb og er fasttørret; det Smuds, for hvis Skyld man vasker. Jvf. minguk.

ipertuvoĸ, er meget smudsig; er fuld af (fasttørret) Snavs.

ipînauvoĸ ell. **ipînarssûvoĸ**, er blot Smuds ɔ: er tilsnavset fra Øverst til Nederst.

ipagpâ, besudler det; tilsmudser det. — U. S. pass.

ipagsarpâ, d. S. s. Foreg., men med Forsæt eller ved mere end almindelig Skjødesløshed.

ipak, m. S. **ípâ**, Buxeklappen.

ipangmio (sc. nalunaerĸutaĸ), et Lommeuhr. (Benævnelsen hidrører fra den Tid, man havde Uhrlomme i Beenklæderne).

ipêrûpoĸ, er bleven fri for Smuds; er bleven reen.

evĸiarpâ og **ipîarpâ**, renser ham ell. det.

evĸípoĸ og **evĸiluípoĸ** (Prov.), men almindeligst **ipeĸángilaĸ**, er reen.

iperaĸ I (Prov. **iparaĸ**), 2. 1) Væge i Lampe eller Lys; 2) Mos, som bruges til Væge i en grønlandsk Lampe.

iperĸerpâ (eller iparĸerpâ), sætter Væge i den.

iperaĸ II (Prov. **iparaĸ**), en kort Harpunrem, som bruges ved Sælfangst paa Isen.

iperarpâ I (Prov. **iparar pâ**), slipper det; giver Slip paa det; neml. 1) slipper det ud af Hænderne (med Villie; jvf. sapangípâ); 2) slipper det ud af dets Brug ell. sit Eie; aflægger det (et Klædningsstykke; en Vane &c., og hvadenten det aflægges for bestandig ell. blot midlertidig).

iperagaĸ (ell. iparagaĸ), 2. sluppen af Hænderne.

iperartaĸ (ell. iparartaĸ), aflagt.

iperarpâ II (Prov. **iparar pâ**), slaaer ham med en Pidsk eller Lignende (1 Gang). — Der er aabenbart en Lighed imellem at slippe Noget af Hænderne og at slaae med en Pidsk; men den næsten modsatte Betydning, som Suffixet har i dette og det foregaaende Ord, synes at tale imod den Antagelse, at begge skulde være eet.

iperartorpâ (ell. iparartorpâ), slaaer ham med gjentagne Pidskeslag; pidsker ham.

iperartornerit (ell. iparartornerit; Pl. af -neĸ), Ribler eller Strimer af Pidskeslag.

iperautaĸ (ell. iparautaĸ), en Pidsk; en Svøbe; egentlig: dens Snert ell. Rem.

iperáupâ (eller iparáupâ), slaaer det imod Noget (noget Bøieligt, som man holder i den ene Ende ligesom en Pidsk; — 1 Gang).

iperáussorpâ, banker det ud, ved at pidske med det paa Noget (-mut; for at faae det til at falde, som er i eller paa det).

iperârpoĸ, Prov. vader igjennem grundt Vand ell. en sumpet Mose. Jvf. nalorârpoĸ

iperâriaĸ, 2. Prov. et grundt eller sumpet Vadested.

iperigpâ, s. ligger med sin ene Ende paa dens ene Ende og i samme Retning, saaledes at Enderne have fat i hinanden ell. kunne forenes. U. S. i Sg. htr.; og i Pl. recipr.: deres Ender have fat i hinanden eller ligge paa hinanden. — Jvf. pakinigpâ af pagpâ.

iperigsipâ, ell. i Pl. **iperigsípai**, lægger den ell. dem saaledes, at Enderne faae fat i hinanden (f. Ex. en Steen i Muren, ell. to Stykker Træ, som skulle skæftes sammen).

íperpai s. iverpâ.

ipigpâ, anvender Løftestang paa det. (Bruges ikke saa meget som de Følgende deraf dannede).

ipípâ, flytter det fra dets Sted ell. ud af dets Retning ved Hjælp af Løftestang ell. Lignende; især: dreier ell. svaier Fartøiet (Baad, Skib), enten ved at vrikke med Styreaaren, ell. ved at lægge Roret paa Siden.

ipigtarpâ, anvender gjentagne Gange Løftestang paa det.

ipiterpâ, flytter det ved gjentagen Anvendelse af Løftestang ell. Lignende (lidt efter lidt).

ipigtaut, en Løftestang, og hvad der anvendes paa samme Maade: et Brækjern; en Haandspage; en Roerpind &c.

ipigtaivik, et Ankerspil (med Haandspager; ellers ogsaa amôrfik, s. S.).
ipitarĸúpâ (nisune), faaer sit Been imellem to Stene, idet han gaaer, eller falder med det samme, saa det kommer til at virke paa dem som en Løftestang (og kommer mere ell. mindre til Skade).
ipugpoĸ, roer (med en Aare, som har eet Aareblad; jvf. paorpoĸ); sidder og roer. M. S. **ipugpâ** og formodentlig ogsaa **ipúpâ**, roer den (Baaden). — Part. Pass. almindeligst ipugaĸ.
iput, en Aare (til en Konebaad eller en europæisk Baad).
ipusiorpoĸ, gjør en Aare.
ipuserpâ, 1) forsyner den med Aarer (Baaden); lægger Aarerne ud; — — 2) u. S. forsyner sig med Aare ɔ: sætter sig ned for at roe.
ipuserfik, 1) en Aarerem (paa Konebaaden); 2) en Aaretol; en Aarestrop.
iputaerpâ (umiaĸ), skiller den ved dens Aarer ɔ: tager dem ud af Stropperne. U. S. 1) er skilt ved sine Aarer (Baaden); 2) skiller sig af med en Aare ɔ: sælger en Aare.
iputaiarpâ (umiaĸ), tager Aarerne ud af Baaden (naar den skal trækkes paa Land). U. S. 1) pass. 2) brækker sin Aare. mardlungnik iputaiarpugut, vi fik to Aarer brækkede.
ipigpoĸ, t. er skarp (en Kniv, Saug, Øxe &c.).
ipigsarpâ, gjør den skarp (enten ved at slibe ell. file ell. hvæsse den).
ipigsivoĸ, er bleven skarp.
ipigsáunaĸ, en Musling af Hjerteskælslægten (Cordium).
ivkîpoĸ, ts. er sløv; er stump.
ivkîtdlivoĸ, er bleven sløv ell. stump.
ipikípoĸ s. ipe.
ipiueĸ, 3. m. S. **iperna**, Kjødet nærmest ved Benet; Beenhuden og det Kjød, som den umiddelbart er voxet sammen med.
ipipâ s. ipigpâ.
ipiutaĸ og ipiutak s. ipe.
ipivoĸ, kvæles; døer af Mangel paa Luft (i Alm. uden Hensyn til Anledningen). Jvf. kimipâ og tupipoĸ.
ipitípâ, lader ham kvæles; kvæler ham; dræber ham ved Kvælning (paa en ell. anden Maade).

ípernaĸ, en Myg.
ipisarpâ og **ivsarpâ**, vil kvæle ham; gjør Noget ved ham, som ved Fortsættelse vil have til Følge, at han kvæles.
ivsánguvoĸ, er trangbrystig; kan ikke ret drage sin Aande.
ivsángunarpoĸ ell. **-nakaoĸ**, man bliver trangbrystig i det ell. af det (f. Ex. af fordærvet Luft eller af Hede).
ivsarut, Bindsel om Snuden paa et Dyr.
ivsaruserpâ, binder det (Dyret) om Snuden.
ipo, m. S. **ipua**, dens Skaft; det lige Udstaaende, hvorved man tager den ved at tage omkring med Haanden (saaledes paa en Kniv, Fiil, Øxe, Hammer, Ishugger og Lignende, men ikke paa en Bøsse (s. kissugtaĸ), og heller ikke paa noget af Kajakredskaberne). — — — U. S. spec. (Prov.) Skaftet til en Lyster.
ipuarigpoĸ, s. har et smukt Skaft (en Kniv ell. Fiil).
ipulik, 3. 1) som har Skaft. 2) spec. en Vegsteensgryde med Haandtag som et Skaft.
ipuligaĸ, 2. (egentl.: hvorpaa der er sat Skaft), Spidsen til en Sælhundelandse (nemlig Beenspidsen med dens Jernod).
ípoĸ, t. er. Bruges kun i Forbindelse med ĸanoĸ, ima og taima, sôrdlo og Appositionerne -tut og -me (-ne). Jvf. ilivoĸ, ima og ĸanoĸ. ĸanoĸ ípa? hvorledes er han? ima ípoĸ ell. imái-poĸ, er saaledes. sôrdlo táuna itoĸ, taimátaoĸ áipâ ípoĸ, saaledes som denne er, saaledes er ogsaa den Anden. pekángitsutut ípoĸ, den er, som om den ikke var der. pavanîpoĸ (pavane ípoĸ), det er deroppe. uvavnîpoĸ, han er hos mig. Undertiden (især efter -tut) bruges det med Suff. i Betydning af: er for ham som —; har ham ligesom til —; f. Ex. katángutivtut ípara, jeg har ham ligesom til Broder, ell. jeg er for ham, som om han var min Broder.
igâ, synes, at den er saa ell. saa. Bruges saagodtsom kun efter ĸanoĸ, f. Ex. ĸanoĸ igaiuk? hvorledes synes Du, at den (ell. det) er? kan Du bruge den paa den Maade? ĸanoĸ igingilara, jeg synes hverken godt eller ilde om den; den er mig aldeles ligegyldig.

isivoĸ, bliver saa ell. saa; og m.S. **isivâ**, faaer det til at blive saa ell. saa. Bruges med ĸanoĸ ell. ima ell. -tut, f. Ex. ĸanoĸ isivdlugo nāmalísava? hvorledes skal man faae det til at blive nok? imaisivdlugo pisavat, saaledes skal Du faae det til at blive, ell. saaledes skal Du tage fat paa det (som nu vises). su--jugdlersut isivdlugo toĸúpâ, han myrdede ham, saa han blev som den Forste (ligeledes myrdede. Jvf. ilivoĸ).

iserpoĸ og **iserpâ**, omtr. d. S. f. **isivoĸ** og **isivâ**, og bruges paa samme Maade, men ikke almindelig.

ituarpoĸ, er ell. forbliver, hvor ell. som han er. Med -me, -tut og ima f. imáituarpoĸ.

ituinarpoĸ, er stedse. Med ima, -me og -tut. Aleneſtaaende svarer det til: er evig; bliver ell. bestaaer i Evighed.

ímersorpoĸ, er længe; varer eller bestaaer længe. (Bruges som det Foregaaende).

erĸigpoĸ, s. er vel faren; har Fred. Bruges sjelden ell. ikke almindelig; derimod:

erĸigsivoĸ, bliver vel faren ɔ: faaer ell. har faaet Fred.

erĸigsinek, 3. Fred (som absolut Begreb: det at have faaet Fred).

erĸigsissusek, 2. m.S. **-ssusia**, hans Fred; den Fred, han har i sig. Jvf. iluarssusek.

erĸigsisarpâ, skaffer ham Fred (ved Trøst ɛc.).

erĸigsisípâ, lader ham faae Fred; giver ham Fred. **erĸigsisitdlisit**, Opt. han (som kan give Fred) give Dig Fred ɔ: Fred være med Dig!

erĸigsivígâ, 1) har Fred i ham eller ved ham; 2) har Fred med ham; 3) har fundet Fred der (paa det Sted).

erĸigsivigssaĸángilaĸ, har ingen Fred; kan intetsteds ell. ingensinde finde Fred.

***erĸigsivigssioĸatigâ**, slutter Fred med ham; og **-ĸatigîgput**, de slutte Fred med hinanden.

Ipúmerpoĸ, s. lukker Munden.

ipúmingavoĸ, holder Munden lukket.

ipugpoĸ, iput &c. f. ipigpâ.

Isagpoĸ, udstrækker Armene. — — — M. S. 1) udstrækker Armene derover; favner over det; 2) udstrækker Armen derefter; rækker efter det; 3) udstrækker Armen til ham ɔ: slaaer ham i Ansigtet („langer ham En"); 4) agssang--minik isagpâ, spænder over det med Fingrene.

isâgpoĸ, staaer med udstrakte Arme; og m.S. — over det; favner over det. — Bruges kun prov. istedetfor det Forrige i denne Betydning.

isagaĸ (Prov. isâgaĸ), 2. og **isagta--riaĸ**, 2. 1) en Favn (i Længde); 2) Prov. en Rigsort (isâgaĸ). isagkat ĸulit takissuserai ell. ĸulinik isagta--riaĸarpoĸ, den er ti Favne lang.

isagtipâ, udstrækker det (som han har i Haanden); udrækker det. ajáupisse isagtipâ, han udrakte sin Stav. ag--ssane isagtipai, udstrækker (Armen med) Haanden efter Noget ell. henimod Noget (-mut).

isagtorpoĸ (d. S. f. agssane isag--tipai), udstrækker Haanden for at naae Noget ell. efter Noget. M.S. — efter den.

isagúpâ, 1) udrækker det tilligemed sin Haand (det, han har i den); 2) udrækker Hænderne for at give sig i Lag med det; tager fat paa det (Arbeidet). suli--agssavut isagúniardlavut, lader os gaae til vor Gjerning.

isajángápâ, udstrakte Haanden efter det og havde nær grebet det.

isaroĸ, 2. en Vinge (altsaa egentl. det, som Fuglen udstrækker, ell. hvormed den favner; jvf. suluk). M.S. **isarue**, dens Vinger.

isarukitsoĸ, en Geirfugl (som forøvrigt synes at være uddød ved denne Kyst).

isarĸivoĸ, udstrækker Vingerne og tager dem til sig igjen (uden at flyve). Sjeldent; mere bruges det Følgende.

isarĸilavoĸ, flagrer med Vingerne (enten siddende ell. ogsaa i Flugten).

îsaĸ f. îvâ.

isāput f. iserpoĸ.

isavoĸ, (egentl. vel: taber sine Yderdele ɔ:) 1) fælder; taber sine Fjer (en Fugl); 2) falder i Staver; falder fra hverandre (en Tønde ell. Lignende, som var sammenføiet).

isaneĸ, 3. en Fugl, som har fældet (og som derfor ikke kan flyve).

isavssoraĸ, 2. og **isavssorar-torpoĸ**, Prov. d. S. s. ujúkuaĸ og ujúkuartorpoĸ, s. S.

ise, m. S. **isia**, 1) Skindet paa en Tromme; 2) Prov. en Stræng paa en Violin eller et andet Strængeinstrument (s. ĸilaut).

isilerpâ (ĸilaut), 1) sætter Skind paa Trommen; 2) Prov. trækker en Stræng paa Violinen &c.

isigssaĸ eller **isigssiaĸ**, Prov. en Violin- eller Humlestræng (som ikke er paasat).

iseĸ, 2) Noget, som fordunkler Luften: Røg ell. Damp, som er tilstede, uden at man ret seer, hvorfra den kommer; især inde i et Huus. (J Labr. den Røg, som ved et Jordskjælv kan komme frem af Jorden). Bruges ikke almindelig; jvf. pujoĸ.

iserpâ, fordunkler den med saadan umærkelig Røg (Luften). U. S. **iserpoĸ**, s. eller helst **isersorssûvoĸ**, der er saadan Røg tilstede. Er heller ikke almindelig; derimod de følgende 3:

iseriak, 2. 1) d. S. s. iseĸ (s. o.); 2) især: Disighed i Luften.

iseriagpoĸ, 1) det ryger i Stuen af en Skorsteen ell. Lampe; 2) det damper af Jorden — (i disse to Betydninger bruges dog meest pujorpoĸ); — 3) almindeligst: er disig Luft.

iserisserpoĸ, Luften er bleven disig.

isiulavoĸ, Prov. oser (en Lampe; ellers pujorpoĸ).

itsivoĸ, faaer Damp ell. Røg i Øinene, saa han ikke kan see tydelig (enten paa Grund af selve Dampens Tæthed eller derved, at Røgen faaer Øinene til at løbe i Vand).

itsiaersâgpai, Prov. d. S. s. itsu-jaersâgpai; s. under isoĸ.

iseraĸ og iserĸimissârpoĸ s. isigak.

iserpoĸ, gaaer ind; kommer ind. Bruges ogsaa om Sved eller Udslæt, som „slaaer ind". M. S. **iserpâ**, trækker det under Vandet med sig; sjeldnere: bærer det ind; fører det ind (s. u. er-ĸúpâ); eller ogsaa: gaaer ind til ham (s. d. F.).

isersimavoĸ, er indenfor.

iserfigâ, gaaer ind til ham.

iserfiluk, s. tilsidst.

isertípâ, 1) lader ham gaae ind eller komme ind; 2) faaer det til at gaae ind; bringer det ind.

isertarfik, en Indgang.

iserterpâ, ell. **-rpai**, bringer det ind lidt efter lidt. Htr. **iserterivoĸ**, kan bl. A. bruges om: bringer Høsten ind. U. S. **iserterpoĸ**, bringer sig selv efterhaanden ind ɔ: 1) gaaer langsomt ind igjennem Indgangen; 2) flytter i Huus (fra Teltet om Efteraaret).

iserterfik ell. **isertertarfik**, Tiden, naar man flytter i Huus.

***iserterivik**, en Lade. (Jvf. ĸue.)

iserĸavoĸ, dukker op og ned i Vandet (et Isstykke, hvoraf der er brækket et Stykke, og som derved er kommen ud af Ligevægten).

isersarnek, 3. Blæst ind ad Fjorden.

isersarnerpoĸ, det blæser ind ad Fjorden. (Bruges om Vind fra Søen, som følger Fjorden i alle dens Krumninger).

isâput (Pl. af isâvoĸ), de gaae alle ind, ell. de ere alle gaaede ind. isâuia-ritse, kommer ind Allesammen, Saamange som kunne rummes!

isâvfik, en Port (til en By).

erĸúpâ, gaaer ind med det; bærer eller fører det ind; og **erĸússorpai**, bærer dem ind Stykke for Stykke.

erĸumavâ, har trukket den med sig under Vandet; og u. S. **erĸumavoĸ**, er trukken med under Vandet (Blæren ell. Pilen, hvormed et Sødyr er truffet) og endnu ikke kommen op igjen. Et andet erĸumavoĸ s. under iterpoĸ.

erĸumassivoĸ, fik sin Blære ell. Piil trukken under Vandet af et Sødyr og venter paa dens Opkomst.

iserfiluk, Furen fra Rygradens Ende til Tarmaabningen (paa et Menneske). Forekommer ogsaa som Navn paa rund- ell. fladtoppede Fjelde med en Fure over hele Toppen.

isigak, 2. 1) en Taa; 2) den Deel af Foden, hvor Tæerne ere samlede; Foden imellem Hælen eller Vristen og Tæerne. Pl. **isigkat**, hele Foden, ell. og begge Fødder. M. S. **isigai**, hans ell. dens Fod ell. Fødder. Jvf. agssak.

iseraĸ, 2. m. S. **iserâ**, Fodryggen.

iserkimissârpok, rækker sig; strækker sig (af Utidighed).

isigangmâk, 1) en Tøffel (uden Hæl); 2) en Sandal. Jvf. púkitsok og alokut.

isingmigpâ, støder til ham med Foden (især med Tæerne). U. S. **isingmig-pok**, s. støder sin Fod (eller egentlig sine Tæer) paa Noget (-mut).

isingmigfigâ, 1) d. S. s. isingmigpâ; 2) støder sin Fod paa det.

isimarpok, knækker om i Ledet; gaaer ud af sine Baand, som holde det stivt; neml. 1) forstuves ell. gaaer af Led (en Haand ell. Fod ꝛc.); 2) løsnes af sin Holk; knækker om (Harpunens ell. Blærepilens eller Landsens Beenstift, saaledes som den skal, naar den har rammet).

isimartipâ, 1) forstuver den (Foden ꝛc.); 2) knækker den om (den bevægelige Spids).

isingavok, Prov. for isúngavok, s. d. F.

isivterpâ s. d. F.

iso, m. S. **isua**, dens Ende; det Yderste af en Ting, hvor den begynder ell. slipper (men ikke af en Hulhed, s. pâk og kingo; og heller ikke let af en Flod, s. âriak og ako). nunap isua, Landets Ende. Om Tiden bruges det i Abl. og Term.: **isuanit**, fra dens Begyndelse; fra Begyndelsen; fra evig Tid; **isua-nut**, til Enden; til evig Tid. isuanit itok, den, som er fra evig Tid (om Gud). isuanut ítugssak, som skal være til evig Tid (f. Ex. en Pagt, eller en Skik). isuanut inûvok, lever til Enden ɔ: bliver ved at leve al sin Tid (et Menneske).

isorpiak, m. S. **isorpiâ**, dens alleryderste Ende; dens yderste Spids.

isokarpok, har Ende. súkut isokarpa? hvor har den Ende ɔ: hvor er Enden af den? (f. Ex. en Bjergryg). Bruges undertiden ogsaa om Ens Levetid: kîsame isokarpok, omsider fik han da Ende ɔ: nu er han dog endelig død.

isokângilak, har ingen Ende ɔ: man kan ikke opdage dens Ende (f. Ex. et Nøgle Traad, hvis Ende har skjult sig).

isokut, m. S. **isokutâ**, en Knap paa Enden af det.

isugdlek og (Prov.) **isordlek**, den Yderste i Rækken.

isugdluk, m. S. **isugdlua**, den korte Rem, som gaaer fra Blærepilens forreste Stykke til Midten af Skaftet.

isuitsok (egentl.: endeløs), en høi og for den, som træffes af den, tilsyneladende endeløs Bølge, som reiser sig over de øvrige; en Styrtesø.

isuipâ, t. udbreder det; udfolder det (saa at alle dets Ender komme heelt ud); vrevler det op; strækker det ud (Traad ell. Lignende, som var sammenrullet). — U. S. 1) pass. er udbredt ell. udstrakt; 2) refl. strækker sig ud (et Menneske). imaka isuisassok, lad det blive strakt ud, saa vi kan see det (hvorledes det seer ud, ell. hvor stort det er).

isúngavok, er lige udstrakt (med Enden lige ud; f. Ex. en Kajak, hvis Spids staaer saagodtsom lige ud; modsat pe-kingavok, s. S.).

isúngak, en Rovmaage; en Struntjager.

isorartuvok, 1) er lang, naar den udfoldes eller udstrækkes (en Line ꝛc.); 2) har et stort Vingefang (en Fugl, naar den udbreder sine Vinger).

isorakípok, ts. er kort fra Ende til anden (naar den udstrækkes).

isivterpâ (iv for ui) og **isuvterpâ**, udfolder ell. udstrækker ell. udbreder det efterhaanden eller ved gjentagne Bestræbelser.

isivkârtipâ (nísune), strækker sit Been ud.

[**isok**, 2. Iblanding. Synes kun at være en anden Form af isek, s. S. Deraf:]

isorpok, er uklar ell. ugjennemsigtig af Noget, som er blandet i det (Luften af den sig nærmende Regn ell. Snee; Vandet af iblandet Leer ell. Mudder; mindre almindelig om ugjennemsigtigt Glas, s. ujuvigpok).

isortok og **isortuarssuk** forekommer ofte som Navn paa Fjorde ell. Indsøer, hvis Vand er ugjennemsigtigt af Isbræens Leer.

isuarpok, er lidt uklar.

isortíkiartorpok (sila, kilak), det tykner mere og mere til (i Luften før Regnen ell. Sneen).

(**itsuvok**, er (lutter) Iblanding; er blandet ind imellem hverandre. Bruges neppe; derimod:)

itsujaersarpai ell. (hyppigst) **itsu-**

-jaersâgpai, Prov. lægger ell. stiller eller opstabler dem ordentlig (som laae imellem hverandre). I andre Egne it--siarsâgpai, altsaa af isek, s. o.

isugutak, Dug; Fugtighed, som lægger sig paa Noget og trækker ind i det. Bruges ikke ofte; derimod Følgende:

isugutavok, er fugtig (saavel om Fugtighed, der har slaaet sig paa Noget udenfra, som og om den tilbageblevne Fugtighed i Noget, som har været ganske vaadt).

isugutanek, 3. Fugtighed; især: Dug (forsaavidt det Beduggede bliver fugtigt deraf; jvf. kanernek).

isugútarpok, bliver fugtig.

isugútarsarpâ og **isugútarterpâ**, fugter det.

isugutaerserpâ, udbreder ell. ophænger det, for at Fugtigheden kan borttørre fra det.

isuípâ s. iso.

isuma, 1) Sind (Menneskets; indbefattet: Mening; Sindelag; Eftertanke; Tykke). **isumâ**, hans Sind ell. Sindelag. isumamigut, i sit Sind. isu--maminik, formedelst sit Sind ɔ: a) efter eget Tykke; b) frivillig; af sig selv. isumangnik aggerpit? kom Du hid af Dig selv? (nemlig uden at være sendt). isumaminik pigile, lad ham gjøre efter sit eget Tykke. isumamingnik aggiú--ssisáput, de skulle bringe (det, de ville bringe) af dem selv ɔ: de skulle bringe deres Gaver frivillig. I Betydning af: frivillig, bruges dog helst enten: nang--minek isumaminik, ell. i nogle Egne: isumatsiâminik. Jvf. kajumigpok, Inf. 2) Meningen af et Ord. tássa isumâ, det er Meningen deraf. 3) **isu--maminik** brugt om en livløs Ting: af sig selv; uden bekjendt Anledning. isumaminik aserorpok, den gik i Stykker af sig selv.

isumavok, mener; tænker; har i Sinde. Hyppigst med kanok, ima ell. taima, ell. med en Infinitiv. kanok isuma--vit? hvad synes Du? ell. hvorledes er din Mening? taima isumángikaluar--punga, saaledes havde jeg dog ikke tænkt (at det skulde være ell. vilde skee).

isumalerpok, faaer i Sinde; sætter sig for.

isumakarpok, 1) er af den Formening, at —; tænker at — (helst med et Particip ell. og med en Infinitiv). isu--makarpunga aggersokásángitsok, jeg er af den Formening, at der Ingen kommer. isumakarpunga takúsagiga, jeg tænker, at jeg skal faae ham at see. — 2) om et Ord eller en Udtalelse: har Mening; betyder (det eller det). ima isumakarpok, Betydningen deraf er saaledes (som nu skal siges). 3) d. S. s. isumavok.

isumakartípâ, 1) tillægger det en Betydning; finder en Mening i det (et Ord &c.); 2) kan tænke sig, hvortil den er (en Gjenstand; f. Ex. en Deel af et Maskineri).

isumagssaerúpok, er bleven uden Mening ɔ: veed nu ikke mere, hvorledes han skal bære sig ad; er færdig med sin Viisdom. M. S. — angaaende det.

isumagigpok, s. har et godt Sind; er veltænkende; er from ell. sagtmodig.

ismalugpok, har et ondt Sind; er ildetænkende; er hidsig ell. vredagtig.

isumâlugpok og **isumakulugpok**, er bekymret; især: frygter for En, som er ude ell. fraværende.

isumâlugâ, er bekymret for ham.

isumanerdlugpok, farer med ilde ell. feilagtige Tanker; især: gjør sig unødvendig Sorg ell. Bekymring; eller: er forstyrret i sit Sind af Noget, som trykker ell. piner ham; sjeldnere: tænker Ondt mod En eller venter sig Ondt af ham; s. d. F. (Modsat isumavdluarpok, s. S.).

isumanerdlugfigâ, er forstyrret i sit Sind med Hensyn til ham ɔ: tænker ilde om ham (især uden Grund).

isumanerdlûtigâ, forstyrres i sit Sind deraf; gjør sig Sorg eller Bekymring over det.

isumáipok, ts. er tankeløs.

isumakípok, ts. 1) har smaa Tanker; hans Tanker gaae ikke vidt; 2) har kun liden Mening i sig (et Ord).

isumakitdliorpok, 1) kan ikke mere tænke vidt ell. samle sine Tanker ordentlig; veed hverken ud eller ind (af Beklemthed i Sindet, ell. af Indskrænkethed); 2) brugte ikke sine Tanker; kom til at gjøre Noget uden først at tænke efter.

isumatuvok, egentl.: har et stort Sind; rummer Meget i sit Sind; neml.: 1) er dybttænkende; pleier at tænke vel efter; 2) hvad heraf følger: er forstandig; har gode ell. gavnlige Hensigter 2c.; 3) har en dyb Mening ell. indeholder Meget (et Ord; en Udtalelse).

isumatusârpok, gjør sig dybttænkende ɔ: tænker vel efter; bruger al sin Indsigt.

isumagâ, tænker paa ham ell. paa det; især: tænker paa ham til det Gode; betænker ham (med Noget: -mik); bærer Omsorg for ham eller for det. Htr. **isumaginguigpok**.

isumagissagssaк, det, man har at tænke paa ell. at sørge for. isumagi--ssagssáka amerdlaкaut, der er mange Ting (ell. og mange Mennesker), som jeg skal sørge for.

isumagssorpâ, tænker paa ham til det Gode og viser det i Gjerning ved enhver Leilighed; egentl. omtr.: anvender kjærlig Omsorg paa ham og tillige med Stadighed ell. Gjentagelse af de enkelte Momenter; jvf. katerssorpai, pilag--torpâ o. A.; viser Misfundhed imod ham. Htr. **isumagssuivok**.

isumagssuinera (-neк m. S.), hans Misfundhed (som han viser mod Nogen, -mut).

isumangnaerpâ, afgjør det for at skaffe sig det ud af Hovedet; gjør ved det, hvad der skal gjøres, og saa er den Sag færdig.

isumákêrpâ, tænker ikke mere paa det; neml. 1) slaaer sig det af Hovedet; opgiver det; 2) tilgiver det; eftergiver det; forlader det. putdlat isumákîgaк, en Rævefælde, som der ikke mere tænkes paa ɔ: som Eieren har opgivet.

isumákêrfigâ, (pinerdlungneranik, ajortuliânik &c.), tilgiver ham; forlader ham (det han gjorde ilde); eftergiver ham (det han skyldte 2c.).

isumaliorpok, tænker efter; grunder; grandsker; overveier (ved Hjelp af sin Tænkeevne ell. sin Indsigt i Sagen; jvf. erкarsarpoк).

isumaliûtigâ, tænker over det; overveier det (hvorledes det vel vil blive 2c.; jvf. erкarsautigâ).

isumalioкatigîgput, de overveie med hverandre (hvad man skal gjøre 2c.); de holde Raad.

isumasiorpâ (oкauseк), søger Meningen i det; undersøger, hvad der vil siges med det..

isumasivâ (oкauseк), har fundet Meningen i det; veed nu, hvad der egentlig vil siges med det.

isumavdluarpok, haaber; har godt Haab; venter sig Godt. Jvf. neriugpoк.

isumavdluarfigâ, har godt Haab med Hensyn til ham ɔ: sætter sit Haab eller sin Fortrøstning til ham; venter sig Godt af ham. Jvf. tatigâ.

isumavdlûtigâ, har det til Haabsaarsag; haaber derfor ell. desangaaende.

isumatsagpok, foruroliges af sine Tanker i den Grad, at de aldeles faae Bugt med ham; dræber sig selv eller gaaer Eremitgang 2c., fordi han føler sig dybt krænket i sit Sind.

isúngavoк og isúngaк s. iso.

isuvssugpok (Prov. isuvssorpoк), hvisker; taler sagte. M. S. hvisker det.

isuvssugaк, 2. helst i Pl. **isuv--ssugkat** (sc. oкautsit), det Hviskede; Ord, som tales sagte.

isuvssûpâ, hvisker ham Noget.

isuvssûtigâ, 1) hvisker om det; 2) hvisker om ham (som er tilstede); taler sagte om ham, at han ikke skal høre det.

issangiaк s. issik.

isse, m. S. **issâ**, 1) hans Øie. Bruges desuden 2) i overført Betydning om Følgende: a) merкutip issâ, Synaalens Øie; b) naкiterutip issâ, Øiet paa en Type; c) agssangmiup issâ, Stenen i en Fingerring; d) Prov. agí--ssap issai, Violinens Strænge (og ligesaa hos andre Strængeinstrumenter. Dette har dog muligviis sin Grund i en Forvexling af isse og ise (s. S.), da s og ss i en Deel af Landet ikke skjelnes). igdluinarmik issilik, en Eenøiet.

issingussat, Pl. Prov., et Par Briller.

issigigpok, s. 1) har gode Øine; seer godt; 2) har smukke Øine.

issigigsaut, Øienvand; Øiensalve.

issilugpok, har daarlige ell. svage ell. styggeØine.

issitôraк, 2. og (Prov.) **issitûvaк**,

2. et lille gjennemsigtigt Krebsdyr med store meget tydelige Øine.

issaik (en Dualform?), 1) Prov. en Øienskjerm med Hul for hvert Øie (en grønlandsk Snebrille); 2) Prov. et Par Briller. S. issaruak.

issaiarpâ, fordærver hans Øie, saa at det bliver blindt for bestandig (f. Ex. ved at stikke det ud). U. S. **issaiarpok**, har mistet sit Øie (ved Beskadigelse). S. d. F.

issaerpâ, borttager hans ell. dens Øie. Dette og det Foregaaende bruges i tilsvarende Betydning ogsaa om en Synaals Øie.

issakúpok, t. faaer sit Øie beskadiget, saa at det mister en (større ell. mindre) Deel af sin Seekraft.

issaruak, 2. Pl. **issarússat**, 1) en Plet over hvert Øie (paa en Hund); 2) en grønlandsk Snebrille; nemlig en Øienskjerm med et Hul for hvert Øie; 3) et Par Briller. (Dette Ord er nok det almindeligste for Briller. Jvf. ovenfor issaik).

issaussak, Øielignelse; 1) Knoklen paa Enden af Laarbenet samt den dertil passende Huling i Hoftebenet; 2) hvad der ellers ligner et Øie; f. Ex. en Lupe, ell. Øinene paa Paafuglens Halefjer, &c.

issigâ, seer paa ham eller det; 1) har Øinene paa det; har det i Sigte; seer det; 2) holder Øie med ham eller med det; passer paa ham; paaseer det. Htr. **issigivok** og **issigingnigpok**. Jvf. takuvâ.

issigiarssugpâ, seer det nok, men ikke tydeligt.

issigivdluarungnaerpok, s. og m. S. **-rpâ**, seer ikke mere tydeligt; hans Syn begynder at svækkes.

issigingnârpok, er Tilskuer; seer til, hvorledes det gaaer. M. S. **issiging-nârpâ**, er hans Tilskuer; seer til, hvorledes han gjør. issigingnârtut, Tilskuerne. issigingnâriat, de, som komme for at være Tilskuere.

issigingnâriartarfik eller ***issi-gingnâgagssiorfik**, en Skueplads; et Theater og Lignende.

issigingitsússârpok og **-rpâ**, lader, som han ikke seer det; bl. A.: seer gjennem Fingre med En.

issigitípâ, lader ham see til. Bruges især i Inf.: issigititdlugo, ladende ham see til ɔ: i hans Paasyn; for hans Øine; issigititdlutit, i dit Paasyn; imedens Du seer paa det, &c.

issíko, m. S. **issíkua**, Prov. 1) d. S. s. tákua; 2) d. S. s. táutua.

issikúpâ, stirrer paa ham ell. det; seer stivt paa ham; anstrenger sine Øine for at see det ret. (Bruges i nogle Egne blot om at stirre ned i Vandet efter Fisk).

issingmigpâ, vinker med Øinene ad ham; gjør Miner til ham. Htr. **issing-migpok**, s.

issípok, faaer Noget i Øiet.

issiut, m. S. **íssiutâ**, det, han har faaet i Øiet.

issiavok, faaer Smaagran i Mængde i Øinene (af det, som flyver omkring i Luften, naar det blæser stærkt).

issianakaok, man faaer Øinene heelt fulde af Smaagran i den Blæst.

isserkivâ, skjærer det i Tærninger (f. Ex. Maden til den, som ingen Kniv har).

isserkiussârpok, er tærnet (Tøi).

isserpâ, skjuler det. U. S. er skjult. Bruges ikke almindelig; derimod de Følgende:

issertorpâ, skjuler det. U. S. 1) refl.: skjuler sig; har skjult sig; 2) pasf.: er skjult. Htr. **issertuivok**.

issertugak, 2. det, som er skjult eller holdes skjult; bl. A.: en Hemmelighed.

issertuiuípok, ts. 1) skjuler aldrig Noget; 2) er oprigtig.

issertûpâ, skjuler Noget (-mik) for ham.

isserfik, m. S. **isserfia**, Furen i en Tønde &c., hvori Bunden sidder fast.

isserak, 2. Pl. **isserkat**, smalle, smaa Trolde, som siges at kunne skjule sig i Jorden.

erssúpâ, skjuler sig for ham (Børn i Leg).

íssik, 3. Kulde; Frost (i Veiret). — M. S. **issinga**; men u. S. almindeligst: **isse**.

íssigpok, t. det er koldt (Veiret). — nunat íssigtut, de kolde Lande.

issingnavok, Prov. er stærk eller vedvarende Kulde.

issangiak, 2. mildt Veir (om Vinteren); især: Tøveir.

issangiarpoĸ, det er mildt Veir eller Tøveir.

issangisserpoĸ, s. det bliver Tøveir; bliver mildt i Veiret.

issisiut, et Thermometer. Kulde- eller Varmegraderne betegnes paa følgende Maader: issimut (eller kiangmut) tatdli-mat tikípai eller kigdligai, det har naaet ell. har til Grændse fem mod Kulden (ell. Varmen); ell.: issimut tatdli-makarpoĸ, det har fem mod Kulden; ell.: tatdlimanik issigpoĸ, det „kulder" ɔ: fryser fem, ell. det er fem (Grader) koldt.

issipoĸ, t. falder i Vandet (fra Strandbredden eller fra Isens Rand; men om at falde igjennem Isen bruges ná-karpoĸ).

issipoĸ s. isse.

issorâ, stødes af det, fordi det ikke er, som det burde være, ell. som man ventede, og vrager eller dadler det af den Grund; har Noget at udsætte paa dets ydre Beskaffenhed (f. Ex. paa et forsuklet Arbeide, et feilagtigt Ord eller Udtryk, forkeerte Lader ꝛc.). Htr. **issorpoĸ.** Jvf. agssuarâ.

issorajoĸaoĸ, er dadlesyg; vrager Alt, hvorledes det end er; Intet er efter hans Hoved.

issornarpoĸ, man vrager det ell. maa vrage det ell. den; dens Udseende støder En, ell. dens Beskaffenhed behager En ikke.

issornáipoĸ, ts. der er intet Stødende ell. Ubehageligt ved den, og saal. Intet at vrage paa den ell. det.

issuarpâ, 1) efterligner den eller det. mána issuardlugo sanásavat, Du skal gjøre den, ligesom denne er gjort. oĸausê issuarpáka, jeg sagde hans Ord efter ɔ: han sagde saaledes (ell. brugte de Ord), som jeg nu har sagt. 2) efterligner ham (hans Skikke ell. Gebærder) ɔ: efteraber ham.

iteĸ, 3. m. S. **erĸa,** 1) Tarmaabningen; Rumpehullet; 2) Prov. d. S. s. kiperĸua, s. S.

erĸoĸ, m. S. **erĸua,** den bageste Ende af Noget (forsaavidt det ikke har et andet Navn; f. Ex. af en Harpunstok ell. en Bøsse; ell. Baglivet af et Insect ell. en Orm og Lignende).

erĸoĸut, m. S. **erĸoĸutâ,** Noget, som befinder sig paa dens bageste Ende (f. Ex. Haar ell. Børster paa et Insects Bagliv).

eĸorpâ, tørrer hans Rumpe. — — — U. S. — sin —.

eĸût eller **eĸûtigssaĸ,** 1) det, som bruges dertil; 2) (uden -gssaĸ) en lille spiselig Tangart.

erĸussaĸ, et Søpindsviin; Igelkjær; Søæg.

iteroĸ, 2. gammel Urin (i den Tilstand, hvori den udvikler Ammoniak og bruges som Lud).

iterdlak s. itivoĸ.

iterpoĸ, vaagner.

iteriarpoĸ, vaagner tidlig om Morgenen.

itersarpâ, vækker ham.

eĸêrpoĸ, er færdig vaagnet; er heelt vaagen. issika eĸêrdluángitdlat, mine Øine ere endnu ikke rigtig vaagnede.

eĸêrsarpâ, faaer ham rigtig vaagen (ved at tale til ham ꝛc.).

eĸêrsautigssaĸ, Noget at blive fuldstændig vaagen af (Mad, Drikke, Tobak ꝛc.).

erĸumavoĸ, er vaagen; sover ikke; ligger lysvaagen. (Et andet erĸumavoĸ s. under iserpoĸ).

erĸumaniarpoĸ, holder sig vaagen.

itivdligpoĸ, t. og **itivdlivoĸ,** gaaer i Søvne; er maanesyg.

itigarpâ, 1) fik ikke sit Vaaben ind i det (det efterstræbte Dyr); traf det vel, men ikke tilgavns (enten saaledes, at Pilen eller Harpunen ꝛc. slet ikke trængte ind, ell. at den kun saarede Dyret lidt og faldt af med det samme); eller og: udretter ikke Noget ved det med sit Værktøi, fordi Værktøiet er for stumpt, eller den anvendte Kraft for ringe, ell. Gjenstanden for haard (f. Ex. det, man vil bearbeide); 2) Vaabenet eller Værktøiet trænger ikke ind i det eller gjør ingen Virkning paa det; 3) i overført Betydning: han (med sit Ord) ell. det (Ordet) gjør ingen Virkning paa ham eller udretter Intet hos ham (f. Ex. naar man ansøger ell. beder En om Noget og faaer Afslag). Jvf. kivdligpâ.

itivdleĸ og itivneĸ s. ituípoĸ.

itivdligpoĸ s. iterpoĸ.

itivoĸ, er dyb.

itisôĸ, dyb; det, som er dybt. (Erstatter Participiet, som ikke bruges).

itisivok, bliver dyb eller dybere. — M. S. — for ham; faaer det dybere ell. gjør det dybere.
itisisipâ, gjør det dybere.
itinerssuak, det Allerdybeste; det store Dyb; Afgrunden.
itinersiorpok, er ude paa det Dybe; spec.: fisker paa dybt Vand.
itinersiut (sc. aulisaut), en Dybvandssnøre.
iterdlak, 1) en Bjergkjedel; en kjedelformig Indsænkning i Fjeldlandet; 2) en lignende (kjedelformig) Havbugt.
iterssak, en Fordybning i Noget (i Hvadsomhelst); en Grube; et Hul (men ikke gjennemgaaende, s. puto).
iterssartôk, Noget, som er fuldt af Fordybninger (f. Ex. ujævn ell. hullet Jord; eller Jern, som er angreben af Rustpletter &c.).
iterssaruak, 2. Kopar.
iterssaruartôk, en Koparret.
iterssivâ, gjør en Fordybning i det (ved at trykke paa det ell. falde paa det &c.). U. S. pass.: har faaet en Fordybning.
itersserpâ, d S. s. Foreg.
iterssalivok og **iterssaliorpok**, gjør en Fordybning eller Fordybninger (ved Arbeide); arbeider paa en Fordybning. M. S. — i det. nuna iterssaliorpâ, graver et Hul i Jorden.
itsinek (maaskee en forandret Form af itisinek), 3. m. S. **itserna**, den under Vandet værende Deel af Noget, som flyder i Søen (Iis, Baad, Skib); især: den saakaldte Fod af et Isstykke eller Isfjeld.
itsinertuvok, gaaer dybt ned i Vandet (det Flydende); stikker dybt.
itdlugpok, har røde og angrebne Øine (især af at see paa Snee og Iis i Solskin); har Betændelse i Øinene. (Er maaskee en stærk Forkortning af issi-lugpok).
itok, den ældste Mand i Huset. **itorput**, vor Gamle (Mand). (Skjøndt dette Ord i Formen aldeles ligner Participiet af ipok, er det dog neppe beslægtet dermed).
itokut, den ældste Hund i Kobbelet.
itsa, kun i Pl. **itsat**, 1) Inderskindet i et Telt (som er sammensyet af Sælhunde- ell. Rensdyrskind); 2) Skindet, som ligger ovenpaa et Huus for Regns Skyld (og som i Regelen er et aftaget Baadebetræk).
itsak, for mange Aar siden.
itsarssuak og **itsarujugssuak**, for meget lang Tid siden; fordum.
itsângorpok, det er mange Aar, siden det skete.
itsik, 3. m. S. **itsinga**, Hviden i Ægget.
itsinek s. itivok.
itsivok s. isek.
itsorpok, seer ud igjennem en Aabning (ved at stikke Hovedet ud); især: gaaer ud af Døren for at see sig om (efter Veiret ell. Nogen). M. S. seer ud efter det.
itsuarpok, seer ell. kiger ind ell. ud efter Nogen ell. Noget igjennem det Adskillende, men uden selv at komme igjennem det (f. Ex. igjennem et lukket Vindue, eller igjennem Isen eller Vandet efter Sælhunde eller Fisk &c.). — — M. S. 1) seer ind i det (Rummet; f. Ex. i en Kukkasse); 2) seer ind ell. ud efter den ell. det.
itsuartorpok, egentl. omtr.: har sin Gjerning med at kige ind efter Noget; især: 1) er paa Sælhundefangst igjennem Huller paa Isen (som man skal see ned i); 2) opsøger Fisk paa Bunden for at stikke dem. M. S. — efter den.
itsuartût, en lang Stang til at stikke Sælhunde med paa Isen. (Kjendes kun, hvor denne Fangst bruges).
itsuánissârpok, kiger ind til Nogen (gjennem Vinduet). M. S. — til ham.
itsujaersarpai og -sâgpai s. isok.
ituípok, t. gaaer over Land eller Iis fra det ene Vand til det andet, ell. og over en Bjergryg fra den ene Dal til den anden (op paa den ene Side og ned den anden). M. S. — over det eller den.
ituvssorpok og **ituvssarpok**, d. S. s. Foreg., men flere Gange efter hverandre. M. S. — over dem. sikut ituvssortardlugit apûpugut, vi maatte (med Baaden) flere Gange gaae over Isskodserne, inden vi ankom dertil.
itivnek, 3. 1) et Overgangssted; et smallere eller lavere Sted imellem to

Bugter ell. Fjorde, hvor man lettest kan gaae over; 2) Skillerummet imellem Harpunens Huller, hvorom Remmen er fastgjort.

itivdlek, et Overbæreſted; en ſmal Hals med lavt Land imellem to Havbugter, hvor man kan bære Baaden over (for at forkorte Veien ell. for at undgaae Isen eller et farligt Sted udenfor). Forekommer ofte ſom Stednavn.

itovkipok, hænger over Noget, ſaa at Enderne hænge ned hver paa ſin Side (f. Ex. Vaſk over en Snor, ell. et Menneſke, ſom lægger ſig over Noget, ſaa at Hovedet og Fødderne hænge ned ꝛc.).

itovkisipâ, hænger det ſaaledes op over Noget (-mut).

itumak, 2. 1) den flade Haand; Haandens Inderſide; 2) Skulderbladets Inderſide (og Kjødet derpaa).

itúmiarpok, holder den hule Haand frem for at faae Noget i den.

ivâ, 1) om Levende: ſluger det; ſynker det; 2) om livløſe, poroſe Ting: trækker det i ſig (f. Ex. Skindet den Tran, ell. Træet den Tjære, ſom var ſmurt paa det). Synes ſammentrukket af iggivâ, ſ. n.: iggipâ, og jvf. kîvâ. Htr. îsivok.

iorarpâ, 1) har trukket det efterhaanden i ſig (førſt her, ſaa der, og tilſidſt alt); 2) Pl. **iorarpai**, ſluger dem, den ene efter den anden.

îssagssak, Noget at ſluge; ſpec. tør Medicin (Pulver ell. Piller). îssag-ssakarpok, han har noget Pulver ꝛc., ſom han ſkal tage ind af (den Syge).

îssakarpok, har ſlugt Noget; ſpec. har idag ſpiiſt Noget; er ikke faſtende.

îsingilak eller **îssakángilak**, er faſtende; har ikke faaet Noget i ſig. * uvdlut mardluk îsingilanga, jeg har ikke ſpiiſt Noget i to Dage.

îsinginiarpok, faſter; afholder ſig fra at nyde Noget.

îsinginiarfik ell. **îsinginiartar-fik**, Faſtetid.

îsak, m. S. **îsâ**, Fiſkeſnørens nederſte, ſtive Deel (imellem Krogen og Sænkeſtenen, i Regelen gjort af Been eller Hvalbarde, og ſom navnlig bruges paa Helleſiſke- og Torſkeliner).

îmissârpok (imak), Søen gaaer langſomt og lidt op og ned paa Stranden (af Søgang i det Fjerne).

iggipâ, 1) har ſunket det med det Andet; fik det til at gaae med ned (frivillig ell. ufrivillig); 2) fik det ned, ſom ſad ham i Halſen (ved at blive ved at ſynke); 3) har trukket det ind i ſig (Baadeſkindet den paaſmurte Tran).

iggúpâ, t. tygger og ſuger Fedtet af et Fugleſkind (for Velſmags Skyld og uden Henſyn til, om det ſiden vil kunne bruges ell. maaſkee fordærves). Jvf. angulavâ.

ìvangkîlio, Evangeliet. Et Suffix kan her kun gaae paa den, ſom har givet det. ìvangkîlio atuagarput, Evangeliet, vi have læſt ɔ: vort Evangelium (ſom vi nu ere beſkjæftigede med). ìvang-kîlio uvdlume atuagagssak, Evangeliet for idag ell. Dagens Evangelium.

***ìvangkîliulerissok** (En, hvis Beſkjæftigelſe Evangeliet er) og **ìvang-kîliulerssârtok** (En, ſom taler ell. fortæller om ɔ: forkynder Evangeliet) kunne bruges om: en Evangeliſt (i Alm.); men om de fire Evangeliſter ſpecielt er bedre: **ìvangkîliumik ag-dlagtut**.

ivavok, 1) ruger; ligger paa Æg (en Fugl); ſidder over ſin Rogn (en Fiſk; f. Ex. Rognkalden). M. S. **ivavâ**, 1) ruger paa det; 2) holder det op til ſig for at opvarme det (f. Ex. ſin Haand, ved at ſtikke den under Pelſen ell. holde den i Armhulen); 3) lægger ſig (paa Soveſtedet) med ſin Forſide mod ſin Sovekammerat, medens denne vender ham Ryggen til.

ivâk, m. S. Pl. **ivai**, de Æg, en Fugl ruger paa (d. S. ſ. ivassai).

ivak, Pl. **ivait**, ell. m. S. **ivai**, den udgydte Rogn, ſom ſidder faſt i Tangen eller paa Stenene.

ivanitsok, i Pl. **ivanitsut**, Løg. (Prov. uvanitsut).

iverpâ, 1) følger det i alle dets Bøininger ell. Kroge ell. Huulheder (ydre eller indre); lægger ſig tæt op til det (uden paa); gjennemtrænger det (inden i); 2) forfølger alle hans Feil (i Stridsſangen). Htr. **iverniġpok**.

ivertipâ, 1) befæſter det til Noget (-mut); 2) ſtadfæſter ham i et Embede eller en

Stilling; ansætter ham. kúngip ivertitai, som ere ansatte af Kongen.

ivernt, en Ørenring; et Ørehæng.

íperpai og Prov. **ípikarpai**, trænger sig igjennem dem i mange Krumninger og Vinkler (neml. igjennem Isskodserne, naar Isen ligger saa tæt, at man kun hist og her kan komme frem). sikut íperdlugit ikârparput, vi maatte snoe os igjennem Isen for at komme over.

erfaĸ, en Vandskindspels, som ikke er indrettet til Kajakpels (men blot til almindelig Brug i Regnveir).

erfivoĸ, syer en saadan Pels. — — M.S. — til ham.

erfarpoĸ, stiger op i Veiret (en Steen ell. Andet, som kastes lige opad).

erfalavoĸ, flagrer i Vinden.

erfalassoĸ, et Flag.

iviangeĸ, 2. Pl. m.S. **iviangê**, hendes Bryster (en Kvindes); Yveret (paa et Hundyr).

iviangerdlugpoĸ, har ondt i Brysterne ell. i Yveret.

iviangiussat, Pl. er et oftere forekommende Navn paa Fjelde med to lige høie rundlige Toppe.

ivik, 3. 1) et Græsstraa; i Pl. **igfit**, Græs; og m.S. almindeligst **ivê** (Pl.), dets ɔ: Stedets Græs; 2) hvad der er lavet af Græs ell. Straa (f. Ex. en Straakurv); især: 3) Brød, og navnlig haardt Brød, Skibsbrød. ivik ĸernertoĸ, en sort Beskøit. ivik ĸaĸortoĸ, en Skonrog. (I NGr. bruges om Brød timi-ussaĸ, s.S.; saaledes ogsaa for det Følgende).

ivgut, en Kex (navnl. af de almindelige, grove).

ivigaĸ, 2. i Pl. **ivigkat**, smaat Græs; fiint Græs.

ivigssuaĸ, et stort Græs; 1) Korngræs (Rug, Byg ɔc.); 2) Siv.

igfiaĸ, 1) en Straakurv ell. en anden, af Straa forarbeidet Gjenstand; 2) En, som er ude efter Græs; 3) blødt Brød.

igfiagssat, Pl. 1) Rugmeel; 2) Rug.

igfiarpoĸ, er ude efter Græs (med Baad); er paa Høtogt.

igfiorpoĸ, 1) syer en Straakurv eller Straakurve; 2) bager Brød. (Til den sidste Betydning jvf. ûterivoĸ).

igfiortoĸ, 1) en Straasyerske; 2) en Bager. (Jvf. ûterissoĸ).

igfiorfik, 1) en Bagerovn; 2) et Bagerhuus; Bageri. (Jvf. ûterivfik).

ivigtarpoĸ, henter noget Græs; rykker noget Græs op og bærer det hjem (analog imertarpoĸ, ĸissugtarpoĸ).

ivkulugpoĸ, rasler; rumler (f. Ex. et tørt Telteskind, som slæber langs Jorden; en Slæde paa ujævn Iis; en Vogn ɔc.). Synes dannet af et ubrugeligt ivkorpoĸ; s. nêrĸorpoĸ.

ivisâĸ, brunrød Jord ell. Steen (deels en Brunrødt lignende, leeragtig Jord, deels rød Sandsteen ell. Porphyr).

ivisâroĸ, 2. en Ørred-Art med stærkt rød Bug.

ivkik, 3. Pl. m.S. **ivkinge**, hans eller dens Tandkjød.

ivkīpoĸ s. ipigpoĸ.

ivdlaoĸ s. igdlaoĸ.

ivdlerpoĸ, holder Hævd over Sit; vil ikke lade det komme i Enhvers Hænder eller bruges til alt Muligt (nali--nginarmut atorĸunago). Jvf. erdlig--poĸ og eriagâ. Bruges saa godt som aldrig; derimod de Følgende:

ivdlerâ, 1) holder Hævd over det; nænner ikke at lade det komme i almindelig Brug; 2) holder det helligt.

*__ivdlerissakut__, Pl. Reliqvier.

ivdlernarpoĸ, 1) man holder Hævd over det ɔc.; 2) det er ikke til almindelig Brug; 3) især: er hellig.

ivdlernarerĸussaĸ kan bruges om: et Sacramente. M.S. **-ssâ**, hans — (det, han byder helligholdt). kuisineĸ ivdlernarerĸussaĸ, Daabens Sacramente. nerdlîvik ivdlernarerĸussaĸ, Alterets Sacramente. Fra Menighedens eller Kirkens Side bliver det saa: **ivdlernarerĸussautitaĸ** (-ne; ell. m. S.).

ivdlernartût, hellig Eiendom; en Helligdom. M.S **ivdlernartûtâ**, hans Helligdom.

ivdlernarsarpâ, helliggjør ham eller det.

ivdlernarsivoĸ, er bleven hellig.

ivdlernarsile (Opt. af det Forrige), helliget vorde.

ivdlernarsineĸ, 3. Helliggjørelse (det at blive hellig).

ivdlernarssusеĸ, 2. m. S. **-ssusia**, hans Hellighed.

ivdlerûpâ (-mik), holder Sit for godt til ham; vil ikke lade ham bruge det. umiartâminik ivdlerûtingilâtigut, han holdt ikke sin nye Baad for god til os ɔ: sparede den ikke, for at tjene os.

Ivdlit, Du; Dig. (Er et Nomen **ile** (som maaskee er beslægtet med ika og ima) med anden Persons Suffix, kun i en noget afvigende Form, og betyder altsaa egentlig omtr.: din Derhed. Jvf. uvanga). Pl. **ilivse**, I; Eder. (Her er Suffixet aldeles regelmæssigt, og ligesaa, naar der føies Appositioner til). **ilingne**, hos Dig; **ilingnit**, af ell. fra Dig; **iligkut**, ved Dig; **iligtut**, som Du &c. **ilivsíne**, hos Eder; **ilivsigut**, ved Eder; **ilivsisut**, som I &c. Med Affixet -uvoĸ: **iv-dliuvit?** er det Dig? **ivdliuguma**, naar jeg var Dig ell. i dit Sted. (Sjeldnere: **ivdliúngilaĸ**, han er en anden Mand end Du). Med -ĸarpoĸ: **ivdleĸángigpat**, naar Du ikke havde været.

ivna s. ima.

Ivnaĸ, 1) en Bratning; en steil Klippevæg (hvor intet Fodfæste er); 2) Noget, som forholder sig paa samme Maade: en steil Side paa Noget. igdlorssûp ivnâ, den lige op og ned gaaende Deel af de europæiske Huses Yderside (indtil Taget).

ivnârssuk, en steil Skraaning (som kan bestiges, men heller ikke mere. Dog forekommer dette Ord — endogsaa med Diminutivum, altsaa satirisk — som Navn paa store og høie Bratninger uden ringeste Fodfæste).

ivnarsiorpoĸ, færdes paa et brat Sted, eller hvor der er Bratninger.

Ivsaĸ, forleden; for en Uges Tid eller et Par Uger siden.

ivsaligame, Prov. d. S. s. Foreg. **iv-saligune**, Prov. om en Uges Tid eller saa.

ivsángorpoĸ, det er alt en Uges Tid eller længere, siden det skete.

ivsánguvoĸ og ivsarut s. ipivoĸ.

Ivseĸ 3. Saft (i Vaxter eller Kjød); m. S. **ivsera**, dens Saft; det Flydende i det. S. tungo. aumarssuit ivserat, Steenkulgas.

ivsingerpâ (af Eet) og **ivsingiarpai** (af Flere), 1) udpresser Saften deraf; 2) affier det Flydende deraf.

ivsingigagssat, Pl. hvoraf det Flydende skal affies; spec. Havregryn.

ivseĸarpoĸ, har Saft; er saftig; er ikke tør.

Ivsugpâ, sætter det i rystende Bevægelse; ryster det (et Klæde eller Lignende, for at faae Noget til at falde af det; eengang). U. S. pass.: ryster (et Seil af Vinden).

ivsugtorpâ, anvender Rystelse paa det ɔ: ryster det ud; ryster det vedvarende, eller saalænge der falder Noget af det. U. S. refl.: ryster sig; ryster Noget af sig (f. Ex. Snee eller Jord af Haarene).

ivsugiúpâ, ryster sig med det (som han har hængende paa sig); søger at afryste det.

ivsuligpoĸ, skjælver, dirrer; ryster med hurtige og smaa Svingninger (f. Ex. en Bygning i en haard Storm, ell. Luften i et Blæseinstrument &c.). aporamik náparutai ivsulingnermit napiput, da de stødte paa, brækkede Masterne af Rystelsen.

Ivssoĸ, Jord; Muld; Tørv. Pl. **ivssut**, skaarne Tørv.

ivssortarpoĸ, graver ell. skjærer Tørv.

ivsserivoĸ, 1) arbeider i Jorden; 2) er i Tørvarbeide.

ivssípoĸ, ts. er kommen i Jorden; er ell. ligger i eller under Jorden.

ivssúngorpoĸ, bliver ell. er bleven til Jord; er forvandlet til Jord.

ivssunigpoĸ, har faaet Jord paa sig (det, som før var bar Klippe ell. Sand).

ivssuaĸ, Prov. et hvidt Mos, som voxer paa Marken og Fjeldene.

ivssuatsiaĸ, helst i Pl. **-tsiait**, Vandmos; en blød og lang Mosart, som voxer i Bækkene i sumpet Land og bruges til mange Ting.

Ivssuvoĸ, er tyk.

ivssusôĸ, tyk; det, som er tykt. (Erstatter Participiet, som ikke bruges).

ivtoĸerpoĸ, s. (Prov.: uvtoĸigpoĸ, s.), stammer, hakker i sin Tale.

G.

(G i fremmede Navne er bleven bibeholdt, men udtales aldeles som k, da en Spaltning af Lyden i en stærkere og svagere ikke existerer i dette Sprog).

Gûte, Gud. Gûtimik nalussoĸ, en Hedning. kisime ilumut Gûtiussoĸ, den, som alene i Sandhed er Gud ɔ: den ene sande Gud.

Gûtigâ, har ham til Gud; han ell. den er hans (Subjectets) Gud. nâssatik Gûtigait, deres Bug er deres Gud. Gûtigâvkit, Du er min Gud.

Gûtigissaĸ og **Gûtiginekartoĸ**, den ell. det, som haves til Gud (især om falske Guder).

Gûtiúngitsoĸ, en Ikke-Gud ɔ: en Afgud (i Alm.). Gûtiúngitsunik Gû-tigissagdlit, de, som have Ikke-Guder til Gud ɔ: de, som tjene Afguder (i videste Forstand; s. videre).

Gûtiliaĸ og **Gûtipiluk**, et Afgudsbillede. (Skjøndt Begrebet om et gjort Billede ikke ligger i den sidste Form, forstaaes denne dog i Almindelighed ikke om Andet; rimeligviis fordi denne Form er den, som først er bleven anvendt som Benævnelse for Afguder, og netop for Afgudsbilleder).

Gûtipilugsiortoĸ, en Afgudsdyrker; og navnlig: en Billeddyrker. Jvf. angá-kortagdlit.

K.

ĸá I s. ĸak.

ĸá II, Interj., som deels udtrykker Bifald ell. Opmuntring (omtr. som: vel! lad gaae! prøv det!), deels Utaalmodighed (naa! saa skynd Dig dog!); — i sidste Tilfælde i Regelen fordoblet: **ĸáĸá.**

ĸaersoĸ, ĸagfarpoĸ — ĸagdleĸ s. ĸak.

ĸagdlivoĸ s. ĸanigpoĸ.

ĸagdlo s. ĸak.

ĸâgpoĸ s. ĸârpoĸ.

ĸagsse, ĸagssiminârput, ĸagssorpâ, ĸagssivoĸ — ĸagtuvoĸ s. ĸak.

ĸáiniorpoĸ og ĸáinerivoĸ s. ĸajaĸ.

ĸaivoĸ, kommer hid. Bruges kun i Opt. og Inf., for at kalde paa En, saaledes: ĸarrît og ĸaivdlutit, kom hid! ĸaigatdlait, kom hid lidt! (ɔ: nu, inden Du gjør Andet); ĸaina, kom! hvad? ĸaitsiaratdlait, kom her hen et Øieblik! — og i Pl. ĸarritse ell. ĸaigitse (Prov. ĸaisitse) og ĸaivdluse, kommer hid! &c. ĸaile, lad ham komme hid! Ogsaa i første Person spørgende: ĸailanga? skal jeg komme til Dig? kalder Du paa mig? (neml.: naar man troer at være kaldt paa, men ikke har hørt det tydelig).

ĸáipâ, kommer hid med det. Bruges som det Forrige: ĸáissuk, kom hid med det! ĸáikatdlauk, giv mig det først! eller: vil Du ikke give mig det hid! ĸaitdle (pass.), lad det blive bragt hid! lad mig faae det! &c. Htr. **ĸait-sivoĸ.**

ĸaerĸuvâ, 1) (af ĸaivoĸ) byder ham at komme til sig, neml. enten: kalder paa ham; eller: lader ham kalde; indbyder ham; 2) (af ĸáipâ) byder det bragt hid eller til sig; fordrer det; kræver det. Htr. **ĸaerĸussivoĸ.**

ĸaerĸússut, m. S. **-ssutâ**, hans Kald ɔ: det, hvorved han kalder Nogen (Ordene &c.), eller og det, an-

gaaende hvilket han kalder (hvad det gaaer ud paa etc.).

ĸaerĸussineĸ, 3. m. S. **-nera,** hans Kalden; det, at han kalder ell. indbyder Nogen.

ĸaerĸuneĸarnera og **ĸaerĸuneĸarssusia** (ogsaa **ĸaerĸusimanera** og **-ssusia**), hans Væren kaldet; det, at han er kaldet eller indbudt; det Kald, han har faaet.

ĸajagâ, anseer det ell. den for skrøbelig og troer derfor at maatte omgaaes varsomt eller forsigtig dermed (Noget, som let gaaer i Stykker; men bruges ogsaa om Mennesker).

ĸajangnarpoĸ, man maa omgaaes forsigtig ell. varsomt med det (f. Ex. en skrøbelig Ting); det ell. han taaler ikke Meget; er skrøbelig; kan let komme til Skade. ĸajangnaĸaugut, vi ere meget skrøbelige ɔ: enten: der kan saare let tilstøde os en Ulykke, eller: vi kunne meget let komme paa Afveie (komme til Skade i aandelig Forstand). kákâk, ĸajangnarsisimaĸautit, naa, man skal nok omgaaes meget varsomt med Dig!

ĸajangnaerssorpâ, befæster det eller forsyner det med Et ell. Andet (f. Ex. Baand ell. Stiver, ell. betynger en Kajak med Stene etc.), saa at det ikke let kan gaae i Stykker ell. komme til Skade. (Egentl. vel: gjør det saavidt muligt (i alle Henseender) til en ĸajangnaitsoĸ ɔ: søger at kunne være uden Frygt for, at det let skulde komme til Skade; jvf. nalunaerssorpâ).

ĸajagssuarpoĸ, gaaer forsigtig eller varsomt tilværks (naar man har med noget Skrøbeligt at gjøre, f. Ex. med Noget, som let gaaer i Stykker, ell. med en Syg etc., eller og naar man vil liste sig paa En).

ĸajagssûpâ, 1) omgaaes varsomt eller forsigtig med det ell. med ham (en skrøbelig Ting; en Syg etc.); 2) farer lempelig med ham; bærer over med ham; skaaner ham (f. Ex. En, som er meget pirrelig, eller En, som havde fortjent Straf etc.).

ĸajaĸ, 2. (Pl. ĸáinat), 1) en Kajak (den eskimoiske Mandfolkebaad, her altid kun til een Mand og med een Aare med Blad i begge Ender; ellers ogsaa bekjendt under Navnet „Baidar"); 2) Manden i sin Kajak. Jvf. umiaĸ.

ĸajartorpoĸ, benytter sin Kajak ɔ: er ude i den; især: ude paa Erhverv. M. S. — i det Farvand; befarer det med Kajak.

ĸajartûseĸ, 2. m. S. **-sia,** hans —; **-tsit,** din —; **-siga** (som af -sik), min Kajakdragt; et Klædningsstykke, som man bruger, naar man er ude i Kajak (neml. ikke Vandpelsen, men en anden Pels ell. andre Støvler etc. istedetfor dem, man gaaer med hjemme).

ĸajartuarpoĸ (nærmest af et ellers ubrugeligt ĸajarpoĸ, omtr.: han „kajakker"), er ude i Kajak for mere end een Dag; er paa Erhverv længere borte. **ĸajartuaĸ** (= ĸajartuartoĸ), En, som er etc.

ĸajartaĸ, 1) en Kajak, som følger med en Konebaad; 2) en Kajakmand, som man har med sig til at hente, hvad man har skudt fra Land. umiat ĸajartagdlit, en Konebaad med en Kajak i Følge. sisamanik ĸajartaĸarput, der er fire Kajakker i Følge med dem (med Baaden).

ĸajartauvoĸ, er Kajakmand med Konebaaden ell. for En, som skyder Søfugle etc. fra Land.

ĸajailaĸ, [1) et Sted ell. en Egn paa Søen, hvor der ingen Kajakker er uden En selv (jvf. inuilaĸ); — denne Betydning har Ordet i det Næstfølgende, men ellers bruges det kun i Betydning af:] 2) en Kajak, som er ene paa Søen (ude af Syne for andre).

ĸajailarsiorpoĸ, 1) er ene paa Søen; er langt borte fra andre Kajakker; 2) gaaer ene paa Fangst; holder sig langt borte fra andre Kajakker.

ĸajaussaĸ, en Kajaklignelse; nemlig: 1) en lille Kajak med Mand i etc., snittet af et Stykke Træ til Legetøi; 2) en fuldstændig Model af en Kajak; 3) i Pl. **ĸajaussat,** vild Rosmarin (saaledes benævnt efter Bladenes Form).

ĸajauvoĸ, omkommer i Kajak.

ĸáiniorpoĸ, bygger en Kajak. — — M. S. — til ham.

ĸáinerivoĸ (Prov.: **ĸáineraoĸ**), gjør sin Kajak i Stand for at gaae ud med den (lægger Redskaberne paa den etc.).

kajariak, 2. (af kajarpok, s. o.), en indiansk Canoe (af hvis Birkebarksbetræk smaa Stumper oftere drive i Land her, og som desuden endnu kjendes fra den Tid, da Grønlændernes Forfædre vare i Berørelse med Indianerne i Nordamerika). S. umiariak.

kajok, 2. m. S. **kajua**, 1) Suppen af det; det Vand, som det er kogt i (Kjød eller Fisk); 2) Slagge af smeltet Metal. akerdlup kajua, Blyaske (den Hinde, som danner sig paa Blyet under Smeltningen).

kajulâk, Grød af Sælhundeblod (kogt til en Grød).

kajulâlik, den samme Ret, blandet med Krækkebær. (Prov. kaldes ogsaa denne Blanding kajulâk; jvf. tingulâk).

kajûtak, en stor Øseske; en Slev.

kajûssat, Pl. Meel; især: Hvedemeel.

kajûssiagssat, Hvede.

kajûgpaussak, Brystbenets nedre bruskagtige Ende.

kajordlak, en større Sneppeart, som kun sjelden sees her i Landet og tildeels vel ogsaa kaldes kajoruvek, s. S. Navne paa Dyr, som ikke Enhver kjender, forbyttes oftere.

kâjorpok, er bange for at komme ud i Kulden; kan ikke taale Kulden (enten fordi han overhovedet er kuldskjær, eller fordi hans Klæder ere for tynde).

kâjorâ, gyser for den (Kulden ell. Veiret).

kâjornakaok, man fryser saa slemt, naar man kommer ud; man kan ikke taale den Kulde.

kâk s. kak.

kakajarâ, htr. **kakajardlerpok** (-mut), taler imod ham med Selvophøielse (ingminik angnerutitdlune); laster ham ell. taler ilde om ham eller imod ham med Ringeagt i Sindet. (Forener i sig omtr. Betydningen af agssuarâ og mamardlerpâ, men med tydeligere udtalt Selvophøielse). I NGr. skal dette Ord have mistet sin eiendommelige, stærkere Betydning og bruges synonymt med agssuarâ.

kâkak s. kak.

kakek, m. S. **kakia**, egentl. vel: en Udvidning paa Noget, hvor det ellers Sammenhængende udvider sig saameget, at der bliver et Hul eller en Aabning i det. Bruges mest kun i de Følgende deraf dannede:

kakitak, m. S. **kakitâ**, 1) Slyngens Midtstykke (hvorpaa Stenen lægges); neml.: det Stykke Skind med et lille Hul i Midten, hvortil begge Remme ere bundne; 2) det bredere Midtstykke af et Bærebaand (nangmaut), som ligger over Panden.

kakerdluk, m. S. **kakerdlua**, Underdelen af Hagen, eller Stykket fra Hagespidsen til Halsen (hvor Kjæbebenene staae fra hinanden).

kakilerpâ, skaffer det Udvidning ɔ: aabner det, som var forstoppet, ved at kradse op i det (f. Ex. Fænghullet eller Pistonen i en Bøsse, eller Risten i en Kakkelovn).

kakilerut, et Redskab til saaledes at kradse op i Noget med for at skaffe Aabning eller Udvidning.

kakerkakâlârpok (akigssek), Rypen skriger. (Ordet efterligner Skriget).

kakípâ, kakivok &c. s. kak.

kakorpok, er hvid ell. hvidlig.

kakorsivok, er bleven hvid.

kakorsarpâ, gjør det hvidt (men bruges ikke om at blege ell. kalke; s. karsorserpâ og kekorpâ).

kakorsaut, Sæbe.

kakorterkassut, Pl. Riis; Risengryn.

kakortak, 1) (sc. teriangniak) en hvid Ræv; 2) kilaluvak kakortak, en Hvidfisk (til Forskjel fra Narhvalen, s. kernertak).

kakornak eller **-rnak**, Riimfrost paa snefri Mark. Jvf. kanernek.

kakornagpok, der er falden Riimfrost paa Marken.

kakorssorkut, et hvidt Overtræk over Overkroppen, som bruges ved Sælhundefangst imellem Isen.

kakugdluk, en Mallemuk. (Bruges saavel om den hvide Art som om en anden med sort Ryg; hvor en af Arterne forekommer oftere, benævnes stundom den anden med samme Navn som den Følgende.

kakugdlugnak, en lille sort Fugl af samme Familie (Stormfuglen?), som her kun sjelden forekommer.

kákorpâ, knækker det itu med Tænderne (een Ting ell. een Gang).

kákulârpâ, knækker det gjentagne Gange ell. bliver ved at knække det itu; sønderknuser det med Tænderne. Htr. **ká-kulârpok.**

káknak, kogt og derefter tørret Sælhundeblod (som skeefuldviis lægges paa Klipperne til Tørring og derved faaer Udseende af Boller, runde paa den ene Side og flade paa den anden).

káknaussat, Pl. Lindser.

kákortariak, 2. Pl. **-rissat**, Mandler.

kaknak, m. S. **kakna** (som Aff. -ssuak og -nguak), Fuglepilens eller Blærepilens bageste Ende.

kakuit, u. S. i Regelen forlænget: **ka-kuisek**, 2; men m. S. **kakuisâ**, Beenknappen i Fuglepilens ell. Blærepilens bageste Ende, med en lille Fordybning, i hvilken Kastetræets Pig passer.

kakuisaussat, Pl. Krydernellliker.

kakugo, 1) naar? (om den tilkommende Tid); naar skal det skee? 2) engang i Fremtiden. kakugo autdlása-vit? naar vil Du reise? kakugo takujumâruvtigo, naar vi engang i Fremtiden skulle see ham. (Prov. ka-kago, kakagut, kangago).

kakugôrpok, siger: kakugo ɔ: opsætter; lover det ikke før engang i Fremtiden.

kakutigut og **kakutigut ilâne**, engang imellem; ikke ofte; undertiden.

kakutigorssuak, meget sjelden; kun en enkelt Gang imellem.

kakutigôrpok, forekommer sjelden; skeer ell. gjør sjelden. kakutigórdlune takútarpok, han viser sig kun en sjelden Gang imellem.

kak og **kâ**, Overflade; det, som er ovenpaa ell. udenpaa (modsat iluk). — Begge Stammens Grundformer bestaae ved Siden af hinanden saaledes, at den sidste alene tager Suffixer til sig, hvorimod de fleste afledede Ord ere dannede af den første. Jvf. sak og kut. — Med Suff. **kâ**, dens Overflade ɔ: 1) den Deel af Gjenstanden, som er modsat dens eget Indre, altsaa dens Ydre, eller dens Overflade med Hensyn alene til den selv (modsat ilua); 2) den Deel af den, som er modsat Jordens Indre ɔ: den Side, som vender opad, ell. dens Overflade med Hensyn til Jorden (og i saa Fald modsat atâ). Det bruges derfor ikke let om den Deel af en Gjenstands Overflade, som vender nedad, ialtfald ikke, imedens den vender nedad eller hviler paa Andet. Forøvrigt er kâ altid en Deel af selve Gjenstanden og kan saaledes ikke bruges om Rummet over den; jvf. kut. — Med Suff. og App. udtrykkes ved dette Ord Præpp. ovenpaa, udenpaa &c. F. Ex. ilissiviup kânîpok, det ligger (oven) paa Hylden. igdlerfiup kânut iliuk, læg det ovenpaa Kisten. kákap kânît okalugpa-lugpok, der høres Tale oven (eller oppe) fra Fjeldet. kâmigut panerpok, den er tør udenpaa. iluanit kânut, indefra ud paa den (paa dens Overflade) &c. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: kangmut (indenfra) opad; henimod den øvre Deel (hvorimod silámut, udad; s. S.). — De talrige, hertil hørende Ord følge fra kaersok af i alphabetisk Orden.

kagdlek, 1) den øverste (modsat at-dlek) eller yderste (modsat ilordlek) af Tvende ell. Flere, som ligge tæt paa hinanden; den, som danner det øverste ell. yderste Lag (jvf. kutdlek); 2) spec. Skorpen paa et Saar, som begynder at læges; Roe, Skurv.

kagdlerîgput (de ligge ovenpaa hinanden) bruges ikke let; s. nedenfor ka-lerîgput; derimod undertiden: **kag-dleráuput**, de ligge pakkede oven paa hverandre (f. Ex. Børn, der gramse efter Noget).

kagdlinek, 3. m. S. **kagdlerna**, dens øvre Side, eller den Side, som i Regelen vender opad; bl. A. 1) den slebne Side paa en Kniv ell. Andet, som kun er sleben fra den ene Side; 2) Rygsiden af et Dyr; 3) den øvre Side af Fingrene ell. Tæerne, og Lignende. Modsat atdlinek.

kagdlivok, er øverst ell. yderst; ligger ovenpaa det Andet.

kagdliúpâ, 1) lægger den øverst eller ovenpaa; gjør den til den Øverste eller Yderste ovenpaa Andet (f. Ex. en Over-

klædning); 2) vender det Hele saaledes, at den Deel kommer øverst.

ĸagdlerpâ, 1) lægger endnu En oven paa eller uden paa den; dækker den til; beklæder den; overtrækker den ꝛc. (med Noget, -mik); 2) bedækker eller overdækker den med sig selv ɔ: ligger oven paa den. U. S. pasſ. har noget Andet oven paa ell. uden over sig; er beklædt ell. overtrukken ꝛc.

ĸagdlersaut, en Overklædning, som dækker over det Hele eller saa omtrent; især: en Kaabe eller Kappe (som tages paa over de andre Klæder).

ĸagdlilerut (sc. ĸapiut), en Skrubhøvl. (Ellers ogsaa sujuligtaut, s. S.)

ĸagdlingerpoĸ, s. (af ĸagdleĸ i den anden Betydning), har mistet sin Skorpe (Saaret); Skorpen ell. Skurven er falden af det (især: stødt af det).

ĸagdlit, kun i Pl. og helst med Suff. **ĸagdlisai** eller **ĸagdlisigssai**, den flettede Senetraad til de ydre Sømme af et Baade- og navnlig Kajakbetræk. (Nærmest af ĸagdlivoĸ, s. ilugdlivoĸ).

ĸâgigpoĸ, s. har en smuk Overflade; er jævn ell. glat ell. hvid ꝛc. paa Overfladen.

ĸâlugpoĸ, har en styg Overflade; er mørk ell. rynket ell. ujævn ꝛc. paa Overfladen.

ĸaersoĸ, en Klippe (altsaa egentl.: som er berøvet sit Overlag ell. Dække).

ĸagfarpâ, hæver ell. løfter det nedenfra eller egentlig indenfra (dog ikke ud af dets Sammenhæng); f. Ex. Noget, som man løfter op ved at sætte Skulderen under ell. med en Donkraft ell. Lignende; ell. Maven det, den har i sig, naar man faaer Smagen af det i Munden; eller Søen sit Indhold ꝛc. U. S. pasſ. hæves indenfra (Bølgen af Søen; Maden af Maven; Deigen af Suurdeigen ꝛc.); bl. A. især: flyder op i Vandet (det, som laa paa Bunden); stiger; hæver sig (det voxende Vande); trækker op (en Sky ell. Byge). Jvf. kutdlarpâ.

ĸagfartipâ, lader det hæve sig; bringer det til at hæve sig (s. det Forrige).

ĸagfaut, Prov. en Donkraft. S. ákiut.

ĸagferpâ, faaer det hævet eller skaffer det Hævelse indenfra (omtr. d. S. s. ĸagfartipâ). Htr. **ĸagfivoĸ**, har Kvalme; skal til at brække sig.

ĸagfiavoĸ (anal. imiavoĸ), egentl.: er i gjentagen Hævning; hæves (og synker) og hæves igjen; men bruges kun om Søen: reiser sig; bliver urolig (i Stormen, eller og naar Vinden er i Nærheden).

ĸagfiaĸ, Pl. m. S. **ĸagfiai** (imap), Havets Bølger eller egentlig Hævelser. (Bruges ikke om de enkelte Smaabølger, men kun om de store samlede).

ĸagfiumissârpoĸ, hæves i store og forholdsviis flade Bølger (Søen af Blæst andetsteds; ell. Isen af Søgang ell. ved at gaae paa den). Jvf. tinûârpoĸ.

ĸagdleĸ &c. s. forrest.

ĸagdlo, 1) Øienbryn; egentl. Øiehulens øvre fremstaaende Rand (Benet og hvad der er paa det); m. S. Pl. **ĸagdlue**, hans Øienbryn. 2) en bueformet mere ell. mindre steil Fjeldvæg, som omslutter en Indsø (saal. at denne kan forestille Øiet, og Fjeldvæggen Øienbrynet). I første Betydning bruges ogsaa ĸavdlo; i den sidste Betydning forekommer Ordet mest som Stednavn (ĸagdlorssuaĸ, ĸagdlumiut &c.).

ĸagdlorpâ, Pl. **-rpai**, tager dem efter hverandre op af Dybet eller af Vandet og lægger dem paa Land; bjerger dem op (Drivtræ ell. Andet). Er nærmest dannet af ĸaĸipâ (s. n.) som kivdlorpâ af kipivâ. Htr. **ĸagdluivoĸ**.

ĸâgdlorpoĸ, Prov. d. S. s. sâgdlorpoĸ (s. under saĸ), stikker Fingeren ell. Andet i Halsen for at brække sig.

ĸagssarput, de komme op fra Dybet paa mere grundt Vand (Fisk); d. S. s. ĸagfarput.

ĸagsse, 1) en Bjergkjedel; en Bugt ell. en Slette, omsluttet af sammenhængende Høider og for det meste med smal Aabning. (Betegner egentlig de omsluttende Høider, ligesom iterdlak selve Indsænkningen, og forekommer, ligesom hiint, mest som Stednavn). I de følgende, heraf dannede Ord har det desuden Betydningen af 2) en Kreds af Mennesker, som sidde tæt sammen (og brugtes i denne Betydning uden videre Forandring i Hedningernes Tid om: 3) en Horekippe).

ĸagssiminârput, 1) de sætte sig sammen i en Kreds (især Fruentimmerne

for at spise sammen; — i Labr. Mændene for at tale sammen); deraf: 2) de ere i Gildelag; holde Maaltid sammen.

ĸagssiminârtípai, holder Gjæstebud for dem; gjør Gilde for dem.

ĸagssivoĸ, d. S. s. ĸaĸitsivoĸ (s. nedenfor ĸaĸípâ), lægger paa Land.

ĸagssimavoĸ, d. S. s. ĸaĸisimavoĸ (s. nedenfor ĸaĸivoĸ); men bruges udelukkende om Sødyr, der ere krøbne op paa Isen ell. Landet.

ĸagssorpâ, tager det nedenfra og lægger det op paa Andet. (Mere bruges det Følgende:)

ĸagssorarpai, htr. **-raivoĸ**, lægger dem op, den ene oven paa den anden; stabler dem op ꝛc. ivssumik ĸagssoraivoĸ, kaster Jord op (f. Ex. til en Vold).

ĸagssuarpâ (amáune), binder sin Barnepels op (med et Baand, som fra et Brystspænde gaaer omkring Livet og holder Barnet oppe).

ĸagssnaut, m. S. **-tâ**, Livbaandet paa en Barnepels.

ĸagssut (forkortet af ĸaĸíssut?), kun i Pl. **ĸagssutit**, et Garn; et Fiskegarn (ogsaa til andre Dyr, end Fisk). ĸagssutit eĸalungniutit, Laxegarn; ĸagssutit ĸilaluvarniutit, Hvidfiskegarn; ĸagssutit sikusiutit!, Isgarn; ĸagssutit imarsiutit, Aabenvandsgarn.

ĸagssuserpoĸ, sætter Garn ud.

ĸagssusivoĸ, knytter Garn. — — M. S. — til ham.

ĸâgtorpoĸ (i NGr. **ĸâgtarpoĸ**), fanger med Garn; driver Garnfangst ell. er paa Garnfangst. M. S. 1) stiller Garn for den (Sælhunden, Laxen ꝛc.); 2) har fanget den med Garn. **ĸâgtugaĸ**, fanget med Garn.

ĸagtuvoĸ, er forholdsviis høi; dens Overflade er høiere end Jordens almindelige Overflade, ell. høiere, end den var (f. Ex. en høitliggende Landstrækning, ell. Vand, som gaaer op over Noget ꝛc.).

ĸagtusivoĸ, bliver høiere; kommer med sin Overflade høiere op fra Jordens almindelige Overflade (dog ikke ud af sit Sammenhæng med denne; — Vand ꝛc.).

ĸáĸ, 1 og 2. 1) et Brixeskind; 2) det, som gjør samme Tjeneste: en Underdyne; en Madras. Deraf de følgende 3:

ĸârâ, har det til Brixeskind ell. Underdyne; ligger paa det.

ĸásserpâ, lægger et Brixeskind tilrette for ham; gjør hans Leie paa Brixen i Stand. U. S. refl. gjør sit Leie i Stand.

ĸâneĸ, 3. Rummet under Brixen (som tjener til Gjemmested for Et og Andet). ĸânermīpoĸ, det ligger ell. staaer under Brixen.

ĸáĸaĸ, et Bjerg; et Fjeld (hvadenten det er stort eller lille; skal dette nøiere betegnes, saa skeer det ved et Affix: ĸáĸarssuaĸ, et stort Fjeld; ĸáĸánguaĸ, et lille Fjeld; en Høi.

ĸáĸasigpoĸ, s. befinder sig noget høiere oppe tilfjelds end det Øvrige (som der er Tale om, ell. som man tænker paa).

ĸáĸípoĸ, ts. gaaer op ell. er gaaet op paa et Bjerg; er gaaet tilfjelds.

ĸaĸípâ, trækker ham ell. det op af Vandet eller op af en Grube eller en Kløft paa den ordentlige Landjord; bjerger ham ell. det op fra Dybet. Htr. **ĸaĸitsivoĸ.**

ĸaĸivoĸ, stiger op eller klattrer op paa Noget (-mut); og m. S. — paa det; f. Ex. op af Vandet paa en Isflodse ell. paa Land (Menneske ell. Dyr), ell. fra den jævne Jord op paa en Steen, ell. op paa en Stol ell. Bænk, ell. paa et Bjerg ꝛc.; spec. 1) gaaer fra Søen op i en Elv (Laxen; s. majorpoĸ); 2) i Pl. **ĸaĸiput**, de transportere Baad og Alt fra Fjorden op i en Indsø, for at gaae paa Rensjagt der. 3) sarfaĸ ĸaĸivâ, er kommen frem imod Strømmen, eller er kommen ud over Modstrømmen (ved at roe eller krydse imod den). Heraf ĸagssimavoĸ, s. ovenfor.

***ĸaĸivfiliaĸ**, et Taarn.

ĸaleĸ (en anden Form af ĸagdleĸ, s. ovenfor og anal. paleĸ), en øvre eller ydre ovenpaa den egentlige; (f. Ex. en særskilt Byrde, som lægges ovenpaa den egentlige, som er bunden i Bærebaandet; ell. et yderligere Lag Græstørv ovenpaa det egentlig dækkende;) især: et Topbaand, det Baand, som de grønlandske Fruentimmer vikle yderst om deres Haartop (til Pynt uden over det indre, som holder Toppen sammen). **ĸaligssaĸ**, et Stykke Baand dertil. I den almindelige Betydning: det, som er øverst (= ĸagdleĸ), bruges Ordet i Følgende:

ĸalerīgput, de ligge oven paa hinanden ell. bruges uden over hinanden. I

Spøg bruges dette Ord ogsaa i den Betydning: der er saa mange, at de ligge ovenpaa hverandre; f. Ex. âtâkarpa? (Svar:) tamássa kalerîgput.

kalekut, m. S. **-kutâ**, Noget, som befinder sig paa det Øvre ell. Ydre (særskilt) og dækker noget af det (som f. Ex. Rygskjoldet paa en Krebs).

kalekutigssiak, en Tagsteen (Teglsteen ell. Skifersteen).

kalerak, 2. Yderskindet paa et Telt.

kaleralik, 3. en mellemstor Fisk af Hellefiskeslægten, som er graa paa den lyse Side.

kaleragdliarpok, er ude efter saadanne Fisk.

kaleranguvok, (Haandledet) er, som om Noget laa ovenpaa Senen. Deraf:

kalerangutitsivok, har ondt over Haandledet (af Anstrengelse).

kaleruak, 2. (anal. kanaguak, uliguak o. A.) en Yderbeklædning udenover den egentlige (eller det, som ansees for den egentlige, og især paa noget Levende, jvf. kalipak); navnlig en, som i Formen nogenlunde ligner den egentlige; f. Ex. en Overtrøie ell. Overfrakke eller en Kaabe med Ærmer; ell. Skallen af en Snegl eller andet Skaldyr; ell. Blinkhinden paa en Fugls Øie, eller en Stærhinde over et Menneskes Øie, o. a. M.

kalerualik, 3. en Mariehøne (ellers ogsaa kaldet auwanganiak, amanganek, okilailuk).

(umiarssuit) **kaleruarssuagdlit**, Pl. kan bruges om: et Pandserskib.

kaliak, egentl. vel: en øvre Terrasse (s. d. F.); men især: et Loft ell. en anden Etage paa et Huus; en Overbygning ovenpaa den, som ansees for den normale. igdlo kalialik, et Huus med Loft ell. spidst Tag. igdlorssuak pingasunik kalialik, et treetages Huus (egentl.: som har tre Overbygninger over den egentlige, neml. de to øvre Etager og Taget). Bruges ellers kun med Suffix: **kalia** (som af kalek), dets Loft eller Overbygning. kalianîpok, det er paa Loftet.

kaliarîgput, de ligge over hinanden (i Terrasser), f. Ex. Indsøer.

kalipâk, en Yderklædning (for et Menneske); især: 1) en Mandsoverpels af Rensskind; (hvor en saadan ikke bruges, kjendes heller ikke Ordet i denne Betydning; men er overført paa:) 2) Prov. en Reisepels efter europæisk Snit. Jvf. ellers kagdlersaut.

kalipak (hvoraf det Forrige kun er en Biform), en Yderbeklædning over den indre Overflade; en Overhud (især paa en livløs Gjenstand; jvf. kaleruak). Bruges navnlig om: 1) Æggeskal; — 2) Frøskal; Avne; 3) Steenmos (som voxer paa Stenene; sort); 4) Maling; Farve paa Noget; 5) Forgyldning eller lignende Metalbeklædning.

kalipakut, Pl., helst m. S. **kali-pakue**, afpillede Skaller af Æg eller Frø, Korn, Skalfrugter &c.

kalipagpâ, maler det; overstryger det med Farve, ell. overtrækker det med Guld &c. augpalugtumik kalipagpâ, maler det med Rødt. kûltimik kalipagpâ, forgylder det. (I NGr. bruges dette Ord nok alene om Forgyldning; derimod om at male: amerpâ, s. S.).

kalipaut, Maling ell. Farve paa Noget.

kalipautigssak, Maling eller Farve til at male med.

kalipausiut, en Malerpensel.

kaliperpok, faaer en tynd Skorpe ell. Overhud paa sig (Huden, hvor den var beskadiget).

kalipiarpok, er ude efter Steenmos (til Brændsel).

kalôrpok s. under Næstfølgende.

kaluvâ, htr. **kalussivok**, 1) øser det op (enten det flydende Stof, ell. det, som flyder deri); ogsaa: fik det i sin Øse (det, som vilde smutte bort); 2) øser det læns (hvori det Flydende er; Karret, Baaden &c.); øser det flydende Stof ud af det. (Angaaende denne Suffixets dobbelte Betydning jvf. kuivâ).

kalunek, 3. Noget, som er erholdt ved Øsning; især: afskummet Fedt.

kalut, ell. i Pl. **kalutit**, en Ketser; en Loddeøse (knyttet af Senetraad eller Seilgarn, som et lille Reienet, til at øse Lodder med).

kalutaut, en Øseskee (og prov. en Skee overhovedet).

kalôrpok, 1) øser (mange Ting eller mange Gange); er i Øseforretning;

2) især: øser Lodder op af Søen. M. S. **ĸalôrpai**, øser dem op.

katdlúpâ, øser op paa det eller i det (et Kar eller Fad).

katdlut, en Øse; et Øsekar; en Strippe (men ikke en Loddeøse; s. ovenfor ĸalut).

ĸânek s. ovenfor under ĸâĸ.

ĸangataĸ, 2. (Pl. ĸangátat), en Hule eller Hulning; et aabent Rum imellem det Øvre og Nedre eller imellem det Ydre og Indre. Bruges ofte om Huler i Klippen, navnlig de mindre dybe og med større Aabning, hvor Dagslyset uhindret naaer til Bunden.

ĸangatavoĸ, det ligger huult; hviler ikke med sin hele Underflade paa det Underliggendes Overflade; har et Sted et aabent Rum under sig. uggûna ĸangatavoĸ, her er aabent under det (f. Ex. Noget, som skal føies til Andet og skulde slutte tæt).

ĸangatarpalugpoĸ, det lyder huult (naar man slaaer paa det; ell. Jorden, naar man gaaer paa den).

ĸangátarpoĸ, faaer et aabent Rum under sig; neml.: 1) hæver sig deelviis fra sit Underlag, saa det kommer til at ligge huult; 2) hæver sig aldeles fra sit Underlag, saa det kommer til at svæve i Luften. Bruges ogsaa med Suff.: hæver det fra dets Underlag; — hvorefter denne Form (m. S.) vilde være Hovedformen, og den anden refl.; men efter andre Ords Analogi synes dog denne at være en uegentlig Brug. Der bruges ogsaa nok saa ofte **ĸangátartipâ** om: hæver det fra dets Underlag.

ĸangátáupâ, hæver sig med det paa sig; hæver det op med sig.

ĸangatsipoĸ, er lagt under noget Huultliggende i Ly for Regn og Bæde (tørre Sager).

ĸangatsivfik, 1) en Hule eller Lignende, hvori man bjerger tørre Sager for Bæde; et Tag ell. andet Hultliggende, hvorunder man bjerger sig selv for Regnen. Jvf. orĸipoĸ og orĸiorpoĸ.

ĸângerpâ, 1) gaaer ham eller det forbi; 2) er kommen den forbi, saa han nu har den bagved sig (jvf. sarssúpâ); 3) overgaaer ham i Væxt eller Kundskab eller Lignende (jvf. akípâ og pitarpâ). ikátoĸ ĸângerêrparput, vi ere allerede forbi ikátoĸ. — Htr. **ĸângîvoĸ**.

ĸângiúpoĸ, er gaaet forbi med sig ɔ: er gaaet forbi. Bruges ogsaa om Tiden, f. Ex. ĸáumat tamána ĸângiugpat, naar denne Maaned er forbi.

ĸangmigpâ (Prov.: **ĸavnigpâ**), fylder Noget ovenpaa det, efterat det allerede er fuldt; kommer Top paa det (Maalet, ell. det fyldte Kar); fylder det med Topmaal. U. S. pass.

ĸâpiarpâ, skaver eller skjærer det øverste, tynde Lag af det; skræller det af. *aserorterivît ĸâpiautit, en Mølle til (blot) at skrælle Kornet; en Grynmølle.

ĸârâ s. ovenfor under ĸâĸ.

ĸârajugpoĸ, er hvælvet (udenpaa eller paa Overfladen; om en indre Hvælving s. ĸilaungussaussaĸ).

ĸârdlisárpoĸ, hviler paa Andet eller ligger fast med sin Midte, men ikke med Enderne, og saa at disse kunne bevæges op og ned. Part. m. S. **ĸârdlisârtua**, bl. A. Maskinbommen i en Dampmaskine ell. Lignende; den store vandrette Vægtstang, som bevæges op og ned om sit Midtpunkt.

ĸârdlumissârput, de gynge sig op og ned, vippe paa et Bræt ell. Andet, som ligger kun understøttet paa Midten (Børn, eet i hver Ende).

ĸârpiaĸ, m. S. **ĸârpiá** og **ĸârpia**, dens Top; det allerøverste af den. ĸáĸap ĸârpiâ, Bjergets Top.

karssúpâ, (Vandet) gaaer op over det ell. bedækker det; oversvømmer det. (Bruges saavel om Søen som om en oversvømmende Flod ell. andet Vand).

ĸásserpâ s. ovenfor under ĸâĸ.

katdlúpâ og katdlut s. ovenfor under ĸaluvâ.

ĸatsigpoĸ, er henimod det øverste af det, som det hænger sammen med eller befinder sig paa (dog ikke allerøverst); — om en Landstrækning ell. et Sted: er forholdsviis høit beliggende. (ĸatsig-sortût = Alperne).

ĸatsingneĸ, 3. en forholdsviis høi Deel af et Hele; især en større høitliggende Landstrækning; et Høiland, hvis laveste Dele ligge betydelig høiere end Søen. (Modsat naĸigtoĸ, s. S.).

káupâ (anal. kuláupâ, atáupâ) og helst **kautsiarpâ**, bevæger sig med stærk Fart hen over ell. langs med dens Overflade uden at berøre den; streifer hen over den (f. Ex. En, som løber saa hurtig, at han neppe berører Jorden; eller en Kanonkugle, der stryger hen over den &c.). Htr. **kautsiarpoк.**

кavarusek, 2. m. S. **-sia**, den tynde Yderhud af et Hvaldyr (d. S. s. ellers ekartâ).

кavnigpâ s. ovenfor кangmigpâ.

кalak. [Boblen ell. boblende Bevægelse i Vandet], Pl. m. S. **кalai**, Vandets Boblen ell. Boblerne af dets Bevægelse. iputip кalai, Boblerne af Aaren.

кalagpoк, 1) det syder; det koger; 2) har faaet sin Mad i Kog. кalag--punga, nu koger min Mad.

кalápâ, faaer den i Kog eller har faaet den i Kog (Gryden ell. Kjedelen, eller og dens Indhold); ofte underforstaaet: har havt den længe nok i Kog (saa at Maden er færdig). U. S. pass. — Htr. **кalatsivoк.**

кalagtípâ (af кalagpoк), lader den komme i Kog; fyrer under den, saa den koger ell. syder (Gryden).

кalatípâ (af кalápâ, pass.), lader det faae Kogning eller et Opkog (Kaffen ell. Vandkjedelen). Paa sine Steder bruges denne Form kun om Kaffe ell. blot Vand, som skal gjøres kogende; den foregaaende derimod om Mad.

кalatsorpoк, kommer let i Kog (en Gryde, som ikke er for tyk i Bunden).

кalápoк, trækker Maven ind; krummer Bugen ind.

кalangavoк, hans Mave ell. Bug er krummet ind (naturlig).

кalaseк, 2. (dannet som makiseк af makípoк), m. S. **кalasia**, 1) Navlen; 2) Navlestrængen. S. migdliaк.

кatdlangavoк, 1) er mismodig stemt ell. føler sig ikke vel oplagt, fordi han ikke har det, han ønsker, ell. som han ønsker det; især: fordi han i nogen Tid ikke har spiist ordentlig; 2) Prov.: finder det strax koldt; fryser ogsaa i en ringe Kulde (ogsaa som en Følge af utilstrækkelig Næring; og saaledes vel egentlig: har en Indtræknings- ell. Tomhedsfornemmelse i Maven eller derom- kring, som gjør ham baade mismodig og kuldskjær &c.).

кatdlangáipoк, ts. 1) er vel tilmode, da han ikke savner Noget (hvori da ofte tillige ligger: og bryder sig ikke synderlig om Andres Savn); 2) Prov.: fryser ikke let; bryder sig ikke om en Smule Kulde. (S. det Foregaaende).

кaleк, кaliaк, кalipak, кalôrpoк &c. s. кak.

кalugiaк, 2. en Hvallandse.

кalugiarpâ. lændser den (Hvalen).

кalugiussaк, et Spyd; en Landse.

кaluvâ, кalut, кalutaut s. кak.

кama [1) inde; derinde (naar den Talende er ude); og 2) ude; derude (naar den Talende er inde). Saaledes ogsaa i det Følgende]. Deraf:

кamane (Loc.), derinde ell. -ude. **кa--mánga** (Abl.), derinde fra ell. derude fra. **кamûna** (Vial.), der ind- eller udigjennem. **кamunga** (Term.), derind eller -ud. — Ligesaa med ta foran: **tarкamane** &c.

tarкama, Interj. derinde eller -ude (er han eller det)!

кamanīpoк og **tarкamanīpoк**, han eller det er derinde ell. -ude.

кavna (Pronomen), Subj. **кavssuma**, han derinde ell. -ude; Pl. **кavko** og (Subj.) **кavkua**, de derinde ell. -ude; og med det tilbagevisende ta: **tarкavna, tarкavssuma, tarкavko, tar--кavkua.** — Som Tilraab: **кav--ssumák**, hør, Du derinde (eller -ude)! og i Pl. **кavkorsī-â** og **кavkuákut-â**, hører, I derinde (ell. -ude). — Et andet кavna s. under кava.

кamavoк, er paa Luur efter et Dyr; og m. S. — efter det; for at liste sig til det, naar der kommer et i Sigte; ligger paa Lurejagt. (Kan ogsaa bruges om Tropper, der ligge i et Baghold). U. S. spec.: er i sin Kajak paa Luur efter Sælhunde, og navnlig efter âtât (som skulle fanges paa den Maade).

кamârâ (fort. af кamassarâ; jvf. sanâк, pilâк o. A.), ligger paa Luur efter den; har Sigte paa den (en Sælhund, som var oppe, og om hvilken man kan slutte sig til, hvor den vil komme op igjen).

kámavik, en Sælhundejagtplads i Søen;

nemlig et Sted, hvor Sælhundene jævnlig komme op, idet de søge deres Føde, og hvor man saaledes bedst kan ligge paa Luur efter dem.

kámerivok, har Lyst til at gaae paa Sælhundefangst.

kamanek, 3. 1) det, at gaae paa Sælhundefangst. 2) Mest enten i Pl. **-rnit**, eller m. S. **-rna**, et Sted i en ellers rolig flydende Elv, hvor den løber skraat ned over Klippeblokke og Stene, dog ikke saa skraat, at den danner et egentligt Vandfald. (Muligt, at denne Benævnelse hidrører fra, at Rensjægere paa deres Tilbagekomst fra det Indre ved saadanne Steder ventede paa Laxørredernes Nedgang. Ordet forekommer oftere som Navn, især ved Elve i det Indre af Fjordene).

kamigpok, t. 1) slukkes, gaaer ud (Lampen eller Ilden af Mangel paa Næring); 2) det slukkes for ham (ɔ: hans Ild eller Lampe, fordi han ikke har Mere at brænde).

kamingavok, 1) er slukket; er i slukket Tilstand (Lampen ell. Ildstedet); 2) har slukket hos sig (af Trang); har Intet at brænde.

kamipâ, htr. **kamitsivok**, slukker den. U. S pass. er bleven slukket (af Nogen).

kamitsit, et Redskab til at slukke med.

kamiterpâ og forkortet **kavterpâ**, slukker den ud efterhaanden (en større Ild); deraf:

kavterut, en Brandsprøite.

kavssúpâ, slukker Lyset ell. Lampen for ham.

kamiuipok, ts. slukkes aldrig. ingnek kamiuitsok, den evige Ild.

kamut, kun i Pl. **kamutit**, 1) en Slæde; 2) hvad der ligner en (grønlandsk) Slæde i Brugen: en Kane; en Vogn ꝛc. kamutaussat, Prov. en Trillebør.

kamutilik, 3. 1) en Mand med Slæde (som har Slæde med sig); 2) en Kanon. (sákutût) **kamutiligdlit**, Artillerister; Artilleri.

kanak, en Teltstang. pâp kanai, et Par kortere Teltstænger, som sættes forfra imod de egentlige, deels for at give Teltet mere Stivhed, deels for at faae Forteltet større.

kanagpâ, sætter Teltstænger til det (Teltet). U. S. stiller sine Teltstænger op ell. tilrette (naar man vil reise Telt).

kanagnak, 2. 1) en Hjælpeteltstang; en kort Stang eller Stok, som sættes skraas fra den ene Teltstang til den anden (naar der ikke er nok af dem); 2) et Hjælpetømmer i det grønlandske Huustag (som lægges tværs over de egentlige Tagstokke, s. âvek).

kanagnarpâ, 1) understøtter Teltet med Hjælpeteltstang; 2) belægger Taget med Hjælpestokke.

kanagtak, m. S. (igalâp) **kanagtai**, Vindnessprosser.

kanagdlak, den spiselige Bladstilk af en stor Tangart.

kanek, 3. m. S. **karna**, hans eller dens Mund. Bruges ogsaa i Betydning af: ubehagelig Tale (som hos os: Kjæft); f. Ex. kanerssua igpigekâra, hans fæle Mund er mig høist ubehagelig; og s. d. F.

kanekakaok, har dygtig Mund ɔ: har en slem Kjæft.

kanikitsok (som har en lille Mund), et Slags Ulk med paafaldende lille Mund (i Sammenligning med de almindelige Ulkes vide Gab).

kanerdlugpok, har ondt i Munden (af Skjørbug ell. Andet).

kanerigsarpok, Tænderne løbe ham i Vand efter noget Velsmagende.

kánerivok, har med sin Mund at gjøre ɔ: vilde gjerne give den noget Mere, men har ikke Mere. kánerĭnalekaunga, nu faaer jeg med min Mund at gjøre; blot jeg kunde give den lidt Mere.

kánersorpok, benytter sin Mund, nemlig til at spise: tygger; gumler.

kanermingâ, 1) har det i Munden (en Ting); 2) fører det i Munden (et Ord ell. en Talemaade ꝛc.); i Regelen med det Bibegreb: — som Mundsveir; mener ikke Noget med det, ell. gjør ikke derefter.

kânek s. kak.

kanigâ s. d F.

kanigpok, er nær. M. S. 1) er ham eller det nær; mindre almindelig: 2) er nær beslægtet med ham; s. d. F.

kanigâ, 1) har ham eller det for nær ved sig; 2) holder det for at være for nær; 3) er for nær beslægtet med ham eller hende (til at kunne gifte sig med den Paagjældende); 4) overhovedet: er nær beslægtet med ham.

kanigdlivok og fork. **kagdlivok**, er kommen nærmere; har nærmet sig; er kommen nær. M. S. — til den ell. til ham.

kanigdliartorpok, nærmer sig.

kaninârpâ, 1) finder det nærmere, end han havde ventet (et Sted, man kommer til); 2) kom den for nær.

kaningarpâ, kommer uventet over ham; kommer bag paa ham; overrasker ham ell. den (f. Ex. et Dyr, som ikke ventede nogen Jæger). tigdligtok kani-ngarpara, jeg kom bag paa Tyven.

kanisak, 2. m. S. **kanisâ**, en kort Muur tæt foran Teltets Indgang med Aabning til begge Sider (som hovedsagelig tjener til at give Læ, deels for Teltets Indre, deels for Kogestedet foran det).

kángussak (istedetfor kangnussak, og dette dannet af Stammen ved Omflytning i kanik til kangn-?), en lignende kort Muur foran Huusgangen.

kanivâ, følger ham et Stykke paa Veien (den Bortdragende).

kanivok, (maaskee d. S. s. det Forrige, altsaa egentl.: følger et Stykke med; men opfattet i aandelig Forstand: føier sig efter Folk, eller følger et Stykke med Andres Villie ell. Sindelag ɔ:) er ydmyg. Bruges iøvrigt ikke almindelig; derimod det Følgende:

kanilârpok, er ydmyg; er sagtmodig; føier sig efter Andre.

kanilârfigâ, ydmyger sig for ham; især: taler ydmygt til ham.

kanilârtípâ, gjør ham ydmyg (ved Optugtelse; ikke ved Undertrykkelse; jvf. kunutípâ).

kaninarpok, d. S. s. kanilârpok, men bruges mindre almindelig.

kanik, en Sneslok; i Pl. **kanît**, Snee (i Luften); den faldende Snee.

kangnerpok (anal. siagdlerpok af sialuk), det sneer. (Ellers ogsaa niv-táipok og nivtangerpok, s. S.). — M. S. det sneer i den (Luften; jvf. anordlerpok).

kanilârpok s. kanigpok.

kanimavok, faaer Kuldegysninger; (enten i en Sygdom ell. af Kulde; derfor) spec. 1) har en feberagtig Sygdom (jvf. kîardlugpok); 2) er kuldskjær (jvf. kâjorpok).

kanimanartok, Noget, som foraarsager En Kuldegysninger; en feberagtig Sygdom.

kanimáipok, taaler godt Kulde.

kaninârpâ — kanivok s. kanigpok.

kanok, hvorledes. Bruges baade spørgende og som simpelt Relativum; dette sidste navnlig efter Verber som: sige, høre, vide, mærke, forstaae &c. F. Ex. kanok okarpa? hvorledes sagde han? ell. hvad sagde han? kanok ípa, hvorledes er han (ell. det)? kanok agtigâ? hvor stor er den? kanok okartok tusángilara, jeg hørte ikke, hvorledes (ell. hvad) han sagde. kanok okar-titdlugo tusángilara, jeg har ikke hørt ham sige Noget, hverken saa eller saa (egentlig: hvorledes, eller hvorledes end). kanok okarângame taimailioraraok, hvorledes (ɔ: saaledes som) han siger, saaledes pleier han at gjøre. kanok iliornivut tamaisa, al vor hvorledes Gjøren ɔ: alle vore Gjerninger. (I flygtig Tale trækkes det ofte sammen med det følgende Ord, naar dette begynder med en Vokal, saaledes at f. Ex. kanok-ípa kommer til at lyde som kanorípa ell. kanungípa eller endogsaa kanuipa ell. kan-ípa).

kanok-íssusia, hans hvorledes Væren ɔ: hans (hele) Væsen; hans Beskaffenhed, Tilstand &c.

kanok-â? hvorledes sagde Du? (naar man ikke har forstaaet det ret).

kanorôk? hvorledes sagde han? hvad var det, han sagde?

kanorme, ja, hvorledes ellers? ja, det forstaaer sig; ja vist saa (som oftest i den Forstand: det kan der jo ikke være Spørgsmaal om).

kanortok, 1) hvorledes dog? kanortok-una ilissagssak, hvorledes skal man dog bære sig ad med den? 2) med en Optativ eller Subjunctiv: maatte dog —!

gid —! kanortok ajorungnaerile, maatte han dog komme sig igjen!

kanga, 1) naar? (om den forbigangne Tid); naar var det? 2) hvo veed, naar det var; engang i Fortiden. kanga tikipat? naar ere de ankomne? kanga pinerpok, naar mon det har været. (Jvf. nedenfor kangauvok).

kangale, 1) men naar? 2) hvorlænge er det siden? 3) for længe siden. kangale autdlarput, de ere reiste for længe siden.

kangalikiak, d. S. s. det Forrige, men noget forstærket: 1) men naar dog? 2) ja, hvorlænge er det vel siden? 3) det er jo alt længe siden.

kangaligame, Prov. alt for længere Tid siden (d. S. s. ellers kangaulersok, s. nedenfor).

kangaivna og hyppigst **kangalîvna** (med Pron. ivna), naar var det vel! hvorlænge er det dog ikke siden —! (med en vis Forundring). kangalîvna takú-saeravko ell. takúsaernarmat, hvorlænge er det dog ikke siden, jeg saae ham sidst! kangalîvko autdlartut, hvorlænge er det dog ikke siden, de reiste!

kanganisak, 2. Noget fra for længere Tid siden (enten en Ting, som ikke længere er ny, ell. som har været gjemt i længere Tid, eller og en tidligere begaaet Gjerning).

kangarssuak, for længe siden; langt tilbage i Fortiden. (Udtrykker som oftest noget mere end itsak, s. S.).

kangauvok, er længe siden (at det skete). Bruges saagodtsom kun i Conj.: kangaungmat, længe tilforn; og desuden med -lerpok, f. Ex. kangau-lerpok tikikamik, ell. kangaulersok tikiput, det er alt længere Tid siden, de ankom. — Ved **kangaulerpok** udtrykkes i Regelen: for længere Tid siden; alt for nogen Tid siden.

kangatak, kangatavok &c. og kângerpâ s. kak.

kangiak, m. S. **kangia** (anal. ar-kaluak), hans Broders Barn (Søn ell. Datter).

kângiúpok og kangmigpâ s. kak.

kangnerpok s. kanik.

kángorpok, giver en hunltklingende, knaldlignende (ell. drønende) Lyd fra sig, eller der høres en saadan Lyd (f. Ex. naar en Steen eller Andet falder lige ned i Vandet, eller naar man banker paa en Dør, eller noget Tungt falder om, og Lignende.

kángulugpok, d. S. s. Foreg., naar man hører en saadan Lyd gjentagne Gange, ell. det, som høres, bestaaer af flere enkelte saadanne Lyde: det drøner (f. Ex. naar et Isfjeld kalver i stor Frastand).

kángussak s. kanigpok.

kaok, m. S. **kaua,** hans Pande; Hovedpande.

kaorut, Noget, som bindes om Panden; især: 1) en Pandesmæk (som Mændene oftere bruge i streng Kulde); 2) et Hovedtørklæde (som Kvinderne pleie at binde om Hovedet).

kaoruserpok, 1) binder sin Pandesmæk paa; 2) tager Hovedtørklæde paa.

kaungûssak, en høi Hat (europæisk).

kápangavok s. d. F.

kapangipok s. kápivok.

kápápok, bukker sig, saaledes at kun Ryggen er krummet.

kápangavok, staaer bukket med krummet Ryg.

kapasagpok, tager Noget, som egentlig tilhørte ell. tilkom en Anden (f. Ex. dræber det Dyr, som en Anden er paa Jagt efter, og beholder det); tilvender sig Noget paa ulovlig Maade.

kapasagarâ, har tilvendt sig det paa ulovlig Maade; har, saa at sige, ranet det fra en Anden.

kaperpâ, skraber det med et skraatstaaende Redskab i Retning fra sig (f. Ex. Gulvet med en Skuffe ell. Lignende, for at faae Snavset af det). Jvf. kiligpâ.

kapiarpok, skraber Noget tyndere (med et skarpt Værktøi i Retning fra sig); især: skraber et Skind tyndt paa Kjødsiden; 2) høvler. M. S. skraber eller høvler det.

kapiarfik, 1) en Skavebænk (et fladt Stykke Træ ell. Been med to korte Fødder paa Forsiden, hvorpaa man skaver Skind); 2) en Høvlebænk.

kapiut, 1) et Skaveredskab (i Alm.); især: 2) en Høvl.

kapiarnikut og **kaperrakut,** Pl. Høvlspaaner.

kaperraĸ, Noget, som er skavet af Andet, f. Ex. en enkelt Hovlspaan. — — M. S. **kaperrâ**, dets Skavning (neml. Skindets); den Beskaffenhed, det har faaet ved at skaves. kaperrâ pitsao--kaoĸ, dets Skavning er meget god ɔ: det er skavet, som det bør (er overalt eens og ikke for tykt).

kaperangavoĸ, staaer paa skraa eller skraat (omtr. som et Skaveredskab, Hovlejern &c. pleier at staae).

kavssagpâ (ameĸ), tager Spækket fra Skindet med en ulo ell. en Kniv (uden at skrabe selve Skindet).

kavssangneritsoĸ, et Sælskind med Spækket paa, saaledes som det er slaaet af Sælhunden.

kavssáupâ, slaaer Skindet (med Spækket) af Sælhunden og lader den iøvrigt blive heel.

kâpiarpâ s. kak.

kápik, en Grævling. (Saaledes i Labr. Her ville Folk undertiden i det Indre af Landet have seet et Dyr, som efter Beskrivelsen nok kunde være Grævlingen, men den vides ikke nogensinde at være bleven fanget.)

kápiorpoĸ s. kapuk.

kapípoĸ s. kapivoĸ.

kapiut s. kaperpâ.

kápivoĸ, forsvinder under Vandet; gaaer ganske under, saa at Søen lukker sig over det.

kápisipâ, slaaer det under Vandet med eet Slag, saa at Søen lukker sig over det.

kapípoĸ, 1) forsvinder bag en Bølge (en Baad ell. Andet, som svømmer paa Søen, ell. ogsaa Landet, f. Ex. for en Kajak i høi Sø); 2) forsvinder under Horizonten (hvad der er kommet saa langt bort, at det er ude af Ens Synskreds).

kapitípâ, faaer det til at forsvinde for sig under Horizonten ɔ: kommer saa langt fra det, at det er ude af Ens Synskreds.

kápúpâ, faaer det til at forsvinde under Vandet; skjuler det under sig (Bølgen det, som den gaaer over; f. Ex. Forenden af Kajakken, naar man roer imod Vinden).

kapítarpoĸ, forsvinder jævnlig bag Bølgerne. ikârtitdluta sermitsiaĸ kapi--tarpoĸ, idet vi satte over Fjorden, forsvandt sermitsiaĸ (et Bjerg i Godthaabs-Fjorden, af de Danske kaldet Sadelen) gjentagne Gange for os bag Bølgerne.

kapitârpoĸ, gaaer op og ned i Vandet i korte Mellemrum (en Hval ell. Hvidfisk).

kapangipoĸ, t. gaaer under Vandfladen, saa at man ikke seer den mere (et Hvaldyr; dog uden at gaae tilbunds).

kapangerĸavoĸ, gaaer ofte saaledes under Vandet (Hvalen).

kāpoĸ, kommer til et Sted, hvor man ikke kan komme videre; maa gaae tilbage og søge en anden Vei (med Konebaaden). Bruges ikke almindelig.

kapuk, 1) Stum (paa Hvadsomhelst); 2) Fraade; 3) Gjær.

kapûssaĸ, en Toebak.

kápiorpoĸ, 1) skummer (Vandet, Søen, Øllet &c.); 2) fraader (et Menneske ell. Dyr af Munden); 3) skummer med Ord; snakker ustandselig. (I sidste Betydning ogsaa prov. kápuarpoĸ).

karajaĸ, en af Klipper nogenlunde tæt omringet, rundlig Bugt. Svarer vel for en Havbugt omtrent til kagdlo for en Indsø, men bruges neppe uden som Stednavn.

karajagdluk, en Hulning indadtil i en Klippe ell. Andet (dog ikke en virkelig Hule, s. kârusuk og kangataĸ).

karasaĸ og **karasak**, 2. Hjernen; m. S. **karasâ**, hans ell. dens Hjerne.

karatserfik, m. S. **-rfia**, den nederste Deel af Baghovedet, hvor Halsen begynder.

kârkussaĸ s. kâteĸ.

kardlik, m. S. Pl. **kardlê**, hans Buxer. Med de andre Suffixer ofte **kardlīka**, **kardlītit**, **kardlīne** (som om Dualformen **kardlīk** var Ordets Grundform), ved Siden af **kar--dlika**, **kardlisit**, **kardline**.

kardligpâĸ, kun i Pl. **kardligpât**, et Par Yderbuxer, Overtræksbuxer.

kardligpâ (anal. ánorârpâ), trækker ham Buxerne paa eller har hjulpet ham hans Buxer paa. U. S. refl.: 1) tager Buxer paa; 2) har faaet sine Buxer paa.

kardligsorpâ (anal. ánorârtorpâ), d. S. s. Foreg., men med Tanken om Enkelthederne derved (knapper dem, binder dem op &c.). U. S. refl.

kardlingerpâ, trækker Buxerne af ham. U. S. refl.: — af sig selv.
kardlingavok, har ingen Buxer paa.
kardlok, Læben. M. S. enten: **kardlua**, hans ell. dens Læbe (neml. Over- og Underlæben betragtet som een, der gaaer rundt om Munden); eller: **kardlue**, hans ell. dens Læber (Over- og Underlæbe betragtet som to). Det Første skal være det oprindelige; jvf. ogsaa d. F.
kardluak, Ringen paa en Loddeøse (hvortil den rundt om er heftet).
kardluaussak, m. S. -**ssâ**, en tykkere eller udstaaende eller omboiet Rand ell. Kant paa et Kar ell. et Fad.
kardlorpok, giver Lyd fra sig med Læberne (eller hvad der er i Læbernes Sted); piber, kviddrer, synger, skriger &c. Kan bruges ogsaa om Mennesker, men i Alm. dog kun om Dyr, især om Fugle.
kardlûsek, m. S. -**sia**, hans Maade at give Lyd fra sig paa; dens Stemmes Beskaffenhed. tingmissat tamarmik ing--mikut kardlûsekarput, hver Fugl har sin Maade at give Lyd fra sig paa ell. har sin eiendommelige Stemme.
kardlortarpok, blæser paa et Blæse-instrument.
kardlortaut, et Blæseinstrument. — kardl. sujumórtariak, en Clarinet ell. Oboe; k. sanimórtariak, en Fløite; k. amitsok, en Trompet; k. pâtôk, et Valdhorn; k. amussartok, en Basun; k. patigfilik, et Klaphorn. (Naar man veed, at der er Tale om et Blæseinstrument, er overalt den specielle Benævnelse tilstrækkelig).
karmak, en Muur (hvadenten den er høi eller lav, og enten af Steen alene (et Steengjerde) ell. med Græstørv ell. Leer ell. Kalk imellem). M. S. **karmâ**, dens Muur (Bygningens).
karmarpâ I, murer den (Bygningen); bygger dens Muur. (II s. nedenfor).
karmasigssiak, en brændt Muursteen; en Teglsteen.
karmasigssiorpok eller -**gssiali--orpok**, gjør Teglsteen; brænder Tegl.
karmarpâ II, lokker en Hund (ell. et andet Dyr) til sig ved at knaske eller hvisle eller smælde med Tungen.
kârnernak, gammelt Baadebetræk (som siden har været brugt til Andet og er blevet sort af Veiret). Bruges nok ikke overalt; s. amêrsak.
kârpâ, sprænger det; faaer det til at briste (saaledes at Indholdet kommer ud, og det falder sammen; f. Ex. en Blære, Æg &c.). U. S. 1) pass.: sprænges; brister; 2) om Landet: bryder ud med Vand fra det Indre, som tager Jord og Alt med sig; 3) om en Bølge: bryder; og derom atter m. S.: bryder over det (Baaden, Stranden &c.). Htr. **kâr--sivok**.
kârtípok (pass.), 1) faaer en Braadsø over sig; 2) faaer en Blodblære paa Huden (som fylder sig indenfra med Blod ved de fine Aarers Bristen, naar disse nemlig komme i Klemme, f.Ex.ved et Slag).
kâgpok, faaer Vandblære paa Huden (af at arbeide ell. tage haardt fat).
kârnek, 3. 1) en Braadsø; 2) et Jord-skred (ved Vand fra det Indre).
kârtínek, 3. en Blodblære paa Huden.
kângnek, 3. en Vandblære paa Huden af uvant Arbeide.
kâjassut, Pl., spec. tynde Glasperler (som briste ved haard Berørelse).
karârpok og **karâlavok**, bryder og bryder atter og atter (Søen paa et Skjær).
kâlerpok, er nærved at revne (af at æde).
kârsilavok og **kârsilârpok**, er ganske mæt (om fornuftig Mættelse). Jvf. nâmagsivok. Mest bruges det Følgende:
kârsitdlarpok, bliver mæt eller er bleven mæt; er fuldkommen mættet.
kârsitdlautigssak, Noget til fuldkommen Mættelse (hvoraf man kan eller skal blive fuldkommen mættet).
kârnlerpok, er ganske moden ell. overmoden og bristefærdig (Bær eller anden Frugt).
kârusuk, en mere ell. mindre dyb Hule i Klippen; en underjordisk Hule.
kârpiak s. kak.
karsorpok, er afbleget; har mistet sin Mørkhed eller Farve ved Luftens Indvirkning.
karsorserpâ, bleger det.
karsornilik, 3. bleget Lærred ell. Bomuldstøi.
karsorneritsok, ubleget Tøi.
karsorsak, 1) en Krog til at holde

fast i Noget med (jvf. nigsik); 2) især: en Fiskekrog (Krog og Sænkesteen og Mellemstykket under Eet, den blotte Snor undtagen). I en Deel af Landet bruges dette Ord spec. om: en Ulkepilk (hvormed man kroger eller pilker Ulkene op); hvorimod en Krog med Mading, som Fisken skal bide paa, kaldes okúmer-ssak, s. S.

karsorsarpâ, kroger det; faaer fat i det med en Krog.

karsorsartok, spec. 1) en Hægte. — 2) en Krog paa en Dør ell. et Vindue og Lignende.

karssâk (ell. karssaok?), en Lom.

karssârpalugpok, Lomen skriger ɔ: man hører den skrige.

karssok, en Buepiil.

karssuliorpok, gjør en Buepiil eller Buepile; m. S. — til ham.

karssulivik, et Pilekogger.

karssúpâ s. kak.

kârulerpok og kârusuk s. kârpâ.

kasagâ, blev ikke tilfredsstillet af det (Mad ell. Drikke); det var ikke nok til ham. nerissane kasagai, han har spiist sin Mad op uden at være bleven mæt deraf. (Maaskee egentlig omtr.: har det kun til Maveformemmelse; jvf. det Følgende).

kasarnak, 2. Vommen af et Rensdyr, eller egentlig dens ydre Hud. S. ne-ruvkak.

kasaerdlâk og **kasaerdlaut** (pe-kût), en Sælhund, som er lavet til mikiak uden at tage Skindet af den (en ganske særlig Lækkerbidsken).

kasalok, 2. Prov. Træbark (især Bark af (Fyrre-) Drivtræ, som tidligere brugtes til at farve Skind rødt med). Jvf. nunangiak.

kasalorterpâ (amek), Prov. farver det rødt med Træbark. Jvf. nunangi-agterpâ.

kasigiak, 2. en spraglet Sælhund.

kasigiarpok, fanger en spraglet Sælhund.

kasigiarniarpok, er paa Fangst efter spraglede Sælhunde.

kasigiarssuak, en fuldvoxen, spraglet Sælhund.

kasiginak, en fjorgammel af samme Art.

kasigiatsiak, en ung Sælhund af samme Art (i sit første Aar); en smaaspraglet Sælhund.

kasigiârak, 1) i det Sydligste af Landet: en ganske ung Sælhund af samme Art; 2) i NGr.: en gammel, men ganske lille, spraglet Sælhund; en Dvergsælhund af denne Art. Jvf. âtârak.

kasilêk, s. d. F.

kasilipok, ts. er bidende for Føle- ell. Smagsnerverne; neml. 1) er bitter; 2) er skarp ell. rivende (paa Tungen ell. i Halsen); 3) svier (i et Saar eller i Øiet). — Bruges undertiden ogsaa om det, som foraarsager sjælelig Svie, f. Ex. hvasse Ord.

kasilitsok, 1) bidende &c. spec. 2) Peber; 3) ogsaa andre skarpe Krydderier, f. Ex. Ingefær ell. Allehaande.

***kasilitsualuk**, Sennep. (Ellers ogsaa sînupe, s. S.).

kasitdlerpok, begynder at svie (et Saar eller Huden, af det, som kom i det eller paa den, eller og af sig selv).

kasilêk, en Søpung.

kasingorpok, skralder; giver en huul, skraldende Lyd. Bruges ikke meget og kjendes tildeels ikke.

kâsugpok, er glubsk ell. glubende; er bidsk (et Dyr).

kâsuerpâ, betager det dets Glubskhed; tæmmer det (et glubsk Dyr).

kasúpâ, s. d. F.

kasuvok, er træt; er udmattet; trænger til Ro ell. Hvile.

kasuerpok, 1) har udhvilet sig; er bleven af med sin Træthed; 2) er kommen til Ro i sit Indre; er bleven af med sin sjælelige Træthed. (I denne sidste Betydning bruges dog mere det Følgende:)

kasuerfigssarsivok, har fundet Hvile for sig (den, som før var piint og plaget i sit Indre).

kasuerfigssakángilak, kan ikke finde Ro ell. Hvile nogetsteds. (Bruges oftere næsten eensbetydende med erkigsivig-ssakángilak (s. S.), nemlig om En, der plages af indre Uro).

kasuerserpok, hviler sig (egentlig: venter paa at blive af med sin Træthed).

kasuersârpok, omtr. d. S. s. det Forrige, dog med Bibegrebet af en vis Høitidelighed (jvf. erinersârpok), omtrent som: nu hviler han (efter al den Møie).

eller: nyder Hvilen. Bruges oftere om Hvilen i Graven.

kasuersaut, det, hvorved man finder Hvile ell. kan hvile sig (f. Ex. Arbeidets Ophør, eller en Beskjæftigelse, som man kan foretage sig i al Ro).

kasusuípok, ts. 1) kan ikke blive træt; er utrættelig; 2) synes ikke at kunne blive træt; er idelig i Bevægelse.

kasungavok, er slap; er ikke strammet (et Baand; en udspændt Line; en Skrue &c.).

kasúpâ, slapper det; gjør det slapt (modsat sukápâ, s. S.). U. S. pass.

kasuterpâ, d. S. s. Foreg., men lidt efter lidt eller efterhaanden (som f. Ex. en Skrue).

katsúpâ, er træt af det; gider ikke have med det at gjøre længere.

katsússartorpok, spiser Levninger (egentlig: det, som Nogen er bleven træt af).

kássarigpok s. kate.

kasserpok, 1) er støvet; 2) har Støv-Farve: er graa.

kassernerit (Pl. af -nek). Støv, som ligger paa Noget (jvf. pujoralak).

kassersarpâ, tilstøver ham ell. det.

kassertípâ, gjør det graat eller hvidagtigt.

kassîarpâ, afstøver det.

kásserpâ s. kak.

kátak, Vandbeholderen, som man har i Huset (en Spand eller en Tønde, som fyldes til Brug).

katsiorpok ell. **kátaliorpok**, gjør ell. forfærdiger en saadan Vandbeholder. M. S. — til ham.

kátauak, en Vandspand, hvormed man henter Vand til Huset (sædvanlig en Læderspand).

[**kate**, Dybhed i Stemmen. Deraf:]

katikípok, ts. 1) har en fiin Stemme (et Menneske i sin Tale); 2) har en høi Tone (en Stræng ell. Andet, som giver en musikalsk Lyd).

katituvok, 1) har en grov eller dyb Stemme; 2) har en dyb Tone.

katikitdlivok, faaer en finere Stemme ell. høiere Tone.

katigtorpok, faaer en dybere Stemme ell. Tone.

katâipok, er uden Dybhed; er høi (Tonen).

Disse Ord bruges til at betegne de fire Stemmer i Musiken, saaledes:

katikitsua eller **kataitsua** (sc. erinap), Discant; Sopran; og paa en Violin: den høieste Stræng, Qvinten.

katikitsup eller **kataitsup tugdlia**, Alt; paa en Violin: Qvarten.

katitûp tugdlia, Tenor; paa en Violin: Terzen.

katitûa, Bassen. (Om at synge ell. spille den ene ell anden Stemme bruges atorpâ, f. Ex. ivdlit katitûp tugdlia atúsagit, tag Du Tenorstemmen).

katimâgpok og **katimâlugpok**, 1) smaaknurrer (en Hund); 2) taler sagte, mumlende ved sig selv; brummer Noget, som man ikke kan forstaae (et Menneske).

kássarigpok, s. d. S. s. katituvok, har en dyb ell. grov Stemme (et Menneske; men bruges ikke om en musikalsk Tone).

kâtek, 3. m. S. **kârka**, et Slags Holk; neml. en Ring om Enden af et Skaft, som tillige bedækker Endefladen; især: 1) Beenpladen paa Enden af Harpun- ell. Landseskaftet, hvorpaa dens igimak hviler (og som tillige griber om Træskaftets Endetap); 2) en lignende Ringplade paa et Knivskaft (f. Ex. en, som er støbt paa det af Bly) eller paa Andet; 3) en Dupsko.

kâtserpâ, forsyner det med en saadan Holk ell. Ringplade (Skaftet); anbringer Ringplade ell. Dupsko paa det.

kâtsiorpok, gjør eller forfærdiger en Ringplade. M. S. — til ham.

kârkuarpâ, sætter det ligesom en Dupsko med Aabningen paa Enden af noget Smallere, som gaaer ind i det (f. Ex. en Vante eller Støvle paa et opreist, tyndt Stykke Træ for at lade den tørres).

kârkussak, en Ring om Enden af et Skaft, en egentlig Holk, uden Endeplade.

katik, 3. m. S. **kagka**, Brystbenet af en Fugl, med ell. uden Kjød. (Synes nærmest at betegne det som udadbuet; s. d. F.)

katigak, 2. Ryggen fra Skuldrene til Lænden; den hos Mennesket udadbuede Deel af Ryggen. M. S. helst i Pl. **katigai**, hans Ryg; **katiggáka**, min Ryg; men **katigge** (Sg.), sin

Ryg; og om Ryggen af et Dyr bruges ligeledes ofte **katigâ** (Sg.).

katigagtôk, en Krumrygget; spec. en Kameel ell. Dromedar.

katigagtûssak, en Struds.

katigagdlugpok, har ondt i Ryggen; har Rygsmerter (oppe mod Skuldrene).

katigârpok, svømmer oven i Vandet, saaledes at den forreste Deel af Ryggen er over det (en Sælhund).

katîngavok, er krummet ell. buet udad; danner en udadvendt Bue (f. Ex. Kanten af et Bræt; Kjølen af en Baad; Ryggen af et Dyr ɔc.; Noget, som ellers ogsaa kunde være lige. Modsat kivingavok).

katikípok — katituvok s. kate.

katdlangavok og katdlangáipok s. kalápok.

katdlúpâ, katdlut s. kak (kaluvâ).

kâtserpâ s. kâtek.

katsigpok &c. s. kak.

katsorpok, stiller af ell. er stillet af (Vinden); har holdt op at blæse. — — M. S. stiller den af (Blæsten. Angaaende Subjectet jvf. anordlerpok). tauvauna katsorpâ, nu blev det pludselig stille.

katsûmivok, Veiret lægger sig noget ell. har lagt sig noget; det blæser mindre.

katsûmissarpok ell. **-ssârpok**, det stiller af en kort Tid imellem Bygerne.

katsungavok, er stille Veir; der er ingen Vind.

katsunganek, Stille; neml. 1) m. S. dens (Luftens) Stille ell. Stilhed, Vindstille; 2) u. S. Stille paa Søen; Havblik.

katsúpâ s. kasuvok.

kauk, Dag; Dagslyset.

kauvok, er Dag; er bleven Dag. — kaungmat, da det var bleven Dag; om Morgenen (neml. den paagjældende Dag; alts. ogsaa eft. Omst.: imorges. S. akago).

kaulerpok, det dages; begynder at blive Dag. kaulernerane, i dens (Dagens) begyndende Dagning ɔ: i Dagbrækningen.

kausiut, en Morgenstjerne (nemlig en ell. anden lys Stjerne, som paa en bestemt Tid af Vinteren henimod Dagbrækningen indtager en let kjendelig Stilling, saa at man paa den kan see, hvorlænge der endnu er til Dagens Frembrud).

kausuitsok (hvor det aldrig dages, nemlig en Tid af Aaret), Polaregnen.

kaumavok, 1) lyser, skinner (Solen, Maanen, en Lampe ɔc.); 2) er lys eller oplyst (Luften, et Værelse ɔc.; og hvadenten det er af Dagslyset eller af andet Lys); 3) har det lyst hos sig; 4) er gjennemsigtig.

kaumanek, 3. m. S. **-nera**, dens Lysning; Skinnet eller Lyset deraf eller derfra.

kaumássusek, m. S. **-ssusia**, dens Lyshed ell. Klarhed ell. Gjennemsigtighed.

káumarigsarpâ, gjør det i Stand til at lyse godt eller skinne klart; faaer det til at skinne bedre end før (Lyset, Lampen ɔc.).

káumarigsivok, det lyser nu bedre end før (Lyset).

káumarkut, det, som skinner ell. lyser for Nogen eller oplyser Noget; det Belysende.

káumarkutigâ, har det til sit (sig) Belysende eller til at skinne for sig; oplyses deraf.

káumarpok, 1) det bliver lyst ell. er bleven lyst (i Luften, eller i et Værelse ɔc.). tarkama káumarpok, nu er det (bleven) lyst udenfor. 2) har faaet det lyst hos sig.

káumarsarpâ, skaffer det lyst (Rummet); gjør, at det bliver lyst; oplyser det (ved at frembringe ell. hidskaffe Lys).

káumartípâ, lader det blive lyst (Rummet); bevirker, at det bliver lyst; oplyser det (ved at lade Lyset gjøre sin Virkning, ell. ved sit eget Lys).

káumarsîsigâ, har det til at vente med, paa at det skal blive lyst ɔ: beskjæftiger sig med det, indtil det bliver lyst (og man kan begynde paa sin egentlige Gjerning).

káumarsîsigssak, Noget at beskjæftige sig med, indtil det bliver lyst.

káumat, 1) Maanen; 2) en Maaned. káumat imigsivok, det er Fuldmaane. k. nunguvok, det er Nymaane. k. igdlokalerpok, Maanen er i første Qvarteer. k. igdluerúpok, Maanen er i sidste Qvarteer.

káumatigigpok, det er klart Maaneskin.

káumatisiutit, Pl. en Almanak.

(**kaugdlok**, lyst Skinnende; reent Hvidt. Bruges neppe uden i de Følgende, deraf dannede:)

kaugdlorigpok, s. er snehvid; er skinnende hvid.

kaugdlualák, Pl. m. S. **kaug-dlualai** (káinap), de hvide Beenknapper oven paa Kajakken under Eet: dens skinnende hvide (Smaating).

kaugdluarpalugpok, Søen gaaer hvid; Bølgerne bryde overalt.

kaugdlorkut, Pl. m. S. **-kutai** (karsorsap), smaa Beenknapper eller Stumper af hvidt Tøi &c. paa en Ulkepilk.

karrúpâ, det dages (atter) for ham ell. for det. sule siningitsunga karrú-pânga, Dagen brød frem (for mig), da der endnu ikke var kommen Søvn i mine Øine. usiuvfa karrutisángikâ, jeg frygtede allerede for, at han ikke skulde opleve den næste Dag (den Syge, som dog kom sig igjen).

karrússartorpok, spiser Levninger fra den foregaaende Dag.

karrutitípâ, lader Dagen komme paa ham eller bryde frem for ham (ved at opholde ell. forsinke ham &c.).

káungok, Iskant; det Islag, som om Vinteren danner sig paa Stranden af sammenfrosne Isbrokker og Snee, brat ud imod Søen.

káungunigpok, har faaet Iskant (Stranden).

kauserpok, s. er vaad (ikke blot paa Overfladen, men saaledes, at Fugtigheden ogsaa spores i det Indre). Er ikke ganske almindelig; s. masagpok.

kava [1) Syd (det virkelige Syd); 2) den Side, man har til Venstre, naar man staaer vendt mod den aabne Sø. Jvf. ava]. Heraf:

kavane (Loc.), i Syd; **kavánga** (Abl.), sydfra; **kavûna** (Vial.), Sønden om, ell. igjennem (det i) Syd; **kavunga** (Term.), sydpaa; mod Syd. Ligesaa med det tilbageviisende ta: **tarkavane** &c. (s. ava).

kavanîpok, er sydpaa. **tarkavanî-pok**, er der sydpaa.

kavungnarpok, er gaaet sydefter; gaaer eller reiser mod Syd. **tarka-vungnarpok**, — derhen mod Syd.

kavángarnisak, 2. En sydfra; en Sydlænding. Mere specielt bruges i denne Betydning:

kavak, en Sydlænding; En fra det Søndre af Landet. (Eftersom Sydlændingerne i Grønland have samme Rygte paa sig (og med samme Grund eller Ugrund) som Molboerne i Danmark eller Irlænderne i England, bruges **kavanvok** i Spøg meget ofte i Betydning af: er dum; bærer sig keitet ell. avet ad).

kavfa og **tarkava**, (Interj.) der i Syd (er han).

kavna (Pron.), Subj. **kavssuma**, han i Syd; Pl. **kavko** og (Subj.) **kavkua**, de i Syd; og med ta: **tar-kavna**, **tarkavssuma**, **tar-kavko**, **tarkavkua**. — Som Tilraab: **kavssumâk**, hør, Du der i Syd! og i Pl. **kavkorsî-â** og **kav-kuákut-â**, hører, I der i Syd! — Et andet kavna s. under kama.

kavarusek s. kak.

kavdlo, d. S. s. kagdlo, s. under kak.

kavdlunâk, 1) en Europæer (oprindelig vel en Udlænding eller Fremmed overhovedet (s. Anm. tilsidst), men indskrænket til Europæerne derved, at de herværende Udlændinge udelukkende ere saadanne); 2) spec. en Dansk.

kavdlunâtsiak, mest i Pl. **-tsiait**, de tidligere her i Landet bosatte Nordboer ell. Islændere; og deraf overhovedet: en Islænder. kavdlunâtsiait nu-nât, Island.

kavdlunârtak, 1) m. S. den dertil (til Selskabet &c.) hørende Europæer: kavdlunârtât, Europæeren iblandt dem; 2) u. S. en europæisk Ting. (I denne sidste Betydning er Ordet dog tildeels fortrængt af det følgende; i NGr. bruges det saaledes nok kun om Egetræ; i andre Egne kun om europæiske Strømper).

kavdlunâminek (vel ogsaa **kav-dlunârtaminek**), 3. et Stykke europæisk Stof; noget af en europæisk Ting ell. Vare (især Tøi).

kavdlunârmio, En (Grønlænder), som boer ved en Coloni, eller hvor der ellers er Europæere.

kavdlúniarpok, besøger Europæernes Bosted; reiser til Colonien ell. andetsteds hen, hvor der er Europæere.

kavdlunârpok, 1) faaer ell. har faaet gammel Urin (iterok) i Øiet; 2) Prov. har faaet Vand i sig og er derved blevet bedærvet eller smagløst (den røde,

smaa Tang ved at ligge for længe i Vandet).

Stammens nu aldeles tabte Grundbetydning synes altsaa at være: Noget, som nok for en Deel ligner det Naturlige ell. det, som ansees derfor (saal. som Vandet i sit Ydre nok ligner Tangens Saft, ell. en Udlænding nok tildeels ligner den Indfødte), men dog paa den anden Side er heel fremmedartet. At de saakaldte vilde Nationer i Begyndelsen ansee Europæerne som heelt andre Væsner, er jo næsten almindeligt).

kavna s. kama og kava.

kavnigpâ s. kangmigpâ.

kavngulvok, snorker.

kavsek, kun i Pl. **kavsit?** hvormange? Mod. **kavsinik** i adverbial Betydning: hvormange Gange?

kavsigssât (m. S.), deres hvormangeste (er denne)? ɔ: hvormange blive de nu med denne? (Svar, f. Ex.: tatdlimag-ssât, deres femte ɔ: de ere nu fem med denne).

kavsiúpat (Pl. i Spørgeform af -iuvok), hvormange ere de?

kavserârpa? hvormange har han faaet?

kavseriarpa? hvormange Gange gjorde han? M. S. — det ell. ved den.

kavsît, Pl. flere; ikke faa.

kavsîúput, de ere flere i Tallet (ikke faa). kavsîuvdluta takuvarput, vi vare flere om at see den, eller det var ikke blot een ell. faa af os, som saae den.

kavsêrssuit og **kavsêrpagssuit**, mange; saare mange; et stort Antal.

kavsêrârpok, har faaet adskillige ell. mange (ikke ganske faa).

kavsêriarpok, gjør Noget adskillige ell. flere ell. mange Gange. — — — M. S. — det ell. ved den —. kav-sêriardlunga ornigtaraluarpara, jeg har været hos ham adskillige Gange (men —).

kavssagpâ &c. s. kaperpâ.

kavssúpâ og kavterpâ s. kamigpok.

kêk, et graat Haar paa Hovedet. I Pl. og m. S. helst med -ssuak: **kêr-ssue**, hans graae Haar.

kînigpok og **kêkalerpok**, begynder at faae graae Haar.

kêrsôk, graahaaret; graahærdet.

kekarpok, staaer opreist paa sine Been og paa samme Sted; staaer der (hvor han er). Jvf. nikorfavok.

kekertak, en Ø. Desuden danner dette Ord, deels uden videre, men især med -ssuak &c., et meget hyppig forekommende Stednavn.

kekertaussak, 1) en Ø-lignende Halvø, nemlig med en smal Hals, saa at man i Frastand kan holde den for en Ø; 2) en Landstrækning, som er omsluttet af Isbræen paa den ene Side og af store Elve paa de øvrige Sider, saa at den er ligesom en Ø.

kekok, Leer ell. Kalk; især: Kalk. — (Ordet kjendes ikke allevegne; men burde være almindeligt for Kalk til Forskjel fra Leer. S. marrak).

kekorpâ, kalker den; overstryger den med Kalk (Væggen ell. en Steen 2c.).

kêrak, 2. en Fisk, kaldet Søulv, Søkat (?) [Anarrhichas lupus]. (Ellers ogsaa kigutilik, s. S.).

keratavok og kerátarpok s. d. F.

kerivok, er frossen stiv.

kerípâ, 1) fryser det stivt (som var blødt eller bøieligt); paavirker det med Frost; og 2) om et Menneske: angriber ham med Frost et Sted (-kut). kingmiv-kut kerípânga, den (Kulden) har frosset mig paa min Hæl ɔ: jeg har faaet Frost i Hælen. U. S. pass. angribes af Frost i et Lem ell. i Ansigtet.

kerínek, 3. Frostskade; Frost i et Lem. M. S. **kerínera**, min Frostskade; en Frostskade, jeg har.

kerinarpok eller **-nakaok**, der er Frost i Veiret; Jorden 2c. fryser i den Kulde.

kerrúpâ, har frosset det tilligemed det, som det befandt sig paa ɔ: har frosset det fast til Noget. neke kerrúpâ, ar-torpara, det har frosset Kjødet fast til Jorden, jeg kan ikke faae det løst. U. S. pass.

kerârpok, giver Lyd, knager, brækker 2c. af Frost, fordi det er frosset (en enkelt Lyd; f. Ex. ved at man bøier det).

kerâlugpok ell. **kerârpalugpok**, d. S. s. Foreg., men Lyden stadig gjentagen eller mere vedblivende; især om Sneen: knirker under Fødderne, naar man gaaer paa den (af Frost).

Keratavok, er ſtiv (ſom om det kunde være frosſet); er forholdsviis vanſkelig at bøie.
Kerátarpok, bliver ſtiv (det, ſom før var bøieligt eller mindre ſtivt; enten af Froſt ell. af Tørhed).
Kerátarkut, m. S. -tâ, Noget, hvorved det bliver ſtivt; iſær: en Stiver ell. en Spile ell. Ramme ell. Lignende, hvormed det ellers Bøielige er forenet ſaaledes, at det derved bliver ſtivt (ſom f. Ex. Tømmerværket i de grønlandſke Skindbaade); bl. A. en Skinne paa et Beenbrud.
Kerátarkuserpâ, anbringer ſaadan Stiver paa det.
Kerátarsarpâ, gjør det ſtivt (ſaaledes, at det bliver ſtivt i ſig ſelv); lader det fryſe ſtivt ell. tørre ſtivt, ell. behandler det med Noget, hvoraf det bliver ſtivt (f. Ex. Vaſk med Stivelſe) ꝛc.
kerkarpok ſ. kitek.
Kerkuak, 2. meſt i Pl. **kerkú-ssat**, Tang (i Almindelighed); iſær de paa Stranden almindeligſte, ſmaa Arter; eller og: Tang i Masſe (ligemeget, af hvilke Arter).
Kerkuarssuak, en ſtor Tangplante; iſær den ſtørſte Art, ſom her findes, den ſtore Tarre.
kerdlârpâ ſ. d. F.
Kerdlerpâ, trænger igjennem det; tvinger Noget ind under det eller ind ved Siden af det, ſaa at det maa vige lidt Plads for det Indtvungne; og anvendt paa Menneſker: trænger ſig igjennem ell. ind imellem dem (Flere); eller fortrænger ham (En, ved at trænge ſig ind imellem ham og Andet ell. Andre). Bruges ogſaa i billedlig Betydning, om at fortrænge En af hans Stilling eller Andres gode Mening ved at inſinuere ſig ſelv.
Kerdlerúpâ, tvinger det ind under ell. imellem Noget (-mut). U. S. refl. — ſig —.
Kerdlertorpâ (forſtærket Form for ker-dlerpâ), trænger igjennem det ved fortſatte Beſtræbelſer.
Kerdlertorúpok (refl.), tvinger ſig igjennem ved fortſatte Beſtræbelſer; trænger ſig med Magt ind imellem Nogen (-mut).
Kerdleráuput, de trænge hverandre ell. ſig frem imellem hverandre; trænge ſig i Masſe ind i Noget (-mut).
Kerdlârpâ, trænger ind igjennem dets fine Aabninger; finder Vei igjennem det. (Bruges kun om Regnen ell. anden Væde, ſom trænger ind, hvor man troede, at der var tæt).
Kerdlúpâ, 1) ſtikker det under Tværremmene paa Kajakken; 2) (mindre almindelig) ſkyder under Maalet.
Kêrdlutôk, en Vildand.
Kernarpok, ſkaffer Vind eller Uveir til Ens Skade eller Undergang (Angekokken).
kernalugpok, kernarigpok ſ. d. F.
Kernerpok, er ſort ell. ſortagtig; er mørkfarvet.
Kernertok, 1) ſort; mørkfarvet; — 2) ſpec. en Neger.
Kernertak, 1) (sc. teriangniak) en mørk ell. ſaakaldet blaa Ræv; 2) kila--luvak kernertak, en Narhval; en Enhjørning. Jvf. kakortak.
Kernertârssuk, en Teiſt i ſin Sommerdragt.
Kernersarpâ, ſværter det; gjør det ſort.
Kernersaut, Noget at ſværte med; Sværte; ſpec. Bogtrykkerſværte.
Kernerârpok, Søen er mørkladen af Vind, efter det blanke Stille; det har begyndt at blæſe paa Vandet.
Kernerâlerpok, det begynder at blæſe paa Vandet.
Kernerânguarpok, der er en ſvag Briſe ell. Krusning af Vind paa Søen; der er nu kommen lidt Vind paa Vandet (efter Stille).
Kernerâk og **-rânguak**, Krusning ell. Briſe paa Søen af den begyndende Vind.
Kernalugpok, er ikke ret ſort; er mørkegraa ell. graabruun ell. desl.
Kernarigpok, s. er reent ſort; er ravnſort.
***Kernerut**, Blæk.
***Kernerusivik**, et Blækhuus.
kernualavok ſ. kinugpok.
kernut ſ. kinerpâ (kingut).
kêrragpok ſ. kígpok.
Kerrok, kun i Pl. **kerrut**, Steenurer; en Steenhob under et Fjeld, nedfalden ved Steenſkred.

kerrúpâ s. kerivok.

kia ell. **kiak**, kun m. S. **kiâ**, den ydre, løse Hud paa en Mave eller en Tarm ell. et Svælg (som tages bort, naar det skal bruges).

kiagajût, m. S. **-tâ**, den midterste Deel af Bugen (paa langs); Musklerne langs begge Sider af Navlen (paa et Menneske).

kiavok, græder. M. S. **kiavâ**, begræder ham; græder over, at det gik ham saa (den Anden).

kiagajugpok, er grædenem; græder ved den mindste Anledning; flæber altid.

kiamerssorpâ (htr. **-rssuivok**) og **kiatípâ**, bringer ham til at græde; bringer ham i Graad.

kiangîligpok, græder sig ihjel; døer i sin Graad.

kíssat, det, man græder over; Graadsaarsag. Bruges hovedsagelig i de to Følgende:

kíssatigâ, græder over det ell. for det (at det gjør saa ondt, eller at han ikke fik sin Villie, ell. over Andet, som smerter ell. bedrøver ham, men altid angaaende sig selv eller sin egen Smerte over Noget; jvf. ovenfor kiavâ).

kissaserpok, tager paa at græde; brister i Graad.

kîavok, fryser (heelt igjennem); er forfrossen.

kîanarpok ell. **-nakaok**, man fryser ell. kommer til at fryse af den (Kulden) ell. i den (Luften i Stuen, fordi der er koldt); den er til at fryse i for En (-mut).

kîanarsivok, den er bleven kold (Luften, Stuen); man begynder at fryse i den.

kîaerserpok, varmer sig.

kiuvok (med kort i), fryser ihjel, ell. er ihjelfrossen.

kîa, Pl. m. S. **kîai**, Frostprikker paa Huden (saakaldet Gaasehud); ell. egentlig det i Huden, som ved Kuldens Indvirkning træder ud i Form af Frostprikker. kîai aniput, hans (ell. dens, neml. Hudens) Frostprikker ere komne ud.

kigdlok, et Aadsel, som ligger paa Jorden; et Landaadsel. Jvf. silo.

kigdlivok og **kigdlulivok**, finder et Aadsel liggende paa Jorden.

kigdlugpok og tr. **kigdlugâ**, harmes over Noget af sine Eiendele, som han satte Priis paa, men som gik istykker ell. tabtes. umérame kigdlugpok, han harmes over, at han har mistet sin Baad. kulivsiúne kigdlugâ aserormat, hun harmes over, at hendes Lampekjedel gik istykker. Jvf. uggorpok.

[**kigpok**, topper sig spidst op fra Noget?. Synes at være Stammen til de Følgende:]

kigsserpok, t. springer op; gjør Luftspring (uden Hensigt; eller ogsaa uvilkaarlig. Bruges mest om Børnenes tilsyneladende uvilkaarlige Luftspring).

kigtarpok (imak), Søen reiser sig i toppede Bølger, som igjen falde ned i sig selv (naar Vind og Strøm krydse hinanden).

kigtarnek, 3. i Pl. **kigtarnerit**, toppede Bølger, som reise sig og falde ned igjen (i Strømkobling); Krapsø. kigtarnerssuit êrkajakâtigut, den høie Krapsø havde nær slugt os.

kîngavok, (staaer i en Spids ud fra Linien?). Bruges, saavidt vides, kun om Øinene: issit kîngassut, Øine, som danne en Vinkel nedad mod Næsen (som Mongolernes).

[**kîgpok**, drages ligesom i en Spids ud af sit Indre mod Noget ell. mod en bestemt Gjenstand udenfor sig selv?. Hvis denne virkelig er Stammens Grundbetydning, saa synes Ordet kun at være en Biform af kigpok, som f. Ex. kûk af kuk, eller kilâk af kilak. Jvf. kaju-migpok og pilerivok. Synes at være Stamord til de Følgende:]

kîlavok (drages let etc.), er fyrig eller rørig; bevæger sig hurtig. utorkaugaluardlune sule kîlakaok, han er endnu meget rørig, skjøndt han er gammel.

kîláipok, er langsom i sine Bevægelser; er dorsk, er slet ikke livlig.

kîlasârpâ, tilskynder ham til at være lidt hurtig i sine Bevægelser; søger at sætte Liv i ham. U. S. refl.: anstrenger sig for at være lidt hurtig i sine Bevægelser. kîlasârniarit, se til, at Du rører Dig lidt hurtigere!

kîtdlagpok, bliver mere rørig ell. livlig end før; er nu mindre langsom i sine Bevægelser; der er kommen Liv i ham.

kîmavok, er munter og opromt; viser sin glade Stemning i sin hele Adfærd.

kîmasugpok, er tilbøielig til at yttre

sin glade Stemning; føler sig ret stemt til Glæde.

kîmáipok, er slet ikke oprømt; er i slet Humeur.

kîmagpok, bliver ell. er bleven munter og oprømt; bliver glad tilmode (og gjør f. Ex. som Følge deraf sin Gjerning med Lyst).

kîmagsarpâ, opmuntrer ham; søger at faae ham i glad Stemning (og hvad dermed videre følger).

kîmagtarpok, jubler; giver sin glade Stemning Luft i Toner.

kêrragpok, 1) løber ud i en Spids; er ikke flad ell. rund i Enden; 2) strækker Halsen ud, saa han bliver mere spids for til; 3) har Hastværk for at komme afsted ell. at naae sit Maal (et Menneske); 4) skynder sig i en Fart afsted (et Dyr ell. en Fugl, som mærker Uraad). Bruges ikke ret almindelig.

kîpok, ts. (drages ikke mere af Noget?) er død af Længsel efter en Nydelse, som han ikke kunde faae. (Jvf. kipipok.)

kîlerpok, s. begynder at forgaae af Længsel eller Lyst efter en Nydelse, som han har maattet undvære saa længe. — tuparmik kîlerpunga, nu kan jeg snart ikke længere holde ud at savne Tobak.

kîsavok (egentl.: er ved at forgaae af Længsel &c. ɔ:), er heftig betagen af Lyst ell. Længsel efter en Nydelse; brænder af Lyst eller Begjærlighed. (Udtrykker altid en utilbørlig Grad af Lyst eller Lystenhed, og bruges saaledes navnlig om mere ell. mindre dyriske Lyster).

kîsagâ og **kîtsatigâ**, brænder af Lyst eller Begjærlighed efter den Nydelse; er i høi Grad lysten efter det.

kîtsaerkutigssak, Noget at stille den værste Længsel med, ell. til at forebygge dens altfor store Voldsomhed (f. Ex. en Smule Tobak til blot at tilfredsstille sin Længsel eengang med).

kigsârpok f. d. F.

kigsigâ, er sky for ham ell. frygter for ham; tager sig i Vare for i hans Nærværelse at gjøre Noget, som han ikke bifalder, eller søger med Saadant at blive skjult for ham (enten af falsk Undseelse, eller fordi han ikke har reent Brød i Posen). Som Htr. bruges **kigsârpok**.

kigsingnakaok, man mener at maatte tage sig meget i Vare for ham; man troer at maatte skjule Et og Andet for ham, hvad man ellers udenfor hans Nærværelse ingenlunde undseer sig for at gjøre eller at sige.

kigsimigârpâ, seer skjævt ell. mistænkeligt til ham; skuler til ham.

kigsuk, (Prov. kitsuk) vildt eller forvoxet Kjød under Neglen, eller ogsaa i et ondartet Saar.

kigsugpok, faaer saadant vildt ell. forvoxet Kjød under en Negl ell. i et aabent Saar.

[**kila**, en kort Mellemtid. Deraf:]

kilamik (Mod. adv.), med en kort Mellemtid ɔ: om en liden Stund; efter en kort Tid; snart; og med en hosstaaende Nægtelse (-ngilak): ikke med en kort Mellemtid ɔ: ikke for det første. kilamik soraerpok, han holdt snart op. kilamik uterumârpunga, jeg kommer snart tilbage. kilamik takúsángilarma, Du skal ikke see mig for det første. For at udtrykke: efter en kort Tid ... ikke ..., anvendes bedst Aff. -saerpok; f. Ex. kilamik takúsáisavarma, om en kort Tid skal Du holde op at see mig ɔ: ikke see mig mere. Hos Verba, som udtrykke en Forbliven i en vis Tilstand (som: sidde, boe, sove &c.) kan det ikke bruges uden med Aff. -savok eller -umârpok.

kiláuguamik, med en ganske kort Mellemtid; meget snart &c. (Bruges som det Forrige).

kilanârpok, ønsker, at Mellemtiden maatte blive kort eller snart være forbi, da han kjender lidt til den Glæde eller Fornøielse, som derefter vil blive ham til Deel; længes med glad Forventning (efter en forestaaende glædelig Begivenhed, f. Ex. efter en kjær Vens Ankomst, eller den Tid, da Sorg og Elendighed vil være forbi &c.; — i Mangel af bedre Glæde ogsaa efter den ventede Mad). Jvf. erinivok.

kilanârtipâ og **kilanáupâ**, bringer ham til at længes med glad Forventning ved at give ham en Forsmag paa det Forestaaende (enten i sandselig ell. i aandelig Henseende).

kilanârâ, længes med glad Forventning efter det (som han allerede har en Forsmag af); ønsker ret inderlig snart

at maatte komme til at nyde hele den Glæde, som vil være forbunden dermed. Jvf. erinigâ.

ĸilanârtorpoĸ, tager sig et Stykke af Gryden til en Mundsmag, medens den endnu koger (den Forslugne).

ĸiláingarpoĸ, gjør Noget i en Haandevending (med ganske kort Mellemtid); især: døer pludselig. (I en Deel af Landet bruges det nok alene i denne Betydning). M. S. afgjør det med den ell. det i en Haandevending; især: dræber den strax ved første Skud ell. Kast. (Egentlig vel omtr.: berøver sig ell. ham eller det den korte Mellemtid; jvf. ni--páingarpâ og ilángarpâ).

ĸilagpoĸ og ĸilâĸ s. efter ĸilak.

ĸilak, 1) Himmelen. (Egentlig vel: Hvælvingen eller Dækket over En, og i denne Form spec. og udelukkende: Hvælvingen over det Hele; jvf. nedenfor ĸi--lâĸ). 2) Skyhimmelen; Skydækket. ĸilak ingerdlaĸaoĸ, Skydækket trækker stærkt (for Vinden i det Høie). — — NB. Dette Ord kan ikke bruges med Suffix.

ĸilaliarpoĸ, farer til Himmels.

ĸilaliarfia (sc. Kristusip), Himmelfartsdagen.

ĸilâĸ, m. S. ĸilâ, 1) Ganen; Mundens indre Hvælving over Tungen; — 2) Loftet indvendig i et Huus ell. i en Stue. igdlup ĸilâne nivingavoĸ, det hænger under Loftet i Huset. (Høist sandsynlig er dette Ord oprindelig eet med det forrige, maaskee dannet deraf ved Aff. -aĸ (= araĸ; s. naujâĸ, natsiaĸ), saa at altsaa Betydningen egentlig var: en Overhvælving i mindre Maalestok).

ĸilagpoĸ, tørster ihjel; er død af Tørst.

ĸilalerpoĸ, lider af Tørst; er paa Vei til at tørste ihjel. (Bruges om al Tørst, som gaaer lidt over den sædvanlige. — Jvf. perdlilerpoĸ).

ĸilángaĸ, 1) En, som taler tykt (som om Tungen ikke kom rigtig til Ganen); 2) en Søpapegøie; en Lunde.

ĸilángarpoĸ, har fanget en Søpapegøie ell. Søpapegøier.

ĸiláingarpoĸ s. ĸila.

ĸilaluvaĸ (Prov. -gaĸ), 2. 1) en Hvidfisk; 2) en Narhval. Mere bestemt: ĸilaluvaĸ ĸaĸortaĸ, en Hv
-luvaĸ ĸernertaĸ ell. tûgâl
hval ell. Enhjørning; ĸilaluv
en ung Hvidfisk; en Blaafisk

ĸilaluvarpoĸ, har fanget
ell. Enhjørning.

ĸilángaĸ s. ĸilâĸ.

ĸilaut, egentl. vel: et musik
ment, hvis Toner frembringe
Udspændt (ikke ved Indblæsn
lig: 1) en Tromme (som v
Instrument af den Art, so
derne oprindelig havde, og d
ning har Ordet beholdt i de
af Landet); 2) Prov. (i NGr.
instrument: Violin, Guitar
strumenter her have afløst
Tromme, der gik af Brug ti
(hedenske) Ballieredands,
brugtes. Derimod benævnes
Tromme nu som et andet (
ment, nemlig tumerparpâĸ
heldig) pátagiaĸ, s. S.).

ĸiláupalugpoĸ, Trommen
hører Trommeslag.

ĸilauterssorpoĸ, slaaer
me; trommer.

ĸilauterssortoĸ (Part.
ell. og **ĸilaussissarto**
fører Tromme med sig), en T

ĸiláungussaĸ, Noget, som
men, nemlig i Sidens Bøin
1) Bøilen over Aftrækkeren p
2) Regnbuen.

ĸiláungussaussaĸ, en
i en Bygning (f. Ex. i en h
ell. under en Bro).

ĸilavoĸ, signer; hexer for
Skjebne (f. Ex. hvad der
den, som ikke kom hjem,
Syge skal leve ell. døe ꝛc.).

ĸilagpâ, signer eller hexer
gjør Kunster for at erfare h

ĸitdlat, det, som anvendes
Signen: Signeredskab, T
ell. -middel.

ĸitdlatigâ, anvender det
kunster (til at undersøge Ens

ĸîlavoĸ s. ĸigpoĸ.

ĸileroĸ s. under d. F.

ĸilerpâ, binder for det m
ell. en Sløife (enten for f
ved at binde Enderne samm

den bundne Gjenstand). Jvf. nimerpâ og pitugpâ. Htr. **kilersivok**.

kilernek, 3. en Knude (med ell. uden Sløife). M. S. **kilernera**, dets Knude; Knuden paa det (Baandet).

kilertak, i Pl. **kilertat**, et Knippe (Lodder, Halm ꝛc.); bl. A.: et Neg.

kilerúpâ, binder det til Noget (-mut) med et enkelt Baand; lader Baandet gaae over det med.

kilerssorpâ, (anvender Bindsel paa det ɔ:) binder det sammen; binder det fast (enten flere Gjenstande sammen i Eet, ell. een Ting med flere Baand ell. flere Omviklinger ell. paa flere Steder); bl. A.: binder ham (paa Hænder og Fødder ꝛc.).

kilerssûpâ, binder det fast til ell. sammen med Noget (mut), med flere Baand ꝛc.

kilertípok, (faaer bundet for sig eller faaer en Knude for sig ɔ:) faaer sin Fangerem fast om Noget (-kut) paa sin Kajak, idet den løber af.

kilerut, et Baand; Bindsel. M. S. **ki-lerutâ**, dets eller dens Baand (som det er bundet med).

kilerutigssak, Noget til Bindsel; Noget at binde med.

kilerutigssiak, et Bændel.

kilerutaiarpâ, tager Baandet af den eller det (den bundne Gjenstand); løser det; løser ham ell. det af hans ell. dets Baand.

kilerússaerpâ, løser dets Knude (Baandets); løser op for det (saa Baandet kan tages af).

kilerserpok, binder sit Haar op (Grønlænderinden); — egentlig m. S. binder hendes Haar op; og u. S. refl.

kilersiut, et Haarbaand (nemlig det Baand, hvormed Haartoppen bindes op, og uden over hvilket der siden bindes en kalek. s. S.).

kilersiússaerpok, løser sit Haar. M. S. løser hendes Haar (s. kiler-serpok).

kilerte, i Pl. **kilertit** og helst m. S. **kilertai**, hendes Haartop.

kilermigput, s. og **kilingmig-put**, t. de have bundet deres Kajakker sammen (for at føre en større Last paa dem). M. S. **kilermigpât**, de føre den ell. det over Bandet paa deres sammenbundne Kajakker.

kilerok, 2. et Ar.

kilerkiúpok ell. **kilerulíúpok**, har gjort sig til et Ar (Saaret) ɔ: der er bleven Ar efter det.

kilerkingavok, er syet sjusket, saa at Sømmen har Poser allevegne; er kun rimpet sammen, istedetfor at det skulde være ordentlig syet.

kitdlak, m. S. **kitdlâ**, Baandet om Midten af Blærepilens Skaft.

kîlerpok s. kîgpok.

kilik, 3. (ell. ved en ogsaa ellers forekommende Forvexling ofte kilek) — — m. S. **kilinga**, Kastetræets Beenpig, som tager fat i Kastepilens kakuisek.

kilorartorpok s. kiluvâ.

kiloriarsivok, (Prov.?) gaaer en kortere Vei; skyder Gjenvei.

kilugpok, gjøer; bjæffer. — — — M. S. gjøer ad ham (en Hund).

kilugtûssat, Pl. Syvstjernen.

kiluvâ, trækker det sammen med sig ell. hen til sig uden selv at forlade sin Plads; især: 1) hjælper En op med Haanden, ved at trække ham op til sig; 2) fik den snaret, idet han trak Snaren til sig (Fuglen); 3) pisigse kiluvâ, spænder sin Bue (trækker Buestrængen til sig). — U. S. **kiluvok**, trækker sig sammen med sig selv ɔ: 1) krymper sammen af Ilden (Skind ell. andet animalsk Stof, som kommer i Ilden); 2) drages af Krampe (et Lem; eller og hele Mennesket, neml. naar Krampen er i selve Legemet, ikke blot i et af Yderlemmerne, der betragtes som særskilte; jvf. d. F.). kilulekaunga, jeg begynder at drages af Krampe (i Ryggen ell. et andet Sted, hvorved hele Legemet krummes). niuga kilulekaok, mit Been drages af Krampe, ell. Krampen trækker i mit Been.

kilutitsivok, drages af Krampe i et ell. andet Lem (Mennesket; jvf. det Forrige). nisuvkut kilulerpunga, jeg begynder at drages af Krampe i mit Been ɔ: jeg faaer Krampe i mit Been.

kilúpâ, 1) bringer det til at trække sig sammen i sig selv; svier det (Ilden det animalske Stof, som kom i den); 2) svier Noget paa ham (Klæderne inclusive). — atsipâvkut kilúkaluarpânga, det sved mig lidt paa mit Ærmeopslag.

kilúsungnípok, ts. det lugter af no-

get Svedet, eller af at være bleven svedet; det eller der eller her lugter svedet eller brændt.

κilorartorpoκ, fanger Smaafugle med en løs, paa Jorden udbredt Snare, hvis Ende man holder i Haanden, og som man trækker med et Ryk til sig, naar en Fugl sætter sig i den. M. S. fanger den —.

κilorartût, en Snor, hvis ene Ende er lagt i en Snare til saadan Fuglefangst.

κilorartûtigâ, bruger den til saadan Fuglefangst; har den til sin Fuglesnare.

κilungmigpâ, 1) holder den op til sig (en Pose, medens en Anden fylder i den); 2) holder (Posen) op for ham. κilungmigkatdlánga, hold den Pose lidt op for mig, medens jeg fylder i den.

κimagpâ, forlader ham eller det; er ikke mere paa det Sted; gaaer fra ham eller det (f. Ex. fra En, som ikke kan følge med, eller fra sit Arbeide &c., og enten med Villie ell. ved at glemme det): Htr. **κimaivoκ:** Part. Pass. **κi-magaκ.**

κimápâ, efterlader sig det; er gaaet sin Vei og har ladet det ligge ell. blive tilbage (i Regelen med sit Vidende). Htr. **κimatsivoκ.** Part. Pass. **κimataκ.**

κimato, kun i Pl. **κimatut,** Vinterforraad af tørret Kjød eller tørre Lodder eller andre tørrede Fødemidler, som ere gjemte i en tør, tilmuret Fjeldkløft.

κimatulivoκ, 1) lægger tørrede Fødevarer hen i Forvaringsstedet til Vinterforraad. Kan ogsaa bruges om: 2) sanker i Laden; og overhovedet: samler Forraad til en senere Tid.

κimatulivik, 1) et Forvaringssted til tørrede Fødevarer (anlagt i en Klippekløft eller Hule ell. under en stor Steen, hvor Vandet ikke kommer ind); 2) overhovedet: et Sted, hvor Forraad opsamles til senere Anvendelse; et Magasin.

κimatusarpoκ, henter Noget af de tørrede Fødevarer hjem, som man om Sommeren har henlagt i Forvaringsstedet; tager til det, man har i Forraad (af tørret Proviant).

κimâvoκ (synes forkortet af κimaravoκ, s. d. F.), flyer; flygter.

κimâvfik og **κimâvfigssaκ,** et Tilflugtssted. M. S. hans —; som han flygter til.

κimâvfigâ (ogsaa **κimarravi**[...] flygter til ham ell. dertil; tager sin[...] flugt derhen.

κimâtipâ, driver ham paa Flugt.

κimarráput (Pl. af -rrápoκ), [...] flygte alle tilhobe.

κimarratigâ, flygter for ham [...] for det.

κimarnúpâ, flygter med det; søg[...] redde det ved Flugt.

κîmavoκ, κîmagpoκ &c. s. κîgpoκ.

κimeriaκ, 2. Pl. m. S. **κimer**[...] hans Øienhaar (paa Øielaaget).

κimerdloκ, 1) en Ryghvirvel; [...] m. S. **κimerdlue,** hans eller [...] (samlede) Ryghvirvler ɔ: Rygraden[...] 2) ámip κimerdlua, Ryggen a[...] Skind; Skindet paa Dyrets Ryg[...] 3) igdlup κimerdlua, Tagryggen [...] et (europæisk) Huus.

κimerdlugaussaκ, m. S. -s[...] Midtribben ell. Hovedribben i et Bl[...]

κimerdlôrpâ, betragter det; [...] eller beskuer det eller den (noget S[...] staaende; jvf. issigingnârpâ). Htr. [...] **-merdlôrpoκ** og **κimerd**[...] **-voκ.**

κimerdlôrtípâ, 1) lader ham bet[...] Noget (-mik); viser ham sine S[...] ell. fremlægger ell. fremstiller Noget [...] ham til Beskuelse &c.; 2) lader det [...] betragtet af Nogen (-mut): viser det [...]

κimiaκ s. d. F.

κimípâ, kvæler ham ved at tilsnøre [...] sen paa ham (enten med en Strikk[...] med Haanden). U. S. 1) pass[...] bleven kvalt saaledes; 2) refl.: h[...] sig eller har hængt sig.

κimiaκ, 2. m. S. **κimiâ,** 1) S[...] snoren i en Rævefælde; 2) Hovedsn[...] hvorpaa Snarerne ere hængte til [...] fangst; 3) et Garnlig (hvori G[...] hænger).

κimisserpâ, 1) sætter Stillesnor[...] Rævefælde; 2) sætter Lig paa et [...]

κimugpoκ, 1) trækker for en S[...] trækker Slæden med sig (Hunden)[...] 2) trækker Fangeblæren med sig om[...] paa Vandet (den harpunerede Sælh[...] M. S. trækker den.

κimugtoκ og **κimugtugssaκ,**

Hund, som trækker ell. skal trække for en Slæde; 2) overhovedet: et Trækdyr.
*kimugtuarssuk, en Hest.
kimugtigâ, 1) har den Hund til at trække for sin Slæde; 2) har det til Trækdyr for sig; 3) har det til Ridedyr; rider paa det.
kimugtilik, 3. En med et Dyr, som fører ham med sig; specielt: en Rytter. (sákutût) kimugtigdlit, Cavallerister; Cavalleri; m.S. helst kimugtilê (som om Ordet hørte til 1ste Cl.), hans Cavalleri.
kimugtugssalerpai (kamutine), spænder for sin Slæde eller Vogn; og -lersípai, lader spænde for den.
*kimugtuitsut (Pl.; trækdyrløs, sc. Kjøretøi), en Dampvogn; et Locomotiv. kimugtuitsut avkutât, en Jernbane (til Dampvogne).
kimorigpok, s. trækker godt for en Slæde ell. Vogn.
kimordlugpok, trækker slet.
kimoriarsarpâ (kingmek), afretter en Hund til at trække for Slæden (ved at binde den til en Steen ɔc.).
kimugserpok, s. 1) ager; kjører i Slæde ell. Vogn; 2) rider (paa en Hest ell. et andet Ridedyr).
kimugsek, 1) i Sing. Manden paa sin Slæde. (I denne Form og Betydning kjendes Ordet kun, hvor Slædekjørsel er almindelig). 2) i Pl. ki-mugsit, en Slæde med Hunde for og Mennesker paa (anal. umiat. I denne Form er Ordet almindelig bekjendt).
kimugserarnerit, Pl. Slædespor ell. Vognspor.
kímúpâ, har faaet det bag ved sig, som den ellers skulde være jævnsides ell. lige med. Bruges navnlig om Følgende: 1) gaaer ud over sit Maal; er gaaet videre, end han skulde eller vilde; ornigagssaralue kímúpâ; 2) (Tiden) er over det bestemte Tidspunkt; uvdlup kerka kimúpâ, det er over Middag; 3) iputine kímúpâ, faaer sin Aare (neml. dens Haandgreb) bag ved sig ɔ: lægger den langs ad Siden af Baaden (udenbords; naar man holder op at roe).
kimũpok, (Tiden) er gaaet bag ud med sig ɔ: er forbi. sapât kimûgpat ute-rumârpunga, efter Søndag vil jeg komme tilbage, ell. jeg bliver borte Søndag over.
kinerpok I, s. seer sig omkring efter Noget, som han søger eller gjerne vilde opdage. M.S. kinerpâ, 1) seer sig omkring der efter Noget, han søger, ell. for at opdage Noget; bestræber sig for der at opdage det, han søger; og i Pl. -rpai, seer sig omkring iblandt dem for at finde det, han søger ell. venter at see. I denne Betydning htr. helst ki-nerdlerpok. 2) udvælger det; udseer sig af flere Ting den, han vil have. I denne Betydning htr. helst kinersivok.
kinigarâ, har udvalgt det.
kernut eller kerngut eller kíngut (den sidste Form er vel den almindeligste), en Kikkert.
kínguarpâ, 1) seer sig med Kikkert omkring der, for at opdage Noget (anal. kinerpâ, Nr. 1); 2) betragter det med Kikkert (anal. kinerpâ, Nr. 2).
kínguartaut, d. S. s. kíngut, en Kikkert.
kinerpok II, t. giver stønnende og brummende Lyd fra sig (f. Ex. En, der har Maven saa fuld, at det generer ham; eller en Syg, ell. En, som er fortrædelig over Noget).
kinerterpok, t. smaastønner; klynker saa smaat (en Syg; bruges navnlig om Børn, som give deres Ildebefindende tilkjende ved afbrudt Klynken ell. Stønnen).
kiningavok, er arrig; er fortrædelig; er bister eller vranten eller bidsk (Menneske eller Dyr; f. Ex. en Hund. Modsat venlig).
kiningáupâ, viser sig arrig ɔc. mod ham (egentlig i Anledning af ham).
kiníngavigâ, d. S. s. Foreg.
kinersek og -rsak, en haard Knude under Huden, især en Kjertelsvulst (men bruges ogsaa om andre lignende Svulster eller Knuder).
kinok, tyk Snee, der ligger som en Grød i Søen og er tung at roe i; Grødsnee.
kinuvok (imak, sigssak), er belagt med Grødsnee (Søen eller Stranden). Et andet kinuvok s. nedenfor paa sit Sted.
[kinugpok, modsætter sig med Skrig?. Synes at være Stammen til de Føl-

get Svedet, eller af at være bleven svedet; det eller der eller her lugter svedet eller brændt.

kilorartorpok, fanger Smaafugle med en løs, paa Jorden udbredt Snare, hvis Ende man holder i Haanden, og som man trækker med et Ryk til sig, naar en Fugl sætter sig i den. M. S. fanger den —.

kilorartût, en Snor, hvis ene Ende er lagt i en Snare til saadan Fuglefangst.

kilorartûtigâ, bruger den til saadan Fuglefangst; har den til sin Fuglesnare.

kilungmigpâ, 1) holder den op til sig (en Pose, medens en Anden fylder i den); 2) holder (Posen) op for ham. kilungmigkatdlánga, hold den Pose lidt op for mig, medens jeg fylder i den.

kimagpâ, forlader ham eller det; er ikke mere paa det Sted; gaaer fra ham eller det (f. Ex. fra En, som ikke kan følge med, eller fra sit Arbeide ɛc., og enten med Villie ell. ved at glemme det): Htr. **kimaivok:** Part. Pasf. **ki-magak.**

kimápâ, efterlader sig det; er gaaet sin Vei og har ladet det ligge ell. blive tilbage (i Regelen med sit Vidende). Htr. **kimatsivok.** Part. Pasf. **kimatak.**

kimato, kun i Pl. **kimatut,** Vinterforraad af tørret Kjød eller tørre Lodder eller andre tørrede Fodemidler, som ere gjemte i en tør, tilmuret Fjeldkløft.

kimatulivok, 1) lægger tørrede Fodevarer hen i Forvaringsstedet til Vinterforraad. Kan ogsaa bruges om: 2) sanker i Laden; og overhovedet: samler Forraad til en senere Tid.

kimatulivik, 1) et Forvaringssted til tørrede Fodevarer (anlagt i en Klippekløft eller Hule ell. under en stor Steen, hvor Vandet ikke kommer ind); 2) overhovedet: et Sted, hvor Forraad opsamles til senere Anvendelse; et Magasin.

kimatusarpok, henter Noget af de tørrede Fodevarer hjem, som man om Sommeren har henlagt i Forvaringsstedet; tager til det, man har i Forraad (af tørret Proviant).

kimâvok (synes forkortet af kimaravok, s. d. F.), flyer; flygter.

kimâvfik og **kimâvfigssak,** et Tilflugtssted. M. S. hans —; det, som han flygter til.

kimâvfigâ (ogsaa **kimarravigâ**), flygter til ham ell. dertil; tager sin Tilflugt derhen.

kimâtipâ, driver ham paa Flugt.

kimarráput (Pl. af -rrápok), t. de flygte alle tilhobe.

kimarratigâ, flygter for ham eller for det.

kimarnúpâ, flygter med det; søger at redde det ved Flugt.

kîmavok, kîmagpok &c. s. kîgpok.

kimeriak, 2. Pl. m. S. **kimeriai,** hans Øienhaar (paa Øielaaget).

kimerdlok, 1) en Ryghvirvel; Pl. m. S. **kimerdlue,** hans eller dens (samlede) Ryghvirvler ɔ: Rygraden; — 2) ámip kimerdlua, Ryggen af et Skind; Skindet paa Dyrets Ryg; — 3) igdlup kimerdlua, Tagryggen paa et (europæisk) Huus.

kimerdlugaussak, m. S. **-ssâ,** Midtribben ell. Hovedribben i et Blad.

kimerdlôrpâ, betragter det; beseer eller beskuer det eller den (noget Stillestaaende; jvf. issigingnârpâ). Htr. **ki-merdlôrpok** og **kimerdlûi-vok.**

kimerdlôrtipâ, 1) lader ham betragte Noget (-mik); viser ham sine Sager ell. fremlægger ell. fremstiller Noget for ham til Beskuelse ɛc.; 2) lader det blive betragtet af Nogen (-mut): viser det frem.

kimiak s. d. F.

kimípâ, kvæler ham ved at tilsnøre Halsen paa ham (enten med en Strikke ell. med Haanden). U. S. 1) pasf.: er bleven kvalt saaledes; 2) refl.: hænger sig eller har hængt sig.

kimiak, 2. m. S. **kimiâ,** 1) Stillesnoren i en Rævefælde; 2) Hovedsnoren, hvorpaa Snarerne ere hængte til Rypefangst; 3) et Garnlig (hvori Garnet hænger).

kimisserpâ, 1) sætter Stillesnor i en Rævefælde; 2) sætter Lig paa et Garn.

kimugpok, 1) trækker for en Slæde; trækker Slæden med sig (Hunden); — 2) trækker Fangeblæren med sig omkring paa Vandet (den harpunerede Sælhund). M. S. trækker den.

kimugtok og **kimugtugssak,** 1) en

Hund, som trækker ell. skal trække for en Slæde; 2) overhovedet: et Trækdyr.

***ĸimugtuarssuk**, en Hest.

ĸimugtigâ, 1) har den Hund til at trække for sin Slæde; 2) har det til Trækdyr for sig; 3) har det til Ridedyr; rider paa det.

ĸimugtilik, 3. En med et Dyr, som fører ham med sig; specielt: en Rytter. (sâkutût) ĸimugtigdlit, Cavallerister; Cavalleri; m. S. helst **ĸimugtilê** (som om Ordet hørte til 1ste Cl.), hans Cavalleri.

ĸimugtugssalerpai (ĸamutine), spænder for sin Slæde eller Vogn; og **-lersipai**, lader spænde for den.

***ĸimugtuitsut** (Pl.; trækdyrløs, sc. Kjøretøi), en Dampvogn; et Locomotiv. **ĸimugtuitsut avĸutât**, en Jernbane (til Dampvogne).

ĸimorigpoĸ, s. trækker godt for en Slæde ell. Vogn.

ĸimordlugpoĸ, trækker slet.

ĸimoriarsarpâ (ĸingmeĸ), afretter en Hund til at trække for Slæden (ved at binde den til en Steen ꝛc.).

ĸimugserpoĸ, s. 1) ager; kjører i Slæde ell. Vogn; 2) rider (paa en Hest ell. et andet Ridedyr).

ĸimugseĸ, 1) i Sing. Manden paa sin Slæde. (I denne Form og Betydning kjendes Ordet kun, hvor Slædekjørsel er almindelig). 2) i Pl. **ĸimugsit**, en Slæde med Hunde for og Mennesker paa (anal. umiat. I denne Form er Ordet almindelig bekjendt).

ĸimugserarnerit, Pl. Slædespor ell. Vognspor.

ĸimúpâ, har faaet det bag ved sig, som den ellers skulde være jævnsides ell. lige med. Bruges navnlig om Følgende: 1) gaaer ud over sit Maal; er gaaet videre, end han skulde eller vilde; ornigagssaralue ĸímúpâ; 2) (Tiden) er over det bestemte Tidspunkt; uvdlup ĸerĸa ĸimúpâ, det er over Middag; 3) iputine ĸímúpâ, faaer sin Aare (neml. dens Haandgreb) bag ved sig ɔ: lægger den langs ad Siden af Baaden (udenbords; naar man holder op at roe).

ĸimûpoĸ, (Tiden) er gaaet bag ud med sig ɔ: er forbi. sapât ĸimûgpat ute- -rumârpunga, efter Søndag vil jeg komme tilbage, ell. jeg bliver borte Søndag over.

ĸinerpoĸ I, s. seer sig omkring efter Noget, som han søger eller gjerne vilde opdage. M. S. **ĸinerpâ**, 1) seer sig omkring der efter Noget, han søger, ell. for at opdage Noget; bestræber sig for der at opdage det, han søger; og i Pl. **-rpai**, seer sig omkring iblandt dem for at finde det, han søger ell. venter at see. I denne Betydning htr. helst **ĸi- -nerdlerpoĸ**. 2) udvælger det; udseer sig af flere Ting den, han vil have. I denne Betydning htr. helst **ĸinersivoĸ**.

ĸinigarâ, har udvalgt det.

ĸernut eller **ĸerngut** eller **ĸingut** (den sidste Form er vel den almindeligste), en Kikkert.

ĸinguarpâ, 1) seer sig med Kikkert omkring der, for at opdage Noget (anal. ĸinerpâ, Nr. 1); 2) betragter det med Kikkert (anal. ĸinerpâ, Nr. 2).

ĸinguartaut, d. S. s. ĸingut, en Kikkert.

ĸinerpoĸ II, t. giver stønnende og brummende Lyd fra sig (f. Ex. En, der har Maven saa fuld, at det generer ham; eller en Syg, ell. En, som er fortrædelig over Noget).

ĸinerterpoĸ, t. smaastønner; klynker saa smaat (en Syg; bruges navnlig om Børn, som give deres Ildebefindende tilkjende ved afbrudt Klynken ell. Stønnen).

ĸiningavoĸ, er arrig; er fortrædelig; er bister eller vranten eller bidsk (Menneske eller Dyr; f. Ex. en Hund. Modsat venlig).

ĸiningáupâ, viser sig arrig ꝛc. mod ham (egentlig i Anledning af ham).

ĸiningavigâ, d. S. s. Foreg.

ĸinerseĸ og **-rsaĸ**, en haard Knude under Huden, især en Kjertelsvulst (men bruges ogsaa om andre lignende Svulster eller Knuder).

ĸinoĸ, tyk Snee, der ligger som en Grød i Søen og er tung at roe i; Grødsnee.

ĸinuvoĸ (imaĸ, sigssaĸ), er belagt med Grødsnee (Søen eller Stranden). Et andet ĸinuvoĸ s. nedenfor paa sit Sted.

[**ĸinugpoĸ**, modsætter sig med Skrig?. Synes at være Stammen til de Føl-

gende, som dog, med Undtagelse af de to sidste, ikke ere almindelige.]

ĸinnarpoĸ, 1) giver Hals; gjør Anskrig; hvæser (naar Nogen rører ved ham); 2) siger nei.

ĸinutsagpoĸ, omtr. d. S. s. Foreg.: skriger; giver Skrig fra sig (især Børn, naar Nogen gjør dem Noget).

ĸinugkarpâ og **ĸinugdlersar-pâ,** faaer et Barn til at skrige ved at gjøre det Fortræd.

ĸingnûmivoĸ, brummer eller knurrer lydelig af Vrede eller Utilfredshed med Nogen; giver sin Vrede Luft i Toner, som næsten maae kaldes Skrig (nivdliu-mivdlune).

ĸernualavoĸ (Prov. ĸingualavoĸ), skriger af Frygt eller Angst; hyler i sin Forfærdelse.

ĸinuvoĸ I, 1) beder En om Noget; 2) tigger; trygler. Jvf. tugsiarpoĸ, kimigîserpoĸ og miperpoĸ.

ĸinuvigâ, beder ham om Noget (-mik).

ĸinut, m. S. **ĸinutâ,** hans Bøn eller Begjæring: neml. 1) de Ord, med hvilke han beder; 2) det, han beder om.

ĸinutigâ, beder om det; udbeder sig det.

ĸinugâ, vil ham til Livs; staaer ham efter Livet; vil endelig i Færd med ham; efterstræber ham; forfølger ham (ogsaa i aandelig Forstand).

ĸinuvoĸ II s. ĸinoĸ.

ĸingaerssorpâ s. under d. F.

ĸingaĸ, 2. (Rod: ĸinga) 1) et Næsebor; Pl. m. S. **ĸingai,** hans Næsebor ɔ: hans ell. dens Næse (hvadenten den er fremstaaende som hos Mennesket, ell. den sidder øverst paa Hovedet som paa en Hval, eller af hvad Beskaffenhed den ellers er). 2) igdlup ĸingâ, et Hul i Taget, hvorigjennem Varmen udlades, naar der bliver for hedt; 3) tûkap ĸingai, de to Huller i Harpunen, igjennem hvilke Remmen er fastgjort; 4) en Knude ved Roden af en Fugls Næb (f. Ex. hos Svanen).

ĸingalik, 3. den knortnæbbede Edderfugl.

ĸingákôrpoĸ, faaer Noget fra Munden ud igjennem Næsen (Tobaksrøg; Vand, &c.).

(**ĸingarpoĸ,** (rynker paa Næsen?) 1) bliver fortrydelig ell. vredes paa Nogen, fordi han har overtraadt Reglerne om Afholdenhed fra visse Ting (s. agdlerpoĸ II); — 2) Luftaanden (s. sila Nr. 5) bliver fortrydelig paa Nogen af samme Grund og lader det derfor storme. Brugtes saaledes i den hedenske Tid.)

ĸingarâ, kan ikke udstaae ham; viser sig fjendsk eller hadefuld og tillige ringeagtende mod ham (i Anledn. af Et ell. Andet). Er ikke almindelig; jvf. ûmigâ.

ĸingarssorpâ, anvender Fjendskab imod ham ɔ: viser det ved enhver given Leilighed i Gjerning, at han ikke kan udstaae ham; er fjendtligsindet imod ham (med sit hele Sind); hader ham; er hans Fjende. Htr. **ĸingarssuivoĸ.** Dette og de Følgende fire bruges heller ikke almindelig, men forstaaes allevegne, da de kjendes af Skriftsproget. Jvf. ûmigssorpâ.

ĸingarssuissoĸ, en Fjende; Fjenden.

ĸingarssorte, m. S. **-rtâ,** hans Fjende. Jvf. akeraĸ og akerartorte.

ĸingarssortigâ, har ham til Fjende.

ĸingaerssorpâ, htr. **-rssuivoĸ,** viser i Gjerning, at han meget vel kan udstaae ham (den Ringe); tager vel imod ham ell. annammer ham ell. viser Godhed ell. Venlighed imod ham (den Ringe ell. Fattige).

ĸingarĸúpâ, (egentlig vel omtr.: rynker Næse ad det, ajoriussardlugo) anseer ham ell. det for altfor ringe eller foragtelig til at turde fremkomme dermed; holder den ell. det for uværdig til Nogen eller Noget (-mut). — — —
U. S. refl.: anseer sig for uværdig eller altfor ringe; er uværdig efter sin egen Mening. S. nedenfor ĸingarĸúnar-poĸ, Nr. 1. igdluvnut isertisavdlutit eller ilingnik igdluvnut isertitsineĸ ĸingarĸuteĸaunga, jeg er altfor uværdig til at byde Dig ind i mit Huus.

ĸingarĸuvfigâ, anseer sig for uværdig dertil ell. til ham.

ĸingarĸúnarpoĸ, 1) af ĸingar-ĸúpâ, med Object til -narpoĸ og -mut til Stammen: man anseer den ell. det for uværdig til Nogen eller Noget (-mut); han eller det ansees eller maa ansees for uværdig; er uværdig efter en Andens Mening. kúngip igdlorssua-nut ĸingarĸúnaĸaunga, jeg maa (af Andre) ansees for uværdig til Kongens Huus. 2) af ĸingarĸúpoĸ (refl.), med Object til Stammen og -mut til -nar-

-pok: man føler sig uværdig til det, ell. det vækker Uværdighedsfølelse i En ell. hos En (-mut). kúngip igdlorssua kingarkúnakaok uvavnut, Kongens Huus er for mig til at føle sig uværdig til ɔ: jeg maa ansee mig for uværdig til det.

kingarkússusia (m. S.), hans Uværdighed, som han selv tillægger sig; hans Uværdighedsfølelse.

kingarkúnarssusia (m. S.), hans Uværdighed, som en Anden tillægger ham; hans Foragtelighed.

kingâk (af en kortere Grundform: kingak, s. d. F.), 1) Skinnebenets skarpe Kant; 2) en opadgaaende og foroven smal Fjeldryg (som danner en lignende skarp Kant). I sidste Betydning forekommer Ordet oftere som Navn paa saadanne Fjelde.

kingartak, 1) d. S. s. kingâk Nr. 1; 2) nipisap kingartâ, Steenbiderens bruskede Rygfinne.

kingaerpok og **kingartaerpok**, støder sig paa Skinnebenet.

kingartarkut, m. S. **-tâ**, Prov. en Skinne paa et Beenbrud. (Ellers kerá-tarkut, s. S.).

kingarâ, kíngarkúpâ, kíngarssorpâ s. kingak.

kingavok s. kigpok.

kingmek, 1) en Hund; 2) et Dyr, som eies paa samme Maade (ikke som Kvæg; s. nerssutaut); en Ræv ell. en Fugl &c., som man holder enten til sin Fornøielse eller til at benytte ved Leilighed. — Denne sidste, almindelige Betydning synes at være den oprindelige, men den specielle er den overveiende, da Hunden er Grønlændernes eneste Huusdyr.

kingmerâ, 1) har den til Hund (en virkelig Hund); 2) har den til Quasi-Hund; eier ell. holder den som Hund (en Ræv, Ørn, Maage, Kanarifugl &c.; bruges endogsaa om Slaver).

kingnivok, Prov. er om sig med at samle Vinterføde.

kingninikipok, ts. er ligegyldig med at samle Vinterføde.

kingnuak (Prov. kinguak), 2. Pl. m. S. **kingnuai** (sekernup), Solens Straaler igjennem Sprækker eller igjennem Skydækkets Aabninger, og som derved sees i Luften.

kingnorpok ell. **kíngorpok**, skinner igjennem en Sprække. M. S. paa det ell. den.

kingnússerpok ell. **-ssersorpok** og **kingnornerpok** (og kíngor-nerpok), viser Straaler igjennem Skyerne (Solen); „trækker Vand."

kingnûmivok s. kinugpok.

kingok I, m. S. **kíngua**, det, som er modsat Mundingen i et forøvrigt indesluttet og indad (ikke nedad) gaaende Rum; især: 1) Bunden af en Fjord ell. Bugt; 2) Bunden af en Hule eller Lignende; 3) Bunden i et Skydegevær ell. et andet Rør, som er lukket i den ene Ende.

kíngortuvok, gaaer dybt ind; der er langt ind til dens Bund, ell. den har sin Bund langt fra Mundingen (en Fjord ell. en Hule &c.).

kíngokut, m. S. **-tâ**, Noget, som befinder sig i ell. ved den inderste Bund deraf (f. Ex. et enkelt Fjeld lige for Bunden af en Bugt). Pl. **kingo-kutit**, spec. Udkrads fra Bunden af et Pibehoved (Prov.; s. imakut).

kíngukípok, ts. gaaer ikke dybt ind; har sin Bund nær ved Mundingen (f. Ex. en kort Havbugt).

kingok II, m. S. **kíngua**, 1) den Deel af Panden, som er imellem Øienbrynene; 2) Prov. Klapmydsens Pandeblære (ellers ogsaa nasaussâ, s. S.). — Det er vel ikke urimeligt, at dette Ord oprindelig er eet med det forrige, nemlig at den Deel af Panden er benævnt som Næsehulens Inderste; men ialtfald er det nu tydeligt skilt fra det forrige derved, at Suffixet her ikke gaaer paa Næsehulen, men paa dens Eier.

kingorkortôk, En, som har bredt imellem Øienbrynene. Det Modsatte er: **kíngukitsok**.

kingordlugpok, seer suurt; rynker Bryn.

kingordlerpok, s. sætter et suurt Ansigt op; begynder at see suurt.

kinguak s. kingnuak.

kínguarpâ og kingut s. kinerpâ.

kiorpâ, beskjærer det; beklipper det (enten noget Fladt i Kanten, f. Ex.

Skind eller Tøi eller Papir, som skal skjæres til; eller en Masse af op- ell. udstaaende Ting i samtlige Ender, f. Ex. Haarene paa et Skind, som er for tykhaaret, eller et Hegn eller Lignende). — U. S. pass. Jvf. kipivâ og kilípâ.

kiorniko, Noget, som er afklippet ved Tilskjæring; en Skræderlap ell. afskaaren Papirstrimmel ꝛc.

kiorfik, et Skjærebræt; et Bræt til at beskjære Noget paa.

kiût, et Værktøi til at beskjære med; Pl. **kiûtit,** spec. en Sax.

kîoke (afklippet og skudt til Siden?); forekommer oftere som Navn paa Øer, som ligge ganske alene længst ude fra Land.

kipaluaĸ, m. S. **kipaluâ,** den indre Øienkrog.

kiperoĸ, 2. en Udhuling; en udskaaren Huling ell. Fordybning (i Træ, Been, Metal ꝛc.). Bruges kun sjelden; almindeligere er i dets Sted Part. Pass. af det Følgende eller kiperorneĸ.

kiperorpâ, udskjærer en Huling eller Fordybning i det (ved at snitte med en Kniv frem og tilbage, ell. ved at grave Noget ud af det med en Gravstik eller andet dertil skikket Instrument); udgraver Noget i det; graverer i det. Htr. **kiperuivoĸ.** inûssaliaĸ kiperugaĸ, et udskaaret (Menneske-) Billede. naĸitsit kiperugaĸ, et graveret Signet. agdlagkat ell. agdlangnerit kiperugkat, indgravet Skrift ell. indgravede Skrifttræk.

kiperuissoĸ, En, som udsnitter eller udgraver Saadant; bl. A. 1) en Billedskjærer; 2) en Graverer.

kiperût, et Værktøi til saadan Udskjæring: f. Ex. en Kniv med krummet Spids; en Gravstik ꝛc.

kiperorneĸ, Pl. **-nerit,** eller — m. S. **-nera** og **-nere,** Udskjæring eller Udgravering i Noget (de udskaarne Fordybninger; den indgravede Skrift ꝛc.); det udgravede Arbeide deri. kiperornera ajorpoĸ, Udgraveringen i det duer ikke ɔ: er slet gjort.

kiperĸoĸ, m. S. **kiperĸua,** Hullet i Harpunens bageste Ende, hvormed den staaer paa sin igimaĸ.

kipik, 3. det, man tildækker sig med paa sit Leie: Sengetæppe; Overdyne; eller hvad der bruges paa samme Maade.

kipigpâ, dækker ham til; lægger Tæppet ell. Dynen paa ham. U. S. 1) refl.: dækker sig til; 2) pass.: er tildækket; har Dyne ell. Tæppe over sig.

kipigtorpâ, d. S. s. Foreg. mere udførlig ell. gaaende i det Enkelte: dækker ham allevegne godt til; stopper Dynen ned ꝛc. U. S. som det Forrige.

kipivâ, snoer det; tvinder det; vrider det omkring. U. S. mest pass. Htr. **kipissivoĸ.**

kipissaĸ, snoet; tvunden (Traad, Line ꝛc.).

kipingavoĸ, 1) er omdreiet ell. fordreiet, (det, som ellers skulde være lige; f. Ex. et Stykke Træ, hvis Aarer ere snoede, istedetfor at gaae parallel med Træets Axe); er vindskjæv (noget Smalt; jvf. ulungavoĸ).

kipíngnagtaĸ, Pl. m. S. **-gtai,** Teltets Opstandere (under det Tværtræ, som bærer Teltstængerne).

kipiôrpoĸ (anore), gaaer i Snoninger; hvirvler (Vinden).

kipúpâ, snoer det tilligemed ell. sammen med eller ind med i noget Andet; bl. A. klemmer det fast med en Skrue.

kíput, helst i Pl. **kíputit,** 1) en Skruetvinge; 2) en Presse med Skruer.

kivneĸ, 3. 1) d. S. s. kipineĸ, en Snoning eller Vinding; 2) spec. en Skruegang. kikiak kivnilik, en Skrue til at skrue i Noget (som Søm). sukaterut kivnilik, en Skrue til at spænde Noget sammen eller fast med (f. Ex. i en Høvlebænk).

kivnikípoĸ, ts. har fine Vindinger; er fiint snoet (en Line ꝛc.); ell. har fine Gænger (en Skrue); og **kivnertuvoĸ,** har grove eller tykke Vindinger ell. Gænger.

kivnikârpoĸ, er snoet i lange Vindinger, saa at hver Omgang gaaer langt forbi den forrige.

kivneriarpâ (egentlig: afsnoer det), snoer det tilbage (f. Ex. en Line, for at adskille dens enkelte Garn; ell. en Kurre, der er kommen paa Noget ꝛc.). — — U. S. snoer sig tilbage; løber op (det Snoede eller Tvundne).

kivneriaut, en Skruetrækker.

kivssarpoĸ, snoer sig; forvrider sig; slaaer en Bugt; faaer Kurre paa (en Line, Traad, Snøre ꝛc.).

kivssaĸ s. nedenfor.

kivssarut, et Led eller Løgnen paa en Fiskesnøre ell. Harpunline ell. Lænke, som kan dreie rundt og hindrer den fra at snoe sig eller slaae Bugter.

kivssatdlagpâ, dreier det omkring (med een Dreining af Haanden); giver det een Snoning. simia kivssatdlaguk, drei Tappen fast!

kivssivok, 1) d. S. s. kipissivok; 2) spec. spinder.

kivssak, 1) d. S. s. kipissak; 2) spec. spunden eller tvunden Traad; Garn.

kivssit, et Spinderedskab: en Teen ell. Spinderok; især: en Teen.

kivssivik, en Spinderok.

kivdlerpâ, borer i det med et Bridbor eller andet Bor, som skal dreies altid samme Vei (ikke frem og tilbage; s. niorpâ).

kivdlerut, et Bridbor.

kivdlerússuak, et stort Bor; et Naver. Til samme Rod høre maaskee endnu: kiverpok og kivsagpâ; s. S.

kîpok s. kîgpok.

kiporak, 2. oprindelig vel en dyb Fure (ell. Længdefure?) i Almindelighed, men bruges nu kun om Furerne ell. Hudfolderne under en Hvalfisks Bug; **kiporai**, dens Bugfurer.

kiporkak, en stor Hvalart med lav, rund Rygfinne og mange Furer under Bugen.

kiporkâk, en Unge af samme Art.

kiporkarnak, en mindre Hvalart med ligesom dobbelt Rygfinne (en spids oven paa den runde), og som gaaer tilbunds uden at vise Stjerten ligesom en tikâgug--dlik, hvorfor den ogsaa i nogle Egne kaldes tikâgugdliussak.

kiporkarpok, fanger en kiporkak.

kiporkartak, m. S. **-rtâ**, hans fangede ɔ: den af ham fangede kiporkak.

kiporkarpâ, gjør Furer, især: Længdefurer, i det. Bruges ikke almindelig; s. kôrkerpâ og kigarpâ.

kîsavok s. kîgpok.

kisek, 2. udspyttet Spyt; en Spytklat. (Bruges ikke almindelig; ellers kisernek).

kiserpok, s. spytter. M. S. — paa det; lader eller lod sit Spyt falde paa det.

kiserfigâ, har det til Spyttested; spytter paa ell. i det.

kisersarfik, en Spyttebakke. (Ellers ogsaa nuakôrfik, s. S.)

kitserarpâ, htr. **-raivok**, 1) spytter paa det gjentagne Gange og hist og her; overspytter det; 2) spec. overspytter Vandet (Søen) med tygget Spæk (for at faae det roligt og klart, at man kan see Fiskene paa Bunden). Jvf. orssuardlerpâ.

kisuavok, faaer en uvilkaarlig Muskeltrækning i et eller andet Lem (-kut); ell. og: det Lem ell. Sted paa Legemet (Haand, Been, Ansigt) faaer en saadan Muskeltrækning; ogsaa: faaer en uvilkaarlig Rystelse gjennem Legemet (af Kulde). ekalugssuit kisuanertutdlâ--raut, Haierne pleie at blive meget længe ved med Muskeltrækninger (efterat de ere dræbte).

kisugpâ, sætter Neglene i det.

kitsugpâ, d. S. s. Foreg. gjentagne Gange ell. paa flere Steder; kradser det.

kisungnek ell. **kitsungnek**, 3. en Rift i Huden, af at Nogen har sat Neglene i den.

kitsuk, en Kat.

kitsût, Pl. m. S. **kitsûtai**, de neglelignende Beenstifter paa Kajakringens Inderside og Konebaadens Stævnhoveder, over hvilke Skindbetrækket strammes fast.

kisuk, Prov. det Sorte paa Himmelen over Vandet.

√**kissuk**, 1) Træ (som Stof); et Stykke Træ; især: et Stykke Drivtræ. — — M. S. **kissua**, dets (ɔ: Træets) Ved. 2) Brændsel; det, hvormed Ilden vedligeholdes. ivssunik kissokarpok, (Ildstedet ell. Ovnen) har Brændsel af Tørv ɔ: Ilden vedligeholdes for Øieblikket med Tørv, eller der brænder (nu) Tørv derpaa ell. deri.

kissugpâ, lægger Brændsel til det (Ildstedet ell. Ilden).

kissugtorpâ, d. S. s. Foreg. med Hensyn til, at Brændselet lægges til i flere enkelte Stykker ell. lidt ad Gangen.

kissugssak, Noget til Brændsel.

kissugâ, bruger det eller har brugt det som Brændsel; brænder det ell. har brændt det. tamáko nunap timâne kissugi--ssarpavut, dem pleie vi inde i Landet at bruge som Brændsel.

kissuliúpâ, omtrent d. S. s. Foreg.;

egentl.: gjør det til Brændsel eller gjør Brændsel deraf.

kissokut, m. S. **-tâ**, et Træstykke til Hjælp ved det; f. Ex. et Stykke let Træ som Boie paa et Garn; ell. de Pinde, som bære Snaren til at fange tâterât med; eller et Stykke Træ, som stikkes under Tværremmen paa en Kajak til at lægge Aaren paa, og Lignende.

kissugtak, m. S. **-gtâ** ell. Pl. **-gtai**, Træet ell. Træværket i det (i en Ting, som bestaaer af forskjelligartede Dele, f. Ex. en Skindbaad eller en Piil &c.); spec. igalássap kissugtai, Træværket i et Vindue (Rammen og Sprosserne); autdlaisip kissugtâ, Skaftet paa en Bøsse; avátap kissugtâ, en Træprop i en Aabning i Fangeblæren (med en Fure omkring, hvori Aabningens Rand surres sammen).

kissugtalerpâ (autdlait), sætter Skafte paa den (Bøssen).

kissugtagssak (u. S.), et Skaftetræ.

kissugtagssivok ell. **-gssiorpok**, arbeider paa et Bøsseskafte. M. S — til den (Bøssen) ell. til ham (Eieren).

kissugserpâ (avatak), anbringer de fornødne Træpropper i Fangeblærens Huller.

kissugtarpok, samler noget Brændsel omkring paa Landet og bærer det hjem med det Samme (især til øieblikkelig Brug).

kissugsiorpok, søger omkring efter Træ eller Brænde (især Drivtræ); er ude for at finde Træ.

kissuisorpok, gaaer ell. er gaaet for at hente det Træ eller Brænde, som han havde oplagt ell. samlet tidligere.

kissiarpok, er med Baad ude efter Flydetræ; er paa Brændetogt i Udhavsøerne.

kissivok, finder et Stykke Drivtræ i Søen eller paa Stranden (prov. og ucorrect ogsaa om Andet, f. Ex. en Fangeblære, som en Anden har mistet, og Lignende, som er funden paa samme Maade, som man finder Drivtræ).

kissiak, 1) d. S. s. kissiartok, den, som er ude paa Brændetogt; 2) et fundet Stykke Træ; m. S. **kissiâ**, hans fundne ɔ: det af ham fundne Stykke Træ (ell. prov. ogsaa Andet; s. Forrige).

kissiarâ, 1) har fundet den Drivstok eller det Stykke Træ; 2) Prov. har fundet det paa lignende Maade, som man finder Drivtræ (Andet s. ovenf.).

kissorigpok, s. er et godt Stykke Træ (nemlig godt at forarbeide).

kitek, 3. m. S. **kerka**, 1) dens eller dets Midte (en Tings i Alm.); 2) spec. Legemets Midte (Midien); Bæltestedet; Länden, især dens øvre Deel (ovenfor Hofterne; jvf. makisek); 3) det Halve; Halvdelen (jvf. agfak); 4) Prov. en halv Daler. uvdlup kerka, Middag. únuap kerka, Midnat. kerka piniaruk, tag Du det Halve. kerkanut pisiarâra, jeg har kjøbt det for en halv Daler.

kerkane (Loc.), midt paa det; paa ell. i Midten af det; **kerkanit** (Abl.), fra dets midterste Deel; **kerkagut** (Vial.), midt over; over dets Midte ell. midt ad; **kerkanut** (Term.), hen midt paa det.

kiterak, 2. Rygmarven.

kiterarpok, er paa det Midterste; har naaet Midten (Dagen, ell. Tiden). uv-dlok kiterarpok, det er Middag. únuak kiterarpok, det er Midnat. — — — M. S. (Tiden) har naaet dens Midte (Dagens ell. Nattens).

kiterparpok, har naaet Midten af Fjorden eller det Vand, som han sætter over. M. S. — af det. (Er kun i Brugen forskjellig fra det Forrige, ikke i Betydningen).

kiterkúpâ (og Prov. kiterkorpâ), tager det midt over eller til Halvten. kiterkutdlugo avísavok, det skal deles paa Midten ell. midt over. kiterkutdlugo imerpara, jeg har fyldt det til Midten ell. halvfuldt. U. S. pass. tatdlimángor-nermut kiterkúpok ell. -korpok, Klokken er halv fem. *uvdlup kiterkuvfia, Jævndøgn.

kiterdlek, 1) den Midterste (af Flere, som ere i Rad); 2) spec. Langfingeren.

kiterdlugpok, har ondt i Ryggen over Bæltestedet (over Länderne).

kiterut (og Prov. kitekut), et Bælte; et Livbaand.

kiterûmiugâ, har det i eller paa sit Bælte.

kiteruserpâ, binder ham Bælte paa; omgjorder ham. M. S. — sig selv.
kitseraok ell. **-rivok**, d. S. s. kiter--dlugpok, har ondt nede i Ryggen.
kerkarpok, Prov. og kun i Forbindelsen: uvdlup kerkarpok, holder Middag; spiser til Middag og lader Arbeidet hvile (efter europæisk Skik). Udtales almindelig med bortkastet p som eet Ord: uvdlokerkarpok; jvf. atsip pâ under âk II.
kitigpok, t. er kaad ell. vild og giver sin Vildhed Luft paa utilladelig Maade: gjækkes eller driver letfærdig Spøg eller gjør upassende Spilopper &c. af Kaadhed (en Dreng eller et ungt Menneske; om en Voxen bliver det omtrent det Samme som pîtáipok, s. S.).

Meget charakteristisk er dette Ord i en stor Deel af Landet kommen i Brug om: at dandse (hvilket altsaa er opfattet som: at være vild og kaad), neml.: først om de af Europæerne indførte eller ved deres Indflydelse opstaaede Dandse, og da andre Dandse nu ikke kjendes her, forbindes dermed af Mange, for hvilke Ordets egentlige Betydning er bleven borte, Begrebet om at dandse overhovedet. At denne Talebrug ikke bør efterlignes, er vel tydelig nok.
kîtdlagpok s. kîgpok.
kitdlak s. kilerpâ.
kitdlat s. kilavok.
kitdluak, 2. [et lige op og nedgaaende Snit i Noget], Prov. Skrævet (altsaa egentlig: Indsnittet imellem Benene). Deraf:
kitdluarigpok, s. er smukt lige af- ell. indskaaren ɔ: dens Rand gaaer lige op og ned og i en lige Linie; er lige og vinkelret i Kanten (et Snit i Noget, eller og det ved et Snit eller paa lignende Maade Fraskilte, f. Ex. et Stykke Driviis eller en Klippe).
kitornak, kun m. S. **kitornâ**, hans eller hendes Barn. (Om Mennesker, men bruges dog stundom ogsaa om Dyr).
kitornartârpok, har faaet et Barn.
kitornaerpok, s. mister —, og **ki--tornaerúpok**, har mistet sine Børn.
kitornakángilak, er barnløs; er uden Børn.
kitornivigâ, avler Børn med hende (hvadenten det er med sin Kone ell. med en Anden).
kîtsatigâ s. kîgpok (kîsavok).
kitserarpâ s. kisek.
kitsugpâ, kitsuk &c. s. kisugpok.
kitugpok, er let bøielig; har ingen Stivhed i sig; er blød ell. myg. (Modsat stiv). Bruges ogsaa om Levende, navnlig om Bløddyr; men ogsaa f. Ex. om En, som er slap og hænger med Kroppen, som om han ingen Been havde i sig.
kituatdlagpok, Prov. falder i Vandet uden at give Lyd ell. Stænk fra sig (en Piil ell. Steen, som falder lige ned paa sin Spids).
kitulivok, bliver blød eller er bleven blød ell. myg. Sjeldnere m. S. — for ham; faaer det blødt ell. myg̃t.
kitulisarpâ, myggjør ell. blødgjør det (ved at gnide det mellem Hænderne &c.); tilintetgjør dets Stivhed.
kitugdligssáungilak, er ubøielig (en Ting).
kituperak, 2. en Søanemone.
kitusugpok, Prov. 1) er ligesom leddeløs i Kroppen; dingler, hvor han gaaer eller staaer; 2) har faaet ret udsovet, ell. har sovet meget længe (fordi han har spiist en kraftig Mad) og er i den Anledning kommen for sildig op. I andre Egne bruges det derimod i Betydning af: 3) opfører sig vildt ell. usømmelig; er gjækkesyg (næsten eensbetydende med kitigpok).
kitutsagpok og **kitutsigpok**, t. er bleven ligesom blød indeni ell. opløst af Latter (især af undertrykt Latter eller Fnisen).
kitutsáupâ, er opløst af Latter over ham ell. det.
kituipok, 1) kvidbrer (en Fugl); 2) om et Menneske: taler ligesom paa Fugleviis (uforstaaelig); især: taler et fremmed Sprog.
kivâke, Hannen til den almindelige Ulk (kanajok; s. nârigsok).
kiverpok, s. (maaskee af samme Rod som kipivok) 1) bøier sig tilbage; krummer sig bagover. Undertiden specielt 2) kaster sig paa Ryggen og ligger og spræller (et Barn af Gjenstridighed. Jvf. kivipok Nr. 1).

Kiversipâ, bøier ham eller det bag-over (Hvadsomhelst; bl. A. Laaget paa en Kiste, Hanen paa en Bøsse ꝛc.).

Kiversarfik, et Hængsel paa en Dør eller et Laag ell. Lignende; helst i Pl. m. S. **Kiversarfê**, dens Hængsler.

Kivingavok, 1) er bøiet tilbage; staaer bøiet bag over (et Menneske ell. Hanen paa en Bøsse ꝛc.); 2) er buet indad; danner en indadvendt Bue (f. Ex. Kjølen af en Baad; modsat katîngavok).

Kiviarpok, seer sig tilbage (ved at dreie Hovedet); vender sig om for at see det, som er bagved. M. S. vender sig om og seer til ham ell. det. mána kiviarat-dlauk, vend dine Øine først engang herhen!

Kiviarsarpâ, søger paa en eller anden Maade (ved Smaaraab ꝛc.) at gjøre sig bemærket af ham (som vender Ryggen til) for at faae ham til at see sig om (naar man vil En Noget).

Kivio, helst i Pl. **Kiviut**, 1) Duun paa en Fugls Skind (ikke den, som findes i Reden; s. uvdlo); 2) Laad eller Uldhaar paa et Dyrs Skind (under de egentlige Haar); 3) Uld ell. Laad paa Værter (f. Ex. paa Kjæruld); 4) et ell. andet af disse, som har løsnet sig fra sit Sted og flyver omkring i Luften ell. hænger paa Klæderne. kiviúnguit, bl. A. Solgran eller Fnug.

Kiviulik, 3. 1) som har Duun paa sig (en Søfugl ell. Skindet af en saadan); 2) som endnu kun har Duun ell. Laad (en Fugleunge ell. Sælhundeunge, naar de egentlige Fjer eller Haar endnu ikke ere komne frem).

Kiviuiautit, Pl. en Børste.

Kivipok, t. 1) bliver vred (et Barn. Bruges i denne Betydning kun om Børn, og endda ikke almindelig. Jvf. kiverpok Nr. 2, hvoraf dette Ord efter Formen nok kan være dannet. Dog skal Ordet tidligere have havt og i Labr. endnu have en mere omfattende Betydning, neml.: er ikke sig selv mægtig af Brede ell. Skam). Almindeligst 2) gaaer Bildmandsgang; forlader Menneskene og Samfundet af Sindskrænkelse ell. Skam ell. anden hemmelig Grund (hvilket enkelte Gange virkelig er skeet og desuden af Mange antages at være skeet, naar En er omkommen paa Søen, og Intet bliver fundet efter ham).

Kivítok, 1) En, som (virkelig) har forladt Menneskene og enten først efter længere Tid ell. slet ikke er kommen tilbage; 2) en (indbildt) Bildmand; En, som formeentlig ikke er død, men har forladt Menneskene i levende Live, og som efter Grønlændernes Overtro derefter er bleven til et halvt legemligt, halvt aandeligt Væsen, som f. Ex. kan fange Rensdyr ꝛc. uden Vaaben (men dog gjerne søger hen til Husene eller de almindelige Menneskers Fangst for at tilvende sig Noget at spise ell. ogsaa lidt Tobak, naar Leiligheden kunde falde gunstig), samt kan vandre uden Vei over Bratninger og Fjorde og Alt, og heller ikke døer mere.

Kivsimavok, Prov. har skjult sig i Brede (et Barn).

kiviuiautit s. kivio.

kivdlakiak s. kivdlerpok.

kivdlerpâ s. kipivâ.

Kivdlerpok, t. er blank; glindser; glimrer.

Kivdlarigpok, s. er meget blank; er smukt glindsende.

Kivdlersarpâ og **Kivdlarigsarpâ**, gjør det blankt eller glindsende; skurer det; polerer det.

Kivdlakiak, Glimmer.

Kivdlertorak, 2. og **Kivdlertû-ssak** (sjeldnere blot kivdlertok), Blik, og hvad der er gjort af Blik.

Kivsagpok (maaskee af samme Rod som kiverpok og kipivâ), giver et hurtigt Ryk for at slynge Noget bort derved (f. Ex. et Menneske med Haanden, for at ryste Noget af den, eller med en Medestang og den derpaa hængende Fisk, for at slynge den op af Bandet; eller en Fugl med sit Næb, efterat den har drukket; ell. en Fisk med hele Kroppen, for at sprælle ud af Haanden paa den, som har grebet den). M. S. giver et Ryk med det.

Kivsagtarpok og **-rpâ** ell. **-rpai**, d. S. s. Foreg., men gjentagne Gange; nemlig: giver gjentagne enkelte Ryk; spec. fisker med en Medestang (egentlig: rykker Fiskene med den op af Bandet).

KIVSAGTAUT, en Medestang med Krog og samtlige Tilbehør.

KIVSAGTORPOK og **-RPÂ**, 1) rykker flere Gange frem og tilbage med Noget; sprætter med det; ryster Noget af det. ag- -ssane KIVSAGTORPAI, ryster sine Hænder (for at ryste Vand eller Andet af dem); 2) trækker Fisk op af Vandet med en Medestang (s. Næstforeg.).

KIVSAGFIGÂ, sprætter ud af hans Haand (Fisken).

KIVSAGTORFIGÂ, stænker Vand ell. Andet af sin Haand paa ham ell. paa det.

KIVSIVOK, (egentl. vel: fik Noget rykket bort fra sig; men bruges kun om Søvnen:) kan ikke falde i Søvn.

Til samme Stamme synes endnu at høre:

KIVSSERDLUK (d. S. s. silardluk), Ruskveir; Slud; og

KIVSSERDLUGPOK, er Ruskveir.

KIVSSAK, KIVSSARPOK, KIVSSIVOK &c. s. KIPIVÂ.

KÔK (den egentlige Grundform synes at være: KUK), Urin. Er en Biform af KÛK, s. S.

KUIVOK, lader sit Vand. M. S. — paa det.

KUERUSUGPOK, trænger til at lade sit Vand.

KUERUSUERSARPOK, lader sit Vand nu for ikke at blive nødt til det senere paa en ubeleilig Tid (gjør det, f. Ex. inden man lægger sig).

KUGFIK, en Urinballe; en Natpotte.

KUGSSINEK, 3. frossen eller indtørret Urin (paa Jorden). Jvf. kugssinek.

KUGSSINGÂRPOK, Prov. er guulagtig (Noget, som ellers pleier at være hvidt; f. Ex. en Hvidfisk; eller Skummet paa en Bølge, kort inden den fuldstændig bryder).

KOKÀK (med en ikke almindelig Biform: KOKAK, 2.), Landskyggen i Vandet (i Stille).

KOKÂRIGPOK (sjeldnere: KORKARIGPOK), s. har stærk Landskygge (Vandet); er heel mørkt af Landskyggen, saa at det er vanskeligt at opdage en mørk Gjenstand paa det.

KOKAGSSIVÂ, overlister eller overrumpler ham; kom paa ham ell. fik ham narret, inden han mærkede det (kom ligesom i Landskyggen uformodet paa ham). Htr. **KOKAG-SSÎVOK**. Omtr. d. S. s. terdlagssivâ og terdlinganêrpâ, s. S.

KOKERÂ, Prov. kan godt lide ham; holder af ham.

KOKERPOK, s. 1) bliver ør i Hovedet ell. bedøvet af Larm (Knald, Bulder &c.); 2) døer deraf.

KOKERNAKAOK, man bliver ør i Hovedet deraf; det er en bedøvende Larm.

KÔRKAK eller almindeligst **KÔRKÂK**, det saakaldte Adamsæble i Halsen.

KORDLORPOK, løber i en uafbrudt Strøm lige ned eller næsten lige ned (flydende Ting, ell. ogsaa Sand, som drysser ned (f. Ex. i et Timeglas).

KORDLORTOK, spec. et Vandfald (stort eller lille).

KORDLORFIK og **KORDLORTITSIVIK**, 1) en Tragt; 2) en Kran ell. Hane til at tappe med.

KORDLÛLAVOK, er i afbrudt løbende ell. rindende ell. dryssende Bevægelse; løber af og til i en lille sammenhængende Strøm og derimellem kun draabeviis.

KÔRNOK og KÔROK s. KŪPÂ.

KORSARKORPOK, bider Tænderne haardt sammen (af Smerte ell. af Forbittrelse; og svarer ikke). Er ikke almindelig, men kan til sin Brug ikke erstattes af noget andet Ord.

KORSUK, grøn; guulgrøn. (Rimeligviis er Ordet dannet af et andet, men det kan vel neppe med Sikkerhed siges, af hvilket. Det skal paa sine Steder (saal. ogsaa i Labr.) bruges for guul eller guulagtig, hvilket tyder paa KÔK; men paa andre Steder opfattes det som beslægtet med KUAJAUTIT (s. S.), hvormed dog Formen ikke stemmer. Jvf. sungârpok og tungujorpok).

KORSORPALUGPOK og **KORSUGPALUG-POK**, er grøn ell. guulgrøn.

KORSORPALUGTOK, d. S. s. KORSUK.

KUAGSSUK, 1) i Alm.: en skarp Kant ad Længden paa Noget (f. Ex. paa et forarbeidet Stykke Træ ell. Metal eller Andet); 2) især: en Bjergaas. (I denne Betydning forekommer det oftere som Stednavn).

(merkut) **KUAGSSULIK**, en kantet, sleben Synaal.

(merkut) **KUAGSSUITSOK**, en trind ell. rund og glat Synaal.

Kuagssugtôk (sc. Kissuk), et firkantet tilhugget Træ; et Aaretræ eller en firkantet Lægte.

Kuagsserpâ eller **Kuagssulerpâ**, gjør en Kant paa det; bearbeider det saaledes, at det faaer en skarp Kant.

Kuagssersorpâ eller **Kuagssuler-sorpâ**, gjør flere Kanter paa det, ell. gjør det allevegne kantet.

Kuagssuiarpâ, tager Kanten ell. Kanterne af det; afrunder det.

[**Kuak**, som er bleven glat af Frost?. Bruges i Labr. om frosne Fødevarer: Kjød, Bær &c. Deraf:]

Kuasak, glat; Glathed. (Mere bruges herfor Participiet af det Følgende:)

Kuasagpok og **Kuasarpok**, er glat at træde paa; er slibrig (hvadenten det er af Frost eller ikke).

Kuasaliak, et Sted, som er gjort glat ved at helde Vand over det i Frostveir.

Kuasasiorpok, 1) gaaer, hvor der er glat, især paa glat Iis; 2) spec. er paa Sælhundefangst paa glat Iis (som er en særegen Fangemaade); driver Glatisfangst. M. S. fanger den Sælhund paa glat Iis.

Kuáipok, t. glider ud (paa glat Iis ell. slibrigt Land). M. S. — paa det, ell. glider af fra det (med Foden).

Kuaerkigpok bruges ofte omtr. ligebetydende med det Forrige, men er dog egentlig: glider og glider atter ud, eller glider fuldstændig ud (saa han falder).

Kuajaut, i Pl. **Kuajautit**, 1) en grøn slimet Mos- ell. Tangart, som beklæder den nedre Deel af Stranden og er meget slibrig at træde paa; 2) lignende slimede Mosarter i Ferskvand.

Kuarak, 2. Blomsterkvast; Frødusk (paa Angelica og lignende Vækster).

Kuaraerpok ell. **Kuaraerpalug-pok**, giver ved Berørelse ell. Bøining en vis skrattende Lyd og Fornemmelse (et Lem, som smerter, eller en Skade paa Legemet, især Haandledet, ligesom naar man afstryger en Angelicas Frødusk (Kuaraerdlugo).

Kuârsârpok, farer sammen, idet han forskrækkes; bliver betuttet af en pludselig Forskrækkelse.

Kuartak, en Spolorm ell. Børneorm (i Endetarmen).

Kuartavok, plages af Spolorme; neml. enten: har Spolorme i sig; eller: fornemmer dem.

Kuasak og Kuasarpok s. Kuak.

Kue, et Proviantbuus (paa grønlandsk Maade, et lille Huus uden Vindue til at gjemme Fødevarer i, enten bygget tæt op til Vaaningshuset eller i Nærheden deraf); 2) en Lade (jvf. iserterivik).

Kuerssuak, et europæisk Proviantbuus (i Modsætning til de grønlandske).

[**Kuerpok**, hoster (en enkelt hostende Lyd). Bruges neppe. Deraf:]

Kuersorpok, hoster.

Kuersortarpok eller **Kuersortû-vok**, har Hoste; hoster jævnlig; lider af Hoste.

Kuerugpok, 1) skal hoste; der paakommer ham en Hoste; 2) der paakommer ham ofte en Hoste (nær det Samme som det Forrige).

Kuerssak, det Hvide i Øiet.

Kuerssardlugpok, har Betændelse i det Hvide af Øiet (med røde Aarer i det Hvide).

Kuersserpok, s. faaer en hvid Plet paa det Sorte i Øiet, eller og en hvid Hinde over hele Øiestenen.

Kuertek, en hvid Plet i det Sorte af Øiet.

Kugfik s. Kôk.

Kugdlugpâ, bøier Kanten om paa det, ell. og: bøier Kanterne sammen; folder det; lægger Læg paa det (et enkelt Læg). U. S. pass. Htr. **Kugdlugsivok**.

Kugdlugtipâ, d. S. s. Foreg. (egentl.: bevirker, at det er sammenbøiet ell. foldet).

Kugdlugterpâ og **Kugdlugtiter-pâ**, lægger det sammen i flere Lag: folder det sammen i flere Folder ell. fra flere Sider (f. Ex. et Brev; et Klæde, &c.).

Kugdlungnek, 3. en Fold; en ombøiet Kant paa Noget.

Kugdlugiak, 2. 1) en Kaalorm; 2) en Igle (i denne Betydning dog bedre: **Kugdlugiârssuk**).

[**Kugsavok**, er usikker i sin Sag?. Er maaskee beslægtet med kugssagâ paa lignende Maade som Kôk med Kûk. Deraf:]

Kugsalavok, er —, og **Kugsat-dlarpok**, bliver forsagt ell. beklemt; ængster sig; ængstes (angaaende det Forestaaende; sujôravdlune).

kugsatdláupâ og **kugsatdlagfi-gâ**, ængster sig desangaaende ell. over det ell. ham (hvorledes det dog vil gaae).
kugsatdlautigâ, ængstes derved; bliver forsagt af det (f. Ex. af Noget, der trykker hans Sind).
kugsaláipoк, ts. ængstes ikke af Nogetsomhelst; bryder sig ikke om Følgerne; er fræk; gjør det, som han meget godt veed, at han ikke maa 2c.
kugsugpoк, gjør sig lille; dukker sig sammen, at den Anden ikke skal træffe ham. Jvf. kugsugpâ.
kugssineк s. kôk.
kugssuk, en Svane.
[**kugtaк**, Overfyldning? af кut? Deraf:]
kugtaussaк, m. S. **-ssâ**, Prov. dets Topmaal; det, som staaer op over Karrets Rand.
kugtausserpâ, Prov. fylder det med Topmaal; kommer endnu Noget oven paa det, som allerede er fyldt til Randen. Jvf. кangmigpâ.
kugtoraк, m. S. **-râ**, 1) Laarbenet (paa et Menneske ell. et firfoddet Landdyr); om et Dyr ogsaa: 2) Laarbenet med Kjødet derpaa; Køllen; Skinken.
kugtoraiarpoк, faaer Skade paa sit Laarbeen (f. Ex. ved et Fald); ogsaa: faaer sit Laarbeen af Led.
kugtoraerpâ, tager Køllen af det (et Rensdyr eller andet Landdyr). — — U. S. sælger en Kølle.
kuiagpoк, finder Fornøielse i Noget, som pirrer Sandserne (f. Ex. i Ballieren eller Stridssang eller en theatralsk Forestilling 2c.). Bruges vel ikke ofte; derimod de Følgende.
kuiagâ, synes, at han ell. det er morsom. Bruges mest enten med Aff. -кaoк, f. Ex. кuiageкâra, jeg syntes, han var saa morsom (f. Ex. En, der bar sig keitet ad); — eller med -ngilaк: кui-agingilâ, finder intet Morsomt ved ham eller det; hvilket meget ofte bliver det Samme som: kan ikke lide ham ell. det.
kuiagissaкángilaк, finder ingen Fornøielse i Ting, som blot pirre Sandserne; finder Intet morsomt.
kuiasugpoк, morer sig ret over Noget; forlyster sig; bryder ud i Latter over Noget, som morer ham.
kuianarpoк, 1) man morer sig ved det ɔ: det er morsomt; man maa lee ad det; 2) det er grinagtigt ell. til at grine ad. Med en tilføiet Nægtelse bliver Betydningen herefter forskjellig, saaledes:
kuianáipoк, det er ikke morsomt; er ubehageligt (af Nr. 1).
kuianángilaк, er ikke til at grine ad (af Nr. 2) ɔ: er ikke ubetydelig. anore кuianángilaк, Vinden er ret stærk. kater-ssugai кuianángitdlat, det er ikke lidt, hvad han har samlet sammen.
kuianaerpâ, egentlig: borttager dets Grinagtighed ɔ: gjør det antageligt ell. brugeligt (det, som før var for ringe eller ikke kunde bruges, som det var); og i Pl. ofte: har faaet temmelig mange af dem. naujat кuianaerpáka, jeg har faaet temmelig mange Maager.
кuiautit ɔ: кuajautit s. кuak.
kûik, det smalle Been i en Sælhunds Baglalle (med eller uden Kjød paa).
kuilertavoк (af en ubekjendt kortere Stamme), frygter for at lide Afbræk eller Skade; og **kuilertagâ**, — ved ham (f. Ex. den gode Fanger ved en Stymper, som kommer paa hans Fangeplads og vil forjage Sælhundene for ham; eller Stymperen ved en dygtigere Arbeider, som vil gjøre ham til Skamme; ell. den, som eier Noget, ved en Pilfinger 2c.).
kuilertanarpoк eller **-nakaoк**, man befrygter at lide Afbræk ell. Skade ved ham; man foruroliges ved hans Nærhed, ell. man tør ikke lade sine Ting ligge for ham 2c. кuilertanarseкaoк, merкutika tiguniáinarmagit, hun er bleven mig foruroligende at have i Nærheden, da hun altid vil tage mine Synaale.
kuilerratsagpoк, faaer travlt med at komme afsted, fordi han frygter for at komme til at lide Skade (f. Ex. at den, som er gaaet, skal gjøre ham Afbræk ell. komme ham i Forkjøbet ved Noget; ell. at den Forfølgende skal faae fat paa ham, og Lignende).
kuinagpoк, kildres; fornemmer Kildren.
kuinangnarpoк ell. **nakaoк**, man kildres af det, eller fornemmer Kildren ved det.
kuinagsârpâ, kildrer ham.

kuivok s. kôk.
kujavok, takker. M. S. **kujavâ**, takker for ham (analog kiavâ) ɔ: takker for, at det gik ham saa (den Anden).
kujanarpok ell. **-nakaok**, 1) man takker for det eller paa Grund af det; 2) han ell. det er Tak værd ell. takværdig.
kujanarsile (Opt.) ell. **-rsilat**, takket være —! lovet være —!
kujanak, 1) d. S. s. kujanakaok; 2) som Interj. Tak!
kujanarssuak, megen Tak!
kujanavik, rigtig Tak! (Bruges mest i skadefro Betydning, naar f. Ex. En, som havde gjort En Fortræd, derefter selv kom i Fortræd, eller naar En fik Løn som fortjent).
kujássut, 1) Taksaarsag; 2) Takkeord; Taksigelse. (Alene bruges Ordet mest i den sidste Betydning: kujássutâ, hans Taksigelse (anal. aperssûtâ, akissutâ); hvorimod det har den første Betydning i det Følgende:)
kujássutigâ, 1) takker for det eller desaarsag; 2) paaskjønner det; modtager det med Taknemmelighed.
kujaniut, d. S. s. kujássut Nr. 2; spec.: en Takkesang ell. Lovsang.
kutsápâ, takker paa hans Vegne (som enten er fraværende eller ikke selv kan takke).
kutsavigâ, 1) takker ham; 2) lover ham (jvf. únersiutigâ).
kujagâ bruges af Enkelte i Betydning af tre af de Foregaaende, neml. enten 1) af kujavâ, eller 2) af kujássutigâ, eller 3) af kutsavigâ; men overhovedet vist ikke ofte.
kujarmavok, Prov. logrer med Halen og gjør sig lækker for En (en Hund). M. S. — for ham. Skal undertiden ogsaa bruges om Mennesker, der hænge efter hinanden ell. gjøre sig behagelige for hinanden, især Mandfolk og Fruentimmer.
kulâ, kulangerpâ s. kut.
kularpok, mishaaber; mistvivler.
kularâ, mishaaber ell. mistvivler derom; troer ikke at kunne gjøre det ell. at skulle faae det. pissagssara kularingilara, jeg tvivler aldeles ikke om, at jeg jo faaer det, jeg skal have.
kularnarpok eller **-nakaok**, man tvivler om det (at det vil skee); man tør ikke vente det.
kularnángilak og **kularnáipok**, er vist nok; man tvivler aldeles ikke om det. **kularnaitsumik** (Mod. adv.), uden al Tvivl; med Vished.
kularkêrpâ og **kulariungnaer-pâ**, tvivler ikke længer om at skulle erholde ell. opnaae det.
kulássutigâ, mishaaber ell. tvivler desaarsag ell. med Hensyn til det.
kuláupâ, kulavssak og kuleruak s. kut.
kule, kun i Pl. **kulit**, ti. M.S. **ku-lingat** (af en anden Form: kulik, 3; anal. pingajo ved Siden af pingaso), den Tiende.
kuliúput (Pl. af kuliuvok), de ere ti i Tallet.
Foruden denne Brug kan kule ogsaa behandles i Analogi med arfinek, arka-nek og arfersanek, for at benævne de øvrige Tiere i Overeensstemmelse med det almindelige Talsystem, f. Ex. pinga-sunik kuligdlit, som tre Gange have ti ell. en tiende ɔ: tredive; tatdlimanik kuligdlit, halvtredsindstyve &c.
kulailuat, Pl., Prov. ni; m. S. **ku-lailuât**, den Niende; og **kulai-luáuput**, de ere ni i Tallet. (Ellers arfinek sisamat &c.).
kulípok, kulitsak, kulivâ og kulivsiut &c. s. kut.
kulorok, 2. Prov. en sygelig ell. svagelig En, en Skrantning.
kulorûvok, Prov. er sygelig ell. svagtlig (et Menneske, eller og en Sælhund, som er paafaldende mager og derfor maa antages at have været sygelig).
kuluavok, det klukker ell. knurrer inden i det (af Flydende og Luft i Forening), navnlig i Indvoldene. nássáka kuluassorssûput, jeg har en slem Knurren i Maven ell. i Tarmene.
kulusuk s. kut.
kumâk (Prov. kumak, 2.), 1) en Bændelorm eller lignende Indvoldsorm (som undertiden findes i Sælhunde og nogle Fisk; efter Sigende ogsaa undertiden hos Mennesker); 2) lignende, slimede Orme i vaad Jord eller Sand. (Er rimeligviis en Biform af kumak, s. S.).
kumarpok, bliver kortere ved at skydes sammen fra Enderne (f. Ex. et Men-

neſke ell. et Dyr, ſom trækker Hovedet ned imellem Skuldrene; ell. en brækket Aare eller Andet, ſom man ſkæfter ſammen igjen ved at lægge de brækkede Ender over hverandre; ell. en Kikkert, ſom ſkydes ſammen ꝛc.

kumartipâ, forkorter det, ikke ved at tage af Enderne, men ved at trække det Mellemliggende ſammen paa en eller anden Maade; ſkyder ell. ſkubber ell. trænger det ſammen, ſaa det indtager mindre Plads i Længden.

kumalugpok, ſidder og kurer (en Fugl, naar den fryſer og putter ſig ned i Sneen).

kumangavok, er for Øieblikket i forkortet Tilſtand ell. Stilling; ſidder ſammenkrøben ꝛc.

kumigpok, trækker Armen tilbage i Ærmet; enten heelt ud af det, for at holde den i Varme ved Kroppen, eller og kun ſaameget, at Haanden er ſkjult i Ærmet.

kumîngavok, ſtaaer med tilbagetrukne Arme og nedhængende løſe Ærmer.

kumiúpâ, 1) trækker det med ind i Ærmet, idet han trækker Armen tilbage; 2) trækker Noget (-mik), ſom han har i Haanden, med den ind i Ærmet for ſiden at give det til Nogen (Objectet); og deraf overhovedet; 3) tiltænker ham Noget; gjemmer Noget hos ſig til ham. (I denne Betydning bruges det dog ikke allevegne; jvf. pigssivâ og upáupâ).

kúmorssortok og kúmuátak ſ. kut.

[**kune**, Nydelighed; Nethed. Maaſkee den egentlige Stamme til inekugâ, ſom i ſaa Fald var dannet heraf ved en ellers ikke almindelig Omſætning. Bruges kun i det Følgende].

kunîpok, ts. er tyk og af klodſet Udſeende (Menneſke, Dyr, Fugl).

kunuvok, tør ikke viſe Myndighed, fordi han erkjender ſig ſom den afmægtige Part.

kunugâ, tør ikke viſe Myndighed mod ham ell. det (ogſaa f. Ex. mod Livløſt), da han erkjender ſig ſom magtesløs imod ham ell. det; tør ikke gjøre ham Modſtand (ſom undertrykker ell. foruretter ell. mishandler ham), eller tør ikke give ſig i Færd med det (ſom kræver ſtor Anſtrængelſe ꝛc.), eller tør ikke færdes der (paa det Sted eller i det Veir eller den Blæſt) ꝛc. Bruges baade om Menneſker og Dyr og træder ofte iſtedetfor ersi-vok; for Menneſkers Vedkommende iſær med Henſyn til livløſe Ting. Jvf. mer-serâ.

kunuuarsivok, nu tør man ikke mere give ſig i Færd med ham ell. det; man maa nu erkjende ſig for afmægtig mod ham ell. det.

kunutipâ, faaer ham til at erkjende ſig ſom den afmægtige Part; betvinger eller undertvinger ham; ydmyger ham.

kungasek, 2. m. S. **kungasia**, hans Hals. (Ordet ſynes ſammenſat; jvf. kungujugpok.)

kungaseriarpok, ſtrækker Halſen ud (for at ſee Noget).

kungasekut ell. (Prov.) **kungase-rut**, et Halstørklæde ell. Halsbind.

kungasiminek, 3. en Halshvirvel (egentl. et Stykke Hals).

kungatserivok, har ondt i Halſen.

kungiak, 2. Prov. en Nevne i Træ ell. Hvalrostand ell. Lignende.

kungiarpok, Prov. ſtaaer i en Fraſtand og ſeer til; iagttager. M. S. — det (hvorledes det bærer ſig ad; f. Ex. et Dyr).

kúngok, egentlig maaſkee: Skinnet af det Lyſende; — bruges i nogle Egne om det frembrydende Dagslys (i Labr. om Gjenſkinnet fra Drivisen); men kjendes forøvrigt ikke almindelig.

kúngorssorpok (sekinek), Solen begynder at viſe ſit Skin, titter frem (enten idet den er ved at gaae op, eller idet Skydækket bliver tyndere).

kungujugpok (maaſkee oprindelig kungajugpok; i Labr. kungavok), ſmiler. (Muligt, at dette Ord er af ſamme Rod ſom kungasek og maaſkee ogſaa kungiarpok, men hverken Formen eller Betydningernes Sammenhæng ſynes tydelig.)

kungujulavok, ſeer mildt; er ſmilende.

kungulek, 3. helſt i Pl. **kungor-dlit**, 1) den rundbladede Bjergſyre (ellers ogſaa sêrnak); 2) Cochleare; Skeurt; 3) en Urt, ſom bruges til Bitterthe (af Europæerne her i Landet kaldet Bukkeblade; grønl. prov. ogſaa isigaussat); 4) Grønkaal. Bruges i de forſkjellige Egne noget forſkjellig.

kungordlussak ell. **kunguliussak**

eller Pl. **-ssat**, 1) hvor det Forrige bruges om Syren: Cochleare; 2) hvor det Forrige bruges om Cochleare: ovennævnte Bukkeblade.

kungúsutoriak ell. (Prov.) **kungú-sutariak**, 2. (af en ubekjendt Stamme; maaskee af Stammen til kunga-sek og kungujugpok?) en Havfrue (som paastaaes undertiden at være seet; mon en Søko?)

kũpà, formindsker dets indre Rum ved at flytte Siderne sammen (f. Ex. et Huus ved at flytte den ene Endemuur indad, ell. et Klædningsstykke ved at tage Noget af det i Vidden ꝛc.); gjør det snevrere. U. S. mest pass.: er gjort snevrere; dog om Isstykker nærmest refl.: **kũput**, de formindske deres Mellemrum (ved at føres imod hinanden af Strømmen) ɔ: de begynde at klemme sammen (jvf. kîvâ).

kôrúpâ eller **-pât**, indsnevrer Rummet for det (f. Ex. Isskodserne for Baaden, ell. den, som flytter Siderne sammen, for det, som er imellem dem) saaledes, at det sidder fast; klemmer sammen om det.

kôrnok, en Snevring; især: i et Løb ell. en Fjord.

kôrnortût, Pl. en Fiskeruse; en Kurv med Indsnevringer til at fange Orreder (ell. Aal) med.

kôrok, 2. 1) en Dal (nemlig ikke som Indsænkning betragtet, men som Indsnevring imellem Fjeldsiderne); 2) en Fure ell. en Rende i Noget.

kôrkerpâ, gjør en Rende eller Fure i det; og

kôrkersorpâ, gjør flere Furer eller gjør allevegne Furer i det; rifler det.

kôrortôk (sc. autdlait), en Riffel.

kũmerpok, s. flytter Benene sammen.

kũmiúpâ, flytter Benene (fast) sammen om det; holder det imellem Benene ell. holder det fast med Benene.

kúpak s. kupivâ.

kupanavarssuk, en Snespurv (ellers ogsaa kaldet: kupangnâk, kupanorar-ssuk, kupaluarssuk, kupalorâr-ssuk &c.).

kuperdlok, en Maddik; en Fluelarve.

kuperdlugssak, som skal blive til en Maddik; et Flueæg; Insectæg.

kuperdlorpok, der er kommen Maddiker i det; og

kuperdlugssarpok, der er vordende Maddiker paa det; Fluerne have lagt deres Æg paa det (Kjød ell. Fisk).

kuperdlorssuak, en Børsteorm (i Søen).

kuperdlûssak, mest i Pl. **-ssat**, Jordnødder; Loppeurtsrødder.

kupivâ, kløver det (1 Gang); deler det i to Dele efter Længden. U. S. pass.

kúpak, 1) en Sprække ell. Revne (hvor det er begyndt at kløves); m. S. **kúpâ**, dens Revne; Sprækken i det. kúpalig-ssûvok, det er fuldt af Revner eller Sprækker. 2) d. S. s. kupissak (men med anden Betydning i Suffixet); — m. S. **kúpâ**, dens afkløvede Halvdeel; det Halve af Noget, som er deelt paalangs (anal. agfâ).

kúpako, 1) et mindre, afkløvet Stykke (anal. agfako); 2) d. S. s. kúpak Nr. 2: Halvdelen, afkløvet paalangs (dog især betragtet som Affald).

kúpakut, m. S. **-kutâ**, Noget, som befinder sig ell. anbringes i dens Sprække (f. Ex. i Saugsnittet paa et Stykke Træ, som vil klemme sammen om Saugen); især: en Kile, som drives ind i den kløvede Ende af en gjennemgaaende Tap, for at forhindre den fra at trække sig ud.

kúpakutserpâ, anbringer en kúpakut i det.

kúperpai, egentl.: skaffer dem en Sprække ell. Kløft (neml. Ting, som ere indbyrdes adskilte, men staae eller ligge tæt sammen); 1) splitter dem ad; f. Ex. Sælhunden den Stime Lodder, som den farer i, ell. et rasende Menneske den Hob, som viger til begge Sider for ham ꝛc.; 2) aabner en Bog (egentlig: kløver eller skiller dens Blade ad i to Dele).

kúpernek, 3. en Bladside (i en Bog).

***kupinguatdlagtipâ**, (lader ham et Øieblik ligesom kløves lidt ɔ:) giver ham et electrisk Stød. U. S. pass.: faaer —.

kuvdlorpâ, kløver det flere Gange; ell. i Pl. **kuvdlorpai**, kløver dem (flere Ting og hver især; f. Ex. Brænde). — Htr. **kuvdluivok**.

kuvdlugak, 2. som er kløvet flere Gange; spec. 1) Asbest; Steenhør; 2) Nælling.

kuvnek, 3. (forkortet af kupinek), en

Klippekløft. (Forekommer i Pl. oftere som Stednavn).

kuvsigpok, s. kan let kløves ell. slækkes lige ned igjennem, uden at slænges ud til Siderne (Træ ell. Senetraad).

kuvsigsok, spec. Rygsenen af et Rensdyr.

kuvsīpok, ts. lader sig vanskelig slække; er vrangløben.

kuvssak, d. S. s. kupissak, men spec. om Halvdelen af en Sælhund, som er deelt i to Dele efter Længden (hvoraf hver faaer sin, naar To samtidig have fanget den).

kuvssarpok, faaer en saadan halv Sælhund til Deel.

kuvssarpâ (en forkortet Form af kupissarpâ, og med lidt forandret Betydning), kløver det efterhaanden ell. ved gjentagne Kløvninger; især: kløver et Stykke Træ med Kile. (Ogsaa **kuvssartorpâ**).

kuvssaut ell. **kuvssautak**, en Kile.

kuvssáunak, en lille, smal Fisk med skarpe Skæl paa Bugen (af Tangsprælslægten?).

kusavok, Prov. er undseelig; generer sig.

kusorak, 2. Prov. en Knop paa Enden af en Skorem.

kut og **kule**, Overdeel; det, som er opad (modsat at). — Om Stammens dobbelte Grundform gjælder omtrent det Samme som om kak (kâ) og sak (sâ), nemlig at den sidste alene tager Suffixer til sig, hvorimod de afledede Ord her omtrent i lige Maal dannes af dem begge. — Med Suff. **kulâ**, 1) dets (egen) Overdeel, nemlig det, som udgjør den øverste Deel af dets Sider; dets øvre Rand 2c. (hvori en i lige Høide dermed værende Topflade kan være med indbefattet, men selve Topfladen alene er kâ); 2) Rummet ell. Pladsen ovenfor det. (S. at og avat, og jvf. kak). umiap kulâ, Baadens Overdeel; dens øvre Rand og Siderne nærmest ved den. matup kulâ, den øvre Deel af Døren. kákap kulâ, Rummet (Luften) over Bjerget. kangmip kulâ, spec. den øvre Kantning paa en Støvle, ell. Overdelen af en Halvstøvle (kamisak). kulerput, det, som er ovenfor os; spec. Fjeldet, som rager op over os, eller ved hvis Fod vi boe (jvf. aterput). kaersup kulâ, Fjeldet, ved hvis Fod kaersok ligger. — Med Suff. og App. udtrykker det Præpp. over, ovenfor, ovenover 2c.; f. Ex. **kulâne**, ovenover ham ell. det; **ku-lânut**, op over den; **kulâgut**, hen over den; **kulivtigut**, hen over os; **kulingnit**, fra ovenover Dig 2c. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **kúmut**, opad; op i Veiret.

kulânīpok, er ovenover eller ovenfor ham ell. det (befinder sig der).

kulangerpâ, indtager Rummet ovenover ham eller det; holder sig over det (f. Ex. en Fugl, som svæver over Noget, ell. En, som fra en Høide (en Bratning, Muur 2c.) seer ned paa den ell. det, som er nedenfor). agssangminik kulangerpâ, han holder sin Haand over ham.

kulangiúpâ, fører det op over Nogen eller Noget (-mut), bringer det til at være ovenover. agssane táussumúnga kulangiúpai, han udstrækker sin Haand (hen) over ham.

kuláupâ, 1) gaaer oven over det; 2) flyder over Maalet.

kuláukôrpok, synker eller træder saa dybt i, at han faaer Snee eller Vand oven ind i Støvlerne.

kulavssak, Prov. en Flynder. (Ellers okûtak.)

kulekut, m. S. **-kutâ**, Noget, som befinder sig paa eller ved dens øvre Deel (særskilt, men hørende dertil). matup kulekutâ, Dørkarmens øvre Tværstykke.

kulerâ (nærmest af kulek, en ellers ikke brugelig Biform af kutdlek), har det ovenover sig (som Tag; ikke som Dække). Jvf. nedenfor kuligâ.

kulernak, 2. m. S. **-rnâ**, Rælingen paa et Fartøi (paa et Skib det, som er over Dækket, Skandseklædningen inclusive).

kuligâ (umiddelbart af kule), har det til Overdeel ell. til sin øvre Deel.

kuligssak, Noget til øvre Kantning paa en Støvle ell. til Overdeel af en Halvstøvle.

kulipok, t. vasker eller renser sit Haar (med iterok); altsaa vel egentlig: bringer Noget (det dertil Brugelige) paa sit Øverste ɔ: paa sit Hoved.

kulitsak, en Rensskinds Pels (med Haarene indad) til en Mandsperson. Jvf. atigek.

Kulivâ, overdækker det (Huset; nemlig dets indre Rum); taglægger det. — — U. S. 1) pass. er taglagt; har faaet Tag paa sig (Huset); 2) har faaet Tag paa sit Huus eller over sig (Beboeren). — igpagssak kulivugut, vi fik igaar vort Huus taglagt.

Kulivserpok, s. koger over Lampen. M. S. — det —.

Kulivsiut, en aflang Vegsteens Kjedel ell. Gryde, hvori man koger over Lampen, og som hænger i Baand under Loftet.

Kulivsiuserpok, hænger Gryden over Lampen for at koge.

Kulusuk, m. S. **-sua**, 1) Ryggen paa en Fugl; 2) Ryggen af et Fugleskind.

Kúmorssorpok (af Term. kúmut), rager op i Veiret. Deraf Part. **kú-morssortok**, Prov. en Rigsort (saaledes benævnt, fordi i sin Tid det Spækmaal, som svarede til den Priis, var forholdsviis høiere end de andre. Jvf. púkitsok).

Kúmuátak, et forholdsviis høit Kar (høiere end bredt, og helst med lige opgaaende Sider).

***Kúmuátaussak**, m. S. **-ssâ**, Cylinderen i en Dampmaskine.

Kúmukarpok, bevæger sig opad; stiger i Veiret (enten frit i Luften ell. paa Noget).

Kutdlarpâ, hæver det op i Veiret; lægger ell. hænger det høiere op (f. Ex. paa en øvre Hylde, ell. fra Stranden høiere op paa Land, eller Konebaaden op paa dens Støtter, ell. Tøi ell. Lignende op paa en Snor &c.). agssane kutdlarpai, hæver eller opløfter sin Haand eller sine Hænder. Jvf. kagfarpâ.

Kutdlarterpâ, d. S. s. Foreg., men efterhaanden eller i flere Hævninger; i Pl. **-rpai**, lægger eller hænger dem op, det ene efter det andet. — — U. S. spec. smøger Buxerne op (for at vade over en Elv).

Kutdlek, 1) den ell. det Øverste (af Flere over hverandre). kalia kutdlek, det øverste Loft. tasek kutdlek, den øverste Dam ell. Indsø (af flere paa samme Vandløb). tingerdlaut kutdlek, det øverste Seil. M. S. se nedenfor kutdlersak. 2) spec. den øverste Lampe i et grønlandsk Huus, nemlig den, som staaer paa Lampebordet, i Modsætning til en mindre til at lyse paa Gulvet (s. atdlek); og deraf overhovedet: 3) en Lampe. M. S. **kut-dlia**, hans ell. hendes Lampe.

Kutdlerpâk, den Allerøverste.

Kutdlersak, den tilhørende Øverste. Bruges istedetfor kutdlek, naar der i dets første Betydning skal anvendes Suffix, f. Ex. tingerdlautit kutdlersât, Seilenes øverste o: det øverste af Seilene.

Kutsigpok, s. er høit oppe over Andet; er i Høiden; er langt fra det Nedre. Jvf. katsigpok og atsigpok.

Kutsingnek, 3. den ell. det Høieste.

Kutsingneruvsârtok, den i høi Grad Høieste; den Allerhøieste (om Gud). S. angneruvsârtok.

Kuterorpok, gaaer over Land langs Strandbredden, medens Baaden ligeledes gaaer langs med den (Mennesker eller Hund); følger med over Land. — — M. S. enten: 1) følger den over Land (Baaden); eller og: 2) følger med over det Stykke Land; løber det Stykke i Følgeskab med Baaden.

Kutârdlok, en længere steil Strækning enten ved Kysten ell. ved Siden af ellers fremkommeligt Land, hvor man ikke kan komme op (ell. bjerge Baaden, hvis det er ved Kysten), men maa gaae langs med. kutdlarpâ, kutdlek, kutsigpok &c. s. kut.

Kutsok ell. meest **kutsúnguak**, lille; en lille, bitte En. kutsúngûgatdlarama, da jeg endnu var ganske lille. (Bruges ikke allevegne).

Kutuk, Pl. m. S. **kutue**, 1) hans Nøglebeen eller Kravebeen; 2) to lyse Stjernepar, hvoraf hvert tænkes som det ene Nøglebeen, nemlig Castor og Pollux i Tvillingerne og Capella og Sectatrix (? β) i Vognmanden. (De samme fire Stjerner benævnes i Labr. ligesaa).

Kuvdle (L. kugfe), en Taare. Pl. m. S. **kuvdlê**, hans Taarer.

Kuvdlilivok, 1) i Alm.: udgyder Taarer; har Taarer i Øinene, saa at de rinde ned ad hans Kinder (enten af Røg ell. Blæst, ell. og af Bedrøvelse, og bliver det da i sidste Tilfælde:) 2) især: græder. (Bruges meest om stille Graad.)

Kuvdlililerpok, begynder at udgyde Taarer &c. (ellers som det Forrige).

Kuvdlingiarpâ, aftørrer hans Taarer. U. S. refl.: — sine —.

k.

kagdlek, 3. Torden.

kagdlerpok, s. det tordner.

kagdluarpâ og kagdlúpâ s. under d. F.

[**kagpâ**, indvirker paa det ved sin Bevægelse?. Synes at være Stammen til de Følgende:]

kalugpok, slaaer Noget i Stykker af Uforsigtighed.

kalûvok, er uforsigtig med Sager; slaaer ofte Noget i Stykker af Uforsigtighed.

kagdlúpâ, støder det af Uforsigtighed mod Noget (-mut), saa at det gaaer i Stykker ell. kommer til Skade (det, man har i Hænderne).

kagdluarpâ, 1) støder an mod det, idet han gaaer forbi, og river det ned 2c., saa det kommer til Skade ell. i Uorden (enten af Uforsigtighed eller og med Villie). 2) Prov. løber et Sted an paa Veien og tager Nogen med derfra.

kagssugpâ, støder det løs (en Steen ell. Andet, som ligger fast).

kagssuk (egentl.: løsstødt ell. Løsstødning), i Pl. **kagssuit**, mindre og navnlig gjennemsigtige (blaae), afbrudte Stykker af Indlandsisen (ikke Isfjelde), som drive om i Fjorden ell. ud af den. Jvf. iluliak og nedenfor kaualanek.

kajumigpok, t. (Grundbetydning maaskee: drives i sit Indre af en udenfra meddeelt Kraft), har Lyst; har Drift i sig; 1) i materiel Betydning: har Lyst til at fortsætte sit Løb (noget Livløst; f. Ex. autdlait kajumigtok, et langtrækkende Skydegevær); og i aandelig Betydning: 2) har Lyst til at gjøre sin Gjerning eller sin Pligt; 3) er villig; gjør gjerne, hvad man beder ham om; 4) er livlig og munter; vil gjerne gjøre Noget eller foretage sig Noget; og desuden bruges det (som Følge af Christendommens Indvirkning) ofte spec. om: 5) har Lyst til Guds Bud; har Drift i sig ovenfra. Inf. heraf ell. og kaju-mingnermit (Abl. af -nek) kan ofte passende bruges for: frivillig (neml. om at gjøre en ell. anden god ell. for Andre behagelig Gjerning frivillig). Jvf. pilerivok under pe.

kajumigâ, har Lyst til det (neml. til den Gjerning).

kajumigsivok, faaer Lyst ell. har nu faaet Lyst (i alle Betydninger af kaju-migpok).

kajumigsarpâ ell. **-gsârpâ**, søger at bibringe ham Lyst til det, som man ønsker, at han skal gjøre (enten ved Overtalelse, ell. ved at love ham Noget, ell. ved at vise sig venlig imod ham 2c.). — U. S. refl.

kajumigsaut og **-gsautigssak**, 1) det, hvorved man søger at bibringe En Lyst til det, som man forlanger af ham; bl. A.: Noget, som man betaler forud paa det; 2) Noget, hvorved man faaer Lyst eller opmuntres (s. tugpat-dlersaut). kajumigsautigssakángi-nama sule tigúngilara, da jeg ikke har Noget, som kan give mig Lyst, har jeg endnu ikke taget fat paa det.

kajúmissârpok, tager et stærkere Tilløb; farer hurtigere afsted (den Løbende).

kajumîpok, ts. har ingen Lyst; er uden Drift i sig; er uvillig 2c. (det Modsatte af kajumigpok i alle Betydninger); og desuden spec.: føler sig ikke oplagt til Noget paa Grund af Ildebefindende.

kajumîtdlivok, har tabt Lysten; er bleven uvillig til sin Gjerning 2c. (i alle Betydninger af kajumîpok).

kajungerpok, s. (-mut) og **ka-jungerâ**, drages i sit Indre hen til den ell. det (Person eller Sted); længes efter at komme didhen, ell. hans Hu ell. Attraa staaer dertil.

kajungernarpok og **-nakaok**, man drages til det; det er tiltrækkende (et Sted); man maatte ønske at være der.

kajungerissak, m. S. **-ssâ**, det, som han drages hen til, eller det, hans Hu eller Attraa staaer til. Spec. **savît kajungerissât**, en Magnet.

kajúngut, (bruges i Alm. ikke uden med endnu et Affix til (s. det næste Ord), men kan bruges paa følgende Maade:) ***savingmut kajúngut,** Magnetisme. F. Ex. nunap savingmut ka-júngutâta pujorsiutip savigsâta ig-dlua nusugtarpâ, Jordens Magnetisme trækker Compasnaalens ene Halvdeel til sig.

kajúngutigâ, drages derved hen til Nogen eller Noget (-mut); har det til Længselsaarsag (efter at komme derhen).

kajujũmivoĸ, 1) har faaet og har endnu Drift i sig af den eengang meddeelte Bevægelse eller Impuls (vis inertiae opfattet som en meddeelt Drift); løber endnu et Stykke af sig selv, efterat den ydre Paavirkning er ophørt (f. Ex. en Baad, efterat man har holdt op at roe; eller En, som springer over Noget og uvilkaarlig løber et Par Skridt videre); sjeldnere 2) i aandelig Forstand: har under sin Gjerning faaet forøget Lyst dertil og bliver derfor ved (f. Ex. med et Arbeide, ell. med at tale ɔc.). Jvf. nedenfor kâmûmivoĸ.

kajujũmisaut, m. S. **-sautâ,** spec. Svinghjulet paa en Dreierbænk eller en anden Maskine.

kâmípâ, 1) skubber den eller det frem foran sig langs Jorden ell. Isen; 2) spec. skyder en Kajak fra Stranden ud i Vandet. Htr. **kâmitsivoĸ.** — — — U. S. Prov. fortsætter Veien; bliver ved at reise uden at hvile underveis.

(ĸamutit) **kâmítaríssat,** Pl. en Trillebør. S. ĸamut.

kâmissarpâ (umiaĸ), skubber en Konebaad (eller dens Roersker) frem med sin Kajak ved Hjælp af en Line paa Baadens Bagstavn med Løkke paa, hvori Kajakkens Forstavn stikkes ind (for at give Baaden mere Fart). kâmissarpâse, han skubber Eder (ɔ: staaer nu ikke tilbage i at roe)!

kâmissaut, Løkkelinen paa Konebaaden til ovennævnte Brug.

kâmûmivoĸ, drives endnu frem af den forrige Drift (det, som var sat i Bevægelse, f. Ex. Baaden, naar man holder op at roe); og overhovedet: fortsætter; bliver ved med det Samme (at skyde Fart, at tale, at græde ɔc.). Bruges omtr. i samme Betydning som kajujũmivoĸ (s. ovenfor) og tildeels iflæng med det, eller og i den ene Egn mere det ene og i den anden det andet. I aandelig Forstand bruges dette maaskee noget oftere end hiint.

kâvsalivoĸ og **kâvsalissârpoĸ** (nærmest dannet af kâmipâ), skubbes frem ell. lader sig skubbe frem af Bølgerne (en Kajak ved at holde sig saa længe som muligt paa Bølgens Top).

kâvsorpoĸ, skubber sig frem, siddende paa Noget; især: skubber sig frem over usikker Iis, siddende i sin Kajak.

kasugpâ, banker ell. slaaer paa det med et mindre Slag (jvf. nedenfor káupâ); giver et Slag paa det (som f. Ex. naar man slaaer Ild; ell. som Knevlen slaaer paa Klokken, naar man ringer). Htr. **kasugpoĸ.**

kasugtagaĸ, 2. spec. et Fyrstaal.

kasugtaut, det, hvormed man slaaer paa Noget; m. S. **-tâ,** spec. Knevlen i en Klokke.

kasugtorpâ, htr. **-gtuivoĸ,** giver flere Smaabank paa det i Træ (hvor eet ikke kunde gjøre det, f. Ex. naar man banker paa en Dør).

káupâ, hamrer det; slaaer paa det med Noget, som maa sammenlignes med ell. kaldes en Hammer.

kâutorpâ, d. S. s. Foreg., men med Betegnelse af de gjentagne Hammerslag derpaa.

kautaĸ, 2. en Hammer (hvadenten den er gjort ved Kunst og med Skaft paa ell. f. Ex. bestaaer af en Steen). *kau-taĸ ĸalagtortalik, en Damphammer.

kauvfik, en Ambolt (naturlig ell. forarbeidet).

kâutariaĸ, 2. et Stemmejern eller Huggejern.

kauarpâ, htr. **kauarsivoĸ** og **kauaivoĸ,** 1) banker frossent Spæk for at faae Tran deraf, naar det optøer; 2) overført: hakker Spæk (i et europæisk Tranbrænderi. I denne Betydning er det dog ikke almindeligt; s. tuggarpâ).

kauarsit, 1) Stenen ell. Køllen, hvormed det frosne Spæk bankes; 2) den Deel af et Hvaldyrs Hoved, som indeholder et flydende Fedt i Beenmassens Hulninger (Issen paa en Hvidfisk, Pan-

den paa en Kaskelot ɔc.) og 3) det deri indeholdte Fedt (Hvalrav og, hvad der ligner det; men jvf. púnek). — — M.S. **kauarsisâ.**

kauarsivik, 1) Stenen eller Klippen, hvorpaa der bankes frossent Spæk; 2) Prov. en Spækhakkekiste.

kauartak (sc. orssok), Tran af banket Spæk.

(**kaualavok**, omtr.: er forbanket; deraf:)

kaualauerit (Pl. af -nek), smaa Isbrokker, fremkomne ved et Isfjelds Kalven eller større Stykkers Sammenstød.

kavasagpâ, støder ell. puffer til det ell. ham; neml. 1) d. S. s. kagdluarpâ: støder til Noget i Uagtsomhed; 2) giver ham et Knubs i Hovedet.

kâgpok, sulter; er sulten.

kâugnek, Sult; især Hungersnød.

kâgserpai (kumai) ell. **kâgserpâ** (atissak), udsætter sine Klæder eller sit Brixeskind for Vind og Kulde i nogen Tid for at faae Lusene deri til at døe af Sult.

kâgtorpok, (Prov.?) spiser første Gang efter i længere Tid ikke at have spiist Noget (f. Ex. En, som kommer fra en Reise).

kâgsorpok, sætter sig paa Hug (f. Ex. En, som vil gjøre sit Behov; eller for at glide ned ad en Skraaning). Bruges maaskee ikke almindelig; jvf. akuipok.

kagssuk og kagssugpâ s. kagpâ.

kâgúpâ s. kauvâ.

kâjâk, Pl. m.S. **kâjai**, Lyskerne paa det menneskelige Legeme (især den nedre Deel; s. imerkutak).

kajarpok, gjør ikke med; deeltager ikke; f. Ex. bliver hjemme, naar de Andre gaae ud; eller gaaer fri i en Epidemi, ɔc.

kajáipok, ts. 1) gjør Alting med; 2) vil altid være med (selv om han ikke kan).

kajoravok, er mat (af Hede ved en Anstrengelse, eller af Svagelighed, eller ogsaa naar man har spiist vel Meget); føler sig ikke istand til nogen Anstrengelse.

kajoranakaok, man bliver saa mat af det.

kajorpok, er bruun; er mørkerød ell. rødbruun.

katsorigpok, s. er smuk bruun.

kajoruvek, en Sneppeart, som ligner en Brokfugl, men kun sjelden forekommer her. S. kajordlak.

kajumigpok &c. og kajujûmivok s. kagpâ.

kakagpâ, 1) bærer det paa Hovedet; 2) bærer Nogen siddende skrævs over Skuldrene.

kakagsak, m.S. **-gsâ**, 1) et Stykke Been eller Renshorn, som udgjør den øverste Deel af Kastetræet til en Harpunstok (og ligesom sidder paa dets Skuldre); 2) Hovedet af en Knappenaal.

kakagpok eller meest **kakakaok**, er forbausende slem; gaaer for vidt; det forekommer En utilbørligt eller utilladeligt. (Bruges om alt Muligt: Mennesker, Dyr, Vind, Varme ɔc., som man synes er for slemt; dog ligger i Ordet i og for sig ikke noget Begreb om Ondt, derimod af Forbauselse, og er det saaledes et betydeligt mildere Udtryk end sualugpok, s. S.).

kakagpatdlâkaok, er dog altfor slem; gaaer altfor meget ud over Grændserne. (Er omtrent det Samme som ingagpatdlâkaok).

kakagâ, synes, at han eller det er for slem; det forekommer ham at gaae for vidt ell. at være utilladeligt eller utilbørligt.

kakangmik (Mod. adv., anal. aking--mik, ingangmik), forbausende slemt; utilladelig; utilbørlig. kakangmik ajunârpâ, det er dog utilladelig galt, som han har gjort det. kakangmik portuvok, den er dog forbausende (forfærdelig) høi; eller og: den er sammenligneIsesviis endnu værre i Høide, ell. hvad Høiden angaaer.

kakagsak s. kakagpâ.

kákâk, Interj. det er dog forbausende, hvor det gaaer ud over de almindelige Grændser! det kan man dog kalde for Noget!

kákâkârtorpok (teriangniak), Ræven skriger.

kakiak og kákerssorpâ s. kakivâ.

kákik, Snot.

kákigpâ, snyder hans Næse. — — U.S. — sin —.

kákigsaut, 1) en Næseklud; et Lommetørklæde; 2) et Tørklæde overhovedet.

kákilertavok, gaaer med en snottet

Næse; Snottet løber ham ud af Næsen.
kákiviaĸ, m. S. **-viâ**, Snotstedet; Overlæbens Midte fra Næsen til Munden (ogsaa hos Dyr).
kakíkâlugpoĸ, kakilisak og kakiorpâ s. d. F.
kakivà, htr. **kakissivoĸ**, stikker en Naal i det saaledes, at Spidsen atter kommer ud paa den samme Side (saaledes som man hefter den i en Naaleklud); dog egentlig kun: stikker i det med en Naal eller Lignende (jvf. de Følgende).
kakiorpâ og **kakiorarpâ**, d. S. s. Foreg. gjentagne Gange og i samme Linie (som f. Ex. naar man rier noget Sytøi ell. stopper).
kakinerit eller helst **kakiornerit** ell. **kakiorarnerit** (Pl. af -neĸ), Tatovering (som hos Grønlænderne fandt Sted saaledes, at en Naal med en sværtet Traad blev stukken ind og ud under Overhuden, hvor Traaden da efterlod sin Sværte).
kákipâ, stikker den (Naalen) i Noget (-mut).
kákivik, en Naaleklud eller en Naalepude.
kákerssorpâ, htr. **-rssuivoĸ**, 1) hefter det sammen med en Traad ved at stikke Naalen ind og ud hist og her (uden at sye det rigtig); 2) hefter en Bog.
kákerssuivik (magpersagkanut), en Heftelade (Bogbinderens).
kakiak, 2. helst i Pl. **kakíssat**, en Lyster (med to eller tre Pigge, til Lax eller Steenbidere); nemlig egentlig kun Piggene og det Stykke Træ, hvortil de ere befæstede, uden det lange Skaft. s. ipo.
kakíkâlugpoĸ, d. S. s. kakitdlâlug-poĸ, s. nedenfor.
kakilisak, 2. en Hundesteile.
(**kakitdlarpoĸ**, stikkes af Noget, som med en Naal. Bruges neppe; derimod de Følgende deraf dannede:)
kakitdlarnak, Noget, hvoraf man stikkes som med en Naal: en Torn (enten den enkelte Torn ell. og den tornede Plante; s. d. F.).
kakitdlarnakut, en Plante ell. Væxt med Torne paa; en Tornebusk; og i Grønland, hvor ingen andre Torne findes: Enebærkrat. (Dette og det foranstaaende Ord bruges iøvrigt iflæng som eensbetydende).
kakitdlâlugpoĸ, 1) (Haanden eller Foden &c.) sover, saa at det stikker ell. snurrer i den; 2) det kryber ell. kriller i ham, ligesom stikkende (naar En bliver forskrækket).
kakitdlâlugtitsivoĸ, har sovende Haand eller Fod; fik et af sine Lemmer til at sove.
kalâleĸ, en Grønlænder (hans Nationalnavn; jvf. inuk). Dette Ord har oprindelig kun været bekjendt i den Deel af Landet, hvor Islænderne fordum havde deres Colonier, hvorfor den Formodning ligger nær, at det ikke er andet end det samme Navn, hvormed Islænderne dengang benævnede de ved samme Tid her indvandrende Eskimoer, nemlig „Skrælling", hvilket Ord i en reen grønlandsk Mund vil lyde: sakalâleĸ eller sika--lâleĸ.
kalerraĸ, m. S. **kalerrâ**, Lyden deraf (f. Ex. af Nogen, som gaaer ell. kjører). Bruges ikke ofte.
kalerripoĸ, t. faaer Nys om Noget; faaer Noget at høre (foreløbig eller ufuldstændig). M. S. — om det.
kalerrisârpâ, giver ham Nys om Noget (-mik); lader ham i Hast faae nogen Underretning. (Bruges ogsaa om Dyr, naar de ved Lyd give de andre Signal om den truende Fare).
kaligpoĸ, t. 1) slæber Noget (-mik) ved Siden af ell. efter et Fartøi (Hvadsomhelst; f. Ex. Fangelinen); især: bugserer Noget (for at transportere det paa den Maade); 2) slæber Noget med sig, som blev hængende ved hans Fod. (Ogsaa om livløse Ting, f. Ex. om en Pen, som slæber Noget med sig hen ad Papiret: kalikalârpoĸ). Prov. ogsaa — — m. S.: slæber ell. bugserer det; s. ellers det Følgende.
kalipâ, bugserer eller slæber det. — Htr. **kalitsivoĸ**.
kaligtoĸ, En, som bugserer; spec. en Kajak, som bugserer en Sælhund.
kalitaĸ, m. S. **kalitâ**, (prov. ogsaa kaligâ), det, som han bugserer.
kaligtipâ, lader ham bugsere Noget (-mik).

kalitípâ, lader det blive bugseret af Nogen (-mut).

kalikátarpâ, slæber det løselig efter sig (ved en slap Forbindelse og derfor med ujævn Bevægelse; f. Ex. Noget, som man med Foden er bleven hængende i).

kalikátaĸ, m. S. **-tâ**, en Jolle, som et Skib ell. et større Fartøi har paa Slæbetoug ell. pleier at føre i Slæbetoug (en Hækjolle og Lignende).

kalut, kun i Pl. **kalutit**, Bugseretøi til at bugsere en Sælhund med (med alle dertil hørende Stykker).

katdlut, et (almindeligt) Bugseretoug.

kalivnerit og **kalúnerit** ell. **ka-lungnerit** (Pl. af -neĸ), en Kjæde; en Lænke.

kalivssarpoĸ og **kaluvssarpoĸ**, 1) strækker sig ell. trækker og rykker for at komme frem (En, som holdes tilbage af Noget, f. Ex. En, som roer imod Strømmen, eller en Hund, som er bunden til Noget, ꝛc.). Sjeldnere i overført Betydning: 2) higer efter Noget.

kalugpoĸ s. kagpâ.

kamagâ, fordrager ham; taaler Meget af ham, fordi han holder af ham ell. har ham kjær. Htr. **kamagingnig-poĸ**, finder sig i Meget; er taalmodig mod En; er overbærende; er langmodig (af Kjærlighed til Vedkommende; jvf. kamajuipoĸ).

kamagitarpoĸ, har et (kjærligt og derfor) mod Andre taalmodigt Sind; har det for Skik at være overbærende.

kamagitáipoĸ, taaler ikke Noget af Nogen; pleier ikke at vise ringeste Overbærenhed ell. Taalmodighed mod Andre.

kamanarpoĸ, man fordrager det eller kan fordrage det; det er taaleligt eller saaledes, at man godt kan være tilfreds med det (Veiret; Klæder; Bohave). Bruges ikke saa ofte som det Følgende.

kamanáipoĸ, er ikke til at fordrage ell. taale; man kan ikke have Noget tilovers for det, fordi man slet ikke ynder det. Bruges især om, hvad der er vaadt ell. snavset, ell. hvad man bliver tilsølet af, f. Ex. om Veiret, naar det regner stærkt, ell. om snavsede ell. fedtede Kar ell. Klæder, ell. om Folk, som man ikke gider røre ved, ꝛc. ĸauseĸigavta ka-manaeĸaugut, vi ere ikke gode at komme nær eller at røre ved, da vi ere ganske vaade.

kamagpoĸ, er vred; er fortørnet (i sit Indre, affeet fra, om han giver sin Vrede Luft ell. ei; jvf. níngagpoĸ).

kamangneĸ, 3. m. S. **-nera**, hans (indre) Vrede; hans Væren fortørnet ell. det, at han er fortørnet.

kamajavoĸ og **kamagkajugpoĸ**, er vredladen; bliver let vred; er hidsig.

kamajuipoĸ, bliver ikke let vred, eller bliver aldrig vred; er godmodig; eller og: er langmodig (fordi hans Sindelag er saa; jvf. kamagâ, htr.).

kamáupâ, 1) er vred ell. fortørnet paa ham; 2) udøser sin Vrede paa ham ell. paa det (især paa Andet ell. en Anden end den, den egentlig gjælder); lader ham ell. det undgjælde derfor. Jvf. ningáupâ.

kamautigâ, er eller bliver vred over det; fortørnes over det ell. paa Grund ell. i Anledning af det.

kamik, 3. Pl. **kangmit** (og kavngit), en Støvle. M. S. **kangme** (eller kavnge) og **kamê**, hans Støvler; **kamíka** og **kangmáka**, mine Støvler; **kamisit** og **kangmatit**, dine Støvler. Jvf. ĸardlik.

kamigpâ og **kamigtorpâ** (jvf. ĸar-dligsorpâ), trækker Støvler paa ham. U. S. refl. tager ell. har taget Støvler paa. (Om en Syg vil dette sige saameget som: er nu kommen sig saavidt, at han kan være oppe).

kamigdlarpâ, trækker ell. har trukket Støvlerne af ham. U. S. — af sig.

kamigdlarterpâ, d. S. s. Foreg. med Tanken om, at det skeer efterhaanden.

kamigdlaut eller **-gdlartaut**, en Støvleknægt.

kamigdlârpoĸ, egentlig: 1) taber Støvlerne af sig (idet han gaaer); men som oftest kun: 2) gaaer uden Støvler; gaaer barfodet.

kamigdlângavoĸ, har ingen Støvler paa; er barfodet.

kangmivoĸ, syer Støvler. — — — M. S. — til ham.

kangmiorpoĸ, 1) strækker Støvler ud med en Støvlestrækker (s. d. F.); og m. S. — den (Støvlen); 2) behandler Noget (Andet, f. Ex. Vanter eller et

Baadeskind) paa samme Maade med Støvlestrækkeren, for at gjøre det smidigt.

kangmiut, en Støvlestrækker; et Stykke Træ af en bestemt Længde, over hvis ene tilskjærpede Ende Støvlerne strækkes ud igjen, naar de ved Tørringen ere blevne stive og krøbne sammen.

kangmeraoĸ eller **kangmerivoĸ**, er i Støvlearbeide; har at bestille med at tørre og passe dem. M.S. **kang-merâ**, passer hans Støvler.

kangmerissigâ, har hende til sin Støvlepasserske; holder hende til at tørre og passe Støvler for sig.

kamigpak og **kamigpâĸ**, 1) en stor laaden Støvle (af Bjørneskind ell. tykhaaret Sælskind med Haarene udad); 2) en Overstøvle.

kamisaĸ, 2. en Halvstøvle; nemlig en Støvle, hvoraf kun den nedre Halvdeel er som en almindelig Støvle, Overdelen derimod enten af rødt Skind (hos Mandfolk) eller af europæisk Tøi (hos Fruentimmer).

kameruaĸ, 2. en Støvle af Skindet paa Rensdyrets Been (med Haarene udad og bestemte dertil hørende Zirater).

kâmípâ og kâmûmivoĸ s. kagpâ.

kana, [1) her nedenfor (om et lavere liggende Sted i Nærheden; nærmest modsat pika; jvf. sama); og i nogle Egne: 2) her Vesten for]. Deraf:

kanane (Loc.), hist nede; her nedenfor (ell. her Vesten for); **kanánga** (Abl.), her nede fra (eller her Vest fra); **kanûna** (Vial.), der ned igjennem (eller der Vesten om); **kanunga**, hen derned (ell. der Vest hen); — og med ta foran: **taka-nane** &c.

kananîpok og **takananîpoĸ**, er der nede, ell. er der Vest henne.

kanungnarpoĸ, gaaer derned, eller gaaer der Vest hen.

kanûnarĸúpoĸ, gaaer der neden om eller der Vesten om. M.S. gaaer der neden om det ell. der Vesten om det.

kána (Pron.), Subj. helst **katuma** (anal. mána), han der nede eller der i Vest; Pl. **káko** og (Subj.) **kákua**, de der nede ell. der i Vest; — og med det tilbagevisende ta: **takána**, **ta-katuma**, **takáko**, **takákua**.

takána, (Interj.) der nede ell. der i Vest (er han eller det).

kanangnaĸ, Vestenvind.

kanangnerpoĸ, s. det blæser Vestenvind.

kanajajôrpoĸ, Prov. bliver fortrydelig, fordi han ikke kan faae en Ting eller komme med saavel som en Anden (usorungnermit).

kanajajugâ eller **kanajajûkúpâ**, bliver fortrydelig paa ham, som faaer Noget eller kommer med, medens man selv ikke kan opnaae det. (Er næsten eensbetydende med usorúkúpâ, s. S.).

kanajaut, m.S. **-tâ**, Legemets Mellemgulv.

kanajoĸ, 2. (Pl. kanásut), i NGr. **kanioĸ** (Pl. kanísut), en Ulk.

kanajordlak, en Pandser-Ulk (lang og tynd og med haarde Skæl, som danne Kanter paa den paalangs).

kanajorpoĸ, har fisket en Ulk eller Ulke.

kanajorniarpoĸ, fisker efter Ulke (paa Fiskepladsen; s. d. F.).

kanásiarpoĸ, er ude efter Ulke; er gaaet paa Ulkefiskeri.

kanajorsiut, en Ulkesnøre.

kanásiorpoĸ, koger Ulke.

kanâĸ, Skinnebenet; Benet fra Knæet til Ankelen (ikke Kjødet paa det).

kának og kánеĸ s. katípai.

kanangnaĸ s. kana.

kanerpâ, s. (Veiret eller Frosten) belægger det med Dug i smaa Draaber eller med Riimfrost i smaa Krystaller. U.S. pass.: 1) er bedugget (Landet og Væxterne derpaa); 2) er belagt med Riimfrost (Sneen, Jorden, Huset indvendig, Loftet, Væggene &c.).

kanerneĸ, 3. i Pl. **kanernerit**, 1) Dugdraaber paa Landet og Væxterne; 2) Riimfrost paa Jorden eller Sneen eller Væggen eller Loftet &c. Jvf. isugutaneĸ, kaĸornaĸ og iloĸ.

kanungneĸ, 3. Prov. kanúngeĸ, et seigt og noget vellugtende Træ, hvoraf enkelte (og ikke tykke) Stykker undertiden findes blandt det øvrige Drivtræ (af den sibiriske Ceder? ell. en Enebærart?).

kängarpoĸ f. kâvoĸ.

kange, m. S. **kangia**, det, som ligger længere henimod Midten af det, som i Forhold dertil ansees som Legeme; 1) om et Sted paa Jorden (incl. Himmelen derover): den Egn, som ligger derfra længere ind ad Landet til (altsaa paa Vestkysten mod Øst ell. Nordost; paa Østkysten og i Labr. mod Vest). F. Ex. ĸáĸap kangia, Egnen fra Fjeldet ind ad Landet til. nûp kangia, Egnen fra nûk af ind ad Landet til, eller nûk's tilstødende Indland ell. Indlandsegn (Land og Vand under Eet). ka-ngerput, vor (tilstødende) Indlandsegn. kangia atdlalerpoĸ, det begynder at blive klar Luft ind ad Landet til, eller det klarer op i Øst. Jvf. kit. 2) om et af Legemets Lemmer: den Ende deraf, hvormed det er befæstet til Legemet; f. Ex. nisuma kangia, mit Beens øvre Ende (ell. dets Led ved Hoften); ag-dlerĸuma kangia, mit Kjæbebeens indre Ende (ved Øret eller Tindingen); 3) autdlaisip kangia, Svandsskruen paa en Bøssepibe (incl. den Tap, hvormed den er befæstet til Træet). — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **kangimut**, længere ind ad Landet til (mod Øst). Jvf. tímut (af time).

kangimukarpoĸ, gaaer ell. er gaaet længere ind ad Landet til. S. kimukar-poĸ.

kangiarpoĸ og **kangerparpoĸ**, flytter sig længere ind ad Landet til. S. kiparpoĸ. Det Første bruges ogsaa om at flytte sig, f. Ex. paa en Bænk, længere ind fra Døren.

kangiáupâ, fører det med sig ind ad Landet til. kanangnap âtât kangi-áusimavai, Vestenvinden har ført Sælhundene med sig ind ad Landet til.

kangerpasigpoĸ, er henimod det Indre af Landet eller forholdsviis langt imod Øst.

kangigdleĸ, 1) den ell. det (Person, Sted, Egn, Fjeld &c.), som af To eller Flere er længst inde ad Landet til; den østligere ell. østligste (paa Vestkysten; ellers omvendt); 2) den, som er inderst eller længst inde ad Legemet til (f. Ex. den inderste Kindtand). M. S. helst med -saĸ: **kangigdlersât**, den østligste af dem.

kangigdliuvoĸ, er østligst; er (af To ell. af Flere) længst inde ad Landet til.

kangileĸ, d. S. s. kangigdleĸ, men bruges kun med Suffix og i Betydning af: den ell. det, som er nærmest derved ind ad Landet ell. ind ad Legemet til (altsaa om den ene af To; jvf. kinguleĸ); f. Ex. ĸajûtâp kangilia, (Fjeldet) som er nærmest Østen for (Fjeldet) ĸajûtâĸ. ûmánap kangilê, (Øerne) som ligge nærmest Østen for (Øen) ûmánaĸ.

kangileĸarpoĸ, har En (nemlig for det første een, og derefter maaskee flere) Østen for sig.

kangilerâ, har den (Egn, ell. det Sted) nærmest ved sig ind ad Landet til.

kangilerîgput, de ligge i en Række ind ad Landet til, ell. Øst og Vest for hverandre (hver af dem Østen for den forrige).

kangerĸúpâ, passerer det (Sted, Fjeld &c.) paa Landsiden ell. Østsiden; gaaer inden om den (en Ø).

kangerdluk, 1) en Vig ell. en Fjord; en Bugt, der fra Søen eller et andet forholdsviis større Vand gaaer ind i Landet (ligemeget, om den er stor eller lille, lang ell. kort, ell. i hvilken Retning den gaaer). Saavel selve Ordet som især Forlængelser deraf — kanger-dluarssuk, kangerdlugssuaĸ, kanger-dluluk &c. — ere hyppige Stednavne. Ved Sammenligning bruges det ogsaa undertiden om: 2) hvad der ligner en Vig ell. Bugt, f. Ex. en Krog imellem et Bord og Stuens Hjørne eller Lignende.

kangeĸ, 3. (Subj. kangerup; m. S. fork. karra), 1) et Forbjerg; et mere ell. mindre høit eller brat Næs (en Huk), som springer frem fra Indlandets Retning ud mod Søen. Forekommer især og temmelig hyppig som Stednavn (kangeĸ, kangerssuaĸ, karra), mest ved den aabne Sø, men ogsaa i Fjordene og ved store Indsøer; undtagelsesviis endogsaa inde i Landet, hvor der selv til den nærmeste Indsø er et betydeligt Underland. Undertiden bruges det ogsaa om: 2) Toppen paa en Væxt eller Kronen paa et

Træ (maaskee af Ligheden i Formen?) Jvf. karre.

kangâĸ (som kun synes at være en anden Form af det Forrige) og **kangârssuk** forekomme kun som Stednavne, fortrinsviis for Næsser, hvor enten den aabne Sø bryder paa, eller Vinden falder med Kast, og som derfor kunne være farlige at passere i stærk Søgang eller Blæst.

kangmerivoĸ og kangmiorpoĸ s. kamik.

kãngarpoĸ s. kâvoĸ.

kánugâ, holder det for skammeligt ell. uanstændigt eller usømmeligt; neml.: 1) skammer sig eller blues for at gjøre det; 2) skammer sig for den Sags ell. Gjenstands Skyld eller blues over det (over sine Ting ell. over sit uanstændige Udseende ell. sin Tilstand, ell. og over det, han har gjort, jvf. kángusûtigâ). Angaaende Forskjellen imellem dette Ord og pakatsivoĸ s. S.

kángugissaĸ, det, man holder for skammeligt eller uanstændigt; den Sag eller Gjenstand, som man skammer sig ved. M. S. **-ssâ**, hans Blusel; det, han blues ved.

kángusugpoĸ, føler Skam (over sin Tilstand ell. sit Udseende ꝛc.); er skamfuld; skammer sig; blues.

kángusugfigâ, skammer sig ligeoverfor ham; blues ved at skulle træde ham under Øine.

kángusût, det, man bliver skamfuld ell. føler Skam over; Skams- ell. Blusels-aarsag ell. Anledning.

kángusûtigâ, 1) er bleven skamfuld ell. føler Skam over det ell. i Anledning af det (sit Eget, eller hvad han selv har gjort); indseer nu det Uanstændige ell. Skammelige ell. Skjændige deri; 2) er skamfuld over ham (en Anden); skammer sig over ham ell. paa hans Vegne. Jvf. med Hensyn til Affixet kápiasûtigâ og aliasûtigâ, og med Hensyn til Stammen pakatsíssutigâ.

kángusujuipoĸ, ts. er skamløs; er ublu ell. fræk; har bidt Hovedet af al Skam.

kángunarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) holder det for skammeligt eller uanstændigt; 2) det er (ɔ: holdes for) skammeligt ell. til at skamme sig over ell. blues ved; er skjændigt eller uanstændigt.

kángunarssuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, dens ell. dets (Sagens, Tingens, Personens) Skammelighed eller Uanstændighed ell. Skjændighed; den Beskaffenhed derved, paa Grund af hvilken man holder det ell. den for skammelig ell. skammer sig ved det.

kángunartuliorpoĸ, begaaer en uanstændig ell. skammelig ell. skjændig Gjerning. (Bruges navnlig om al Slags Utugt).

kangnúsak (og kángúsak), Kobber; Messing; Tombak.

kangnúsârpoĸ ell. **kangnúsâr-ĸivoĸ** (og kángús-), er kobberrød.

kaperdluk, m. S. **-rdlua**, Rygraden af en Fugl.

kápiagâ, ængstes ell. er bekymret for ham (for en Syg, om han skal leve ell. døe), frygter for, at han skal døe.

kápiasugpoĸ, ængstes eller er bekymret eller nedtrykkes af Sorg eller Frygt for en Syg. (Ordet forener i sig Betydningen af aliasugpoĸ og ernumavoĸ).

kápiasûtigâ, ængstes ꝛc. 1) for hans Skyld (= kápiagâ), ell. 2) paa Grund af det; har det til Bekymrings- og Sorgsaarsag (f. Ex. den Syges Tilstand).

kápialavoĸ, klager; jamrer (lydelig); græder af Smerte eller Bekymring og Sorg. Jvf. upípoĸ.

kápialautigâ, 1) jamrer over det ell. paa Grund af det (sin Smerte ell. Bekymring ꝛc.); 2) klager og jamrer sig over ham (f. Ex. over en Død); begræder ham.

kapípâ, t. trækker et dobbelt Klædningsstykkes indre og ydre Deel over hinanden; trækker Inderklædningen ind i den ydre (Strømpen ind i Støvlen; Indervanten i Ydervanten; Pelsen ind i dens Overtræk ꝛc.; -mut).

kapitaĸ, en Fordobling af et Klædningsstykke; et andet af samme Snit, som trækkes ind i det ydre, saa at man ifører sig begge paa eengang (Indervanter; Underpels ꝛc.). ârĸatika kapita-ĸángingmata agssaersinaĸaut, da mine Vanter ikke have Fordobling ɔ: kun ere enkelte, fryser man om Hænderne i dem.

kapitak, en Kajakvandpels (ellers ogsaa tuvilik, s. S.).

kapiterpai, trækker dem i hverandre,

hvert Inderstykke i sit resp. Yderstykke (f. Ex. flere Par Støvler). — — — U.S. **kapiterpoκ**, iforer sig sin Kajakvandpels.

kapiseκ, 2. et Pelsovertræk af Tarme; en Tarmepels.

kapisilik, 3. 1) En med Tarmepels paa; 2) en Lax; Skællax; 3) en Sild.

kapisiarpoκ, skriger saaledes, at det gjenlyder fra Fjeldene (og Skriget ligesom fordobler sig?).

kapivâ, stikker ham eller det (med en Spids, hvadenten den er stor eller lille, og hvadenten Stikket gaaer dybt ind eller ei). — U.S. refl. Htr. **kapissivoκ**.

kapineκ, 3. et Stik (i Hvadsomhelst); især: et Stiksaar. kapinera (det er) mit Stiksaar ɔ: det er et Stik, jeg erholdt, eller der har jeg stukket mig.

kapinartoκ, Noget, hvoraf man stikkes (en Torn; Pig ɔc.). kapinartunik merκulik, (et Dyr) med stikkende Haar ɔ: med skarpe Pigge istedetfor Haar.

kaporpâ, htr. **kapuivoκ**, 1) giver ham ell. den flere Stik; ell. Pl. **-rpai**, giver dem hver et Stik; spec. vaccinerer dem; 2) det giver Stik i ham (ell. Smerten stikker ham) ɔ: han føler Stingsmerter. uggûna kaportarpânga, her stikker det mig jævnlig, eller her føler jeg Stingsmerter.

kaportitsivoκ, har Sting; lider af Sting i Siden ell. i Brystet.

káporκut, Prov. en Knappenaal. (S. kúkilit).

kapût, et Redskab til at stikke med (af hvilkensomhelst Art); bl. A. 1) en kort Landse eller Kniv med langt Skaft, som bruges ved Sælfangsten (ellers sanarfit, s. S.); 2) en lille Træpind med en Naal i Enden, til at stikke Fluer med (som er Smaadrengenes Jagt); 3) en Lancet.

kápúpâ, 1) stikker den (Naalen, Spydet, Landsen ɔc.) ind i Noget (-mut), saa at den bliver siddende deri; 2) stikker det (en Ting) paa en Spids (-mut), saa det bliver siddende paa den.

kapukâlugpoκ, d. S. s. kakitdlâ-lugpoκ

karnalavoκ &c. s. katagpâ.

karra s. kangeκ.

karre, 1) en Knop (Blomsterknop eller -Dusk) paa Toppen af en Bæxt (s. kâveκut); især: et Ax; hvorfor dette Ord tillige er det meest passende for: 2) Korn (i Almindelighed). Med Suff. **karra**, Pl. **karre** (ikke karria, karrê), som Ordets Grundform ikke var karre, men kageκ ell. kangeκ, 3., hvad den ogsaa rimeligviis er; jvf. kangeκ.

karreκalerpoκ, begynder at sætte Blomsterknop ell. Ax.

***karrîarnikut**, Pl. (ogsaa **karri-arnikut**, analog evκiarpâ og lignende Dannelser af Stamord af 3die Klasse), Halm efter Tærskning.

kasugpâ og kasugtorpâ s. kagpâ.

katagpâ, 1) har tabt det af sig (det, man gik med ell. harført eller baaret og ladet falde ned fra sig uden at mærke det). Bruges undertiden ogsaa i billedlig Betydning: 2) har tabt en Vane eller Tilbøielighed (Skik ell. Uskik). — U.S. pass: er tabt ned; er ubemærket falden ned. Htr. **kataivoκ**, bl. A. spec.: fælder sine Horn eller Haar (et Landdyr; i denne Betydning bruges ogsaa katagpoκ, hvilket dog neppe er correct Tale).

katangniko og **kátako**, i Pl. **-kut**, affældet Horn ell. Haar, som ligger paa Jorden.

karnalavoκ, er i den Tilstand, at det taber af sig; der falder jævnlig Lidt af det ell. den (f. Ex. et Dyr, som fælder).

karnalanikut, Pl. det, som er tabt ned ved jævnlige Smaafald; bl. A. Madkrummer, som ere faldne paa Jorden.

karnalak, et Rensdyr, som fælder.

katak, den inderste Ende af en grønlandsk Huusgang.

katagdleκ, den, som har sit Sted paa Brixen lige ved ell. nærmest ved Gangen.

katerssorpai s. d. F.

katípai, t. 1) i Alm.: føier dem sammen; samler dem til Eet (to ell. flere Ting af hvilkensomhelst Art ell. Stof); 2) spec.: a) staver dem sammen (Bogstaverne eller Stavelserne); b) tæller dem sammen; adderer dem. katitdlugit arκaniliúput, sammentalte ere de elleve. Htr. **katitsivoκ**. U.S. 1) pass.: sammenføies; forenes; og spec.: ægtevies; sjeldnere 2) refl.: de forsamle sig (s. nedenfor katisimáput og kater-ssorput).

katíneĸ, 3. m. S. **-nera**, dens Sammenføining; Stedet, hvor Delene støde sammen, ell. Furen imellem dem. katínera erssingilaĸ, man kan ikke see, hvor det er føiet sammen.

katíngavoĸ, hænger sammen med Andet (-mut); og i Pl. **katingáput**, de hænge sammen med hverandre (som Eet; ikke blot ved løselig Sammenstilling).

katíngarmik, Pron. (anal. ilũngarmik af iluípoĸ), de i Forening ell. de — samlede. katingarmik ornigpât, de kom i Forening til ham.

***katíngat**, et Banner; en Fane (som holder Tropperne samlede).

katísimáput (Pl. af -voĸ), 1) de ere sammenføiede (Ting); 2) de ere ægteviede (Brudeparret); og i en lidt forandret Form: 3) **katisimáput**, de ere forsamlede (Folk); de holde Forsamling.

katisimajartorpoĸ, gaaer for at samles med Andre; gaaer til Forsamling (-mut).

katisimavfik eller **katisímavik**, 1) Forsamlingssted; 2) Forsamlingstid; især: Høitid eller Forsamling i Anledning af Høitid.

katitípai, gjør, at de forenes, ell. lader dem blive forenede ɔ: forener dem. Spec.: ægtevier dem. Htr. **katititsivoĸ**.

katítugssat, de, som skulle forenes; spec. et Brudepar.

katernâĸ, i Pl. **-rnât**, Nygifte; et nygift Par.

katerssorpai, samler dem tilhobe; sanker dem sammen (de Adspredte); bringer dem sammen paa eet Sted (mange Ting, hver fra sit Sted). — — U. S. 1) pass.: de ere samlede i Hob (de adspredte Ting); 2) refl.: de forsamle sig fra forskjellige Sider hen til eet Sted (Mennesker). Htr. **kater-ssuivoĸ**, samler til Bunke; især: samler Forraad; sammensparer Penge eller Varer ɔc.; saaledes ogsaa: høster.

katerssorfik, Forsamlingssted ell. -tid (hvor Folk stimle sammen).

katerssuivfik, Sanketid; Høsttid.

kátúpâ (-mut), føier det til Noget; samler det til Eet med Andet (-mut); og i Pl. **-pai** (ingmingnut), føier dem til hverandre. U. S. 1) pass.; 2) refl., især (om Mennesker): de forene sig om Noget; de lægge deres Bidrag sammen til et fælles Øiemed; skyde sammen til Noget.

káneĸ, 3. d. S. s. katíneĸ, Sammenføining eller Sammenfældning; Furen, hvor Delene ere forenede. ĸitermigut káneĸarpoĸ, det har en Sammenføining i Midten ell. er fældet sammen i Midten.

kának, Pl. m. S. **kánai** (umiap), de for og agter udstaaende Ender af Konebaadens Ræling (ved hvilke begge Rælinger ere samlede).

kato, en Trommestok.

katugpâ (ĸilaut), htr. **katuarpoĸ**, slaaer paa Trommen; trommer. (I NGr. skulle disse Ord være gaaede af Brug tilligemed den tidligere (hedenske) Trommedands, og Trommestokken benævnes nu der pátaut; jvf. ĸilaut).

katsorigpoĸ s. kajorpoĸ.

katsorpoĸ, er stille og rolig i sit Indre; Alt i ham hviler; har intet Jag eller ingen Tummel i sig (et Menneske eller et Huus. Jvf. ĸatsorpoĸ). Ordet bruges i denne Form yderst sjelden (i nogle Egne kun om En, der har Næseblod, naar det holder op), men **kan** dog i fornødent Fald bruges, da især det Næstfølgende tildeels vedligeholder Bevidstheden om dets Betydning.

katsúngilaĸ, er hurtig til Noget; gjør Noget strax eller i en Hast. Bruges hovedsagelig i Inf. i Betydning af: strax; ufortøvet. katsorane sáimarpoĸ, han blev strax blid igjen. nalunaerfiging--manga katsornanga tamaungnar--punga, da han lod mig det vide, kom jeg ufortøvet hid.

katsungáipoĸ, ts. har Uro ell. Jag ell. Tummel i sit Indre; farer op; faaer travlt ɔc.; Intet i ham hviler. ningang--nera katsungailerpoĸ, hans Vrede optændes.

katsungaiserpoĸ, gaaer uden at standse; under sig ingen Hvile.

katsungaerssorpoĸ, bliver oprørt i sit Indre; det bruser op i ham (til Vrede ell. til Jag).

katsorsarpâ, gjør ham indvortes rolig; stiller hans Pine ell. Smerte; helbreder ham; læger ham. I den alm.

Betydning af: at læge, er Ordet nu saagodtsom heelt blevet fortrængt af na--korsarpâ, som ogsaa maa ansees for mere passende, naar der er Tale om Legemets Helbredelse, hvorimod det ikke kan bruges om at læge sjælelig Smerte ell. Pine; der er katsorsarpâ paa sit rette Sted.

katsorsaissoĸ, en Læge; og **kat-sorsaut**, et Lægemiddel, — have ligeledes deres retteste Anvendelse i aandelig Betydning.

katsuaĸ, den indre Muskel paa Overarmen.

kātungiaĸ, 2. en Ruur; en Balan (saavel de, der sidde paa Stene eller Muslingskaller, som de, der sidde paa Hvaler).

kátúpâ s. ķatipai.

kauarpâ, kaualavoĸ &c. s. kagpâ.

kaujatdlagpâ &c. s. kâvigpoĸ.

kauk, Hvalrosskind.

kaugtorpoĸ, spiser Hvalrosskind.

káupâ og kautaĸ s. kagpâ.

kauvâ, htr. **kaussivoĸ**, stikker Noget midlertidig ind i en omtrentlig tilsvarende Huling; især: 1) stikker Haanden ind i eller under Noget, hvor den netop har god Plads (f. Ex. under en Steen, for at føle efter Noget, ell. i Lommen); 2) sætter en Læst ind i et Svælg eller et Fugle- eller Ræveskind, for at udspile det.

kautorpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse; især: føler med Haanden efter Noget i en Huling (hvor man i Alm. skal føle gjentagne Gange, inden man finder det Søgte). eĸaluk kautordlugo, at føle (eller føl) under Stenene efter Laxen.

kausimárpoĸ, har Hænderne i Lommen.

kaussarfik, en Lomme (egentl.: et Sted, hvor man gjentagne Gange stikker Haanden ind og tager den ud igjen).

kaussivik, en Læst at sætte Fugleskind paa.

kâgúpâ, skæfter Noget med Enderne sammen saaledes, at det ene Stykkes Ende passer med en Tap i et Indsnit ell. en Udhuling i det andet Stykkes Ende. pernera kâgutdlugo pisavat, Du skal gjøre dens Skæftning med en indgaaende Tap.

kavaiaĸ (af det danske Kavai), en Frakke; en Kavai.

kavasagpâ s. kagpâ.

kâveĸ, 3. m. S. **kârfa**, Toppen; det Øverste deraf (af en Vært ell. en Bygning eller Hvadsomhelst).

kâveĸut, m.S. **-tâ**, Noget, som befinder sig paa dens Top; spec. Blomst ell. Blomsterduft paa en Vært.

kavsseĸ, 3. m.S. **kavssera**, hans Isse.

kavfeĸ, en Kaffebønne. Pl. **kavfit**, Kaffe.

kavfisorpoĸ, drikker Kaffe.

kâvigpoĸ, t. 1) løber rundt; gaaer i en Kreds (helst i horizontal Retning; jvf. agssakâvoĸ); 2) gaaer ind og ud og ind igjen &c.; løber hist og her omkring; gaaer allevegne omkring; 3) gaaer i et Gangspil.

kâvipâ, gaaer rundt om det (om et Midtpunkt); og u. S. refl.: gaaer rundt om sig selv; dreier sig om sin Axe.

kâvítoĸ, Noget, som dreier sig om sin Axe; spec. 1) en Valse; 2) amôrfik kâvitoĸ, et Gangspil.

kâvitsivik, egentl.: det, hvor Noget dreier sig om Noget; spec. bl. A.: et Stegespid.

kâvivfik, m.S. **-vfia**, det, som Noget dreier sig om; dens Axe ell. Enderne af den. nunap kâvivfê, Jordens Poler.

kâvíssúpâ, gaaer omkring Noget med det; fører det rundt om Noget (-mut).

kâvitipâ, 1) dreier det rundt (egentl.: lader det gaae rundt om sig selv); 2) gjentager det hos sig selv (Noget, man vil huske).

kâvikiak, Prov. et Legetøi, som dreies rundt med Fingrene ell. Andet; en Snurre; en Top &c.

kâvikôrpoĸ, svingler; det gaaer rundt for ham; spec. har drukket sig fuld. (Bruges nu næsten kun i denne specielle Betydning).

kâvsaĸ, en Skive i en Tridse ell. lignende Mechanisme (saavel uden som med den Blok, hvori den sidder).

kâvsâĸ, 1) d. S. s. kâvikiak, en Snurre eller lignende Legetøi; 2) et Legetøi, som dreies rundt af Vinden (ellers ogsaa anorisaut, s. S.).

kâvssâĸ, en Hvirvelvind, som tager lette Sager op og hvirvler dem omkring i

Luften ell. hvirvler Vandet op som Støv. (I en Deel af Landet bruges dette Ord nok enten slet ikke ell. kun om en Hvirvel paa Vandet). Jvf. anorâsuak og uluvssâk.

kaujaluípok (istedetfor kâvialuípok; jvf. nauja), omgiver Noget paa dets Sider eller er rundt omkring det (-mut); danner en faststaaende Omgang ell. Lignende omkring Noget. M. S. — om det.

kaujaluitok (som Adj.) og **kauja-luínek**, 3. (som Subst.), en Omgang eller Lignende omkring Noget (f. Ex. en Tilbygning rundt omkring en større Bygning; eller en ophøiet Gang eller Vei omkring et Maskineri; ell. en Bænk, der gaaer rundt om et stort Træ, ꝛc.).

kaujatdlagpâ, gaaer rundt omkring det (1 Gang); u. S. dreies eller svaies ell. dreier sig 1 Gang (ell. ogsaa en halv Gang) rundt (i horizontal Retning; jvf. agssatdlagpâ og kivssatdlagpâ). — uvdlut kaujatdlangnerat, en Dagenes (ell. Tidernes) Omdreining; kan i fornødent Fald bruges om: en Tid, efter hvis Forløb det begynder forfra (ubestemt: et Aar eller et Aarhundrede eller ogsaa en Evighed).

kaujatdlagtípâ, dreier ell. svaier det rundt (1 Gang ell. en halv Gang).

kaujatdlak, Brændeviin. Jvf. silae-runartok.

kavdlo, m. S. **kavdlua**, Beenbeslag paa Enden af en Aare.

kavdlormigpâ, støder imod det med Aarebeslaget.

kavdluarpai (pautine), faaer Beenbeslaget stødt af sin Aare. Jvf. kâr-kuarpâ (kâtek).

kâvok, egentl. vel i Alm.: løsnes fra det, som det var fast ved (og saal. bruges det ogsaa af Nogle, f. Ex. om en Fiskekrog, der løsner sig fra Benet eller Blyet, hvori den er befæstet); men især: (Haarene eller Haarremmen) løsnes fra Skindet, saa de kunne tages af. Jvf. utivok.

kângarpok, er løsnet; hænger ikke længere fast (Hvadsomhelst, som før var fast enten paa ell. i Noget). Bruges undertiden ogsaa billedlig om en Frygt eller Sorg ꝛc., der ligesom hang fast ved En, men løsnede sig (f. Ex. ved at vise sig ugrundet).

kângartípâ, løsner det, saa det kan tages op ell. af.

kâvsalivok og kâvsorpok s. kagpâ.

kâvsak, kâvsâk og kâvssâk s. kâvigpok.

kavssek s. kâvek.

kê, Interj. lad gaae! saa! nu! (naar Flere skulle gjøre Noget samtidig, og Een giver Signalet).

kêrtorpâ, siger kê til ham; giver ham Signal til nu at begynde, tage fat ꝛc.

ke [Nogen, hvem det monne være, en „Hvo"; jvf. so]. Bruges aldrig i Grundformen, men i de Følgende deraf dannede.

kina, Subj. **kia**, hvo; hvem. Pl. **kí-kut**, hvilke (Personer). Bruges 1) spørgende og 2) som ubestemt, men personligt, relativt Pronomen. kina piviuk? hvem mener Du? kia perkungmatit? fordi hvo har befalet Dig ɔ: efter hvis Befaling (gjør Du det)? kia pautai ator-pigit? hvis Aare brugte Du? kina taimailiortok naluvara, jeg veed ikke, hvem der har gjort det. kia ardlavse takuguniuk, hvo af Eder, naar han seer ham ɔ: som seer ham (skal ꝛc.). — De øvrige Casus af dette Pron. dannes af ke ved Nominalappositioner, saaledes: Loc. **kime**, hos hvem, Pl. **kikúne**, hos hvilke; Abl. **kimit**, af eller fra hvem, Pl. **kikúnit**; Vial. **kíkut**, ved hvem eller gjennem hvem, Pl. **kí-kutigut**; Term. **kimut**, til hvem, Pl. **kikúnut**; Mod. **kimik**, hvem, om hvem, med hvem, Pl. **kikúnik**.

kiname, Subj. **kiame**, Pl. **kikúme**, hvem dog; hvo dog; ja, hvem ell. hvo. kiname taimailiúsava, ja, hvo skal vel gjøre saa (kan baade betyde: jeg veed ikke, hvo der skulde gjøre saa; og: det er let at vide, hvo der har gjort det).

kinalikiak, Subj. **kialikiak**, ja, men hvem dog? eller hvis dog? hvo skulde vel —? Bruges ikke saa meget som det Forrige.

kinauna? (af kina og una), 1) hvem er det? ell. hvem var han? 2) hvad hedder han? Pl. **kikut-uko?** hvem ere disse? ꝛc. **kimit-una?** fra hvem er det? af hvem har Du faaet det? S. sunauna af so.

kiauna? 1) hvo gjorde det? 2) hvis er det? kiauna ĸingmia? hvis Hund er det?

kinaivna? (kina og ivna), hvo siger eller har sagt saa? hvo har bragt den Tidende? hvem er det kommen fra? (Egentl.: hvo hiin? neml. Ophavsmanden til det, som Talen er om.) Disse 3 Sidste bruges kun spørgende.

kinatoĸ, Subj. **kiatoĸ**, hvem dog (vil —); hvo gider —; maatte dog den, som gider (følger en Optativform). kia-toĸ áiparilinga, maatte hvo dog gaae med mig ɔ: jeg vilde gjerne have En med mig, er der Nogen, som vil?

kinauvoĸ, er hvem. Bruges 1) spørgende: kinauvit? hvem er Du? ell. hvad er dit Navn? 2) i Analogi med kina Nr. 2: kinaugaluarunilûnît, hvem han saa end er (saa skal ɔc.). 3) kináungi-langa, jeg er ingen hvem ɔ: ingen Ubekjendt. (Svares ofte, naar man i Mørke holder en bekjendt Person for en ubekjendt og spørger, hvem det er.)

kia s. Foranstaaende.

kiak, 1) Varme; Hede (i Luften); — m. S. **kiâ**, dens (Luftens) Varme (som den har i sig). Bruges saaledes kun sjelden, f. n. kiagssusia; oftere derimod 2) som Interj.: kiak, hvilken Varme! og desuden i Abl. u. S., f. Ex. kiang-mit ipilerpunga, jeg er nær ved at kvæles af Varme.

kiagpoĸ, er varm eller hed (Luften. Modsat issigpoĸ og ĸîanarpoĸ). nu-nat kiagtut, de varme Lande.

kiagssusеĸ, 2. m. S. **-ssusia**, dens Varme (Luftens).

kiaugneĸ, 3. m. S. **-nera**, d. S. s. Foreg., Virkningen af den indbefattet; eller: dens Varme som virkende paa Noget.

kiagtípâ, gjør den varm (Luften). — U. S. det bliver varmt ell. er bleven varmt (i Luften ell. i Værelset).

kiâtdlagpoĸ, det er luunt (i et Værelse). Bruges ofte uden Verbalendelse som Interj.: kiâtdlak, her er deilig luunt!

kiagugpoĸ, er heel gjennemvarm eller hed indeni, saa han sveder; den indre Hede driver Sveden ud af ham (ogsaa naar den indre Hede er en Følge af Angest).

kiagugsaut, en Svedebrif.

kiagugneĸ, 3. indre Hede; Svedhede. Bruges især 1) i Abl., f. Ex. kiagungnermit autdlardluarneĸ aju-lerpunga, af Svedhede begynder jeg at blive afmægtig til ret at bevæge mig videre ɔ: Varmen driver Sveden saaledes ud af mig, at jeg helst blev liggende; 2) i Pl. undertiden om: Sveddraaber, som den indre Hede, ogsaa Angesthede, driver ud.

kiangminvoĸ, egentlig: boer i (sin) Hede ɔ: er fuld af Sved i Ansigtet (af Varme).

kissaĸ, Varme af ell. fra Noget; Varmeudstraaling eller Varme, som fornemmes ved at føle paa det. M. S. **kíssâ**, Varmen deraf eller den Varme, som det udstraaler ell. ved Berørelse giver af sig. kissarssûtip kíssâ, Varmen fra Kakkelovnen. inûp kíssâ, et Menneskes (følelige) Varme ell. den Varme, som et Menneske afgiver til sin Omgivelse.

***kíssarussaĸ**, det, som ligner Varmeudstraaling: positiv Electricitet. ingnâg-dlangnerit tássa nuissap kissaru-ssâta anitdlagtarnere, Lynene ere Skyens positive Electricitets Udladninger. S. nigdlerussaĸ.

kíssarpoĸ, er varm at føle paa; giver Varme af sig. (Modsat nigdlerpoĸ.) agssáka kissartorssûput, mine Hænder ere meget varme. imeĸ kíssartoĸ, varmt Vand. Jvf. ûnarpoĸ.

kíssarssorpoĸ, skaffer Varme fra Noget; tilveiebringer Varmeudstraaling; spec. fyrer i en Kakkelovn. M. S. — for det (Værelset).

kíssarssût, en Kakkelovn.

kíssagpoĸ, bliver varm eller er bleven varm (at føle paa); giver nu Varme af sig. agssáka kíssagput, nu ere mine Hænder blevne varme. M. S. **kíssag-pâ**, faaer det varmet eller har faaet det opvarmet ell. ophedet (afseet fra, paa hvad Maade). Jvf. til dette og de Følgende ûnagpoĸ og Afledningerne deraf.

kíssagsarpâ, gjør det hedt ell. varmt; opvarmer det (ved at sætte det paa Ilden ell. fyre under det, ell. ved hvilkensomhelst anden Behandling). agssáka kissagsarpáka, jeg varmer mine Hænder (ved at gnide dem ell. slaae med dem).

kíssagsaut, et Varmemiddel (f. Ex. en kraftig Kjødmad ell. en opvarmende Drik).
kíssagserpâ, venter paa, at det skal blive varmt (ved Ildens ell. anden Varmes gradvise Indvirkning); varmer det ved at lade den tilstedeværende Varme indvirke paa det. U. S. varmer sig (ved at opholde sig i ell. ved Varmen). agssáka ingnermut kissagserpáka, jeg varmer mine Hænder ved Ilden.
kíssagtarpâ, faaer det opvarmet gjentagne Gange; spec. lægger varme Omslag paa det (som Lægemiddel).
kíssagtaut, Grød ell. Andet, som bruges til varme Omslag.
kíssagtipoĸ, 1) bliver hed indeni, saa han blusser af Hede (et Menneske); — 2) faaer ondt af en brændende Hede, som paakommer ham; er nærved at besvime af Hede. Tildeels eller af Nogle bruges det ogsaa 3) i samme Betydning som det Følgende.
kíssalivoĸ (egentl.: gjør Varme ɔ: i sig selv), bliver pludselig varm indvortes; der stiger ligesom en Varme op i ham (f. Ex. af Skræk, ell. af Glæde).
kiat, m. S. **kiatâ**, Forkroppen eller Overkroppen indtil Bæltestedet (s. kiteĸ Nr. 2), hos Mennesker og alle Dyr.
kiapeĸut, Overdelen af en Kajakvandpels (i Alm. af en ellers opslidt), som bruges over Halvpelsen og saaledes med denne i Regnveir til Nød endnu kan gjøre Tjeneste som Vandpels.
kiaperssorpoĸ, ryster Overkroppen ell. Skuldrene (for at afryste Noget).
kiasik, 2. et Skulderblad.
kiasiussaĸ, Hanen paa en Flintelaas.
kiga [et Sted i Nærheden i sydlig Retning; s. ika]. Deraf:
kigane (Loc.), der henne i Syd; **ki-gánga** (Abl.), der Syd fra; **kigûna** (Vial.), der Syd igjennem; **kigunga** (Term.), der Syd hen; — og med det tilbagevisende ta: **tákigane** &c.
kínga (Pron.), Subj. **kigssuma**, Pl. **kiko** og (Subj.) **kikua**, han (de) der i Syd; — og med ta: **tákinga** &c. Som Tilraab: **kigssumâk**, hør, Du der henne i Syd!
tákiga, (Interj.) der henne i Syd (er han ell. det).
kigángaĸ, Vind sydfra; sydlig Vind. (I NGr. og hvor nigeĸ bruges om Sydostvind, bruges dette og det følgende Ord om reen Søndenvind.)
kigángarpoĸ, det blæser sydfra.
kigáipoĸ, ts. skeer langsomt; gjør langsomt; fremmer ell. fremmes kun lidt ad Gangen. Jvf. pâmârpoĸ og arrî--poĸ.
kigaitsumik (Mod. adv.), langsomt; lidt ad Gangen; saa smaat; lidt efter lidt; kigaitsumik nukigtoriartorpoĸ, han kommer lidt efter lidt til Kræfter, men det gaaer langsomt. kigaitsumik sujuarniaritse, maligkumârpavse, gaaer I saa smaat forud; jeg kommer bagefter. kigaitsúnguamik oĸalugpoĸ, han talte ganske langsomt. (Jvf. arrîtsumik.)
kigaitdlagpoĸ, sagtner eller sagtnes; 1) sagtner i sin Fart eller Bevægelse; 2) sagtner i sin Iver (enten for det Gode ell. det Onde).
kigarpâ, gjør en Skure ell. et Skaar ell. Indsnit i det, især i Kanten. Jvf. ĸôr--ĸerpâ.
kigarneĸ, 3. en Skure; et Skaar ell. Indsnit i Kanten; sjeldnere: et smalt Indsnit paa Fladen af omtrentlig lige Brede.
kigartorpâ, gjør mange Skurer eller Indsnit paa eller i det. Htr. **kigar--tuivoĸ.**
kiggaĸ, kiggeĸ, kiggiaĸ, kiggipâ og kigipoĸ s. kîvâ.
kigdlaerpâ og kigdlaigut s. kilak.
kigdlik, 3. m. S. **kigdlinga**, 1) dets Grændse; Maalet, hvortil det rækker, ell. hvorvidt det naaer. ulingnerata kig--dlinga, Høivandsmærke ell. den Grændse, hvortil Vandet i Flodtiden pleier at naae op. sermip kigdlingane, ved Isbræens Grændse ell. tæt ved Isbræen. 2) Abl. kigdlinganit bruges ofte i Betydning af: fra den Tids Grændse; fra Begyndelsen af det ellers Samtidige. kig--dlinganit tássanîpoĸ, den har været der fra Begyndelsen (af det, som den befinder sig i ell. paa) ell. har altid været der. (Jvf. iso). 3) I flere deraf dannede Ord har det ogsaa Betydning af: en Gjernings Grændse ɔ: dens Begyndelse ell. Anledning ell. Grund.
kigdligâ, har det til Grændse; nemlig 1) naaer dertil og ender der (Noget, som har Udstrækning i Rummet, f. Ex. et

Land); 2) naaede dertil og kom ikke videre; vendte tilbage derfra (Noget, som er i Bevægelse, f. Ex. et Menneske paa sin Vei ell. i en Bog, ell. Vandet i sin Stigen).

kigdligpok (t.) -mut, 1) er nu naaet til det eller dertil (-mut), har det for Øieblikket til Grændse i sin Bevægelse ell. Fremgang (bl. A. den Læsende i sin Læsning); 2) d. S. s. kigdligâ Nr. 2.

kigdligfik, m. S. **-fia**, det Sted (paa Landet; paa et Bjerg; paa Veien; i en Bog &c.), hvortil han eller den eller det naaede eller er naaet.

kigdligfigâ, d. S. s. -mut kigdligpok.

kigdlekarpok, 1) har Grændse; er begrændset (et Rum; en Tid; en Egenskab &c.); 2) med -mut: har sin Grændse der (ell. d. S. s. -mut kigdligpok).

kigdlilerpâ eller helst **-lersorpâ**, begrændser det; sætter Grændseskjel om det; afsætter Mærke omkring det ell. betegner det, hvorvidt man skal gaae (f. Ex. et Hul, som skal graves, ell. Pladsen til en Muur &c. Bliver ofte omtr. d. S. s. iligserpâ).

kigdlisivâ, finder ell. opdager ell. naaer dets Grændse; enten: 1) seer ell. naaer Enden deraf (af en synlig Gjenstand, f. Ex. en Fjeldrække); ell.: 2) udfinder ell. opdager en Sags Sammenhæng; faaer den udforsket.

kigdlisigssáungilak, 1) er uoverskuelig; man kan ikke opdage Enden deraf; 2) er uudforskelig; man kan ikke opdage dets Sammenhæng ell. første Grund.

kigdlisiorpâ, udforsker ham; udspørger ham nøie om det, han har gjort ell. er vidende om, for at komme til Bunds i Sagen, forhører ham.

kigdlisiortípok, (refl.) lader sig udforske ell. nøie udspørge; er i Forhør.

kigdlisiorfik ell. **kigdlisiortiv-fik**, et Sted, hvor Nogen nøie udspørges ell. lader sig nøie udspørge. Kan bruges om: et Domhuus (jvf. erkar-tûssivik).

kigdlo, helst i Pl. **kigdlut**, eller m. S. **kigdlue** (igap), 1) Stene, som man opreiser paa et Arnested ell. Kogested til at sætte Gryden paa; 2) tvende Stykker Træ til at lægge den flade Steen paa, hvorpaa man tørrer Tobakken til Snuus over Lampen; 3) umiap kig-dlue, Konebaadens Stævnhoveder: et bredt Stykke fast Træ paa Stævnens øvre Ende, hvortil Rælingen surres.

kigdlok, det Bagvendte; det Urette. Bruges kun 1) i Grundformen som Adv. (istedetfor kigdlormut) ell. og som Interj.; 2) i Vial. ell. (hyppigst) i Term., f. Ex. kigdlúkut ingerdlalerputit, nu gaaer Du ad en gal Vei ɔ: der er ikke Veien, hvor Du nu gaaer. kigdlormut táuna iluarineruvara, (værende) ad det Bagvendte eller i bagvendt Orden synes jeg bedre om den (modsat, hvad man efter Rimelighed skulde vente). kigdlormut sangmisípat, Du vender det mod det Bagvendte ɔ: det skal ligge omvendt. — kigdlormut sâgpok, han vender sig til det Urette ɔ: er paa Afveie (ogsaa i aandelig Forstand). kigdlormut tugpat-dlersarpâ, han trøster ham i en feil Retning eller paa en bagvendt Maade. kigdlormut tupagpok, han forskrækkedes forkeert ɔ: forskrækkedes og blev vred derved (f. Ex. ved uventet haard Tiltale). 3) med tungâ, f. Ex. kigdlup tungânit (ell. og kigdlúkut) itsuarpara, jeg kigede derind fra den feile Ende. kigdlup tungâ-nut (eller og kigdlormut) ingerdla-lerputit, nu gaaer Du i en feil Retning. (Feilagtig bruges det af Nogle i Mod., hvilket er omtrent det Samme, som om man paa Dansk vilde sige: at gjøre Noget med en urigtig Maade).

kigdlormut pivâ ell. **iliorpâ**, bærer sig urigtig ad med det; gjør det forkeert (i Almindelighed; Exempler derpaa særligt s. o.).

kigdlormôrpok, er bagvendt i sin Færd ell. med Hensyn til sit Maal; enten: 1) gjør det Modsatte af det, han skulde; er gjenstridig (imod Formaningen ell. Anordningen &c.); ell.: 2) gjør Noget forkeert. M. S. — det —.

kigdlornuvok, er bagvendt med Hensyn til det Sædvanlige; gjør ikke, som han pleier at gjøre (f. Ex. En, der er bleven gnaven og tvær, hvad han før ikke var, ell. omvendt, ell. Vinteren, naar den ikke har tilbørlig Kulde &c.).

kigdlorpâ, htr. **kigdluivok**, (egentlig vel: bagvender hans Sag ɔ:) øver Forræderi med Hensyn til ham; fortæller

ham og angaaende ham enten Noget, som han ikke skulde vide, ell. og Noget, som ikke er sandt. toĸutagssaugaluaĸ kigdlorpât, de fortalte ham, at han stod Fare for at blive dræbt (og forraadte altsaa til ham den, som vilde myrde ham). Jvf. de Følgende.

kigdlũpâ, htr. **kigdlũssivoĸ**, (egentl. vel: bagvender en Sag imod eller angaaende ham ɔ:) forraader ham Noget (-mik), som en Anden har sagt eller gjort ell. har i Sinde (især af Misundelse ell. for at ærgre enten den Ene ell. den Anden). mamardlîssup oĸausînik mamardligâ kigdlũpâ, han forraadte (ell. fortalte) Bagvaskerens Ord til ham, som han havde bagvasket.; — Af Nogle bruges dette Ord ligefrem i Betydning af: misunder ham; dog egentl. vel enten: misunder ham, som han i Grunden ikke skulde misunde (altsaa bagvendt); eller: giver sin Misundelse imod ham Luft i en forvendt Gjerning.

kigdlũssissoĸ, en Forræder (i Alm.); **kigdlũssissâ**, hans Forræder; den, som forraadte ham.

kigdlûtigâ, 1) forraader det (den Sag, som skulde holdes hemmelig); 2) røber ell. forraader ham (som skulde være skjult for ell. ubemærket af Andre). 3) bagtaler ham; befører ham falskeligen for Andre. (Evfialtip Kserse kigdlorpâ; Liûnitarse kigdlûtigâ.)

kigdluigajugtoĸ, en Øretuder.

kigorpoĸ, Prov. er afslidt ved idelig Brug, saa at den oprindelige Overflade er forsvunden (f. Ex. Skind i et Klædningsstykke, hvoraf Haarene tildeels ere afslidte, ell. forarbeidet Træ eller Bindet paa en Bog &c., nungutdlardlune).

kigsarpoĸ (-rĸuvdlugo), ønsker; vil gjerne, at Noget skulde skee.

kigsaut I, m. S. **-tâ**, hans Ønske ell. det, som hans Ønske gaaer ud paa. — Bruges mest i den følgende Form.

kigsautigâ, ønsker det; hans Ønske gaaer ud paa det.

kigsaut II, kun i Pl. **kigsautit** eller m. S. **kigsautai**, Nettet i et Dyr.

[**kigssavik**, en Høg?. Skal i Labr. bruges om Vandrefalken. Deraf:]

kigssaviarssuk, en Falk (saavel Vandrefalken som den større Art). — Der har existeret endnu en anden Form, kig-ssaviaĸ (rimeligviis den almindelige Falk), men den forekommer nu kun i Stednavne (kigssaviánguit).

kigssavaussaĸ ell. **kigssuaussaĸ**, en Kamskjæl (Pecten). (Maaskee dog dette Ord har en anden Stamme, medmindre ogsaa kigssavik er dannet af et andet kortere Ord, som nu er tabt.)

[**kigtorpoĸ**, skilles ad i diametral modsat Retning?. Kjendes ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

kigtorarpâ, rykker det itu; river det midt over ved et Ryk ell. ved at trække i det. Mest u. S. pass.: rykkes ell. rives over; skilles tværs igjennem, saal. at Stykkerne gaae fra hinanden i stik modsat Retning (en Traad, en Rem, en Line &c., Alt, der skilles ad paa lignende Maade, f. Ex. et Klædningsstykke, som rives tværs over, saa at den ene Deel bliver fuldstændig skilt fra det Øvrige; ell. Drivisen, som før var tæt pakket, men nu skiller sig ad). kigtorar-nerane ipúniaritse, roer, imedens Isen er adsplittet! ánorâ âĸángilaĸ, ai kigtoraramik, hans Pelsovertræk har ingen Ærmer, fordi Ærmerne ere revne heelt af. Jvf. sipivâ.

kigtorĸaĸ, m. S. **-rĸâ**, det deraf afrevne ell. afrykkede Stykke.

kigut s. kîvâ.

kikêrpoĸ, s. 1) lægger sine Vinger bagover og skyder saaledes frem (en Falk ell. anden Rovfugl, idet den slaaer ned paa sit Rov); 2) lægger Armene bagover (et Menneske).

kikîngavoĸ, 1) har sine Vinger liggende bagover under Flugten (Rovfuglen); 2) staaer med Hænderne paa Ryggen (et Menneske); 3) er fremspringende i Midten, medens Siderne vige tilbage (en Bratning). — Disse Ord ere nok ikke almindelig bekjendte.

kikiak, 2. et Søm; en Stift; en Nagle; en Bolt; et Spiger (ligegyldigt, om af Træ, Been eller Jern; stor eller lille). kikiak ĸivnilik, en Skrue (til at skrue ind i Noget). kikiak miligtalik, en Retnagle.

kikiagpâ, slaaer et Søm (ell. skruer en Skrue) igjennem det og ind i Andet;

nagler eller spigrer eller sømmer det fast (med eet Søm). U. S. pass.

kikiagtorpâ, nagler det ꝛc. med flere Søm; slaaer Søm i det hist og her (paa de fornødne Steder). U. S. pass.

kikiagúpâ (atautsimik) og **kiki-agtũpâ** (ĸavsînik), nagler det fast til Noget (-mut). U. S. pass.

kikissiúpâ, har benyttet det som Søm; enten: har lavet et Søm af det (Been, Træ, Metal), eller: har slaaet det i Noget som Søm. U. S. pass.

kikîk, Interj., som betyder omtr. det Samme, som naar man rynker Næse ad Noget ell. Nogen; fy ꝛc. (Ikke almindelig bekjendt.)

kikivâ, slaaer et Stykke ud af Kanten paa et tyndt Kar ell. Lignende; slaaer et Skaar i det.

kikissaĸ ell. **kikisimassoĸ**, et skaaret Kar (Potte, Kop, Fad ꝛc.).

kikineĸ, 3. et Skaar i Kanten af Noget.

kikuleĸ, 3. Prov. et Hul i Isen, hvorigjennem Sælhundene krybe op. (Ellers agdlo, s. S.)

kilak, 1) et Hul eller en Aabning paa Noget, hvorved det ophører at være heelt (paa et Fartøi, en Vandspand, et Klædningsstykke, Isdækket ꝛc.; dog bruges i denne almindelige Betydning helst kilangneĸ, s. d. F.); i Pl. spec. — 2) Udslæt; Fnat.

kilagpâ, faaer Hul paa det, saa det ikke længere er heelt (med eller mod sin Villie). siko tauva kilagpara, nu fik jeg da Hul paa Isen. U. S. pass.: 1) der er gaaet Hul paa det. ĸajara kilagpoĸ, der er Hul paa min Kajak. 2) har Udslæt; er fnattet.

kilangneĸ, m. S. **kilangnera**, et Hul, som er kommet i det; et Sted, hvor det ikke hænger sammen (som det skulde ell. før gjorde).

kigdlaĸ, m. S. **kigdlâ**, d. S. s. Foreg. Deraf:

kigdlaerpâ, 1) sammensyer Hullet ell. Hullerne paa det; 2) stopper det (strikkede Sager). Htr. **kigdlaerivoĸ**.

kigdlaigut, en Stoppenaal.

kilerpâ, saarer ham; og u. S. — sig (med en Kniv ell. Steen ꝛc. af Uforsigtighed under sit Arbeide).

kilerneĸ, 3. et Saar, man har faaet af Uforsigtighed. Jvf. ike. M. S. **ki-lernera**, hans Saar; et Saar, han har faaet eller bibragt sig selv af Uforsigtighed.

kiligpâ, skraber det med et lige op og ned staaende Redskab enten i Retning fra sig ell. til sig ell. til Siden (jvf. ĸa-perpâ). I denne almindelige Betydning bruges dog Ordet, saavidt vides, ikke, men kun i den specielle: skraber Fedtet af et Fugleskinds Kjødside eller Trannen af et Stykke Spæk.

kiligaĸ, 1) det afskrabede Fugleskind ell. Stykke Spæk; 2) Prov. det afskrabede Fedt ell. Tran. (Dette dobbelte Object gaaer saal. igjennem alle af denne Stamme dannede Ord.)

kilingneĸ, 3. det afskrabede Fedt. — (Saaledes i en Deel af Landet istedetfor det Forrige Nr. 2.)

kiligarpâ, (egentl. vel overhovedet: skraber det af, det ene efter det andet, især Tørt, f. Ex. Haarene af et Skind; Sneen af det, som den har sat sig fast paa ꝛc. (saal. i Labr.), men bruges saagodtsom udelukkende om:) skraber de frosne Bær af Lyngen om Vinteren tilligemed Sneen.

(paormat) **kiligagkat**, afskrabede Bær (frosne og med Snee imellem).

kiliorpâ (egentl.: skraber det gjentagne Gange efter hinanden, anal. erniorpoĸ o. A.) og helst **kiliortorpâ** (anvender gjentagen Skrabning paa det), behandler det med et Skraberedskab; bortfjerner ell. bortskaffer ved Skrabning det, som hænger paa det ell. er kommet paa det (især Baadt: Vand, Smuds, Tran ꝛc.).

kiliortût, et Skraberedskab; især: en Muslingskal (som naturligt Skraberedskab).

kilisagpâ, skraber det sammen, som ligger oven paa noget Andet (f. Ex. Feieskarn ell. Huggespaaner ell. Lignende, som ligger paa Gulvet ell. paa Jorden; ell. Dyr, som opholde sig paa Havets Bund, ꝛc.); skraber det (Gulvet, Bunden ꝛc.). Htr. **kilisagpoĸ**.

kilisaut, et Redskab til saadan Skrabning (f. Ex. et Skulderblad); spec. et Skrabegarn (til at skrabe med paa Havets Bund).

kilípâ, afskærer eller afsnitter det i en

smal Strimmel (det Afsnittede), ell. og: skærer det ud i smalle Strimler (det Hele); især: 1) skærer et Skind ud i en Rem eller i Remme; 2) skærer en Hvalbarde ud i Strimler (til en Fiskesnøre ell. andet Brug); 3) skærer Brød (i tynde Skiver paa europæisk Maade). Htr. **kilitsivoĸ**.

kilitsivigâ, skærer en smal Strimmel (ell. Strimler) af det.

kilo, Fodenden paa en Brix eller i en Seng; og, da man paa en grønlandsk Brix ligger med Hovedet mod Forsiden, tillige: Baggrunden i et grønlandsk Huus ell. Telt, og overhovedet: Baggrunden i et Værelse (længst borte fra Vinduerne).

kiluarpâ I (anal. igdluarpâ), flytter det paa Brixen hen mod Fodenden. — U.S. **kiluarpoĸ**, 1) pass. er flyttet tilbage —; 2) refl. flytter sig selv tilbage paa Brixen ell. henimod Værelsets Baggrund. Et andet kiluarpoĸ s. under det Følgende.

kiluk, Søm paa Klæder; egentl. Kanternes eller Stingenes Indgriben i hinanden; Pl. m.S. **kilue**, dets Kanters Indgribninger i hinanden ɔ: 1) dets Søm ell. Sømmen paa det (det Syede), ell. og: Stingene i det (Sømmen); — 2) Krydsvævningen i det (i kipret Tøi); 3) den ind- og udgaaende Kant, hvormed det er loddet sammen (tyndt Kobber ell. Messing), ell. og: Lodningens i hverandre gribende Takker. Dog bruges det i første og tredie Betydning ogsaa i Sg.: **kilua**, Sømmen paa det.

kilugtôĸ (storstinget &c.), spec. uldent Topbaand (saaledes kaldet paa Grund af den grove Vævning i Sammenligning med Silkebaand).

kilulik, 3. (som har Kanters Indgribninger i hinanden), spec. en klinket Kjedel eller Gryde (med Indgribninger i Sammenføiningen).

kiluarpâ II, river det op i Sømmen (egentl.: tilintetgjør eller ødelægger dets Kanters Indgribninger; jvf. agdluarpâ). —— U.S. pass. **kiluarpoĸ**, er løben op i Sømmen. Et andet kiluarpoĸ s. o. under kilo.

kiluarterpâ, sprætter det op med en Kniv ell. Sax.

kilúngarpâ, egentlig vel overhovedet: syer en Kantning omkring den (Pelsen); men bruges kun, og endda ikke almindelig, om: sætter en tommebred Kantning af Sælskind paa en Sælskinds Overpels (om dens nedre Rand).

kilúngaut, 1) en bred Kantning eller Bræmme om den nedre Rand af en Sælskinds- eller Fugleskindspels (eller og paa Overtrækket af en Fugleskindspels); — 2) overhovedet: en nedre Kantning paa et Klædebon; 3) en Række af Stene ell. Klippeblokke paa Isblinken, hvor den sænker sig ned i en Fjord eller en Dal, og som danne ligesom en Bræmme for Landet ved Siden af.

kilúngauserpâ, sætter en bred Kantning om den (Pelsen).

kimagtût, m. S. -tâ, Haandgrebet paa en Krumkniv ell. grønlandsk Kvindekniv (ulo).

[**kimik**, angribende Paavirkning ell. Indvirkning; Paavirkning, som den ell. det Paavirkede maa give efter for eller bære Følgerne af. Betydningen er rimeligviis først materiel eller physisk (s. det sidste, hertil hørende Ord) og derefter overført. Deraf:]

kimeĸarpoĸ, har angribende Indvirkning ɔ: gjør kjendelig Virkning paa Nogen (-mut); er angribende ell. indvirkende (Ord, Medicin, stærk Kaffe &c.). Jvf. pikunarpoĸ.

kimigtuvoĸ, har stærkt angribende Indvirkning &c. (som det Foregaaende).

kimigpâ, har udøvet angribende Indvirkning paa ham; fik ham til det, han vilde. (Jvf. itigarpâ og kivdligpâ.)

kimigtôĸ, En, som uden Ophør vil have sin Villie frem eller vedbliver med sin Overtalelse ell. Befaling &c.

kimigtûvoĸ og **kimigtusârpoĸ**, vil have sin Villie frem; bliver ved at trænge paa, indtil man har føiet ham.

kimigîserpoĸ (egentl. vel: gjør sig ell. anstiller sig saare forlegen for eller begjærlig efter at gjøre Indvirkning; s. tupagîpoĸ), bliver ved at anholde om det, han ønsker; bruger alle mulige Overtalelseskunster for at faae sit Ønske opfyldt.

kimigîserfigâ, trænger stærkt ind paa ham for at faae ham overtalt, hører ikke op med at forebringe sit Ønske for ham, førend han har faaet det opfyldt.

kimitsagpoĸ og **kimitsápâ** (htr. **kimitsássivoĸ**, pasſ. Part. **ki-mitsássaĸ**), Prov. d. S. ſ. de to Foregaaende.

kimitdlagpâ, river ham Hul paa Huden, ſaa at det bløder lidt (med ell. mod ſin Villie; f. Ex. med en Pidſkeſnert, ell. ved at ſtreiſe ham med noget Spidſt). U. S. refl. river ſig paa Noget (f. Ex. paa et fremſtaaende Søm ell. en Knappenaalsſpids).

kimitdlaugneĸ, en Rift ell. Strime paa Huden af ſlig Berørelſe med Noget, ſom dog ikke gik dybere (f. Ex. af Pidſkeſlag).

kimukarpoĸ ſ. kit.

kina ſ. ke.

kînaĸ, 2. m. S. **kînâ**, hans ell. dens —, **kînat**, dit —, 1) Anſigt; 2) Eg ell. Od paa et ſkærende Værktøi.

kînâĸ, 1. og (i andre Egne) **kîna-roĸ**, 2. 1) det Sorte om Snuden og Øinene paa en âtârssuaĸ; 2) ſamme Deel af en Saadans Skind (ſom bruges til Kantning).

kînálik, 3. 1) en âtâĸ med ſort Anſigt; 2) ſom Stednavn: et ſort Næs, ſom i nogen Afſtand fra Siden ligner den ſorte Snude af en âtârssuaĸ.

kînarigpoĸ, s. 1) har et ſmukt Anſigt; 2) har en god Eg eller Od; er ſkarp; ſkærer godt (jvf. ipigpoĸ og ingikípoĸ); 3) har ſkarpe Udvæxter; er tornefuld. orpik kînarigsoĸ, et Træ med Torne; en Tornebuſk 2c. Jvf. ka-kitdlarnaĸut.

kînardlugpoĸ, 1) har et grimt Anſigt; 2) er ſløv, ſtump.

kînarpoĸ, er hoven ell. opſvulmet i Anſigtet. Jvf. túnorpoĸ.

kînarsiorpâ, udforſker hans Anſigt; giver Agt paa hans Miner, for at erfare, om han er mild ell. vred.

kînarsivâ, faaer hans Anſigt at ſee; enten: 1) ſeer ham ſaa nær, at han kan kjende hans Anſigt; ſeer ham Anſigt til Anſigt; eller: 2) ſeer ham i Anſigtet (den Indtrædende ell. Forbigaaende), for at viſe, at han lægger Mærke til ham, eller for at viſe ham fra ſin Side et mildt Anſigt; hilſer ham med en venlig Mine (hvilken Hilſen, ogſaa uden at Nogen ſiger Noget, anſees for fuldkommen tilfredsſtillende).

kînarssorpoĸ, ſætter et ſælt Anſigt op; fortrækker hele ſit Anſigt, gjør Grimasſer.

kînerpoĸ, viſer Anſigtet.

kinerſigpoĸ ſ. kinivâ.

kinerpoĸ, 1) er tung at komme igjennem; er grødagtig (f. Ex. Grødſnee i Søen (kinoĸ) at roe i; ell. blød Snee, ſom man ſlæber Noget igjennem; eller tykflydende Mad: Grød, Vælling 2c.); 2) er tung at faae frem (f. Ex. det, man bugſerer ell. ſkal ſlæbe igjennem Sneen, ell. Mad, ſom ikke glider glat ned 2c.); 3) billedlig: er tung at komme frem med (En, ſom er tvær eller doven eller dum, ſaa man har ſin Plage med ham). — imuk kinertoĸ, Tykmælk. suaussat kinertúngordlugit igásavatit, Du ſkal koge Grynene tykke (til Grød, ikke til Vælling). kalitara kinertorssûvoĸ, mit Bugſerede er meget tungt at faae frem.

kinerâ, finder det tungt ell. ſvært at komme igjennem ell. at faae frem ell. at ſynke.

kinertôrpoĸ, træffer paa Noget, ſom er tungt at komme frem igjennem (møder noget kinertoĸ) ↄ: det gik tungere (og ſaaledes langſommere) for ham, end han havde ventet.

kineĸut, Noget, ſom foranlediger, at det er tungt at komme igjennem ell. hen over, eller at det gaaer tungt for En (f. Ex. Riimfroſt ell. Snee paa Iſen, ell. Jævning i flydende Mad 2c.; ell. billedlig, ſ. d. F.).

kineĸutauvoĸ, er til Forhindring; gjør Sagen tung for En (-nut; f. Ex. den Dovne for den Stræbſomme); og

kineĸutigâ, har ham ell. det til Forhindring i at komme ſaaledes frem, ſom han vilde; hindres derved i ſin Fremgang. (Disſe to bruges oftere i billedlig Forſtand, men maaſkee ikke almindelig).

kineĸuserpâ eller **-tserpâ**, kommer Tykt i det Tynde; gjør det Tyndflydende tykflydende ved at blande Noget i det (f. Ex. Meel i Ærterne).

kinípâ, lægger det i Vand, for at det ſkal blive blødt ell. bøieligt (Baadeſkind; Tørfiſk; Beſkøiter; ell. Træ ell. Been, ſom ſkal bøies, 2c.). Pasſ. Part. **ki-**

-nitaĸ og **kinisaĸ.** Htr. **kinit-sivoĸ.** U. S. **kinípoĸ,** er opblødt (af at have ligget i Vand); har ligget længe nok i Vand, saa det nu kan bearbeides, som det skal.

kinivâ, holder et Barn frem paa Naturens Vegne. (Egentl. vel overhovedet: holder Noget foran sig; s. d. F.). — Htr. **kinissivoĸ.**

kinerfigpoĸ, t. bærer Noget foran sig og op imod sig paa Haanden eller paa de sammenlagte Arme ell. i den opslaaede Underdeel af Pelsen ell. i et Forklæde.

kinga s. kiga.

kinganeĸ s. kivivâ.

kingeĸ, et Hul i Tandrækken, hvor en Tand er brækket ud ell. falden ud.

kingaĸ (fork. af kingiussaĸ?) forekommer som Navn paa Fjelde med et dybere Skaar i Kammen, som om der var brækket en Tand ud.

kingigpoĸ, kneiser høit; rager op over sine Omgivelser, og, som det synes, med det Bibegreb: i sin hele Brede (et Bjerg; en Muur; et Taarn); sjeldnere om Solen: staaer høit paa Himlen (i de lange Dage). Jvf. portuvoĸ. Part. **kingigtoĸ** er et temmelig hyppigt Navn paa Fjelde, som strax fra Søen hæve sig høit i deres hele Brede.

kingmarpâ, kingmaligpâ, kingmeĸut, kingmernaĸ, kingmiaĸ, kingmiarpâ s. kîvâ.

kingmerĸoĸ og kingmerĸût s. d. F.

kingmik, m. S. **kingmia,** hans Hæl.

kingmigsarpâ, 1) støder til det med sin Hæl; 2) slaaer bagud til Nogen ell. Noget med Hælen.

kingmigsautit, Pl. Sporer.

kingmerĸoĸ, m. S. **-rĸua,** en bagud staaende Tak paa et Renshorn (hos ældre Dyr).

kingmerĸût, m. S. **-rĸûtât** (nugfit aisa), det bageste Baand om Fuglepilens Sidespidser (som ligesom holder paa deres Hæle).

kingo, det, som er lige bagtil eller viser lige bagud (modsat sujo og forholdende sig til tunuk som ĸut til ĸaĸ. Grundbegrebet er en Linie fra Bagsiden lige bagud; jvf. tunuk). — Uden Affix bruges Ordet kun 1) m. S. om: den bageste Halvdeel af en Kajak; og 2) i Term. u. S. **kingumut,** tilbage med Hensyn til Andet; enten: bagud fra en anden Gjenstand, eller: modsat den forrige Bevægelse ell. Gjerning; og bliver det da ofte d. S. s.: igjen (naar det Efterfølgende er modsat det Foregaaende). umiaĸ kingumut ingerdlavoĸ, Baaden gaaer tilbage. anigaluarame kingumut iserpoĸ, han var vel gaaet ud, men kom ind igjen. igitarigaluavut kingumut atuleĸâvut, nu have vi dog taget det i Brug igjen, som vi før havde kastet bort.

kingumuínaĸ, kun bagud (ikke til nogen af Siderne); lige tilbage fra den forrige Retning.

kingumôrpoĸ og **kingumukar-poĸ,** bevæger sig tilbage fra sin forrige Retning; gaaer i modsat Retning imod før.

kinguarpoĸ, er kommen bagud i Forhold til Andet ell. en Anden; bliver tilbage; kommer senere (end den Anden, ell. end forrige Gang). ardlavut kingu-arput, vore Reisefæller ere blevne tilbage for os. nalunaerĸutarput kingu-artalerpoĸ, vort Uhr begynder at blive jævnlig tilbage ell. at tabe. ulinguera kinguartalerpoĸ, Høivandet begynder nu at indtræffe senere (end ved Springet) ɔ: det er nu over Springtiden. Jvf. tu-nuarpoĸ.

kinguaivâ, har ham bag ved sig, saa han kommer senere; ell. og: har faaet ham bag ved sig; er kommen forud for ham.

kinguáupâ ell. helst **kinguaumivâ,** flytter det bagud fra Andet. — — — U. S. — sig —. kinguaumitsiar-dlutit, flyt Dig lidt tilbage (fra mig, ell. fra Nogen ell. Noget, som skal indtage den Plads).

kingũpâ, Prov. d. S. s. Foreg.

kingugdleĸ, den, som er længst tilbage i Rækken; den Sidste; enten: — 1) den bageste af To: den Næstfølgende; eller: 2) den bageste af Alle: den Sidste. (Jvf. tunugdleĸ.) M. S. **kingug-dliat,** den sidste af dem; dog føies her Suffixerne helst til Aff. -saĸ: **ki-ngugdlersât.** Pl. **kingugdlît,** de Senere ell. Sidste; bl. A. den nuværende Slægt (i Modsætning til de forudgaaede); og deraf: **kingugdlig-ssat,** Efterslægten (i Modsætning til

de Nulevende). uvdlugssane kingugdlerne, i de sidste, tilkommende eller foreſtaaende Dage ɔ: ved Tidens Ende (enten en særskilt Tids eller og al Tidens overhovedet; jvf. piumârtugssaĸ).

kingugdlermik (Mod. adv.), 1) næste Gang; 2) en anden Gang; 3) for sidste Gang. (Da denne sidste Betydning er den fjerneſt liggende, maa det af Sammenhængen være tydeligt, at det saaledes er Meningen.)

kingugdlermêrpoĸ (= kingugdlermik taimailivoĸ), gjør Noget igjen en senere ell. næste Gang (efter den forrige Gang). M.S. — ved ham ell. det.

kingugdlerpâ, (egentl.: forsyner den (Forrige) med en Følgende ɔ:) gjør ell. faaer det Samme som forrige Gang (nu) for næste Gang. taimane angugama aitsât kingugdlerpara, nu først har jeg siden dengang fanget igjen.

kingugdliuvoĸ, er senere ell. længere tilbage i Rækken; kommer efter den Anden ell. de Andre (-mit); altsaa enten: er den næstfølgende; ell.: er den sidste; om et Uhr: er tilbage for Tiden, gaaer forsagte.

kingugdliûpâ, gjør ell. behandler det sidst eller efter det Andet eller de Andre.

kinguleĸ, d. S. ſ. kingugdleĸ og bruges iſtedetfor dette med Suffixer og de dertil svarende Affixer for: den sidste af To ell. den Næstfølgende. Jvf. kangileĸ. **kingulia,** den, som følger næst efter ham; hans eller dens Efterfølger ell. Efterkommer i Tiden (i videſt Forſtand); ſpec. hans efterlevende Kone. káumatip matuma kinguliane, i denne Maaneds Efterfølger ɔ: i næſte Maaned. — Pl. **kingulê,** hans eller dens Efterkommere i Tiden (betragtede som eet Hold); bl. A. de, som leve efter ham. kinguligssavut, de, som ſkulle leve efter os. Jvf. nedenfor kinguâĸ.

kingulеĸarpoĸ, har Nogen ell. Noget bag sig ell. efter sig.

kingulerâ, har den ell. det bag sig ell. efter sig.

kingulerîgput, Pl. de have hverandre (hver den Næstfølgende) til Efterfølgere ɔ: de følge efter hverandre (Folk, som gaae i en Række efter hverandre, eller de paa hinanden følgende Slægter, Timer, Aar, Syner, Ord, Forretninger eller Hvadsomhelst, hvoraf det ene følger efter det andet i Tiden).

kinguneĸ, 3. m.S. **kingorna** og **kingunera** (den kortere Form helſt i den første, den længere i den anden af de følgende Betydninger), 1) den Fremadgaaendes bagved Værende; neml. a) den Deel af selve Gjenstanden, som under dens Fremadgaaen er bageſt (baade af Levende og Livløſt, kun ikke paa et Fartøi, ſ. kingo og aĸo); b) Rummet i lige Retning bag ved ham; c) Tiden efter ham ell. den. Jvf. sujuneĸ. — kingorne saligpâ, den feier efter sig (f. Ex. et Træ, som man ſlæber langs Jorden, og som tager alt Smaat paa Veien med sig). 2) det, som kommer derefter ɔ: deraf (af dens Fremgang i Tiden eller Udvikling ɔc.); ſaal. bl. A. a) den nylig Afdødes efterladte Ægtefælle (i denne Betydning ikke almindelig); b) Frugt efter Sæden; c) Frugten af en Gjerning eller en Begivenhed ɔc.; Følgen deraf. — Loc. og Vial. heraf (i 3die Perſ. med den kortere Suffixform) udtrykke Præpp. bagved og efter; f. Ex. kingornane, bagved ham eller det; kingornagut, efter ham ell. det; kingunivne, bagved mig; kingunivkut, efter mig ɔc. — Term. kingornanut, hen bag ham; kingunivtínut, hen bag os ɔc.

kingunigssaĸ, m.S. **-gssâ,** Noget, som ſkal blive det Forriges Følge, eller som ſkal fremkomme deraf; bl. A. 1) Frø (som det, hvoraf den efterfølgende Vært ſkal fremſtaae; ellers nautsîagssaĸ, ſ.S.); 2) tilkommende Frugt (ſaavel af en Vært som af en Gjerning ell. Lignende).

kingunigssartôĸ kan bruges om en Vært i Betydning af: frugtbar.

kingunikut, Pl. m. S. **-kue,** det, som er fremkommet ved, at Noget er afbrugt; de afbenyttede (og som ſaadanne værdiløſe) Levninger; ſpec. Kaffegrums eller afbrugt The (som opkoges anden Gang).

kingunikutorpoĸ, drikker andet Opkog (af Kaffe eller The). — — — M.S. — af den.

kingorna, 1) kinguneĸ med 3die Perſ. Suffix, ſ. o.; 2) Adv. ſiden; ſenere; herefter ell. derefter.

kingornuvoĸ og **kinguninvoĸ,** er kinguneĸ; er Noget eller er tilſtede

efter Nogen (efter ell. ifølge hans Bortgang); spec. er efterlevende. (Bruges nok ikke almindelig, men det Følgende).

kingornúpâ, er efterlevende med det; har arvet det. Htr. **kingornússi-voĸ.**

kingornússissoĸ, en Arving; den, som har arvet Noget (-mik).

kingornússissugssaĸ, en tilkommende Arving (hvis Forældre endnu leve), ell. en Arving, som endnu ikke har faaet sin Arvedeel.

kingornússaĸ, Arv; Arvedeel; det, man har faaet i Arv.

kingornússagssaĸ, tilkommende Arv ell. Arvedeel.

kingornússeĸat, m. S. **-ĸatâ**, hans Medarving.

kingorĸúpâ, kommer efter den; er senere i Tiden. Htr. **kingorĸutsi-voĸ.** naussut kingorĸutsissut, Væxter, som fremkomme eller modnes senere paa Sommeren end de andre.

kingoraĸ, 2. m. S. **-râ**, dens tilhørende Bageste; det, som er bag ved ell. paa den ell. det, men dog endnu hører ell. regnes med dertil; enten: 1) det, som rækker længst bagud paa det (f. Ex. Beenbeslaget bag paa en Kajakring, ell. Bagdelen i et Par Beenklæder); eller: 2) Rummet nærmest bag ved den. — kingorânit ornigpâ, nærmer sig den bagfra.

kingorĸiúpoĸ, vender det Bageste til (et Menneske, Dyr, Skib ꝛc.).

kingorarpâ, kommer bagefter, at han ell. det er borte; træffer ham ikke (fordi han er gaaet bort); finder det ikke paa dets Sted (fordi en Anden har taget det). saviga kingorarpara, jeg kom bagefter min Kniv ɔ: den var borte, da jeg vilde tage den. Htr. **kingoraivoĸ**, kommer bagefter (efterat Tingen er borte, ell. Sagen forbi); kommer for seent.

kingorárpâ og **kinguárpâ**, 1) skaffer En i dens Sted (som var gaaet itu ell. kommen bort); gjør en ny istedetfor den ꝛc.; 2) skaffer En i hans Sted ved sig selv ɔ: kommer i hans Sted; indtager hans Plads; bliver hans Eftermand (ved et Arbeide, i et Embede ꝛc.).

kinguárte og **kingorárte**, m. S. **-rtâ**, den, som er i den Bortkomnes eller Bortgangnes Sted; hans Eftermand ꝛc.

kinguáĸ, m. S. **kinguâ**, hans Efterkommer; hans Afkom. Pl. **kinguai**, hans Efterkommere (nærmest: hans efterladte ell. efterlevende Børn; men derefter ogsaa de følgende Slægter). Mindre correct bruges Ordet af Nogle ogsaa om: hans efterlevende Kone; jvf. ovenfor kinguleĸ.

kinguágssivoĸ og **kinguágssior-poĸ**, faaer Afkom; avler Børn.

kingusigpoĸ, s. 1) er langt tilbage (paa Veien ꝛc.); 2) indtræffer seent paa Aaret (Trækfugle, Trækfisk; Paaskefesten ꝛc.). S. sujusigpoĸ.

kinguvfagpoĸ, faaer en Anden efter sig af samme Art ell. Beskaffenhed; bliver ikke den eneste i sit Slags.

kinguvfagtipâ, lader den efterfølges af en Anden af samme Art (f. Ex. ved at skaffe En istedetfor den Opbrugte eller Fortærede). ajortuliane kinguvfagtípai, han begaaer den ene Misgjerning efter den anden. (Disse to Ord ere maaskee ikke ganske almindelige.)

kinguk, en Tangloppe; Marsluе.

kingugpât, de (Tanglopperne) have tangloppeædt det (et Skind, som har ligget i Søen). Bruges vel ikke ofte i denne Form, derimod u. S. pasſ.: er tangloppeædt (fuldt af Huller ell. og tildeels heelt opædt). Jvf. kumagpât.

kingugaĸ eller **kingunguiko** (sc. ameĸ), et tangloppeædt Skind.

kínguvoĸ, kun i Pl. **kingúput**, de have forladt det Sted, hvor de vare (Dyr, især Fisk; núgkamik pêrput).

kingúpoĸ (har forladt Stedet med sig), Pl. **kingúput**, det Samme som det Forrige.

kínguvoĸ, 1) kæntrer med et Fartøi; kuldseiler; 2) vælter med en Slæde eller Vogn. Da Mennesket og Fartøiet paa en Maade betragtes som Eet, tænkes snart det ene snart det andet som Object (ell. grammatikalsk Subject).

kíngussoĸarpoĸ, der er Nogen kæntret; spec. der er en Kajak kæntret.

kíngussaĸátârpoĸ, kæntrer med sin Kajak og reiser sig igjen gjentagne Gange (med Villie, til Øvelse); øver sig i at kæntre og reise sig igjen.

kingujavoĸ, kæntrer let; er rank (et Fartøi).
kingujáipoĸ, kæntrer ikke let; er stiv.
kipaĸ og kipako s. kipivâ.
kiparpoĸ s. kit.
kipipoĸ, døer af Længsel efter at see Nogen, man har kjær (takorusugdlune toĸuvoĸ).
kipilerpoĸ, er paa Vei til at døe af Længsel efter Nogen (-mut) ɔ: længes inderlig; længes ret. (Bruges ganske almindelig om at længes efter Nogen, om man ogsaa er temmelig langt fra just at døe af Længsel; jvf. ĸilalerpoĸ, perdlilerpoĸ o. A.). oĸalualârnerinik (eller -nut) kipilerpunga, jeg længes ret efter igjen engang at høre hans Fortællen ell. hans morsomme Snak.
kipisavoĸ (anal. ĸîsavoĸ, nuisavoĸ o. A.), er ved at forgaae af Længsel efter Nogen, man har kjær (-mut); længes meget stærkt.
kipitsatigâ, har det ell. den til inderlig Længselsaarsag efter Nogen (-mut) ɔ: enten: 1) længes ɔc. derefter; eller: 2) længes ɔc. derfor (f. Ex. fordi man ikke har det godt der, hvor man er, ell. paa Grund af en tiltrækkende Egenskab hos den, man længes efter).
kipitsagpoĸ og **kipitsápâ**, Prov. d. S. s. de to Foregaaende. Jvf. kimitsagpoĸ.
kiperivoĸ ell. **kiperaoĸ**, egentl.: er heel sysselsat med sin Længsel ɔc. ɔ: pines eller lider af Længsel efter Nogen; har ondt ved at betvinge sin Længsel. (Betydningen heraf synes saaledes ofte at være den samme som af kipisavoĸ, men foruden den Forskjel, der ligger i Ordets Sammensætning, er der ogsaa den Forskjel i Brugen, at kipisavoĸ helst bruges om Længsel efter Nogen, man personlig kjender, kiperivoĸ derimod helst om Længsel efter en personlig Ubekjendt, som man kun kjender af Omtale.)
kiperivfigâ, længes ret inderlig efter ham.
kipivâ, 1) skærer (ell. hugger ɔc.) af det i Længden; afkorter eller afstumper det ved at skære af det (1 Gang); — 2) billedlig om en Tale ell. en Gjerning ɔc.: lader den ophøre uden at komme til Ende med den; afbryder den; 3) omskærer ham. U. S. pass. (dog helst kun i første Betydning).
kipineĸarpoĸ, 1) er skaaret af; 2) er omskaaren.
kipissaĸ, skaaren af; det, hvoraf der er skaaret et Stykke i Længden.
kipaĸ, m. S. **kipâ**, det afskaarne Stykke; det, som er skaaret deraf. kipagssâ pilara, lad mig faae det Stykke, som skal skæres deraf.
kipako, en afskaaren Stump; enten: det afskaarne Stykke (forsaavidt det er Affald), eller: det, hvoraf der er skaaret, og som derved er blevet til en Stump.
kipakûvoĸ, er en afskaaren Stump (s. o.); ell. og: mangler et Stykke i Længden.
kipardluko, en Stump, som er affalden ved at skære af Noget (f. Ex. af et Bræt, som var for langt), og som betragtes som Affald.
kiparigpoĸ, s. er lige afskaaren (i en lige Linie og lige op og ned, eller og lige tværs paa Længderetningen); er vinkelret paa een Led (især paa den flade Side). kiparigsoĸ mîlilik, en Kvadratmiil.
kipungavoĸ, er skjævt afskaaren; er ikke vinkelret.
kiput, et Redskab til at skære et Stykke af i Længden med. Jvf. nedenfor kivdlût.
kipiuipoĸ, ts. 1) afskæres aldrig ell. er aldrig bleven afskaaren i Længden; 2) billedlig: vedbliver ell. vedvarer uafbrudt; ophører ikke. (Mere almindelig er dog i denne Betydning soraiuipoĸ, s. S.)
kivdlorpâ (anal. ĸuvdlorpâ), skærer af det i Længden flere Gange, og i Pl. **-rpai**, skærer af dem (et Stykke af hver i Længden). Htr. **kivdluivoĸ**, bl. A.: slaaer Græs; meier Korn.
kivdlût, en Lee; en Segl.
kivssarpâ (anal. ĸuvssarpâ, s. S.), klipper hans ell. dets Haar (et Menneskes ell. et Dyrs, ell. og et Skind, som er for tykhaaret). savautine kivssarpai, klipper sine Faar. Htr. **kivssaivoĸ**.
kivssalik, 3. En med klippede Haar.
kipoĸ s. kivivâ.
kiput s. kipivâ.
kîsa, omsider; endelig; langt om længe; tilsidst.
kîsame, 1) omsider dog; endelig dog

(efterat det havde været længe); 2) det tænkte jeg nok; det kunde man vente, at det vilde gaae saa.

kisaĸ s. kivivâ.

kise [Aleneched]. Bruges kun med subjective Suffixer som Pronomen (som tamaĸ og ilũngaĸ), saaledes:

kisime, han alene; **kisiat**, ham (den, hende &c.) alene; blot den; **kisivit**, Du ell. Dig alene; **kisima**, jeg eller mig alene; **kisimik**, de alene; **ki-sîsa**, dem alene; **kisivse**, I eller Eder alene; **kisivta** (og **kisivsa**), vi ell. os alene. una kisiat písavara, jeg skal blot have denne ene. kisivit tikiúpit? er Du alene kommen ɔ: er der ikke kommen Andre end Du? ki-sivta mikissumik umiaĸarpugut, vi alene have en lille Baad (alle de Andres ere større). Med App. forekommer det kun i 1ste og 2den Pers., og da efter den almindelige Regel, s. Ex. kisivnut, til mig alene; kisingne, hos Dig alene; kisivsínik, Eder alene eller med Eder alene &c. Dog er dette ikke hyppigt; s. kisiáne, tilsidst. — Af Nominalaffixer kan det navnlig tage -ssuaĸ, -nguaĸ og -dluínaĸ til sig, hvilke da føies ind imellem Stammen og Suffixet, s. Ex. kiserdluínarme, han ganske alene; ki-serssuarma, jeg Karl alene; kisíngu-arma, jeg Stakkel alene &c.

kisimîpoĸ, er alene; er ene.

kisíngorpoĸ, bliver alene; er ene tilbage.

kisíngorúpâ, lader ham blive alene (ved at gaae fra ham); sjeldnere: lader ham blive alene med sig ɔ: tager ham for sig i Enrum. U.S. d. S. s. det Forrige.

kisermâĸ, En, som er ene om Noget.

kisermauvoĸ, er ene om Noget.

kisermáupâ, er ene om det; gjør det alene, eller faaer det alene; — mindre almindelig og vel mindre correct i Pl. **kisermáupât**, de ere mange om ham, som er alene.

kiserdliorpoĸ, færdes i Ensomhed; har sit Væsen for sig alene (med eller mod sin Villie; s. aserdliorpoĸ).

***kiserdliorniaĸ**, en Eremit.

kisiáne (egentl. vel: i dens eller deres Aleneched ɔ: alene der &c. er Noget at bemærke &c.), en Indskrænkningspartikel, som almindeligst svarer til: 1) kun; dog kun; kun at —; 2) men; men derimod; men dog; men vel at mærke; men kun at —; men der er det ved Sagen, at —; og i en Eftersætning til -ngilaĸ ell. en anden Negation (især naar denne henviser til en Fremtid): 3) undtagen; medmindre. F. Ex. avdlamik ajorna-ĸaoĸ, kisiáne savingmik, det gaaer ikke paa anden Maade, undtagen med en Kniv. ugperisángilâ kisiáne takugu-niuk, han vil aldrig troe det, medmindre han seer det. kisiáne oĸásautit, men Du skal sige (det nytter ikke, hvad Du ellers gjør, naar Du ikke siger, hvad Du vil). kisiáne tamána pivara, (ikke det Andet,) men dette her mener jeg. kisiáne tusarumángilaĸ, men han vilde ikke høre (saa det Forventede ikke kunde blive til Noget). kisiáne ornísagalu-aramiuk orníngilâ, men der var den Omstændighed (som udelukker den paa det Modsatte byggede Forudsætning), at han skulde være gaaet til ham, men gik ikke. — Desuden bruges det til at udtrykke de andre Casus af kisime i alle Personer, saaledes: táussumúnga ki-siáne, kun til ham ɔ: til ham alene; uvavkut kisiáne, kun ved mig ɔ: ved mig alene; tássánga kisiáne tigusissá-sautit, Du skal kun tage af dette (ikke af Andet) ɔ: af dette alene.

kisiánile, men derimod; men (med stærkt Eftertryk).

kisiánime, men dog; men imidlertid; men det forstaaer sig, at —.

kisípai, tæller dem (een, to, tre &c.). Htr. **kisitsivoĸ**, 1) tæller; 2) regner (forsaavidt Regningen bestaaer i at tælle Noget sammen; men saasnart den gaaer videre, passer dette Ord ikke mere; s. nautsorssorpâ).

kisitsit, et Tal; et Ziffer.

kisigssáuput, de kunne tælles.

kisigssáungitdlat, de kunne ikke tælles; de ere utallige.

kisigssáungitsorssuit ell. **-tsor-pagssuit**, Pl. en talløs Hær; en utallig Skare.

kisíneritsut, Pl. utalte (paa Grund af Mængde); en utalt Mængde; umaadelig talrige.

kissagpoĸ, kissaĸ, kissarpoĸ &c. s. kiak.

kissigpoĸ, t. har ikke ret Mod paa at gjøre det, han har i Sinde (især at bede En om Noget), da det formodentlig vilde være spildt Umage, ell. da han tvivler om et heldigt Udfald.

kissigâ, har ikke Mod til at udtale sit Ønske ell. Andet for ham, da han frygter for Afslag ell. Skjældsord ell. anden Ubehagelighed istedet. Jvf. ĸigsigâ.

kit, m. S. **kitâ**, det, som ligger længere henimod Udkanten af det, som i Forhold dertil ansees som Legeme (modsat kange, s. S.); men bruges saagodtsom udelukkende om et Sted paa Jorden: den Egn, som ligger derfra (eller herfra; s. avangnaĸ, i Slutningen) længere henimod Landets Udkant (altsaa paa Vestkysten mod Vest eller Sydvest, paa Østkysten og i Labr. mod Øst). F. Ex. kiterput sikuerúpoĸ, der er ingen Iis mere paa Søen Vesten for os. kissarssûtip kitânut iliuk, læg det hen paa Vestsiden af Kakkelovnen. kitâ isortikiartorpoĸ, det tykner mere og mere til i Vest eller tilsøes (paa Himmelen). — Sjeldnere bruges det om det Yderste paa et af Legemets Lemmer ell. om den yderste Omkreds af Noget; s. nedenfor kitdleĸ og kitdliaĸut. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **kimut**, mod Vest; ud mod Søkanten.

kimukarpoĸ, gaaer ell. er gaaet mod Vest. Bruges ligesom kangimukarpoĸ, kujámukarpoĸ og avangnamukarpoĸ ofte om at begive sig til et bestemt Sted i Nærheden, som ligger i den Retning (f. Ex. ved Godthaab om at gaae til kangeĸ; ved Lichtenau om at gaae til Sydprøven, ꝛc.).

kiparpoĸ, flytter sig ud mod Vest ell. mod den aabne Sø; spec. flytter om Foraaret med Baad og Telt ud paa en af Udhavsøerne for Sommerfangstens Skyld.

kitâmiut, Pl. Havkystboerne (de, der boe paa de yderste Pladser, i Modsætning til de længere inde imellem Øerne ell. i Fjorden Boende).

kitdleĸ, 1) den vestligste af To eller Flere (af hvilkensomhelst Art); m. S. **kitdlia**, dens Vesten for Værende; især: en Ø, som ligger lige udenfor et Sted og uden nogen anden imellem, eller et Fjeld, som ligger nærmest Vesten for et andet Fjeld. Sjeldnere: 2) det Yderste paa et af Legemets Lemmer ell. overhovedet det Yderste af Noget. tikerup navguâ kitdleĸ, Pegefingerens yderste Led.

kitdlerâ, har den ell. det nærmest Vesten for sig.

kitdliaĸut, den yderste, smalle Kantning paa et Klædebon (uden om den brede Hovedkantning). — Ellers ogsaa sinâkut, s. S.

kitsigpoĸ, s. er (ligger, naaer) langt mod Vest eller langt ud mod den aabne Sø (et Sted; ell. ogsaa Folk paa Reise). Part. **kitsigsut**, Pl. er et almindeligt Navn paa Øgrupper, som ligge længere ud mod den aabne Sø end de andre.

[**kitik**, 3. en Spænderem. Bruges, saavidt vides, ikke mere. Deraf:]

kitigarpâ, 1) spænder Vandpelsens (ell. Halvpelsens) Rand om Kajakringen (hvortil en Rem er indsyet i Vandpelsens Rand); 2) spænder Skindet paa en Tromme (med Remmen dertil). U. S. 1) pasf.; 2) refl.: spænder for sig ɔ: spænder sin Vandpels fast om Kajakringen.

kitigarneĸ, 3. m. S. **-nera**, bruges i nogle Egne om: Spænderemmen paa en Tromme.

kitigaut, m. S. **-tâ**, det, som er spændt over dens Aabning; spec. en Halvpels, som er spændt over Kajakkens Aabning og bundet sammen foroven (naar man vil føre Kajakken paa Slæb).

kitdlavâĸ, helst i Pl. **kitdlavât**, 1) Udskæring, som gaaer ind og ud om Kanten ell. Randen af Noget; 2) Fingrenes Mellemrum; 3) en takket Fjeldkam. (Forekommer som Navn paa flere Fjelde).

kitdlavârpâ, udskærer det i Randen; skærer Kanten ud i ind- og udgaaende Buer. U. S. pasf.

kitdlavârtoĸ og **kitdlavârtôĸ**, udskaaret i Kanten.

kitserpâ s. kivivâ.

kîvâ (synes sammentrukken af kigivâ), 1) bider den ell. det; 2) klemmer sammen om det (Isen om Baaden); 3) overhovedet: klemmer paa Noget med to modstaaende Kanter eller Sider (saa at der intet Spillerum er). I den sidste, almindelige Betydning bruges dog Or-

det ikke saa ofte som i de to første, mere specielle. U. S. recipr. 1) i Sg. **kîvoĸ**, bider eller klemmer sine Tænder mod hverandre; ell. og: klemmer imod sit Modstaaende (f. Ex. Døren imod Stolpen, ell. en Isflage imod Stranden ꝛc.); 2) i Pl. **kîput**, de klemme sammen mod hinanden (f. Ex. flere Isstykker eller Kanterne af Saugsnittet i et Bræt ꝛc.). Htr. **kîsivoĸ**, bider; sætter Tænderne i Noget; spec. bider paa Krogen (en Fisk).

kîsipâ, 1) af kîvâ: lader ham ell. det bides ell. blive bidt (af Nogen ell. Noget; -mut); 2) af kîput (recipr.): **kî-sipai**, lader dem klemme imod hinanden (f. Ex. Kanterne af en Sammenføining, som gaber; eller to Stykker Smørrebrød, som man lægger med Smørsiderne paa hinanden, o. a. M.).

kiggípâ, faaer det i Klemme; klemmer sammen og faaer det imellem sig (kîvoĸ ell. kîput avdla kiggitdlugo). agssáka matup kiggípai, Døren klemte mine Fingre ell. fik dem i Klemme (idet den klemte til). Htr. **kigíssivoĸ**, pasſ. Part. **kiggíssaĸ** og **kiggi-saĸ**.

kiggisipâ, lader det blive klemt imellem Noget (-mut; enten med sin Villie, f. Ex. ved at sætte det, man vil forarbeide, fast i en Sprække ell. i en Skruestik ꝛc., saa det holdes fast deraf; eller imod sin Villie, f. Ex. naar man faaer et Lem eller sine Klæder i Klemme). — agssáka matumut kiggisikavkit, (det er) fordi jeg fik mine Fingre klemt i Døren.

kiggeĸ, 1. og **kîneĸ**, 3. et bidt Saar. ípernat kiggê, Myggestik.

kîsorpoĸ, er bidsk; har for Skik at ville bide. (nerssutit) kîsortut, Rovdyr.

kigut, 1) en Tand; 2) paormap ki-gutâ, Kjernen ell. Stenen i Bær eller Træfrugt; 3) ĸutdliup (eller iperĸap) kigutâ, en Tande af forkullet Væge i Flammen af en Lampe.

kigutilik, 3. som har Tænder; spec. 1) en Søulv eller Søkat (ellers ogsaa ĸêraĸ, f. S.); 2) (helst kigutiligssuaĸ) en Pothval; Kaskelot.

kigusivoĸ og **kigutitârpoĸ**, faaer Tænder (et Barn).

kigutaussaĸ, en Tand paa en Saug ell. i en Kam.

kigutaernaĸ (hvoraf man faaer stumpe Tænder), et Blaabær.

kiggaĸ, et forholdsviis dybt og snevert Pas over en Fjeldryg (hvor Fjeldenes Sider ligesom true med at klemme sammen).

kiggiaĸ, 2. en Bæver (Labr.).

kigípoĸ (aua), t. Blodet stilles eller hører op at løbe. (Bruges sjelden).

kingmarpâ og **kingmaligpâ**, tygger det mellem Tænderne, for at faae det mygt (Skind; en Rem og Lignende).

kingmeĸut og **-rĸut**, en smal Strimmel hvidt (ell. farvet) Skind, som, lagt dobbelt, er syet ind i Sømmen nedad paa en Støvle. S. pússarut.

kingmeĸuserpâ, syer en saadan Strimmel paa den (Støvlen).

kingmernaĸ (hvoraf man bider Tænderne sammen), et Tyltebær.

kingmiarpoĸ, t. holder ell. bærer Noget imellem Tænderne. — — — — M. S. det —.

kingmiaĸ, 2. m. S. **kingmiâ**, 1) det, han holder imellem Tænderne; 2) spec. a) det Stykke Been, hvori Drillen løber (paa grønlandsk Maade), og som holdes imellem Tænderne, (dette ofte uden Suff.); b) et Bidsel.

kingmisserpâ, giver ham eller den Noget imellem Tænderne; bl. A. spec.: giver den Bidsel paa (Hesten).

kiverpâ, htr. **kivîvoĸ**, ell. vel almindeligst **kivfiarpâ**, htr. **kivfi-aivoĸ**, pakker eller stopper det ganske fuldt (en Pose eller et andet Rum, med tørre Ting (-mik), f. Ex. en angmag-ssat-Pose ell. et Høloft); stopper i alle Smaarum, saa at hele Rummet bliver fuldstændig udfyldt. Spec. udstopper Skindet af et Dyr ell. en Fugl.

kivfiûpâ, stopper det ind i Noget (-mut); stopper fuldt med det.

kivfaĸ, en Tjener ell. Tjenerinde; En, som staaer i Tjenesteforhold til en Anden (hvadenten han er Kammerherre ell. Slave, og uden Hensyn til Tjenesteforholdets Varighed). Spec. 1) en Arbeidsmand ved Colonierne; 2) en Matros.

kivfauvoĸ, er Tjener; staaer i Tjenesteforhold. (Bruges om hvilketsomhelst Tjenesteforhold og saavel i legemlig som i aandelig Forstand).
kivfáungilaĸ, staaer ikke i noget Tjenesteforhold; er fri; er sin egen Herre.
kivfaujungnaersipâ, lader ham ophøre med at staae i Tjenesteforhold; gjør ham fri.
kivfarâ, har ham (ell. hende) til Tjener; enten: 1) har ham i fast Tjeneste; eller: 2) har ham til Tjener i en særlig Gjerning; og da især: sender ham for sig i sit Ærende (ligemeget, om den Sendte f. Ex. er Ens Barn, ell. hvem det ellers er). kivfarânga (han har mig til Tjener) er det almindelige Udtryk for: jeg kommer i hans Ærende.
kivfartorpoĸ, gjør Tjeneste for En (-mut); er for Tiden i Ens Tjeneste; især: 1) gaaer Bud eller Ærende for En; 2) arbeider i Dagløn; 3) yder Haandsrækning; er med ved Arbeidet og tager fat, hvor den Anden forlanger det; 4) forretter en Gjerning ikke for sig selv, men i en Andens Tarv eller Interesse (som f. Ex. Præsten i Menighedens).
kivfartortigâ, har ham til at gjøre Tjeneste for sig; har ham i Dagløn &c.
kivfartorfigâ, gjør Tjeneste &c. for ham; tjener ham (s. d. F.).
kivfartũpâ, omtr. d. S. s. det Forrige, dog især i den under kivfartorpoĸ sidst anførte Betydning: gjør sin Gjerning med Hensyn til en Anden; bl. A. ogsaa: gjør sin Tjenestegjerning (sin Skyldighed, sin Pligt), saaledes som den Anden forlanger det eller til hans Behag eller Gavn &c. (At gjøre Noget i Ens Interesse, ogsaa udenfor et udtrykkeligt Tjenesteforhold, udtrykkes saaledes bedre ved dette Ord end ved det foregaaende). Gûte kivfartûtdlugo, at tjene Gud.
kivfartût, m. S. **-tûtâ**, 1), det, hvorfor han tjener; den Løn, han faaer for sin Tjeneste, ell. egentl. for hvilken han er traadt i sit Tjenesteforhold; 2) det, hvormed han tjener; det Arbeide, han gjør i en Andens Tjeneste; bl. A. ogsaa: hans Embede (forsaavidt dette bestaaer i en Gjerning til Andres Tarv ell. i et Paalæg fra Embedsgiveren).
kivfartûtigâ, 1) tjener for det (for at erholde det i Løn); 2) tjener dermed (med sin Gjerning).
kivigpâ og **kivípâ**, løfter det op fra Jorden (eller et lavt Sted), saa at det ikke støttes af Noget forneden (jvf. áker--pâ). Pass. Part. helst **kivitaĸ**; htr. **kivitsivoĸ** (af kivípâ).
kivigtipâ, 1) lader det løftes; 2) spec. nuia kivigtipâ, den (Luften eller Vinden eller og den Unævnte, s. sila Nr. 5) har løftet eller ladet løfte Skydækket ɔ: Skydækket er løftet (nemlig fra Horizonten, saa det er klart under det).
kivssumiarpâ og Prov. **kivgumi--arpâ** (dette sidste egentl. en labradorsk Form), holder det længe løftet; især: holder eller bærer det paa Armene (f. Ex. et Barn).
kivfagtaĸ, Noget, som der skal Kræfter til at løfte.
kivfagtarpâ, løfter ell. letter det lidt efter lidt eller lidt ad Gangen (noget Tungt, som man ikke formaaer at løfte i eet Tag).
kivivâ, sænker det (ned under Vandet). Mest u. S. pass. **kivivoĸ**, er sunken. Undertiden billedlig: er glemt og tilgivet (en Forseelse). kivisimagile, lad det være sunket ɔ: glemt.
kivisípâ, lader det synke ɔ: sænker det.
kivissivâ, faaer eller har faaet det sænket (imod sin Villie) ɔ: det synker eller sank for ham. savine kivissivâ, hans Kniv sank for ham.
kipoĸ, t. synker tillige med Andet. Mest i Pl. om Smaating, der synke med hverandre, og navnlig om det, som gjør Drikkevandet uklart. S. d. F.
kisaĸ, 2. et Anker, eller hvad der bruges som Anker (f. Ex. en Steen istedetfor Anker).
kisarpoĸ, ankrer; kaster Anker. — — M. S. lægger det for Anker (Fartøiet).
kisarfik, en Ankerplads; især: en Rhed.
kitserpâ (imeĸ eller isornera) eller i Pl. **kitserpai** (sorujue), lader det bundfælde sig.
kitsípoĸ, t. er sunken heelt tilbunds; er ved Bunden eller ligger paa Bunden (en Fiskekrog; et Anker &c.).
kitsugpoĸ, vil slet ikke flyde; synker øieblikkelig, naar man slipper det.

kivingavoĸ (egentl.: er i sunken Tilstand), gaaer med Buxerne om Hælene.
kinikut (Pl. af -ko) og **kinganerit** (Pl. af -neĸ, 3.), Bundfald; det, som har samlet sig paa Bunden ved rolig Henstaaen. Kan bl. A. bruges om den Værme, som falder tilbunds.
kivkarpâ, gnaver det (et Kjødbeen; eller ogsaa Andet, hvis der var Andet at gnave); gnaver det Spiselige af det (med Tænderne; ell. ogsaa med en Kniv istedetfor med Tænderne). Htr. **kivkai-voĸ.** (nerssutit) kivkaissut, Gnaverne.
kivdliaĸ s. d. F.
kivdligpâ, 1) fik sit Vaaben i det; saarede det tilgavns (det efterstræbte Dyr); eller: faaer fat paa det med sit Værktøi (det, man vil bearbeide); 2) Vaabnet ell. Værktøiet bider paa det, som det skal; gjør sin Virkning paa det; 3) i overført Betydning: han (med sit Ord) ell. det (Ordet, Medicinen) gjør sin Virkning eller gjør Indtryk paa ham; udretter Noget hos ham (f. Ex. faaer det, han bad ham om, eller overbeviser ham, eller rører hans Samvittighed &c.). Jvf. itigarpâ.
kivdligssauvoĸ, 1) kan trænges ind i ell. kan angribes med et Værktøi eller Vaaben; kan paavirkes af Skarpt; 2) kan paavirkes af Ord ell. Tiltale (Forestillinger, Bønner &c.).
kivdligssáungilaĸ, 1) angribes ikke af noget Værktøi ell. Vaaben; er meget haard eller fast; 2) paavirkes ikke af nogen Tiltale; er af et haardt Gemyt; er haardhjertet; er ubønhørlig &c.
kivdlingnarpoĸ (af kivdligpoĸ i passiv Betydning; s. kingarkúnarpoĸ Nr. 2.), man angribes deraf; det gjør Virkning ell. Indtryk paa En (-mut); er indtrængende ell. kraftig (Ord, Lægemiddel og Lignende). oĸautsit kiv-dlingnartut, indtrængende Ord.
kivdliaĸ, en haard, graaagtig Steen (jaspisagtig Kiselskifer?), som tidligere blev forarbeidet til Knive og Pilespidser &c. S. angmâĸ.
kivdlorpâ s. kipivâ.
kristumio, en Christen. Udtales, da k og r ikke kunne følge umiddelbart paa hinanden, i Regelen med et kort a imellem dem: karistumio (og ligesaa Navnet Kristuse); men den fulde Skrivemaade kan her undlades ligesom i untrite, hvor ligeledes et svagt a maa indskydes imellem t og r. Jvf. ogsaa sîlve. — **kristumiut**, de Christne; Christenheden. **kristumiutut**, som en Christen ell. som Christne; paa christelig Viis.
kuáneĸ, en Kvanne; Angelica. (I Labr. en spiselig Tangart).
kuániliarpoĸ, er ude for at samle Kvanner.
kûerpâ og kûgpoĸ s. kûk.
kugsak ell. almindeligst **kugsagtaĸ**, en lille Fugl af Vipstjertslægten: Steendolp; Steenskvete.
kugsagâ (Prov. kugssagâ; og saaledes ogsaa de Følgende), synes, at der er for lidt tilbage af det, og er derfor paaholden paa det (pine nungulersoĸ er-dligilerpâ); vil ikke længer give saa meget ud af det som før. Som Htr. bruges i denne Betydning det Følgende.
kugsagpoĸ, **kugsagugpoĸ** og **kugsagusugpoĸ**, er paaholden paa den Levning, der er tilbage; sparer paa Resten.
kugsagungnartoĸ, en Levning, som man gjerne vilde beholde eller synes ikke gjerne maatte blive stort mindre (nungulermat erdlingnarsissoĸ).
kugsugpâ, 1) forkorter det ell. gjør det mindre ved at trække Enderne ell. Siderne sammen (f. Ex. et Klædningsstykke, som er for vidt). U. S. forkorter sig (ved at sætte Hagen ned i Hættekraven). 2) forhexer ham (inúnigssâ kumartitdlugo?). Jvf. kûpâ, kugsugpoĸ og kumartipâ.
kugssarpoĸ, kugssiaĸ, kugssineĸ, kui-mavoĸ, kuivâ &c. s. kûk.
[**kuingingêĸ**, et Sviin. (Saal. i Labr.). Betydningen er her ubekjendt og synes allerede at have været det i det mindste for 100 Aar siden (s. pûluke); men Ordet forekommer som Navn paa et Fjeld (ved nanortalik), hvis Top har en umiskjendelig Lighed med en opstaaende Svinetryne.]
kujak, 2. m. S. **kujâ**, den nedre Deel af Rygraden (imellem Ribbenene og Halebenet); Krydset; Lænden.
kujagpâ, ligger hos et Fruentimmer; beligger hende.

kujangmigpâ, bærer det over Læn-derne.
kujâk, m.S. **kujâ**, det, som i sin Anvendelse svarer til Krydset ɔ: 1) Stræk-kesenerne bag paa en grønlandsk Bue (som holde den stiv); 2) Snoren paa en Buesaug (hvormed den strammes); 3) Kjølen i et Fartøi.
(pilagtût) **kujâlik**, 3. en Buesaug.
kujapigak, 2. en Rynghvirvel (hvorfra Ribbenene udgaae).
kujapigaussserpâ (merssugak), — egentl.: forsyner det med Rynghvirvellig-nelser ɔ: syer det med knyttede Sting (som man syer Knaphuller, hvilket navnlig anvendes ved en Øgning paa en Fangerem).
kutsagpok, faaer Lænden af et Dyr til sin Deel.
kutsinek, 3. en Lændehvirvel.
kûtsek, Hofteskaalen.
kûtsîârpok, 1) glider paa Isen med en Hofteskaal af en Sælhund under hver Fod (Børn, for Morskab); og deraf: 2) løber paa Skøiter.
kûtsîautit, Pl. Skøiter. (Af Nogle siges istedetfor dette og det Forrige i anden Betydning: sukûtsîautit og sukût--sîârpok, hvilket er en Sammenblanding af den grønlandske Benævnelse med den danske).
kujat, m.S. **kujatâ**, dens ell. dets (Stedets, Landets, Verdens) Syd; dens sydlige Deel ell. Egnen Sønden for den; neml.: 1) den Side, man har til Venstre, naar man staaer vendt mod den aabne Sø (altsaa paa Vestkysten Syd, og paa Østkysten Nord; jvf. avangnak af ava); 2) det virkelige Syd. Ligesom Tilfældet er med ava, ere ogsaa her begge Betydninger forenede i alle deraf dannede Ord. I Brugen er det aldeles analog avangnak. kujatânit ornig--tariakarpok, man skal nærme sig den fra dens Syd ɔ: sydfra. kujatâ na--sikiartoratdlauk, gaa engang op (paa Bakken eller tilfjelds) og se, hvorledes det seer ud sydefter.
kujâmukarpok, gaaer ell. er gaaet mod Syd. S. kimukarpok af kit.
kujatâmiut, Pl. de, som boe sydpaa; Sydlændingerne.
kujatdlek og **kujalek** (den sidste Form fortrinsviis med Suffixer), den sydligste af To eller Flere. M.S. i Regelen: den, som er nærmest derved mod Syd (jvf. kangilek og kitdlek). angissorssûp kujalê, Øerne nærmest Syd for (Øen) angissorssuak. Derimod: kujatdlersât, den sydligste af dem (Flere i Rad).
kujalerâ, har det ell. den nærmest Sønden for sig.
kujarpasigpok, er (ligger, befinder sig ꝛc.) langt mod Syd.
kujavarpok (anal. avangnarparpok og kiparpok), flytter sig mod Syd; kommer ell. er kommen længere sydpaa. kujavarssuarpunga pâmiunut, det Længste, jeg har været eller er kommen mod Syd, er til Frederikshaab.
kûk (den egentlige Grundform synes at være **kuk**), rindende Vand; et Vandløb (i den største Almindelighed); især et Vandløb paa Jordens Overflade; en Elv; en Bæk; en Aa; en Flod. — Elvens eller Flodens relative Størrelse betegnes i fornødent Fald ved passende Affixer, saasom: **kûngnak, kûg--ssuak, kûgaitsiak, kûgssuâ--ngnak** &c., og forekomme saadanne Dannelser ofte som Navne paa Elve.
kugssiak, et ved Kunst anlagt Vandløb: en Rende; en Vandledning; en Kanal.
kugssiorpok, anlægger en Vandledning ꝛc. M.S. — paa det (Stedet) ell. for det (Vandet).
kugssinek, 3. en udtørret Elv ɔ: et Elvleie, som har en Elv i Begyndelsen af Sommeren, naar Sneen tøer, men udtørrer siden.
kûgpok, flyder eller strømmer nedad; rinder hen ad Noget i en uafbrudt Strøm (Vand ell. andet Flydende).
kûgtorssûvok, strømmer stærkt (Elven ell. Vandet ꝛc.); løber i en mægtig Strøm.
kûgârpok, strømmer langsomt og roligt (en dyb Elv eller Flod igjennem fladt Land).
kûerpâ (kûk), htr. **kûersivok**, lader Elven falde tør for Ørreden ved et Dige (ekaluk kûeratdlugo).
kûerússartak (sc. ekaluk), en paa denne Maade fanget Ørred.

kugssarpoĸ, 1) sænkes i den forreste Ende (eller det, som ansees som den forreste Ende), saa at Vandet, hvis der var noget paa eller i det, vilde løbe ned ad eller ud af det; 2) om et Menneske: faaer Hovedet nedad (enten ved at bøie sig dybt ned, eller ved at hænge i Fødderne, ell. ved at lægge sig med Hovedet lavere end Fødderne, ell. paa hvilkensomhelst Maade).

kugssartipâ, sænker det i den forreste Ende (ud over den horizontale Retning); stiller eller holder den paa Hæld (f. Ex. en Pose ell. et Kar, for at faae Indholdet ud).

kugssangavoĸ, 1) er sænket i den forreste Ende; er hældende; er skraa nedad (en Fjeldside; en Bakke; en Pose ꝛc.); 2) har Hovedet nedad (et Menneske).

kugssugaĸ, 2. en særskilt, kort Rem, som forbinder Fangeblæren med den egentlige Harpunrem. (Hvorfor den er benævnt saaledes, vides ikke; da Mellemledet kugssorpâ ell. kugssugpâ og dets Betydning er ubekjendt; maaskee fordi den paa Kajakken ligger nedad fra Kajakstolen).

kuivâ, 1) hælder det ud (Indholdet; hvadenten det er flydende eller tørt); 2) hælder Vand eller andet Flydende paa det; bl. A. skjænker i det; 3) døber ham. Htr. **kuissivoĸ**.

kuerarpâ (ell. Pl. -rpai), 1) hælder det ud, det ene efter det andet, saa det tilsidst altsammen kommer ud; 2) hælder Vand ꝛc. paa det hist og her ell. gjentagne Gange.

kueraivfik, Noget, hvori der oftere hældes Noget; et Kar ell. Fad til Brug leilighedsviis. (S. igssoraivfik).

(**kuipâ**, egentl. vel: hælder i ell. paa det, eller hælder det fuldt af en anden Beholder; men bruges neppe uden htr.: **kuitsivoĸ**, hælder Noget i en Form; støber; men selv dette er ikke almindeligt).

kuitsivik, en Form, hvori Noget støbes; spec. en Kugleform (til en Riffel).

kuisipâ, lader ham døbe eller blive døbt. U. S. lader sig døbe, eller og: har ladet sig døbe; er døbt.

kuisitugssaĸ, En, som skal døbes; en Daabscandidat.

kuisimavoĸ, er døbt. kuisimassut, de Døbte; de Christne. kuisimángitsut, de Udøbte (navnl. Hedninger).

kuisimássusek, 2. m. S. **-ssusia**, hans Væren døbt eller det, at han er døbt; Daaben, som han har modtaget som sin nuværende Eiendom ell. Egenskab (jvf. iluarssuseĸ).

kuisineĸ, 3. Daaben; 1) det, at døbes eller blive døbt; Daabsgjerning; Daabsacten. M. S. **-nera**, det, at han blev døbt ɔ: den (af en Anden) paa ham fuldbyrdede Daabsgjerning. — — — U. S. 2) Daabens Sacramente.

kuisivfik, Døbetid eller -Sted. — — M. S. **-vfia**, Tiden ell. Stedet, hvor han lod sig døbe eller blev døbt. — U. S. spec. en Døbefont.

kuissut, det, hvormed ell. hvorved der døbes; 1) Døbevandet; 2) almindeligst: Døbenavnet. kuissutâ ĸanoĸ-ípa? hvad er hans Døbenavn?

kuimavoĸ, har Fald til Siderne eller til en af Siderne, saa at Vand ikke kan blive staaende paa det; er ikke vandret paa Overfladen, men skraa eller hvælvet (f. Ex. et hvælvet Laag paa en Kuffert, eller et skraat Tag ꝛc.).

kûkôriarssuaĸ, en Krokodil.

kûngavoĸ, 1) er bøiet med den forreste Ende indad eller imod det Andet, som det ellers skulde gaae lige med (f. Ex. Benene paa En, som er hjulbenet); og naar der ikke er Andet: 2) bøiet eller krum tilvenstre (en Streg; et Saugsnit ꝛc.). Jvf. til dette og de Følgende sarpingavoĸ og de dertil Hørende; og angaaende Tankeforbindelsen mellem indad og tilvenstre s. ilungmut.

kûngassôrpoĸ, 1) kom til at gaae skjævt til den venstre Side (Stregen, Snittet, Kastepilen ꝛc.); eller 2) han (Manden) kom til at faae den (Pilen ꝛc.) skjævt tilvenstre (mod sin Villie), eller den gik skjævt tilvenstre for ham. kûngassôrdlunga angussagssaraluara uniorpara, jeg forfeilede den Sælhund, som jeg ellers vilde have fanget, ved at Harpunen gik skjævt tilvenstre for mig.

kûsugpoĸ, vil altid gaae skjævt tilvenstre (et Kastevaaben ell. Skydegevær).

kûsugâ, har den (Pilen ꝛc.) til altid-skjævt-tilvenstre-gaae-villende ɔ: den vil

altid gaae skjævt tilvenstre for ham. unâra kûsugâra, min Harpun vil stedse gaae skjævt tilvenstre for mig.
kúkak, Kjød eller Fisk, som bliver siddende imellem Tænderne.
kúkarpok, faaer Noget imellem Tænderne.
kúkarnak eller **-rnâk**, tørret Sælhundeblod (som har en særlig Tilbøielighed til at blive siddende imellem Tænderne).
kúkaiarpok, stanger sine Tænder; ell. m. S. **-rpai**, stanger dem (Tænderne).
kúkaiaut, en Tandstikker.
kúkârtorpâ (aulisagak), htr. **-rtuivok**, fisker fra Stranden med en Snøre uden Krog, blot med Mading paa. (Jvf. natdlugpok).
kúkârtût, en saadan Snøre.
kúkilivok, Prov. piller sine Tænder, stanger dem.
kúkilit, 1) Prov. en Tandstikker (s. ovenfor kúkaiaut); 2) Prov. en Knappenaal (s. káporkut); 3) en Klemme til ophængt Vask. Mærkeligt nok er denne Benævnelse paa en Knappenaal almindelig i Brug der, hvor den nærmeste Stamme dertil (kúkilivok) ikke kjendes; og omvendt, hvor denne Stamme kjendes, kaldes en Knappenaal ikke saaledes, men káporkut.
kukik, en Negl (paa et Menneske, og det Tilsvarende paa et Dyr): en Klo; en Hov; en Klov.
kukilik, 3. (som har Kløer), spec. en Pighai (med nogle skarpe Pigge paa Ryggen).
kukiussak (Noget, som ligner en Klo), et Krudthorn.
kukigfâjôk, et Landdyr (Rovdyr), hvis Spor efter Sigende oftere sees inde i Landet i Rensdyregnene, hvor man ogsaa enkelte Gange vil have seet selve Dyret; efter Beskrivelsen sandsynligviis: Jerven. (Navnet har den deraf, at Kløernes Indtryk sees i Sporene, ligesom hos Bjørnen).
kúkilagpâ og **-gtorpâ**, river eller kradser paa det med Neglene (sjeldnere: med noget Lignende; s. n. kúkilagutilik), saa det giver Lyd. Htr. (af den sidste Form) **kúkilagtuivok** eller og **kúkilagtorpok**, spec. spiller paa et Strængeinstrument med Neglene (eller Fingrene nærmest ved Neglene), som f. Ex. paa en Harpe ell. Guitar.
kúkilagtoriak ell. **-gtariak**, 2. et Strængeinstrument, som spilles med Neglene; en Harpe; en Guitar; en Luth.
kúkilagutilik, et Strængeinstrument, som spilles istedetfor med Neglene med en dertil indrettet Pind (kúkilagut, = Plekter).
kûkôriarssuak s. kûk.
kukugpâ, kommer det saa nær med Ild eller Lys, at der gaaer Ild deri; 1) brænder ham eller det ved Uforsigtighed; 2) stikker Ild paa det, som der skal gaae Ild i; gjør Ild paa Ildstedet (Skorstenen, Kakkelovnen ꝛc.). — — U. S. pass.
kukûtigssak og **kukorkautigssak**, Noget at gjøre Ild paa med; Optændelsesmateriale; spec. grovt Mos (manek) ell. en Stump Tørv, som er dyppet i Tran til at tænde med.
kûkujuk, Prov. en Ung (Menneske, Fugl ꝛc.); især: 1) en ung Edderfugl; 2) en ung Snegl eller overhovedet en Snegl (som af Børn tiltales med dette Navn, naar den skal komme ud af sit Huus og vise sine Horn).
kúkukôk, Prov. en Høne. S. tingmiaut.
kúkuvok, forseer sig i sit Arbeide ell. sin Gjerning; tager feil eller gjør feil; gjør Noget urigtigt. M. S. — det —.
kúkussak, det, som er gjort feil (i Alm.); især: et Arbeide, som er gjort forkeert ell. er forsuslet, eller et feilagtig dannet Ord og Lignende.
kúkunek, 3. en Følge af, at Noget er gjort feilagtigt; en Feil i Noget; især: en Trykfeil ell. Orthographifeil og Lignende.
kúkutôk, En, som meget ofte gjør sit Arbeide galt; en Fusker.
kulavak, en fuldvoxen Hun af Rensdyr; en Rensko.
kûlte, Guld.
kûltiuvok, er Guld eller af Guld. agssangmio kûltiussok, en Guldfingerring.
kuluipok, ts. holder Hævd over sine Ting eller sine Eiendele; holder dem rene og ordentlige; er proper, ordentlig, paapasselig. (Modsat pikatauvok).

kumak, et Snyltedyr, som holder sig til Overfladen (ikke en Indvoldsorm; s. kumâk og kuartak); 1) u.S. spec.: en Luus (som i disse Egne er Menneskets Snyltedyr fremfor andre); 2) m.S. og det beboede Dyrs Navn (âtâp kumâ, ùvkap kumâ &c): en Snyltekrebs ell. hvilketsomhelst andet Snyltedyr, der lever paa et andet Dyr; 3) et Snyltedyr paa en Plante (som Bladluus og Lignende). kumak tingissartok, en Loppe. kissûp kumâ, en Træorm.

kumagpât, de (Lusene) lusæde ham eller have lusædt ham. Bruges foruden i de to Følgende hovedsagelig kun u.S. pass.: **kumagpok**, lusædes ɔ: er fuld af Luus (saa han bukker under for dem). Jvf. kingugpât af kinguk.

kumagak, 2. en Lusædt; En, som er tilintetgjort af Luus (enten saaledes, at han er ganske elendig deraf og ikke duer til Noget, eller og saaledes, at han er død deraf).

kumagauvok, er tilintetgjort af Luus; (s. d. Foreg.); kumagauvdlune tokuvok, er død af Lusesyge.

kumagsiorpok, søger efter Luus; søger at fange Lusene (især i Klæderne).

kumangerpâ, lysker ham; og — — u.S. — sig; fanger Lusene paa Kroppen eller i Haarene; kæmmer Luus af sig ɔc.

kumangiutit, Pl. en Tættekam.

kumigpâ, klöer ham. U.S. — sig.

kúmivât (anal. kumagpât, s. o.), Træormene have ormædt det (Træet). — U.S. pass.: er ormædt ell. ormstukket.

kúminek, 3. en Ormegang i Træ.

kúminertôk (sc. kissuk), et Stykke Træ, som er heelt igjennem ormstukket ell. fuldt af Ormegange.

kunigpâ, egentl.: kommer den ganske nær med Munden og Næsen; 1) kysser ham; 2) lugter til det. I sidste Betydning dog ofte **kuniorarpâ**. — U.S. Pl. **kunigput**, de kysses; kysse hinanden ell. hverandre.

kunigsorpâ, kysser ham flere Gange.

kunik, et Kys.

kûngavok og kûngassôrpok s. kûk.

kúnge, en Konge; en Regent (ligemeget, hvorledes han ellers særligt tituleres: Konge eller Sultan eller hvad ellers). M.S. **kúngia**, dets (Landets) —, eller **kúngiat**, deres (Nationens) Konge ɔc.

kúngigssak, den, som skal være Konge ɔc.; en Thronarving; Kronprinds.

kúngip tugdlia, en Minister. Om de enkelte Ministerembeder s. misigssui-ssok.

kûpêk, et Kobeen; et Brækjern med Klo. S. sigdlak.

kusek, 2. Dryp. Bruges kun i Abl. (og endda ikke almindelig), f. Ex. kut-simit aserorpok, af Dryp er det fordærvet ɔ: det har dryppet saa meget ell. saa længe paa det, at det er bleven fordærvet.

kuserpok, s. det drypper (Huset, Teltet ɔc. indeni); eller det drypper hos ham (Beboeren). S. d. F.

kusersorssûvok, det drypper meget stærkt. mána kusersorssûvok, her drypper det stærkt (egentl.: dette Sted drypper stærkt). kusersorssûvugut, det drypper meget stærkt hos os.

kuserfigâ, det drypper paa ham eller paa det.

kusernek, 3. 1) Dryp; det, at det drypper. kusernermit siningilagut, vi have ikke sovet for Dryp ɔ: fordi det uafladelig dryppede ned paa os. 2) i Pl. **-rnerit**, Draaberne, som dryppe ned.

kusersipâ, 1) lader det dryppe (i Huset ɔc., f. Ex. ved at have trukket Skindet tilside, som skulde tage af for Vandet); 2) lader det falde draabeviis.

kusersitagssak, Noget, som man skal lade falde draabeviis; spec. Medicin, som skal tages i Draaber.

kuseriarpok, det drypper i en enkelt Draabe; der faldt en Draabe.

kuseriarnek, 3. en (enkelt) Draabe.

kusugak, 2. en størknet Draabemasse ɔ: 1) en Istap; 2) en Begtap (som hænger ned fra et tjæret Huus); 3) *kusugak ujarak, en Drypsteenstap.

kusugaussak, en Kandistap (krystalliseret paa en Traad).

kusugkersornek, 3. helst i Pl. **-rnerit**, bruges i en Deel af Landet om: en Begtap (og da kusugak udelukkende om en Istap).

kute, en Draabe, og **kuterpok**, det drypper; bruges af Nogle, men kjendes ikke almindelig.
kutûlavok, drypper meget stærkt, saa at Draaberne af og til løbe i en lille, uafbrudt Strøm. (D. S. s. kordlûlavok, men Sagen betragtet fra den modsatte Side).
kûsugpok og kûsugâ s. kûk.
kussagâ, synes vel om det; kan godt lide det; holder af det (en Ting; gider nok eie en af det Slags &c.); især: holder af dets Udseende ell. finder det smukt af Udseende (Noget, som er net eller fiint eller af ædle Former &c.; modsat plump eller klodset).
kussanarpok, 1) man finder det smukt af Udseende; 2) det er smukt at see paa eller indtagende ved sine ædle Former &c. nerssut kussanartok, et smukt eller stadseligt Dyr. isúngat tingmisitdlugit kussanatdlâraut, Struntjagerne pleie at tage sig særdeles godt ud i Flugten.
kussanartuliorpok, gjør Noget —, og **-tuliarâ** ell. **kussanarsarpâ**, gjør det saaledes, at det faaer et smukt eller net Udseende; giver det en net Form. kussanartuliornek naluvok, han forstaaer ikke at give sit Arbeide en net Form; alt det, han gjør, er plumpt eller klodset.
kussagsarpok, pynter sig; giver sig et pynteligt Udseende.
kutagpok, lasler; taler utydelig; kan ikke udtale Gutturalerne eller bruger ingen anden Vocal end a &c. (som Børn gjøre, naar de begynde at tale, og Nogle deres hele Levetid igjennem).
kutáipok, ts. taler reent og tydelig.
kute, kuterpok, kutûlavok s. kusek.
kûtsek, kûtsîârpok, kutsinek s. kujak.
kutsiorpok, beder En —, og **-rfigâ**, beder ham om at hjælpe sig med Noget, man er i Forlegenhed for. kutsiorfi-giniaraluarpavkit, jeg vilde gjerne bede Dig om at hjælpe mig i min Forlegenhed med det, jeg savner (men jeg veed ikke, om Du vil ell. kan).
kutsuk, 1) Harpix (det almindelige, af Naaletræer); 2) hvad der paa samme Maade udsondrer sig i andre Træer: Gummi, Campher og lignende Producter.
***kutsûssiak**, Vox.
kuvdlok, 1) Tommelfingeren; 2) den tilsvarende Taa paa et Dyr, hvor en saadan findes; 3) Bagtaaen paa en Fugl.

m.

ma [det her (anal. ta, s. S.); og med Tilføielse af det a, hvorved Localadverbiernes Rod omdannes til et bøieligt Ord (som ava, kana &c. af av, kan &c.): **mâ**]. Deraf:
mâne (Loc.), her; **mânga** (Abl.), herfra; **mauna** (Vial.), her igjennem; **maunga** (Term.), herhen. (Altid underforstaaet: hvor jeg (den Talende) er. Jvf. tássane &c.).
tamâne, her; paa dette Sted (hvor vi ere, og som vi derfor kjende; tilsyneladende uden Tilbageviisning, men s. n. tamássa Nr. 5). Ligesaa i de andre Casus.
tamânimiut (almindeligere end blot mânimiut), de Herboende; Folk her paa Stedet.
maunarkúpok og **tamaunarkú-pok**, gaaer eller kommer her igjennem. M. S.: — om det ell. forbi det.
maungnarpok og **tamaungnar-pok**, kommer herhen.
maungáinak, 1) lige herhen; 2) hen i Veiret; uden Maal eller Hensigt; uden Eftertanke. maungáinak inûvok, han lever aldeles hen i Veiret (som et ufornuftigt Dyr).
mâna, nu. Bruges ogsaa ofte med Appositioner, saaledes: **mânákut**, nu for Tiden; ved nærværende Tid; **mânáku-mit**, imod nu; i Sammenligning med

nu, ell. og: fra nu af (s. n. matumánga); **mãnákumut,** til nu; (fra en tidligere) til den nuværende Tid; **mãná-kutut** ell. **mãnatut,** ligesom nu. — Sammentrukket med et forangaaende Ord bruges det ofte som et Slags Interjection, neml. naar man i Øieblikket ikke husker det, man vilde huske; f. Ex. кanormãna oкarpa? hvorledes var det nu, han sagde? sujorna takugaluar-pavkímãna? hvordan er det, har jeg ikke seet Dig ifjor?

mãnangâк, (Prov.?) nu i Tide; nu, inden det bliver for seent igjen (naar man gjør Noget tidligere paa Aaret ell. paa Dagen, end man ellers pleiede).

mássa, 1) her er —; dette her er —; (i denne Betydning dog hyppigst tamássa (s. n.), og ligesaa, naar det bruges spørgende: er det denne her?) 2) at sige; nemlig; vel at forstaae; det forstaaer sig, at —; thi; dog; som dog; da dog; endskjøndt; jo. (Den egentlige Betydning er dog ogsaa her altid: her er —; nemlig saaledes, at det Videre maa underforstaaes, saasom: her er dog den Omstændighed, at —, eller: her er at huske paa, at —, eller: herved maa bemærkes, at —, ɩc. Med den tilhørende Indic. bliver det saaledes ofte d. S. s. en Cjnct.). F. Ex. ningautarânga, mássa ánorâmik tunitdlarivne, han viser sig stadig vred mod mig, skjøndt jeg dog har givet ham en ánorâк. mássa nalúngilatit taimáisassut, ja, Du veed jo nok, at de skulle være saa; ell. og: thi Du veed, ell. da Du dog veed, ell. endskjøndt Du veed, at ɩc. (alt efter Sammenhængen). mássa takug-ssáungitsoк, som dog ikke kan sees; ell. og: at sige, den, som ikke kan sees; eller: den kan nemlig ikke sees. 3) ja, som Du siger; det er, som Du siger. (I denne Betydning bruges det dog ikke almindelig).

mássákut, d. S. s. mãnákut. Bruges paa sine Steder nok saa meget som hiint; ogsaa med videre Tilføielse af -mit, -mut og -tut.

mássalo og mássale, d. S. s. mássa i anden Betydning. (Tilføielsen ell. Udeladelsen af Partiklerne -lo (og) ell. -le (men) beroer hovedsagelig paa, om det Foregaaende fordrer en saadan Forbindelse eller ei, og vil den Forskjel, som ligger deri, hos os som oftest ikke blive udtrykt).

mássame, 1) i Forbindelse med andre Ord: d. S. s. mássa i anden Betydning, kun med noget mere Eftertryk, ell. med den Forudsætning, at det Følgende er noget saa naturligt, at man i Grunden slet ikke behøvede at sige det, altsaa omtr. som: thi naturligviis —; det forstaaer sig af sig selv, at —, ɩc. 2) brugt alene: ja vist; ja netop; ja det forstaaer sig; ja naturligviis (er det den, eller er det saa). 3) som simpelt Jaord: ja; ja vel. (Som Saadant bruges det navnlig i den sydligste Deel af Landet, især af Kvinderne).

tamássa, d. S. s. mássa i første Betydning, men tillige tilbagevisende: 1) her er den, ell. den er her (den, som ledes efter, ell. som Talen var om ɩc.); 2) det er den (som Du der nævnte, eller som Du tager paa ɩc.); 3) dette (som nu blev sagt eller nævnt ɩc.) var —. Jvf. tássa, hvorfra det i disse tre Betydninger kun er forskjelligt derved, at Grundbegrebet i tássa er: der, og i tamá-ssa: her. Desuden: 4) saaledes sagde — (den, som umiddelbart foran blev nævnt); det var —s Ord. Ofte bruges det 5) tilsyneladende uden Tilbageviisning, navnlig om det, som nu skal siges: dette her (som nu følger) er —; men Tilbageviisningen bestaaer i saa Fald deri, at det derefter Følgende tjener til videre Forklaring af Noget, som før var sagt, eller som ellers var bekjendt (s. ta og ovenfor: tamâne).

mána (Pron.), Subj. **matuma** og (Prov.) **mássuma,** denne her; dette her; Pl. **máko** og (Subj.) **mákua,** disse her; — og med ta: **tamána, tamatuma, tamáko, tamákua.** Bruges hovedsagelig om Ting; sjeldnere om Personer, s. una og tauna. — Nogle Casus heraf bruges ved Siden af den almindelige ogsaa i en speciel Betydning, nemlig følgende:

matumane (i dette her), spec. i denne Verden. matumanítitdluta ell. matu-manínivtine, imedens vi ere (ɔ: leve) i denne Verden.

matumánga (fra dette her), spec. fra denne Tid af; fra nu af (helst i Forbindelse med en Term. for den modsatte Tid). matumánga áipâgumutdlo, fra nu af og til næste Aar. matumánga isuanutdlo agdlât, fra nu af og til evig Tid.

tamatumûna (ved dette her), spec. denne Gang. tamatumûna takúngilara, denne Gang saae jeg ham ikke. Bruges ogsaa med dobbelt Apposition: **tamatumû-nákut.**

maggordluk og maggúpâ s. mauvoĸ.

magdlerpoĸ og magdlúpâ s. malik.

magdlorpâ, magperpâ, magssaligpoĸ, magssípoĸ, magssikarpoĸ s. mak.

maigssak s. d. F.

[**maik**, Følesløshed i Huden; Haardførhed. Deraf:]

maigtuvoĸ (har stort maik), 1) er haardfør; bryder sig ikke om det, som ellers gjør ondt; paavirkes ikke synderlig af legemlig Ubehagelighed eller Besværlighed (Kulde, Smerte, Sygdom, Slid ꝛc.); 2) er haard eller forholdsviis følesløs (Huden).

máipoĸ, ts. (er uden maik), 1) er ømskindet; er kjælen ell. forkjælet; kan ikke taale legemlig Ubehagelighed eller Besværlighed; 2) er øm; taaler ikke haard Berørelse (Huden, f. Ex. paa et nylig lægt Saar).

mainguivoĸ, bliver haard og følesløs (Huden, f. Ex. i Hænderne af haardt Arbeide).

mainguinek, 3. en Vridblegn ell. anden haard og forholdsviis følesløs Hud, ell. et Sted, hvor Huden ved stadig gjentaget Tryk er bleven haardere og tykkere end den øvrige.

maigssak, den egentlige Hud paa et Hvaldyr: den faste Hud imellem Sværen (de rudimentaire Haar) og Spækket.

majorpoĸ, bevæger sig opad; stiger op. Bruges kun 1) om Fisk (Lax) ell. Sælhunde, som fra Søen gaae op i en Elv, ell. og om Fisk, som svømme lige op fra Dybet; 2) om Skyen, som trækker op i Horizonten.

majortípâ (nuia), lader den (Skyen) trække op i Horizonten; fører den op.

majuarpoĸ, gaaer opad; stiger op i Høiden (Menneske ell. Dyr). Spec. gaaer op til Europæerne (hvis Huse i Regelen ligge høiere oppe fra Søen end Grønlændernes).

majũpâ, gaaer op med det; bærer det op; især: bærer det op fra Stranden. U.S. pass.

majũssorpai, bærer dem op, det ene efter det andet; ell. i Pl. **-rpait**, de bære dem op, hver sin Byrde og i mange Gange (til der ikke er Mere).

majuartarfik, i Pl. **-rfît**, en Trappe ell. Stige (ogsaa en Strikkestige).

majuariaĸ, 2. et Sted ell. Stykke Vei, hvor man maa gaae opad; et stigende Terrain. M.S. **-riâ**, det Stigende deraf ell. paa den (Veien, Bakken ꝛc.).

majorĸaĸ, en Opgang til en Fjeldryg, hvor det ellers paa begge Sider er ufremkommeligt (egentl. vel: et Sted, hvor man kan gaae op). Forekommer oftere som Navn paa saadanne Steder.

majorarpoĸ, roer eller seiler imod Strømmen.

majorariaĸ, 2. ell. **majorarnartoĸ**, Modstrøm.

majoragpoĸ, løber med Baaden (navnl. Kajakken) et Stykke op paa den flade Strand.

majoragsârpoĸ, roer med sin Kajak stærkt ind mod Stranden for at løbe et Stykke op paa den med det Samme.

majuvfagput, de gaae allesammen op (anal. isâput, igsâput o. A.).

majortoĸivoĸ, trækker sine Buxer op om Lænderne.

[**maĸáipoĸ**, er borte; er der ikke. Bruges neppe mere. Deraf:]

maĸaissivâ (anal. kivissivâ, támaivâ o. A.), har faaet den borte for sig ɔ: savner ham ell. det (f. Ex. Noget, som man vilde bruge, og det er der ikke, ell. Noget, som man var vant til at eie og nu maa undvære, ell. en bortreist Ven ꝛc. Jvf. ujariagâ). maĸaississaĸángi-langa, jeg savner intet eller ingen af dem; det er der altsammen.

maĸaissinarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) savner ham ell. det; 2) den savnes; er der ikke. maĸaissinaĸautit, jeg har ret savnet Dig (siden jeg saa længe ikke har seet Dig hos mig).

maĸigpoĸ, t. bærer sit Fartøi paa Hovedet (Kajakken) eller paa Skuldrene.

(Konebaaden) med Kjølen i Veiret. — M. S. — det (Fartøiet) —.

maĸigiaĸ, 2. m. S. **-giâ**, og

marĸaĸ, m. S. **marĸâ**, dens (Indsøens) Overbærested ɔ: det Sted, hvor, ell. den Vei, ad hvilken man skal bære Fartøiet over Land for at bringe det fra Fjorden op i Indsøen. Den sidste Form bruges ogsaa i Pl.: **marĸai** (om det enkelte Sted), nemlig naar der paa et saadant Sted underveis findes mindre Indsøer, som man kan roe over.

maĸivoĸ, aabner sig; gaaer Hul paa (en Byld ell. anden Hævelse med Materie i); giver sin Materie fra sig.

maĸisarpâ, gjør Noget ved den (Bylden) for at faae den til at give sin Materie fra sig ɔ: lægger Trækplaster paa den. S. d. F.

maĸisaut, Trækplaster. Dette og det Foregaaende bruges ikke allevegne; s. nusugpâ og nusût.

marĸerdlugpoĸ, sjeldnere **marĸagdlugpoĸ**, aabner sig ikke (en Byld eller Lignende); bliver ved at smerte som en Byld, men uden at der samler sig Materie.

marneĸ (fork. af maĸineĸ som f. Ex. mingneĸ af mikineĸ), Materie i en Byld ell. et Saar; Edder.

marniliorpoĸ, danner Materie i sig (Saaret); der samler sig Materie i det.

maĸugdluk s. mauvoĸ.

[**mak.** Et i denne Form ubrugeligt Rodord, som indeholder Begrebet om, at Noget løsner eller løfter sig op fra Andet med sin ene Ende. Den nærmeste, men ligeledes ubrugelige Verbalform er makivoĸ, er løsnet og løftet fra med sin ene Ende (anal. akivoĸ og puivoĸ af ak og po, s. S.); deraf først makiarpâ og makípoĸ, og derefter de øvrige Dannelser].

makiarpâ, fliser det ud; bringer det til at splintre ud i Fliser ell. bevirker, at der løsner sig en Flise af det (især ved Tryk paa Siden eller Fladen, hvorved det i Forveien Løsnede eller kun løselig Vedhængende med sin løse Ende løftes lidt fra det Øvrige). U. S. **makiarpoĸ**, er fliset eller splintret ud; der har løsnet sig Fliser eller Splinter af det, som mere eller mindre staae fra eller udad med Spidsen (Træ, Been, Horn, Metal etc., bl. A. et Riffelløb, som har Fliser indvendig).

makiarneĸ, 3. en Flise eller Splint etc., som har løsnet sig fra det Øvrige, men endnu hænger ved med den ene Ende. (Forskjellen imellem dette og erdlaĸ er, at en makiarneĸ let kan løsnes heelt af, hvorimod en erdlaĸ stedse gaaer dybere ind). Mindre correct bruges dette Ord af Nogle ogsaa istedetfor det følgende.

makiarniko, en Flise, som er gaaet heelt af; en Splint af et Stykke Træ eller Andet, som er affalden ved Udflisning.

makiarsimassoĸ, (Træ, Horn etc.) hvoraf noget har løsnet sig i Form af Fliser ell. udstaaende Splinter.

makialavoĸ, fliser let; er meget tilbøielig til at splintre ud i Fliser. Jvf. nedenfor magpilavoĸ.

makialigpoĸ, t. er fuld af Fliser (især smaa ell. begyndende); der løsner sig allevegne Fliser af det (bl. A. ogsaa om Bindet af en Bog ell. Lignende, som er flosset op i Kanten ell. Hjørnet). Dette og det Foregaaende bruges af Mange iflæng i begge Betydninger, foruden at det Sidstes Betydning tillige ligger i makiarpoĸ.

makialigtípâ, bringer dens smaa Fliser til at løsne sig, og **makialigterpâ** ell. **-literpâ** (eller -rpai), — — den ene efter den anden. (Forskjellen imellem disse og makiarpâ ligger saaledes kun deels i det speciellere Udtryk, deels i Sprogbrugen, som angaaende disse og nogle af de følgende Ord ikke allevegne er eens).

makípoĸ, t. staaer op ell. er staaet op fra at ligge (et Menneske fra sit Leie, ell. en Kajak ell. et Skib, som var kæntret, ell. et Dyr, som laa paa Siden); reiser sig. ilivermit makípoĸ, staaer op af Graven.

makivfia (sc. Kristusip), Paaske.

makitipâ, 1) reiser ham op (den, som laa, eller den kæntrede Kajak); 2) reiser det op (et Kar ell. en Baad ell. Lignende, som laa paa Siden ell. med Aabningen nedad); stiller det paa ret Kjøl.

makiterpoĸ, reiser sig lidt efter lidt; enten 1) op af Sengen: er i Færd med

at staae op; eller 2) med sin Kajak: arbeider med Aaren for at reise sig.

makitûvok, er alene oppe af Sengen; er den, som er staaet op, medens de Andre endnu ligge.

makitarpok, 1) har reist sig gjentagne Gange fra sit Leie (den Syge; begynder altsaa at komme sig); 2) reiser sig gjentagne Gange med sin Kajak (enten i en Storm, der kæntrer ham gjentagne Gange, eller, efter at være kæntret med Villie, for at øve sig, s. kingu--ssakátârpok); 3) har oftere reist sig med sin Kajak (og forstaaer altsaa den Kunst; s. nedenfor makítakarpok).

makítak, egentl. i Alm.: det, hvorved det (Fartøiet) reiser sig igjen (f. Ex. et Stykke Jern, som er anbragt som Kjøl under en lille Træklods, der er snittet til som en Jolle til Legetøi); men især: det, hvorved den kæntrede Kajak reiser sig igjen ɔ: Mandens Evne til eller Færdighed i at reise sig igjen. Bruges i denne Betydning hovedsagelig i den følgende Form:

makítakarpok, kan reise sig igjen med sin Kajak, om han end kæntrer; og **makítakángilak**, kan ikke reise sig igjen; forstaaer ikke den Kunst, at reise sig op med en kæntret Kajak.

makítarigpok, staaer lige; 1) staaer vandret; 2) staaer lodret. (I den sidste Betydning bruges ogsaa náparigpok, s. S.).

makítarigsaut, 1) et Vaterpas; 2) et Lod.

makitavok, 1) er oppe af Sengen; 2) er stolt eller hovmodig; har en høi Mening om sig selv.

makitasôk, et hovmodigt ell. indbildsk Menneske.

makĭtássusek, 2. m. S. **-ssusia**, hans Hovmod; hans Stolthed ell. Indbildskhed.

makitatigâ, hovmoder eller bryster sig af det; bilder sig Noget ind af det.

makisek, 2. Lænden (som den Deel af Legemet, hvormed man hovedsagelig reiser sig, altsaa Hoften tildeels med indbefattet; jvf. kitek).

magdlorpâ s. længere nede.

magperpâ, 1) løfter det med den ene Side fra det, som det ligger paa (Noget, som ligger løst); især: 2) oplukker det; aabner det (Noget, hvis Lukke er fast i den ene Side, som et Kistelaag, en Dør, en Bog &c., ell. sammenfoldet Tøi eller Papir &c., hvor det øvre Lag i Folden er fast til det nedre).

magpersagak, 2. Noget, som jævnlig oplukkes. Pl. **magpersagkat**, spec. en Bog ell. Bøger. I en lidt overført Betydning kan det ogsaa bruges om: en Bogrulle. (I en Deel af Landet bruges om en Bog: magpersigkat (af -rserpâ), men, som det synes, feilagtig; medmindre Tanken skulde være den, at man venter paa at kunne oplukke det næste Blad, dog synes ogsaa heri Logiken at være haltende. I en anden Deel af Landet bruges undertiden nagpersagkat, med Forbyttelse af m og n).

magpârpok, t. ligger paa Fladen; ligger plat ned (noget Tyndt og Fladt, f. Ex. ogsaa Aarerne i et Stykke Træ, som er kløvet af i Retning af Overfladen). S. d. F.

magpatak, m. S. **-tâ**, den Deel af et Bræt ell. Lignende, hvor Aarerne eller Fibrerne ligge fladt. Dette og det foregaaende Ord kjendes nok ikke allevegne.

magpikârpok, ell. i Pl. **-rput**, lukkes op ell. løftes paa Lukkeviis, det Ene efter det Andet og med regelmæssige Mellemrum (anal. avdlukârpok, ámukâr--pok o. A.) Kjendes maaskee heller ikke allevegne, og ligesaa det Følgende.

magpikârtok (Part. af det Forrige), bl. A. et Skovlhjul, som drives af Vand.

magpilagpok, faaer en fliselignende Flænge ud af sig (men som ikke gaaer igjennem); flækkes en Flænge ud af det (Skind eller Lignende, som kan flækkes lidt af ved at plukke ell. rive i det).

magpilavok, kan let flækkes noget af paa saadan Maade; er forholdsviis løs i Midten imellem Over- og Underfladen. (Er det Samme for Stof med filtret Structur som makialavok for Stof med lige Fibrer ell. bladet Structur).

magdlagpok, vel omtrent d. S. s. magpilagpok, men bruges sjelden. Derimod:

magdlagtornek, 3. i Pl. **-rnerit**, Neglerødder; de smaa Hudflisér, som undertiden løsne sig ved Siden af Neglen.

magdlorpâ og **magssorpâ**, ...

det først i den ene Side og derefter heelt; rykker det op ell. slænger det af fra den ene Side (Værlyng, Tørv og Lignende).

(**magssagpoκ**, har løsnede Dele eller Steder paa Overfladen?. Bruges neppe, derimod Følgende:)

magssalavoκ, har allevegne paa Overfladen løsnede eller let løsnelige Dele; der løsner sig let noget af det, hvorsomhelst det berøres fra Siden (Jord og lignende, mere bløde Ting. Er omtr. d. S. s. avgulavoκ, kun at her tillige indeholdes Begrebet om en Løsnen fra Siden og kun tænkes paa Overfladen). Undertiden bruges det ogsaa om Søen, hvor Bølgerne ligesom løsne sig med Toppene fra det Øvrige. **magssalânguaκ**, en svag ell. begyndende Vind paa Vandet, som kun løfter smaa Toppe op fra det.

magssaligpoκ (af magssagpoκ) ell. **magssuligpoκ** (af magssorpâ) ell. **magssiligpoκ** (af det Følgende), t. er fuld af heelt eller halvt løsnede eller let løsnelige Dele paa Overfladen (omtr. d. S. s. det Foregaaende; jvf. ovenfor makialigpoκ).

magssipoκ, t. reiser sig tildeels fra sit Leie, dog uden at staae heelt op (et Menneske ell. andet Levende). magssîminer-dlünît ajorpoκ, han formaaer ikke at reise sig den mindste Smule (en Syg).

magssikarpoκ, reiser sig deelviis hist og her ɔ: der har løsnet sig noget af det hist og her og staaer op med Enderne. (Altsaa omtr. d. S. s. magssaligpoκ, men bruges mindre almindelig).

mangiarpoκ, og m. S. **-rpâ**, slænger eller plukker Noget løs med Tænderne (kigutiminik makiardlugo); slider det af ved at bide i det og derefter rykke i det, ikke lige op ad, men til en af Siderne (frossent ell. haardt eller tørt Kjød ell. Fisk, ell. Græs ell. Andet paa den Maade, som Drøvtyggerne afrykke deres Føde).

mangipoκ, og m. S. **-pâ**, d. S. s. det Foreg., men bruges kun om Dyr, og tildeels kun om Hunde.

makiarpâ — makiseκ s. foran.

máko s. ma.

malaκ, m. S. **malâ**, Forsiden af Halsen (paa Mennesker og Dyr).

malarpoκ, lægger Hovedet bagover.

malangavoκ, staaer eller sidder med Hovedet lagt bagover.

mâlavoκ s. mârpoκ.

malere — maligpâ s. d. F.

malik, 3. og 1. (s. tuvilik), egentl.: 1) En, som følger efter en Anden (saaledes i de fleste deraf dannede Ord); men bruges i selve Grundformen kun om: 2) en Bølge (reist af Vind sammesteds; s. ingiulik og κagſiaκ).

magdlerpoκ, s. det bølger (Havet); der gaaer Bølger.

magdliúkârpoκ, tumler sig i Bølgerne med sin Kajak (for Morskab eller til Øvelse, i høi Sø).

maligpâ, 1) følger efter ham; 2) efterligner ham; arter ham paa; 3) retter sig derefter; efterkommer det (et Ord, Bud ꝛc.). oκausia maligdlugo pisau-gut, vi skulle gjøre efter hans Ord. Htr. **malinguigpoκ**.

maligagssaκ, 1) En, som man skal følge efter; 2) et Exempel at efterligne; 3) et Bud ꝛc. at efterkomme.

maligte og **maligtaκ**, m. S. **-gtâ**, hans Efterfølger (som følger ham efter paa Veien eller i hans Gjerning eller Anordning ꝛc., men ikke den, som følger efter ham i Tiden; s. kinguârte).

maligtigâ, har ham til sin Efterfølger (s. o.); efterfølges eller efterlignes ꝛc. af ham.

maligtarîgput, s. de følge efter hverandre (paa Veien ꝛc.; ogsaa f. Ex. Tonerne i en Scala).

malinguauvoκ, følger eller er fulgt bagefter, efterat de Andre alt ere eller vare af Syne; er en senere Efterfølger af Nogen (mik).

magdlúpâ, følger ham (-mut) med det; bringer ham det efter.

malernarpâ, efterfølger ham ell. det nøiagtig (i alle Betydninger af maligpâ). Htr. **malernaivoκ** og **malernar-nigpoκ**.

malernarte ell. **-rtaκ** (s. maligte), m. S. **-rtâ**, den, som følger ham nøiagtig. sekernup malernartâ, Aftenstjernen.

malerûpoκ, er følgagtig; adlyder strax.

malerssorpâ, forfølger ham eller den (f. Ex. den slagne Part efter en Træfning); men især: forfølger et Sødyr ell.

Søfugl, Flere i Følge. Htr. **maler-ssuivok**; men desuden bruges ogsaa den transitive Form i Pl. uden Suff.: **malerssorput**, de forfølge et Dyr i Fællesskab.

malerek, 2. (omtr. d. S. s. maler-ssugak, jvf. avdlorek), en opjaget Sælhund eller andet Sødyr, som man forfølger.

maleripâ, faaer det Sødyr dræbt, som man gjorde Jagt paa.

maleritak, m. S. -tâ, hans (ɔ: den af ham), ved at jage den, fangede Sælhund.

maleritarâ, har fanget den Sælhund ved at dræbe den med sin Piil, da han med Flere var paa Jagefangst.

malerkiarpok, gaaer ud paa saadan Sælhundejagt.

malernerpok, s. (anal. tusarnerpok) eller helst **malernekaok**, er ell. var god at forfølge; blev snart fanget (Sælhunden).

malernîpok ell. **-rnêkaok**, er slem at forfølge; holder længe ud, inden man kan faae den fanget.

malimaerpâ, Prov. vasker Haarene paa et Skind med Vand eller iterok (hvis de ere fedtede), at de kunne komme til at ligge glat ned. Ellers merkorig-sarpâ, s. S.

malugâ, mærker ell. bemærker ell. opdager Noget hos ham ell. hos det; bemærker ham at være ell. at have —; det gaaer op for ham, at han ell. det — (med et Particip). aitsât malugâka mardlûssut tunulerît, nu først er det gaaet op for mig, at der er to bagved hinanden. malugâra asagânga, jeg mærker (seer det nu af hans Gjerning, hvad jeg før ikke vidste), at han elsker mig. malugíngilara nuisassokartok, jeg bemærkede ikke (opdagede ikke), at der stak Noget frem af det. Jvf. misigâ og sianigâ.

malungnarpok, 1) man (ɔ: jeg) bemærker Noget ved ham eller ved det &c. 2) han ell. det er bemærkelig ell. kjendelig for En (-mut); enten: a) undgaaer ikke at blive lagt Mærke til; er iøinefaldende (en Ting) ell. fremragende ell. udmærket (en Person); eller: b) er bemærkelig eller kjendelig ved sit Væsen; man kan see, at han ell. det — (Partic.); eller: c) er bemærkelig ell. kjendelig ved en Feil ell. en Unode ell. Lignende; har Lyde ell. Skavank.

malungnáipok, er ikke bemærkelig (ɔ: ikke paafaldende) i nogen Henseende; især: er uden Lyde.

malugssarpok (d. S. s. malugi-ssakarpok), har bemærket Noget (hos Nogen eller Noget); er kommen efter Noget.

malugssarigpok, s. opdager hurtig Noget; bemærker strax enhver Forandring.

mamagok, en Harpun med sædvanligt Skaft, men uden Fangeblære, kun med en kort Rem, der er gjort fast til Skaftet paa samme Maade som paa en agdligak. (Et Drengevaaben til at øve sig i Sælfangsten med).

mamarpok, 1) smager godt; er velsmagende. 2) tivka mamarpok, dens Lugt smager godt ɔ: det lugter meget behagelig.

mamartuliak, et gjort Velsmagende; Noget, som er tillavet med særligt Hensyn til Velsmag (som Kager og Lignende).

mamartorpok og (Prov.) **mama-torpok**, faaer Noget, der smager ham, ell. faaer Smag paa sin Mad (en Syg, som begynder at komme sig).

mamarâ, 1) finder Velsmag i det; det smager ham godt. 2) fig.: vil gjerne have ham paa Munde; finder Behag i at fortælle Ondt om ham (og at forvanske Sagen).

mamardlerpâ, htr. **mamardlîvok**, bagvasker ham; bervgter ham; fortæller i hans Fraværelse Ondt om ham med Tilsætning af Løgn (og saaledes Forvanskning af Sagen). Jvf. únerdlûtigâ.

mamardlissok, en Bagvasker.

mamáipok, smager ilde.

mamaigâ, finder det ildesmagende.

mamârpok, t. 1) fælder Haar (en Sælhund; ved hvilken Tid Skindet mangler sin Fasthed); 2) undergaaer den tilsvarende Forandring indenfor Huden (en Hvidfisk ell. andet Hvaldyr, hvor baade Sværen (mátak) og den egentlige Hud (maigssak) ved den Tid er mere løs og skjør end ellers).

mamiagâ, 1) finder ham (ɔ: hans Adfærd) ell. det (Ens Ord ell. Forhold) anstødelig ell. forargelig (hvadenten det er med Grund ell. ikke); forarges eller stødes derover; 2) giver sin Forargelse Luft i Ord: opholder sig over ham; raisonnerer over ham.

mamianarpok, man forarges ell. stødes derover; det er forargeligt eller anstødeligt.

mamiasugpok, bliver stødt; forarges; har Noget at holde sig op over (og beholder enten sine Tanker for sig selv, ell. giver dem Luft i Ord, s. o.).

mamiatsagpok, d. S. s. d. Forrige, men tillige med Udtrykket af Sindsbevægelse (s. aliatsagpok), altsaa fortrinsviis: forarges.

mamiatsautigâ og **mamiasûtigâ** (det Første almindeligst), forarges derved eller desaarsag eller over ham; (for sit eget Vedkommende; med mindre Hensyn til den, som gav Forargelsen, s. o. mamiagâ; jvf. aliatsautigâ af aliagâ, samt ángîautigâ ved Siden af ángîarpâ).

mamiasarpâ, forarger ham; giver ham Anstød med Ord ell. Forhold (-mik).

mamiasautigâ, har det til Forargelsesmiddel mod Nogen (-mut); forarger ell. støder En ved det. (Bruges neppe ofte, da de foregaaende Udtryk falde mere naturlig).

mamik, 3. m. S. **maminga,** 1) Kjødsiden paa et Skind; 2) det, som svarer dertil paa andet Lignende, saasom: Kjernesiden paa et Bræt; Vrangen paa trykket Tøi ell. Klæde og lignende Stoffer; den ujævne Side paa Papir med en glattere Side; Jordsiden paa en Græstørv ell. Lyngtørv, og Lignende. 3) i en kortere Form: **mame,** et tyndt, slimagtigt Spæk, som sidder paa et Sælskind, efterat det rette Spæk er flaaet af, og som afskrabes og koges til en særlig Ret.

mamitorpok, spiser en saadan Ret.

mamipok, t. 1) er groet til; har lukket sig derved, at Siderne ere groede sammen (et Saar, et Hul i Isen, en forladt Fodsti og Lignende); sjeldnere: 2) har lukket sig tæt til, som om det var groet sammen; s. n. mamiligpok.

mamilerpok, groer til; begynder at lukke sig (et Saar ꝛc.).

mamiuípok ell. **mamitsuípok** eller **mavtsuípok,** er ulægelig; vil altid holde sig aaben.

mamiligpok, t. er tæt sammenlukt derved, at Aabningens Sider ligge tæt op til hinanden, saa at den forøvrigt tilstedeværende Aabning ikke gaber (f. Ex. en Bog, hvis Bind slutter tæt til Bladene).

mamiligtípâ, lukker Aabningen ved at bringe dens Sider tæt op til hinanden; trykker Siderne saaledes sammen, at Aabningen ikke gaber. sulune mamiligtipai, lægger sine Vinger sammen (en Fugl).

mamitarpok (omtr. vel: faaer lukket over sig; jvf. nipitarput), kæntrer eller krænger heel rundt, saa han hænger i Armene og Benene (en Kajak; ell. Menneske ell. Dyr ell. Fugl, som svinger sig rundt paa en Green eller Lignende og hænger i Yderlemmerne (dog altid nogenlunde vandret, s. kugssarpok).

mavsarpâ (fork. af mamisarpâ), 1) gjør, at det lukker sig ell. groer sammen (Saaret), læger det; 2) luller et Barn i Søvn (gjør, at dets Øine lukke sig).

mavsaut, Lægeplaster, det, man lægger paa Saar for at faae dem lægte. (Jvf. mátut).

mavserpâ og **mamitserpâ,** bier, til det er lægt (Saaret).

mavsigpok og **mamiavok,** groer let eller hurtig sammen; læges snart (et Saar).

mavsîpok og **mamiáipok,** groer vanskelig sammen; vil ikke læges hurtig.

mavsimárpok, er søvnig af Varme; ligger og strækker sig og gider knap holde Øinene aabne.

mavssúpâ (fork. af mamissúpâ), er groet sammen for ham eller det; den (Sammengroningen) har lukket Aabningen for ham (f. Ex. Hullet i Isen for den Sælhund, som var krøben op igjennem det).

mavssûssak, den ell. det, som Aabningen er groet sammen for; spec.: 1) en Sælhund, hvis Smuthul er tilfrosset, imedens den laa opkrøben paa Isen, og som derved blev fanget; 2) en Bøssefugle i en Sælhund (ell. andet Levende,

hvis det hændtes), over hvilken Kjødet er groet sammen igjen.

mavtuvoĸ, (fork. af mamituvoĸ, altsaa egentlig: har betydelig Sammengroning ɔ:) 1) er fast i sig selv; er ikke let at skille ad, ell. gaaer ikke let fra hverandre (jvf. mángerpoĸ og sikagpoĸ); 2) fig.: er af stærk Natur; hans Helbred holder sig godt (smittes ikke let ꝛc., jvf. maigtu-voĸ og sisauvoĸ). Istedetfor Participiet bruges **mavtusôĸ**.

mámivoĸ, kaster Sæden fra sig; har Sædflod om Natten.

máminеĸ, 3. Sædvædske; den mandlige Sæd.

mamorĸâĸ, 1) Prov. en Mandspels af tykhaaret Rensskind (og hvor man bruger dobbelte Pelse: en tykhaaret Underpels); 2) Prov. en Barnepels af Rensskind uden Overtræk.

mána, māna, mâne s. ma.

maneĸ, en Art grovt Mos, som bruges til Fakler (s. naneruaĸ) ell. til at tænde Ild med (s. kukûtigssaĸ).

manerak s. manigpoĸ I.

manernaĸ, en Udvæxt under Huden med Blod i, og som bliver større og større.

manigorpâ s. manivâ.

manigpoĸ I, s. er jævn ell. flet paa Overfladen (Hvadsomhelst).

manigsarpâ, htr. **manigsaivoĸ**, jævner det; sletter det; glatter det ꝛc.; spec. 1) slethøvler; 2) ruller Vask; — 3) stryger Tøi.

manigsaut, et Redskab til at jævne ell. glatte med; spec. 1) en Slethøvl; 2) en Rulle (til Vask); 3) et Strygejern.

manigsivoĸ, er bleven jævn paa Overfladen; bl. A. Søen, naar Dønningen ell. Søgangen lægger sig.

manerak, 2. en større, jævn Strækning paa Land ell. Hav; men især: jævn ell. flet Iis.

manerigpoĸ, s. er —, og **-rigsi-voĸ**, er bleven ganske jævn. Bruges fortrinsviis om Søen.

manîpoĸ, ts. er ujævn; især: er meget ujævn ell. aldeles ujævn; er knudret ꝛc. (Partic. manîtsoĸ forekommer oftere som Navn paa Steder, hvor Landet er særdeles ujævnt.)

manîlaĸ, 2. en Ujævnhed (stor ell. lille, og paa Hvadsomhelst; f. Ex. kajaĸ ma-nîlaĸángitsoĸ, en Kajak, som ikke fører mindste Vaaben med sig og saaledes er ganske jævn ovenpaa). Pl. **manîtdlat** ell. helst **manîlarssuit**, (lutter) Ujævnheder; spec. Skrueiis; Iis, som af Vinden ell. Søen blev brækket og skruet op, det ene Stykke paa det andet, og i den Tilstand atter er sammenfrossen.

manigpoĸ II, t. helst **manigtor-poĸ**, hulker; snøfter ell. stønner i ell. af Graad.

mánik, et Æg.

mániliarpoĸ, er paa Æggetogt; er ude at samle Fugleæg paa Øerne.

mánigsarpoĸ, finder Æg; faaer Æg samlet.

mánigsiorpoĸ, søger efter Æg.

mánеĸussâĸ, Prov. en Testikel.

manîlaĸ og manîpoĸ s. manigpoĸ I.

manivâ, 1) udsætter det for Paavirkning; frembyder det ell. holder det frem til Nogen (-mut), saa han kan gjøre med det, hvad han vil (f. Ex. sin Ryg til den, der vil slaae En); men især: 2) udsætter det for Solens ell. Luftens Paavirkning (seĸinermut, silamut); lægger ell. hænger det ud for at tørres. — — U. S. refl. og pass.

manilerpâ, d. S. s. Foreg. med Bibegreb af Udførlighed: udfolder eller udbreder det, saa at Luften eller Solen allevegne kan virke paa det.

mánivigâ og **manilerfigâ**, frembyder ell. tilbyder ꝛc. ham Noget (-mik).

manigorpâ (dannet af manivoĸ i refl. Betydning som anigorpâ af anivoĸ), egentl. vel: frembyder sig til ham til Behandling, som han vil (helst dog, som man selv vil); men bruges kun i billedlig Forstand: frembyder sig til ham og hans eventuelle Behandling med Ord (for at opnaae sin Hensigt); altsaa — alt efter Omstændighederne: giver ham gode Ord; ydmyger sig for ham; lemper sig efter ham i sin Tale; søger at vinde ham ved god Tiltale ell. smigrende Ord ꝛc. (f. Ex. naar han ikke vil ud med det, man gjerne vilde have af ham, ell. for at han skal modtage det, man vil give ham ꝛc.).

manigûpoĸ, (frembyder sig for Nogen

(-mut) med sig ɔ: sig heelt;) ydmyger sig; giver gode Ord.
manigûvfigâ, ydmyger sig for ham.
manigûnakaoκ, man maa ydmyge sig meget eller give mange gode Ord for at komme tilrette med ham; han er vanskelig at faae Noget fra ell. at være hos. (Er ikke meget almindeligt.)
manigorserpoκ, venter Ydmyghed; fordrer mange gode Ord, inden han føier En; gjør ikke det, man ønsker af ham, medmindre man først anvender en Mængde Overtalelser ell. Smiger rc.
mano, m. S. **manua**, 1) Stedet imellem Halsen og det egentlige Bryst, hvor Nøglebenene støde til Brystbenet (paa Mennesker og Dyr); 2) Hagestykket i en grønlandsk Pels ell. dens Overtræk (som dækker dette Sted).
manormigpâ, bærer Noget under Hagen ved at klemme det ind imod Brystet.
manoκut, en Hagesmække.
[**manorpoκ**, synker sammen (d. S. s. tarorpoκ). Kjendes ikke her. Deraf:]
manordlorpoκ ell. **manutdlorpoκ** (ániarissâ), Prov. Smerten synker sammen ɔ: lindres ell. dulmer lidt; værker ikke mere saa stærkt. (I Labr. om Kræfternes Sammensynken).
mángerpoκ, t. 1) er haard; modstaaer Indtryk; skærende Værktøi bider vanskelig paa det (jvf. mavtuvoκ); — 2) glider vanskelig igjennem Vandet; stopper for hvert Aaretag (en Baad, f. Ex. naar dens Skindbetræk er blevet slapt). 3) fig.: a) er haardhjertet; er ufølsom; b) er haardnakket eller stivsindet; giver ikke efter.
mángertoκ, det, som er haardt; spec. Egetræ ell. Bøgetræ. mángertuminεκ, et Stykke haardt Træ.
mángertípâ, 1) hærder det (i denne Betydning finder det dog ikke ofte Anvendelse, jvf. sisagpâ og sikagtípâ); 2) fig.: forhærder ham (hans Sind ell. Hjerte). U. S. **mángertipoκ**, 1) bliver haard (en Ting); 2) gjør sig haard (f. Ex. En, som slaaes med en Anden, eller et Bloddyr, der trækker sig haardt sammen til det, som det sidder fast paa); 3) fig.: forhærder sig. Htr. **mángertitsivoκ**, bruges bl. A. spec. for: har Forstoppelse.
mángertorneκ, 3. Rust ell. Ir eller anden Oxydering paa Metal (neml. saalænge den er fast paa det); en Rustplet.
mángertornerpoκ, s. er rusten eller irret.
mángertorníarpâ og **mánger-torneriarpâ**, skraber eller pudser Rusten af det.
mangiarpoκ og mangípoκ s. mak.
mángoκ, mángorpoκ, mángugpoκ, ma-ngúpâ, manguvseκ s. mauvoκ.
[**maravâ**, htr. **marassivoκ**, gjør det plumret ell. vællingagtigt. Ordet kjendes ikke mere, men Part. marassissoκ forekommer som Navn paa et mærkeligt, brat Fjeld tæt ved Søen inde i Godthaabsfjorden, som maaskee i en tidligere Tid ved en stor Nedstyrtning har gjort Fjorden deromkring plumret. Deraf:]
maraneκ, 3. m. S. **mararna**, (dens, sc. Trannens, Plumring ɔ:) tyk eller plumret Tran, ell. egentl. de slimede Dele i Trannen, som gjøre den tyk og uklar, og som ved rolig Henstaaen bundfælde sig som en tyk, seig Masse (den saakaldte Tranfod). Prov. **meraneκ**, som synes at være en corrumperet Form.
marangavoκ, (er plumret ell. vællingagtig ɔ:) er tyk og uklar af de slimede Dele, som den indeholder (Trannen).
maraniuvoκ ell. helst **maranînauvoκ** ell. **-nángorpoκ**, er (næsten) kun Bundfald, og duer saaledes ikke til at brænde i Lampen.
maratdluk (Prov.: meratdluk, anal. meraneκ), Morads; Sump; Søle paa Gulv ell. Vei rc.; det, hvoraf man bliver tilsølet om Fødderne, naar man gaaer i det. Jvf. marugdluk af mauvoκ.
maratdlúngorpoκ (og mer-), er bleven tilsølet af moradsigt Stof.
marraκ, Subj. **marraup**, 1) Leer (altsaa benævnt enten som det, der gjør Vandet plumret, eller som vællingagtig Masse); 2) Kalk (s. κeκoκ); 3) hvad der er gjort af Leer; Leerkar rc. púgu-taκ marraussoκ, et Fad, som er Leer ɔ: et Leerfad.
marrarpâ, kommer Leer paa det; og **marrarterpâ**, — efterhaanden — (paa Muren ell. Muurstenene eller Husets Tag rc.).
marrarterut, en Muurskee.

marriorpoĸ, forarbeider Leer; især: 1) ælter Leer eller slaaer Kalk (til at mure med); 2) gjør Potter ell. Leerkar.

marriortoĸ, 1) En, som forarbeider Leer (ell. Kalk) til at mure med; 2) en Pottemager.

marriorfik, et Kalktrug, ell. hvad der bruges som Saadant.

marriût, en Kalkkølle ell. andet Redskab, hvormed man bearbeider Leer eller Kalk til Brug.

maranek — maratdluk s. d. Foreg.

marĸaĸ s. maĸigpoĸ.

mardluk, 1) to; tvende; 2) to forskjellige (jvf. atauseĸ). mardlungnik erĸarsauteĸarpunga, jeg har to forskjellige Slags Tanker ɔ: mine Tanker ere rettede snart paa det Ene og snart paa det Modsatte. Pl. **mardluit,** to, hver bestaaende af Flere (men s. videre). Undertiden bruges det ogsaa med Suff.: **mardluat,** deres (Fleres) anden ɔ: den Anden i en af Flere bestaaende Række, f. Ex. ĸáumatit mardluat, Maanedernes (ɔ: Aarets 12 Maaneders) anden ɔ: Februar; s. ellers áipaĸ. — mardluk er en Dualform, som er bleven staaende, ogsaa hvor Dualformerne forøvrigt ere gaaede af Brug, og anvendes i denne Form ikke alene til Pluralformer i Almindelighed, som f. Ex. ĸe-ĸertat mardluk, to Øer; men ogsaa hvor de nævnte Gjenstande hver især maae opfattes som et Fleertal, naar dette følger af sig selv, f. Ex. umiat mardluk aggerput, der kommer to Konebaade (ikke mardluit, uagtet hver af Baadene opfattes som Fleertal, s. umiaĸ); áiparît mardluk, to Par. Hvor Fleertalsbegrebet i hver især ikke forstaaer sig af sig selv, bruges af de Fleste mardluvît (s. n.) istedetfor den egentlig dertil hørende Pl. mardluit, som synes at være i Færd med at gaae af Brug.

mardlugssaĸ, eet, hvoraf der kan blive to (f. Ex. et Skind, hvoraf der kan blive to Par Buxer); og i Pl. **mardlugssat,** flere, som kunne samles til to (f. Ex. Fugleskind til to Pelse).

mardlúngorpoĸ, 1) det er Tirsdag; 2) Klokken er to; 3) i Pl. **-rput,** de ere blevne til To; og m. S. gjør dem til To. S. atausingorpoĸ.

mardlúngortugssat, Pl. en Deel Stykker, som skulle deles i to Dele.

mardlũput (Pl. af -voĸ), de ere to.

mardluvît (Pl. af -vik), to Hold; to Flokke; to Bunker ɔc. (Flere i hver). sákutût mardluvît, to Afdelinger Soldater.

mardlúkûtârpai, tager dem to og to ad Gangen.

mardluliat, Pl. Tvillinger.

mardloralik, 3. En, som har to Koner.

mardlorârpoĸ, faaer To ell. har faaet To. — mardlorâĸaoĸ (har faaet hele To) siger Hanen paa Grønlandsk, naar den galer.

mardloriarpoĸ, gjør (Noget) to Gange. M. S, — ved ham eller det. mar-dloriardlunga tâvungnarpunga, jeg har været to Gange der nordpaa. — mardloriardlugo igssúkaluarpara, jeg stød efter den to Gange (men —). — amerdlasût mardloriagagssat, Hagl til to Skud.

marneĸ s. maĸivoĸ.

mârpoĸ (siger: mâ) eller hyppigst **mâlavoĸ,** hyler (en Hund ell. Ræv, som bliver bidt ell. slaaet). Jvf. mêr-poĸ og môrpoĸ.

marraĸ, marrarpâ, marriorpoĸ &c. s. maravâ.

marugdluk og marujuk s. mauvoĸ.

masagpoĸ s. d. F.

masak, 2. Væde. Bruges kun i Abl. (som kuseĸ): **matsamit,** af Væde (er det bleven, som det er).

masagpoĸ, er vaad; nærmest: er vaad paa Overfladen (uden Hensyn til, om Væden ell. Fugtigheden er trængt ind i det Indre eller ei, s. ĸauserpoĸ); og derefter overhovedet: er vaad.

masagterpâ, væder det; kommer Vand paa det hist og her; vander det eller den ɔc.

matsagterpâ, d. S. s. Foreg., men mere intensivt: væder det tilgavns, ell. saaledes at Væden bliver der for det første eller trænger ind ɔc. (Jvf. nutsugpâ af nusugpâ.)

masardlerpâ, tager Væden af det ved at lade den trække ind i Andet (som i en Svamp); visker Vandet op af det.

masardlerut, en Klud ell. Andet til at viske Vand op med; spec. et Stykke

Hareskind ell. en Klud, hvormed det indtrængte Vand visses op af Kajakken, og som har sin Plads under Sædet nærmest Kjølen.

masik, 1) en Gjælle (i en Fisk eller Krabbe eller andet Levende, som aander ved Gjæller); m. S. **masê**, dens Gjæller. 2) det buede Tværtræ foran Ringen i en Kajak (saaledes benævnt ved Sammenligning med en Fisks Gjællebue).

masingmio, en Gjælleluus; Gjællekrebs. (De forskjellige Arter, som deraf findes, benævnes efter de Fisk, som de boe paa: ûvkap masingmiua, ekalûp masing-miua &c.)

mássa &c. s. ma.

mátak, Sværen paa et Hvaldyr; neml. Overhuden og de rudimentaire Haar, som sidde under den; dog indbefattes meget ofte ogsaa den egentlige Hud (maigssak).

mátarpâ, 1) trækker Pelsen af ham; og u. S. **-rpok**, — af sig; afførser sig sin varme Klædning af Overkroppen (egentl. vel: trækker af sig over Hovedet, s. d. F.; men bruges overført ogsaa om Klæder paa Overkroppen, som ikke trækkes over Hovedet). 2) smøger Seletøiet af sig (Hunden for Slæden); 3) smøger Snaren af sig (Rypen). S. d. F.

mátakarpok, d. S. s. det Forrige i 2den og 3die Betydning, i hvilke dette bruges almindeligst.

mátângavok, er afklædt paa Overkroppen (ligemeget, af hvilken Art den afførte Klædning er).

materte (efter Formen activt Particip af et ellers ubekjendt materpâ), en Buxelinning; m. S. **-rtât**, deres (Buxernes) —, ell. **-rtâ**, hans (Eierens) —.

mato, et Dække ell. Lukke, som skjuler det derunder ell. bagved Værende saaledes, at det ikke kan sees, og heller ikke dets Form kan kjendes igjennem Dækket, hvortil altsaa udfordres, at Dækket mere ell. mindre kan bære sig selv. Tillige synes Ordet at indeholde det Begreb, at Dækket i Regelen føres paa ell. imod det Bedækkede med sin Bredside, hvilket atter forudsætter, at Dækket indtil en vis Grad kan bære sig selv. Jvf. ulik (ule). Det bruges saaledes med Suff. om: et Laag paa en Kiste ell. Æske; en Lem; en Luge; en Dør; Steen, Skind, Tøi ell. Andet, som lægges over Noget som et Laag; men ikke om et Dække, som hænger paa det Tildækkede (s. ulik).

matuvâ, dækker over det med et enkelt Dække, saa det er skjult; 1) bedækker Gjenstanden; dækker over den; 2) lukker for Rummet; lukker det til (Stuen, Kisten, Kjælderen &c.). Htr. **matussi-vok**.

matussartok (som jævnlig lukkes), spec. en Æske; især: en Spaanæske.

matussiniarpok (søger at dække over Nogen), bruges spec. om: stiller en Fælde for Smaafugle (neml. en flad Steen med tre Stillepinde, som holde paa hverandre, men ved den mindste Berørelse falde sammen).

mátut (det, hvormed det er bedækket), spec. et Plaster (som er lagt paa).

mátutigssak, 1) et Plaster, som skal lægges paa; 2) Plastermasse (til at lave Plastre af).

mátuserpâ, lægger Plaster paa det.

matôrpâ, 1) dækker over det flere Gange; enten: lægger flere Lag paa det oven paa hverandre; eller: tildækker det med flere Ting ved Siden af hverandre (naar een ikke kan naae over det Hele); 2) *ajor-tuliak matôrpâ, tildækker Misgjerningen ɔ: forsoner den. Htr. **matôrsi-vok**.

*(ajortainik &c.) **matôrfigâ** (anal. isumákêrfigâ), forsoner hans Synd (Overtrædelse &c.).

matserfik, m. S. **-rfia** (Stedet, hvor dens Lukke anbringes), en Dørkarm.

matuerpâ, htr. **matuîvok**, 1) tager Dækket fra det; 2) lukker det op; 3) lukker Døren op for ham (hvilket Sidste dog ikke synes ganske correct; det bruges heller ikke af Alle, s. d. F.).

matuiúpâ, lukker Døren op for ham ell. i hans Sted.

matuerfigâ, lukker sin Dør (indefra) op for ham (som er udenfor); lader ham komme ind til sig.

matuersaut, en Nøgle; m. S. **-tâ**, hans (Eierens) eller dens (Laasens eller Dørens ell. det lukkede Rums) Nøgle.

matuersauserfit (Pl. af -rfik), en Laas; og m. S. **-rfê**, dens Laas (Dørens, Kistens &c.). Er nok ikke i almindelig Brug (s. parnaersaut), men burde

være det. I Sg. bliver det: Nøglehullet.

matuîssartoĸ, En, som jævnlig lukker op; f. Ex. en Portner.

mátúpâ, 1) dækker over Noget (Andet) og over det med; faaer ell. fik det med under Dækket (enten med Villie eller og uforvarende); 2) lukker for Rummet og for ham med; lukker til for ham; lukker ham inde. U. S. refl. lukker sig inde.

mátûtoĸ, En, som lukker ell. har lukket sig inde; *spec. en Munk ell. en Nonne.

***mátuvfik,** et Kloster.

matsagterpâ f. masak.

maugarpoĸ og maugârpoĸ f. mauvoĸ.

maujugpoĸ (i Labr. makujugpoĸ), 1) har Modbydelighed; væmmes; 2) væmmes ved Noget, som Andre ikke væmmes ved; er kræsen.

maujugâ, har Modbydelighed for ell. væmmes ved det (Mad; Folk; en ækel Byld 2c.).

maujungnarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) væmmes derved; 2) man maa væmmes derved; det er væmmeligt; man maa vende sig bort fra det.

maujujuípoĸ, ts. væmmes ikke (let) ved Noget; er ikke kræsen.

maujordluerpâ (anal. pauerdluerpâ), egentl.: gjør det til en Væmmelighed ɔ: gjør det ureent (Spisevare), ikke ved at komme Ureenlighed paa det, men ved at gjøre Noget ved det eller i Forbindelse med det, som efter Folks Formening ell. Overtro bevirker, at man ikke maa spise deraf (f. Ex. naar den, som dræbte Dyret, omkom derved).

maujôĸ, et ubekjendt Dyr, som findes hist og her i Landet, og hvis Excrementer nogle Gange ere blevne fundne foran Huler, i hvilke det altsaa rimeligviis opholder sig undertiden. (Formodentlig en Gnaver af Musefamilien, ikke af de mindste.)

máukarpoĸ og máupoĸ f. under d. F.

mauvoĸ (synes at være dannet af en Stamme **mauk** [Noget, som er sænket ind i Andet?], hvis egentlige Rod er **marg,** med fuldstændige Vocaler marug, og sammentrukken magg og mang, — og er saaledes maaskee rodbeslægtet med maravâ, f. nedenfor marugdluk), træder igjennem det, man gaaer paa (-mut), men finder dog snart Bund; synker i med Fødderne (i Snee, Morads, Iis paa grundt Vand 2c.).

máukarpoĸ og **máukaliorpoĸ,** d. S. f. Foreg., men gjentagne Gange efter hverandre: vader i dyb Snee eller løs Sand 2c.

máukarnaĸaoĸ ell. **-liornaĸaoĸ,** er slemt Føre; man maa ret vade der. avĸusineĸ máukarnaĸaoĸ, man maa vade slemt paa Fodstien (paa Grund af den dybe Snee).

máukaliûtit, Pl. Vadestøvler; Vandstøvler; Fodtøi til at vade med paa saadanne Steder, hvor man jævnlig synker i.

maugarpoĸ (nuna, aput), er blød ell. løs, saa man idelig synker i med Fødderne (Jorden, Sneen). Af Nogle skal dette Ord ved en Forvexling bruges i Betydning af máukarpoĸ.

maugârpoĸ, d. S. f. Foreg., men i ringere Grad, saa at det kun giver efter under Fødderne, uden at man synker synderlig i.

máupoĸ (synker i med sig ɔ: med sin Harpun?), sidder paa Sælhundefangst ved en Sælhunds Aandehul paa Isen, for at stikke den, naar den kommer til Hullet. M. S. har fanget den (Sælhunden) paa denne Maade. S. nig-parpoĸ under nikuipoĸ.

marugdluk, maggordluk, ma-kugdluk, marujuk (den første Form er vel den almindeligste), en Sump; et Morads. I samme Betydning bruges maratdluk af maravâ, f. S.

maggúpâ, d. S. f. det Følgende.

mangúpâ, putter ell. stikker det ind ell. ned i Noget (-mut), saa at intet deraf staaer frem (f. Ex. Noget, som man putter i sin Lomme ell. i en Pose, ell. en Prop eller Kile, som drives heelt ind i Noget 2c.). U. S. pass.

manguvseĸ og Prov.: **manguvsak,** 1) et Stykke Skind, som stikkes bag i Kajakken til Underlag for det, man vil føre i den. Prov. 2) et Stykke Skind til Underlag for Maden, man sætter frem (ellers atdliaĸ og migdliaĸ); 3) et Skind ell. en Hynde paa Sædet (ellers igsiautaĸ).

mángoĸ, m. S. **mángua,** den Deel af Noget, som er stukken ind ell. sidder fast i Andet; især: Roden af et Træ ell.

en anden større Væxt; Rodenden. Bruges undertiden ogsaa om Andet, som kan sammenlignes med Rodenden, f. Ex. det Sted paa en Halvø, hvor den er landfast med det Øvrige.

mángugpok og **mángorpok**, Kulden gaaer ud af det (ligesom kryber i sit Huus igjen); 1) ud af Luften: det bliver mildere Veir; 2) ud af frosne Sager, som tages ind i Varmen: det tøer op; 3) ud af et forfrossent Menneske: han kommer til sin naturlige Varme igjen. — — M. S.: (Varmen) driver Kulden ud af det (og ind i dens Huus igjen).

mángugserpâ, optøer det ved at bringe det ind i Varmen (frossent Kjød ꝛc.). Jvf. augserpâ.

mavkorpok, giver en Lyd som af Haardt imod Haardt (f. Ex. naar noget Haardt falder ned, ell. Nogen gaaer med Træsko ꝛc.).

mavkorpalugpok, det lyder af Haardt, som slaaes mod Haardt (gjentagne Gange); det klapprer. kangmit mavkorpalugtut, europæiske Støvler.

mavkulugpok, giver mange saadanne Smaalyde ꝛc. med ganske korte Mellemrum; klapprer; rasler.

mavsak, m. S. **mavsâ**, Milten.

mavsarpâ, mavserpâ, mavsigpok, mav-ssúpâ, mavtuvok s. mamipok.

[**me**, et Menneske i Modsætning til Dyret; og deraf den nærmeste Verbalform (anal. pivok af pe): **mivok**, fødes til et Menneske. Selve Ordet kjendes aldeles ikke, men baade dets Form og Betydning er fuldkommen tydelig af de to Følgende. Deraf:]

mêrak, 2. (en me-Unge), et Barn omtrent fra den Tid, det kan gaae (s. nâlungiak). Pl. **mêrkat**, Børnene; de Smaa. Af Nogle bruges dette Ord ogsaa i Betydning af kitornak (f. Ex. mêrkavut, mêrarsiâ &c. istedetfor kitornavut, kitornarsiâ &c.), hvilken Brug dog let kan blive ell. egentlig vel er feilagtig. Rigtigt er: mêrartavut, vore (tilhørende) Smaa; Børnene iblandt os; mêrartarât, de have det som (tilhørende) Barn iblandt sig eller hos sig eller i Følge med sig. Ligesaa de Følgende.

merdlák (af mivok som anerdlák af anivok; En, som nylig er født til et Menneske), d. S. s. Foreg. Disse to bruges i daglig Tale hyppigst, naar man taler om Børnene i Almindelighed, men i nogle Egne mere det ene, i nogle det andet, saa at de paa en Maade ere Provincialismer. S. d. F.

merdlertok (Partic. af et ubrugeligt merdlerpok, som nærmest synes at være dannet af et ligeledes ubrugeligt merdluk, anal. perdlerpok af perdluk, og saaledes omtrent kunde betyde: er i hjælpeløs Menneskketilstand), d. S. s. de Forrige: et Barn. I høitidelig Tale er dette mere passende, end de to Foregaaende.

merdlertorpatdlagpok, bærer sig ad som et Barn; er barnagtig; taler barnagtig ꝛc.

merdlertûjungnaerpok, er ikke længer Barn; kan staae paa sine egne Been; har traadt sine Børnesko.

merarput s. mipok.

meratdluk s. maravâ.

merfivok s. merpok.

meriarpok, kaster op; brækker sig. M. S. — paa det.

meriarâ, kaster det op. nerissane tamaisa meriarai, han har kastet alt det op, han havde spiist.

meriarnek, 3. 1) Opkastning; det at brække sig ell. at kaste op. meriarnermit iluaikujokaunga, jeg er heelt ilde tilpas af Opkastning eller af det, at jeg har maattet kaste op. 2) det Opkastede; spec. en halvfordøiet Fisk ell. et Stykke Spæk ꝛc., som en Hai har kastet op, og som flyder i Søen.

meriarnartok, Noget, hvoraf man brækker sig; bl. A. et Brækpulver eller andet Brækmiddel.

meriarsarpâ, 1) gjør Noget ved ham, hvoraf han skal kaste op (stikker ham Fingeren i Halsen ell. giver ham et Brækmiddel ꝛc.); 2) spec. forfølger den Maage, som har fanget en Fisk, for at faae den til at give Fisken fra sig igjen (Struntjageren).

meriarsaut, det, hvorved man faaer Nogen til at kaste op; et Brækmiddel.

meriánguvok, er nærved at maatte kaste op; har Kvalme.

merkok, et Haar; m. S. **merkuе**,

dens Haar. Derunder forstaaes: 1) Haar paa Legemet af et Menneske eller Dyr; 2) det, som er istedetfor Haar og paa samme Maade voxer ud af Huden: Børster; Pigge; Fjer (paa Pattedyr, Fugle og Insecter); 3) haarlignende Udvæxter paa Planter ell. andre Gjenstande (f. Ex. haarlignende Skimmel); 4) Græs og andre Smaavæxter, som betragtes som Jordens Haar (nunap merкue); altsaa egentlig: Laad.

merкulik, 3. som har Haar; laadden. amек merкulik, et Skind med Haarene paa. кagdlersaut merкulik, en laadden Kappe.

merкulingorpâ, (gjør det til et med Haar paa ɔ:) bereder et raat Skind til at beholde Haarene (ikke til Vandskind ell. Saaleskind ɔc.).

merкorigpoк, s. 1) har rigelig Haar ell. Fjer paa sig; 2) har smukke Haar ell. Fjer; 3) er vel bevoxet med Græs og Andet (Jorden).

merкorigsarpâ (amек), vasker Haarene paa et Skind for at faae dem til at ligge glat ned.

merкûpoк og **merкunigpoк**, — 1) faaer Haar ell. Fjer (enten som Unge, ell. efter at have mistet dem); 2) faaer Væxter; bliver grøn (Jorden, Marken).

merкuerûpoк, 1) har mistet sine Haar ell. Fjer; er bleven skaldet (enten Levende, ell. og et Skind ell. Skindklæder af Brug); 2) har mistet sine Smaavæxter; er bleven bart (Landet).

merкuiarpâ, afhaarer det; 1) plukker ell. slider Haarene ell. Fjerene (ell. Smaavæxterne) af det ell. den; 2) skyder Haar ell. Fjer af det eftersträbte Dyr (og ikke videre). aкigssек merкuiáinarpara, jeg skød kun Fjer af Rypen, uden at gjøre den videre Skade.

merкerfik, Pl. m. S. -rfê, Haarrødderne; de smaa Prikker i Huden, hvoraf Haarene ell. Fjerene voxe ud.

merкulualik (Prov.: merкûssalik), 3. forarbeidet Uld; Uldtøi; Uldgarn.

merкut s. merpâ.

merdlâк, merdlertoк s. me.

merngorpoк s. merpoк.

[**merpâ**, stikker en Naal (ell. Lignende?) igjennem det og trækker den ud paa den anden Side. Jvf. kakivâ. Deraf:]

merкut, en Synaal.

merкusivik, et Naalehuus eller andet Gjemme til Synaale.

merкuserpoк, tager sin Synaal for at sye.

merкutaiarpoк, har brækket sin Synaal itu.

merкutaussarpoк, er af naalelignende Beskaffenhed (Iis, naar den bestaaer af naalelignende, parallele Krystaller).

merssorpoк, syer. M. S. — det.

merssortigâ, har hende til Syerske ell. til at sye for sig.

merssûpâ, syer for ham.

merssût, i Pl. -**tit**, det, som bruges til at sye med; Syredskaber (Naale, Traad ɔc. under Eet.)

[**merpoк**, lægger Kræfter til?. Kjendes ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

mingavoк, Prov. har Kræfter at lægge til, ell. maaskee egentl.: er i Færd med at anvende de Kræfter, han har; roer hurtigere ell. bliver længere ved at gaae end en Anden, fordi han har Kræfter til det.

mingáipoк, ts. Prov. har ingen Kræfter at lægge til, ell. forstaaer ikke at anvende de Kræfter, han dog har (falder, naar han kommer lidt ud af Ligevægten ɔc.).

merfivoк, Prov. taber Kræfterne af Varme.

merngorpoк (synes at være dannet ved en Sammentrækning, saaledes at rng staaer istedetfor rnig som i sanigorpoк, s. S., og er saaledes den egentlige Betydning maaskee: har tabt Evnen til at lægge Kræfter til), bliver mat og kraftløs; kan ikke holde ud længere. Bruges i nogle Egne meget almindelig, i andre derimod kun sjelden; s. nukig--dlârpoк.

merngortorpoк, d. S. s. Foreg., men mere intensivt: har ikke Kræfter til at holde ud; er udmattet eller mødig. — Omtr. d. S. s. nukigdlângavoк.

merngueгserpoк, s. samler Kræfter; hviler sig; sætter sig ned paa Veien for at puste. M. S. samler Kræfter i dem; hviler dem (Lemmerne).

mêrpoĸ (siger: mê) og helst **mêr--torpoĸ**, bræger (en Ged ell. et Faar).
merserâ, frygter for ham; tør ikke give sig i Færd med ham ell. med det (f. Ex. et Arbeide), da han frygter for at maatte gaae fra det med Skam.
mersernarungnaerpoĸ, nu frygter man ikke mere for at blive afviist med Haan af ham, ell. for ikke at kunne faae Bugt med ham (den, man vil i Færd med paa en ell. anden Maade, f. Ex. Modparten i Krig), eller for ikke at kunne fuldføre det (et Arbeide).
mersersârpoĸ, anstiller sig farlig mod En (-mut); fører store Ord ꝛc., som om man ikke turde vove at give sig i Færd med ham.
merssorpoĸ s. merpâ.
mevĸoĸ, m. S. **mevĸua**, 1) et Fuglelaar; 2) Skjødet til et Seil.
miaggôrpoĸ, tuder (en Hund).
mianivoĸ, vogter sig; tager sig i Vare. Bruges ikke almindelig, derimod de Følgende.
mianerâ, tager sig i Vare med Hensyn til ham; frygter for og vogter sig for at gjøre Noget til hans Mishag. Gûte mianeralugo, at frygte Gud.
mianernarpoĸ, man maa vogte sig for der ell. med Hensyn til ham at gjøre noget Urigtigt; han eller det (f. Ex. et Sted) er ærefrygtbydende.
mianernarssusek, 2. m. S. **-ssusia**, hans ell. dets ærefrygtbydende Væsen ell. Natur (Majestæt).
mianerssorpoĸ, anvender Forsigtighed ɔ: er forsigtig; seer sig for; vogter sig for at vederfares en Ulykke eller Skade; tager sig i Agt (under Farer, eller med Hensyn til det, man har under Hænderne, ꝛc.). Jvf. misigssorpoĸ.
mianerssûpâ, bærer sig forsigtig ad med det; omgaaes varsomt med det.
miăput s. mipoĸ.
migdliaĸ, 2. m. S. **migdliâ**, 1) et tyndt Underlag, som er udbredt under det og ovenpaa Andet, saaledes at hiint ikke kommer i Berørelse med dette (f. Ex. en Borddug; ell. et Stykke Skind, som Madvarer ell. Spæk lægges paa, for at det ikke skal komme i Berørelse med Jorden, og Lignende. S. atdliaĸ Nr. 3). — 2) Navlestrængen. (I den sidste Betydning er det dog ikke almindelig; s. ĸala--sek.) Ordet seer ud, som om det var sammensat, og dets Betydninger synes at være uden indbyrdes Sammenhæng; muligt, at det er to Ord med kun tilfældig, udvortes Lighed og af to forskjellige Stammer (som f. Ex. ĸavna af ĸama og ĸava, ell. inungavoĸ af inuk og inorpâ, o. A.).
migdlialerpâ og **migdlísserpâ**, lægger det paa et særligt Underlag ovenpaa Andet; breder Noget under det.
migdlivâ og migdlivoĸ s. mikivoĸ.
migsivoĸ s. minípâ.
migssik, 3. og **migsse**, m. S. **mig--ssinga** og **migssâ**, det, som er i Linie dermed; eller egentlig vel: Linien imellem det og En selv, ell. Linien lige henimod det; og paa en Fjord ell. i et Indløb som ikeĸ betragtet: Linien over to bestemte Punkter, som for Øiet berøre eller dække hinanden, naar man er midt i Farvandet. ĸeĸertarssûp migssânĭ--poĸ, den befinder sig (for Øieblikket og seet fra os) i Linie med Storøen. — kingigtoĸ pâgtorfingmut nuivdlugo, tássa migssâ, naar man faaer kingigtoĸ synlig ved Siden af pâgtorfik, saa har man dens Midtlinie (Fjordens). (migssâ træffer saaledes ofte sammen med nala ell. na--lerâ, uden dog at være det Samme, s. nalik.) Undertiden bruges det fig. om: det, som staaer i Forhold dertil, f. Ex. asangmane migssinganik pê isuma--gai, da han (A) er kjærlig imod ham (B), tager han (B) sig af hans (A's) Sager i Forhold dertil. Mere almindelig bruges saaledes migssiliorpâ, s. n.
migssigâ, 1) har det i Linie med sig ell. er i Linie med det (eengang for alle og fra en bestemt Retning som Kjendelinie, s. det Forrige); 2) holder sig i sit Arbeide i Linie med det; graver ell. murer ꝛc. i lige Linie henimod det. — auna migssigissagssaĸ, her er Noget til at holde sig i Linie med (f. Ex. en Steen, man som Maal for Høiden lægger paa den ene Ende af Muren, imedens der mures i den anden Ende). 3) i aandelig Forstand: holder sig det efterrettelig (i sin Gjerning eller i sit Liv og Levnet); og saal. bl. A.: har det ell. ham (da det ogsaa kan være en Person) stedse

for Øie ell. i Tanke som Rettesnor eller som et Exempel at tage sig en Lære af (jvf. maligagssaĸ). — sujunertarissarput migssigiuásavarput, vi skulle (ell. ville) altid holde os vort Formaal efterrettelig (ikke tabe det af Sigte ꝛc.).

migssiliorpâ (gjør et migssik til den), 1) gjør Noget i lige Linie henimod det; og paa Søen imellem Land: er midt i Farvandet (gjør ɔ: holder dets særlige migssik); 2) fig.: er med sin Gjerning eller sin Beskaffenhed i omtrentligt Forhold dertil; svarer dertil; enten: a) ligner det omtrent eller svarer dertil i Afstand ell. Længde ell. Størrelse ell. Form (Objectet tænkes da som Original, Subjectet som Efterligning); eller: b) gjør det, han gjør, derefter, eller saa at det svarer dertil. ũmánap ĸíoĸe migssi-liorpâ kitsigssusiagut, (Øen) ũmánaĸ ligger omtrent ligesaa langt mod Vest som (Øen) ĸíoĸe. migssiliuínardlugo ássiliumârpat, aftegn det kun saaledes, at de indbyrdes Forhold omtrentlig kunne sees. — Inf. **migssiliordlugo** faaer ofte Betydning af en Præp.: efter; i Forhold til; svarende til; i Overeensstemmelse med; f. Ex. oĸausia migssi-liordlugo, efter hans Ord (egentl.: handlende i Linie med hans Ord). Jvf. nâpertorpâ, Inf.

migtaĸ s. minípâ.

míkagpoĸ s. mikigpoĸ.

mikiaĸ, 2. (Prov.: mikigaĸ, Pl. mi-kigkat), Kjød ell. Fisk, som er gaaet i Gjæring saaledes, at det har faaet en skarp (ostagtig) Smag og kan spises uden videre Tilberedelse.

mikiarpoĸ, har faaet sin passende, skarpe Smag ved Gjæring (Kjød, Fisk, Ost, Øl og Udkrads af en Tobakspibe). imuk mikiartoĸ, Ost.

mikiarserpâ, lægger det hen i passende Varme ꝛc., at det ved Gjæring kan faae den forønskede, skarpe Smag.

mitsagpoĸ (ell. og: **-rpoĸ**) og **mit-sagserpâ** (ell.: **-rserpâ**), d. S. s. de to Foregaaende, men bruges i nogle Egne udelukkende om Fisk, hine derimod om Kjød.

mikigpoĸ og m. S. **-gpâ**, rykker i det med Tænderne og lige opad (jvf. mangiarpoĸ) for at faae Noget løsnet af det. (Bruges om Mennesker og Dyr).

mikagpoĸ og **-gpâ**, d. S. s. Foreg., men gjentagne Gange; især: rykker Haarene af et Sælskind med Tænderne. (Efter Sagens Natur bruges dette oftere end Stamordet.)

mikivoĸ, er lille eller liden. Modsat angivoĸ, og bruges ligesom det ogsaa i overført Betydning om aandelig Lidenhed.

mikissúnguaĸ, **mikissuaraĸ**, **mikissoralak**, **mikissoralâĸ**, meget lille; en bitte En; og deraf videre: **mikissuarârânguaĸ** &c, en ganske lille bitte En ꝛc.

mikissúnguángorpâ, gjør det til ganske Smaa; gjør det til Pulver.

mikigâ, 1) anseer den eller det for at være lille ell. for lille ell. ringe; hvori da ofte tillige ligger: forsmaaer det; 2) den eller det er for lille til ham. akia mikigaiuk? synes Du, at Betalingen er for ringe? árĸatika miki-gisasimavatit, mine Vanter ville vist være for smaa til Dig.

mikileraĸ, 2. den fjerde Finger; Ringfingeren.

migdlivoĸ, bliver mindre ell. er bleven mindre. M. S. har faaet det gjort mindre.

migdlissaĸ, formindsket. (I Musikken: en forhøiet Tone.)

migdlilerpâ og **migdlisipâ**, formindsker det; gjør det mindre.

mingnârpâ, 1) gjør den for lille; — 2) finder den over sin Forventning lille. U. S. pass.

mingneĸ, 3. den Mindre ell. Mindste.

mingneruvoĸ og **mingneraoĸ**, 1) er mindre eller den mindste; 2) har Mindre at betyde; er ringere eller mindre vigtig.

mingnerutipâ, anseer den eller det for mindre vigtig; lægger mindre Vægt paa det. U. S. refl.: regner sig selv for mindre betydelig; anseer sig selv som den Ringere ell. mindre Magtpaaliggende.

mingnermik (Mod. adv.), mindre; i ringere Grad.

mingnerpâĸ, den Allermindste.

milak 1, en Plet af en anden Farve; en mørk Plet paa lys Grund ell. en lys

Plet paa mørk Grund (paa Hvadsomhelst); bl. A. en medfødt Plet paa Huden (af et Menneske), men s. nutavdlek.

milakarpok og **milâvok**, har Pletter; er plettet ell. spraglet 2c. (uden Hensyn til Pletternes Mængde, Størrelse og Form, naar de kun ikke ere Striber).

milagtûvok og **milagtuvok**, 1) har mange Pletter; er meget plettet ell. spraglet; 2) har store Pletter; er storspraglet.

milakípok, ts. 1) har faa Pletter; 2) har smaa Pletter.

milakulârpok, er fiinplettet; er spættet ell. haglet.

milakulânguit, Pl. Fregner.

milak II s. nilak.

mîle, en Miil. taserssuak tukimut sisamanik mîlekarpok, Indsøen har fire Mile i Længden. navsuitsúngûp mîlip áipâta kerka ungasigssuserâ ell. navsuitsúnguak mîlip áipâta ker--katut ungasigsigaok, til navsuitsú--nguak er der halvanden Miil (herfra).

milik, 3. m. S. **milinga**, det, som slutter i ell. tilstopper en gjennemgaaende Aabning inde i den eller uden at staae frem af den (s. simik); f. Ex. Skarn i en Rende; Falddøren for en Rævefælde; Spjeldet i et Kakkelovnsrør 2c.

miligpâ, stopper det til; især: skyder et Lukke for det; forstopper Gjennemgangen fra Siden (ved en Falddør ell. Lignende). U. S. pass.

milípâ, d. S. s. Foreg., men helst ved at stoppe Noget i det; forstopper det.

milíngavok, er forstoppet; Aabningen ell. Gjennemgangen er spærret ved Noget, der sidder inde i den ell. tværs for den (Næsen; en Fælde; et Piberør; en Kilde 2c.).

miligarpâ, skyder Lukket for det (ved en positiv Gjerning; hvorfor det navnlig bruges om at tilstoppe Noget med det, som er der til det Samme, som Døren i en Rævefælde og Spjeldet i et Kakkelovnsrør).

miligtaut ell. **miligartaut**, m. S. **-tâ**, det, hvormed det jævnlig tilstoppes; f. Ex. et Spjeld.

miliûne, en Million, og **miliûnig--dlit** opfattes og kan bruges i Lighed med arfinek, arfinigdlit og arkanek, arka--nigdlit &c. Jvf. untrite og tûsinte.

milorpâ, træffer ham eller det med et Steenkast (ell. og med Andet, som kastes paa samme Maade).

miloriarpok, kaster med en Steen (ell. noget Lignende). M. S. — efter ham ell. det.

miloriarnek, 3. et Steenkast. milo--riarnertut ungasigsigissumut, hen i et Steenkasts Afstand.

miloriarnertunekisáupat, de kaste med Stene omkaps, hvem der kan kaste længst.

mitdlôrpok, kaster Stene (flere Gange og een for een); stritter. M. S. — paa ham ell. det; bl. A. stener ham.

mitdlût, m. S. **-tâ**, Stenen ell. Andet, som han kaster med.

milugpok, suger paa Noget (med Tungen; jvf. najorpâ af naivâ); især: patter; dier; og m. S. — den (Moderen).

milugtok, diende; et Pattebarn.

milugtípâ, lader det die; giver det at die.

milugtitsissok, En, som giver Die; 1) en Moder med et diende Barn; 2) en Amme. M. S. **milugtitsissâ** (af -sse), dets (Barnets) Amme.

milugiak, 2. 1) en Vandbi; Bislue (som findes her); 2) en Honningbi. (I sidste Betydning fuldstændig: milugiak tungusungnitsûsiortok.)

mitdluarpok, suger Noget i sig; trækker i sig (Levende eller Livløst). — — M. S. suger det i sig.

mitdluartok, en Svamp.

mitdluaut, et Sugeredskab (f. Ex. en Sugemund hos et lavere Dyr, ell. Sugeskaalene paa Blæksputtens Fangearme, og Lignende).

mitdlusukarpok, og m. S. **-rpâ**, indsuger de sidste Draaber, som endnu hænge ved Skeen ell. Drikkekarret.

minâk s. d. F.

minarpok, gjemmer Noget, til man kommer hjem (af Madvare); tager Noget hjem med sig af det, han har faaet at spise. M. S. gjemmer det —.

minâk (fork. af minagak, som sanâk, pilâk), det, man gjemmer og tager hjem med sig.

minârâ, har taget det hjem med sig af det, han fik at spise.

minâupâ, tager Noget hjem med sig til ham.

mine, Støvregn; faldende Taage.

minivok, det støvregner; Taagen falder.

minik, 1) Tran, som er bleven til en seig, liimagtig Masse (hvor den i et tyndt Lag har været udsat for Luftens Indvirkning, f. Ex. uden paa ell. om Randen af et Spækkar); 2) Drevox.

minigpâ ell. helst. **minigterpâ**, kliner Sømmene paa Baaden med minik.

minipâ, forbigaaer ham ved Uddeling (enten ved at glemme ham ell. og med Villie). U. S. refl. — sig selv —. Htr. **minitsivok** og **migsivok**; pasſ. Part. **minitak** og **migtak**.

mingavok og mingáipok s. merpok.

mingigpâ (anal. kîvâ), beskadiger det (en Finger, en Taa ɔc.) ved at bringe det i Klemme under Noget (ved et Slag ell. Stød ell. Tryk, som det ikke kan give efter for, f. Ex. ved at lade en Steen eller Andet falde paa det, eller ved at sætte sig paa det i den Hensigt at klemme det ɔc.; og ialtfald selv værende activ, s. d. F.).

mingiúpâ (anal. kiggípâ), faaer det med i Klemme under Noget ɔ: enten: 1) faaer et Lem (sin Finger, sin Haand ɔc.) ell. Andet i Klemme under Noget, som haandteres af en Anden (selv værende passiv); eller: 2) faaer det med i Klemme under sig; kommer til at sætte sig paa ell. for haardt op imod det, han ikke skulde (f. Ex. et Menneskes Arm, ell. Kjød, som laa paa Bænken, ɔc. uden sit Vidende, altsaa paa en Maade værende passiv; dog ogsaa: med sit Vidende, men ladende, som om det var uafvidende).

mingnârpâ, mingnek &c. s. mikivok.

mingok, en Vandbille; Vandkalv.

minguk, 1) Smuds eller Ureenlighed paa Klæder ell. paa Legemet ell. Andet (bl. A. Søle paa Jorden); fortrinsviis: vaad ell. klæbende Ureenhed. Jvf. ipek. 2) i overført Betydning: a) aandelig ell. sjælelig Ureenhed; b) levitisk Ureenhed. (Saaledes ogsaa alle de Følgende).

mingugpâ, 1) besudler det (med Vaadt eller Klæbende); 2) gjør ham eller det ureen (i overført Betydning, s. o.). — U. S. pasſ.: besudles ell. er bleven besudlet; er gjort ureen.

mingugtok, den ell. det, som er bleven besudlet ell. gjort ureen.

mingugtôk, den ell. det, som er fuld af Ureenhed.

mingûvok, er ureen; er tilsnavset; er fedtet ɔc.; egentl.: er (blot) Smuds ell. Ureenhed.

mingungnarpok, man besudles af det; det er ureent at røre ved.

mingungnáipok, ts. man besudles aldeles ikke af det; det er fuldkommen reent at røre ved.

minguerpâ, har renset ham ell. det; har fjernet den derved klæbende Ureenlighed.

minguersarpâ, arbeider for at faae dens ell. dets Ureenlighed fjernet; renser ham ell. det.

minguipok, ts. er reen; har ingen (klæbende) Ureenhed paa sig.

miperpok, s. staaer og venter, om han ikke ogsaa faaer Noget; især: — at spise (igdligugdlune piumassok, akig--ssakarnanile); tigger.

mipârput, d. S. s. Foreg., men Flere i Følge.

mipâriat, Pl. en Tiggerflok; et Selskab, som gaaer for at see, om der ikke skulde falde Noget af til dem med.

mipok, ts. sætter sig fra Flugten (en Fugl ell. andet Flyvende; men bruges ikke om Alken, s. nákarpok). Undertiden bruges det ogsaa om Smaadyr i Vandet, der sætte sig fra Svømningen paa en Vandplante ell. Andet paa samme Maade som en Fugl fra Flugten.

mivfigâ, sætter sig paa det (Fuglen ɔc.).

mikiartorpok, er i Færd med at sætte sig; flyver hen for at sætte sig.

mitsimavok, har sat sig; er siddende (Fuglen).

miâput (af -vok, anal. isâput; men prov. miáput), **merarput** og mindre almindeligt **merkáuput**, hele Flokken (af Fugle) sætter sig ell. har sat sig.

misarpok, giver en pladskende eller smaskende Lyd fra sig; enten 1) ved at smaske med Munden, eller 2) ved at pladske i Vandet (f. Ex. et Menneske, som er falden i Vandet, ell. Fisk eller Sælhunde, som i Mængde springe og sprælle oven i Vandet, saa det pladsker).

misarpalugpok, 1) man hører En (eller ham) smaske med Munden; 2) man hører Noget pladske i Vandet (Fisk ɔc.).

misarĸarnaĸ, en lille Fisk af Torskeslægten: Graafisk; Kuller.
miseraĸ s. misugpâ.
miserratigâ s. d. F.
misiarpoĸ, nægter; benægter; fragaaer; tilstaaer ikke.
misiarfigâ, nægter for ham.
misiúpâ, egentl.: indbefatter ham eller det i sin Benægtelse ɔ: nægter for ham med ell. paa hans Vegne; enten: 1) benægter det, han (den Anden) beskyldes for; eller: 2) vil ikke bekjende, hvad han veed om ham; eller: 3) nægter at være kjendt af ham. S. d. F.
misiutigâ eller **miserratigâ** (den sidste Form er vel den almindeligste), nægter angaaende sig selv med Hensyn til ham ell. det; fornægter ham ell. benægter det, forsaavidt han (den Nægtende) selv beskyldes for Noget med Hensyn til ham ell. det (at kjende ham ell. at have gjort det ꝛc.). Jvf. ángîarpâ og ángîautigâ.
misigâ, mærker eller bemærker ham ell. det i ell. ved sig; føler ell. fornemmer i sig, at han eller det er saa eller saa. Jvf. malugâ og sianigâ. (Den væsentlige Forskjel imellem disse tre Ord er, at Retningen af den i Øieblikket stedfindende Fornemmelse ell. Jagttagelse i malugâ gaaer udad og i misigâ indad, medens sianigâ uden Hensyn til Retningen udtrykker, at Fornemmelsen har fundet Sted og yttrer sig i Vedkommendes Gjerning). misigâra asagânga, jeg mærker i mig ɔ: jeg føler, at han elsker mig. únulersoĸ misigíngilara, jeg bemærkede ikke (fornam det ikke i mig), at det var blevet Aften. U. S. refl.: fornemmer sig selv ɔ: føler ell. mærker, hvorledes han (selv) gjør ell. har gjort, ell. hvorledes det er fat med ham (incl. hvad der gjøres ved ham, forsaavidt hans egen Forfatning er en Følge deraf).
misingnarpoĸ, man mærker eller fornemmer det i sig; enten: man mærker det godt; det er ikke undgaaet Ens Følelse; eller: man føler og maa bekjende, at det er saa.
misingnaitsôrpoĸ, mærkede ikke, hvorledes det gik til; kom frem ꝛc. uden selv ret at vide af det, især: mærkede ikke Tidens Gang.
misigíngitsôrpoĸ, bemærkede ikke, hvorledes han selv gjorde ɔ: kom til at gjøre Noget galt ell. sig selv til Skade ꝛc. derved, at han ikke gav Agt paa sig selv eller ikke var sig sin Gjerning ret bevidst; bl. A. blev ubehagelig overrasket; eller opdager pludselig, at han ubevidst er kommen i en mislig Stilling; eller lod sig overtale til noget Galt, og Lignende.
misigíngitsôrtípâ, bringer ham til at handle urigtig ell. sig selv til Skade ꝛc. i sin Uagtsomhed; f. Ex. paafører ham en Ulykke, inden han veed af det; eller overrasker ham ubehagelig ꝛc. S. o.
misigitáipoĸ, ts. er ufølsom; kjender ikke til indre Følelser.
misigssorpâ, anvender Jagttagelse derpaa ɔ: søger at opfatte det i dets Enkeltheder; lægger nøie Mærke til Forholdene ell. til det, som skeer (f. Ex. hvilke Dale og Fjelde Landet dersteds har, samt deres Retning og indbyrdes Beliggenhed ꝛc.; eller hvorledes En bærer sig ad baade i den ene og anden Henseende, enten for at lære Kunsten af ham, eller for at passe paa ham ꝛc.); giver Agt paa ham ell. det. U. S. refl.: søger at fornemme sig selv ɔ: hvorledes han selv gjør i det Enkelte; seer sig for; vogter sig for at gjøre Noget, som kunde have slemme Følger for ham selv eller for Andre. Jvf. mianerssorpoĸ.
misigssuissoĸ, En, som lægger vel Mærke til Forholdene eller til det, som skeer; spec.: En, som er sat i Embede for det Samme: en Forstander ell. Directeur for Noget (-mik; hvorved Embedet nøiere betegnes); bl. A. en Minister (hvorved underforstaaes ell. i fornødent Fald tilføies: kúngip tugdlia; s. kúnge). palasinik misigssuissoĸ, Cultusministeren; erĸartússissunik misig-ssuissoĸ, Justitsministeren; nunap akig-ssautainik misigssuissoĸ, Finantsministeren; sákutûnik mis., Krigsministeren; nunap umiarssuautainik mis., Marineministeren; nunat nâlagainik mis., Indenrigsministeren; kúngeĸatai-nik mis., Udenrigsministeren; nuna-sianik mis., Colonialministeren.
misigssujuípoĸ og **misigssuái-poĸ**, ts. fornemmer aldrig sig selv ɔ:

passer ikke paa, hvad han (selv) gjør; er uforsigtig eller fremfusende eller dumdristig.

misiligpâ, prøver eller undersøger ham ell. det; søger at komme til Kundskab om hans ell. dets Egenskaber ell. Beskaffenhed (ved positiv Gjerning og ved at lægge Mærke til, hvad derved viser sig; f. Ex. et Arbeide ved at betragte det allevegne ell. fra alle Sider og see, om det er, som det skal være (saal. bl. A. om at læse Correctur); ell. en Gjenstand ved at snitte i den ell. bøie ell. trykke den for at komme til Kundskab om dens Fasthed &c., eller ved at sønderlemme den for at see, hvorledes den er sammensat &c.; eller en Person ved at lade ham bestille Et og Andet for at see, hvad han duer til, &c. &c.). Jvf. ússerpâ.

misiliganvok, 1) er undersøgt (en Ting ell. en Sag); 2) er prøvet; er forsøgt (et Menneske).

misiliganvdluarpok, er prøvet og har staaet sin Prøve.

misilîartortok, En, som er gaaet for at undersøge Noget ell. for at komme til Kundskab om Noget; spec. en Speider.

misiligutigâ, har det til Undersøgelsesmiddel eller -redskab (misiligut) for Noget (-mut); undersøger dermed.

misorak s. d. F.

misugpâ, dypper det i Noget (-mut; Hvadsomhelst); bl. A. spec.: dypper det i Farveaskog; farver det (Tøi). Htr. **misugsivok**. U. S. pass. eller refl.: dyppes eller dypper sig i Noget. sánerutâta nûa misugtarpok, Naanokken dyppede sig gjentagne Gange (i Søen).

misugtaissok, En, som dypper Noget gjentagne Gange; spec.: en Farver.

misugtaivît og (rigtigst) **misugtaivigssat**, Pl. Farvespaan. mis. augpalugtut eller -lârtut, Fernambuk. mis. tungujortut, Blaaspaan. mis. sungârtut ell. sungarpalugtut, Guulspaan.

miserak (maaskee af en anden Form: misigpok, som i Labr. bl. A. skal bruges om at springe med begge Fødder samlede op ell. ned paa Noget), sjeldnere **misorak**, 2. Dyppelse til Mad; Sauce (nærmest den i Landet hjemmehørende Dyppelse: selvløben Tran; og derfra overført paa al Slags Sauce).

miserartorpok (eller **misor-**), anvender Dyppelse til sin Mad. — — M. S. anvender det som Dyppelse; dypper sin Mad i det.

miserartorfik (eller **misor-**), en Sauceskaal.

mitagpâ, gjør Nar ad ham; spotter ham med Ord eller Gebærder. Jvf. inúkutigâ. Htr. **mitagdlerpok**, gjør Nar ad Folk. S. d. F.

mitautigâ ell. **mitatigâ** eller **mi-tarratigâ** (den sidste Form er vel den sjeldneste), har ham eller det til Spot (Spotsaarsag eller Spottemiddel); driver Spot med ham; spotter ell. haaner ham. Htr. **-tigingnigpok**, spotter Nogen (-mik). S. d. F.

mitautigdlerpâ ell. (maaskee almindeligst) **mitatigdlerpâ**, egentl.: tracterer ham med Spot (Affixet er det samme som i nerdlerpâ); fremfører eller øver Spot imod ham; bespotter ell. forhaaner ham. Htr. **-tigdlîvok**. Disse tre Ords Betydning er saaledes tiltagende i Styrke i den Orden, som de her staae.

mitârpok, gjør naragtige Gebærder ell. bærer sig naragtig ad; vrænger; skærer Ansigter &c. (for Morskab).

mitârâ, egentl. kun: skærer Ansigter ad det; men forbindes som oftest med et Bibegreb, enten: — fordi det er saa grinagtigt; ell. og: — fordi det seer saa fælt ud. F. Ex. tamáko mitâringiláka (ad de Ting fortrækker jeg ikke Ansigtet) kan efter Omst. betyde enten: dem kan jeg see aldeles rolig paa, skjøndt de see saa gyselige ud; ell. og: deri finder jeg aldeles ikke Noget at grine ad.

mitek, 3. en Edderfugl.

miterak, 2. en Edderfugleunge.

miterpok, har fanget en Edderfugl.

mitertak, m. S. **-rtâ**, hans fangede ɔ: den af ham fangede Edderfugl.

miterniarpok, søger at fange Edderfugle; er ude paa Edderfuglejagt.

mitsiarpok, Prov. d. S. s. det Forrige.

mitersiorpok, forfølger en Edderfugl eller Edderfugle; gjør Jagt paa ell. jager en Saadan.

mitdlôrpok og mitdlût s. milorpâ.

mitdluarpok, mitdluaut &c. s. milugpok.

mitsagpoĸ og mitsagserpâ s. mikiaĸ.
mivse, Prov.: **nivse** (i Labr. pivse), en flækt og tørret Fisk. (Bruges i nogle Egne om al Slags Fisk, i andre kun om Hellefisk, som er tørret i tynde Skiver, og atter i andre slet ikke; s. pa--nertoĸ og tissâĸ. Ligesaa det Følgende).
mivsilivoĸ (ell. nivs-), tilbereder Flækkefisk (tørrer dem og gjemmer dem).
[**moĸ** ell. **muk** (som iluk, ĸak, sak)? det Indre eller Nedre?. Synes at være Stammen til de Følgende:]
morparpoĸ (anal. ilorparpoĸ), flytter sig ell. er flyttet nedad (f. Ex. fra Toften i en Baad ned paa Bunden af den) ell. indad (forsvindende, s. d. F.).
morssugpoĸ (anal. sarssugpoĸ), er forsvunden indad, saa man ikke seer mere deraf (f. Ex. en Steen i blød Jord, ell. en Snegl i sit Huus, ell. en Sælhund ell. Andet i Vandet, ell. Noget, som smutter ind i et Hul &c.).
morîpoĸ, ts. er afrundet i Enden ell. Kanten (f. Ex. Spidsen af en almindelig Bordkniv, ell. Vingerne af en Fugl, hvis forreste Svingfjer ere kortere end de mellemste, ell. et skærende Værktøi, hvis Eg er bleven rund af Brug og gjentagen Hvæsning, ell. en forholdsviis steil Strand paa forøvrigt fladt ell. lavt Land &c.).
morêrpâ, bortfjerner dets Afrunding ɔ: sliber det. Htr. **morêrsivoĸ**.
morêrsit, en Slibesteen (selve Stenen).
morêrsivik, et Slibetrug med Steen og Alt.
môrpoĸ (siger: mû) og helst **môrtor-poĸ**, brøler (en Ko ell. Oxe).
morparpoĸ og morssugpoĸ s. moĸ.
mugsôrpoĸ, piber; giver en sammenhængende, fiin, pibende, men ikke harmonisk Lyd fra sig (som f. Ex. et Hjul, som ikke er smurt, ell. et Menneske, der frembringer en lignende Lyd med Munden). Jvf. nêrĸulugpoĸ og uingiarpoĸ.
mugsûlavoĸ, piber i Eetvæk; piber med ganske korte Mellemrum (f. Ex. en Trillebør, hvis Hjul piber een ell. flere Gange ved hver Omdreining).
mulik, 3. m. S. **mulinga**, 1) en Brystvorte; 2) Bladet paa en Aare; 3) et Blad og en bladet Green paa en Plante.
muluvoĸ, tøver; udebliver; bliver længe borte ell. udebliver over den Tid, man havde ventet ham; opholder sig længere underveis, end Hensigten var &c.
mutdlûpâ, tøver ell. udebliver med det (det, han skulde komme med).
mutdlutigâ og **mulússutigâ**, udebliver af den Grund.
mumerpoĸ, s. nynner; synger Toner uden Ord (ved sit Arbeide). Kjendes ikke almindelig.
mumigpâ, vender det om, den øvre Side nedad (noget Fladt, eller som ligger fladt ned, f. Ex. et Blad i en Bog, en Pandekage, Hø paa Marken, Kjød eller Fisk i en Gryde &c.; men ikke en Baad eller et Kar eller Noget, som er fladt paa den ene og rundt paa den anden Side; s. pusipâ). U. S. 1) pass.: er vendt om; 2) har vendt om for sig (i Bogen); f. Ex. pingasunik mumig-pugut, vi have vendt om for os tre Gange ɔ: læst tre Blade. Htr. **mu-migsivoĸ**.
mumípâ, t. vender op og ned (paa Noget) for det ɔ: paa dets Orden ell. indbyrdes Forhold; 1) lægger det feil eller anvender det feil (f. Ex. med den urette Side ud; en Ting); 2) forvender eller fordreier eller forvansker det (en Skik; Ens Ord; Retten &c.); 3) vender op og ned (paa Ordenen) for et Sted ɔ: enten: a) ødelægger det totalt; eller: b) omstyrter det der Bestaaende; gjør Revolution. U. S. pass. Htr. **mumitsivoĸ**. S. Anm. efter mumisipâ.
mumingavoĸ (af mumigpâ), ligger omvendt; ligger med den øvre Side nedad (en Ting).
mumingavoĸ (af mumípâ), 1) ligger feil ell. er anvendt feil (en Ting; eller og f. Ex. et feilagtig brugt Ord); 2) er forvendt; er vrang; er fordreiet ell. forvansket (en Skik &c.).
mumigtípâ (af mumigpâ), lader det vende om af Nogen (-mut).
mumisipâ (af mumípâ), gjør, at det er forvendt &c.: 1) forvender det (selv; b. S. s. mumípâ); 2) lader det forvende &c. af en Anden (-mut).

Saavel i disse som og i andre lignende Ord, hvor Grundformen paa -gp- blot taber sit g ved Tilføielse af Affixet -úpâ (med bortkastet u), er den særlige

Betydning af hver af disse to Former for Mange gaaet tabt, saa at de betragtes som Eet, og navnlig det passive Particip af Grundformen (-gak) i nogle Egne saagodtsom slet ikke kjendes, og altsaa f. Ex. mumitak bruges baade i Betydning af mumigpâ (vendt om) og af mumípâ (forvendt). Ligeledes bruges af Mange mumisipâ ogsaa i Betydning af mumigtípâ. Jvf. avigpok, nangig--pok, sâgpok o. A.

mumigut, Prov.: **mumiut**, en Krumskee at vende Maden med i Gryden.

múmek ell. **múme**, kun m. S. **múmia**, den anden Side (af et Blad eller Lignende). múmianîpok, det staaer paa den anden Side.

*__muslimêk__, en Moslim; en Muselmand; en Muhamedaner.

mussak, 1) den spiselige Rod af en Plante af Skjermplanternes Familie, som voxer i den sydligste Deel af Landet; 2) en Gulerod. Kjendes kun i det Sydligste.

*__mússêk__, en Mosfee.

mutdlúpâ og mutdlutigâ s. muluvok.

N.

nâ s. nauk.

ná-â, Interj. Au! (naar man pludselig rammes af Noget, som gjør ondt; støder sig haardt 2c.).

ná-auna, au Du! det gjør ondt; lad mig være i Fred!

nanana, **nananananana**, au-au-au! (ved en vedholdende, gjennemtrængende Smerte, der ligesom kvæler det egentlige Smerteudraab; f. Ex. Krampesmerte).

nananârpok, siger nanana; jamrer af en gjennemtrængende Smerte; stønner med Smertelyd.

nagfak s. napivâ.

nâgfik s. nâgpok.

nâgga (paa Østkysten: nâgka), nei.

nâggale, d. S. s. Foreg. med en Smule mere Eftertryk, omtr. som: nei, vist ikke.

nâggârpok, 1) siger Nei; 2) erklærer sig benægtende; protesterer (jvf. anger--pok). nâggârtut, spec. Protestanterne.

nâggârfigâ, siger Nei til ham.

naggat, naggaserpâ &c. s. nâvâ.

naggorigpok, naggordlugpok, nagguvik &c. s. nauvok.

nâgkiarpok og nâgkiúpâ s. nâgpok.

nagdlerpâ, nagdliúpok, nagdliússivâ &c. s. nalik.

nâgdlerpâ s. nâgpok.

nagdligâ, nagdligtorpâ, nâgdliugpok, nâgdlivâ &c. s. nâkâ.

√**nâgpok** (-mut), tørner mod Noget med en Deel af sig saaledes, at denne Deel derved standses, imedens det Øvrige vedbliver sin Fart ell. Bevægelse (f. Ex. et Menneske, som løber paa Noget med sin Fod og snubler, eller et Toug eller Lignende, som løber af og bliver hængende et Sted paa Midten, saa at Enden slaaer omkring, og Lignende). Med Suff. bruges det ikke, men synes dog oprindelig at være transitivt med Betydning: standser den deelviis. — — U. S. pass.; s. n. nâgkiúpâ.

nâgfik, et Anstød; det, man snubler over.

nâgfigâ, snubler over det.

nâgdlerpâ, giver ham Noget at snuble over ɔ: 1) sætter Anstød for ham; bringer ham til at snuble ved at lægge ell. stille Noget (-mik) i Veien for ham (f. Ex. ved at udspænde en Line over hans Vei); 2) sætter sig selv som Anstød for ham ɔ: spænder Been for ham.

nâpok, forhindres fra Bevægelse i en bestemt Retning ved Modstand imod en Deel af sig, navnlig ved Noget, som trækker det i den modsatte Retning (jvf. tugpok); hænger fast ell. bliver hængende fast i Noget. **nâvfia**, det, hvori det hænger fast.

nâtipâ, bringer det til at hænge fast i Noget (f. Ex. Noget fra Havets Bund, som bliver hængende i Fiskekrogen, eller et Klædningsstykke ell. Skilderi 2c., som man hænger op paa et Søm ell. en Krog; eller

bliver hængende med sine Klæder i Noget og river Hul paa dem, og Lignende).
nâtitariaĸ f. parnaersaut.
nârĸavoĸ, er hængende fast i Noget (er i den Tilstand); er ophængt paa Noget (-mut).
nârĸavik, m. S. **-via**, det Sted, hvorpaa det er ophængt; Krogen ell. Sømmet ɔc., som Noget er ophængt paa.
nârĸaut, m. S. **-tâ**, det, som Noget er ophængt i; f. Ex. en Ring eller en Strop deri til samme Brug. Jvf. niví-ngaut under niverpoĸ. Et ligelydende Ord (naorĸaut) f. under nauvoĸ.
nâgkaluarpoĸ, tørnede vel, men — ɔ: fik vel kastet sin Harpun efter Sælhunden, men den gik ned i det Samme, saa han kom et Øieblik for seent; naaede vel at kaste, men ikke videre. Affixet -aluaĸ betragtes i dette Ord paa en Maade som fast; — man siger saaledes ikke nâgtaraluarpoĸ (som man ellers skulde), men nâgkaluartarpoĸ, har kastet flere Gange feil efter Sælhunde.
nâgkiarpoĸ, kaster med noget Langt (f. Ex. med en Aare) saaledes, at det kommer til først at tørne med Enden alene, og derefter falder; især: kaster med sin Harpun efter en Sælhund; og — m. S. — efter den (afseet fra, om han træffer den ell. ei).
nâgkiúpâ, gjør den til en deelviis Standset (til en nâgaĸ) ɔ: kaster med den saaledes, at den først maa tørne med Enden alene og derefter falde (Harpunen eller andet Lignende). U. S. **nâg-kiúpoĸ**, gjør sig selv til en nâgaĸ ɔ: snubler over Noget og falder (et Menneske).
nauligpoĸ, t. 1) sætter fast i en Sælhund eller et andet Sødyr; og — — m. S. — i den; rammer den med Harpunen saaledes, at Harpunen trænger ind, og Skaftet falder af; 2) i udvidet Forstand overhovedet: harpunerer den (om det ogsaa er med en Harpun, hvis Skaft ikke falder af, f. Ex. med en europæisk Hvalharpun).
nauligtaĸ, et Sødyr, som er fanget med Harpun.
nauligaĸ, 2. en Drengeharpun; en Harpun i Miniatur ell. en Stok, som nogenlunde ligner en Harpun, til at kaste med paa Landjorden (som Smaadrenge gjøre for at øve sig).
nauligarpoĸ, kaster med en saadan Drengeharpun; og **nauligáuput**, de kaste med Smaaharpuner i Selskab med hverandre (ell. egentl. for hverandre, nemlig idet hver af dem kappes med de Andre).
nagsarpâ, har taget det med eller bringer det med. nagsagâ, hans Medbragte ɔ: det, som han har bragt med. Htr. **nagsaivoĸ**.
(**nagsápâ**, tager ogsaa det med. Bruges ikke, derimod følgende Afledninger deraf:)
nagsataĸ, Noget, som man har taget med fra En ell. til En ell. ved Siden af sit egentlige Ærende (som Biting; dog er ofte alt Medtaget nagsataĸ, neml. naar Ens eget Komme er Hovedsagen).
nagsatarâ, 1) har det med sig fra En ɔc. (f. d. Foregaaende); 2) har taget det ubevidst med sig, slæber eller river det i Forbigaaende med sig (f. Ex. Noget, som er bleven hængende paa En, idet man gik forbi, eller Noget, som rives med af et Sneskred ell. Lignende).
nagsataĸarpoĸ, har Noget med sig til En eller Anden; medbringer Noget; og **nagsataĸángilaĸ**, har Intet med uden sit Eget; kommer ubelæsset ell. kun med sin Person.
nagsáupâ, har Noget med sig til ham; medbringer ham Noget (-mik).
nagsípâ, giver ham Noget med til en Anden; sender Noget (-mik) ved ham. Htr. **nagsitsivoĸ**. Pasf. Part. **nag-sitaĸ**, den, man sender Noget med.
nagsiúpâ, sender det med En til Nogen (-mut). Htr. **nagsiússivoĸ**. Pasf. Part. **nagsiússaĸ**, det, man sender.
nagsiússivigâ, sender Noget ved En til ham.
nagseraĸ, 2. Prov. et Maal, hvortil der skydes med Buepiil (og hvoraf der opstilles to i et Pileskuds Afstand, saa at man altid fra det ene skyder tilbage til det andet igjen).
nagserarpoĸ, Prov. skyder til Maals paa denne Maade.
nagsivoĸ, 1) faaer fast i Havbunden med sin Fiskekrog; eller og: Krogen faaer fat i Noget paa Havbunden; mindre almindeligt: 2) bliver hængende

fast ved den harpunerede Sælhund, idet Harpunremmen kommer i Urede (Manden).
nagsikarpoĸ (anal. mátakarpoĸ), bliver hængende fast i et af Kajakkens Redskaber (Harpunremmen).
nagsikârpoĸ, d. S. s. nagsivoĸ i 2den Betydning.
nagsinarpoĸ, man faaer der (let) fast i Bunden med Fiskekrogen; det er en slem Bund paa det Sted, Ens Fiskekroge blive saa let hængende deri.
nagsoĸipai, Prov. gjør ingen Forskjel imellem dem; synes eens om dem; behandler dem eens eller bruger dem iflæng ɔc. Htr. **nagsoĸitsivoĸ**.
nàgssauvoĸ &c. s. nâvâ.
nagssuk, 1) et Horn (paa et Dyr); 2) Horn som Stof.
nagssungmigpâ (1 Gang) og **-migarpâ** (gjentagende), støder ham med sine Horn; stanger ham. — — — — U. S. recipr.: de stanges med hinanden.
nagssungmigaigajugpoĸ, har Tilbøielighed til at stange eller stanges; er stangelysten eller stangevorn.
nagssûssaĸ, Noget, som ligner et Horn; især: et Følehorn (paa et Insect ell. en Snegl ɔc.).
nagssorĸigpoĸ, s. (Hornet) har godt Hornstof ɔ: er tæt ell. compact i en benyttelig Tykkelse; er godt Horn til Forarbeidelse.
nagssugdlugpoĸ, er slet Horn til Forarbeidelse; er kun tæt i Overfladen og porøst indeni.
nagtipoĸ &c. s. nakivoĸ.
nagtoraĸ, et krumt tilsnittet Been, som hører til en Kajaks Bugseretøi. (Prov. natseraĸ, som synes at være en corrumperet Form.)
nagtoralik, 3. en Ørn.
náipoĸ, ts. er kort (i Længbemaal; dog bruges det ogsaa undertiden i billedlig Forstand, f. Ex. om en kort Dag eller en kort Tale). Part. **naitsoĸ**, i Pl. (ell. Dual.) spec.: et Par korte Buxer (neml. Fruentimmers Underbuxer).
naigâ, 1) synes, at den eller det er kort ell. for kort; 2) den ell. det er for kort til ham eller til det. matugssaralue naigâ, det, som skulde være dens Laag, er for kort til den.
nailivoĸ, er bleven kortere. — — — M. S. har faaet det gjort kortere.
nailisipâ, gjør det kortere.
nainârpâ, gjør det for kort.
naivâ, faaer —, og **naimavâ**, har faaet Lugten deraf; lugter det eller den. I htr. Betydning bruges **naimavoĸ**, **naissaĸarpoĸ** og **naimassa-ĸarpoĸ**.
naigtarpâ, Prov. faaer eller har faaet gjentagne Gange Lugten af det i Næsen. suna naigtalerpara, hvad er det dog for en Lugt, jeg faaer i Næsen? (Ellers: naimavâ.)
naigdlerpâ, giver ham Noget (sc. sig selv) at lugte ɔ: bliver lugtet af ham ell. den (Sælhunden ɔc.); kommer ham for Næsen. âtâĸ naigdlerparput, vi lobe os lugte af Sælhunden ɔ: den lugtede os. S. takugdlerpâ.
najorpâ II, htr. **-rsivoĸ**, suger det i sig ved at trække Luften ind (som naar man lugter til Noget); snuser det op i Næsen (Snuustobak, Vand ell. Andet), ell. suger eller slubrer det ind i Munden (Tobaksrøg, Kaffe, Søbemad og Lignende). uvdlut pingasut tuparmik najorsingilanga, i tre Dage har jeg ikke suget Tobak i mig ɔ: ikke smagt Tobak. Et andet najorpâ s. n. paa sit Sted.
narajorpoĸ og m. S. **-rpâ**, lugter til det (naimaniardlugo).
narajarpoĸ, gaaer efter Lugten (Menneske ell. Dyr).
narajaĸ, 2. Lokkemad; navnlig 1) Lokkemaden i en Fælde (m. S. dens —); 2) et Aadsel, som slæbes et Sted hen for Ræve, ell. Noget, som kastes i Søen for Maager ell. Haier, for at fange dem, naar de komme dertil.
narajagssaĸ, Noget til Lokkemad.
narâsserpâ, 1) forsyner den med Lokkemad (Fælden); 2) kaster Lokkemad hen for den (Ræven, Maagen ɔc.).
nardlangavoĸ, har en ilde Lugt ved sig.
nardlánguvoĸ, faaer en ilde Lugt i Næsen.
nardlánguga, har det til Ildelugtende for sig ɔ: synes, at den ell. det lugter slemt.
najak, 2. m. S. **najâ**, hans —, og **náine**, sin yngre Søster.
najagsiaĸ, m. S. **-gsiâ**, hans Fostersøster, som er yngre end han.

najangarpoĸ, sidder og nikker i Søvne; er falden i Søvn siddende.

najorpâ I, opholder sig hos ham ell. paa det Sted; er der, ell. er hos ham. Bruges ogsaa ofte, hvor vi vilde sige: er med ham; men hvor áiparâ (gaaer med ham) ell. ilagâ (har ham i Følge med sig) ikke passer. Htr. 1) **najor-poĸ**, er tilstede; er nærværende (her eller der, hvor Talen er om); 2) **na-juivoĸ** (-mik), opholder sig hos En eller er hos En (eller med En, s. o.); 3) **najornigpoĸ** (-mik ell. -me), er tilstede hos En (f. Ex. som Øienvidne, jvf. ilisimangnigpoĸ) ell. ved en vis Leilighed eller paa et bestemt Sted; bivaaner en Sag 2c. najortut, de Tilstedeværende; de, som i det Øieblik staae der omkring En ell. befinde sig paa det samme Sted (uden Hensyn til, om de lægge Mærke til En eller ei; d. S. s. tássanītut).

najortigâ, har ham hos sig.

najugaĸ, 2. m. S. **-gâ**, den, som han opholder sig hos, eller det Sted, hvor han er.

najugarâ, d. S. s. **najorpâ**, men med bestemtere Betegnelse af nogen Varighed; omtr. som: har sit Ophold ell. har taget sit Ophold der ell. hos ham.

najugagssaerúpoĸ, er bleven uden Nogen at være hos ell. at have sit Ophold hos; er for Øieblikket huusvild.

najorĸut ell. almindeligst: **najorĸu-taĸ**, Noget at holde sig til; 1) en Ting, som man støtter sig til ell. holder sig opreist ved (en Stav, en Væg 2c.); 2) en Person ell. en Sag (et Haab 2c.), som man støtter sig paa i aandelig Henseende ell. holdes opreist ved under sin Gjerning (f. Ex. den Overbeviisning, at man hos ham vil finde Medhold, om ogsaa Andre ere En imod); 3) en aandelig Gjenstand, som man holder sig til som til en Ledetraad (f. Ex. en Text, som man lægger til Grund for sin Tale over et ell. andet Thema, ell. en kort Beskrivelse, i Henhold til hvilken man udbreder sig mere angaaende den samme Gjenstand, og Lignende).

najorĸutarâ, holder sig dertil (i alle Betydninger af det Foregaaende).

najúmivâ, støtter ham ell. det; hindrer ham ell. det ved sin Haandsrækning fra at falde ell. at komme i Misforhold 2c. (f. Ex. understøtter en Syg for at holde holde ham opreist, eller støtter med sin Aare paa en Andens Kajak, at han ikke skal kæntre, eller holder paa Noget, som ellers vilde falde ned, ell. paa det, som en Anden høvler, 2c.). Htr. **najú-mingnigpoĸ**.

najúmissigâ, støttes eller understøttes af ham.

najorpâ II s. naivâ.

najorpoĸ, Prov. s. niorpoĸ.

najugpâ, 1) udhuler det; snitter en Hulning i det (snitter Renden i et Kastetræ, ell. udhuler et Stykke Vegsteen til et Blækhuus); 2) udhuler et Sælskind ɔ: flaaer det heelt af (til en Fangeblære; bruges ikke om andre Skind, s. âgpâ).

najukatdlit, et Værktøi til at snitte en Hulning i Noget med; en Kniv, som er bøiet krum i Spidsen, ell. et Søm, som er tilfilet og bøiet efter det, man vil udhule, eller andet Lignende. (Et Kanonbor vilde formodentlig kaldes ligesaa.)

nâĸ, 2. Bugen (paa Mennesker og Dyr); især: Bugslindet. nâmineĸ, et Stykke Bugskind; f. Ex. en Rem af Bugen paa en Sælhund. Ellers i Pl. **nássat**, hele Bugen indvortes og udvortes; Underlivet; og m. S. **nai**, hans eller dens Bug.

nârigsoĸ (smukbuget), spec. Hunnen til den almindelige Ulk (kanajoĸ; s. ĸi-våĸe).

nârigsaut (Noget, hvorved man skaffer godt Underliv), spec. Mavedraaber eller anden Medicin for Smerter i Underlivet.

nârdlugpoĸ, 1) har et daarligt Underliv ɔ: har ondt i Underlivet; har Mavepine (s. d. F.). Sjeldnere: 2) har et daarligt Bugskind.

násseraoĸ og **násserivoĸ**, har fuldt op at bestille med sit Underliv, neml. af Smerte ɔ: har slemme Smerter i Underlivet; har Mavepine ell. Kolik 2c. Dette og det Foregaaende bruges omtrent islæng om al Slags Smerter i Underlivet.

nássagpoĸ, faaer Mave; bliver tykmavet; faaer et tykt Underliv.

nássagtôrpoĸ, hovner op i Underlivet (i Sygdom).
nássarigpoĸ, s. Prov. d. S. s. det Følgende.
nårĸortuvoĸ, har en tyk Mave eller er tyk om Livet (af Fedme). **nårĸortôĸ**, en Tykmavet.
nårto, kun m. S. **nårtua**, Pl. **når-tue**, Foster i Livet (hos Mennesker og alle Dyr). Jvf. ilumio.
nårtuvoĸ, er med Foster; er frugtsommelig.
nårtulerpoĸ, undfanger.
naĸigpoĸ, t. er lav ell. forholdsviis lav (ligesom nedtrykt). nuna naĸigtoĸ, lavt Bakkeland (med ligesom nedtrykte Fjelde).
naĸingueĸ, 3. m. S. **-nera**. dets (Landets) laveste eller forholdsviis lave Deel.
naĸigdlivoĸ, bliver lavere. — — M. S. har faaet det gjort lavere eller har faaet det lavere for sig.
naĸigdlisarpâ og **-sipâ**, gjør det lavere.
naĸerdloĸ, en Lavning; en Indsænkning ell. en Dal tværs igjennem Fjeldmassen fra den ene Fjord ell. Fjordarm ell. Hovedbal over til den anden. (Er som oftest et fastſtaaende Navn paa saadanne Overgange.)
naĸipâ, trykker ned paa det; bl. A. spec. trykker Segl paa det; besegler eller forsegler det. Htr. **naĸitsivoĸ**.
naĸissut, m. S. **-tâ**, Noget, hvorved det holdes nedtrykt; Surring eller Lignende (men jvf. n. naĸitarut); bl. A. spec.: 1) en kort Rem, som gaaer tværs over Kajakstolen og holder Fangeremmen ned, at Binden ikke kan løfte den og bringe den i Uorden; 2) et Segl (neml. forsaavidt det holder Noget ned til Andet, saaledes som det gjør paa et sammenlagt Brev; s. n. naĸineĸ).
naĸissuserpâ, 1) anbringer Noget paa det, som holder det ned; surrer det fast til Noget 2c. (jvf. n. naĸitarivâ). — 2) spec.: forsegler det (et sammenlagt Brev ell. Lignende, hvor Noget holdes nedtrykt ved Seglet).
naĸitsit, et Redskab, hvormed man trykker ned paa Noget; spec. et Signet. Feilagtig bruges det af Mange ogsaa om: Lak (hvormed man dog ikke trykker); **naĸitsivigssiaĸ** vilde være rigtigt herfor; jvf. iøvrigt nipineĸut.
naĸineĸ, 3. en Paatrykning (passivt: det, at være paatrykt og Følgen eller Virkningen deraf); og m. S. en Paatrykning paa det (dets Væren paatrykt); spec.: 1) et trykt Bogstav; 2) et Segl (som paatrykt; hvadenten der holdes Noget ned ved det ell. ei; s. naĸissut).
naĸineĸarpoĸ, 1) er trykket paa. — igdlua naĸineĸángilaĸ, der er ikke trykket paa den anden Side af det. 2) spec.: har Segl; er beseglet ell. forseglet.
naĸitarpâ, trykker jævnlig ell. gjentagne Gange ned paa det. Htr. **naĸitai-voĸ**, bl. A. ælter Deig.
naĸitaivik, et Deigtrug.
naĸitaut, et Redskab, hvormed man jævnlig trykker ned paa Noget (f. Ex. en Pressebom, en Presseskrue og Lignende).
naĸitarivâ, holder det nedtrykt ved Surring frem og tilbage, at det ikke skal falde af eller tages bort af Binden ell. Søen (f. Ex. Ladningen paa en Kajak); bl. A. ogsaa: surrer et Telt eller en Baad; jvf. parnaerpâ.
naĸitarut, Remmen 2c., hvormed Noget saaledes holdes fast eller nedtrykt; frem og tilbage gaaende Surring.
naĸitaruserpâ, anbringer saadan Surring paa det.
naĸiterpâ, trykker ned paa det stykkeviis eller det ene Sted efter det andet; og i Pl. **-rpai**, trykker ned paa dem, det ene efter det andet; spec.: trykker Skrifter. Htr. **naĸiterivoĸ**.
naĸiterissoĸ, en Bogtrykker.
naĸiterivik, 1) en Bogtrykkerpresse; 2) et Bogtrykkeri.
naĸiterit, en Type.
naĸitigkat (Pl. af -gaĸ, 2.), 1) trykte Sager (Skrifter, Kattun); 2) trykt (hos 2c.; som Adjectiv).
nãkâ og **nãkigâ**, har Medlidenhed med ham ell. med den; føler med ham i hans Nød ell. Savn eller Smerte 2c.; ynkes over ham. Den kortere Form bruges, foruden at den ligger til Grund for den htr. Form og nogle af de Følgende, saagodt som kun i Imper. og Inf. (nã--kinga, nãkitigut, nãkalugo) ved Si-

den af den længere (nãkiginga &c.), som i de andre Modus er den almindelige. Htr. **nãkingnigpok.** — De Følgende fra nagdligâ af kunne ikke umiddelbart udledes af den ovenstaaende Grundform, medens dog den samme Grundbetydning gaaer igjennem dem alle; det er derfor høist rimeligt (hvad ogsaa den lange og desuden skærpede Vocal i første Stavelse synes at tyde paa), at Ordet er dannet ved en Sammentrækning og af en kortere Stamme, som indeholder Begrebet om: at Nogen lider og saaledes har Krav paa Medfølelse med Videre.

nãkinarpok og **-nakaok,** 1) man har Medlidenhed med ham eller ynkes over ham; 2) han eller den er ynkværdig; det er en Ynk at see, som de behandle ham ɔc.

nãkingnigssusek, 2. m. S. **-ssusia,** hans Medlidenhed ell. Barmhjertighed ɔ: hans medlidende ell. medfølende ell. barmhjertige Sindelag, ifølge hvilket han ynkes over Folk.

nãkingningnek, 3. m. S. **-nera,** hans Medlidenhed i dens Virkninger; hans Væren medlidende, og hvad deraf følger; hans Barmhjertighed i Gjerning. nãkingningnerata taimailisipâtigut ell. nãkingningneranit eller -gut taimailivugut, hans (mod os udviste) Barmhjertighed har ladet os blive saaledes ell. har bevirket, at vi ere saaledes, eller af ell. ved hans Barmhjertighed ere vi saaledes (som vi ere). Pl. **-nere** bliver i Regelen: hans Barmhjertighedsgjerninger.

nãkingniuipok, ts. har aldrig Medlidenhed med Nogen; er haardhjertet mod Andre.

nãkigtáipok, ts. kjender ikke til Medlidenhed eller Medfølelse; er af ubarmhjertig Natur.

nãkissaigajugpok, vækkes let til Medlidenhed; er barmhjertig af sig.

nagdligâ, føler en Kjærlighedstrang i sig til at vise ham sin Medlidenhed eller Medfølelse i Gjerning; maa gjøre Noget for at lindre hans Nød eller afhjælpe hans Savn ɔc., fordi han elsker ham. (J Labr. blot: elsker ham.)

nagdlingnakaok, 1) man føler Trang ɔc. (s. d. Foreg.); 2) han er forbarmelsesværdig; det er til at forbarme sig over, som han har det. nagdlingnánguákulluk, o, den Stakkel! bare man dog kunde gjøre Noget for at hjælpe ham!

nagdligtorpâ, htr. **-tuivok,** anvender paa ham det, at maatte vise sin medfølende Kjærlighed i Gjerning ɔ: forbarmer sig over ham (med Bibegreb af Stadighed eller den enkelte Gjernings Gjentagelse; s. isumagssorpâ). nagdligtuissiga, min Forbarmer; den, som forbarmede sig (og fremdeles forbarmer sig) over mig.

nâgdliugpok, lider; lider Ondt eller Nød ell. Plage; prøver Gjenvordighed; har det elendig eller har Ubehagelighed (f. Ex. naar man savner det Nødvendigste, eller er ude om Natten i Storm og Snefog, eller drilles eller plages af Nogen ɔc. ɔc. Indbefatter al Lidelse, som angriber Sindet, men ikke legemlig Smerte, ialtfald ikke directe; s. aniarpok). nâgdliúngilagut, vi døiede ikke mere Ondt, end vi godt kunde taale.

nâgdliungnarpok og **-nakaok,** 1) man lider; man har ret sin Nød ɔc. (s. o.); 2) det medfører Nød ell. Pine ell. Plage ɔc.; det er besværligt; er tungt at udstaae ell. haardt at døie ɔc. ipernat nâgdliungnakaut, Myggene plage En skrækkelig (ikke ved deres Smule Stikken, men derved, at man hverken kan see eller aande for dem). kilutitsivdlune nâgdliungnakaok, det er en slem Vaande, at faae Krampe i et Lem. En uegentlig Brug er f. Ex.: igdlarama nâgdliungnakaok, omtr. som: jeg har leet mig halvt fordærvet.

nâgdliugtípâ, paafører ham Nød eller Plage ɔc.; plager ell. piner ham; volder ham Ubehagelighed, Fortræd ɔc. (f. Ex. ved sin Tværhed ell. Løgnagtighed eller Lignende, eller ved at berøve ham det Nødvendigste, eller ved slet Behandling; ogsaa: plager et Dyr ɔc.).

nâgdlivâ (dannet af nâgdlerpok som f. Ex. nákaivâ af nákarpok, autdlaivâ af autdlarpok o. A.; s. nâgdliugpok). fortrædiger eller forulempiger ham; piner ham ved sin Paatrængenhed ell. Lignende. (Siger noget mindre end det Foregaaende.)

nakápâ (bøier dets Retning nedad).

Bruges neppe i denne Form; derimod u.S.: **nakápoĸ** i Betydning af: bøier sit Ansigts Retning nedad; seer til Jorden; luder med Hovedet.

nakataĸ (pasſ. Part. af Forrige, altsaa: En ell. Noget, hvis Retning man har bøiet nedad) bruges kun om: en lille Steen, som man havde sat op paa en større Steen for at stritte efter den, og som da, efter at have staaet strunk og stiv under alle Steenkast, ligesom pludselig forandrede sin Retning nedad, idet den blev truffen og faldt.

nakatagssaĸ, en saaledes opstillet Steen, som skal strittes ned.

nakatáuput, t. 1) de stritte efter en saaledes opstillet Steen; 2) de spille Billard.

nakássarpoĸ, tager Retning nedad (det, som hidtil gik lige ud eller opad; f. Ex. Noget, som blev kastet i Veiret, idet det begynder at falde).

nakássariaĸ, 2. m.S. **-riâ** (kôr-kup), den øvre Ende af en Dal, hvor Jordbunden begynder at skraane nedad.

nakangavoĸ, befinder sig i nedadbøiet Retning (f. Ex. en forover hældende Bratning); men især: staaer ell. sidder med ludende Hoved ell. nedslaaet Ansigt.

nákarpoĸ, falder ned fra Noget; styrter ned (Hvadsomhelst). Spec.: 1) falder i Vandet igjennem Isen (s. issipoĸ); 2) om en Alk: sætter sig fra Flugten (paa Søen); 3) tuvia nákarpoĸ, hans Skulder er falden ned ɔ: gaaet ud af sit Leie (enten kun lidt forstuvet eller og gaaet heelt af Led).

nákarfigâ, falder ned paa ham eller paa det.

nákartipâ, styrter, kaster, river &c. ham ell. det ned. Htr. **nákartitsivoĸ**, bl. A. spec. 1) tâterârĸanik —, kaster tâterâĸ-Unger ned fra Rederne for siden at samle dem op af Søen; 2) uden Tilføielse: faaer et Brok.

nákartôrpoĸ, der faldt Noget ned for ham; bl. A. spec. faaer en Blækklat paa Papiret derved, at Pennen var for fuld.

nákakâvoĸ, falder ned i gjentagne Fald, Trin for Trin; triller ned.

nákalavoĸ, falder ned efterhaanden; drysser ned; er i Fald.

nákalagterpai, lader dem falde ned efterhaanden; spec. sælder; sigter.

nákalagterut, et Sold; en Sigte.

nákangavoĸ, er falden lidt ned fra sin rette Stilling; er nedhængende; (f. Ex. en Green, som paa en Sørgepiil, eller slappe Kinder, ell. Øine, som staae skjævt med de ydre Kroge nedad, og Lignende).

nákaivâ, lader det falde ned (f. Ex. sin Arm, ell. det, man bærer ell. gaaer med i Hænderne). U. S. refl.: 1) lader sig falde ned; styrter sig ned (med Villie); 2) káĸaĸ nákaivoĸ, Fjeldet styrter sig ned ɔ: skrider; afgiver et Fjeldskred.

nakatdlorpâ, (mon af denne Stamme?) Prov. kniber ham med Fingrene.

nakasuk, m. S. **-sua**, Urinblæren.

nakasukípoĸ, ts. maa tidt lade sit Vand.

nakasûssaĸ, en Søpung, som ligner en Blære.

nakasungnâĸ, Pl. m. S. **-nai**, Læggene paa Benene.

nakerpoĸ s. nakivoĸ.

nākigâ, nākigtáipoĸ, nākingnigpoĸ &c. s. nākâ.

nakivoĸ [møder usynlig Forhindring for sin Fremgang ell. for sit Forehavendes Fremgang. Dette synes at være denne Stammes Grundbetydning, men som i de forskjellige, deraf dannede Ord mere eller mindre er indskrænket til et enkelt, specielt Forhold]. I denne Form bruges Ordet kun om: kan ikke lade sit Vand.

nakiavoĸ og helst **nakiatitsivoĸ**, har ondt ved at lade sit Vand. I nogle Egne bruges i samme Betydning **naki-matitsivoĸ** (s. d. F.), og da tillige om: 2) har ondt ved at føde. (I begge Tilfælde udtrykker altsaa Ordet egentlig kun, at Sagen forhales ved en usynlig Forhindring.)

nakimavoĸ (befinder sig imellem usynlige Forhindringer), 1) kommer ikke stort videre med sit Forehavende paa Grund af usynlige Forhindringer (s. det Forrige); især: 2) nøler med at faae sit Forsæt udført paa Grund af Frygt ell. Andet, som gjør ham tvivlraadig; vil nok og er ogsaa i Færd med det, men

det bliver ikke til Noget. Det kan saaledes undertiden bruges om: 3) er vankelmodig; og: 4) er tvivlraadig; neml. naar man ved Vankelmodighed ell. Tvivlraadighed standses ell. hindres i det, man har begyndt paa eller er i Færd med (Gjerning eller Hensigt eller Tro ꝛc.). Jvf. kularpok og nangâvok. naki-massumik ingerdlavok, han gaaer, som om han var bange for at naae sit Maal (unigtardlune). Bruges ogsaa om Dyr, naar de synes at holdes tilbage i deres Færden ved Frygt ell. Tvivlraadighed.

nakimagpok eller **-rpok** (møder en Forhindring i Tankerne), bliver tvivlraadig med Hensyn til det, han var i Færd med (og gjør derefter); forandrer sit Forsæt.

nakimáupâ, forandrer sit Forsæt med ham ell. det; opgiver ham ell. det; lader det beroe; slaaer det af Tankerne. (D. S. s. taimaitipâ.)

nakimatigâ og **nakimássutigâ**, er tvivlraadig derom ell. angaaende det; s. o. nakimavok Nr. 3 og 4.

nakerpok, t. (er fri for usynlig Forhindring?) har stærk Fart ligeud; skyder sig lige til Maalet. Bruges saal. 1) om al Slags Kaste- eller Skydevaaben, naar de gaae lige ell. skyde lige ell. sikkert; 2) om en Elv, som har et hurtigt eller rivende Løb ligeud (ikke over mange store Stene og uden synderlige Bugter); 3) om et Menneskes Sind ell. Hu, som uden Vihensyn stræber og higer lige henimod sit Maal (pilerigissaminut nukingisârdlune).

nakerâ (finder ingen usynlig Forhindring ved det?), 1) synes, at det gaaer meget lige (Skyde- eller Kastevaabenet); 2) synes bedst om ham ell. om det (f. Ex. en Syg om en bestemt Mad).

nakerissarsiorpok (sc. inungnik), anseer Personer; gjør Forskjel paa Folk i sin Behandling af dem. Jvf. nalingi-narsiorpok (under nalik).

nakersarpâ, gjør Noget ved den (Pilen, Buen, Riflen ꝛc.) for at faae den til at gaae lige ell. skyde lige.

nakertipok, bliver —, og **nakersivok**, er bleven 1) lige ell. sikker i Skuddet; gaaer nu lige eller skyder lige (Vaabenet); 2) stiler hurtigere og mere ligeud henimod Maalet (en Elv eller et Menneskes Sind).

nakerut, m. S. **-tâ**, Blærepilens Blære (som giver den lige Fart). Ellers ogsaa: avatâk, s. S.

nakîpok, ts. gaaer ikke lige; skyder usikkert (Pilen ꝛc.).

nákissârpok ell. **-rtarpok**, blæser stærkere op engang imellem (Vinden; bruges ikke om Andet).

nagtipok, t. det blæser stærkere op; Vinden bliver stærk. M. S. det blæser stærkere op i den (Luften. Om Subjectet s. sila Nr. 5).

nagtikiartorpok, Vinden bliver stærkere og stærkere; det blæser op til en Storm.

nagtissúpâ, det blæser haardt op for ham; Stormen overfalder ham. S. anordliliúpâ.

nagtimavok, det blæser haardt; det stormer. — (Egentl.: Vinden er i sin Kraft.)

nagtimissârpok, det stormer engang imellem; kommer med stærke Bygekast. (Omtr. d. S. s. nákissârpok.)

[**nako**, Styrke; neml. ikke saa meget den blot physiske Styrke ell. den ydre Legemskraft, men mere den indre Styrke, navnlig Styrke til at udrette Noget og Mere end Andre, og saal. bl. A.: Overmagt. Jvf. pissak, nukik og sángi-vok. Deraf:]

nakuak, 2. og almindeligst **nakuar-ssuak**, 1) en Stærk; en Vældig; En, som kan udrette Mere end Andre; og efter Omstændighederne: en Overmægtig; 2) især: en dygtig Sælhundefanger. (I enkelte Egne bruges det kun i denne sidste Betydning.)

nakûvok, er (lutter) Styrke ɔ: er stærk; kan udrette Mere end Andre; er overmægtig.

nakuauvok og **-rssûvok**, 1) d. S. s. det Forrige; 2) især: er en dygtig Sælhundefanger.

nakûserpok (anal. angutauserpok), bruger sin Overmagt imod Nogen (-mut); bruger Vold; tvinger eller tyranniserer Nogen. **-rfigâ**, — ham. Bruges ogsaa om Børn, naar de f. Ex. slaae deres mindre Kammerater.

nakuipok, ts. (er uden nako), er svag;

er skrøbelig; kan ikke udrette noget Synderligt. Bruges ikke ret meget; s. ka-jangnarpoĸ og -sángîpoĸ.

(**nakorpoĸ**, omtr. vel: har sin almindelige, indre Styrke, eller og: har faaet sin indre Styrke igjen. Bruges ikke, men derimod de Følgende.)

nakorsarpâ, skaffer ham hans indre Styrke igjen ɔ: helbreder ham (den Syge). Dette Ord er i denne Betydning det almindeligste; s. katsorsarpâ.

nakorsaĸ (fork. af nakorsaissoĸ), en Læge.

nakorsaut og **-tigssaĸ**, Medicin.

nakorsaivik, et Lazareth. S. náparsimavfik.

nakússagpoĸ, styrkes; vinder Styrke i sig.

nakússagsarpâ og **-gtípâ**, styrker ham indvortes (legemlig eller aandelig). U.S. **-gsarpoĸ**, styrker sig; **-gtipoĸ**, styrkes; bliver styrket eller lader sig styrke. Bruges meget ofte om at styrkes i Aanden ell. i aandelig Henseende.

nakússagsaut, et styrkende Middel.

nakússagsautigâ, styrkes derved.

nákorâ, kan godt fordrage ham; lider ham vel; ynder ham. (Staaer i sin Betydning omtr. midt imellem kamagâ og iluarâ.)

nákorusugpoĸ, kan godt lide Folk; vil gjerne omgaaes Folk med Venlighed; er en Menneskeven.

nákorîpoĸ og **nákorítáipoĸ**, ts. kan ikke lide Folk; kan Ingen fordrage; er en Menneskefjende.

nakuvoĸ, skeler med begge Øine indad (ved at see paa Noget, som man har nær for Øinene).

nakungavoĸ, er skelende; 1) seer skelende paa Noget, som man holder nær for Øinene; 2) er skeeløiet indad. S. íkungavoĸ.

nakuniarpoĸ, egentl.: søger at skele; seer meget skarpt paa Noget, som han har nær for Øinene, saa han næsten skeler. Bruges mest i de to følgende Former:

nakuniarnaĸaoĸ, man maa see meget skarpt paa det; det kræver Synsanstrengelse (et Arbeide, som man ikke maa vende Øinene fra, naar man vil gjøre det ordentlig; eller ogsaa noget ganske Smaat, hvis enkelte Dele man knap kan skjelne).

nakuniúpâ, anstrenger sit Syn for det; seer meget skarpt ell. uafladelig paa det (sit Arbeide ꝛc.); og saal. ofte: seer ikke fra det for at faae det færdigt.

nákutigâ, har sin Opmærksomhed (sit Syn) rettet alene paa det.

nakûvoĸ og nakûserpoĸ s. nakó.

nâlagpoĸ (-mut), 1) lytter; giver Agt; er agtsom; hører efter det, som siges; 2) adlyder; er lydig; er hørig; lystrer. ingminut nâlagpoĸ, er egensindig. M.S. **nâlagpâ**, 1) lytter a) til ham: venter paa, at han skal sige Noget, for da at gjøre det; b) til Noget fra ham ell. det: venter paa at opfange en Lyd derfra eller at høre Noget om ham ell. det, hvoraf man da kunde slutte sig til Videre; c) til det (et Ord ell. et Bud), for at tage sig det til Hjerte ell. gjøre derefter. oĸautsika nâlásavatit, Du skal lytte til mine Ord, for at Du kan gjøre derefter. 2) adlyder ham.

nâlangneĸ, 3. og **nâlagssuseĸ**, 2. Lydighed.

nâlángíneĸ, 3. og **nâlángíssuseĸ**, 2. Ulydighed.

nâlâinarpoĸ, lytter kun (i Betydning af nâlagpâ Nr. 1, a). — — — — M.S. — til ham; venter kun paa, at Vedkommende siger til (hvormed i Gjerningen meget ofte maa forbindes: og gjør sig derfor ingen Umage forinden).

nâlagseriarpoĸ, er villig til at adlyde ell. adlyder strax; er følgagtig.

nâlagserîpoĸ, ts. er uvillig til at adlyde eller adlyder seent; er ulydig af sig, er vrangvillig ell. gjenstridig. (Siger mere end nâlángilaĸ ell. nâlángitsûvoĸ og bruges derfor ikke saa ofte.)

nâlagaĸ, 2. m.S. **-gâ**, 1) den eller det, han lytter til (s. nâlagpâ Nr. 1, a, b, c). I denne Betydning bruges det dog mest forlænget: nâlangniagaĸ, nâlagagssaĸ, nâlangniagagssaĸ &c., og s. n. nâlagarsiorpâ f. 2) den, som han adlyder, ell. hvis Ord han er rede til at følge; den ham Overordnede; bl. A. hans Herre. inoĸutigît nâlagât, Familiens Overhoved. igdlup nâlagâ ell. igdlume nâlagaussoĸ, Husets Herre. nunap nâlagâ, Landets Overhoved (om indsatte ell. Provindsoverhoveder: Gouverneurer, Statholdere, Amtmænd ꝛc.; i

Grønland: Inspecteuren). ungalûgkap nâlagai, Stadens Overhoveder: Borgmester og Raad. sákutût nâlagât, Soldaternes Overordnede: en Officeer. umiarssuit nâlagât, Skibets Capitain. U. S. bl. A. spec.: Herren (Gud).

nâlagaunek, 3. den øverste Overordnede (over flere Overordnede). — — M. S. **-nerat**, — over dem (de Underordnede); og **-rtât** (med -taĸ), — iblandt dem (de ligeledes Overordnede). sákutût nâlagaunerat, Armeens eller en større Hærafdelings Overstbefalende; Generalen.

nâlagautitaĸ og **nâlagángorti-tak**, m. S. **-titâ**, En, som han har sat til at adlydes ɔ: en af ham indsat ell. beskikket Øvrighedsperson.

nâlagauvoĸ, 1) adlydes ell. blev adlydt (denne Gang); 2) er den, som adlydes (bestandig); er den Overordnede; 3) hersker; regjerer. S. n. nâlagker-sorpâ.

nâlagáussusek, 2. m. S. **-ssusia**, hans Overordnethed; hans Herredømme; hans Egenskab som Overordnet (indbefattet den Deel af hans egen Tid, i hvilken han har besiddet denne Egenskab, f. Ex. om en Konge: hans Regjeringstid, s. d. F.). nâlagáussutsime autdlarĸautâne, i Begyndelsen af sin Regjering. (nâla-gaulerĸârnermine bliver omtrent det Samme.)

nâlagauvfik, m. S. **-vfia**, Tiden ell. Stedet (især Stedet), hvor han adlydes ɔ: hans Rige; hans Herredømme; det Land ell. Folk, over hvilket, ell. den Deel af Verdenstiden, i hvilken han er den Overordnede. nuname nâlagauvfit ell. -vfiussut, Rigerne paa Jorden.

nâlagauniarpoĸ, egentl.: bestræber sig for at blive adlydt; men forbindes altid med Begrebet om Uretmæssighed: tilraner sig et Herredømme, som ikke tilkommer ham; enten: vil befale, hvor han slet Intet har at sige; eller: misbruger den Myndighed, som han forøvrigt med Rette har, til Overgreb.

nâlagarsiorpâ, søger hos ell. i ham en nâlagaĸ (i Betydning 1 og 2) for sig ɔ: er ham underdanig; underordner sig ham. U. S.: er underdanig.

nâlagkersorpâ (nuna) eller **-rpai** (inuit), forsyner det ell. dem her og der med nâlagkat (Nr. 1 og 2) ɔ: regjerer det (Landet, Riget) eller dem (Menneskene). nuname nâlagkersuissoĸ, den, som regjerer i Landet eller fører Regimentet.

nâlagkersornek, 3. m. S. **-nera**, dets (Landets) Bliven regjeret; Regjeringen deraf i dens Følger. nuna ajortu-mik nâlagkersorneĸarmat, fordi Landet blev slet regjeret. nunap nâlag-kersornigssânik sujuneĸardluartoĸ, En, som forstaaer sig godt paa, hvorledes Landet skal regjeres.

nâlagkersuinek, 3. m. S. **-nera**, hans (den Regjerendes) Regjeren; hans Regjering i dens Følger. Jvf. erĸar-tûssineĸ.

nâlagkersût, m. S. Pl. **-tai**, hans Regjeringsmidler ɔ: de Anordninger ell. Indretninger ɪc., som han træffer eller har truffet i Regjeringsmedfør. Jvf. er-ĸartûssut.

nâlagfik, et Lyttested; neml. et Sted, hvor man kun forholder sig lyttende; bruges om: et Tempel (ogsaa om et Afgudstempel; men ikke om en Kirke, s. oĸalugfik).

nâlagiarpoĸ (egentl.: er gaaet hen at lytte, neml. for at lytte til det, som siges), er i Forsamling til Ordets Hørelse; er i Kirke.

nâlagiarfik, 1) Stedet, hvor man forsamles til Ordets Hørelse (især naar dette Sted ikke er en Kirke, men et almindeligt Huus); 2) Tiden, naar Gudstjenesten pleier at holdes; Kirketid.

nâlagiartitsivoĸ (htr.), holder Gudstjeneste (Præsten ell. den Ledende).

nâlagte, m. S. **-gtâ**, 1) den, som lytter til hans Ord; hans Tilhører. 2) den, som adlyder ham ell. er ham lydig.

nâlagtigâ, 1) har ham til Tilhører; 2) bevises Lydighed ell. adlydes af ham.

nâlagtigitípâ (-mut), egentl.: sætter ham eller det til at haves til Lydig af Nogen ɔ: underordner eller underlægger Nogen (-mut) ham ell. det (Objectet); sætter ham ell. det i Underdanighedsforhold til Nogen. sût tamaisa táussu-múnga nâlagtigitípai, han har underlagt ham Alt.

nâlangnarpoĸ, man maa lytte til ham ell. adlyde ham; man maa erkjende ham

som den Overordnede; man bøier sig for ham; hans Væsen fortjener ell. forpligter til Lydighed. Dette Ord svarer bedst til: er herlig, nemlig om en Person; om en herlig Sag ell. Ting s. pingârpoĸ og angingârpoĸ samt Aff. -ssâĸ.

nâlangnarsivoĸ, bliver herlig; forherliges.

nâlangnarsile (Opt. af det Forrige), Ære være ham.

nâlangnarssusek, 2. m.S. **-ssusia**, hans Herlighed; den Egenskab hos ham, at man maa bøie sig for ham.

nâlarĸutôĸ (af nâlarĸuvoĸ, byder sig adlydt), En, som forlanger megen Lydighed; en Herskesyg.

nâlarĸutûvoĸ, gjør stor Fordring paa Lydighed; vil altid adlydes; er herskesyg.

nâlaiserdlugpoĸ, ængster sig for det, han vil faae at høre, da det foreløbig Hørte ikke bebuder noget Godt (nâ-lagkane ánilângássutigalugo; af nâ-lagpâ i Betydn. 1, b.).

naláupâ og nalautsorpoĸ s. nalik.

nalavoĸ, ligger plat ned. Bruges 1) om Stene ell. Vægter, som ikke staae opreist paa deres Fod eller Rod, men ligge paa Jorden; 2) om en Landstrækning ell. en Elv uden synlig Skraaning ell. Fald; 3) om Dyr, som ligge med Hovedet plat ned (f. Ex. en Sælhund, som ligger paa Siden ell. paa Ryggen i Vandet); og 4) om et Menneske, som ligger plat ned paa en Tid, paa hvilken man ellers færdes; saaledes navnlig: a) ligger ned paa Jorden (om Dagen og ikke sovende); b) ligger syg.

nalârpoĸ (anal. kûgârpoĸ), ligger saa nær plat ned. Bruges som det Forrige om en Landstrækning eller en Elv; s. o. Nr. 2.

natdlarpoĸ, lægger sig ned (et Menneske).

natdláupâ, lægger sig plat ned med det, eller lægger det ned med sig (f. Ex. Regn ell. Hagl, som slaaer Vægterne ned med sig).

nalaussârfik, en Sopha; en Løibænk.

nale, naleraĸ, naleripoĸ, nalerĸiúpâ, nalerumavoĸ s. d. F.

nalik, 3. m.S. **nalinga**, det, som svarer dertil ell. er lige dermed i Værdi (Pengeværdi, Godhed, Betydning, Kraft &c.); s. n. naligssaĸ, naligâ Nr. 2 og nagdlerpâ Nr. 3. nápartat pingasut nalingánut pisivoĸ, han kjøbte for tre Dalers Værdi. Kun en anden Form heraf er:

nale, m.S. **nalâ**, det Sted ell. Tidspunkt, som er lige dermed i Beliggenhed, 1) i Retning lige tværs paa den, man har for Øie (f. Ex. lige tværs paa Kystens eller Fjordens Retning); 2) i Retning parallel med den, man har for Øie (f. Ex. i lige Høide ell. parallel med det Samtidige, som nu skeer); 3) i Retning lige ud fra En henimod ell. henover det Sted ell. Tidspunkt, man har for Øie. Disse tre Opfattelser gaae saaledes over i hverandre, at for de deraf dannede Ords Betydning ofte saavel den ene som den anden ell. og to paa eengang kunne ligge til Grund. I den tredie Opfattelse falder dette Ord ofte sammen med migssik, (s. S.); dog er der altid den Forskjel, at migssâ indskrænker sig til Linien henimod det, hvorimod nalâ i dette Tilfælde tillige indbefatter Retningen lige henover ell. »under det. — issima nalât, det, som er lige for mine Øine; Retningen, i hvilken jeg (nu) seer. nalâ tikuásagit, peg paa, i hvad Retning den er (f. Ex. en fjern Gjenstand, som man ikke kan opdage). ĸilaup nalâ-nîlerpoĸ, nu er den i Retning mod Himlen (ikke mod Landet eller Søen). agdlangnere uvdlup nalânut erssit-sarput, (naar man holder det) mod Dagslyset blive Skrifttrækkene deri synlige. — amerdlup nalâgut imarput ĸôrnoĸarpoĸ, paa Høiden (Breden) af amerdloĸ har vort Hav sit smalleste Sted. ameragdlup ĸingua kapisig-dlit nalânîpoĸ, Bunden af ameralik-Fjorden er paa samme Længde (fra Kystlinien, eller paa samme Parallel med Kystlinien) som kapisigdlit. (Saaledes betegnes herved den geographiske Brede, naar den Retning, man har for Øie, gaaer i Nord og Syd, ell. Længde, naar den gaaer i Øst og Vest). — umiar-ssuit marnussap nalânîput, Skibet er lige for marnussaĸ; enten: er lige saa langt inde mod Landet ell. inde i Fjorden, som m. ligger (neml. naar der tages Hensyn til Skibets Nærmelse), eller:

er i lige Linie med m. fra det Sted, hvor man er (naar der tages Hensyn til Skibets Sted i eller imod Horizonten). — angmagssat nalâtigut, i angmag--ssat-Tiden ɔ: ved den Tid af Aaret, naar Lodderne pleie at indfinde sig. igpagssaκ tamatuma nalâgut, igaar ved denne Tid. Kâralerssûp nalâgut, i Carl den Stores Tid.

naligssaκ, m. S. **-gssâ** (af nalik), Noget, som kan svare dertil i Værdi ell. Beskaffenhed 2c. (Betalingen til Varen, ell. Straffen til Misgjerningen, ell. Lignende). nápautâ naligssaκartingilâ--gôκ, han siger, at han ikke kan skaffe hans Sygdom noget Tilsvarende ɔ: at han ikke veed noget Raad ell. Medicin for den.

naleκarpoκ, har Noget lige med sig; 1) har en Værdi af — (-mik); f. Ex. nápartanik κulinik naleκarpoκ, den har en Værdi af ti Daler; 2) har sin Lige (i Beskaffenhed, en Færdighed 2c.). kîsame naleκaleκaoκ, nu fandt han dog omsider sin Ligemand.

naleκángilaκ, har ikke sin Lige; er uden Lige.

naleκángitsumik (Mod. adv.), uden Lige.

naligâ, har den ell. det til sin Ligemedværende; 1) i local Betydning: er lige saa langt fra det antagne Udgangspunkt (indad Landet til ell. opad Kysten 2c.); d. S. s. nalânîpoκ, men Subject og Object omvendt; f. Ex. κugssuk naligâ er d. S. s. κugssûp nalânîpoκ, det ligger i samme Afstand (eller paa samme Parallel 2c.) som κugssuk. Hyppigst 2) i qualitativ Betydning: er lige dermed i Beskaffenhed. **atauseκ naligâ**, er i Beskaffenhed lige med Eet og det Samme ɔ: har ikke forandret sig (f. Ex. Vinden ell. en Syg); d. S. s. undertiden taimaiginarpoκ.

naligîgput, 1) de ere lige ud ell. over for hinanden 2c. (s. o.); 2) d. S. s. taimaeκatigîgput, de ere lige ell. eens i Beskaffenhed eller Betydning 2c. S. nagdlerîgput.

nagdlerpâ, forsyner den ell. det med en Ligemedværende (neml. ved sig selv) ɔ: er en Ligemedværende for den ell. det. 1) er ell. naaer lige saa langt som det i

Længden ell. Høiden; er med sin (
lige dermed (f. Ex. Maalestokkens (
med Enden af det, som skal maa
κínguata sermigdlup κíngua n
-dlerpâ, dens Bund naaer lige saa l
ind i Landet som Bunden af sermi
Fjorden. sagdliligkat κalerît ig
κâ nagdlerpât, de opstablede Bræ
naae lige op til Husets Tag. an
-june nagdlerpâ, han har naaet
ældre Broder i Størrelse (ell. og i
Færdighed, s. Nr. 3). 2) det har n
den Tid, ell. Tiden har naaet det T
punkt; f. E. angerdlarfigssarput n
-dlerpâ, Tiden har naaet vor Hj
gangstid ɔ: nu er det paa Tiden, a
skulle gaae hjem. áipâgut mána n
-dlerpago, næste Aar ved denne
nagdlerpago nalunaerκutaκ autd
-tikiuk, naar Klokken er saa mange,
Uhret nu staaer paa, saa sæt det i G
3) har naaet ham i en ell. anden F
dighed (Forstand, Kræfter 2c.); er bl
hans Ligemand.

nagdlerîgput, 1) de ere lige med
anden i den Retning, man har for
deres Ender eller Kanter ere lige
hinanden (f. Ex. Bunden af to Fjo
ell. Hjørnerne af et sammenfoldet
Papir 2c.); 2) de ere Ligemænd;
kunne begge gjøre det Samme ell. g
det lige godt. S. o. naligîgput.

nagdlersipâ -mut, gjør det lige
lader det blive lige dermed i den beste
Retning; og **nagdlerîgsipai**,
dem — med hinanden —. (F. Ex. h
ger et Skilderi op i samme Høide
et andet, ell. lægger Enden af et B
lige med Enden af et andet, ell. st
et Uhr efter et andet 2c.).

nagdlersîssaκ (pasf. Part. af -rsî
det Tidspunkt, som man venter ell.
ventet paa, at Tiden skulde naae
den forud fastsatte eller bestemte
(Kan kun bruges om Tiden.) uvd
nagdlersîssat nagdliungmata ell.
kun: nagdlersîssaκ nagdliungmat,
den forudbestemte Tid var indtruffen.

nagdliúpoκ, gjør sig til nalik for
(-mut) ɔ : 1) indtræffer for En ell. k
mer over En 2c. (f. Ex. Glæde, S
Fødselsdagen, Gjengjældelse, Træsfu
angmagssat, Græshopper 2c.); 2) s

Tiden er indtruffen (at — ; med -fik ell. en Conjunctiv); og absolut: Høitiden er indtruffen; 3) om en Person: har sin Fødselsdag. (I den sidste Betydning bruges det i nogle Egne nok kun om et Barn, som bliver eet Aar gammel, og ellers: inûvia nagdliúpok).

nagdliútok, 1) det, som indtraf for En; 2) den indtrufne Tid; 3) spec. en Høitid.

nagdliútorsiorpok, holder Høitid.

nagdliússivâ (nagdliútok), holder den Høitid; feirer eller høitideligholder den Fest.

nagdlivok, rører sig i Moders Liv (Barnet); er nær ved at skulle fødes.

nalârpâ, træffer lige henimod det (nalâ torârdlugo; f. Ex. med et Kast eller Skud); forfeiler det ikke til nogen af Siderne (men maaskee i Høiden); eller styrer lige henimod det; ell. ogsaa: kommer lige ind i det Uveir ꝛc. Sjeldnere i en lignende Betydning som naler-kúpâ, s. n.

naláupâ, møder ham; kommer lige henimod ham, som kommer ad den samme Vei fra den modsatte Side; og u. S. **na-láuput**, de møde hinanden. Jvf. pârpâ og nâpípâ.

nalautsorpok, det møder netop nu; det indtræffer netop nu (ondt Veir eller en Ulykke; men bruges ikke om noget Godt). nalautsokalunilo kavna pivok, det slemme Veir skulde ogsaa netop nu komme paa.

nalautsorfigâ, det indtræffer netop nu for ham; det kommer uventet paa ham (Uveiret; Ulykken).

nalerak, 2. m. S. **-râ**, det, hvis Retning viser lige henimod dennes Retning (til en bestemt Side); især: et Retningsmærke paa visse Fjelde ell. Næs, som skulle være i Linie med hinanden, naar man er paa det rette Sted. Bruges navnlig om Orienteringsmærkerne for Fange- ell. Fiskepladserne paa Søen. ivnajuagtok nagtoralinguatigut nuivdlugo, tássa nalerâ, at man har (Fjeldet) ivnajuagtok fremme over (Fjeldet) nagtoralinguit, det er Retningsmærket for den Plads. — Pl. u. S. **nalerkat**, de Stjerner, som danne den lange, næsten lige Linie (fra Deneb til Albireo) i Stjernebilledet: Svanen.

nalerkiúpâ, gjør det til nalerak for Noget (-mut) ɔ: holder ell. bringer det i lige Retning imod det (f. Ex. naar man vender Noget lige imod sine Øine ell. holder noget Gjennemsigtigt lige imod Lyset for at opdage Noget deri, og Lignende).

naleripok, t. 1) er i Retning med de Andre (f. Ex. Haar paa et Skind; s. d. F.); og 2) om et Menneske: er mild ell. tilfreds, fordi han fik sit Ønske opfyldt, ell. Udfaldet svarede til hans Forventning (omtr. modsat narrutsagpok, s. S.).

nalerisarpai (merkue), glatter Haarene paa et Skind, saa de komme til at ligge i samme Retning.

nalerkúpâ, egentl.: gaaer i dets nalik ɔ: gjør saa, at det passer dertil, eller indretter sin Gjerning derefter (f. Ex. efter sine Planer eller det Befalede, eller Betalingen efter Varen ꝛc.). Det falder ofte omtr. sammen med migssiliorpâ, men bruges ikke saa ofte.

nalerkutsivigâ, gjør ham tilpas; indretter sin Gjerning efter hans Ønske; fyldestgjør hans Forlangende ꝛc.

nalerumavok, er jævnt tiltagende i Høide; skraaner jævnt (og ikke steilt) opad ell. nedad (et Land, en Bakke, en Snedrive). Bruges maaskee ikke allevegne.

nalíkâk, Skrævet i Buxerne.

nalíkaiarpok, har sprængt sine Buxer i Skrævet.

nalíkagut, m. S. **-gutâ**, Foden til den grønlandske Lampe (af Træ med tre Been og en Fordybning i Midten til at opfange den fra Lampen nedløbende Tran); en Lampestol.

nalingmagpâ og hyppigst: **naling-magterpâ**, jævner det ved at borttage eller tilintetgjøre Forhøiningerne og udfylde Fordybningerne. U. S. pass.: er udjævnet.

nalingmagterut, et Redskab til saaledes at udjævne med; bl. A. en Harve.

nalingmuagpok, er jævnt (et Land ell. en Landstrækning); enten: er jævnt og fladt; ell. og: er jævnt og svagt sti-

gende. Er nok ikke almindeligt; jvf. o. nalerumavoĸ.

nalingínaĸ, (egentl.: en blot Ligemedværende; underforstaaet: hvadenten den er ligesaa ell. ei) 1) En, ligemeget hvo ell. hvilken; og svarer det saaledes ofte i Sg. til: hvilkensomhelst, hvadsomhelst ell. nogensomhelst, nogetsomhelst, og i Pl. desuden til: al Slags; 2) en af de almindelige; 3) adverbialt (istedetfor i Mod.): ligemeget hvad ell. hvorledes ell. paa hvad Maade. inuit nalingínait, enten: almindelige Mennesker; ell.: Folk i Almindelighed; ell. og: al Slags Folk. nalingínaĸ piumassoĸ pigile, lad den gjøre det, som har Lyst; ligemeget, hvem det er. nalingínaĸ oĸángitsoĸ pi-sángilaĸ, den, ligemeget hvem, som ikke har sagt til, han skal ikke (være med &c.) ɔ: Hvosomhelst, der ikke &c. nalingínarnut atugagssauvoĸ, det er til Brug for Alle og Enhver, eller det er til almindelig Brug; ell. og: det kan bruges baade til det Ene og det Andet. sugdlermik písavit? Af hvad Slags vil Du have den? (Svar:) nalingínaĸ, akikínermik, ligemeget af hvad Slags, en af de billigste. — Undertiden (dog ikke alm.) bruges det med Suff. som Pronomen i Analogi med kise og tamaĸ, f. Ex. nalingínavta, vi, hvem af os det saa er.

nalingínaĸ iliorpoĸ, gjør paa na-lingínaĸ-Viis ɔ: 1) agter ikke paa (ell. og: bryder sig ikke om), hvad han gjør ell. siger; og saaledes ofte: 2) fører et uordentligt Levnet, ell. lever uden Hensyn til Andre, ell. til hvad der sømmer sig &c.

nalingínarpoĸ, 1) omtr. d. S. s. det Forrige, men bruges ikke saa meget i dets anden Betydning; derimod bl. A. om: 2) er ligegyldig; bryder sig ikke om, hvorledes det gaaer; og 3) tager Noget ell. gjør Noget uden at iagttage nogen Rækkefølge (naar der er Flere, som skulde tage ell. gjøre hver Sit).

nalingínará, 1) betragter det som almindeligt; anseer det ikke for noget Videre; 2) bryder sig ikke om, hvorledes det gaaer med ham ell. med det.

nalingínarsiorpoĸ, tager iflæng; gjør ingen Forskjel; de ere ham alle lige gode. Kan ogsaa bruges om: anseer ikke Personer; jvf. nakerissarsiorpoĸ (under nakivoĸ).

nalingínauvoĸ, 1) er af de almindelige; der behøves ikke at tages særlig Hensyn dertil; og videre: 2) der behøves overhovedet ikke at tages Hensyn dertil; det kan være ligemeget med ham eller den. Om et Menneske bliver det ofte 3) rosende: der behøves ingen Omstændigheder med ham; han agter sig ikke for finere, end vi andre ere.

nalingínautipá, 1) d. S. s. nalingí-nará i første Betydning; 2) spec. vanhelliger det (det Hellige).

nalugpá og **nalúpá,** kaster det fra sig uden at løfte Armen; slænger det hen. Htr. **nalugsivoĸ.** Pass. Part. **nalutaĸ.**

natdlugpoĸ, staaer og fisker fra Stranden (med en kort Snøre, som kastes ud og i smaa Ryk hales ind igjen).

natdlût, en Fiskesnøre dertil.

natdlukátarput, de spille Kort.

natdlukátautit, Pl. Spillekort.

nalugpoĸ, svømmer (et Menneske ell. Landdyr).

natdloĸ, et Svømmested. (Bruges ikke ret ofte.)

natdlorigpoĸ, s. svømmer godt.

nalugtorpoĸ, fangede et Landdyr, medens det svømmede.

nalorârpoĸ, vader.

nalorâriaĸ, 2. 1) et Sted, hvor man skal vade (hvis man ellers vil komme videre); 2) en Elv eller andet Vand, som man kan vade over; f. Ex. nalo-râriáinauvoĸ, den er ikke mere rivende ell. ikke dybere, end at man kan vade over den; 3) m. S. **nalorâriá,** dens Badested (Elvens); det Sted i den, hvor man kan vade over den.

nalûmavoĸ, kan svømme.

nalûmasortoĸ, en Vandsneppe, som svømmer meget godt (Phalaropus hyperboreus).

nâlungiaĸ, et spædt Barn.

nâlungiánguaĸ og **nâlungiar-ssuk,** d. S. s. Foreg. (kjælende).

naluvoĸ, er uvidende (om Noget). M. S. **naluvá,** 1) veed det ikke; 2) veed ham ikke ɔ: enten: veed ikke hans Mening, ell. hvad han vil sige; eller: forstaaer sig ikke paa hans Vaner &c. — **Gûtimik nalussoĸ,** en Hedning.

nalúngilaĸ, er ikke uvidende; veed godt (hvorledes det er eller skal være). — M.S. — det —. nalúngilat taimái-sángitsoĸ, Du veed godt, at det ikke skal være saaledes.

tarnip nalúngíssusia, Sjælens Ikke=Uvidenhed (om det Bevidste) ɔ: Samvittigheden. tarnâta nalúngíssusia, hans Samvittighed; tarnima na-lúngíssusia, min Samvittighed, ɔc. (Suffixet for Personen til tarne).

nalussaĸáungilaĸ, har Intet, som han er uvidende om ɔ: 1) er alvidende; 2) er ligesom alvidende; veed ogsaa det, som man havde troet ham uvidende om.

nalussariaĸángilaĸ, det har ingen Uvidenheds=Nødvendighed ved sig ɔ: det bør ell. kan ell. tør man ikke være uvidende om.

nalorĸúpâ, veed ikke, hvorledes det vil løbe af for ham, hvis det kommer til Stykket; stoler ikke paa hans Dygtighed ell. Lykke. U.S. refl.: veed ikke, hvorledes han (selv) vilde komme fra det; stoler ikke paa sig selv. Htr. **nalor-ĸutsivoĸ.**

nalornivoĸ (Prov.: nalorngivoĸ) og m.S. **-vâ**, veed ikke, hvorledes han nu skal gjøre, ell. hvorledes det har sig med den Sag ell. med ham (f. Ex. hvad den Anden vil sige, ell. hvorvidt den Anden er kommen i sin tilsvarende Gjerning ɔc.); veed ikke det, han nu burde vide for at kunne gjøre det, han vil.

nalorssípâ eller almindeligst: **nalor-ssitsârpâ**, bringer ham til et Punkt ell. opstiller for ham et Punkt, hvor han (den Anden) staaer som den Uvidende ɔ: 1) gjør et Arbeide, som han ikke kan forstaae, hvorledes det er gjort; eller: 2) fremsætter et Spørgsmaal for ham, som han ikke kan svare paa, men maa erklære, at han ikke veed det. Jvf. ajor-ssipoĸ og ajorssitsârpoĸ.

nalorssitsârut, en Gaade.

nalunarpoĸ ell. hyppigst: **-naĸaoĸ**, man er uvidende ligeoverfor det; enten: 1) man veed det ikke, eller man forstaaer sig ikke paa det ell. paa ham; eller: 2) det eller den er vanskelig at vide eller at fatte eller begribe; er ubegribelig. âtât nalunaĸaut, man veed ikke Sælhundene ɔ: enten: man veed ikke, hvor de ere henne, ell. hvor de blive af, at man ingen seer; eller: man veed ikke, hvad der gaaer af dem, at man ikke kan komme dem nær.

nalunartoĸ, det, man ikke veed ell. ikke kan fatte ell. begribe; en Hemmelighed, eller Noget, hvorved der er en Hemmelighed for En.

nalunarumângilaĸ, det vil ikke være vanskeligt at vide for En; Tiden vil lære ell. vise det.

nalunaerpâ (een Sag ell. i eet Punkt) og **nalunaiarpâ** (i flere Punkter), htr. **nalunaiaivoĸ**, bortfjerner derfra det, som man ikke veed ɔ: 1) kundgjør det; aabenbarer det; gjør det bekjendt; 2) forklarer eller fortolker det; gjør det begribeligt; 3) beviser det; 4) aabenbarer ham; angiver ham; 5) vidner om ham. U.S. refl.: bortfjerner fra sig selv det, som ikke vides ɔ: 1) siger til; lader En vide, hvad man vil, eller hvorvidt man er kommen ɔc.; 2) vidner om sig selv.

nalunaiaissoĸ, den, som bortfjerner ɔc.; bl. A.: 1) et Vidne (som kundgjør Noget om Nogen; jvf. ilisimang-nigtoĸ); 2) en Fortolker.

nalunaerut og **nalunaiaut**, det, hvorved man bortfjerner ɔc.; 1) en Bekjendtgjørelse; 2) en Forklaring; 3) et Beviis; 4) et Vidnesbyrd; — altid underforstaaet: om ell. fra sig selv (Suffixets Person) og angaaende Nogen ell. Noget (-mik), s. d. F.

nalunaerutigâ og **nalunaiautigâ**, har det til Bekjendtgjørelse ɔc. enten: om sig selv, eller: fra sig selv og angaaende Nogen ell. Noget (-mik, eller og en Inf. eller Cjnct.); jvf. ángîau-tigâ. Det svarer saaledes til: 1) bekjendtgjør det (for Nogen, -mut); kundgjør det; forkynder det; 2) bekjender desangaaende; aflægger Bekjendelse derom; 3) bevidner det; vidner angaaende ham ell. om ham ell. det (og altid tillige: om sig selv; kundgjør sin Kundskab ell. sin Mening om ham ell. om den Sag for Nogen); 4) bekjendtgjør eller forkynder ell. bekjender ell. bevidner ell. forklarer ell. beviser Noget dermed (med de Ord).

nalunaiáupâ, bekjendtgjør ell. vidner ɔc. i hans Sted.

nalunaerfigâ, bekjendtgjør ꝛc. for ham; forklarer ham Noget; lader ham vide ꝛc.; meddeler ham Noget, som han selv veed, men den Anden ikke.

***nalunaerasuartaut** (saal. rigtigst), en Telegraph.

nalunaerĸut, 1. og **-rĸutaĸ**, 2. et Tegn, hvorved man kan vide Noget; et Kjendetegn; et Mærke. M. S. **-tâ**, 1) hans Tegn eller Mærke (som han eier); 2) hans ell. dets Kjendetegn; et Mærke, hvorved man kan kjende ham ell. det. Spec. et Uhr (i denne Betydning altid: -rĸutaĸ).

nalunaerĸutigâ og **-rĸutarâ**, har det til Tegn ell. Mærke; kjender Noget derpaa. anore kisiat nalunaerĸuta- -ralugo ingerdlavunga, jeg gik frem, kun havende Vinden ɔ: dens Retning til Kjendetegn (for at finde Vei, f. Ex. i Snetykning).

nalunaerĸutserpâ, forsyner det med Kjendetegn; f. Ex. lægger et Mærke i en Bog, ell. reiser en Steen ell. Andet op ved Siden af Noget for at finde det igjen, ell. sætter en Streg ell. et Kryds ꝛc. paa det til Kjendemærke, og Lignende.

nalunaerĸutsiorpoĸ, 1) gjør et Mærke ell. Mærker; 2) spec. gjør Uhre; er Uhrmager.

nalunaerĸutsiortoĸ, spec. en Uhrmager.

nalunaerĸutsiaĸ, m. S. **-tsiâ**, hans gjorte Mærke ɔ: et af ham gjort Mærke (ell. spec.: Uhr). tássa nalunaerĸutsiara, det er et Mærke, som jeg har gjort ell. sat.

nalunaerĸutiliorpoĸ, egentl. d. S. s. nalunaerĸutsiorpoĸ, men er kommen i speciel Brug for: gjør et Tegn; gjør en Gjerning til et Tegn, hvorpaa man kan kjende, hvem han er.

nalunaerssorpâ (anal. ĸajangnaer- -ssorpâ), egentl. omtr.: gjør den ell. det saavidt muligt i alle Henseender til en nalunaitsoĸ ɔ: søger at blive bekjendt med det i alle Enkeltheder; 1) giver nøie Agt paa det, og hvad der foregaaer med det; 2) lægger nøie Mærke til ham og hans Gjerning ell. Foretagende; 3) seer til en Syg; besøger ham for at erfare, hvorledes han befinder sig; 4) holder sig det i Erindring; seer jævnlig efter for ikke at glemme det; 5) tegner det op; fører det til Bogs; 6) gjør Rede og Rigtighed for det.

nalujungnaerpoĸ og m. S. **-rpâ**, er ikke længere uvidende om Noget eller om det; veed det nu; forstaaer det; fatter ell. begriber det nu.

nalujungnaerutigâ, har derved faaet Kundskab eller Begreb eller Underretning om Noget.

naluvssarpoĸ og m. S. **-rpâ**, gaaer efter Noget, hvorom han ikke veed, hvor det er (f. Ex. opsøger et anskudt Dyr; ell. gaaer hen et Sted, hvor der undertiden findes Fugle at skyde, for at see, om der mulig er nogle; eller gaaer atter hen for at tale med En, som man første Gang ikke traf hjemme, og som maaskee heller ikke nu er hjemme, og Lignende).

nãmagpoĸ, 1) er tilstrækkelig; er nok; der er saa meget deraf, som der skal være, og maaskee lidt mere; 2) er passende til sin Brug; og efter Omstændighederne: 3) er fuldstændig; 4) er velgjort. kamíka nãmagput, mine Støvler ere tilstrækkelige; kan være enten: jeg har saa mange, som jeg behøver; ell.: de passe mig.

nãmagtumik, Mod. adv. tilstrækkelig; tilgavns; saaledes at der Intet mangler. nãmagtumik pulamigpoĸ, han faldt tilstrækkelig paa Næsen ɔ: saa haardt som man vel kan taale uden at slaae sig fordærvet.

nãmáinarpoĸ, er kun tilstrækkelig; var det en Smule mindre, saa vilde det ikke være nok.

nãmáinartumik, Mod. adv. kun passende; ikke for meget; med Maade; kun saa meget, som fornødent er.

nãmaĸut og **nãmaut**, det, hvorved Noget bliver tilstrækkeligt ell. fuldstændigt. Bruges meest forlænget ved andre Affixer; s. d. F.

nãmaĸutigâ og **nãmautigâ**, er bleven tilstrækkelig ell. fuldstændig ved det (derved, at det blev tilføiet).

nãmaĸusiúpâ, bruger ell. har brugt det til at gjøre Noget tilstrækkeligt med. tuviligssavnut nãmaĸusiúpara, jeg har brugt det til at fuldstændiggjøre Skindet til min Bandpels med.

nãmautigssaĸ, m. S. **-gssâ**, Noget, hvorved det kan blive tilstrækkeligt; det, som udfylder det Manglende deri. ta- -mássa akiata nãmautigssâ, her er

det, som manglede i Betalingen for det, eller hvorved den nu bliver fuldstændig.

nâmagâ, 1) agter det for nok; holder det for tilstrækkeligt (det, han fik ell. har); 2) har det til Passende ɔ: kan bruge det, som det er (et Klædningsstykke, et Vaaben, et Redskab ꝛc.); og i denne Betydning ogsaa om alle mulige livløse Ting, naar det Ene passer i eller til det Andet, f. Ex. igap nâmagai, Gryden har dem til Passende ɔ: kan rumme dem; ell. simine nâmagâ, den har sin Prop til Passende ɔ: Proppen passer til den; 3) finder sig i det; er tilfreds med det, som det er (f. Ex. med sin Skjebne); 4) nøies med det.

nâmagsivoĸ, 1) er bleven nok; hvilket som oftest bliver d. S. s.: er bleven færdig; er fuldbragt ell. fuldført; 2) har faaet nok (f. Ex. af det, han samler ell. indkjøber); og bl. A.: har faaet nok at spise; er mæt. M. S. **nâmagsivâ**, har faaet det færdigt; har fuldført eller fuldbragt det.

nâmagsissúpâ, har fuldført Noget (-mik) i hans Sted ell. for ham; har gjort Fyldest for ham.

nâmagtípâ, 1) gjør, at det er nok ell. tilstrækkeligt; samler eller hidskaffer saa meget deraf, at det er nok; 2) gjør det færdigt, saa at det kan være tilstrækkeligt; 3) gjør det passende til Noget (-mut). ùnga nâmagtitdlugo kipisavoĸ, det skal skæres af saaledes, at det passer hertil. ingiaĸativut nâmagtitdlugit ingerdlásaugut, vi skulle reise saaledes, at vort Følge er passende (til os) ɔ: dem tilpas, hverken langsommere eller hurtigere. nâmagtitdlugo akilingilat, Du har ikke betalt det efter dets Værd.

nâmagtôrpâ, traf det saaledes, at det netop var passende; f. Ex. at det Stof, han brugte, netop slog til til det, han gjorde deraf; eller kom godt hjem, lige idet Uveiret brød løs; eller fik Noget færdigt netop til den Tid, da det skulde bruges, og Lignende. autdlásassoĸ nâmagtôrpara, jeg kom netop tilpas, idet han skulde reise (var jeg kommen lidt senere, havde jeg ikke truffet ham). U.S. **nâmagtôrpoĸ**, det træffer ell. traf sig netop passende, det slaaer eller slog netop til.

nâme &c. s. nauk.

nananârpoĸ s. ná-â.

nanerpâ, kommer til at trykke ell. hvile paa ham ell. det med sin Vægt; tynger den ell. det ned med sig i sit Fald (i eet enkelt Tryk og afseet fra, om det samme Tryk derefter endnu vedvarer en Tid ell. ikke; s. d. F.). ĸarmap na-nerpâ, Muren tyngede ham ned med sig ɔ: faldt ned paa ham. nanerĸa-jaĸâvkit, jeg var nær faldet om paa Dig, ell. jeg havde nær lagt mig paa Dig.

nanertorpâ, ligger med sin trykkende Vægt paa ham ell. det; tynger derpaa (varig eller egentl. med mange sammenhængende Smaatryk, som f. Ex. et Menneske paa sit Leie, eller en Byrde, som er for tung, paa den, der bærer den). nanertugara ajorpatdlârmat ĸîáinâ-raunga, da det, jeg tynger paa ɔ: mit Brixeskind er altfor daarligt, pleier jeg kun at fryse. — Saavel dette som det Foregaaende bruges ikke sjelden billedlig, f. Ex. om en Sorg ell. en Misgjerning ell. Synd, der hviler paa En med sin Vægt og tynger En ned.

nanipoĸ, synker sammen; sætter sig, bliver lavere; trykkes ligesom sammen af sin egen Vægt (en Hævelse eller Sneen ell. Andet, som synker sammen ved Indsvinding). I NGr. bruges nok i samme Betydning **ninipoĸ**, som altsaa maa være en særskilt Stamme.

narnuaĸ, 2. omtr. d. S. s. nanertit-sivigissaĸ (det, som man lader Noget tynge paa), bruges undertiden i forlængede Former, f. Ex. i de to følgende:

narnualiúpâ (gjør det til en narnuaĸ), bl. A.: lægger sig over paa det, saa han hviler paa det med en Deel af Overkroppens Vægt.

narnuarâ (har det til narnuaĸ), bl. A.: omvikler det fast, saa det trykkes sammen (egentl. altsaa: lader det trykkes sammen ved et omviklet Baand).

nanernaĸ &c. s. nanivâ.

nanipoĸ s. nanerpâ.

nanivâ, finder det, som man ledte efter, eller som var tabt. (Jvf. navssâĸ.) U. S. pass. Htr. **nanissivoĸ.**

nanernaĸ, 2. Noget at lyse med for at finde det, man ønsker at finde (Veien, det Tabte ꝛc.); spec. en Fakkel.

naneruarpâ, lyser med Fakkel eller Andet enten: paa det (Stedet), eller: efter det (det Søgte), eller: for ham. — — U. S. — for sig.
naneruarfik ell. bedre: **naneruaut** og helst: **naneruartaut,** en Lygte.
nanerût, et Lys (Tællelys, Voxlys ɔc.).
nanerûserfik, en Lysestage.
nano og **nanoĸ,** 2. (Pl. nánut), en Bjørn; navnlig den her ene bekjendte: Isbjørnen.
nanoraĸ, 2. en Bjørneunge. (Ellers ogsaa: atertaĸ, s. S.)
nánugpoĸ, har fanget ell. nedlagt en Bjørn.
nánugtaĸ, m. S. -gtâ, hans ɔ: den af ham nedlagte Bjørn.
nánerivoĸ, har at bestille med en Bjørn ɔ: er i Arbeide med at faae den nedlagt, er i Kamp med den.
nanúngûssârpoĸ (egentl.: bærer sig ad som en lille, pæn Bjørn, eller og: leger Bjørn), viser sine Bjørnemanerer: brummer og gaaer ind paa Folk ɔc. (Bjørnen).
nangarpâ, formener ham Noget; 1) ved sin Gjerning: forhindrer ham i at gjøre det, han har i Sinde eller begyndt at gjøre; 2) ved sit Ord: a) forbyder ham det, han gjør ell. vil gjøre; b) gjør Indsigelse imod hans Ord; vil ikke lade hans Ord gjælde.
nangartarpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse og bruges derfor hyppigst.
nangartáuput, de sige hinanden imod; de ville gjensidig ikke lade hinandens Ord gjælde.
nangâvoĸ (synes fork. af nangagauvoĸ og vilde i saa Fald egentl. betyde: er forhindret ell. hindres, nemlig af sine Tanker), er tvivlraadig; veed ikke, hvad han skal beslutte sig til; han baade vil og vil ikke.
nangeĸ, 1) et Skind, som lægges under et Barn ovenpaa det egentlige Brixeskind (for Ureenligheds Skyld); 2) en Blee.
nángerpâ, 1) giver det et Skind under sig; 2) giver det en Blee paa (Barnet).
nangiarpoĸ, 1) er bange paa farlige Steder (paa Iis; tilsøes; paa steile Klipper ɔc.); 2) er svimmel i Kajakken: synes, at Kajakken hælder ell. begynder at kæntre (og kæntrer da gjerne virkelig, idet han vil forebygge den formeentlige Kæntring. Er en Sygdom).
nangiarâ, bliver ell. vilde blive bange der, (i den Baad, i den Sø, paa den Bratning ɔc.); tør ikke vove sig ud i ell. paa det.
nangialerpoĸ, er begyndt at blive svimmel i Kajakken; har faaet eller lider af Svimmelhed.
nangîpoĸ, ts. og **nangiasuipoĸ,** ts. er ikke bange paa et farligt Sted; tør gaae eller færdes paa Steder, hvor man (som siger det) ikke turde; er forvoven.
nangiarnarpoĸ eller **-nakaoĸ,** 1) man (ɔ: jeg) er bange; man gaaer med Livet i Hænderne; 2) det er ængsteligt (Stedet); man maa blive bange der (f. Ex. paa den Vei, eller i den Baad, ell. i den Søgang ɔc.).
nangigpoĸ, t. tager fat eller tages fat paa igjen; begynder paa det Samme igjen, efterat der havde fundet en Afbrydelse Sted. Ordet udtrykker kun Gjenoptagelse af det Samme, som var afbrudt, afseet fra det active ell. passive Forhold. Saal. bl. A.: faaer et Tilbagefald (en Syg); lever op igjen (den, som man holdt for død); optager sin gamle Vane igjen (en Forbryder, en Dranker ɔc.); ell. begynder igjen paa det, som man troede han var vant af med (f. Ex. at sige imod eller at sove for længe ɔc.); eller gjør igjen som før engang (ypper Kiv igjen, bliver koldt Veir igjen ɔc.); forværres ved Gjenoptagelse (en Sygdom eller et andet Onde); o. a. M.; dog i denne Form mest om, hvad der er ubehageligt eller imod Forventning.
nangípâ, tager fat paa det igjen; fortsætter det efter Afbrydelsen; kommer igjen tilbage til det Samme (f. Ex. sit Arbeide, sin Fortælling, sin Læsning, sit Stykke Mad, sin Drøm ɔc.); bl. A. ogsaa: skyder igjen paa det anskudte Dyr; bibringer det et nyt Saar med samme Vaaben som første Gang. Htr. **na-ngitsivoĸ.** Pasſ. Part. **nangitaĸ.** U. S. pasſ.: tages fat paa igjen; fortsættes efter Afbrydelsen; gjenoptages.
nangigtípâ (af nangigpoĸ), 1) Alt activt opfattet: lader ham tage fat igjen paa det Samme (som han tidligere havde paabegyndt); 2) Stamordet opfattet som passivt og Affixets Subject som forholdende sig passivt: lader det gjenoptages

for sig uden egen Medvirkning, f. Ex. det Arbeide, han selv havde paabegyndt, og som nu fortsættes af en Anden, uden at han selv (den Første, Ordets Subject) havde foranlediget det. nápáune nangig--tipâ, han lod (passiv) sin Sygdom gjenoptages eller forværres ɔ: den forværredes for ham, uden at han havde givet kjendelig Anledning dertil. S. d. F.

nangitipâ (af nangipâ), lader den ell. det tages fat paa igjen ell. gjenoptages (Subjecterne baade til Stamordet og Affixet tænkt som active). suliane táu--ssumúnga nangitipâ, han lod sit Arbeide gjenoptages ell. fortsættes af ham ɔ: overdrog sit Arbeide til ham, at han skulde fortsætte det. nápáune nangitipâ, han har (activt) ladet sin Sygdom forværres igjen ɔ: har selv forværret den. (Tankegangen heri, som ogsaa vistnok er Adskillige klart bevidst, er altsaa: han har ved sit Forhold under sin Sygdom foranlediget, at han, som sender Sygdommene, lod den vende tilbage igjen). — Da Forskjellen imellem dette og det foregaaende Ord ikke ligger paa Overfladen, er det let begribeligt, at den for Mange er uklar; hvoraf det da maa forklares, at ofte begge bruges iflæng, ell. at paa nogle Steder for visse Ting det ene, saa at sige, har fortrængt det andet.

nangingnigpok, t. (en htr. Form af nangigpok m. S.), anskyder et Dyr paany.

nangnigpok, t. og **nangnigtipâ,** d. S. s. nangigpok og nangigtipâ, men bruges neppe om Andet end Sygdom ell. en Syg, og ialtfald langt mindre almindelig end hine.

nangnigarpâ, Prov.: **nangniarpâ** og **nángiarpâ,** søger at anskyde et Dyr paany. (Almindeligst er ellers ogsaa her: nangingniarpâ.)

narkigpok (fork. af nangerkigpok), s. bruges i en Deel af Landet i Betydning af: kommer til Live igjen (et Dyr, som man troede var dødt). tokúka--luariga kingumut narkigpok, vel havde jeg dræbt den (ɔ: troede jeg, at —), men den blev levende igjen. S. d. F.

narkigpâ (fork. af nangerkigpâ med nangipâ som nærmeste Stamme og med Flytning af Objectet), s. gjenoptager ham (ɔ: hans Ord) eller det (Ordet) med Forbedring ell. Rettelse; 1) gjentager det Samme rigtig, som den Anden havde sagt feil, ell. som var feil i de Ord ell. den Skrift; retter ham eller det; 2) gjentager det Samme bekræftende, som den Anden havde sagt enestaaende; bekræfter ell. bevidner hans Ord. U. S. **narkigpok,** 1) retter sig selv; 2) gjentager til Bekræftelse det Samme endnu engang, som han (selv) havde sagt før. Htr. **narkigsivok.** — Ordet er i den anden Betydning (bekræfter) ikke ganske almindeligt; men netop i denne kan det til sin Brug ikke erstattes af noget andet, og da den samme Betydning forøvrigt ligger tydelig nok i Ordet for den, som vil tænke efter, saa er der Intet i Veien for at anvende det og de følgende Dannelser deraf, hvor det behøves, dog saaledes, at Misforstaaelse ell. Forvexling med en anden Betydning af na--ngigpok ikke kan finde Sted.

narkigfigâ, gjentager sit Ord med Eftertryk ligeoverfor ham; enten 1) for at bevidne ham, at det er saa ell. skal være saa (hvadenten han vil troe det eller ei); eller 2) for at overtyde ham om Noget. Jvf. n. narkigssorpâ.

narkigsigâ, har ham til sit Ords rettende Gjentager; 1) bliver rettet af ham; 2) faaer sit Ord stadfæstet af ham. ugpernarsaivok — narkigsigalugo, sværger ved —.

narkiut, det (de Ord), hvormed man retter ell. bekræfter Noget; 1) en Rettelse (f. Ex. af en Trykfeil, anført bag i en Bog); 2) en Bekræftelse af det, som blev sagt før enten af En selv ell. af en Anden; og forsaavidt dette svarer dertil: et bekræftende Vidnesbyrd. S. d. Foreg.

narkiutigâ, har det til Rettelse eller Bekræftelse; 1) retter eller bekræfter Noget dermed (med de Ord); 2) bekræfter sit Ord angaaende ham ell. det; og saal. efter Omstændighederne: aflægger et bekræftende Vidnesbyrd om ham ell. angaaende den Sag (hvorom han har udtalt sig før). narkiutigâra pâriv--dluarsimagai, jeg bekræfter om ham (hvad jeg før har sagt), at han har pas-

ſet godt paa dem. 3) gjentager ſit Ord desaarſag, eller bekræfter Noget af den Grund (ſom ofteſt med en Conjct.); — ell. og: 4) kom derved til Live igjen (hvor narĸigpoĸ bruges i denne Betydning). S. d. F.

narĸíssutigâ, d. S. ſ. d. Forrige og bruges vel oftere end hiint i dets 3die (og 4de) Betydning, derimod ſjeldnere i de første to.

narĸiuseĸ, 2. en Forlængelſe af narĸiut med pasſiv Betydning: det, hvorved Noget rettes eller bekræftes. Deraf:

narĸiuserâ, bekræftes derved (en Sag); forſikkres ell. beſtyrkes derved i ſin Sag (en Perſon); har det til Bekræftelſe ell. bekræftende Vidnesbyrd for ſig (ligeſom til Segl paa ſig).

narĸigssorpâ, 1) d. S. ſ. narĸigpâ med tilføiet beſtemt Antydning af (hvad hiint kun lader forudſætte), at Rettelſen ell. Bekræftelſen ikke beſtaaer i en enkelt Yttring ell. et enkelt Ord (anal. ſ. Ex. katerssorpai af katípai), og bruges det ſaaledes undertiden ſom hiint i Betydning af: bekræfter hans Ord (udførlig). Almindeligſt: 2) d. S. ſ. narĸig- -ssorpoĸ (refl.) med ſamtidig Betegnelſe af det fjernere Object: bekræfter udførlig ſit Ord mod ham (anal. ĸajar- -torpoĸ og -rpâ); altſaa omtr. d. S. ſ. narĸigſigâ (ſ. o.), og bruges det ſaal. om: a) vidner paa ham i hans Nærværelſe (at det er ſaa); b) ſøger at overtyde ham om Noget; c) taler ham tilrette; neml. paaminder ham eftertrykkelig om det, han før ell. oftere har hørt og ſaaledes godt veed, men ikke retter ſig efter. (I denne ſidſte Betydning bruges det ogſaa af Nogle med langt ó, hvilket dog ſynes at være en Forvanſkning.)

narĸigssûpâ, bekræfter Noget i hans Sted ell. paa hans Vegne; giver ham Vidnesbyrd for det, ſom han (den Anden) før har udtalt om ſig ſelv. nar- -ĸigssûpara pârivdluarsimagai, jeg bekræfter paa hans Vegne ell. giver ham det Vidnesbyrd, at han har pasſet godt paa dem (ſom han ogſaa ſelv ſiger). — U. S. i Pl. **-put**, de bekræfte deres Ord (hver ſit) imod hinanden (ſ. narĸig- -ssorpâ Nr. 2); kan være enten: de trættes ell. disputere med hinanden; ell.: de ſøge at overtyde hinanden om Noget ell. at tale hinanden tilrette (ſ. Ex. for at afgjøre en ſtridig Sag); dog bruges Ordet i denne Betydning ialtfald kun yderſt ſjelden. S. agssortûput.

narĸigssûtigâ, d. S. ſ. narĸiutigâ i anden Betydning med den under nar- -ĸigssorpâ antydede Udvidelſe.

Om disſe i Betydningen ſaa nær til hverandre grændſende Ord (narĸigpâ ff.) gjælder forøvrigt det Samme, ſom ovenfor er bemærket om nangigtípâ og na- -ngitípâ, nemlig at Forſkjellen ikke ſtaaer klart for Alle.

nângivoĸ, gjør et Hop paa eet Been. M. S. — paa det eller hen paa det. Bruges efter Sagens Natur ikke ofte; derimod det Følgende.

nângissarpoĸ, hopper paa eet Been.

nângissat, Pl. ſtore Stene, ſom paa flere Steder findes liggende paa ſlet Mark i en Række med ikke ubetydelige Mellemrum, og ſom af Sagnet tilſkrives Islænderne, der ſkulle have lagt dem for at ſpringe paa dem Rækken til Ende paa eet Been.

nangmagpoĸ, 1) bærer Noget paa Ryggen i et Bærebaand over Hovedet ell. Skuldrene (et Menneſke); 2) bærer Noget hængende tværs over Ryggen (et Laſtdyr). M. S. — det —.

nangmagaĸ, 2. 1) det, ſom bæres paa Ryggen; og m. S. **-gâ**, det, ſom han bærer —; hans Byrde; 2) det, ſom paa eengang bæres paa Ryggen; een Byrde; en Dragt. I denne anden Betydning almindeligſt fork.: **nangmâĸ**. nangmât pingasut, tre Byrder eller Dragter; det, ſom er baaret paa Ryggen i tre Gange.

nangmagkiúpâ (gjør det til nang- -magaĸ), ſjeldnere: **nangmiûpâ**, 1) tager det paa Ryggen for at bære det; 2) lægger det paa Ryggen af Nogen (-mut), at han ſkal bære det.

nangmagtigâ, har ham til at bære for ſig.

nangmaut og **nangmautaĸ**, et Bærebaand. M. S. **-tâ**, det Bærebaand ell. Aag, ſom han bærer i eller har (i ſit Eie) til at bære i. Kan ogſaa bruges om: et Aag; neml. hvor det kun gjælder om at betegne et Redſkab, hvormed en

Byrde bæres; afféet fra, paa hvad Maade den bæres. Jvf. erssût.

nangmik, Pl. m. S. **nangmê**, Tværtræerne i en Konebaads Bund.

nangminek, 1) selv; han, hun, den, det selv. uvanga nangminek, jeg selv. ivdlit nangminek, Du selv. táukua nangminek, de (Subj.) selv 2c.; uden Forandring for Personer, Casus ell. Tal. Med Suff. til et dertil hørende Nomen: 2) (hans 2c.) egen eller eget. nangminek saviga, min egen Kniv. nangminek isumavsinik, efter Eders eget Sind eller Tykke. — Ved Siden heraf bruges det af Nogle som et regelret Nomen af 3die Cl.: i Plur., med App. 2c., og da med Suffixer i Betydning af: egen eller eget. Det er rimeligt, at dette engang har været almindeligt, men nu er det i den Grad Undtagelse, at disse Former ikke kunne bruges i Skrift for Alle og Enhver. Det Eneste, som heraf er lidt mere almindeligt, er Ordets Brug med Suff. og App., f. Ex. nangminermigut, ved sig selv; nangminivtínit, af eller fra os selv; nangminivnik, med mit Eget, 2c. Jvf. ingme.

nangminerâ, har det som sit Eget (ikke tillaans ell. erholdt uden Vederlag). nangmineríngilâ, han har det ikke som sit Eget ɔ: har det kun i Brug ell. har erholdt det som Understøttelse 2c.

nangminertorpok og m. S. **-rpâ**, nyder Noget ell. det, som er hans eget.

nangminigssarsiorpok, søger sit Eget.

nangminiliak, m. S. **-liâ**, hans Selvgjorte ɔ: en af ham selv gjort Ting.

nangminiliarâ, har gjort det selv.

naorarpok og naoralavok s. nauvok.

[**nápak**, Sygdom. Bruges ikke eller ialtfald saa sjelden, at det maa betragtes som ubrugeligt. Deraf:]

náparpok, bliver syg. (Et andet ná-parpok s. under napavok.)

náparsimavok, er syg.

náparsimavfik ell. **-rsimavik**, et Sygehuus; et Hospital.

nápaut, Sygdom. M. S. **nápautâ**, hans Sygdom (ell. egentlig Sygdomsaarsag; den hans Tilstand, hvorved han befinder sig syg).

náparpâ, náparut, napassortak, napa-tariak &c. s. d. F.

napavok, staaer opreist. Bruges mest om Livløst, dog ikke udelukkende; s. d. F.

napáinarpok, staaer blot opreist (et Menneske) ɔ: staaer og bestiller Ingenting; staaer ledig.

napassok, 1) Noget, som staaer opreist; 2) spec. umiap napassue, a) det opstaaende Sidetømmer i Konebaaden; b) Konebaadens Støtter (hvorpaa den ligger om Vinteren; ellers ogsaa: pusíngavê, s. S.).

napassuliak (en gjort Opreiststaaende), en lang Steen ell. et Stykke Træ, som man har reist op til et Mærke (f. Ex. ved et Indløb istedetfor en Varde).

napassakátârpok, staaer paa Hovedet (et Menneske; egentl.: — flere Gange i Rad).

napassariak, 2. Prov. d. S. s. na-patariak.

napassortak, Pl. m. S. **-rtai**, hans ell. dens (paa deres Flade) Opreiststaaende ɔ: 1) hans fremstaaende Knokler (navnl. paa Ankelen og Haandledet; mindre almindelig om Knoerne paa Fingrenes Nodled); 2) Laasen paa et Skydegevær.

napassortaussai (Pl. m. S.), Hanens Sporer.

napákarpok, 1) falder forover ned fra Noget (f. Ex. fra en Bænk; ved at tabe Ligevægten forover); 2) slaaer fra Luften ned i Vandet paa sit Bytte (en Søfugl).

napariak, 2. Pl. m. S. **-riai**, 1) Opstanderne i Rygstykket paa en Slæde; 2) Opstandere ell. Stivere paa Siden af en lastet Konebaad (for at hindre Lasten fra at falde i Vandet). S. u. naparkut.

napariarpâ og **naparísserpâ** (umiak), sætter Stivere op paa Siden af Konebaaden.

napariarsiorpok, holder sig fast i Opstanderne og løber bag efter Slæden.

naparkut, m. S. **-rkutai**, Prov. d. S. s. napariak Nr. 2. (Bruges i NGr., hvor Konebaaden i Vigtighed er underordnet Hundeslæden.)

naparutak, m. S. **-tâ**, Rygfinnen paa et Hvaldyr.

napârtok, et Nønnetræ. (I Labr. et Gran- ell. Fyrretræ.)

napatariak, 2. en lang, tynd Tang-

loppeart, som under sine underlige Bevægelser engang imellem reiser sig paa Bagbenene.

náparpâ, stiller det opreist; reiser det op (noget Langt og Tyndt, f. Ex. en Tøndestave). U. S. pass. Htr. **naparsivoк,** spec. reiser Fadeværk.

náparsissoк og (maaskee almindeligst) **nápaja,** en Bødker.

nápartaк, 1) en Tønde, Balle eller andet Kar af Bødkerarbeide; 2) en Daler (saaledes benævnt fra den Tid, da et Ballemaal Spæk blev betalt med en Daler).

nápartarssuaк, Prov. en Daler (s. det Forrige), i Modsætning til:

nápartánguaк, Prov. en Rigsort. (Ellers ogsaa: кúmorssortoк og iságaк, s. S.)

nápartipâ, lader det være opreiststaaende ɔ: reiser det op saaledes, at det bliver staaende opreist (f. Ex. Tømmerværket til et Huus; ell. en Steen, som man sætter op til et Kjendemærke; ell. en Stige, som man stiller op imod et Huus, &c.).

náparut, m. S. **-tâ,** omtr.: det, hvorved det har sin Reisning; 1) umiap (eller umiarssûp &c.) náparutâ, en Mast; 2) oкalugfiup náparutâ, et Kirketaarn.

náparuserpâ, reiser Mast i det (Fartøiet).

naperpâ, har besnæret den; har faaet den i Snaren ell. Snaren fast om den (en Fugl; sjeldnere om Dyr, som fanges i et Garn).

napiarpâ, besnærer den; faaer den i Snaren.

napipoк, t. er besnæret; sidder fast i en Snare (Fuglen).

napitipâ, d. S. s. naperpâ: har faaet den til at sidde fast i Snaren.

napiagaк, 2. ell. **napititaк** ell. **napitortaк,** en Fugl, som er fanget med Snare.

nâpertorpâ s. d. F.

nâpipâ, træffer eller forefinder ham. autdlásassoк nâpipara, jeg traf ham i Færd med at ville reise. nâpitaкánngilanga, jeg traf Ingen (paa min Vei ell. der, hvor jeg kom). nâpitdluarpavkit, jeg træffer Dig godt ɔ: det er godt, at jeg træffer Dig; jeg vilde Dig netop Noget. Htr. **nâpitsivoк.** — Jvf. angumerâ.

nâpeкatigîgput, de træffe hinanden; de mødes (ved at ankomme samtidig til samme Sted ell. den Ene, imedens den Anden er der). Jvf. naláupâ og pârpâ.

nâpertorpâ, anvender derpaa det, at træffe det ɔ: træffer dets Tilstand eller Beskaffenhed &c. med sin Gjerning; gjør derefter eller handler med Hensyn dertil. кulivsiut nâpertordlugo avguiumârputit, Du skal kun skære saa Meget i Stykker, som Kjedelen kan rumme (træffende dens Rummelighed). кajangnarssusia nâpertordlugo písavat, Du skal behandle den med Hensyn til dens Skrøbelighed (træffende dens Skrøbelighed). Inf. heraf udtrykker saaledes: med Hensyn til —, i Henhold til —, i Overeensstemmelse med —. S. migssiliorpâ, Inf.

nâpertuivdluarpoк (træffer Sagen ret med sin Gjerning &c.) kan godt bruges for: handler retfærdig; gjør Ret og Skjel (Dommeren &c.); parall. erкartûssivdluarpoк.

nâpertornarsivoк, det er nu paa den Tid, at det kan ventes. (Egentl. omtr.: man træffer nu den Tid med sin Tid.) umiarssuit nâpertornarsiput, nu kan man vente Skibene.

nâpertûpâ, indretter det efter Andet (-mut) ell. med Hensyn dertil. (Bliver d. S. s. nâpertorpâ, men det, som der er Object, staaer her i Term., og hvad her er Object, vilde der staae i Mod.)

napivâ (egentl.: forandrer dets lige Retning i en Vinkel, hvorved det brækker tværs over, hvis det er stivt og haardt), 1) brækker det; bryder det tværs over; 2) tager sin Retning tværs ell. skraas over dets Retning; f. Ex. кagfiai agssumut napivdlugit ingerdlajumârputit, Du skal gaae frem, brydende Dønningerne mod Vinden ɔ: Du skal holde Coursen saaledes, at Du har Dønningen paa Luv-Boug. 3) stiller et Dyr ad tværs over Midten, f. n. nagfaк Nr. 4.

nápûpâ, 1) bryder det over tillige med det, som det befinder sig paa; 2) bryder dets Beliggenhed over med sin Retning ɔ: forandrer sin Retning der. ilivinguaк kujámut náputdlugo, idet jeg (ell. han &c.) ved ilivinguaк dreiede af mod Syd.

navdlorpâ (anal. ĸuvdlorpâ og kiv-dlorpâ), brækker det i flere Stykker; bl. A. brækker Isen (Vinden ell. Søgangen); og i Pl. **-rpai**, brækker dem tilhobe.

navigpâ, egentl. maaskee overhovedet: knækker det, dog saaledes, at det endnu hænger sammen; men bruges her i Landet saagodtsom udelukkende om: 1) knækker en Fangerem ɔ: trækker den frem og tilbage over en nogenlunde skarp Kant, hvorved den faaer en Mængde Smaaknæk over Kryds paa Haarsiden og taber sin Stivhed samt Evnen til at brækkes uden at miste noget af sin Styrke; 2) knækker et tørret Skind ɔ: vrider det sammen for at knække dets Stivhed allevegne eens (inden det myggjøres ved Gnidning).

nagfaĸ (anal. ĸúpaĸ), m. S. **nagfâ**, 1) et Knæk paa det (saaledes at Stykkerne endnu hænge sammen). nagfa-ĸarsimagame napivoĸ, den har vist havt et Knæk i Forveien, derfor brækkede den. 2) et Sted derpaa, hvor det ellers Stive kan bøies i en Vinkel; et Led. — navguâta nagfâ, dens Ledemods Led ɔ: Stedet, hvor det Ledemods Been er føiet til det andet (det indre). 3) det afbrudte Stykke; 4) u. S. (Prov. **nav-ssaĸ**, anal. ĸuvssaĸ), det Halve af et Dyr, som er deelt tværs over Midten; forreste ell. bageste Halvdeel.

nagfarpoĸ (og **navssarpoĸ**), faaer den ene Halvdeel af et midtover deelt Dyr til sin Part.

navguaĸ, 2. m. S. **navguâ**, et Ledemod.

navguaitsoĸ, en Elephant. (Den Fabel, at Elephanten ingen Ledemod havde, er ogsaa naaet til Grønland.)

navgut, mest i Pl. **navgutit**, 1) mindre, afbrudte Isstykker (af Tyndiis), som drive om i Søen; 2) Prov. Kex.

navdlo, Pl. m. S. **navdlue**, hans Knæled, især den underste Huling, Hasen. Jvf. sêrĸoĸ.

navdloĸut, et Hosebaand.

navdloĸuserpoĸ, binder sit Hosebaand.

napo, Pl. m. S. **napue**, Tværtræerne i en Slæde.

napulersorpai (ĸamutit), forsyner Slæden med Tværtræer; binder Tværtræerne paa den.

napulintit, Pl. og m. S.: **-lintai**, Remmene, hvormed Tværtræerne ere bundne fast paa Slæden.

narajaĸ, narajarpoĸ, narajorpoĸ, nar-dlangavoĸ &c. s. naivâ.

narasek, 2. en Frø. Benævnelsen stammer fra Labr.

nârigsaut, nârĸortuvoĸ, nârdlugpoĸ s. nâĸ.

nardluvoĸ, er lige; gaaer lige (en Kant; en Linie; en Vei &c.).

nardlussoĸ og almindeligst: **nardlu-sôĸ**, lige; det, som er lige.

nardlorpoĸ, bliver lige (det, som før var krumt eller bøiet). — — — — M. S. har faaet det lige; fik det rettet.

nardlorsarpâ, gjør det lige; er i Arbeide med at faae det lige.

nardlumut (Term. af nardlo), ligeud ell. ligefrem. Bruges især i Følgende:

nardlumuinaĸ, ganske ligeud; fremad i en lige Linie.

nardlumukarpoĸ, gaaer ligeud; viger ikke fra den lige Linie.

nardlusaerĸut (ell. nardlorsaerĸut), et linieret Blad at skrive lige efter.

narĸigpâ, narĸigsigâ, narĸigssorpâ &c. s. nangigpoĸ.

narĸoĸ, Spidsen paa en Buepiil.

narnerpoĸ, roer til af alle Kræfter; haler ud.

narruvoĸ, viser Foragt; og i denne Form især: vrager Noget (-mik).

narrugâ, 1) foragter ham; vil ikke have Noget med ham at bestille; 2) foragter eller vrager det; vil ikke have det, fordi det ikke svarer til hans Ønske. Jvf. asiginarpâ under ase.

narrunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) man foragter ham ell. det; 2) han eller den er foragtelig ell. maa foragtes.

narrunarsarpâ, 1) gjør ham eller det foragtelig; 2) spec. skjænder ell. krænker hende.

narrunarsivoĸ, er bleven foragtelig.

narrujûmivoĸ, bliver stemt til bitter Foragt eller forarges i sit Sind ved at see Noget i en uventet foragtelig eller ussel Forfatning (omtr. med den Tanke: jeg ventede at finde det saa deiligt og godt, og saa er det saa usselt).

narrujûmissutigâ, bliver stemt til bitter Foragt &c. over ham ell. det.

narrutsagpoĸ, d. S. s. narrujûmi-voĸ, men i høiere Grad ell. med stær-

kere Sindsbevægelse: forbittres ell. fortørnes i sit Sind over det uventet Foragtelige, der bydes ham (f. Ex. naar man faaer en usſel Betaling for et møisommeligt Arbeide, og Lignende). S. na--leripoĸ.

narrutsagtipâ, fortørner ham ved sin foragtelige Adfærd.

narrutsautigâ, 1) fortørnes ell. forbittres paa ham paa Grund af hans foragtelige Adfærd; 2) fortørnes ꝛc. over den (Gjerningen) ell. desaarsag.

narssaĸ, slet Land; en jævn Egn; en Slette; en Mark. (Forekommer ofte som Stednavn.)

narssaumaneĸ, 3. m. S. **-nera**, den jævneste Deel deraf (af en Egn); den Strækning i Fjeldlandet, hvor Landets Overflade meſt ligner en Slette.

narssarmiutaĸ, den grønlandske Markspurv.

narssugpâ (synes at være dannet af en kort Stamme anal. morssugpoĸ, sarssugpoĸ o. A.), krydser hans eller dets Retning; 1) kommer til ham fra Siden (i Alm. og afſeet fra Hensigten); 2) krydser Retningen af den Iis, som vil spærre ham Veien fra Siden ɔ: kommer den forbi, inden den faaer spærret Veien for ham; 3) krydser hans Ord ell. Hensigt: siger Nei til ham; falder ham i Talen og forhindrer ham i at sige Mere, ell. søger at slaae ham af Marken ved en Sideindvending; ell. forbyder ham at udføre sin Hensigt ꝛc.

narssugtáuput, de sige Nei til hinandens Ord, ell. ville ikke lade hinanden komme til Orde ꝛc. (Siger lidt mere end saĸitsáuput, s. S.)

nârto og nârtuvoĸ s. nâĸ.

nasaĸ, 2. 1) Hætten paa en grønlandsk Mandspels. M. S. **nasâ**, hans (Mandens) ell. dens (Pelsens) Hætte. 2) overført: en Hue.

nasaussaĸ, 1) Hætten paa en Kvindepels; 2) Hætten paa en Klapmyds (s. kingoĸ II); 3) et oftere forekommende Navn paa Fjelde ell. Øer med en hættelignende Top.

nasarpoĸ, 1) tager Hætten paa; 2) sætter sin Hue paa; og **nasarsimavoĸ**, har den paa.

nasaerpoĸ, tager Hætten ell. Huen af; og **nasaersimavoĸ** ell. **nasainga--voĸ**, har den af.

nâsâĸ, nâsarpâ og nâsângavoĸ s. nâvâ.

nasigpoĸ, er gaaet op paa et Bjerg eller en Bakke for at see sig omkring; er paa Udkig; i Praxis almindeligst: — for at see ud over Søen (om det er raadeligt at gaae til Søes eller at reise videre ell. ikke).

nasigfik, 1) Stedet, hvorfra man seer sig omkring; 2) som Navn: Udkigsfjeldet.

nasigfigâ, seer sig omkring derfra; er gaaet derop eller har været deroppe paa Udkig.

nasipâ, 1) seer fra en Høide ud over den (Søen, Egnen); 2) er paa Udkig efter den (Isen ell. en Baad ꝛc.).

nássagpoĸ, nássarigpoĸ, násserivoĸ s. nâĸ.

natâĸ, natârnaĸ &c. s. nateĸ.

natarĸoĸ, Brusk.

natarĸornaĸ, et Haglkorn (fra Himlen). Pl. **-rnat**, Hagl; Isslag.

natarĸornarpoĸ, det hagler.

nateĸ, 3. m. S. **narĸa**, Bunden deraf; den opadvendte Side af Bundfladen (af Hvadsomhelst: en Pose; et Kar; en Kop; en Flaske; et Huus; et Fartøi; Havet ꝛc.). U. S. bruges det kun om: Gulvet i et Værelse.

naterssuaĸ, bedre: **narĸup ilua**, en Kjelder.

natiliorpoĸ og **natsiorpoĸ**, 1) lægger Gulv i et Værelse; 2) bygger Bunden i et Fartøi. M. S. — i det ell. for det.

natsit, helst i Pl. **natsisit**, — — m. S. **natsisai**, dets Gulvstykker; Stenene ell. Brædderne ꝛc., som Gulvet er belagt med ell. bestaaer af.

natsingnaĸ, en lige Flade uden synderlige Ophøininger ell. Fordybninger (og uden Hensyn til, hvad Retning den har); ell. ogsaa: en lige Flade i Forhold til, hvorledes Saadant ellers pleier at være (som f. Ex. Underkjæben paa en Abekat, da den mangler Hage).

naterigpoĸ, s. har god Grund eller Bund (et Sted i Havet, til at ankre ell. fiske paa); og **naterdlugpoĸ**, har slet Grund (i samme Henseende).

natersivoĸ, helst m. S. **-vâ**, finder

Bund der (i Vandet); naaer Bunden med sin Snøre ell. Line.
natåk, 2. 1) en indsat Bund (i en Tønde ell. andet Bødkerarbeide); 2) fast Islæg paa Søen.
natåliarpok, gaaer eller er gaaet hen til den faste Iis (for at drive sit Erhverv der).
natásserpâ, sætter Bund i det (et Kar).
natårnak, en Hellefisk.
natårnarniarpok, fisker efter Hellefisk.
natårnarsiut, en Hellefiskesnøre.
natdlarpok s. nalavok.
natdlok og natdlorigpok s. nalugpok.
natdlugpok, natdlukátarput &c. s. na-lugpâ.
natsek (Pl. natsît), 1) en Fjordsælhund; 2) en Sælskindspels med Haarene paa.
natsiak, en Unge af samme Art (fra samme Foraar).
natsigdlak, en gammel og stinkende Fjordsælhund.
natserpok, s. har fanget en natsek.
natsersårpok, har faaet en ny Sælskindspels med Haarene paa.
natsilnak, en Kvindepels af samme Snit som en Sælskindspels, men med Overtræk af hvidt Tøi i Stedet.
natserssuak, en Klapmyds.
natserssuarniarpok, er paa Klapmydsefangst.
natsingnak og natsit s. natek.
nauja, en Maage; især: den almindelige Blaamaage.
naujåk, en Maage-Unge.
naujånguak, en mindre Maageart.
naujavårssuk, den ganske hvide Maage.
naujardluk, en stor Maageart med sorte Vinger: Svartbagen.
naujangniarpok, er paa Maagejagt.
nauk (egentl. maaskee: vel, men —), 1) omendskjøndt; enddog; uagtet. nauk takúngisáinaraluarå, omendskjøndt han aldrig havde seet ham; ell. hvis der følger en Eftersætning: vel havde han —, men (alligevel &c.). I Eftersætningen følger da gjerne taimáitok. 2) spørgende: (vel siges der, at den er der, men) hvor er den?
naugdle, men omendskjøndt.
naugdlo, og omendskjøndt.
naungme, ja, hvor er den?
naugdlikiak, men hvor er den dog?
nâme, 1) jeg veed ikke, hvor den er; jeg seer Intet; han eller det er der ikke; 2) efter -lûnit i Forbindelse med -ngi-lak: end ikke. ornísångilavkit, aki-leraluarungmalûnît nâme, jeg vil ikke komme til Dig, end ikke om Du ogsaa betalte mig for det.
nâmerdluínak, 1) der er aldeles Intet; der er ikke Spor af den at see; 2) nei, paa ingen Maade.
naularnak, et reielignende, men større Krebsdyr, som forøvrigt kun findes meget sjelden og derfor er de Fleste ubekjendt.
nauligpok, nauligak &c. s. nâgpok.
nautsíak, nautsívik, nautsorssorpâ s. d. F.
nauvok, voxer frem ud af Noget (Planterne ud af Jorden; Bladene ell. Blomsterne ud af Planten; Mennesket ud af sine Forfædre; Begivenhederne ud af Tiden ell. ud af hverandre; en Talstørrelse ud af en anden &c. Hyppigst bruges det efter Sagens Natur om Planternes Vaext).
naussok, 1) i Alm.: det, som er voxet frem ud af Noget; 2) spec.: en Plante; en af Jordens Vaexter (især af de mindre).
naorarput (anal. tikerarput, per-dlerarput), de voxe efterhaanden frem, een hist og een her og omsider mange over det Hele, (Planter, Udslæt og Lignende).
naoralavok, egentl.: er i Bevægelse med at voxe frem hist og her; men bruges kun om Ilden: blusser stærkt op.
naoralaorpok, d. S. s. Foreg., men fortsat ell. med stadig Gjentagelse.
naoralaortitsivok (htr.), tænder Blus om Natten paa Toppen af en Bakke for de Kajakker, som ere paa Søen udenfor Landet (som man tidligere undertiden gjorde i den mørke Aarstid).
*(umiarssuarnut) **naoralaortitsi-vik**, et Fyrtaarn. (Benævnelsen passer især godt paa dem med Blinkfyr, men er heller ikke upassende for de andre.)
naorkårpok, voxer først frem (førend Andet).
naorkårtok, den eller det, som voxer først frem (af Flere i en Rækkefølge; f. Ex. den Deel af en Plante, som først spirer frem (Cotyledonerne); ell. den af

flere Planter ell. det Blad ell. den Blomst paa en Plante, som voxede frem førend de andre; eller den første af en Række Begivenheder eller Tilstande, som efterhaanden udviklede sig af den samme Aarsag ell. ud af hverandre, og Lignende).

naorkârnek, 3. Følgen af tidligst Fremvæxt ɔ: Noget, som formedelst tidligst Fremvæxt tidligst har naaet sin Modenhed; Førstegrøde. M. S. **-nere**, deres, neml. Væxternes (ikke Jordens), Førstegrøde.

naorkaut, m. S. **-tâ**, det, hvorved det først voxede frem; det, hvormed det begyndte sin Fremvæxt (f. Ex. Spiren i et Frøkorn); eller den første Anledning til den Sags ell. Tilstands Fremkomst (f. Ex. den Forordning &c., som i sine videre Følger blev Anledningen til en Krig). Det bruges ofte i samme Betydning som autdlarkaut (f. Ex. om et Ords Begyndelsesbogstav); men efter sin Grundbetydning gaaer dog naorkaut længere tilbage henimod den første Oprindelse. (F. Ex. den indtraadte og derefter tiltagende Spænding imellem Protestanterne og Katholikerne var Trediveaarskrigens naorkaut, medens den Omstændighed, at man i Prag kastede de keiserlige Raadsherrer ud af Vinduet, var dens autdlarkaut.)

naordlâk, en nylig Fremvoxet; f. Ex. et ungt Skud paa en Plante ell. et Træ.

naggorigpok, s. 1) er godt bevoxet; er planterig; 2) frembringer let ell. hurtig Væxter; er frugtbar (Jorden); 3) om en Væxt: voxer frodig.

naussorigpok, s. bærer smukke eller gode ell. brugelige Væxter (Jorden).

naussorigsarpâ, bearbeider den, saa den bliver god at voxe i ell. bærer gode Væxter (Jorden); dyrker den.

naussorigsaissok, En, som dyrker Jorden; en Agerdyrker; en Gartner; en Bonde; en Landmand.

naggordlugpok (naussordlugpok bruges neppe), det Modsatte af naggorigpok: bærer faa ell. ubetydelige Væxter; er ufrugtbar; og saal. bl. A.: giver Misvæxt (Jorden).

nagguvik, m. S. **-via**, Stedet, hvoraf det er voxet frem eller udsprunget; dens ell. dets Udspring ell. Oprindelse (s. Stamordet); bl. A. om et sammensat ell. afledet Ord: dets Stamord.

nagguvigâ, har den ell. det til sit Udspring ell. Herkomst; er udsprungen ell. fremgaaet deraf; nedstammer derfra &c.

nagguvekatigâ, har ham ell. det til sin Herkomstfælle; har fælles Udspring med den ell. det; f. Ex. om en Plante: er voxet paa samme Sted som den; ell. om et Ord ell. et Menneske: er af samme Stamme som det ell. som han. S. d. F.

nagguvekatigît, Pl. som have fælles Udspring ell. Herkomst; spec. en Folkestamme. — Simíkut nagguvekatigît, Sems Stamme; egentl. enten (**-kut** taget som Aff.): Sems, som have hverandre til Herkomstfæller; ell. (**-kut** taget som App.): de, som have hverandre til Herkomstfæller igjennem Sem. Mûkulit nagguvekatigîgsortait, Mongolernes (forskjellige) Stammer.

naussorigpok &c. s. o.

nautserpâ, htr. **nautsîvok** (-mik), venter paa dets Fremvæxt.

nautsîak (det, paa hvis Fremvæxt man venter), Pl. **nautsîat**, dyrkede Væxter; Havevæxter ell. Sæd paa Marken; spec. Hvideroer (som de fornemste blandt de dyrkede Væxter her i Landet).

nautsîagssak, et Frøkorn; i Pl. Frø til at saae; Sæd; Sædekorn. naussup nautsîagssartai, Plantens Frøkorn; Frøet i Planten.

nautsîvik (hvor man venter paa Fremvæxt), 1) en Have (saal. som man seer dem her i Grønland); 2) overhovedet: et dyrket Stykke Land; en Ager &c.; men jvf. nunaut og sanarfivok, og s. d. F. nautsîvik vînekutilik, en Viingaard. — Ifølge en temmelig ulogisk Overførelse, men som forøvrigt ikke er enestaaende (s. umîvik), bruges dette Ord af Mange i Pl. om: et Havestakit (s. ungalok).

nautsîviliorpok, 1) anlægger en Have (eller Viingaard eller Frugthave; s. o.); 2) ogsaa overhovedet: opdyrker et Stykke Land; dog maa saavel dette som det forrige Ord helst forblive indskrænket til sin første Betydning; s. o.

***nautsîvinssak**, en Park; en Lysthave.

(**nautsuvok**, maaskee: har megen (ny) Fremvæxt ɔ: frembringer det Ene efter det Andet ud af sig selv; altsaa omtr.:

udvikler sig efterhaanden. Er her ubekjendt, men en lignende Form skal i en lignende Betydning være i Brug i det nordlige Labrador. Jvf. ĸalatsorpoĸ, for hvilket en kortere Form: ĸalatsuvoĸ, ligger til Grund. Deraf:)

nautsorssorpâ, htr. **nautsorssui-vok**, anvender derpaa Tingenes efterhaanden stedfindende Udvikling; 1) — Begivenhedernes — ɔ: a) oppebier ham; bier en Stund for at see, hvad han vil gjøre, eller om han til den Tid skulde være færdig ell. indfinde sig (jvf. utar-ĸivâ); b) seer det an; bier en Stund for at see, hvorledes det bliver, ell. om det ikke skulde blive bedre med det eller med ham (Veiret, Isen, en Syg ɔc.); 2) — Talstørrelsernes — ɔ: regner; beregner Noget; lægger Talstørrelser sammen ɔc. (jvf. kisipai).

nautsorssûtit, Pl. det, hvormed ɔ: hvorefter Noget (-mik) beregnes (f. Ex. en Logarithmetabel ell. Lignende); spec. 1) en Contrabog; 2) en Taxt.

nâvâ, ender det ell. har endt det; har sluttet det; har bragt det til Ende (sin Gjerning; sin Tale; sit Brev; dem, han havde under Arbeide ell. vilde besøge ell. see paa ɔc.; sit Liv ɔc.); ogsaa om en Fiskesnøre ell. anden Line ell. Lignende: har ladet den løbe heelt ud. uvdloĸ nâvara ujardlugo, jeg har endt Dagen med at søge det ɔ: jeg har søgt det hele Dagen. misiligagssáka nâváka, jeg har endt dem, jeg skulde undersøge ɔ: jeg har undersøgt dem alle. — Inf. heraf svarer mest til: den (Tid) heelt igjennem; f. Ex. ukiorssuaĸ nâvdlugo, hele Aaret igjennem eller til Ende; inûnine nâvdlugo, sit hele Liv igjennem, ell. til sit Livs Ende. U. S. pasf.: er endt; er sluttet ell. tilendebragt. inuk nâvoĸ, et Menneske er endt ɔ: talt ud (naar man har talt til Tyve). Htr. **nâ-ssivoĸ**. Jvf. nungúpâ, i Slutningen.

nâniarpâ, bestræber sig for at bringe det til Ende; søger at komme til Ende med det ell. at faae det alt færdigt.

naggat, m. S. **-tâ**, dets Ende eller Slutning; det, hvormed det sluttes. — uvdlut naggatigssât, den (Dag), hvormed Dagene skulle sluttes ɔ: den yderste Dag. U. S. spec.: et Punktum.

naggatigâ, har det til Slutning; ender dermed.

naggaserpâ, forsyner det med Slutning; 1) slutter det (f. Ex. sin Tale ell. sit Brev); bringer det til Ende; 2) sætter Punktum efter det.

nâgssauvoĸ, kan faae Ende eller blive endt. Mere bruges de Følgende:

nâgssáungilaĸ, kan ikke faae Ende; er uendelig; varer evig. inûneĸ nâg-ssáungitsoĸ, det evige Liv.

nâgssáungitsumik, Mod. adv. uden Ophør; i al Evighed; evindelig.

nâssórpoĸ, kom til Ende med Noget (-mik). M. S. — med det; ikke saa meget som Følge af sin Bestræbelse for at bringe det til Ende, som fordi der ikke var Mere; det er til Ende for ham. misiligagssavnik nâssórpunga, nu har jeg ikke Flere at undersøge (underforstaaet: men jeg kunde godt besørge Flere, hvis der var Flere).

nâvferarpâ, Prov. ender det efterhaanden; især: 1) fylder et større Kar efterhaanden med et mindre; 2) afbetaler paa det.

nâsarpâ, arbeider paa at bringe det til Ende, eller afslutter, fuldfører, tilendebringer det ved sin Gjerning. Bruges kun sjelden og ikke almindelig; s. o. nâniarpâ og naggaserpâ.

nâsâĸ, (Noget, som bevirker ell. hidfører Enden?) et Ulykkesvarsel; især: et Dødsvarsel. (Modsat neriussâĸ.)

nâsárpoĸ, har faaet et Ulykkes- eller Dødsvarsel og er derfor bange for det, som mulig kunde bringe ham Ulykken. (Dette og det Foregaaende ere maaskee ikke almindelig bekjendte; derimod det Følgende:)

nâsângavoĸ, er meget bange; har aldeles tabt Modet; troer at see sin Undergang for sine Øine, ell. at det er ude med ham.

navêrpâ s. d. F.

naviagâ, anseer den eller det ikke for sikker med Hensyn til Nogen ell. Noget (-mut, ell. og -neĸ ell. en Inf.); og som Følge deraf: vover ikke at udsætte det for et Forsøg, som let kunde løbe uheldig af. (Har en meget udstrakt An-

vendelse.) siko pisungneĸ naviagiler-para, jeg anseer ikke længere Isen for sikker og tør derfor ikke gaae paa den. náparsimassoĸ naviagilerparput, vi ansee ikke længere den Syge for sikker ɔ: vi troe ikke længere, at han kan leve. aner-dlănguaĸ íssimut naviagâra, jeg anseer ikke det spæde Barn for sikkert med Hensyn til Kulden og tør derfor ikke lade det komme ud i den. puiaussaĸ ilingnut naviagâra, jeg tør ikke betroe Flasken i dine Hænder. aserujassunut naviagâvkit, jeg anseer Dig ikke for sikker med Hensyn til skjøre Sager og tør derfor ikke betroe Dig dem.

naviákúpâ, troer sig ikke sikker med Hensyn til det eller angaaende det, om det ikke vilde komme til Skade, dersom &c. (Bliver i Gjerningen som oftest d. S. s. det Forrige, men bruges ikke saa hyppig.)

navianarpoĸ og **-naĸaoĸ**, er farlig (egentl.: man anseer den ell. det ikke for sikker &c.). avĸutâ ilingnut navia-naĸaoĸ, Veien dertil er meget farlig for Dig. sikússat ingerdlavatdlârtit-dlugit ĸáinanut navianaĸaut, saalænge Isflagerne ere i stærk Fart, ere de meget farlige for Kajakkerne. nápautit ilait ilamingnit navianarnerussarput, nogle Sygdomme ere farligere end andre. Bruges om alt Muligt, som ansees for farligt; meget hyppig ogsaa om aandelige Farer. Ligesaa det Følgende. Jvf. n. navêrpâ.

navianartoĸ, det, som er farligt; Fare. navianartoĸángilaĸ, der er ingen Fare paa Færde. — navianartorpagssuit atortarpavut, vi færdes under mangfoldige Farer.

naviasugpoĸ, frygter altid for Fare ell. et uheldigt Udfald; vover ikke Noget.

naviagtáipoĸ, er forvoven.

navêrpâ, 1) var nær efter ham; satte ham i Fare; havde nær gjort ham eller det Skade. á, navêĸârma, naa, der havde Du nær truffet mig. anorerssûp navêĸâtigut, Stormen satte os ret i Fare. 2) sætter ham lidt i Fare ved en Revselse: revser ham, saa at han kan mærke, hvad han har at vente sig, naar han bliver saaledes ved (rusker ham ell. tager ham i Ørene ell. banker ham lidt &c.). tusarnaviarsimángilaĸ, kisiáne navêrdlugo, han hører vist aldrig, medmindre man giver ham en lille Revselse. Htr. **navêrsivoĸ** (i sidste Betydning). U. S. pass. i første Betydning: var i stor Fare; var Ulykken eller Døden nær. — igpagssaĸ natăkut nákarama navê-ĸaunga, igaar, da jeg faldt igjennem Isen, havde jeg meget nær mistet Livet. ilisimalerama aitsât taima navêrsi-gaunga, saalænge jeg veed (af mig selv), har jeg først nu været i saa stor en Fare eller været Døden saa nær. (Bruges mest med Aff. -ĸaoĸ.)

navdlik, 3. m. S. **navdlinga**, Prov. det, som passer dertil, eller hvorved det bliver passende. (Synes at være en anden Form af nalik, men Betydningen svarer mere til nămaut.)

navdligâ, d. S. s. nămagâ i anden Betydning: har det til Passende for sig.

navdligssivâ, d. S. s. nămagtipâ i tredie Betydning: gjør det passende til Noget.

navdlevĸarpoĸ ell. **-rpâ**, omtr. d. S. s. nămagtôrpâ: kom netop godt fra det &c.

Alle disse ere i en stor Deel af Landet aldeles ubekjendte.

[**navsoĸ**, det, som skjuler Noget tildeels, saa man ikke ret kan kjende det. Deraf:]

navsuípoĸ, ts. og **navsoĸángilaĸ**, er ganske tydelig; der er intet af det skjult; man kan see ell. forstaae det heelt. nûanit ĸissugtût navsoĸángitdlat, fra nûa er intet af ĸissugtût-Øerne skjult ell. seer man ĸ. frie for Landet.

navsuíngilaĸ, er ikke ganske tydelig; er tildeels skjult (en Gjenstand; eller et utydeligt Ord; eller et dunkelt Sted i et Skrift).

navsuerpâ og **navsuiarpâ**, htr. **navsuiaivoĸ**, bortfjerner det, som skjuler Noget deraf ɔ: gjør det tydeligt; forklarer det (et Ord ell. Udtryk, ell. et Sted i et Skrift). U. S. refl.: siger sin Mening ell. udtaler sin Hensigt for ikke at lade Vedkommende forblive i Uvidenhed derom. navsueriartorniarit, gaa hen og sig, hvad Du har i Sinde; Folk vide det jo ikke og gjøre Regning paa det Modsatte (f. Ex. naar En var antagen til Roerske, men har betænkt sig).

navsuiaut, det, hvorved Noget forklares ell. tydeliggjøres; bl. A. en forklarende Anmærkning i en Bog.
***navsûssut**, Pl. Apokryphernе.
navssâĸ, Noget, man har fundet uden at lede efter det ell. opdaget ell. hittet paa; et Fund; en Opdagelse ell. Opfindelse. navssâra, (det er) mit Fund ɔ: det har jeg fundet eller opdaget eller hittet paa. kingugdlît navssaisa ilait tupingnaĸaut, nogle af de Seneres Opdagelser ell. Opfindelser ere meget forbausende.
navssârpoĸ, finder eller opfinder eller opdager Noget eller hitter paa Noget (-mik); og **navssârâ**, — det eller paa det. navssâlerpunga, nu finder jeg Noget; eller her gjør jeg en Opdagelse; eller og: nu gaaer der Noget op for mig; ell. nu faaer jeg et Indfald, hvorledes det skal være. oĸausigssara aîtsât navssârâra, nu fandt jeg først paa, hvad jeg skulde sige.
navssârfigâ, finder ell. opdager Noget (-mik) der ell. hos ham.
navssârsiorpoĸ, søger at finde Noget (hvad det mulig kunde være); er paa Opdagelser.
navssaĸ, d. S. s. nagfaĸ, s. napivâ.
neĸe, 1) Føde; Næring (s. d. F.); men bruges i denne Form kun om: 2) Kjød af varmblodige Dyr; og især: Sælhundekjød. M. S. **neĸâ**, dets Kjød eller Kjødet af det (Dyret).
neĸigâ, har det til Føde; nærer sig deraf.
neĸigssaĸ, Føde; Næring (neml. det, som skal være til Føde eller Næring). Jvf. n. nerissagssaĸ s.
neĸigssarsiorpoĸ, søger sin Føde (Mennesket paa sin Maade og hvert Dyr paa sin). merĸit ímap narĸane neĸigssarsiortarput, Edderfuglene søge deres Føde paa Havets Bund.
neĸitaĸ, m. S. **-tâ**, Madingen paa en Fiskekrog.
neĸitorpoĸ, spiser Kjød.
neĸiut, Kjød i Eie; m. S. **neĸiutâ**, det Kjød, som han eier eller har i Forraad.
neĸaiarpâ, tager Kjødet af det (Benet); skiller det ved dets Kjød.
neĸaussaĸ, m. S. **-ssâ**, 1) den indre, halvgjennemsigtige og skjørere Deel af en Hvalrostand eller anden større Tand; 2) Kjødet af en Frugt.
nerĸagpoĸ, overgroes med Kjød (et større Saar, eller et Been, som tildeels var bleven blottet for Kjød).
nerivoĸ, tager Føde til sig (Mennesket eller hvilketsomhelst Dyr, og ligegyldig paa hvilken Maade); spiser; æder ɔc. M. S. — det.
nerissaĸ, den Føde, man har taget til sig; det, man har spiist.
nerissagssaĸ, Noget at spise; Føde; Mad.
nerissagssarsiorpoĸ, gaaer efter Noget at spise; søger at faae Noget at tilfredsstille Maven med (paa en ell. anden Maade, f. Ex. ved Jagt ell. ved at tigge; ell. et Dyr ved at rode eller grave et Sted efter Føde ɔc.).
nerissagssiorpoĸ og **nerdliorpoĸ**, laver Noget at spise; laver Mad. M. S. — til ham ell. den.
nerdlerpâ, bespiser ham ell. det (Huusherren sin Gjæst ell. den Sultne, ved at sætte Mad frem; eller Mennesket sine Huusdyr, ved at fodre dem; ell. Moderen sit Barn, ved at made det; ell. Fuglen sine Unger ɔc.; ogsaa om Gud, der bespiser alt Levende). Htr. **nerdlîvoĸ**. Et andet nerdlerpâ s. under nerdloĸ.
nerdlîaĸ, m. S. **-îâ**, og **nerdliut**, m. S. **-tâ**, det, han bespiser med, eller det, han fremsætter til Spise for Nogen (-mut).
nerdlîarâ og **nerdliutigâ**, sjeldnere: **nerdliúpâ**, bespiser dermed; sætter det frem til Spise; beværter dermed ɔc.
nerdlîvik, m. S. **-via**, hans Bespiselsessted ell. -tid; det Sted ell. den Tid, hvor han bespiser Andre ell. en Anden. Nâlagkap nerdlîvia, Herrens Bord; den hellige Nadver.
nerdlîviliarpoĸ, gaaer til (Herrens) Bord; gaaer til Alters.
nerdlîviliarfik, den Tid (ɔ: Dag), naar man gaaer til Alters, ell. naar der holdes Altergang.
nerdlîviliartitsivoĸ, holder Altergang (Præsten).
nerdlernerdlugpâ, bespiser ham til det Onde eller paa ond Maade (f. Ex.

for at øve Trolddom dermed eller med forgiftet Mad ꝛc.).

nerrivik, m. S. **-via**, 1) hans eller dets Spisested ell. Ædested; om Mennesker: Spisebord eller Spisestue. nagto--ragdlup nerrivigissâ, det, som en Ørn har havt til Ædested ɔ: hvor den har fortæret sit Rov (og som kan kjendes paa de omkringliggende Levninger). 2) hans eller dets Spisetid; 3) u. S. spec. et Bord (hvadenten det er Spisebord ell. ei); 4) nerssutautit nerriviat, en Krybbe.

nerrersôĸ, En, som pleier at spise (for) Meget.

neriavoĸ, er graadig; skal hvert Øieblik have Noget at spise (Menneske ell. Dyr; f. Ex. en Muldvarp).

nerilagpoĸ, har forspiist sig.

neriligpoĸ, t. faaer Noget i Vrangstruben.

neriligtaĸ, Drøbelen i Halsen.

nerpik, Fiskekjød. M. S. **nerpia**, dens (Fiskens) Kjød.

nerpigsôĸ, en Søstjerne (af de almindelige; s. eĸaitsoĸ).

neruvkaĸ, 1) Drøvtyggernes saakaldte første Mave; Vommen; 2) dens Indhold: Vomfylding (som spises af Grønlænderne).

nerfalavoĸ s. niverpoĸ.

nerínarpoĸ, er før ell. undersætsig; er sværbygget (Menneske ell. Dyr).

nerínartoĸ og **nerínasôĸ**, En, som er før ell. sværbygget ell. undersætsig.

neriorpâ s. nipâ.

neriorssorpâ s. d. F.

neriugpoĸ, haaber; venter med Haab; lever i Haab om at skulle faae sit Ønske ell. sin Forventning opfyldt. Jvf. isu--mavdluarpoĸ.

neriugâ (anal. ugperâ), 1) haaber det (at skulle faae det); lever i Haab om det; 2) venter med Haab paa ham (at han vil indfinde sig).

neriugfigâ (anal. ugperfigâ), haaber paa ham (at han vil gjøre det, han har lovet).

neriûtigâ, har det til Haabssag ɔ: 1) har det til Haabsaarsag; haaber af den Grund; men især: 2) har det til Haabsgjenstand; haaber derom ell. desangaaende ell. med Hensyn til ham eller det (at det Forventede vil skee).

neriússutigâ, d. S. s. Foreg., især i første Betydning.

neriugissaĸ, det, man haaber; **ne--riugfigissaĸ**, den, paa hvem man haaber; og **neriûtigissaĸ**, den ell. det, hvorom man haaber ell. har Haab; — disse tre svare altsaa alt efter deres Betydning til: et Haab, Forhaabning.

neriungneĸ, 3. Haabet; det, at haabe (absolut; forøvrigt anal. ugperneĸ, s. S.).

neriugdluarpoĸ, har sikkert Haab om noget Godt.

neriugsarpâ eller **-gsârpâ** (anal. kajumigsarpâ), søger at faae ham til at haabe; foreholder eller giver ham et Haab; sætter ham i haabfuld Forventning.

neriorssorpâ, lover ell. forjætter ham Noget (-mik); siger ham, hvad han vil give ham (saa at han i Forveien kan fryde sig ved Haabet derom). — Jvf. únersorpâ.

neriussâĸ (anal. og modsat nâsâĸ), egentl.: et Haabsvarsel; men bruges kun om: Regnbuen (som altsaa har dette Navn fra den Tid, da Erindringen om Syndfloden endnu var levende).

neriussârpoĸ, har faaet godt Haab om Noget (-mik, ell. en Inf.); det aner ham, at det vil skee, som han venter; det falder ham ind som venteligt, at ꝛc. (egentl.: har faaet et Haabsvarsel, s. nâsârpoĸ; men bruges vistnok mest uden just at forbinde Begrebet om et Varsel dermed).

nerivoĸ, nerissagssaĸ &c. s. neĸe.

nêrĸorpoĸ (dannet som serĸorpoĸ) og almindeligst: **nêrĸulugpoĸ**, siger ligesom: nêĸ ɔ: knager; knirker (med en langtrukken Lyd, der bestaaer af en Mængde enkelte Smaalyd, men som følge saa hurtig paa hverandre, at man ikke tydelig kan skjelne dem hver især; som f. Ex. haard Snee under Fødderne, eller et Skib i en Storm, ell. en Dør paa rustne Hængsler, og Lignende). — Jvf. mugsórpoĸ og titerĸulugpoĸ.

nerdleĸ, 3. en Gaas (i Almindelighed); især den her almindeligste Vildgaas eller Graagaas.

nerdlernaĸ, en anden Vildgaas, som forekommer sjeldnere end den forrige.

nerdlerpâ, nerdliaĸ, nerdlîvik &c. s. neĸe.

nerdlok, Pl. m. S. **nerdlue**, de til eet Rygbeen sammenvoxede Ryghvirvler hos en Fugl, ell. egentl. vel deres Sammenføininger (kujapigagssaraluisa ka-tinere).

nerdlorpâ og **nerdlerpâ** (ting-miak), 1) dræber den fangede Fugl ved at knække Rygraden paa den (ved et Tryk nedad bag Vingerne; jvf. niuler-pâ); 2) overført: dræber en Ræv ved at trække i dens Hoved og Bagbeen, saa at Rygraden gaaer af Led. (Et andet nerdlerpâ s. under neke.)

nermúpâ s. nimerpâ.

[**nero**, Bidde; Rummelighed. Deraf:]

nerukipok, ts. har ringe Bidde; er snever (et Rør; en Fjord; et Klædningsstykke &c.).

nerukitdlivok, sjeldnere: **nerugdli-vok**, er bleven snevrere. M. S. har faaet det gjort snevrere ell. gjør det snevrere; tager af det i Bidden.

nerukinârpâ, har gjort det for snevert.

nerutuvok, har stor Bidde; er vid ell. rummelig. Participiet heraf bruges neppe uden som Stednavn, men i Stedet derfor:

nerutusôk, vid; rummelig.

nerugtorpok, er bleven videre. — — M. S. har faaet det gjort videre eller gjør det videre.

nerutunârpâ, har gjort det for vidt.

nerumigpok, t. har ligesom Bidde indeni ɔ: modtager Indtryk; giver efter, naar man trykker paa det; er mere eller mindre blød at føle paa.

neruvssarkut, m. S. -**tâ**, noget Blødt, som man lægger paa ell. under ell. omkring det for at forhindre Gnidning ell. Tryk &c. (f. Ex. et Edderfugleskind paa en Byld; ell. Spaaner ell. Ho &c. omkring noget Skrøbeligt, som indpakkes; ell. en Klud under en Surring omkring Jern for at Rusten ikke skal angribe den, og Lignende).

neruvssarkuserpâ, lægger noget Blødt under eller paa eller omkring det (s. det Forrige).

nerûmak, Prov. Noget, som er usædvanlig blødt at føle paa (f. Ex. Haanden af En, som er meget fed).

nerûmârigpok, s. Prov. er særdeles blød at føle paa.

nerpik, nerrersôk, nerrivik s. neke.

nerrâk s. nigek.

nersorpâ, roser ham; berømmer ham, fordi han gjorde sin Gjerning godt (su-liane ajúngitsumik suliaringmago; jvf. únersiutigâ). U. S. og helst: ingminik nersorpok, roser sig selv.

nersornarpok, 1) man berømmer ham; 2) han er berømmelig ell. rosværdig.

nersornaut, m. S. -**tâ**, det, hvorfor man roser ell. berømmer ham; hans Ros eller Berømmelse (en berømmelig Gjerning ell. rosværdig Egenskab).

nersornarssusek, 2. m. S. -**ssusia**, hans Berømmelighed ell. Rosværdighed; den hans Egenskab, at man maa rose eller berømme ham; hans Væren berømmelig.

nersorkusârpok, vil roses; gjør Noget for at blive rost ell. berømt.

nerssut, et Landdyr (firføddet og varmblodigt; altsaa excl. Amphibierne, men incl. Isbjørnen). Bruges i en Deel af Landet spec. om: Hornkvæg; s. ellers ugsik. M. S. dets (Landets) Dyr; et Dyr, som har sit Hjem der. kiag-tup nerssutai, det hede Bæltes Dyr.

nerssutaut, et Dyr i Eie ɔ: et Huusdyr. Pl. m. S. **nerssutautai**, hans Huusdyr; hans Kvæg. Bruges kun om de virkelige Huusdyr (Kvæg); ikke om blot tæmmede, s. kingmek.

nerukipok, nerumigpok, nerutuvok, ne-ruvssarkut &c. s. nero.

neruvkak s. neke.

niakok, 2. m. S. **niakua**, 1) hans ell. dens ell. dets —, og **niarke**, sit Hoved (om alt Levende); 2) Prikken over et i.

niakornak, 1) en mere eller mindre hovedlignende Bakke eller Klippe enten yderst paa et Næs ell. tæt ved Søen og skilt fra de øvrige Fjelde (især som Stednavn); 2) Rodknuden paa en Flydetræstamme (hvoraf selve Rødderne i Regelen ere afbrækkede).

niakortak, m. S. -**rtâ**, dets (Hornets) Pandetap; den Beentap, hvoraf et Rensdyrs Horn voxer ud.

niakortôk (storhovedet), en Hvinand. (Ellers ogsaa: avilortulik, s. S.)

niarkeraok og **niarkerivok**, har at bestille med sit Hoved ɔ: har Hovedpine (indvortes).

niaкúnguvoк, er fortumlet eller ør i Hovedet; har Hovedværk (med Susen ell. Trækken &c. og foraarsaget af ydre Aarsager: et Slag eller et Fald eller Larm &c.).
niaкúngunaкaoк, det gjør ondt i Hovedet (den Larm &c.).
niaкordlugpoк, har et slemt Hoved ɔ: 1) har et bullent eller ømt Hoved (udvortes); 2) har Hovedpine (indvortes). Af Nogle bruges Ordet lige meget i begge Betydninger; af Andre derimod fortrinsviis i den første.
niaкorigsaut, et Middel mod Hovedpine.
niaкorut, et Hovedsmykke; Krone; Diadem; Krands &c.
niaкorutilik, 3. kronet; krandset; En med Hovedsmykke.
niaкoruserpâ, s. smykker hans Hoved; sætter ham Krone ell. Diadem paa. U. S. refl.
niaкuarpâ, saarer eller beskadiger ham i Hovedet.
***niaкuarnavêrut** eller **-rкut**, en Hjelm.
niaкuerpâ, skiller ham ved hans Hoved; halshugger ham.
nigaк, 2. (Pl. niggat), 1) en Snare (neml. kun selve Snaren, ikke den Rem ell. andet Tilbehør, som den er fast ved; s. кilorartût og n. nigârtût); 2) Spindelvæv; helst i Pl. m. S.: **nigai**, dens (Edderkoppens) Snarer ell. Væv.
nigarpâ, omtr. d. S. s. naperpâ: snarer den; faaer den i Snare (Fuglen).
nigârtorpoк, fanger Fugle med Snare (især større Fugle: Ryper, Maager &c.; s. кilorartorpoк). M. S. fanger den med Snare.
niggerpâ ell. Pl. **-rpai**, sætter Snarer ud for dem (Fuglene).
nigavípoк, slaaer sig rundt om Noget ell. snærer sig omkring Noget; og — — m. S. — omkring det (f. Ex. en Rem ell. et Toug om en Steen ell. Ens Arm ell. Been, ell. en Traad omkring en Deel af den samme Traad &c.). nigavítor--ssûput, de ere stærkt slyngede omkring hverandre (omtr. d. S. s. ilagput).
nigavitípâ, lader det blive omslynget eller indsnæret ɔ: 1) han (Personen) faaer sin Rem eller Traad &c. omkring det; 2) den (Remmen &c.) faaer det snæret ind i sig, idet den slaaer sig omkring det.
nigssavarssuk, en Edderkop af den Familie, som spinder udspændte Væv (ikke Jordedderkoppen; s. ausiak).
nigeк, 3. (Subj. nerrup), Søndenvind; neml. egentlig den varme Vind fra Tropeegnene (den her af Europæerne saakaldte Sydost; Alpernes „Föhn"), som sandsynligviis gjennembryder de nedre Luftlag først her og hovedsagelig inde over Landet, hvorved den falder høist forskjellig, eftersom Fjordenes og Fjeldmassernes Retning er; saal. paa Vestkysten fra S.O. til O.N.O.; paa Østkysten fra S.V. til V.; i Labr. og Vest for Hudsonsbugten, saavidt vides, fra N. til N.O. Ordet bruges forøvrigt om denne Vind paa Østkysten, den søndre Deel af Vestkysten og, saavidt vides, hiinsides Davisstrædet og Hudsonsbugten; paa den midterste Deel af Grønlands Vestkyst derimod om ret Søndenvind (som der er den overveiende), og i NGr. nok slet ikke. Jvf. nunasarneк og kigángaк. Alt dette gjælder ogsaa om de heraf dannede Ord.
niggerpoк, s. det blæser Søndenvind.
niggiliúpâ, det (Veiret, sila Nr. 5) overfalder ham med Søndenvind.
nerrâк og **nerrânguaк**, en svag Søndenvind.
nerrânguarpoк, det blæser en sagte Søndenvind.
niggit s. niorpoк.
nigdleк, nigdlerpoк, nigdlarserpâ, nig--dlorpoк &c. s. nilak.
nigorpoк, undviger; søger at komme bort fra Nogen ell. Noget; gaaer til Siden &c. M. S. — fra ham ell. det. aussame tamána nigorumav--dlugo, da jeg (ell. man &c.) gjerne vil være borte herfra om Sommeren.
niguavoк, vil altid undvige; er sky (et Menneske).
nigugssáungilaк, kan ikke undviges; man kan ikke undgaae det (Menneske ell. Dyr, som følger efter En, hvor man saa end vender sig hen, ell. Noget, som man ikke kan omgaae til Siden, men skal lige over ell. igjennem).
nigparpoк s. nikuipoк.
nigsâgpoк, ræber.

nigsågâ, 1) ræber det op (Smagen deraf); 2) gylper den slugte Føde op igjen (en Drøvtygger).

nigsåk, det Opgylpede (s. d. Forrige).

nigsålårpok og **nigsakâlârpok**, kagler; kurrer (en Rype; en Due).

nigsik, 1) en Hage ell. Krog at trække Noget til sig med (jvf. karsorsak); 2) spec. en Baadshage.

nigsigpok, helst m. S. samt Aff. -úpâ: **nigsipâ**, 1) hager ell. kroger det til sig; trækker det hen til sig med en Krog ell. Andet, som holdes tværs for det; 2) spec. om en Konebaad: dreier den med Styreaaren paa en Maade, hvorved man ligesom trækker Søen tværs hen til sig, (i Retning modsat ipípâ).

nigsiut, det, hvormed man trækker Noget til sig som med en Hage ell. Krog (hvadenten det er en virkelig Hage eller Andet, f. Ex. en Ende Toug, som man kaster om Noget, der flyder i Søen, for dermed at trække det til sig).

nikavok, egentl. vel: synes ikke, at Noget kan komme i Betragtning ved Siden af det, som nu optager hans Tanker, ell. agter det ringe, som han ellers nok sætter Priis paa; men forbindes i denne Form altid med Bibegrebet: af Sorg ell. Bekymring; og bliver da Betydningen paa det Nærmeste: er sorgmodig; er nedslaaet; er ikke oplagt til Lystighed &c. (f. Ex. naar man har en Død eller Syg i Huset). M. S. sørger over ham.

nikagâ, synes ikke, at han eller det kan komme i Betragtning eller due til det, man tænker paa; agter ham ell. det for ringe ell. utilstrækkelig ell. for svag eller uduelig; betragter ham ell. det som Intet.

nikanarpok, man anseer ham ell. det for ringe ell. for ikke at kunne komme i Betragtning; han ell. det maa betragtes som Intet.

nikanarsarpok, gjør sig selv ringe ell. til at agtes for ringe; forringer sig selv.

nikatdlorpok, mener, at det, han tænkte paa, nu ikke mere kan komme i Betragtning ɔ: opgiver sine Tanker (sin Forventning, sit Haab, sin Frygt &c.); og **nikatdlūpâ**, — om ham eller det; tænker, at det er forbi, ell. at der ikke bliver Noget af det; venter det ikke mere (f. Ex. at blive rask igjen, ell. atter at opleve Glæde, eller at opnaae sit Ønske, eller at blive angrebet ell. skjældt ud &c.). nikatdlorpok angúsaerame, saasom han i lang Tid ikke har fanget, har han opgivet Haabet. sungiusarniaraluaravko nikatdlūpara, jeg vilde vænne ham til, men jeg opgiver ham; der bliver neppe Noget af ham. uvdlut tamaisa sorssungniartûssårpai nikatdlorserdlugit, han gjorde hver Dag kun Skinangreb paa dem, indtil de havde opgivet Forventningen om et virkeligt Angreb ɔ: vare blevne trygge.

nikatdlujuípok, ts. opgiver aldrig sin Forventning (især: sit Haab ell. sine gode Tanker); bliver ved at tænke, at det dog engang vil skee. S. d. F.

nikatdlûtsuipâ, opgiver aldrig sin Forventning om ham; forsøger Alt med ham i den Tanke, at han dog engang vil forandre sig til det Bedre, ell. at det dog vil blive til Noget med ham. — Disse to kunne saaledes efter Omstændighederne bl. A. udtrykke: er langmodig.

nikatdlortaiserpâ, overhænger ham for at faae ham til Noget (f. Ex. for at faae sin Bøn opfyldt eller sit Tilgodehavende betalt &c.); tænker dog at skulle udrette Noget hos ham. Bliver i Anvendelsen omtr. d. S. s. kimigîserfigâ, skjøndt Grundtanken er en anden.

nikípok, t. forskubber sig ell. har forskubbet sig; kommer ud af sin lige Stilling i Forhold til Andet. M. S. — til det; kommer længere frem eller tilbage ell. ud af Linien til en af Siderne (f. Ex. en Kikkert, som var lagt an paa Noget, men kom ud af Retningen; ell. en Baad, som kommer forbi et Sted, hvor Modstrøm havde holdt den i en Tid paa samme Plet, og Lignende; modsat nagdlerpâ). I Pl. **nikíput**, de have forskubbet sig indbyrdes eller ere komne ud af deres indbyrdes lige Stilling (f. Ex. to Stykker Træ, som vare lagte lige med Enderne, men under Arbeidet forskubbedes; ell. to Fjeldtoppe, som før saaes i samme Linie, men nu vise sig som adskilte paa Grund af den forandrede Synsvinkel, og Lignende; modsat nagdlerîg-

-put). Ifølge Sagens Natur bruges Ordet mest i Pl.; ligesaa de følgende.

nikingavoĸ, er saaledes, som det Forrige udtrykker, at det bliver ell. er blevet: er i forskubbet Tilstand ꝛc. (f. Ex. Hjørnerne af noget Sammenfoldet, ell. Vinduessprosser ell. Lignende, som ikke træffe lige paa hverandre; ell. Skilderier, som ikke hænge lige høit ꝛc.).

nikisípâ, 1) forskubber det ell. gjør det forskubbet (selv; saal. at Enderne ikke træffe lige paa hinanden ꝛc.); 2) faaer det forskubbet for sig ell. lader det forskubbe (af en Anden). mardlûvdlutik atautsikut oĸalungmata oĸausê ni-kisípáka, da de talte to paa eengang, forskubbedes deres Ord for mig ɔ: hørte jeg snart Lidt af den Enes og snart Lidt af den Andens, saa jeg ikke forstod Nogen af dem.

nikuipoĸ, t. staaer op fra at sidde (et Menneske) ell. fra at ligge paa Bugen (et Dyr); reiser sig paa sine Fødder. Jvf. makípoĸ.

nikuitípâ, stiller ham opreist paa Fødderne; hjælper ham at reise sig.

nikorfavoĸ, er staaende; staaer paa sine Fødder.

nikorfautaĸ, en Skammel at staae paa; især en saadan med tre korte Been, som bruges ved Sælhundefangst paa Isen.

nikuvssârpoĸ, 1) stiller sig ell. staaer paa Tæerne (et Menneske); 2) reiser sig paa Bagbenene (et Dyr).

nikuvterpoĸ, t. reiser sig lidt efter lidt (f. Ex. En, som er falden og har slaaet sig slemt).

nikuvterúput, de reise sig alle efter hverandre fra deres Sæde.

nigparpoĸ og m. S. **-rpâ**, staaer (ell. og sidder) paa Luur ved en Sælhunds Lufthul i Isen, for at stikke den. S. máupoĸ.

nilaĸ, 1) et lille Stykke Ferskvandsiis (passende til at tage i Munden ell. at bide af); 2) Isslag. Ordets oprindelige Betydning synes dog at være langt mere omfattende (maaskee: Afkøling?), da de her senere Følgende neppe have nogen anden Stamme.

nilákâĸ, Prov. d. S. s. Foreg.

nilagpoĸ og **nilákârpoĸ**, er Isslag (eller egentl.: det isslaaer; ligesom man siger: det regner; det sneer). — M. S. (Luften ell. sila Nr. 5) beslaaer den med Is (Jorden).

nigdleĸ, 3. Kulde af ell. fra Noget; Kuldeudstraaling ell. Kulde, som fornemmes ved at føle paa det (modsat ki-ssaĸ). M. S. **nigdlera**, dets Kølighed; den Kulde, som det ved Berørelse giver af sig.

***nigdlerussaĸ**, det, som ligner Kuldeudstraaling: negativ Electricitet (jvf. kissarussaĸ). silap nigdlerussâ nu-navdlo savingmut kajúngutâ kátú-kângata arssarnerit pingortarput, naar Luftens negative Electricitet og Jordens Magnetisme forenes, opstaae Nordlysene.

nigdlerpoĸ, t. er koldt at føle paa; giver Kulde af sig. (Modsat kissarpoĸ.) agssáka nigdlerput, mine Hænder ere kolde. suaussat nigdlertut, kold Grød.

nigdlorpoĸ, bliver kold ell. er bleven kold (at føle paa); giver ikke længere Varme af sig. (Modsat kissagpoĸ.) suaussat nigdlulerput, Grøden begynder at blive kold. Jvf. n. nigdlarpoĸ.

nigdlorserpâ, lader det staae og afkøles (Mad ell. Drikke, som er for varm).

nigdlorut, Noget, hvorved det altfor Varme afkøles; spec. et Stykke Is ell. Snee, som lægges i Vandspanden.

nigdlarpoĸ, d. S. s. nigdlorpoĸ, men bruges kun om Mennesker: er afkølet ell. har afkølet sig.

nigdlarsarpoĸ (ved en ell. anden Behandling) og **nigdlarserpoĸ** (ved at lade Kulden indvirke paa sig), afkøler sig; svaler sig (et Menneske). silamut nigdlarseratdlardlanga, lad mig engang komme udenfor og svale mig lidt.

nileĸ, (3?) indesluttet Luft, som ved Tryk strømmer ud igjennem en fiin Aabning (f. Ex. af en oppustet Blære, s. u.); men bruges i denne Form kun spec. om: en Fjert.

nilerpoĸ, fjerter; fiser. Bruges af Nogle ogsaa om Sneen, naar den ved indtraadt Mildning i Luften giver Lyd under Fødderne, som om der kom Luft ud af den.

niligpoĸ, t. (af en anden Stamform: nilik, som maaskee er Grundformen).

giver den indesluttede Luft fra sig igjennem en fiin Aabning og falder derved sammen (en oppustet Blære).

nilipâ og **niligtipâ**, trykker Luften ud af Blæren (igjennem dens rigtige Aabning, som paa Blæren til en Harpun ell. en agdligak ellers er lukket med en Prop).

nilâlavok, giver Luften fra sig gjennem en fiin Aabning og med hørlig Lyd (f. Ex. en Fangeblære, som man har vædet og trykker paa for ved Lyden ell. Vædskens Bevægelse at opdage Aabningen).

nivdlikarpok (synes at være dannet af nilipok (pass.) som agdlikarpok af aligpok), flyder op; kommer op i Vandet (Livløst, som enten var sunket, ell. som udspyes af et ell. andet Dyr i Dybet).

nivdlikâput (Pl. af -kâvok, anal. isâput, miâput), de flyde op efter hverandre ell. i nogenlunde Mængde (f. Ex. ihjelfrosne Fisk).

nimârpok, jamrer; ømmer sig; stønner af Smerte.

nimek, 3. m. S. **nerma**, et Baand ell. Bindsel, som er viklet omkring Noget for at holde det sammen (f. Ex. om Enden af en Piil, hvor Jernet er indsat).

nimaussak, m. S. -**ssâ**, et Baand, som midlertidig er viklet om det, men siden skal borttages igjen (f. Ex. omkring Sidelægterne til en Kajak, for at de ikke skulle forskubbe sig, imedens man gjør Hullerne i dem).

nimigssiak, Metaltraad.

nimerpâ, omvikler det fast med Noget (-mik), binder ell. snører Noget omkring det.

nermúpâ (og nervngúpâ), surrer det fast til Andet (-mut) ved et fælles Baand omkring dem begge. U. S. snoer sig omkring Noget (-mut).

nimeriak, 2. en Aal.

nivnípok, t. er trang ell. snever; klemmer (ligesom binder omkring En; et Klædningsstykke eller Andet, som Noget skal stikkes ind i).

nivnigâ, finder det trangt for sig; klemmes ell. indsnevres af det ved at komme ind i det ell. faae det paa(et Klædningsstykke); gaaer ikke i ell. igjennem det (f. Ex. en Rem i et Hul, som den med Lethed skulde kunne vandre i). Jvf. tátorpâ.

nivniorpok, staaer ell. sidder ell. ligger trangt; trænges; trykkes.

nivniortipâ, trænger eller trykker ham; bringer ham i Trængsel.

nivnerutitôk og **nimeruartôk**, som har lange Pletter ell. Striber paatværs (ligesom Baand omkring sig, f. Ex. en tværstribet Vante eller et Dyr med Pletter som Ringe, som f. Ex. en Zebra).

ninipok, Prov. d. S. s. nanipok, s. S.

ningagpok, er vred og giver sin Vrede Luft i Gjerning (især haandgribelig). Bruges fortrinsviis og i nogle Egne udelukkende om Børn, altsaa fordi Folk, som ere komne til Skjels Aar og Alder, (i Regelen) ikke pleie at yttre deres Vrede paa den Maade. Jvf. kamagpok.

ningáupâ, yttrer sin Vrede imod ham og paa ham; vredes paa ham og lader ham føle det. U. S. i Pl. recipr. — paa hinanden. kâ, ningautekisa, ja, kom, lad os slaaes; jeg er ikke bange for din Vrede (Drenge).

ningagsarpâ og -**gsârpâ**, opirrer ham; tirrer ham, saa han bliver vred og giver sin Vrede Luft imod den Opirrende.

ningagsarserîpok, ts. er seen at opirre til Vrede; er langmodig. Jvf. kamajuipok og kamagâ.

ningarpok, er skinsyg (en Kone; jvf. sangiagpok).

ningáupâ, hun har hende mistænkt for sin Mand.

ningauk og **ningaok** (bruges forskjelligt), m. S. **ningaua**, 1) hans ell. hendes Svoger; neml. a) hans ell. hendes Søsters Mand; b) hans Kones Søsters Mand; c) hendes Mands Søsters Mand; (jvf. sakiatsiak, ukuak, angajornok og nukaornok); 2) hans ell. hendes Svigersøn.

ningáunguak, d. S. s. Foreg. igjennem Ens Halvsøster ell. Steddatter.

ningáussípok, flytter i Huus til sine Svigerforældre (-kúnut), gaaer over til hendes Familie, som han har giftet sig med.

ningáussiúpok, besvogrer sig med En (-mut); gifter sig med En af den Familie.

ningek, den Deel, man faaer af et Sødyr, som man har været paa Jagt efter i Forening med Andre.

ningerpoĸ, t. faaer sin Deel af et Sødyr, fordi han var med at fange det; ell. og overhovedet: faaer Deel i en Andens Fangst (hvilket dog sjelden skeer, uden man har været med).

ningioĸ, den ældste Kone i Huset ell. Familien. **ningiorput**, gamle Vormo'er. (Bruges om Kvinder som itoĸ om Mænd.)

ningioĸut, den ældste Tæve i et Koppel Hunde.

ningipâ, t. nedfirer det (en Line ell. Noget ved en Line; f. Ex. sin Fiskesnøre). U. S. 1) pass.: er nedfiret; 2) refl.: firer sig ned (f. Ex. ned ad et Fuglefjeld; eller en Edderkop i sit Spind). Htr. **ningitsivoĸ** og fork. **nigsivoĸ** (anal. agsivoĸ og migsivoĸ).

ninguvoĸ, er seigt; er stærkt; kan trækkes stærkt i ell. bøies stærkt, uden det brister; rykkes ikke let over ell. brækker ikke let (Skind, Tøi, Tougværk, Træ, Sliim etc.).

ningusôĸ, seigt; stærkt. (Bruges mere almindelig end Participiet: ningussoĸ.) ĸissuk ningusôĸ, spec. Asketræ.

ninguipoĸ, ts. er skjør; rykkes let over ell. brister let.

nio, 2. et Been (at gaae paa); — Pl. m. S. **niue**, hans ell. dens eller dets Been; **nisune**, sine ell. sit Been.

niuleĸ, 3. og 1. (som malik, tuvilik o. Fl.), m. S.: 1) i Sg. **niordla**, den øverste ell. forreste Halshvirvel (nærmest Hovedet); 2) i Pl. **niordle** ell. vel almindeligst: **niulê**, samtlige Halshvirvler. S. ĸungasiminek.

niulerpâ (tingmiaĸ), dræber den fangede Fugl ved at bide i dens Næb og rykke i begge Vinger frem og tilbage (hvorved Rygraden knækkes, eller Rygmarven rykkes over ved en af Halshvirvlerne). S. nerdlorpâ.

niulo, m. S. **niulua**, 1) en Fod under et Huusgeraad (Bord, Stol, Lampestol, Viinglas etc.); 2) d. S. s. det Følgende.

niulutaĸ, m. S. **-tâ**, den lange, lige nedadgaaende Rod af visse træagtige Væxter (f. Ex. den almindelige Ryppelyng).

niutak, m. S. **niutâ**, Stævntømmeret i en Baad ell. et Skib.

niutáĸ, det tilsvarende Stykke i en Kajak (et i hver Ende af Kjølen).

niutôĸ, 1) en Langbenet; spec. 2) den langbenede Edderkop, kaldet Meieren; 3) en Soedderkop.

niorpiligaĸ, 2 (og niorpalugaĸ?), en Fisk af Torskeslægten (?), som meget sjelden forekommer i den sydlige Deel af Landet.

niuarpâ, træder et Skind ell. Skindklæder rene i Sneen; skurer Snavset ell. Fedtet af det med Fødderne og med Snee.

niuleraoĸ og **niulerivoĸ**, har ondt i Benene; har Smerter ell. Hævelse etc. i Benene.

niulugpoĸ, har daarlige Been; enten: 1) har vanskabte Been; ell.: 2) gaaer slet paa sine Been.

niorpiligaĸ s. o.

niorpoĸ (Prov.: najorpoĸ), krummer sig lidt; bliver krum (en Ting, som var lige: et Stykke Træ ell. Been; en Naal etc. Jvf. peĸipâ og sanguvoĸ). Bruges ikke meget; s. d. F.

niortipâ, krummer det; bøier det noget. U. S. refl.: krummer sig; bøier sig; bliver krum.

niungavoĸ, er krum; er bøiet (ikke stærkt). Part. **niungassoĸ**, spec. et Ribbeen.

nîorpoĸ, driller; borer i Noget med et Redskab, som ved en omslynget Snor dreies hurtig frem og tilbage. — — M. S. — i det (enten for at bore et Hul ell. for at faae Ild).

nîortorpoĸ og mest m. S. **-rpâ**, d. S. s. Foreg. med Betegnelse af de mange Omdreininger, der behøves.

nîornikut og **nîggukut** (Pl. af -ko), Drilstøv ell. Drilspaaner.

nîortût, en Dril.

nîggit, m. S. **nîggisá**, det, hvormed Drillen sættes i Bevægelse: Tværpinden med Snoren.

nipâ, slider paa det ved Gnidning. Bruges neppe om Andet end Skindbetrækket paa en Baad, og endda ikke ret ofte; s. d. F. og jvf. nungutdlarpâ.

neriorpâ, d. S. s. Foreg.; egentl. vel med Begrebet om idelig Gnidning, men bruges ogsaa uden Hensyn dertil: afslider eller udslider det ved Gnidning; gnaver det; gnider det ud etc. (f. Ex. en skarp Kant det Toug eller den Snøre, som hviler ell. løber paa den; eller en Byrde eller Klæderne Ens Hud, naar man sveder; eller Stenene den Baad,

som trækkes op over dem; ell. Tappen det Hul, som den vandrer i; ell. Elven ell. Søgangen den Sand, som den gaaer hen over, ꝛc.).

nipe, m. S. **nipâ**, hans eller dens Stemme ell. Røst. Bruges sqavel om alle levende Væsners Stemme som om Vindens eller Havets; men ikke let om en bragende Lyd (f. Ex. af et Fjeldskred); jvf. perpaluk og igtuk.

nipikípoĸ, ts. har en svag Stemme; høres kun svagt.

nipikitsumik, Mod. adv. med svag Stemme; neppe hørlig.

nipikitdlivoĸ, bliver svagere i Stemmen; hans ell. dets Stemme eller Røst høres ikke mere saa stærkt.

nipituvoĸ, har en stærk Stemme; høres stærkt. ĸordlortorssua nipitoĸaoĸ, dens store Vandfald har en meget stærk Stemme (her altsaa: bruser meget stærkt).

nipitûmik, Mod. adv. med stærk Stemme; med høi Røst. nipitûmik oĸalugit, tal høit.

nipigtorpoĸ, bliver stærkere i Stemmen; hans ell. dets Stemme ell. Røst høres nu stærkere.

nipigigpoĸ, s. 1) har en smuk Stemme (et Menneske, en Fugl ꝛc.); 2) lyder smukt (et musikalsk Instrument).

nivdlerpoĸ, s. 1) lader sin Stemme høre; udgiver sin Røst (Levende); 2) lader sin Stemme stærkt høre; er høirøstet; gjør Anskrig ꝛc. S. d. F.

nivdlingârpoĸ, udgiver en høi Røst; raaber med høi Stemme; taler ell. raaber skrigende ꝛc.

nivdlingilaĸ, lader ikke sin Stemme høre; siger Intet; tier (et Menneske); især: svarer ikke.

nivdligssaerûpoĸ, veed Intet mere at svare.

nivdliavoĸ, skriger vedholdende; raaber i vilden Sky (f. Ex. af Smerte eller Sorg, eller for at gjøre Allarm; dog bruges det ogsaa i Betydning af det Følgende).

nipârpoĸ, skriger fælt op; gjør en skrækkelig Allarm; skraaler, vræler (uden synderlig Anledning; f. Ex. Børn i Leg, naar de skrige alle paa eengang).

nipangerpoĸ, udgiver ikke sin Stemme længere; 1) tier stille (Menneske eller Dyr); siger Intet mere eller holder op at skrige ell. at larme ell. at græde ꝛc.; 2) høres ikke mere (en Lyd fra det Fjerne); 3) dulmer (en Smerte).

nipangîvâ (anal. támaivâ, aseruivâ &c.), 1) hører ikke mere dens Røst; den blev stille for ham; 2) især: bringer ell. bragte ham til Taushed (ved sin Gjendrivelse ell. Trudsel ꝛc.).

nipáingarpâ (anal. ĸiláingarpâ), d. S. s. Foreg. i sidste Betydning. (Egentl. omtr.: berøver ham Mælet ell. Svaret.)

nipeĸángilaĸ og **nipáipoĸ** (det Første almindeligst), har ingen Stemme, neml. for Øieblikket ɔ: giver ingen Lyd fra sig. (Bruges mest med Hensyn til Lyd, som ikke frembringes med Munden.)

nipeĸángitsumik, Mod. adv. og **nipeĸarnane** (Inf.), lydløst; uden at give Lyd fra sig. ugpigit nipeĸángitsumik tingmissarput, Uglerne flyve lydløst.

nipaitdlivoĸ, er bleven mere lydløs; 1) om Vinden eller Søen: suser eller bruser ikke mere saa stærkt; Veiret er stillet af; 2) om en Smerte: værker ell. stikker eller skærer ikke mere saa stærkt; Smerten begynder at stilles.

nipilerssorpoĸ, anvender Noget, som har Stemme ɔ: spiller paa et musikalsk Instrument (af hvilkensomhelst Art); musicerer.

nipiliorpoĸ (gjør Stemme) og **nipigdliorpoĸ** (gjør Noget med Stemme) bruges især om: giver sin Sorg eller Smerte Luft i Klagelyd; jamrer lydelig. Jvf. nimârpoĸ.

(**nipigdliúpâ**, egentl. gjør den til En med Stemme, neml. sin Smerte. Deraf:)

nipigdliúnerit, Pl. og m. S. **-nere**, (den Fødendes) Veer. Bruges neppe om Andet.

niperdlerpâ s. d. F.

nipigpoĸ, bliver hængende fast ved ell. i Noget (-mut); falder ikke strax af (f. Ex. en Snebold paa en Muur).

nipigfigâ, bliver en Tidlang hængende fast i ell. paa det.

nipigtípâ, faaer det til at hænge fast i Noget; ell. og: det blev hængende fast for ham (med ell. uden Hensigt). unâra nipigtikatdlardlugo ánaivara, idet min Harpunstok kom til at hænge et Øieblik

fast for mig (med sine Knapper), gik jeg glip af den (Sælhunden).

nipingavok, 1) sidder fast; har suget sig fast ell. er hængende fast til Noget &c. (f. Ex. Maling paa Træ; Isskorpen paa Stenene &c.); 2) billedlig: har Hang efter Nogen eller til Noget; klæber ligesom fast ved ham ell. det (-mut).

nipingnarpok, man bliver hængende i det; det er klæbende (Liim; Tjære; Beg &c.).

nipipâ, (dens Klæbrighed ell. Kulden ell. Tørken &c.) klæber den fast ell. faaer den ell. det til at hænge fast. Bruges vel neppe i denne Form; men derimod — u. S. pass. eller refl.: **nipipok**, t. hænger fast ell. ved; klæber sig fast (-mut; f. Ex. Grød ved Gryden; et paalimet Stykke og Lignende).

nipitípâ, 1) bringer det til at klæbe sig fast til Noget (-mut); limer eller klistrer det fast; 2) lader det klæbe sig fast til Noget (imod sin Villie; f. Ex. lader Grøden brænde paa).

nipinek, 3. sveden Mad.

nipínerkut og **nipínekut**, Liim; Klister; fuldst.: kissungmut nip., Liim; pápiaramut nip., Klister.

nipitarput, de hænge sammen (f. Ex. Hunde ell. Ræve under Parringen; ell. to Vintre uden Sommer imellem; men bruges dog mest og almindeligst i den følgende Form og Betydning).

nipitartut (sammenhængende), Pl. spec. angmagssat, som ere lagte tæt sammen i en regelmæssig dobbelt Række og tørrede saaledes (saa at de som een sammenhængende Flade kunne rulles op i et Bundt).

nipitartuliorpok, lægger angmag--ssat til Tørring paa saadan Maade.

niperkutârpok, leger med Istappe ved at optøe dem i Munden og derpaa lade dem fryse fast til Isen, saa de staae som opreiste Kegler (Børn).

niperdlerpâ og **niperdlerut** eller **-rkut**, Prov. b. S. s. masardlerpâ og masardlerut, s. S.

nipisa, en Steenbider.

nipisagpok, har fanget Steenbidere.

nipisangniarpok, er ude paa Steenbiderfangst.

nipitsiarpok, reiser med Baad og Alt et Sted hen paa Steenbiderfangst.

nîsa, et Marsviin.

nîsagpok, har fanget et Marsviin.

nisarnak, en Grindehval.

nîsorak, 2. m. S. **nîsorâ**, Halshulen; det Sted ovenfor Brystbenet, hvor Halsen begynder.

nîsorarpok, hikker.

niuarpâ, niulek, niulo, niutak &c. s. nio.

niungavok s. niorpok.

niuvâ, tager det ud af Noget og lægger det op paa Andet (f. Ex. tager Noget ud af en Kiste og lægger det paa Bænken ell. Gulvet ell. paa et Bord; ell. losser noget af Baadens ell. Slædens Last ell. Indhold op paa Land; eller øser Maden ud af Gryden op i et Fad, ell. af en Terrin paa en Tallerken, og Lignende); modsat ikivâ. U. S. 1) refl.: stiger ud af Baaden ell. af Slæden (ell. Bognen); 2) pass.: er taget ud og lagt paa Andet (Tøiet ud af Kisten, ell. Lasten ud af Baaden ell. af Slæden; Maden ud af Gryden, &c.). Htr. **niussivok**.

niôrarpai og **niôrkarpai**, tager dem ud af Baaden ell. af Slæden (ell. Bognen), det ene efter det andet; losser dem ud efterhaanden.

niuvfiorpâ, gaaer ned til Baaden ell. Slæden for at tage imod den Ankomne og byde ham velkommen. Sjeldnere i uegentlig Betydning: følger den Bortdragende ned til Baaden ell. Slæden; s. aterfiorpâ (under at).

(**niûpâ**, htr. **niutsivok**, tager det ud af Noget og lægger det ind i Andet?; jvf. kuipâ. Deraf:)

niutsit, en Øseskee.

niutsivik, en Terrin eller andet Fad, hvori man øser Maden op af Gryden.

niuverpok, handler; kjøbslaaer. — M. S. — med ham.

niuverfigâ, handler med ham ell. hos ham ell. der.

niuvertok, en Kjøbmand.

niuvertugssak, en vordende Kjøbmand ɔ: en Handelsassistent ved en af Colonierne.

niuvertorusek, 2. en Underkjøbmand; en (i Grønland saakaldet) Udligger.

niuvertarfik, en Krambod; en Boutik.

***niuvertut atautsimitarfiat**, en Børs.

niuvfagiaĸ og i nogle Egne fork. **niuvgiaĸ**, En, som kommer fra et andet Sted for at handle. umiarssuit niuvfagiat, et Handelsskib.

niuvfagiarpoĸ, drager hen til et andet Sted (ell. kommer til et andet Sted) for at handle.

niuvfarigpoĸ, s. handler godt eller er god at handle med (er billig med sine Varer; behandler Kunderne godt ɔc.).

niuvfardlugpoĸ, handler slet; er ikke god at handle med (modsat det Forrige).

niuvernerdlugpoĸ, 1) d. S. s. det Foregaaende; 2) gjør en gal Handel; forseer sig i Handelen.

niorĸut, det, man handler med. **niorĸutit** (Pl.) og **niorĸutigssat**, Handelsvarer.

nivagpâ, 1) i Alm.: svinger det bort med sig; slynger det bort med sin svingende Ende (f. Ex. en Hvalfisk, som slynger en Slup tilside med sin Stjert; ell. en Brigbom, som i Svingningen kaster en Mand overbord; ell. en Møllevinge, der faaer fat i En, og Lignende); 2) især: skovler ell. skuffer det ell. i det; graver i det og bortslynger hvergang det Opgravede (Menneske eller Dyr, og hvadenten det skeer med Hænderne ell. Fødderne ell. med hvilketsomhelst Redskab). Htr. **nivaivoĸ** og **nivagpoĸ**.

nivautaĸ, 2. 1) en Skovl; en Skuffe; 2) en Spade (som her ligeledes bruges til at skuffe med).

niverpoĸ, falder bagover, saa han kommer til at ligge paa Ryggen. Jvf. igsiatdlagpoĸ under ingipoĸ. Forsiden synes her at være betragtet som den øvre, og den egentlige Betydning saaledes at være: falder med det Øvre opad og det Nedre nedad; s. d. F.

nivingavoĸ, hænger; er ophængt i ell. paa Noget (-me), eller hænger ned fra Noget (mit); og om et Garn: er sat (neml. trukket op fra Bunden, saa det hænger i Liget). Altsaa egentlig vel omtr.: er i lige nedadfaldende Stilling; vilde falde med det Øvre opad og det Nedre nedad, dersom det ikke blev holdt oppe af Noget.

nivingatak (fork. af nivingassortaĸ?), en nedhængende Pynt eller Prydelse paa Noget; dinglende Stads.

nivingarpâ, hænger det op paa Noget (-mut); eller hænger ham op (i en Galge ɔc.). U. S. pass. og refl. Htr. **nivingaivoĸ**.

nivingaivik, bl. A. en Galge.

nivingaut, m. S. **-tâ**, det, hvormed det hænges op; bl. A. en Strop i et Klædningsstykke ell. en Malle i et Skilderi ell. Lignende til at hænge det op i. S. nârĸaut under nâgpoĸ.

nerfalavoĸ (dannet som erfalavoĸ af iverpâ), ligger paa Ryggen; har Bugsiden vendt opad (ogsaa om Livløst, som har en flad Side, der kan betragtes som Bugside i Modsætning til den anden, f. Ex. en Kaffebønne).

nerfatdlarpoĸ, 1) lægger sig paa Ryggen; 2) er lagt om paa Ryggen.

nerfatdlartipâ, lægger ham ell. det om paa Ryggen.

nivfik, Pl. m. S. **nivfê**, Tarmhinden; den med Aarer gjennemtrukne Hinde, som forbinder Tarmens Slyngninger paa Indersiden.

nivgo, Sliim paa Fisk ell. Søorme.

nivgoĸarpoĸ, har Sliim paa sig; er slimet (Fisken; Ormen).

nivgûvoĸ og **nivguinauvoĸ**, er lutter Sliim ɔ: er heel slimet ell. tilslimet; er fuld af Sliim paa Huden (enten Fisken eller En, som har havt med Fisk at bestille og faaet Sliim paa Hænderne ell. Klæderne).

nivgornipoĸ, ts. lugter ell. smager af Fisk (især om den ilde Lugt eller Smag, som fremkommer ved en begyndende Forraadnelse af Slimen, f. Ex. under Tørringen).

nivgornêrĸutigssaĸ, Noget at tage Fiskesmagen (den ilde) af Munden med (en Bid af noget Andet, en Skraa ell. Lignende).

[**niviaĸ**, en Pige; en ugift Kvinde. Bruges endnu undertiden, dog mest med Ringeagt, f. Ex. om en ukvindelig Pige. Deraf:]

niviarsiaĸ, en Pige; en Jomfru. (Hvorledes end Ordets Betydning oprindelig maaskee har været, saa tillægges det nu ialtfald bestemt Betydningen af: en Jomfru).

niviarsiatsiaĸ, niviarsiaraĸ og **niviarsiaránguaĸ,** (eftersom de ere store til) en ung Pige; et Pigebarn ꝛc.

nivingavoĸ, nivíngarpâ &c. s. niverpoĸ.

nivîvâ, holder sig dertil; søger hen dertil (f. Ex. Ravnen til et Aadsel).

nivisárpâ (virksom) ell. **nivitserpâ** (afventende), lokker den til at søge hen til Noget (-mut) eller til sig (saal. navnlig om Hvalfisken, naar den udspreder sine Barder og holder dem stille for at lokke Hvalaasen ind imellem dem).

niviorpâ ell. Pl. **-rpai,** holder sig over sine Æg eller Unger (en Fugl); svæver over dem for at beskytte dem.

niviuvak (og Prov.: -gak), 2. en Spyflue.

nivko, tørret Kjød. (Jvf. nivse.)

nivkulivoĸ, tørrer Kjød.

nivdlerpoĸ, nivdliavoĸ &c. s. nipe.

nivdlikarpoĸ s. nileĸ.

nivnigâ, nivnípoĸ, nivniorpoĸ &c. s. nimeĸ.

nivse s. mivse.

nivtavoĸ, egentl. vel: er ikke skjult ell. bedækket af Andet; men bruges i denne Form kun om Skyhimlen eller Luften: er Opholdsveir; er Oventørre; især: det sneer ikke.

nivtarpâ, viser det frem; rækker det frem, at en Anden kan see det. una nivtariartoraluarpara, jeg kommer for at vise (Dig) denne her (ifald det kunde interessere Dig at see den, ell. Du maaskee kunde have Lyst til at kjøbe den). Jvf. nuisipâ. U. S. om Skyhimlen: viser sig frem ɔ: det er blevet Opholdsveir; det har holdt op at snee ell. regne (især at snee).

nivtailaĸ, 2. tyk Luft med Snee eller Regn; men mest i Pl. **nivtaitdlat,** Sneflokker; Snee (d. S. s. ĸanik, Pl.). nivtaitdlat mikissut, smaa Sneflokker; fiin Snee.

nivtáipoĸ, ts. er —, og **nivta-ngerpoĸ,** s. bliver Regn- eller især Sneveir; sneer ell. begynder at snee for Alvor.

noĸarpâ, gjør det stivt ved Noget, som strammer det fra Siden (f. Ex. Masten med Vantet; Buen med Strængen; et Lem med dets Sener ꝛc.). — U. S. pass. bl. A. er fortrukket eller krympet sammen (et Lem eller og hele Legemet; enten forbigaaende af Krampe eller for bestandig ved Sammentrækning og Forhærdelse i Senerne).

noĸarut, m. S. **-tâ,** det Strammede, hvorved det holdes stivt. náparutâta noĸarutai, Mastens Vant. orpiup noĸarutai, Træets Rødder (især de, som løbe ud til Siderne). sêrĸuata noĸarutai, hans Knæleds Spændesener (som forhindre, at det falder sammen).

noĸarte (act. Part.), m. S. **-tâ,** 1) en Buestræng; og 2) Prov. en Violinstræng (s. isse).

noĸípâ, holder stivt i Noget (med Haanden) ved at stramme det hen imod sig; holder imod (f. Ex. paa et Dyr, som man har fast i paa en ell. anden Maade, men som vil løbe sin Vei; ell. trækker et Træ ell. Andet over til den ene Side for at stramme den modsatte Side; ell. holder et Toug strammet, og Lignende).

norĸaivoĸ, er ligesom strammet henimod Noget (-mut) ɔ: higer stærkt efter at udføre det, han har i Sinde, ell. at faae sin Villie ell. Mening frem. aut--dlarfigssaminut norĸailerpoĸ, han begynder at hige stærkt eller at længes stærkt efter at komme bort ell. efter det Sted, hvor han agter sig hen. — — U. S. i Pl. recipr.: de stramme imod hinanden ɔ: de holde fast hver paa sin Mening eller Hensigt, eller de ville ikke give efter for hinanden ell. lade sig overbevise af hinanden.

nordloĸ, et Hul i Noget med en deri anbragt Rem ell. Snor ell. Andet, hvori man tager fat for at løfte det ell. for at holde det op til Andet; i Regelen i Pl. **nordlut** ell. m. S **nordlue.** Spec. 1) Hullerne i Randen af en ĸulivsiut med de deri fastgjorte Remme, i hvilke den hænges over Lampen; 2) de fra en (europæisk) Vandkjedel opstaaende Ører med Hul igjennem, hvori dens Greb ell. Hank er fastgjort; 3) de Remme, som ere spændte imellem Slædens Opstandere og igjennem Huller i disse (s. nulût); 4) Prov. overhovedet: en Løkke eller Malle paa Noget (ellers orseĸ, s. S.).

norraĸ, en Kalv; spec. en Renskalv.

norralik, 3. en Renko med Kalv.

norraitsok, 1) en gold Rensko, som er løben over uden at faae Kalv; 2) et ungt Hunrensdyr, som endnu ikke har havt Kalv.

norrarpok, har skudt eller fanget en Renskalv.

norssak, et Kastetræ (til at give Kastepilen stærk Fart med, og som er lidt forskjellig indrettet til Harpunen og til de mindre Kastepile).

nuak, 1) Spyttet i Munden (jvf. kisek); 2) unaturlig ɔ: ved Snue forstærket Spytaffondring: Snue og dens Product.

nuagpâ (een Gang ell. paa eengang) og **nuagterpâ** (efterhaanden eller i flere Gange), væder det med Spyt (med Tungen eller med Fingeren; f. Ex. et Saar eller Noget, som man vil klæbe fast med Spyt, som Børn ofte gjøre, ell. som Slangen gjør med sit Bytte, ꝛc. Ordsprogsviis siges undertiden: tuavi-orit, nuásavavkit, skynd Dig, jeg skal sætte Spyt for Dig (nemlig trykke lidt Spyt med Fingeren paa et Sted, som endnu ikke skal være tørt, naar den Tiltalte kommer tilbage).

nuagpok, har Snue. nualerput, de (Folk) begynde at have Snue ɔ: Snuen har indfundet sig ell. begyndt at grassere.

nuvfaserpok, har faaet Snue; er bleven befængt med ell. smittet af Snue.

nuvfiorpok, 1) hoster Sliim ell. tyk Spyt op (af Snue); 2) sagler langs ned ad sig.

nuardluk (Prov.: nuardlek), en Vandmand; Gople.

nuánerpok, s. og som oftest **-ne-kaok**, er fornøielig ell. listig ell. indtagende eller behagelig; man finder ret sin Glæde ell. sit Velbehag deri ell. derved ell. der. (Bruges baade om Personer og om Ting.) asakatigig-dluartut nuánitdlâraut, dem, som ere i Sandhed kjærlige imod hverandre, er det en Fornøielse at omgaaes med eller at see. aussak kavunga tikerâravta nuánekaok, man (ɔ: jeg) havde megen Fornøielse dengang, da vi i Sommer aflagde Besøg sydpaa; eller: det var et meget behageligt Besøg, vi i Sommer gjorde sydpaa. — Ordet udtrykker ikke saa meget en Glæde, man føler over Noget (jvf. tipaitsugpok), som mere et inderligt Velbehag ell. Glæde, man finder i Noget, med Udelukkelse af al Misfornøielse; men iøvrigt afseet fra, om Grunden er en reen ell. en ureen (s. videre).

nuániugilak og **nuánîpok**, ts. der er ingen Behagelighed ell. Fornøielse ved det ell. i at være hos ham ꝛc. (Det Modsatte af det Foregaaende.)

nuánarâ, finder sin Glæde ell. sit fulde Velbehag i det ell. i ham; forlyster sig derved; finder det fornøieligt ꝛc. nuna-siara nuánarekâra, jeg finder mit nye Bosted særdeles behageligt. ajortut nu-ánarai, han finder sit Velbehag eller sin Glæde i det Onde.

nuánaringilâ, finder intet Behag i det ell. i ham; han ell. det er ham en Gjenstand for Misfornøielse.

nuánârpok, er glad og fornøiet i sine (nuværende) Forhold; har en Forretning ell. et Selskab ell. Omgivelser ꝛc., som rigtig behage ham; saa han ingen Plads har hos sig for Misfornøielse.

nuánâriarpok, gaaer et Sted hen ell. kommer paa et Sted (-mut) for at forlyste sig; tager sig en Fornøielse udenfor sine daglige Forhold. nuánâriat, Pl. Folk, som komme for at fornøie ell. forlyste sig.

nuánârfik og **nuánâriarfik**, et Forlystelsessted.

nuánângilak, er ikke fornøiet ell. føler sig ikke tilfreds i sine Forhold; har et Arbeide ꝛc., som han slet ikke er fornøiet ved.

nuaraluak, m.S. **-lua** (med kort a), hendes Søsterbarn.

nuardluk s. nuak.

nuerdlok, nuerpâ, nuerssarpâ, nugŝior-pok, nuia, nuiorarpai, nuisavok, nuisipâ, nuisserpok &c. s. nuivok.

nugtak s. nutigpok.

nuivok, kommer frem bagved Noget, som skjulte det (Hvadsomhelst, og udaf ell. udfra ell. opover Hvadsomhelst: -kut); om Solen: staaer op. M.S. **nuivâ**, kommer frem for det ell. faaer det frem for sig, saa han kan see det; kommer saa høit op ell. saa langt ud, at han faaer Øie paa det; bl. A. om Solen (som Subject): gaaer op over det Sted; beskinner det nu; har ligesom faaet Øie

paa det; og om en Synaal (som Object): træder den.

nuvfípâ, i Sg.: kommer frem for Nogen ell. Noget med det; 1) bringer det frem med sig (f. Ex. et Barn, han har ved Haanden, idet han kommer frem); 2) faaer den igjennem Naalens Øie (Traaden; merĸut nuivâ; ujalugssaĸ nuvfípâ); i Pl.: 3) trækker dem paa en Traad ell. Snor ꝛc. (Fisk, Perler, Æggeskaller ꝛc.).

nuvfit, m. S. **nuvfisâ**, Prov.: **nuv-fisaĸ** ell. **nuvfissaĸ**, den Snor ell. Line ꝛc., som Noget er trukket paa; spec. en kort Rem med en Tværpind i den ene Ende og et tilspidset Stykke Been eller Træ i den anden til at trække de fangede Fisk paa.

nuissaut, m. S. **tâ**, det Stykke Been ell. Træ, som danner Spidsen af en saadan Rem.

nuilaĸ, 2. m. S. **nuilâ**, den øvre Aabning paa et Klædningsstykke, som tages paa over Hovedet (som f. Ex. en Skjorte), og hvorigjennem man saaledes kommer frem.

nuiorarpai, 1) d. S. s. nuvfípai: trækker dem paa en Snor ell. Line ꝛc. (mange Ting efter hverandre); 2) trækker dem paa hverandre indbyrdes ɔ: fletter dem ind i hverandre ell. stikker dem ind og ud imellem hverandre indbyrdes (som Kvistene i Kurvemagerarbeide).

nuioragaĸ, 2. en Kurv (af Kurvemagerarbeide; jvf. n. nuerssagaĸ).

nuiũput (Pl. af -poĸ), omtr.: de staae ell. komme frem ud af hverandre ɔ: de ere forviklede ell. indflettede imellem hverandre (f. Ex. Grenene af et tæt Buskads ell. i et Hegn).

nuisavoĸ, er tildeels fremme; staaer frem ell. stikker frem bagved Noget ell. op over Noget, saa det kan sees.

nuisípâ, 1) bringer det frem bag fra ell. op over Noget; 2) falbyder det; kommer med det for at sælge det. Htr. **nuisitsivoĸ**, falbyder Noget (-mik).

nuisitsiartortarfik, et Torv.

nueĸ, med en Biform: **nuik**, kun i Pl. **nugfit** (som af nuvik, 3; jvf. puik), en Fuglepiil. M. S. **nuê**, hans —; **nuíka**, min —; **nuisit** og **nugfi-sit**, din —; **nuine**, sin —. Pluralformen har sin Grund i Fuglepilens fire Spidser, og Benævnelsen overhovedet deri, at Spidsen i Regelen gaaer igjennem Fuglen paa samme Maade som Traaden igjennem Naaleøiet, s. o.

nuigssaĸ, et Stykke Træ til en Fuglepiil.

nugfiorpoĸ, gjør en Fuglepiil. — — M. S. — til ham.

nuerpâ, træffer den med Fuglepilen (en Fugl ell. hvilketsomhelst Sødyr). Htr. **nuernigpoĸ** og i de to Følgende: **nuerpoĸ**.

nueriarpoĸ, er i Færd med at træffe (eller at ville træffe) med sin Fuglepiil ɔ: kaster med sin Fuglepiil efter Noget. M. S. — efter den ell. det.

nuerniarpoĸ, søger at træffe Noget med Fuglepiil ɔ: er ude i Kajak efter Fugle (Edderfugle, ell. hvad der findes; men bruges ikke om at gaae paa Alkefangst).

nuersârpoĸ, har faaet en ny Fuglepiil.

nuerssarpâ, htr. **nuerssaivoĸ**, egentl. vel: kommer under samme Gjerning mange Gange frem for den samme Traad eller andet Lignende, hvoraf Gjenstanden gjøres (paa samme Maade som for Sytraaden igjennem Naalens Øie); spec.: 1) syer en Straakurv (paa grønlandsk Maade); 2) stopper Strømper; 3) strikker; (og af Ubekjendtskab med Fremgangsmaaden bruges det ogsaa af Nogle om at væve). — Rigtigst anvendes: **nuerssaivoĸ** for at strikke, **kig-dlaivoĸ** for at stoppe, **ikârti-terivoĸ** for at væve; hidtil have disse tre udenlandske Arbeider endnu ikke opnaaet eens Benævnelse allevegne og sammenblandes tildeels; men Sprogbrugen synes at være paa Vei til at adskille dem paa den her angivne Maade, som ogsaa er den til Sagen svarende.

nuerssagaĸ, 2. 1) en Kurv (navnl. af grønlandsk Arbeide; s. d. Forrige, og jvf. o. nuioragaĸ); 2) en strikket Gjenstand.

nuerssorpoĸ (seĸineĸ), Prov. kaster Straaler ell. Strimer igjennem Skyerne (omtr. d. S. s. kúngorssorpoĸ, s. S.).

nuerdloĸ (en udfra eller opover Andet fremstaaende Deel; jvf. naĸerdloĸ, sâr-dloĸ) og **nuerdluk**, kun i Pl. —

1) m. S. **nuerdlue**, Leverens Hinde ell. hindede Deel (hvoraf gjerne smaa Flige staae frem imellem Leverens Blade); 2) u. S. **nuerdlut**, Prov. en Gruppe af smaa Øer, som netop rage frem over Søen.

nuia (i Pl. som oftest nuissat, som af nuiak, 2; hvilken Form dog ellers ikke bruges), 1) i Sg.: Skyen eller Skydækket, som samlet stiger op over Horizonten; 2) i Pl. Skyerne som Dele af det samlede Skydække, forsaavidt dette bestaaer af enkelte eller adskilte Skyer. Jvf. pujortak.

nuiavok, er skyet; Himlen er overtrukken.

nuisserpok, bliver skyet; Himlen bedækker sig med Skyer.

nujak, 2. (Pl. nutsat) et Hovedhaar. Pl. m. S. **nujai**, hans Haar.

nujaussat, Pl. Haarlignelser; 1) et fiint, sort, haarlignende Steenmos; 2) en fiin Tangart; 3) en Polyp med haarlignende Arme (Armpolyp?); 4) Prov. en Paryk (s. palut).

nujaussalik, 3. en Strandorm, behængt med lange, bløde Traade.

nujaiarpâ, klipper ell. skærer ell. river Haaret (heelt) af ham. U. S. — af sig.

nujaertorpâ, trækker ham ved Haaret; og med -úpâ Pl. u. S. **nujaertûput**, de trække hinanden i Haarene.

nujalik og **nujatsialik**, 3. Prov. en Fiskeand (ellers pâk; s. S. I).

nujuarpok, nujuípok, nujugpok, nujor-kagpok &c. s. d. F.

nûk (Grundformen synes at være dobbelt: **nujuk**, i Labr. nuvuk, og **nuk**, i Analogi med kûk), m. S. **nûa**, en ud af det Hele fremstaaende Deel, som saaledes er nærmere henimod Andet, end det Øvrige; en Pynt ell. Spids ell. Ende af Noget (f. Ex. af en Finger, en Stav, et Taarn, en Kniv, en Vinge &c.); især: en Landpynt; et Næs; en Odde. Forekommer meget hyppig som Stednavn; deels forlænget (nûgârssuk, nûluk, nûgssuak &c.); deels kun m. S. i Forbindelse med en anden Benævnelse (tuluvánguit nûat, augpalugtup nûa, orssiviup nûa &c.); deels uforandret (nûk), saal. bl. A. for Pynten af den Halvø, hvorpaa Colonien Godthaab og Brødremenighedens Etablissement Nyherrnhut ligge, hver paa sin Side af Pynten.

nôrdlek, 1) den, som er nærmest Pynten (af Hvadsomhelst); 2) i Pl. **nôr-dlît**, de, som ere ell. boe nærmest ved nûk; spec. Beboerne af Nyherrnhut i Modsætning til Beboerne af Godthaab; og deraf 3) **nôrdlek**, En af Brødremenigheden (baade i og udenfor Landet; Grønlænder ell. Europæer). S. avang-nardlek.

nôkut, m. S. **nôkutâ**, Noget, som befinder sig paa den yderste Pynt deraf (som f. Ex. et Kors paa et Kirkespiir, og Lignende). Jvf. isokut.

nûgpâ, flytter ham eller det (i Ordets videste Betydning; f. Ex. en Syg fra sit Leie hen paa et andet Sted paa Brixen ell. i et andet Huus; ell. en Ting hen paa en anden Plads ell. fra et Kar over i et andet; eller et Skolebarn fra en Klasse til en anden &c.; dog bruges det i Regelen ikke om at flytte Noget tilside for Andet, s. igdluarpâ). — — U. S. 1) refl.: flytter sig; flytter et andet Sted hen (enten paa en anden Plads i samme Huus eller Telt, ell. ind i et andet Huus, ell. og bort fra Stedet og hen paa en anden Boplads); 2) pass.: er flyttet eller forflyttet. Htr. **nug-sivok**.

nûpâ, flytter det tilligemed sig ɔ: bringer det hen paa et andet Sted, idet han selv begiver sig derhen med det (altsaa ialtfald længere bort, end man kan naae fra sit Sted). Htr. **nûtsivok**.

nûgtípâ, lader ham ell. den flytte sig; forflytter ham (saa at Vedkommende gaaer selv, f. Ex. til en anden Klasse i Skolen) eller foranlediger, at han flytter andetsteds hen.

nûtipâ, lader ham ell. den blive flyttet af Nogen (-mut). Jvf. hvad der er bemærket efter mumisípâ.

nugterpai, 1) flytter dem efterhaanden ell. det ene efter det andet; 2) oversætter det paa et andet Sprog. U. S. flytter sig efterhaanden; især: 1) flytter ind i et andet Huus ell. hen paa en anden Teltplads (hvor Bohavet efterhaanden bliver bragt over); 2) rykker op i Klasserne (først i den ene, derefter i den næste &c.). Htr. **nugterivok**.

nugterissoĸ, bl. A. en Tolk.

nujugpoĸ, helst i Pl. **nujugput**, de have flyttet sig bort eller begivet sig et andet Sted hen. (Bruges især om Dyr (Sælhunde, Fisk, Fluer ꝛc.), som efter i nogen Tid at have opholdt sig samlede paa eet Sted nu ligeledes samlede opholde sig paa et andet Sted. Er vist i Grunden aldeles d. S. s. nûgpoĸ (refl.) og kun forskjelligt derfra i Brugen.)

nujuarpoĸ, er sky; vil altid begive sig bort ell. løbe sin Vei, naar man nærmer sig (et Dyr; sjeldnere om Mennesker).

nujuarsarpâ, skræmmer det; kyser det bort (et Dyr).

nujuartaĸ, et forvildet Dyr; et oprindeligt Huusdyr, som er kommet bort fra Menneskene og blevet vildt; spec. en forvildet Hund (saasom Grønlænderne ikke eie andre Huusdyr).

nujorĸagpoĸ, bliver vild; forvildes (et Huusdyr).

nujorĸagsarpâ, jager det (sit Dyr) heelt bort fra sig, saa det forvildes.

nujuípoĸ, ts. er aldeles ikke sky; bliver ganske rolig paa sit Sted, naar man nærmer sig; er forholdsviis tamt (enten et vildt Dyr ell. og et Huusdyr).

nujuitdlisarpâ, betager det dets Skyhed; vænner det til, at man godt kan komme det nær; tæmmer det eller gjør det tamt (som det Forrige).

nujuiserpoĸ, gjør sig dristig ɔ: kommer hen imod En, som om det slet ikke var vildt; og især: som om det vilde En tilliys (et ellers vildt Dyr; f. Ex. en Hvalfisk). M. S. — imod ham.

nujuisersipâ, lokker for et Dyr for at faae det hen til sig ell. berolige det.

nusugpâ (Grundformens j skærpet til s), flytter det med et Ryk hen til sig; rykker ell. trækker det til sig (bl. A. tager sig en Kone paa hedensk Viis). Htr. **nusugsivoĸ**, rykker ell. plukker Noget hen til sig; bl. A. trækker nogle angmag-ssat ud under Laaget af en fyldt Pose.

nusúkarpâ, trækker En efter sig, som ikke vil afsted.

nusúkarut, m. S. **-tâ**, Ophaleren til et Seil.

nusugtagaĸ, 2. sjeldnere: **nusug-taut**, Aftrækkeren paa et Skydegevær.

nusugtipoĸ, rykkes ell. trækkes om ell. afsted af det harpunerede Sødyr (derved, at Harpunremmen kommer uklar enten om Manden eller om Noget paa Kajakken).

nusugtauvoĸ, er bleven saaledes trukket om ell. afsted; og især: er omkommen paa den Maade.

nusût, et Trækplaster.

nutsugpâ, rykker det til sig med flere og stærkere Ryk; eller i Pl. **-gpai**, rykker dem til sig (f. Ex. rykker Krat ell. Lyng af til Brændsel). Htr. **nut-suivoĸ**.

nukagpiaĸ s. nukaĸ.

nukagpoĸ, bliver —, og **nuka-ngavoĸ**, er mat og træt af sit Arbeide og sukker derfor; ell. og: kan ikke faae det gjort paa Grund af sit Kluderi. Bruges kun sjelden.

nukaĸ, 2. en yngre af Søskende af samme Kjøn. M. S. **nukâ**, 1) hans yngre Broder; 2) hendes yngre Søster. **nug-ke**, sin — . Jvf. angajo.

nukarît, Pl. 1) Brødre; 2) Søstre.

nukardleĸ, den yngre ell. yngste af Flere (hvadenten de ere Søskende og af samme Kjøn ell. ei). Med Suff. bruges dette ikke, men erstattes af det Følgende.

nukardlersaĸ, m. S. **-rsât**, den yngste af dem. nukarît nukardlersât, den yngste af flere Brødre ell. Søstre.

nukardliuvoĸ, 1) er den yngre eller yngste; 2) er yngre end — (-mit).

nukaornoĸ (og -rngoĸ), den af To, som er gift med den yngre af to Søskende; m. S. **nukaornua**, 1) hans Kones yngre Søsters Mand; 2) hendes Mands yngre Broders Kone. Jvf. anga-jornoĸ.

nukaornorîgput, d. S. s. anga-jornorîgput: de ere Svogre igjennem deres Koner, eller Svigerinder igjennem deres Mænd.

nukagpiaĸ, 2. en ugift Mandsperson; en Ungkarl.

nukagpiatsiaĸ, **nukagpiaraĸ**, **nukagpiarânguaĸ** (Alt efter Størrelsen), en Dreng.

nukagdloĸ, en Hvalrosunge fra samme Aar (som altsaa endnu er den yngste af sine Hvalrossøskende).

nukatugak, 2. en Rensbuk i sit tredie Aar.

nukik, 3. en stor Sene; en Spændesene. Pl. m. S. **nukinge**, 1) hans Spændesener ɔ: hans Kraftmidler; og deraf: 2) hans Kræfter (som svare til Senerne).

nukernak, 2. Pl. m. S. **-rnai**, de udløbende Rødder af et Træ (som forestille dets Spændesener). Jvf. nokarut og niulutak.

nukiligssuak og **nukigtôk**, en Stærk; En, som har betydelige Kræfter.

núkilipok (ujalo), det giver ligesom et Stik paalangs i den (i en Sene eller Muskel; idet man forstuver den).

núkilisitsivok, (htr.) forstuver en Sene eller Muskel saaledes; især: forløfter sig.

nukinigpok, t. faaer Kræfter; bliver stærk (i sin Opvæxt ell. ved Øvelse).

nukinigsarpâ, øver hans Kræfter (sin Søns ɔc.), for at han skal blive stærk. U. S. — sine —; øver sig til at blive stærk.

nukigtorpok, har faaet —, og **nu-kigtulerpok**, begynder at faae flere Kræfter (efter en Sygdom).

nukigdlârpok, taber Kræfterne; bliver kraftløs (enten af Anstrengelse eller af Svaghed ell. Sygdom).

nukigdlângavok, er kraftløs; er afkræftet.

nukêrúpok og **nukingerúpok**, er bleven uden Kræfter; har tabt Kræfterne. (Disse tre bruges iflæng, saasom de i Betydning staae hverandre saa nær.)

nukingerpok, s. (egentl.: afkræfter sig), skynder sig med Noget, som haster (enten fordi det snart skal være færdigt, ell. fordi man skal i Arbeide med Andet); anstrenger alle Kræfter for at faae sit Arbeide fra Haanden. Jvf. tuaviorpok.

nukingiúpâ, skynder sig med det; anstrenger sine Kræfter for at faae det færdigt.

nukingigâ, (har det til sine Kræfters Udtømmelse ɔ:) finder ell. synes, at man maa skynde sig altfor meget med det. nukingigilerdlugo taimaitípara, jeg har ladet det beroe, da jeg fandt, at jeg maatte skynde mig altfor meget med det (men optager det maaskee igjen ved en beleiligere Tid).

nukingernarpok eller **-nakaok**, 1) man skynder sig med det (for at faae det færdigt); 2) man maa skynde sig med det ɔ: det haster (Arbeidet). — nukingernángitsut tuaviûtigalugit nu--kingernartut tuaviûtigissariakásá--ngitdlat, man maa skynde sig med det, som ikke haster, saa behøver man ikke at skynde sig med det, som haster (chinesisk Ordsprog).

nukingingnarpok ell. **-nakaok**, 1) det tager for meget paa En (paa Grund af Skynding); 2) man er overvældet med altfor Meget paa een Gang; der er for megen Skynden med Arbeidet; 3) han skynder altfor meget paa En.

nukingisârpâ, skynder paa ham; driver paa ham, at han skal anvende alle Kræfter for at faae sit Arbeide færdigt.

nulek s. d. F.

nuliak, m. S. **nulia**, 1) hans Hustru; 2) dens Hun (Mage). **nulê**, sin —.

nuliagssak, m. S. **-gssâ**, hans Brud.

nuliarâ, har hende til Kone; er gift med hende.

nuliarît, Pl. 1) et Ægtepar; Mand og Kone; 2) et Par af Dyr.

nuliarîgput, de ere Ægtefolk; de ere Mand og Kone for hinanden.

nuliarîgsugssat, Pl. Brudefolk; et Brudepar.

nuliarîngnek, 3. det, at være Mand og Kone for hinanden: Ægteskabet.

nuliarpok, 1) gifter sig (en Mand); tager sig en Kone; 2) parres. I sidste Betydning bruges det ogsaa med Suffix.

nuliarsarpâ, tager ham en Kone; lader ham gifte sig.

nuliarilerpâ, begynder at have hende til Kone ɔ: har giftet sig med hende.

nuliartârâ, har faaet hende til Kone (bliver d. S. s. d. Forrige).

nulissiúpâ, gjør hende til Kone: 1) for en Anden (avdlamut) ɔ: giver En hende til Kone; 2) for sig selv (ingminut) ɔ: tager sig hende til Kone.

nuliarkigpok, tager sig en Kone igjen efter den førstes Død.

nuliarkiut, m. S. **-tâ**, hans anden Kone.

nuliasuk, m. S. **-sua**, en (gift eller ugift) Mands Hore.
nulêrpoĸ, s. har mistet sin Kone.
nulêrsoĸ, 1. og **nulêrneĸ**, 3. en Enkemand.
nuleĸ, 3. m. S. **nordla**, hans eller hendes Svoger ell. Svigerinde igjennem Børnene ɔ: Sønnens Kones ell. Datterens Mands Fader ell. Moder.
nulerîgput, de ere besvogrede igjennem deres Børn; deres Børn ere gifte med hinanden.
nuloĸ, 2. Pl. m. S. **nulue**, Rumpen (hos Mennesker og Dyr).
nulût, Pl. m. S. **-tai**, Prov. Remmene imellem Slædens Opstandere. S. nor--dloĸ Nr. 3.
nutdlavoĸ, Prov. kaster sig ned paa Maven (et Menneske; enten af Mathed ell. af Dovenskab).
nutdlangavoĸ, Prov. ligger saaledes paa Maven.
nutdluarpoĸ, ligger oven i Vandet med Hoved og Bag bøiede mod hinanden og med lukkede Øine (en Sælhund).
nuna, 1) Land; 2) Jorden. M. S. **nunâ**, hans Hjem; enten: 1) hans Fødested, ell.: 2) hans Bopæl. (S. videre.)
nunaĸarpoĸ, 1) den (Egnen) har Land; der er Land; 2) han har Bopæl et Sted; boer (-me).
nunaĸarfik, et Sted, hvor der boer Folk; et beboet Sted; en By. — — M. S. **-rfia**, det Sted, hvor han boer; hans By.
nunagâ, har det til sit Hjem; 1) er født der; 2) boer der. (S. d. F.)
nunasivoĸ, 1) erhverver sig et Hjem ɔ: bosætter sig et Sted (-me), hvor han ikke er født; 2) faaer Land i Sigte.
nunasiaĸ, 1) et erhvervet Hjem; et Sted, hvor man har taget Bopæl udenfor sit Fødested eller Fødeland; 2) med Tilføielse af de Bopæltagendes Nationalitet: en Coloni.
nunasiarâ, har det til erhvervet Hjem; har bosat sig der ell. boer nu der.
nunasiartortoĸ (-mut), en Udvandrer.
nunatârpoĸ, faaer et nyt Hjem (bliver d. S. s. nunasivoĸ Nr. 1).
nunagssaĸ, Land at boe paa.
nunagssarsivoĸ, finder et Sted, hvor han kan sætte sin Bolig (Huus eller Telt).
nunagssaĸângilaĸ, det (Stedet) har intet Land, som man kan boe paa ɔ: er vildt eller utilgjængeligt Land, hvor man ikke kan tage Baaden op og reise Telt.
nunâkôrpoĸ, gaaer over Land; gaaer Landveien (istedetfor at gaae med Baad).
nunalîpoĸ, ts. 1) lander; kommer til Land ell. i Havn; 2) spec.: kommer til Landet med et af Skibene (enten en Person som Passageer eller en Ting som Fragtgods).
nunalîniarpoĸ (Prov.: nunalingiar--poĸ) og **nunalisarpoĸ**, søger at komme til Land ell. i Havn. (Det Første er det almindeligste; det Sidste bruges vel meest om Skibe.)
nunamiut, Pl. Jordbeboerne. (Omfatter Alt, som lever paa Jorden.)
nunamiutânguit, Pl. de smaa Jordvæsener (ɔ: Menneskene i Modsætning til overnaturlige Væsener: ĸivitut eller ingnerssuit &c.).
nunangiak, 1) et Elletræ; 2) Prov. et Stykke rødt Fyrrebark (paa Drivtømmer imellem de afbrudte Grene ell. Rødder). Grundbetydningen er maaskee: (et Træ) som voxer ud af sin Rod i flere spredte Stammer, ligesom om det ikke syntes godt om sit Land; s. videre.
nunangiagpâ ell. **-gterpâ** (ameĸ), Prov. farver et Skind med rødt Fyrrebark (paa den original grønlandske Maade).
nunangiagpoĸ og **nunaluarpoĸ** ell. **-rdluarpoĸ** (samtlige Prov.), er ikke tilfreds med sit Opholdssted; føler sig ikke vel der, hvor han er.
nunangiagâ og **nunaluarâ** eller **-rdluarâ** (Prov.; s. o.), er ikke tilfreds med det Sted; finder det ubehageligt (sit Opholdssted).
nunagdluarpoĸ, er tilfreds med sit (midlertidige) Opholdssted; og **nunag--dluarâ**, — med det. (Udtrykker det Modsatte af de Foranstaaende.)
nunagdlualik, 3. En, som har Opholdssted udenfor sit Hjem ell. opholder sig paa et Sted som Fremmed (f. Ex. En, som er kommen til at overvintre paa et fremmed Sted) og føler sig tilfreds der.
nunardlualik, 3. En, som har Op-

holdssted imod sit Behag eller opholder sig paa et Sted, som han ikke holder af. Alle disse (fra nunangiagpok af) kunne ikke bruges almindelig.

nunarpok, kommer til at røre ved Landet med Bunden (Konebaaden, idet den ligger ved Stranden eller trækkes op eller ned).

nunarparpok, trækker sig om ad Landet til (Vinden); gaaer om fra Nord til Nordost ell. fra Syd til Sydost.

nunarpasigpok, blæser noget ud fra Landet; er ikke ret Nord ell. Syd, men lidt østlig (Vinden).

nunasarnek, 3. Prov. Sydostvind (s. nigek).

nunatak, en Fjeldtop ell. Fjeldryg ell. Fjeldstrækning, som rager frem af Isbræen; Land indenfor Grændsen af den sammenhængende Indlandsiis. (Forekommer oftere som Navn paa saadanne Landlevninger.)

***nunataussak**, *Noget, som ligner en nunatak: en Oase (i Ørkenen).

nunaut, Land i Eie ɔ: dyrket Land; Agerland. M. S. **nunautâ**, hans Mark.

***nunausiak**, en Plantage; en Nybygd (i frugtbart, men forøvrigt udyrket Land).

nuniagpok, sanker Bær (paa det Land, hvor man boer). M. S. sanker dem (Bærrene).

nuniâk, d. S. s. nuniagak; kun i Pl. m. S., f. Ex. nuniâka, mine sankede Bær ɔ: de Bær, som jeg har sanket ell. plukket.

nuniârai, har plukket eller sanket dem (de Bær, som der sees sankede).

nuniaut, en Bærkurv (som man gaaer med i Haanden for at sanke Bærrene i).

nuniagiarpok, reiser med Konebaad til et andet Sted for at sanke Bær.

nunuvok, holder inde; tvinger ell. holder sig; og m. S. **nunuvâ**, tvinger sig for det; beholder det i sig (Nysen; Latter; det, man vilde sige, ꝛc.). nunuvniarniaraluarama ajornakaok, jeg stræbte og stræbte for at holde mig (fra at lee ꝛc.), men det var mig ikke muligt. okausigssaraluara nunuvara, jeg beholdt det i mig, som jeg vilde have sagt (ell. holdt inde, inden jeg fik sagt alt det, jeg vilde sige).

nunorpâ og **nunúpâ** (pass. Part. nunutak), tager af et Klædningsstykke i Bidden, ell. gjør det snevrere ved en Fold; ell. gjør et Huus mindre.

núngerpok og núngarut s. nutigpok.

nunguvok, er forsvunden ind i Andet, saa at intet deraf er tilbage; 1) er virkelig og definitivt forsvunden ind i Andet; er fortæret (f. Ex. af Luften, ell. spiist op ꝛc.); 2) er for Øiet forsvunden ind i Andet (virkelig ell. tilsyneladende; f. Ex. Noget, som forsvinder under Vandet ell. under Horizonten; eller Solen, idet den gaaer ned bag et Fjeld, og det sidste Glimt af den forsvinder, og Lignende). Spec. om Maanen: er Nymaane (neml. den Tid, i hvilken den slet ikke sees og er ligesom opslugt af Luften). ûnga nunguvok, derindi forsvandt den, ell. der saae jeg det sidste af den.

nungúpâ, bringer det til dermed at forsvinde, gjør Ende paa det; 1) — saa at Intet er tilbage: fortærer det Altsammen, ell. borttager det Altsammen ꝛc.; 2) — saa at den eller det er ude af Betragtning (i denne Betydning forlænges det dog helst; s. d. F.); og i Pl.: 3) — saa at ingen er undtagen (dog atter altid med den samme Tanke: at ingen af dem er tilbage ɔ: i sine tidligere Forhold eller Omstændigheder eller Anskuelser ꝛc.). I den sidste Opfattelse bruges Inf. heraf i Pl. baade med og uden Suffix ofte i Betydning af: 1) alle uden Undtagelse; hver eneste; saasom: **nungutdluta**, vi ell. os uden Undtagelse; hver af os; og **nungutdlugit** desuden i Betydning af: 2) hver Gang; altid; saa ofte det skeer. uvdlut nungutdlugit, hver eneste Dag. inuit nungutdlutik, Menneskene uden Undtagelse; ethvert Menneske. — nungutdlugit takussarângavko, hver Gang jeg seer ham. — nungutdlugit tássûna nuissarpok (sc. nuissarâ-ngame), den kommer altid frem paa det Sted, ell. kommer altid der tilsyne. (Af Nogle tillægges Inf. denne Betydning ogsaa i Sg., men feilagtig, da det Begreb: at ingen er undtagen, netop først fremkommer ved Ordets Fleertalsform: gjørende Ende paa dem, saa at ꝛc.). — U. S. **nungúpok**, mest pass.: er gjort Ende paa; der er ikke mere af det;

dog i Inf. mest refl. — Den væsentligste Forskjel imellem dette Ord og nâvâ (som undertiden kunne synes at være næsten eensbetydende) er vel den, at ved nâvâ betegnes det Endte som ligefuldt tilstedeværende, enten i Virkeligheden ell. som tilhørende Fortiden; ved nungúpâ derimod som forsvundet, enten ud af Virkeligheden eller ud af Betragtningen ell. Bevidstheden. Saal. kan f. Ex. nu--ngúpâ ikke bruges om at gjøre Ende paa en Plage ell. en Sorg, da Saadant, om end forbigangent, dog vedbliver at udgjøre en Deel af Vedkommendes Historie eller Individualitet, hvorimod det godt kan bruges om at bortrydde eller ende Aarsagerne til Plagen.

nungutípâ, 1) lader der blive gjort Ende paa det af Nogen (-mut); 2) tilintetgjør ham ell. det; 3) lader ham komme ud af Betragtning; gjør med ham saaledes, at han paa en Maade er som ikke existerende. Pass. **nungutitauvoĸ,** 1) er tilintetgjort; 2) er paa en Maade som ikke existerende. (Saaledes bl. A. i visse Lege om den, som i Øieblikket er som udstødt; f. Ex. den, som fik det sidste Slag og skal give det videre.)

nungutitsissoĸ, den, som tilintetgjør Nogen eller Noget; Ødelæggeren. Jvf. aseruissoĸ.

núngut, m.S. **-tâ** ell. **-tât,** det, hvormed det sidste deraf forsvinder (enten af Tilværelsen ell. for Øiet fra det Sted, hvor det før var); den sidste Smule; Resten. — tássa angmagssautivta núngutait, det er de sidste af vore ang--magssat.

núngutaerpâ eller **-rpai,** tager det sidste deraf eller den sidste af dem; gjør nu fuldkommen Ende paa det eller paa dem; bl. A. udrydder det ell. dem.

nungûpâ, gjør Ende paa Tingene for ham; æder Alt fra ham, ell. skiller ham ved alt det, han har.

nungûtsivoĸ, har faaet Ende paa Sit; eier intet mere af Et ell. Andet (-mik); har udfolgt ɔc. aningaussanik avgor--simassunik nungûtsivunga, jeg eier ikke flere Smaapenge. piminik tamanik nungûtsivoĸ, han har faaet Ende paa alt det, han eiede, eller eier intet mere af alt det, han havde.

nungutdlarpoĸ, er forslidt eller afslidt (af Brug eller ved Gnidning, eller ved at det langsomt fortæres; f. Ex. Klæder, Huden, Værktøi ɔc.).

nungunikut (Pl. af -ko), Levninger af det, som forøvrigt er fortæret eller ødelagt.

nusugpâ &c. s. nûk.

nutâĸ, ny, nyt; en ny Ting. Mod.: **nu--tâmik,** bruges ogsaa adverbialt: paany.

nutârssuaĸ ell. **nutârdluínaĸ,** en splinterny Ting.

nutauvoĸ, er ny.

nutângorpoĸ, fornyes, bliver ny ell. er bleven ny.

nutângortípâ, fornyer det.

nutarterpá, omtr. d. S. s. Foreg.; dog især: borttager det Forældede deraf (nutáungitsua pîardlugo).

nutaraĸ, 2. egentl. maaskee: et nyt levende Væsen; men bruges her neppe om Andet end: en ung Hund. (I Labr.: et spædt Barn.)

nutaragpoĸ, bærer sig ad som ny i Verden (et lille Barn); viser i sine Lader, at det endnu ikke har synderlig Begreb om Tingene.

nutaragtípoĸ, bærer sig ad som et lille Barn (en Gammel); gaaer i Barndom. S. uterpoĸ.

nutarmeĸ, nyfrossen ell. nyere Iis imellem ell. i Randen af den ældre Tyndiis.

nutagssivoĸ, laver noget Nyt til det Ældre (f. Ex. finder paa et nyt Kunststykke eller paa en ny Maade at gjøre Noget paa; ell. laver et nyt Ord; eller gjengiver en Andens Ord med Tillæg af egen Opfindelse ɔc.).

nutarâlugpoĸ s. nutigpoĸ.

nutavdleĸ, en medfødt ell. naturlig Plet paa Huden (af et Menneske); maaskee egentlig: en hvid Plet; en Albino-Plet (og maaskee benævnt saaledes, fordi en saadan seer ud, som om den var nyere end den øvrige Hud; i hvilket Tilfælde Ordet vilde høre til nutâĸ). Bruges af Nogle kun om saadanne hvide Pletter, af Andre derimod ogsaa om de mørke. S. milak.

nutigpoĸ, t. revner; springer; faaer en Revne eller Sprække, som dog ikke gaaer heelt igjennem, saa at Delene endnu

hænge sammen (Steen ell. Glas ꝛc., og især af stærk Hede ell. Kulde).

nutingnek, 3. en Revne ell. Sprække i Noget.

nugtak, d. S. s. Foreg. nugtakarpok, det har en Revne.

nutigtipâ, sprænger det; bringer det til at revne (f. Ex. Glas ved kogende Vand).

nutarâlugpok, spruder Gnister; knittrer (Ilden).

núngerpok, omtr. d. S. s. nutigpok, men bruges ikke saa almindelig, og mest om en Revne, som gaaer tværsover ell. tilsyneladende heelt igjennem, uden at dog det løssprungne Stykke falder (f. Ex. en Vinduesrude, som springer tværsover, men endnu holdes sammen af Kittet).

núngarut, 1) en saadan tværsover gaaende Revne (i denne Betydning ikke almindeligt); 2) spec.: en Revne i Klippemassen, som er udfyldt med Trap; en Trapgang eller Trapaare (som ofte kan være meget lang).

nûtit (Pl.; Sg.: nûte, bruges neppe), Noder. nûtekángilak, der er ingen Noder til den (Sangen); man eier ingen Opskrift af Melodien til den.

nûtiliorpâ, gjør Noder til den (Sangen ell. Melodien); opskriver Melodien.

nutdlavok og nutdluarpok s. nulok.

nutsugpâ s. nûk.

nuvfaserpok og nuvfiorpok s. nuak.

nuvfipâ s. nuivok.

O.

okak, 2. (Pl. orkat), m. S. okâ, 1) hans ell. dens Tunge; 2) et Stillerum i en grønlandsk Lampe.

okaitsok (tungeløs), en Skarv.

okaitsuak, en Skarv-Unge.

okaussat, Pl. en Alperose (Rhododendron).

okarpok, siger ell. sagde Noget. — — M. Suff. s. u.

okarfigâ, siger til ham; siger ham Noget.

okajamâk, En, som let siger, nemlig ogsaa det, han ikke skulde sige; en Sladdrer.

okajamauvok, er en Sladdrer; gaaer og fortæller det, han ikke skulde fortælle.

okardluarpok, siger (Noget) ret ɔ: træffende ell. med Sandhed. okardluar-putit, ja, det er netop, som Du siger; det siger jeg med.

okapilugpok, siger (Noget) stygt; især: siger Noget paa en hadefuld eller fornærmende Maade; og **-gfigâ**, til ham.

okáupâ, siger ham Noget i en bestemt Hensigt; især: 1) — for at han skal sige det til en Anden; giver ham et Budskab; 2) — for at paaminde ham om Noget: formaner eller irettesætter ham. Htr. **okáussivok**, 1) sender Budskab; lader En vide Noget; 2) formaner Nogen.

okaorkigsârpâ, 1) formaner ham indstændig eller indtrængende; sjeldnere: 2) paalægger ham et Budskab meget indtrængende ell. nøiagtig.

okautigâ, siger Noget om Nogen eller Noget; omtaler ham ell. det.

okautiginerdlugpâ, omtaler ham ilde; taler ondt ell. usandt om ham.

okautigssuarpâ, bagtaler ham; taler ilde om ham i hans Fraværelse. (Siger mindre end mamardlerpâ; og jvf. úner--dlûtigâ.)

okautseriarpok, lader sig let sige ɔ: er villig ell. lydig; gjør strax, hvad man siger.

okautserîpok, ts. lader sig vanskelig sige ɔ: er tvær eller uvillig; gjør seent ell. slet ikke, hvad man siger; eller og: vil ikke lade sig sige.

okausek, 2. et Ord. M. S. 1) i Sg. **okausia**, hans Ord; enten: a) eet Ord, som han har sagt; ell. og: b) et Ord eller Udsagn af ham (om det ogsaa bestaaer af mange enkelte Ord); 2) i Pl. **okausê**, a) hans Ord; det, han har sagt (overhovedet); b) hans Sprog. — okausê íssuáinarpáka, jeg gjentager kun, hvad han har sagt. — kalâtdlit okausê, det grønlandske Sprog.

okauserá, har det til Ord; 1) bruger

det Ord (i sit Sprog eller i sin Tale); 2) siger det. tamána okauseringilar--put, dette have vi ikke til Ord ɔ: det Ord hører ikke til vort Sprog. okaut--sine okausererkigpai, han havde sine Ord atter til Ord ɔ: sagde igjen det Samme som før. taimane okauseri--ssak, det, som blev sagt dengang.

okauserinerdlugpâ (okausek), bruger det Ord ilde ɔ: feilagtig ell. urigtig ell. upassende; misbruger det.

okausipiluk, et stygt Ord (enten et slemt Skjældsord ell. et usømmeligt ell. uanstændigt Ord).

okausipiluligssûvok, fører mange stygge Ord (fører en forargelig Tale; bander 2c.); og **okausipiluliorfigâ**, bruger stygge Ord imod ham.

okauserdlugpok og **-gfigâ**, d. S. s. Foreg., men i mindre Grad; omtr.: bruger upassende Ord (Grovheder, Skjældsord 2c.).

okauserigpok, s. bruger smukke ell. pæne Ord; fører en sømmelig ell. behagelig Tale.

okausersivâ, egentl.: faaer (et) Ord fra ham ɔ: faaer ham i Tale; ell. faaer selv mundtlig Besked af ham.

okausigssak, Noget at sige; det, man har at sige; især: det, man finder sig foranlediget til at sige. okausigssakar--punga, jeg har Noget at sige, ell. jeg ønsker at sige Noget. okausigssakar--pit? har Du Noget at sige? enten: har Du et Anliggende? ell. og: har Du Noget at svare paa det?

okausigssiorpâ, egentl.: gjør Ord for ham (som han skal sige) ɔ: lægger ham Ordene, Ord for Ord, i Munden; siger ham, hvorledes han skal udtrykke sig.

okausigssaerúpok, har Intet mere at sige; især: veed Intet mere at sige til Forsvar for sig ell. sin Paastand: er bragt til Taushed.

okausigssaerutipâ, bringer ham til Taushed; stopper Munden paa ham.

okalugpok, 1) taler; (— om Nogen ell. Noget: -mik); 2) spec. prædiker.

okalugfik, en Kirke; et Kapel.

okalugtarfik, en Talerstol; en Prædikestol.

okalugtigâ, har ham til at tale for sig; 1) — til Prædikant; 2) — til at føre Ordet for sig; 3) — til Tolk. — (Alt efter Sammenhængen.)

okalugfigâ, taler til ham; tiltaler ham.

okalokatigâ, taler med ham.

okalokatigîgput, de tale med hverandre; de føre en Samtale med hverandre.

okalûtigâ, 1) taler om ham ell. det; 2) prædiker om ham ell. det. (D. S. s. -mik okalugpok.)

okalûserâ, omtaler ham ell. det (det, han gjorde, eller det, som fandt Sted; erkartordlugo); bringer ham eller det paa Tale. (Staaer omtr. midt imellem det Foregaaende og okalugtuarâ, s. n.).

okalûpâ, taler til ham i en ell. anden bestemt Hensigt ell. med et bestemt Maal for Øie; saal. Alt efter Omstændighederne: 1) opmuntrer ham til Noget; 2) formaner ham; 3) taler ham tilrette. Den htr. Form **okalûssivok** bruges ikke let i daglig Tale og anvendes derfor passende for: prædiker for Nogen.

okalûssissutigâ, 1) taler —; 2) enten: a) prædiker (om) ham ell. det for Nogen (-mut); eller: b) prædiker af den Grund ell. i den Anledning for Nogen (-mik; egentl.: tilprædiker Nogen —; anal. tiltaler).

okalûgssáungilak, lader sig ikke formane ell. tale tilrette, vedbliver sin Stil, hvorledes ell. hvormeget man end taler til ham; er døv for alle Formaninger.

okalugtuak, en Fortælling (af hvilkensomhelst Art).

okalugtuarpok, fortæller (— om Noget: -mik).

okalugtuarâ, fortæller om det ell. om ham; har ham ell. det til Gjenstand for sin Fortælling.

okalugtûpâ, fortæller ham Noget.

okalualârpok, taler for at fornøie ell. Andre til Opmuntring; fortæller morsomme Historier 2c.

okalualârut, en Morskabsfortælling; en Fabel; et Eventyr 2c.

okaluinarpok, taler kun ɔ: snakker uafladelig, kan ikke holde op at tale.

okalunguserpok, Prov. smaasnakker ved sig selv; men bruges nok ogsaa i Betydning af: snakker ell. fortæller for at være morsom (s. okalualârpok).

okalorujugpok, knurrer; skjænder; giver knubbede Ord 2c.; og **-gfigâ**, — mod ell. paa ham.

okalupilugpok og **-gfigâ**, d. S. s.

Foreg., men i stærkere Grad: bruger stiden Mund; skjælder med Eder og Forbandelser &c.

okatdlisigâ, omtaler ham med Forvanskning eller Krænkelse af Sandheden eller paa en hadefuld eller nedsættende Maade (paa den Maade, som seer mere uskyldig ud end almindelig Bagtalelse, men som kan have nok saa ubehagelige Følger for den, det gaaer ud over).

okatdlorigpok, s. 1) er særdeles ordrig; er snaksom ell. snakkesalig; 2) taler forstaaelig.

okalorkigpok og **okalutdlarkig-pok**, s. taler godt eller smukt; taler correct, ell. forstaaer at stille sine Ord, saa det har Skik; er en Mester i at tale (forholdsviis), er veltalende.

okarpâ, bruger Mund mod ham; skjælder ham ud. — Htr. **okarnigpok** (-mut).

orkáput, de skjælde hinanden ud; de mundhugges.

orkartuvok ell. **okatdlortuvok**, er stortalende; brouter, praler.

orkakípok ell. **okatdlukípok**, ts. 1) er lidettalende; taler kun lidt; 2) taler sagte.

orkerpâ ell. almindeligst: **orkersor-pâ**, byder ham sige Noget til en Anden (-mut) saaledes, som han (Budgiveren) nu har sagt; lægger ham Ordene i Munden. (Egentl.: forsyner ham med Tale, og -sorpâ: — i det Enkelte.)

orkersût, m. S. **-tâ**, det (de Ord), som han har paalagt En at sige til en Anden.

ôkátârpâ s. ûgpâ.

okípok, ts. er let.

okilivok og **okitdlivok**, er bleven lettere. M. S. har faaet det gjort lettere ell. har faaet det lettere for sig.

okilisípâ og **okitdlisípâ** (og **-sar-pâ**), gjør det lettere.

okilavok, er let tilfods; kommer hurtig afsted; gaaer ell. løber hurtig.

okilasârpok, tager Benene med sig; gaaer ell. løber hurtigere; skynder sig at komme til Stedet.

okiláipok, ts. er tung tilfods; kommer langsomt afsted.

okimáipok, ts. er tung; har betydelig Vægt.

okimaitdlivok, er bleven tungere. — M. S. har faaet det gjort tungere (s. o.).

okimaitdlisipâ, gjør det tungere.

okimailutak, 2. (Pl. -lútat), 1) Tyngsel; det, hvormed Noget tynges ned (f. Ex. en Steen paa et Garn, for at holde det ved Bunden); — 2) et Lod til en Vægtskaal eller til et Uhr. — okimai-lutarssuak, spec. et Ti-Lispunds Lod.

okimangerpok, 1) bliver tung; 2) har Mareridt i Søvne.

[**okok**, lun; Lunhed?. Synes at være fælles Stamme til de Følgende:]

okorpok, er blødt og varmt (et Klædningsstykke, eller et Stof, naar det benyttes som Klædning). atissat okortut, varme Klæder. kulitsatut okortigaok, den er saa varm som en Rensskindspels.

okorsarpâ, klæder ham varmt; giver ham varme Klæder paa (neml. forholdsviis varme, f. Ex. tørre Klæder for En, som er falden i Vandet).

okorut, det, som er blødt og varmer; bruges om: 1) et varmt Klædningsstykke til En, som er forkommen af Kulde: **okorutigssâ**; 2) i Pl. **okorutit**, spec. Sengklæder.

okoruserpâ, indhyller ham i noget Varmt, navnlig i Sengklæder: dækker ham godt til &c.

okorunarpok, 1) man er varm af sine Klæder ɔ: man er varmt klædt; 2) man er varm af det (Klædningsstykket); det er varmt ell. holder En varm.

okuípok, ts. giver ingen Varme (et haardt eller tyndt Klædningsstykke eller stive Haar &c. Modsat okorpok).

okûtak, 2. (Pl. okûtat), 1) et Stykke Skind paa Vindsiden af Huus- ell. Teltgangen til at tage af for Vinden; 2) en Flynder (af den mindste herværende Art).

orkok, m. S. **orkua**, dens eller dets Læside (Landets, Fjeldets, Øens, Husets, Stenens, Baadens &c.). orkuanit iput-dlugo, roer den (neml. Baaden) fra dens Læside ɔ: roer med de Læ-Aarer. Uden Suff. kun i Term.: **orkumut** (Prov.: orkormut), for Veiret, ad Læ til.

orkuak, et Sted, hvor der er Læ, ell. hvor Vinden ikke staaer paa.

okumigârpok (og orkumigârpok), seiler for Veiret; har Vinden lige agterind.

orkiorpok, gaaer —, og **orkiúpok**, t. er kommen ell. staaer i Ly for Regn ell. Snee ell. Storm.

orkuisartorpok, falder med Kastevinde ned fra et Fjeld paa Læsiden (Vinden ell. Stedet).

okuk, 1) Skimmel (som voxer paa Noget); 2) en Mide.

okugpok, 1) er skimlet; der er voxet Skimmel paa det; 2) er fuld af Mider; er mullen.

okugsungnipok, ts. smager ell. lugter af Skimmel eller af Bedærvelse ved Mider; er muggen.

okúmerpâ, putter det i Munden.

okúmersak, en Fiskefrog. S. kar--sorsak.

okúmiarpâ, holder det i Munden.

okúmiak, 2. m. S. -iâ, 1) det, man holder i Munden; 2) Prov. et Stykke Spæk i Lampen; 3) u. S. i Pl. Stednavn (paa en indelukket Bugt med nogle Smaaøer i).

okumisserpâ, giver ham —, og — u. S. tager sig en Mundbid.

orfâvok, orfut &c. s. uverpok.

orlarpâ, spytter det ud. Bruges navnlig om Ting, som man faaer i Munden udenfor det normale Spyt (s. kiserpok), saasom Sliim, Materie, Blod, Been i Maden &c.

oriarnek, 3. det Udspyttede.

oriartorpok, omtr. d. S. s. Næstforeg. (egentl.: anvender det, at spytte ud); men bruges ikke saa ofte.

oriartorfik forekommer nogle Gange som Navn paa temmelig høie Fjelde med spids Top, som ere aldeles bratte paa den ene Side, og skal Navnet altsaa omtrent sige: der skulde Nogen kunne staae paa Toppen og spytte ned i Dybet uden at svimle.

oriorpâ (orssok), tygger Spæk og spytter Trannen ud (enten i Lampen ell. til Blanding i Maden).

oriornek, 3. og **oriugak**, 2. saadan udtygget Tran.

orkáput, orkartuvok, orkakípok, or--kersorpâ s. okak.

orkok, orkiorpok, orkiúpok &c. s. okok.

orkúpâ s. ute.

ordlerpok s. d. F.

ordluvok, falder; falder om; styrter (Levende; og hvad Mennesket angaaer, afseet fra Faldets specielle Beskaffenhed, s. igsiatdlagpok, nâgkiúpok, napá--karpok, niverpok, pulamigpok, pu--sigarpok, úpípok).

ordlungavok, staaer paa Hæld eller som Faldende (ogsaa om Livløst; f. Ex. Bogstaverne i den almindelige Haandskrift).

ordlússutigâ, har det til Faldsaarsag ell. -middel ɔ: faldt over det, ell. bragtes derved til at falde.

ordlerpok, fælder eller sænker Kastevaabenet, saa det ligger i Retning af det, man vil kaste efter (hvortil Armen løftes); sigter med et Spyd eller en Kastepiil; og m. S. — paa det. U. S. bruges det ogsaa om Hammeren i et Uhr, naar den løfter sig til Slag (af Ligheden i Bevægelsen med den Sigtendes Arm; s. silugpok).

ornigpâ, gaaer (eller kommer) hen til ham ell. det. (Udtrykker d. S. s. agger--pok, men betragtet fra den modsatte Side.) ornigsinga, kommer til mig! ornigagssakángilanga, jeg har Ingen (enten: intet Menneske, eller og: intet Sted), som jeg kan gaae hen til. Ogsaa om Tiden, f. Ex. sujorna tamaung--narfiga sule ornigpâ, den (Tiden) gaaer endnu henimod (ɔ: har endnu ikke naaet) den Tid, jeg kom hertil ifjor. Meget ofte bruges det i den specielle Betydning: gaaer til ham i et bestemt Anliggende; henvender sig til ham. — ornigkaluarpavkit, jeg kommer til Dig i et Anliggende (men jeg veed ikke, hvad Du vil synes om det eller sige til det, ell. om jeg maa forebringe det).

ornigtagagssak, den, som man idelig (ell. hver Gang det behøves) skal gaae hen til ell. henvende sig til. Kan bl. A. med behørig Tilføielse bruges om: en Consul i en fremmed Havn, f. Ex. tuluit tássane eller tássanitut ornigtagagssât, den derværende engelske Consul.

ornigúpâ, gaaer hen til Nogen (-mut) med ham eller det; fører ham eller det frem til Nogen. U. S. i Sg. refl.: -mut ornigúpok = ornigpâ; og i Pl. enten refl.: de gaae hen til hverandre;

ell. og recipr.: de gaae til Nogen (-mut) med hverandre.

ornigâ, har Tid til at give sig i Færd med det ell. at begynde paa det &c.; og **ornigingilâ**, har ikke Tid til det. aitsât ornigilerpara, nu først har jeg faaet Stunder til det.

ornilisit f. uneĸ.

orpik, 1) et Træ (paa Roden); 2) spec. et Birketræ.

orpigaĸ, 2. en Busk; et Krattræ (især med flere Smaastammer af samme Rod); i Pl.: **orpigkat**, Krat.

orpigpagssuit (Pl.) og **orpigpalik**, 3. en Skov (hvadenten Træerne ere store eller smaa); og **orpigssuartôĸ**, en Høiskov.

orpiliarpoĸ, gaaer eller er gaaet med Baad paa Skovbrændetogt. (Saaledes i det Sydligste af Landet, hvor Birken er det fornemste Træ ved Siden af Pilen; jvf. patdliliarpoĸ af patdleĸ.)

orpínguaĸ, 1) et lille Træ; 2) Riis; Ferle.

orpigpâ eller **orpínguarpâ**, giver ham Riis.

orpínguartípoĸ, faaer Riis.

orpingmiutaĸ, 2. (Pl.: -miútat), en Sisserønike (den mindste herværende Landfugl).

orrarigpoĸ, orrâvoĸ, orrut &c. f. uver--poĸ.

orseĸ, 1) et Skaglebeen (paa Enden af en Hundeskagle eller paa en Kajakpels); 2) en Løkke (enten paa Noget, som er bundet i en Sløife, ell. og en fast Løkke ell. et Øie, f. Ex. i Enden af en Rem, som dermed skal befæstes om Noget ell. tages fat i); 3) en Malle. I NGr. og i Labr. bruges Ordet nok kun i den første Betydning (Skaglebeen); i anden og tredie derimod: nordloĸ, f. S. (Grundforskjellen imellem disse to Ord er dog maaskee den, at nordloĸ egentlig betegner Hullet og den een Gang for alle deri anbragte Rem ell. Lignende; orseĸ derimod kun Hullet, hvori en Rem eller Lignende anbringes eller kan anbringes, imedens det bruges.) orseĸángit--sumik ĸilisavat, Du skal binde det uden Sløife o: med en Knude.

orsilerpâ, 1) anbringer ell. fastgjør et Skaglebeen ell. en Malle paa det; 2) gjør en Løkke eller et Øie paa den (en Rem eller Lignende); — 3) binder det i en Sløife.

orsiut, i Pl. **orsiutit**, et Redskab at slæbe Sælhunde med paa Isen, nemlig nogle Remme med Been i den ene Ende og Løkke i den anden.

orssoĸ, 1) Spæk; 2) Fedt, som ikke er talgagtigt; 3) Tran.

orsserpâ, forsyner den ell. det med Spæk ell. Fedt ell. Tran; neml.: 1) — Lampen —: fylder den med Tran ell. Spæk; 2) — Maden —: kommer Spæk eller Fedt i den (i Gryden), ell. tager en Bid Spæk til den (tør Mad eller Bær &c.). U. S. 1) pasf.: er fyldt; har Spæk ell. Tran i sig (Lampen); 2) refl.: tager Spæk til sin Mad.

orsserfik, 1) et Kar, hvori man har Spækket til Lampen (f. d. F.); — — 2) m. S. **-rfia**, Aabningen i en europæisk Lampe, hvorigjennem den fyldes.

orssulivik, d. S. f. Foreg. i første Betydning, bruges især om en europæisk Trankande (til Lamperne); men er forøvrigt ikke almindeligt.

orsseraoĸ ell. **orsserivoĸ**, har med Spæk at bestille; er i Spækarbeide.

orssiorpoĸ, bearbeider Spæk (for at faae Tran af den &c.).

orssivoĸ, (egentl.: gjør Tran o:) skummer Fedtet af den kogende Mad (Kjød, Rødfisk &c.).

orssivik, et Tranhuus (som de almindeligst ere ved Colonierne, med Tranbrænderi og Spækgjemme i samme Bygning; hvor de ere adskilte, kaldes Tranbrænderiet sujatsivik, f. S.).

orssorpâ, 1) spækker det; smører det med Spæk ell. Fedt; 2) Prov. gjøder den (Jorden).

orssût, m. S. **-tâ**, Spækket, hvormed det smøres eller er smurt. umiap or--ssûtigssâ, Spækket, hvormed Konebaaden skal indgnides.

orssûvoĸ, 1) er Spæk; 2) er tilsmurt eller tilsølet med Spæk (paa Hænderne ell. Klæderne &c.; i denne Betydning dog helst forlænget: **orssuinauvoĸ**); — 3) er fedtet paa Overfladen af Sødyr (Søen).

orssugasârpoĸ, omtrent d. S. f.

Foreg. i anden Betydning; dog egentl.: er fuld af Spæk- ell. Tranklatter (hist og her).

orssínguvoĸ, har ondt af det meget Spæk, han nød (i ell. til Maden), saa han foreløbig har Modbydelighed derfor.

orssuardlerpâ (imaĸ), kommer Spæk paa Vandet for at faae det stille og glat, saa man kan see, hvad der er paa Bunden.

orssuardleĸut ell. **-ĸutigssaĸ**, et Stykke Spæk til saadan Brug.

orssuardleĸivoĸ (imaĸ), Vandet er glat af saaledes paagydt Spæk. (Disse tre skulle være ubekjendte i NGr.).

orssualikarpoĸ (imaĸ), Vandet er glat et Sted (imedens det forøvrigt er kruset af Vind) af Spæk, som er kommet paa det (f. Ex. af en nylig spækket Baad, ell. af Spæk, som har ligget paa Stranden, ꝛc.).

orssualikaĸ og **orssuarnissâĸ**, en glat Plet paa Søen af Spæk, som er kommet paa den, imedens den iøvrigt er kruset af Blæsten.

orssuerneĸ, 3. en Slags meget let Fyrretræ (Drivtræ), som er ligesom uden Fedme.

orssuiak (og orssugiak), 2. 1) en hvid glindsende Feldspat; 2) det Glindsende paa en Byld ell. lignende Hævelse.

orssuaussaĸ, i Pl. **-ssat**, en hvid Mosart, som er ligesom lidt fedtet at føle paa.

oruluvoĸ, er vranten og muggen mod sine Omgivelser (ilaminut; af Misundelse eller Misfornøielse ꝛc.). Bruges saagodtsom kun om Børn; dog mest vel, fordi Saadant hovedsagelig kun finder Sted hos Børn.

orulutípâ (hændelsesviis) og **orulu-sarpâ** (med Forsæt), gjør ham vranten.

orulûtigâ, er vranten over det.

orune, helst i Pl. m. S. **orunê**, den største Tarm ell. Tyktarmen i en Rype med dens Indhold (som spises).

P.

paggáput, paggatigâ, paggigput &c. s. pâvâ.

pagkerpâ s. d. F.

pagkut &c. s. patigpâ.

[**pagpâ**, lægger sig med en Deel af sig tæt paa en Deel af den ell. det, især med sin Ende paa dens Ende. Dette synes at være Grundbetydningen af denne Stamme, som desuden rimeligviis er rodbeslægtet med pârpâ og patigpâ, for hvilke et lignende Begreb ligger til Grund. Deraf:]

pakinigpâ (synes at være en htr. Form af Stamordet, men med tillagt transitiv Betydning), lægger sig eller ligger med sin Ende tæt paa dens Ende, saa den ene holder den anden ved sin Vægt ell. ved Gnidning (f. Ex. en Steen, som i en Muur ligger godt fast med sin Ende mod Enden af en anden Steen). — — U. S. i Sg. htr.; og i Pl. recipr: de — paa hinanden. Ordet udtrykker som oftest en fastere eller nøiere Tilslutning end iperigpâ (s. S.), hvorimod Retningen her lades ude af Betragtning.

pakagpâ, støder uforvarende til ham ell. det i sin Bevægelse og navnlig med sin Haand ell. Fod (f. Ex. ved at slaae ud med Armen). Jvf. sakagpâ og kag--dluarpâ

pakangmigpâ, støder paa saadan Maade til ham ell. det, saa at Noget kommer til Skade (f. Ex. naar En gaaer meget forsigtig med Noget i Haanden, og man kommer til at støde til ham ell. til det, han bærer, saa det falder). Der synes ikke at være synderlig Forskjel i disse to Ord; det første bruges vel mest.

pakássípâ, ts. (ell. og: **-gpâ**, t.) og almindeligst: **pakássûmigpâ**, t. trækker Krog med ham med Armene (høire mod høire ell. venstre mod venstre; hvem der kan rette den Andens ud). — — U. S. i Pl. recipr.: de — med hinanden.

pagkerpâ (forsyner ham med en pagaĸ?).

støder til ham, idet han vil kaste eller skyde, saa han forfeiler sit Maal.
pâgpâ, befæster det i en udstrakt Stilling ved en Pløk. Efter Sagens Natur bruges Ordet i denne Form kun sjelden (saasom man kun sjelden vil kunne holde Noget udstrakt med een Pløk).
pâgtorpâ (ameĸ), udspiler et Skind paa Marken til Tørring (med Ribbeen ell. andre Pløkke igjennem dertil i Randen anbragte Huller).
pâgtût, en Pløk ell. Spile dertil.
pâgúpâ, pløkker det fast paa Noget (-mut), saa det forbliver der i en udstrakt Stilling (f. Ex. Græstørv til Beklædning paa Husets Vægge). Kan bl. A. bruges om: korsfæster ham (sáninga--ssulingmut).
pâgut og **pâgusek,** i Pl. m. S. **pâ--gutai** og **pâgusai,** dens ell. dets Pløkke (neml. hvormed det saaledes er pløkket fast til Noget).
pâguaĸ, 2. Pl. m. S. **pâguai,** Fangeblærens Holdere, som stikkes ind under Kajakkens Tværremme for at holde den paa sit Sted.
paivoĸ, er hjemme, medens de Andre ere ude; passer paa Huset ell. Teltet.
pârâ (fork. af paerâ), passer paa ham ell. det; vogter det; tager Vare paa det; har Tilsyn eller Opsyn med det (et Barn; et Huus; en Ting; en Menighed ꝛc.). Htr. **pârssivoĸ.**
pârssaĸ, d. S. s. pârissaĸ, vogtet; men bruges hovedsagelig kun om et Barn, som En (f. Ex. en fast antagen Barnepige) een Gang for alle har under sin Varetægt.
pârissagssaĸ, Noget, som skal vogtes ell. tages Vare paa ꝛc. tássa pâri--ssagssat, det skal Du holde Tilsyn med, ell. det skal være din Sag at passe paa det. pârissagssáka amerdlaĸingmata, fordi der er saa mange (Personer eller Ting), som jeg skal tage Vare paa.
pârssissoĸ, en Vogter ꝛc.; En, som har Noget (-mik) at tage Vare paa ell. holde Tilsyn med. savanik pârssissoĸ, en Faarehyrde; parnaerússanik pâr--ssissoĸ, en Fangevogter; neĸigssamau--tinik pârssissoĸ, en Proviantforvalter, ꝛc.
pârssisse, m. S. **pârssissâ,** hans Bevogter ꝛc.; den, som tager Vare paa ham. ilagît pârssissât, en Biskop.
pârssissigâ, har ham til sin Bevogter, Hyrde ꝛc.; bliver vogtet eller tilseet af ham.
pajugpâ, bringer ell. sender ham Noget til Foræring; 1) — uden Bihensigt; 2) — for at forpligte ham til at gjøre Gjengjæld (enten ved ligeledes at give Noget i Foræring, helst lidt Mere, ell. ved en ell. anden Billighed); og deraf: 3) bestikker ham (dog maa dette tydelig fremgaae af Omstændighederne ell. Sammenhængen, da Ordet ellers ikke tillægges denne Betydning). Htr. **pajug--poĸ** (-mut).
pajugtoĸ, 1) den, som bringer eller sender En Noget til Foræring; 2) i Pl. spec. Proviantskibene; de Skibe, som aarlig forsyne Colonierne i Landet.
pajugut, m. S. **-tâ,** det, han bringer eller sender Nogen (-mut) i Foræring.
pâĸ I, en spidsnæbbet And; Fiskeand; Topand.
pâraĸ, 2. en Unge af samme Fugl.
pâĸ II, m. S. **pâ,** dens ell. dets Munding ell. Indgang. Bruges om: 1) Mundingen af en Fjord ell. et Indløb eller et Sund (om Mundingen af en Elv s. ako; imidlertid vilde Mundingen af en stor Flod af fjordlignende Brede maaskee dog kaldes dens pâ); 2) Mundingen af et Skydegevær, en Skorsteen, et Blæseinstrument ell. andet Rørlignende; 3) Indgangen til et Huus ell. Telt ell. en Hule ꝛc.; 4) Aabningen ɔ: Ringen i en Kajak; 5) Aabningen paa en Pose ell. Lignende; 6) Aabningen i et Ærme ell. i Beenklæder (forneden); og andet Lignende.
pâgssaĸ, et Stykke Træ til en Kajakring.
pâlerpâ, sætter Ringen i en Kajak.
pângerpâ, besætter Indgangen til det eller til ham; især: — for at spærre Veien for den, som er indenfor (f. Ex. en Ræv).
pârdleĸ, 1) den ell. det, som er nærmest Indgangen ell. Mundingen; 2) spec. en Forstue. M. S. dens (Stuens) Forstue.
pârssuaĸ, Indgangen til et europæisk Huus; navnl. Huusgangen nærmest Yder-

døren. (Feilagtig bruges dette Ord af Nogle ogsaa om Kjøkkenet i et europæisk Huus, endogsaa naar det ligger i den modsatte Ende af Huset. S. igavĸik.)

påsivâ og **påĸartípâ**, egentl.: finder en Indgang eller en Adgang til det; men bruges kun billedlig: forstaaer det; begriber Meningen, eller hvorledes det hænger sammen. oĸautsit påsíngilara, jeg har ikke forstaaet det, Du sagde. Jvf. sujuneĸartipâ.

pâsigssauvoĸ, det kan forstaaes, ell. det er fatteligt (for Nogen, -mut).

pâsigssáungilaĸ, det kan ikke forstaaes, ell. der kan ikke findes nogen Mening i det (f. Ex. et meningsløst Udtryk, ell. og Noget, som gaaer over Ens Forstand).

paleĸ, 2. (synes at være en Biform af pârdleĸ), helst i Pl. m. S. **palê**, 1) Dækket oven i en angmagssat-Pose; 2) Forladningen i en Haglbøsse.

patdlerpâ, forsyner den med Dække (angmagssat-Posen) eller Forladning (Bøssen).

paĸumigâ, har Overtro derved; tør af Overtro ikke befatte sig dermed (f. Ex. ikke nævne den Afdødes Navn, ell. ikke bruge Kajakken efter En, som er omkommen paa Søen, &c.). Det er rimeligt, at Ordet først har faaet denne Betydning i den christelige Tid, da Sligt jo hos Hedningerne var det Regelmæssige ell. endog Lovmæssige; i Labr. skal det betyde: vil vide nøie Besked angaaende det, han har hørt Noget om. Jvf. teĸigâ.

paĸumisugpoĸ, er overtroisk; troer baade om det Ene og det Andet, at det medfører Skade at befatte sig med det.

påkaluaĸ, 1. og 2. en Sommerfugl.

pakagpâ — pakássúmigpâ s. pagpâ.

pakatsivoĸ, skammer sig; staaer skamrød; beskæmmes. Af Nogle skjelnes dette Ord ikke fra kángusugpoĸ (og ligeledes de følgende ikke fra de tilsvarende af samme Stamme); dog er der den væsentlige Forskjel, at ved alle af kángugâ dannede Ord forudsættes noget Uanstændigt, ell. som ansees for uanstændigt, og afsees fra, om Anger derover finder Sted ell. ei; hvorimod der ved pakatsivoĸ og de deraf dannede bestemt forudsættes Anger (forsaavidt der er begaaet noget Urigtigt, s. d. F.), men afsees fra det Forefaldnes specielle Beskaffenhed.

pakatsisarpâ, beskæmmer ham; gjør ham skamfuld; enten 1) ved at overbevise ham om det Urigtige, han har gjort, ell. 2) ved at beskæmme hans Haab ell. Tillid, saa at det, han gjorde i samme Haab eller Tillid, mislykkes.

pakatsissutigâ, 1) skammer sig derover; staaer skamfuld ell. skamrød over det (som han har gjort). kángunar-tuliarpagssuáka pakatsissutigile-ĸâka, jeg staaer meget skamfuld over mine mangfoldige Skjændselsgjerninger. 2) beskæmmes derved.

palase, en Præst. (Er dannet af det danske Ord.) M. S. **palasiat**, deres (neml. Menighedens) Præst.

palasiuvoĸ, er Præst (for Nogen: -mut; hvadenten det skal være: for Menigheden; eller: for Gud).

palasigâ ell. i Pl. **-gât**, (Menigheden) har ham til Præst.

palasiuneĸ, 3. Ypperstepræsten (Jødernes).

paleĸ s. påĸ II.

palerpâ, egentl. vel: sværter ham ell. det ved Hede; men bruges i denne Form kun om Solen: gjør ham bruun; solbrænder ham. U. S. pass.: er solbrændt (men bruges ikke ofte; s. d. F.).

palersivoĸ, bliver eller er bleven solbrændt.

palerssivoĸ, er forkullet af Brand (Lampevæge, Træ &c.). Bruges almindeligst om Lampevæge.

palerssineĸ, 3. 1) en slukket Brand; Træ ell. Andet, som der har været Ild i, og som derved tildeels er bleven forkullet (i denne Betydning er Ordet dog ikke almindeligt); 2) m. S. **-nera**, det Forkullede og Haarde paa en Lampevæge, naar den har brændt længe uden at pudses. palerssinera pîginardlugo, (Du skal) blot tage det Forkullede af den.

paluaĸ, d. S. s. utsugpaluaĸ, s. S.

palut, Pl. (Sg. existerer ikke), en Paryk. Ordet er en Efterligning af det danske.

paluvoĸ, ligger paa Ansigtssiden eller Forsiden (Bugen). Bruges mest om Sælhunde, ogsaa naar de ligge med Hovedet opreist.

patdlorpoĸ, lægger sig med Ansigtet nedad (et Menneske); enten: 1) vender sig paa sit Leie med Ansigtet nedad; ell.: 2) lægger ell. kaster sig ned paa Jorden med Ansigtet nedad; og deraf: 3) tilbeder; — og s. n. patdlortipâ Nr. 2.

patdlorfigâ, 1) falder ned paa sit Ansigt for ham; 2) tilbeder ham.

patdlortipâ, 1) lægger ham ell. lader ham lægge sig med Ansigtet nedad; 2) overført: lægger det paa den Side, som kan sammenlignes med Ansigtssiden, f. d. F.

patdlungavoĸ, 1) ligger med Ansigtet nedad (et Menneske); 2) ligger paa den Side, som forestiller Ansigtssiden (f. Ex. en Kaffebønne, som ligger paa den flade Side, ell. en Kniv, som ligger med Eggen vendt nedad, og Lignende; jvf. ner-falavoĸ).

patdlúngarssorpoĸ, kryber liggende paa Bugen (et Menneske).

patdlugut, m. S. **-tâ,** Skaftet paa en grønlandsk Øxe (hvorpaa Jernet danner en spids Vinkel med Skaftet og saal. ligesom ligger med Ansigtet imod det).

pamioĸ, m. S. **pamiua,** dens Hale. (Om Landdyr; det vilde ogsaa bruges om Slanger og andre Amphibier med rund Hale; s. paperoĸ.)

pamiortôĸ, 1) storhalet; langhalet; 2) spec. Vandkalvens Larve. (J Labr. en Odder.)

pamiagdluk, 1) Halen af en Sælhund ell. Hvalros; 2) Halebenet paa et Menneske. Desuden forekommer det paa en Deel af Kysten temmelig hyppig som Stednavn for et smalt Næs, der staaer ud i Søen som en Hale.

pamiaĸ, 2. m. S. **pamiâ,** den bageste, udstaaende Ende ell. Tap paa en Harpun (ell. i Pl. begge, naar der er to).

pâmârpoĸ, bruger lang Tid til det, han bestiller; er længe om Noget.

pâmârnarpoĸ ell. **-nakaoĸ,** 1) man er længe om sit Arbeide (f. Ex. paa Grund af idelige Afbrydelser, eller fordi man savner det fornødne Værktøi ꝛc.); 2) man maa være længe om det; det er et seent Arbeide.

pâmârúpâ, er længe om Noget for ham.

pâmârutigâ, er længe om en Ting formedelst det ɔ: 1) er længe om det; 2) er længe om Noget af den Aarsag.

pâmigpoĸ, t. gjør sin Tilstedeværelse bemærkelig paa en ubehagelig, generende Maade (Udslæt eller anden Skade paa Huden ved Kløe ell. Svie, ell. et Insekt, som kryber paa En, ved sin Kriblen, og et Menneske paa tilsvarende Maade: ved Paatrængenhed ell. megen Løben ind og ud eller ved at skaffe En Bryderi eller Ubehagelighed paa Halsen ꝛc.), saa at man derved idelig forstyrres ell. foruleiliges. Bruges efter Sagens Natur mest om ubehagelige Fornemmelser paa Legemet. Jvf. serdlerpoĸ.

pâmigâ, finder ham ell. det at være en pâmigtoĸ, foruleiliges paa en ubehagelig Maade ved dets ell. hans Tilstedeværelse (s. Stamordet).

pâmingnarpoĸ ell. **nakaoĸ,** 1) man finder ham ell. det at være ꝛc. (s. o.); 2) det generer En betydelig (Udslæt); 3) han er til Fortræd med sin Nærværelse ved den Forstyrrelse, han anretter, eller ved de Ubehageligheder, han skaffer En paa Halsen, ꝛc. (Bliver d. S. s. pâmigpoĸ med Tilføielse af Objectet: — for En; og bruges mest.) tássánga pêrit pâ-mingnaĸautit, bort herfra med Dig! man har kun Ubehageligheder af Dig.

pâmitsagpoĸ, er kjed af det Overløb ell. af den Paatrængenhed ell. det stadige Renden ud og ind ꝛc., som forstyrrer ell. foruleiliger ham; og **-tsáupâ,** — af hans Overløb ꝛc.

pâmitsajuipoĸ, ts. taaler alt Paahæng; finder sig ikke foruleiliget ved Folks Paatrængenhed ꝛc.

pana, egentl. vel: 1) en stor tveegget Kniv, neml. til at flense Hvaler med (i en Deel af Labr.: en Sneknív, hvormed Sneen skæres ud til Snehuse); men bruges nu her kun om: 2) et Sværd; en Sabel; en Kaarde.

panarpâ, prov. ogsaa: **panavâ,** hugger ham med Sværd eller Sabel eller Kaarde. Med -úpâ u. S. i Pl. **pa-náuput,** de — hverandre —; og **panáutakátârput,** — — til Øvelse ell. for Morskab.

panerfaĸ, m. S. **-rfâ,** hans (anerkjendte) Medhustru. Jvf. nuliasuk.

panerfalik, 3. En med to eller flere Koner; en Polygamist.

panerfarserpoĸ, tager sig en Medhustru ell. en Kone til.

panerpoĸ, er tør. M. S. Solen eller Vinden eller Luften har tørret det. (Altsaa egentl. u. S. pass.). En billedlig Anvendelse af Stammens Betydning s. n. parĸasârpoĸ.

panersarpâ (ved fortsat Behandling) og **panerserpâ** (ved at udsætte det for Luftens ell. Varmens Indvirkning), tørrer det.

panernitánguaĸángilaĸ, har ikke en Smule Tørhed paa ell. ved sig ɔ: er pjaskvaad; og om et Menneske: er gjennemvaad fra øverst til nederst.

panertoĸ, 1) tør; 2) spec. tørret Kjød ell. Fisk.

panertulivoĸ, tørrer Kjød eller Fisk (og gjemmer det til Vinteren). Jvf. mivse og nivko.

parkerpoĸ, s. er-udtørret; er falden tør (en Bæk eller Dam; enten ved at Vandet indtørrer ell. trækker ind i Jorden, ell. ved Afløb). M. S. Solen eller Frosten ꝛc. har udtørret den (s. o.).

parĸasârpoĸ og **parkisârpoĸ**, sjeldnere: **panerniarpoĸ**, fremstiller sig som tør ɔ: beder om at hjælpe sig med Noget uden Vederlag; tigger; trygler ꝛc. ujalúnguamik parĸasârfigiu--magaluarpavkit, jeg vilde gjerne bede Dig om lidt Senetraad, men jeg har ikke Noget at give for den.

parnivâ, Prov. har indtørret det, saa det krymper sammen (Solen ꝛc.). amiutiga silap parnivâ, Luften har krympet mit Skind. U. S. pass.

parnúpâ, 1) (Varmen ꝛc.) tørrer det fast til Noget (-mut); 2) d. S. s. Foreg. U. S. pass.

panik, m. S. **pania**, hans ell. hendes Datter. Med e-Suff.: **panine** og **páne**, sin Datter.

panigsârpoĸ, har faaet en Datter.

panigssaĸ, m. S. **-gssâ**, hans eller hendes Steddatter.

panigsiaĸ, m. S. **-gsiâ**, hans eller hendes Fosterdatter ell. Pleiedatter.

pangaligpoĸ, løber (et firfoddet Dyr ell. et Insekt).

pângerpâ s. pâĸ II.

pângnaĸ, mest i Pl. **pângnat**, en Urt med langagtige Blade og en (efter grønlandsk Leilighed) meget smuk, storbladet, rød Blomst.

pangneĸ, 3. en fuldvoxen Rensbuk. Bruges ikke allevegne, s. angissoĸ (af angivoĸ).

pangniligarpoĸ, nedlægger en fuldvoxen Rensbuk.

paoĸ, Sod.

paugssaĸ (som skal være ell. blive til Sod), i Pl. **paugssat**, spec. Krudt.

paugsserpâ, lader den med Krudt (Bøssen, Kanonen ꝛc.).

paulersaut, et Krudtmaal.

pauvoĸ eller mest: **pauinauvoĸ**, er Sod ell. kun Sod ɔ: er sodet; er tilsværtet af Sod.

pauerdluerpâ, tilsværter ham ell. det med Sod; u. S. — sig selv —.

paggerpoĸ, er sodet; er fuld af Sod (en Skorsteen ell. et Geværløb).

pauiarpâ, renser den ell. det for Sod; især: 1) feier en Skorsteen; 2) renser et Skydegevær. Htr. **pauiaivoĸ**.

pauterpâ, sværter det med Sod (Noget, som skal være sort, f. Ex. et Stykke forarbeidet Vegsteen med Tran og Sod).

paorĸivà, tager sig af ham; bærer Omsorg for ham; er omhyggelig for ham (som en Moder for sit Barn). Htr. **paorĸingnigpoĸ**.

paorĸerĸigsârpâ, d. S. s. Foreg., men i høiere Grad: viser den størst mulige Omhu for ham ꝛc.

paorĸissigâ, nyder hans Omsorg ell. Omhu; pleies omhyggelig af ham.

paormaĸ (Prov.: paornaĸ, paor--vngaĸ, og ligesaa i de Følgende), 1) et Bær; spec. Krækkebær; 2) overhovedet: saftig Træfrugt. M. S. dets (Træets) Bær ell. Frugt.

paormarssuaĸ, spec.: 1) p. **sauni--lik**, en Svedske; 2) p. **saunekâ--ngitsoĸ**, en Figen.

paormaĸut, i Pl. **-ĸutit**, Krækkebærlyng.

paormaĸússuaĸ og **-ĸutdluk**, en Enebærbusk.

paormaliarpoĸ og **paormiarpoĸ**, er ude efter Krækkebær. (Paa nogle Steder bruges den længere Form om at samle Bær paa samme Land, og den kortere om at gaae paa Bærtogt med Baad;

paa andre Steder derimod bruges begge kun om det Sidste, og om det Første kun nuniagpok, s. S.).
paormardluk (et daarligt Bær) kan m. S. bruges om haarde, saftløse Træfrugter, som Agern og lignende.
paormaussak, en graa Ært. (Bruges af Nogle ogsaa om Ærter overhovedet; s. ërtak.)
paormorpok s. d. F.
paorn- og paorvng- s. paorm —.
paorpok, egentl. vel: bevæger sig frem, skovlende til begge Sider; men bruges kun om Kajakken: roer med sin Dobbelaare; „paddler“. M. S. — hen til den eller det. Spec. 1) er Postkajak; roer som Postbud; og deraf overhovedet: 2) er Postbud; gaaer eller kjører &c. med Breve ell. andre Postsager. tuinguak paortartok, en Brevdue.
paorniarpok bruges i nogle Egne spec. om: roer omkring paa Fjorden efter Søfugle.
paortigâ, har ham til at roe for sig som Bud (enten som Postbud ell. for at hente det, man har skudt fra Land).
paortípâ, sender ham som Postkajak ell. Postbud.
paorutigâ, roer Post af den Grund eller for dets Skyld eller dermed; kommer som Postbud i den Anledning. umiar--ssuit paorutigâvut, vi komme som Postbud i Anledning af et Skib, eller fordi der er indkommen et Skib.
parrúpâ, roer i Kajak omkaps med ham, ell. sætter efter ham for at indhente ham. U. S. i Pl. recipr.
pautit (Pl. af paut), en Kajakaare.
pautaerserpok, s. mister sin Kajakaare.
pautaiarpok, brækker sin Kajakaare. M. S. **-rpâ**, 1) brækker Aaren for ham (hvad dog ikke let Nogen vil gjøre med Villie; derimod:) 2) billedlig i lignende Betydning, som vi sige: tager Grunden bort under hans Fødder (og Billedet er ligesaa træffende): bringer ham i Knibe; sætter ham lumskelig i Forlegenhed &c. I denne Betydning dog helst: **pautaiartípâ**.
paortorpok, flagrer med Vingerne (en Fugl; enten idet den vil flyve op, ell. for at forstærke sit Løb).

paormorpok (og paorvngorpok), kryber (et Menneske paa alle Fire; en Orm; et Kryb ell. Krybdyr). M. S. — paa det eller henad eller henover det, det Stykke.
paormorfigâ, kryber hen efter det.
papik, 3. m. S. **pavka**, den tyndere Ende af noget Langt ell. Langagtigt; især: 1) den bageste, smallere tilløbende Ende af en Harpunstang ell. en Landse ell. et lignende Kastespyd; 2) den tyndere Ende af en Stang, som er tykkest i den modsatte Ende; 3) den øverste Ende af en Fiskesnøre; og i Pl. 4) Stjerten af en Fugl (ofte ell. maaskee almindeligst: **papê**, anal. Aff. -lik).
papilik, 3. en Stang, som er spidsere eller tyndere i den ene Ende; spec. en Granstage.
papigdlugpok, mangler nogle Fjer i Stjerten (en Fugl).
papikatsuk, Prov. et stumprumpet Dyr (Hund &c.).
papikilavok (anal. isarkilavok), ryster ell. vipper med Stjerten (en Fugl).
papikilanek, 3. en Spidskjole.
paperok, 2. en Fiskehale. Jvf. sarpik.
paperûssak, 1) en fra Siderne fladtrykt Hale paa et Fiirbeen; 2) Halen paa visse Vandinsekter og lignende Dyr, naar den har nogen Lighed med en Fiskehale.
paperortortípâ (lader ham spise Halen) bruges undertiden ordsprogsviis om: lader ham ell. den ikke gaae ganske tomhændet bort ell. komme heelt tilkort. sapât paperortortiparput, vi lade Søndagen spise Halen (naar man f. Ex. kommer hjem fra en Reise Søndag Aften, inden Hviledagen er heelt forbi).
pârâ s. paivok.
parkerpok og parkasârpok s. panerpok.
pârdlagpâ &c. s. pârpâ.
parnaerpâ &c. s. parpâ.
parnivâ og parnúpâ s. panerpok.
[**parpâ**, finder det løst?; rokker det?. Synes at være Stamordet til det Følgende.]
parnaerpâ (i det Sydligste af Landet pajarnaerpâ; i Labr., saavidt vides, parnanêrpâ), befæster det ell. gjør det fast, saa det ikke kan rokkes; især: 1) be-

lægger et Telt ell. en Baad med Surringer (jvf. nakitarivâ); 2) lukker en Dør ell. et Laag i Laas. Htr. **par-naerivok.**

parnaerssorpâ, gjør det fast &c. med flere Surringer ell. paa flere Steder.

parnaersaut, 1) en Laas (f. matuer-sauserfit); 2) en Bom; Skodde; Slaa.

parnaersaut nâtitariak, 2. en Hængelaas.

parnaersímavik eller **-rsimavfik** ell. **-rssorfik,** m. S. **-via, -vfia, -rfia,** det, hvortil det er fastgjort; f. Ex. den Steen, hvorom Remmen bindes, naar en Baad ell. et Telt belægges; eller den Bolt, hvortil en Fange er sluttet.

parnaerúpâ, gjør Noget fast &c. for den eller det ɔ: 1) fastgjør Noget og med det Samme det, som er i ell. under det; 2) lukker fast for ham ell. for det; altsaa bl. A.: sætter ham i Arrest ell. i Fængsel.

parnaerússivik, et Fængsel (hvor man sætter Nogen i Arrest; f. d. F.).

parnaerússauvfik, d. S. f. Foreg. med Hensyn til den Fangne: **-vfia,** hans Fængsel (hvor han er i Arrest ell. holdes fangen).

parnaerússaerpâ, 1) tager Surringerne &c. af det, løser eller lukker op for det; 2) aabner Fængslet for ham; løslader ham af Fængslet.

pârpâ, møder ham paa Veien; kommer imod ham fra den modsatte Side. — Htr. **pârsivok.**

pâriartorpâ, gaaer for at møde ham paa Veien; gaaer ham imøde.

pârdlagpâ, 1) gaaer ham forbi (ham, som kommer fra den modsatte Side); 2) lægger Noget sammen med det, saaledes at Enderne gaae forbi hinanden. agssane pârdlagpai, folder sine Hænder.

pârdlagtípâ (-mut), 1) d. S. f. Foreg. i anden Betydning (egentl. med Subject og Object omvendt, men bliver i Virkeligheden det Samme) og bruges nok saa ofte; 2) forvexler ham ell. det med en Anden eller med Andet (i sine Tanker ell. i sin Tale ell. sit Svar).

pârdlagáuput (Pl. af -pok), t. de ligge med Enderne imellem hverandre; de ere indflettede i hverandre fra de modsatte Sider.

pássardlugpâ, Prov. traf ham ikke paa Veien; kom forbi ham uden at see ham.

[**parsarpok,** svækkes?. Synes at være Stammen til det Følgende.]

parsangavok og **-ngakulugpok,** er svagelig; bliver let syg af Noget.

pârssak, pârssivok &c. f. paivok.

pásagpok f. patigpâ.

pâsivâ f. pâk II.

pasivâ, giver i sine Tanker ham Skylden; søger Skylden hos ham (for at Noget ikke skete ell. ikke skete efter Forventning, ell. som det syntes ret); mistænker ham. pasekinanga, giv ikke mig Skylden (at jeg ikke gjorde, som Du ventede; det er ikke min Skyld).

pasitsáupâ, d. S. f. Foreg. noget stærkere eller med mere Bestemthed: har en Mistanke om, at der er Noget i Veien med ham; enten: 1) —, at der er Noget, hvorfor han ikke gjør det, man ventede, eller hvorfor det gik ham saaledes imod Forventning (f. Ex. at han er bleven syg og derfor ikke kommer; eller at hans Død har været en Følge af en tidligere Skade, og Lignende); eller: 2) —, at han er den Skyldige (enten Gjerningsmanden eller den, som har givet Anledning til det Paaankede).

pasigdlerpâ, fremsætter ell. udtaler en Beskyldning imod ham; beskylder ham for Noget; anklager ham.

pasinángilak, er umistænkelig.

pasinaersârpok, søger at gjøre sig umistænkelig eller at afvende Mistanken fra sig. Kan saaledes undertiden svare til: undskylder sig.

pasisârpâ, 1) gjør ham mistænkt ell. røber ham ved at undskylde ham slet; 2) vækker kun en Mistanke ell. Formodning mod ham ved at fortælle ell. gjengive Sagen ufuldstændig. U. S. refl.: røber sig selv, idet han vil fralægge sig Noget; gjør sig mistænkt ved sin egen Tale ell. Forhold.

pasitsailivâ, hindrer ham fra at blive beskyldt af Nogen i Tankerne ɔ: undskylder ham; taler til hans Undskyldning; fremstiller ham som skyldfri (i den Sag, Talen er om). U. S. refl.

pasitsailisínáungilatit, Du kan ikke forhindre, at man giver Dig Skylden ɔ: Du kan ikke forebringe Noget, som kunde forhindre, at &c.

patsit, m. S. **patsisâ**, det, som er Skyld i, at det Forventede ell. formeentlig Rette ikke skete, eller at det Urette skete; Aarsagen ell. Grunden til det Beklagelige ell. Paaankede. Jvf. akornut og persarĸut.

patsisauvoĸ, er Aarsag ell. Skyld i, at det skete (som ellers ikke skulde være skeet). tamána patsisauvoĸ, det har været den beklagelige Aarsag. uvanga patsisauvunga, det er mig, som er Skyld i det.

patsisigâ, 1) har det til Aarsag (hvorfor han ikke gjør det Forventede &c.); 2) nævner det som Aarsag; har det til Paaskud; skyder Skylden paa det.

patsiseĸarpoĸ, 1) har (gyldig) Aarsag til at gjøre imod Ens Forventning eller til at undlade det, han ellers skulde gjøre; er undskyldt; 2) har desværre Aarsag til at undlade det, han ellers vilde gjøre; har forskyldt sig, saa han ikke kan ell. tør.

patsisigssarsiorpoĸ, søger et Paaskud, optænker Noget til Paaskud; hitter paa Undskyldninger &c.

pássardlugpâ s. pârpâ.

pátagpoĸ &c., patajavoĸ &c. s. pa-tigpâ.

pateĸ, 3. m. S. **parĸa**, Marven i et Been.

paterpâ, tager Marven ud af det (Benet).

paterut ell. **parĸut**, en smal Skee ell. Andet til at tage Marv ud af Benene med; en Marvskee.

pátako, et Stykke af et Rensbeen, som er sønderslaaet og taget Marven ud af. (Efter Formen kunde dette Ord ogsaa høre til det Følgende.)

patinguvoĸ, det ligesom svier i Marven (ikke ved et svagt Tryk, men naar man trykker stærkere, saa at Trykket naaer Benet).

patigpâ (den egentlige Grundform synes at være kortere [pápâ?], og dennes Betydning at være kun saare lidt forskjellig fra pagpâ, hvormed det ialtfald synes at være rodbeslægtet), lader sin Haand falde eller hvile paa ham eller paa det; 1) — paa Noget for at holde det paa dets Sted; 2 — paa Ens Hoved for at velsigne ham; 3) — paa En med et Slag: giver ham et Slag med Haanden; 4) lader sin Kajakaare hvile paa hans Kajak for at støtte ham; 5) giver ham et Slag med det, han har i Haanden. (I de to sidste Betydninger betragtes det, man har i Haanden, som en simpel Forlængelse af den.) Htr. **pa-tigsivoĸ**.

patípâ, d. S. s. Foreg. i sidste Betydning. Htr. **patitsivoĸ**.

patitsit, m. S. **patitsisâ**, det, han har i Haanden og giver En et Slag med.

patigtariaĸ, 2. (hvorpaa man jævnlig skal lade sin Haand hvile) i Pl. m. S.: **pa-tigtariai**, Tangenterne paa et Orgel ell. Klaveer; Klaviaturen.

patajavoĸ, (egentl. maaskee: skal stadig være beredt til at lade sin Haand hvile paa Et ell. Andet, nemlig for ikke at falde ɔ:) er usikker paa sine Been ell. i sin Kajak; vakler i sin Gang; er i stadig Fare for at falde ell. at kæntre. angat-dlativut piniutivutdlo tamarmik pa-tajanartorssûput, ved alt det, vi færdes omkring med og søge vort Erhverv med, skal man (en Dreng ell. uøvet Kajak) stadig være belavet paa, at man kunde kæntre.

patajáipoĸ, ts. det Modsatte af det Forrige: er sikker nok paa sine Been ell. i sin Kajak.

pásagpoĸ, egentl. vel omtr. d. S. s. patajavoĸ, men bruges kun om en Kajak: har ikke den fornødne Øvelse i Kajak; kæntrer let; kan ikke holde en Storm ud.

pátagpâ, slaaer Smaaslag paa ham ell. det med Haanden ell. med Fingrene; og navnl.: 1) slaaer Noget af ham med Haanden; især: slaaer Sneen af ham; 2) klapper det. U. S. 1) refl.; 2) spiller paa Orgel ell. Klaveer; og dette igjen m. S. — til den (Sangen) ell. for dem (som synge). S. d. F.

pátagiaĸ, 2. (hvorpaa man skal slaae Smaaslag med Fingrene), et Orgel ell. Klaveer. Nøiere, naar det behøves: p. ĸardlortautilik, et Orgel; p. noĸar-talik, et Klaveer. — Temmelig uhel-

dig bruges det samme Ord i NGr. ogsaa om en Tromme; s. ĸilaut.

pátagtorpoĸ, slaaer Vingerne sammen (en Fugl).

pátorpâ (fork. af patítorpâ?), slaaer sin Ægtefælle. U. S. i Pl. recipr.: Mand og Kone slaaes.

pátorneĸ, 3. et blaat Øie ell. lignende Mærke af et saadant Optrin.

patugúpâ, trykker den ved sin Sammentrækning, ell. lægger sig tæt og trykkende paa den (f. Ex. Tyndisen om en Kajak, som den faaer imellem sig og trykker sammen, eller Blæksputtens Arme om det fangede Dyr, og Lignende); især: Skindbetrækket trykker ved sin Sammentrækning Kajakkens tyndere Træværk sammen (naar den i tørt Veir i længere Tid ikke har været brugt). — U. S. htr.: lægger sig — paa Noget; ell. pass.: er sammentrykt ved det Omgivendes Sammentrækning (Kajakken).

pagkut, noget Langt, som med den ene Ende er stukket ind under Kajakkens Tværremme saaledes, at det staaer ud paa Siden, og den udstaaende Ende lægger sig som Støtte paa Søen, naar Kajakken hælder.

pagkuserpâ, forsyner den (Kajakken) med en pagkut: 1) stikker en Landse ell. et Pileskaft ell. Andet under dens Tværremme til Støtte imod Kæntring; 2) stikker sin Kajakaare under Tværremmene paa hans (en Andens) Kajak for at støtte ham. U. S. refl.: forsyner sig (ɔ: sin Kajak) med en saadan Støtte imod Kæntring.

pássúpâ (nærmest vel af patípâ, anal. ássúpâ af anípâ), 1) behandler det; bearbeider det ell. er i Arbeide med det; haandterer det; 2) har ham under sine Hænder; kan være enten: a) behandler ham f. Ex. som Læge eller Sygevogter, behandler hans Saar &c. (altsaa i første Betydning); eller og: b) banker ham; 3) voldtager en Kvinde. Ordets første Betydning er den langt overveiende. Htr. **pássússivoĸ**; pass. Part. **pássutaĸ**.

patdleĸ, en Piil; et Piletræ. (I nogle Egne bruges det nok navnlig kun om uddødt ell. udtørret Pilekrat, hvilket maaskee er den oprindelige Betydning, og Ordet saal. mulig beslægtet med palerpâ.) Jvf. sêrsoĸ.

patdliliarpoĸ, er paa Skovbrændetogt. (Saaledes i de Egne, hvor „Skoven" hovedsagelig bestaaer af Piil; jvf. or-piliarpoĸ.)

patdlerpâ s. pâĸ II.

patdligpâ, kommer ganske nær dertil. Saal. Alt efter Omstændighederne eller Afstanden: a) naaer det (et mere eller mindre fjernt Sted); b) kommer i hans umiddelbare Nærhed; c) rører ved det (en nær Gjenstand). nunap isua pat-dlíngilara, jeg naaede ikke til Landets Ende. agdlagtarfiga patdlingneĸá-sángilaĸ, der maa Ingen komme til mit Skrivebord ell. røre ved det. Htr. **patdligpoĸ** (-mut). Jvf. tikípâ og ornigpâ, og s. d. F.

patdligtorpâ, d. S. s. Foreg. med Betegnelse af, at det er skeet efterhaanden ell. ved mange sammenhængende Smaanærmelser. (Det kunde synes, som om dette maatte blive omtr. d. S. s. ornigpâ, men der er den Forskjel, at patdligpâ og Dannelserne deraf altid udtrykke den umiddelbare Nærhed som opnaaet, medens ornigpâ mere betegner den som tilstræbt. patdligaĸ orningneĸ ajornaĸaoĸ; pat-dligsimaguniuk ornigkungnáisavâ.)

patdligúpâ, kommer ganske nær med det. Mest u. S. refl.: **patdligúpoĸ** ell. **-gtûpoĸ** (med samme Forskjel i Betydning som hos de to Foranstaaende), kommer ganske nær med sig selv ɔ: kommer nær til Nogen ell. Noget (-mut); nærmer sig ganske; træder nær til. (Bliver saaledes en Slags htr. Form af de to Forrige.)

patdlilerpâ, begynder at komme ganske nær dertil ɔ: har naaet den paa en forholdsviis ringe Afstand nær; er kommen i Nærheden; vil snart være der.

patdlorpoĸ &c. s. paluvoĸ.

patsit &c. s. pasivâ.

pátorpâ og patugúpâ s. patigpâ.

pauerdluerpoĸ, paugssaĸ, pauterpâ, pauvoĸ &c. s. paoĸ.

páukarut (af en kortere, men ubekjendt Stamme), en Tværbjælke i et Huus.

páukaruserpâ og **-sersorpâ**, lægger Tværbjælker paa Huset.

pava [1) det Høie; det over En; 2) Landegnen; det ind ad Landet; 3) det i Øst. Svarer i de to sidste Betydninger til kange paa samme Maade, som sama til kit, og er altsaa bl. A. paa Østkysten og i Labr. dets tredie Betydning: det i Vest. Ligesaa i alle dets Afledninger]. Deraf:

pavane (Loc.), 1) der i Øst; og bl. A.: der i Øst, hvorfra Samkvem med dette Land finder Sted: i Europa ɔc.; i den gamle Verden; 2) deroppe i det Høie; og bl. A.: i Himlen. Ligesaa i de Følgende. **pavánga** (Abl.), der Øster fra, ell. deroppe fra; **pavûna** (Vial.), der Øst igjennem, ell. deroppe igjennem; **pavunga** (Term.), der Øst hen, ell. bidop. Med det tilbageviſende ta: **tag-pavane** &c.

pavanîpoĸ, er deroppe, eller er der i Øst.

pavungnarpoĸ, gaaer bidop, ell. gaaer der Øst hen.

pavûnarĸúpoĸ, gaaer der oven om ell. deroppe igjennem ell. der Øst igjennem. M. S.: gaaer der oven ell. der Øst om det.

pavángarnisaĸ, 2. En deroppe eller der Øster fra; en Østlænding.

pavḱa og **tagpava**, Interj. deroppe ell. der i Øst (er han).

pavna, Pron., Subj. **pavssuma**, han der i Øst eller deroppe; Pl. **pavko** og (Subj.) **pavkua**, de der i Øst ell. deroppe; og med ta: **tagpavna** &c. — Som Tilraab: **pavssumâk**, hør, Du der i Øst ell. deroppe! **pav-korsî-â**, hører, I der i Øst eller deroppe!

påvâ, brydes med ham ell. den; slaaes med ham (dog uden andre Vaaben end de naturlige). Bruges baade om Mennesker og Dyr, og hvadenten det er Alvor ell. Skjemt. U. S. i Pl. **pâ-put**, de — med hinanden eller hverandre. Htr. **pâugnigpoĸ**; i Pl. spec. om angmagssat ell. Fisk overhovedet: de lege under Rognkastningen.

paggigpoĸ, t. kun i Pl. **paggigput**, d. S. ſ. pâput (ſ. o.).

paggingneĸ, 3. et Haandgemæng.

paggápoĸ, t. kun i Pl. **paggáput**, de gramſe i Flok om Noget; rives om Noget.

paggatigâ, 1) i Pl. **-gât**, de gramſe ell. rives derom; 2) raner det, tager det ved Plyndring.

paggatigissaĸ, Noget, ſom man har taget i Grams eller ved Plyndring: Bytte; Rov.

pavfik (Prov.: pavssik), m. S. **pav-fia**, Haandledet.

pavfigdlugpoĸ, har ondt i Haandledet.

pe, 1) ſom Nomen [Ting; Eiendom; Sag]: Pl. **pit**, (eiede) Ting; m. S. **pia**, Pl. **pê**, hans Ting; hans Eiendom; hans Sag; hans (i Alm.). Det udtrykker ſaal.: a) Eiendomsforholdet, hvor det gjælder om at betegne Eieren uden at nævne Sagen; f. Ex. kiauna pia? hvis er dette? tássa uvagut perput, det er vort; uvangauna piga, det er mit, det; igdlorssûp pê, det europæiſke Huus's Ting (ɔ: Inventariegjenſtande); pine tamaisa, alt Sit; alt det, han har ell. eier; — b) viſſe af vore Adjectiver, der betegne en Ting ſom henhørende til Noget; f. Ex. nunap pê, Jordens Ting ɔ: de jordiſke Ting; det Jordiſke; anernerup pê, Aandens Ting ɔ: de aandelige Ting; det Aandelige; — c) u. S. i Pl. (Sg. bruges ikke) Ting ell. Gjenſtande i Alm., til hvilke en Eier ikke ſkal nævnes, men forudſættes; f. Ex. pît nalingínait, al Slags Ting, ſom eies (affect fra, af hvem de eies); pît ĸulinge, (eiede) Tings Tiende ɔ: Tiende (overhovedet). Jvf. so. — 2) ſom Verbalſtamme [gjort; faaet; ſkeet] og i Verbalform: **pivoĸ**, a) gjør; b) faaer; c) ſkeer; og — m. S. **pivâ**, a) gjør (Noget) ved ham ell. det; b) faaer ell. har faaet det. Men i den første Betydning bruges dette Ord ſaavel uden ſom iſær med Affixer om ſaagodtſom hvilkenſomhelſt Gjerning, naar det af Andet tydelig nok kan vides, hvad man mener. F. Ex. tamaisa pivi-git? har Du gjort ved dem alle? (neml. det, ſom Talen er om; hvad det nu er). mána ivdlit pisagit, gjør Du ved den (det, ſom ſkal gjøres, medens jeg beſørger den anden ɔc.). tássa-tauvale perôrpáka, jeg har alt for noget ſiden gjort ved dem (det, Du nu ſiger, at der

skulde gjøres). igpagssaĸ pisimavoĸ, det var vist igaar (at han gjorde det, eller at det skete, som vi tale om, ꝛc.). piv--dlugo pivdlugo kîsa ĸupivoĸ, egentl.: gjørende ved den, gjørende ved den, kløvedes den omsider ɔ: efter mange Bestræbelser for at kløve den lykkedes det omsider. — Med tilføiet Nægtelse udtrykker det saaledes ofte kun: ikke; undtagen (hvorfor der ellers ikke haves noget særskilt Ord). F. Ex. tamána pinago, ikke den. uko kisîsa pinagit tamarmik iniorĸásáput, de skulle alle hænges ud undtagen disse. takujumagami--sigut pingilaĸ, najugkane takuka--tagkamigit tikerârpoĸ, ikke fordi han vilde see os, men fordi han er kjed af at see dem, han er hos, kommer han i Besøg. — Endvidere kan dette Ord i hvilkensomhelst bestemt Form sættes ved Siden af en Inf. og da ved sin Form erstatte den Form, som et saaledes i Inf. staaende Verbum ellers skulde have, hvorved det bliver et Slags Hjælpeverbum; f. Ex. asavdlugo pisavat, Du skal gjøre ved ham at elske ham, istedetfor: asá--savat, Du skal elske ham; eller: ta--kujumavdlugo pigaluarama, vel gjorde jeg (Noget) villende see ham, istedetfor: takujumagaluaravko, vel ønskede jeg at see ham; ell.: nerugtordlugo pissari--aĸarumârsimavoĸ, istedetfor: nerug--tortariaĸarumârsimavoĸ, det vil vist blive nødvendigt at udvide den; — dog kan denne Udtryksmaade ikke opstilles som almindeligt Mønster; især da Udtrykket derved dog engang imellem lidt forandres, som bl. A. det andet af de her anførte Exempler antyder. — Foruden disse Anvendelser, hvor Ordet kun træder istedetfor det Ord eller den Ordform, som ellers skulde være brugt, er der paa den anden Side visse Betydninger, i hvilke det specielt bruges; af saadanne ere de væsentligste følgende: 1) er den, der har gjort det; er den Skyldige; 2) kommer ell. gaaer til — (-mut); 3) ĸáinákut pivoĸ, er omkommen i Kajak (s. ĸajauvoĸ); og m.S. 4) mener ham ell. det; har ell. tager Hensyn dertil; og deraf Inf. **piv--dlugo**, med Hensyn dertil; for hans Skyld; for det. ivdlit pivdlutit uv--dlîsaunga, for din Skyld ell. af Hensyn til Dig vil jeg blive (her) Dagen over. ĸitornáka pivdlugit nûgkuma--galuaĸaunga, jeg vilde gjerne flytte for mine Børns Skyld. tamána piv--dlugo, derfor. (Jvf. u. pissutigâ, Inf.)

En meget væsentlig Anvendelse af denne Stamme, saavel i Nominal- som i Verbalform, er den, at Affixerne ved at føies til den omdannes til selvstændige Ord uden anden Betydning end selve Affixets, medmindre Stammen er anvendt i en af de ovenfor anførte specielle Betydninger, hvilket altid let sees af Sammenhængen. Af de talrige Ord, som paa denne Maade dannes af denne Stamme, følge her de vigtigste; de, som ere dannede umiddelbart af Stammen, med den for de afledede Ord almindelige Skrift og i alphabetisk Orden, og de, som atter ere dannede af disse, efter hvert især med den mindre Skrift og adskilte Typer. Et indcirklet n ell. v viser, om Stammen ligger til Grund som Nomen ell. som Verbalstamme.

peĸarpoĸ, (n.) 1) han har (Noget, -mik): mardlungnik peĸarpunga, jeg har to; 2) det (Stedet, Egnen ꝛc.) har ɔ: der er ell. der findes: imarput ta--manik peĸarpoĸ, der findes af Alt i Søen hos os; ell.: Søen hos os er rig paa Alt; og med tilføiet Nægtelse: 3) peĸángilaĸ, han ell. det er der ikke: saviga peĸángilaĸ, min Kniv er der ikke; og spec.: han er ikke hjemme.

peĸangârpoĸ, har meget; har i Overflødighed. peĸangârneranit, af (ell. som Følge af) hans Rigdom (have vi ꝛc.).

peĸáugitsôrpâ, traf ham ikke hjemme.

peĸassârpoĸ, det (Stedet, Egnen) har temmelig mange ɔ: der er temmelig mange (af dem, som Talen er om, eller som man netop seer paa ꝛc.).

peĸut, (n.) i Regelen med Suff. -tâ, -tai, en Ting ell. Gjenstand, som hører til Nogen ell. Noget som Eiendeel eller Tilbehør. ĸáinap peĸutai, de Ting, som høre til en (udrustet) Kajak: Kastepile, Fangerem, Blære ꝛc. nunap pe--ĸutai, det, som findes paa Jorden ell. i Landet som der Tilhørende: Mineralier, Værter ꝛc; Landets Producter (i

videste Forstand). pekutitôk, En, som har mange Eiendele, f. Ex. meget Huns-geraad; en Velhavende (paa Gods; Penge ell. Fødevarer forstaaes ikke ved dette Ord). Jvf. n. pekût og pisatak.

pekutigssat, Pl., bruges i en Deel af Landet bl. A. spec. om: Krudt og Bly under Eet; Ammunition.

*pekutigssiokatigîgfigssuak (et stort Sted, hvor man i Fællesskab gjør Ting, som skulle eies), en Fabrik. For at udtrykke, hvad der fabrikeres i den, behøver man kun at sætte Gjenstandens Navn istedetfor pekutigssak, f. Ex. ánorâgssiokatigîgfigssuak, en Bomuldsfabrik; anivfîgkiokatigîgfigssuak, en Dampmaskinefabrik, ꝛc.

pekût, (n.) mindre almindelig: **perkumaut**, 1) en Ting, som haves i Forraad (af hvilkensomhelst Slags); 2) især det, hvori Forraad hertillands fortrinsviis bestaaer: Forraad af Fødevarer ell. tørrede Skind uden Bestemmelse i Øieblikket. Synes dannet af en Biform af det Forrige: pekok (jvf. avalerkok og avale-kut) og Aff. ut II.

pekûsiak (og perkumausiak), helst i Pl. eller med Suff., samlet Forraad (forøvrigt som det Forrige).

pekûsiorpok (og perkumausiorpok), samler Forraad; gjemmer Overskuddet til en anden Tid; især: samler Velstand af Fødevarer.

pekûsivik, et Sted, hvor Forraadet gjemmes; et Forraadskammer ell. Forraadshuus.

perkigpok, s. (v.) egentl.: gjør igjen og bedre end før; bruges for: er sund; er karsk; feiler Intet; føler sig vel.

perkîpok, ts. 1) er usund; skranter; 2) er tvær; er uvenlig; jager dem bort, som komme ham nær.

perkigsarpâ, gjør ham sund; helbreder ham; ell. og: bevarer hans Sundhed. Jvf. nakorsarpâ og katsorsarpâ.

perkigsaut, et Lægemiddel, Helbredelsesmiddel.

perkigsivok, er bleven sund ell. karsk igjen; føler sig nu atter vel (egentl.: gjør nu bedre end før).

perkigsimivok, angrer; fortryder (at —; med en Conjunctiv). Egentl. omtrent: har gjort Begyndelsen, men ogsaa kun Begyndelsen, til at gjøre bedre end før. S. Affixet: -mivok.

perkigsimigâ, fortryder det (det Skete). S. d. F.

perkigsimissutigâ, angrer ell. fortryder angaaende ham ell. det; har den (neml. enten: 1) en Person, ell. 2) sin Gjerning, ell. 3) en indtruffen Omstændighed, forandret Mening ꝛc.) til Angers- ell. Fortrydelsesaarsag. perkigsimissutigâra pissagssaraluara pínginavko, jeg fortryder (Sagen) af den Grund, at jeg ikke fik det, jeg skulde have faaet.

perkigsârpok, gjør Noget —, og m. S. — det med Omhyggelighed.

perkusek s. n.

perkuvâ, (v.) 1) byder ham; befaler ham (at gjøre); 2) tillader ham; 3) byder ell. tillader det (at tages ell. bruges eller at gjøres ved; sjeldnere: at skee). Htr. perkussivok.

perkúngilâ, 1) tillader ham ikke (at gjøre); 2) tillader det ikke (at gjøres ved).

perkussak, 1) den, som har erholdt Befaling ell. Tilladelse (til at gjøre); 2) det, som er befalet ell. tilladt (at skee ell. at gjøre ell. at gjøres ved). M.S. — af ham. perkussâtut pisavok, det skal skee saaledes, som han har befalet det, ell. efter hans Villie. perkussáka kisîsa suliarísavatit, Du skal kun gjøre det (de Ting ell. de Arbeider), som jeg har befalet ell. tilladt Dig at gjøre.

perkussânik, Mod. adv. efter hans Villie.

perkússut, det, hvorom ell. hvormed der gives Befaling ell. Tilladelse (svarende baade til inatsit og inássut); i denne Form især: det, hvormed —; de i saa Henseende udtalte Ord: Befaling; Tilladelse. táussuma perkússutânik taimailiorpunga, jeg har gjort saaledes efter hans Befaling ell. med hans Tilladelse.

perkússutigâ, 1) giver Befaling eller Tilladelse desangaaende: befaler ell. tillader, at det skeer ell. gjøres, ell. giver Befaling ell. Tilladelse angaaende ham; i denne Form sjeldnere: 2) — dermed (med de Ord).

(perkusek, 2. egentl. vel: det, hvorved man byder, neml. indirecte: det, hvor-

ved man søger at bringe Folk til ubevidst ell. uvilkaarlig af sig selv at gjøre Ens Villie (altsaa i Almindelighed List, Kneb o. desl.). — Bruges ikke i denne Form, men er den nærmeste Stamme til de Følgende.)

perkuserpok, byder paa indirecte Maade: søger at faae Nogen til ubevidst at gjøre hans Villie. Bruges vel heller ikke almindelig, men er den nærmeste Stamform til de Næstfølgende.

perkusersûssârpok, synes at byde &c. (som det Forrige): mener det ikke oprigtig; siger eller gjør Noget paa Skrømt.

perkusersuípok, ts. er oprigtig.

perkusersûvok, er listig; er trædsk.

perkuserdlugpok, er falsk; hykler. (Saaledes synes dettes og det Foregaaendes Betydning efter deres Sammensætning omtrent at maatte skjelnes, uagtet de af Mange bruges aldeles ilæng.)

perkusersiorpok, omtr.: færdes i perkusek ɔ: bruger Kneb; gaaer paa Rævekløer; og -siorfigâ, — mod ham; hvilket da tillige formodentlig bedst svarer til: forfordeler ham; besnærer ham.

perkusigssarsiorpok (søger Noget til perkusek) bruges undertiden om: søger Udflugter (neml. forsaavidt man derved søger at faae Folk gunstigere stemt imod sig).

perkusîlekivok, (er i Forlegenhed for en perkusek ɔ:) bliver undseelig eller forlegen; mangler i Øieblikket den fornødne ell. forønskede Dristighed til at kunne lade som Ingenting (f. Ex. En, som uforvarende kom til at gjøre Skade; ell. et Barn ved at see en Fremmed; eller En, som skulde sige Noget og ikke kan komme frem med det, &c.).

perkutserpok, s. forstiller sig; viser sig anderledes, end han er (f. Ex. taaler Overlast; lader sig rolig slaae ell. skjælde ud, som om han ikke kunde hævne sig; ell. lader, som om han ikke vidste det, ell. som om han ingen Kræfter havde &c., medens det Modsatte er Tilfældet).

perdluk, (v.) Noget, som skeer ilde; en Ulykke; en Plage. — Dette Ord kan ikke bruges med Suffixer; s. n. perdlût.

perdlugpok, 1) der skeer Noget ilde eller til Plage (i denne Betydning kun om Veiret: er ondt Veir; og ikke almindelig, s. silardlugpok); 2) ham skeer en Ulykke eller Noget til Plage: lider Ondt; døier meget; plages; fører et kummerligt Liv.

perdlugsivok, kommer i Ulykke; kommer til Skade (og Lignende).

perdlugtipâ, bringer ham i Ulykke ell. en Ulykke over ham; paafører ham en Plage &c.; bl. A. tilføier ham et Nederlag (i Krig), ell. fører Krigens Ulykker over det (Landet).

perdlorkuvâ, byder ham ell. det skee en Ulykke ɔ: forbander ham ell. det.

perdlorkússut, en Forbandelse. — M. S. -tâ, hans (ɔ: den af ham udtalte) Forbandelse.

perdlorkunarsile (Opt.), forbandet være —! (upers. -rsilat); — jvf. n. pivdluarkuvâ ff.

perdlût, m. S. -tâ, hans Ulykke; hans Plage; det, hvorved han er eller bliver ulykkelig.

perdluliorpok og (Prov.) perdlê-rivok, gjør ɔ: anstifter en Ulykke (for Folk); gjør Oprør.

perdlerpok, t. sulter ihjel; forhungrer; er død af Sult.

perdlilerpok, s. begynder (ɔ: er paa Vei til, dog maaskee endnu temmelig langt fra) at sulte ihjel; er skrubsulten. Jvf. kilalerpok.

perdlârpok, segner om; styrter omkuld af Svækkelse (en Syg eller Forhungret). Er ikke almindelig bekjendt.

pernak, (v.) Prov.: perngak (og ligesaa i de Følgende), en Uvant; en Begynder. Mere bruges Partic. af det Følgende.

pernarpok, 1) gjør (Noget) for første Gang (enten en Gjerning, man ikke har gjort før, ell. seer ell. hører Noget for første Gang &c.); 2) spec. a) fanger et Dyr (-mik) for første Gang; især: fanger sin første Sælhund; b) føder for første Gang.

pernartak, m. S. -rtâ, hans første Fangst (af den Art). — nánugtara pernartara, den første Bjørn, jeg har fanget.

pernaut, det, hvorved man gjør Noget

for første Gang; m. S. -tâ, spec. hendes Førstefødte.

pernauvoĸ, er uvant; er for første Gang med. Bruges i en Deel af Landet spec. om: nyder for første Gang den hellige Nadver.

perorpoĸ, (n.) gaaer sin Gang for at blive til Noget (Nyttigt, s. u. piuvoĸ) iblandt Andre, som ere Noget ɔ: fremkommer og bliver efterhaanden til det, det skal være; og om et Menneske især: opvoxer til sin Gjerning eller henimod sit Maal. Jvf. inororpoĸ.

perorsarpâ, 1) bringer det Frembragte (pingortoĸ) ved sin Gjerning til videre Fuldkommenhed; opelsker det; og 2) om et Menneske især: opdrager ham.

perpagssuit, Pl. (n.) en Mængde af Ting; en Hær af Noget. M. S. per--pagssue, dens Hær; Mængden paa den.

perpaluk, (v.) Lyd af, at der skeer ell. gjøres Noget; Larm; Bulder; Tummel; Støi.

perpalugpoĸ, 1) det larmer; der høres Støi af Noget; 2) han larmer; gjør Støi.

pêrpâ, (n.) borttager ell. bortskaffer det; fjerner det eller skaffer det af Veien paa en ell. anden Maade (een Ting ell. paa een Gang; jvf. u. pìarpâ); saal. bl. A.: gjør noget Fastsiddende løst (ved et Ryk); trækker en Splint ell. et Søm ud; tager Laaget ell. Dækket af Noget; sætter en (enkelt) Ting tilside; skyder en Slaa tilside &c. U. S. 1) pasf.: er taget bort; er fjernet; er gaaet løs &c.; 2) refl.: a) har fjernet sig; er der ikke mere; b) gaaer af Veien. pêrit, gaa af Veien! ell. og: bort med Dig!

pêrsípâ, lader ham ell. det blive fjernet ell. borttaget &c. (enten af en Anden: -mut; ell. ved at gjøre det selv, i hvilket Tilfælde det bliver d. S. s. det Forrige).

pêrúpâ, blotter ham ell. det for Noget (-mik); tager, hvad der er, saa der Intet er tilbage mere hos ham ell. paa det Sted. Bruges mest i. S. pasf.: der er Intet mere hos ham ell. paa det Sted (af det, som var der, eller som Talen er om).

pìavoĸ, kan let gaae løs ell. let borttages ell. let udslettes &c.

perragpoĸ, (v.) gaaer glat; løber uden mærkelig Forhindring (f. Ex. en Slæde paa glat Iis; ell. en letroende Baad i smult Vand; eller Mad, som glider let ned, &c. Affixet er d. s. s. i kêrragpoĸ).

perrangnarpoĸ, (Isen) er glat at kjøre paa; man kommer let og hurtig afsted paa den.

perragsaut, Prov. Vox (fordi det bl. A. bruges til at gjøre Sytraaden glat med).

perrôrpoĸ, (n.) gjør sig vigtig; vil forestille Noget (af Betydenhed; s. u. piuvoĸ); skaber sig.

(**persaĸ,** (n.) et tilhørende pe, altsaa ikke det egentlige pe?. Bruges ikke, men er den nærmeste Stamme til de Følgende.)

persarĸúpâ, (passerer ham igjennem hans persaĸ ɔ:) gaaer feil af ham ell. af det; kom ikke paa rette Sted ell. til rette Tid for at træffe ham ell. det.

persarĸutigâ, gaaer feil af Nogen ell. Noget af den Aarsag; har det til Forhindring ell. Forhaling, hvorfor han ikke kom ell. kom for sildig.

perssugpâ, (v.) egentl. vel: gjør (Noget) ved ham med Voldsomhed; bruges om: 1) skjælder ham ud; overdænger ham med Skjældsord; 2) prygler ham; tærsker ham; overdænger ham med Prygl. perssugtáuput, de — hinanden.

perujuk, (n.) en udskudsmæssig Ting (ell. og Person). Pl. perujuit, Udskud; værdiløse Ting (ell. og Ting, som man af Beskedenhed kalder værdiløse). peru--jûka, mit Kram eller Krammeri. — sôrdlo inûtitdlunga taima perujû--tigilísángitsunga, jeg kan dog ikke troe, at jeg nogensinde skulde blive saa udskudsmæssig (saa uanstændig eller saa dorsk &c.).

perusugpoĸ, (v.) har Lyst; vil nok (gjøre det Forlangte).

perusoĸángilaĸ, har ikke Spor af Lyst (til at gjøre det, som Talen er om).

piaraĸ, 2. (n.) en Unge (af Dyr i Almindelighed). Pl. m. S. piarai, dens Unger.

piaralik, 3. (et Dyr) med Unger.

piâraoĸ, (v.) gjør (Noget) med Villie. M. S. — ved ham ell. ved det. Bruges neppe uden i Inf. i adverbial Betydning: med Villie; med Forsæt.

Det svarer oftere til: af egen Villie eller af Egenraadighed; men kun sjelden til: frivillig; s. isuma Nr. 1, b og kajumigpoĸ, Inf. piâralugo tá--ssunga ilivara, jeg har lagt det derhen med Villie (det skal ikke tages bort). piâralugo aserorpâ, han slog det med Forsæt i Stykker. piâralune sáko--ĸángilaĸ, det er hans egen Villie, at han ingen Fangeredskaber har (kan enten være: det er med velberaad Hu ꝛc., ell. og: fordi han ikke bryder sig om dem).

piâríngilaĸ, og m. S. -lâ, gjør ell. gjorde (Noget ell. ved den) ikke med Villie. Mere bruges det Følgende.

piârinaitsórpoĸ, kom til at gjøre (Noget ell. ved Nogen) imod sin Villie.

piarêrpâ s. u. pissarêrpâ.

pîarpâ, (n.) 1) skiller ham ell. det ved Noget (-mik); i Regelen: — ved Alt af den Art, som Talen er om; bl. A. a) fratager ham det, han eier; udplyndrer ham; b) renser det for det vedhængende Snavs eller Andet; c) udtømmer det ganske; d) tager af Bordet (afdækker det); og Lignende; 2) det Samme for flere Ting ell. flere Gange som pêrpâ for een Ting eller een Gang: fjerner eller bortskaffer det ved gjentagen Bearbeidelse ell. det Ene med det Andet; saal. bl. A.: visker ell. skurer eller skraber Snavset af (fjerner det); sletter det Skrevne ud; trækker en Skrue ud; sætter Tingene tilside ell. af Veien; tager Opdækningen af Bordet; ꝛc. Htr. pîaivoĸ. ajortainik pîarpâ, skiller ham ved ell. renser ham for hans Synd, eller fratager ham hans Synd. ajortai pîarpai, borttager hans Synd. ajortainik pîaivfigâ, har ham til Syndsborttagelsessted ɔ: borttager hans Synd fra ham.

pîaissoĸ, den, som borttager ꝛc. Bruges bl. A. om: en Røver; men er paa Grund af Ordets udstrakte Betydning ikke ret passende derfor; s. ujajaissoĸ.

pîaut, 1) i Alm.: Noget at borttage med; 2) især: ĸivnilingnik pîaut, en Skruetrækker; aĸerdlûssamik pîaut, Viskelæder; Gummi-elasticum.

piartorpoĸ, (v.) 1) med en Term.: begiver sig et Sted hen ell. hen til Nogen (-mut); 2) m. S.: kommer ell. gaaer for at faae det; henter det.

piartortípâ, lader ham begive sig hid; lader ham hente ell. kalde til sig; ogsaa om Ting: lader det hente.

pîavoĸ s. o. under pêrpâ.

pigâ, (n.) eier det. Htr. pigingnigpoĸ.

pigilerpâ, begynder at eie det. Bruges ofte, hvor vi sige: har det (nu); har faaet det.

pigineĸarpoĸ, eies. nerssut pigi--neĸartoĸ, et Dyr, som eies (enten som Kvæg eller blot som tæmmet; s. ner--ssutaut).

pigajugpoĸ, (v.) faaer ofte (Noget); spec. er en heldig Fanger ell. Jæger.

pigigpoĸ, (n.) 1) er en god ell. smuk Ting; 2) har gode eller smukke Ting; bl. A. har sine Ting i god Stand.

pigínauvoĸ, (v.) kan; er i Stand til at kunne, formaaer (det, som Talen er om).

pigínaunеĸ, 3. (det at —), — — m. S. -nera, og pigínáussuseĸ, 2. (den Egenskab, at —), m. S. -ssu--sia, hans Evne, Dygtighed; og i visse Tilfælde: Myndighed.

pigínaunertôĸ, En, som kan udrette Meget, ell. som har stor Evne til at kunne (udføre, hvad han har foresat sig ꝛc.); en mægtig Aand blandt sine Medmennesker.

pigdlerpâ, (n.) 1) sætter Mad eller Drikke for ham. Htr. pigdlîvoĸ; 2) offrer.

pigdliaĸ og pigdliut, 1) det Fremsatte; 2) et Offer (jvf. tunissut).

pigdliarâ og pigdliutigâ, 1) sætter det for En (-mut); 2) offrer det.

pigssaĸ, (n.) Noget, som er tiltænkt Nogen ell. bestemt til Noget. — — — M. S. pigssâ, 1) hans Deel; det, han skal have; især: det, som er bestemt til ham ell. henlagt til ham (jvf. u. pissag--ssaĸ); 2) Noget, som skal anbringes ell. anvendes paa det (f. Ex. en Prop til det Hul, ell. en Knap til den Stok ꝛc.).

pigssaĸarpoĸ, har Noget i Vente; der er bestemt Noget til ham.

pigssarâ, vil komme til at eie det; det er ham tiltænkt og vil blive hans.

pigssarsiorpâ, søger at faae Noget (-mik) til ham ell. til det. — — — M. S. — til sig selv; bl. A. søger at erhverve sig Bohave ell. Eiendom.

pigssaerúpâ, har Intet til ham ell. til det; er i Mangel for det, som han skulde give ham eller bruge til det. igima-

-kángilak pigssaerúkavko, den (Harpunskaftet) har ingen igimak, fordi jeg manglede Noget at gjøre en saadan af. U. S. pass.: der haves Intet til ham eller til det; han eller det kan ikke faae Noget, maa undvære.

pigssaerússivâ, er i Mangel for Noget (-mik) til det ham Tilhørende; har ikke det Fornødne til hans —. aut-dlaisâta putugssânik pigssaerússi-vara, jeg kan ikke skaffe ham en Piston til hans Riffel.

pigssailekivok, er i Forlegenhed for Noget, han nu skulde bruge.

pigssamârpâ, har (i sine Tanker) bestemt det til Nogen ell. Noget (-mut); har Anvendelse for det.

pigssiarâ, har (ikke alene i Tankerne, men ogsaa i Gjerningen) bestemt det til Nogen; har lagt det tilside til En (-mut).

pigssivâ, (frembringer ell. fremkalder en pigssak til ham ɔ:) bestemmer Noget til ham, ell. lægger Noget tilside til ham.

pigssipâ, (egentl. vel omtr.: frembringer for ham hans pigssak ɔ:) giver eller sender ham det, som var bestemt til ham; lader ham faae sin Deel.

pikatak, (n.) En, som ikke bryder sig om sine Ting (ligesom har faaet for meget af dem; jvf. Aff. -katagpok). — Deraf:

pikatauvok, bryder sig ikke om sine Ting; omgaaes skjødesløst med det, han eier eller har under Hænder (f. Ex. ødsler med sit Forraad; eller slider sine Klæder itu, ligesaa snare han har faaet dem; ell. koger de brugelige Sener tilligemed Kjødet, istedetfor at pille dem ud til Traad; og Lignende).

pikêrpâ, (n.) befatter sig ikke længere dermed. Jvf. isumákêrpâ.

piko, (n.) egentl.: Affald; men her saal. at forstaae, at hele Tingen er Affald: en Ting, som er aflagt, enten fordi den slet ikke kan bruges mere, ell. fordi man har faaet en ny istedetfor den. pikúka táussuma pissarpai, han pleier at faae mine aflagte Ting.

pikûvok, er —, og pikúngorpok, bliver ell. er bleven en aflagt Ting; enten: benyttes ikke mere af sin Eier; eller: kan ikke benyttes mere; er opslidt ɔc.

pikúpok, (v.) mener at have gjort Noget temmelig meget eller temmelig ofte; og m. S. — ved ham eller mod ham (og undseer sig derfor for at vedblive ell. for at gjøre det tiere; f. Ex. naar man oftere har besværet En med et Arbeide). Jvf. ajúkúpok, usorúkú-pok og n. piúkúpâ.

píkorigpok (som det synes, af en kortere Form: píkuvok, som maaskee er den egentlige Grundform ogsaa for det Foregaaende), er dygtig; er duelig til sin Gjerning; enten: udretter Meget; ell. og: gjør sine Sager godt; er praktisk.

píkordlugpok, udretter intet Synderligt; er en Stymper.

píkunarpok, det er kraftigt; det gjør Virkning (Mad; Medicin; Ord ɔc.).

píkutsagpok, synes for sit Vedkommende at have gjort rigelig nok, eller at Mere vilde være altfor meget af det Gode (f. Ex. En, som er aldeles mæt).

(**pîlak**, (n.) et Sted, hvor Intet er, navnlig af Levende ell. at gjøre Jagt paa. Bruges neppe, men ligger nærmest til Grund for:)

pîlápâ, hvoraf den htr. Form pîlatsi-vok bruges islæng med pîsagpok, s. n. under pîpok.

pileraok og **pilerivok**, (v.) har at bestille med at skulle faae ell. gjøre Noget, neml. i sine Tanker eller i sin Hu, ɔ: har Lyst til Noget (at faae det eller at gjøre det eller at komme i Lag med det; f. Ex. til at see Noget, ell. til at komme paa Reise, ell. til at tage fat paa et Arbeide, ell. hvadsomhelst Andet); vilde saa gjerne. (Dette Ord udtrykker en Attraa, som vækkes af Noget udenfor En selv (Godt ell. Ondt); kajumigpok derimod en indre (ikke ond) Drift henimod den Sag eller Gjenstand, der frembyder sig for den. Jvf. ogsaa kîsavok f., under kîgpok, og n. piumavok.)

pilerigâ, har Lyst til det; begjærer det; enten: 1) — at eie det; ell.: 2) — at komme i Lag med det.

pilerinarpok ell. -nakaok, man har Lyst til det; det kunde nok være værd at eie det (en Ting) ell. at kunne gjøre det (en Gjerning).

pileritsagpok, har en brændende Lyst ell. Begjærlighed; er utilbørlig forhippet paa Noget (altsaa med mere ell. mindre

Iblanding af Ondt, hvilket dog her navnlig udtrykkes ved Affixet); og -tsáu--pâ, — efter ell. paa det. Jvf. n. piumatsagpoĸ.

pileritôĸ, en meget Lysten; enten: 1) som har stor (ell. for stor) Lyst ell. Begjærlighed efter Noget (Eet); ell.: 2) som har Lyst til Meget (mange Ting), eller som synes om alt Muligt, at det kunde være godt at eie det; saal. bl. A. en Havesyg. Jvf. de Følgende og n. piu--matôĸ.

pileritûvatdlârpoĸ, er altfor begjærlig; har Lyst til Alt, hvad han seer; bl. A. er havesyg. S. d. F.

pilernuvoĸ (og Prov.: pilernguvoĸ), vil have Alting, ogsaa det, som en Anden finder ell. faaer; vil være den Eneste, som faaer Noget. (Udtrykker en Mellemting imellem Havesyge og Misundelse af Havesyge, eller og Misundelse og Havesyge under Eet.)

pilernúpâ (og -rng-), misunder ham det, han har fundet ell. faaet; vil ogsaa have hans foruden sit Eget.

pilernutôĸ (og -rng-), en Havesyg og tillige misundelig; En, som ikke under Andre Noget ved Siden af sig, men vil have Alt alene. Jvf. n. piumatôĸ.

pilerpoĸ, (v.) 1) begynder; og — — m. S. — paa det; 2) begynder at gaae for vidt eller videre end Andre (f. Ex. begynder med sine Narrestreger, ell. begynder at overdrive ell. at drille Nogen ɪc.); 3) begynder at tale; oplader sin Mund.

pilerĸârpoĸ, begynder først; 1) er den Første, som begynder, og — — m. S. — paa det; 2) gjør ell. tager sin første Begyndelse.

pilerĸaut, m. S. -tâ, det, hvormed han eller det først begynder (f. Ex. det Første, som udvikler sig i et Foster).

pilerĸârnera (-neĸ, 3. m. S.), dens ell. dets første Begyndelse (Begynden). piler--ĸârnivtine, dengang vi først begyndte.

pilerssârpoĸ, (v.) har i Sinde at gjøre (Noget), og m. S. — ved den; agter at gjøre det (som Talen er om); har foresat sig Noget og agter at udføre sit Forsæt. Mindre almindelig (n.): fortæller om Noget (-mik). — — — S. Aff. -lerssârpoĸ I og II.

pilerssârfigâ, har et Forsæt ell. Noget i Sinde med Hensyn til ham ell. det; f. Ex. agter at anholde hos ham om Noget; eller agter at gjøre Noget derved ell. at tage det under Arbeide ɪc. Jvf. det Følgende.

pilerssârutigâ, har i Sinde at gjøre (Noget), 1) desaarsag ell. af den Grund; 2) desangaaende ɔ: — det.

pilerssârut, m. S. -tâ, det, han har i Sinde at gjøre; hans Forsæt; hans Beslutning ell. Raadslutning (dog egentl. ell. tillige: det, angaaende hvilket han har oplagt et Raad ell. foresat sig Noget; Ordet omfatter baade Gjerningen og dens Maal).

pilerpâ, (n.) forsyner ham ell. det med den Ting, eller pilersorpâ, — med de forskjellige Ting, som han behøver (f. Ex. med Klæder ell. Redskaber), ell. som skulle anbringes paa det.

piliaĸ, piliorpoĸ, pilimavoĸ, pilivik &c. s. d. F.

pilivoĸ, (n.) tilvirker ell. tilveiebringer ved sit Arbeide Noget (Hvadsomhelst); især: — der, hvor intet Saadant fandtes før; og saal. bl. A.: tilvirker Forraad af Et ell. Andet (-mik) til Brug ved given Leilighed; spec.: tilvirker Forraad af Fødevarer (tørret Kjød ell. Fisk).

pilissúpâ, tilvirker eller tilveiebringer Noget ɪc. for ham ell. til ham ell. det.

piliorpoĸ, gjør en Ting; laver en ell. anden Gjenstand.

piliúpâ, forbruger det til Noget (-mut); og piliússorpâ, — stykkeviis: noget her og noget der.

piliaĸ, m. S. piliâ, det, han ved sit Arbeide har tilveiebragt; 1) den af ham tilveiebragte Gjenstand eller og Tilstand ɪc.; hans Gjerning (i Betydning baade af pilivoĸ og piliorpoĸ); 2) spec.: det af hende (Huusmoderen) tilvirkede Forraad af Fødevarer.

piliarâ, har tilveiebragt det ved sit Arbeide ell. ved sin Virken.

pilivik, et Sted, hvor man tilveiebringer (gjemmer, har) Forraad til Brug ved Leilighed. Bruges neppe om et grønlandsk Gjemmested (f. ĸue, ĸimatulivik, ilivĸuvik), derimod om et europæisk Forraadskammer, især: et Pulterkammer.

pilimavok, Prov. er anvendt mere end almindelig Omhu paa (f.Ex. En, som er pyntet mere end Andre, ell. en smukt gjort Ting ɪc.).

pilnarpok, (n.) vrager let, synes ikke om Ting, der ikke ere pæne. (Jvf. nuna-luarpok.) Bruges maaskee ikke almindelig.

piluarâ, synes, at det er for daarligt ell. ikke pænt nok at bruge ell. eie ell. tage paa.

pímak, (v.) en Øvet; En, som mange Gange har været med til det Samme og saaledes har faaet Øvelse i det eller er vant til det. Ligesom Tilfældet er med det Modsatte: pernak (s. o.), bruges ogsaa istedetfor dette mest Partic. af det Følgende. — I NGr. skal dette Ord bruges om: En, som bilder sig Noget ind (altsaa af sin Øvelse); hvorimod pit-dlámak (som betyder det Samme, eftersom pitdlarpok kun er en Forstærkelse af pivok) der bruges om: en Øvet. Den samme Sprogbrug gaaer ogsaa igjennem Afledningerne.

pímauvok, er øvet; er vant til det ell. erfaren i den Sag (som Talen er om). ukiok kâgtaraluakissugut uvanga pímaunermit nukigdlângilanga, vel sultede vi oftere dygtig i Vinter, men da jeg er vant til det, tabte jeg ikke mine Kræfter.

pimiuvok (n.) og helst: pimiussor-ssûvok, har havt rigelig Fangst, saa det flyder med Spisevarer hos ham. — (Egentlig: boer i Ting; sidder midt i det).

pinekarpok, (v.) der gjøres eller er gjort Noget (Hvadsomhelst) ved ham ell. ved det; saal. bl. A. der vederfares ham Noget. kanordlûnît pinekarângavta, hvad der end vederfares os. atausek pinekángilak, een er der ikke gjort ved (hvad der gjordes ved de andre: er ikke høvlet ell. ikke læst ell. ikke bleven kjøbt ɪc.).

pinekartailivâ, hindrer ham ell. det fra at vederfares Noget ell. gjøres Noget ved; beskytter ham; værner om ham ell. det.

pinerdlivâ, (v.) hindrer ham; modstaaer ham.

pinerdlugpok, (v.) gjør ilde; begaaer Overtrædelse; forseer sig imod, hvad Ret er. M. S. gjør det ilde, eller gjør ilde ved den; forseer sig dermed ell. derved (Gjenstanden ell. Gjerningen).

pinerdlugtok, en Overtræder; en Misdæder.

pinerdlugfigâ, handler ilde ell. forseer sig imod ham.

pinerdlungnek, 3. en Overtrædelse ell. Misgjerning; en Forseelse imod, hvad Ret er; m. S. -nera, hans —.

pinerdlugtailississut (Pl.) kan efter fornøden Forklaring nogenlunde passende bruges om: Politi; Politimænd.

pinerrarigpok og -rdlugpok s. d. F.

piniarpok, (v. og n.) bestræber sig 1) for at gjøre Noget (-umavdlune &c.); — 2) for at faae Noget (-mik), og — m. S. — det; 3) spec. erhverver (efter Landets Viis); udøver den daglige Jagtgjerning efter Sælhunde ɪc.

piniartok, bl. A. spec. en Erhverver.

piniartúngorpok, bliver ell. er bleven en Erhverver; har begyndt at være de ældre Mænd lig i Erhvervsdygtighed (og kan altsaa forsørge en Familie ɪc.).

piniartekarpok, har En til at erhverve for sig (en Kvinde); har (Mand ell. Fader eller Søn ell. Fostersøn eller Broder til) Forsørger.

piniartekángilak, er uden Forsørger (en Enke ɪc.).

piniartigâ, har ham til at erhverve for sig ell. til Forsørger.

pinerrarigpok, er en dygtig Erhverver ell. en heldig Jæger.

pinerrardlugpok, er en daarlig Erhverver; fanger ikke mange Sælhunde ɪc.

piniardluarpok, 1) erhverver paa den rette Maade ɔ: er en flittig og stræbsom Mand; 2) stræber hen til sit Maal paa den rette Maade (med Nidkjærhed, Troskab, Udholdenhed ɪc.); 3) har ikke bestræbt sig forgjæves.

piniúpâ, 1) erhverver til ham ell. for ham (Hvadsomhelst, -mik); saal. bl. A.: gjør sig fortjent af ham; 2) spec.: forsørger Nogen med det daglige Brød (sin Familie ell. sine Huusfæller ɪc.). Htr. piniússivok.

piniússinek, 3. m. S. -nera eller Pl. -nere, 1) det, han har erhvervet for Nogen ell. til Nogen (-mut); bl. A. det, hvorved eller hvori han har gjort sig fortjent af Nogen; hans Fortjeneste af eller til Fordeel for Andre; 2) det, at han erhverver for Nogen ell. gjør sig fortjent af Nogen eller forsørger Nogen (-mik).

piniut, et Redskab til at erhverve Noget med; spec. et Jagtredskab.

pingârpoĸ, (v.) er udmærket; er af Vigtighed; er eller gjør eller faaer (Noget) i rigeligt Maal ell. fremfor Andre. M. S. gjør (Noget) ved ham eller ved det i rigeligt Maal eller i høiere Grad end ved Andre. Inf. heraf (pingârdlune, -rdlugo &c.) og især Participiet i Mod. (pingârtumik) bruges meget ofte adverbialt for: i rigeligt Maal; fortrinsviis; endmere; i Særdeleshed; især.

pingârneĸ, 3. den ell. det Fornemste eller Vigtigste. inatsit pingârneĸ, det fornemste Bud. nuname pingârnerit, de Fornemste ell. Hovedpersonerne i Landet (Lederne; det herskende Parti ɔc.).

pingârnerussaĸ (det, som hovedsagelig menes) kan med Suff. efter Omstændighederne bruges om: Hovedindholdet; Summen af det, som er sagt, ɔc.; f. Ex. oĸautsit táukua pingârnerussât, det, som disse Ord hovedsagelig skulle sige ell. især gaae ud paa ɔ: Hovedsummen ell. Hovedindholdet af disse Ord.

pingãngilaĸ, 1) er ikke udmærket; er ikke Mere end Andre, ell. har ikke gjort ell. faaet Mere end Andre; 2) er ikke Hovedsagen ell. Hovedpersonen (f. Ex. ikke den mest Skyldige), ell. er ikke den eller det Vigtigste.

pingilaĸ, (v.) 1) har ikke gjort eller faaet Noget; 2) er ikke gjort Noget ved (pasf.); 3) spec. er ikke den, som har gjort det (som Talen er om); er uskyldig.

pingitsoĸ, bl. A. spec. en Uskyldig.

pingitsûtipâ, erklærer ell. kjender ham uskyldig; frikjender ham.

pingisiniarpâ, bestræber sig for at lade ham være uskyldig ɔ: undskylder ham; tager ham i Forsvar.

pingisáipoĸ, ts. har intet Ugjort ɔ: har været med allevegne, eller har prøvet baade det Ene og det Andet; er forfaren ɔc.

(**pingnigpoĸ** er den halvtransitive Form af pivâ, men den bruges ikke synderlig uden i videre Sammensætning; bl. A. i det Følgende.)

pingnigtûmavoĸ (er i Færd med at slaae stort paa), er saa glad, at han maa give sin Glæde Luft i Gjerning; er ganske ivrig af lutter Glæde; er i Kraft.

pingorpoĸ, (n.) 1) bliver til; bliver Noget (af Intet; ell. af Noget, som ligger udenfor Menneskeforstandens Omraade); 2) fremgaaer af Andet som noget Nyt (som f. Ex. Frøet af Planten; ell. Løgn af Havesyge ɔc.).

pingorfigâ, fremgaaer ell. fremkommer af den ell. det som noget Nyt.

pingortipâ, lader det blive til; skaber det.

pingortitsissoĸ, Skaberen. — — M. S. -ssâ (af -sse), hans —; -ssiga, min Skaber.

pingortitat (Pl. af -taĸ), Skabningerne (under Eet); det Skabte; Skabningen (som Collectiv).

pingortitaunera ell. **pingortine-karnera** (-neĸ, 3. m. S.), dens ell. dets Skabelse; det, at ell. hvorledes den ell. det blev skabt.

pinguaĸ, (n.) 1) en liden ell. ubetydelig Ting (i Eie; f. súnguaĸ under so); 2) spec.: et Legetøi; Dukketøi (i denne Betydning undertiden i Pl.: pingú-ssat, f. tuperssuaĸ).

pinguajâĸ, d. S. f. Foreg. i sidste Betydning.

pinguarpoĸ og **pinguajârpoĸ**, leger (et Barn); og **pinguarâ**, — med det.

piorsarpâ f. n. under piuvoĸ.

pîpoĸ, (n.) ts. er uden pe; eier Intet; er fattig.

pîtsoĸ, en Fattig.

pîtsorssûvoĸ, er meget fattig.

pîsagpoĸ, (Egnen) er fattig paa ell. blottet for det, som var der før, ell. som findes paa andre Steder (-mik); der findes ikke mange paa det Sted. Bruges navnlig med Hensyn til Dyr (af al Slags), naar de fortrække.

pîsápâ, den (f. sila Nr. 5) har gjort det (Stedet) fattigt paa det, som var der før ɔc. (-mik). isse pîsatsissutigâ âtânik, den har Kulden til Aarsag til at have gjort det (Havet) fattigt paa Sælhunde ɔ: formedelst Kulden har den gjort ɔc.

pîtsakut (Pl. af -ko), Enkelte, som endnu findes hist og her, efter at Mængden er bortiagen (f. Ex. efter Høsten).

pîtsakorsiorpoĸ, holder Efterhøst; samler de Enkelte, som endnu findes hist

og her (f. Ex. i en Have, efterat den er høstet).

(**pisaĸ**, (n.) en tilhørende Ting ell. Sag. Bruges neppe uden i videre Sammensætning; navnl. i de Følgende.)

pisánguerúpâ, blotter ham eller det for alt Tilhørende (-mik), saa der ikke er en Smule tilbage. U. S. pass. ell. refl.: er blottet eller har blottet sig fuldstændig for Alt; eier ikke den mindste Smule mere (af det, han havde).

pisataĸ (dannet, som det synes, ved Fordobling af Affixet), m. S. -tâ eller Pl. -tai, Noget, som hører dertil som Bestanddeel (jvf. o. peĸut). timip pisatai, Legemets Dele, hvoraf det bestaaer (Lemmer, Sandseredskaber, Knokler, Sener, Blod ꝛc.).

pisarĸârpoĸ, (v.) Alt efter Omst.: 1) det vil nok skee, om det ogsaa varer en Tid endnu; 2) det kan vare længe endnu, inden det skeer, ell. inden han gjør det; 3) han eller det kan endnu længe vedblive paa den Maade. (Egentl.: skal først —.)

piseĸ, 2. (v.) et Digt; en Vise; især: et satirisk Digt ell. Smædedigt (da saadanne vare de hedenske Grønlænderes eneste Digte, nemlig de ellers saakaldte Stridssange, med hvis Ophør ogsaa Ordet tildeels er gaaet af Brug; dog forstaaes det endnu, saavidt vides, allevegne. Den egentlige Betydning er vel: Noget, hvorved man gjør (Noget) ved Nogen).

pitsiorpoĸ, gjør et Digt.

pitsiũput, de gjøre Digte om hinanden.

pisipâ, (v.) 1) lader ham gjøre eller faaer ham til at gjøre (Noget); tilskynder ham; 2) lader ham faae (Noget, -mik); 3) lader ham ell. det faaes ɔ: overgiver ell. overantvorder ham ell. det til Nogen (-mut).

pisivoĸ, (n.) kjøber ell. har kjøbt Noget (-mik).

pisiaĸ, kjøbt. M. S. pisiâ, det, han har kjøbt.

pisiarâ, har kjøbt det.

pisiorpoĸ og pisiortuvoĸ, kjøber mange Ting; gjør et stort Indkjøb.

pisisipâ, lader ham kjøbe Noget (-mik); enten: 1) sender ham hen at kjøbe Noget for sig; ell.: 2) giver ham det, han kan kjøbe sig Noget for.

pitsipâ, kjøber Noget (-mik) til ham. Htr. pitsissivoĸ.

pisôĸ, (n.) En, som eier ell. har mange Ting; en Rig.

pisûvoĸ, er rig.

pisôrssûvoĸ, er meget rig.

pisũssut, m. S. -tâ eller Pl. -tai, det, hvorved han er rig; enten: 1) den Rigdom, han eier; hans Rigdomme; ell. og: 2) de Midler ell. Kunstgreb, hvorved han har samlet sin Rigdom. (I denne sidste Betydning vil det dog neppe bruges uden i Verbalform: pisũssutigâ).

pisũssuseĸ, 2. m. S. -ssusia, hans Rigdom (som Egenskab); hans Væren rig.

pisoĸaĸ, 2. (n.) gammel (om Ting). S. utorĸaĸ.

pisoĸauvoĸ, er gammel (en Ting).

pissaĸ, (v.) faaet; erholdt. M. S. pissâ, det, han har faaet ell. erholdt.

pissarâ, har faaet ell. erholdt det; spec.: har faaet det som Jagtbytte; har fanget det (det efterstræbte Dyr). pissarine-ĸángilaĸ, den blev ikke fanget.

pissagssaĸ, m. S. -gssâ, det, han skal erholde; især: det, som tilkommer ham, eller det, han har tilgode (jvf. o. pigssaĸ). ilingnit pissagssaĸarpunga, jeg har Noget tilgode hos Dig.

pissariaĸ, 2. (v.) Noget, hvorved der maa gjøres Noget, hvis Hensigten skal opnaaes; et „fornødent-at-man —". (Dette „man" maa her i Regelen opfattes som: hvis ingen Anden, da jeg). Bruges hovedsagelig i de følgende, forlængede Former, ikke let alene ell. blot med Suff. (hvorimod det samme Affix hos andre Stammer forekommer uden videre Tilsætning, f. bl. A. majorariaĸ, pátagiaĸ, patigtariaĸ).

pissariaĸarpoĸ, har et „fornødent-at-man —" ved sig ɔ: behøver at gjøres Noget ved; det er nødvendigt, at man gjør (Noget) ved ham ell. ved det; enten: 1) maa behandles saa eller saa (-dlugo) ell. med Noget (-mik); eller: 2) maa ikke oversees ell. betragtes som ligegyldig; er magtpaaliggende eller af Betydenhed eller Vigtighed (en Person, en Sag, en Høitid ꝛc.; og altid nærmest: er saaledes for den, som siger det).

Begge Betydninger kunne efter Omstændighederne blive til: 3) har Nogen eller Noget behov; behøver Noget (-mik), ell. behøver at gjøres ved (-dlugo). F. Ex. pitugdlugo pissariaĸarpoĸ, det er nødvendigt at binde ham fast; han maa bindes fast (d. S. s. pitugtariaĸar-poĸ). — kisiáne morêrdlugo pissariaĸarpoĸ, men at slibes, det behøver den (det nytter ikke kun at hvæsse den). ulimáumik pissariaĸarpoĸ, den maa behandles (f. Ex. gjøres lige) med en Øxe. timivut nerissagssamigdlo imigssamigdlo atissagssanigdlo pissariaĸartarput, vore Legemer behøve jævnlig Spise og Drikke og Klæder. — ajoĸersortigssavtínik pissariaĸarpugut, vi have En behov, som kan undervise os (men egentlig dog: vi maa behandles med En, som ꝛc.). táuna pissariaĸángilaĸ kan efter Omstændighederne betyde enten: denne eller dette behøver ikke at gjøres ved (som der er gjort ell. skal gjøres ved de andre); eller: han ell. det er ikke magtpaaliggende ell. behøves ikke at tages Hensyn til; eller: den behøver ikke at eies, sc. af mig, som siger det, Du maa gjerne have den; eller: den behøver ikke at tages med, vi have ingen Brug for den, lad den ligge. inuit ilait ilamingnit pissariaĸarnerussarput, nogle Mennesker maa der gjøres mere ved end ved andre (enten: med Underviisning, Irettesættelse, Hjælp ꝛc.; eller: med Æresbeviisning, Lydighed ꝛc.). — Naar et Subject skal betegnes, staaer enten dette i Term., ligesom ved Affixet -narpoĸ, f. Ex. uvavnut pissariaĸarpoĸ, den har et „fornødent-at-man" for mig ɔ: det er fornødent, at jeg gjør ved den (det, som skal gjøres), ell. at jeg faaer den; eller jeg anseer den for vigtig; ilingnut pissariaĸarpoĸ, det er fornødent, at Du ꝛc.; eller ogsaa tilføies -típâ, hvor da, naar ikke en Anden nævnes ell. ved Sammenhængen antydes, Subjectet for -típâ ogsaa er Subject for Stamordet (pivâ); s. d. F.

Saavel dette Ord som og andre, der ere dannede ved den samme Affixforbindelse (-iaĸarpoĸ), bruges af Mange og over en stor Deel af Kysten (saavidt vides, tildeels ogsaa i Labr.) med Suffixer i Betydning af: behøver det, eller maa gjøre det; men trods dens store Udbredelse kan denne Sprogbrug dog ikke erkjendes for Andet end feilagtig: hos Affixet -ĸarpoĸ betegner Stammen (Bæreordet) det, som Verbets Person har, og det samme „har" kan ikke samtidig betegne en anden Person som havende Andet. At ville udtrykke: „han har et —" og „jeg har ham som —" (hvilken transitive Betydning -ĸarpoĸ ovenikjøbet aldrig har) ved eet og samme „har", er aabenbart en Uting. Hovedgrunden til denne feilagtige Sprogbrug og dens Udbredthed ligger maaskee deri, at paa den ene Side det, som haves, i dette Tilfælde som oftest er et abstract Begreb, medens paa den anden Side det, at saa forskjellige Objectsforhold i dette Sprog betegnes ved de samme Suffixer, gjør, at det ligger meget nær og, saa at sige, begunstiges af Sprogets Beskaffenhed at begaae den her omtalte (logiske) Feil. Ikke desto mindre er der dog Adskillige, som ikke begaae den. Jvf. sujuneĸar-típâ, i Slutningen.

pissariaĸartípâ, finder deri eller tillægger ham ell. det et „fornødent-at-man" ɔ: 1) anseer det for nødvendigt, at man (den Samme, s. o.; altsaa: -tipara, jeg —, at jeg) gjør Noget ved ham eller ved det; mener at maatte behandle ham ell. det saa ell. saa ell. med Et eller Andet; 2) anseer det for nødvendigt, at Nogen (ligemeget hvo) gjør Noget ved ham eller ved det; 3) anseer det for nødvendigt at faae ell. at bruge det; mener at behøve det; 4) anseer ham ell. det for vigtig ell. magtpaaliggende. — Forøvrigt kommer denne Affixforbindelse nok saa hyppig til Anvendelse med andre Stammer end netop pe, og indskrænkes da Affixforbindelsens mulige Betydninger som oftest ved Stammens Betydning til een ell. to af ovenstaaende.

pissariaĸaĸaoĸ og pissarialig-ssûvoĸ, 1) det er meget nødvendigt, at man gjør (Noget) ved ham ell. ved det; 2) er meget magtpaaliggende eller af stor Vigtighed.

pissariatuvoĸ eller -toĸaoĸ, har stort pissariaĸ ɔ: der er Meget at

tage Vare paa eller iagttage eller gjøre derved; det koster meget Arbeide eller skaffer En nok at bestille.

pissariuvoĸ, er (lutter) pissariaĸ, d. S. s. Foreg., bruges i nogle Egne maaskee mere, i andre omvendt. angmag--ssat pissariutdlâraut, Lodderne kræve meget Arbeide (inden man kan gjemme dem).

pissarisserpoĸ, er nyt Arbeide ved; behøver paany at rettes. Egentlig — m. S.: forsyner det med et „fornødent-at-man"; og u. S. pass. ell. refl.

pissarissersorpâ, skaffer ham adskillige „fornødent-at-man" paa Halsen ɔ: gjør ham Uleilighed; besværer ham (f. Ex. ved at anmode ham om Noget, som er forbundet med Besvær, ell. ved at gjøre sit Arbeide daarlig, saa at den Anden maa gjøre det om igjen, og Lignende).

pissarêrpâ (pissariâ pêrpâ), har gjort det Fornødne ved det, saa at der for Øieblikket intet Videre behøves; har gjort det i færdig Stand; har bragt det i Orden; har beredt det. I samme Betydning bruges i en Deel af Landet piarêrpâ, af en ellers ikke almindelig Form: piariaĸ, istedetfor pissariaĸ. — U. S. pass.

pissarêrsarpâ (og piarêrsarpâ), arbeider paa at faae gjort det Fornødne ved det; sætter det i færdig Stand; bringer det i Orden; bereder det.

pissarpoĸ (v.) og med gjentaget Aff. pissartarpoĸ, skeer &c. —, og m. S. gjør ved ham eller det eller faaer det jævnlig eller oftere; i Pl. bl. A. kalder ham ell. det saa (især om Øgenavne). sâmingmik pissartagât, han, som de kalde sâmik.

pissârpoĸ, (n.) eier en temmelig Mængde, navnl. af Fødevarer som Følge af rig Fangst i den senere Tid. Omtr. d. S. s. pimiuvoĸ.

pissigâ, (v.) lader ham gjøre Alt; skubber det hele Arbeide over paa ham. (Egentlig: har ham til at gjøre for sig.)

pissoĸ, (v.) 1) det, som er skeet, eller den, som har gjort ell. faaet; 2) spec. den, som har gjort det, som Talen er om; den Skyldige (dog bruges i denne Betydning mere Participiet af det Følgende).

pissûvoĸ, spec. er den Skyldige; er Gjerningsmanden.

pissûtipâ, erklærer eller kjender ham skyldig.

pissôrpoĸ, vedgaaer, at han er den Skyldige.

pissugssaerúpâ, (Eieren &c.) mangler til det (det Ødelagte, det Stjaalne, det Falbudte) den, som har taget ell. faaet det &c. ɔ: 1) kjender ikke den Skyldige; 2) kan ikke blive af med det (det Falbudte). U. S. refl.: 1) det mangler (til sig) den, som har taget det ell. fordærvet det &c. ɔ: Gjerningsmanden (Tyven &c.) vides ikke, ell. man kjender ham ikke; 2) det mangler En, som faaer det ɔ: der er Ingen, som vil have det (det Falbudte).

pissusεĸ, 2. (v.) m. S. -ssusia, hans eller dets Egenskaber under Eet; dens Væsen, Beskaffenhed, Natur, Art &c. ingmikut pissusεκarpoĸ, har Væsen ell. Natur for sig selv; har Egenskaber, som adskille den fra en Anden ell. Andre; udgjør en særskilt Art ell. Klasse &c. (Kan bruges om Alt uden Undtagelse, Levende og Livløst.)

pissuserâ (-dlune), har det Væsen ell. de Egenskaber; er saaledes beskaffen.

pissut, (v.) m. S. -tâ, det, hvorved det skeer eller han gjør; almindeligst: 1) Aarsagen; dets Aarsag; hans Bevæggrund eller den Anledning, i hvilken han gjør (Noget); sjeldnere: 2) Midlet eller Redskabet. pissutigssaĸángi--langa, jeg har ingen (tilstrækkelig) Grund ell. Anledning til at gjøre (det, som Talen er om).

pissutigâ, har det til Grund ell. Aarsag; gjør (det, han gjør) af den Grund ell. i den Anledning. tamána pissutiga--lugo, af den Grund; derfor.

pitdlarpâ, (v.) gjør ved ham eller det i høiere Grad; spec. straffer ham.

pitdlaut, Straf; det, hvorved man straffer. M. S. -tâ, hans ɔ: den af ham tildeelte Straf. Af Magelighed bruges det ogsaa m. S. ofte om: Straf for Nogen eller Noget; bedre er dog -mut pitdlaut. uvavnut pit-

-dlaut, en Straf for mig, min Straf (for det, jeg har gjort).

pitdlarneĸarnera(-neĸ,3.m.S.), det, at han ell. den (Gjerningen) straffes ell. blev straffet, og Følgerne deraf; hans ell. dens Straf, Bliven ell. Væren straffet.

pitdlarneĸautâ (-ut m.S.), 1) det, hvormed —, 2) det, hvorfor han blev straffet.

pitdlagagssauvoĸ, er strafskyldig.

pitdlagagssautipâ, kjender ell. erklærer ham strafskyldig. U.S. gjør sig strafskyldig; forskylder sig mod Nogen (-mut).

pitdlarĸuvâ eller pitdlarneĸar-ĸuvâ, byder at straffe ham ell. ham at straffes; idømmer ham Straf.

pitsailivâ, (v.) hindrer ham i at gjøre, ell. forhindrer det i at skee (-rĸunago). Htr. pitsailissivoĸ.

pîtsakut &c. s. foran under pîpoĸ.

pitseriarpoĸ, (v.) er villig; lader sig let behandle ell. omgaaes med; ell. gjør uden Modstræben det, han skal gjøre. (Bruges saavel om Personer som om Ting.)

pitserîpoĸ, ts. er tvær ell. gjenstridig (modsat det Forrige).

pitserpâ, (v.) egentl.: venter paa, at han skal gjøre (Noget); men bruges neppe om Andet end: venter paa hans Død. pitsînalerparput, vi vente nu kun hans Død ɔ: vi have opgivet ham. — — U.S. (venter sig at skulle blive gjort ved) bruges det undertiden om: 1) vil endelig i Hænder; bringer sig selv i Fortræd; 2) venter paa sin Død; hendøer.

pitsiorpoĸ s. o. under piseĸ.

pitsipâ s. o. under pisivoĸ.

pitsugpâ, (v.) giver sig i Færd med ham, siden han endelig vil have det saa, og begynder stadig igjen, indtil han har faaet sin Bekomst.

piúkôrpoĸ, piúkúpâ &c. s. n. under piuvoĸ.

piumârpoĸ, (v.) det vil skee; og — m.S. 1) han vil gjøre det eller gjøre (Noget) ved ham eller ved det (det vil skee, at han —); 2) han vil faae det.

piumârnertuvoĸ eller -rtoĸaoĸ, er længe om at ville skee ɔ: det varer meget længe, inden det skeer (eller inden han kommer ꝛc.).

piumârtugssaĸ, det, som er bestemt at skulle skee ell. at indtræffe. uvdlune piumârtugssane, i de kommende Dage ell. Tider.

piumavoĸ, (v.) vil; vil gjøre (det, som Talen er om); har besluttet sig til Noget. M.S. vil have det; begjærer det. Jvf. o. pilerivoĸ s.

piumaniarpoĸ, egentlig: bestræber sig for at ville ɔ: vil forsætlig; bruges mest i Betydning af: er begjærlig efter Noget (-mik); og m.S. — efter det.

piúmaseĸ, Prov.: piumaseĸ eller piumauseĸ, og piumássuseĸ, 2. m.S. -sia, hans Attraa; hans Villie (som Egenskab); hans Begjæren ell. Begjæring. piúmaseĸ indbefatter Attraaens eller Begjæringens Gjenstand, piuma--ssuseĸ derimod ikke; s. d. F.

piúmaseĸarpoĸ, har en piúmaseĸ, har Begjærlighed eller Attraa eller Lyst efter ell. til Noget.

piumássuseĸarpoĸ, har en Villie; er ikke villieløs.

piúmasipiluk og piumássusipiluk (med den ovenfor antydede Forskjel), en ond Begjærlighed; ond Lyst; ond Attraa.

piumatuvoĸ, vil meget; især: vil have Meget; er begjærlig; er havesyg.

piumatússuseĸ, 2. m.S. -ssusia, hans Begjærlighed.

piumatôĸ, En, som vil have Meget eller aldrig kan faae nok; en Havesyg. Jvf. o. pileritôĸ og pilernutôĸ.

piumatsagpoĸ, vil med Magt; er forhippet paa sit Forsæt eller Ønske; og -tsáupâ, — paa det. Bliver noget nær d. S. s. pileritsagpoĸ, s. o.

piumatsangnertôĸ, en meget Begjærlig; En, som er ganske forhippet eller gridsk paa Noget (at faae ell. at komme i Færd med).

piuminarpoĸ ell. -naĸaoĸ, 1) man (ɔ: jeg) vilde meget gjerne have det ell. at bestille med det; man har megen Lyst til det; 2) det er ønskeligt ell. værd at eie ell. at have med at gjøre; ell. og: er behageligt. issinut piuminartut, Øinenes Behag ell. Lyst.

piuvoĸ, (n.) er en Ting, nemlig som kan bruges; duer til Noget; er tjenlig

ell. nyttig til Noget. Bruges mest i de Følgende.

piúngilaĸ, 1) er ikke tjenlig til Noget; duer til Intet; er værdiløs (en opslidt Ting; et dumt Ord ꝛc.); især: 2) er mere til Skade end til Gavn og maa derfor helst ikke anvendes (en Gjerning, en Skik, en Talemaade ꝛc.); 3) er forfængelig, tom, betydningsløs.

piujungnaerpoĸ, der er Intet mere ved det; det duer ikke længere til Noget.

piunêrúpâ (Prov.: piorngerúpâ), blotter det for al piuneĸ ɔ: ødelægger det aldeles, saa at intet deraf er brugeligt mere i den Tilstand. U. S. pasſ. Htr. piunêrússivoĸ.

piunêrutípâ, lader det blive ødelagt ꝛc. (enten ved en Anden (-mut) ell. ved at gjøre det selv; og bliver det altsaa i sidste Tilfælde d. S. s. det Forrige).

piunêrutitsissoĸ, en Ødelægger; den, som ødelægger Noget (-mik) i Bund og Grund.

piunêrúnerit (Pl. af -neĸ, 3.), Ruiner efter Ødelæggelse; Levninger, som ere blottede for al deres piuneĸ.

piúkúpâ, anseer det for at kunne være nyttigt (til det, han vil gjøre) ɔ: kunde nok have Lyst til at anvende det ell. at maatte benytte det.

piúkúnarpoĸ, man anseer det for ꝛc.; det seer meget brugeligt eller benytteligt ud; det kunde nok være værd at maatte benytte det ell. og at eie det.

piúkôrpoĸ, holder det for nyttigt eller godt at gjøre det, han har i Sinde ɔ: agter at udføre sit Forehavende (-umav-dlune, eller og -mut). aĸago piú-kôraluarpunga, jeg vilde helst gjøre Alvor af det imorgen (at reise eller at tage fat paa det Arbeide ꝛc.), hvis der ikke kommer Noget i Veien.

piúkôrúpâ, 1) agter at anvende det til Nogen ell. Noget (-mut) ell. til Brug ved sit Forehavende. tamána matug-ssâuut piúkôrúpara, det havde jeg tænkt at anvende til Laaget. 2) agter at udføre sit Forehavende med Hensyn til den ell. det. aĸago piúkôrúkaluar-para, jeg tænker paa at ville give mig i Færd med det imorgen (at hente det ell. at arbeide paa det ꝛc.).

piutserpoĸ, venter paa at blive benytteligt ɔ: søger at gjøre sig behagelig (ved Smiger ell. ved at snakke En efter Munden ell. ved overvættes Tjenstvillighed ꝛc.).

piorsarpâ, arbeider paa at gjøre det benytteligt ell. tjenligt; bringer det i den Stand, at det kan bruges ell. kan være tjenligt til sin Brug (f. Ex. bereder Huset, eller sætter det i tilbørlig Stand, at det kan beboes; ell. gjør endnu Noget ved et Arbeide for at gjøre det fuldkommen skikket til sin Brug, og Lignende). Udtrykker omtr. det Samme for forarbeidede Gjenstande, som perorsarpâ for levende. U. S. refl.: pynter sig (et Menneske).

pivfik, (v.) Sted ell. Tid, hvor man gjør (Noget). Bruges mest i den følgende Form.

pivfigssaĸ, 1) et Sted at gaae hen ell. til at gjøre (det, som Talen er om); 2) Tiden til at gjøre; og 3) spec. m. S. -gssâ, hans ell. dens Tid, neml. til at ende sit Liv, ell. til hvad dermed kan sammenlignes; altsaa om et Menneske ell. andet levende Væsen: hans ell. dets Tid til at døe; og om en forarbeidet Gjenstand: dens til Tid at gaae i Stykker. (Denne specielle Betydning er den langt overveiende; paa sine Steder endogsaa i den Grad, at det støder, naar man bruger Ordet i dets almindelige Betydning.)

pivigpoĸ (v.) -mut, kommer til et Sted for at blive der.

pivkarpâ, (v.) hexer ham ihjel; dræber ham ved Trolddom. (Affixet er det samme som i ikivkarpâ, og Udtrykket svarer saaledes i Formen til det danske: har forgjort ham.) U. S. refl.: hexer sig selv til Døde.

pivdluarpoĸ, (v.) skeer vel; gjør (Noget) vel; farer vel; der er Held med ham ell. med det; det skeer lykkelig; ell. han er lykkelig i sin Færd eller i sin Gjerning; er vel faren (iluanârdlune). M. S. 1) har Held med det; gjør ell. faaer det heldig (f. Ex. efter sit Ønske, ell. i rette Tid, eller til Gavn for sig ell. Andre, ꝛc.); 2) gjør ved ham eller ved det tilgavns; behandler den fuldstændig saaledes, som den skal behandles (s. n. pivdluángilaĸ).

pivdluarfik, Stedet eller Tiden, hvor man er vel faren. Bruges meget al-

mindelig om: de himmelske Boliger; Salighedssted ell. -tid.

pivdluarĸuvâ, byder Held være med ham ell. med det ɔ: velsigner ham ell. det. (Det synes rigtigst at knytte Begrebet: at velsigne, til dette og de deraf dannede Ord alene, da de udtrykke det fuldstændig under alle Omstændigheder. Vel svare de med -sarpâ og -tipâ dannede Former undertiden til, hvad vi (ved Overførelse) ligeledes betegne ved Ordet: velsigne; men Affixerne adskille dem altfor bestemt fra hinanden og fra dette, til at det enes Betydning ligefrem kunde tillægges det andet.)

pivdluarĸússut, m. S. -tâ, hans ɔ: den af ham udtalte ell. meddeelte Velsignelse.

pivdluarĸussineĸ, 3. m. S. -nera ell. Pl. -nere, det, at han velsigner ell. velsignede Nogen ell. Noget, og Følgerne deraf; hans Velsignelse i dens Virkninger (som man seer ell. sporer).

pivdluarĸunarsile (Opt.), velsignet være — ! (Uperf. -rsilat.)

pivdluarnarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) har Held med sig ell. farer vel ell. er vel faren; 2) man (overhovedet) — derved ell. der; det er heldbringende eller forbundet med Held og Lykke &c. (en Omstændighed, en Tid &c.).

pivdluarnerarpâ, 1) kalder ham lykkelig i sin Gjerning; 2) kalder ham vel faren; og saaledes undertiden 3) priser ham lykkelig (jvf. usorâ).

pivdluarsarpâ, arbeider for ell. gjør sig Umage for at skaffe hans Gjerning en heldig Fremgang ell. at gjøre ham lykkelig i sin Færd ell. Gjerning; hjælper ham til Held; skaffer ham Velfærd (ved Medvirkning ell. umiddelbar, virksom Bistand; s. d. F.).

pivdluartipâ, lader Held være med ham; lader det lykkes for ham (ved sit Samtykke, ell. ved ikke at hindre ham, ell. ved middelbar ell. umiddelbar Bistand).

pivdluarssuseĸ, 2. m. S. -ssusia, hans Velfærd; Lyksalighedstilstand; Salighed.

pivdluaut, Held; Lykke; det, hvorved man har Held med sig ell. er lykkelig i sin Gjerning.

pivdluángilaĸ, 1) er ikke vel faren &c.; 2) er ikke vel gjort; der mangler Noget i det, som skulde gjøres ved den eller ved det. M. S. har ikke gjort fuldstændig det, han skulde have gjort ved den; har sjusket sig fra det.

pivdluáipoĸ, ts. er det stik Modsatte af vel faren: er ulyksalig.

pivsagpâ, (v.) traf Dyret (navnl. med Kugle), men ikke til Døde, saa det undgik ham.

peĸípâ, peĸuvoĸ &c. s. perpâ.

peĸut, peĸût, perĸârpoĸ, perĸigpoĸ, perĸuvâ &c. s. pe.

perĸuk, perdlâĸ, perdlarpâ, perneĸ s. perpâ.

pernaĸ &c. s. pe.

pero, en Tyngsel oven paa Noget (at det kan ligge fast); s. Ex. Steen paa Teltskindene ell. paa Baaden; ell. en Steen til Tyngsel paa det, man syer; eller en Brevpresser &c.

perugâ, har det til Tyngsel paa sig; er betynget dermed.

peruvâ, betynger det; lægger Steen ell. Andet paa det for at holde det nede ell. paa sit Sted. Htr. **perussivoĸ.**

perôrpâ, betynger det mangfoldig (allevegne eller med mange Stene); spec. tildækker det efterladte Renskjød med Stene, for at beskytte det mod Ravne og Ræve, indtil man kan hente det.

peruerpâ og **peruiarpâ**, tager Tyngselen af det.

perorpoĸ &c. s. pe.

[**perpâ**, lægger dets Ender over hinanden; enten ved at bøie eller bukke det samme Stykke sammen med Enderne, ell. ved at sætte det sammen af to Stykker med Enderne i hinanden. Deraf:]

peĸuvoĸ (anal. eĸivoĸ), bøier ell. bukker sig sammen og retter sig strax ud igjen.

peĸussarpoĸ, d. S. s. Foreg. gjentagne Gange: bøier sig hurtig frem og tilbage (ind og ud).

peĸussâvaĸ, Prov. en Myglarve. S. eĸissâvaĸ.

peĸípâ (anal. eĸipâ), bøier det sammen, saa at Enderne nærme sig hinanden (stærkere, end der udtrykkes ved niortipâ, s. S. Bruges om Hvadsomhelst.). Htr. **peĸitsivoĸ.** U. S. pass. ell. refl.: om et Menneske eller Dyr: bukker sig krum.

pekitsivik, spec. et krumt tilhugget og tilsnittet Stykke Træ med de fornødne Pinde og Indsnit til at bøie en Fangeblære over, at den faaer sin rette Form.

pekitîpâ, 1) lader det bøie af en Anden (-mut); 2) gjør ved sit Arbeide, at det bøies ɔ: bøier det (d. S. s. pekípâ, og bruges mest).

pekimivok, bukkede sig mangelfuldt ɔ: kom ikke saa langt op af Vandet, at man saae den gaae ned med den sædvanlige Bøining af Ryggen (en Sælhund, som kun dukkede lidt op og med det Samme gik ned igjen).

pekingavok, er krumbøiet (temmelig stærkt; jvf. niungavok); om et Menneske: er krogrygget; gaaer nedbøiet (f. Ex. af Alderdom).

pekingarigpok, s. er stærkt sammenbøiet, saa det nærmest danner en Krog.

perkuk, et reielignende Krebsdyr (temmelig stort); og **perkugtak**, et mindre Dyr af samme Familie.

perkúpâ, bøier ell. bukker sig sammen over det (f. Ex. Manden i sin Kajak over Aaren, idet han holder den op mod Underlivet); eller bøier Noget ved at trykke det imod sig og bøie sig over det.

perdlarpâ, (maaskee egentl.: lægger Enderne og det Hele over hverandre; men især:) bukker den i Fletning; fletter den ind (den enkelte Traad). Htr. **perdlai-vok**; og deraf atter m. S. **perdlai-vâ**, fletter den (den flettede Traad, Snoren &c.).

perdlâk, 1. og 2. 1) flettet Senetraad; 2) Been (eller Jern) under Slædemederne, Skinner.

perdlaiak, d. S. s. det Forrige i første Betydning.

perdlásserpâ, htr. **-ssîvok**, sætter Beenskinner under Slædemederne.

pernek, 3. m. S. **pernera**, 1) Albuleddet, navnlig dets indre Side; — 2) det Sted, hvor to sammenføiede Stykker Træ ell. Lignende ere lagte med Enderne ind i hinanden; Skjødningen paa det.

pernerpâ, skjøder den sammen af to Stykker (en Aare, Kajaklægte &c.); eller forbinder dens Stykker ved en Skjødning. (Et andet pernerpâ s. under pinek.)

pernermigpâ, bærer ham ell. det paa Armen. Htr. **pernermigpok**.

persípâ, Prov. 1) d. S. s. pernerpâ; 2) syer et Læg paa et Klædningsstykke, som er for langt; 3) overhovedet: lader det blive bøiet. (Bruges nok i det Hele taget ikke meget.)

persinilik, 3. Prov. En med (indad ell. udad) krummet Rygrad.

pertak (pass. Part. af perpâ; som torkortak, nauligtak o. A.), spec. 1) et Fad af et sammenbøiet Stykke Hvalbarde, som danner Siden, og med indsat Træbund; 2) Prov. en Spaanæske (som er gjort paa samme Maade; ellers ogsaa matussartok, s. S.).

perterpâ og i nogle Egne almindeligst: **pertiterpâ**, ell. i Pl. **-rpai**, bukker ell. folder det flere Gange sammen; ell. — flere Ting efter hverandre — (f. Ex. folder Papir flere Gange sammen, ell. svøber sit Haar om Fingrene for at sætte det i Top, &c.). Htr. **perteri-vok** og **pertiterivok**.

(**pertuvok**, har Enderne nær sammen?. Deraf:)

pertujavok, kæntrer let eller kommer let paa Hæld med sin Kajak. (Omtr. d. S. s. pásagpok.)

pertujáipok, ts. sidder fast i sin Kajak; der skal Meget til at bringe ham ud af Ligevægten.

pêrpâ, perpaluk, perragpok, persar-kúpâ &c. s. pe.

persok, Fog; navnl. Snefog; fygende Snee.

persorpok, den fyger (Sneen, Fjeldtoppen &c.). kákat persulerput, det begynder at fyge paa Fjeldene.

perserpok, s. det fyger (i Luften); det er Snefog. M. S. overfyger det ell. fyger det til.

persore, Sødriv.

persorivok, det blæser en Storm (saa Søen staaer i Røg).

perssugpâ s. pe.

pertak, perterpâ, pertujavok &c. s. perpâ.

piarak, piâraok, piarêrpâ, piarpâ, pigâ &c. s. pe.

pigârpok, vaager; er længe oppe om Natten; især enten: 1) for at vaage over Nogen ell. Noget; eller: 2) for at gjøre

et Arbeide færdigt; eller: 3) for at udføre Nattebedrifter (svire &c.).

pigârtok, spec. en Vægter; En, som holder Vagt, medens de Andre sove.

pigârfik, 1) Vagtsted; men almindeligst: 2) Vaagetid; en Vagt (f. Ex. paa et Skib). pigârfit pingajuat, den tredie Vagt.

pigáupâ og **piggápâ**, vaager over ham ell. det.

piggatigâ, holder Nattevagt af den Grund ell. i den Anledning ell. for det.

piginauvok &c. s. pe.

pigdlerpok, pigdlugpok &c. s. d. F.

[**pigpok**, letter sig fra Noget?. Synes at være Stammen til de Følgende.]

pigdlerpok, t. hopper; gjør et Hop med begge Benene samlede. Bruges ikke meget og skal paa sine Steder være gaaet aldeles af Brug. S. n. pigsig-pok, og jvf. tingivok.

pigdlertak, spec. en Græshoppe.

pigdlugpok, glipper; falder af fra sit Underlag (f. Ex. Pilen af sit Kastetræ; ell. Konebaaden af sin Strø, idet den fires ned ad en steil Strand; eller en Steen i Muren, som med Enden var lagt paa Enden af en anden Steen, men blev skubbet ned, og Lignende). Bruges undertiden overført om Ens Tanke, som glipper (isumâ pigdlugpok), neml. naar man tog feil af Noget, saa det viste sig anderledes, end man havde tænkt.

pigdlukarpok, (Prov.?) d. S. s. Foreg.

pigsigpok, springer; gjør et Spring (Levende).

pigsikarpok, d. S. s. Foreg. om Livløst (som springer op ell. til Siden ved Slag ell. Stød).

pigsikalavok, det springer til alle Sider; ell. nærmere: der springer stadig Noget af det eller nogle af dem (f. Ex. Spaaner, naar man hugger).

pigsikalanerit, Pl. og m.S. **-nere**, som ere sprungne bort og ligge rundt omkring (Spaaner &c.).

pikiarpok, dukker op af Vandet (bruges kun om Fugle, som have dukket under).

pikialavok og **-lârpok**, vælder frem (Vandet ud af Jorden ell. en Sprække i Isen &c.); danner ligesom et lille Kildevæld.

pikigpok, kommer i heftig Bevægelse; bliver urolig; springer pludselig op &c.

pikigtípâ, i Pl. **-pai**, htr. **pikig-titsivok**, 1) allarmerer; bringer Folk i Urolighed og heftig Bevægelse; anretter Forvirring blandt Folk; og forsaavidt denne Grændse ikke overskrides, kan Ordet bruges om: 2) gjør Oprør; ophidser Folk; men saasnart Oprøret antager en Krigs Charakteer, er dette Ord for svagt. Jvf. perdluliorpok og per-dlérivok under pe.

pikivok (egentl. vel omtrent.: begynder at lette), er i Færd med at bryde op; gjør sig færdig til at reise (bærer Tøiet ud, bryder Teltet ned &c.).

pikilerpok, begynder at gjøre sig færdig til Reisen (pakker sit Tøi sammen, bærer Et og Andet udenfor &c.).

pigssak, pigssivâ &c. s. pe.

pika [1) her ovenfor; 2) her Østen for (om et Sted i Nærheden). Er parallel med ika, kana og kiga, s. S.]. Deraf:

pikane (Loc.), heroppe; her ovenfor ell. her Østen for; **pikánga** (Abl.), heroppe ell. Øster fra; **pikûna** (Vial.), herop ell. Øst igjennem; **pikunga** (Term.), didop eller der Øst hen; — og med det tilbagevisende ta: **tagpikane** &c.

pinga (Pron.), Subj. **pigssuma**, Pl. **piko** og (Subj.) **pikua**, han (de) deroppe ell. der i Øst; — og med ta: **tagpinga, tagpigssuma** &c. Som Tilraab: **pigssumâk**, hør, Du deroppe! og Pl. **pikorsî-â**, hører, I deroppe ell. der i Øst!

tagpika (Interj.), deroppe ell. der i Øst (er han).

tagpikángarpok, det blæser deroppe fra (Øster fra).

pikatak, pikorigpok, pikúpâ, pikunar-pok &c. s. pe.

pilagpâ, 1) skærer i det ell. skærer det fra hinanden (f. Ex. et Skind, for at tilskære det; ell. aabner en Byld eller Udvæxt i Huden med Kniven); 2) især: sønderskærer et Dyr (en Sælhund &c.) efter at have flaaet Skindet af det. Htr. 1) **pilagpok**, sønderskærer; især: er i Slagterarbeide; 2) **pilaivok**, sønderskærer Noget (noget Bestemt: **-mik**); 3) **pilagsivok**, skærer et Stykke af.

pilák, 2. (fork. af pilagak), Pl. m. S. **pilai**, hans (ell. hendes) Sønderskaarne, neml. Stykker af et Dyr; de Stykker, hun har skaaret det fangede Dyr i.

pilagtorpoĸ (anvender Indskæring), 1) sauger; m. S. **-rpâ**, sauger det eller i det; og heraf htr. **pilagtuivoĸ**, sauger Noget (-mik). Sjeldnere: 2) skærer Noget fra hinanden (med en Kniv) ved flere Snit (f. Ex. en Byld, naar det første Snit ikke var tilstrækkeligt).

pilagtornikut og **-ruerdlukut** (Pl. af -ko), Saugspaaner.

pilagtût, en Saug.

pilerivoĸ, pileritsagpoĸ, pilernuvoĸ, pilerpoĸ, pilimavoĸ, piliorpoĸ, pili--voĸ &c. s. pe.

pilo, et Løv ell. Blad; spec. af Blaabærbuske (som spises).

pilutarpoĸ, har faaet samlet Blaabærblade.

pilutariarpoĸ, **piluliarpoĸ** og **pitdliarpoĸ**, er ude at plukke Blaabærblade.

pilutaĸ og **piloĸut** (det Første er vel almindeligst), et Løv eller Blad i Almindelighed. M. S. **pilutai**, dens ell. dets (Plantens, Træets ɔc.) Blade eller Løv.

pilûssat, Pl. 1) en lille Plante med tre-foldige Blade (som Kløver), og som spises; 2) en Dvergpiil med som oftest kun to ell. tre Blade, og som er meget almindelig allevegne i Landet.

piluarpoĸ, pimak, pimiuvoĸ &c. s. pe.

pinarâ s. pinerpoĸ.

pineĸ, 3. men Pl. m. S. almindeligst: **pinê**, Straa ell. Halm i Støvler ell. Sko.

pinigssat, Pl. Støvlehalm; enten: Halm, som man har samlet til at lægge i Støvlerne; eller: Græs, som er særlig skikket til samme Brug.

pinerpai (kangmit), lægger Halm i Støvlerne.

pinerigpai, lægger frisk Halm i Støvlerne.

pinerigsarpai, lægger den gamle Halm tilrette i Støvlerne.

pinêrpai og **pernerpai**, tager Halmen ud af Støvlerne.

pineĸarpoĸ, pinerdlugpoĸ &c. s. pe.

pinerpoĸ, s. er smuk (Hvadsomhelst, og i hvilkensomhelst Henseende). Jvf. alutornarpoĸ, kussanarpoĸ, takorá--nerpoĸ og inugigpoĸ.

pinersarpâ, smykker det; pryder det; pynter det (paa en ell. anden Maade). U. S. refl.: — sig.

pinersaut, et Smykke; en Prydelse (af hvilkensomhelst Art).

pinersivoĸ, er bleven smuk ell. smukkere. M. S. har faaet det smukt.

pinarâ, finder den ell. det smuk.

pinîpoĸ, ts. er hæslig, styg, grim ɔc.; er det Modsatte af smuk.

pinîtdlivoĸ, er bleven hæslig; har tabt sin Skjønhed.

pinîgâ, finder den ell. det hæslig.

pinerrarigpoĸ, piniarpoĸ, piniúpâ &c. s. pe.

pingajoĸ, kun m. S. **pingajuat**, den tredie (neml. de to Førstes).

pingajugssât, den, som skal udgjøre den tredie.

pingajugssânik, Mod. adv. 1) tredie Gang; 2) for det Tredie.

pingajorât, de have ham ell. den til den tredie; han ell. det (Objectet) udgjør den tredie.

pingajorârpoĸ, Prov. d. S. s. pi--ngasorârpoĸ, s. n.

pingajoralik, 3. En med tre Koner.

pingajorĸat (Pl. af -rak, 2.), en Hunbjørn med sine to yngste Unger (fra samme Aar og Aaret i Forveien).

pingasut, Pl. tre.

pingasuit ell. (almindeligst) **pinga--suvît**, tre Flokke. Jvf. mardluk.

pingasúngorpoĸ, 1) det er Onsdag; 2) Klokken er tre; 3) i Pl. de ere blevne tre. M. S. gjør dem til tre. S. atausingorpoĸ.

pingasúkûtârpai, tager dem tre ad Gangen.

pingasorârpoĸ, har faaet tre.

pingasoriarpoĸ, gjør (Noget) tre Gange. M. S. — ved ham ell. ved det. S. mardloriarpoĸ.

pingatserpai, forsyner dem (de to første) med en tredie ɔ: lægger en tredie til. U. S. pass.

pingiak, Prov. d. S. s. pingujak s. under pingo.

pingilaĸ, pingitsoĸ &c. s. pe.

pingo, en Maagetue (som den danner sig i Aarhundredernes Løb af Maagernes Excrementer paa Klippernes Toppe, hvor de pleie at sætte sig). Forekommer og-

saa nogle Gange som Navn paa jævnt toppede Fjelde.

pingugtak, en Mosetue.

pingujak, en Bable paa Huden af Bid ell. Stik.

pingorpoĸ, pinguaĸ &c. s. pe.

pingòrpâ s. d. F.

pingugpâ og som oftest (paa Grund af Gjentagelse): **pingugtarpâ**, puffer ham; især: giver ham Næveſtød (paa Hovedei ell. hvorsomhelst). U. S. bruges det om Harpunen: springer tilbage ud af det harpunerede Dyr (ligesom giver det kun et Næveſtød).

pingugtôrpoĸ, faaer sin Harpun saaledes kastet tilbage.

pingôrpâ, egentl. vel kun en Forstærkningsform af pingugpâ, anal. matòrpâ o. A.; men bruges om: overfuser ham med Skjældsord. Jvf. perssugpâ af pe.

pingugtak og pingujak s. pingo.

piorpoĸ og m. S. **-rpâ**, 1) roer hurtig og med stille Aareslag efter et Sødyr for at slaae Pilen i det (en Kajak); 2) slaaer ned efter sit Bytte (en Rovfugl).

piorsugpoĸ, forstaaer sig godt paa ell. er godt øvet i at liste sig hen til et Sødyr.

piorsuipoĸ, ts. det Modsatte af Foreg.: kan aldrig komme Dyrene nær nok til at kunne række dem med sin Piil.

piuarpoĸ, 1) tillister sig Noget; 2) — ved at nyde det ubemærket. S. d. F.

piuardlerpâ, sniger sig paa ham ell. det for at faae det i sin Magt eller for at dræbe ham. Htr. **piuardlîvoĸ**. Dette og det Foregaaende bruges ikke allevegne og forstaaes tildeels feil, neml. som om de vare dannede af pivoĸ og -uarpoĸ: bliver ved at gjøre det Samme; giver sig for det Første ikke af med Andet. Det Næste er derimod almindeligt.

piuáipoĸ, ts. er sagtmodig; er from; kommer Ingen for nær.

piorsarpâ, pisaĸ, pisataĸ, piseĸ, pisiaĸ &c. s. pe.

pisigpâ, træffer det med en Buepiil, ell. skyder det med Bue. Htr. **pisig-sivoĸ**.

piseriarpoĸ og m. S. **-rpâ**, skyder med Bue efter Noget.

pisigsârpoĸ, skyder med Bue for Fornøielse ell. til Øvelse.

pisigse ell. **pisigseĸ**, en Bue.

pisigsitaĸ, m. S. **-tâ**, Buen i en Flitsbue.

pisiorpoĸ, pisipâ, pisivoĸ, pisóĸ &c. s. pe.

pisugpoĸ, gaaer (et Menneske). — M. S. gaaer der; gaaer det Stykke ell. den Strækning. I nogle Egne skal det desuden bruges spec. om: gaaer paa Jagt; s. d. F.

pisugtuarpoĸ, (gaaer blot ɔ:) 1) gaaer og spadserer; 2) gaaer ud i Marken ell. tilfjelds efter Noget, som man skal finde, idet man gaaer: gaaer paa Jagt, ell. gaaer efter Bær og Rødder &c.

pisulôrpoĸ og **pisorujôrpoĸ**, Prov. d. S. s. det Forrige i første Betydning.

pisorartarpoĸ, Prov. gaaer paa Knæene, holdende i Tæerne med Hænderne.

pitsorigpoĸ og **pisutdlarĸigpoĸ**, s. er rask tilbeens; gaaer godt ell. uden Besvær.

pitsordlugpoĸ, er daarlig tilbeens; gaaer slet paa sine Been, eller kan ikke komme frem paa en vanskelig Vei.

pitsortuvoĸ, er en stærk Fodgænger.

pissaĸ &c. s. pe.

píssak, Styrke; Kraft; Magt. Bruges sjelden og ialtfald kun undtagelsesviis.

píssaĸ og almindeligst: **píssarssuaĸ**, en Stærk; en Mægtig; En, som kan betvinge Meget ell. Mange; bl. A. en Uovervindelig. Jvf. nakuaĸ og sá-ngivoĸ; og s. artorssajuitsoĸ.

píssauvoĸ og **píssarssûvoĸ**, er stærk ell. mægtig; har megen Kraft ell. stor Magt.

píssauneĸ, 3. 1) den Stærkeste; den Mægtigste; 2) det, at være stærk, og Resultatet deraf: Magt eller Kraft i dens Virkninger; og især: overvindende eller uimodstaaelig Kraft. nuname pissau-nekartut, de, som have (og udøve) Magt paa Jorden. pissaunerit takug-ssáungitsut, de usynlige Kræfter. — M. S. **píssaunera**, hans Kraft ell. Magt.

píssáussuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, hans Magt ell. Styrke ell. Kraft, som Egenskab betragtet.

píssaut, Krafts ell. Styrkes Middel ell. Aarsag; det, hvorved man er stærk eller har Magt; Kraft, som virker i ell. iboer Nogen.
píssautigâ, har ham ell. det til sin Krafts Aarsag; har sin Kraft ell. Styrke derved ell. deri.
píssagpok, styrkes; faaer Kraft. (Omtr. d. S. s. nakússagpok.)
píssagtipâ, styrker ham. U. S. pass. og refl.: styrkes eller lader sig styrke. Alle disse bruges meget almindelig ogsaa i aandelig Betydning; det Følgende derimod neppe.
píssagsarpok, over sig i Styrke, eller over sine (legemlige) Kræfter; og **-gsáupâ**, — med ham; u. S. de — med hinanden.
píssagsautigâ, over sine Kræfter derved ell. paa det.
pissarâ, pissarêrpâ, pissariak, pissar-pok, pissigâ, pissok, píssusek, pí-ssut &c. s. pe.
pitálpok, ts. 1) er ukydsk ell. utugtig; er geil; er kaad; 2) er letfærdig eller overgiven i Ord og Gebærder. Jvf. kitigpok og de første af tigpok dannede Ord.
pîtáinarpok, man bliver utugtig &c. ved det eller af det (anal. kíanarpok o. A.) ɔ: det er utugtigt ell. ukydsk ell. letfærdigt (at gjøre ell. at befatte sig med).
pîtaitdliorpok og **pîtaerssor-pok**, begaaer Ukydskhed eller Letfærdighed.
pîtaiuípok, ts. det Modsatte af pîtái-pok: 1) er kydsk ell. tugtig; 2) lever sædelig; 3) opfører sig anstændig eller ærbart.
pitarpâ, naaer den forbi; overgaaer ham ell. den; f. Ex. det ene Bjerg det andet i Høide: kúmut pitarpâ. ilisimássu-siagut pitarpâ, han overgaaer ham i Kundskab. Jvf. akípâ, akimorpâ og kângerpâ.
pitdlarpâ, pitdlaut &c. s. pe.
pito, Prov. en Lampestol; s. nalíkagut.
pitorarpok, kommer ansættende; 1) om Mennesker: kommer dragende langveis fra; 2) om Vinden: kommer paa; begynder at storme. (Paa en Deel af Kysten er dette Ord det almindelige istedetfor nag-tipok, s. S.).
pitoráupâ, 1) kommer paa ham, overfalder ham (Stormen); 2) i Pl. u. S. **pi-toráuput**, de komme dragende med hverandre langveis fra (f. Ex. en Invasionsarmee).
pitsailivâ s. pe.
pitsak, meget god; fortræffelig; fortrinlig; af bedste Sort. Bruges baade om Mennesker og Dyr og om alle mulige Ting; ligesaa de Følgende. nuna pitsak, et fortræffeligt Land, eller en Egn, saa god, som man nogensinde finder den (her).
pitsauvok ell. som oftest: **pitsaokaok**, er fortræffelig ell. meget god; er af bedste Slags; er fortrinlig. pitsaokaugut, vi ere fortræffelige ɔ: vi befinde os i bedste Velgaaende.
pitsaunersiorpâ, udsøger den bedste Deel deraf; eller i Pl. **-rpai**, — det Bedste ell. de Bedste af dem.
pitsauneruvok, er bedre; er at foretrække.
pitsausârpâ, arbeider paa, at det kan blive af bedste Slags (det, han er beskjæftiget med); gjør det saa godt som muligt. — U. S. refl.: bestræber sig for at være af de Bedste ɔ: at være behagelig &c. (og mere ell. mindre imod sin egentlige Natur).
pitserpâ, pitsiorpok, pitsípâ, pitsugpâ s. pe.
pitsorigpok og pitsordlugpok s. pi-sugpok.
pitugpâ, binder ham ell. det fast til Noget (-mut) ved et fra det Ene til det Andet gaaende Baand (-mik); saal. især: tøirer (et Dyr); fortøier (et Fartøi). Htr. **pitugsivok**.
pitugtorpâ, d. S. s. Foreg. (men Sagen tænkt mere udførlig).
pitûtak, en Line &c. til at binde Noget fast med; Tøir; Fangeline; Skagle &c.
pitûssaerpâ, løser hans ell. dets Baand, og navnl. den til Andet fastgjorte Ende deraf (s. d. F.); løser den, kaster den løs, spænder den fra &c. (Baaden, Hunden &c.). U. S. pass.
pitûtaiarpâ, tager Baandet af ham ell. det (ved at løse den til ham ell. det fastgjorte Ende).
pitûtserpâ, anbringer et Tøir &c. derpaa.
piuarpok og piuáipok s. piorpok.
piúkôrpok, piúkúpâ, piumârpok, piu-

-mavoĸ, piunêrúpâ, piúngilaĸ, piut-serpoĸ, piuvoĸ, pivfik, pivkarpâ &c. s. pe.

pivdle, en Gal ell. Affindig; et rasende Menneske. (Bruges i denne Form ikke almindelig.)

pivdliuvoĸ, er rasende eller affindig; er vanvittig.

pivdlerorpoĸ (anal. perorpoĸ), bliver rasende eller affindig; gaaer fra Forstanden.

pivdlerúpoĸ, d. S. s. Foreg., og især: døer i Vanvid.

pivdlingârpoĸ og almindeligst: **piv-dlingârniarpoĸ**, gjør sig gal, ell. opfører sig, som han var affindig; lægger intet Baand paa sine Lidenskaber; især: behandler En uforskammet eller mishandler Nogen.

pivdlingautigâ, opfører sig som en Affindig imod ham (egentl.: angaaende ham); mishandler ham ell. behandler ham uforskammet.

pivdlingajak, en Tosse; især: En, som bærer sig tosset ad, som om han ikke havde sin fulde Forstand. (Bruges ofte paa Skrømt.)

pivdlingajauvoĸ, er tosset; fjanter; bærer sig ad, som om han ikke havde sin fulde Forstand. Jvf. putumavoĸ.

pivdluarpoĸ, pivoĸ, pivsagpâ &c. s. pe.

[**po**, et i denne Form ubrugeligt Rodord (i Lighed med mak, s. S.), hvis Betydning synes at være: først: pustende Hævning op af Vandet (onomatopoietisk: pugg); dernæst paa den ene Side: Hævelse overhovedet; og deraf videre: Hvælving; Bøining; og paa den anden Side: Oppustning; og videre: Hulning. De Ord, som synes at høre til denne Stamme, følge her fra puak af efter samme Regel som de af pe dannede.]

portuvoĸ (har betydeligt po), er høi; har høi Reisning (et Kar, et Skib, et Fjeld &c.). Istedetfor Participiet bruges i Regelen portusóĸ.

portusivoĸ, er bleven høiere.

portusisipâ, gjør det høiere.

pûkipoĸ, ts. (har ubetydeligt po), er lav; har kun ringe Reisning.

púkitsoĸ, 1) lav; 2) spec.: a) en Sko eller Tøffel; b) Prov. en halv Daler (fordi i sin Tid Spækmaalet til den Priis var forholdsviis lavere end de øvrige).

púkilivoĸ, er bleven lavere (f. Ex. en Baad, naar den er ladet).

púkilisipâ, gjør det lavere.

puak, m. S. **puâ**, hans ell. dens Lunge.

puaussaĸ, en Luftblære ell. Boble paa Vandet (især af en Fugl under Vandet).

puaussarpoĸ, der kommer Bobler op i Vandet.

puaussarsiorpâ (tingmiaĸ), giver Agt paa en Fugls Bobler i Vandet, for at see, hvor den omtrent kan ventes at komme op igjen.

pualavoĸ, er fed; er tyk og rund (Menneske ell. Dyr).

puatdlarpoĸ, bliver fed.

puatdlarsarpâ, feder det (et Dyr).

puaussaĸ s. o., under puak, og det Følgende.

pue, 1. og **puik**, 3. (m. S. puinga), en Hævelse eller Svulst paa Legemet (haard og af mindre Omfang). Egentl. vel Hævelse ell. Oppustning overhovedet (s. n. puerpoĸ), men bruges neppe uden i den anførte særlige Betydning.

puigpoĸ, har en saadan Hævelse eller Svulst et Sted paa Legemet. Jvf. det Følgende og n. putdlagpoĸ.

pueraussaĸ (og Prov.: puaussaĸ), en vattersotagtig Hævelse et ell. andet Sted paa Legemet.

pueraussarpoĸ (og puaussarpoĸ), har saadan vattersotagtig Hævelse.

puerĸorpoĸ s. n. under puivoĸ.

puerpoĸ, staaer oppustet imod En (viser ligesom Hævelse). Bruges navnlig: 1) om en oppustet Fangeblære, og 2) om et Seil, som Vinden falder i forfra.

puerfik, et kort Beenrør i Fangeblærens ene Lalle, hvorigjennem den oppustes.

puernipoĸ, ts. lugter af at have været indesluttet i Fangeblæren i længere Tid (Luften, naar den lades ud). Bruges ogsaa om ildelugtende Aande.

puersitsiput (Pl. af -voĸ), lægger bi, bakker (et Skib).

(**pugpoĸ**, hæver sig oven paa Vandet?; s. n. púpoĸ, Slutningen. I den her angivne Form og Betydning synes det nærmest at ligge til Grund for de Følgende.)

pugsinarpoĸ, ligger stille oven i Van-

det uden at dukke under (en Hvalfisk; bruges ikke om Andet).
pugssorpok, er bulnet ud af det indsugede Vand (Træ og Andet, hvorpaa Fugtigheden har denne Virkning). Et ligelydende Ord (pússorpok) s. under puto.
pugtavok, flyder oven paa Vandet (Levende ell. Livløst).
pugtatdlarigpok, s. flyder let; synker ikke synderlig i. kakugdluit pugtat-dlarekaut, Mallemukkerne flyde meget let paa Vandet.
pugtakut, m.S. -tâ, det, hvorved Noget flyder op og kan haves i Behold; saal. navnl.: 1) en lille Blære paa Enden af en Fiskesnøre, der hænger fast i Bunden; 2) en Boie ved et Anker; 3) et Flodholt paa et Garn.
pugtakuserpâ, forsyner det med saadant flydende Mærke (Boie &c.).
pugtarssivok og m.S. -vâ, egentl. vel: faaer Noget dukkende op for sig, neml. i Tankerne ɔ: faaer Mindelse i Tankerne om det, han har gjort (Godt ell. Ondt); mindes om Noget af sin Samvittighed.
pugtipok, d. S. s. puvfipok, s. n. under puivok.
puiak, m.S. puiâ, en Fuglekro.
puiaussak, en Flaske.
puialigpok, faaer Vabler eller Vandblærer (Huden).
puialigtipok og -gterpok, 1) faaer Vandblærer i Huden (Personen); 2) faaer Vand under Huden; bliver vattersottig.
puik s. o. pue.
puilavok &c. s. d. F.
puivok, kommer op af Vandet (neml. enten: 1) et Sødyr, eller: 2) Fisk, som ellers opholde sig i Dybet, men til visse Tider komme op, navnlig angmagssat; men bruges ikke om Fugle, s. pikiarpok, og kun sjelden om det Sunkne, s. niv-dlikarpok).
puisse, en Sælhund (i Almindelighed, uden Hensyn til Arten).
puissigpok, har fanget en Sælhund.
puissisivok, 1) faaer en Sælhund at see; 2) kjøber en Sælhund.
puissivâ, seer det (Sødyret) komme op af Vandet. puissíngiliuk? saae Du ikke, hvor den kom op?
puilavok, vælder op ell. ud (Vandet af Jorden ell. under Isen ell. af Bunden i en Baad; Blodet af en Aare).
puilassok, et Kildevæld; en Kilde.
puilassuliak, en (gravet) Brønd. Jvf. ermiak.
puerkorpok, er kølig (Luften, ell. det, man skal iføre sig); der er ligesom kommen Kulde op i den eller det. (Efter Landets Natur betragtes Kulden paa en Maade som det Positive, Varmen som det Negative; jvf. mángugpok.)
puerkortipok, d. S. s. Foreg., men bruges kun om Luften.
puivkarpok (Affixet som i pivkarpâ og ikivkarpâ, her pass. ell. refl.: hæver sig heelt ell. stærkt og fordreiet op af Vandet), viser sig fortrukken ell. omvendt ved Luftspeiling (en Ø, et Skib, et Isfjeld &c.).
puvfipok (og pugtipok, s. o.), Vandet vælder op igjennem Revner i Isen og fryser ovenpaa den.
puvfínek (og pugtínek), 3. opsvulmet Iis, som har dannet sig paa saadan Maade.
pûmikârpok, pùmissârpok, púngavok &c. s. d. F.
púpok (Grundbetydningen synes at være: hæver en Deel af sig, navnl. den midterste Deel, op over det Øvrige, saa der bliver en Hulning nedadtil og en Hvælving opadtil), bruges om: 1) bukker Hovedet ned (f. Ex. for at undgaae et Stød); 2) bukker sig og lægger Panden paa Noget (f. Ex. for at sove i den Stilling; ell. et Barn i Leg, medens de andre skjule sig); 3) bukker sig ned til Spring (et Rovdyr). Jvf. sikigpok. — Det synes, at dette Ord forholder sig til pugpok omtr. som nûpâ til nûgpâ ell. sâpâ til sâgpâ, og at begges Grundbetydninger staae hinanden nærmere, end her er angivet, idet hiint undertiden ligefrem træder istedetfor dette; saal. i Imp.: pugit (buk Dig!), og s. d. F.; samt jvf. Anmærkningen efter mumisipâ.
púngavok (som af pugpok), staaer ell. sidder med nedbøiet Hoved, eller ligger med Panden ell. Ansigtet paa Noget.
púngariarpok (gaaer at lægge sig paa Panden), gaaer for at fiske fra Isen paa grundt Vand, hvor man kan see Fiskene paa Bunden, naar man lægger sig ned

paa Ansigtet, og da kan pilke dem op med en særlig dertil indrettet Dobbeltkrog.
púngarssorpok, fisker fra Isen paa ovennævnte Maade.
púngarssût, i Pl. -tit, den dertil indrettede Dobbeltkrog.
púngujôrpok, kryber i bukket Stilling hen til et Dyr, for at liste sig paa det.
pûmikârpok, duver med Forenden i Søen (et Fartøi).
pûmissârpok, 1) bukker med Hovedet —, ell. 2) bukker sig og lægger Panden imod Noget gjentagne Gange og uden anden Hensigt.
púngavok, har stor Tilbøielighed til at lægge sig ned paa Panden og sove; er søvnig og døsig i Kroppen. sila pûnga--nakaok, det er ret et søvnigt Veir ell. et Veir til at blive søvnig i.
pusivok, faaer sin hule Side nedad og sin hvælvede opad. Bruges neppe ell. ialtfald ikke almindelig; derimod de Følgende.
pusigarpok, falder forover og paa Panden.
pusigarnek, 3. en Skramme ell. Rift paa Panden af et saadant Fald.
pusingavok, ligger med sin hvælvede Side opad og sin hule nedad; ligger med Bunden i Veiret.
pusipâ, lægger det om med den hule Side nedad og den hvælvede opad; kæntrer det om; lægger det om med Bunden i Veiret (en Baad, et Kar, et Fad og Lignende). Pass. Part. pusitak. — U.S. 1) pass.: er lagt om ꝛc.; 2) refl.: lader sig kæntre heelt rundt (en Kajak).
pusisipâ, 1) d. S. s. Foreg.; 2) lader det kæntre om ell. vende med Bunden i Veiret af Nogen (-mut).
pusisak, 1) d. S. s. pusitak; 2) spec.: en heel afskaaren Ende af et Konebaads-betræk, der sættes som en Pose yderst over Teltstængernes Ende for at hindre Drypp og Træk.
putdlagpâ, opblæser eller oppuster det (en Blære ell. Lignende). U.S. 1) er oppustet (Blæren ꝛc.); 2) er svulnet op (et Menneske, især fra Extremiteterne af; men bruges ogsaa om al Slags Svulst overhovedet).
putdlagtipok, d. S. s. Foregaaende u. S. i anden Betydning, men bruges i mindre Udstrækning.
putdlerpok, s. Prov. hovner (en Skade, ell. hvor man har stødt sig. Indbefattes ellers ogsaa under putdlagpok).
putdlak, m. S. putdlâ, dens (Blærens) Opblæsthed ell. dens Blærevæsen (som bestaaer i, at den er opblæst). putdlâ aulagsagkungnaerpok, dens Opblæsthed forandrer sig nu ikke mere (ɔ: den falder ikke mere sammen og har følgelig ingen Aabning mere).
putdlartak, 1) en Boble i Vandet (jvf. o. puaussak); 2) Prov. en huul Glasperle (s. kâjassok).
putdlaernerit (Pl. af -nek, 3.), Prov. Blaar. Benævnelsen hidrører aabenbart fra en Misforstaaelse. S. agdlunau--ssiornikut.
puvfagpok, (er ligesom oppustet af krænket Stolthed?) er vranten over Noget, som lidt efter lidt har opirret ham (f. Ex. at han maatte gaae saa meget, ell. arbeide saa meget i Heden, eller gjøre sig saa megen Umage for Noget, som han dog ikke fik, og Lignende).
puvfipok s. o. under puivok.
pôk, 1) u. S. en Pose; en Sæk; — 2) m. S. **pûa,** a) dens ell. dets Pose ell. Hylster; det, hvori det er (og som kan være noget ganske Andet, end hvad vi kalde en Pose); f. Ex. usûssap pûa, en Been- ell. Hornknap paa Enden af Kajakken, som omslutter dens yderste Spids; siorkat pûat, Sandtønden ell. -Kassen (hvori man har Sand); pâta--gissap pûa, Orgelets Hylster ɔ: Kassen, hvori det var indpakket; sujarnip pûa, Klokkens Hylster ɔ: et Klokketaarn, og Lignende; b) hans Pose (den, han har at komme Noget i; men hvor Forvexling med den første Betydning kunde finde Sted, tilføies her ut: **pûtâ,** hans Pose i Eie).
pûgssak, 1) Noget til at gjøre en Sæk ell. Pose af; 2) Noget at lægge ell. gjemme en Ting i; Pose til Noget (Suffixet kan gaae saavel paa Eieren som paa Tingen). pûgssakarpok, det har Pose til sig ɔ: der er Pose til det. pûgssakarpunga, jeg har Pose (til det, jeg skal have). pûgssakartingilara, jeg har ingen Pose til det.

pôrpâ, 1) sækker det; fylder ell. kommer det i Pose; 2) pakker det ind; 3) beklæder det (sætter Beklædning over en Søm ell. omvikler et Toug ell. en Kikkert ꝛc., eller beklæder de udstaaende Bjælkeender med Brædder, og Lignende).

pôrtorpâ, d. S. s. Foreg., men tillige betegnende, at det ikke skeer paa eengang.

pûgak ell. **pôrtugak**, 2. og **pôrtak**, ell. i Pl. pôrtugkat, pôrtat, 1) det Indpakkede ell. Beklædte ꝛc. (afseet fra Hylsteret); 2) en Pakke (ɔ: Ting i en Pakke).

pûgutak, 2. (Pl. pûgútat), et ikke bøieligt, forholdsviis fladt Kar, bestaaende af eet Stykke (ell. ialtfald af sammen- l o d d e d e Stykker, altsaa ikke af Bødkerarbeide): en Træbakke; et Fad; en Skaal; en Tallerken ꝛc.

pûgutsiorpok, gjør et saadant Kar; især: gjør en Træbakke.

pôkátak, 1) en Jagttaske; neml. hvori man har de foruden selve Skydevaabenet til Landjagten fornødne Ting: Krudt, Kugler, Kugleform, Pistonnøgle, Fyrtøi, Kniv, Bindsel ꝛc.; (i den ældre Tid: et Pilekogger); 2) en Patrontaske; 3) overhovedet: et ell. andet Gjemsel, hvori man har det, som man bruger under sin Vandring over Land.

pôrusek, 2. 1) en Spækpose (gjort af et heelt Sælskind, som fyldes med Spæk til Vinterbrug); 2) en lignende Pose, fyldt med Kvanner ell. Andet og Spæk imellem ell. og med Bær til Vinterbrug; 3) en Læderflaske.

pûlik, 3. 1) Noget i Pose ell. i Hylster; 2) en Larve. (Bruges specielt om et vist Insekts Larve, men kan meget passende anvendes om Larver overhovedet.)

pûgdlak og **pûkutdlak**, Prov. en Ulkeart med forholdsviis lille Mund (ellers kanikitsok, s. S.).

pokerpok, er letnem; kan hurtig fatte.

pokīpok, ts. er tungnem; fatter vanskelig.

porpivok og Prov.: **porpípok**, fryser; finder det koldt.

pruvfite, en Prophet. M. S. **pruvfîtia** ell. **-tâ**, i Pl. helst **-tai**, hans (Guds) Prophet. Er med Hensyn til Suffixers Betydning anal. apustile. Jvf. palase.

pruvfîtertât, deres tilhørende Prophet ɔ: Propheten iblandt dem, ell. Propheten, som taler til dem.

puak, pualavok, puaussak, pue, puer--pok, puerkorpok, pugpok, pugssor--pok, pugtavok, pugtípok, puiak &c. s. po.

pûgdlak og pûgutak s. pôk.

puigorpok, almindeligst med bortkastet g: **puiorpok**, glemmer. M. S. — ham eller det.

puiutuvok, er glemsom; har en slet Hukommelse.

puiujuípok, ts. har en god Hukommelse.

puiujuissusia (-ssusek, 2. m. S.), hans Hukommelse (som Evne). puiujui--ssutsivnit ilisimavara, jeg veed den af (paa Grund af) min Hukommelse ɔ: af at have hørt den engang (en Fortælling ꝛc.).

puiuíkârpok, husker sin Forpligtelse til at gjøre Gjengjæld (f. Ex. for den Hjælp, han i sin Tid erholdt). M. S. imod ham og viser det i Gjerning (hjælper nu ham igjen ꝛc.).

puiuíkârutigâ, husker sin Forpligtelse ꝛc. 1) derved ɔ: mindes derved stadig om den; 2) — angaaende det (f. Ex. angaaende den Hjælp ell. Gave, han i sin Tid erholdt; husker den Sag og sin Forpligtelse i den Anledning).

puiuíkârnerdlugpâ, har ham i hævngjerrig Erindring fra en tidligere Tid (og udfører sin Hævn).

puik, puilavok, puisse, puivkarpok, puivok &c. s. po.

pujak, Spæk, som af Luften er forandret (ørnderet) saaledes, at det har faaet en vis Tørhed og Glathed for Vandet.

pujagpok, 1) (Spækket, hvormed Baaden er smurt) er ved Luftens Indvirkning blevet til en tynd, fast og for Vandet glat Hinde paa Skindbetrækket; 2) (Baaden) er glat for Vandet ɔ: skyder god Fart (ogsaa afseet fra, om den overhovedet er smurt med Spæk).

pujavok, 1) er tildeels forandret af Luften (Spækket), saa det giver mindre Tran samt smager harsk; 2) er fuldt af gammelt Spæk paa Haarsiden (et Skind).

pujasungnípok, ts. smager harsk (Spæk ell. andet Fedt).

pujok, 2. 1) Røg; 2) Damp; 3) Taage; 4) i Pl. **putsut**, Skyer; Taageskyer (enkelte; jvf. nuia). M. S. **pujua**, Røgen eller Dampen af den (Gryden, Skorstenen, Svovlstikken ꝛc.).

pujorpok, 1) ryger; 2) damper; 3) er taaget. S. u. putserpok.

pujuánguak, en fiin Røg.

pujorak, 2. 1) Vanddamp (fra Landet ꝛc.); 2) Vanddamp af Søen i streng Kulde; Frostrøg. Den sidste Betydning er overveiende, hvor der haves aabent Vand om Vinteren, den første derimod, hvor hele Søen fryser til; i disse Egne bruges da ofte pujoraussak om Frostrøgen, og i hine pujok om Vanddampen fra Landet.

pujoragpok, 1) det damper fra Landet (Prov.: pujorpok); 2) der er Frostrøg; Søen damper af Kulde (Prov.: pujo-raussarpok). S. d. Foregaaende.

pujôrpok, det ell. den ryger med en sammenhængende Røg, og navnl. paa et enkelt Sted (som af en Skorsteen). — M. S. **pujôrpâ**, røger det.

pujûgak, 2. røget (Kjød ell. Fisk).

pujôrfik, en Skorsteen.

pujôrtitsivok, 1) lader Noget (-mik) blive røget af Røgen (-mut); 2) lader Noget ryge med en sammenhængende Røg; spec. brænder Røgelse.

pujorsarnek, Taagevind; Vind, som følger med Taagen.

pujorsarnerpok, det blæser Taagevind.

pujorsiut, et Compas.

pujortarpok, ryger Tobak.

pujortaut, en Tobakspibe.

pujualavok og **pujoralavok**, det støver.

pujualanerit og **pujoralanerit** (Pl. af -nek), Støv i Luften.

pujualak, 1) en Bovist (som, naar den er moden, ved Aabningen spreder sit Indhold ud som Støv); 2) Prov. d. S. s. Foreg.

putserpok, det bliver taaget eller er bleven taaget; der er Taage. Dette Ord er det almindeligste om taaget Veir; s. o. pujorpok. M. S. bringer ell. har bragt Taage i ell. over den (Luften ell. Egnen). S. anordlerpok og sila Nr. 5.

putsuarigpok, s. er tyk Taage.

pukak, Sneskorpe.

pukagpok, har faaet en sammenfrossen Skorpe ovenpaa (Sneen).

pukârpalugpok, det knarker under Fødderne af den frosne Sneskorpe (d. S. s. kerârpalugpok).

pukek, m. S. helst i Pl.: **pukê**, Bugskindet af et Landdyr; af et Rensdyr især: den Deel deraf, hvor Haarene vende fra hverandre; jvf. akajak.

pukerigpok, s. er smuk under Bugen (smuk hvid, ell. fiinhaaret ꝛc.).

pukêrpâ, skærer Bugstykket af det (af Skindet).

púkípok og púkitsok s. po.

pukípâ, t. pikker det op ell. piller det ud af Noget (een Ting). Bruges ikke meget; meest 1) om: piller en Luus ud og fortærer den; sjeldnere 2) om: faaer den (Rype, Sælhund ꝛc.), han seer; faae kun den ene og fik den fanget. Htr. **pu-kitsivok**.

pukugpok, m. S. **pukugpâ**, og deraf atter htr. **pukugsivok**, spiser noget Smaat, som maa pilles op Stykke for Stykke (Bær, Blade ꝛc.); 1) om et Menneske spec.: spiser Bær paa Landet (hvor de voxe, uden først at samle dem); 2) om en Fugl: pikker sin Føde op; piller til sig med Næbet. Jvf. ikugpok. kujativtínut pukugkiartorta, lad os gaae hen paa vor søndre Side og pille Bær.

pukulugpok, d. S. s. det Forrige, men bruges kun om Smaafugle.

pukulugiak, 2. (Prov.: pukulungiak og pukugagssak), — 1) Fuglegræs (Ukrudet); 2) Fuglemad; Fuglefrø.

pukusuk, 2. m. S. **pukusua**, hans ell. dens Nakke (synes altsaa at være benævnt efter dens Forretning hos Fuglene). Jvf. tunusuk.

pûkutdlak s. pôk.

pulavok, 1) smutter ell. farer ind i Noget (-mut); m. S. — i det; 2) spec. er reist ind i en Fjord paa Rensjagt. Bruges ogsaa om aandelige Ting, f. Ex. tiperssua naimagamiuk nápautig-ssâta pulavâ, da han fik Stanken deraf i Næsen, fik hans vordende Sygdom Indpas hos ham.

pulajartorpoĸ, giver sig paa Reise ind ad en Fjord for at gaae paa Rensjagt.
pulámagpoĸ, dreier ind i en Fjord, ell. sætter Cours ind ad Fjorden. Bruges ogsaa om Drivisen.
pulámáupai, (Binden ell. Strømmen) fører dem (Isstykkerne ɔ: Drivisen) ind ad Fjorden.
pulámagiaĸ, 2. m. S. **-giâ**, dens (Fjordens) Indløb ell. Munding.
pulamigpoĸ, t. falder forover og paa Hænderne.
pulârpoĸ, besøger hos Nogen (-mut) i Nabolauget; og **-rpâ** ell. **-rfigâ**, — hos ham; aflægger Besøg der. Jvf. tikerârpoĸ.
pulârtoĸarpoĸ, der er Besøg inde.
pulârtitsivoĸ, har Besøg hos sig.
pulassivoĸ og m. S. **-vâ**, fanger et Dyr i en Fælde (navnl. en Ræv som det eneste Dyr, der her fanges i Fælde).
putdlat, en Fælde; især: en Rævefælde (bygget af Stene).
putdlasiorpoĸ, bygger en Rævefælde.
pulateriaĸ, 2. en Regnorm (en mindre Art, som findes her).
pulateriârssuk, en Slange ell. Snog.
pûluke, et Sviin. (Er dannet af det engelske pork.)
pûmikârpoĸ og pûmissârpoĸ s. po.
púneĸ, 1) Hvalrav; 2) overført: Smør. Bruges nu (ialtfald i den største Deel af Landet) saagodtsom udelukkende om Smør; s. kauarsit.
púnerpâ og **púnilerpâ**, smører Smør paa det.
pûngavoĸ, púngavoĸ, púngarssorpoĸ, púngujórpoĸ s. po.
pupik, 1) en Paddehat; 2) Spedalskhed.
pupigpoĸ, s. er spedalsk. (Bruges maaskee om flere ualmindelige Hudsygdomme, navnl. om et tørt, askefarvet Udslæt over hele Legemet, som ansees for uhelbredeligt og langsomt udtærer de dermed Befængte.)
pupêrúpoĸ, er renset for ell. befriet fra Spedalskhed.
pupêrutipâ, renser ham for hans Spedalskhed.
pupigdlak, en Blegn paa Tungen (ell. Ganen).
pupigdlagpoĸ, faaer ell. har Blegner paa Tungen.
pupiussaĸ, i Pl. **-ssat**, tørrede Æbler ell. Pærer (itusskaarne).
pusigarpoĸ, pusivoĸ, pusípâ &c. s. po.
púsuk og **púsûk** (det Sidste en Dualform), kun m. S. **púsue**, hans —, og **púsúka** ell. **púsũka**, mine Klemmefingre ɔ: Tommelfinger og Pegefinger under Eet.
púsugpâ, klemmer det imellem Tommelfingeren og Pegefingeren; tager det ell. holder det saaledes.
púsugtipâ, lader det klemmes af Nogen ell. Noget (-mut) paa samme Maade, som man selv vilde klemme det imellem Fingrene; især: sætter det i en Skruestik ell. Fiilklov.
púsugut, i Pl. **-gutit**, et Redskab til at klemme Noget imellem (istedetfor ell. paa samme Maade som imellem Fingrene); 1) en Tang ell. en Skruestik; især: en Knibtang; 2) en Krabbesax. púsugutit sâtut, en flad Tang. p. ulamertut, en rund Tang.
púsugússuit, Pl. 1) en stor Tang; 2) især: en Skruestik.
púsukitdliornarpoĸ, man maa dertil fare med smaa Klemmefingre ɔ: det er et meget fiint Arbeide (bestaaende af meget smaa Stykker &c., som f. Ex. et Lommeuhr).
púsukínartuliortoĸ, en Kunstner (ɔ: som gjør fine Sager eller saadanne, hvortil der behøves fine Redskaber).
púsulârpoĸ eller **púsukulârpoĸ**, det svier ell. bider (Kulden; en Smerte; Salve &c.).
púsarâ, púsarut, púsorpoĸ s. puto.
putdlagpâ, putdlaĸ, putdlerpoĸ &c. s. po.
putdlat s. pulavoĸ.
puto, et Hul, som gaaer igjennem. Spec.: 1) m. S. en Piston (autdlaisip putua); 2) i Pl. **putut**, en smal Skindramme, fuld af Huller, som syes omkring et Skind for derved at kunne udspile det til Tørring uden at gjøre Huller i selve Skindet.
putuaĸ, et Hul paa Siderne af Støvlesaalen, hvorigjennem Remmen gaaer, som bindes over Vristen.
putugssarsivoĸ, kjøber sig en Piston.

putuiarpoĸ, har brækket sin Piston.
putuvâ, gjør et Hul igjennem det; gjennemstikker eller gjennemborer det. — — U. S. pass. Billedlig bruges det — 1) m. S. undertiden om: seer stivt paa ham, ligesom gjennemborer ham med sit Blik og bringer ham derved ud af Fatning; 2) u. S. om: er bragt ud af Fatning; hans Forstand staaer stille; han veed hverken ud ell. ind.
putumavoĸ, **putusimavoĸ** og (sjeldnere) **putorĸavoĸ**, billedlig: 1) er ikke ved sine fulde Fem; har en Skrue løs (jvf. pivdlingajauvoĸ); 2) har drukket sig fuld; er beruset. Uden Billede bruges af disse kun: putusimavoĸ (er gjennemboret).
pútut, et Redskab til at gjøre Hul med; især: et Spidsbor; en Syl.
putôrpâ, gjennemborer ell. gjennemstikker det paa flere Steder. U. S. pass.
putôrútoĸ, en lille Fisk af noget over en Fingers Længde, som gjerne følger med Lodderne (en Tobis?).
pússarâ og **pússarivâ**, syer en dobbelt lagt Skindstrimmel ind i Sømmen saaledes, at de sammensyede Stykker kun stikkes paa den ene Side, hvorimod denne Strimmel særlig gjennemstikkes for hvert Sting.
pússarut, en hvid Skindstrimmel omkring den forreste Deel af Saalen paa en Støvle (som er indsyet paa ovennævnte Maade). S. kingmeĸut.
pússaruserpâ, syer en saadan Kantning paa den (Støvlen).
pússorpâ, slider Hul paa den ell. det (Hvadsomhelst; f. Ex. paa Huden af Pegefingeren ved at kaste med Stene). Mest u. S. pass.: er slidt Hul paa; er slidt igjennem. kamika pússorput, mine Støvler ere slidte igjennem (neml. Saalerne).
pússorneĸ, 3. og **pússoĸ**, et gjennemslidt Hul (f. Ex. paa en Støvlesaale).
putserpoĸ s. pujoĸ.
putugoĸ, 2. den store Taa.
putugkumiarpoĸ, reiser sig paa Tæerne (et Menneske).
puvfagpoĸ og puvfipoĸ s. po.

S.

sâ s. sak.
sagfiorpoĸ &c. s. savik.
saggaĸ, (Grundbetydning: med adspredte Smaadele?) 1) et tyndhaaret Skind (med mere adspredte Haar); 2) let Taage (med mere adspredte Taagepartikler); sjeldnere: 3) et tyndt Snelag. Bruges mest i den følgende Form.
saggauvoĸ, 1) er tyndhaaret (et Skind); 2) er let (Taagen); 3) ligger tyndt (Sneen). Modsat torssuvoĸ.
saggarpai, spreder dem (smaa Ting). Htr. **saggaivoĸ**.
sagdleĸ, sagdliligaĸ &c. s. sak.
sagdloĸ og sagdlûvoĸ s. salugpoĸ.
sagdluvoĸ, lyver; 1) taler Usandhed; 2) taler ikke Alvor; 3) lyver i Gjerning: begaaer Svig; bedrager (s. u. sagdloĸitarpâ).
sagdlutôĸ, en Løgner.
sagdlutûvoĸ, er en Løgner.
sagdlutigâ, lyver om ham; lyver ham paa.
sagdlutípâ, 1) bringer ham til at lyve; enten ligefrem: forfører ham til Løgn, eller: foranlediger ved sin Upaalidelighed, at han (den Anden, Objectet) ogsaa kommer til at staae som upaalidelig; 2) holder ham for en Løgner; drager hans Ord i Tvivl.
sagdluiorpoĸ, m. S. **sagdluiorpâ**, og deraf atter htr. **sagdluinivoĸ**, drager Ens Ord i Tvivl i Gjerning; enten: modsiger ham; siger, at det ikke er sandt; eller: tager ikke Hensyn til hans Ord, fordi han ikke troer det.
sagdlugajugpoĸ, er løgnagtig; lyver gjerne.
sagdlusuipoĸ, ts. lyver aldrig; er (absolut) sanddru.
sagdlusuissusia, (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans Sanddruhed.
sagdlusuissut, (u. S.) det, som fov-

anlediger ell. bevirker Sanddruhed, eller hvorved (ved hvis Anvendelse) man aldrig lyver ɔ: Sandheden (som abstract Begreb, parall. ilumôrnek; s. inar--dluissut). Med Suffixer vilde her den abstracte Betydning falde bort.

sagdlokítarpâ, 1) lyver for ham; 2) forfører ham til Noget ved Løgn; 3) bedrager ham; narrer ham; fører ham bag Lyset 2c. (f. Ex. ved at give sine slette Varer Udseende af gode). U. S. refl.: bedrager sig selv.

sagdlunavêrut, et Pant. M. S. **-tâ,** hans Pant; det, han har givet i Pant.

sagdlunavêrutigâ, har givet det i Pant.

sâgok, sâgpok &c. s. sak.

sâguak s. sûgak.

saillvok, Prov. er hjemme, medens Andre have deres Forretning ude; har sin Bestilling inden Døre. Jvf. paivok.

saimavok, 1) er mild; er i sit gode Lune; er (for Øieblikket) tilfreds og fornøiet; 2) er gunstig. îssakarângame saimatdlâraok, naar han har nydt Noget, pleier han at være i særdeles godt Lune.

sáimarpok, 1) bliver mild; bliver tilfreds og fornøiet; 2) bliver formildet ell. gunstig stemt; og i Pl. desuden 3) de ere formildede imod hinanden; de ere udsonede (efter Vreden).

sáimarsarpâ, 1) formilder ham; stiller ham tilfreds (f. Ex. En, som er vred, ell. et grædende Barn 2c.); 2) stemmer ham gunstig; forsoner ham (den Opbragte); og i Pl. **-rpai:** forsoner dem med hinanden. Jvf. n. sáimáussisipâ og sáimáunartípâ.

sáimarsaissok, en Mægler; en Forsoner; den, som forsoner de indbyrdes fjendtlig Sindede med hinanden. Jvf. akúnermiliútok.

sáimauvok, er naadig; neml.: er af naadigt Sindelag; pleier at bevise Gunst eller Naade. (Indeholder efter sin Afstammelse ikke Begrebet om Nedladenhed, men om Gunst ell. ufortjent Godhed, og bruges i denne Form saagodtsom udelukkende om Gud. Forøvrigt synes dette Ord først at være dannet i den christelige Tid af Trang til et Mellemled imellem saimavok og sáimáupâ Nr. 2; det er, saavidt vides, heller ikke almindeligt, idet Nogle (mindre heldig) bruge saimavok ogsaa i denne Betydning; men burde blive det).

sáimáupâ, 1) viser sig mild eller blid imod ham (af saimavok); 2) beviser ham Gunst ell. Naade (af sáimauvok). Htr. **sáimáussivok** (-mik og -mut).

sáimáunekarpok, bevises ell. vederfares Naade.

sáimáunera (**-nek,** 3. m. S.), hans Naade mod en Anden med Hensyn til denne (den Benaadede); hans Naades Virkning paa Nogen eller hans Naade i Nogen (som yttrer sig i den Benaadedes Gjøren ell. Laden). sáimáunermit, af Naade. tunissut sáimáunek, en Naadegave (som yttrer sig i den dermed Benaadede).

sáimáussinera (**-nek,** 3. m. S.) ell. Pl. **-nere,** hans Naade mod en Anden med Hensyn til ham (den Naadige) selv; Yttringerne af hans Væren naadig mod Nogen (affect fra, hvorvidt denne paavirkes deraf ell. ei).

sáimáussusia (**-ssusek,** 2. m. S. af sáimauvok), hans Naadighed ell. hans Væren naadig (som Egenskab); hans naadige Sindelag.

sáimáussut (af sáimauvok), m. S. **-tâ,** hans Naades Middel eller Aarsag; det, hvorved ell. hvorfor han beviser Naade, ell. det, hvori hans Naade bestaaer. Jvf. asássut.

sáimáussisipâ, faaer ham til at bevise Nogen Gunst ell. Naade; stemmer ham gunstig eller naadig mod Nogen; forsoner ham (den Opbragte) med den, han er opbragt paa (helst -mik).

sáimautitipâ, lader ham bevises Naade af Nogen; udvirker Naade for ham hos Nogen (-mut).

sáimáunarpok, man er ham gunstig; han har Ens Gunst ell. Naade; han er En velbehagelig. (Finder hovedsagelig sin Anvendelse i de to Følgende.)

sáimáunarsivok, faaer Ens Gunst ell. Naade ɔ: finder ell. har fundet Gunst eller Naade hos Nogen (-mut); er bleven velbehagelig for Nogen (i en ell. anden Henseende).

sáimáunartípâ, forsoner ham (den Mishagelige) med den, som han er mis-

hagelig for (-mut); skaffer ham hans Velbehag ell. Gunst.

sáimauvfik (af sáimauvoĸ), Naadested; Stedet, hvor der bevises Naade.

sajavoĸ, 1) har ingen Kræfter til strengt Arbeide; bliver strax træt ell. syg af det; 2) kludrer; fusker; er udygtig til ordentligt Arbeide. (Bruges forskjellig og tildeels iflæng med kalugpoĸ og pi--katauvoĸ.)

sajugpoĸ, ryster; bæver; skjælver (f. Ex. En, som ryster paa Haanden; eller Livløst, som er i rystende Bevægelse, bl. A. Jorden i et Jordskjælv). taimane nuna sajungmat, dengang, da Jorden rystede eller der var Jordskjælv. Jvf. ûligpoĸ.

sajugpilugpoĸ, ryster ved Berørelse (f. Ex. en løst liggende Steen, naar man træder paa den; eller et Vindue ved Rystelse i Huset ell. af Vinden, og Lignende).

saĸivoĸ, 1) vandrer; gaaer omkring (i forskjellig Retning); 2) har gaaende Arbeide. M. S. vandrer der eller gaaer omkring der.

saĸissoĸ, 1) En, som vandrer ꝛc.; 2) m. S. **saĸissuat,** spec. en Kahytsdreng.

sarĸípâ og **saĸíssúpâ,** gaaer omkring ell. har gaaende Arbeide for ham ell. i hans Tjeneste.

saĸiatdlagpoĸ, 1) vender sig i en anden Retning; spec. 2) om Vinden: springer om i et andet Hjørne; 3) om et Skydegevær: skyder usikkert; og overført: 4) er ikke stadig i sit Arbeide ell. i sin Gjerning; har snart det Ene, snart det Andet for; 5) er vægelsindet. I de tre sidste Betydninger helst: **saĸiat--dlagtarpoĸ.**

saĸissârpoĸ, gaaer frem og tilbage paa samme Sted (f. Ex. spadserende); og **-ssáupâ,** — med det (f. Ex. med et Barn for at stille det tilfreds).

saĸigpâ, t. flytter ham ell. det tilside ell. bort fra Andet. U. S. pass.: flyttes tilside; og refl.: flytter sig; gaaer tilside.

saĸigssáungilaĸ, staaer ikke til at flytte ell. kan ikke flyttes tilside; er urokkelig; bestaaer til Trods for Alt. (Bruges ogsaa om aandelige Ting; Bud ꝛc.).

saĸigtípâ, 1) d. S. s. saĸigpâ; 2) lader ham ell. det flytte tilside af en Anden (-mut).

saĸípâ, bringer ham paa andre Tanker; faaer sin Villie med ham. (Altsaa: faaer hans Anskuelse flyttet tilside.) Bruges ikke almindelig.

saĸitsarpâ, (omtr.: rokker gjentagne Gange ved hans Anskuelser ɔ:) trættes med ham; og **-tsáuput,** de trættes med hinanden. I en Deel af Landet skal dette Ord ligeledes være mindre almindeligt. Jvf. agssortorpâ.

saĸitseriarpoĸ, er villig til at lade sig flytte eller lader sig let flytte; og

saĸitserípoĸ, ts. er uvillig til at lade sig flytte. Af disse bruges navnl. det Sidste i overført Betydning, neml. om: er tvær; er gjenstridig. S. uterípoĸ.

sak og **sâ,** Forsiden; det, som er foran paa en Ting (modsat tunuk og jævnsides kak. Grundbegrebet er selve Forsiden i dens hele Brede, og hvad der er foran samme; jvf. sujo. Angaaende Stammens dobbelte Form s. kak). — Med Suff. **sâ,** dens Forside; nemlig: 1) selve Gjenstandens Forside; den Side af den, som vender fortil; 2) Rummet nærmest foran den, som tænkes naaende hen til den og hørende til den (f. avat, at, kut). Desuden er 3) et Lands Forside dets Vestside (som vender mod Solens Nedgang, f. tunuk); og 4) betragtes paa en Maade den smalle Side ell. Kanten af alt Fladt som en Forside, der gaaer rundt imellem Fladsiderne (ligesom den allersmalleste Kant betragtes som Ansigt, f. kínaĸ); f. n. sag--dlivoĸ og sāpoĸ ff. — Med Suff. og App. udtrykkes herved Præpp.: foran, forpaa, forved; f. Ex. sâne ĸekarpoĸ, staaer foran ham; sânut ingipoĸ, sætter sig foran ham; sâgut ingerdlavoĸ, gaaer foran ham; sâvnit autdlarpoĸ, han gik bort fra foran mig, ꝛc. — — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **saugmut,** mod Vest; f. d. F.

saugmukarpoĸ, bevæger sig hen imod dets sâ. Bruges kun om Skydækket: trækker mod Vest.

sagdleĸ, 1) den Forreste; 2) paa en Konebaad ell. andet Rofartøi: den, som fører den agterste Aare (og saaledes har

de Andre roende bagved sig eller sidder foran dem alle). 3) m. S. **sagdlia,** den, som er foran denne (f. Ex. en Ø, som ligger foran det Sted).

sagdliuvoĸ, er den Forreste.

sagdleĸípâ og **-ĸisipâ,** vender for og bag paa det (et Klædningsstykke, idet han tager det paa).

sagdlivoĸ (synes nærmest dannet af et ubrugeligt sagpoĸ, anal. tunugpoĸ; altsaa egentlig: viser mere bestemt Forside ɔ: Smalside imellem Fladsider), bliver tynd; og m. S. faaer det (gjort) tyndt.

sagdlilerpâ, arbeider det tyndt. Disse to bruges ikke ganske almindelig, s. n. sâlivoĸ og sâlilerpâ; derimod de Følgende heraf dannede.

sagdliligaĸ, 2. et Bræt; en Planke; en Fjæl.

sagdliligarssuaĸ, spec. en Planke.

sagdliligkiorpoĸ, sauger Træ til Brædder.

sâgdlorpoĸ (Nogle sige: sârdlorpoĸ) ell. **-rsarpoĸ,** stikker Fingeren i Halsen for at brække sig. I andre Egne: ĸâgdlorpoĸ, s. under ĸak.

sâgoĸ, m. S. **sâgua,** 1) i Alm.: et Værn foran det; noget Bredt, som i opret Stilling er anbragt foran det (f. Ex. et Skind, man har hængt op for sin Brix for at beskytte sig mod Træk eller Snee, som fyger ind ad Huusgangen); 2) spec. a) igalâp sâgua, et Vinduesgardin; b) sinigfiup sâgua, Omhænget om en Seng; c) kînamut sâgoĸ, et Slør; d) et Pandser; et Harnisk (som man siger, at Nordboerne her i Landet skulle have brugt; men paa Grund af Ordets Fleertydighed maa det i denne Betydning forbindes med en Betegnelse af den bepandsrede Legemsdeel; s. n. sâgtuaussaĸ).

sâguvâ, anbringer en sâgoĸ foran det: trækker Gardinet for ꝛc.

sâgpoĸ, vender sig hid, eller vender sig om imod Nogen ell. Noget (-mut); og m. S. **sâgpâ,** vender sig om imod ham ell. det. — Htr. **sâgsivoĸ.** Jvf. n. sangmivoĸ.

sânguiarpoĸ, spec. omvender sig. (Bruges i denne Betydning uden videre Tilføielse.)

sâgtípâ, 1) lader ham vende sig hid, ell. bringer ham til at vende sig hid ell. imod Nogen ell. Noget (-mut); 2) omvender ham. Jvf. n. sâtípâ.

sāpâ, vender sig til ham i en ell. anden Hensigt; især: 1) retter sin Tale til ham; tiltaler ham; svarer ham; 2) vender sig imod ham i fjendtlig Hensigt; 3) giver sig i Færd med det (et Arbeide). — — U. S. i Pl. de vende sig om imod hinanden. Htr. **sāssivoĸ** (bruges kun sjelden).

sāpoĸ s. længere nede.

sāssúpâ, vender sig fra Andet imod ham eller det i Vrede; anfalder ham; slaaer det i Stykker ꝛc. (egentl. vel omtr.: vil vende sig imod Nogen og gjør det imod ham eller det). Bruges om Mennesker og Dyr.

sâterpâ ell. **-rniarpâ,** henvender sig til ham; gaaer til ham i et Anliggende (for at faae Raad ell. Hjælp).

sâtipâ, 1) vender eller dreier ham eller det med Forsiden hid eller imod Nogen ell. Noget (-mut); 2) lader ham vendes Forsiden til af Nogen (-mut). S. tunutípâ. (Her ville dog begge Betydninger som oftest falde sammen, eftersom den, som Nogen vender sig til, i Regelen ogsaa er vendt eller vender sig imod denne.)

sâgtuaĸ, en Krabbe.

***sâgtuaussaĸ,** et Pandser; et Harnisk.

sâĸ, m. S. **-sâ,** Forstykket i et Klædningsstykke.

sâgssaĸ, Noget til Forstykke, eller det, som skal være Forstykket.

sâliaĸut, 1) et Forklæde; 2) en Brystdug; Smække; Hagesmække ꝛc.

sangiagpoĸ, er skinsyg (en Mand; jvf. ningarpoĸ. Ordet er dannet som igpingiagpoĸ, nunangiagpoĸ, sing--ningiagpoĸ; altsaa omtr.: er ilde forнøiet angaaende den foran sig ɔ: sin Kone).

sangiúpâ, har ham mistænkt for sin Kone.

sângerpâ, indtager Rummet foran ham ell. det, ell. holder sig foran det; spec.: kommer tæt udenfor Stranden ligefor det Sted, hvor man boer. S. atangerpâ.

sângiúpâ, kommer udenfor et Sted (-mut) med det. U. S. — med sig selv (som

tikiúpoĸ; og danner saal. en Art htr. Form til det Foreg.).

sangmivoĸ, er i hidvendt Tilstand; er vendt hid eller imod Nogen eller Noget (-mut). M. S. — imod ham ell. det; er rettet derpaa. issima sang-missât, det, som mine Øine ere rettede paa.

sangmeĸatigîgput, s. de staae ell. ligge alle i samme Retning; de ere parallele (ell. deres Retninger, f. Ex. Øinenes).

sangmisípâ, lader ham eller det være vendt imod Nogen ell. Noget (-mut) ɔ: stiller ell. lægger det i den Retning.

sangmersornera (-neĸ, 3. m.S.), den Side af en Ø eller et Isfjeld ꝛc., som vender imod Strømmen. S. angiv-dlortaĸ.

sangmerĸaĸ, en Bratning ell. en Bugt ud til Havs, som vender lige imod Søgangen.

sāpoĸ, t. (neppe af sâgpoĸ, men af et ubrugeligt sagpoĸ, s. o. sagdlivoĸ; altsaa egentl. vel omtr.: viser Smalsiden ganske smal ɔ:) er tynd.

sātoĸ, tynd (tyndt Tøi; et tyndt Bræt, ꝛc.); spec.: en flad, tynd Steen. Forekommer desuden i Pl. som Navn paa visse lave Øer foran høiere Land.

sātorsiorpoĸ, søger efter flade, tynde Stene (til Gulv ell. Andet).

sâlivoĸ, er bleven tyndere (ogsaa f. Ex. om Skydækket). M. S. har faaet det tyndere for sig, eller har faaet det gjort tyndere.

sâlilerpâ, gjør det tyndere.

sarĸaĸ, m.S. **sarĸâ,** Subj. u.S. **sarĸaup,** 1) den Side, som ansees som den forreste; Prospectsiden (hvor Øinene ere, og hvad dermed kan sammenlignes); 2) den hidvendte Side; den temporære Prospectside; 3) spec.: Solsiden (af et Land, et Fjeld, et Huus ꝛc.); i en Fjord: Landet paa den nordlige Bred (s. alá-ngoĸ). ameragdlup sarĸâ, ameralik-Fjordens Solside ɔ: Landet paa dens Nordside. Den specielle Betydning er for denne Form den langt overveiende, hvorimod den i nogle af Afledningerne aldeles træder tilbage.

sarĸauvoĸ, 1) er en Solside; vender mod Syd (et Sted); sjeldnere: 2) er en Prospectside; vender imod En og er ikke skjult ved noget Foranliggende. S. u. sarĸumivoĸ.

sarĸangerpâ, 1) befinder sig foran dets Solside; 2) indtager Pladsen foran dens forreste Side ell. Prospectside. — kissarssût sarĸangerpara, jeg sad lige foran Kakkelovnen.

sarĸangiúpâ, stiller ell. lægger det lige foran Nogen ell. Noget (-mut); bl. A. forelægger En det, stiller En det for Øie (billedlig).

sarĸarmio, 1) En, som boer paa Solsiden; 2) Noget, man har paa sin Prospectside; a) et Brystsmykke (en Brystnaal, en Orden ꝛc.); b) en Kokarde.

sarĸarpoĸ, vender Prospectsiden til; staaer vendt lige imod En. umiarssuit sarĸarput, Skibet staaer nu vendt lige imod os. — sarĸardluinardlune aut-dlaisimavoĸ, han blev skudt lige forfra og lige midt paa. M. S. **sarĸar-pâ,** er foran det og har det foran sig; har dens Prospectside ell. dens paagjældende Side vendt imod sig (Subject og Object vendte imod hinanden). alángua sarĸarparput, vi havde dens Skyggeside vendt imod os. seĸernup sarĸar-pago, naar Solen kommer foran det (og altsaa Gjenstanden er vendt imod Solen, og Solen imod den).

sarĸaerpâ og **sarĸaiarpâ** bruges undertiden om: fremlægger det; aabenbarer det (altsaa: borttager Prospectsiden, saa man kan see det Indre).

sarĸissárpoĸ, slikker Solskin; sidder ell. ligger i Solen for at opvarme eller gotte sig.

sarĸumivoĸ, er for Øine; er utilhyllet; ligger for Dagen.

sarĸúmerpoĸ, s. 1) i Alm.: kommer for Øine; lægges for Dagen; 2) spec.: a) er udpakket og fremstillet til Salg (en Vare); b) aabenbarer sig for Nogen (-mut. Brugtes allerede i den hedenske Tid om overnaturlig Aabenbaring).

sarĸúmerfigâ, kommer frem for hans Øine; aabenbarer sig for ham.

sarĸúmersípâ, 1) lader ham ell. det komme for Øine ell. for Dagen (i Alm.); 2) pakker det ud ꝛc.; 3) aabenbarer det (enten selv ell. ved en Anden; s. d. F.).

sarĸúmiúpâ, bringer det for Øine;

kommer for Dagen med det; aabenbarer det (selv).

sarĸúmîvâ (anal. ánaivâ, aseruivâ &c.), faaer det aabenbaret for sig; det lægges for Dagen for ham.

sarĸúmersitaĸ, m. S. **-tâ**, det, som han har aabenbaret ell. ladet aabenbare; hans Aabenbaring for Nogen (-mut).

sarĸúmîssaĸ, m. S. **-ssâ**, det, som blev ham aabenbaret; den Aabenbaring, som han erholdt.

sarĸúmernera (**-neĸ**, 3. m. S.), det, at han aabenbarer ell. aabenbarede sig; hans Kommen for Øine ell. hans (personlige) Aabenbarelse for Nogen (-mut).

sârĸut (Noget, som er paa Forsiden), i Pl. **sârĸutit** ell. m. S. **sârĸutai**, kun spec. om: Redskaberne, som ligge foran Manden paa Kajakken; navnlig Fuglepilen og Blærepilen.

sârĸutigssaĸ, et Stykke Træ til en saadan Piil.

sardliarpoĸ og m. S. **-rpâ**, 1) har et Barn ell. Andet paa Skjødet; 2) ligger med sine Hvalpe foran sig (en Hund).

sardliaĸ, 1) d. S. s. sardliagaĸ (og deraf **sardliarâ**, d. S. s. sardliarpâ); 2) Prov. d. S. s. sardliartoĸ.

(**sârdlivoĸ**, fortsætter sin Fart fremad?. Deraf:)

sârdlissârpoĸ, glider henad Isen (ved at tage Tilløb).

sârdloĸ, (et tyndere Sted?). Bruges kun: 1) som Stednavn; 2) i Pl. prov. om: en tynd Fugleskindspels (af Rygge ell. Halse 2c.).

sârdlorssaĸ, et forskavet, tyndt Sted i et Skind.

sârdlorsserpâ, forskaver det (Skindet); kommer hist og her med Kniven næsten igjennem det.

sârdlorssartôĸ, et Skind med mange saadanne tynde Steder.

sarmigpâ, støder ham tilside med Skulderen og Overarmen (Armen lagt til Kroppen, altsaa med hele Overkroppens Vægt). U. S. i Pl. de — hinanden —. — I Labr.: støder Hul i den; flænger den (Huden ell. et Baadebetræk).

sarssugpoĸ, gaaer forbi foran En; drager forbi Ens Syn. pâmiut sarssugtitdlugit, imedens Frederikshaab drog forbi vort Syn ɔ: imedens vi droge forbi Frederikshaab. S. d. F.

sarssúpâ, 1) gaaer forbi foran ham ell. det; pass. Part. **sarssutaĸ**. 2) gaaer forbi foran En med det; pass. Part. **sarssússaĸ**. 3) u. S. gaaer forbi foran En med sig (som tikiúpoĸ) ɔ: d. S. s. sarssugpoĸ. sarssutitdlugo ell. sarssugtitdlugo takúngilara, jeg saae ham ikke drage forbi foran os.

sarssuavoĸ, kun i Pl. **sarssuáput**, de drage forbi i Flokke (Dyr eller Fugle). M. S. — forbi det —.

sarssuatserpai, mest htr. **sarssu-atsîvoĸ**, venter paa deres Dragen forbi i Flokke ɔ: staaer i Baghold paa et Sted for at skyde det, som drager forbi (navnl. Edderfugle, naar de trække fra Næs til Næs ind ad eller ud af Fjorden).

sarssuatsêriarpoĸ, er gaaet ud paa saadan Jagt.

sârugdlik (dannet som tikâgugdlik), 3. en Torsk af den større Art; en Kabliau.

sârugdlingniarpoĸ, er paa Kabliaufiskeri.

sârugdlinteĸarpoĸ, har Forraad af Kabliau (enten tørrede ell. henlagte som mikiaĸ).

sãssúpâ og sâterpâ s. foran efter sâgpoĸ.

satsigpoĸ, s. er langt ude imod Vest ell. ude fra Landets Forside. Bruges ikke meget, men Part. **satsigsut** forekommer flere Gange som Navn paa Øgrupper, som ligge langt ude fra Landet.

savssarpâ, flytter det længere hen imod Forsiden, ell. og: — længere ud fra sin Forside og henimod en Anden (-mut); bærer ell. sætter det frem 2c. Htr. **sav-ssaivoĸ**, især: sætter Mad frem (jvf. avalagpâ). U. S. **savssarpoĸ**, 1) flytter sig længere frem ell. hen imod Forsiden; især: 2) gaaer frem fra sit Sæde ud paa Gulvet; 3) træder frem hen imod Nogen (-mut); bl. A. — for at forebringe en Sag. (Et andet sav-ssarpoĸ s. under sapivâ.)

savssarfigâ, træder frem for ham (for at tale til ham 2c.).

savssaivfigâ, sætter Mad frem for ham.

savssaigdlerpâ, d. S. s. Foreg., dog især, naar der sættes flere Retter frem.

savssaigdliutigâ, sætter det frem (Mad); tracterer dermed.
savssasigpoĸ, s. er fremskudt; er længere ude fra Forsiden end det Øvrige ell. de Andre.
savssat, Pl., forekommer som Navn paa Øer, der ligge længst fremskudte ud fra Landet. — (Et andet savssat s. under sapivâ.)
sakagpâ, støder imod ham eller det; skubber til ham (især uden Hensigt eller af Uagtsomhed). Htr. **sakagsivoĸ**. ata sakaĸinanga, skub nu ikke til mig! (f. Ex. imedens man skriver Noget). — Jvf. pakagpâ og kagdluarpâ.
sakamagpâ, 1) gjør en Knude eller Bulk paa Enden af det (som f. Ex. paa et Brækjern ell. paa en Ridepidsk); gjør ligesom Hoved derpaa; 2) spec.: lægger Straa ell. Lignende tværs over hinanden og bukker dem skifteviis ind og ud til en tæt pakket, sammenhængende Stængel (til Legetøi). Htr. **sakamagsivoĸ**.
sakamagtaĸ, 1) en hovedlignende Knude ell. Bulk paa Enden af Noget; 2) det ommeldte Legetøi.
sake, m.S. **sakia**, hans ell. hendes Svigerfader ell. Svigermoder.
sakiatsiaĸ, m.S. **-tsiâ**, hans eller hendes Svoger eller Svigerinde; neml. 1) hans Kones Broder ell. Søster; 2) hendes Mands Broder ell. Søster.
sakiak, 2. 1) et af de korte Ribbeen paa begge Sider af Brystbenet (med ell. uden Kjødet derpaa); 2) i Pl. m.S. **sa-kiai**, Brystet (overhovedet).
sakíssagpoĸ, har faaet Brystet til sin Deel (af det fangede Dyr).
sakísseraoĸ ell. **-rivoĸ**, har med sit Bryst at bestille ɔ: har Smerter i Brystet.
sakiagdlugpoĸ, har et daarligt Bryst; er brystsyg.
sakiagigsaut, et Lægemiddel for Brystet; i Pl. **-tit**, især: Brystthe.
sakímerâ, er bleven saa indtagen i ham ell. i det, at man gjerne saae, at det aldrig fik Ende; ønsker, at det Gode maatte vare længere. (Bruges mest om Personer.) Htr. **sakímerpoĸ**, s.
sakíminarpoĸ, 1) man er saa indtagen i ham ꝛc.; 2) han ell. det er saa indtagende (eller behagelig eller oplivende ell. vederkvægende), at man maatte ønske, at det aldrig fik Ende; og efter Omstændighederne: 3) det er beklageligt, at man nu skal skilles fra ham ell. ved det. — sakíminaĸause, det er ret beklageligt, at I nu ville forlade os.
sáko, 1) et Vaaben eller Værktøi (indbefatter Alt, hvormed Noget angribes foruden med de bare Hænder). 2) især: et Jagtvaaben eller Mordvaaben; — og 3) i Pl. spec.: Harpun og Blære med Tilbehør, at fange Sælhunde med: en Kajaks Fangeredskaber. sákoĸángi-laĸ, han har ingen Fangeredskaber. — (I NGr. bruges det derimod i Sg. specielt om: en mindre Harpun til at fange Sælhunde med paa Isen.)
sákugssaĸ, 1) Noget til et Vaaben. sákugssâ, det, som skal være hans Vaaben, ell. hvoraf der skal gjøres et Vaaben til ham. 2) Vaaben eller Værktøi til Noget (at angribe det med). sákug-ssaĸartípiuk? har Du det fornødne Værktøi til det? (at bearbeide det med, eller at Du kan faae Bugt med det).
sákugssamausivik, et Tøihuus; et Arsenal.
sákunigpoĸ, t. og **sákutârpoĸ**, 1) har faaet Vaaben; 2) spec.: har faaet Fangeredskaber.
sákunerdlâĸ, En, som nylig har faaet Vaaben; en Yngling, som nylig er indtraadt i de Bevæbnedes Tal.
sákulerpoĸ (med eet) og **-lersor-poĸ** (med flere), forsyner sig med Vaaben; bevæbner eller ruster sig. angutit sákulersortut, de vaabenføre Mænd.
sákulissarpoĸ, har Vaaben ell. Værktøi med sig.
sákutôĸ, en stærkt Bevæbnet; spec.: 1) en Soldat; 2) umiarssuit sákutût, et Orlogsskib (s. sorssût).
sákortuvoĸ, 1) har ualmindelige Kræfter; naar han angriber Noget med de bare Hænder, er det ligesom, naar en Anden angriber det med Vaaben ell. Værktøi; 2) overført paa et Redskab: er stærk ell. kraftig; man kan med den magte mere end med de almindelige.
sákortussoĸ og **sákortôĸ**, en Stærk; En, som har ualmindelige Kræfter (Menneske ell. Redskab).
***sákortusaut** ell. i Pl. **-sautit**, en

Maskine (i Almindelighed). mássákut sût tamangajaisa sákortusautinik sanassarpait, nu for Tiden gjøres næsten Alting med Maskiner.

sákuarpâ, bruger Vaaben imod ham; anfalder ell. angriber ham ikke blot med de bare Hænder; og **sákuáuput**, de — hinanden.

sákûnerarpoĸ, slaaer om sig i Vrede; er ligesom bevæbnet i sin Forbittrelse.

salavoĸ, lider af Varme og gjør derefter: trækker Klæder af sig eller ligger paa Ryggen og strækker sig &c.

sâliaĸut, sâlivoĸ og sâlilerpâ s. sak.

saligpâ og saligut s. d. F.

salivâ (ameĸ), kradser ell. skraber Haarene af et Skind med en Kniv; rager det. árĸatigssaĸ salissaĸ, et Vanteskind, hvoraf Haarene ere skrabede med en Kniv (ikke afrykkede). Kan ogsaa bruges om Levende: rager ham. (Grundbetydningen synes dog at være: bortskaffer det Vedhængende; s. d. F.).

saligpâ, 1) renser det for det Vedhængende; gjør det reent (en Stue; et Skind; et Kar; et Skydegevær &c.); i Pl. 2) piller dem rene (Ærter, Kaffebønner og Lignende).

saligsimavoĸ, er reengjort.

saligut, et Redskab at gjøre reent med; bl. A. i Pl. en Feiekost (men s. saniutit); m. S. **-tâ**, enten: hans Redskab &c.; eller og: det dertil hørende Renseredskab (hvormed det pleier at renses; f. Ex. en Visker til en Kanon).

salorĸut s. d. F.

salugpoĸ, er mager; mangler Fedme ell. har mistet sit Fedt (egentl. vel: er tør; s. n.). Jvf. sanigorpoĸ.

sagdloĸ, d. S. s. salugtoĸ.

sagdlûvoĸ, d. S. s. salugpoĸ (og bruges iflæng dermed).

saluvarpâ og **salûmarpâ**, (Solen ell. Luften) har tørret det udenpaa, saal. at det Flydende (Vand ell. Fedt) er forsvundet fra dets Overflade. — — — U. S. pass. (Bruges mest om Skind ell. andet Bøieligt; Klæder &c.).

saluvarsarpâ og **salûmarsarpâ**, aftørrer det saaledes ved Behandling ɔ: 1) bortskaffer det Flydende fra dets Overflade enten ved at skrabe det af ell. ved at viske det op med Noget, som kan trække det i sig; ell. og: 2) breder det ud til Tørring i Luften ell. Solen.

salorĸut, mest i Pl. **-tit**, Vandklæder; Overtøi til at beskytte sig imod at blive vaad (i Almindelighed; ogsaa, hvad man ellers ikke kalder Klæder, f. Ex. et Vandskind, som man hænger over sig i Regnveir).

sama [1) det Lave; det nedenfor En; 2) Søegnen; det ud imod Søen; 3) det i Vest. Er i Alt modsat pava, s. S.]. Deraf:

samane (Loc.), 1) der i Vest; og bl. A.: i Labrador ell. i de vestlige, af Eskimoer beboede Lande; 2) der nede i det Lave; og bl. A.: i Underverdenen. Ligesaa hos de Følgende. **samánga** (Abl.), der Vest fra, eller dernede fra; **samûna** (Vial.), der Vest igjennem, ell. dernede igjennem; **samunga** (Term.), der Vest hen, eller derned. — Med det tilbagevisende ta: **tasamane** &c.

samanîpoĸ, er dernede, eller er der i Vest.

samungnarpoĸ, gaaer dernedadtil, ell. gaaer derhen i Vest.

samûnarĸúpoĸ, gaaer der neden om ell. der Vest igjennem. — — — — M. S. — om det.

tasama (Interj.), dernede ell. der i Vest (er han).

savna (Pron.), Subj. **savssuma**, han der i Vest ell. dernede; Pl. **savko** og (Subj.) **savkua**, de der i Vest eller dernede; og med ta: **tasavna** &c. — Som Tilraab: **savssumâk** og **savkorsî-â**; s. pavna.

sâmik, 1) den venstre Haand. sâmiup tungâ, den venstre Side. — sâmiata tungâ, hans venstre Side. 2) en Keithaandet.

sâmigdleĸ, den, som er længst til Venstre (f. Ex. den venstre Fløihund i et Spænd). issâ sâmigdleĸ, hans venstre Øie.

sâmigsorpoĸ, bruger Keiten.

sanavoĸ og **-vâ**, 1) i Alm.: frembringer Noget af Andet ved sine Hænders Arbeide, eller giver Noget ved sit Arbeide den Form ell. Beskaffenhed, som det skal have; bearbeider det raae Stof; danner det; gjør det i Stand &c. 2) spec.: snitter; arbeider i Træ ell. Been. Bruges overhovedet saagodtsom udelukkende

om Mandsarbeide. (Ucorrect synes det, naar det af Nogle anvendes f. Ex. om at gjøre et Digt ell. Lignende.)

sanáupâ og **sánápâ**, bearbeider eller danner eller tilsnitter ꝛc. Noget (-mik) for ham ell. i hans Sted.

sánarigpoĸ, s. er dygtig til at arbeide i Træ ell. Been (ell. Lignende); gjør net og solidt Arbeide.

sanassoĸ, spec.: En, som arbeider i Træ ell. Been; især: en Tømmermand ell. Snedker.

sánakut (Pl. af -ko), Snittespaaner (incl. Høvlspaaner; s. dog ĸaperrakut).

sánat, 1) et Redskab at bearbeide Noget med; 2) spec.: en smal, langskaftet Kniv, der er sleben fra een Side og krummet lidt i Spidsen (og som er en Grønlænders Hovedværktøi).

sánavik, et Tømmer- eller Snedkerværksted.

sanâĸ (fork. af sanassaĸ), det Bearbeidede ell. Dannede; mest m. S. **sanâ**, hans Arbeide; hans Værk; hans Fabrikat; en Ting ell. en Gjenstand, som han ved sit Arbeide har frembragt af Andet eller af det raae Stof. — una ĸajaĸ kiauna sanâ? hvis Arbeide er denne Kajak?

sanâgssaĸ, Noget at forarbeide; en Gjenstand, som man skal forfærdige. — sanâgssaĸ ajornaĸ ell. sanâgssamig-‑toĸ, havde man dog blot Noget at forarbeide!.

sanarfivoĸ og **-vâ**, 1) bearbeider Noget for at bringe det i en vis Tilstand (ikke saavel dannende som tilberedende), tilreder det, gjør det tilrette, laver det til. nuna sanarfissaĸ, dyrket Land; Agerland. 2) spec.: tilreder den fangede Sælhund saaledes, at den kan bugseres (tilstopper Saarene, løsner Skindet paa visse Steder, puster den op ꝛc.).

sanarfit, en Langkniv eller Purrekniv til Brug ved saadan Tilredning.

sane, m. S. **sania**, Rummet ved Siden af ham eller det. Med App. udtrykker det Præp.: ved Siden af; f. Ex. saniane igdloĸarpugut, vi boe ved Siden af ham; sanianut tugpoĸ, den faldt ved Siden af ham eller af det; saniagut ingerdlásause, I skulle gaae ved Siden af den; sanivnut ingisa-‑ssutit, sæt Dig ved Siden af mig. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **sanimut**, til Siden; tværs. sani-‑mut sâgpoĸ (vender sig til Siden) bruges billedlig om: skeier ud; gaaer paa Afveie.

sanimukarpoĸ, gaaer ad Siden til; bevæger sig i en Retning tværs paa den, man selv følger ell. har for Øie (d. S. s. sanimut ingerdlavoĸ).

sanimukârpoĸ, 1) er tværstribet; 2) er afskaaren tværs over Haarene (en Skindstrimmel). Jvf. ámukarpoĸ s. under at.

sanimorssorpoĸ, 1) gaaer efter Siden (som Krabberne; jvf. tunuporssor-‑poĸ); 2) billedlig: a) d. S. s. sanimut sâgpoĸ, s. o.; b) er gal; er forstyrret i Hovedet.

saningerpâ, indtager Pladsen ved hans Side; ligger eller staaer ved Siden af ham (f. Ex. for at forhindre hans Undvigen til den Side).

sanileĸ, m. S. **sanilia**, den, som er nærmest ved Siden af ham ell. det; altsaa bl. A. hans Sidemand (f. Ex. paa den samme Bænk) ell. hans Nabo.

sanilerâ, har ham ell. det ved Siden af sig.

sanilerîgput, s. de ere ved Siden af hverandre; de staae eller ligge ꝛc. jævnsides ved hinanden.

saniliâ (af -liaĸ) og **sanileĸutâ** (af -ĸut), Prov. hans ell. hendes Ægtehalvdeel.

saneraĸ, 2. m. S. **sanerâ**, hans ell. dets Side (selve Siden). sanerĸami-‑gut ikeĸarpoĸ, den havde Saar i Siden.

sanerardlugpoĸ, har ondt i Siden.

sanerarmigpâ, støder paa det eller rører ved ham eller det med Siden. — nûnguaĸ sanerarmigdlugo kilagsima-‑voĸ, (Skibet) maa have faaet det Hul, idet det stødte med Siden paa det lille Næs.

sanerĸiarpoĸ, har Vinden lige paa Siden; seiler med Sidevind.

sanerĸûpâ, passerer ved Siden af det; omgaaer det. — Bruges ogsaa billedlig ligesom hos os: omgaaer et Bud eller en Bestemmelse og Lignende.

sanersoĸ, Prov. d. S. s. sinersuĸ Nr. 2; s. under sine.

sánerpoĸ, s. 1) dreier sig eller har dreiet sig paatværs for Andet. — umi-arssuit sánerput, Skibet vender nu Bredsiden til. 2) har Smerter af Slid ell. Anstrengelse; er ligesom lamslaaet (f. Ex. over Laarene af at have gaaet et langt Stykke paa glat Iis).

sáningavoĸ, er paatværs for Andet (i en mere eller mindre fast Stilling); om en Fjeldryg ell. en Ø: er tværs paa Retningen lige ud fra Land (altsaa parallel med Kystens Retning). S. tukingavoĸ.

sáningassulik, 3. et Kors.

sánersipâ, dreier det paatværs; stiller eller lægger det i Retning tværs for det Andet (-mut).

sánerut, m. S. **tâ**, et Tværstykke, som paa en eller anden Maade hører til et Længdestykke; navnl.: 1) et Tværtræ ell. en Overligger paa opreiste Støtter, især paa en enkelt Støtte (jvf. ikârut); 2) et paanaglet Tværstykke paa en Dør eller Lignende; 3) en Raa paa en Mast; 4) en Slaa.

sanigorpoĸ (har tabt det ved Siden af sig ɔ: af sine Knokler?), bliver eller er bleven mager; har tabt sit Huld (jvf. merngorpoĸ). Ordet betegner en større Magerhed, end salugpoĸ ell. sagdlûvoĸ, og bruges saaledes navnlig om Afmagring ved Sygdom.

sanik, 3. i Pl. **sangnit** (og sángit), Støvgran eller Lignende paa ell. i Noget; tør eller løstliggende Ureenlighed (som kan bortfeies ell. affies, f. Ex. Feieskarn paa Gulvet; Blade ell. smaa Lyngstumper imellem Bær; et Gran i Mælk, og Lignende).

sanerpâ, sangniarpâ og **saniar-pâ**, renser det for dets tørre eller løse Ureenlighed. Almindeligst bruges vel sanerpâ fortrinsviis om at feie et Gulv ell. Lignende, og de to Andre om at udpille eller affie Ureenlighederne af Noget (Bær, Gryn, Mælk &c.); men forøvrigt bruges tildeels ogsaa saligpâ saavel om det Ene som det Andet.

saniutit, sangniautit, saniautit (Pl. af -ut), et Redskab til at bortskaffe den tørre ell. løse Ureenlighed med; fortrinsviis: saniutit, en Feiekost, ell. hvad der bruges som saadan (s. saligut); og sangniautit, en Børste (s. kiviuiautit).

sangnerpâ, tilsmudser det med Tørt ell. Løst (f. Ex. Gulvet ved at tabe Fjer ell. angmagssat-Levninger ell. Lignende paa det).

sângerpâ, sangiagpoĸ og sangiúpâ s. sak.

sangigpâ, søger efter Luus i hans Hovedhaar ell. Klæder.

sángivoĸ, er stærk; har Kræfter. Betegner omtr. d. S. s. nukeĸarpoĸ, dog mere som Ens Natur, hvorimod nukik i Betydning af Kraft forudsætter, at den er opnaaet ved Øvelse.

sángisôĸ (Part. sángissoĸ bruges neppe), en Stærk. Siger noget mere end nukilik, s. o.

sángîpoĸ, ts. 1) er svag; har ingen Kraft (siger mere end nukeĸángilaĸ, s. o.); 2) er svag i aandelig Forstand: har ingen Kraft at staae imod med; kan let forføres &c. (jvf. ĸajangnarpoĸ).

sangmivoĸ &c. s. sak.

sangnerpâ &c. s. sanik.

sanguvoĸ, 1) dreier af til en af Siderne; slaaer ind i en anden Retning (Noget, som er i Bevægelse: Menneske ell. Dyr; en Elv &c.); 2) trækker sig deelviis krum til en af Siderne, saal. at en Deel viser til Siden, medens det Øvrige er lige (f. Ex. et Menneske; en Kajak, og Lignende); 3) bugter sig til Siden og tilbage igjen (f. Ex. en Orm).

sangungavoĸ, er skjæv paa ommeldte Maade.

sangussarpoĸ, 1) vrider sig til Siderne; 2) gaaer i Bugter ud og ind. (Bruges bl. A. om en Vei.)

sangússarigpoĸ, s. 1) har let ved at dreie af til Siden (f. Ex. et Fartøi, som vender let); 2) kan let bugte sig til Siderne (en Orm ell. Lignende).

sangujâĸ, en Børsteorm i Havet (som svømmer i Bugter). Forekommer desuden oftere som Navn paa Elve med stærkt og nogenlunde ligelig bugtet Løb.

saoĸ, fiin Jord ell. Snee, som er strøet paa Noget; især: Muld paa et grønlandsk Huustag. (Bruges ikke saa ofte som sáungutit, s. n.)

saugssaĸ, Noget at strøe over med (Jord; Snee).

sauvâ, bestrøer det med fiin Jord eller Snee ell. Lignende. niarĸutik arssa-

-nik sauvait, de strøede Aske paa deres Hoveder. U. S. pasf.

sáungutit (Pl. af -ut), 1) det, hvormed Noget saaledes bestrøes; spec.: den fine Jord, hvormed et grønlandsk Huustag belægges; 2) Muldjord (overhovedet).

sapangaĸ, 2. (Pl.: sapángat), en Perle. Oprindelig vel: en perleliguende Prydelse af Been; nu især: en Glasperle.

sapangaussat, Pl. en Slags grøn Haartang, der ligner smaa Perler, trukne paa en Traad.

sapangipâ, slipper det af Hænderne (ufrivillig); lader det falde; taber det af Haanden. Htr. **sapangitsivoĸ** og **sapássivoĸ**.

sapássipâ, d. S. s. Foreg.; dog egentl. vel især: taber det af Haanden ved at støde imod Noget.

sapássisipâ, 1) af sapássivoĸ: bringer ham til at lade det falde, som han bærer eller holder i Haanden (-mik; f. Ex. ved at støde til ham); 2) af sa--pássipâ: lader det tabes af Haanden for Nogen (-mut); bringer Vedkommende til at tabe det (Objectet) af Haanden.

sapangiaĸ, 2. Pl. m. S. **sapangiai** eller **-ngê**, nogle smaa Fjerstilke, som ere vundne om den Ende af Slyngen, som skal slippes, og hindre den fra at slippes i Utide.

sapât, Sabbat; Søndag.

sapâtip akúnera, en Uge. sapâtip akúnere pingasut ell. sapâtit pinga--sut akúnere ell. og sapâtit pingasut nâvdlugit, tre Uger.

sapâtiungmat, (Cjnct.) i Søndags. **sapâtiugpat**, (Sbjnct.) paa Søndag.

sapâtisiorpoĸ, holder Søndag; lader sit daglige Arbeide hvile.

(atissat) **sapâtisiutit**, Pl. Søndagsklæder.

saperpoĸ, seer sig ikke i Stand til det, han ønsker ell. attraaer; 1) kan ikke; formaaer ikke; og m. S. a) — at erholde ell. at faae det; kan ikke opnaae at eie det; b) kan ikke staae sig ell. kan Intet udrette imod ham ell. det (bl. A. imod altfor haardt Veir); 2) drister sig ikke til; vover ikke; og med -neĸ: — at gjøre det; ell. m. S. og -neĸ: drister sig ikke til at — ham ell. det. âtât saperpáka, jeg formaaer ikke (at fange) Sælhundene (enten: skjøndt jeg stadig er paa Jagt efter dem; eller: fordi jeg mangler Evne dertil). — oĸalugfigigaluaravko saperpara, jeg talede vel til ham, men jeg kunde Intet udrette. oĸarfigineĸ saperpara, jeg kan ikke sige eller drister mig ikke til at sige Noget til ham (af Frygt, enten for ham, eller for at det vil være spildt Umage). — anore taima agtigissoĸ umiap saperpâ, en Vind af den Styrke formaaer en Konebaad ikke at udholde. Jvf. ajorpoĸ, som det ofte falder nær sammen med, da Udueligbed og Uformuenhed ligeoverfor Noget jo staae hinanden meget nær.

sapernarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) man seer sig ikke i Stand til &c.; 2) især: man kan ikke faae det; det er, saa at sige, uopnaaeligt ell. meget vanskeligt at erholde. niutagssat ilãne sapernatdlâraut, Stævntræer ere undertiden meget vanskelige at erholde.

sapernivoĸ og **-runvoĸ**, formaaer ikke Veiret ell. Isen ɔ: maa blive et Sted (-me ell. -mut) for Veirets ell. Isens Skyld; ligger over for at vente paa bedre Reiseleilighed.

saperssarpoĸ, 1) kan ikke udrette Noget; maa gaae fra det med uforrettet Sag (omtr. d. S. s. artorssarpoĸ, og s. d. F.). 2) er i Forlegenhed for Noget (-mik), som ikke er at erholde; og **-rssautigâ**, — for det; kan ikke opdrive det. Jvf. ajorssarpoĸ.

saperssipoĸ, ts. kan ikke komme videre; maa gjøre Vendereise ell. maa vende om med uforrettet Sag. Dette og det Forrige kunne ogsaa bruges om: bliver slagen i en Træfning; taber Slaget.

saperútáipoĸ, ts. (egentl. omtr.: troer aldrig ikke at kunne), er dristig; eller efter Omst.: er forvoven; skrækkes ikke tilbage af Vanskeligheder ell. Fare.

sapingilaĸ, kan godt; formaaer vel. M. S. formaaer det: kan forskaffe sig det, ell. kan udrette Noget imod ham ell. det, ell. kan udholde den (Stormen, Søgangen &c.); kan klare sig eller komme tilrette med ham ell. det.

sapîpoĸ, ts. (egentl. omtr.: er uden det, ikke at kunne), trodser Faren; er uforsagt; og efter Omst.: er dristig; er forvoven. Jvf. o. saperútáipoĸ. aitsât sapi-

-poκ, nu først har han trodset Faren ell. været uforsagt ɔ: det var dristig gjort (naar En f. Ex. kommer i et Veir, som man selv ikke turde vove sig ud i).

sapîserpoκ, tager Mod til sig; giver sig uforsagt i Færd med det, han ellers nok var lidt bange for.

sapísangavoκ, troer ikke at ville kunne. M. S. troer ikke at ville kunne magte det ell. udføre det ell. udrette Noget imod ham ell. det.

sapísangatípâ, troer ikke om ham, at han vil kunne &c., ell. — om det, at det vil kunne magtes &c. táuna sapísa--ngatípara, om ham troer jeg ikke, at han vil kunne (det, som Talen er om). táussumúnga sapísangatípara, jeg troer ikke, at han vil kunne magte det (Objectet) eller udføre det &c.

sapiúpâ, vover ikke at udsætte ham ell. det (f. Ex. ham for at reise, eller Baaden for at lade staae til &c.) af Frygt for et slet Udfald. U. S. refl.: vover sig ikke; frygter for ikke at kunne klare sig. tasamunga sapiúpunga, jeg vover mig ikke der Vest ud.

sapîvâ, i Pl. **-vai**, spærrer Veien i Vandet for dem (Fisk, navnlig Lax; ell. Søfugle, navnlig Alker) ɔ: driver dem indenfor en Dæmning (Lax) ell. op paa Stranden (Alker) ved at omringe dem med Kajakker. Htr.: **savssivoκ**, bruges det desuden om: finder Sødyr stimlede sammen i en Isvaage; s. n. savssaκ.

saput, helst i Pl. **saputit**, 1) en Dæmning tværs over en Elv for at indelukke Fisk; 2) en Dæmning ell. et Dige overhovedet.

sâpuserpâ, 1) sætter en Dæmning for den; afdæmmer den (Elven); — 2) inddiger den (en Bugt; en Lavning; ell. og en Elv ell. Flod paa Siderne).

sapusiorpoκ, bygger en Dæmning. — M. S. — for den (Elven).

savssaκ, i Pl. **savssat**, 1) Fisk (Lax) ell. Søfugle (Alker), som drives indenfor en Dæmning ell. op paa Stranden, hvor de da kunne gribes; 2) Sødyr (Sælhunde, Hvidfisk &c.), som komme op i en Isvaage, hvor de saaledes ere indesluttede, og fanges der. (Et andet sav--ssat s. under sak.)

savssarpoκ, fanger et saaledes indesluttet Dyr. (Et andet savssarpoκ s. under sak.)

savssáuput, de ere komne ind eller stimle sammen i en Isvaage, ell. drives sammen paa ommeldte Maade.

savssiarpoκ, er gaaet paa Fangst efter Sødyr i en Isvaage.

săpâ og săpoκ s. sak.

[**saràpoκ**, glindser af Væde. (Saal. i Labr.). Deraf:]

sarajagpoκ, er slibrig at føle paa (af Sliim ell. anden Væde).

sarfaκ, 1) Strøm; Strømning i Vandet; 2) et Strømsted.

sarfakujuk, (Prov.?) en Strømkobling.

sarfarpoκ, det strømmer; der gaaer Strøm.

sarfarigsivoκ, 1) strømmer stærkere (Vandet); 2) spec. det er Springtid.

sarfardlerpoκ, 1) strømmer svagere; 2) spec. det er slap Tid.

sarfarserpoκ, har Strømmen med sig.

sarfarsiorpoκ, 1) farer i stærk Strøm; er midt i en Strøm; 2) d. S. s. det Forrige.

sarfáupâ, (Strømmen) bortstrømmer det ell. tager det med sig. sarfáupâtigut, Strømmen tog os ell. rev os med sig.

[**sârfaκ**, en Sneppe i Alm.?. Kjendes ikke mere, men forekommer i Stednavne. Deraf:]

sârfârssuk, en Strandsneppe (den almindelige).

sârfârssugssuaκ, en stor Sneppeart, som undertiden forekommer her.

sarκagpoκ, er paa Vei til at blive mikiaκ; er begyndt at gaae i Østegjæring (uden dog at have naaet den; Kjød, Fisk, Fedt).

sarκangnipoκ, ts. 1) smager af saadan begyndt, men ikke fuldendt Gjæring (f. Ex. Tørfisk, som under Tørringen har faaet for megen Regn); 2) smager harsk (Fedt).

sarκaκ &c., sarκumivoκ — sarmigpâ s. sak.

sarκipâ s. saκivoκ.

sarpik, Stjerten af en Hvalfisk; en Hvalspore.

sarpigârpoκ, sporstøder; viser Stjerten op, idet den gaaer ganske under (Hvalfisken).

sarpilik, 3. 1) En med Hvalspore ɔ: et Hvaldyr; 2) umiarssuit sarpigdlit, et Skruedampskib.

sarpiussaĸ, 1) en horizontalt liggende Svømmehale paa Krebsdyr og lignende (jvf. paperûssaĸ); og i Pl.: 2) en kløftet Fuglehale. sarpiussanik papeĸar-poĸ, den har en kløftet Hale (Fuglen).

sarpingavoĸ, sarpingassôrpoĸ, sarpitsugpoĸ og **sarpitsugâ** betegne den samme Afvigelse fra den lige Linie udad ell. tilhøire, som kûnga-voĸ, kûngassôrpoĸ, kûsugpoĸ og kûsugâ indad ell. tilvenstre; s. under kûk.

sarsarpoĸ, har intet bestemt Sted, ell. er ikke paa et bestemt Sted. Mere bruges det Følgende.

sarsakátârpoĸ ell. **-taivoĸ,** ligger og flyder omkring; bliver smidt omkring, snart i det ene Hjørne, snart i det andet (mest om Ting, men bruges vel ogsaa om Personer, som drive omkring fra det ene Opholdssted til det andet).

sarssugpoĸ, sârugdlik, satsigpoĸ &c. s. sak.

saunek, 3. 1) Been (som Stof); 2) i Pl. m. S. **saorne,** a) hans ell. dets Been; Knoklerne i hans ell. dets Legeme; b) Træværket i en Skindbaad; 3) mindre almindelig: Steen i Frugt (navnl. i Svedsker; s. kigut). En Biform heraf, som her kun forekommer i nogle afledede Ord, men i Labr. endnu bl. A. bruges om Steen i Frugt, er saunak.

sáunarigpoĸ, s. 1) er godt Been til Forarbeidning (tæt &c.; egentl.: har godt Beenstof); 2) har godt Træværk (en Skindbaad).

sáunardlugpoĸ, 1) er slet Been til Forarbeidning; 2) har slet Træværk (en Skindbaad).

sáuneraoĸ og **sáunerivoĸ,** 1) har med Been at bestille; arbeider i Been; 2) har med sine Been at bestille; har ondt i Benene, enten over hele Legemet ell. paa et enkelt Sted.

sáunipoĸ, t. faaer et Been i Halsen.

sáunivoĸ og Prov.: **saunaivoĸ,** bliver træet (en Kvanne ell. anden Vært).

sáunagpoĸ, faaer et eller andet Been (f. Ex. et Ribbeen) af et Dyr som sin Deel af Byttet.

saunerpâ, traf det paa et af Benene, saa at Vaabenet ikke trængte ind (det harpunerede Dyr).

saunertaĸ (tilhørende Been), — — m. S. **-rtâ,** Beenbeslaget paa Stævnen af en Kajak.

sauniko, et Been ude af Brug (uden Kjød og til ingen videre Nytte); i Pl. **sau-nikut,** 1) Been, som ligge omkring paa Marken eller andetsteds; 2) Dødningebeen; 3) m. S. **-kue,** a) Benene af det Spiste; b) dens Skelet ell. Dele deraf.

saunikuliaĸ, et skeletteret Dyr, ell. et i sin naturlige Forbindelse opstillet Skelet.

saunikuliagssaĸ, et Dyr, som skal skeletteres.

saunikuliarâ, skeletterer det (et Dyr).

sauvâ og sáungutit s. saoĸ.

sava, et Faar (af det islandske sauða). M. S. dets (Landets) Faar. — tuluit nunâta savai, engelske Faar.

savâraĸ, 2. et Lam.

savaut, et Faar i Eie; Pl. m. S. **sa-vautai,** hans Faar ell. Faarehjord.

savaussaĸ, en Ged.

savaussâraĸ, et Kid.

sâvigpoĸ, drives bort af Vinden ell. Strømmen (hvadsomhelst Flydende). Bruges mest i den følgende Form.

sâvipâ, (Vinden eller Strømmen) har drevet det bort. U. S. pasf.: d. S. s. det Forrige.

sâvitípâ, lader ell. har ladet det drive bort (f. Ex. en Baad ved ikke at fortøie den tilbørlig).

savik, 3. og 1. 1) en Kniv (ell. egentl. vel: Skærende; s. n. savigpâ); — — m. S. **savia,** hans —; **savine** og **sagfe,** sin —; **savît** og **sagfit,** din Kniv. 2) Jern. Skjøndt Landets eskimoiske Beboere rimeligviis have kjendt Jernet, længe forend de kom i Berørelse med Europæerne (Islænderne), da flere Steder have Navn af Meteorjern, som findes ell. tidligere fandtes der (savilik, savêrneĸ), saa er det dog sandsynligst, at den første Betydning er den oprindelige. savik ujarak ell. ujaraussoĸ, en Steenkniv.

savêraĸ, 2. en lille Kniv; en Barnekniv.

sagfiorpoĸ, forarbeider Jern; smeder. M. S. smeder det.

sagfiortoĸ og **sagfiôĸ,** en Smed.

sagfingagssat (Pl.: Ting, som skulle

eller kunne smedes) kan efter Omst. bruges om: Metaller i Almindelighed.

saviliorpok, gjør en Kniv ell. Knive.

saviliortok, En, som gjør Knive; en Knivsmed.

savekut, i Pl. **-tit** og m. S. **-tai**, Prov. Laasen paa et Skydegevær. S. napassortak.

savigpâ, 1) beskærer det; snitter lidt af det (et Stykke Træ ell. en Rem, som er for tyk); 2) unâk savigpâ, sætter Harpunen paa Skaftet; sætter Skarpt paa. I sidste Betydning bruges som htr. Form: **savigtorpok**.

saverorpâ, omtrent d. S. s. det Forrige Nr. 1: snitter lidt paa det hist og her; især: snitter det glat udvendig (et Stykke Been ell. andet Haardt).

saverortipai (kigutine) og htr. **sa-verortitsivok** (uden Tilføielse), Prov. skærer Tænder (i Søvne).

savgússaerpâ (unâk), tager Harpunen af Skaftet (s. o. savigpâ). — — U. S. pass.: (Skaftet) har faaet Harpunen af sig; enten: — ved at Manden tog den af; eller: — ved at træffe i Sødyret (hvor den skal gaae af).

savípâ, føler eller tager paa det med Haanden. Htr. **savitsivok**.

savitnvok, 1) føler (tager) paa alt det, han seer; er pilfingret; 2) er ferm til at føle (ell. tage) paa Tingene; er fingernem; kan udføre et Arbeide, som man ikke skulde troe var muligt.

savitôk, d. S. s. savitussok: 1) en Pilfinger; 2) en Fingernem.

savitôrpok, forgriber sig paa Noget; og **-rfigâ**, — paa det.

savtigpok, føler sig for (i Mørke ꝛc.). M. S. — paa det; beføler ham ell. det.

savtigssáungilak, 1) maa ikke beføles eller røres ved (en Ting, man holder Hævd over); 2) kan ikke beføles (en Aand). — savtigssaussok eller savtigagssak kan bruges om: Materie, Stof; dog kun forsaavidt denne Betydning fremgaaer tilstrækkelig tydelig af Sammenhængen.

savtint, et Føleredskab; et Følehorn (s. nagssûssak).

savtagpok, i Pl. **-gput**, leger Blindebuk.

sâvípok s. sâvigpok.

savssarpok s. sak og sapivâ.

sekerpâ, 1) bestænker ham ell. det (med Vand ꝛc.; især ufrivillig eller af Uforsigtighed, f. Ex. ved at spytte igjennem Tænderne); 2) bestænker det med en Deel af det samme; stænker det op (f. Ex. Vand af Søen ved at slaae med Kajakaaren hen ad den eller ved at kaste Noget i Vandet, saa det sprøiter op). S. n. sekípâ.

sekiak, Tyndtarmens Indhold (som stænker, naar det med Fingrene trykkes ud af den).

sekípâ, 1) stænker eller sprøiter det ud paa Noget (-mut) ved at presse det igjennem en fiin Aabning; 2) sprøiter Noget (-mik) saaledes ud paa ham ell. det. Bruges ikke meget, idet sekerpâ bruges ogsaa i denne Betydning.

sekitsáuput, de oversprøite hinanden med Vand (Børn, ved at tage Munden dygtig fuld og presse det ud igjennem Læberne).

serparpok, 1) det stænker; og — — m. S. — derpaa. I denne Betydning ofte: **serpaligpok**. 2) m. S. han stænker med Noget (-mik) derpaa; bestænker eller besprænger ham eller det (især i en bestemt Hensigt, f. Ex. for at gjøre det frugtigt). I denne Betydning helst: **serpartarpâ** ell. **serparter-pâ**, og htr. **serpartaivok** eller **-rterivok**.

serparnek ell. **serpalingnek** ell. **serpartarnek**, et Stænk.

sekinek, 3. Solen.

sekínerpok, s. Solen skinner. — — M. S. — paa det.

sekinersiorpok, 1) gaaer i Solskin; 2) seer efter Solen; søger at faae Øie paa den (i Taage); 3) høitideligholder Vintersolhverv (af Glæde over, at den kommer tilbage).

sekungnerpok og Prov.: **sikor-nerpok**, s. lukker Øinene (for en kort Tid, og ikke for at sove). sekung-nerdlutit tigusît, tag med lukkede Øine.

sekugpâ, sønderslaaer ell. sønderknuser ell. søndersplitter det (paa eengang). — U. S. pass. Bruges ikke meget; s. videre.

sekugterpâ, sønderknuser det lidt efter lidt eller ved fortsat Behandling (ved mange gjentagne Slag ell. Stød ꝛc.); banker ell. tærsker det smaat.

det, fordi dens Træ mere end andet Brændsel syder i Ilden, som om Vandet løb sammen i den. (Jvf. ssît i Slutningen af dette Bogstav.)

sêrsitsivoĸ (egentl.: lader Noget ligesom sige: s-s-s), gjør Fyrværkeri; neml. nærmest paa primitiv Maade: af vaadt Krudt med lidt Fiilspaan imellem, og derfra overført paa alt Fyrværkeri.

serravoĸ, hexer ved Smaamumlen (ved en Trylleformular) for at opnaae et heldigt Udfald (f. Ex. for at helbrede en Syg ell. bringe den til at føde, som er i Barnsnød, ell. for at skaffe sin Slægtning Seir i Kampen &c.). M. S. — for ham eller over ham eller den (for den, som derved skulde beskyttes, ell. over den Frygtede).

serrat, 1) en Trylleformular; 2) Stednavn, som forekommer et Par Gange for et Sted ved Siden af et farligt Farvand, hvorover der i den hedenske Tid først blev hexet, inden man satte over det.

siagpai, 1) stiller eller lægger dem i Rad. U. S. refl. og pass. Sjeldnere: 2) seer paa dem i Rad; lader Øinene løbe hen over de Tilstedeværende. (Efter Sagens Natur forekomme dette og de heraf dannede Ord saagodtsom kun i Pluralformer.)

siagtut, spec. de tre lyse Stjerner i Orions Bælte (den saakaldte Jakobsstav).

siagtípai, lader dem stille sig i Rad. Kan bl. A. passende bruges om: opstiller en Armee i Slagorden.

siamáput (Pl. af -voĸ), de ere adspredte. Bruges hovedsagelig i de følgende to Omdannelser.

siámarpai, adspreder dem, ikke i Rad, men hist og her omkring og med større Mellemrum (s. n. siaruarpai). — — U. S. refl. og pass.: de have adspredt sig, ell. de ere ell. ligge adspredte hist og her omkring (Levende ell. Livløst). Htr. **siámaivoĸ.**

siámartípai, lader dem sprede sig, ell. adspreder dem ved sin Indflydelse (ikke ved umiddelbar Behandling).

siamasigput, s. de ere vidt adspredte eller udbredte over en større Strækning og med større Mellemrum (f. Ex. en Dyreart, som er udbredt over en stor Deel af Jorden).

siâneĸ, 3. Pl. m. S. **siârne,** to lange og smalle Lægter, som sidde hver paa sin Side af Kajakken ovenfor Kjølen.

siângavoĸ, staaer spredt ell. udstrakt; udbreder sig fra sit Midtpunkt (f. Ex. udstrakte Grene af et Træ).

siârpât, de udstrække den imellem sig eller imellem tvende faste Punkter (en Rem, en Line &c.). U. S. 1) pass.: er udstrakt imellem Tvende (Remmen &c.); 2) i Pl. recipr.: de udstrække hverandre imellem sig ell. indbyrdes ɔ: de gaae i Rad eller i Kreds holdende hverandre i Hænderne (i Leg).

siarкivâ, udstrækker ell. udspænder den imellem to faststaaende Punkter (en Fiskesnøre ell. Fangerem, for at tørres i Luften ell. for at strækkes).

siarкissaĸ, noget saaledes Udstrakt (Toug, Rem &c.).

siarpâluk, Noget, som spreder sig, men forøvrigt er sammenhængende; især: 1) Bombasin eller lignende Tøi, hvori Traadene ligge ligesom spredte; 2) en Græsart med tynde, brede Blade.

siarsivai, finder dem udstrakte ɔ: veed ikke, hvilken af dem han skal vælge. najugagssáka siarsiváka, hvem skal jeg nu vælge at være hos?

siaruarpai, spreder dem (som laae samlede i Bunke); spreder dem omkring, dog saaledes, at de ligge nogenlunde tæt ved Siden af hverandre. Dette og det Følgende bruges ogsaa i Sg., neml. om flydende Ting, som lade sig udbrede henover Noget. Htr. **siaruaivoĸ.**

siaruarterpai, htr. **siaruarterivoĸ,** 1) strøer Noget ud (f. Ex. Sand paa Gulvet); 2) saaer.

siaruarterissoĸ, 1) En, som strøer Noget ud; 2) En, som saaer; en Sædemand.

sialuk, 1) en Regndraabe; 2) Regn.

siagdlerpoĸ, s. det regner. Undertiden m. S. — i den (Luften) eller paa den (Jorden). S. anordlerpoĸ.

siagdlerfigâ, det regner paa ham eller det.

siagdliliúpâ, det begynder at regne for ham; Regnen overfalder ham.

sialugsiorpoĸ, er ude i Regnveir.

sialugsiut, Noget at holde Regnen fra sig med, naar man er ude i den; en Regnfrakke ell. Regnskjerm ell. Lignende.
siámarpai &c. og siânek s. siagpai.
sianivok, 1) sandser; fornemmer; veed af Noget (i denne Betydning om Mennesker og alle Dyr); 2) har Fornuft; er sig det bevidst, som foregaaer omkring ham, og veed at gjøre derefter; eller og videre: veed, hvorledes han skal bære sig ad i paakommende Tilfælde; veed at bedømme Forholdene. S. misigâ, og jvf. silakarpok og sujunekarpok.
sianigâ, 1) veed af det; har fornummet ell. bemærket det; 2) veed, at det er saa, og veed at gjøre derefter. aningmat sianigíngilara, jeg bemærkede ikke eller vidste ikke af, at han var gaaet ud. tigumiáka sianigäka, jeg veed af de Ting, jeg bærer i Hænderne ɔ: jeg skal nok passe paa dem ell. iagttage det Fornødne med Hensyn til dem, ell. og: der kan ikke skee Noget med nogen af dem, uden at jeg bemærker det.
sianiginiarpâ, bestræber sig for at vide af det ɔ: passer paa det, at der ikke undgaaer ham Noget desangaaende.
sianíngilak, sandser ikke; fornemmer ikke; veed ikke af Noget; enten: 1) — noget Bestemt (-mik), f. Ex. ánernartumik sianíngilak, han veed ikke af Smerte, ell. sandser ikke Smerte; eller: 2) — overhovedet, og veed derfor heller ikke at bære sig ad som andre Mennesker; a) om et mindre Barn: er endnu ikke kommen til Fornuft; b) om en Voxen enten: er tølperagtig; eller: bærer sig ad som et Barn ell. en Daare. Jvf. silakángilak.
sianîpok, ts. veed af ingen Ting; sandser ell. fornemmer hverken det Ene ell. det Andet; enten: 1) bærer sig skrækkelig dumt ad (skjøndt han ellers lader til at have sin Forstand); eller: 2) er tosset eller fjollet.
sianisôk, 1) En, som sandser ell. fornemmer meget ɔ: En, for hvem ikke let Noget hengaaer upaaagtet, og som altsaa derved har megen Indsigt i Forholdene ell. Indsigt i mange Tings Forhold; og efter Omstændighederne atter som Følge deraf: 2) En, som altid veed, hvorledes han skal bære sig ad, ell. som under alle Forhold veed at bære sig rigtig ad; En, som veed at bedømme Forholdene.
sianisuvok, er en sianisôk.
sianíssusia (-ssusek, 2. m. S.), 1) hans Fornuft; hans Evne til at fornemme, hvad der foregaaer omkring ham, og at gjøre derefter; 2) hans Indsigt, nemlig den Indsigt, hvormed han fornemmer og opfatter Tingene. Jvf. sila- -karssusia og sujunekarssusia.
***sianiut**, i Pl. -**tit** og m. S. -**tai**, Nerverne i det menneskelige eller dyriske Legeme.
siârpât — siaruarterpai s. siagpai.
siggipok &c. s. sîgpâ.
sigguk, m. S. **siggua**, den fremstaaende Deel af Munden; især om alle Slags Dyr: dens Snude, Tryne, Mule, Næb. (Brugt om Mennesker er det et lignende Udtryk som hos os: Snude.)
siggugtôk, langtrynet; langnæbbet; spec. 1) en sjelden Sneppeart med langt Næb; 2) en sjelden Sælhundeart af Størrelse omtr. som en âtâk, men med meget længere Snude, og som ansees for farlig. (Vides kun een Gang at være fanget.)
sigdlak (i Labr. tigdlak), en Stang til at støde Steen eller frossen Jord løs med. Bruges nu i en Deel af Landet om: 1) en Jernstang, som bruges dertil og efter Omstændighederne som Brækjern; et Brækjern uden Klov (s. kûpêk); i en anden Deel derimod om: 2) en Jernhakke (smal og tung og med kort Skaft) til at hakke frossen Jord op med.
sigdlarpâ, støder ell. hakker det løs med et saadant Redskab.
sigdlerpâ s. sine.
sîgpâ, 1) skiller noget rundtom Sammenhængende ad paa eet Sted og i Retning paalangs ell. ud fra sig. I denne almindelige Betydning bruges det mest u. S. pass. om Skind eller Tøivarer: brister. 2) især: skærer et Dyr op langs Bugen. Htr. **sîgsivok**. Ordet synes at være rodbeslægtet med sipivâ, s. S.
sîginagak, 2. (sc. amigssak), Prov. et Baadeskind, som er flaaet af ved at skære Sælhunden op midt langs Bugen (i Modsætning til et igdluartak, s. S.).
sîgserpâ, gjør en dyb Rende ell. Fure i det.
sîguikut, m. S. -**tâ**, 1) en foran paa Vandpelsens Spænderem anbragt Been-

knap, som forhindrer, at Pelsen revner ud ved at spændes om Kajakringen; 2) en Kantning af mindre skjørt Stof (Tøi &c.) omkring den nedre Rand af en Fugleskindspels.

siggipok, ts. revner eller brækker ved Bøining, eller idet det skal bøies (noget Skjørt).

siggilavok, er skjør ell. sprød; taaler ikke at bøies.

sigsivok s. singigpâ.

sigssak, 1) Stranden. usê sule sig-ssamîput, Ladningen ligger endnu paa Stranden. sigssâ ajorpok, dets (Stedets) Strand er slet ɔ: ikke god at komme op paa med en Baad. 2) et ubekjendt Søuhyre, om hvilket fortælles Lignende som i Norge om Kraken. (J Labr.: nanordluk.)

sigssaliarpok, gaaer ned til Stranden (for at være der; f. Ex. Børn for at lege).

sigssipok, ts. lægger til ved Stranden med sin Baad.

sigssangiúpok, t. d. S. f. Foreg.

sigssik I, 3. (den fastere Deel?) — m.S. **sigssinga** eller Pl. **-nge**, 1) den hvasse Kant paa Hvalbarderne; 2) de smaa, hvide, steenhaarde Been i en Fisks Hoved; Fiskepander; 3) Skæl i Øret af det tørrede Ørevox.

sigssingussak, Prov. Hovedfjedren i en Flintelaas.

sigssik II, 3. (Pl. sigssigit), og som oftest: **sigssinguak**, et Egern. (Findes ikke her, men saavel Navnet som Dyret har holdt sig i Erindringen fra den Tid, da Grønlænderne endnu boede i Egne med Skov, som i Labr., hvor det kaldes ligesaa.)

sikagpok, er haard og tillige noget sprød, saa at det ikke modtager Indtryk og ved Bearbeidelse springer ud under Kniven (f. Ex. tæt Been, haard Vegsteen, haardt Brød &c.). Jvf. sisauvok, mángerpok og mavtuvok.

sikagtitsivok, (htr.) spec. brænder Kaffebønner.

sikagtitsit, en Kaffebrænder.

sikagtitsivik, Prov. en Stegepande (men som ikke bruges til at stege paa, men til at brænde Kaffe paa).

sikâk, en Cigar.

sikâtorpok, ryger Cigar.

[**sikik**, en lige Side?. Bruges ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

sikigigpok, s. har lige Sider; dets Sider ere lige og jævne Flader (ikke vindskjæve, og uden Krumninger ell. fremstaaende Ujævnheder). Jvf. kitdluarig-pok og kiparigpok.

sikigigsarpâ, gjør det jævnt og lige paa Siderne (ved at borthugge ell. paa anden Maade bortskaffe Ujævnhederne ell. Skjævheden). ujarkat sikigigsagkat, tilhugne Steen; Qvadersteen.

sikigdlugpok, har ujævne Sider.

sikigpok, t. 1) bukker sig; bøier sig ned (f. Ex. for at tage Noget op fra Gulvet, ell. for at see paa Noget ved Jorden); 2) bøier sig for En (som Ærbødighedstegn, efter de østlige Landes Skik; s. d. F.).

sikissârpok, d. S. f. Foreg. i sidste Betydning, dog forbindes dermed let den Tanke, at man finder den Skik noget komisk.

sikivigâ og **sikigfigâ** (eller **siki-ssârfigâ**), bøier sig ned for ham; bukker for ham.

sikivok, bøier sig ned og forbliver nogen Tid i den Stilling (f. Ex. naar man gjør Noget ved Gulvet, ell. idet man plukker Bær).

sikingavok, sidder eller staaer med nedbøiet Hoved.

siko, Jis paa Vandet (i Almindelighed).

sikuvok, er frossen; er Jis paa Overfladen (Vandet &c.; enten overfrossen ell. og bundfrossen). M. S. (Kulden &c.) har belagt det med Jis ell. frosset det til. ilorput tamarme sikuvok, Fjorden indenfor os er heelt tilfrossen.

sikúpâ, har frosset det fast i Jisen.

sikuerpok, er blevet fri for Jslaget (Vandet); er blevet aabent Vand; Jisen er brudt op paa det. M. S. (Tøveiret, Vinden &c.) har brudt Jisen op paa det.

sikuliarpok og **sikiarpok**, begiver sig hen til Jisen, eller er gaaet hen til ell. ud paa Jisen (for at fiske &c.).

sikusiorpok, færdes paa ell. imellem Jis ɔ: 1) er beskjæftiget paa Jisen med Sælhundejagt ell. Fiskeri; 2) farer imellem Jsstykker.

sikuak, 2. Tyndiis; nyfrossen Jis paa

Søen (hvadenten den ligger fast, ell. den driver omkring i brudte Flader; i sidste Tilfælde Pl. sikússat).

sikuarpoĸ, belægger sig ell. er belagt med nyfrossen Iis (Søen). — — — M. S. (Kulden ꝛc.) har belagt den —.

sikuardlâĸ, en Deel af Søen eller Fjorden ꝛc., som ganske nylig er belagt med Tyndiis.

sikorssuit (Pl. af -ssuaĸ), den efter dette Ord saakaldte Storiis; Polarisen (som kommer omkring Statenhuk).

sikornerpoĸ, Prov. d. S. s. seĸungner-poĸ, s. S.

síkutak, en Blegn paa Øielaaget (saakaldet Bygkorn).

sila, 1) det, man seer udenfor, hvorsomhelst man kommer: Landet, Søen, Skyerne ꝛc. under Eet; Verden. sila mána, denne Verden. silap áipâ, den anden Verden. 2) det, man seer udenfor der, hvor man er: det Frie; det udenfor Huset. silamîpoĸ, han ell. det er udenfor. silamut pisa, lad os gaae udenfor ell. ud i det Frie. 3) det, man seer udenfor Jorden: Luften, og hvad der er i den; Veiret. sila pitsángoĸaoĸ, nu er Veiret blevet meget smukt. sila ajorungnaerpat, naar Veiret bliver bedre. 4) overført: det, som forholder sig til Menneskets Legeme omtrent som Luften (s. 5) til Jordens Legeme: Forstand; Villiesevne; s. n. silaĸarpoĸ ff. — 5) den personificerede Luft, eller Luften paa Grund af sine tilsyneladende vilkaarlige Forandringer tænkt som besjælet eller som med Liv i sig (og efter de hedenske Grønlænderes Forestilling som en Slags Halvgud ell. selvstændig Aand: Luftaanden; Luftforandringernes Aarsag eller Ophav; s. ĸingarpoĸ Nr. 2 og Anm. til tornârssuk). Dette er formodentlig det fra først af underforstaaede Subject i Ord som anordliliúpâ, siag-dliliúpâ, nagtipâ, ĸanguerpâ og Lignende, skjøndt nogle af dem ogsaa kunne opfattes som f. Ex. kingugpât (Sneen besneer det ꝛc.). — Heraf:

a) af Betydning 1: Verden:

silarssuaĸ, 1) den vide Verden. usor-naĸautit silarssuaĸ takúsagagko, Du er misundelsesværdig, at Du skal see den vide Verden (ɔ: mere af den, end vi see her paa Stedet). 2) den hele Verden. Desuden 3) udraabsviis: det slemme Veir! (ell. ogsaa med et tilføiet Ord, f. Ex.: s. ajoĸaoĸ).

silarssuarmiut, Pl. den hele Verdens Beboere; alle Mennesker.

b) af Betydning 2: det Frie:

silarĸúpoĸ, gaaer forbi udenfor; passerer udenfor Huset eller Teltet. — — M. S. — forbi ham (hans Bolig).

silardleĸ, 1) den ell. det, som er nærmest mod den frie Luft; 2) spec. a) en Forstue; b) et Bislag foran et Huus; m. S. **silardlia**, dens (neml. den indre Stues) Forstue eller dets (Husets) Bislag. Jvf. pârdleĸ.

silat I, m. S. **-tâ**, 1) dens (Boligens ell. Beboerens) frie Luft; Pladsen ell. Rummet udenfor ell. udenom den eller hans Bolig. igdlup silatâne, udenfor Huset. silativtine, udenfor vor Bolig. Jvf. avat. 2) den udadvendte Side af Noget (f. Ex. af en Dørstolpe, et Par Beenklæder og Lignende); modsat ilutâ, s. S. Uden Suff. bruges det kun i Term.: **silámut**, udad; og ved en dreiende Bevægelse: tilhøire; s. iluk. II s. tilsidst.

silámukarpoĸ, gaaer udad Fjorden til (et Sødyr).

silatangerpâ, kommer ell. staaer udenfor den (Boligen, Indgangen) eller ham (Beboeren). silatangerpâtigut, han staaer udenfor os ɔ: vor Bolig. Htr. **silatangîvoĸ**.

silatangiarpâ eller i Pl. **-rpai**, htr. **-iaivoĸ**, d. S. s. Foreg. for Flere i Rad; spec. staaer udenfor tidlig om Morgenen og synger for dem derinde (ved Festtider).

silatangiaut ell. **-tigssaĸ**, en Sang ved ell. til en saadan Leilighed.

silatangiúpâ, staaer udenfor med det. U. S. — med sig selv ɔ: staaer udenfor.

c) af Betydning 3: Veir:

silagigpoĸ, s. det er godt eller smukt Veir; ell. egentl.: den (ɔ: Luften derstedś) har smukt Veir; f. Ex. tagpavna (ikke tagpavane) silageĸaoĸ, det deroppe har meget smukt Veir ɔ: deroppe er m. sm. V. Ligesaa de tre Følgende.

silagigsivoĸ, det bliver (faaer) eller er blevet smukt Veir.
silardlugpoĸ, det er (har) daarligt Veir. **silardluk**, daarligt Veir; Regn og Slud.
silardlerpoĸ, s. det bliver (faaer) daarligt Veir.
siláinaĸ, Luften uden Videre; den blotte Luft; Atmosphæren. siláinákut, igjennem Luften.
***siláinartâ** (-taĸ m. S.), dens Atmosphære. káumat siláinartaĸángilaĸ, Maanen har ingen Atmosphære.
silasiut, et Barometer.

d) af Betydning 4: Forstand:

silaĸarpoĸ, 1) har Forstand og Villiesevne, kan handle med Overlæg og veed, hvad han gjør (i denne Betydning baade om Mennesker og Dyr); 2) bruger sin Forstand; opfører sig forstandig ell. handler fornuftig (ogsaa i denne Betydning bruges det undertiden om Dyr, f. Ex. om en dresseret Hund; om Heste vilde det ofte bruges, dersom man kjendte dem her). silaĸarniarit, brug din Forstand! (til En, som begaaer Galskab; omtr. d. S. s.: vær nu ordentlig!). Jvf. sianivoĸ og sujuneĸarpoĸ.
silaĸarssusia (-ssuseĸ, 2 m. S.), 1) hans Forstand; den Evne, ifølge hvilken man beslutter sig til Noget og bruger Eftertanke ell. handler med Overlæg; 2) hans Forstandighed; den hans Egenskab, at han bruger sin Forstand.
silaĸángilaĸ, 1) har ingen Forstand (absolut); 2) har ikke sin fulde Forstand; enten: a) — endnu ikke — (et Barn); eller og: b) — overhovedet ikke —; er halvgal; er lidt forskruet; 3) bruger ikke sin Forstand; a) begaaer Galskab; b) handler som en Daare. Jvf. sianingilaĸ, og s. n. siláipoĸ.
silaĸángitsorpatdlagpoĸ, bærer sig ad som En, der ikke har sin Forstand ɔ: begaaer en Daarskab.
siláipoĸ, ts. egentl. kun: er uden Forstand; men altid underforstaaet: — med Villie; afseer fra sin Forstand; gjør Fortræd med Villie, eller begaaer Daarskab med Villie. — En silaĸángitsoĸ handler uden Overlæg, og forsaavidt han begaaer Ondt, er det mere af Dumhed end af ond Hensigt; en silaitsoĸ derimod begaaer Ondt med Forsæt og i ond Hensigt. silaitsoĸ er saal. bl. A. det passende Ord for: en Daare, hvor dermed forbindes Begrebet om Gudsforagt. Jvf. inupiluk.
silaerssorpoĸ (anal. katsungaerssorpoĸ), opdynger forsætlig Galskab; ell. begaaer forsætlig Galskab ell. Daarskab efter en storartet Maalestok; sætter sin Menneskeforstand aldeles tilside. (F. Ex. slaaer Alt i Huset i Stykker; mishandler sin Kone, ell. Lignende, som gaaer ud over almindelig Ufornuft. Kan bl. A. passende bruges om unaturlige Synder eller Forbrydelser.)
silaiserivoĸ, driver Uvæsen, gjør Fortræd af Kaadhed; og **-vfigâ**, — ved ham ell. hans eller ved det (f. Ex. tager Ens Sager uden videre og beskadiger dem, ell. slæber dem bort og lader dem ligge; ell. kaster Snavs i Noget, man havde sat udenfor, og Lignende). Begrebet om forsætlig Ondskab indeholder dette Ord ikke, men derimod om tankeløs Kaadhed.
silaerúpoĸ, 1) har mistet sin Forstand; er vanvittig; 2) bærer sig ad som en Vanvittig; 3) er drukken.
silaerúnartoĸ, Noget, hvoraf man mister sin Forstand; spec. Brændeviin ell. anden stærk Drik. imigssaĸ silaerú-nartoĸ, stærk Drik (i Almindelighed).
silatuvoĸ, har megen Forstand; er mere forstandig end mange Andre (og beviser det i Gjerning).
silatôĸ, en meget Forstandig; en af de Forstandigere.
silagtorpoĸ, 1) bliver mere forstandig ɔ: uddannes mere i Forstanden (ved Erfaring ell. forøget Indsigt); og hvad deraf følger: anvender mere Eftertanke; faaer et sat Væsen. 2) faaer sin Forstand igjen (den, som havde mistet den).
silagtorsarpâ, arbeider paa at uddanne hans Forstand; bibringer ham Andres Erfaring, eller vænner ham til at bruge Eftertanke og gjøre derefter. — U. S. refl.: søger at uddanne sin Forstand (ved at benytte det, som kan bidrage dertil: ved altid at bruge sin Eftertanke, ved at følge de Erfarnes Raad, ved god Læsning &c.).

silagtorsautigâ, uddanner sin Forstand derved.

silagâ, (anal. issigâ) har sin Forstand rettet paa det ɔ: har sine Tanker samlede og henvendte derpaa. Omtr. d. S. s. sianigâ; og silaginiarpâ bliver d. S. s. silagssorigsârpoκ (s. n.) med tiltrædende Object.

silagssorigpoκ, i andre Egne: **silag--parigpoκ** og **silagpigpoκ** (anal. tagpigpoκ), s. har en god Forstand (f. Ex. et Barn i Forhold til sin Alder); har sine Tanker samlede til det Gode, ell. har godt Begreb om Tingene (især om det Sømmelige) og viser det i en forstandig Adfærd.

silagssorigsivoκ ell. **silagparig--sivoκ** eller **silagpigsivoκ**, bliver forstandig (med Aarene); faaer eller har faaet Forstand paa eller Begreb om de Ting, som han før var uvidende om ell. ikke forstod sig paa, og gjør derefter.

silagssorigsârpoκ (og **silagpa--rigsârpoκ** eller **silagpigsâr--poκ**), beflitter sig paa at have ɔ: anvende en god Forstand (paa det, han skal gjøre); gjør sig Umage for at bære sig fornuftig og rigtig ad.

silaκivoκ bruges af Nogle omtr. i samme Betydning som pigssaileκivoκ, jvf. n. silat II.

silasivâ, (Prov.?) omtrent d. S. s. malugâ.

silat II (I s. o.), Interj., men som ikke bruges almindelig, tildeels i samme Betydning som ila I, tildeels ogsaa for at udtrykke Forundring ell. Uvillie. (Altsaa egentl. vel et lignende Udtryk som vort: hvad i al Verden —!) Affixet -silat, som bruges paa en Deel af Kysten omtrent i Betydning af: ak! hvor — (f. Ex. takujuminarsilat, ak! hvor ønskeligt at maatte see ham!), synes at være den samme Interjection.

silâlúnguaκ, Prov. Stakkel! silâ--lúnguaκ-una, den Stakkel!

sileragpoκ, har ell. tager en skraa Retning; danner en (omtrentlig) halv Vinkel med den lige Linie. — — — M. S. 1) gaaer paaskraa over ell. imod det (en Linie over en anden; et Seilfartøi imod Vinden, og Lignende); 2) billedlig: gaaer skraat over en Andens Eiendom ɔ: rapser det i Forbigaaende; tilegner sig det uden Tilladelse.

sileragtarpoκ, krydser mod Vinden (med et Fartøi). M. S. 1) — mod den (Vinden); 2) — der; krydser over den (Fjorden, Coursen &c.).

sileragtaut, et Seil at krydse med (uden Raa og paalangs ad Fartøiet); et Gaffelseil ell. Sprydseil.

sileragtipâ, lader det blive taget paaskraa (f. Ex. skærer et Bræt af under en halv Vinkel). sileragtitdlugo nā--másavoκ, naar man tager det over Hjørnerne, vil det være stort nok (til det, som skal gjøres deraf).

siligpoκ, 1) er bred; og om runde Ting: er tyk. 2) prov. vil ikke have Mere; kan ikke rumme Mere ell. har ikke Brug for Mere (-mik). angmagssanik siligpugut, vi have faaet saa mange Lodder, som vi skjøtte om denne Gang.

siligâ, 1) finder det for bredt for sig; det er ham for bredt. siligâra, den er mig for bred. κáinama siligâ, den er for bred til min Kajak (til at kunne gaae i den). 2) vil ikke have mere af det.

siligsivoκ, er bleven bredere. — — M. S. har faaet det bredere.

siligsisipâ, gjør det bredere.

silinârpâ, 1) gjør den for bred; 2) finder den bredere, end han havde ventet.

sîlike, Silke. kákigsaut sîlikiussoκ, et Silketørklæde. sîlikimik atissalik, En, som er klædt i Silke.

silivâ, hvæsser det (Maaskee oprindelig: gjør den halvfærdige Eg fuldfærdig; s. videre.) U. S. pass. og htr.

sitdlit, en Hvæssesteen.

sitdlimavoκ, Prov. er færdig eller i Stand til Brug, naar man vil.

silo, et Aadsel; især et Søaadsel. Jvf. κigdloκ.

silulivoκ, finder et Aadsel i Søen ell. paa Stranden; prov. ogsaa: paa Landet. (Uegentlig bruges det af Nogle, ligesom κissivoκ, ogsaa om alt muligt Andet, som findes paa samme Maade.)

siluliaκ, m. S. **-liâ**, hans fundne ɔ: et af ham fundet, Aadsel.

siluliarâ, har fundet det som Aadsel i Søen ell. paa Stranden (eller og paa Landet, s. o.).

silugpoκ, 1) løfter ell. har løftet Ar-

men til Slag ell. Kast; 2) om Hanen paa en Geværlaas: er spændt (mindre almindelig: har sin Geværhane spændt); 3) om Hammeren i et Uhr: løfter sig til Slag. Jvf. ordlerpoĸ.

silugtipâ, 1) løfter den til Slag (Armen, Øxen, Hammeren &c.); 2) spænder den (Hanen paa et Gevær).

sîlve, Sølv. I Analogi med sìlike skulde det skrives sîlive, men den indskudte Vocal er her paa Grund af det nære Slægtskab imellem (det grønlandske) v og u saa svag og ubestemt, at den bedst udelades.

sîlviuvoĸ, er Sølv ell. af Sølv. ermu-seĸ sîlviussoĸ, et Sølvbæger.

simerpâ, 1) trækker ind i det ell. gjennemtrænger det (noget Flydende det Faste); 2) billedlig om en Vane ell. Lignende: har gjennemtrængt ham. ĸavdlunât ilerĸuisa simerpât, han er bleven en heel Deel europæisk i sine Lader. — — U. S. pasſ.: gjennemtrænges ell. trækker i sig; om Papir: slaaer igjennem.

simerseriarpoĸ og **simiavoĸ**, trækker let Væde i sig; slaaer snart igjennem (f. Ex. Klatpapir).

simerserîpoĸ, ts. og **simerumâr-nertuvoĸ**, trækker ikke let eller kun meget langsomt Væde i sig; er temmelig vandtæt (f. Ex. godt Vanteskind).

simik, m. S. **simia**, en Prop i en Aabning (i en Flaske, en Tønde, et Somhul, en Aabning i Væggen, &c.).

simiaĸ, en flad, kiledannet Prop af Træ, hvormed Saaret i den fangede Sælhund tilstoppes (og hvoraf et heelt Bundt i forskjellige Størrelser føres med paa Kajakken).

simigpâ, propper det til med Noget (-mik; en Flaske med dens Tol; et Hul i Væggen ell. i Vinduet med Mos, &c.). Htr. **simigsivoĸ**.

simigsorpâ, 1) stopper det til med adskillige Propper (f. Ex. et dybt Hul i Muren med mange Propper af Mos ell. Græstørv oven paa hverandre); 2) i Pl. **-rpai**, tilstopper eller tilpropper dem alle og hver især (mange Flasker ell. mange Huller &c.).

simêrpâ, trækker Proppen ud af det.

simiutaĸ og i Pl. **simiútat** er et meget almindeligt Navn paa Øer, som ligge i Mundingen af en Fjord ligesom en Prop.

[**simivâ**, har ham ell. det som overflødig ell. overskydende ved Siden af sig?. Stammens m, som her altid er forbyttet, har vedligeholdt sig i Labr. i nogle deraf dannede Ord. Deraf:]

sivneĸ, 3. (fork. af simineĸ, som f. Ex. angneĸ af angineĸ), m. S. **siv-nera**, Overskuddet; det Overskydende; det, som der ingen Brug er for nu, ell. som blev tilovers. tamássa sivnera, her er det, som blev tilovers af det.

sivnerpâ, sætter ved sin Brug ham ell. det ud af Brug (altsaa navnl. sin Lige ell. Noget af samme Slags); 1) løser ham af; træder ind i den Udtrædendes Sted; 2) overtager Noget eller forretter Noget i hans Sted; 3) er Borgen for ham (helst med Aff. -savoĸ ell. -uma-voĸ: skal ell. vil træde i hans Sted); 4) om Livløst: a) bruges istedetfor det; b) sjeldnere: giver det som Overskud af sig; var tilstrækkelig uden det (s. n. sivnerâ); 5) med et Tal som Object: de ere flere end saamange (de sætte ved deres Tal dette Tal ud af Brug). ĸulit sivnerpait, de ere flere end ti. — Uden Suff. kan dette Ord i correct Tale ikke bruges; s. n. under sivnerutipâ. Htr. **sivnîvoĸ**.

sivnîssoĸ, En, som træder —, og **sivnissugssaĸ**, En, som skal træde i en Andens Sted (enten for at løse ham af, ell. for at overtage ell. udrette Noget i hans Sted, ell. som Borgen).

sivnersigâ, har ham i sit Sted (som Afløser ell. Stedfortræder eller Borgen); afløses ell. repræsenteres af ham.

sivnersigîgput, s. de ere hinandens Afløsere eller afløse hinanden (den Ene træder ud og den Anden ind; s. d. F.).

sivnerserâuput, de afløse hinanden gjentagende og regelmæssig (som f. Ex. Dag og Nat; ell. To, som regelmæssig skiftes til at gjøre et Arbeide). M. S. de afløse hinanden i det (i at gjøre eller bruge det); skiftes til det.

sivneĸarpoĸ, der er tilovers af det; der er Mere, end der behøves. amigssat pingasunik sivneĸarput, der er tre af Baadeskindene tilovers. S. videre.

sivneĸartipâ, han faaer ell. beholder

tilovers af det; har ikke brugt det alt. táussumínga sivnekartipáka, den har jeg faaet tilovers af dem.

sivnerâ, det har ell. giver det tilovers eller til Rest eller som Overskud af sig. (Dette er det almindelige Udtryk istedetfor sivnerpâ Nr. 4 b.) amigssat tamána sivnerât, Baadeskindene have dette som Overskud ɔ: dette (Skind) er tilovers af Baadeskindene.

sivneruvok, det er tilovers (af det, som er brugt; jvf. n. siporúpok). amig--ssak tamána sivneruvok, dette Baadeskind er tilovers.

sivnerúpâ, d. S. s. siporúpâ, s. n.

sivnerutípâ, han faaer det tilovers; har ikke brugt det. sagdliligak atau--sek sivnerutípara, eet Bræt har jeg faaet tilovers. — Feilagtig bruges undertiden sivnerâ istedetfor dette, sivner--put istedetfor sivnekarput, og sivner--pok og sivnekarpok istedetfor sivne--kartitsivok.

siporúpâ (forkortet; det labradorske simi--oriutivâ (ɔ: -riúpâ) synes at være det samme Ord), faaer ham ell. det til at være tilovers af Mangel paa en Plads (pivfigssaerutdlugo); f. Ex. tilvender sig en Bestilling, som den Anden attraaede; ell. besætter alle Pladser med Andre, saa at der ingen Brug er for ham; ell. kan ikke tage det med af Mangel paa Plads, og Lignende. siporúpânga, de vare alt saa mange, at jeg ikke kunde være med. ilait siporutisaváka, jeg kommer vist til at lade Noget deraf blive tilbage, ell. jeg vil ikke kunne tage det alt. U.S. **siporúpok**, er tilovers af Mangel paa en Plads for sig; enten: 1) kan ikke være med, fordi Alt er optaget af Andre eller Andet (f. Ex. det, som er tilovers, efterat alle Poser ere fyldte; ell. En, som gjerne vilde være med til et Arbeide, men der er allerede nok om det, &c.); eller: 2) kan ikke gaae ind under nogen Kategori, fordi der ved dem alle er en eller anden Betingelse, som han ell. det (Subjectet) mangler.

sine, m. S. **sinâ**, Randen; Kanten af Noget (Hvadsomhelst). sigssap sinâ, Strandbredden. kûp sinâ, Flodens ell. Elvens Bred. nunap sinâ, Landets Udkant; Kystlandet. (Landjorden og Vandet tæt ved den betragtes som hørende sammen, hvorfor disse Exempler kunne betyde saavel Landet som Vandet ved Bredden ell. Kysten.) pûp sinâ, Posens Rand (omkring Aabningen). matup sinâ, Dørens Yderkant.

sinâk, Randens Rand; Kanten af Noget, som er fast om selve Gjenstandens Rand (som f. Ex. den faste Iis om Kysten). sikua súkut sinâkarpa? hvor har dens Iis sin Kant ɔ: til hvilket Sted ligger Fjorden &c. tilfrossen? Dette Ord bruges hovedsagelig om den faste Iis; s. dog d. Foreg.

sinâkut, m. S. **-tâ**, en yderste, smal Kantning (uden om en bredere) paa et Klædningsstykke ell. Lignende.

sinaussak (kan være dannet umiddelbart af sine; s. issaussak), m. S **-ssâ** ell. Pl. **-ssai**, Beenbeslag paa Kanterne af en Kajakaare (ell. anden Aare).

sinâliarpok, gaaer ud til Randen af den faste Iis (paa Fangst).

sinâlípok, er kommen til Isens Rand.

sinâsiorpok, 1) gaaer eller kjører &c. paa den faste Iis langs Kanten (paa Fangst); 2) gaaer ell. opholder sig paa Stranden tæt ved Vandet (Stranden betragtet som Landets sinâk). — — — M. S. — paa dens Rand (Isens eller Strandens).

sinarssuk, en lige og vinkelret Kant (imellem en vandret Overflade og en lodret Side). Forekommer bl. A. som Navn paa Fjeldrygge, som paa een Side tilnærmelsesviis have denne Beskaffenhed.

(sagdliligak) **sinarssugigsok**, et firskaaret Bræt.

(sagdliligak) **sinarssugdlugtok**, et Bræt med den naturlige Kant.

sinarssuiarpâ, tager den skarpe Kant af det (som er høvlet paa Fladen og paa Siden).

sinerpok, følger Randen; mest — m. S. **-rpâ**, følger dens Rand; gaaer langs Kanten deraf (paa den eller langs med den ved Siden af; f. Ex. gaaer langs ad en Fjeldskrænt eller langs med en Elv &c.). titarnera sinerdlugo kiúsavok, det skal klippes langs med Stregen. nuna sinerdlugo, langs med Landet (i ringe Afstand fra det).

siniúpâ, følger Kanten med den; spec.

— med Baaden ɔ: lægger den med Bredsiden til Strandkanten (for lettere at kunne lade den eller komme i den ꝛc.).

sinerssorpoĸ og **-rpâ**, spec. reiser langs Landets Yderkyst (forbi Fjordene) til en Egn udenfor Nabolauget; gjør en længere Kystreise.

sineriak, 2. (det, hvis Rand man skal følge), m. S. **-riâ**, dets Kyst ell. Kystland (Landets). U. S. spec. denne Kyst (den grønlandske; som Landets Navn). sinerissap kujatâ, Sydgrønland (neml. den søndre Deel af Vestkysten; s. tunuk). sinerissap ássinga, et Kort over Grønland.

sinersoĸ, 1) Part. af sinerpoĸ; 2) i Pl. m. S. **sinersue**, de fryndsede Sidestrimer paa Hanlodderne (Prov.: saner--sue, af sane, s. S.).

sinersôĸ, Prov. Søndenvind, som blæser langs hen under Landet.

sinersôrpoĸ, Prov. det blæser af Sønden under Landet.

sigdlerpâ, d. S. s. sinilerpâ ell. sinãku--serpâ: sætter en Rand omkring det; men bruges ikke almindelig.

sinik, 3. Søvn. sinigssap ilâ píngi--laĸ, Noget af det, som skulde have været Søvn, blev ikke ɔ: man blev vækket for tidlig.

sinigpoĸ, t. sover.

sinigfik, Tid ell. Sted, hvor man sover; især: et (europæisk) Sengested ell. Seng (med ell. uden Dynerne).

sinigfiliorpoĸ, 1) gjør et Sengested; 2) reder Seng.

sinigtarfik, et Sted, hvor man jævnlig sover; især: et Sovekammer.

sinigtariarpoĸ, gaaer et Sted hen at blive Natten over; spec.: gaaer paa Fangst et Sted hen, hvor han vil blive en Nat ell. nogle Nætter over.

siningârpoĸ, sover meget ɔ: 1) sover stærkt; sover en dyb Søvn; 2) sover mere end nok; har sovet vel længe, ell. har sovet over sig.

sinerulugpoĸ, sover rigelig. (Siger mindre end det Foregaaende.) Jvf. n. singnartuvoĸ.

sinigssaerúpoĸ, kan ikke sove; kan ikke faae Søvn i sine Øine (enten slet ikke ell. ikke mere).

sinigpârpoĸ, er hensovet; sover Dødens Søvn. (Bruges i daglig Tale ikke ofte, men forstaaes, saavidt vides, allevegne, og kun i denne Betydning.)

sinigdligâ, (Prov.?) drømmer om ham, at han er død.

singnagsarpâ, dysser ham i Søvn; især: luller et Barn i Søvn. U. S. refl.: søger at bringe sig selv til at sove.

singnagsautigssaĸ, Noget at falde i Søvn over (f. Ex. Noget at læse, til Øinene blive trætte, ell. en eensformig pikkende Lyd, og Lignende).

singnagtorpoĸ, drømmer (om Noget: -mik). singnagtorpunga umiat anit--dlagtut, jeg drømte, at Baaden var kommen ud fra Fjorden. singnagtorpunga mardlungnik anguvdlunga, jeg drømte, at jeg havde fanget to Sælhunde.

singnagtoĸ, 1. og **singnagtugaĸ**, 2. en Drøm. Med Suff. bruges her fortrinsviis den sidste Form, undtagen i singnagtora, min Drøm, og singnag--túka, mine Drømme. S. d. F.

singnagtorâ, sjelden: **singnagtu--garâ**, drømmer om ham eller det. únuaĸ singnagtorâvkit, inat har jeg drømt om Dig.

singnartuvoĸ, er megetsovende ɔ: sover hver Nat meget; pleier at sove længe.

singnakilârpoĸ, faaer for lidt Søvn (en Sund formedelst Nattevaagen, ell. en Syg paa Grund af sin Sygdom).

singnerivoĸ, har med Søvn at bestille ɔ: er søvnagtig.

singnerituvoĸ, er meget søvnagtig; vil sove meget.

singningiagpoĸ, er gnaven, fordi man ikke lader ham faae Ro til at sove.

singningiagâ og **singningiúpâ**, kan ikke sove for ham ell. det, som larmer, og er gnaven over det.

singnit, (Prov.?) et Timeglas; et Sanduhr (fordi Sovetiderne paa Skibene bestemmes derefter).

singnúpoĸ, sover med sig ɔ: ligger i dyb Søvn. Mest i Pl.: **singnúput**, de sove alle tilhobe; de ligge alle i dyb Søvn.

singarpâ, presser det ud til Siderne ved Tryk ell. Slag ovenfra; slaaer ell. presser det fladt (Haardt), ell. kvaser det ud til Siderne (Blødt; f. Ex. ved at træde paa det). U. S. pass.

singartípâ, 1) lader det presse ud ꝛc.

af Nogen (-mut); 2) d. S. s. Foreg. U. S. pass.: er presset ud &c.

singartiterpâ, presser det ud til Siderne ved mange gjentagne Tryk eller Slag (Haardt) ɔ: slaaer ell. presser det ud i Plader.

singartitak, 1. eller helst: **singar-titigak**, 2. tyndslaaet; især: tyndt udhamret Metal. (Ifølge Stammens Grundbegreb er her allevegne Betydningen af „flad" eller „tynd" den secundære.)

singavok, er misundelig ell. avindsyg; under Ingen Noget med sig; vil alene være Manden (som kan eie Noget eller befale ell. bevises Ære &c.). Jvf. pi-lernuvok under pe.

singagâ, er misundelig paa ham.

singápâ og **singáupâ**, d. S s. Foreg. U. S. **-put**, de — paa hinanden. Af Nogle bruges ogsaa singápok (i Sg. u. S.) i Betydning af singavok.

singek, 3. og 1.; m. S. (3die P.) **singera** og **singia**, Pl. almindeligst: **singê**, 1) en Støvlerem (som gaaer igjennem et Hul paa hver Side af Saalen og bindes over Bristen); 2) hvad der ligner den: a) et Snørebaand i en Snøresko ell. -støvle; b) en Spænderem i Skoe eller Skøiter; c) den korte Rem, hvormed Konebaadsaaren er bunden til Aarestroppen. (Muligt, at Ordet er rodbeslægtet med singigpâ og egentl. betyder: Noget, som forhindrer, at det dermed Bundne skyder sig ned.)

singerpâ, binder hans Støvleremme. U. S. — sine —.

singêrpâ, løser hans Støvleremme. — U. S. 1) refl.: — sine —; 2) pass.: hans Støvlerem er gaaet op (af sig selv). singêrputit, din Støvlerem hænger løs (hvilket altid siges, naar En seer det, da man let kan snuble ved at træde paa den).

singerfik og **singernekut**, et Skospænde.

singernek, 3. m. S. **-nera**, 1) Bristen og Ankelledet; 2) det tilsvarende Sted paa Støvlen.

singernerdlugpok, har ondt over Bristen ell. i Ankelledet.

singigpâ, skyder det ned eller ud af Noget ved at klemme sammen ovenfor ell. indenfor det og stryge nedad eller udad (f. Ex. stryger Fangeremmen af Kajakaaren, som den har slynget sig om; ell. klemmer Indholdet ud af det slagtede Dyrs Tarm, eller Vandet af en vaad Klud &c. ved at trække den igjennem de sammenknebne Fingre, og Lignende). — U. S. pass. Htr. **singigsivok**.

singigsorpâ, d. S. s. Foreg., naar det skeer ved oftere Gjentagelse af den samme Fremgangsmaade.

singipâ, t. skyder det ned i Vandet (en Baad ell. et Stykke Træ ell. Andet ned af Stranden; Fangeblæren ned af Kajakken &c.). U. S. pass. Htr. **si-ngitsivok** og **sigsivok** (den sidste Form i nogle Egne især om Fangeblæren).

singorpok, er rød i Ansigtet eller og paa Hænderne; er rødmusset (altsaa egentl.: hans Blod er trykt ell. trængt udad).

singortípok, bliver rød i Ansigtet (af Skræk, Skamfuldhed ell. anden udvortes Aarsag).

singortitípâ, gjør ham rød i Ansigtet (ved at skrække ham &c.).

singúnerpok, s. (nærmest af singú-pok, men som ikke bruges almindelig), trykker sig stærkt indeni ell. indefra; anstrenger sig, saa at Aarerne svulme i ham (f. Ex. ved at løfte noget Tungt med begge Hænder fra Jorden).

singúniúpâ, trykker sig i sit Indre for det (for at faae det løftet &c.; eller og for at faae Blodet op i Ansigtet &c.).

singutdlorpok, trykker sig paa Naturens Vegne.

singnagsarpâ, singnagtorpok, singnú-pok &c. s. sinik.

siorak, 2. et Sandskorn; i Pl. **sior-kat**, Sand. Forekommer ogsaa som Stednavn, mærkelig nok i Sg. (om Grundingen foran den saakaldte Frederikshaabs Isblink).

siorarpâ, bestrøer det med Sand (Gulvet).

sipernek, 3. (Prov.?) et Spænde. (Er dannet af det danske Ord.)

sipivâ, (egentl. vel overhovedet: skiller det ad indefra og ud til to Sider, saaledes at de adskilte Dele staae gabende fra hinanden. Bruges om:) 1) skærer Noget op ell. fra hinanden, saa at det

kan gabe (f. Ex. et Klædningsstykke for at sætte en Kile ind, ell. sammenhængende Blade i en Bog); 2) skiller det kun lidt Sammenhængende heelt ad (f. Ex. gjennemgraver en smal Landtunge ell. et kort Skillerum imellem to Grøfter, og Lignende); 3) gjør ell. faaer en Revne i det, ikke ved at trække i det fra Siderne, f. aligpâ og kigtorarpâ, men ved Tryk ell. Spænding imod Fladen (f. Ex. ved at tvinge Noget ind i noget Snevert). U. S. pasſ.: 1) er skaaren fra hinanden; 2) er skilt igjennem; 3) er revnet ud. Htr. **sipissivoĸ.**

sipissôrpoĸ, faaer Noget revnet ud for sig, kommer til at sprænge Noget (f. Ex. sine Beenklæder ved at skræve for vidt).

sipitagpoĸ, 1) revner ell. er revnet ud i Kanten; 2) om et Menneske: har faaet en Skade i Skrævet („sprængt“ det) ved at faae Benene for langt fra hinanden; 3) om et slagtet Dyr: er skilt ad i Skrævet. (Egentl.: -gpâ, revner det ud &c.; og u. S. pasſ. ell. refl.)

sipaĸ, en gabende Revne ell. et Indsnit i Kanten; bl. A. spec. et Hareskaar (i Overlæben).

siperpâ og **sipersorpâ,** egentl.: forsyner det med et ell. flere saadanne Indsnit, men især: opskærer Noget for at give det bedre Fald ved Syning (navnl. Fugleskind).

sivkarpâ, glider af med Haanden fra det, han havde støttet sig paa, ell. med Foden fra det, han stod paa (ved at støtte hovedsagelig paa Kanten eller Skraaningen, saa at Haanden ell. Foden og det, som den støttede paa, gaae fra hinanden).

sivkerpoĸ (sprænger sit Hylster i den ene Ende, saaledes at dets Dele staae gabende fra hinanden), spec.: 1) springer ud; faaer Blade (en Plante, et Træ), ell. og: aabner sig (en Blomsterknop ell. Bladknop); 2) brister i Latter.

sivdleĸ, m.S. **sivdlia,** Prov. Bugens Midtlinie (hvor man opskærer Dyrene). ĸilaup sivdlia, Mælkeveien (paa Himlen).

sivsagpoĸ ell. i Pl. **-put,** de sprede sig fra hinanden i den ene Ende, medens de ere samlede i den anden (to Ting, som før laae ell. stode Side om Side).

sivsagtípai, spreder dem saaledes fra hinanden (f. Ex. aabner en Passer). — nisune sivsagtípai, sidder og skræver med Benene fra hinanden.

sivsángavoĸ, er hjulbenet.

sivsumavoĸ, har stærkt udad hældende Sider (et Fad ell. Kar, som er betydelig videre foroven og uden Bug).

sivssaĸ, d. S. f. sipissaĸ.

sivssorarpâ, faaer eller gjør Revne i det (som sipivâ Nr. 3) mere og mere ell. paa flere Steder. U. S. pasſ.

siporúpâ f. simivâ.

sisak, haard; Haardhed (som modstaaer al Paavirkning. Siger mere end mánger--poĸ, som ellers staaer det nærmest). Bruges nu saagodtsom udelukkende om: 1) Staal; 2) Hærdethed imod Veirliget, navnl. Kulden.

sisavoĸ, 1) er Staal; 2) er hærdet imod Veirliget.

sisagpâ, hærder det (Jernet); 1) gjør Jern til Staal; 2) hærder Staal.

sisaerpâ, 1) blødgjør Staal (i Ilden); 2) gjør ham kuldskjær ell. kjælen, omskindet imod Veirliget (det milde Veir, Kakkelovnsvarmen &c.).

sisaerúpoĸ, har mistet sit Staal (en Kniv, en Øxe &c.); Staalet i det er opslidt.

sisamaĸ, 1) m. S. **sisamât,** den fjerde; 2) u. S. i Pl. **sisamat,** fire.

sisamanik, Mod. adv. fire Gange.

sisamagssânik, Mod. adv. 1) fjerde Gang; 2) for det Fjerde.

sisamait og **sisamavît,** fire Flokke. Jvf. mardluk og mardluvît.

sisamángorpoĸ, 1) det er Torsdag; 2) Klokken er fire; 3) i Pl. de ere blevne fire i Tallet; og m. S. gjør dem til fire (enten ved Deling ell. ved at lægge en fjerde til). S. atausíngorpoĸ.

sisamarât, de have ham eller den til den fjerde; han (Objectet) udgjør den fjerde.

sisamarârpoĸ, har faaet fire.

sisamariarpoĸ, gjør (Noget) fire Gange. M. S. — ved ham ell. ved det. S. mardloriarpoĸ.

sisamaralik, 3. En med fire Koner.

sisámerpai, forsyner dem (de tre) med en fjerde; lægger den fjerde til. — — U. S. pasſ.

***sisamavilik,** 3. et Fiirbeen.

sise, en Rævehule; i Pl. **sisit,** en Brink fuld af Rævehuler.

sisuvoк, 1) glider ned ad en Skraaning (Hvadsomhelst; Levende ell. Livløst); 2) glider ned ad en Strøm (et Fartøi); farer nedad i en Elv eller et elvlignende Strømsted i en Fjord ell. et Løb.

sisuat (Pl. af sisuaк), Stene, som ere gledne ned ved et Fjeldskred eller Steenskred, og Stedet, hvorfra de ere gledne ned (begge under Eet); et tidligere Fjeldskred. sisôrnerit (s. u. -rpoк) bliver det Samme.

sisorarpoк, 1) lader sig glide ned ad en steil Skraaning; 2) spec. — paa et Skind eller paa Skier; og deraf overhovedet: 3) gaaer paa Skier. Prov.: sisôrârpoк.

sisoraut, 1) et Skind, man saaledes glider paa; 2) i Pl. Skier.

sisôrpoк, glider ned i Masse (Snee; Jord; Stene; især Snee). aput sisôr--toк, en nedgleden Snemasse; et Sneskred; en Skredlavine.

sisôrfigâ, glider i Masse ned og paa ham ell. det (Sneen &c.).

sisôrúpâ, (Sneen &c.) glider i Masse ned og river ham ell. det med sig.

sitsoкigpoк, s. 1) kaster det op igjen, som han har faaet for meget (et Barn; en Hund); 2) ræber.

sitsorpoк, strækker sine Been ud (i en Skraaning; neml. siddende paa Noget høiere end Jorden); ell. og: strækker sig heelt ud og Benene fra sig (siddende; saa at hele Personen danner en Skraaning).

sitsungavoк, 1) sidder saaledes (et Menneske); 2) er temmelig steil eller skraaner stærkt (en Skraaning; saa at Noget vil kunne glide ned ad den).

sitsuvigâ, d. S. s. sisuvfigâ: 1) glider ned ad Noget og paa ham ell. det; 2) glider ned der.

sitdlit og sitdlimavoк s. silivâ.

sitserpoк, trækker igjennem (Vand ell. andet Flydende igjennem det Utætte), saa at det i flydende Tilstand kommer frem paa den anden Side. — — — — M. S. 1) — igjennem det; 2) — igjennem Noget paa ham eller det. sitser--pânga, (Regnen &c.) er trukken igjennem mine Klæder paa mig ɔ: jeg er (deelviis) gjennemvaad.

sitsernek, 3. det gjennemtrukne Vand (ell. andet Flydende).

sitsorpoк, sitsungavoк, sitsuvigâ s. sisuvoк.

siut, m. S. i Pl. **siutai**, hans eller dens Øren (det ydre Øre; dog er det indre Øre selvfølgelig medunderforstaaet).

siúmigsarpoк, lægger Øre til; bøier Øret. M. S. — til ham (for at opfatte hans Ord &c.) eller til det (Ordet, Lyden).

siúmio, Ørepynt, ell. hvad der skal forestille saadan (Ringe, Perler &c.). Jvf. iverut.

siúnak, m. S. **siúnâ**, Ørebenet (det haarde, hvælvede Been bag Øret).

siúnerarpoк, lytter; spidser Øren (for at opfange en Lyd fra det Fjerne).

siússarigpoк, s. er lydhør; hører meget godt.

siússardlugpoк, er tunghør.

siússeraoк eller **siússerivoк** og **siutdlugpoк**, har ondt i Øret eller Ørene.

siutigâ, har ham til Øre ɔ: til at sige sig, hvad han hører.

siutínguvoк, 1) har Ørepine; 2) har ondt af det, han hører.

siutíngunarpoк ell. **-nakaoк**, det er utaaleligt at høre; det forvolder En Ørepine.

siutaussat, Pl. Kringler.

siuteroк, 2. en Snegl.

siutisiortoк, en Ørentvist.

siutitôк (langøret), et Æsel.

siutitût, et Æsel i Eie; m. S. **siu--titûtâ**, hans Æsel.

siutitôrssuaк ell. **siutitôrnaк**, et Muuldyr.

[**sive**, Varighed. Deraf:]

siveкarpoк, har (nogen) Varighed; varer en Tid.

sivikípoк, ts. er kortvarig.

sivikigâ, finder det kortvarigt.

sivisuvoк, er langvarig; og **sivisôк**, det, som er langvarigt ell. tager lang Tid.

sivisugâ, finder det langvarigt. — Alle disse bruges saavel om Begivenheder ell. Gjerninger som om Afstande; f. Ex. oкa--lugtuaк sivisôк, en lang Fortælling. kangerdluk sivisôк, en lang Fjord (som tager lang Tid, inden man naaer dens Bund). isortoк кanoк sivisu--tigâ? hvor lang Tid tager isortoк-Fjorden ɔ: hvor lang er den? кanoк

sivisutigissumik tarĸavanîpit? hvorlænge har Du været der sydpaa? iker--ssuaĸ sivikigeĸâra, jeg finder den brede Fjord meget kortvarig ɔ: jeg synes, at vi have brugt saa kort Tid til at komme over den. sivikitsúnguamik oĸalú--saunga, jeg skal kun tale ganske kort Tid. sivisûmik najorpai, han var i lang Tid hos dem.

sivitsorpoĸ, 1) bliver langvarig (en Lyd; en Tale &c.); 2) er længe om Noget (f. Ex. om at indfinde sig); og m. S. — om det; bruger lang Tid til at gjøre det ell. faae det færdigt (et Arbeide &c.).

***sivitsût**, et Tegn for en lang Vocal; en lang Accent (^).

sivgorpâ s. sivforpâ.

sivfiaĸ, 2. m. S. **sivfiâ**, hans Hofte. Ofte bruges ogsaa **sivfiai** (Pl.) om den *ene* Hofte, neml. Hoftebenet og Ledet med alt Tilhørende opfattet som Fleertal under Eet.

sivfîpoĸ, ts. er lam i Hoften; halter paa Grund af en eller anden Hofteskade.

sivforpâ eller (vel almindeligst) **siv--gorpâ**, vrider Vandet af det (Klæder, Tøi, Skind). Jvf. tivforpâ.

sivfortorpâ ell. **sivgortorpâ**, d. S. s. Foreg., naar det skeer ved mere end een Vridning (som hyppigst er Tilfældet).

[**siverpoĸ**, hæver sig skraat op foran En?. Bruges ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

sivingavoĸ, er hældende imod En; gaaer skraat opad (en Bakke, en Fjeldside &c.). Bruges ikke let om Andet end om Jordsmonnet. Jvf. kugssanga--voĸ og uvingavoĸ.

sivinganeĸ, 3. og **sivingajâĸ**, en Skraaning. Det Første forekommer bl. A. som Stednavn.

sivkarpâ, sivkerpoĸ og sivdleĸ s. sipivâ.

sivdle, Prov. Lampegrums; det tykke, udbrændte Bundfald i en Lampe. Helst: **sivdlineĸ**, 3. Jvf. tivdle.

sivdlineĸarpoĸ og **sivdlinigpoĸ**, er fuld af Grums (Lampen).

sivdliniarpâ og **sivdlingiarpâ**, renser den for Grums.

sivneĸ, sivnerpâ, sivneruvoĸ &c. s. simivâ.

sivsagpoĸ, sivsumavoĸ, sivssorarpâ &c. s. sipivâ.

so [Noget, hvad det monne være; et „Hvad"]. Er paa den ene Side det Samme for Ting, som ke for Personer, medens det paa den anden Side er parallel med pe med den Forskjel, der er imellem en „Ting" (pe) og et „Noget" (so). — Med Suff. **sua**, hans eller dets Hvad. — Bruges saaledes altid for: hvad (og i de andre Casus: hvorfra, hvorhen &c.), naar den paagjældende Gjenstand kun betegnes ved Suffix. F. Ex. suauna? dens Hvad er det? (f. Ex. er det dens Forside ell. Bagside, ell. hvad af den er det? eller efter Omstændighederne: hvad kaldes den Deel af den?). suanit ornigtariaĸarpa? fra dens Hvad (fra hvilken Side af den) skal man nærme sig den? puiorpunga suanut iligavko, jeg har glemt, hvor paa den jeg har lagt det. — Af denne Stamme dannes:

a) et Pronomen, i Analogi med kina, og Afledninger deraf igjen:

suna, Subj. **sûp**, hvad; hvilket. Pl. **sût**, hvilke (Ting). Bruges 1) spørgende og 2) som relativt Pronomen for en ubekjendt Ting ell. Sag. suna pi--viuk? hvilken mener Du? sût atú--sápat? hvilke skulle bruges? sûp nákarĸigâtit? hvad var det, der faldt ned paa Dig? sûp-una ilâ? hvoraf er det en Deel, ell. hvoraf er det taget? suna angnerunersoĸ naluvara, jeg veed ikke, hvad der mulig er større. — sût tamaisa isumagai, han betænker alle Ting ɔ: Alt. — De øvrige Casus heraf dannes aldeles regelmæssig ved Nominalappositioner til so, altsaa: Loc. **sume**, hvor, Pl. **sune**, hos hvilke ell. i ell. paa hvilke (Ting); Abl. **su--mit**, hvorfra, Pl. **sunit**; Vial. **sú--kut**, hvorigjennem, Pl. **sutigut**; Term. **sumut**, hvorhen, Pl. **sunut**; Mod. **sumik**, hvormed, om hvad, hvad, Pl. **sunik**. sumik som Spørgsmaal til En, som falbyder Noget, betyder altid: hvormed skal det betales? (neml. med hvilken Vare).

suname, Subj. **sûvme**, Pl. **sûme**, ja, hvad; hvad dog? **sumingme**, ja,

hvormed? **súkûme**, hvorigjennem dog? jeg seer ingen Vei.

sunatoĸ, hvad dog (maatte —; med en Optativform). — sunatoĸ suliarilara, maatte jeg bestille Noget, hvad dog ɔ: jeg vilde gjerne bestille Noget, hvad skal jeg dog tage fat paa? sumigtoĸ at--dlarterdle, maatte det visses af med hvad dog ɔ: havde man dog Noget at viske det af med! Ligesaa bruges ogsaa de øvrige Casus.

sunauna (ɔ: suna una)? hvad er det? Pl. **sût-uko?** hvad ere disse? Bruges meget ofte med dobbelt Pronomen, f.Ex. una sunauna? det, hvad er det? máko sût-uko? disse her, hvad ere de? (sunauna kan bl. A. bruges i Betydning af: hvad kaldes det? neml. for at erfare en Tings Benævnelse; jvf. ki--nauna Nr. 2.) Paa samme Maade føies una og uko ogsaa til de øvrige Casus, f.Ex. sumit-una, hvor er det fra?

sunauvfa (ɔ: suna uvfa), hvad der! Svarer almindeligst til: 1) saa, det havde jeg ikke troet; 2) hvad er det? det er jo —; 3) se! der var — (Noget, som man ikke havde ventet). sunauvfa aut--dlarêrsut, saa, de vare alt reiste? det havde jeg ikke troet. sunauvfa imerne--ĸángitsoĸ, hvad er det? det er jo ikke blevet fyldt! (jeg troede, det var). — sunauvfa ikerasaĸarpoĸ, se, der gaaer jo et Løb igjennem! jeg troede, det var et lukket Vand. ĸissûsoralugo sunauvfa ĸerĸuaĸ, man troede, det var et Stykke Træ, men se! det var Tang. Ofte forlænges det endnu ved una eller uko: sunauvfauna, sunauvfauko, hvorved dog Betydningen ikke forandres, da saadan Tilføielse hører til det hosstaaende Ord.

sunauvoĸ, er hvad; **sumîpoĸ**, er hvor; **sumungnarpoĸ**, gaaer hvorhen. Alle disse bruges ikke i Indicativ, undt. med Aff. -nerpoĸ; derimod deels spørgende, deels som relative Udtryk; f.Ex. sumîpa? hvor er han (ell. det)? su--mînersoĸ naluvara, jeg veed ikke, hvor han er. mána sunaunerpoĸ, hvad mon dette her er? sumungnásavit, hvor agter Du Dig hen? ell. hvorhen er Du paa Vei? sumîkaluaruvtalûnît na--vêrĸajarsinarpugut, hvorsomhelst vi end ere, trues vi bestandig af Farer.

b) Partikler og Interjectioner:

sô, ja (bekræftende: det er, som Du siger; altsaa en lignende Anvendelse af Begrebet: Noget, som naar vi sige: Du siger Noget). Bruges i den sydligste Deel af Landet almindelig af Mændene (s. âk); i den øvrige Deel mere kun af Enkelte (ligeledes Mænd). S. u. sôruna.

sôĸ? hvorfor? (Egentl. maaskee: dette Noget; og i Spørgetone, i hvilken det alene bruges: hvilket Noget? hvad for Noget? s. u. sôrdlo.) Meget ofte erholdes dette Ord istedetfor Svar, naar man spørger En om Noget; neml. i Betydning af: hvorfor spørger Du om det? (det vilde jeg nok høre først, inden jeg svarer).

sôrdle? 1) men hvorfor? 2) hvad giver Du? ell. hvad giver han for det?

sôrdlo, (egentl. vel: og hvilket Noget; neml. relativt, ikke spørgende; og deraf ved Ordets Overgang til at være Partikel:) ligesom; saaledes som. sôrdlo oĸartutit, ligesom Du har sagt. sôrdlo ukatdlit iliortartut, ligesom Harerne pleie at gjøre. sôrdlo ajoĸersorâtit taima iliúsautit, saaledes som (ell.: og hvilket Noget) han har lært Dig, saaledes (hiint Noget) skal Du gjøre. I Forbindelse med et Nomen alene er Betydningen i Regelen: ligesom om det var en —; f. Ex. sôrdlo ukaleĸ, ligesom om det var en Hare (seer det ud, ell. bærer den sig ad). Derimod er Affixet -tut det Samme for et Nomen, som sôrdlo for et Verbum.

sôrme, (alt efter Betoningen:) 1) hvorfor dog? 2) ja, lad gaae! ja, hvorfor ikke? 3) sôrme-ait? aa ja! (tilskyndende); sig ja, hvad?

sôruna (det er dette Noget), ja; ja vist; naturligviis; ja, det forstaaer sig. Udenfor Landets sydligste Deel er dette det almindeligst brugte bekræftende Ja.

(**sûkiaĸ**, omtr.: ja, hvilket Noget vel egentlig? Bruges neppe; derimod det Følgende:)

sûkiartagssaĸ, hvad gjør det? det er ligegyldigt (det, som jeg ell. Du ell. han gjorde); det kan være det Samme; det gjør hverken fra ell. til. — Jof. u. súsassoĸ (under e).

c) nominale Dannelser, ved regelmæssige Affixer, og Afledninger af dem igjen:

sugssaκ, 1) Noget til Noget (som kan bruges til Noget ɪc., f. d. F.); 2) Noget til hvad? sugssat-una? Dit til hvad er dette ɔ: hvad skal dette være ell. blive for Dig? hvad har Du bestemt det til? ell. hvad vil Du bruge det til? ell. hvad vil Du gjøre af det? uvavnut sugssaκ? for mig til hvad ɔ: hvad skulde det være for mig? hvad skulde jeg kunne bruge det til? ell. hvad Gavn ell. Skade kunde jeg have af det? ell. hvilke Følger kunde det have for mig? (Alt efter Sammenhængen).

sugssauvoκ, det er til Noget ell. kan benyttes til Noget; det kan bruges.

sugssáungilaκ, det er til Intet; det duer til Intet; det kan ikke bruges til Noget.

sugssaujungnaerpoκ, s. er ikke længere til Noget; er aldeles ødelagt ell. opslidt ɪc., saa at det ikke mere er til nogen Nytte. Ogsaa om Personer, f. Ex. nákarſigigpanga sugssaujungnaerκa-jaκaunga, var den falden paa mig, saa havde jeg ikke længere været til Noget (nemlig enten været slaaet ihjel, eller og slaaet aldeles fordærvet).

sugssarâ, har det til Noget (i Fremtiden; s. n. sugâ); især: har Brug for det; agter det for værd at eie eller at nyde; sætter Priis paa det; det har Værdi for ham. (Bruges baade om Ting og om Personer og saavel i materiel som i aandelig Forstand.) mána sugssaraiuk? enten: har Du dette her til Noget ɔ: har Du Brug for det, ell. har det nogen Værdi for Dig? eller: hvad har Du dette her til ɔ: hvad vil Du bruge det til? (dog vil fra Spørgerens Side i sidste Tilfælde maaskee nok saa ofte bruges: sugssamârpiuk). sugssaringilara, jeg har det ikke til Noget; bl. A.: jeg har ingen Brug for det; Du maa gjerne tage det. erκar-dlíne sugssaringilai, han har sine Slægtninge ikke til Noget (at sørge for ɪc.); han bryder sig ikke om dem, som han burde. Jvf. n. sugâ (under d) og soκutigâ (under e).

(**suilaκ,** hvor Intet er; øde; Tomhed. Jvf. pîlaκ. Bruges neppe; derimod:)

suilaersarpoκ, arbeider for at fjerne sin Tomhed ɔ: foretager sig Noget for at forslaae Tankerne (som fremkomme under Lediggang) ell. for at udfylde den ubesatte Tid. I samme Betydning bruges ogsaa: suilaeκivoκ, som dog nærmere betyder: er i Forlegenhed med sin Tomhed ɔ: plages af sine Tanker (og foretager sig derfor Noget ɪc.).

suilaersaut og **suilaerκut,** det, man foretager sig for at forslaae Tankerne, eller imedens man ikke har Andet at bestille (ell. som vi sige: til Tidsfordriv; men Tanken er, hvad Tiden angaaer, ikke: at „fordrive", men at udfylde den. Jvf. erinêrsârpoκ). auna suilaerκutigssat, her har Du Noget til at udfylde Tiden med.

(**suko,** en ubrugelig Stump af „et Noget". Bruges her kun i de Følgende i Betydning af: — hvoraf Andet bliver utydeligt.)

sukuiarpâ, udlægger det; fortolker det; forklarer Meningen ell. Betydningen deraf for Nogen (-mut).

sukuiáupâ og **sukuiaivfigâ,** fortolker eller udlægger Noget (-mik) for ham.

sukuiaut, m. S. -tâ, dets Fortolkning; det (de Ord ɪc.), hvorved det forklares ell. udlægges.

súnguaκ, et lidet Noget; en liden Ting (jvf. pínguaκ af pe). — súnguamig-dlûnît tuningilânga, han gav mig end ikke den mindste Smule. súnguit ta-maisa isingmigsarpai, han sparkede til alle Smaating (som laae paa hans Vei ɪc.).

sorssuaκ, sukasik, supiluk. Disse tre bruges temmelig ofte, dog mest kun spørgende eller udraabsviis (for at tilkjendegive Afsky ɪc.); f. Ex. sorssuaκ-una eller supilugssuaκ-una, hvad er dog det for en fæl Tingest?

sorujuk, ell. i Pl. **-juit,** ureengjørende Ting, som hænge ved Noget eller ere komne paa det (f. Ex. Blade og Jord ɪc., som Binden har føget paa Sneen, eller Jord, som hænger ved en oprevet Busk, og Lignende). Omfatter sanik og, hvad der staaer imellem dette og minguk.

sorujunigpok, t. har faaet saadan Ureenlighed paa sig (f. Ex. et Skind, som i vaad Tilstand har ligget paa et ureent Sted).

sorujuiarpâ, renser det for saadan vedhængende Ureenlighed.

sukuluk, Noget af en ringere Art (Usselt, Stakkels &c.); og naar det er paa ell. i Andet: Noget, som nedsætter dets Godhed eller gjør det ureent ell. skjuler eller forandrer dets rette Udseende ell. Beskaffenhed. (Bruges saal. tildeels i lignende Betydning som sorujuk, dog især om Saadant, som er fasttørret ell. ikke smitter af, som f. Ex. fasttørret Blod eller Lignende paa Klæder; tildeels ogsaa om iblandet Stof, som forringer Godheden, som f. Ex. Bly i Tin.) merкuitsup кânit tôrnait avatänut agdlât sukulutánguaкángilaк, fra Toppen af merкuitsoк-Fjeldet er Udsigten (over Kysten) endogsaa til udenfor tôrnait aldeles reen.

sordleк? hvilken af dem? (naar man har to eller flere at vælge imellem). — Egentl.: den hvilkenste? s. d. F.

sordliuva? den hvilkenste er det ɔ: 1) hvilken Plads indtager den med Hensyn til den anden eller iblandt de øvrige? (er det den nordligste eller sydligste eller inderste eller mellemste &c. af dem?); — 2) hvilken af Delene er dette? (f. Ex. er denne Ende den forreste ell. bageste?).

sukutseк (bestaaer af so og et ualmindeligt Affix: -kutseк, s. ukutseк), kun m. S. **sukutsia**, dens hvor paa Lag? hvad af den? sukutsia ajorpa? hvor ell. i hvad Henseende duer det ikke? ell. hvad Urigtigt er der ved det? — sukutsianit ukalerpit? paa hvad Side ell. Sted (f. Ex. af Fjeldet) fik Du Haren? sukutsianit asaviuk? paa Grund af hvad af ham ɔ: paa Grund af hvilken af hans Egenskaber &c. elsker Du ham? (Ofte bruges dog istedetfor sukutsia blot sua, dens Hvad?). — Ved Siden deraf bruges:

súkutsiaк (ikke dannet af det Forrige, men af Dial. súkut ved Aff. -tsiaк) og **súkutsiardle**, ja, hvorpaa Lag? hvorigjennem dog? ja, men paa hvilken Side?

d) verbale Dannelser, ved regelmæssige Affixer, og Afledninger af dem igjen:

I alle de Efterfølgende kan Interrog. have den dobbelte Betydning: 1) hvad gjør han? 2) gjør han Noget? men Sprogbrugen er, at fra Spørgerens Side den affirmative Interr. i Regelen tillægges den første Betydning, den negative derimod den sidste, saaledes som det første Exempel viser.

soкarpoк, 1) han har Noget; 2) det (Stedet, Gjenstanden) har Noget ɔ: der er Noget; og **soкángilaк**, 1) han har Intet; 2) der er Intet. igdlo so-кángitsoк, et Huus uden Noget, eller hvor Intet er ɔ: bestaaende af de nøgne Vægge. soкarpa? hvad har han? ell. hvad findes der? soкángila? har han Intet? har han ikke Noget? ell. er der Intet?

suerúpoк og **sutánguerúpoк**, er bleven uden Noget; er blottet for Alt. Bruges, ligesom det Forrige, saavel om Personer som om Steder ell. Gjenstande.

sugâ, 1) har ell. havde det til Noget (nu ell. før; s. o. sugssarâ); især: benytter det paa en ell. anden Maade. — una igdlua-ránguaк sugaiuk? hvad har Du dette lille Huus til? (Svar f. Ex.: ivssunik torкorsivigissarpara, jeg pleier at have det til Gjemmested for Tørv). 2) har ham til Noget ɔ: er beslægtet med ham. táussuma nulia sugaiuk? hvorledes er Du beslægtet med hans Kone? (Svar f. Ex.: igdlorâra, hun er mit Søskendebarn).

sugîgput, s. de ere beslægtede med hinanden eller hverandre.

sugissaк, En, man er beslægtet med. sugissai, de, som ere i Slægt med ham; hans Paarørende; hans Slægt. tamâne sugissaкángilanga, jeg er ikke beslægtet med Nogen her.

sugpoк (anal. natserpoк, nánugpoк &c.), har faaet et Dyr, men af hvad Art, veed man ikke. sugpoк, âtâmig-dlûnît natsermigdlûnît, Noget har han faaet, men om det er en âtâк eller en natseк, veed jeg ikke.

sulivoк, bestiller Noget, hvad det saa er; arbeider. sulissormâna takugiga,

hvad var det nu, jeg faae ham bestille? suliva? hvad bestiller han?

sulissúpâ, bestiller Noget for ham.

suliorpoĸ, gjør et Noget; er i Arbeide med Noget; har et Arbeide for. — — M. S. — til ham ell. den (Noget, han skal have, ell. som skal bruges til den). ánorâgssaĸ suliorpâ? hvad gjør hun til Pelsovertrækket? (Svar f. Ex.: at--siorpâ, hun syer et Ærme til det).

suliorfigâ, er i Arbeide med Noget for ham eller hos ham (som har leiet ham dertil ell. bestilt det hos ham).

suliaĸ, en Forretning; en Handling; et Arbeide; det, man bestiller, hvad det saa er (i Betydning baade af sulivoĸ og suliorpoĸ). M.S. suliâ, 1) det, han bestiller eller er beskjæftiget med; hans Arbeide; 2) det ved hans Virksomhed Fuldbragte ell. Afstedkomne; hans Gjerning; det, han har gjort ell. virket (nemlig ikke en Gjenstand i den Forstand, som udtrykkes ved piliaĸ ell. sanâĸ, men mere det, han gjør ved en Gjenstand eller og en Person. S. videre).

suliaĸarpoĸ, har et Arbeide eller en Forretning (nu); har Noget at bestille; er beskjæftiget; er sysselsat. suliaĸarama ajornaĸaoĸ, jeg kan ikke, fordi jeg har Noget at bestille (nu). suliaĸarpa? er han beskjæftiget (for Øieblikket)? — sulia--kángíkuvit suliaĸartisagaluarpavkit, dersom Du ikke er sysselsat, vilde jeg nok give Dig Noget at bestille.

suliarâ, 1) bestiller det; er beskjæftiget ell. i Arbeide dermed. suna suliaraiuk? hvad er Du beskjæftiget med? eller hvad Arbeide har Du for? eller hvad bestiller Du for Tiden? ĸáiniagssara sulia--râra, jeg er i Arbeide med den Kajak, jeg skal bygge. náparsimassut kisîsa uvdlume suliarâka, jeg har idag kun været beskjæftiget med de Syge. 2) gjør det til hvad? ameĸ suliarisavara? til hvad skal jeg gjøre det Skind? (til Baadeskind eller til Vandskind eller til hvad?).

suliagssaĸ, Noget at bestille (som skal bestilles); 1) et Arbeide, som skal gjøres, eller en Forretning eller Handling, som skal foretages; 2) Noget til Beskjæftigelse. suliagssáka ineratdlása--váka, jeg skal først gjøre det færdigt, som jeg har at bestille. auna suliagssat, her er Noget, som Du kunde bestille, ell. her har Du Noget at bestille (f. Ex. et Skind at berede, eller Støvler at sye, ell. en Kiste at male, ell. et Redskab at sætte i Stand ꝛc.). suliagssaileĸina--ĸaoĸ, man er meget forlegen for Noget at beskjæftige sig med.

suliagssaĸarpoĸ og suliagssarâ ere det Samme om foreſtaaende Arbeide ꝛc., som suliaĸarpoĸ og suliarâ om det, man er beskjæftiget med ell. har forrettet.

susivoĸ, 1) kjøber Noget; 2) kjøber hvad? susivit? hvad har Du kjøbt? susíngilanga, jeg har Intet kjøbt. — Dette og de videre deraf Dannede bruges hovedsagelig spørgende, s. pisivoĸ.

susiniarpoĸ, søger (ɔ: ønsker) at kjøbe Noget. susiniarpit? hvad ønsker Du at kjøbe?

susiutigâ? 1) hvad har han kjøbt for det? 2) d. S. s. d. F.

susiniutigâ? hvad ønsker han at kjøbe ell. at faae i Betaling for det? mânît susiniutigaigit? hvad (ɔ: hvilken Vare) vil Du have for Æggene?

sûvoĸ, 1) er Noget; 2) er hvad? sûng--mat erdligaiuk? er Du paaholden paa det, fordi det er hvad? (ɔ: hvad er det, at Du er paaholden paa det?).

sûngilaĸ, 1) er Intet; 2) er forholdsviis Intet; maa regnes for Intet.

e) et Verbum, i Analogi med pivoĸ, og Afledninger deraf igjen osv.:

suvoĸ, 1) gjør hvad? 2) faaer hvad? 3) m. S. gjør ham Noget; vil ham Noget (hvad?); behandler ham eller det hvorledes? — suva? hvad gjør han? hvad bestiller han? (arbeider eller sover ell. dovner ell. tømrer ell. fisker ell. jager han, ell. hvad gjør han? una kissuk suva? hvad skal dette Stykke Træ her? (hvorfor er det lagt her, eller hvad er Hensigten med det ꝛc.). súngila? enten: bestiller han ikke Noget? ell.: fik han ikke Noget? suvit? hvad gjør Du? hvad er det, Du bestiller der? ell. og: hvad bestiller Du her? hvad vil Du? ell. og: hvad skader Dig? hvad feiler Du? — sugavit? fordi Du gjorde hvad? (ɔ:

hvad gjorde Du, at Du f. Ex. ikke kom) ꝛc. suviuk? hvad gjorde Du ved ham? (har Du slaaet ham ell. taget Noget fra ham ꝛc.) ell. hvad gjør ell. gjorde Du ved den ell. det? sugagko? hvad gjorde Du ved ham, at han f. Ex. græder? ell. hvad har Du gjort ved det, at det f. Ex. blev saa hurtig færdigt ell. staaer saa skjævt ꝛc.? súsavit? ell. suniarpit? hvad skal Du? ell. hvad vil Du? hvad er din Hensigt? (at Du kommer til mig, ell. at Du er paa den Vei ꝛc.). Der kan saaledes her, ligesom ved pivoĸ, underforstaaes Hvadsomhelst, der kan udtrykkes ved et Verbum. Inf. suvdlune? gjørende hvad? bliver ofte: 1) hvi? hvorfor? i hvilken Hensigt ell. Anledning? f. Ex. suvdlunga ornísagiga? hvi skulde jeg gaae til ham? (det er der jo ingen Anledning til). suvdlutit tamaung--narpit? i hvilken Anledning kommer Du hertil? 2) som Svar: hvi skulde —? hvorledes skulde det være gaaet til? (istedetfor et directe benægtende Svar); f. Ex. pissaĸarpit? fik Du Noget paa Jagten? suvdlunga, hvorledes skulde jeg have faaet Noget? 3) med Partiklen -me som Svar: ja vist saa; ja, naturligviis; f. Ex. tamaisa támarpigit? tabte Du dem alle? suvdlungame, ja, vist gjorde jeg. (Jvf. ĸanorme). Udenfor Spørgsmaal bruges det hovedsagelig kun med et eller andet Affix som Svar paa netop det samme Ord; f. Ex. igpagssaĸ sugavit? hvad bestilte Du igaar (at Du ꝛc.)? súngikaluarpunga, jeg bestilte i Grunden Ingenting. — Særlige Udtryk, dannede ved Hjælp af dette Ord, ere følgende: soĸâ? soĸauna? hvad gaaer der af ham? hvad er der i Veien med ham? (f. Ex. naar et Barn giver sig til at græde). suleĸâ? suleĸauna? sulikase--ĸauna? hvad er det for Optøier, han der begynder paa? hvad skal nu de Løier til? sukasitdlâraoĸ, jo, han kan finde paa Noget! (naar En gjør enten en uventet Genistreg ell. snurrige Løier eller overhovedet noget Usædvanligt, som man finder sig morsomt overrasket ved). sú--sangmat? fordi det skal gjøre hvad? ɔ: hvad skulde det gjøre? det gjør jo Ingenting. S. d. F.

súsassoĸ (som skulde gjøre hvad?) bruges faststaaende i Betydning af: det gjør Ingenting; det er ligegyldigt; det er eller kan være det Samme. súsassoĸ iníngíkaluarugko, det gjør Ingenting, om Du ogsaa ikke faaer det færdigt. (I daglig Tale forkortes dette i nogle Egne meget almindelig til: súsa.)

súsassôrpoĸ, siger: súsassoĸ ɔ: siger, at det er ham ligegyldigt.

súsassôrâ og -rînarpâ, han holder eller anseer det for ligegyldigt (egentl.: siger angaaende det: súsassoĸ).

(soĸut, Noget, hvorved Nogen ell. Noget kommer til at gjøre Noget (i Forstand af suvoĸ) ɔ: Noget, som udøver en Virkning ell. Indflydelse paa Andet. Deraf:)

soĸutauvoĸ, udøver en Indflydelse paa Nogen eller Noget (-mut); gjør sin Virkning; frembringer den tilsigtede Forandring ell. overhovedet en Forandring (f. Ex. en Steen, man lægger paa Noget for at trykke det fladt; ell. en Kile, man stikker under Noget for at det ikke skal vakle, ꝛc.; eller en Medicin; et formanende Ord, ꝛc.); og soĸutáungi--laĸ, bevirker Intet ell. ikke nok; frembringer ikke den tilsigtede Virkning (fordi det ikke er tilstrækkeligt); ell. og overhovedet: gjør hverken fra ell. til. piniar--dluartut nunaĸatimingnut soĸutao--ĸaut, iluaĸutáuput, de flittige Erhververe udøve en væsentlig Indflydelse paa deres Landsfæller; de ere til Gavn.

soĸutigâ, 1) paavirkes eller lader sig paavirke deraf; det Anvendte (Objectet) udøver sin Virkning ell. Indflydelse paa ham eller det (Subjectet); og om et Menneske ell. andet besjælet Væsen især: 2) erkjender ham eller det som sig vedkommende; bryder sig om ham ell. det; og soĸutigingilâ, betragter ham eller det som sig uvedkommende; bryder sig ikke om ham; lader sig ikke anfægte af det. Jvf. o. sugssarâ (under e).

sorĸusáipoĸ, ts. bryder sig ikke om Noget; gjør, som om Intet vedkom ham; Alt efter Omst.: 1) er hensynsløs; 2) er uforskammet; 3) er fræk; 4) er ugudelig ell. gudsforgaaen.

soraerpoĸ, s. (nærmest af et ubrugeligt sorarpoĸ, gjør (bevæger sig ꝛc.) den ene Gang efter den anden), gjør ikke mere

den ene Gang efter den anden ɔ: ophører; holder op (med sit Arbeide, med at spise ꝛc.; ogsaa om Tilstande: Nød, Glæde, Krig ꝛc., ell. om Ting, som have holdt op at existere, eller om en ophørt Skik, en ophævet Foranstaltning ꝛc.).

soraitdlatsiarpoĸ, ophører lidt; især: standser lidt i sit Arbeide (f. Ex. for at hvile sig).

soraersipâ, lader ham eller det holde op eller ophøre; bl. A. giver ham hans Afsked.

soraiuípoĸ, ts. ophører aldrig; varer evig.

soraiuitsumik, Mod. adv. uophørlig; i Evighed.

soraiuerpoĸ, s. gjør uophørlig (det, han gjør). — Inf. heraf bliver d. S. s. Foreg. med Tilføielse af Personen, f. Ex. soraiuerdlunga erĸáisavara, jeg skal uophørlig mindes ham (ell. det).

soraerúpâ, 1) ophører med det; a) med sit Arbeide ꝛc.: slutter det for denne Gang; b) med en Skik, en Vane ꝛc.: aflægger den; 2) ophører med ham; a) med den, han gjorde sig Umage med: opgiver ham; b) med den, han var i Tjeneste eller i Huus hos: gaaer fra ham; c) med den, han var i Ledtog med: forsager ham; d) med den, han var underkastet: opsiger ham Lydigheden; falder af fra ham. Htr. soraerússivoĸ. Pass. Part. so-raerússaĸ, i Pl. bl. A.: Levninger af Mad.

soraerut, m. S. -tâ, det, hvorved han ell. det holder op; det Sidste, han gjorde, inden han holdt op, ell. det Sidste, som blev gjort ell. skete i ell. ved ell. med det, inden det holdt op eller ophørte at existere (f. Ex. det sidste Arbeide, En gjorde den Dag ell. i Ens Tjeneste; ell. det sidste Slag i en Krig; ell. den sidste Passus i en Tale, og Lignende).

soraerutigssamik, Mod. adv. til Slutning (f. Ex. ville vi gjøre det eller det).

sorpalugpoĸ, det lyder af, at Nogen gjør Noget; hvad mon det er? Jvf. perpalugpoĸ af pe.

(sorragpoĸ, gaaer sin jævne Gang?; s. perragpoĸ af pe. Deraf:)

sorráipoĸ, ts. er rask paa det; tager det ikke saa nøie, med hvad der mulig kunde komme ud af det; er ikke synderlig undseelig af sig.

súnerpâ, (anal. autdlarnerpâ, og nærmest vel af et ubrugeligt súpoĸ, virker selvstændig [s. angaláupâ, u. S.], altsaa egentl. omtr.: forsyner ham med Selvvirken, ved selv at bevirke Begyndelsen dertil ɔ:) virker videre i ham, ell. frembringer en Eftervirkning i ham; nemlig saaledes, at Subjectets (gode eller onde) Indvirkning, efterat den er ophørt, fortsætter sig af sig selv i Objectet (som f. Ex. Forældrenes Charakteer tildeels fortsætter sig selvstændig i Børnene; sujug-dleĸ pêrsoĸ kingugdliussume ma-lungnardlune). Brugtes bl. A. om Troldmandens Virkning i den, som Trolddommen blev udøvet paa, f. Ex. angá-kup súnerpâ ajorungnaersitdlugo, Hexemesteren virkede i ham (den Syge), at han kom sig. Htr. súnîvoĸ.

súnînera (-neĸ, 3. m. S.), hans eller dens (f. Ex. Medicinens) Virkning i Nogen (-mik eller -me); den selvstændige Eftervirkning, som han ved sin Indvirkning har fremkaldt i Nogen.

súnîvigâ, har ham til Sted til ved sin Indvirkning at frembringe selvstændig Eftervirkning ɔ: virker ell. er virkende i ham. (Omfatter noget Mere end sú-nerpâ og kan saal. f. Ex. bruges om Ens Underviisnings selvstændige Eftervirkning i den Underviste; som Subject kan i saa Fald saavel Underviseren som Underviisningen betragtes.)

súniúpoĸ, viser sig virksom; fremkalder selvstændig Eftervirkning i Nogen (-me eller -mut), ogsaa efterat det selv har ophørt at indvirke paa ham (som man f. Ex. troede, at visse Amuletter kunde gjøre, naar de bleve bortsendte).

sussârpoĸ, fik Intet; kom tomhændet derfra. Er et ironisk Udtryk, som egentl. betyder det Modsatte, altsaa omtr.: ja, det var nok en slem Mængde, han fik. S. pekassârpoĸ under pe.

sô, sôĸ, soĸarpoĸ s. foran (b, d).

soĸulavoĸ (synes sammensat med Aff. -lavoĸ, men Stammen er ubekjendt; muligt, at det ogsaa hører til so), ballierer; er med til Væddekamp ell. Væddeleg med Stridssang og -dands m. M. (som brugtes i den hedenske Tid, og som nogenlunde kunde sammenlignes deels med

Grækernes olympiske Lege, deels med Middelalderens Turneerkampe).

soĸulajartorpoĸ og **soĸutdliar-poĸ**, reiser til saadan Forlystelse.

soĸutdleĸ, En, som andetstedsfra kommer til saadan Lystighed.

soĸut, soraerpoĸ &c. s. so (e).

sorĸaĸ, 1) en Hvalbarde; 2) Hvalbarde ell. Fiskebeen som Stof.

sorĸalik, 3. 1) et Hvaldyr med Barder (i Modsætning til dem med Tænder: Delphinerne &c.); 2) undertiden spec. om: den egentlige Hval med de store Barder, Rethvalen; men s. arfivik.

sorĸartaĸ, 1) en Beenring om de grønlandske Spande eller Kar (af originalt Arbeide); 2) et Tøndebaand.

sorĸartagssaĸ, en Split til Tøndebaand (Træ ell. Jern).

sorĸartalerpâ eller **sorĸarserpâ** og **sorĸersorpâ**, belægger den med Baand (en Tønde ell. Balle &c.).

sorĸusáipoĸ s. so (e).

sordlak, 1) m. S. **sordlâ**, dens Rod (i Alm.; s. mángoĸ, niulutaĸ, noĸarut, nukeruaĸ, amâĸ). — — — 2) u. S. spec. den spiselige Rod af Urten tugdlerúnaĸ, s. S.

sordleĸ, sôrdlo s. so (c, b).

sordluk, Pl. m. S. **sordlue**, (1ste P. Sg.: sordlúka og sordlûka), Næseborenes Aabninger imod Ganen. S. sungmigpoĸ.

sordlungmigarpoĸ, udstøder Luften med Magt igjennem Næseborene; fnyser.

sorráipoĸ s. so (e).

sorruk, en byldlignende Hævelse paa Hovedet, med Materie i, men uden Aabning ell. Top til Aabning (anderledes end de almindelige Bylder).

sorrugpoĸ, har en saadan Hævelse paa Hovedet.

sorrúpoĸ, (Prov.?) 1) hænger Hovedet ned paa Brystet (f. Ex. En, som ikke vil svare); 2) falder lige ned i Vandet med en huul Lyd; dumper ned (en Steen ell. Kastepiil, som blev kastet opad og i Faldet ligesom hænger Hovedet nedad; jvf. nakataĸ).

sorssugpâ, 1) anfalder ham; vil ham tillivs (bruges baade om Mennesker og Dyr); 2) bekriger ham; enten: a) fører Krig med ham; eller: b) leverer ham et Slag ell. en Træfning (jvf. akeraĸ ff. under ake, e). U. S. 1) htr.: anfalder Nogen ell. bekriger Nogen; og i Pl. 2) recipr.: de anfalde eller bekrige hverandre (f. Ex. Hunde, som bides). S. d. F.

sorssûput (Pl. af -poĸ), de anfalde hinanden gjensidig; især: de ere i Træfning imod hinanden; de levere hinanden et Slag.

sorssungneĸ, 3. 1) Krig; 2) et Slag; en Bataille.

(umiarssuit) **sorssûtit** bruges undertiden om: et Krigsskib; jvf. sákutôĸ.

sorujuk og sôruna s. so (c, b).

suagpoĸ, [egentl. vel i Alm.: gjør sig streng (i Betydning af det engelske strong; og saavel om Personer som om Ting ell. Tilstande); gjør sig haard ell. ueftergivende, tager voldsomt paa &c.; men bruges her, saavidt vides, kun i Betydning af:] slaaer sit Barn. Af de Følgende synes det forøvrigt, som om den egentlige Grundform var suarpoĸ; muligt, at denne har havt den mere udstrakte Betydning.

suangavoĸ, 1) er stærkt udspændt og haard (en Byld eller anden lignende Skade, eller og det kvindelige Bryst); 2) taler haardt til En i en vred Tone; 3) raaber til sine Hunde. (Overhovedet vel: er ell. gaaer i sin Beskaffenhed ell. Færd ud over det Almindelige; s. videre.)

suangardlugpoĸ, d. S. s. Foreg. i anden Betydning.

suángavigâ, taler haardt til ham; overfuser ham i Vrede.

suángarpoĸ, 1) bliver haard og udspændt (en Skade &c.); 2) bliver stærk i sin Væxt (stærkbygget; sværlemmet; stor og tyk). S. d. F.

suángariartorpoĸ, løber stærkt op i sin Væxt (et ungt Menneske, ell. og en Hundehvalp).

sualugpoĸ (dannet som kumalugpoĸ af kumarpoĸ), 1) er ell. gjør Noget i høi Grad, mere end Andre ell. Andet, ell. ud over det Almindelige (Godt ell. Ondt; dog bruges det i Almindelighed ikke i god Forstand, og derfor:) 2) holder ikke Maade; især: er slem; er værre end almindelig, eller er den værste. (Bruges baade om Personer og Ting og Gjen-

stande.) tigdligtut sualulerput, Tyvene begynde at blive slemme. nigek avangnamit sualungnerussarpok, Søndenvinden pleier at være værre end Nordenvinden.

sualugtumik og **sualungmik**, Mod. adv. 1) overmaade; 2) overdreven; uden Maadehold; 3) værre end almindelig; og prov. 4) i Særdeleshed; fornemmelig. sualugtumik siagdler-pok, det regnede overmaade stærkt. — sualungmik sagdluvok, der løi han værre end almindelig.

sualugpatdlâkaok, 1) det er altfor galt; 2) han gjør det altfor galt ell. er altfor slem.

sualugúpâ, 1) gjør for meget ved ham ell. det (Godt ell. Ondt; men især:) 2) bliver slem imod ham, eller bliver værre imod ham.

sualúngilak, 1) holder Maade; 2) er ikke slem.

suaorpok og m. S. **-rpâ**, raaber til Nogen i en Frastand (enten for at faae ham til sig, eller for at gjøre ham opmærksom paa Noget ell. lade ham Noget vide &c.).

suaorpalugpok, der høres Anskrig; man hører Nogen raabe i Frastand.

suak, Fiskerogn. Pl. m. S. **suai**, dens Rogn.

suaussak, i Pl. **-ssat**, Gryn; Grød; Bælling.

suaussiagssat, Pl. Byg.

sualugpok, suangavok, suaorpok &c. s. suagpok.

sugâ &c. s. so (d).

sûgak, 2. (Prov.: sâguak), Jernspidsen i en Fuglepiil.

sûgagssak (og sâguagssak) ell. **sûgag-ssiak**, et Pilejern (til en faadan Spids).

sûgarmigpâ, træffer den (Fuglen) med Fuglepilens Jernspids ell. forreste Spids.

sugdlivok og sugdlinek s. suluk.

sugdlugâ, synes, at det er for lidt (det, han har faaet ell. skal faae, enten som Betaling ell. i Foræring); forsmaaer det. Htr. **sugdlussivok**.

sugdlunarpok ell. **-nakaok**, det er altfor lidt (synes man ɔ: jeg); det kan man ikke tage imod; ville Folk ikke give Mere, saa kunne de beholde det.

sugpok, sugssak &c. s. so (d, c).

suikak, Noget, som er fast forbundet i sine Dele og derved stærkt. Bruges i denne Form ikke ofte, derimod i den følgende.

suíkauvok, 1) er intetsteds adskilt; er fast sammensluttet; har fuldstændigt Sammenhold (f. Ex. et Fjeld uden Indsænkninger ell. Kløfter; ell. et Vindue uden en revnet eller itusslaaet Rude og med fuldstændigt Kit allevegne; ell. en Familie, hvis Medlemmer alle endnu leve, og Lignende); 2) er stærk ved sit fuldstændige Sammenhold; vil ikke let gaae i Stykker, da der intetsteds kan sees en Skade ell. en begyndende Adskillelse (f. Ex. en Rem uden Bræk, og Lignende); er heel og holden; og undertiden 3) om et Menneske: er af stærk Natur; feiler aldrig Noget (er ligesom aldrig gjort Skaar i); er rask, om ogsaa Andre ere syge.

suikáussusia, (**-ssusek**, 2. m. S.) dens eller dets fuldstændige Sammenhold og derpaa beroende Styrke.

suilaekivok, suilaersarpok &c. s. so (c).

suingnipok, ts. der ell. det lugter af Ræve (egentl.: — af suik; men hvad dette betyder, vides ikke; neppe: Ræven).

suingne, (det Forriges Verbalstamme som Udraab:) Rævelugt! uh, hvor det lugter af Ræve!

(I de følgende, med suj begyndende Ord lyder uj, hvor det udtales rigtig, altid som ij, men forbyttes af Mange med i, hvortil rimeligviis den tidligere Skrivemaade har bidraget en Deel.)

sujanârpok, sujanek &c. s. sujavok.

sujánikut s. d. F.

sujápâ, 1) steger det; braser det; 2) om Spæk ell. andet Fedt: affmelter det. — Htr. **sujatsivok**.

sujatsivik, 1) en tynd, flad Steen, hvorpaa man braser Kjød eller Fisk eller Æg (underveis); 2) en Stegepande; 3) en Trankjedel (i et Tranbrænderi); 4) prov. et Tranbrænderi (s. orssivik).

sujánikut, Pl. Finker; Tran- ell. Fedtegrever.

[**sujavok**, er klingende; har Metalklang. Deraf:]

sujanek, 3. 1) Metalklang; 2) en Klokke.

sujanerpok, s. 1) det ringer; der ringes med Klokken; 2) han ringer; og

m. S. — for ell. paa (ↄ: for at kalde) ham ell. dem; 3) Uhret slaaer.

sujanârpok, det klinger; det giver Metalklang af sig.

sujanâk (det Forriges Verbalstamme), en Humle; et Strængeinstrument i Form af en uregelmæssig Kasse og med Metalstrænge, som spilles enten med Fingrene ell. med Pinde.

sujanâlavok (egentlig: er i klingende Bevægelse), giver en vedholdende Metalklang af sig (som f. Ex. en frithængende Metalstang, som man slaaer sagte paa; ell. Klokken ell. en Slagfjeder i et Uhr, som giver Gjenlyd af Uhrets Pikken, og Lignende); ogsaa om Øret: det ringer for det (s. aviuvok).

sujânarigpok, s. det har en smuk Metalklang.

sujo, det, som er lige fortil eller viser lige forud (modsat kingo og forholdende sig til sak som kut til kak. Grundbegrebet er en Linie fra Forsiden lige forud; jof. sak). Uden Affix bruges Ordet kun 1) m. S. om: den forreste Deel af en Kajak eller en Baad eller et Skib; og 2) i Term. u. S. **sujumut**, forud til; fremad.

sujumuinak, lige fremad; kun videre i samme Retning.

sujumôrpok og **sujumukarpok**, 1) bevæger sig fremad; stiler forud til; 2) vedbliver i den begyndte Retning.

sujumorpâ s. n.

sujuak, en Fortand. Pl. m. S. **su-juai**, hans ell. dens Fortænder.

sujuarpok, 1) gaaer ell. er gaaet foran; er i Forveien (for en Anden); 2) gaaer frem (den, som stod en Tid stille paa sin Vei).

sujuaivâ, har ham foran sig; kommer bag efter ham; som oftest: — i saadan Afstand, at han ikke seer ham mere (s. n. sujulerâ); og enten med eller mod sin Villie; i sidste Tilfælde bliver det da oftere: er kommen for seent bagefter. — iláka sujuaigavkit takúngiláka, da mine Kammerater vare komne (for langt) foran mig, saae jeg dem ikke (mere).

sujuaissak, m. S. -ssá, 1) En, han har foran sig (og især: — ude af Sigte); 2) spec.: En af de forudgangne Slægter; hans Forfader. — sujuaissavut, vore Forfædre. sujuaissat sujuaissât, Forfædrenes Forfader, kan omtrent svare til: en Stamfader.

sujugdlek, 1) den første i Rækken (i Rummet ell. i Tiden); 2) den tidligere; den forrige (i Modsætning til den senere). M. S. **sujugdliat**, den første af dem. — káumatit sujugdliáne, i Maanedernes første ↄ: i Januar. Pl. u. S. **sujugdlît**, de første eller de tidligere; bl. A. de, som have levet tidligere; Forfædrene.

sujugdliuvok, 1) er den første; 2) er ell. gjør Noget tidligere end en Anden (-mit). karssât âtânit sujugdliu-lârtarput, Lomene pleie at indfinde sig lidt forend Sortsiderne. 3) om et Uhr: er forud for Tiden ell. for et andet Uhr.

sujugdlerât, de have ham ell. den til den første; han eller den er den første af dem.

sujugdlermik, Mod. adv. 1) første Gang; 2) forrige Gang.

sujugdlermêrpok (= sujugdlermik taimailivok), gjør Noget første Gang (og senere igjen). M. S. — ved ham ell. det.

sujokut, m. S. -**kutâ**, Noget, som befinder sig paa dens (Baadens ell. Skibets) forreste Deel; spec. et Seil langskibs foran den forreste Mast: Klyveren ꝛc.

sujulek (en anden Form for sujugdlek), m. S. **sujulia**, den, som er foran ham ell. den; hans eller dens Forgænger. — káumatip matuma sujuliane, i Maaneden foran denne ↄ: i forrige Maaned. Pl. **sujulê**, de foran ham; bl. A. hans Forfædre.

sujulerâ, har ham foran sig; kommer efter ham.

sujulerssorpâ, 1) gaaer foran ham for at vise ham Veien; 2) foregaaer ham med sit Exempel; 3) veileder ham; og i Pl. 4) anfører dem. Htr. **sujuler-ssuivok**.

sujulerssortât (-rte m. S.), deres —, og **sujulerssuissok**, en —; Alt efter Sammenhængen: 1) en Forgænger (som de Andre følge efter); 2) en Veileder; 3) en Anfører; 4) en Fyrste (i Ordets oprindelige Betydning).

sujuligpâ, gjør Noget for ham i For-

veien. Bruges hovedsagelig i de følgende forlængede Former.

sujuligtarpâ, gjør det Første for ham ell. derved (som den Anden derefter kan fortsætte); saal.navnlig: 1) taler først; indleder en Forhandling; har det første Ord (hvorefter de Andre kunne tale); 2) siger ham Ordene, som han skal bruge; enten: a) idet han sender ham i et Ærende; eller og: b) har ham til Tolk; eller: c) dicterer ham; 3) bearbeider Noget foreløbig ell. i det Grove, for bagefter at gjøre det om med et finere Værktøi. Htr. **sujuligtaivoĸ.**

sujuligtaissoĸ, bl. A. en Formand i en parlamentarisk eller lignende Forsamling.

sujuligtaut (sc. ĸapiut), Prov. en Skrubhovl. S. ĸagdlilerut.

sujuligtorpâ, siger ham Noget i Forveien (hvorledes det vil gaae).

sujuligtûtigâ, siger (Noget) i Forveien 1) angaaende det; omtaler eller nævner ell. siger det i Forveien; 2) — med det (med de Ord). oĸausê suju-ligtûtigissat, hans Ord, med hvilke der sagdes (Noget) i Forveien ɔ: hans varslende Ord ell. hans Forudsigelse.

sujumigpoĸ og m.S. **-gpâ,** har ell. fører Noget foran sig paa Kajakken.

sujumorpâ, træffer ham eller det lige foran sig paa sin Vei; kommer lige imod det. angmagssagpagssuit sujumor-pavut, vi traf underveis lige paa en heel Stime angmagssat.

sujuneĸ &c. s. længere nede.

sujũpâ, bringer det i Forveien (og vil bringe Mere siden). Htr. **sujũssivoĸ;** i Pl. spec.: de bringe foreløbig en Baadslast tørrede angmagssat ud fra Sildepladsen (og ville siden hente de øvrige).

sujoraĸ, 2. m.S. **-râ,** dens tilhørende Forreste; det, som er foran den eller det, men dog regnes med dertil; enten: 1) det, som rækker længst frem af det (som f. Ex. Næsen af Ansigtet); eller: 2) Rummet nærmest foran den ell. det. sujorânit ornigpâ, han nærmede sig den lige forfra. 3) nunap sujorâ, det aabne Hav foran Landet ell. foran et Sted paa Landet. umiarssuit angmarĸut sujo-rânĩput, Skibet er ret udenfor ang-marĸut-Øerne.

sujorardleĸ, m. S. **-rdlia,** en Ø, som ligger foran den længst ud imod det aabne Hav. isortup sujorardlê, isor-toĸ-Fjordens Yderøer.

sujorakitsoĸ (som har kort Fremstaaende; her: kortnæbbet) bruges undertiden spec. om: Hunnen til den kortnæbbede Edderfugl (ĸingalik).

sujorartôĸ (sc. inuk), En, som har en stor Næse.

sujorangerpâ, kommer eller er kommen lige foran den. seĸernup sujo-rangerpâtigut, enten: Solen skinner os lige i Øinene (i den Retning, vi nu gaae i); eller: Solen staaer nu lige foran vort Bosted.

sujôravoĸ &c. s. tilsidst.

sujorna &c. s. n. under sujuneĸ.

sujusigpoĸ, s. 1) er langt forud (paa Veien &c.); 2) om Vandredyr (Sælhunde, Lodder): de indfinde sig tidlig paa Aaret; 3) om Paasken: indtræffer tidlig.

sujûssaĸ, m.S. **-ssâ,** Bugsprydet paa et Skib ell. andet Seilfartøi.

sujuvkaĸ, den forreste (korteste) Aare paa Konebaaden, og den, som fører den. sujuvkaujumârputit, Du kan føre den forreste Aare. sujuvkagssaĸ nâmâsa-voĸ, til forreste Aare kan det være langt nok (et Stykke Træ).

sujuneĸ, 3. m.S. **sujorna,** 1) den Fremadgaaendes Foranværende: a) den Deel af selve Gjenstanden, som under dens Fremadgaaen er forrest (undtagen paa en Baad ell. et Skib, s. o. sujo); paa et Menneske: Munden og Ansigtsdelene nærmest omkring den; b) Rummet i lige Retning foran ham; c) Tiden for ham ell. den. Jvf. kingunek. sujunerput sikoĸángila? er der ingen Iis forude paa vor Vei? Denne Betydning har Ordet i de næstf. Afledninger til sujornerpâ incl. og desuden altid, naar det uden forangaaende Omdannelse forbindes med Suff. og App., hvor det udtrykker Præpp.: foran; forved; forud for; førend; f. Ex. sujuningnĩpoĸ, den er lige foran Dig; sujunivkut ingerdlavoĸ, han gik frem foran mig; sujornanut tugpoĸ, den faldt lige foran ham; silardlûp su-jornagut apũpugut, vi kom til Stedet, førend Regnveiret begyndte. I andre Sammensætninger derimod overføres Be-

tydningen paa: 2) det, som i aandelig Forstand er foran a) i Tiden: det, som skal møde En; det Forestaaende (s. n. sujunigssak); b) i Gjerningen: Maal, Øiemed (s. sujunerâ f.); c) i Tanken: Hensigt; Mening (s. sujunersiorpâ ff.); e) i Omdømmet: Begreb, Maalestok at dømme efter (s. sujunekarpok ff.).

sujorna, 1) sujunek med 3die P. Suff., s. o.; 2) Adv. ifjor ɔ: et Aar og indtil to Aar førend den Tid, vi nu ere i, eller: ifjor, fra idag af at regne. Ligesaa de Følgende. (Det foregaaende Almanak-Aar bliver: ukiup matuma su- -julia.)

sujornauvok, er ifjor. Deraf bruges navnlig: sujornaungmat, da det var ifjor (neml. fra den Tid, Talen er om) ɔ: et Aar eller noget mere førend den Tid; og sujornaulerpok, det begynder nu at være ifjor ɔ: det er nu noget over et Aar siden.

sujornâk, iforfjor.

sujorna-sujorna, Prov. d. S. s. Foreg.

sujornanisak ell. **-lisak,** 2. Noget fra forrige Aar.

sujornanitsivok eller **-litsivok,** har gjemt Noget fra forrige Aar.

sujornerpâ, løber ham i Forveien; kommer før ham.

sujunigssak, m. S. -gssâ, 1) hans Fremtid eller det, som forestaaer ham i Fremtiden. sujunigssak nalunatdlâ- -raok, det veed man aldeles ikke, hvad der i Fremtiden skal møde En. 2) især: det, som forestaaer ham efter dette Liv; hans Livs Endemaal. sujunigssat isumaginiaruk, tænk vel paa dit Livs Endemaal. 3) det, som hans Gjerning skal gaae ud paa, ell. det, som er Hensigten med den eller Maalet for den. sujunigssaringilarput ekiasugtut iki- -úsavdlugit, det er ikke Maalet for (denne) vor Gjerning, at skulle yde de Dovne Bistand. (Jvf. de to Følgende.)

sujunerâ, har det foran sig som Maal at stile til (dog almindeligst ikke som selvsat Maal; s. d. F.). Gûtip uvavtinut sujuneritiţâ, det, som Gud har sat som Maal foran os; enten: — for os at stræbe efter; eller: det, som er hans Øiemed med os.

sujunertarâ, har det foran sig som tilhørende Maal ɔ: har stillet sig det som Maal, eller betragter det som sit Maal ell. Øiemed; har det i sit Hoved ell. Sind som det, han bør stræbe hen til; arbeider hen til det, eller gaaer i sin Færd ud derpaa. pisûngornigsse kisiat sujunertarâ, det, at blive rig, betragter han som sit eneste Maal. su- -junertarilerpara ikiortisavdlunga, der er nu ikke Andet for for mig, end at jeg maa lade mig hjælpe af Andre.

sujunekarpok, 1) om Personer: a) absolut: har et Foranværende (hvorefter man ligesom peiler det Øvrige); har et Maal at rette sin Gjerning efter, ell. en Maalestok at bedømme Tingene efter ɔ: har Forstand og Indsigt. (Udtrykker den Aandsevne, som svarer til den ved sianivok og silakarpok betegnede Sjælsevne: sianivok betegner Hovedsærkjendet for alt Levende paa Jorden i Modsætning til Planterne; silakarpok kan siges om mange Dyr; sujunekarpok derimod kun om Mennesket i Modsætning til Dyrene.) b) med -mik: har Forstand paa det; veed Besked om det; veed, hvorledes det hænger sammen. (I denne Betydning falder det ofte sammen med sianigâ, ligesom jo ogsaa i andre Sprog Begreberne „Forstand" og „Fornuft" ofte gaae over i hinanden, i Overeensstemmelse med Sjælens og Aandens fælles Virksomhed.) 2) om Ting og Gjerninger ell. Tilstande bruges det kun i den følgende Omdannelse.

sujunekartipâ, 1) med en Person som Object: a) absolut: lader ham have ɔ: har givet ham Forstand og Indsigt (Subject: Gud); b) med -mik: skaffer ham Forstand paa det; oplyser ham om det, saa han kan begribe det ell. indsee det. 2) med en Ting ell. en Gjerning eller Tilstand som Object: lader den ell. det have et Foranværende ɔ: seer, hvor det har sit Foranværende og kan følgelig kjende dets Retning (i aandelig Forstand): kan forstaae det; kan finde ud af det; indseer, hvorledes det hænger sammen dermed; fatter det; begriber dets Betydning, ell. hvad Hensigten er dermed. imissutâ sujune- -kartíngilara, jeg kan ikke finde ud af det Arbeide, han har givet mig. una

nimigssiamininguaĸ sujuneĸartingi--lara, jeg kan ikke forstaae, hvad dette lille Stykke Jerntraad (f. Ex. i et Uhr) er til, eller hvad Hensigten er dermed. (Udtrykker Begyndelsen til den samme Indsigt i Noget, som ved -mik su--juneĸarpoĸ betegnes som opnaaet; og bruges eensbetydende med pâĸartipâ (s. S.), idet i nogle Egne det ene er det fremherskende, i andre det andet.) Jvf. ogsaa isumaĸartipâ og n. sujuner--sivâ. — Feilagtig bruges af Mange sujuneĸarpoĸ med Suffixer istedetfor dette; s. derom pissariaĸarpoĸ, i Slutningen.

sujuneĸarssusia (**-ssuseĸ**, 2. m. S.), hans Forstand paa Noget; hans Indsigt, nemlig den Indsigt, han har i Tingenes Sammenhæng, ell. hvormed han begriber og forstaaer at bedømme Sagerne. Jvf. sianíssusia og silaĸar--ssusia.

sujunersiorpâ, søger at udforske det, han har foran sig, neml. i Tankerne ell. i Sindet ɔ: adspørger ham for at faae hans Mening at vide, ell. hvad han siger dertil, ell. for at høre hans Raad.

sujunersivâ, 1) har faaet hans Mening at vide; 2) har fattet det; forstaaer Meningen deraf; begriber det (en Tale, en Skik ꝛc.); 3) har faaet at vide, hvortil det er, eller hvad Hensigten er dermed, ell. hvorledes man skal bære sig ad dermed (en Gjenstand; et Arbeide ꝛc.). Jvf. pâsivâ og o. sujuneĸartipâ.

sujunersigssauvoĸ, 1) kan fattes; er begribelig ell. forstaaelig; 2) kan udforskes.

sujunersigssáungilaĸ, 1) er ufattelig ell. ubegribelig; 2) er uudforskelig. (Bruges baade om Personer og Ting.)

sujunêrúpoĸ (er bleven uden sujuneĸ), bliver forvirret; hans Forstand staaer stille.

sujúnerpâ, sætter ham eller den en sujuneĸ (at rette sig efter) ɔ: lægger en Plan for det ell. for ham ell. angaaende ham. U.S. pass.: er lagt en Plan for; er foreſtaaende ell. vil formodentlig ske. Mere Anvendelse finder det Følgende.

sujúnersorpâ, d. S. s. Foreg. med Betegnelse af gjentagen Gjerning ell. Udførlighed (altsaa omtrent: sætter ham en sujuneĸ ved Overlæg frem og tilbage eller i det Enkelte); 1) raader ham; giver ham Raad, hvorledes han skal gjøre; 2) bestemmer forud, hvad han skal gjøre, ell. hvad der skal gjøres ved ham; træffer en Bestemmelse forud angaaende ham.

sujúnersûtâ (-sût m. S.), 1) hans Raad (som han giver En; -mut); 2) hans forud trufne Bestemmelse eller det, han forud har bestemt angaaende Nogen (piv--dlugo); 3) i reflexiv Betydning: det, han har foresat sig; hans Forsæt; det Raad, han har oplagt med sig selv (angaaende Nogen ell. Noget); hans Beslutning, Raadslutning.

sujúniúpâ, gjør ell. har gjort ham ell. det til sujuneĸ (for sin Tanke) ɔ: har ham i Tanke; mener det ell. tænker paa det. sunauvfa ũmánaĸ tasavna pigit, uvanga pavna ũmánaĸ sujúniúkalu--aravko, naa, Du taler om det ũmánaĸ derude; jeg tænkte paa det ũmánaĸ heroppe i Fjorden.

sujôravoĸ, gruer; frygter ell. er bange for noget Foreſtaaende. M. S. — for det; især: for den Tid. ukiugssaĸ sujôravdlugo, frygtende for den tilstundende Vinter (hvorledes det vil gaae En, naar den kommer).

sujôragâ, gruer for ham eller for det (det Foreſtaaende ell. Forventede).

sujôrasârpâ, bringer ham til at grue for det Foreſtaaende: 1) indjager ham en Skræk for de mulige Følger af det, han gjør; 2) truer ham (saa han maa blive bange for Følgerne, hvis han ikke adlyder; jvf. navêrpâ); 3) advarer ham (ved at foreſtille ham de betænkelige Følger).

sujorssuk, susende ell. brusende Lyd af Vind ell. Lufttræk; Hvinen og Tuden i Luften.

sujorssugpoĸ, 1) det bruser ell. suser i Luften; 2) den (Gjenstanden) bruser; frembringer en susende Lyd i Luften (f. Ex. en stor Sværm Fugle).

sujorssungnera (**-neĸ**, 3. m. S.), 1) Luftens ell. Vindens Susen; 2) en Gjenstands i Luften frembragte Susen ell. Brusen.

sukaĸ, en opreist Støtte under Noget;

en Stiver; især: en Stolpe eller Pille ell. Søile i et Huus eller hvilkensomhelst Bygning.

sukarpâ, sætter Stiver under det (f. Ex. under en Bjælke); eller sætter Stolper eller Piller i det (Huset).

sukagpok, 1) strammes; bliver ell. er bleven strammet (et Baand; en udspændt Line; en Skrue og Lignende); 2) billedlig om et Menneske: holder fast ved sin Mening eller sit Forsæt; vil ikke give efter.

sukápâ, strammer det, saa det staaer stivt (Noget, som var slapt ell. hang løst). Modsat kasúpâ, s. S.

sukássut, 1) det, hvorved Noget strammes; 2) spec. a) d. S. s. sukaterut Nr. 2; b) *et Tegn for en skarp Vocal; en skarp Accent (´). ***sukássutaussak**, — for en skarp og lang Vocal (˜).

sukaterpâ, 1) d. S. s. sukápâ, naar det skeer efterhaanden (f. Ex. strammer Betrækket paa en Konebaad; eller binder Baandene om sine Beenklæder ell. sin Vandpels fastere; eller strammer et Toug med en Tallie, og Lignende); 2) dreier en Skrue fast.

sukaterut, 1) et Redskab dertil (f. Ex. en Møttrik til en Skrue); i Pl. 2) spec. en Rem med Beenknapper paa Hætten af en Kajakvandpels, hvormed den strammes om Ansigtet.

sukangavok, er strammet; er fast (et Baand; en Skrue); er stivt udspændt (en Rem; en Line &c.).

sukangnerpok, s. (egentl. vel: forsyner sig med Stramhed), bruges undertiden ell. af Nogle om: er streng eller skarp imod En. sukangnersumik okalugfigai, han talte strengt til dem (med haarde ell. bidende Ord).

súkavok, skyder stærk Fart igjennem Luften eller Vandet (altsaa især om Fartøier, Södyr, Fisk og Fugle; ogsaa om en Slæde eller andet Kjøretøi; sjeldnere om En, som løber, s. okilavok). Istedetfor Part. bruges: **súkasôk**.

súkalivok, faaer stærkere Fart.

súkalissárpok og **súkarssorpok**, anstrenger sig for at faae stærkere Fart (roer stærkt, driver paa Hundene &c.). Undertiden m. S.: anstrenger sig for at give den stærkere Fart.

súkáipok, ts. skyder svag Fart; kommer kun langsomt fremad.

súkaitdlivok, sagtner i Farten.

súkipok, t. faaer en Splint ell. Lignende igjennem Huden. saunermik súkipunga, jeg fik en Beensplint i Haanden (ell. et andet Sted). M. S. den (Splinten) stikker sig i ham.

súkinek, 3. 1) et Stik af en Splint; 2) en Splint, man har faaet igjennem Huden. súkinera pêratdlauk, kom, træk mig den Splint ud.

súkiut, en Splint (i Fingrene &c. Bruges ikke saa meget som det Foregaaende).

súkok, i Pl. **súkut**, Sukker; spec. Kandissukker. M. S. **súkua**, Sukkeret i ell. af den (Planten &c.).

súkût, Sukker i Eie; m. S. **súkûtâ**, hans Sukkerforraad.

sukorupôrpok, har Skjørbug. (Ordet er, ligesom det forrige og det næstfølgende, kommet med Sagen.) sukorupôrnermit anisaerpok, paa Grund af Skjørbug kommer han ikke mere udenfor.

sukuiarpâ &c. s. so (c).

sukulôk, en Straa (som man har i Munden).

sukulûgssak, Skraatobak.

sukulôrpok eller helst **-rtarpok**, bruger Skraatobak.

sukulôkarpok, har en Straa i Munden.

sukûtsiârpok s. kûtsiârpok.

sule, endnu. sule ingerdlavok, den bevæger sig endnu frem. sule mardluk amiákûput, der er endnu to tilovers. sulîvna? (kommer) han endnu ikke? sule nâme, der er endnu Ingen, ell. jeg seer endnu Ingen.

suliak, suliorpok, sulivok &c. s. so (d).

suluk, 1) en Vinge; Pl. m. S. **sulue**, dens Vinger. Bruges saavel om Fuglenes som om Insecternes og Vingesneglenes Vinger og synes saaledes at betegne Vingen som Flyveredskab ell. som et Lem, hvormed der gjøres flyvende Bevægelser; jvf. isarok. At det skulde være en Biform af suvdlok eller paa anden Maade høre til samme Stamme (supivâ), synes ikke ret rimeligt. Hos Fugle bruges Pluralformen i Regelen

ogsaa om den enkelte Vinge, og da Sing. om; 2) en Vingefjer.

sulunigpoĸ, faaer Vinger (til at flyve med; altsaa om en Fugl især: faaer Fjer paa Vingerne).

sugdlivoĸ, egentl. vel: gjør Vinger ɔ: faaer Vinger, uden at der i Forveien var en Begyndelse til dem. Bruges ikke almindelig, og ialtfald kun om Insecter.

sugdlineĸ, 3. 1) et bevinget Insect. Bruges heller ikke almindelig, men er den mest passende Benævnelse for: 2) et Insect overhovedet (som Klassebenævnelse).

suloraĸ, 2. m.S.: 1) i Pl. **sulorai**, Fjedre paa Enden af en Buepiil ell. Legepiil; 2) i Sg. **sulorâ**, Snerten paa en Svøbe ell. Pidsk.

sulûssaĸ, Pl. m.S. **sulûssai**, Beenfjedrene paa Enden af en ernangnak.

sulugpâvaĸ, 2 (Prov.: -gpaugaĸ og -gpâraĸ), en Rødfisk.

sulugpâvarniarpoĸ, er ude for at fiske Rødfisk.

sulugssugut, 1) m.S. **-tâ**, Rygfinnen paa en Fisk; 2) u.S. forekommer det oftere som Navn paa Fjelde med en tynd, skarp Kam.

súnerpâ &c. s. so (e).

sunôrsit (Pl. af -rse), Snuustobak. (Er dannet af „Snuus".)

sunôrsivoĸ og **sunôrserpoĸ**, s. snuser (een Gang); tager sig en Priis.

sunôrsissarpoĸ og **sunôrsisor--tarpoĸ**, bruger Snuustobak; snuser (som Skik).

sunôrsivik, en Snuusdaase.

sungaĸ, Galde. M.S. **sungâ**, hans ell. dens Galde ell. Galdeblære.

sungarnipoĸ, ts. smager af Galde ɔ: smager bittert.

sungarnit (Pl. af -rne), de bageste, smaa Tarme i en Rype, som have en bitter Smag (s. orune).

sungârpoĸ, (mindre almindelig: sungar--palugpoĸ), er guul ell. guulgrøn (mere guul end ĸorsuk, s. S.).

sungârĸigpoĸ, s. er reen guul.

súngerpoĸ &c. s. d. F.

[**sungivoĸ**, er i sine rette Folder; billedlig: generes ikke af det omkring sig; er hjemme i sine Omstændigheder. Dette synes at være Stammen til de Følgende.]

súngerpoĸ, kommer i sine rette Folder &c., underforstaaet: ved Anstrengelse; søger at overvinde sin Misstemning over det, som er ham ubehageligt eller uvant eller volder ham Besvær. Bruges af Enkelte engang imellem næsten eensbetydende med agsororpoĸ, af Andre derimod omtrent i Betydning af: er ved godt Mod, og i en stor Deel af Landet kjendes det slet ikke; hvorfor det vel maa ansees som ubrugeligt. Heller ikke de to Følgende bruges allevegne.

súngersartorpâ, gjør sig Umage for at faae ham i sine rette Folder igjen ɔ: trøster ham med Fornuftgrunde; sætter Mod i ham; søger at faae ham til at opmande sig.

súngersûtigâ, kommer i sine rette Folder &c. derved; faaer Mod ved det (f. Ex. ved Udsigten til det Forestaaende, ell. ved Tanken paa En, som han trøster sig ved, ell. hvis Hjælp han stoler paa, &c.); søger for den Sags Skyld at finde sig i det mindre Behagelige. —

De Følgende ere ganske almindelige.

sungitdlit (Aff. som i najukatdlit), et krumt Beenrør, som danner en Art Stilk til Blærepilens Blære, og hvorigjennem denne oppustes (og altsaa bogstavelig bringes i sine rette Folder).

sungiúpâ, er kommen i sine rette Folder med det eller angaaende det ɔ: er bleven vant til det. igpigigaluaravko sungiúpara, det stødte mig vel noget i Begyndelsen, men nu er jeg bleven vant til det. Htr. **sungiússivoĸ**, spec. om et Dyr: bliver vant til Menneskene. teriangniautiga sungiússivoĸ, nu er min Ræv vant til mig. naujât sungiú--ssilertutdlâraut, Maageungerne vænne sig meget hurtig til Mennesker.

sungiusarpâ, vænner ham til Noget (ved Øvelse); øver ham; indøver ham (-mut ell. -neĸ ell. og titdlugo); om et Dyr: afretter det. U. S. refl.: øver sig. ĸáinamut sungiusarpâ, han øver ham i Kajak. ĸamanermut sungiu--sarpâ, han øver ham i at ligge paa Luur efter Sælhunde. agdlangneĸ sungiusarpoĸ, han øver sig i at skrive. sungiusarniaraluarpunga árĸatoĸar--nanga, jeg øver mig saa smaat i at undvære Vanter (i Kajak).

sungmigpoĸ, s. snuser til Noget

(en Hund; egentl.: gjør Noget med sin suk, hvilket Ord ikke kjendes, men hvoraf muligviis sordluk kunde være dannet).
supigpâ og supigsaut s. d. F.
supivâ, skaffer den Træk ud af en smal Aabning (een Gang); 1) — Lufttræk: puster til Ilden (een Gang; f. Ex. puster et Lys ud); 2) — Vandtræk: skaffer Elven Luft ved at bryde Isen, som stoppede den (Tøveiret, eller oprindelig vel: sila Nr. 5). I sidste Betydning almindeligst u. S. pass.: (Elven) er brudt op ell. har faaet Luft (egentl.: der er skaffet den Vandtræk).
supineĸ, 3. 1) den opbrudte Elv; Vandskyl, naar Elven formedelst Isens Løsning faaer Luft; 2) helst i Pl. m. S. **-nere**, de derved bortskyllede Stene og Jord, som siden ere blevne liggende ved Elvens Munding og ofte danne et Slags Delta foran den. S. d. F.
súpúpâ, (Elven) bortskyller det ell. river det bort med sig, naar den bryder op (afseet fra, hvor det bliver af).
súpússaĸ, det ved saadan Leilighed Bortskyllede. Sipêriap kûgssuisa súpú-ssait ĸissûtigâvut, (ordret:) Siberiens Floders ved deres Opbrud Bortskyllede have vi til Træforraad.
súporigpoĸ, s. trækker godt; og **sú-pordlugpoĸ**, trækker slet (en Kakkelovn ell. Lignende).
supórpâ, blæser paa Noget flere Gange; især: puster til Ilden (med Munden ell. med en Puster).
supôrut, en Puster ell. enkelt Blæsebælg (som giver et særligt Pust for hvert Tryk).
súput, en dobbelt Blæsebælg ell. anden Blæseindretning med Vindbeholder (som giver uafbrudt Vind, betragtet som eet Pust; af supivâ og -ut).
súputaussaĸ, et Accordion, en Harmonika.
supigpâ, dreier det til Siden, saa at det ikke længere med sin Bredside spærrer Veien for den eller det, som skulde derigjennem (altsaa egentl.: skaffer Trækplads ved Siden af det; men bruges ogsaa, hvor der just ikke er Tale om Træk, men kun om at dreie Noget af Veien eller og blot til Siden). — — U. S. refl.: dreier sig til Siden (og af Veien for Nogen ell. Noget).
supigsaut, m. S. **-tâ**, 1) Brasen til et Seil; 2) Tømmen paa en Hest eller andet Ride- ell. Trækdyr.
suveĸ (dannet som nueĸ af nuivoĸ), Trækvind; Træk igjennem smaa Huller ell. Aabninger.
suverpoĸ, det trækker; der er Trækvind ell. utæt, saa Vinden finder Vei derigjennem. M. S. det trækker paa ham ell. ind til ham ell. igjennem hans Klæder.
suvdlarpâ, (Trækvinden) har fyldt den med Snee eller fyget Snee ind i den (Huusgangen, Kajakken, Rævefælden &c.). U. S. pass. (men bruges helst m. S.).
suvdlarneĸ, 3. den indfygede Snee.
suvdlaiarpâ og **suvdlarnîarpâ**, bortskaffer den indfygede Snee ud af det ell. den. U. S. pass. (dog helst: m. S.).
suvdloĸ, en rørdannet eller rørlignende Hulning i eller igjennem Noget (paalangs; f. Ex. det Hule i en Pennepose ell. i et Been; det Indre af en Skorsteen ell. en Tobakspibe ell. en Plantestængel, og Lignende, og hvadenten den er aaben i begge Ender ell. lukket i den ene eller i begge).
suvdlulik, 3. et Rør; enhver Ting, som har en Hulning paalangs eller er pibedannet indeni som et Rør.
suvdlukipoĸ, ts. har kun en snever Hulning paalangs igjennem sig (som f. Ex. et Thermometerrør eller en meget snever Skorsteen &c.).
suvdlortôĸ, 1) som har en vid Hulning igjennem sig; 2) som har mange rørdannede Hulninger i sig; spec. et Spanskrør ell. en lignende Rørplante.
suvdluitsoĸ (som er uden Rørhulning), i Pl. **-tsut**, spec. en storbladet, spiselig Tangart.
suvdluitsuliarpoĸ ell. **suvdluit-sortariarpoĸ**, er ude at samle saadan Tang.
suvdloĸut, m. S. **-tâ**, 1) Marven i en Enhjørningstand ell. i en Pennepose; 2) Skarn ell. Snavs i et Rør (som tildeels forstopper det). suvdloĸuteĸar-simavoĸ, der sidder vist Noget inde i Røret.
suvdloĸutaiarpâ, tager Marven ell. Snavset ud af det (s. d. Foreg.).
suvdlorssaĸ, en rørdannet Aabning ell. Rørgang, som har dannet sig i Noget

derved, at Noget har fortæret sig ell. er bortsmeltet (f. Ex. i Iis ell. Snee ved Vandløb eller Drypp; eller i et raadent Træ 2c.; augutdlune). Bruges især, hvor der har dannet sig flere saadanne Rørgange i Nærheden af hverandre. navianaĸaoĸ, suvdlorssartôrssûvoĸ, den er farlig (at gaae paa); den er fuld af Rørgange (Sneen).

suvdlorssarpoĸ, faaer en saadan Rørgang i sig (f. Ex. et Træ).

suvdlunigpoĸ, faaer ell. har faaet en rørdannet Hulning i eller igjennem sig (i Almindelighed); spec. om en Tand: bliver huul.

suvdlúnguvoĸ, det smerter som trækkende igjennem et Rør (f. Ex. i en huul Tand, eller ligesom i Marven i et Been).

suvdlúngutitsivoĸ, har saadanne trækkende Smerter (f. Ex. i en huul Tand: kigúminik ell. -gut).

suvdluarpoĸ, blæser med Munden paa Noget. Mest m. S. 1) blæser derpaa (f. Ex. for at afkøle det); 2) blæser det bort. I den sidste Betydning bruges det ogsaa om Vinden, som blæser Noget bort, dog kun i en kort Afstand; f. tingipâ.

suvdluartaut (Noget, hvorigjennem man jævnlig blæser med Munden), 1) et Lodderør; 2) et Pusterør; 3) mindre almindelig: et Blæseinstrument; f. ĸar--dlortaut.

sûvarpoĸ, Prov. befinder sig ikke vel; har det ikke godt. Mest med -ngilaĸ: **sûvángilaĸ**, befinder sig vel; feiler Intet. (Ellers: ajúngilaĸ, f. S.).

suveĸ, suvdlarpâ, suvdloĸ &c. f. supivâ.

Skjøndt ellers intet grønlandsk Ord begynder med ss, er der dog et Par saadanne, som efterligne en lignende Lyd, nemlig:

ssêrpoĸ, siger: ss ɔ: hvisler med Munden.

ssêrtorpoĸ, d. S. f. Foreg., naar det skeer vedholdende ell. flere Gange i Træk. M. S. hvisler for den.

ssît, Pl. Pilekrat (som siger: ss, naar det bruges som Brændsel. S. sêrsoĸ.).

t.

(Ord, som begynde med det tilbagevisende ta, og som ikke findes anførte under dette, maae søges paa deres Steder uden det, f. Ex. taima under ima, táuna under una &c.).

ta [det der. Jvf. ma og uva]. Bruges: 1) som Interj.: hør! tys! (jvf. ata); 2) som Præfix til de adverbiale Stammer ava, pava, ĸava, sama, ika, pika, kiga, kana, ima og ma, samt til una af uva, og til de deraf dannede Former, for at vise tilbage, neml. naar et af disse Ord bruges om Noget, som der enten netop har været Tale om, eller som overhovedet er den Tiltalte i Forveien bekjendt ell. ligger ham i Tanken; f. S. paa deres Steder.

tássa (dannet som mássa af ma), 1) der er den (den, man søgte, ell. som Talen var om); ell. og: den er der; den er tilstede; og eft. Omst.: her er jeg; og spørgende: er den der? ell. og: er Du der? tamarmik tássa? ere de alle der? 2) det er den (som Du nævnte, eller som Talen var om); den, som Du har der, ell. som Du seer ell. peger paa 2c., det er den Omtalte; og spørgende: er det den? tássa tamarmik? er det dem alle (er der ikke flere)? 3) det er —; det var — ; og spørgende: er det —? tássa umiarput, det er vor Baad. tássa nutaunerit, det er de nyeste. tássa pigssara? er det det, jeg skal have? tássa piumavatdlâĸigagko, det er, fordi Du har været altfor forhippet paa det. uvkusigssaĸ erĸavtíne pitsauneĸ tá--ssa mániup uvkusigssâ, den bedste Vegsteen i vor Egn, det er den fra mánik. amigssaĸ tássa angmag--ssautip nâmagtup nalinga, et Baadeskind, det er Værdien af en tilstrækkelig

(ↄ: fuldmaals) Pose Lodder. Det danner saaledes ofte et Slags Copula og bruges som saadant hyppigere end tamá--ssa, som det ellers hertil er aldeles parallel med; s. S. Nr. 1—3. — Desuden: 4) imellem to Sætninger ell. hele Perioder, navnlig som Begyndelse til en Forklaring eller en summarisk Gjentagelse: det vil sige; altsaa; følgelig; nemlig ꝛc. tássa imáipoĸ, det er nemlig saaledes, eller og: det betyder nemlig (som følger). tássa oĸángisit--dlunga súsángilat, altsaa, saalænge jeg ikke siger til, skal Du Intet gjøre ved den. — Endvidere: 5) saa, nu er der ikke Mere (egentl. dog atter: det er det, neml. Alt). tássa inerput, saa, nu ere de færdige; ell. og kun: nu ere de (alle) færdige. tássa oĸausigssáka anipáka, saa, nu har jeg sagt, hvad jeg vilde sige. 6) saa! det er nok! stop! 7) saa, lad nu gaae! ell.: nu er jeg færdig; og 8) spørgende: ere vi nu saavidt? skulle vi saa? er Alt klart? Og endelig svarer det oftere til: 9) for Exempel; navnl. naar det indleder en længere Periode, som ved et Exempel skal forklare det nys Sagte. — Med App.: **tássane** (Loc.), der; **tássánga** (Abl.), derfra; **tássûna** (Vial.), derigjennem; **tá--ssunga** (Term.), derhen. (Altid underforstaaet: hvor Du nu er, ell. hvorom Talen nu er. Jvf. mâne &c. og uvane &c.).

tássanimiut, de Derboende; Folk der paa Stedet (hvorom Talen er).

tássángáinaĸ, 1) lige derfra; 2) Adv. pludselig; uden mindste Varsel. tá--ssángáinaĸ nagtipoĸ, det blæste pludselig op til en Storm. Jvf. n. tau--váinaĸ.

tássauvoĸ, d. S. s. tássa, og bruges istedetfor dette, naar man vil udtrykke sig i fuldstændig Verbalform; tillige viser det mere bestemt tilbage til det i Forveien Sagte eller Omtalte end tássa alene, som ligesaa ofte gaaer paa det Følgende. tássauvoĸ tusâmassat, det er den, Du har hørt Tale om; nu seer Du den. tá--ssauvunga, jeg er tilstede; her er jeg (naar Nogen kalder paa En; ellers i Alm. kun: tássa; s. o.).

tássaĸa ell. **tássaĸale**, jo, skulde han vel —; det er der neppe at tænke paa. tássaĸa imarssuaĸ ikâsagât, jo, skulde de vel komme over imarssuaĸ-Bugten; nei, de komme nok til at blive paa denne Side (med den Vind). Jvf. táunaĸa under uva.

tássale, for ingen Ting; uden Grund ell. Hensigt. S. asule.

tássáinaĸ, 1) kun det er —; 2) nu nylig; for ganske kort siden. (Det Følgende er mere almindeligt.)

tássa-tauva (s. n. tauva), nu nylig; for lidt siden; ikke lige nu. tássa--tauvale autdlarput, de ere reiste allerede for noget siden. tássa-tauváinaĸ sarssugpoĸ, det er kun et Øieblik siden, at han passerede her forbi. S. d. F.

tássûgo, om lidt; ikke nu strax. Er det Samme om Forestaaende, som det Forrige om Forbigangent.

tássûgôrpoĸ, han siger: tássûgo ↄ: han vil gjøre det om lidt, men ikke nu strax.

tássûgúngorpoĸ bruges navnl. i Cjnct. ell. Sbjnct.: tássûgúngormat, da der var forløben en kort Tid; kort derefter; tássûgúngorpat, om kort Tid.

tauva, (af ta og uva, altsaa omtr.: det der her; men med aldeles sammensmeltet Betydning:) 1) da; derpaa; derefter. tauva oĸarpoĸ: da (derpaa) sagde han: ꝛc. ajorata apûkuvta tauva, naar vi da velbeholdne ere komne til Stedet (saa ꝛc.). 2) da pludselig (inden man ventede det); nu paa eengang. tauva takú--saerpara, da pludselig saae jeg —, ell. nu pludselig seer jeg ham ikke mere. tauvauko nungútut, nu er der jo paa eengang ikke flere; hvorledes gik det til?

tauváinaĸ, lige da; da pludselig; lige i samme Øieblik. Omtr. d. S. s. tá--ssángáinaĸ (s. o.), men bruges mere i Forbindelse med en foregaaende Sætning, som det viser tilbage til, hvorimod ved tássángáinaĸ det Foregaaende ligesom glemmes.

tauva-taimak, væk er den; hvor blev den af? (naar Noget pludselig forsvinder af Syne). Jvf. taimak under ima.

taggit s. taivâ.

tâgdlerpâ s. tâĸ.

tagdlivoĸ s. takivoĸ.

taglarpâ (Prov.: tangiarpâ), visker hen-

over det; stryger over det (med Tørt ell. Vaadt, og enten for at stryge ell. viske Noget af det, f. Ex. Myggene af Ansigtet, eller Søvnen ud af Øinene &c.; ell. for at stryge Noget paa det, f. Ex. Blod paa et Vanteskind, ell. for at glatte det &c.). uvdlume tagiartarnakase-kaoĸ, idag kan man knap gjøre Andet end stryge af sig (neml. Myg).

tagiúpâ, stryger det paa Noget (-mut).

tâgpâ, krænger eller trækker et dobbelt Klædningsstykke fra hinanden (Strømpen ud af Støvlen; Pelsen ud af Overtrækket, &c.). kamíka tâgkatdlardláka, lad mig først krænge mine Støvler ɔ: trække Strømperne ud af dem. Htr. **tâg-sivoĸ** (s. d. F.). U. S. 1) pass.: er krænget saaledes fra hinanden (Støvlen &c.); 2) refl., og da helst med -terpoĸ: **tâgterpoĸ**, trækker sig med Inderklæderne ud af Yderklæderne ɔ: trækker Vandklæderne af sig.

tãpâ, d. S. s. Foreg., dog egentlig det ene Stykke særlig betragtet som Object: htr. **tâtsivoĸ**, trækker et indre Stykke ud af det ydre (hvorimod tâgsivoĸ omtr.: faaer ell. har faaet de i hinanden stukne Dele ud af hinanden).

tagpigpoĸ, tagpîpoĸ &c. s. takuvâ.

tagsârpoĸ, Søen bryder over lave Steder ved Stranden (ovenfor den egentlige Strand) eller vælter sig ind over Landet. Jvf. tartârpoĸ.

tagsâmissârpoĸ, d. S. s. Foreg., naar det skeer den ene Gang efter den anden.

taivâ, 1) nævner ham ell. det. arĸagut taivâ, han nævnede ham ved Navn. arĸa taivdlugo, nævnende hans Navn. 2) især: nævner ell. kalder paa ham for at bede ham om en Tjeneste. taisinanga, nævn mig kun ɔ: anmod mig kun, naar Du vil have gjort Noget. 3) benævner ham ell. det; kalder den saa eller saa (-mik). tamáko uivſangnik taissarpavut, dem pleie vi at kalde uivſait. taimáitut pîtsunik taissariaĸángitdlat, Saadanne behøve ikke at kaldes fattige ɔ: Saadanne vilde man med Urette kalde fattige. U. S. refl. Htr. **taisivoĸ**.

tainiarpâ, vilde gjerne anmode ham om at gjøre Noget for sig. tainiaraluarpavkit, jeg vilde gjerne bede Dig om at gjøre mig en Tjeneste.

taigdlak, i Pl. m. S. **taigdlai**, Ordene til en Melodi; Texten til den.

taigssauvoĸ, kan nævnes; og **taig-ssáungilaĸ**, kan ikke nævnes ɔ: kan ikke beskrives med Ord.

taiorpâ og **taigorpâ**, 1) nævner det flere Gange ell. i flere Gange; 2) benævner det (som taivâ Nr. 3; -mik); 3) d. S. s. det Følgende.

taiorarpai, nævner dem efter hverandre (Personer eller Ting). inger-dlatitdluta nũnguit tamaisa taiorá-saváka, alt som vi komme frem, skal jeg nævne alle Smaanæs (som vi passere).

taiorneĸ, 3. helst med -tarpoĸ og Suff.: **taiortarnere** (sc. oĸaut-sip), bruges undertiden om: en Stavelse; bedre er dog: **taiortariai**.

taiût og **taigût**, m. S. **-tâ**, 1) dets Navn; det, hvormed det benævnes. (Er det Samme for Ting som ateĸ for Personer.) 2) hans Benævnelse ɔ: et Tilnavn ell. en Titel, hvormed han kaldes, men som ikke er hans Navn (og heller ikke et Øgenavn; s. atseraut under ateĸ).

taggit, det, hvormed man nævner Nogen ell. Noget (m. S. det, hvormed han —); 1) en Benævnelse; et Ord, hvormed en Ting benævnes; 2) det, man beder En om at gjøre.

taggerdlugpâ, siger det feil (et Ord), ell. benævner det feil (en Ting).

tainerdlugpâ, 1) nævner ell. udtaler det ilde (et Ord; et Navn); misbruger det i sin Tale; 2) nævner ham ilde (med et Øgenavn); 3) beder ham gjøre noget Ondt; viser ham i onde Ærender.

tajaĸ, 2. et Armbaand.

tajaĸut, en Pulsvante, Muffedise.

tajarneĸ, 3. Underarmbenet paa en Sælhund eller Hval (imellem Forlallen og Boven).

tajarnaĸ, en lille Fisk med smal Hale (af Tangsprelslægten?).

tâĸ, Mørke; Skygge; synlig Mangel paa Lys, eller og: det, som er i Skjul for Lyset (s. u. tarraĸ, til Ende). Bruges i denne Form sjelden (s. u. târneĸ), undtagen i Term. i den Talemaade: târmut nalulerpara, jeg kan

ikke skjelne det mere for det tiltagende Mørke (som det ligesom kryber ind i).

târpoĸ, det er mørkt.

târneĸ, 3. Mørke. târnerssuaĸ, et stort Mørke.

târsivoĸ, det bliver mørkt. târsiler-mat apūpugut, vi kom til Stedet, da det begyndte at blive mørkt. târsiler-nerane, i Aftenskumringen.

târsiorpoĸ, er ude i Mørket; færdes i Mørke.

târminvoĸ, sidder i Mørke. — Alle disse (fra târpoĸ af) bruges ogsaa i overført Betydning om aandeligt Mørke; sjeldnere de to Følgende.

taggarigpoĸ, s. det er bælgmørkt.

tâgdlerpâ, beskygger eller overskygger ham.

tâlutaĸ, 2. (Pl. tâlútat), 1) i Alm.: et Skyggeskjul; Noget foran En, hvorved man kan være i Skjul for en Anden (et Gardin; et Skjermbræt; et Jalousi og Lignende); 2) spec. et Skydeseil (af hvidt Tøi med et Sigtehul i Midten og staaende paa en lille Slæde, som man skyder foran sig, naar man vil nærme sig en Sælhund, som ligger paa Isen).

tâlutserpâ, sætter et Skyggeskjul for ham (trækker Gardin for ɔc.).

tarraĸ, m.S. **tarrâ**, hans eller dets Skygge, Afskygning; 1) Skyggebillede; 2) Speilbillede. (Ordets Grundbegreb synes at være selve Gjenstandens Fraværelse der, hvor den dog sees gjengivet, nemlig ved sin Afskygning; ialtfald ligger Begrebet af Mørke kun deri, forsaavidt Afskygningen bestaaer i et forholdsviis Mørke; jvf. alángoĸ.) pujôrĸup tarrâta iga-lârput nagdlerpâ, Skyggen af Skorstenen er nu lige under vort Vindue. ata ĸáumatip tarrâ tatsime, se Maanens Speilbillede i Dammen! 3) hans Gjenfærd. isersimavutit, mássa si-lame takugivkit, tarrat pinerpoĸ, Du er inde, og jeg saae Dig ude, det har vel været din Skygge (selvstændig, altsaa som Gjenfærd). 4) dens Skygge, i Betydning af den Deel af Rummet, som den skygger for ell. skjuler for Ens Øine. ĸáĸángûp tarrânîpoĸ, den er (for Øiet) skjult af Bakken ɔ: i Skjul bag den eller paa den anden Side af den. Jvf. n. tarrîpoĸ.

tarrajarssuk, en usynlig Trold, men hvis Skygge man paastaaer at kunne see, som og dens Bedrifter, Excrementer ɔc.

tarrajugpoĸ, det er ikke ret lyst; det er halvmørkt (enten i Luften af Skumringen ell. i et svagt belyst Rum).

tarrarigpoĸ, s. har en stærk ell. skarpt begrændset Skygge.

tarrarssorpâ, afspeiler det for sig, ell. seer ell. betragter dets Speilbillede (i Vandet, i et Speil ɔc.). — — — — U.S. refl.: speiler sig.

tarrarssût, et Speil.

tarrarssugaĸ, 2. afspeilet. ássiliaĸ tarrarssugaĸ, et (gjort) afspeilet Billede ɔ: et Daguerreotypi ell. Photographi.

tarraleĸisâĸ s. tilsidst.

tarrîpoĸ, ts. kommer i Skjul bag Noget (-mut; modsat nuivoĸ); om Solen: gaaer ned. M.S. faaer det i Skjul for sig bag Noget, som han ved sin Fremgang har faaet imellem sig og det. tugtup tarrîpâtigut, Rensdyret har faaet os i Skjul for sig ɔ: vi ere komne i Skjul for det, det kan ikke see os (for den Bakke ɔc., som det er gaaet bag ved). seĸernup tarrîpâtigut, Solen er gaaet ned for os (egentl.: har faaet os i Skjul for sig; idet den paa en Maade betragtes som seende, jvf. nuivâ). ujaragssuarmut tarrisima-gavko, da jeg havde det i Skjul for mig ɔ: da det var skjult for mig af en stor Steen.

tarssaĸ eller **tarssak** eller **tarssâ-nguaĸ**, noget Mørkt paa eller i det Lysere; f. Ex. en beskygget Deel af Gulvet eller af en Krog i et Værelse; eller en Bratning paa et Fjeld, som er sort, medens alt det Øvrige er bedækket med Snee; eller Noget, som rører sig i det Fjerne, men som man paa Grund af Frastanden kun seer som et sort Punkt, og Lignende.

tarssagpoĸ, d.S. s. tarrajugpoĸ, s.o.

tarssiatdlagpoĸ, viste sig og forsvandt med det Samme igjen, saa man ikke fik Andet at see, end at noget Mørkt bevægede sig der (f. Ex. Noget, som faldt tæt forbi En; ell. Noget, som i en Frastand hopper op fra Noget, og Lignende).

târutaerpoĸ, gaaer af Lyset. — —

M. S. — for ham. târutaerit, gaa af Lyset!

tarralekisâk, en Rokkefisk. (I NGr. takalerkisâk, som om det var af en anden Stamme.)

takak, en Blodaare. M. S. **takai**, hans ell. dens Aarer.

takarsiorpok, mest m. S. **-rpâ**, 1) føler efter hans Aare (hvor den ligger); 2) aarelader ham (s. auerpok).

takarsiortipok, lader sig aarelade. (Prov.: auersípok.)

takarsiut, et Redskab til at aarelade med; en Lancet; en Sneppert. (Prov.: auersit.)

takámorpok, falder i Vandet med en pladskende Lyd og sprøiter Vandet op omkring sig (en kantet Steen ell. Andet, som falder ned paa Vandet med Fladen).

takámivok, slaaer paa Vandet med den flade Side af Aaren (enten med Villie ell. af Ubehændighed, som det f. Ex. paa en Konebaad kan skee).

takámissârpok, d. S. s. Foreg., naar det skeer med Villie og i en eller anden Hensigt (navnl. med Kajakaaren); f. Ex. for at skræmme et Sødyr, ell. for at kalde Nogen til sig, naar man er kommen til Strandbredden, eller og for Morskab.

takámuvak, 2. Prov. for ugssuk, s. S.

takigpok, t. holder sig tilbage; undseer sig for at komme frem med Sit, ell. tager ikke Deel med de Andre &c., fordi han ikke er oplagt til det. (Omtr. det Modsatte af kîmavok.)

takigssorpâ (anvender paa den det, at holde sig tilbage?), lister sig paa et Dyr eller en Fugl ved at gaae Omveie i Skjul bag Noget og saaledes komme det ganske nær. (Er omtr. det Samme tillands som piorpâ tilvands.)

takuak, 2. Beimad; Reiseproviant. — (Bruges om al Mad, som man tager med sig paa Veien, og hvadenten denne er kort ell. lang.)

takuarpok, har Beimad med sig; er forsynet med Reiseproviant.

takuarfik, Noget, hvori man har Reiseproviant; en Madkurv ell. Madpose &c.

takússipâ, giver ham Proviant med paa Reisen.

takússiupâ, giver det med som Reiseproviant (til Nogen: -mut); provianterer Nogen dermed.

takivok, er lang (i Længdemaal; men bruges ogsaa billedlig i Lighed med náipok, s. S.). Istedetfor Partic. bruges **taki-sôk**.

takigâ, 1) synes, at den ell. det er lang ell. for lang; 2) den ell. det er for lang til ham ell. til det.

tagdlivok, er bleven længere. — — M. S. har faaet det gjort længere.

tagdlisipâ, gjør det længere.

tangnârpâ, gjør det for langt.

tangnek, 3. (fork. af takinek, som ikke bruges), den længste.

tangnernvok, er længere, ell. er den længste.

takuvâ, har seet ham eller det. Jvf. issigâ. Htr. **takungnigpok**, seer Noget; faaer Øie paa Noget (i Alm.); spec.: seer noget Overnaturligt; har et Syn.

táko [Øiesyn; Paasyn; „for Øine“]. Bruges kun med Suff. og App.; f. Ex. **táknane**, i hans Paasyn; for hans Øine; **tákuvne**, i mit Paasyn &c. tákuvnit autdlarpok, han er gaaet bort fra for mine Øine ɔ: fra min Nærværelse; er ikke mere hos mig. Forøvrigt bruges Ordet ikke hyppig; s. issi-gitípâ, og jvf. tutsak.

takugdlerpâ, giver ham Noget (neml. sig selv) at see ɔ: bliver seet af ham ell. den; kommer ham for Øine ell. tilsyne for ham. angussagssaralnara takug-dlekigavko ánaivara, jeg gik glip af den Sælhund, jeg kunde have fanget, fordi jeg lod den see mig. Bruges, ligesom naigdlerpâ, hovedsagelig om Dyr, som bemærke Jægeren.

takugssanvok, kan sees; og **takug-ssánngilak**, kan ikke sees; er usynlig (enten for Øieblikket ell. overhovedet).

takoránerpok, s. (anal. nuánerpok), er indtagende at see paa; yder et smukt ell. behageligt Syn (f. Ex. en smuk Egn; eller et særdeles smagfuldt Arbeide; eller et lille Fartøi, som klarer sig upperlig i en Storm; ell. En, som fryder Øiet ved det, han gjør, f. Ex. ved sin Behændighed, og Lignende; men kan iøvrigt ogsaa bruges om Andet end det, som fryder det sandselige Øie). Jvf. tusarnerpok.

takoránarâ, finder ham ell. det smuk at se paa; gider gjerne se det, da det er et saa indtagende Syn. kigssaviarssugdlo tuluvardlo pâssut takoránaritdlârâka, en Falk og en Ravn, som slaaes (i Luften), finder jeg at være et meget smukt Syn (nemlig fordi den ene er ligesaa hurtig til at undvige som den anden til at angribe).

takoránârpok, fryder sig ved Noget, han seer paa. M. S. — ved det; staaer og seer paa ham ell. det med Fornøielse. Jvf. issigingnârpok.

takorkusârpok (sc. ajugaussutut) kan i Mangel af Bedre bruges om: holder Triumphtog.

tákordliorpâ, seer feil med Hensyn til det (f. Ex. troede at se fem, men der var kun fire).

takordlórpâ, seer ham ell. det i Aanden ligesom for sine Øine; seer ligesom endnu det, som han dengang saae, ell. forestiller sig det, han har hørt beskrive, saa tydelig, som om han saae det. — Htr. **takordlûivok**.

takordlórnek, 3. 1) det, at man seer Noget i Aanden; et Syn, man har om noget Fraværende; 2) et Syn ved Aabenbaring. takordlôrnikut takuvâ, han saae det ell. ham i et Syn.

takordlûgak, 2. 1) det, man seer i Aanden ell. forestiller sig i Synet; 2) det, man seer i et Syn eller ved en Aabenbaring. takordlûgakardlune okarpok, han sagde, at han havde seet Noget i et Syn ell. havt et Syn.

***takordlûgkerssârpok**, fortæller om Syner, spec. om Noget, som ved Aabenbaring er viist ham i et Syn; propheterer; udtaler Propheti.

***takordlûgkerssârut**, en Propheti. M. S. **-tâ**, hans ɔ: en af ham udtalt Propheti.

takornarpok, seer noget Nyt (ɔ: Nyt for ham); seer Noget, som han ikke mindes at have seet før. M. S. seer ham ell. det for første Gang.

takornarâ, mindes ikke at have seet ham ell. det før; kjender ham ikke; finder ham ell. det fremmed for sig.

takornarilerpâ, begynder ikke at kunne mindes &c. ɔ: enten: kan ikke kjende ham igjen, fordi han i saa mange Aar ikke har seet ham; eller: begynder at betragte ham som en Fremmed paa Grund af hans forandrede (nu frastødende) Opførsel.

takornariartorpok eller **takornarniarpok**, 1) kommer som Fremmed; kommer for at se det Sted og Folk paa Stedet for første Gang; — 2) m. S. kommer for at se det Nye, som han ikke har seet før.

takornartak, en Fremmed.

takorniúpâ, glæder sig ved Synet af ham, som han nu seer for første Gang (ell. for første Gang igjen efter lang Tids Forløb).

takorniûput, de glæde sig ved Synet af hinanden ved deres første Gjensyn efter lang Skilsmisse (og kunne derfor ikke saa strax skilles ad igjen, men skulle først fortælle og spørge om Meget).

takorugtorpâ, seer længe paa ham (af Interesse eller af Lyst til at se ham); kan ikke saae seet sig mæt paa ham ell. det.

takorusugpâ, længes efter at se ham ell. det. U. S. htr.

takujarssugpâ, d. S. s. issigiarssugpâ.

takungnat, m. S. **-tâ**, hans Øiesteen. (Er ikke almindelig bekjendt.)

takutsugpâ, yttrer sin Glæde over hans Nærværelse ved Spøg ell. Skjemt; gjør Løier med ham (skjælder ham ud i Spøg, &c.); og **-tsûput**, de — med hverandre.

takuvsugâ, finder ham eller det styg at se paa (især Noget, som paa en ell. anden Maade er skamskjændet, f. Ex. En, som gaaer i lutter Laser eller er fuld af Bylder ell. Saar; ell. en forfalden Bygning &c.). S. d. F.

takuvsunarpok ell. **-nakaok**, seer stygt ud; enten: seer hæslig ud; eller: seer jammerlig ud; især: er skamskjændet; det er en Ynk at se ham ell. det i den Tilstand.

tagpigpok, s. seer godt; er skarpseende.

tagpigsaut, Noget at skaffe godt Syn med; Øienvand; Øiensalve &c.

tagpigsivok, 1) seer nu bedre (den, hvis Syn var svækket); 2) har faaet sit Syn igjen (den Blinde).

tagpingerpok, s. har mistet sit Syn; er bleven blind.

tagpioragpok (-iorpok som i inûserdliorpok), anstrenger sine Øine forgjæves (for at se noget ganske Smaat).

tagpiorangnartoĸ, Noget, hvortil man anstrenger sine Øine forgjæves; *i Pl. **-rtut**, spec. Infusionsdyr.

tagpîpoĸ, ts. 1) seer ikke godt; har svagt Syn; 2) er blind.

tagpîtdlivoĸ, seer nu mindre godt; har faaet sit Syn svækket.

taleĸ, 2. m. S. **talia**, hans Arm.

talerpik, den høire Arm. talerpiup tungâ, den høire Side. — talerpiata tungâ, hans høire Side.

talerpigdleĸ, den, som er længst tilhøire. agssai talerpigdlît, hans høire Haand.

talerpoĸ, s. har Hævelse i Armen.

tatdleraoĸ ell. **tatdlerivoĸ**, har ondt i Armen.

taleroĸ, 2. en Forlalle af en Sælhund ell. et Hvaldyr.

talipoĸ, t. ligger ell. støtter sig op imod Noget (-mut; et Menneske, som læner sig med Skulderen til Noget (jvf. îgar--poĸ); ell. et Stykke Træ ell. Lignende, som er stillet op imod eller lagt tæt op til Noget; ell. en Baad, som er lagt tæt til en Klippe ved Stranden, og Lignende).

talisipâ, stiller ell. lægger det saaledes op imod ell. til Noget.

talivfak, en Sneppe, som i Størrelse og Tegning ligner en tukagfâjôĸ noget, men har en hvid Stribe igjennem Næbet og en hvid Plet bag hvert Øie. Den forekommer iøvrigt ikke hyppig her i Landet.

talo, 1) et Skillerum; en Mellemvæg (af hvilkensomhelst Art, dog altid med mindst een Kant fri); spec. 2) en Skillevæg paa Brixen imellem Familierne i et grønlandsk Huus (af et udspændt Skind); 3) et Skydeskjul af opstablede Stene (som især brugtes ved Rensjagten inden Skydegeværernes Indførelse).

taluvâ, opreiser en Skillevæg for ham (paa Brixen ell. hvorsomhelst). — — — U. S. — for sig.

talulerpâ, forsyner det (Stedet: Brixen, Kassen ɔc.) med et Skillerum; opreiser en Skillevæg der.

talorâ, holder sig tilbage fra ham af Frygt for en ilde Modtagelse.

talornarpoĸ ell. **-nakaoĸ**, 1) man holder sig tilbage ɔc.; 2) man maa holde sig tilbage fra ham, da han er saa underlig eller gnaven, at man ikke kan vide, hvad han kunde falde paa at byde En; han er ikke god at komme nær.

talornarâ, finder ham saa underlig ell. gnaven, at han ikke tør komme ham nær.

talorssitsârpoĸ, bærer sig saaledes ad, at man ikke tør komme ham nær (svarer ikke ell. giver knubbede Ord, naar man taler til ham, ɔc.).

talorúpâ, holder sig tilbage med det ell. tør ikke komme frem med det af Frygt for, at det ikke vil blive godt modtaget (fordi det er for lidt eller for slet gjort ɔc.). ĸajarsisagaluarama akigssâka talorúpáka, jeg skulde kjøbe mig en Kajak, men jeg tør ikke komme frem med det, jeg har at give for den; det er vist for lidt. merssugkáka ilingnut talo--rúpáka, jeg tør neppe komme til Dig med min Syning, da jeg er bange for, at Du ikke vil synes godt om den. — U. S. refl.: holder sig tilbage (med sig) af Frygt for at være uskikket ell. ikke at blive anseet for dygtig nok til det, som det gjælder om.

tâlutaĸ s. tâĸ.

taluvâ og talulerpâ s. talo.

tamaĸ [Alhed; Samlethed]. Bruges kun med subjective Suffixer som Pronomen (som kise og ilũngaĸ), saaledes:

tamarme, han ell. den samlet ell. med Alt ɔ: han ganske (det Hele bestaaende af Dele; alle hans Dele; hvorimod ved ilũngarme det Hele betegnes som Enhed). **tamât**, ham samlet ɔc.; **tamarpit**, Du eller Dig samlet ɔc.; **tamarma**, jeg ell. mig samlet ell. ganske; **tamar--mik**, de alle; **tamaisa**, dem alle; **tamavse**, I eller Eder alle; **ta--mavta**, vi ell. os alle. uvdloĸ ta--mât, den samlede Dag ɔ: hele Dagen. nukit tamât, (anvend) al din Kraft! tamarme ĸaĸorpoĸ, den er heel hvid ell. hvid over det Hele (uden nogen Deel af anden Farve). Det bliver saaledes i Sg. efter tilsyneladende d. S. s. ilũngarme &c. og bruges ogsaa af Mange i slæng dermed, idet Forskjellen i Synspunktet oversees. — De øvrige Casus dannes for 3die Pers. Pl. af tamaĸ og for 2den og 1ste Pers. Pl. af tamavse og tamavta paa almindelig Maade, altsaa: Loc. tamane, hos Alle; Abl. tamanit, fra Alle eller

fremfor Alle; (Vial. f. n.); Term. ta-manut, til Alle ell. for Alle; Mod. ta-manik, med Alle ell. om Alle. tamavtinut, til ell. for os alle; tamavsinit, fra Eder alle, &c. — I Sg. kunne bruges: tamarmit, fra det Hele; fra alle dets Dele; og tamarmut, til det Hele ell. over det Hele; til alle dets Dele. — Nominalaffixerne: -ssuak og -dluinak, og desuden et egentligt Verbalaffix: — -rkigsâk, forbindes ofte dermed og føies da ind imellem Stammen og Suffixet, f. Ex. tamarssuarmik, de alle tilhobe; tamardluinaisa, dem allesammen; ta-markigsâmik, de —, og tamarkigsaisa, dem alle uden en eneste Undtagelse; tamarssuavta ell. tamardluínavta, vi ell. os allesammen, &c.

tamatigut (Vial. af tamak i Pl.) bruges særlig i Betydning af: 1) i Alt; i alle Henseender; i Alt, hvad han gjør &c. tamatigut agssuaringmáne, da de dadlede ham i Alt. 2) allevegne; baade her og der. tamatigut tamauna pe-karpok, der findes allevegne nogle, snart en her, snart en der.

tamagingne (Loc. med Dual-Suff. -gik, deres to), hist og her; allevegne; og paa samme Maade dannet: **tamagingnit** (Abl.), allevegne fra; fra alle Sider; og **tamagingnut** (Term.), hid og did; til alle Sider.

tamarssûvok (umiddelbart til Stammen kan -uvok ikke føies), er Alt. Gûte ta-marssórkuvdlugo tamane, paa det at Gud skal være Alt i Alle. Paa samme Maade kan i fornødent Fald bruges: **tamarssuarâ**, har ham til sit Alt. tamarssuarâra, jeg har ham til mit Alt ɔ: han er mit Alt.

tamarmiuvok (er tamarme), 1) i Sg.: er fuldstændig; alt Tilhørende er der. *inûsia tamarmiuvok, han er fuldkommen. 2) i Pl. **tamarmiúput**, de ere fuldtallige; de ere der alle.

tamákerpok, s. gjør ganske; og i Pl. de gjøre alle (det, som Talen er om). M.S. gjør ved ham ganske ell. ved dem alle; tager dem alle &c. avguartugssat tamákerput, de, som skulle dele imellem sig (hvad det saa er), ere nu alle tilstede, eller have alle været der, eller have alle faaet deres Deel (Alt eft. Omst.). tamákerdlutik aggerput, de komme alle. orssok tamákisavara, jeg skal tage alt Spækket. tamákerdlugit túniúpáka, jeg har givet dem allesammen bort. (Det bliver saal. d. S. f. tamarme &c., kun i Verbalform.)

tamákê, Nordostvind; Vind, som blæser skraas ud af Fjorden fra dens nordre Side (egentl. Nordenvind, som ved Landvinden ud af en dyb og kløftlignende Fjord faaer en Retning skraas over den; hvorfor ogsaa Benævnelsen, saavidt vides, kun strækker sig over den Deel af Landet, hvor Fjordene have denne Beskaffenhed).

tamákîvok, det blæser saadan halv Landvind fra Nord.

tamalâk, alslags; 1) i Sg. Noget, som er deels det Ene og deels det Andet, en ubestemt Mellemting; 2) i Pl. **tama-lât**, alleslags; alskens; allehaande; forskjellige (Ting eller Personer). — okautsit tamalât, Ord imellem hverandre (uden Sammenhæng). inuit ta-malât, alleslags Folk: Gamle, Unge, Børn, Rige, Fattige &c. Jvf. nalingi-nak Nr. 1, som for Personer finder mere Anvendelse.

tamalokisârpok, vender sig snart hid, snart did; forandrer stadig sin Retning (f. Ex. Vinden, naar den er omløbende; ell. en Baad, som ikke gaaer i een Retning, &c.).

tamápok, Prov. vil snart det Ene, snart det Andet; kan ikke blive enig med sig selv; er vægelsindet; vakler. Ellers ta-vagpok, s. S.

tamarkavok, træffer ikke eens; gaaer snart over, snart under Maalet, eller snart til den ene, snart til den anden Side (et Kaste- ell. Skydevaaben).

tamatíkarpok, springer fra det Ene til det Andet; tager snart En her, snart En der; og m.S. **-rpai**, — af dem. (Bruges bl.A. om at høre Børn i deres Lectie ikke paa Ramse, men uden nogen Rækkefølge.)

(**tamatak** eller i Pl. **-tat**, samtlige Klæder?. Bruges ikke, men de Følgende, som synes at høre til denne Stamme.)

tamataiarpâ, afførér ham samtlige Klæder; klæder ham ganske nøgen af. — — U.S. — sig —.

tamataerúpok og **tamatakángi-lak** eller som oftest kun: **tamaká-ngilak**, er ganske nøgen.

tamaviárpok og **tamatsiárpok**, bruger al sin Magt; anspænder alle sine Kræfter; samler al sin Evne til det Ene (som han nu har for ell. skal gjøre, hvad det saa er).

tamaviárnarpok, man maa anspænde ell. samle al sin Evne (sit hele Jeg) til det; kan undertiden svare til: er overmaade vigtig (en Sag; et Anliggende &c.). Jvf. pissariakarpok.

támarpâ, har tabt det; det er blevet borte for ham. — U.S. **támarpok**, 1) er tabt; er bleven borte (Levende ell. Livløst; ogsaa om Mennesker i aandelig Forstand); 2) gaaer feil; farer vild; forvilder sig; *3) feiler; forseer sig (i høiere Grad, end der udtrykkes ved kú-kuvok). — putsermat támaleralua-kaugut, da det blev taaget, begyndte vi vel at fare vild, men (fandt dog den rette Vei igjen). támartarnivut amer-dlakaut, vore Forseelser ell. Vildfarelser ere saare mange.

támartípâ, 1) lader det gaae tabt (ved ikke at passe paa det); 2) leder ell. fører ham vild (med ell. mod sin Villie); 3) forfører ham; bringer ham til at forsee sig.

támartakajârpok, gaaer feil frem og tilbage; er kommen bort fra Veien og kan slet ikke finde sig tilrette igjen; vanker omkring paa Afveie.

támaivâ (anal. áaaivâ, aseruivâ &c.), har tabt det af Syne og kan ikke faae Øie paa det igjen; veed ikke, hvor det er blevet af; det blev borte for ham (Noget, som man endnu for ganske nylig havde for Øine, f. Ex. Fodstien, hvor den er ukjendelig; ell. Noget, som forsvandt i Taagen, eller imedens man vendte sig om; ell. Noget, man har forlagt og ikke kan finde igjen, og Lignende).

támáupâ, feiler med Hensyn til det o: tager det ved en Feiltagelse istedetfor det, han skulde ell. vilde have taget (en Andens istedetfor sit Eget &c.).

támajuipok, ts. 1) bliver aldrig borte (en Ting, som er omhyggelig gjemt); 2) forvilder sig aldrig; 3) forseer sig aldrig.

támajuitsok og **-tsugssak**, spec. Noget, som man har faaet til Minde om Nogen (og derfor omhyggelig gjemmer); en Erindringsgave fra En.

tamorpok, spiser. M.S. — det. (Egentl.: tygger og synker Føde. Ordet betegner det, at spise, som en Forretning ell. Beskjæftigelse, s. d. F. og jvf. neri-vok; men bruges forøvrigt ikke ret ofte.)

tamulugpok, spiser ofte Noget; er gjerne beskjæftiget med sine Tyggeredskaber. — tamulugtúnguak-una, altid skal man see ham gumlende. (Heller ikke dette er meget almindeligt, men derimod de Følgende.)

tamuavok, tygger paa Noget (Hvosomhelst og paa Hvadsomhelst; bl. A.: tygger Drøv). M.S. tygger det. arferit nerissatik îssarpait tamuana-git, tamuautekánginamik, Hvalerne sluge deres Føde uden at tygge den, da de ingen Tyggeredskaber have.

tamorassagssak, fork. **tamora-ssâk**, Prov.: **tamorassissagssak**, **tamuatuagagssak**, **tamuassag-ssak**, en Tyggebid (neml. et Stykke af Skindet af en nyfanget Sælhund ell. Hellefisk med vedhængende Spæk ell. Fedt, til at tygge paa, og som efter gammel Skik hvert Barn paa Stedet faaer som sin Part af Byttet).

tamorassârpok eller **tamorassi-ssarpok**, har faaet sin Tyggebid.

***tamugartortut**, Pl. Drøvtyggerne (som Klassebenævnelse).

támôrpok, spiller Dam. (Er dannet af det danske Ord.)

támôrfik, et Dambræt. (Brikkerne kaldes inuvkat; s. under inuk.)

tamuavok—tamulugpok s. tamorpok.

tanerpâ, forbyder ham strengt (-rku-nago). S. videre.

tanertarpâ og **tanerterpâ**, d. S. s. Foreg., naar det skeer flere Gange ell. efterhaanden. — Disse Ord bruges ikke meget, da de erstattes deels af inerter-pâ, deels af nangarpâ og narssug-pâ, s. S.

tanipâ, t. 1) smører det med Noget (-mik), saa at der er noget Flydende paa det (f. Ex. Konebaadens Strøer med Spæk; ell. Uhrets Tappe med Olie; ell. et Skind med Blod ell. med Maling; ell. et Saar med Salve &c.); 2) salver

ham. U. S. pasſ. og reſl. Htr. **ta-nitsivoK.** Joſ. tagiarpâ, ſom dette Ord mulig kunde være rodbeſlægtet med.
tarnúpâ, ſmører det paa Noget (-mut).
tarnut, det, hvormed Noget ſmøres, ell. Nogen ſalves.
tarnutigssaK, Noget at ſmøre eller ſalve med; ſpec. Smørelſe til et Saar ell. anden legemlig Skade: Salve; Campherolie; Saarſpiritus ꝛc.
tangajorpoK, nyſer.
tangajorsarpoK, kildrer ſig med et Græsſtraa i Næſen for at komme til at nyſe.
tangeK, 3. 1) faſt Stof i det ellers Flydende, og ſom er forenet med det ſaaledes, at det derved har noget Sammenhold (Conſiſtents); Jævning; og overført: Drøielſe ell. Kraft (i Mad). Denne almindelige Betydning har Ordet i nogle Sammenſætninger, ſ. n.; men ſelve Stammen bruges kun i Pl. om: 2) det udſkilte faſte Stof i Spæk ell. Fedt: **tangerit**, Finker; Fedtegrever (efter Smeltning).
tangeKarpoK, har Drøielſe ell. Kraft i ſig (det, ſom nydes; og ſ. d. F.).
tangeKángilaK, 1) er ſom blot Flydende; har ingen Conſiſtents (f. Ex. en Sump, ſom man ſynker i, ſom om det blot var Vand); 2) er udrøi; man bliver ſtrax ſulten igjen efter det (Mad).
tangertaK, i Pl. **-rtat** og m. S. **-rtai**, faſt Stof, ſom er ſærſkilt i det Flydende; ſpec. Kjød eller Boller eller andet Faſt i Suppe.
tangertalerpâ, kommer Kjød ꝛc. i Suppen; koger den med noget faſt Stof i.
tangiarpâ ſ. tagiarpâ.
tangmârpoK, i Pl. **-rput**, de leire ſig underveis (for Natten ell. for nogle Dage); trække Baaden paa Land og ſlaae Telt op (-mut). Kan ogſaa meget godt bruges om en Karavane ell. et lignende Reiſetog over Land.
tangmârfik, en Leirplads; et Sted, hvor man underveis har ſlaaet Telt op.
tangmigpoK, t. og m. S. **-gpâ**, berører Noget kun med Siden og fortſætter ſin Fart uhindret; ſtreifer det kun, iſtedetfor at ſtandſes af det (f. Ex. en Steen, ſom kaſtes hen over Vandet, ſaa den ſpringer op fra det; ell. en udſkudt Kugle ell. en Piil, ſom kun ſtreifer det, ſom den ſkulde have truffet, eller ſlaaer an imod Noget, men ſpringer videre, og Lignende); bl. A. træder paa noget Vaklende (f. Ex. en løs Steen), ſom ſvigter i det Samme. Uegentlig (eller ulogiſk) bruges det ogſaa iſtedetfor det Følgende.
tangmigsivoK og m. S. **-vâ**, ſtreifer et Dyr kun løſelig med ſin Piil ell. Kugle, ſaaledes at denne ikke derved ſtandſes kjendelig i Farten.
tangmigsarpoK, ſtritter med en ſlad Steen henad Vandet, ſaa den ſpringer op fra det.
tangneK ſ. takivoK.
[**taorpâ**, er i dets Sted; erſtatter det ved Bytte; neml. den ene Ting den anden, iſær af ſamme Art, ell. og den ene Perſon den anden. Deraf:]
taorte (act. Part.), m. S. **taortâ**, det (af ſamme Art), ſom erſtatter det ved Bytte ɔ: det, ſom er ell. gives i Bytte for det.
taortauvoK, er i Bytte, eller er Erſtatning for et Lignende ɔ: er givet eller erholdt i Bytte, eller er i hans Sted; ſ. d. F.
taortigâ, har den eller det til ſin Erſtatning (activiſk ell. paſſiviſk) ɔ: 1) er betalt med det i Bytte; 2) bytter ell. har byttet det bort mod Noget (-mut), ell. har givet det i Bytte; 3) erſtattes af ham (ikke ved Afløsning, ſ. sivnerpâ, men for overhovedet ſelv at være fri). aut--dlaisaerutima tamána taortigâ, min afhændede Riffel har denne til ſin Erſtatning ɔ: denne Riffel erholdt jeg i Bytte for den, jeg afhændede. ivsaK pisiara taortigâra, jeg har givet den i Bytte, ſom jeg kjøbte forleden. taor--tigilavkit, lad mig have Dig til min Erſtatning ɔ: vær Du i mit Sted (ſaa at jeg kan være fri).
taortigigput, 1) de ombyttes Lige for Lige uden Noget i Tilgift (Ting); 2) de ere i hinandens Sted eller have byttet med hinanden (Perſoner; ſaal. at f. Ex. den, ſom ſkulde være ude, er bleven hjemme, og den, ſom ſkulde blive hjemme, er ude i hans Sted).
taortisiaK, m. S. **-siâ**, det, han har faaet i Bytte.
taortisiarâ, har faaet det i Bytte.
taorserpâ, giver Noget i Bytte for det;

betaler det med et Lignende (-mik). — Htr. **taorsîvoк.** — aningaussanik taorsîssoк, En, som bytter (en Andens) Penge; en Vexelerer.

taorsigagssarsiniarpoк, vil laane Noget ell. ønsker sig hjulpen med Noget (-mik), som han vil betale tilbage i samme Varesort.

taparpoк, dandser.

taparuseк, 2. (sc. erina), en Melodi ell. Musik til en Dands.

tapeк, 3. m. S. **tavкa**, Noget, som er sat, lagt ell. føiet dertil for at fuldstændiggjøre det; især: 1) en Tilsætning til det i Breden ell. i Bidden (s. uigo og ila II); 2) Tilgift paa Kjøbet, fordi den første eller foreløbige Betaling var for ringe; og da enten: hans Tilgift ell. det, han giver til paa Kjøbet, eller: dens Tilgift, Tilgiften paa Tingen.

tapigssaк, d. S. s. Foreg., men inden det er sat ell. givet til.

taperpâ, 1) sætter Noget til det; især: — til det, som er for smalt ell. for snevert (f. Ex. et Klædningsstykke; eller et Laag, som er for smalt, og Lignende); 2) betaler Mere paa det, som han alt har betalt Noget paa, men ikke nok.

tapertaк (tilhørende Tilsætning), m. S. **-rtâ**, Noget, som er sat til det ell. forenet med det saaledes, at hvert af dem er særskilt, men at de gjælde for Eet ell. virke som Eet (f. Ex. en opslidt Fiskesnøre, som bindes Side om Side sammen med en anden ligeledes opslidt, for at de kunne bære med hinanden; ell. en Gjenstand ell. en Sum, som lægges til en anden, for at de tilsammen kunne udgjøre Betalingen for Noget, og Lignende).

tapertarîgput, s. de ere Tilsætning for hinanden ɔ: de gjælde ell. virke tilsammen som Een ell. Eet (s. det Forrige); og om Personer: de tage fælles Deel i Noget med hinanden; især: de forene deres fælles Anstrengelse til een.

tapipâ, t. kun i Pl. **-pai**, gjør (Noget) ved dem under Eet (f. Ex. skyder dem i eet Skud, ell. tager dem paa een Gang, ꝛc.). uvdlut tapitdlugit, tagende Dagene under Eet ɔ: den ene Dag som den anden (dog bruges dette langt sjeldnere end: uvdlut tamaisa).

tapitalerîgput, s. de ere satte sammen eller forenede af Nogen saaledes, at de kunne benyttes som Eet. (Den udtrykkelige Betegnelse af Begrebet „af Nogen" udgjør den væsentligste Forskjel imellem dette og tapertarîgput.)

tapitalerîgsipâ, 1) i Sg. lægger ell. tager det dobbelt; 2) i Pl. **-pai**, forener dem til Benyttelse under Eet (f. Ex. Dag og Nat, ved ikke at lægge op om Aftenen, men vedblive at reise; eller to Snore, ved at snoe dem sammen til een, og Lignende).

tapinarpoк (egentl. vel: man bliver tagt under Eet med ell. medtaget ved ell. i den, neml. Klædningen, man har paa), den er tynd ell. hullet, saa at den ikke tager af for ell. beskytter imod Kulden (Klædningen).

tápúpâ, gjør Noget ved Nogen (en forskilt Nævnt) og det Samme ved den med. orssut matòravkit saviga tápúsimavara, jeg har vist faaet min Kniv med under Dækket, da jeg tildækkede Spækket. Bliver ofte d. S. s. ilángúpâ, og er kun forskjellig fra tapipai derved, at her den ene Gjenstand er underordnet og alene Object.

tavssutaк, et Dobbeltlag; bruges navnl. om: 1) en Lap paa et Klædningsstykke, som er syet paa uden at skære Noget bort, saa at Tøiet paa det Sted ligger dobbelt; 2) den dobbelte Rem, som forbinder Harpunens igimak eller Landseels ipuligaк med selve Skaftet.

tavssutserpâ, 1) syer en Lap ovenpaa det hullede eller tyndslidte Sted; 2) forbinder Spidsen med Skaftet ved at anbringe ovennævnte Rem i den.

tavssutarîgpoк, s. ligger ell. er lagt dobbelt.

tarajoк, 2. 1) Salt; 2) Saltvand.

tarajorpâ, salter det (Maden); kommer Salt eller Saltvand i det under Kogningen.

tarajorterpâ, nedsalter det (Kjød ell. Fisk).

tarajornipoк, ts. er salt; smager salt.

tarfivoк, (Prov.?) gaaer og driver: enten 1) om Dagen: bestiller Intet og gider heller ikke bestille Noget; ell. 2) om Natten: sværmer omkring, medens Andre sove.

tarfissoк, spec. 1) en Dagdriver; 2) en Nattesværmer.

tarkigpâ (kutdlek), tænder nyt og stærkere Blus i Lampen; pudser og udvider Vægen (naar der skal koges over den).
tarkigssorpâ, pudser Lampen (i Almindelighed).
tarkigssût, en Lampepudser (en dertil indrettet flad Pind, ofte med Zirater paa).
tarkigssûnak, en Art smaa Orme i Søen, men som ikke ere meget almindelige (af Igle-Familien?).
[**târkorpok**, bliver stille, fordi der er Noget i Veien med ham?. I Labr. bruges Ord, som synes at være dannede af denne Stamme, om at have en ond Samvittighed. Deraf:]
târkûmavok eller **târkungavok**, (Prov.?) holder sig stille; sidder i Tanker (f. Ex. af Sorg ell. Bedrøvelse).
tarne, 1. ell. **tarnik**, 3. m. S. **tarnâ** og **tarninga**, hans Sjæl.
tarnilik, 3. besjælet. tarnigdlit ta-marmik, alle besjælede Væsener.
tarningerpok, s. er afsjælet; hans Sjæl har forladt ham. — timâ tarni-ngersok, hans afsjælede Legeme.
tarnip nalúngissusia (Samvittigheden) s. under naluvok.
tarnúpâ og tarnut s. tanípâ.
tarorpok, svinder ind; falder sammen (Noget, som ligger i Bunke: Snee, Bær &c.).
tarparpok, udvider sig i Tragtform.
tarpangavok, er tragtformet; er videre i den ene Ende end i den anden (et Rør, et Kar, en Kjole &c.). — imertarfik tarpangassok, et Spidsglas.
târpok — tarssiatdlagpok s. tâk.
tartârpok, Søen skvulper op mod Isens overhængende Kanter med en vis drønende Lyd. Jvf. tagsârpok.
tarto, Pl. m. S. **tartue**, hans eller dens Nyrer.
tartunek, 3. m. S. helst i Pl. **-nere**, den bløde Deel af Siderne og henimod Ryggen imellem Hofterne og Ribbenene.
tartokut, (Prov.: tartorut?) m. S. **-tâ**, Nyretælle.
tartutûtut, Pl. (som spise Nyrer med hverandre), kaldes visse Stjerner med rødt Lys, ogsaa naar de kun for en Tid faae rødt Lys, som f. Ex. Venus i Nedgaaende. S. tingugtûtut.
târutaerpok s. tâk.
tasek, 2. stillestaaende Ferskvand paa Landet (hvadenten det er stort ell. lille); en Pyt; et Kjær; en Dam; en Indsø.
tasingortak, en Halvdam; 1) en Dam tæt ved Stranden og saa lav, at Søen med Høivande naaer op i den; 2) en damlignende Udvidelse af en Elv.
tasinssak, en mere ell. mindre dyb Bugt fra Søen, med ganske smalt Indløb og i Almindelighed brakt Vand. Forekommer meget ofte som Stednavn.
taserak, 2. en mindre Dam, eller en ufuldkommen Dam; især: en Pyt, som har dannet sig i Regnveir.
tatsiak, en ved Kunst anlagt Dam.
tasiorpâ, leder ham ved Haanden. — U. S. i Pl. de lede hinanden, eller de gaae med hinanden i Haanden. Htr. **tasiuivok**.
tasiortigâ, ledes af ham ved Haanden.
tasiorfigâ (-mik), leder Nogen til ham. (Mere bruges dog -mut tasiorpâ, leder ham til —.)
(**tasiak**, 2. Ledelse?. Deraf:)
tasissersorpâ, leder ham omhyggelig (hvor der er bedst &c.); lader ham ikke komme paa Afveie. Kan i Pl. bl. A. bruges om: anfører dem; er deres Veileder ell. Regent. tasissersortât, deres Anfører; deres Regent (som sujuler-ssortât, s. S.). — Htr. **tasisser-suivok**.
tasípâ og tasissuavok s. d. F.
tasivâ, udstrækker det i eet Drag ell. til een Side (f. Ex. for at see, hvormeget det lader sig strække). Htr. **tasissivok**.
tasípâ, ts. udstrækker det i flere Drag ell. til flere ell. alle Sider; trækker i det og strækker paa det, indtil det er udstrakt og vedbliver at være det (det Sammenkrympede). Htr.: **tasitsivok**, bruges det foruden i sin egentlige Betydning ogsaa billedlig om: er undseelig; generer sig (altsaa: strækker paa det, han vilde sige ell. gjøre).
tasitsarpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse; neml. udstrækker det &c., og efter nogen Tid paany og saa fremdeles.
tasissuavok, rækker sig, naar man trækker i det, men krymper sig strax sammen igjen; er elastisk (som f. Ex. Bikkelæder).
tássa &c. s. ta.
tatagpok, er ligesom indsnøret af Smerte ell. Ømhed; det farer i det ved enhver Be-

vægelse (Hovedet ell. Legemet ell. en Deel deraf i Sygdom).

tatáipoĸ, ts. forskrækkes let ved at see noget Fælt.

tataigâ, tør ikke see paa det af Frygt for at blive forskrækket, da det seer saa forfærdelig ud.

tatáinarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man vilde forfærdes ved at see paa det; det er forskrækkeligt at see.

tataitsagpoĸ, bliver overmaade forskrækket ved at see noget Forfærdeligt; det isner i ham, eller Haarene reise sig paa hans Hoved over det, han seer eller har seet.

tatamipoĸ, t. døer af Forskrækkelse over et fælt Syn, saa at Øinene blive staaende aabne. M. S. dræber ham ved sin fæle Tilsyneladelse; skrækker ham til Døde ved at vise sig for ham (hvilken Evne tilskreves en ángiaĸ, s. S.).

tatârpâ, giver det en lille Forskrækkelse; giver det »ta ta« (et lille Barn, som endnu ikke kan tale ell. forstaae Ord; d. S. s. na--vêrpâ (s. S. Nr. 2) for større Børn). tatäsaĸâvkit, jeg skal give Dig »ta ta« (hvis Du ikke ɔc.). Ordet synes nærmest at være dannet af denne Lyd, men som rimeligviis staaer i Forbindelse med de foranstaaende Ords Betydning; jvf. upâ.

[**tate**, den ell. det, man sætter sin Lid til ell. forlader sig paa ell. stoler paa. Bruges saagodtsom ikke. Deraf:]

tatigssaĸ, En, som man kan forlade sig paa. Mere bruges de Følgende.

tatigâ, sætter sin Lid til ham; forlader sig paa ham eller det (f. Ex. paa sin Klogskab), ell. stoler paa ham; lader det komme an paa ham. U. S. refl.: ingmi--nik tatigaoĸ, har (stor) Selvtillid. Htr. **tatigingnigpoĸ** (-mik og -mut).

tatigissagssauvoĸ, er paalidelig; man kan sætte Lid til ham.

tatigissaĸarpoĸ, har Nogen ell. Noget at forlade sig paa eller at sætte sin Lid til.

tatituvoĸ, forlader sig paa Meget (underforstaaet: imod En) ɔ: er haardnakket; er opsætsig; er gjenstridig. — **tatitú--voĸ** (er en tatitóĸ) bliver det Samme.

tatitusârpoĸ, gjør sig haardnakket; anstiller sig gjenstridig; og **-rfigâ**, — imod ham; vil ikke lade sig sige; vil vide det bedre.

tâterâĸ, en Krykkie (den mindste herværende Maage). Har Navnet af sit Skrig.

tâterârnaĸ, en anden lille Fugl af Maagefamilien, som kun enkelte Gange er bleven seet her (Xema Sabini).

tativâ, gjør det trangt for ham; trykker ell. trænger ham, saa han ikke kan røre sig (i Trængsel ell. paa lignende Maade).

tátorpâ, finder det for trangt for sig; kan ikke komme ind i det (en Tap i et Hul ɔc.). — kamíka tátorpáka, mine Støvler ere mig for trange. Htr. **tá--tuivoĸ**; bl. A. spec.: har haardt Liv; lider af Forstoppelse.

tátūpoĸ, han ell. det kan ikke gaae ind (-mut); Aabningen er for snever til det. I Pl. 1) det Samme i Fleertal; 2) recipr.: de kunne ikke komme ind for hverandre; de ere i Trængsel for hverandre ell. ved deres egen Mængde.

tátoĸipâ, ts. udfylder det aldeles, saa der ikke er nogen Plads tilovers. igdlo tátoĸipât tikerât, Huset er aldeles fuldt af de Besøgende.

tatdlimaĸ, 1) m. S. **tatdlimât**, den femte; 2) u. S. i Pl. **tatdlimat**, fem.

tatdlimanik, Mod. adv. fem Gange.

tatdlimagssânik, Mod. adv. 1) for femte Gang; 2) for det Femte.

tatdlimait og **tatdlimavît**, fem Flokke. Jvf. mardluk og mardluvît.

tatdlimángorpoĸ, 1) det er Fredag; 2) Klokken er fem; 3) i Pl. de ere blevne fem i Tallet. M. S. gjør dem til fem (enten ved Deling eller ved at lægge en femte til). S. atausingorpoĸ.

tatdlimarât, de have ham ell. den til den femte; han eller den udgjør den femte.

tatdlimarârpoĸ, har faaet fem.

tatdlimariarpoĸ, gjør (Noget) fem Gange. M. S. — ved ham eller ved det. S. mardloriarpoĸ.

tatdlimerpai, forsyner dem (de fire) med en femte; lægger den femte til. U. S. pass.

tatdlimarssorpoĸ, Prov. bruger alle fem Fingre til Noget; og **-rssorfigâ**, — til det; fludrer med det; sjusker det fra sig.

tátoĸipâ, tátorpâ &c. s. tativâ.

táuto (med en Biform: tautuk, s. n.),

Udseende; m. S. **táutua**, hans eller dets Udseende. Kan ogsaa bruges om: hans Person (nemlig det Indtryk, han gjør i Ens Øine).

táutordlugpoк, har —, og **-rdler-poк**, faaer eller har faaet et slet Udseende ɔ: seer sørgmodig eller mørk eller vred ud; seer ikke ud, som han pleier; man kan see paa ham, at der er Noget i Veien.

tautugpâ, opfatter hans eller dets Udseende; har faaet et tydeligt Indtryk af, hvorledes han eller det seer ud (saa han f. Ex. kjendte, hvem det var, eller vilde kunne kjende ham igjen, ell. kan beskrive dets Udseende ꝛc.).

tautûna og i Pl. **tautûko**, Interj., som udtrykker stærk Misbilligelse: se, hvilken En! o Du —! tautûko ute--rîtsut, har man nu seet Mage til Tværhed!

tauva s. ta.

tavagpoк, Prov. d. S. s. tamápoк, er vægelsindet; siger een Gang saa og en anden Gang saa ꝛc.

tavкaк, Pl. m. S. **tavкai**, Tværremmene oven paa Kajakken (med Undtagelse af den forreste; s. d. F.).

tavкaussaк, m. S. **-ssâ**, den forreste Tværrem paa Kajakken (til at stikke Kastepilenes Spidser ind under).

tavкarmio, en spids Kniv, som „boer" ɔ: har sin faste Plads, under en af Tværremmene.

tavкaussarmio, Pl. m. S. **-ue**, to Beenknapper paa den forreste Tværrem (en tredie imellem dem kaldes кiterdliat).

tavdligpâ, trænger tildeels indenfor det ell. igjennem det paa et enkelt Punkt (Naalen ell. Syerskeu med sin Naal igjennem et Skind, som skulde syes med Sting paa Kjødsiden; eller Lyset igjennem en Sprække ind i et ellers mørkt Rum, saa at det modsatte Sted beskinnes. Bruges nok ikke om Andet).

tavdligúpok (seкineк), Solen viser sig igjennem Skydækket (men ikke klart).

tavdloк, m. S. **tavdlua**, Hagen.

tavdlorut, i Pl. **-tit**, Tatovering paa Hagen.

tavsik, et Baand om Midten af Noget, et Bælte; et Livbaand og Lignende (i den hedenske Tid spec. et Bælte til at gjemme Amuletter i paa Kroppen).

tavsigpâ, binder om Midten af det ell. af ham; binder Bælte om ham, ꝛc. — U. S. — om sig. Htr. **tavsîvoк**.

tavsiaк, en Fiskebeensstrimmel, som er bunden om agdligaк-Blæren for at holde den i sin rette Stilling til Skaftet.

***tavsiaussaк**, Pl. m. S. **-ssai**, Ringene paa et Leddyr.

tavtak, et Skæl paa en Fisk; — — m. S. **tavtai**, dens Skæl. — I en større Deel af Landet bruges dette specielt om de enkelte større Skæl (Pigskæl) paa nogle Fisk, f. Ex. paa Steenbideren ell. Rokken; s. d. F.

tavtaussaк, m. S. **-ssai**, egentl. vel: Smaaskæl (paa de Fisk, hvor man knap seer dem), men bruges mest om de almindelige Fiskeskæl overhovedet.

tê (ell. med det artikelllignende к: **têк**), i Pl. **tît**, The; Theblade.

tîtorpoк, drikker The.

tîtorfik, en Kop.

tîlivik, en Thepotte.

tekerкoк, et Hjørne; en Braa; en Krog; en indre eller ydre Vinkel, som dannes af sammenstødende Sider eller Kanter. S. n. Anm. efter teкigdluk.

tekerкuarpâ, beskadiger dets Hjørne (ved et Stød ꝛc.).

tekerкuerpâ eller **-uiarpâ**, tager Hjørnet ell. Hjørnerne af det (skærer ell. filer dem af ꝛc.).

tekerкorsiorpoк, søger hen i et Hjørne; kryber i Krogene.

teкigâ, tør ikke nævne ham (den Afdøde) af overtroisk Frygt, da endnu Ingen er opkaldt efter ham. Jvf. paкumigâ.

teкigdlerpoк, Prov. er bange for, at det igjen vil gaae ligesom med den Første (f. Ex. naar af to Syge den ene alt er død); spaaer sig ny Sorg.

teкigdlintigâ, Prov. er sat i Skræk ved ham (den Første), saa man mishaaber om den Anden.

teкigdlersimássutigâ, Prov. mishaaber om ham; frygter for, at det vil gaae med ham ligesom med den Første.

teкigdluk, Prov. en ugssuk-Unge.

Muligt, at Stamordet er et andet og med en anden Grundbetydning, maaskee: **teкigpâ**, indsnevrer det; og overført:

indsnevrer hans Sind, nemlig ved Bekymring; i Labr. er Benævnelsen for en Buxelinning dannet af samme Stamme (teĸigte), og teĸerĸoĸ vilde da ligeledes høre til den.

teriaĸ, 2. egentl.: en Væsel (saal. i Labr.); men her i Grønland, hvor ingen Væseler findes, er Benævnelsen bleven overført paa: en Rotte ell. Muus (som af og til med et Skib føres til Landet). De skjelnes i fornødent Fald saaledes:

teriánguaĸ, en Muus.

teriarssuaĸ, en Rotte.

teriangniaĸ, en Ræv.

terigpoĸ, t. (Prov.?) er lille og smal; er i formindsket Maalestok.

terĸarpâ &c. s. tingivoĸ.

terĸiaĸ, 2. en Skygge over Øinene; en Øienskjerm (enten paa en Kaskjet ell. løs med et Baand om Hovedet).

terĸisserpoĸ, s. skygger med Haanden over Øinene.

terĸîngaĸ, 1) en overhængende Bratning (Klippe, Jord eller Snee); desuden benævnes saaledes: 2) flere Arter smaa Krebsdyr.

terĸîngavoĸ, er overhængende (en Bratning).

terdlagssivâ, terdligpoĸ &c. s. d. F.

terdlik, 3. [Tryghed; ell. egentl. maaskee: den trygge Side]. Bruges 1) uden Forandring om: en Sælhund, som ligger tryg oven i Vandet, saa man kan komme den ganske nær; 2) i Abl. m. S.: **ter-dlinganit**, (ham) fra hans trygge Side ɔ: paa hans Bag; imedens han ikke aner Ondt; **terdlingnit**, (Dig) fra din trygge Side, ꝛc. terdlinganit oĸatdlisigât, de talte usandt om ham, imedens han ikke anede Ondt.

terdligpoĸ, t. er tryg; aner intet Ondt (Menneske ell. Dyr).

terdlarorpoĸ, handler i sin Tryghed; gaaer et Sted hen ell. gjør Et ell. Andet uden at ane, at det vil bringe ham Ulykke. (Er ikke ganske almindeligt, da dets Betydning ellers indbefattes i det Foregaaende.)

terdlinganêrpâ, overlister ham; paafører ham en Ulykke ell. gjør ham Fortræd, imedens han ikke aner Ondt; kommer bag paa ham. Htr. **terdlinga-nêrivoĸ**. Omtr. d. S. s. ĸoĸag--ssivâ, s. S.

terdlagssivâ, htr. **terdlagssivoĸ**, Prov. d. S. s. Foreg.

terdligârpoĸ, (Sælhunden) ligger tryg oven i Vandet uden at mærke, at man kommer den nær.

tiarpâ og **tîgarpâ** (ĸingmeĸ), giver en Slædehund et Rap ell. Smæk med Pidsken.

tîarut ell. **tîaĸut** (og tîg-), m. S. **-tâ**, Pidskens Skaft (ved hvis Stivhed man faaer den til at smække).

tiggak s. tigpoĸ.

tiggúpâ og tiggúnerit s. tiguvâ.

tigdleĸ, 3. m. S. **tigdlera**, hans (ell. min) Puls ell. Pulsslag.

tigdlerpoĸ, t. den ell. det slaaer Puls eller pulserer (nemlig enten en Pulsaare ell. hvilkensomhelst anden Deel af Legemet, hvori Pulsslaget spores). pniga tigdleĸaoĸ, der er en stærk Pulseren i min Hævelse. ûmativut tigdleratdlar--titdlugit, saalænge vore Hjerter endnu slaae.

tigdlernere (**-neĸ**, 3. m. S. Pl.), dens Pulseringer eller Pulsslagene i den (Aaren ꝛc.).

tigdlersiorpâ, føler hans Puls.

tigdlêrúpoĸ, er bleven uden Pulsslag; hans Puls slaaer ikke mere, eller man kan ikke mere føle noget Pulsslag hos ham.

tigdligpoĸ, t. tilvender sig Noget, som ikke tilkommer ham ɔ: 1) stjæler; og m. S. — det; 2) tilvender sig Noget ved Bedrageri; snyder Nogen i Handel; 3) faaer Noget af en Feiltagelse og beholder det i den Forudsætning, at der ikke er noget Ondt i det (f. Ex. naar man har faaet flere Penge tilbage, end man skulde, og forudsætter, at Vedkommende ikke bryder sig om den Ubetydelighed).

tigdligtoĸ, en Tyv (baade en Indbrudstyv og En, som snyder).

tigdligaĸ, 2. stjaalen; m. S. **-gâ**, hans Stjaalne ɔ: det, han har stjaalet (eller tilsnydt sig eller faaet af en Feiltagelse; s. o.).

tigdligkigâ, 1) bestjæler ham; 2) snyder ham.

tigdligkajungpoĸ, er tyvagtig; vil

gjerne tilvende sig Noget, som ikke tilkommer ham.

tigdlugpâ, slaaer ham eller det med den knyttede Næve. U. S. refl. Htr. **tigdluivok**.

tigdluarpâ, d. S. s. Foreg., naar det skeer gjentagne Gange.

tigdlugnek, 3. 1) et Slag med knyttet Næve; 2) Mærket deraf.

tigdlûssak, en blaaslagen Plet (enten af Næveslag ell. og af et Stød, f. Ex. ved at falde).

tigdlûssarpok, det bliver ell. er blevet blaat efter et Slag eller Stød (et Sted paa Legemet).

tigpik, Pl. m. S. **tigpê**, Kajakkens Ribber eller Krumtræer, Spanter (som danne Bunden i den).

tigpilerpâ eller **-lersorpâ**, sætter Ribberne ell. Krumtræerne i den (Kajakken). U. S. pass.: er forsynet med sine Krumtræer.

[**tigpok**, føler Kjønsdrift? Bruges ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

tigssarpok, (anal. uterssarpok?) lider Brynde; kildres af Lyst til det andet Kjøn.

tigssardluersagak, 2. en Gilding (Menneske ell. Dyr).

tîngavok, er —, og **tîngarpok**, bliver ell. er bleven lysten efter det andet Kjøn (og gjør derefter).

tingatôk ell. **tîngartôk**, en liderlig Person (Mand ell. Kvinde); ell. og, da Ordet omfatter ogsaa de mindre Grader: En, som gjerne driver letfærdig Spøg med det andet Kjøn.

Grundbegrebet i disse Ord er Kjønsdriften, hvorimod pîtâipok udtrykker Ukydskhed og Letfærdighed overhovedet, ogsaa i aandelig Forstand, og saaledes omfatter Mere. — De Følgende synes ligeledes at høre til denne Stamme.

tiggak, en stinkende Hansælhund.

tinge, Pl. m. S. **tingê**, Lyskehaar.

tingajuk, Pl. m. S. **tingajue**, Haarene under Hagen paa et Rensdyr.

tigserpok, tigsiarpok, tigsikâvok, tig-ssalugpok, tigssivâ s. tingivok.

tigssorpâ s. tine.

tigulek, tigumiarpâ, tigúmivâ &c. s. d. F.

tiguvâ, tager ham eller det (i Ordets almindeligste Betydning); især: 1) tager det i Haanden; 2) har faaet fat i det; 3) modtager det; 4) borttager det; — 5) tager ham til sig (f. Ex. som Pleiebarn); 6) tager ham til Fange; — 7) tager fat paa sin Gjerning. Htr. **tigusivok**; bruges desuden endnu om: 8) tager det, som er sat paa Spil; vandt Spillet.

tigussarpâ, tager det &c. gjentagne Gange, og desuden spec.: gjør Rynkerne for og bag paa en grønlandsk Støvlesaale.

tigussaut, et Stykke Been, som er indrettet til at gjøre disse Rynker med; et Rynkebeen.

tigulek, 3. og 1. (s. niulek), Pl. m. S. almindeligst: **tigulê**, Enderne af Kajakaarens Midtstykke (hvor man holder den).

tigumiarpâ, har det i Haanden eller i Hænderne; staaer med det i Haanden. Htr. **tigumiaivok** og **tigumiar-pok**.

tigumiak, 2. og **tigumiagak**, 2. det, man har i Haanden. tigumiagkáka amerdlagisavâka, det, jeg har i Hænderne, vil blive for meget for mig (at holde paa). tigumiakarama ajorna-kaok, jeg kan ikke, fordi jeg har Noget i Haanden. *kúngip tigumiâ, et Scepter.

tigumisserpâ, giver ham Noget (-mik) i Haanden. Htr. **tigumissîvok**.

tigumiúpâ, holder Noget (-mik) i Haanden for ham; bærer Noget for ham.

tigúmivâ, griber om det med Haanden; har Haanden fast om det. Htr. **tigú-missivok**.

tigúmivik, et Haandgreb paa Noget; en Hank ell. et Greb eller et Øre i en Skaal &c., at tage og holde i.

tiguvdlorkut, en Klud ell. Lignende til at tage Noget med, som man ikke tør røre med de bare Hænder, navnlig noget Hedt.

tiggordlugpâ, tager det paa en feilagtig Maade; tager forkeert fat paa det.

tiggúpâ, tager Noget og tillige det med; tager det under Eet med Andet (-mut). — U. S. i Pl. **tiggúput**, de holde indbyrdes paa hverandre (Ting; f. Ex. Stenene i et Gjerde ell. en Varde, saa-

ledes at ingen af dem kan vige ud til Siden; eller de enkelte Dele af Noget, saaledes at de danne en compact Masse).

tiggúnerit (Pl. af -nek, 3), 1) brækket Tyndiis, som er sammenskubbet og sammenfrossen i Flager, som gjerne ere rundlige af de idelige Sammenstød og som oftest tykkest i Kanterne af de opskubbede Brokker; 2) prov. grove Kex (enten af Ligheden i Formen ell. af Compactheden i Sammenligning med andet haardt Brød).

tikâgut og tikâgugdlik s. d. F.

tikeк, 3. m. S. **tikera** (hans eller min —), 1) Pegefingeren; 2) en Syring ell. et Fingerbøl (som her bruges paa Pegefingeren). tikeк natâlik, særlig: et Fingerbøl.

tikâgut, et Haandgreb paa en unâк eller anguvigaк, hvorom Pegefingeren bøies (og som af Nogle bruges istedetfor Kastetræ).

tikâgugdlik, 3. en saakaldet Sildepidsker (den mindste her almindelige Bardehval, hvis Rygfinne ligner ommeldte Haandgreb).

tikâgugdliussaк, en lidt større Bardehval, som ellers ogsaa kaldes кi--porкarnaк, s. S.

tikerssorpoк, 1) hæver Pegefingeren (truende); m. S. — mod ham; 2) prov. bringer en Sag paa Tale, som allerede var glemt; ripper op i den.

tikorpoк, peger ud fra det, som det er fast paa; stritter udad (Noget, som ellers ligger fladt ned: Haarene paa Ens Hoved; Børster, som et Dyr reiser; Jern-Fiilspaan paa en Magnet, og Lignende).

tiкuarpâ, peger paa det (enten med Fingeren eller paa lignende Maade med Noget, man har i Haanden).

tiкuartaut ell. **tiкût**, en Pegepind.

tikipoк, ts. 1) u. S. er ankommen; er kommen til Stedet (hvor man selv er); altsaa, hvis det er en af Stedets Beboere: er kommen hjem. 2) m. S. **ti--kipâ**, kommer ell. er kommen dertil; bl. A. a) traf ham ell. den saa ell. saa gjørende (med et Particip); b) naaer ham eller det. кajartortoк tikipara, jeg kom til ham, da han var paa Søen i Kajak (traf ham der). tikipai sinigtut, han traf dem sovende. kitdlerpait ti--kingiláka, jeg kom ikke til de allervestligste ɔ: naaede dem ikke. sôrdlo upernagssaк tikisángikâ, (det er) som om han ikke skulde naae ɔ: opleve Foraaret. tikitdluarpavkit, jeg kom godt til Dig ɔ: netop i rette Tid, for at kunne være til Hjælp. Jvf. nâpipâ og patdligpâ. — Inf. **tikitdlugo** ell. **-git** faaer ofte Betydningen: indtil; f. Ex. aussalernera tikitdlugo, naaende til ɔ: indtil det begynder at blive Sommer. uvdlauneranit únuk tikitdlugo, fra Morgen til Aften. — Pass. Part. **tikisaк**, 2.

tikerarput, de ere alle komne hjem (Kajakkerne, som vare ude).

tikerâк, en Besøgende fra et andet Sted; en fremmed Gjæst.

tikerârpoк, besøger paa et andet Sted (-mut). Jvf. pulârpoк. **tikerârpâ** ell. **tikerârfigâ**, besøger ham.

tikerârtitsivoк, har Besøg hos sig fra et andet Sted (og lægger sin Glæde over Besøget for Dagen ꝛc.). tikerâr--titsigatdlait, hav nu først Besøg ɔ: viis dog de fremmede Gjæster den Opmærksomhed, at Du bliver hjemme nu ꝛc.

tikerкârdlіut, en foreløbig Mundbid, som man tager sig ved Hjemkomsten, ell. som bydes den Nysankomne, indtil det egentlige Maaltid bliver færdigt.

tikilavoк og **tikiserкavoк**, som oftest forlænget ved **-ssorssûvoк**, Stormen kommer med stærke Byger (enten overhovedet denne Gang ell. netop nu). anerinak, tikiserкassorssûvoк, gaa ikke ud! det er nu netop i den stærkeste Byge.

tikiúpâ, ankommer med det; bringer det med sig. — kia agdlagkat tikiúpai? hvem er kommen med Brevene? — — U. S. **tikiúpoк**, medbringer sig selv ɔ: ankommer ell. er ankommen til et andet Sted end sit Hjem. (Betegner det Samme fra Stedets Beboeres Side, som apû--poк fra den Ankommendes Side). кôrnormiut tikiúput, der er ankommen Nogle fra кôrnoк. Htr. **tikiússi--voк**. Pass. Part. **tikiússaк**.

tilivâ, Prov. sender ham i et Ærende.

tilugpâ, flaaer paa det for at faae det

til at falde, som hænger paa det (Snee, Støv, Fjer ɔc.).

tilugtorpâ, v. S. s. Foreg. med Gjentagelse: banker det ud (Sengklæder; Gangklæder; Skind).

tilugtût, en Stok at banke Noget ud med.

time, m. S. **timâ**, den midterste, samlende Deel i Modsætning til det Omgivende (avat, s. S.), som ved denne er samlet til Eet med den; 1) det Materielle i Modsætning til det Aandelige: Legemet i Modsætning til Sjælen og Aanden; 2) den centrale Deel i Modsætning til de udstaaende, indbyrdes adskilte Dele: a) Legemet af et Menneske eller Dyr i Modsætning til Yderlemmerne; hans eller dets Krop; b) Bullen af et Klædebon, eller en tilsvarende Deel af Noget, som har udstaaende Dele; c) Landets „Krop" ɔ: Indlandet i Modsætning til det af Fjorde og Sunde gjennemskaarne Yderland; og i Forbindelse med et nævnt Sted: Landet derfra indad, ell. det specielt dertil hørende Fastland ell. Indland (i mindre Maalestok); 3) Midten i Modsætning til Omkredsen: den midterste eller indre Deel af Overfladen (i denne Betydning bruges det kun sjelden, undtagen i videre Sammensætning, s. n. timerdleĸ f.); 4) Midten ell. det Indesluttede i Modsætning til Skallen ell. Hylstret: den indre, porøse Deel af Been ell. Horn; Hornmarv (i denne Betydning som oftest m. S.: **timia**, hvoraf dog neppe kan sluttes, at dette skulde være et særligt Ord). timip pê, de legemlige Ting ell. det, som vedkommer Legemet. timima issainik takunavêrĸôrpara, med mine legemlige Øine seer jeg ham neppe nogensinde mere. timip pigssai, Legemets Fornødenheder; Livets Nødtorft. ĸáĸap táussuma timânîpoĸ, den er paa det Fjelds Indland ɔ: hiinsides det Fjeld fra Søen af. nûngûp timâne, ved nûnguaĸ (eller: det lille Næs) et Stykke fra Stranden. sâtûnguit timâne, paa Fastlandet (eller og paa den større Ø, det relative Fastland) ved sâtûnguit-Øerne. timivtínut auvariarput, de ere gaaede paa Rensjagt paa vort Indland, ell. i Bunden af den Fjord, som vi boe ved. ĸáumatit mardluk timânîpugut, vi opholdt os to Maaneder i Indlandet. angissup timâne navssâka, dem fandt jeg i det Indre af angissoĸ-Øen (i Betydn. 3).

timâinauvoĸ, 1) er kun Hornmarv; er porøst, paa en tynd Skal nær, og duer saaledes ikke til at forarbeides (Horn ell. Been); 2) er kun Krop (manglende sine Yderdele).

timeĸángilaĸ, 1) har ingen Hornmarv; er heelt igjennem compact (Horn eller Been); 2) har intet Legeme (en Aand).

timerdleĸ, den ell. det af To ell. Flere, som er længst borte fra Omkredsen henimod Midten. uvagut timerdliuvugut vi boe længst fra Stranden (blandt de Øvrige paa samme Sted). kikiai timer--dlît atáinardlit, lad de Søm sidde, som ere længst henimod Midten.

timerpasigpoĸ, s. er ikke Udkanten nær; er noget henad Midten til. timer--pasigsúkut ingerdlaniarit, gaa ikke Strandbredden for nær. timerpasig--súkut ĸuvssásavat, Du skal kløve det omtrent paa Midten af Træet. timerpase--ĸaugut, âsavko kangivta ĸáĸai, vi ere langt inde i Landet; se, der i Vest ere Bjergene Østen for vort Land.

timitaĸ, m. S. **timitâ**, 1) den dertil hørende Hoveddeel, hvortil det Øvrige er befæstet, og som saaledes betragtes som dets Krop (f. Ex. Fiskesnøren med Hensyn til Krogen, ell. Røret af en Tobakspibe i Modsætning til Hovedet ell. Spidsen, og Lignende). Desuden bruges det ogsaa om: 2) den i Naturen existerende Original til en Tegning ell. et Billede. imaĸa timitâ takugáine, hvad om man saae den i Virkeligheden. timitaĸá--ngilaĸ (ássiliaĸ), det existerer ikke i Naturen; det er et Phantasibillede.

timiussaĸ (det, som ligner Hornmarv, neml. i Porøsitet), Prov. Brød. S. ivik. Derimod bruges det almindelig om: Alterbrød.

timiussiorpoĸ, bager Brød. S. ig--siorpoĸ.

timut, (Term.) mod Landet (naar man er tilsøes udenfor Landet).

timukarpoĸ, roer ell. seiler ind imod Landet (modsat avámukarpoĸ).

tivĸarpâ, flytter det fra Udkanten hen-

imod Midten; især: flytter det længere bort fra Vandet (bærer det op over Flodmaalet 2c.). U. S. 1) pasſ.: er flyttet 2c.; 2) refl.: flytter sig — ɔ: enten: træder lidt tilbage fra Bredden; eller: begiver sig fra Yderlandet op i Indlandet (paa Rensjagt).

tivfasigpoĸ, s. d. S. s. timerpasig--poĸ, men med indskrænket Brug: er fjernt fra Vandet.

tine, Ebbe; Lavvande; Tilbagetrækning af Vanddækket; s. ule.

tinipâ, t. (Søen eller Ebbens Aarsag) har afdækket Stranden; og u. S. **tini--poĸ**, Stranden er (færdig) afdækket; Ebben har naaet sit Maal.

tinilerpoĸ, s. Vandet er begyndt at falde. (Bruges om det første Stadium, Ebbens Begyndelse.)

tinimut autdlarpoĸ, Vandet er faldet noget (saa man kan see det paa Stranden).

tinimukarpoĸ, Vandet er faldende. (Gjælder for hele Ebbetiden.)

tiníngavoĸ (som af tinigpoĸ), det er Lavvande; Stranden er udfalden. (Omfatter Tiden noget før og efter den laveste Vandstand.)

tinineĸ eller **tininguɛĸ**, 3. mest m. S. **-nera**, Stranden ved Lavvande imellem det udfaldne Vand og Flodmaalet; Fjøren.

tinúpâ, Vandet er faldet derfra (eller egentl.: falder den tør). U. S. pasſ.: er falden tør.

tinutipâ, lader det falde tørt (enten frivillig, f. Ex. ved at trække det ved Høivande saa høit op som muligt og fortøie det, ell. ufrivillig, f. Ex. en Baad, som ligger ved Stranden, ved ikke at holde den flot).

tinútarpâ og **tinorĸavâ**, Vandet falder derfra med hver Ebbe. ikerasak tinútagaĸ ell. tinorĸassaĸ ell. -rĸa--ssâĸ, et Løb, som falder tørt i hver Ebbe.

tinuteĸassâĸ og **-ĸussâĸ**, et Løb, som med laveste Vande bliver saa grundt, at det ikke kan passeres med Baade. Forekommer især som Stednavn.

tinûârpoĸ og **tinûarpoĸ**, Søen gaaer langsomt op og ned i stille Veir med Blæst i Vente. Jvf. ĸagtiumissâr--poĸ under ĸak.

tigssorpâ, (Heden ell. Luften ell. Frosten) har udtørret Vandet deri (i et Vandsted, ell. ogsaa i en kogende Gryde ell. Lignende). U. S. pasſ.

tinôrpoĸ s. d. F.

tinuvoĸ, giver sig op i en Bugle ell. Knude; hæver sig i Byldform (som f. Ex. en saakaldet Seneknude, eller naar man har stødt sig haardt paa Hovedet, eller noget Blødt ved Indtørring faaer Bugler paa Overfladen, og Lignende).

tinumavoĸ og **tinupavoĸ**, staaer i en Bugle op over det Andet; er hævet i Byldform (Hvadsomhelst).

tinupârpoĸ, er ujævn med buglede Ophøininger hist og her (som f. Ex. ujævnt Jordsmon).

tinôrpoĸ, faaer ell. har Udslæt af smaa Bugler ell. Knuder.

tinge, tingajuk, tîngavoĸ &c. s. tigpoĸ.

tingivoĸ, tager sin Vei gjennem Luften; 1) flyver bort; flyver op i Luften (Levende ved sine Vinger, Livløst formedelst Vinden); 2) gjør et Luftspring (over ell. fra noget Høit ell. over en Kløft). Ordet udtrykker den begyndende Bevægelse gjennem Luften; s. n. tingmivoĸ. — Ordsprogsviis bruges det ogsaa, naar man nøder en Besøgende til at nyde Noget, f. Ex. tingeĸinavutit, Vinden kunde ellers let tage Dig; ell. omvendt, naar man har været i Besøg og Intet nydt: tingísaĸaunga, Vinden tager mig vist.

tinginavêrutigssaĸ, en lille Mundbid, blot for at Vinden ikke skal tage En. (Ordsprog).

tingisue (fork. af tingisuitsoĸ, En, som aldrig flyver op), Prov. en vingeskudt Edderfugl.

tingisuerniarpoĸ, er ude efter vingeskudte Edderfugle.

tingerdlâĸ og **tingerĸâĸ**, en nys udfløien Fugleunge.

tingerdlaut, et Seil. Jvf. n. tigser--poĸ ff.

tingerdlauserpâ og u. S. **-rpoĸ**, sætter Seil til; egentl.: forsyner det (Fartøiet) ell. sig (ɔ: sit Fartøi) med Seil.

tingerdlautaiarpâ og u. S. **-rpoĸ**, bjerger Seil (s. d. Foreg.).

tingípâ, t. (Vinden) tager det bort med sig i Luften eller fører det bort (jvf. n. terĸarpai). U. S. pasſ.: det flyver

eller er fløiet med Vinden; Vinden har taget det. umiarput tingipok, Vinden har taget vor Konebaad.
tingitipâ, lader ell. har ladet den ell. det føres bort af Vinden; har ladet den flyve (f. Ex. sin Kajak ell. Vandpels &c. af Uagtsomhed).
terkarpai, (Vinden) fører dem op i Luften og splitter dem ad (lette ell. smaa Ting).
terkalavok og **terkakátarpok** ell. **-târpok**, flyver hid og did omkring i Luften (noget Let ell. Smaat, som Vinden har taget).
terkalatipâ, (Vinden) fører det hid og did omkring i Luften.
terkátarpâ, (Vinden) fører det videre og videre bort med sig (især hen ad Jorden eller i Ryk). aminguak terká-tarâ-â, se, der flyver et Skind for Vinden!
tingúpâ, flyver bort dermed (en Fugl). orssok tuluvkap tingúpâ, der fløi en Ravn med Spækket.
tingmivok, flyver (en Fugl ell. anden bevinget Skabning); er i fortsat Bevægelse gjennem Luften ved Hjælp af Vinger.
tingmiak, 2. en Fugl. I Pl. **ting-míssat**, 1) Fugle ell. Fuglene; 2) en Fugleskindspels. tingmíssáka, min Fuglepels. (Ucorrect bruges det ogsaa ofte om en Underpels af andet Stof; s. ka-pitak.)
tingmiánguit, Pl., er et temmelig hyppigt Navn for Fuglefjelde; dog føre Saadanne ogsaa ofte Navn efter den Art Fugle, som især bygger der: agpat, tâterât, naujat, naujánguit &c. (altid i Pl.).
tingmiaut, en Fugl i Eie; en Husfugl; spec. en Høne.
tingmik, en meget sjelden her forekommende stor Søfugl af Skarvefamilien (en Havsule?).
tingmigpok, t. har Diarrhoe; laxerer.
tigserpok, s. og **tigsiarpok**, meget almindelig forlænget: **tigsiatâr-pok**, seiler.
tigsernak og **tigsiarnâk**, Bør; Medvind; god Vind at seile med.
tigsikarpok, løsrives af Vinden fra sit Sted paa Vandet ɔ: driver et kort Stykke bort (og bliver saa der). Bruges efter Sagens Natur ikke saa meget som det Følgende.
tigsikâvok, driver paa Søen for Vinden uden Styr; føres villieløs frem af Vinden (et Fartøi ell. Andet); bl. A. har Afdrift.
tigssalugpok, sprudler ell. vælder op indefra; sprøiter op enten i en sammenhængende eller en afbrudt Straale eller i Draaber (Vand eller andet Flydende). auata tigssalugſigânga, hans Blod sprøitede hen paa mig.
tigssalugtuliak, et Springvand (anlagt ved Kunst).
tigssivâ (tingmiak), skræmmer en Fugl op; forholdt sig ikke rolig nok, saa den fløi.
tinguk, Lever. M. S. helst i Pl. **tingue**, dens Lever.
tingugtak, m. S. **-gtâ** (sc. mániup), Æggeblomme.
tingulâk, Bær og Torskelever, rørte sammen til en Grød.
tingugtûtut, Pl. bruges om Stjerner i samme Betydning som tartutûtut, s. S.
[**tipápok**. Bruges ikke, eller ialtfald kun uden at forstaae det. De Fleste kjende ikke Ordet, og de, som endnu kjende det, undsee sig for at bruge det. Grundbegrebet synes at være Glæde over det Uanstændige (jo værre jo bedre), ud over det, som udtrykkes ved pîtáipok, saaledes at den christelige Bevidsthed maatte slaae en Streg over det Ord. Jvf. tivavok. Deraf:]
tipaitsugpok (vil bestandig være det stik Modsatte af tipápok), er glad; fryder sig; er i godt Humeur; glæder sig, fordi han har Grund til Glæde. (Er det Ord, som hyppigst finder Anvendelse om Glæde; jvf. nuánerpok ff. og kî-mavok ff.). tipaitsugpatdlâlerat-dlardlunga nagsagagssaraluara pu-iorpara, i min overvættes Glæde har jeg glemt det, jeg skulde have taget med. tipaitsugtúngûvok, han er rigtig glad, kan man see.
tipaitsûtigâ, glæder sig &c. over det eller over ham.
tipaitsûtâ eller helst **tipaitsûtigi-ssâ**, det ell. den, som han glæder sig over, ell. som udgjør hans Glæde.
tipaitsugssusia (**-ssusek**, 2. m. S), hans Glæde; hans glade Sindsstemning.

tipaitsungnera (-**neĸ**, 3. m. S.), hans Glæde, som den ytrer sig; det, at han er glad, og Virkningerne deraf. ti--paitsungnermine, i sin Glæde. ti--paitsungnermit, af Glæde.

tipaitsugtipâ, glæder ham; forskaffer eller forvolder ham Glæde (ved sin Opførsel ell. ved et glædeligt Budskab 2c.).

tivtîpoĸ, ts. (dannet som ivkîpoĸ af ipigpoĸ), er ærbar; er stille og alvorlig.

tipik, 3. Lugt (god ell. slet, og hvadenten den fornemmes gjennem Næsen ell. Munden, altsaa i sidste Tilfælde tillige: Smag). M. S. **tivka**, Lugten deraf. Bruges ofte med bortkastet k, navnlig udraabsviis: tipe, hvilken afskyelig Lugt!

tipeĸarpoĸ, har Lugt; lugter eller smager af Noget; og **tipeĸángilaĸ**, er uden Lugt ell. lugtfri. pilutut tipeĸar--put, de smage som Blaabærblade. tipe--ĸaĸaoĸ, det har megen Lugt ɔ: det lugter slemt; s. d. F.

tipigpoĸ, egentl. kun: lugter; men især: lugter ilde (eftersom paa disse Polarlandenes alene beboede Strande det, som ikke lugter ilde, i Regelen er uden Lugt).

tipagpoĸ, har faaet Lugt (det, som skulde være uden Lugt) ɔ: lugter fordærvet; er begyndt at fordærves.

tipituvoĸ ell. -**toĸaoĸ**, har en meget stærk Lugt; er meget stinkende.

tipigigpoĸ, s. er vellugtende.

tipigigsarpâ, skaffer god Lugt i et Værelse; ryger i det med Røgelse (Enebær 2c.).

tipigigsaut, Noget, som skaffer god Lugt; Røgelse.

tipigigsaivik, et Røgelsekar.

tivssarigpoĸ, s. d. S. s. tipigigpoĸ, men bruges ikke saa almindelig.

tipivâ, (Strømmen) landsætter det; men bruges mest u. S.: **tipivoĸ**, er drevet iland ell. ind paa Stranden (Noget, som flyder villieløst paa Vandet: Træ, Iis, et forliist Fartøi 2c.). Jvf. tulagpoĸ under tuk.

tipúpâ, d. S. s. Foreg.; dog egentlig: (Vinden eller Strømmen) driver iland, hvad der er, og deriblandt det.

tipissoĸ, sjeldnere: **tipissaĸ** ell. **ti--pússaĸ**, Noget, som er drevet iland ell. ind paa Stranden.

tivssaĸ og **tivssardluk**, d. S. s. tipissaĸ.

tivssaĸápâ, htr. **tivssaĸatsivoĸ**, flaader Træ ved at lade det drive med Strømmen.

tissavoĸ og m. S. -**vâ**, flækker Fisk ell. Kjød til Tørring.

tissassaĸ, det flækkede Kjød ell. Fisk (som Particip ell. adjectivisk).

tissaĸ, en Flækkefisk (som Benævnelse ell. substantivisk).

titarpâ, 1) gjør en Streg paa det (f. Ex. hvorefter det skal klippes, ell. slaaer en Linie paa Papiret til at skrive efter, 2c.); 2) ridser det af paa Noget (-mut; f. Ex. en Indskrift paa en Steen, eller optager et Kort over det, 2c.).

titarneĸ, 3. en Streg paa Noget. titarnere tamarmik sangmeĸatigisa--put, alle Stregerne derpaa (f. Ex. Skrifttrækkene paa Papiret) skulle have samme Retning.

titaĸ, d. S. s. Foreg.; men bruges navnl. i Pl. m. S. om mange parallele Streger: **titai**, Stregerne derpaa.

titartaut, et Redskab at gjøre Streger med (f. Ex. en Blyant); især: et skarpt tilsnittet Been til at ridse af med paa et Skind, hvor det skal klippes.

titartaivik, en Lineal.

titerĸorpoĸ og almindeligst: **titer--ĸulugpoĸ**, siger ligesom: titeĸ ɔ: knirker ell. skurrer med tydelige Mellemrum (som f. Ex. naar man kradser med Neglen tværs over et Stykke Træ). Jvf. nêrĸorpoĸ og serĸorpoĸ.

tivavoĸ, dandser med Tromme i Haanden og med mange Krumspring og Legemsfordreielser (som skulde bidrage til at vække Tilskuernes Latter; efter hedensk Skik). Det er vel ikke urimeligt, at den samme Rod ligger til Grund for tivavoĸ, tipápoĸ og tivsigâ; Begrebet om Latter over Noget, som man til en anden Tid maa skamme sig ved, synes at være fælles for dem alle tre.

tivfaseĸ, 2. Pl. m. S. -**sê**, de Krumspring eller Fagter, han gjør under sin Dands; hans Dandsegebærder eller Dandsefagter.

[**tivforpâ** eller **tivgorpâ**, afsondrer det Ubrugelige med Munden?. Jvf. siv--forpâ. Bruges neppe; men derimod.]

tivfuarpâ ell. (vel almindeligst) **tiv-guarpâ** og **-rtorpâ**, spytter det ud ved et Pust igjennem de tilspidsede Læber (f. Ex. noget Smaat, man fik i Munden imellem Maden, ell. Trevlerne af den Senetraad, man tygger paa for at gjøre den blød, eller Skallerne af de Bær, man spiser, ꝛc.).

tivdle, (Prov.?) Smudsighed ell. Fedt om Munden af det, man har spiist. Jvf. sivdle.

tivdleĸarpoĸ, er —, og **tivdlinig-poĸ,** bliver eller er bleven tilsmurt om Munden af det, han har spiist.

tivdlingiarpâ, afvisker ham om Munden. U.S. — sig —.

tivsigâ, finder ham ell. det grinagtig ell. latterlig; maa lee af det, eller opvækkes til Latter ell. Griin ell. Fnisen ved ham ell. ved det (egentl. vel: fordi det, som han seer eller hører, ligesom kildrer en af hans nædle Drifter eller Lyster: Letsind, Spottelyst, Sandselighed ꝛc., s. tivavoĸ og n. tivsitsagpoĸ; og som oftest er dette Begreb ogsaa bestemt medindbefattet, skjøndt ikke altid. Uanstændig Latter samt Fnisen og Gnækken høre til denne Stammes Omraade, hvorimod godmodig, jovial Latter, eller den Latter, som fremkaldes ved en pludselig behagelig Fornemmelse, kun kan udtrykkes ved igdlarpoĸ, men i det, som ligger derimellem, gaae begge Stammers Betydninger over i hinanden). igdlau-tigâra tivsigeĸigavko, jeg lo af ham, da han forekom mig saa høist grinagtig. S. Anm. efter tivsitsagpoĸ.

tivsinarpoĸ ell. **-naĸaoĸ,** det er grinagtigt; man maa lee af det. Af Børn bruges dette ganske almindelig i Betydning af: det var uhyre morsomt.

tivsisârpâ, søger at opvække hans Latter ved at bære sig grinagtig ad (gjøre Grimasser ꝛc.).

tivsitsagpoĸ, 1) bryder ud i Latter over Noget, som han finder grinagtigt; 2) fniser; gnækker. (En igdlajuitsoĸ er der noget Uhyggeligt ved; hvorimod en tivsitsajuitsoĸ derved, at han er det, fortjener desmere Tillid. Børn ere her allevegne undtagne, s. o.).

tivssaĸ, tivssardluk &c. s. tipivâ.

tivssarigpoĸ s. tipik.

tivtîpoĸ s. tipápoĸ.

tôĸ s. tuk.

toĸo, Døden. toĸumut agdlât, indtil Døden. toĸua, hans Død (det, at han døde, ell. hvorledes han døde). toĸumi-gut, ved sin Død.

toĸuvoĸ, 1) er død; er afdød (ogsaa om Værter). 2) uegentlig: er som død; synes død (en Syg). toĸussaralua-rame kingumut ûmartarpoĸ, han syntes flere Gange at være død, men kom hver Gang til Live igjen.

toĸussut, Pl. de Afdøde (nærmest modsat: inûssut).

toĸunek, 3. i Pl. **toĸornit,** uddøde ell. visnede Værter; tørre Grene ꝛc.

toĸulerpoĸ, s. begynder at være død ɔ: døer; er døende; og om en Vært: visner.

toĸungavoĸ, er død; er et dødt Legeme; der er intet Liv i ham ell. den.

toĸungassut, Pl. de Døde (nærmest modsat: ûmassut).

toĸúngaseĸ, 2. m.S. **-sia,** hans Dødsklædning eller Ligdragt; den Klædning, han er iført som Lig.

toĸúngasigâ (som af -sik, anal. ĸa-jartûseĸ), har det til Ligdragt; er iført det som Lig.

toĸorarput, de døe i Mængde; eller de døe hen, den Ene efter den Anden. (toĸorarpai s. n.).

toĸorarneĸ, 3. en Sygdom ell. Plage, hvori Mange døe: en dræbende Epidemi; Pestilentse ꝛc.

toĸunarpoĸ, man døer deraf ɔ: det er giftigt.

toĸunartoĸ, Gift.

***toĸûssarpoĸ,** ligger i Hi; sover Vintersøvn.

toĸussûssârpoĸ, anstiller sig som død.

toĸussugssauvoĸ, kan døe; skal engang døe; er dødelig.

toĸussugssáungilaĸ, kan ikke døe; er udødelig.

toĸússutigâ og **torĸutigâ,** har ham ell. det til Dødsaarsag ɔ: 1) døer ell. er død deraf; 2) døer for ham ell. for hans Skyld. Htr. **-tigingnig-poĸ.**

toĸuvfia og **torĸuvia** (-vik m.S.), Tid eller Sted, hvor han døde; og **-vfigssâ,** — hvor han skal døe. to-

-kuvfigssara nagdliugpat, naar min Dødsstund kommer.

tokúpâ, dræber ham eller det. — — U. S. refl. Pass. Part. **tokutak.** Htr. **tokutsivok.** tokutat, de Dræbte (Mennesker ell. Dyr); bl. A. de Faldne i Slaget ell. i Krigen. inungmik to-kutsissok, En, som dræber eller har dræbt et Menneske; en Manddraber; en Morder.

tokutsigajugpok, vil altid dræbe Nogen, ell. dræber ofte Nogen, er mordlysten (Menneske ell. Dyr).

tokutserusugpok og **tokutsile-raok** ell. **-lerivok**, har Mod paa at slaae Nogen ihjel; pønser paa Mord; omgaaes med Mordtanker (et Menneske).

tokorarpai, htr. **-raivok**, dræber dem i Mængde; slaaer ihjel for Fode; myrder.

tokusarpâ, dræber ell. søger at dræbe det fangede Dyr (den harpunerede Sælhund ɔc.).

tokugssauvok, kan dræbes.

tokugssáungilak, kan ikke dræbes, ell. er meget vanskelig at dræbe.

tokorkuvâ, 1) byder ham eller det dræbt (f. Ex. giver Ordre til at slagte det Dyr); 2) dømmer ham fra Livet; udtaler Dødsdom over ham.

tokorkussissut ell. **-tigssak**, en Aarsag til at dømme Nogen fra Livet ɔ: en Forbrydelse, som maa straffes med Døden.

tokutagssautipâ, kjender ham skyldig til Døden.

tokutípâ, lader ham dræbe ell. henrette; overgiver ham til Døden. U. S. refl.

tokutdlarpai (egentl.: dræber dem dygtig), slænger Udslæt itu ved at gnide det mod noget Haardt og Ujævnt, saa at alle Skorper og Smaablærer rives itu, og det kommer til at bløde stærkt (hvilken Kur undertiden hjælper).

tokúngulârpok, gjør meget ondt; foraarsager heftige Smerter (et Lem ell. en Skade).

tokussiorpok, begynder at fordærves udenpaa (Kjød eller anden ikke tørret Fødevare. Egentl.: tilveiebringer Dødt). orarput og torârpâ s. tuk.

torkorpâ, gjemmer det; forvarer det; enten: 1) gjemmer det igjen; lægger det paa sin Plads (det, som er bleven brugt); i denne Betydning htr. **tor-kuivok**; pass. Part. **torkugak**; eller: 2) henlægger det i et Lukke til en anden Tid ell. for at have det i Forraad; i denne Betydning htr. **torkor-sivok**, pass. Part. **torkortak**; 3) i aandelig Forstand: gjemmer det i sit Indre (enten for at huske det og lægge det paa Hjerte, ell. for at skjule det). torkortakarame ajorssitsârpok, fordi han holder Noget skjult hos sig selv ell. dølger Noget, er der Intet at stille op med ham. — U. S. 1) gjemmer sig (et Barn i Leg); 2) bjerger sig under Land ell. søger til Landet (et Fartøi).

torkorsivik, et Gjemmested (hvor man gjemmer det, man vil have i Forraad).

torkussâk, s. d. F.

tordluk, Struben; Luftrøret. (Ordet synes sammensat, s. d. F.; men en kortere Stamme er ikke bekjendt.)

torkussâk, Strubehovedet; Luftrørets øverste Ende.

torkussârdlugpok, har ondt i Halsen ved Luftrørets øvre Ende eller i Mandlerne.

tordlugtak, Pl. m. S. **-gtai**, Luftrørets Forgreninger i Lungen.

tordlorpok, raaber; og m. S. **-rpâ**, raaber ham til; kalder paa ham med et Raab (i Nærheden, navnl. ind ad Vinduet ell. Huusgangen). S. videre.

tordlorfigâ, raaber til ham; anraaber ham (En, som er nær). — I nogle Egne bruges dette og det Forrige ikke, men erstattes af de Følgende.

tordlulavok, er i raabende Bevægelse ɔ: raaber stærkt og gjentagne Gange efter Nogen; og **-vâ** ell. **-vfigâ**, — efter ham (En, som er længere borte).

tordlulaorpok og **-rfigâ**, d. S. s. Foreg.

tôrnak, i Pl. **tôrnat**, Aander, hvoraf efter de hedenske Grønlænderes Forestilling hver Angekok skulde have i det Mindste een til Veileder og Mellemmand imellem sig og deres Fyrste (s. d. F.) samt til Tjener og Hjælper under sine Trolddomskunster; ligesom ogsaa Hexemesteren meentes at kunne udsende denne sin Tjener for som Spøgelse at forfærde ell. dræbe Nogen; altsaa: Troldaander.

tôrnârssuk (den særegne tôrnaĸ), Fyrsten for disse Aander, Angekokkernes Orakel, og som Saadan den i sin Tid hyppigst nævnte eller omtalte af de høiere Aander, som meentes at føre det midlertidige Herredømme her paa Jorden, og af hvilke da denne skulde have sit Rige (men ikke sin Bopæl) paa selve Jordens Overflade, ligesom sila (s. S. Nr. 5) i Luften, og en navnløs, som kvindelig tænkt Aand (tôrnârssuk's „Moder") under Jorden. Den christelige Anskuelse har, vistnok efter en rigtig Fornemmelse, bibeholdt denne Trolddomsfyrstes Navn for: Djævelen, „denne Verdens Fyrste", hvad tôrnârssuk efter Hedningernes Forestilling netop er. (Som en Feiltagelse maa det betragtes, naar man har troet, at tôrnârssuk var det grønlandske (eskimoiske) Ord for: Gud; de svage Erindringer, som Grønlænderne fra Menneskehedens første Tider havde bevaret om Gud, Himmelens og Jordens Skaber og Herre, samt om Menneskenes tilkommende Frelse og Verdens Fornyelse, knyttede sig til „Ham deroppe" (pinga), som de ikke vidste at navngive paa anden Maade, og som neppe nogen eftertænksom Grønlænder i den hedenske Tid er falden paa at forvexle med tôrnârssuk ell. sila eller den navnløse Kvinde. Det er den samme Forestilling, som med flere ell. færre videre Tilsætninger møder En overalt i Hedningeverdenen, baade i Oldtiden og i Nutiden, og saavel hos Kulturfolk som hos Fetischdyrkere, nemlig at Gud skulde have vendt sig bort fra den frafaldne Menneskeslægt og overladt Verdens Styrelse til flere ell. færre Underguder ell. Hjælpeaander; i hvilken Forestilling da ogsaa Guds og Menneskenes Fjende altid mere ell. mindre tydelig findes indslettet, ofte i mere end een Form.)

tôrnápâ, (Troldaanden) dræber ham ved at lade sig see af ham.

tôrnatipâ, (Hexemesteren) lader ham dræbe ved sin tôrnaĸ.

tôrnagauvoĸ (som af tôrnarpâ, anal. kumagauvoĸ), er død af Synet af en tôrnaĸ.

tôrnivoĸ, er i Forretning med sin tôrnaĸ; øver sit Hexeri med sin Troldaand som Hjælper (Angekokken).

tôrnaviarssuk, en Strømand; en lille Andeart, mindre end Bildanden. (Efter sin Form synes Ordet at høre til tôrnaĸ, men hvad Sammenhæng Betydningen har dermed, er ikke klart. Mon den skulde ligge deri, at man saagodtsom aldrig finder Fuglens Rede, endskjøndt den bygger her? I Labr. bruges tôrnaviaĸ om en Sommerfugl.)

tôrpâ, torrúpâ &c. s. tuk.

torssôĸ, m. S. **torssûa,** men ofte u. S. i Pl. **torssût,** Huusgangen, den lange, bedækkede Gang, som fører ind i et grønlandsk Huus. torssûp ĸânîpoĸ eller torssût ĸânîpoĸ, det ligger oven paa Huusgangen.

torssûssaĸ, hvad der ligner en saadan Gang; især: 1) en lang Huusgang i et europæisk Huus; 2) en Gang i Jorden af et underjordisk Dyr ell. Kryb.

torssukátak forekommer nogle Gange som Navn paa et smalt Løb med høit Land paa begge Sider, som fører ind i et rummeligt Bassin ligesom ind i et Huus.

torssormiutaĸ, Prov. Blyant (det raae Stof, saaledes som det findes i Klippen).

torssuvoĸ, (har sine Smaadele tæt ved hverandre?. Modsat saggauvoĸ:) 1) er tykhaaret (et Skind); 2) er tæt (Taagen). Istedetfor Participiet bruges mest **torssusôĸ.**

torûjuk, en ulden Trøie. (Er dannet af det danske Ord.)

tôrumisaĸ s. tuk.

tuagpoĸ, er spinkel. (Modsat nerinarpoĸ, men bruges ogsaa om Livløst.)

tualivoĸ, er bleven mere spinkel.

tualilerpâ, gjør det mere spinkelt (ved at snitte Noget af det i Tykkelsen).

tuapak, en Rullesteen; neml. som ved idelig Rullen i Søen er bleven afrundet. (Bruges ikke ell. ialtfald ikke almindelig om afrundede Stene i Elve, men derimod om Rullestene paa Landet, hvor i tidligere Tider har været Strand.) Pl. **tuapait,** en Strand af saadanne Stene, som ere opskyllede af Søen (forekommer oftere som Stednavn).

tuapagpâ, belægger eller tildækker det med saadanne Stene (f. Ex. Noget, man har lagt i Blød i Stranden; eller et

Lig, som er drevet op og ikke kan transporteres, ꝛc.).

tuaviorpoĸ, skynder sig; haster; har Hastværk. (Ordet indeholder ikke Begrebet om Anstrengelse, men om Hastværk, afseet fra, om der er Grund til det ell. ei; jvf. nukingerpoĸ ff. under nukik.) tuaviordlutit, skynd Dig nu lidt! det gaaer for langsomt. tuaviorpatdlârnak, skynd Dig ikke for meget (men gjør dit Arbeide ordentlig).

tuaviornarpoĸ, 1) man haster; man har Hastværk (f. Ex. En, som er kommen fra et andet Sted og strax vil reise igjen); 2) man haster med det; man vil have det gjort strax. tuaviornángilaĸ, jeg har intet Hastværk, jeg kan godt vente; ell. eft. Omst.: jeg haster ikke med det; Du kan gjøre det ved Leilighed.

tuavisârpâ, skynder paa ham; driver ham til at bevæge sig lidt hurtigere, ell. paalægger ham strax at komme tilbage ꝛc.

tuaviûtigâ, 1) skynder sig desaarsag; 2) skynder sig dermed; søger i en Fart at blive færdig med det.

tuavînaĸ, 1) Adv. i en Hast; ilsomt; 2) Interj. skynd Dig!

tue, helst: **tuinguaĸ**, en Due. tuí-nguautai, hans Duer. (Ligelydende er tuve, Skulder; s. under tuk.)

tûgâĸ, Prov.: **tûvâĸ**, 1) en Stødtand (hos en Enhjørning, en Hvalros, en Elephant ꝛc.); 2) saadan Tand ell. Elfenbeen som Stof. átatit tûgât, Elfenbeensknapper.

tûgâlik, 3. En med Stødtand; spec. en Enhjørning (til Forskjel fra Hvidfisken; s. kilaluvaĸ).

tûgârmigpoĸ, s. og m. S. **-gpá**, støder med sit Horn mod Isen (Enhjørningen, for at faae Hul paa den).

tuggarpâ, tuggortôĸ, tugfik, tugdlarpâ, tugdleĸ, tugdlerut &c. s. tuk.

tûgdlik, 3. en Ømmert (den største herværende Søfugl).

tugdlûpoĸ, tugpoĸ, tugpatdlerpoĸ &c. s. tuk.

tugsiarpoĸ, beder. Egentl. vel overhovedet: beder En om Noget (omtr. d. S. s. ĸinuvoĸ), men bruges i denne almindelige Betydning kun af Enkelte; ellers altid i religiøs Forstand: 1) beder til Gud (om Noget: -mik); 2) synger Psalmer.

tugsiarfigâ, 1) beder til ham (Gud); 2) tilbeder ham (jvf. patdlorfigâ); sjeldnere: 3) beder ham (et Menneske) om Noget.

tugsiaut, en Psalme; en Bedepsalme (jvf. ĸujaniut); i Pl. **tugsiautit**, 1) Psalmerne (Davids ꝛc.); 2) en Psalmebog ell. Bønnebog. tugsiautíka, min Psalmebog. S. d. F.

tugsiut, 1) det, man beder om; 2) de Ord, man beder med: en Bøn; en Forbøn (for sig selv ell. Andre). — Betydningen af tugsiaut og tugsiut er egentlig ganske den samme, men Sprogbrugen har tildeels gjort den her antydede Forskjel paa dem, som vistnok bør fremmes ogsaa der, hvor den endnu ikke finder Sted.

tugsiutigâ, beder om det.

tugsiúpâ, beder for ham; gjør Forbøn for ham. Htr. **tugsiússivoĸ**.

tugsiússissigâ, har ham til Forbeder ell. Talsmand for sig (d. S. s. tugsiúpâ med ombyttet Subject og Object). tugsiú-ssissigârput ell. tugsiúpâtigut, han beder for os (dog udtrykker det Første som oftest mere Bestandighed, eller at det ikke blot skeer een Gang).

tugto, 1) et Rensdyr; 2) prov. Stjernebilledet: den store Bjørn (ellers asalû-ssat).

tugtúpoĸ, har skudt et Rensdyr.

tugtutaĸ, m. S. **-tâ**, et af ham skudt Rensdyr.

tugtûssaĸ, 1) et uetvinget Insect med langt, tyndt Liv og paa Enden af Baglivet en Knude, som er omtrent ligesaa tyk som Hovedet; 2) en lille Flue med med meget pyntelige, buskede Følehorn.

[**tujorpâ**, egentl. vel: lader Noget af Sit gaae over til ham, neml. til den Trængende, og brugtes saaledes navnlig om at betænke En med Mad; men er nu saagodtsom gaaet af Brug. Deraf:]

tujoĸátârpoĸ (overføres fra den Ene til den Anden; pass.), har intet blivende Sted; flakker omkring (enten af egen Lyst ell. af Nød).

tujormivoĸ, (egentl. maaskee: har kun det, som Andre have ladet gaae over til ham, og som derfor ikke er af det Bedste; bruges om:) er i Nød for Husly; en-

ten: 1) er slet til Huse; boer maadelig; har vel Huusly, men ikke saadant, som man kan være tilfreds med (f. Ex. er hos ureenlige Folk, ell. hvor det drypper ned i Huset, ell. hvor der boer altfor Mange 2c.); eller: 2) maa søge Huus hos Andre, hvor han kan, fordi han ikke har noget Hjem der paa Stedet; er huusvild.

tujorminaĸaoĸ, man er ilde faren, hvad Huusly angaaer; man har slet Huusly (der, hvor man er), ell. man har ondt ved at finde Huusly. Dette og det Foregaaende ere de Former, i hvilke denne Stamme almindeligst bruges.

tujormiaĸ, (En, som man har ladet Noget af Sit gaae over til ɔ:) En, som man har taget i Huus som Tyende, fordi han der paa Stedet ingen Familie har at være hos.

tujormiarâ, har ladet ham komme i Huus hos sig (den Huusvilde, ell. den, som ingen Anden vilde have).

tûjuk, en af de her sjeldnere forekommende Landsnepper, med blakket Hoved og Ryg og hvid Bug og Ring om Halsen. (Navnet synes at efterligne dens Stemme.)

[**tuk**, et Rodord, hvorved udtrykkes, at to Ting tørne lige imod hinanden saaledes, at ingen af dem kan komme videre i den samme Retning uden at tage den anden med sig. Af de talrige heraf dannede Ord følger her først den simple Verbalform (tugpoĸ) og de nærmest dertil hørende; derefter de øvrige (fra tôĸ af) i alphabetisk Orden, undtagen hvor det ene er umiddelbart dannet af det andet.]

tugpoĸ, tørner imod Noget (-mut) saaledes, at det Heles Bevægelse derved fuldkommen standses, uden forsaavidt det tager det Andet med sig (jvf. nâgpoĸ); støder an imod Noget; kommer til at hvile paa Noget; falder paa Noget 2c. (Da faldende Bevægelser udgjøre det langt overveiende Antal af dem, hvis Standsning udtrykkes ved dette Ord, saa synes det ofte, som om det i og for sig indeholdt Begrebet om at falde paa Noget, hvilket imidlertid ingenlunde er Tilfældet; det udtrykker kun, at det Hele er forhindret fra videre Bevægelse i den paagjældende Retning, som kan være hvilkensomhelst.) igdlup ĸilânut tugpoĸ, den tørnede mod Husets Loft. sanivnut tugpoĸ, den faldt ved Siden af mig. aulisautiga tungneĸ ajorpoĸ, min Fiskesnøre kan ikke tørne (der, hvor den skal) ɔ: kan ikke naae Bunden. kâ-merĸitsiâsagit, sule túngilaĸ, skub den lidt frem endnu, den støder endnu ikke imod (hvor den skal), ell. ligger endnu ikke tæt an.

tugfik, m.S. **tugfia**, 1) det Sted, som Noget falder paa ell. kommer til at hvile paa; 2) spec. en Strø til en Baad (at trække den op af Vandet ell. fire den ned paa).

tûssik, Prov. d. S. s. Foreg. i Betydn. 2.

tugfigâ, tørner imod det, ell. falder ell. hviler paa det.

tugfilerpâ (umiaĸ) eller prov. **tû-ssilerpâ**, lægger Strø under Baaden.

tugtípâ, lader det tørne imod Noget (-mut); skubber det tæt op til det, ell. kaster det hen, saa det falder derpaa, ell. lader det hvile derpaa 2c. U. S. i Pl. bruges det bl. A. om Regnen: sialuit tugtiput, Regndraaberne lade sig tørne ɔ: Regnen falder.

tugkiartorpoĸ, nærmer sig mere og mere sin Bevægelses Standsning; begynder at komme sammen med det, som vil gjøre fuldstændig Modstand (f. Ex. Noget, som tvinges sammen mod Andet ved Surring ell. ved Skruer); om en grønlandsk Muur: sætter sig; synker sammen (saalænge Græstørvene endnu give efter).

tûngavoĸ (-mut), hviler fast paa Noget; ligger tæt an imod det; er forhindret fra Bevægelse i den Retning.

tûngasarpâ, bearbeider det, for at det skal kunne ligge tæt an (Noget, som skal sammenføies med Andet, f. Ex. Spidsen til en Kajak); bortsnitter det Fremstaaende ell. det, som endnu forhindrer, at Sammenføiningen bliver ganske tæt.

tûngavik, m.S. **-via**, Stedet, hvorpaa Noget hviler; især: 1) dets Grundvold (ogsaa i billedlig Forstand); 2) Stammen af et Træ eller en anden Væxt; 3) Foden af en livløs Ting (en Lysestage, et Glas 2c.).

tûngavilerpâ, 1) lægger Grundvold til det; 2) forsyner det med Fod at

hvile paa. U. S. pasſ. silarssûp túngavilerĸârneranit, fra Verdens Grundlæggelſe af.

tôĸ ſ. efter tôrpâ.

torarput (anal. tikerarput), de tørne i Masſe, den ene efter den anden, ell. allevegne omkring (Regndraaberne, Haglkorn ꝛc.).

torârpâ, ſtævner ell. ſtiler lige derpaa; tager ſin Retning lige henimod det (bruges om Hvadſomhelſt, ſom er i Bevægelſe). U. S. ſtiler lige forud. issai torârput, hans Øine ſtaae vendte lige forud.

torâjuvoĸ, er ſikker i ſit Skud; træffer ſom ofteſt (Skyde- ell. Kaſtevaabenet, ell. den, ſom fører det); og

torâjuipoĸ, ts. er uſikker i ſit Skud; træffer ſjelden.

tôrpâ, 1) i Alm.: ſtøder til det eller imod det med Enden af en Stang eller Lignende ell. og med en enkelt Finger af den udſtrakte Arm (i en eller anden Henſigt); 2) iſær: a) hugger Hul paa Iſen ell. ſtøder froſſen Jord op med en tôĸ (ſ. d. F.); b) tager Stød af mod Landet for en Baad (med en Baadshage ell. Lignende). narĸa tôrtardlugo ingerdlavugut, vi ſtagede os frem paa det grunde Vand. (Ordet betegner ofte d. S. ſ. ajagpâ, kun paa en anden Maade, idet Grundbegrebet er for tôrpâ: at tørne med Enden af noget Smalt, og for ajagpâ: at ſætte ſtivt imod.)

tôĸ, en Stang med Been ell. Jern i Enden til at hugge Hul med i Iſen ell. i froſſen Jord; en Ishakke.

tûgssaĸ, Noget til en tôĸ; ſpec. og helſt: **tûgssiaĸ**, et bredt Huggejern til at ſætte i en Ishakke (Prov.; ſ. ulimautigssaĸ).

tôrnek, 3. Reſultatet af, at der ſtødtes imod Noget med Enden af noget Smalt (et ſaal. ſtødt Hul ꝛc.); bl. A. ſpec. et Punkt eller en Prik i Skrift (helſt: **tôrningnaĸ**).

tôrut ell. **tôrutigssaĸ**, en Stang ell. Lignende at ſtøde til Noget med.

tôrutaĸ, Prov. en Stiver under en Konebaad (d. S. ſ. ajagutaĸ).

tôrumisaĸ, m. S. -**sâ**, en Gaffel ell. en Sprydſtage til et Seil.

torrûpâ, trykker det lige imod eller ind i Noget.

torrutaĸ, m. S. -**tâ**, 1) Enden af en Fjerſtilk, ſaa langt den ſtikker i Fuglens Skind; 2) Beenſtykket i Enden af en Blærepiil, hvori Jernet er indſat.

tuggarpâ (en Intenſivform af tôrpâ), ſtøder ell. hakker mange Gange i Træk paa det med Enden af et mere eller mindre langt Redſkab (ſom f. Ex. i en Morter); ſpec. hugger Græstørv løs (paa grønlandſk Maade). Htr. **tuggaivoĸ**. orssumik tuggaivoĸ, Prov. hakker Spæk (ſ. kauarpâ).

tuggaut, et Redſkab dertil; iſær: 1) et Redſkab at hugge Græstørv løs med (almindeligſt Smalbenet af en Sælhund); 2) prov. Støderen i en Morter (ſ. seĸugterut).

tuggaivik, et Sted, hvor man ſaaledes ſtøder ell. hakker paa Noget, iſær: hvor man hugger Græstørv løs; bruges paa nogle Steder ogſaa om: 1) en Morter (bedre: seĸugterivik, ſ. S.); 2) en Spækhakkekiſte (bedre: kauarsivik, ſ. S.).

tuggortôĸ, en Raſp.

tugfik &c. ſ. foran.

tugdlarpâ, udſætter det for ſine Fødders Tryk; navnlig: træder ſaaledes paa det, at det miſter ſin Form ell. ſit Sammenhæng: træder det fladt; nedtræder det; ſøndertræder det.

tugdlârâ (fork. af tugdlagarâ), d. S. ſ. Foreg., eller egentl.: **har** nedtraadt det ꝛc.

tugdleraĸ, 2. Noget, ſom udſættes for Føddernes Tryk; Noget at træde paa (f. Ex. en Gulvmaatte, ell. i Pl. Stene ell. Andet, ſom lægges paa Jorden at træde paa, enten paa det Vaade ell. ſom Brolægning, Trottoir ꝛc., og Lignende). Jvf. n. tungmeraĸ.

tugdleĸ, 1) den næſte i Rækken (ogſaa i Størrelſe, Alder, Værdighed ꝛc.); a) den eller det, ſom er nærmeſt derved, ligemeget, om det er af ſamme Art ell. ikke; f. Ex. det næſte Lag paa Huustaget (Græstørvene oven paa Lyngen ꝛc). matugssâ tugdliúsavoĸ, Døren ſkal være det Næſte (ſom gjøres; det umiddelbart Forangaaende kan f. Ex. have været Trappen). ĸissúngunmik tugdlilerdlugo, læg et lille Stykke Træ ved Siden af det (Jernet ꝛc.). angnerup tugdlia, den næſtſtørſte. b) det næſte i

den Række (som Talen er om), uanseet, hvad der ikke hører til den; f. Ex. igdlo tugdleĸ, det næste Huus; imellem hvilket og det forrige der kan være mange Ting, endogsaa Fjelde og Fjorde, men ikke andre Huse. kangerup atang--mik tugdlerâ, næst efter kangeĸ følger atangmik; neml. naar der er Tale om beboede Steder, hvor de flere end hundrede benævnte, men ikke beboede Steder, som ligge derimellem, ikke komme i Betragtning. I hvilken af begge Betydninger Ordet skal opfattes, maa hver Gang fremgaae af Sammenhængen. 2) tugdlera, min Næste ɔ: mit Medmenneske (dog maa her oftere for Tydeligheds Skyld inoĸatiga tilføies eller ogsaa sættes istedetfor). 3) spec. siúnaup tugdlia, Ørebenets næste ɔ: Tindingen. I denne Betydning opfattes det ofte som et særligt Ord: **tugdleĸ**, Tindingen; saaledes at Suffixet gaaer paa Personen, f. Ex. tugdlíka, mine Tindinger.

tugdleraĸ, s. o.

tugdlerîgput, s. 1) de udgjøre en Rækkefølge; den Ene følger efter den Anden (i Rummet, i Tiden, i Størrelse &c.); 2) de ere i den Rækkefølge, som de skulle være i (f. Ex. Bladene i en Bog), eller i hvilken de skulle tages eller bruges.

tugdlerîgsarpai, stiller ell. lægger dem i den Rækkefølge, som de skulle være i; ordner dem i Rad.

tugdlerut, 1) i Pl. **-tit**, Perler eller andre Prydelser, som ere anbragte over Tindingen; 2) en Bisol ell. Bimaane.

tugdlerúnaĸ, helst i Pl. **-nat**, en Urt, som ligner Huusløg ell. er en Art deraf (saal. benævnt enten paa Grund af Ligheden med et eller andet Tindingsmykke, som brugtes engang, ell. og af Bladenes Rækkestilling).

tugdlûpoĸ (synes dannet af tugpoĸ, -dluarpoĸ og -úpoĸ, altsaa omtr.: er med Hensyn til sig selv ell. for sit eget Vedkommende kommen til at hvile godt fast paa Noget), føler sig tilfredsstillet; hans Sind er kommet til Hvile (derved, at han har faaet sin Villie, ell. ved modtagen Trøst, ell. og ved udført Hævn).

tugdlûssutigâ, føler sig tilfredsstillet ved det.

tugpatdlerpoĸ (er ligesom hvilende paa Noget med sit Sind?), er trøstig; er beroliget; føler nu ingen Bekymring mere.

tugpatdlersarpâ, trøster ham (umiddelbart, ved at tale Godt til ham &c.).

tugpatdlersipâ, gjør ham trøstig; lader ham blive beroliget; lader ham tilflyde Trøst (enten ved sig selv ell. ved en Anden).

tugpatdlersaut, Trøst; det (de Ord &c.), hvormed man trøster Nogen; eller og (af -sarpoĸ, refl. eller pass. opfattet) hvorved man trøstes.

tugpatdlint, det, hvorved man er ell. bliver trøstig ell. føler sig beroliget; altsaa efter Omst. ligeledes: Trøst.

tugpatdlersautigâ, 1) har det til Trøst for Nogen (-mut); trøster Nogen dermed; 2) trøstes derved.

tugpatdlintigâ, er trøstig ved det; føler sig beroliget ell. trøster sig derved.

tugpoĸ &c. s. foran.

tûkaĸ, en Harpun (neml. kun selve Harpunen, hvori Remmen er fastgjort, og som kommer til at sidde paatværs indenfor Saaret, dersom Dyret er truffet tilgavns). Egentl. vel: det, som ved sin Staaen-lige-imod forhindrer det Andet (her Dyret) i at undslippe; s. d. F.

tûkaiarpoĸ, 1) har brækket sin Harpun; 2) har den maanedlige Renselse første Gang (en Kvinde); Blodkilden er aabnet hos hende.

túkarpâ, stamper paa det med Fødderne; tramper paa det; bl. A. spec. træder en Blæsebælg. I denne sidste Betydning gaaer Suffixet som oftest ikke paa Bælgen, men enten paa det, som den hører til (Orgelet &c.), ell. paa Personen, som benytter den, f. Ex. túkarat--dlánga, træd Bælgen lidt for mig. Jvf. pátagpâ, tilsidst.

túkartorpâ, anvender derpaa det, at stampe med Fødderne ɔ: tramper paa det i en bestemt Hensigt; f. Ex. ælter Leer; og bl. A. tærsker med Dyr (paa østerlandsk Viis). U. S. stamper med Fødderne for at faae dem varme eller for at faae Sneen af dem.

tukerpâ, sætter Foden imod det (for at staae fast &c.); ell. og: — imod ham, hvori indbefattes: giver ham et Spark.

Htr. **tukersivoĸ.** U. S. spec. sætter Foden imod sin Skal ɔ: kryber ud af Ægget (Kyllingen).

tukerfik, et Sted, man sætter Foden imod (f. Ex. naar man vil trække stærkt i Noget).

tukerumiaĸ, 2. m. S. **-miâ,** den tredie ajâĸ foran i en Kajak (som man sætter Foden imod).

tukumavoĸ, egentl. vel omtr.: er trinende (altsaa ikke stillestaaende); og deraf videre: er rørig; er rap; er snar til sin Gjerning; er munter ꝛc. Tildeels d. S. s. kîlavoĸ og kîmavoĸ. (Mærkelig nok forbytte Nogle dette Ord med det modsatte: tukumáipoĸ (s. n.), idet de bruge dem i omvendt Betydning, medens de samme Personer dog bruge de mellemliggende Ord rigtig. Muligt, at en feilagtig forudsat Enstydighed imellem tu- -kumavoĸ og túnguvoĸ (s. n.) ligger til Grund for denne Forvexling.)

tukúmagpoĸ, har faaet et let Trin ell. en let Gang; kan nu bevæge sig med mere Lethed (f. Ex. En, som før af Sygdom var bleven seen tilfods). Omtr. d. S. s. kîtdlagpoĸ.

tukúmarigpoĸ, s. triner let; er let tilfods (saa man neppe hører ham gaae); og overhovedet: bevæger sig med Lethed. Omtr. d. S. s. aulagsarigpoĸ.

tukumáipoĸ, ts. 1) triner tungt; 2) videre: bevæger sig tungt (og som Følge deraf langsomt); 3) endvidere: er seen til sin Gjerning; det varer længe, inden han kommer til ell. i Gang med Noget ell. angriber Noget. Tildeels d. S. s. kîláipoĸ og aulagsardlugpoĸ.

tulagpoĸ, tørner fra Søen ɔ: lægger til Land; kommer til Strandbredden (Folk i en Baad; ell. en Fugl ell. Fisk, som søger til Stranden; overhovedet Levende; s. tipivâ).

tuláupâ, lægger til Land med det; bringer det til Stranden (navnl. det, man bugserer).

tulagiaĸ, 2. m.S. **giâ,** det Sted paa den anden Side af en Fjord, som man bedst ell. sikkrest styrer hen til, naar man sætter over. (Forekommer tildeels som Stednavn; jvf. avalagiaĸ og ikâriaĸ.)

tulajâĸ, en lige Kyst uden Bugter ell. fremspringende Næs (hvor man kommer under Land og til selve Stranden med det Samme).

tulorpoĸ, tørner hældende (imod Nogen ell. Noget: -mut); f. Ex. lægger sig siddende ell. staaende med Hovedet op imod En (og s. videre).

tuloriaĸ, 2. Pl. m. S. **tuloriai,** hans ell. dens Hjørnetænder ell. Øientænder (som hos Dyr, hvor de ere store, ved Bidet tørne hældende imod hinanden).

tulortagaĸ, 2. m.S. **-gâ,** Dækkelen paa en Flintelaas (hvorimod Hanen tørner hældende).

tulortâuput, de stanges (Geder).

tunge, m.S. **tungâ,** det, som skal passeres, inden man kan tørne imod det; den paa denne Side deraf beliggende Egn, ell. Rummet imellem En selv og det. talerpiup tungâ, den høire Side (egentl.: det Rum, som først maatte passeres, naar Nogen skulde tørne lige op imod Ens høire Arm). Bruges mest med App., og kan da for det Meste gjengives ved: Retningen af det ell. henimod det, nemlig fra En selv. F. Ex. káĸap tungânit aggerpoĸ, han kom i Retning fra Fjeldet ell. fra den Kant, hvor Fjeldet er. kûp tungânut autdlar- -poĸ, han gik i Retning ad Elven til eller henimod Elven. ĸeĸertarssûp tungâne ĸajartorpunga, jeg var i Kajak i Retning af ell. paa denne Side af Storøen.

tungâlípâ, nærmer sig det; kommer henimod det (dog uden at naae det ganske); er kommen ell. har været i Nærheden af det. nûgssuaĸ tungâlinardlugo uter- -pugut, vi vendte, da vi kun vare komne i Nærheden af nûgssuaĸ ɔ: inden vi ganske havde naaet n.

túngavoĸ &c. s. foran.

tungerdleĸ, den ell. det, som er En nærmest i den Retning, som nu tales om, ell. i hvilken man nu gaaer. Bruges neppe uden netop med Hensyn til det i Forveien Bekjendte, saa at Retningen ikke behøver yderligere at angives.

tungeĸ (en Biform af tunge), m.S. **tungia** eller i Pl. **tungê,** et Mellemlag (som først maatte passeres ell. ryddes af Veien, naar man skulde naae det derunder Liggende). Bruges om:

1) i Pl. det øverste Lag i en Rede (imellem Æggene og det, hvoraf Reden er bygget: Duun ꝛc.); 2) i Sg. et Lagen over en Underdyne.

tungmarpâ, sætter Fødderne paa det, ell. har det under Fødderne; staaer paa det; træder paa det. Htr. **tungmar-pok** (-mut) og **tungmaivok** (-mik). Jvf. n. tutivâ.

tungmarfik, 1) Noget, man sætter Fødderne paa: en Fodskammel ell. Lignende; 2) det, man staaer paa. tungmarfiga aulavoĸ, det, jeg staaer paa, vakler.

tungmarnerdlugpok, sætter sine Fødder slet; træder skjævt ꝛc.

tungmeraĸ, 2. Noget, man træder paa, især: for at staae høiere ell. for at stige op (f. Ex. en Skammel til det Brug); bl. A.: en Stigbøile. Pl. **tungmer-ĸat**, Trappetrin, ell. hvad der ligner dem; f. Ex. Bævlingerne i et Vant. — majuartarfît tungmerait, Trappens ell. Stigens Trin.

tungmerĸerpâ ell. **tungmeraler-pâ**, anbringer Noget der eller lægger Noget paa det ell. derhen, saa man kan staae lidt høiere, ell. til at stige op paa (f. Ex. lægger Steen i Elven ell. Sumpen til at træde paa, for ikke at blive vaad, eller anbringer Trin paa et Tag, til at kravle op ad, og Lignende).

tungmerĸiúpâ, anbringer det til saaledes at træde paa.

tungmerdlugpok, træder sit Fodtøi skjævt.

tungmivâ, triner der ell. træder derhen; sætter Fødderne der ell. derpaa under sin Gang. S. n. tutivâ.

tungmissaĸ eller **-ssagssaĸ**, det, man træder paa ell. skal træde paa, idet man gaaer. tungmissagssara issigi-ngilara, jeg seer ikke det, jeg skal træde paa (i Mørke ell. af Blindhed).

tungmissalerpâ, lægger paa det Sted Noget at træde paa under Gangen (Stene, hvor der er vaadt, ꝛc. Bliver ofte omtr. d. S. s. tungmerĸerpâ, kun at her Grundbegrebet ikke er for at staae høiere, men til at sætte Fødderne paa under Gangen, hvorfor dette ogsaa kun kan bruges, hvor der kan være Tale om almindelig Skridtgang eller at trine. Paa Saadant, som lægges paa Jorden eller paa det Baade til at træde paa, pasſe ost. Omst. tug-dleraĸ, tungmeraĸ og tungmissaĸ lige godt).

tûngussarpâ s. efter tûpâ.

túnguvok, Prov. er søvnig af Træthed.

tûpâ, (af tugpoĸ og -úpâ: gjør det ubevægeligt i en vis Retning ved at lade Spændingen af dette og noget Andet virke lige imod hinanden, saa at begge indbyrdes forhindre hinandens Bevægelse i den Retning; men bruges kun om:) spænder et nyt Skindbetræk over en Kajak ell. Konebaad med Remme ell. flettede Sener. Suffixet kan gaae paa Betrækket ell. paa Baaden. U. S. pass.

tûngussarpâ, 1) spænder Kajakkens Betræk løselig med flettede Sener, for at kunne spænde det desbedre med den egentlige Strækkeline; 2) spænder en senere ved Konebaadens Ræling tilsyet Lap med en særlig Rem.

tússut ell. **tússutigssaĸ**, Strækkelinen; Remmen eller den flettede Senetraad, hvormed Betrækket spændes.

tûssut, en stor Synaal, som bruges dertil ved Kajakkens Betrækning.

tûvfik, Pl. m. S. **tûvfe**, Konebaadens indre Sidelægter (over hvilke Strækkeremmen gaaer).

tûssaĸ (pass. Part. af tûpâ), 1) Hovedbjælken i et grønlandsk Huus (som er afstivet franeden ved Støtterne under den og til begge Sider ved Tværbjælkerne, som gaae fra den til Muren, samt nedtrykkes af Tagets Vægt, og saaledes baade er gjort ubevægelig og forhindrer Bevægelse fra og til fire Sider; bærer altsaa sit Navn med Rette); 2) Overliggeren over Teltets Opstandere (som gjør samme Tjeneste i Teltet, som Hovedbjælken i Huset).

tusinaĸ, (Prov.?) En, som uden Modstand taaler Alt, som overgaaer ham (ligesom kun lader tørne paa sig).

tusínauvok, (Prov.?) lader gjøre med sig, hvad man vil, eller lader det gaae ud over sig og gjør Ingenting derimod; modsætter sig slet ikke.

tutigpâ, 1) lægger sig eller ligger tæt ved Siden deraf; 2) spec. ligger hos en Kvinde. Pl. **tutigput**, de ligge Side om Side tæt op til hinanden.

tutigtut (Part. af Forrige, Pl.), spec.

Baadeskind, som to og to med Siderne ere syede sammen til Konebaadsbetræk (som da sluttes ved eet enkelt Skind over hver Stævn). umiarput arfinilingnik tutigtoĸarpoĸ, vor Baad har sex dobbelte Skind i sit Betræk (altsaa fjorten ialt foruden Lapperne).

tutigtípai (amigssat) ell. htr. **tutigtitsivoĸ**, syer Skindene saaledes to og to sammen.

tutivâ, 1) træder paa det (i Alm.); sætter sin Fod paa det; 2) især: a) træder paa det af Uforsigtighed; b) betræder det. una tutisagit, sæt Foden herpaa (for at holde det fast). nuisitánguat tuterĸajaĸâra, der havde jeg nær traadt paa dit Falbudte. aitsât tamána tutivara, det er første Gang, jeg betræder dette Sted. aĸigssersiorfik sule tutingisáinarpara, jeg har endnu aldrig sat min Fod paa Rypeøen.

tutuk, Snavs paa Gulvet, som er ført derind med Fødderne.

tuve, 1) Skulderen (som det, hvorpaa Byrden hviler; synes at være en Biform af tugfik); 2) Skulderstykket i en Pels ell. anden Klædning. M. S. uregelmæssig: Sg. **tuvia**, hans —; **tuvfe** og **tuvine**, sin —; **tuvfit**, din —; **tuviga**, min Skulder; Pl. **tuvê**, hans —; **tuvfine**, sine —; **tuvfisit**, dine —; **tuvíka**, mine Skuldre. I nogle Egne har det imidlertid i alle Former kun v.

tuvîarpoĸ, har faaet Skulderen af Led, eller har paa anden Maade faaet den beskadiget, saa han ikke kan bevæge Armen.

tuvilik, 3. en Kajakvandpels (med Skuldre ɔ: en heel Vandpels i Modsætning til det Følgende). Ellers ogsaa kapitak, s. S. M. S. i 3die P. ofte **tuvilia** istedetfor **tuvigdla**, ellers regelmæssig.

tuvîtsoĸ, Prov. en Kajakhalvpels (uden Skuldre ɔ: som kun naaer til under Armene). Ellers akuilisaĸ, s. under ako.

tuvimio (Skulderbeboer), — — — — i Pl. m. S. spec. Epauletter.

tuvfik s. efter tûpâ.

tukagpoĸ, ligger ikke glat ned; er krøllet eller bustet (Haar eller Lignende). nujai tukagput ell. niaĸua tukagpoĸ, hans Haar ere krøllede.

tukagfâjôĸ, en Landsneppe af en her temmelig almindelig Art, hvid paa Brystet, sort paa Hovedet og foran paa Halsen og brunlig paa Ryggen.

tūkaĸ, túkarpâ, tukerpâ &c. s. tuk.

tukîk, 3. m. S. **tukinga**, dens ell. dets Længderetning. Bruges kun 1) i Abl. med Suff.: **tukinganit**, (gjør Noget ved den) fra dens Længderetning ɔ: fra dens Ende og langs ad ell. igjennem den (modsat sanerânit); 2) i Term. uden Suff.: **tukimut**, (vender ꝛc.) paalangs i Forhold til Andet ell. fra En selv af (modsat sanimut). F. Ex. tukinganit putussagssaĸ, det skal bores igjennem paalangs. tukimut sâtisagit, vend det saaledes, at det staaer (ell. ligger) paalangs.

tukípoĸ, t. kommer til at staae eller ligge langs ell. efter Længden; dreier sig paalangs ell. staaer nu paalangs.

tukitipâ, vender det paalangs; stiller ell. lægger det efter Længden (d. S. s. tukimut sâtipâ).

tukingavoĸ, er paalangs; 1) er paalangs i Forhold til det, som det befinder sig paa (f. Ex. Bladet paa en Brændeøxe, eller Halen paa en Høne); 2) er paalangs fra En selv af; vender Enden til; — 3) om en Ø eller Fjeldryg, afseet fra Ens eget Standpunkt: er paalangs fra Søen af; vender Enden imod Kystens Retning. Jvf. sáningavoĸ.

túkorpoĸ og túkuípoĸ s. túkuvoĸ.

tukumavoĸ, tukúmagpoĸ &c. s. tuk.

túkuvoĸ, (maaskee egentl. overhovedet: meddeles Noget; men bruges kun om:) meddeles Natteleie af en Nabo; sover hos Nogen i Nabolauget istedetfor hjemme.

túkorpoĸ, meddeler Andre; giver gjerne; er gavmild.

túkuípoĸ, ts. er karrig; giver ikke gjerne Noget bort.

tulagpoĸ &c. s. tuk.

[**tulîmak**, et Ribbeen af dem, som ere forbundne ved Brystbenet. Er saagodtsom ubekjendt; s. niungassoĸ.]

tulimâĸ, et af de korte Ribbeen, som ikke naae Brystbenet. Dette bruges i alt Fald i en Deel af Landet.

tulorpoĸ, tuloriaĸ &c. s. tuk.

tuluk, en Engelskmand. (Ordet antages alm. at være det engelske »do you look«, som Grønlænderne altsaa maae have syntes

at høre særdeles hyppig ombord i de engelske Skibe.)

tulorusek, 2. en Franskmand (af en ell. anden opdaget Lighed med Engelskmændene). Bruges ikke allevegne.

tuluvak, 2. (Prov.: tulugak), en Ravn. Bruges undertiden ogsaa om: en ganske sort Sælhund (hvoraf der forekommer enkelte som Afart).

tuluvkâk, en Ravneunge.

tuluvkaussak, en lille, sort Vingesnegl i Havet.

tumarpok, bliver værkbruden; bliver stiv i et eller andet Lem af indre Forhærdelse efter Sygdom ell. Beskadigelse. (Bruges baade om Lemmet og om Personen.) ekerkora tumásarkórpok, min Lillefinger vil formodentlig blive stiv.

tumarsimavok eller **tumartorsi-mavok**, er værkbruden; er bleven stiv efter Sygdom ell. Beskadigelse.

tumánguvok, vansmægter af Mangel paa Næring (altsaa egentl. vel: har ondt endogsaa i det Forhærdede, ell. og: føler sit Indre ligesom forhærdes eller blive tørt og stivt). Bruges ogsaa ofte i aandelig Forstand.

tumánguersarpâ, vederkvæger ham (nærmest med Spise; men bruges maaskee nok saa ofte i aandelig Forstand).

tumârpalugpok s. d. F.

tume, Pl. m. S. **tumai**, hans eller dens Fodspor.

tumisivok, finder Spor; faaer Øie paa Spor. M. S. finder hans eller dens Spor; kom paa Spor efter den. tumisi-ngilangalûnit, jeg har ikke engang seet Spor (enten ikke af det, man var paa Jagt efter, eller overhovedet ikke).

tumisiorpâ, 1) gaaer i hans Fodspor; 2) følger hans ell. dets Spor; 3) søger efter Spor der. Htr. i første og anden Betydning: **tumisiuivok** (-mik); i tredie: **tumisiorpok** (-me).

tumârpalugpok, man hører Rogen gaae (derved, at det knarker under hans Fødder).

tuvssarpâ, forfølger dets Spor (et Dyrs); ell. egentl. maaskee: opsøger det efter dets Spor.

tumerparpâk, Prov. en Tromme (s. kilaut). Hvis Ordet ikke er dannet som en Efterligning af Trommens Takt, maa det høre til denne Stamme.

[**tunâk**, den ell. det, man har Sindet henvendt til. I de følgende, deraf dannede Ord forbindes dermed her altid Bibegrebet: med Tillid ell. Haab; hvilket dog maaskee ikke oprindelig ligger i Ordet. I Labr. bruges det om det, som man af flere Ting helst vil have. Deraf:]

tunârâ, har Sindet henvendt til ham ell. til det; vender sin Tanke til ham (under sin Gjerning ell. i sin Bekymring eller Forlegenhed &c.); og deraf videre: anseer det for Hovedsagen; sætter sin Lid dertil; stoler paa ham; søger Tilflugt ell. Hjælp hos ham; holder sig til ham. (I sin secundaire Betydning bliver det saal. ofte temmelig nær d. S. s. tatigâ, skjøndt den primaire er forskjellig derfra.) — sujunigssarput nungutdlugit tunârissagssarârput, vi bør altid have vort Sind henvendt til det, som forestaaer os (og rette vor Gjerning derefter). tunâringilâ, han har ikke sit Sind henvendt til ham ɔ: agter ikke at søge Raad eller Hjælp hos ham (da han ikke har Tillid til ham &c.). — pisûssusera tunâringilara, jeg sætter ikke min Lid til min Rigdom, ell. mener ikke, at Sagen beroer paa den. — Inf. **tunâralugo** svarer oftere til: for hans ell. dens Skyld; i Henhold ell. Fortrøstning dertil; eller og: i hans Navn (s. atek). Htr. **tunârdlerpok**.

tunârdlersípâ eller **tunârdliúpâ** (isumane &c. -mut), henvender eller retter sit Sind ell. sine Tanker til ell. paa ham eller det. (Udtrykker det Samme som Gjerning, som ved tunârâ betegnes som Sindsretning.)

tunek, 3. en Indianer (rimeligviis af en bestemt Stamme, maaskee den, som Grønlændernes Forfædre først ere komne i fjendtlig Berørelse med). I det Aartusinde, hvori Grønlænderne nu vel omtrent have været skilte fra dem, har Sagnet omdannet dem til fabelagtige Indlandsboere, som skulle opholde sig her i Landet, og tillægger dem foruden en farlig Størrelse og Styrke som oftest europæisk Dragt; dette maaskee ved en Sammenblanding med Nordboerne i den første Kolonisations Tid. Jvf. ogsaa igalilik.

tunerssuk, Brystbenet (hos Mennesker og Pattedyr, men ikke hos Fugle; s. katik).

tuniorarpai, túniúpâ &c. s. d. F.

tunivâ, 1) giver ham Noget (-mik); 2) sælger det. Htr. **tunissivok**; og i denne Form: 3) offrer. Jvf. pigdlî-vok under pe.

tuniorpâ, meddeler den Trængende Noget (Mad eller Klæder eller Andet, som han trænger til: -mik). Skjelnes maaskee ikke almindelig fra tunivâ.

tuniorarpai, giver dem alle, hver Noget; deler ud iblandt dem.

tunioráupai, bortgiver dem alle (Ting, Gjenstande), uddeler dem til Forskjellige.

tunissut, 1) en Gave; 2) et Offer. Jvf. pigdliak under pe. tássa tikerârtivta tunissutâ, det er en Gave fra ham, som besøgte os.

tunissivik, et Offersted; et Alter.

túniúpâ, giver det hen til Nogen (-mut); enten: giver det bort; giver det fra sig; ell.: overleverer det i en Andens Hænder. U. S. refl.: hengiver sig.

tunitdlagpâ, 1) afgiver Noget af sig til den; smitter af paa det (f. Ex. farvet eller fedtet Tøi ꝛc., som har ligget ved Siden af andet, som derved har faaet Pletter); 2) smitter ham med Sygdom. Htr. **tunitdlaivok**.

tuno s. tunuk.

túnok, Talg; Tælle; Fedt, som er talgagtigt.

túnulik, 3. 1) et Dyr, som har Talg; 2) spec. en stor Finhval (den største af de herværende Hvaler).

túnorpok, (Prov.?) faaer en hvid og haard Hævelse i Ansigtet (især paa Kinden).

tunuk og **tuno**, Bagsiden; det, som er bagpaa eller bagved (modsat sak og jævnsides kak, og er altsaa Grundbegrebet her: selve Bagsiden i dens hele Brede samt Rummet nærmest udenfor samme; jvf. kingo. Alle Suffixer føies til tuno; s. kak). Med Suff. **tunua**, 1) den Side deraf, som vender bagud til; Ryggen; bl. A. Bagen af Haanden (i dette Tilfælde modsat iluk, s. S.); 2) Rummet nærmest bag ved det, som tænkes naaende hen til og hørende til det; 3) om et Land eller om Himlen: Østsiden. nunavta tunua, ell. og kun: tunua, Østkysten (af dette Land); Østgrønland. — Med Suff. og App. udtrykkes herved Præpp. bag ved, bag paa ꝛc.; f. Ex. tunuanit tikípara, jeg kom til den bagfra; tunuminut ilivâ, han lagde den bag ved sig; tunungnípok, den er bag ved Dig; ꝛc. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **tunungmut**, 1) bagud; tilbage; 2) mod Øst. Af Mange bruges her tunumut (af den anden Grundform) i den ene af Betydningerne, men forskjelligt, og overhovedet synes Saadant efter Analogien med sak, kak og iluk ikke at være rigtigt.

tunungmukarpok, 1) sætter Cours ad Landet til (fra den aabne Sø; neml. mod Øst); 2) om Skydækket: driver mod Øst. Jvf. sangmukarpok.

tunuamio, en Østlænding; en Grønlænder fra Østkysten.

tunuarpâ, skyder den tilbage; flytter den bagud. U. S. **tunuarpok**, 1) pass.: er skudt tilbage; 2) refl.: flytter sig tilbage; enten: gaaer tilbage ell. trækker sig tilbage (f. Ex. for et Skjær); eller: bliver tilbage; kommer bagud. (Om det Sidste kan ogsaa siges: kinguarpok, s. S.; men der er den Forskjel, at der ved kinguarpok tænkes paa Linien bagud, samt paa Tiden; ved tunuarpok derimod paa Rummet bagved.)

tunuariarpok (med Suff. bruges det neppe), viger mere og mere tilbage, eller trækker sig efterhaanden tilbage (skridtviis ell. aaretagsviis; f. Ex. roer Baaden baglængs fra Isen, som truer den).

tunugdlek, den Bageste; den, som indtager Rummet bagved. (Jvf. kingugdlek og Anm. til tunuarpok.)

tunugdliúpâ, 1) sætter det bag sig, ell. og bag Andet (-mut); 2) billedlig: slaaer det af Sindet.

tunulek, d. S. s. tunugdlek, men bruges især med Suffixer (s. kangilek). augpalugtup tunulerssua, Storfjeldet bag ved augpalugtok-Fjeldet (bagved fra det nærmeste beboede Sted).

tunulekut ell. **tunuliakut**, m. S. -tâ, Noget, som er paa selve dens Bagside; bl. A. spec. den tynde Ladestok, som har sit Sted bag paa en Riffel (men som ikke bruges til at lade den med).

tunulerîgput, s. de staae eller sidde ꝛc. bag ved hverandre (den Næstes Forside vendt mod den Forriges Bagside ꝛc.; s. n. tunússutigîgput).

tunuporssorpoĸ, gaaer baglængs.
tunorĸúpâ, passerer det bagom (en Ø; et Fjeld &c.).
tunugpoĸ, vender sig fra En, ell. vender Ryggen til Nogen ell. Noget (-mut).
tunugtípâ, lader ham vende Ryggen til Nogen ell. Noget (-mut), eller lader ham vende sig fra En (modsat sâgtípâ, og s. n. tunutipâ).
tunúngavoĸ, er i fravendt Tilstand; staaer med Ryggen ell. Bagsiden vendt imod Nogen ell. Noget (-mut).
tunúngatípâ, lader ham ell. det være fravendt; stiller ell. lægger det med Ryggen ell. Bagsiden imod Nogen ell. Noget (-mut).
tunúpâ, vender Ryggen til ham ell. det; vender sig fra ham. U. S. i Pl. de vende sig fra hinanden ell. hinanden Ryggen. Htr. **tunússivoĸ.**
tunutipâ, 1) vender ell. dreier ham ell. det med Ryggen ell. Bagsiden imod En eller imod Nogen eller Noget (-mut); 2) lader ham vendes Ryggen til af Nogen (-mut). S. sâtipâ. (Her maa Sammenhængen vise, i hvilken Mening Ordet skal forstaaes; efter Analogien med mumisipâ og Lignende ligge begge omtrent lige nær.)
tunússutigîgput, s. de staae ell. ligge &c. med Ryggen vendt imod hinanden.
tungâ, túngavoĸ, tungeĸ, tungmarpâ, tungmivâ &c. s. tuk.
tungo, Saft i Bær ell. Frugt. Jvf. ivseĸ.
tunguiarpâ ell. i Pl. **-rpai**, trykker ell. presser Saften af den ell. af dem.
*__tunguiaivfik__, spec. en Viinperse.
tungujorpoĸ, 1) er blaa (som Krækkebærsaft); 2) er blaagrøn. nuna tungu-jorpoĸ, Landet er grønt.
tungujorsivoĸ, bliver eller er bleven blaa ell. blaagrøn.
tungujuarpoĸ, er blaalig.
tungutsorigpoĸ, s. er smuk blaa ell. reen blaa.
tungusungnípoĸ, ts. smager af Bærsaft ɔ: er sød.
*__tungusungnitsût__, Honning.
túnguvoĸ og tûpâ s. tuk.
tupa og, med det artikellignende ĸ (som i nogle Egne altid føies til): **tupaĸ**, Tobak; spec.: hollandsk Rulletobak. — tupa aulángitsoĸ, en heel Rulle Tobak.
tupaut, Tobak i Eie; Forraad af Tobak. tássa kisime tupautiga, det er al den Tobak, jeg eier.
tupauteĸarpoĸ, har ell. eier Tobak.
tupartortarpoĸ, bruger Tobak (enten ryger ell. snuser ell. skraaer); er vant til Tobak.
tuparugpoĸ og (Prov.:) **tupagîpoĸ**, ts. længes efter Tobak; føler i høi Grad Savnet af Tobak.
tupagpoĸ, 1) farer sammen over Noget, som han pludselig forskrækkedes ved. á, tupaĸaunga, aa! jeg blev saa forskrækket. 2) vaagner ved Støi. (Uegentlig bruges det af Nogle om at vaagne overhovedet; s. iterpoĸ.)
tupagsârpâ, forskrækker ham pludselig; bringer ham til at fare sammen (med Forsæt).
tupagtípâ, 1) d. S. s. Foreg., men uforsætlig: indjog ham en pludselig Skræk ved det, han gjorde uden Hensyn til ham; 2) vækker ham (ved Støi eller ved at ruske i ham).
tupârpâ, d. S. s. Foreg. i Betydn. 2: faaer ham til at vaagne; forstyrrer ell. afbryder hans Søvn.
tupârnaĸ, vild Timian. (Hvorledes denne Urt er kommen til dette Navn, er ikke klart.)
tupaĸ &c. s. tupa.
tupeĸ, 3. et Telt. **tovĸa**, hans Telt. **tuperput**, vort Telt.
tuperminvoĸ, boer i Telt.
tuperpoĸ, reiser Telt; sætter Teltet op.
tuperssuaĸ, 1) et stort Telt; 2) en Teltplads; neml. den lave Muur, hvorpaa Teltstængerne lægges, og Pladsen indenfor den (i denne Betydning i Pl. **tuperssússat**; s. pinguaĸ under pe).
tupârssuk, et Pjaltetelt; et ufuldstændigt eller usselt Telt (af faa og ringe Skind og Stænger).
tupârssugpoĸ, har reist et saadant Telt og boer i det (saa man til Nød kan sige, at han boer i Telt).
túpiorpoĸ, gjør ell. forfærdiger et Telt (gjør Stængerne &c. dertil).
túpissarpoĸ, har taget sit Telt med

sig; reiser med Telt, eller fører Telt med sig.

tupigâ, forundrer sig over ham ell. det, da man ikke kan indsee, hvorledes det gaaer til. tupigeкâra aggíngingmat, jeg forundrer mig meget over, at han ikke kommer. кatánguligît kamáutut tu--pigitdlâràka, Søskende, som vredes paa hinanden, forundrer jeg mig altid høilig over, ell. ere mig ubegribelige. — Som htr. Form bruges tupigusugpoк, s. n.

tupingnarpoк ell. **-naкaoк**, man forundrer sig &c.; han eller det er høist forunderlig ell. ubegribelig eller forbausende. (Et ligelydende Ord s. under tu--pípoк.) nâlángissusia tupingna--кaoк, hans Ulydighed er virkelig forbausende. кavdlunâtsiait кarmagaisa ilait tupingnaкaut, nogle af de gamle Islænderes Muurværker ere forbausende (paa Grund af Stenenes Størrelse; hvorledes mon de have baaret sig ad med dem?).

tupingnaк, Interj. det er dog forunderligt!

tupingnartoк, en forunderlig ell. besynderlig ell. ubegribelig Ting ell. Person.

tupingnartuliaк, en Undergjerning; et Under.

tupigusugpoк, forundrer sig over Noget; falder i Forundring.

tupigusûtigâ, falder i Forundring over ham ell. det. (Omtr. d. S. s. tupigâ, dog udtrykker det som oftest en mere vedvarende Forundring.)

tupigutsagpoк, d. S. s. tupigusug--poк, men i høiere Grad ell. med Sindsbevægelse: er ude af sig selv af Forundring.

tupilak, et Uhyre, som man meente, at En og Anden kunde sætte sammen af visse Been og andre Ting, gjøre levende ved Trolddom og sende ud at kæntre og dræbe en eller anden bestemt Kajak, hvorefter det da fortærede den Dræbtes Indvolde.

tupigdlivâ, gjør et saadant Uhyre for ham ɔ: som skal ombringe ham og æde hans Indvolde.

tupipoк, faaer Noget siddende fast i Halsen, ell. der bliver Noget siddende fast i Halsen for ham (som han enten kvæles i ell. dog er nær ved at kvæles i).

tupilerpoк, har slugt for Meget paa eengang, saa det ikke kan komme ned, men begynder at sidde fast i Halsen paa ham.

tupinaкaoк, det er til at kvæles i; det bliver siddende En fast i Halsen (seig ell. drøi Spise; eller naar man ikke er fulten). Lyder hos de Fleste ganske som tupingnaкaoк, s. under tupigâ.

tupinarâ, finder det kvælende ell. drøit at faae ned (Mad).

tusarpoк, hører (at —; meest med et Particip). M. S. **tusarpâ**, 1) hører ham ell. det (Lyden deraf); 2) hører om ham ell. det; 3) hører paa ham; hører, hvad han siger; især: a) hører hans Tale; b) hører hans Mening; c) hører ham i hans Lectie; 4) hører hans Ord og gjør derefter: a) adlyder ham; b) bønhører ham. Htr. **tusaivoк**.

tusardlerpâ, giver ham ell. den Noget at høre ɔ: 1) lader ham høre Noget; meddeler ham Efterretning om Noget (-mik); giver ham et Vink &c. aut--dlarfigssavtinik tusardlíngilara, jeg har ikke ladet ham høre ell. vide, naar vi skulle reise. anguartut tusardlerat--dlákit, underret Roerskerne (om det, vi mi talte om: at ell. naar de skulle komme &c.).

tusardliûpâ, lader det høres ell. rygtes (for Nogen: -mut).

tusardluarpoк og m. S. **-rpâ**, hører ell. har hørt vel ɔ: 1) hører det, som godt er; hører behagelige Tidender &c. (bl. A. ved at høre sin Slægtning opkaldt); 2) har hørt det fuldstændig; har faaet fuldstændig Efterretning om ham ell. om det; 3) har forstaaet ham godt eller rigtig.

tusarnarpâ, hører ham eller det for første Gang.

tusarnârpoк, er Tilhører; hører paa, hvad der bliver sagt, fordi det interesserer ham. Meest m. S. **tusarnârpâ**, hører paa, hvad han siger; er hans opmærksomme Tilhører. Jvf. issiging--nârpoк og takoránârpoк.

tusarnerpoк, s. er indtagende ell. lifølig ell. behagelig at høre paa (den, som taler saa indtagende, ell. hans Ord; ell. den, som musicerer saa smukt, eller hans

Instrument; ell. Fuglenes Kviddren ell. Hvadsomhelst, Ens Øre finder Behag i. Jvf. takoránerpok.

tusarnarâ, finder, at han ell. det er behagelig ell. indtagende at høre.

tusarnīpok, ts. er ubehagelig at høre; lyder stygt &c. (i Alt modsat tusarnerpok).

tusarssauvok, er lydelig og tydelig; kan høres og skjelnes (en Lyd); kan forstaaes (en Tale; et Udtryk).

tusássârpok og m. S. **-rpâ**, hører feil; forstod feil; troede at have forstaaet ham, men det var ikke det, han sagde (f. Ex. troede at høre: nūpara, medens der sagdes: nungúpara). Suffixet gaaer her paa Personen; s. n. tutsardlugpok.

tusâvok og **-vâ**, kan høre; og som Følge deraf endvidere: hører efter; har hørt, hvad der blev sagt; har forstaaet det. tusâvunga, jeg hører eller kan høre; jeg er ikke døv (naar f. Ex. Nogen gjentager for En det, som man har forstaaet). okalugtut tusâváka ..., jeg hørte dem tale om, at &c. tusâvinga? har Du forstaaet mig?

tusâginarpâ, hører kun, hvad han siger ɔ: efter Sammenhængen enten: 1) modsiger ikke ham ell. det; taaler det, han siger (Skjænd &c.); jvf. ilagínarpâ; eller: 2) gjør ikke det, han beder om. — tusâginarnaviángilâtigut, han vil jo gjøre det, som vi bede ham om.

tusâmavâ, har hørt ham omtale; især: — fremfor Andre ell. mere end almindelig (godt ell. ilde): har hørt ham berømme &c.

tusâmassak, En, som man har hørt omtale fremfor Andre; saal. bl. A.: en berømt Mand (men kan eft. Omst. ogsaa betyde: en berygtet).

tusâtípâ, lader ham kunne høre, eller lader ham høre til ell. efter. Bruges især i Inf.: tusâtitdlugo, ladende ham høre til ɔ: i hans Paahør, ell. imedens han hører efter; tusâtitdlunga, i mit Paahør, &c.

tusaugiasârpâ, siger ham det, han ikke gjerne vil høre; lader ham høre bidende Ord; især paa en forblommet Maade: giver ham Stikpiller; taler om Andre i hans Nærværelse og mener ham, &c. Sjeldnere om Grovheder: overfuser ham &c.

tusilarpok, er døv.

tusitdlarpok og **tusitdlagpok**, bliver ell. er bleven døv.

tutsak [Paahør; anal. táko]. Bruges kun med Suff. og App., navnl. i Loc., f. Ex. **tutsâne**, i hans Paahør; men er overhovedet ikke almindeligt; sædvanligst udtrykkes dette ved Inf. af tusâtipâ, s. o.

tutsarigpok, s. hører godt; er lydhør.

tutsarigsivok, bliver eller er bleven mere lydhør; hører nu bedre.

tutsardlugpok og m.S. **-gpâ** (modsat det Forrige og tusardluarpok), — 1) hører ikke godt; 2) forstod det ikke ret, ell. forstod det feil (som tusássârpok, men med Sagen som Object); sjeldnere: 3) hører det, som ondt er; hører ubehagelige Tidender &c..

tutsiúpok, rygtes; kommer i Omtale.

tusiagpok, halter.

tûsinte (tusind; men opfattet i Analogi med arfinek og arkanek, altsaa: nærmest som Ordenstal), m. S. **tûsintiat**, den tusindste.

tûsintigdlit, Pl. (som have den tusindste ɔ:) tusinde i Tallet. sisamanik tûsintigdlit, fire tusinde. tûsintilê, deres Tusinder ɔ: de Tusinder, hvoraf de bestaae. Jvf. untrite.

tusuvok, er lidt misundelig paa Nogen, og **tusugâ**, — paa ham, fordi han selv ikke kan opnaae det Samme som den Anden (at kjøbe eller at fange &c.). Staaer i Brugen omtr. midt imellem usorâ og singápâ; dog synes Grundbetydningen at være en anden, s. d. F. (J Labr.: længes efter ham ell. det.)

tutsuvigâ, sætter Lid til ham; betroer sig til ham til en vis Grad (neriugalugo, ilumôrsoralugo). Bruges maaskee mest med -ngilak: betroer sig ikke til ham; anseer ham ikke for paalidelig.

tûssak, tússut, tutigpâ, tutivâ, tutuk &c. s. tuk.

tutsak, tutsiúpok &c. s. tusarpok.

tutsuvigâ s. tusuvok.

tûtsinek, 3. 1) en skaldet Plet paa Siden af Hovedet (hos Kvinder), som er kommen af altfor stærk Opstrammen af Haarene; 2) et skaldet Hjørne i Tindingen i Almindelighed (afseet fra, hvoraf

det er kommet). Ordet synes dannet af et forøvrigt ubekjendt tûtsivâ, som maaskee egentlig hører til tuk, neml. som Biform af tũpâ, og som da omtr. vilde betyde: spænder det for stærkt imod anden Spænding.

tûtsinekarpok, har en saadan skaldet Plet paa Siden af Hovedet eller over Tindingerne.

tûvâk s. tûgâk.

tuve, tûvfik, tuvilik &c. s. tuk.

tuvne, Tatovering paa Kinderne eller under Øinene.

tuvssarpâ s. tume.

U.

uà, et Udraab, som i Ord omtr. kunde udtrykkes ved: var Dig! nu skeer Dig en Ulykke! og bruges 1) naar man forfølger en Sælhund; 2) til Mennesker: haanende, spottende eller skræmmende; 3) i lignende Betydn. som iâ, omtr. som: nu gaaer det! vee den, som det rammer!

uârtorpok, raaber saaledes; hujer (hyler ad det, som vælter sig frem &c.).

uartak (synes sammensat, men Stammen er ubekjendt), Prov. 1) et Træspunds i en Fangeblære (ellers kissug-tak, s. S.); 2) en Skibsblok (eller egentl. Skiven i den, af Ligheden i Formen med et saadant Spunds).

uernarpok og ueruatorpok s. nipok.

ûgak s. ûvak.

[**uggorpok**. Er Grundformen til de Følgende, men bruges, saavidt vides, ikke. Deraf:]

ugguarpok, harmes ell. er fortrydelig paa sig selv, over at Noget mislykkedes for ham; især: over at Noget undgik ham, som han kunde have faaet, hvis han ikke havde baaret sig saa ubehændigt ell. dumt ad.

ugguarâ, harmes &c. over den ell. det, at &c. âtâk ugguarâ kivdlînginamiuk, han harmes over Sortsiden, at han ikke ramte den tilgavns.

uggornakaok ell. **uggnarnakaok**, det er høist harmeligt, at det ikke lykkedes bedre, eller at den undgik En; man var dog saa nær ved at faae den. — kilaluvatsiarssuak uggornakaok, pi-tugtúngimigavtigo, det er ret harmeligt med den deilige, benyttelige Hvidfisk (at den drev bort); at vi dog ogsaa vare saa dumme ikke at fortøie den (men blot slæbte den lidt op, da det blev Nat).

ûgdlivâ og ûgdlerpâ s. ûvok.

ûgdlutigâ s. ûligpok.

ûgpâ, gjør et Forsøg med det. Bruges kun sjelden ell. saagodtsom ikke (tildeels vel paa Grund af dets Lighed i Lyden med ũpâ, s. ûvok); hvorimod de Følgende ere almindelige.

ôkátârpâ, gjør Forsøg, det ene efter det andet, med det ɔ: anstiller en Prøve dermed; proberer det; prøver det, hvorledes det vil være (f. Ex. prøver et nyt Klædningsstykke ell. et Redskab ell. en Baad &c.; ell. forsøger at gaae &c.); bl. A.: prøver dets Smag; smager paa det. — — — U. S. forsøger sig i Noget. avdloriar-nek ôkátâsassutit, prøv paa at gjøre et Skridt! káinamut ôkátârtipara, jeg har ladet ham forsøge sig i Kajak. aitsât ôkátârpunga najorkutekar-nanga, det er første Gang, jeg har forsøgt at være (at gaae, at tale &c.) uden Noget at støtte ell. holde mig til. Jvf. misiligpâ og n. ússerpâ, og s. d. F.

ûgtorpâ, anvender Prøve paa det; 1) for at komme til Kundskab om dets Masse ell. Størrelse: prøver, om han kan løfte det &c.; især: maaler det; veier det (med Noget: -mik). S. n. ússersarpâ. — 2) forsøger, om han kan gjøre det &c. (dog bruges i denne Betydning almindeligst enten ôkátârpâ ell. ússerpâ).

ûgtũpâ (-mut), maaler det paa Noget, ell. afmaaler det efter Noget (om det er ligesaa stort, ell. om det passer dertil; f. Ex. afmaaler Træet til en Piil efter Kajakken, ell. det, som tilskæres, efter Men-

steret ꝛc.). ĸaleraligtane ernerminut ûgtŭpâ, han maalte den ĸaleralik, han havde fanget, paa sin Søn (om den var ligesaa stor som han, ell. større ell. mindre). ikuvfigssânut ûgtŭtásavat, Du skal jævnlig maale det efter det, som det skal sættes i.

ûgtût, 1) Noget, hvorefter man afmaaler Andet: et Mønster eller Lignende; 2) Noget, hvormed man maaler Andet (en Vægtskaal, en Bismer, en Tommestok, et Stykke Træ, en Snor, sin Arm ell. Hvadsomhelst, man bruger som Maal); 3) især: et Maal af den Slags, som her i Handelen betragtes som Enhed: en Alen; et Pund; en Pot. I en Deel af Landet bruges dette Ord kun i den første Betydning; s. n. ússersaut.

ûgtorfigâ ell. **ûgtuivfigâ,** tilmaaler ham Noget (-mik).

ûgtûtigâ (-mut), 1) afmaaler Noget derefter; 2) maaler ell. veier dermed.

ússerpâ (dannet paa lignende Maade som agsserpâ af auk, altsaa egentlig: anbringer en Prøve derpaa), 1) forsøger det; prøver paa det. U. S. forsøger sig i Noget. I denne Betydning bruges det iflæng med ôĸátârpâ (s. o.); f. Ex. ungasigsumut pisunguer ússi-ngisáinarpoĸ, han har aldrig forsøgt sig i eller prøvet at gaae et langt Stykke. ata ússisagit, kiagssusia, prøv det dog engang, (og føl) hvor varmt det er. 2) forsøger ham; enten: a) prøver paa, om han vil opfylde Ens Ønske ell. give En det, man vil bede ham om; eller: b) prøver paa, hvad han vil gjøre; frister ham.

ússîssoĸ, 1) En, som forsøger Noget ell. Nogen (-mik); 2) Fristeren (spec. om Djævelen).

ússerneĸarpoĸ og **ússigauvoĸ,** 1) er forsøgt; er prøvet; der har Nogen engang prøvet paa det; 2) fristes eller er bleven fristet.

ússernarpoĸ, man fristes eller sættes paa Prøve derved; det er fristende; man kan let forløbe sig ved det eller komme paa Afveie derved.

ússernartoĸ, det, hvorved man fristes ꝛc.

ússiut ell. **ússîniut,** m. S. -tâ, det, hvorved ell. hvortil han frister En. — Disse og det Foregaaende svare altsaa eft. Omst. til: Fristelse (for Nogen: -mut).

ússerarpâ, 1) giver ham Tegn med Haanden (vinkende eller advarende ꝛc.); 2) forsøger det flere Gange i Rad.

ússersorpâ (anvender Forsøg paa det), 1) giver ham Tegn med Haanden (som det Forrige); 2) maaler, om det kan passe, ell. hvorledes det skal gjøres (f. Ex. maaler med en Snor, hvor der skal bygges).

ússersarpâ, 1) forsøger eller har forsøgt det oftere (og kjender det altsaa af Erfaring); 2) stiller ham oftere paa Prøve; frister ham oftere; 3) d. S. s. ûgtorpâ, i hvis Sted det i en Deel af Landet gjennemgaaende bruges; ligesaa:

ússersaut istedetfor ûgtût i Betydn. 2. og 3, og

ússersautigâ og **ússersaivigâ** istedetfor ûgtûtigâ og ûgtorfigâ (s. o.).

ugpat, m. S. **-tâ,** et Laar (af Mennesker eller Dyr); en Skinke; en Bagfjerding; i Pl. begge Skinkerne; en heel Bagdeel. ugpatika ilisimángitdlat, mine Laar ere følesløse (af Kulde).

ugpánagpoĸ, faaer en Bagfjerding ell. Skinke af et Dyr til sin Deel.

ugperpoĸ, troer.

ugperâ, 1) troer ham; troer, hvad han siger; 2) troer det (Ordet, Fortællingen ꝛc.).

ugperfigâ og **-mut ugperpoĸ,** troer paa ham.

ugpertai (Pl. af ugperte med Suff.; altsaa dannet paa ualmindelig Maade), de, som troe paa ham; hans Troende.

ugpernarpoĸ, 1) man troer ham (hvad han siger), ell. man troer det (det Sagte); 2) han er troværdig, ell. det er troligt.

ugpernarsaivoĸ (htr.; oĸautse ug-pernarsarpâ) bruges for: sværger (ved Nogen ell. Noget: narĸigsigalugo, s. under narĸigpâ).

ugperneĸ, 3. Troen (absolut: det, at troe). ugpernikut, ved Troen. ug-pernermigut, ved sin Tro (ved det, at han troer ell. troede).

ugperssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans Tro ell. hans Troen; hans troende Sindelag (som udgjør en Deel af hans Væsen). ugperssutsimigut, ved sin Tro (ved sit troende Sindelag).

ugperusek, 2. m. S. **-sia**, det, at og hvorledes han troer; hans Maade at troe paa. (Jvf. ajortuliausek og angeru--sek, og f. piúmasek.) Bruges efter Sagens Natur ikke meget eller saagodtsom ikke, men er et temmelig godt tilsvarende Udtryk for: hans Religion.

ugperissak, m. S. **-ssâ**, 1) den, hvis Ord han troer; 2) det, han troer; især: en af hans Religions Troesartikler. — kristumiut ugperissait, de christelige Troesartikler.

ugperissagssak, d. S. f. Foreg. med Bibegreb af det Tilkommende: spec. en Troesartikel, betragtet som Læreartikel.

ugpik, 3. en Ugle (neml. den her hjemmehørende Sneugle).

ugsagpok og ugsarnek f. ukivok.

ugsik, 3. et Stykke Hornkvæg; en Oxe ell. Ko. (Er dannet af: Oxe.) ugsiu--tai, hans Hornkvæg.

ugsugpok, Prov., d. S. f. alugsor--pok (?).

ugssuk, en Remmesæl; en Bairobbe (den største herværende Art Sælhunde, af hvis Hud Harpunremmene skæres). — Ironisk, som det synes, er Navnet paa det mindste Pattedyr, som Eskimoerne kjende, neml. en Spidsmuus (i Labr.), dannet af dette den største Sælhunds Navn: **ugssungnak**; og at den fører Navnet netop paa Grund af sin Lidenhed, sees end tydeligere deraf, at den mindste Art kaldes **ugssungnavik** (den egentlige ugssungnak).

ûgtorpâ &c. f. ûgpâ.

uiak, en Hvidfiskeunge. (I Labr.: ugiak, altsaa her med bortkastet g.)

uiarpâ, gaaer uden om et Næs ell. Lignende, som er i Veien.

uiariak, 2. det, man skal gaae udenom; et Næs at bøie omkring. tássa kana--jormiunut uiariâ, omkring det Næs kommer man til kanajormiut. uiariâ sivisokaok, det er en lang Tid, man bruger for at komme omkring det Næs (ell. den O rc.).

uiartorpâ, bider den ihjel og river den i Stykker (den ene Hund den anden. Synes dannet af en forøvrigt tabt Stamme; medmindre det skulde høre til det Følgende).

uiánivok, kun forlænget: **uiánissár--pok**, brummer, knurrer (en Bjørn ell. en Hund; og vilde sandsynligviis ogsaa bruges om Løvens Brøl, hvis det hørtes her).

uigo, ell. i nogle Egne med bortkastet g: **uio**, en Skjødning til Længden. — — M. S. **uigua**, Skjødningen paa det; det, som er sat dertil i Længden.

uiguvâ (eller **uiuvâ**, og ligesaa i de Følgende), sætter Noget til det i Længden; øger det (Hvadsomhelst). — Htr. **uigussivok**.

uigunek, 3. mest m. S. **-nera**, Stedet, hvor det Tilsatte er føiet sammen med det Andet.

uigúnerpâ (forsyner det med en uigu--nek), knytter et Stykke til det (en Line ell. Lignende).

uigúnersorpâ, knytter flere Stykker til det, det ene til det andet.

uiggut, kun i Pl. og helst m. S. **uiggu--tai** ell. **uiggutigssai**, den flettede Senetraad, hvormed Skindene til en Kajaks Betræk øges sammen.

uilok, 2. en Musling; navnl. den almindelige Blaamusling (og bruges baade om selve Dyret og om Skallen og om begge under Eet).

uilorak, 2. en anden Muslingart (lille og bred).

uiluvik, en Østers.

uilortarpok (anal. imertarpok, si--ssugtarpok), samler Muslinger paa Strandbredden.

uiloraussârpok, (leger Musling o:) tumles om i Søen, som om den kun var en Muslingskal (en Baad i haardt Veir).

uíngiarpok, fløiter med Munden (een Gang).

uíngiartorpok ell. **uíngiarssug--pok**, d. S. f. Foreg., men vedvarende (saal. som det almindeligst skeer): fløiter et Stykke med Munden.

uíngialavok eller **-lârpok**, er fløitende (Lyden, Tonen).

uípok, t. 1) oplader sine Øine; seer op; begynder at see (f. Ex. den, som for, ell. som var blind); 2) opspiler sine Øine; sætter store Øine op af Forbauselse ell. Overraskelse ell. Skræk ell. pludselig Angst; stirrer, gloer. (Bruges omtr. som hos os: taber Mund og Mæle.) S. d. F.

uipatdlagpok, d. S. f. Foreg. i Betydn. 2. og bruges vel nok saa ofte.

uisípâ, 1) oplader hans Øine; 2) gjør ham seende; 3) bringer ham til at sætte store Øine op; giver ham Noget at gloe paa (f. Ex. ved at sige Noget eller vise ham Noget, som sætter ham aldeles i Forbauselse). I sidste Betydning bruges dog mest **uisatípâ,** s. d. F.

uisavok, 1) har Øinene aabne (f. Ex. En, som ligger vaagen). ukatdlit si- -nigtarput uisavdlutik, Harerne sove med aabne Øine. 2) staaer med opspilede Øine af Forbauselse &c. Bruges meget i denne Forstand og ofte ligefrem i Betydning af: blev forbauset ell. dygtig overrasket ell. forskrækket.

uitsápâ og **uitsatigâ,** staaer med opspilede Øine af Skræk &c. for hans Skyld ell. i Anledning af ham eller det; eller videre: sættes i Angst eller Forbauselse over ham ell. det. nâlángikuvit uit- -sánekásángilatit, naar Du ikke lystrer, vil intet Øie staae opspilet for din Skyld ɔ: vil Ingen forbauses over det ell. finde det andet end naturligt, naar der engang tilstøder Dig en Ulykke som Følge deraf.

uisaruserpok, s. faaer pludselig Noget at see ell. at høre, som han bliver forskrækket over, men dog maa give sig i Færd med (f. Ex. naar En er falden i Vandet); og saal. eft. Omst.: faaer travlt ved Forskrækkelse.

uisorerpok, s. blinker med Øinene. M. S. — ad ham (for at give ham et Tegn).

uisorînak, i et Øieblik.

uisorersorpok og **-rsarpok** eller **uisorilavok,** funkler; skyder Straaler for Øiet (en Stjerne; saal. som det især er Tilfældet ved Forandring i Luften).

uissivok, aabner Øinene (en Hundehvalp eller anden blindfødt Unge af et Dyr).

uiverput, s. eller helst **uiversor- -ssûput,** de løbe i Skræk eller Forbauselse imellem hverandre eller hen til det, som voldte Skrækken; ere i stærk Bevægelse ell. Bestyrtelse ell. i Oprør over noget Usædvanligt.

uernarpok (Prov.: uerngarpok), er søvnig.

uernarnarpok, man bliver søvnig deraf; det gjør En søvnig (Heden i Huset; Aftenens Komme &c.).

uernagssakángilak, er slet ikke søvnig; kan ikke sove.

ueruatorpok, Prov. begynder pludselig at græde, fordi det blev forskrækket (et Barn).

uivssârpok, bliver svimmel i Hovedet (f. Ex. af at gaae rundt), saa han falder.

uivssánguvok, er svimmel eller fortumlet i Hovedet, saa det løber rundt for ham (af Sygdom ell. hvilkensomhelst anden Aarsag. Egentl.: har ondt af Svimmelhed).

uivssángunarpok ell. **-nakaok,** man bliver ell. er bleven svimmel af det; det gjør En svimmel ell. bevirker Svimmelhed.

uivfak, en Bregne.

uivssârpok &c. s. uípok.

[**ujagpok,** strækker sig op over Noget; naaer op over sin almindelige Høide. Bruges ikke her, men i Labr. deels om Baadebetrækket, naar det naaer op over Nælingen, deels om en Sælhund, som viser sig halvt op over sit Hul i Isen. Deraf:]

ujákarpok (dannet som alákarpok), mest m. S. **-rpâ,** bøier sig ud over Noget for at see det, som er bag ved det. (Suffixet gaaer paa det, man vil see).

ujangípok, ts. 1) bøier sig langt ud over Noget for at see, hvad der er bagved; 2) uden denne Hensigt: bøier sig saa langt ud over Noget, at han let kan falde ned; 3) overført paa en Klipperyg ell. Lignende: strækker sig ud over Stranden heelt til Søen.

(**ujatserpâ,** faaer det til at naae heelt op?. Bruges ikke; derimod de Følgende.)

ujatsiutit, Pl. 1) de Skulderremme med Beenknapper paa, hvormed Halvpelsen ell. Vandpelsens Underdeel trækkes op, saa høit man vil have den; 2) Buxeseler.

ujatsiuserpok, 1) trækker sin Vandpels ell. Halvpels op ved Skulderremmenes Knapper; 2) knapper sine Buxeseler.

ujajarpâ og **ujajárpâ,** 1) priisgiver hans Gods; tager Noget med Magt fra ham; plyndrer ham ud; 2) priisgiver det (en Andens ell. sit Eget); tager det og kaster det ud, at Folk kunne rives om det. (Der synes at være den Forskjel i begge Formers Betydning, at Suffixet i den første gaaer paa Personen,

i den anden paa Godset; men da de tildeels bruges iflæng, er Forskjellen ikke sikker.) Htr. **ujajârpok** og **ujajaivok.**

ujajârssugpok, priisgiver Noget af Glæde; gjør Uddeling (f. Ex. naar et Barn begynder at gaae, ell. en Dreng første Gang fanger, ꝛc.).

ujajârssûtigâ, priisgiver det saaledes.

ujákarpok s. ujagpok.

ujalo, (i en Deel af Landet: **ujalok,** 2), 1) en Sene; 2) en Sene at sye med; Senetraad; 3) undertiden (som nukik) om: Kræfter. táuna ujalokángilak, han har (ligesom) ingen Sener ɔ: ingen Kræfter, ell. duer ikke til anstrengende Arbeide.

ujalugssak, Senetraad ell. overhovedet Traad til Noget (at sye det med). ujalugssakarpa? har det Traad til sig ɔ: er der ell. har Du Traad til at sye det med? ujalugssakartíngilara, jeg lader det ikke have Traad til sig ɔ: jeg har ikke ell. jeg kan ikke skaffe Traad til at sye det med.

ujalugssiak, (gjort til at være Traad ɔ:) europæisk Sytraad (af Hør eller Bomuld).

ujaluvá, træder den (Naalen). Jvf. nuivâ s.

ujamik, et Halsbaand.

ujamigsârpok, faaer ell. har faaet et nyt Halsbaand.

ujámerpâ eller **ujamilerpâ,** giver ham ell. hende ell. den (f. Ex. et Dyr) Halsbaand paa. U. S. refl.

ujameriak, 2. (synes sammensat, s. inuiak; men en nærmere Stamme kjendes ikke) kun i Pl. **ujamerissat,** en vrimlende Mængde; en Vrimmel. ujameriagssuit, en stor vrimlende Mængde; en talløs Vrimmel.

ujameriagput, de vrimle; de ere tilstede i vrimlende Mængde; i Sg. **ujameriagpok,** det vrimler (Stedet). imerput úmassúnguanik ujameriagpok, vort Vandsted vrimler af (egentl.: med) Smaadyr.

ujarak, 2. 1) en Steen. aulisautip ujarâ, Sænkestenen paa en Fiskesnøre. 2) Steen som Stof. nunavta ujarai, Stenene i vort Land, ell. Stene af de Arter, som findes i vort Land. ulimaut ujarak ell. ujarauasok, en Steenøxe. Mindre heldig bruges det af Nogle ogsaa om: 3) Porcellain; bedre vilde være: **ujaraussiak.**

ujaragssak, en Steen, tjenlig til Sænkesteen.

ujaraerserpok, har mistet Sænkestenen af sin Snøre.

ujarkeraok ell. **ujarkerivok,** er i Arbeide med Steen; bryder ell. hugger ell. samler Steen.

ujarpâ, leder efter det (som er tabt ell. blevet borte). Htr. **ujardlerpok.**

ujáupâ, leder efter Noget (-mik) for ham. Htr. **ujáussivok,** spec. leder for de Efterladte, neml. efter den, som er omkommen i Kajak.

ujariagâ, htr. **ujariatsivok,** føler Savnet af Nogen ell. Noget, som man før havde det godt med (Føde; Underhold; en Forsørger ꝛc.), ell. som man skulde have og havde gjort Regning paa, men ikke fik; kommer tilkort derved, at man ikke har ham eller det. kivfara ujariagâra, jeg savner min Tjenerinde. angúsaermat nerissagssamik ujariatsilekaunga, da han har ophørt med at fange Sælhunde, begynder jeg ret at lide Mangel paa Mad. (Grundbegrebet er her altid, at man ligesom leder efter det, ell. tænker: havde jeg dog blot det, jeg har mistet. Jvf. makaissivâ.)

ujarianakaok, man føler Savnet af ham ell. af det; man kan ret mærke, at man har mistet ham ell. det; det gjør et Skaar i Regningen ell. i Ens Omstændigheder.

ujariatsinakaok, man savner det, som man havde gjort Regning paa ell. var vant til; man er ikke i de gode Omstændigheder som før, ell. som man kunde være, naar man havde det, man har mistet.

ujákarpok, ujangipok, ujatsiutit s. ujagpok.

ujoruk, m. S. **ujorua,** hans Søsterbarn.

ujúkuak, 2. et Stykke Spæk med en Pind paatværs eller en skjult Fiskekrog i, som ved en Line kastes ud i Søen for at fange Maager med.

ujúkuartorpok eller m. S. **-rpai,** staaer paa Stranden og fanger Maager paa ovennævnte Maade.

ujumik, Prov. Damp fra Søen om

Foraaret i mildt Veir; Foraarsfrostrøg. (Egentl. maaskee overhovedet: fugtig Dunst i Luften af Varme, og Uklarhed af saadan Dunst; s. videre.)

ujumigpok, t. Prov. der er saadan Foraarsfrostrøg (som gjør Luften over Vandet ligesom taaget).

ujuvigpok, t. (Prov.?) er ligesom taaget at see igjennem (Luften, ell. Ens eget Øie, ell. en uklar Vinduesrude, ell. matslebet Glas og Lignende). silaga ujuvigtorssûvok, jeg seer Alt ligesom igjennem en Taage. Rimeligviis er dette og det forrige eet og samme Ord, kun i dialectisk forskjellige Former.

ukalek, 2. en Hare.

ukaliak, en Hareunge.

ukalínguak, en Kanin (hvoraf enkelte undertiden ere blevne tilførte).

ukaleriak, 2. et hvidt Exemplar af et Rensdyr ell. en Sælhund (en Art ufuldkomne Albinos: Øinene have som oftest deres naturlige Farve, dog forekomme de ogsaa rødlige).

ukalinssak, i Pl. **-ssat**, Kjærduun (en sivlignende Græsart med en hvid Dusk i Enden).

ukamarpok, rokker frem og tilbage med Kroppen (eller og med Kajakken, hvilket bliver det Samme, eftersom Manden og Kajakken betragtes som Eet). I andre Egne: **ukumarpok**, som om det var dannet af ukuvok, s. S.

ũkarpok, løsner sig fra sit Sted og falder ud (et Stykke af en Bratning, af et Isfjeld, af Iskanten, af en udhulet Klint, af en Muur og Lignende).

ũkarnek, 3. ell. i Pl. **-nerit**, Jord eller Klippebrokker ell. Iis etc., som saaledes er falden ned.

ũkáupâ, falder saaledes ned med ham ɔ: imedens han staaer paa det. káungup ũkáupânga, Iskanten faldt ned med mig.

ukiak s. d. F.

ukiok, 1) Vinteren; 2) Aaret. ukiúkut, om Vinteren. ukiut sisamat tamánĩ-narpok, man (jeg) har været her i fire Aar. ukiok mâna ukiûtitdlugo, i Løbet af dette Aar ell. af denne Vinter.

ukiorpok, det bliver eller er blevet Vinter.

ukiũvok, det er Vinter.

ukiũpâ, det bliver ell. er blevet Vinter for ham; Vinteren overfaldt ham (inden han kom hjem, ell. fik sit Huus færdigt, etc.).

ukiortak, et ungt Dyr fra Aaret tilforn, aarsgammelt ell. noget derover.

ukîvok, overvintrer paa et Sted (-me).

ukîvik, en Vinterplads. M. S. **ukîvia**, hans Vinterplads (enten hvor han regelmæssig boer om Vinteren, eller hvor han overvintrede engang).

ukîssut (de, som overvintre) bruges i NGr. undertiden om: de Danske (i Landet). Benævnelsen hidrører (ligesom avangnardlek, s. S.) fra Colonisationens første Tid og betegner de Danske som bosatte i Landet i Modsætning til de hollandske Hvalfangere, som kun om Sommeren pleiede at komme til Landet for at handle.

ukiak, Efteraaret. ukiákut, om Efteraaret.

ukiarpok, det bliver ell. er blevet Efteraar.

ukipâ, htr. **ukitsivok**, driller et Øie paa en Synaal. (Skal i Labr. desforuden bruges om overhovedet at skære et Stykke midt ud af Noget.)

ukivok, har faaet Lyst til Mere af det Samme (f. Ex. finder sig saa vel tjent med Ens Arbeide, at han stadig holder sig til den Samme; ell. har moret sig saa godt ved Noget, at han snarest muelig søger at gjentage det, og Lignende; s. videre). Bruges af Nogle iflæng med uverivok, men er overhovedet ikke ganske almindeligt.

ukisautit, Pl., spec. angmagssat-Hoveder ell. Lignende, som strøes omkring en Rævefælde, for at Ræven skal faae Lyst til Mere af det Samme, naar den har fortæret dem, og søge hen til den egentlige Lokkemad i Fælden.

úkipâ, har faaet Lyst til Mere af det og vil derfor ikke give Slip paa det (f. Ex. det, han betragter; ell. Noget, som han har i Brug; ell. en Beskjæftigelse, etc.). Htr. **úkissivok**.

ukerũput, de trænge sig i Masse ind i et Rum ell. hen til et Sted, idet hver af dem vil see eller høre Mere af det, ell. komme det nærmere, eller være den Første. S. d. F.

ugsagpok (egentl. vel: har faaet Lyst

til Mere af det, han har hørt om ell. seer Noget af), i Pl. **ugsagput**, de stimle sammen til eet Sted (for at see, hvad der er paa Færde, eller naar der kommer Reisende, 2c. Bruges bl. A. ogsaa om Ravnene ell. om Tangløpperne, der stimle sammen om et Aadsel). su--ssut savko ugsagtorssuit? hvad er det, Folk dernede stimle sammen for?

ugsagsârpai, lokker dem tilhobe et Sted hen (f. Ex. ved en Krigslist).

ugsarneĸ, sjeldnere: **ugsuarneĸ**, 3. Trækvind igjennem store Aabninger (f. Ex. ind ad en Huusgang eller et aabent Vindue, ell. igjennem en Fjelddal, hvor der er Vindtræk, medens det ellers er stille omkring).

ugsarnerpoĸ, s. det trækker saaledes igjennem en stor Aabning.

uko og ukorsê s. uva.

ukuaĸ, m. S. **ukuâ**, hans ell. hendes Svigerdatter eller Svigerinde, nemlig: 1) Søns Kone; 2) Broders Kone; 3) Kones eller Mands Broders Kone. (Jvf. ningauk, angajornoĸ og nu--kaornoĸ.)

ukuaussaĸ, m. S. **-ssâ**, d. S. s. Foreg. igjennem en Stedsøn ell. Halvbroder.

ukumarpoĸ s. ukamarpoĸ.

ukutseĸ s. uva.

ukuvoĸ, knækker sammen ell. bukker sig nedad under en Vinkel, saaledes at de sammenbukkede Dele hver for sig forblive lige (ell. ialtfald forholdsviis lige); om et Menneske: bøier Hovedet.

ukúpâ og **ukutípâ**, knækker ell. bukker det saal. sammen ell. ned (f. Ex. folder en Foldekniv sammen; ell. om Hætten paa en amaut: bukker den forover over Skulderen). niarĸe ukúpâ, bøier sit Hoved. Kan ogsaa bruges billedlig, f. Ex. makitássusia ukutípâ, knækker hans Hovmod.

ukungavoĸ, er saaledes knækket ell. foldet sammen; er i nedad bukket Tilstand.

ukussartoĸ (sc. savik), spec. en Foldekniv.

ùkut, m. S. **ukutâ**, Noget, som det er bukket sammen over; spec. en Smule Blaar, som er lagt imellem Pistonen og Hanen paa et Skydegevær.

ulamerpoĸ, t. er trind eller rund. ajáupiaĸ ulamertoĸ, en trind Kjep.

ulámarigpoĸ, s. er smukt trind o: er saa nær nøiagtig trind (som dreiet).

ulavnerussaĸ ell. **ulámussaĸ**, en Vært med trinde Rødder og lange, takkede, rødagtig grønne Blade, der ligner Mjødurt.

ulapípoĸ, t. har saa Meget at bestille, at han ikke kan tænke paa Andet (indbefattet: at han ikke kan overkomme det); er overvældet med Forretninger ell. Arbeide; har travlt. ulapínermit sule aningilanga, jeg har endnu ikke kunnet komme ud for de mange Forretningers Skyld, jeg har.

ulapigâ, har ikke Tid til at gjøre det, fordi han har noget Andet at bestille.

ulapíssut, det Arbeide ell. den Bestilling, som man for Øieblikket er overvældet ell. har travlt med. mãna ulapi--ssutaerúpunga, nu er jeg ikke længere overvældet med Arbeide.

ulapíssutigâ, er saa sysselsat med det, at han ikke kan tænke paa Andet; har fuldtop eller mere end fuldtop at bestille med det.

ulapisarpâ, giver ham Noget at bestille, ell. gjør Noget for ham eller ved ham, som forhindrer ham fra at tænke paa Andet; især: for at bringe ham bort fra de sørgelige Tanker, som for Øieblikket trykke ham (f. Ex. smaasnakker for ell. leger med et grædende Barn for at berolige det; ell. tager ham med sig til et andet Sted for at forjage hans Griller, og Lignende). Bruges ofte næsten eensbetydende med tugpatdler--sarpà, s. S. U. S. refl.

ulapisaut eller **-tigssaĸ**, Noget at forslaae Tankerne med (for sig selv ell. en Anden; f. Ex. et Legetøi, man giver et grædende Barn; ell. Noget, man foretager sig for at forjage Grillerne, 2c.).

ulapisautigâ, forslaaer Tankerne derved (for sig selv ell. en Anden).

ule, 1. og **ulik**, 3. 1) et tilhyllende Dække, som trækkes over Noget og bæres af det Tilhyllede (hvorved i Alm. dets Form nogenlunde kan kjendes igjennem Dækket; jvf. mato); i denne Betydning i Regelen: **ulik**, m. S. **ulinga**; 2) et Dække i uegentlig Forstand over det ellers Synlige (s. u. ulipâ); 3) Vanddækket over Stranden; Flod; Høivande; i denne Betydning altid: **ule**.

ulerssuaĸ, den store Flod; Syndfloden.

uligpâ, tildækker eller tilhyller det, især ved Noget, som trækkes over det fra Siden (f. Ex. trækker et Dække imod Regnen over Baadens Ladning ell. det, som staaer udenfor); breder Noget ud over det. kíne uligpâ, han tilhyllede sit Ansigt. nuiap uligpâ, Skyen eller en Sky tilhyllede ham ell. det. Htr. **uligsivoĸ**. U.S. 1) pasſ.: har et Dække over sig, er tilhyllet (bl. A. Stranden med Høivandet; s. u. ulipâ); 2) refl.: tilhyller sig; tager Noget over sig som Kaabe ꝛc.

uligâ, har det til Dække over sig (mod Regn, Støv ꝛc.); er tilhyllet med det. ilugdlikorssuaĸ uligâra, jeg tog en gammel, aflagt Skjorte over mig. ĸalerĸat pingajuat angmagssautit uligât, det tredie Telteskind er bredt over angmag-ssat-Poserne.

uligssaĸ, Noget til at dække over med eller at brede over sig ell. Andet.

uliguaĸ, 2. (anal. ĸaleruaĸ), Noget, man har over sig paa Kaabeviis, men som ikke tilhyller hele Legemet. (Bliver som oftest d. S. s. ulik.)

ulêrpâ, tager det tilhyllende Dække fra det; blotter det.

ulípâ, tildækker det fra Siden i uegentlig Forstand, neml. den ene Side med den anden; bruges om: 1) bedækker Ydersiden med Indersiden ɔ: vender ud og ind paa det (en Vante, et Klædningsstykke, en Pose ꝛc.); vrænger det; htr. **ulitsivoĸ**; 2) Høivandet bedækker Lavvandet; s. videre. U.S. **ulípoĸ**, 1) er vendt ud og ind paa; 2) vendes op og ned paa; slaaer over, saal. at det Nedre ligesom fra Siden trækkes over det Øvre (f. Ex. en Klokke, ved at ringe for stærkt med den; ell. Nogen ell. Noget, som slaaer en Kolbytte); 3) er Høivande; Lavvandet ell. det af Lavvandet Blottede er tildækket af Høivandet (naar Høivandet har naaet sit Maal; s. tinipoĸ).

ulikátarpoĸ, vendes op og ned paa ell. slaaer over gjentagne Gange i Rad; tumler rundt (f. Ex. en Bøtte ell. Liggende, som triller nedad over Enderne, saa den snart staaer opreist, snart har Bunden i Veiret); om et Menneske spec. slaaer Kolbytter.

ulilerpoĸ, s. Vandet er begyndt at voxe (svarer til tinilerpoĸ; og ligesaa de Følgende henholdsviis).

ulimut autdlarpoĸ, Vandet er voxet et Stykke.

ulimukarpoĸ, Vandet er voxende (om hele Flodtiden).

ulíngavoĸ (af uligpoĸ), det er Høivande (Tiden noget før og efter den høieste Vandstand medindbefattet).

ulúpâ, Vandet er voxet op over det.

ulútarpâ og **ulorĸavâ**, Vandet gaaer derover ved hvert Høivande (Halsen af en Halvø ꝛc.). íkardluk ulútagaĸ, et Skjær, som ved hvert Høivande er under Vand.

ulivkârpoĸ, er fuld (et Kar; en Pose ꝛc.). M.S. fylder den ell. det.

ulivkârut, m.S. **tâ**, det, hvoraf det bliver fuldt (især naar der alt er fyldt Noget i det i Forveien). tamáko ulivkâru-tigísavai, ved dem vil den blive fuld.

[**ulerpâ**. Synes kun at være en Omdannelse af uligpâ, omtr. med Betydning af: har det for sig med Noget over det; seer det tildeels bedækket (og altsaa ikke tydelig); — men i saa Fald er ved den udelukkende billedlige Brug Bevidstheden om Ordets Grundbetydning forlængst aldeles forsvunden, saa at det maa betragtes som en særlig Stamme, der har udskilt sig af den forrige. I Labr. bruges heraf ulernaerpâ (anal. alapernaerpâ) i Betydning af: har betragtet det nøiagtig].

ulerúpai (Prov.: ularúpai), egentl. vel: seer dem tildeels bedækkede af hverandre, neml. formedelst deres Mængde; men bruges kun billedlig: løber vild i dem; veed ikke mere, hvilken der er hvilken; vil formodentlig tage feil imellem dem. peĸutika ulerutilerpáka, nu veed jeg ret snart ikke mere, hvad jeg eier; det er saa meget, at jeg ikke kan overſee det mere. ulerutdlugit táuna tigoĸigavko, ja, jeg løb vild i dem, fordi der var saa mange, og saa kom jeg til at tage den (som var den urette). Ogsaa f. Ex. naar man regner, og glemmer, hvor mange man havde i Minde: tássa ulerúpáka, saa, nu veed jeg ikke mere, hvor mange jeg havde (og maa altsaa begynde forfra igjen). Htr. **ulerússivoĸ**.

ulerúnarput, man løber vild i dem

formedelst Mængden; de ere saa mange, at man ikke kan oversee dem.

ûlia, Olie.

ûliakut, et Olietræ.

uligîlek, Prov.: **uligîlik**, et meget løst og skjørt Flydetræ, som synes at være en Art Asp. (Kaldes i nogle Egne ogsaa arnat kissuat, fordi det, undtagen til Propper, ikke duer til Andet end Brændsel.)

uligpâ s. ule.

ûligpok, ryster; skjælver; bæver (af Kulde ell. af Angst ell. Skræk).

ûlikulârpok, faaer en pludselig Rystelse over sig, som af Kulde; der farer en Gysen igjennem ham.

ûgdlutigâ og **ûlissutigâ**, ryster desaarsag ell. deraf (af Kulde &c.), eller skjælver for det (en Fare).

uliguak og ulikátarpok s. ule.

ulimavok, hugger med en Øxe. — M. S. hugger det med Øxe; enten: tilhugger det; ell.: sønderhugger det.

ulimako, en Huggespaan.

ulimanek, 3. 1) et Hug med en Øxe; 2) hugget Stade.

ulimaut, en Øxe.

ulimautigssak, Noget til en Øxe; spec. et to Tommers Huggejern (saaledes i den sydlige Deel af Landet, hvor saadanne bruges til Øxer; i NGr., hvor de hovedsagelig anvendes til Ishakker, kaldes et saadant tûgssak, s. S.).

ulimukarpok, ulingavok, ulipâ &c. s. ule.

ûlinek &c. s. ûvok.

ullut, m. S. **-tâ**, Lænden; nemlig Ryggen over Krydset; paa en Sælhund ell. Hvidfisk &c.: Ryggen fra Ribbenene henimod Stjerten ell. Baglallerne.

uliúnagpok, faaer Lænden til sin Deel. M. S. — af den (Hvidfisken &c.) —.

ulo, 1) en Krumkniv; den grønlandske (ell. overhovedet eskimoiske) Kvindekniv; 2) Harpunens Jernspids ell. Od.

ulugssak, et Stykke Jern til Harpunspids.

ulungnak ell. **ulornak**, m. S. **-nâ**, den brede Ende af et Jern- ell. Steenredskab, som har Eggen foran. kalugissap ulungnâ, Bladet paa en Hvallandse. tûkap ulungnâ, Harpunens brede Rand eller Eg (som dannes af dens ulo).

ulungnaussai eller **ulornaussai** (Pl. m. S.) bruges af Nogle om: Ankerets Flige.

uloriarpok, farer tilbage af Frygt for det Truende (s. Ex. naar Nogen fægter med en Kniv lige for hans Øine).

ulorianarpok eller **-nakaok**, det bringer En til at fare tilbage; man føler sig ikke sikker for det, da det saa pludselig kommer farende hen imod En. ataitdlôkinak, ulorianakaok, lad være at kaste med Stene, man kan jo ikke være sikker.

uloriasârpâ, søger at bringe ham til at fare tilbage ell. at blinke med Øinene (s. Ex. ved at lade som, om man vilde stikke ham i Øinene).

uloriasugpok, farer let tilbage for noget Truende; og videre: gruer let for Noget, som vil svie ell. gjøre ondt &c., da han veed med sig selv, at han vil fare tilbage for det.

uloriagâ, gruer for det, da han veed, at det vil bringe ham til at fare tilbage, ell. at det vil isne i ham, naar det kommer til Stykket. kigssaviarssuk tigunek uloriagâra, jeg tør ikke tage Falken (den vilde jo strax hugge sine Kløer i mig). kikissat nûe nuisassut uloriagâka, jeg er bange for de fremstaaende Sømspidser, at jeg skal komme dem for nær og rive mig paa dem. isse uloriagalugo aningilak, han gik ikke ud, da han gruede for Kulden.

uluak, 2. Pl. m. S. **uluai**, hans Kinder.

ulugpâ, gnider det mygt og blødt imellem Hænderne (Skind og Lignende; tildeels ved at dreie det sammen og vride det saaledes rundt).

ulungavok, er vindskjev; dens flade Side er dreiet noget. (Bruges navnl. om bredere Flader; ikke om en smal Kant; s. kipingavok.)

uluvssâk, en Hvirvelvind, af de stærkere, især ved forøvrigt stille Veir. Forstærket ved -ssuak (uluvssârssuak) svarer dette Ord saaledes godt til: en Vindhose (hvorimod det synes for svagt for: en Orkan; s. anorâsuak ff.).

ulungnak s. ulo.

ulúpâ s. ule.

ûma, ûmâk s. uva.

ũmak, ũmarpok, ûmarivok, ũmat, ũmauvok f. d. F.

ûmavok, er levende. sule ûmavok, den er levende endnu (endnu ikke død). ingma ûmalârpok, der er (kun) en lille Smule Liv i ham. Bruges i videste Forstand om alt Levende, ogsaa om Gud: Gûte ûmassok, den levende Gud; — i indskrænket Forstand om den Mennesket underlagte Dyreverden: ûma--ssut i Særdeleshed (f.n.). Jvf. inûvok af inuk.

ũmarpok, bliver ell. er bleven levende; har faaet Liv i sig (den, som syntes død eller var død).

ũmarnartok, det, hvoraf ell. hvorved man bliver levende; levendegjørende; livsvækkende.

ûmartuvok og **ûmanertuvok**, er seiglivet.

ûmassivâ (anal. aseruivâ, ânaivâ &c.) og **ûmassôrpâ**, faaer det gjenoplivet for sig, ell. det levede op igjen for ham (Dyret, han troede at have dræbt).

ûmassok, 1) et levende Væsen (i Alm.; f. o.); 2) især: et Dyr; en af Skabningerne imellem Mennesket og Planterne. **ûmassut**, Dyrene; Dyreriget.

ûmassorsiorpok (gaaer efter Levende) bruges oftere om: er paa Jagt efter, hvad man mulig kunde træffe paa.

ûmassorujuk, et Dyr, som er hverken Kjød ell. Fisk ↄ: ikke tjener til Føde, ell. overhovedet ikke er til aabenbar Nytte for Mennesket: et Kryb (stort ell. lille).

ũmak ell. **ũmak** (Pl. **ũmait**), en Vært med Liv i; en frisk ell. grøn Plante ell. Træ ꝛc. kissuk ũmak, grønt Træ (afhugget, men med Saft i). orpik ũmak, et grønt Træ (som ved sin Livskraft skyder Blade ꝛc.).

ũmauvok, er frisk; er grøn; har Liv i sig (en Vært). orpingnik ũmauner--siorpugut, vi søgte de friskeste Træer ud.

ûmarivok, er hurtig i sin Gjerning; er rap; gjør en heel Deel færdig i en Fart.

ûmarisârpok, gjør sig hurtig; rapper sig; anstrenger sig af alle Kræfter for at faae Meget udrettet i kort Tid.

ûmarîpok, ts. er seenfærdig i sin Gjerning; er længe om at dreie ell. vende sig og faaer derfor kun Lidt færdigt. Jvf. pâmârpok.

ũmat, (Midlet til at være levende ↄ:) Hjertet. M. S. **ũmatâ**, hans ell. dens Hjerte. Bruges desuden i overført Betydning paa samme Maade som i den gamle Verdens Sprog. ũmatiga ũma--tigingilat, mit Hjerte er ikke dit ↄ: Du kan ikke vide, hvad jeg tænker ell. føler.

ũmámiugâ, 1) har det i sit Hjerte; husker det; tænker derpaa; 2) tager sig det til Hjerte; tænker over det.

ũmámiugssarsivok, faaer ell. har faaet Noget i sit Hjerte; har seet eller hørt Noget, som har gjort Indtryk paa ham, ell. som han bevarer hos sig.

ũmának, og med nogen Tilsætning: ũmánarssuak, ũmánârssuk &c., er et meget hyppigt Stednavn, nemlig for Øer, hvis Top danner en afrundet Kegle ell. tilspidset Kuppel, som nogenlunde kan sammenlignes med Spidsen af et Hjerte.

umerdluk f. umik.

umerpâ, seer paa Noget i Nærheden med nedtrykte Øienbryn som Skygge over Øinene; især: 1) seer saaledes ned for sig i et forholdsviis mørkt Rum (f. Ex. i Vandet efter Fisk, eller paa Gulvet efter det, som faldt ned, ell. ind i en Grav ꝛc.); 2) tager Sigte langs hen ad Noget (for at see, om det er lige ell. krumt ꝛc., eller langs ad Bøssen, idet man sigter, og Lignende). Htr. **umerpok**. Det synes, at Øienbrynenes Nedtrykken ell. Nedhængen over Øinene som Skygge væsentlig hører med til dette Ords Begreb, og at det saaledes formodentlig er rodbeslægtet med umik, f. S.

umeralârpâ, **umerorpâ** og **ume--rumissárpâ**, d. S. f. Foreg. med en ubetydelig Modification i Udtrykket: kiger ell. stirrer ꝛc. ata umeralâsagit, kom, se engang hen ad det (om Du kan opdage nogen Skjevhed ved det ꝛc.).

umiak, 1) i Sg. en Baad med særskilte Aarer til hver Side (jvf. kajak); spec. den saaledes indrettede Baad, som bruges i disse Egne: en saakaldet Konebaad; 2) i Pl. **umiat**, en Baad med Folk i. kíkut-uko umiat, hvem ere de, den Baad der? Ogsaa de fire Følgende bruges altid i Pl., saasnart Fartøiet er bemandet ell. paa Fart.

umiatsiaĸ eller i Pl. **-tsiait**, en europæisk Baad (i Almindelighed; s. upangniut, usingiaut, kalikátaĸ og agssartût).

umiatsiarssuaĸ ell. i Pl. **-rssuit**, en Jagt eller et lignende, større Fartøi med Dæk og een Mast.

umiarssuaĸ ell. i Pl. **-rssuit**, et Skib.

umiarssuâraĸ, 2. ell. i Pl. **-rĸat**, bruges i nogle Egne om: en Skonnert.

umiârput, de raabe: umiat (ɔ: der kommer en Baad!).

umiartorpoĸ, er ude i Konebaad; er paa Togt med Baaden (i sin egen Egn; om Reiser til en anden Egn bruges dette ikke let, men almindeligst Affixet -liarpoĸ).

umêrpoĸ, sælger sin Konebaad.

umêrserpoĸ, mister sin Konebaad (saal. at den gaaer tabt, uden at der var Nogen i den; altsaa navnl. naar Stormen tager den, medens den ligger paa Land). S. videre.

umîarpoĸ eller i Pl. **-rput**, lider Skibbrud (med Baad ell. Skib); enten: 1) forliser Baaden ell. Skibet, saaledes at kun Folkene blive frelste, eller: 2) faaer Baaden ꝛc. saa stærkt beskadiget, at Folkene vel komme i Land med den, men som Vrag.

umîartut og **umîarnerit**, Pl. skibbrudne Folk.

umiuvoĸ, er omkommen i Skibbrud med Baad eller Skib; i Pl. **umiúput**, de ere forliste med Mand og Muus.

umîorpoĸ, bygger en Konebaad.

umêrivoĸ, er i Arbeide med Baaden ɔ: med at trække den paa Land eller sætte den i Vandet. umêriartordlit, lad dem komme og tage fat paa Baaden (nu skulle vi trække den op ꝛc.).

umîvoĸ, (egentl.: gjør Baad; men brugt i Analogi med aussivoĸ, ukîvoĸ &c.:) tilbringer en længere Tid paa Reisen med Baaden paa Land. Bruges kun sjelden, hvorimod

umîvik ell. almindeligst i Pl. **umîvît** er et almindeligt Navn paa de Steder, hvor man oplægger og forvarer Baaden, imedens man gaaer paa Rensjagt i den Egn. Et Suffix dertil gaaer oftere paa Egnen; f. Ex. sarĸaup umîvia, Solsidens Baadeleie.

umiariaĸ, 2. en større indiansk Canoe (ligesom ĸajariaĸ bruges om de mindre).

ûmigâ, kan ikke udstaae ham ell. det; er forbittret paa ham for den Fortræd, han gjør; ærgrer sig over det, fordi det ikke gik, som det skulde; harmes over ham ell. det ꝛc. (Udtrykker den øieblikkelige Forbittrelse, som let udpræger sig i Ens Miner, idet man fornemmer det Ærgerlige, samt den nærmest efterfølgende Stemning.) Jvf. ĸingarâ. pi-ngikivne ûmigânga, han er forbittret paa mig, skjøndt jeg ikke har gjort ham Noget.

ûminarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man er ærgerlig over ham ell. det, fordi man kun har Fortræd deraf; det er en ret fortrædelig Person ell. en ærgerlig Sag. ûminaĸaoĸ torĸúnginavkit, det er ret ærgerligt, at jeg ikke gjemte dem. ĸing-mikasik ûminavigpoĸ, den lumpne Hund er mig ret til Fortræd (ved det, at den stjæler ꝛc.). — Meget ofte bruges det uden Verbalendelse som Interjection, oftest forstærket ved et Nominalaffix, f. Ex. ûminakasik-una, det er dog til at ærgre sig over, saadan Fortræd som han gjør En ved sin Dumhed ꝛc. (Enhver -kasik er tillige mere ell. mindre en ûminartoĸ, og omvendt.)

ûmigssorpâ, anvender Forbittrelse paa ham ɔ: hader ham (varigt); er hans Fjende (og søger at gjengjælde ham al den Fortræd, han mener sig tilføiet af ham, ꝛc.). Jvf. ĸingarssorpâ.

ûmitsagpoĸ, er harmfuld ell. ærgerlig eller gnaven over Noget; og **ûmit-sautigâ**, — over ham ell. det. (Udtrykker en navnlig i Begyndelsen stærkere Sindsbevægelse, end ûmigâ.)

ûmilavoĸ (er saa) og **ûmitdlerpoĸ** (bliver saa), sætter et fortrædeligt Ansigt op, ell. fortrækker Ansigtet til det Modsatte af Smiil ell. Latter (f. Ex. naar man faaer noget Bittert eller Bidende i Munden).

umik, 3. m. S. **ungma** og **uvnga**, men i Pl. meget almindelig: **umê**, 1) hans Skæg ell. egentl.: hans Skæghaar (i Fleertal); 2) Barbørster paa Dyr (Sælhunde, Katte ꝛc.); 3) under Hagen nedhængende Haar paa Dyr (Rensdyr, Geder ꝛc.); 4) i Sg. Forhænget i et

grønlandsk Telt. (Altsaa egentl. vel: Noget, som hænger frit ned fra det Øvre; jvf. umerpâ og nedenfor umingatsivoĸ.)

ungmiarpâ og **uvngiarpâ**, tager Skægget af ham; rager ham. — — U. S. — sig.

ungmiaut og **uvngiaut**, en Ragekniv.

ungmiorpoĸ og **ungmivoĸ**, syer et Teltforhæng.

umigpâ (tupeĸ), trækker Forhænget for Teltet.

umigtôrmiut (de, som have hjemme hos de Storskæggede) bruges af Nogle om: Nordboerne, som i den tidligere Tid havde bosat sig her i Landet; s. ĸav--dlunâtsiait. Bruges ogsaa om: Nordmændene, de Norske.

umerdluk, m. S. **umerdlua** eller i Pl. **-dlue**, Over- og Underlæben paa en Sælhund ell. et Rensdyr (som ere ligesom gjennemgroede af ganske korte, stive Haar, der netop stikke frem af Huden).

umerdlûssat, Pl. Rypelyng (en lynglignende Vært, som danner tætte, pudelignende Buske af ganske smaa Blade næsten uden Stængel).

umingatsivoĸ, har forstoppet Næse (altsaa egentl. vel: har ligesom Noget hængende ned i den).

umingmak, en Moskusoxe (sandsynligviis benævnt saaledes af de lange Haar under Hagen og Halsen).

umitaĸ, et lille, reielignende Krebsdyr (gjennemsigtigt, med sorte Øine og lange Følehorn).

ûmitsagpoĸ s. ûmigâ.

una s. uva.

unâĸ, et Harpunskaft uden Beenfjedre (s. ernangnak og u. unarsivik). Subj. undertiden: **unarrap**.

unâriarpoĸ, kaster med Harpunskaftet hen for sig (uden paasat Harpun; til Øvelse ell. for Morskab).

unârsipoĸ, t. løfter Harpunskaftet ell. Harpunen med Skaftet i Beiret for at kaste. M. S. — paa den (Sælhunden ɔc.).

unarsivik, et Slags let, hvidt Drivtræ, som bl. A. bruges til Fuglepile og Blærepile, men ikke til en unâĸ, saal. som den her almindeligst bruges, da det er for let dertil. (Der skal i nogle Egne undertiden bruges et kort Harpunskaft, kun 4 Fod langt og uden Kastetræ, og som der kaldes unâĸ, hvortil dette Træ maaskee anvendes.)

ūnagpoĸ, ūnagpâ, ūnaivik s. ûvoĸ.

unangmivâ, lader det komme an paa en Prøve med ham; voves det med ham; enten: 1) — om man ikke skulde faae sit Ønske opfyldt af ham (jvf. ússerpâ, 2, a); eller: 2) — om man ikke skulde kunne præstere det Samme som han (i at roe eller løbe omkaps, i at fange ɔc.); og forsaavidt som deri ligger en Udfordring, svarer det ogsaa til: 3) udfordrer ham. kangerdlungne ĸáinákut unangmisinaugaluarpavkit, i Fjordene kan jeg nok vove det med Dig i Kajak; der troer jeg nok, at jeg kan ligesaa godt som Du (men i den aabne Sø, det er en anden Sag). igpagssardle unang--milerssåraluaravkit ujalúnguamik ĸinuvigiumavdlutit, jeg havde alt igaar i Sinde at ville vove det med Dig og bede Dig om en Smule Senetraad (men ɔc.). Htr. **unangmigdlerpoĸ**.

unangnipoĸ, t. bevæger Hovedet snart til den ene, snart til den anden Side, med tilhørende Grimasser (i Stridssangen). Er nu for Mange ubekjendt.

ûnarpoĸ s. ûvoĸ.

unarsivik s. unâĸ.

unasungiaĸ, den næstyngste af smaa Søskende (i den Alder, hvor den endnu vilde die, hvis den yngste ikke var). Bruges ogsaa om Dyr.

unatarpâ, 1) prygler ham; 2) prov. dræber den harpunerede Sælhund eller Hval med Landser (ellers anguvigarpâ, s. S.).

unatarneĸ, 3. en blaa Plet ell. et ophovnet Sted, en Knude ell. Bugle af Prygl.

unataut, en Prygl, en Knippel, Stok ɔc. til at prygle eller slaae med.

unavoĸ, logrer med Halen (en Hund).

uneĸ, 3. m. S. **orna** (Prov.: ornga), Armhulen.

unermigpâ, bærer det under Armen. Htr. **unermigpoĸ**, s.

unermiugâ, har det under Armen eller skjult i Armhulen.

ornilit, kun i Pl. **-lisit** ell. m. S. **-li--sai**, Haar i Armhulen.

únek s. utivok.
ûnek s. ûvok.

únerpok og **-rpâ** og atter htr. **únîvok**, siger, at —. tokussok únerpât, de sige, at han er død. aggerumavdlune únerpok, han sagde, at han vilde komme. okautigai autdlángitsut únerdlugit, han omtalte dem og sagde, at de ikke vare reiste. Dette Ord bruges ellers ikke saa almindelig, som man efter dets Betydning skulde troe, og af Nogle saa godt som slet ikke, da det i denne Form fuldkomment erstattes af okarpok og okautigâ; Stammens Eiendommelighed bestaaer mere i de følgende, deraf dannede Ord.

únerdlugpok, fører Klage; anklager Nogen. Bruges ikke meget; s. videre.

únerdlugfigâ, fører Klage for ham (over Nogen: -mik).

únerdlûpâ, nærmest vel: fører Klage for Nogen over ham (med dobbelt Object for Gjerningen; jvf. kigdlûpâ), men bruges neppe, s. d. F.; hvorimod den htr. Form: **únerdlûssivok**, bruges baade i Betydning af det Forrige og det Følgende (dog helst uden -mik ell. -mut). **únerdlûssissok**, en Anklager (i Alm.).

únerdlûtigâ, anklager ham (for Nogen: -mut). tâussuminga únerdlûtigingnigtok, den, som havde anklaget ham.

únerdlût, en Klage; en Anklage. — M.S. **únerdlûtâ**, den af ham fremførte Anklage.

únersiorpâ, kan betyde: søger efter Noget, som kan omtales, enten **hos** ham (anal. pitsaunersiorpâ o. A.) ell. **til** ham (anal. pigssarsiorpâ o. A.). Begrebet er altsaa her ikke klart, og dette er maaskee Grunden til, at Ordet i den største Deel af Landet ikke bruges (efter Sigende i nogle Egne omtr. i Betydning af únersiutigâ, s. n.), idet tillige dets Begreb, ligesom hos únerdlugpok, spaltes i de følgende to Afledninger:

únersiorfigâ, har ham til Sted at omtale Nogen (rosende) for ɔ: omtaler Nogen (-mik) rosende for ham; anbefaler ham Nogen (især en Fraværende og paa Grund af hans agtværdige Egenskaber; s. d. F.).

únersiutigâ, har ham til Gjenstand for sin (rosende) Omtale ɔ: roser eller priser ell. anpriser ell. anbefaler ham, navnl. for hans Godheds ell. Ædelmods ell. Redeligheds &c. Skyld og paa Grund af sin egen Erfaring (ajúngitsumik pingmane; jvf. nersorpâ).

únersiutiginekarnera (-nek, 3. m.S.), hans Ros; hans Priis; neml. hans Bliven rost ell. priist; den af en Anden ham tildeelte ell. om ham udtalte Ros ell. Priis.

únersorpâ (omtr.: anvender Omtale paa ham ell. paa det) bruges i en Deel af Landet om: 1) lover eller forjætter ham Noget (-mik); i en anden Deel derimod om: 2) lover Nogen (-mut) det. Den samme Dobbelthed i Ordets Grundbegreb, som er tilstede hos únersiorpâ, gjentager sig saaledes her endnu stærkere udpræget, hvorfor dette Ord, skjøndt det i daglig Tale af Nogle bruges temmelig meget, ikke godt kan anvendes i Skrift ell. correct Tale, undtagen i den htr. Form: **únersuivok**; f. Ex. tamákuninga inungnut únersuissok, den, som har forjættet Menneskene disse Ting. I de to følgende Afledninger er ogsaa her Begrebet skilt ad.

únersorfigâ, lover ell. forjætter ham Noget (-mik).

únersûtigâ, lover ell. forjætter det (til Nogen: -mut).

únersût, en Forjættelse; et Løfte (Ordene). M.S. **-tâ**, den af ham givne Forjættelse.

únersûtigissak, det Forjættede eller Lovede. M.S. **-tigissâ**, det af ham Forjættede.

únersûpâ, 1) viser med Fingeren for ham paa Noget (-mik), som han ikke seer; 2) giver ham Anvisning eller Underretning eller underviser ham om Noget, som han ikke kjender (en Maade at gjøre Noget paa &c.); særlig: 3) viser ell. betegner ham Veien (ingerdlavigssânik). Htr. **únersûssivok**. kingorna îgkanik kalipagkanik únersûssisángilanga, herefter skal jeg ikke give Anvisning paa at male Panelet (da det har viist sig upraktiskt).

univkârpok, fortæller Noget ell. om Noget (-mik). Bruges ikke almindelig, s. okalugtuarpok.

univkâĸ, d. S. s. oĸalugtuaĸ.
univkârâ, d. S. s. oĸalugtuarâ.
uniarpoĸ og **-rpâ** og atter htr. **uniaivoĸ**, slæber Noget efter sig hen ad Jorden; trækker det efter sig (et Læs af hvilkensomhelst Beskaffenhed: en Sælhund; en Bunke Fisk; en Slæde; en Vogn ɔc.). Jvf. kaligpoĸ ff.
uniartigâ, har ham ell. den til at slæbe ell. trække Noget for sig (f. Ex. et Trækdyr).
uniaut og **uniut**, det, hvormed man trækker Noget efter sig (en Line ɔc.); kan bl. A. bruges om: et Aag paa et Trækdyr.
uniakátarpâ og **uniakátârpâ**, slæber det efter sig hid og did omkring paa Jorden (enten af Kaadhed ɔc. eller tilfældig, f. Ex. naar Noget er blevet hængende om Ens Fod).
uniakalârpoĸ og **-rpâ**, slæber noget ganske Smaat eller næsten Usynligt efter sig (f. Ex. en Pen et Gran ell. Haar paa Papiret).
unigpoĸ, standser; staaer stille; hans ell. dets Bevægelse er ophørt. Bruges 1) om al standset Bevægelse i bogstavelig Forstand, saavel af Levende som Livløst. unigit, staa stille! (rør Dig ikke ɔc.). akingmigsimagame unigpoĸ, den støder formodentlig imod Noget og kan derfor ikke bevæge sig videre frem. tamâne unigkatdlásaugut, vi ville foreløbig blive her. ilai autdlaramik unig--poĸ, han blev tilbage paa Stedet, da det øvrige Selskab reiste. nalunaerĸutaĸ unigpoĸ, Uhret er gaaet istaa. 2) om standset Bevægelse i overført Forstand, i Betydning af: tiltager ell. voxer ikke mere (et Menneske ell. et Dyr eller en Plante i sin Væxt; en Revne; en Sygdom; en Sindsbevægelse ɔc.); forbliver i samme Tilstand; forandrer sig ikke mere. kusernera unigpoĸ, nu tiltager dens Dryppen ikke mere. ĸupiartoraluarame unigpoĸ, den revnede mere og mere, men nu holder Revnen sig uforandret. aitsât erĸarsautika unilerput, nu først begynde mine Tanker at komme til Ro. seĸernup unigfia, Tiden, da Solens Bevægelse (opad ell. nedad) standses ɔ: Solhverv.
unigtipâ, sætter det ell. den ud af Bevægelse; lader det hvile ell. staae stille (f. Ex. sætter et Uhr istaa; ell. standser Baadens Bevægelse ved at holde op at roe, ell. Bordets ved ikke mere at skubbe til det ɔc.); bl. A.: beholder Noget af det, som er kommet ham i Hænde; sender det ikke videre; forhindrer det fra at gaae videre ell. tilbage; ell. faaer en af Besøgerne til at blive, naar de andre reise, o. a. M.
uningavoĸ, 1) om en Ting: rører sig ikke; forandrer ikke sin Stilling (modsat aulavoĸ og ingerdlavoĸ); 2) om et Menneske: bliver paa det samme Sted; enten: a) reiser ikke; eller: b) lader sin udenoms Gjerning hvile; holder sig hjemme ell. i Ro; eller: c) har Intet at bestille (modsat autdlarpoĸ og sulivoĸ).
uningauarpoĸ, rører sig ikke eller bliver paa det samme Sted ɔc. i længere Tid; bl. A. reiser aldrig ell. forlader aldrig sit Hjem.
uningavik, et Blivested eller Hvilested ell. -tid. uvdloĸ táuna ilivsíne uni--ngavigâra (den Dag havde jeg til Blivetid hos Eder) ell. uvdloĸ táuna uningavigâvse (den Dag havde jeg Eder til Blivested) blive begge Udtryk: den Dag forblev jeg hos Eder.
univigpoĸ, s. 1) staaer ganske stille; dens Bevægelse er aldeles ophørt; 2) er kommen til et Sted for at blive der; har taget fast Ophold etsteds (-me).
univigfigssaĸarpoĸ, har et Sted, hvor han kan tage fast Ophold; kan bl. A. bruges om: har Borgerret et Sted (-me).
unerivfik (af uneŕipoĸ, anal. ineŕi--poĸ), det Sted, hvor man bliver for bestandig. Er, saavidt vides, allerede i gammel Tid bleven brugt om: de hedengangne Sjæles Opholdssted ell. de Dødes Rige (Hades).
uniorpâ, forfeiler det (Maalet; Veien; Ens Mening ɔc.; modsat erĸorpâ, s. S.). U. S. htr. ell. pass.: isumaga unior--poĸ, min Mening slog feil eller blev forfeilet ɔ: det var ell. gik ikke, som jeg havde tænkt (s. d. F.).
uniorĸúpoĸ, indtræffer ikke ell. opfyldes ikke; slog feil (det Sagte ell. Forudsatte).
uniorĸutípâ, lader det blive uopfyldt; enten det, han selv har sagt: oĸautse uniorĸutipâ, bryder sit Ord; eller det, en Anden har sagt: omgaaer en Bestemmelse; bryder en Pagt ɔc. I samme Betydning bruges ogsaa **uniortipâ**.

únuk, 1) Aftenen; 2) i Aften. únúkut, om Aftenen. igpagssaĸ únúkut, igaar Aftes.

únúkorsiut, Aftensmaaltid.

únugpoĸ, er blevet Aften.

únũpâ, det bliver ell. er blevet Aften for ham. únũpâtigut, det blev Aften for os, ell. Aftenen kom paa os.

únûtipâ, forvolder, at Aftenen kommer paa ham. anorip únûtipâtigut, Blæsten gjorde, at Aftenen kom paa os.

únuaĸ, 1) Natten; 2) i Nat (afvigte). únuákut, om Natten.

únuagssaĸ, tilkommende Nat.

únuarorpoĸ og **únuarúpoĸ**, Natten indtræder ell. falder paa. — M.S. — i den (Luften eller Lysningen). únuarulerâ tássunga pivugut, det blev ud paa Natten, inden vi kom derhen.

únuivoĸ, bliver ude eller er ude Natten over (formedelst Uveir eller Reisens Længde).

únúsaerpoĸ og **únuaerúpoĸ**, det bliver ikke Aften eller Nat mere (i de lange Dage).

[**unga**, et Yderste; et udenpaa ell. udenom Værende; anal. sila, og betegnende det synlige Yderste, ligesom sila det usynlige og avat begge Dele. Dette synes at være Grundformen og dens Betydning, men den bruges ikke uden videre Tilsætning.]

ungat (anal. silat I), 1) m.S **unga-tâ**, det hiinsides deraf; det, som er paa den fravendte Side (men selve den fravendte Side er igdlua). kûp ungatâ, Landet paa den anden Side af Elven ell. Floden. ameralik kingigtorssûp ungatânĩpoĸ, ameralik-Fjorden er paa den anden Side af kingigtorssuaĸ-Fjeldet. 2) u.S. Sidevæggen i et Huus eller Telt. ungámut ingitdlutit, sæt Dig ved Sidevæggen.

ungatdleĸ, 1) den eller det, som er hiinsides den anden eller de andre; den yderste i Rækken fra En selv af (s. u. ungaleĸ); 2) den, som har sin Plads ved Sidevæggen.

ungatdliuvoĸ, 1) er den yderste hiinsides den anden ell. de andre; 2) har sin Plads i Huset ell. Teltet ved Sidevæggen (den fornemste Plads).

ungateĸarpoĸ, d. S. s. Foreg. i Betydn. 2.

ungaleĸ, m.S. **-lia**, den, som er nærmest hiinsides den ell. det. satsigsúnguit ungalê, Øerne nærmest hiinsides satsigsúnguit-Øerne. (Er kun ved Brugen med Suffixer forskjellig fra ungatdleĸ; s. kangileĸ.)

ungaloĸ, m.S. **-lua**, en Omhegning (i videste Forstand); Noget, som omgiver Andet paa Siderne (ikke foroven ell. forneden) og beskytter det paa en eller anden Maade; f. Ex. Tremmer ell. Lignende foran ell. omkring Noget, at det ikke skal falde ned ell. beskadiges eller bringes i Uorden; ell. en ophøiet Kant omkring en Flade, som f. Ex. paa et Billardbord; eller et Rækværk om en Trappe ell. Andet; et Stakit om en Have ell. en Grav ꝛc.; Skandseklædningen paa et Skib; en Muur eller Vold eller et Gjerde omkring en Plads ell. en Gaard ell. en By; Bindet om en Bog; o. a. M.

ungaluvâ, omgiver det med Saadant paa Siderne; indhegner det ꝛc.

ungalôrpâ, d. S. s. Foreg., men med en mere forsvarlig ell. af mange Dele bestaaende Omhegning (anal. matôrpâ, s. S.).

ungalûgaĸ, en med saadan forsvarlig Omhegning (Vold ell. Muur ꝛc.) omgiven Plads; *spec.: en med Mure ell. desl. omgiven By, en Stad. (Det bruges ogsaa af Nogle om: en Gaard; bedre er dog til Forskjel: **ungalulingaĸ**.)

ungarĸúpâ, passerer det paa den fravendte Side; gaaer hiinsides forbi det.

ungasigpoĸ, s. er langt borte (der er Meget imellem os og det).

ungasigâ, synes, at det er langt borte; Veien dertil forekommer ham meget lang (og som oftest: for lang).

ungavaĸ, m.S. **-vâ**, Prov. den hiinsides deraf beliggende Egn (neml. den fjernere indbefattet; hvorved dette Ord vel oprindelig adskiller sig fra ungatâ, som nærmest kun betegner den umiddelbart tilstødende Egn).

ungerpâ, snører det sammen (Ærmerne; Støvlerne ꝛc.), især med et Løbebaand, som ligger i en Indfatning ell. er trukket igjennem Huller omkring Aabningen. U.S. refl.: snører sine Ærmer ell. Beenklæder ell. Støvler saaledes sammen.

ungerut, m. S. **tâ**, et saadant Løbebaand ell. Snørerem paa Noget.
ungerdlaut, m. S. **tâ**, den Rem, hvormed Aabningen af en angmagssat-Pose snøres sammen.
úngersak, et Baand eller Bælte om Beenklæderne for at holde dem oppe om Livet.
úngut, i Pl. **-tit** eller m. S. **-tai**, Rynkerne foran paa Støvlesaalen (ved hvilke den er trukken sammen til Overlæderets forreste Deel).
úngússaerpok (kamik), Sømmen foran paa Støvlesaalen er løben op.
unguvâ, 1) omringer noget Levende; passer stedse at være uden for ell. i Veien for det, saa det ikke kan undslippe (ogsaa f. Ex. ved at holde Haanden omkring en Flue eller Lignende); svarer ogsaa bedst til: 2) beleirer den (Byen) ell. dem (Folk i den). Htr. **ungussivok**.
ungôrpâ, driver det foran sig (et Dyr), enten for at jage det bort, ell. for at drive det hen til et bestemt Sted (-mut); f. Ex. Sødyr, for at drive dem ind mod Landet; ell. driver Kvæg &c. Htr. **ungôr-sivok**.
ungûgkat (Pl. af -gak, 2), dem, man driver foran sig; en Drift Kvæg &c.; kan bl. A. bruges spec. om: en Hjord. ungûgai, hans Hjord (dem, han driver).
ungagâ s. ungavok.
ungalek, ungalok, ungaluvâ, ungalûgak, ungasigpok, ungat, ungatdlek, unga-vak &c. s. unga.
ungavok, hænger ved ell. efter Nogen (som f. Ex. et Barn efter Moderen); og **ungagâ**, — ved ell. efter ham; vil nødig være borte fra ham eller forlade ham og længes strax efter ham, saasnart han er kommen bort fra ham. ungagingilara, det vil slet ikke falde mig vanskeligt at skilles fra ham. Sjeldnere bruges det om et Sted, f. Ex. om Hjemstavnen.
unganarpok ell. **-nakaok**, man vil nødig forlade ham eller være borte fra ham; han er bleven En saa kjær, at man helst altid vilde være hos ham.
ungerpâ, ungerut, ungerdlaut, úngersak s. unga.
ungialigsivok, plirer med Øinene, ved at rynke Øienlaagene sammen.
ungialigsivigâ, plirer med Øinene til ham (for at give et Tegn).
ungilagpok, det kløer.
ungilangnarpok ell. **-nakaok**, det forvolder Kløe eller fører Kløe med sig (f. Ex. en nuardluk).
ungmiarpâ og ungmiaut s. umik.
úngok, en Vorte.
úngortârpok, har faaet en Vorte ell. Vorter.
ungôrpâ s. unga.
ungujungujôrpok, kaster Noget i Grams. M. S. — det —. (Ordet er aabenbart onomatopoietisk.)
ungujungujôrut, Gramsgods; det, som kastes i Grams.
ungujungujôrfigai (-mik), kaster Noget i Grams til dem.
úngut, unguvâ &c. s. unga.
ūpâ s. ûvok.
upâ, jeg seer Dig! ell. maaskee egentlig: kan Du see mig! her er jeg! tag mig! En Interj., som kun bruges til ganske smaa Børn (naar de begynde at skjønne), idet man skjuler sig for dem tæt ved, f. Ex. bag ved selve Barnet, og pludselig kommer frem. Det er høist sandsynligt, at dette Udraab staaer i umiddelbar Sammenhæng med Roden til de følgende Ord. Jvf. tatârpâ.
upagpok og **-gpâ**, 1) rækker til Maden (som han seer fremsat); 2) er ude paa Luur efter Hvaler (for at gjøre Jagt paa dem, dersom man seer nogen).
upáupâ, tager et Stykke Mad af til ham.
upanguiut ell. i Pl. **-tit** (s. umiak), en Hvalfangerslup.
upagtorpok og **-rpâ**, søger til Krogen (Fisken); har seet Madingen og nærmer sig den.
uparuarpâ og **uparuartorpâ**, peger med Haanden paa det, han har seet ell. opdaget i det Fjerne, for de Andre, som endnu ikke have faaet Øie paa det (ta--korkâramiuk uparuarpâ).
uparuartûpâ, peger for ham paa Noget (-mik), som han (den Pegende) har faaet Øie paa, men den Anden ikke; viser ham sin Opdagelse med Haanden.
upalorpok, træffes uforberedt af Noget, han skulde have været belavet paa; bl. A. kommer uforberedt paa Reise; har

Ingenting med sig. Bruges ikke almindelig; derimod de Følgende.

upalungavoĸ, er i uforberedt Tilstand; har ikke belavet sig paa det, han kunde vente.

upalungaerpoĸ, s. er forberedt; er i færdig Stand.

upalungaersarpâ, gjør ell. sætter det i færdig Stand, saa det kan tages eller bruges, naar det skal være. U. S. **upa-lungaersarpoĸ**, gjør sig i færdig Stand; forbereder sig til det Forestaaende (-mut). Bruges om al Forberedelse og til Hvadsomhelst: til Reisen, til et Arbeide, til en Tale ꝛc. Jvf. pissarêrsarpâ.

upalungaerĸut, Noget, som man har i Beredskab eller for at have det, naar der er Brug for det. upalungaerĸu-tigînardlugo pisiarísavara, jeg skal kjøbe det, blot for at have det i paakommende Tilfælde.

***upalungassorsiorpai** (sákutût), mønstrer Tropper; holder Revue over dem (søger eller seer iblandt dem efter Uforberedte).

***upalungassorsiortíput**, de ere til Mønstring; der holdes Revue over dem.

upernâĸ, Foraaret. (I den nordligste Deel af Landet bruges dette Ord for Sommeren, og det følgende for Foraaret.) Grundformen, men som ikke bruges, er upernaĸ, s. d. F.

upernagssaĸ, Foraarets Begyndelse; Tiden, naar Sneen begynder at tøe.

upernarpoĸ, det bliver ell. er blevet Foraar.

upernivoĸ, tilbringer Foraaret paa et Sted (-me). Et andet Ord af samme Form s. u.

upernivik, en Foraarsplads. — — M. S. **upernivia**, hans Foraarsplads; Stedet, hvor han enten nu staaer ell. pleier at staae i Telt om Foraaret. Forekommer desuden temmelig ofte som Stednavn.

upernivoĸ, Prov. sætter Haanden under Kinden (siddende ell. staaende). S. o. under upernâĸ.

upípoĸ, t. istemmer Klagemaal eller Klagelyd; giver sig til at græde og jamre af Sorg ell. Bedrøvelse. — — — — M. S. — over ham. (kápialavoĸ betegner, naar det bruges om at begræde en Anden, mere den indre Sorg eller Ængstelse, som yttrer sig i Jamren ell. Graad; upípoĸ derimod mere de klagende ell. jamrende Lyde ell. Ord, efter uden bestemt Hensyn til, hvorvidt der ligger virkelig Sorg til Grund derfor eller ei.)

úput, et Klagemaal; en Klagesang.

úputigâ, 1) har det til Klagemaal; det er hans Klagesang eller Klagetale; — 2) istemmer Klagemaal i Anledning af ell. over ham.

úpípoĸ, t. falder om; styrter om (Livløst, som var opreist; ell. Levende, som om det var livløst; f. Ex. En, som nylig er kommen op efter en Sygdom, naar Benene pludselig svigte ham).

úpitipâ, vælter ell. styrter det om (enten med Villie ell. uforvarende).

úpingavoĸ, hælder; staaer paa Fald (det Opreiste); enten: er faldefærdig; eller: staaer hældende, uden at der er Tanke om, at det skulde falde (f. Ex. Noget, som med Villie er stillet paa Hæld).

úpikarpoĸ og (almindeligst) **úpikau-voĸ**, falder efterhaanden ell. mere og mere (ikke paa eengang). I den sidste Form bruges det ogsaa om Skydækket, naar det heelt og holdent sænker sig ud imod Vest for den klare Luft Øster fra (saa at det ligesom falder).

úpikautipâ, (Lufttrækket fra Landets Indre) trykker Skydækket ud og ned i Vest.

úput og úputigâ s. upípoĸ.

use I, det er jo sandt, nu husker jeg det. use autdlarpoĸ, det er jo sandt, han er jo reist.

usîvna (use og ivna), sjeldnere: **usit-saoĸ** (use og Aff. -taoĸ), d. S. s. Foreg.

usiuvfa (use og uvfa), jeg havde troet, at —; jeg tænkte, at — (men det skete ikke eller var ikke saa). Altid med et Particip ell. et Nomen, f. Ex. usiuvfa tamaungnásassoĸ, jeg troede, han skulde komme hertil (men han kom ikke). — usiuvfa takúsagiga, jeg havde tænkt, at jeg skulde see ham (men nu maa jeg reise uden at have seet ham). usiuv-fauna inuk, nu troede jeg virkelig, at det var et Menneske (men saa var det f. Ex. en Ravn). Forlænges ofte ved una ell. uko og -lo ell. -le.

usîma, Prov. d. S. f. Foreg. (Synes at bestaae af use og ima.)

use II, i Pl. m.S. **usê**, dens Ladning ell. Last ell. Læs (Baadens; Slædens; Vognens; Skibets; men ikke en Kajaks; f. n.).

usivok og **usekarpok**, har Ladning; er lastet ell. læsset (med Noget: -mik). angmagssautinik usissorssûvugut, vi havde en svær Ladning af angmagssat-Poser. Bruges ogsaa om Passagerer; f. Ex. umiarssuit nunasiartortunik usissut, et Skib, som er „lastet" med Udvandrere; et Udvandrerskib.

usigâ, er ladet ell. læsset dermed; fører det som Last; har det inde.

usilersorpâ, lader ell. læsser den (Baaden, Slæden ꝛc.).

usingiarpâ, udlosser ell. aflæsser den.

usingiaut, m.S. **-tâ**, et Koffardiskibs Storbaad eller Travaillebaad (hvormed Lasten føres i Land). Ellers ogsaa ag-ssartût, f. S.

usiak, m.S. **usiâ**, 1) det, som føres bag paa en Kajak; 2) et Stykke Skind, som er sat ind oven paa Kajakken, hvor de hele Skind ikke kunde række sammen. usiakarpatdlârama nautsorssoratdlá-savara, da jeg har altfor megen Last paa min Kajak, vil jeg først see det lidt an (om Vinden ikke skulde blive for stærk).

usiarpok, fører Noget (-mik) bag paa sin Kajak. M. S. — den ell. det —.

usiliúpâ og **usigssiúpâ** (som umiddelbart af use) læsser det ell. den (Sælhunden ꝛc.) bag paa sin Kajak.

userpâ og hyppigst **userarpâ**, overspilder eller overstænker det med Vand; enten: spilder Vand paa det (den, som gaaer med Vand); eller: stænker Vand ind i det (Søen i et Fartøi).

utserssorpok, det løber over (et Kar ell. en Flaske ꝛc., som er fyldt for stærkt, ell. en Kjedel, som koger over).

utserssortipâ, fylder det saa stærkt, at det løber over.

userpok, trækker sine Støvler af og begiver sig hen paa Brixen (for at lægge ell. sætte sig, men ikke for at sove).

usingavok, sidder ell. ligger paa Brixen uden Støvler paa.

usorâ, misunder ham (i god Betydning); ønsker sig i hans Sted; priser ham lykkelig.

usornarpok ell. **-nakaok**, han er misundelsesværdig ell. maa prises lykkelig; man maatte ønske sig i hans Sted; bare man ogsaa havde det saa godt. — usornakautit sákutâravit, lykkelig er Du, at Du fik Fangeredskaber (kunde jeg dog ogsaa naae saa vidt). usornarpat-dlâkingmata maligpâka, da de vare mig altfor misundelsesværdige, fulgte jeg efter dem (for ogsaa at faae Deel i det Gode).

usornarssusia (**-ssusek**, 2. m.S.), hans Misundelsesværdighed; hans lykkelige Tilstand ell. Stilling, som man saa gjerne vilde dele med ham.

usornautâ (**-ut** m.S.), det, hvorved han er misundelsesværdig; det Gode, som han nyder, og som man maatte ønske ogsaa selv at faae Deel i.

usorugpok, priser de Andre lykkelige i sit Hjerte; vilde saa gjerne ogsaa være med (En, som maa blive tilbage ell. ikke kan faae Deel i det samme Gode ꝛc.).

usorûkûpok, omtr. d. S. f. Foreg.; dog nærmest vel: mener at maatte prise en Anden lykkelig; føler sig til sin Sorg tilsidesat ell. at maatte staae tilbage ꝛc. — M. S. — for ham.

usorssitsârpok, fremstiller sig som misundelsesværdig for Nogen (-mut) ɔ: roser sig af sit Fortrin ell. det, som han har forud for en Anden (enten pralende ell. og uden Praleri).

usorssitsautigâ, roser sig af det (som han har forud for en Anden, eller som blev ham til Deel ꝛc.) ell. af ham (hvis Venskab ell. Bistand ꝛc., han nyder frem-for en Anden).

usuk, det mandlige Lem.

usugtak, m.S. **-gtâ**, Stillepinden i en Rævefælde (hvorpaa Stillelinen er anbragt).

usûngussak, Roden af en Kvanne. — Foran Suffixet indføies -tak: **usûngu-ssartâ**.

usûssak, m.S. **usûssâ**, Spidsen af en Kajak (som dannes af det trekantede Stykke Træ yderst paa Stævnen og Sidelægterne).

utsuk, det kvindelige Lem.

utsugpaluak (eller -luvak, 2), Prov.

en Sommerfugl. Ofte bruges ogsaa kun: **paluaĸ**. Ellers: pákaluaĸ.

ússerpâ, ússerarpâ, ússersorpâ &c. s. ûgpâ.

utarĸivoĸ (-mik ell. -mut) og **-vâ**, venter efter Nogen; venter, til han kommer, ell. til han er færdig. Jvf. naut--sorssorpâ.

utarĸimârpoĸ og **-rpâ**, venter lidt paa den, som endnu ikke er færdig eller ikke kan følge med. Bruges hyppigst opfordrende: utarĸimârdlutit, vent lidt, at jeg kan komme med!

ute, Hjemvei; Tilbagevei. Bruges kun i Term., og hovedsagelig i den Forbindelse: utimut sâgpoĸ, vender om; sætter Cours hjemad.

uterpoĸ, 1) vender tilbage; kommer igjen ell. er kommen tilbage; 2) kommer tilbage uden at have naaet Maalet; gjør Vendereise; 3) bliver bragt tilbage (f. Ex. et Overskud af Penge); 4) gaaer i Barndom (begynder ligesom forfra igjen; s. videre). M. S. **uterpâ**, 1) vender tilbage efter det (i denne Betydning ikke almindelig; s. d. F.); 2) gjentager det (sit Ord ell. Lignende: en Lectie, en Melodi ɔc.); siger det Samme paany, ell. læser ɔc. det Samme forfra igjen.

uterfigâ, vender tilbage til ham eller dertil ell. efter det.

utertípâ, lader det komme tilbage ɔ: 1) bringer ell. sender det tilbage; især: 2) tager Sit tilbage imod den tilbageleverede Betaling; hæver Kjøbet; og deraf: 3) *gjenløser ham.

utersarpâ, bringer ham til at vende tilbage; fører ham tilbage, eller driver ham tilbage.

uteriarpoĸ, 1) lader sig overtale; tager sit Forsæt tilbage for en Andens Ønske; 2) prov. om Vinden: lægger sig; stiller af; 3) om en Kajak: gjør et Aareslag tilbage.

uteriartorpoĸ, skodder tilbage eller roer baglængs med en Baad.

uterîpoĸ, ts. er gjenstridig; er tvær. Bruges om al Slags Gjenstridighed og er det almindeligste Ord derfor; s. sa--kitserîpoĸ og nâlagserîpoĸ.

orĸúpâ, 1) tager det med paa Hjemveien; 2) tager det Samme med sig tilbage igjen; kommer tilbage med det (anal. arĸúpâ og erĸúpâ).

ùterivoĸ s. ûvoĸ.

utivoĸ (ameĸ), Haarremmen har løsnet sig af det (Skindet).

utípâ, tager Haarremmen af det (med Haarene, efterat den ved den fornødne Behandling har løsnet sig).

utitserpâ, lægger det hen i en passende Temperatur ɔc., for at Haarremmen skal løsne sig af det (f. Ex. et Baadeskind).

úneĸ, 3. (Pl. únerit), 1) i Alm.: et Skind, som Haarremmen er taget af (f. Ex. et almindeligt Baadeskind); 2) spec. et saadant, som derefter er bleget: et hvidt Skind.

ūtoĸ og ūtorniarpoĸ s. ûvoĸ.

utorĸaĸ, gammel (Menneske ell. Dyr; men bruges i correct Tale ikke om Ting, s. pisoĸaĸ under pe). **utorĸait**, de Gamle.

utorĸarssuaĸ, meget gammel.

utorĸauvoĸ, er gammel.

utorĸalivoĸ, bliver gammel eller er bleven gammel.

utorĸassârpoĸ, taler som en Gammel (et Barn ell. ungt Menneske).

utorĸatsivoĸ, undskylder sig; ell. efter europæiske Begreber ofte nærmere: finder det nødvendigt at undskylde sig og giver det paa en ell. anden Maade tilkjende.

utorĸatsissutigâ, undskylder eller undslaaer sig ɔc. for det.

ûtsivoĸ &c. s. ûvoĸ.

utserssorpoĸ s. userpâ.

utsuk og utsugpaluaĸ s. usuk.

ûtuk, Arp paa et Barn.

ûtuerpoĸ, Arpen er falden af det.

ûtuiarpâ, tager Arpen af det.

uva [det der (som man peger paa, enten med Fingeren eller med Øinene). Jvf. ta. Radical er kun u; s. u. una og ukutseĸ]. Deraf:

uvane (Loc.), der; **uvànga** (Abl.), derfra; **uvgûna** (Vial.), derigjennem; **ûnga** (Term.), derhen. (Altid underforstaaet: hvor jeg peger paa. Jvf. ta--ssane og mâne &c.).

uvanîtípâ, 1) lader eller lod det være her ɔ: lagde ell. satte det der (hvor man peger paa); 2) lader det være her for sine Øine ɔ: kan ikke faae det ud af

Sindet; seer det stadig ligesom hos sig, men det er der ikke; savner ham ell. det stærkt. nûk uvanîtekâra, jeg har stadig nûk i mine Tanker her hos mig (der havde jeg det saa godt 2c.).
uvgûnarkûpok, han gik der igjennem ell. denne Vei. M. S. han passerede det der forbi ell. ad denne Vei ell. paa den Side (som man peger paa).
uvfa, der (er den)!
una (ikke af selve uva, det vilde i saa Fald lyde: uvna, men af u, som suna af so), Pron. han, hun, den, det der (for dine Øine, ell. som man peger paa, ell. og: som jeg nu vil nævne). Subj. **ûma**, Pl. **uko** og **ukua**. — Med det tilbagevisende ta: **táuna, táu-ssuma**, Pl. **táuko, táukua**, han, hun, den, det, de (som Talen er om). — Som Tilraab: **ûmâk** eller **ûmâ**, hør Du! Du der! Du, som —! Pl. **ukorsê**, hører, I der! I, som —! I Forbindelse med et andet Ord danne disse Tilraab en Slags Vocativ, f. Ex. tusartika ukorsê, mine Tilhørere!
táunauvok, 1) det er ham, ell. det er den (som Talen var om, ell. som man ønskede at see 2c.); 2) er den Samme; hvilket atter kan være: a) er den Samme for denne som for hiin (samtidig); eller: b) er den Samme baade før og nu ell. til alle Tider.
ukutsek (af u, som sukutsek af so), m. S. **ukutsia**, 1) egentl.: dens der paa Lag; det Sted af den ell. ved den; dens „det der" (s. sukutsek). kuliv-siutip ukutsianut ilivara, jeg lagde den paa det Sted ved Kjedelen ell. paa denne Side af Kjedelen (som man peger paa). ukutsernîpok, den er der hos Dig, ell. Du sidder ved den. (I denne Betydning bruges det dog ikke hyppig; men derimod i den følgende.) 2) Mennesskets „det der" ɔ: Stedet, hvor man fornemmer Sult ell. Mættelse: Hjertekulen og deromkring. ukutsera ajorpok, mitIndre ved Hjertet er daarligt ell. gjør ondt (naar man i længere Tid ikke har spiist ordentlig).
ukutserdlugpok, har en ilde Fornemmelse i Hjertekulen af Sult ell. ufordøielig Mad.
ukutsilerivok ell. **-leraok**, d. S. s. Foreg., men bruges sjeldnere.
ûvak, (Prov.: ûgak), 2. en Torsk af den ringere Art; en Fjordtorsk; en „Ovak".
ûvarniarpok, fisker Torsk (Ovakker).
ûvarsiut, en Torskesnøre.
uvalek og uvalivok s. uverpok.
uvanga, jeg; mig; i Pl. **uvagut**, vi; os. (Er efter al Rimelighed den foranstaaende, localadverbiale Stamme uva, som her er behandlet som Nomen og tillagt Suffixer, og betyder altsaa egentlig omtr.: min Herhed. Jvf. ivdlit.) Med Appositioner er Nominalformen aldeles regelmæssig: **uvavne**, hos mig; — **uvavnut**, til mig ell. for mig; **uvav-kut**, ved mig; **uvavtine**, hos os; **uvavtinit**, fra os; **uvavtitut**, som vi, 2c. — Med Aff. -uvok: **uvangau-vunga**, det er mig. **uvangáu-ngitsok**, ikke jeg (men en Anden).
uvatse, Interj. bi lidt! vent lidt!
uvatsêrpok, s. han siger: bi lidt; han vil ikke nu, men om lidt.
uvatsiak, imorges (oprindelig maaskee: idag paa den Tid, da man biede lidt paa Dagens egentlige Begyndelse, neml. inden man begyndte sin Dagsgjerning). uvatsiak tamânîpok, han var her imorges. Jvf. uvdlume. Det har en Abl. i Fleertalsform: **uvatsiarnit**; f. Ex. uvatsiarnit ajorungnaerpok, det er bedre med ham nu end imorges. — (uvat-siaro — anal. akago — bruges af Nogle i Betydning af: siden engang idag; men forstaaes ikke almindelig, og synes heller ikke at være correct.)
uvâvok s. uverpok.
uve, m. S. **uvia**, 1) hendes Mand ell. Ægtefælle; sjeldnere: 2) dens (Hunnens) Han eller Mage. — **uvê** og **uvine**, sin —. (Naar det engang bruges uden Suff., tilføies som oftest det artikellignende k: uvek.)
uvinigpok, t. gifter sig (en Kvinde).
uvigssak, m. S. **-gssâ**, hendes Brudgom.
uvigdlarpok, mister sin Mand; bliver Enke.
uvigdlarnek, 3. en Enke.
uverssarpok, bliver til Hore; faaer et uægte Barn (et Fruentimmer). — — M. S. — ved det (Barnet).
uverssarnek, 3. et Fruentimmer, som har faaet et uægte Barn.

uverssagak, 2. et uægte Barn; et Slegfredbarn.

uverssaivok, gjør Nogen til Hore (en Mand). M. S. — hende —; faaer et uægte Barn med hende.

uvisuk, m. S. **-sua**, en (gift ell. ugift) Mand, som holder Hore.

ûve s. ûvok.

uverivok og uverkivigâ s. d. F.

uverpok, hælder; kommer paa Hæld (Noget, som stod vandret); faaer den ene Side lavere end den anden.

uvingavok, staaer paa Hæld; skraaner; staaer skraat; ligger lavere med den ene Side; har Slagside (en Baad; en Slæde; et Bord; et Fjeld eller en Ø, som ellers er flad ovenpaa, &c. Bruges om Alt, hvis Overdeel er nogenlunde lige, men ikke ligger vandret. Jvf. si--vingavok og kugssangavok). ig--dlorssûp uvingarna, Skraaningen af Taget paa et europæisk Huus.

uvingássut og **orrut** (eller egentl. orfut; men f ombyttes her almindeligst med r), m. S. **-tâ**, det, hvorved Baaden &c. kommer til at hælde, eller som giver den Slagside, &c.

uvingássutigâ og **orrutigâ** (eller orf-), hælder desaarsag.

uvâvok og **orrâvok**, slingrer; har snart den ene, snart den anden Side lavere.

uvâssok (som slingrer), bl. A. spec. en Bugge.

uvâgajugpok ell. **orrarigpok**, er slem til at slingre; er rank; og **orrar--dlugpok**, er stiv; ligger rolig paa Søen (et Fartøi).

uvalivok, Dagen hælder; det er henimod Aften.

uvalek, Dagens Hælding ell. den hældende Dag. Bruges navnl. i Vialis: **uvalíkut**, om Eftermiddagen; henimod Aften (ikke nær ved Middag); af Nogle ogsaa uden App. i samme Betydning.

uverivok og **uveraok**, har faaet Hang eller Vane til Noget (-mut); er bleven gridsk efter Mere af samme Slags (har ligesom den ene Side nede i det; og bruges i Overeensstemmelse med dette Grundbegreb hovedsagelig om onde eller utilbørlige Vaner eller Tilbøieligheder; jvf. ukivok).

uveritsagpok, d. S. s. Foregaaende (men udtrykker dog egentlig lidt mere Gridskhed).

uverkivigâ eller **uveritsagfigâ**, har faaet Hang eller Vane til det; er forvænt til det; har slaaet ell. hengivet sig dertil.

uverissutigâ, har faaet Hang &c. til Noget (-mut) ved det ell. af den Grund.

uverssarpok, uvigdlarpok &c. s. uve.

uvfarpâ, vasker ham, kun ikke i Ansigtet (paa Hænderne, Benene &c., eller hele Kroppen), ell. vasker den (sin Haand &c.). U. S. refl. Jvf. ermigpâ.

uvfaut, det, hvormed man saaledes vasker sig (ell. en Anden); enten: 1) Vandet, man vasker sig i; et Vandbad; eller: 2) en Klud &c. at vaske sig med.

uvfarfik, Stedet, hvor ell. hvori man vasker sig; nærmest: 1) Karret; et Vaskefad ell. Badekar; men det kan ogsaa betyde: 2) Vandet, man vasker sig i (ell. Karret og Vandet under Eet).

uvinik, 3. m. S. **uvingna** og **uvínga**, hans ell. deus Kjød (det Levendes; bruges baade om Mennesker og Dyr). massákut uviniga unigpok, nu har mit Huld holdt op at tage af (ell. til; eftersom Sammenhængen er). — uvinigdlit tamarmik, alt Kjød (alle Mennesker og alle Dyr).

uvingnagpok, faaer eller har faaet Kjød paa sig igjen (den, som var afmagret).

uvinêrúpok, taber eller har tabt sit Huld; er bleven ganske aftæret (ved Sygdom &c.).

uvinekángilak, er uden Huld; har ikke Kjød paa sig; er ikke Andet end Skind og Been.

uvinekut, et Klædningsstykke nærmest Kroppen. Bruges ikke meget; s. ilug--dlek og ilupakutit.

uvingavok s. uverpok.

uvisuk s. uve.

uvkak, m. S. **uvkâ**, 1) Formuren paa et Huus (hvor Vinduer og Indgang ere); 2) (prov.?) Ydersiden af en Ø (som vender mod den aabne Sø, ligesom Husene i Almindelighed gjøre).

uvkuak, m. S. **uvkuâ**, (Prov.?) et Skind, som er ophængt foran Husets Indgang (som Dør. Er i Labr. det almindelige Ord for: en Dør).

[**uvkusik**, en Gryde. Saal. i Labr. Her er Ordet ubekjendt (s. iga og ku-livsiut), men forekommer som Navn paa en Ø i den sydligste Deel af Landet. Deraf:]

uvkusigssaĸ, Grydesteen; Vegsteen.

uvkusigssiarpoĸ, gjør et Togt efter Vegsteen (med Baad).

uvkusigssiorpoĸ og **uvkusig-sserivoĸ** ell. **-eraoĸ**, arbeider i Vegsteen; har med Vegsteen at bestille.

uvdlâĸ s. uvdloĸ.

uvdlo, kun i Pl. **uvdlut** eller m. S. **uvdlue**, 1) en Fuglerede; 2) især: det inderste Lag i den: Duun.

uvdluliorpoĸ og **uvdlugssar-poĸ**, bygger Rede (en Fugl).

uvdlutârpoĸ, har samlet Duun (den, som var paa Duuntogt).

uvdlulerit, en Duunharpe (til at rense Duun paa).

uvdloĸ, Dagen; 1) en Dag; 2) lys Dag; 3) Dagning ell. Dagskjær paa Himlen; og 4) i visse Forbindelser: Tid i Almindelighed. uvdlut nungutdlugit, hver Dag. uvdlut tamaisa, daglig. uvdloĸ táuna eller uvdlorme táussumane, paa den Dag (det Første helst om en forbigangen, det Sidste om en tilkommende Dag). — uvdlûtitdlugo, medens det er Dag; ved Dagens Lys. uvdloĸ sule nungúngi-laĸ, Dagslyset er endnu ikke ganske forsvundet af Himlen. — uvdlut inûv-figissáka, min Levetid; den Tid, jeg har levet. uvdloĸartitdlugo, saalænge der er Dage ɔ: saalænge der existerer en Tid. uvdloĸalerĸârneravit, fra Tidens Begyndelse.

uvdloriaĸ, 2. en Stjerne.

uvdlorpoĸ, det er blevet Dag. (Bruges paa sine Steder ikke saa meget som ĸáumarpoĸ, s. S.)

uvdlivoĸ, tilbringer ell. opholder sig en Dag ell. nogle Dage paa et Sted (-me).

uvdlukipoĸ, ts. det er kort Dag (om Vinteren).

uvdlukíneĸ, 3. den korteste Dag.

uvdlukitdlivoĸ, Dagene have taget af, ere blevne kortere (s. videre).

uvdlortuvoĸ, det er lang Dag (om Sommeren).

uvdlortuneĸ, 3. den længste Dag.

uvdlortusivoĸ, Dagene have taget til, ere blevne længere (egentl.: det har faaet længere Dagslys).

uvdlume (en forkortet Localis; s. o.), idag. Gjælder for hele Dagen, saavel for den forgangne som for den tilstundende Deel deraf. uvdlume uv-dloĸ, den Dag idag. uvdlume ta-mânîpoĸ, han var her idag. uvdlume ornigkinga, kom til mig engang idag. uvdlume siagdlisángerĸôrpoĸ, idag vil det formodentlig ikke regne. Med Affixer bruges navnlig: **uvdlumerujug-ssuaĸ**, idag, for længe siden; og **uv-dlumíngorpoĸ** ell. **-rpordle**, der er alt hengaaet en god Deel af Dagen, siden det skete; det er adskillige Timer siden.

uvdlumíkut, d. S. s. uvdlume, men bruges af Nogle især om den ikke forløbne Deel af Dagen.

uvdlâĸ, Morgenen; Morgenstunden. — uvdlăkut, om Morgenen; aarle; ved Dagens Begyndelse.

uvdlănguaĸ, ganske tidlig om Morgenen; i den tidlige Morgenstund.

uvdlârorpoĸ, er tidlig paa Færde.

uvdlârsiorpoĸ, bruger Morgenstunden; gjør Morgenarbeide (inden Andre have begyndt).

uvdlăkorsiut, Frokost.

uvnit, ofte **uvne** og **uvnia**, lad ogsaa være (at det er saa eller saa), desuagtet ꝛc. Bruges mest i Betydning af: endskjøndt; uagtet (dog i det Hele taget vel ikke saa meget som nauk, s. S.). Efterfølges gjerne af taimáitoĸ.

uvngiarpâ og uvngiaut s. umik.

ûvoĸ, har været ved Ilden, saa man kan mærke det paa dets Beskaffenhed; og navnl.: — saaledes, at dets Sammensætning har forandret sig, eller at det er løsnet fra sit Grundlag ved Varmen (Kjødet fra Benene; Huden fra Legemet, ꝛc.): 1) er gjennemkogt (i denne Betydning dog hyppigst: ûpoĸ, s. n.); 2) er brændt ell. beskadiget ved Ild; er forbrændt.

ûneĸ, 3. en brændt Skade (paa Huden ꝛc.).

ûssut, Pl., spec. kogte ferske Lodder.

ûilaĸ og **ôĸángitsoĸ**, raa; ukogt.

(**ûlivoĸ**, svides ell. er svedet. Bruges, saavidt vides, ikke; derimod:)

ûlineĸ, 3. Noget, som er svedet eller brændt sort af Hede, der gik ud over

Koghede (f. Ex. Grød, som er brændt fast i Gryden; afsvedet Land, ꝛc.).
ûlinerpâ og **ûlinilerpâ**, svider ell. anbrænder det, saa det bliver sort eller forkullet (f. Ex. en ny Lampevæge). — U.S. **ûlinerpoĸ**, er svedet ell. anbrændt; er bleven sort af for stærk Hede (Grøden ꝛc.).
ûlinertípâ, lader det svides ell. brænde paa (Kjødet ell. Grøden ꝛc.), ved ikke at røre i det ell. ikke at passe det.
ûnarpoĸ, man brænder sig paa det; det er hedt.
ũnagpoĸ, er bleven varm indvendig (den, som frøs). M. S. **ũnagpâ**, varmer det ved Ild, saa det bliver hedt (Vand eller andet Flydende). Htr. **ũnaivoĸ**. Jvf. kissagpoĸ ff.
ũnagsarpoĸ, varmer sig, navnlig ved at røre sig dygtig.
ũnagsaut eller **-tigssaĸ**, Noget at blive varm af ell. ved (f. Ex. noget Tungt at slæbe paa og Lignende).
ũnaivik (hvori man heder), en Thekjedel.
ũpâ, lader Heden indvirke paa det, saa at dets Sammensætning forandres ꝛc.: 1) koger eller bager eller steger det saaledes, at der ikke længere er noget Raat i det (det, som skulde behandles saaledes); 2) forbrænder det (det, som ikke skulde behandles saaledes). seĸernup ũpânga, Solen har brændt mig (saaledes, at Huden løsnede sig deraf). — — — U. S. **ũpoĸ**, 1) er gjennemkogt ꝛc.; 2) brænder sig, eller forbrændes. Htr. **ûtsivoĸ**.
ũtoĸ, (som er paavirket af Heden ꝛc.), bl. A. spec.: en Sælhund, som er krøben op af sit Hul og ligger paa Isen (mod Foraaret, naar Solen har faaet Magt. Benævnelsen bruges kun i den nordlige Deel af Landet og synes at hidrøre fra, at de samme Sælhunde ved den Tid fælde, og at altsaa deres Hud og Haar ere ligesom brændte af Solen).
ũtorniarpoĸ, er ude paa ũtoĸ-Fangst.
***ûterpâ**, htr. **ûterivoĸ**, lader Heden efterhaanden indvirke paa det ꝛc.: bager.
***ûterissoĸ**, en Bager.
***ûterivik**, en Bagerovn.
***ûtigaĸ**, 2. bagt. — Da man ikke har noget almindelig brugt Ord for: at bage, og Betydningen af disse svarer godt til Sagen, vilde det vistnok være heldigt, om disse kom i Provincialismernes Sted.
ûtsivik, et Sted, hvor man lader Noget blive paavirket af Heden ꝛc. (en Gryde, en Kogeovn, Stegeovn, Bagerovn eller hvadsomhelst Lignende); bruges i en Deel af Landet uegentlig om: en Støbeske ell. Smelteskee (s. aĸerdluliut).
ûve, i Pl. m. S. **ûvê** (igap), det, som er i Gryden at koge.
ûvigâ, (Gryden) har det i sig til at koges.
ûvanarpoĸ, er altfor fuld (Gryden), saa man ikke kan vende det, som er deri, og det neppe vil blive gjennemkogt.
ûvanarâ, (Gryden) kan ikke rumme det, eller vil blive for fuld, naar ogsaa det kommer i den.
ûgdlivâ (neĸe), skærer Kjødet i passende Stykker til at koges.
ûgdlerpâ (iga), lægger de ituskaarne Stykker i Gryden til at koges.
uvsigpoĸ, er vandtæt.
uvsigsarpâ, tætter det; spec. 1) kliner Sømmene paa en Skindbaad med minik (s. S.); 2) kalfatrer; 3) kitter.
uvsigsaut, det, hvormed Noget tættes saaledes; bl. A. spec.: Kit.
uvserivoĸ, tjærer; beger. — — — M. S. — det.
uvserut, Tjære; Beg. Beg. udtrykkelig betegnet: uvserut mángertoĸ.
uvserúmut tanitaut (ell. **uvserit**, hvilket dog let forvexles med det Forrige), en Tjærekost.

Den her angivne Brug af disse Ord er vel den almindeligste; i nogle Egne bruges derimod om at kalfatre: uvseri- -voĸ ell. uvseraoĸ; om Tjære og Beg: orssût; og om at tjære: orssûtiterpâ ell. -terivoĸ.

uvtoĸigpoĸ, s. Prov. d. S. f. ivta- -ĸerpoĸ (stammer).

V.

vîne, Viin.

vîneкut, en Viinstok; et Viintræ.

vînigssaк, et Viinbær; en enkelt Viindrue; i Pl. **vînigssat,** 1) Viindruer; 2) en Viindrue i egentlig Forstand: en Viindrueklase (neml. Bærrene i den).

vîneкutip paormiorfia, en Viindrueklase (egentlig: Ranken ell. Druestængelen, som bærer Bærrene).

nautsîvik vîneкutilik, en Viingaard.

vîneкutilingmik naussorigsaissoк ell. **vîneкutinik naggorigsaissoк** ell. (bedst:) **vîneкutilerissoк,** en Viingaardsmand.

Almindelige Bemærkninger.

---

1. Baade Stamord og Tilhængsord ere i Sammensætningen altid at betragte som Stammer, altsaa hine som Grundstammer, disse som Tilhængsstammer. Der føies altid Stamme til Stamme; naar altsaa et Affix føies til et Verbum, saa er det altid kun Verbalstammen, der kommer i Betragtning; den Endelse, hvori Verbalformen bestaaer (voĸ, poĸ &c.), bortfalder i ethvert Tilfælde uden Videre. — En tilsyneladende Undtagelse fra denne Grundregel gjør △ rpoĸ I, men Undtagelsen er ogsaa kun tilsyneladende, da der ved dette Affix slet ikke er Tale om et Bæreord (s. 2.) i den Forstand som hos de andre, men kun om Bærelyd. Lidt anderledes er det, naar et Affix føies til et Pronomen eller Adverbium eller en Interjection, men ogsaa der er Undtagelsen kun tilsyneladende: deels kan der i lidenskabelig Tale finde Sammensætninger Sted, som ellers vilde være uregelmæssige (s. især -kasik); deels svare disse Ord ifølge deres afvigende Dannelse netop, som de ere, til hvad man hos Nomina og Verba maa kalde Stammen, nemlig den simpleste, regelret uddannede Nominalform. Dertil hører ogsaa, at Affixer i Plural- eller Subjectivform føies til Pronominers Plural- eller Subjectivformer, som f. Ex. táunakasik, táukukasît, táussumakasiup; táunánguaĸ, táukúnguit, táu--ssumángûp; táunarssuaĸ, táukorssuit, táussumarssûp.

2. Det Ord, hvortil et eller andet Tilhængsord føies, forholder sig til dette i Eet og Alt som Stamord, hvadenten det er primitivt eller ei. Da nu Benævnelsen „Stamord" i det Foregaaende, som ellers, er brugt om de primitive Ord, hvoraf de andre ved Tilsætninger eller anden Forandring ere dannede, saa er her det Ord, hvortil et givet Tilhængsord føies eller er føiet, med Hensyn til dette og uden Hensyn til, om det er primitivt eller sammensat, kaldet „Bæreordet".

3. Nogle af de her opførte Tilhængsord ere fuldkommen bevægelige, det vil sige: de bruges med fuldstændig Frihed til at danne de forskjelligste sammensatte Ord, ligesom man ellers anvender et Sprogs enkelte Ord til at danne de forskjelligste Sætninger; saadanne ere her betegnede ved Ordet „frit", og er dette Ord udhævet hos dem, som bruges hyppigst. Hos andre er Bevægeligheden indskrænket, saa at der udfordres nøiere Kjendskab til Sprogbrugen for at kunne anvende dem med Sikkerhed; hos saadanne staaer Ordet „frit" i Parenthes. Atter andre forekomme kun som faststaaende i visse Ord, udenfor hvilke de ikke eller saagodtsom ikke kunne bruges; saadanne ere her betegnede som „bundne" (forkortet: bdt.). Hvor denne Betegnelse staaer i Parenthes, betyder det, at Affixet under visse Betingelser i enkelte, tilstrækkelig analoge Tilfælde dog kan anvendes som frit.

4. Mange Affixer begynde med en foranderlig Consonant, som i de fleste Tilfælde formodentlig ikke hører udelukkende til Affixet, men enten er et Product af Affixets Begyndelses- og Bæreordets Slutningsconsonant, eller og maaskee hovedsagelig tilhører Bæreordet. Hos nogle af dem, som føies til Verba, og hvor Forandringen skeer ganske regelmæssig, er den foranderlige Consonant her skilt fra det Øvrige ved et]; saaledes navnlig: et **g**, som forandres efter Bæreordets Bindelyd og altsaa bliver hos 1ste Cl. -r, hos 2den Cl. -gk, hos 3die Cl. ⸍k, og hos 4de og 5te Cl. -g; og et **t**, som forandres efter Bæreordets Nominalparticip og altsaa bliver hos 1ste og 2den

Cl. .t eller .s, hos 3die Cl. !t eller -ts, og hos 4de og 5te Cl. -ss. Nogle Affixer forholde sig kun hos Verbernes 3 første Classer efter denne Regel, medens 4de og 5te Cl. have deres særlige Form; hos saadanne staaer g eller t i heel Parenthes: [g], [t]. g] og [g] ere i det Følgende betragtede som den alphabetiske Orden uvedkommende, hvorimod de med t] eller [t] begyndende Affixer samtlige ere opførte under t. — Hos andre er Forandringen mindre regelmæssig; saadanne findes med de forekommende Forandringer anførte under eet Bogstav og med Henviisning dertil under de andre.

5. „t." eller „s." eller „ts." umiddelbart efter et Verbalaffix antyder Nominalparticipiet, hvor det kan være tvivlsomt, om dette har tok eller sok eller tsok. „V." eller „N." efter Affixet antyder, om det føies til Verba eller til Nomina; „N. x." vil sige, at Affixet, foruden til Nomina, ogsaa føies til nogle Pronomina og visse Adverbier (Retningsord) og Interjectioner; dog er saadan Brug i Regelen indskrænket. (De sammensatte Affixer, hos hvilke disse Tegn ikke ere gjentagne, forholde sig i saa Henseende som det Hovedaffix, hvorunder de staae.) Endvidere betyder hos Verbalaffixer „intr.", at Affixet er intransitivt, og „ntr.", at det er neutralt, det vil sige: at det faaer et Suffix eller ikke, alt eftersom Væreordet er transitivt eller intransitivt. Tallene 2 eller 3 hos Nominalaffixer betegne vedkommende Affix som hørende henholdsviis til 2den ell. 3die Classe.

6. De foran Affixerne staaende Tegns Betydning er følgende:

g], [g], t], [t] se ovenfor 4.

\- betyder, at Affixet føies til Værestammens sidste Vocal.

.. — , at det føies til dens Slutningslyd, hvadenten denne er en Vocal eller en Consonant.

. — , at det føies til en Consonant (g ell. r), som altsaa maa tilføies hos Stammer, som ende paa en Vocal.

: — , at det føies til Væreordets Rod ell. en dertil svarende forkortet Form.

:- — , at Tilføielsesmaaden er afvigende eller mere forskjellig end ellers.

! eller △ betyder, at Vocalen foran Affixet bliver henholdsviis skarp eller lang.

! _ betyder, at Værestammens næstsidste Stavelse enten maa have en skarp Vocal eller være lukket ved en Consonant.

Hvor en Classe af Ord afviger fra den alminderlige Regel eller har sin Regel for sig selv, er dette enten udtrykkelig bemærket eller antydet i de anførte Exempler.

---

g]ajugpoĸ, V. ntr. frit: idelig; ofte; og især: gjerne ell. ved given Leilighed. pigajugpoĸ, fanger idelig; er en god Erhverver. igdlarajugpoĸ, leer gjerne; er lattermild. tigdligkajugpoĸ, stjæler gjerne; ell. stjæler ved enhver given Leilighed. tusarajugpara, jeg hører det ofte.

..aĸ, (gaĸ, raĸ), 2. N. bdt.: en —=Unge. S. nanoraĸ, natsiaĸ, naujâĸ o. Fl. — I en noget afvigende Betydning, hvorved det nærmer sig deels -araĸ, deels -arssuk, forekommer dette Affix i ivigaĸ, orpigaĸ, agdluaĸ, amitsuaĸ, ĸardluaĸ, únuaĸ o. Fl.

-aĸ, V. bdt. Forekommer i Betydning af et passivt Particip, men tildeels føiet til halvtransitive Former; s. avalaiaĸ, nautsîaĸ, pigdliaĸ, pilâĸ, sanâĸ.

g]aluaĸ, (m. S. g]alua, Subj. g]alûp, Pl. g]aluit, som af g]aluk; s. ⁄̲ nguaĸ), V. frit: en ...., som vel — (men ...); og

g]aluarpoĸ, V. ntr. frit: vel; nok; ellers; dog (men . . .). Dette Affixes egentlige Charakteer ligger i det underforstaaede „men“, som, naar Sætningen føres videre, ligefrem maa oversættes, hvadenten det er udtalt eller ei. Det bruges meget hyppig, ogsaa ofte, hvor vi tale ubetinget. F. Ex. takugaluarpáka, jo, jeg har nok seet dem, (men...). aggilersimagaluarpoĸ, han har dog nok været underveis hertil (men kom ikke). tamákeraluarpigit? har Du ogsaa været ved dem alle? (men saa kan jeg ikke forstaae, at ...). tássa ineraluarpara, saa, nu har jeg det færdigt (men om det er godt, veed jeg ikke). oĸalugkaluarame tusarumaneĸángilaĸ, han talte nok, men der var Ingen, som vilde høre paa ham. — g]aluaĸ føies meget ofte middelbart til et Nomen, nemlig saaledes at dette først gjøres til et Verbum, enten, hvis der udfordres et Suffix, ved -gâ, eller, hvis ikke, ved -uvoĸ. F. Ex. pitsagssuaĸ, meget fortræffelig: pitsagssûgaluaĸ, som vel er eller var eller kunde have været meget fortræffelig (men ...). pia, det, han eier: pigigalua, det, han ellers eiede (men nu ikke mere); hans forhenværende Eiendom. De passive Participier (-gaĸ, -taĸ, -saĸ, -ssaĸ) og Affixet -gssaĸ kunne dog med Suffixer tage dette Affix til sig uden Videre, f. Ex. túniússaralua, det, han havde givet bort (men ...); pigssaraluara, det, jeg skulde have faaet (men ikke fik). — Hos en Persons Navn eller et Slægtskabsnavn betyder det altid: afdød; f. Ex. angutigigalua, hans afdøde Fader; egentlig: som vel er hans Fader (men er død). Sîmûgaluaĸ, afdøde Simon. — — Affixerne ⁄̲ ngilaĸ og ⁄̲ savoĸ har dette Aff. i ovenstaaende Betydning altid foran sig; f. Ex. nungúngikaluarput, de ere rigtignok ikke slupne op (men...); oĸásagaluarputit, du skulde dog ellers sige til; følge de efter, saa bliver Betydningen en anden, nemlig: g]aluángilaĸ, — end ikke det Mindste; og g]aluásavoĸ, nu skal —, (hvad det saa bliver til). F. Ex. takugaluángilara, jeg saae ikke det Mindste til ham. oĸaraluángilaĸ, han sagde ikke et Muk. — atuaraluásagitit, prøv alligevel paa at læse det (det gaaer nok). pigsigkaluásaĸaunga, nu springer jeg, lad mig vove det (saa faae vi at see). — Det kan have mange andre Affixer foran sig, men kun visse enkelte efter sig.

g]alugtuarpoĸ, V. ntr. frit; omtr.:

naa, nu skal man see, det gaaer vist saa. Bruges mest med -ĸaoĸ. — nákara--lugtuaĸaoĸ, nu skal man see, det styrter vist ned. aitsât sinigkalugtuaĸaoĸ, nu skal man see, om han ikke sover længere end nogensinde før. panertuínar--tortaleralugtuaĸaugut, nu skal man see, nu ville vi vist tidt ikke faae Andet end tør Kost. ĸanorme tauva iligalug--tuaĸâ, naa, hvordan mon det vil spænde af! det er jeg dog nysgjerrig efter at see. — Uden Verbalendelse føies det ofte til Interjectioner, som ere dannede ved ..naĸ, f.Ex. erĸanaralugtuaĸ, naa, nu skeer der vist en Ulykke! eller: det løber vist galt af! tupingnaralugtuaĸ, nu skal man see, det bliver nok noget forunderligt, det! — Det har kun sjelden et andet Affix efter sig. Foran -ínaĸ mister det sit a, s. -ínaĸ.

-aluk, N. (frit); omtr.: en noget ringere; saa noget nær en —. Bruges mest i Pl. og ofte med !nguaĸ til. — pialuit ell. pialúnguit, Ting ell. Eiendele uden synderlig Værdi eller Betydning; mindre vigtige Smaating. inug--pâluit, noget nær en Mængde Mennesker; temmelig mange Folk. ilarpâlue, temmelig mange af dem (just ikke de fleste, men dog en heel Deel). mikissualuit, smaa Ting eller smaa Brokker ꝛc., som let kunne oversees. — Enkelte Gange forekommer det ogsaa i Verbalform, f. Ex. amerdlâlugput, de ere temmelig mange.

-araĸ, 2. N. frit: en lille, nemlig som ikke har sin fulde Størrelse; en Miniatur —. Efter i trækkes det ofte sammen dermed til .êraĸ. savêraĸ, en Miniaturkniv; en Barnekniv. nuniautêraĸ, en Miniatur-Bærkurv. — mitêraĸ, en Dvergedderfugl (ved Siden af miteraĸ, en Edderfugleunge). mikissuaraĸ, en lille i Miniatur; en ganske lille; en lille bitte. — Over en stor Deel af Kysten bruges dette Affix i Betydning af ..aĸ (jvf. piaraĸ og âtâraĸ).

:-araoĸ, V. ntr. frit: pleier at —. Det antyder, at det Omtalte skeer ell. flere ikke blot den ene Gang, men jævnlig, og bruges derfor meget hyppigere, end vi bruge Ordet „at pleie". Jvf. t]arpoĸ. — Imellem Affixet og Bærestammens sidste Vocal kommer hos 1ste Cl. r, hos 2den Cl. almindeligst gt, sjeldnere gk ell. g alene, og hos 3die, 4de og 5te Cl. Participiets Begyndelsesconsonant. Altsaa: iserpoĸ: iseraraoĸ; oĸalugpoĸ: oĸa--lugtaraoĸ (ell. oĸalugkaraoĸ ell. oĸa--lugaraoĸ); igipâ: igítarâ; sanavâ: sanassarâ; issigâ: issigissarâ. Hos Bæreord af 4de eller 5te Cl. faaer det saaledes med et Suffix altid samme Udseende, som om det var Affixet - gâ, føiet til det passive Particip; ligesaa naar det føies til et transitivt Ord af 2den Cl. med g alene foran sig; hvor dette kunde foranledige Misforstaaelse, bruges hellere t]arpoĸ istedetfor. — Nominalparticipiet er :-**araissoĸ**, og Inf. :-**arailune**, :-**arailugo**. — Med Affixet !ngilaĸ bruges det i dobbelt Form: :-**aráingi--laĸ** og **t]aríngilaĸ**; den første forkortes ofte, naar den kommer til ar, idet nemlig det ene ar bortkastes; altsaa f. Ex. oĸarpoĸ: oĸaráingilaĸ eller oĸartan--ngilaĸ, pleier ikke at sige Noget. — Det kan ikke selv forstærkes, men derimod føies til et forstærkende Affix, nemlig -tdlarpoĸ, som da altid trækkes sammen med dette til -**tdlâraoĸ**, i Nom. -**tdlaraissoĸ** (med kort a), Conj. -**tdlarângat**, Inf. -**tdlarailune**: pleier saare ell. meget ell. særdeles at — (s. -tdlarpoĸ). F. Ex. angitdlâraut, de pleie at være særdeles store. kaju--mitdlâraoĸ, han pleier at være særdeles villig; eller egentl.: pleier særdeles ɔ: pleier altid eller strax at være villig. takordlûtdlârâra, jeg pleier saare at see ham i Aanden ligesom staaende for mine Øine ɔ: han staaer mig stadig eller særdeles ofte ell. særdeles levende ligesom for Øine. — Med Aff. ..**narpoĸ** trækkes det ligeledes i Regelen sammen til ..**nâraoĸ**. — Foruden !ngilaĸ taaler det ikke andre Affixer efter sig.

-arpoĸ I, V. (ntr.?) bbt.: lidt; smaat; d. S. s. -lârpoĸ, men forekommer kun sjelden; f. Ex. i isuarpoĸ (af isorpoĸ); og s. n. -luarpoĸ II.

- arpoĸ II s. -riarpoĸ.

- arpoĸ III s. .parpoĸ.

!ârpoĸ s. -jârpoĸ.

- arssugpoĸ s. -jarssugpoĸ.

-arssuk, N. (frit); omtr.: en — uden

for Regelen; ikke af de almindelige. — Forekommer især i Navne paa Dyr og Steder, f. Ex. i agpaliarssuk, årdlu--arssuk, kupanavarssuk, og af Stednavne i amitsuarssuk, iterssârssuk, pârârssuk, kernertuarssuk o. fl.

.. artorpok f. [g]iartorpok.

g]asuarpok, .. **nasuarpok**, V. ntr. frit: iler med at —; skynder sig at —. Begge Former bruges iflæng, dog hos 1ste og 2den Cl. helst den første, hos 3die, 4de og 5te Cl. helst den sidste. autdlara--suarpok, skynder sig afsted. nikuina--suarpok, reiser sig skyndsomst. ilana--suarpai, skynder sig at lægge flere til.

:- **atârpok**, V. ntr. (frit); omtr.: hoiligen; rigtig for Alvor; men da det mest bruges udraabsviis i Participiet, maa det som oftest gjengives ved et andet Udtryk. F. Ex. ajoratârtok, uh! hvor det er slet! man gider neppe see paa det (naar man havde ventet, at det skulde være godt). nivaiatârtok, nei se, hvor han skuffer! paa Kraft gaaer det, det kan man see (men Resultatet kan derfor gjerne være høist ubetydeligt). Ordet tigserpok (feiler) bruges af Mange altid med dette Affix: tigsiatârpok.

- atdlagpok f. - tdlagpok.

g]atdlarpok, V. ntr. frit: 1) foreløbig; hvilket indbefatter paa den ene Side: inden man gjør Andet, altsaa 2) først; paa den anden Side: forbigaaende, altsaa 3) foreløbig endnu; eller og kun: endnu. kimerdlôratdlarpai, han betragter dem foreløbig (ell. foreløbig endnu). katingagatdlarput, de hænge endnu sammen. mána ineratdlásavara, jeg skal først gjøre dette her færdigt. — I Conjunctiv bliver Betydningen altid: dengang, da ... endnu . umiakaratdlaravta, dengang, da vi endnu eiede en Konebaad. I Imperativ mister det i Regelen sit r og formilder altid Befalingen i Formen, medens det dog ifølge sin Betydning (inden man gjør Andet) forudsætter, at den saaledes Anmodede ufortøvet vil efterkomme Opfordringen. S. f. Ex. kaivok og káipâ.

Med ⊥ngilak: 1) ⊥**ngíkat-dlarpok**, foreløbig endnu ikke; ikke nu (men maaskee senere); og i Cjnct.: da endnu ikke ɔ: førend. F. Ex. orníngi--katdlásavara, jeg gaaer foreløbig endnu ikke til ham. silarssuakángikatdlar--mat, førend Verden var til. 2) g]**at-dlángilak**, ikke endnu; ikke for det Første; og altid underforstaaet: og skulde dog gjerne; hvilket i 3die P. medfører Begrebet om Forhaling eller Seendrægtighed, medens det i 2den P. indeholder en høflig Opfordring. F. Ex. aggerat--dlángilak, han kommer ikke endnu; hvorlænge mon det skal vare? uko ka--terssorniaratdlángilatit, (vel gjør Du det ikke endnu, men) vilde Du ikke nu søge at samle disse? — soraerat--dlásángilanga, jeg holder ikke op for det Første. pigatdlarpalúngilara, det seer ikke ud til, at jeg faaer det for det Første; det har endnu lange Udsigter.

- **avok**, V. intr. bdt. Grundbegrebet synes at være: — og bliver ved dermed; vedholdende; ell., hvor det gjælder et Flertal: hvert Øieblik Nogen ell. Noget. S. imiavok, neriavok, nivdliavok, igsia--vok (nærmest af igserpok); ogsaa ig--säput, isäput, miäput o. Fl. synes at høre hertil. Jvf. - mavok, - ngavok I, - lavok, - javok (som alle synes at indeholde det samme Affix, kun med Tilføielse af de respective Begyndelsesconsonanter), og - juipok, Slutningen.

:**erivok**, :**eraok**, og -**lerivok**, -**leraok**, N. (og V.) intr. frit: har at bestille med —; nemlig: saa at han ikke kan gaae fra det, ell. saa at der ikke kan være Tale om Andet, førend dette er færdigt ell. afgjort; er sysselsat med ell. optagen af —. Den dobbelte Form (: e-, - le-), som paa samme Maade gjentager sig hos flere Affixer, kan tildeels bruges vilkaarlig; kun naar Væreordet ikke kan undergaae den Forkortelse, som den kortere Form (: e-) kræver, maa den længere (- le-) anvendes. Forøvrigt bruges i nogle Egne helst den kortere Form, i andre helst den længere. - t og det deraf dannede - tak (utak) forholde sig hos Affixerne med denne dobbelte Form altid saaledes, som de under : erpâ og : iorpok anførte Exempler vise. — orsserivok, har med Spæk at bestille; er i Spækarbeide. ujarkerivok, har med Steen at bestille. uvkusigsserivok, er sys-

selsat med Vegsteensarbeide. — Føiet til Navnet paa en Legemsdeel bliver Betydningen: har Smerte i den; er betagen af Smerte i den; s. násseraoĸ, niarĸeraoĸ o. Fl. — Føiet til et Verbum, hvor det dog kun forekommer som bundet, bliver Betydningen: har Lyst til, ell. er opsat paa at —. F. Ex. nâlalerivoĸ, er optagen af at skulle adlyde ɔ: vil gjerne ell. higer efter at adlyde; og s. pilerivoĸ under pe.

-erdluerpâ, htr. **-erdluîvoĸ**, N. frit: har tilsølet ham eller det med —. U.S. — sig —. pauerdluerpâ, har tilsølet det ell. ham med Sod. ĸalipautaerdluerpâ, har tilsølet det med Maling.

:erpâ, -lerpâ, htr. **:îvoĸ, -lîvoĸ**, N. frit: forsyner ham ell. det med en —; anbringer en — derpaa. U.S. mest refl., sjeldnere pass. Angaaende den dobbelte Form s. :erivoĸ. — avatartalerpâ, forsyner den med en avatartaĸ ɔ: anbringer en Blære paa den til Mærke. igalâlerpâ eller igalásserpâ, anbringer et Vindue (igalâĸ) derpaa. pujôrtilerpâ, forsyner det (Huset, Kjøkkenet) med en Skorsteen (pujôrtik). -t og det deraf dannede -taĸ (utaĸ) forandres her saaledes: átat, en Knap; egentlig: Sammenholdsmiddel; átaserpâ, forsyner den (Klædningen) med sine Sammenholdsmidler ɔ: bringer den til at holde sammen ved at sætte Knapperne i deres resp. Huller; knapper den. mátut, et Plaster; mátuserpâ, lægger et Plaster paa det. ajagutaĸ, en Stiver; ajagutserpâ, sætter en Stiver til det; afstiver det. — S. ogsaa agsserpâ (af auk), atserpâ (af ateĸ), pitûtserpâ (af pitûtaĸ), nalunaerĸutserpâ o. Fl.

:ersorpâ, -lersorpâ, htr. **:ersuivoĸ, -lersuivoĸ**, frit: forsyner den med alle sine —, ell. forsyner den paa flere Steder med —; i Pl. **-rpai**, forsyner dem med alle deres —, eller forsyner dem, hver især med sin —. Jvf. ..torpoĸ, 3. F. Ex. tigpilersorpâ, forsyner den (Kajakken) med alle sine Ribber. ássilialersorpâ, anbringer (ophænger, opklæber) Billeder paa den ell. i den (Væggen, Stuen). îgkersorpâ, anbringer Væggebeklædning paa den ɔ: beklæder Væggen (med mange Brædder ꝛc.). nôĸusersorpai, anbringer Noget i Spidsen (en nôĸut, s. under nûk) paa hver af dem. ajoĸut, Noget, som hæmmer, en Forhindring (saa man ikke kan gjøre, som man vilde); ajoĸusersorpâ, lægger ham Hindringer i Veien, den ene efter den anden.

-erpâ, htr. **-îvoĸ** og **-ersivoĸ**, N. (og V.) frit: skiller den ved sin —; gjør ell. har gjort ham ell. det uden —; borttager eller fjerner paa en eller anden Maade dens —. (En Biform heraf er -ngerpâ, s. paa sit Sted.) F. Ex. ánoraerpâ, afklæder ham. amêrpâ, aftager ell. aftrækker dens Skind ell. Hud. matuerpâ, tager dets Laag ell. Dør fra det ɔ: lukker det op. niaĸuerpâ, skiller ham ved sit Hoved ɔ: halshugger ham. — ĸilerússaerpâ, løser dens Baand (ĸilerut). siutaerpâ, afhugger hans Øre (siut). simêrpâ, trækker Proppen ud af den. Jvf. -iarpâ. Hos Lemmernes Navne med -lerpoĸ 1: agssailerpânga, (Kulden) begynder at gjøre mig uden Hænder ɔ: jeg fryser om Hænderne, saa jeg snart ikke kan bruge dem mere. (Ligesaa om andre Lemmer.) Jvf. u. -ersivoĸ. — U.S. **-erpoĸ, 1)** pass.: er skilt ved sin —; har mistet sin — (bl. A. om Slægtninge); er bleven uden ell. fri for —; 2) refl.: skiller sig ved sin —; spec. afhænder eller sælger sin —; og med ..niarpoĸ: søger at afhænde ɔ: falbyder sin —. F. Ex. sikuerpoĸ, (Søen) har mistet sin Iis; det er blevet aabent Vand. imaerpoĸ, (Karret, Posen ꝛc.) har mistet sit Indhold; er tømt. auerpoĸ, har mistet sit Blod; har forblødt sig. umêrpoĸ, har solgt sin Konebaad. ĸanajuerniarpoĸ, falbyder sine Ulke (ordret: søger at „afulke" sig). Denne Forbindelse (-erniarpoĸ) er det almindeligste Udtryk for: at falbyde. — Som bundet forekommer det hos nogle Verba, s. ĸâsuerpâ, ĸasuerpoĸ, anêrpoĸ, soraiuerpoĸ (under so, c) o. Fl.

Af Forbindelser med andre Affixer ere især følgende at mærke:

-ersarpâ, som forekommer hos Aff. -rusugpoĸ og enkelte andre Verba i Betydning af: skaffer ham (og u.S. sig) af med sin —hed; s. imerusuersarpoĸ, tumanguersarpâ, ĸasuersarpoĸ o. Fl.

- erserpoĸ, intr. frit: har mistet eller tabt eller forliist sin —. Bruges saal. om alle Slags Eiendele; f. Ex. umiaer--serpoĸ, har forliist sin Konebaad; savêrserpoĸ, har mistet eller tabt sin Kniv; merĸutaerserpoĸ, har mistet sin Synaal, ɛc.; af Nogle ogsaa istf. - erpoĸ om at miste Nogen ved Døden; hvilket dog Andre finde stødende, og, som det synes, med Rette, eftersom der ellers med denne Sammensætning forbindes Begrebet om, at Sagen er bleven borte for En under Brugen. Overeensstemmende hermed bruges det i Skjemt om Personer, som ere blevne borte for deres Selskab, f. Ex. Kâlêrseraluaĸaugut, vor Carl var bleven borte for os (men vi fandt ham dog heldigviis igjen).

- ersiut, m. S. **- ersiutâ** (af det Forrige og :- ut), hans forliste ell. tabte —; f. Ex. umêrsiutâ, hans forliste Konebaad.

- ersivoĸ, intr. (frit): danner 1) hos nogle Ord en htr. Form af - erpâ, f. Ex. pêrsivoĸ, borttager ell. afskærer et Stykke, af pêrpâ; nalunaersivoĸ, kundgjør Noget ell. vidner om Nogen, af nalunaerpâ (ved Siden af nalunaiaivoĸ af nalu--naiarpâ), o. Fl.; 2) føiet til Navnet paa en Legemsdeel: fryser paa ell. i ell. om den, f. Ex. agssaersivoĸ, fryser om Hænderne; isigaersivoĸ, fryser om Fødderne, ɛc.

- erûpâ, htr. **- erûssivoĸ**, blotter ham ell. det for — (neml. ved at gjøre Andet, hvoraf dette tillige bliver Følgen, jvf. :- ûpâ; men denne anden Gjerning træder her ofte stærkt tilbage, da det Secundaire i dette Tilfælde er det Fremtrædende). F. Ex. pigssaerûpâ, har Intet til ham; har blottet ham for sin pigssaĸ (ved paa en ell. anden Maade at have baaret sig saaledes ad, at der Intet er til den Anden). piunêrûpâ, ødelægger det; blotter det for sit piuneĸ (ved at tilintetgjøre ell. fordærve ɛc. det, hvorpaa dets piuneĸ beroer). — — — U. S. **- erûpoĸ**, er blottet for —; befinder sig uden —; har ingen — mere (som Følge af, at . . .). F. Ex. inig--ssaerûpoĸ, befinder sig uden Opholdssted, eller har intet Sted mere at være paa (fordi Ingen vil have ham, eller fordi alle Steder ere besatte, ɛc.). ĸa--jaerûpoĸ, er nu uden Kajak (fordi han ikke brød sig om den, ell. fordi Betrækket var opslidt, inden han havde tilveiebragt et nyt, eller fordi han ifølge Sygdom ikke kan bruge en saadan mere, ɛc.).

- erut, m. S. **- erutâ** (af - erpâ og :- ut), 1) hans mistede —; 2) hans solgte —. F. Ex. nulêrutâ, hans mistede ell. afdøde Kone. avataerutâ, hans solgte Fangeblære. — Denne Sammensætning har dog overhovedet kun en indskrænket Anvendelse.

:**erssârpoĸ**, **- lerssârpoĸ**, N. intr. (frit): taler ell. fortæller om —. S. pilerssârpoĸ 2, takordlûgkerssârpoĸ.

- erûpâ og - erut s. under - erpâ.

- gâ, **- râ**, htr. **- gingnigpoĸ**, **- ringnigpoĸ**, N. (og B.) frit: 1) ubetinget: har ham eller det til —; det (Objectet) er hans —; 2) betinget: har den for sit Vedkommende til en —; den er for ham en —. Har en meget udstrakt Anvendelse. — I 1ste Betydning udtrykkes derved i Verbalform alle de Forhold imellem Personer eller Ting af hvilkensomhelst Art, som i Nominalform kunne betegnes ved et Suffix. F. Ex. arnarâ, han har hende til Moder; hun er hans Moder; igdlorâra, jeg har ham til Fætter; han er min Fætter; angnerssarât, de have den til den største; den er den største af dem eller iblandt dem; ujarak túngavigâ, den har en Steen til Underlag eller til at hvile paa; den hviler paa en Steen; umiap iputigâ, Baaden har den til Aare ɔ: den Aare er i Brug paa Baaden; atau--seĸ sangmivigât, de have Eet til Sted at vende imod ɔ: de staae ell. ligge (alle) vendt i samme Retning; ɛc. ɛc. — I 2den Betydning føies det til mange Verba: deels til saadanne, som betegne en Tings Beskaffenhed eller Tilstand, og bliver da Betydningen: anseer den for at være saa; den forekommer ham —; og ofte: den er ham for —; s. bl. a. angigâ, mikigâ, kakagâ, ungasigâ, siligâ; ligesaa sâgâ, den er for tynd til den (som den skulde passe til); ipertugâ, den er ham for snavset, o. fl.; deels til saadanne, som betegne et Sindelag, og da i Betydning

af: har ham ell. det for sit Vedkommende til at være saa (eller tænke saa) imod; f. f. Ex. kunugâ, narrugâ, kajumigâ o. Fl.; og desuden forekommer det i samme Betydning i adskillige Verba, til hvilke en nærmere Grundform ikke er bekjendt, f. f. Ex. avâgâ, malugâ, misigâ, ûmigâ, usorâ &c.

Af særlige Forbindelser, i hvilke dette Affix tildeels meget hyppig bruges, ere følgende de vigtigste: 1) -katigâ, f. under -kat; 2) :-utigâ, f. under :-ut; 3) .figâ, !_vigâ, f. under .fik (under v); 4) tjigâ, f. under tje; 5) tjorâ, f. ..sorâ. — Endvidere hører hertil:

-**gîgput**, -**rîgput**, s. de have hinanden til —; de ere indbyrdes —; og uden Verbalendelse: -**gîk**, i Pl. -**gît**, -**rît**, som have hinanden til —. (Hvor -gîgput kan bruges, kan ogsaa -gît bruges, og omvendt.) Hos Nomina i Almindelighed forekommer det dog kun som bundet, f. f. Ex. atêrît, áiparît, ilagît, nuliarît (og andre Slægtskabsbenævnelser), ligesaa hos enkelte Verba, f. Ex. i agssuarîgput, de ere hinanden imod; derimod bruges det i største Almindelighed føiet til -kat: -katigîgput, f. -katigâ. — En eiendommelig Anvendelse af dette Affix finder Sted hos Slægtskabsnavne, idet nemlig, hvor de gjensidige Parter ellers benævnes forskjellig, Navnet paa den ene ogsaa omfatter den anden. F.-Ex. nuliarît, egentl.: som have hinanden til Kone; men eftersom dette er en Uting, bliver det, saa at sige, paa en ganske naturlig Maade: Mand og Kone. Ligesaa ernerît, Fader og Søn; panigît, Moder og Datter, o. Fl.

-**gak** I, 2. V. bbt. Danner det passive Particip hos Verba i 1ste og 2den Cl.; f. ..tak I.

-gak II f. ..ak.

-**gasârpok**, -**rasârpok**, N. frit; omtr.: er ualmindelig fuld af —; der er usædvanlig megen ell. mange — paa det. Bruges mest udraabsviis. orssorasâr-pok, se, hvor den er fuld af Spæk (f. Ex. en Plet, hvor der nylig er flenset mange Sælhunde). inugasârpok, se, hvilken Mængde Mennesker! det er man ellers ikke vant til at see her (f. Ex. paa et ellers øde Sted).

-**gigpok**, -**rigpok**, s. N. intr. frit: har den Ting &c. god ell. smuk (modsat .dlugpok); sjeldnere: er en smuk —. isumagigpok, har et godt Gemyt; er velsindet. ánorârigpok, har gode Klæder; er velklædt. igdlugigpok, har et godt Huus. iputigigpok, (Baaden) har gode ell. smukke Aarer. inugigpok, er et smukt Menneske (men egentlig vel dog: har et smukt Menneske, nemlig i sin egen Person). Jvf. !_rigpok og -rkigpok.

-**gigsivok**, -**rigsivok**, intr. frit: har nu bedre eller smukkere —. ánorâ-rigsivok, har nu bedre Klæder paa, ell. gaaer nu bedre klædt. pigigsivok, har nu bedre Ting ɔ: Eiendele; er nu mere velhavende.

-**gigsârpok**, -**rigsârpok**, intr. frit: 1) gjør sig Umage for at vise et godt ell. smukt —; og forsaavidt som dermed forbindes den Tanke, at det kun er overfladiskt: 2) bærer et smukt eller godt — til Skue. S. ilerkorigsârpok; ligesaa: isumagigsârpok, gjør sig Umage for at vise et godt Gemyt ell. at vise sig velsindet; pekutigigsârpok, gjør sig Umage for at vise sig velhavende; o. Fl.

-gínak og -gínarpok f. -ínak.

-gínângorpok og -gínauvok f. ..sinâk.

-gdlerpâ f. .dlerpâ I.

-**gssak**, N. (og V.) frit: 1) en vordende ell. tilkommende —; spec. 2) en ikke færdig —; en — under Arbeide; 3) Nogen ell. Noget, som er bestemt til en —; og m. S. til hans —; 4) Noget, som kan eller maa bruges til —; Noget til —. Det bruges meget hyppig, især da en Sag ell. en Gjenstand, som endnu ikke er tilstede ell. ikke er færdig ell. i Vedkommendes Besiddelse, i Regelen benævnes med Tilføielse af dette Affix. — F. Ex. umiagssat inerkajâ-lerpa? er din Konebaad (som er under Arbeide) snart færdig? ánorâgssara merssortigssaerúpok, min (tilkommende) ánorâk befinder sig uden (tilkommende) Syerske ɔ: der er Ingen, som vil sye min ánorâk. tamássa kajagssâ, dette er hans tilkommende Kajak; efter Omstændighederne enten: dette Stykke Træ er bestemt til en Kajak til ham; eller: denne Kajak, som her arbeides paa, er til ham; eller denne Kajak (som er færdig ell. i Brug)

skal blive hans. kaliagssâ sanaler--parput, nu arbeide vi paa dets (tilkommende, ikke færdige) Tag. tipait--sûtigssânik okarfigâ, han sagde ham Noget til hans Glæde (som skulde eller vilde blive ham en Glædesaarsag). — akago uvdlugssak eller akagugssak nalunakaok, den imorgen tilstundende Dag ɔ: Dagen imorgen kjender man ikke. kissugssakângilak, der er Intet til Brændsel. norssagssauvok tamána, dette er bestemt til et Kastetræ. auna atdlarterutigssak, her er Noget til Viskeklud ɔ: som kan bruges som Viskeklud. — Hos et Particip svarer det oftere til: en, som bør ell. maa —; en, som det tilkommer at —; f. Ex. taimaigínar--tugssak, en, som (helst) maa blive, som den er, ell. som bør forblive uforandret ell. urørt. táuna okartugssauvok, denne er til at være den Sigende ɔ: ham tilkommer det at sige (det, som skulde siges). — Med -uvok og ⊥ngilak føies det til enkelte Verba i Betydning af: er ikke til at —; kan ikke —s; f. Ex. kisigssáu--ngitdlat, de kunne ikke tælles; de ere utallige; kakigssáungilak, kan ikke bestiges; er ubestigelig; okaugssáungilak, lader sig i ikke tale til Rette; o. Fl.

-gtarpok og -gtáipok s. t]arpok, Slutningen.

-gtorpok s. under ..tuvok, tilsidst.

-**guak**, -**ruak**, 2. N. bdt.: en — af mindre Betydenhed (?). — S. kanaguak, naneruak, iterssaruak, issaruak.

-**gugpok**, -**rugpok**, N. intr. (frit): lider paa Grund af — (af Overflod ell. Mangel paa —); s. kiagugpok, igpi--gugpok; og om Noget, som kan nydes: længes stærkt ell. pines af Længsel efter —. imerugpok, længes stærkt efter Vand, er tørstig. nekigugpok, længes stærkt efter Kjød. tupagugpok ell. tu--parugpok (af tupa ell. tupak), pines af Længsel efter Tobak. igdligugpok, længes stærkt efter noget igdlik (den ubrugelige Stamme til igdligâ, altsaa omtr.: — efter at tilfredsstille sin Lyst) ɔ: er lysten. Jvf. -rusugpok og ..sugpok.

-gujok s. g]ivok.

:**iak** I, -**liak**, (s. :erivok), N. frit: en gjort —. M. S.: en af ham gjort eller forfærdiget —. Er beslægtet med :ivok og :iorpok, s. ..siak. — tûkiâ, en af ham gjort Harpun (tûkak). ungaluliâ, den af ham gjorte Indhegning (ungalok). imertausiara, den af mig forfærdigede Vandspand (imertaut). S. ogsaa ajortuliak, imiak, ermiak, ig--fiak, ujalugssiak o. Fl.

:iak II s. under :iarpok.

g]iak, 2. V. (frit): et Fornødent at man —. Bruges i denne Form kun i visse Ord, og da som oftest i Betydning af Participiet af det følgende (idet Sagen og den Person ell. Ting, hos hvilken den findes, paa en Maade betragtes som Eet); f. pátagiak, aportariak, majorariak, tulagiak o. Fl. sermersioriâ, dens (Veiens ell. Jagtgebetets ell. Isbræens) Fornødent at man færdes paa Isbræen ɔ: det Strøg af Isbræen, som maa befares for at komme forbi den. Ligesaa: kînaussarsioriâ, det Strøg af den (Egnen), hvor man maa holde sin Retning efter (Fjeldet) kînaussak, o. Fl. — Sin Hovedanvendelse har det i Følgende:

g]iakarpok, almindeligst med t]arpok: **t]ariakarpok**, upersonligt; frit: 1) hos transitive Væreord: den (Tingen, Sagen, Personen) har et Fornødent at man — ɔ: man maa — ham ell. det; den maa —s. atarkissariakarpok, man maa ære ham, eller han maa æres (ham tilkommer Ære); issigissariakar--pok, man maa have sine Øine henvendte paa det; der maa sees paa det; saligtaria--karpok, man maa rense den, ell. den maa renses; kâutariakarpok, den maa hamres; ꝛc. ꝛc. Væreordets Subject betegnes i fornødent Fald ved en Terminalis, som hos ..narpok, f. Ex. uvavnut atarkissariakarpok, jeg maa eller bør ære ham (han har for mig et Fornødent at æres). Personendelserne faae her paa en Maade Suffixers Betydning, atter som hos ..narpok, f. Ex. nersortariakar--putit, Du har et Fornødent at man roser (Dig) ɔ: man maa rose Dig; tunissariakarput, de have et Fornødent at man giver (dem) ɔ: man maa give dem. — 2) hos intransitive (og htr.) Væreord: der haves eller der er et For-

nødent at man — ɔ: man maa —. ingitariaĸarpoĸ, man maa sætte sig; anissariaĸarpoĸ, man maa gaae ud; ániariaĸarpoĸ, man maa føle Smerte ell. taale Smerten; &c. &c. Forandring af Personendelsen rpoĸ kan i correct Tale ligesaa lidt finde Sted her som hos ..narpoĸ I, 3, da Personsmærket her betegner Gjerningens Object, forsaavidt der er et saadant, og Subjectet „man“ (som oftest = jeg, som hos ..narpoĸ) overhovedet slet ikke ligger i Verbalformen, men i Stamaffixet g]iaĸ. Men i ucorrect Tale bruges det ikke sjelden med Personforandring ogsaa hos intransitive Væreord, hvilket dog er omtrent ligesaa selvmodsigende som at bruge det hos transitive Væreord med Suffixer; jvf. hvad derom er bemærket under pissariaĸar- -poĸ (pe). — Overhovedet forholder dette sammensatte Affix sig gjennemgaaende som ..narpoĸ, nemlig hos transitive Væreord som I, 1, og hos intransitive som I, 3; Analogi med I, 2 mangler, da Væreordets grammatikalske Subject her altid betragtes som mere ell. mindre activt.

Med ⌐ngilaĸ faaer det oftere Betydning af: der er ingen (fornuftig ell. gyldig) Grund til at —; det er uberettiget at —; f. Ex. taima taissariaĸángilaĸ, det er uberettiget at kalde den saa; si- -nigtariaĸángilaĸ māna, der er ingen Grund til at sove nu.

g]iaĸartipâ, t]ariaĸartipâ, frit: lader ham have ɔ: tillægger ham ell. det et Fornødent at man —; anseer det for nødvendigt, at man — ham eller det. Denne „man“ betegnes her ligeledes i fornødent Fald ved en Terminalis, hvilket dog sjelden behøves, naar Affixets Subject tillige er Væreordets Subject. ĸi- -lerssoriaĸartíkamiko ĸilerssorpât, da de ansaae det for nødvendigt at binde den, bandt de den. ilingnut pârissari- -aĸartipara, jeg anseer det for nødvendigt, at Du passer paa den. nâlag- -tariaĸartipara, jeg anseer det for nødvendigt at adlyde ham (nærmest: at jeg adlyder ham).

-iak, -giak, -riak, N. bdt.; omtr. d. S. s. .pak II; og i Verbalform: -iagpoĸ &c. S. inuiak s., ujameriak s.

-iarpâ, htr. **-iaivoĸ,** N. frit; d. S. s. -erpâ, men om en Fleerhed; det bruges derfor i Regelen istedetfor samme, naar Talen er om at skille flere Gjenstande ved deres —, ell. om at bortfjerne flere Ting ell. Noget, som bestaaer af mange Dele, ell. som ikke kan bortfjernes paa een Gang. F. Ex. ĸuagssuiarpai, tager den skarpe Kant af dem (af hver især); umiaĸ iputaiarpâ, borttager (alle) Aarerne af Baaden; ujaraiarpâ, renser det for Stene; akuiarpâ, renser det for det Iblandede; neĸaiarpâ, skærer (alt) Kjødet bort eller piller Kjødet af det; &c. &c.; jvf. ogsaa pêrpâ og pîarpâ under pe. — Uden Suff. bruges det bl. A. om at faae Noget brækket eller beskadiget (jvf. -erpâ om Kuldens Indvirkning paa Legemsdele); f. Ex. tūkaiarpoĸ, har faaet sin Harpun brækket; agssaiarpoĸ, har faaet sin Haand brækket ell. forstuvet ell. paa anden Maade beskadiget, saa han ikke kan bruge den; niuiarpoĸ, har brækket eller forstuvet sit Been; &c. Uegentlig: ukutsîaleĸaunga, nu gaaer min Hjertekule nok snart af Led (naar man føler Sulten stærkt, eller har drukket saa meget Vand eller løbet saa stærkt, at det trykker En der).

:iarpoĸ, -liarpoĸ, (s. :erivoĸ), N. intr. frit: 1) gaaer eller er gaaet hen til —; 2) er paa Reise ell. er reist til —; 3) er ude eller paa Jagt efter —. kanásiarpoĸ, er ude efter Ulker; ĸôr- -ĸiarpoĸ, er reist til ĸôroĸ; kángiar- -poĸ, er reist til kangeĸ; akialiarpoĸ, er gaaet over paa den anden Side af Fjorden (akia, med Suff.; saal. oftere); nūngualiarpoĸ, er gaaet ud paa Næsset; umiarssualiarpoĸ, er gaaet ud til Skibet ell. ombord i det; &c. &c. Billedlig i ajortuliarpoĸ, gaaer hen til det Onde; er paa Syndens Vei. — Heraf med bortkastet Verbalendelse:

:iaĸ, -liaĸ, frit: En, som reiser eller er reist til —, ell. som er gaaet til — ell. som er ude efter —. kángiaĸ, En, som er reist til kangeĸ; umiarssuit pâmia- -liat, Skibet, som gaaer til Frederikshaab; mániliaĸ, En, som er ude efter Æg; eĸatdliat, Folk, som ere paa Laxetogt; &c. &c.

[g]iartorpoĸ, hos 4de Cl. efter u og ū **-jartorpoĸ,** eft. i og hos 5te Cl.

[i]**artorpoĸ**, V. ntr. frit: 1) gaaer ell. kommer for at —; 2) — mere og mere. (Muligt, at det er dannet af det Forrige og ..torpoĸ.) tusariartorpâ, er gaaet for at høre ham. ermigkiartor-poĸ, er gaaet hen for at vaske sit Ansigt. ĸaĸíkiartortigo, lader os gaae hen at lægge det op. sanajartorpara, jeg kommer for at arbeide paa det, ell. gjøre det i Stand. ĸarmaiartorput, de komme (eller gaae, eft. Omst.) for at bygge Muren. nungujartorpoĸ, det forsvinder mere og mere. pâsileriartorpara, jeg begynder mere og mere at forstaae det. — Ved at gjentages, første Gang i Cjnct. eller Inf., kan dette Affix undertiden svare til: jo mere —, desto mere —; f. Ex. avangnamut piartordlune aussame uvdloĸ tagdliartorpoĸ, jo længere man kommer mod Nord, desto længere bliver Dagen om Sommeren; eller: âniariartorame taimatut ilalâri-artorpoĸ, jo mere hans Smerte tiltog, desto mere taalmodig blev han. — Hos 3die Cl. bruges undertiden ell. af Nogle **-tsartorpoĸ**, f. Ex. oĸaut-sartorpâ (ellers oĸáukiartorpâ), gaaer ell. er gaaet for at formane ham.

-ilaĸ, -ilápâ, -ileĸivoĸ f. under -ípoĸ.

-inaĸ, N. ɔc. frit: kun; og

-ínarpoĸ, med en Biform **-gínar-poĸ**, ..**sínarpoĸ**, V. ntr. frit: 1) kun; hvilket da ofte bliver: 2) altid; idelig; bestandig; 3) uden Videre; uden Betænkning eller uden Omstændigheder. Af Verbalformerne bruges -ginarpoĸ (Prov. -vin-) hovedsagelig efter en lang Vocal, ellers kun sjelden; ..sinarpoĸ bruges noget mere, men hyppigst -ínar-poĸ; kun i 3die Betydning foretrækkes ofte ..sinarpoĸ eller -ginarpoĸ. I Imp. miste disse to i Regelen deres r (som g]atdlarpoĸ). — kissuínaĸ, kun Træ. naujáinait, kun Maager. sisa-máinait, kun fire. unáinaĸ, kun denne. samungáinaĸ, kun mod Vest; lige vester ud. uvangáinaĸ, kun jeg. ivdlînaĸ, kun Du. uvaguinait, kun vi. ajuinarpoĸ, han er kun daarlig ɔ: bliver ved at være daarlig. tikînarpar-put, vi naaede det kun (uden at udrette Noget der); ell. og eft. Omst.: vi naaede kun det (kom ikke videre). tu-pingnarsigalugtuínarpoĸ, nu skal man see, det gaaer kun saa, at det bliver forunderligt ɔ: det bliver noget underligt Noget Altsammen. soraiginarpugut, vi have uden Videre holdt op (da der ikke var Mere at gjøre, ell. da det er Aften ɔc.). tássa autdláinarpunga, saa, nu gaaer jeg, der er vel ikke Videre. tiguínarĸajaĸâka, jeg havde nær taget dem uden Videre. artornarsínardle, lad det kun være besværligt (for ham; det har han godt af ɔc.). ornigtarsinánga, kom kun til mig i forekommende Tilfælde. oĸarsínait, sig kun til. pigínauk, tag det kun. S. ogsaa Aff. t]áinarpoĸ og [t]uínar-poĸ. — Med participial Betydning forekomme undertiden -ginaĸ, ..sinaĸ, f. Ex. ilauginaĸ, En, som kun er med (f. Ex. i Baaden, som overtallig Passageer); pugsínaĸ, en Hval, som ligger stille oven i Vandet (som kun ligger bøiet); prov. ogsaa hos Nomina, f. Ex. ĸâgínâ, kun dens Overflade (istedetfor ĸáinâ).

:**iorpoĸ**, -**liorpoĸ**, (s. :erivoĸ), N. frit: gjør en —; nemlig forarbeider det forhaandenværende Raastof til en —; forfærdiger eller tilbereder —. — — M. S. — til ham ell. for den. F. Ex. igdluliorpoĸ, bygger et Huus (tilreder og opfører Stene ɔc. til et Huus). ĸáinior-poĸ, bygger eller tømrer en Kajak. umîorpoĸ, bygger en Konebaad. neĸi-liorpoĸ, tilbereder ɔ: koger Kjød (saal. ogsaa om anden Madvare). ássiliorpâ, forfærdiger en Lignelse til den ɔ: danner et Billede af den af et eller andet Stof (Træ, Leer ɔc.). ássilialiorpoĸ, tegner ell. maler ell. trykker Billeder (forarbeider Papiret til Billeder). imertausior-pâ, forfærdiger en Vandspand (imertaut) til ham. nalunaerĸutsiorpoĸ, forfærdiger et Uhr (nalunaerĸutaĸ) ell. Uhre. Jvf. :ivoĸ. — Deraf med :-úpâ i dobbelt Form og Betydning:

:**iúpâ**, -**liúpâ**, frit: gjør deraf en —; forarbeider ell. bruger det til en —; og :**iússorpâ**, -**liússorpâ**, — til flere —, Stykke for Stykke. matuliúpâ, har forarbeidet det til en Dør. púliúpâ, har gjort en Pose af det. pûliússorpâ, har gjort flere Poser af det; ell. har forbrugt det til Poser. S. piliúpâ f.

:**iûpâ**, -**liûpâ**, (frit): gjør en — i

Anledning af ham ell. den; f. Ex. ava-laialiũpâ, gjør et Gilde i Anledning af ham (hvortil ikke behøves, at Vedkommende selv deeltager i det).

:ipâ s. under :ivoĸ.

:**ipoĸ**, -**lipoĸ**, (som :erivoĸ &c.), ts. N. intr. bdt.: er ankommen til —. S. nunalipoĸ, ĸáĸipoĸ, sigssipoĸ.

-**ipoĸ**, ts. N. (og V.) intr. frit: er uden —. aputáipoĸ, er uden Snee (Landet). imîpoĸ, er uden Vand (et Sted). pîpoĸ, er uden Eiendele; er fattig. merĸuipoĸ, er uden Haar, ell. og uden Væxter; er skaldet. Hos Nomina af 3die Cl. forekommer i samme Betydning undertiden :**ipoĸ**, navnl. i Particip og i Stednavne, f. Ex. arĸit-soĸ, Navnløse; ermitsoĸ, Vandløse. Forøvrigt bruges det ikke nær saa ofte, som man efter dets Betydning skulde troe, da deels -ĸángilaĸ (har ingen —), deels -erpoĸ (-erpâ uden Suff.) ell. -erúpoĸ, deels ogsaa de her følgende -isagpoĸ ell. -ilatsivoĸ ofte træde i dets Sted. — Derimod forekommer det som bundet temmelig ofte hos Verba, hvor det altid tjener til at betegne det stik Modsatte af selve Bæreordets Betydning (mere end ⁒ ngilaĸ); s. arrîpoĸ, manîpoĸ, oĸimáipoĸ, túĸuipoĸ o. Fl., samt Aff. -jáipoĸ, -juípoĸ, ..nái-poĸ, -tserîpoĸ. — Det er aabenbart beslægtet med -erpâ.

-**ilaĸ**, (bdt.): som er uden —. S. inuîlaĸ, ĸajailaĸ, ûilaĸ.

-**ilatsivoĸ**, som det synes, en htr. Form, altsaa tr. -ilápâ, (bdt.); s. pîlatsivoĸ, under pe, og imîlatsivoĸ, under imeĸ.

-**ileĸivoĸ**, intr. (bdt.): er uden —, og vilde saa gjerne have det; er i Forlegenhed for en —. S. perĸusîleĸivoĸ (under pe). Ellers bruges det hovedsagelig hos -gssaĸ: -**gssaileĸivoĸ**, f. Ex. akigssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for Noget at betale med; tûkag-ssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for Noget til en Harpun; inigssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for et Opholdssted; &c.

-**isagpoĸ**, intr. (frit): er næsten uden —; der er kun hist og her en enkelt —. ataisagpoĸ, der er næsten ingen Sælhunde; man seer kun yderst sjelden en. aputaisagpoĸ, (Landet) er meget snefrit; der er kun lidt hist og her. akerui-sagpoĸ, (Træet, Brættet) er næsten uden Knaster.

-**isorpoĸ**, N. intr. frit: er gaaet ell. kommen for at hente det. ĸissuisorpoĸ, er gaaet for at hente sit opslagte Drivtræ. umiatsiaisorput, de ere komne for at hente deres Jolle. savî-sorpunga, jeg kommer for at hente en Kniv.

:**issarpoĸ**, -**lissarpoĸ**, (s. :eri-voĸ), N. intr. frit: forsyner sig med en —, inden han gaaer; tager en — med; og videre: har taget en — med; fører det med. (Det synes at være dannet af :erpâ, u. S. refl.) sákulissarpoĸ, tager sine Vaaben med. ulimausissarpoĸ, har taget sin Øxe med. túpissarpugut, vi have Telt med. Saal. om alleslags Redskaber ell. Bohave.

-issârpoĸ s. -ssârpoĸ I.

:iúpâ og :iũpâ s. under :iorpoĸ.

:-**ivâ**, (-ivâ, -sivâ, -ssivâ, -livâ, .dlivâ), V. (bdt.): faaer det —t for sig; det (Objectet) blev saaledes for ham (Subjectet). S. ánaivâ, aseruivâ, kivissivâ, mamassivâ, támaivâ o. Fl., samt Affixerne .dlivoĸ II m. S., ..sivoĸ I m. S. og -tsîvâ.

-**ivoĸ**, V. bdt. Danner de regulaire halvtransitive Former for Verberne af 1ste og 2den Classe. Af dem paa erpâ og ârpâ have flere -**rivoĸ**.

:**ivoĸ**, -**livoĸ**, (s. :erivoĸ), N. (frit): frembringer eller fremkalder en —. — M. S. — til ham ell. til den. Jvf.: :iorpoĸ. atúngivoĸ, frembringer (paasyede) Saaler ɔ: syer Saaler i. aĸa-jarĸivoĸ, frembringer en (med Spæk ell. Blod fyldt) Mave ɔ: er beskjæftiget med at fylde den. alugssausivoĸ, frembringer en Skee (ved at tilsnitte Træet). ássilivâ, fremkalder en Lignelse af den ɔ: afbilder ell. aftegner den. avĸutig-ssivâ, frembringer Vei for ham; gjør det muligt for ham at komme frem, f. Ex. ved at bortskaffe Forhindringerne. (Derimod vilde avĸutigssiorpâ nærmest være: bearbeider Ujævnhederne, Hullerne, Stene &c. til en Vei for ham.) — Den egentlige Forskjel imellem dette og :ior-poĸ synes at ligge i, at der hos :ivoĸ

mere sees hen paa det frembragte Resultat, hos :iorpok derimod paa Arbeidet derved eller paa Stoffets Bearbeidelse. Et lignende Forhold i Betydningerne finder ogsaa Sted hos .dlivok I og .dliorpok, ..sivok og ..siorpok.

:ípâ, med -gssak: **-gssipâ**, (frit); egentl. vel: frembringer for ham det, som skal være hans — (s. :-úpâ); s. pig--ssipâ, ássilissagssipâ.

:ivik, -livik, (frit): et Sted, en Indretning, hvorfra, hvori ell. hvoraf man frembringer, fremtager 2c. — (?). kar--ssulivik, et Pilekogger. merkusivik, en Naalepude, ell. et Naalehuus. tîlivik, en Thepotte. sunôrsilivik, en Snuusdaase. pekúsivik, et Forraadskammer.

g]ivok, hos ⸌ngilak og undertiden ogsaa ellers hos 3die Cl. ⸌**nivok**, V. ntr. frit: ogsaa. I denne sin regelrette Form bruges det dog, saavidt vides, her instetsteds, men altid uden v: enten **g]iok**, eller hyppigst (ved Ombytning) **g]ujok**. Forøvrigt bruges det mest som et uegentligt ell. overflødigt „ogsaa", omtr. som naar man siger: det er ogsaa slemt; det vil jeg ogsaa nok troe, og Lignende; — og saal. ofte pleonastisk i Forbindelse med ⸌taok, f. Ex. takúngíniákátaok, jeg har heller ikke seet dem; táunátaok okarfigigiâ, ogsaa til ham sagde han.

-jârpok, [i]**ârpok**, V. ntr. frit: tidlig. autdlajârpok, reiser, er reist tidlig. makiârpok, staaer tidlig op. iniârpâ, har faaet det tidlig færdigt.— Ved Sammenhængen bliver Betydningen oftere: **for** tidlig; men i Affixet i og for sig ligger dette ikke.

-jarssugpok, [i]**arssugpok**, V. ntr. bdt. (Prov.?): utydelig. issigiar--ssugpâ og takujarssugpâ, seer eller har seet det utydelig. tusajarssugpâ, hører det utydelig.

-jartorpok s. [g]iartorpok.

-javok, [i]**avok**, V. intr. frit: kan meget let —. (Maaskee egentlig: staaer hvert Øieblik eller stadig i Begreb med at —; s. -avok.) aserujavok, kan meget let fordærves. nákajavok, kan meget let falde ned. kâjavok, brister meget let. autdlajavok, kan meget let komme til at reise; er og har alt i nogen Tid været reisefærdig.

-jáipok, [i]**áipok**, ts. intr. frit: kan ingenlunde let —. aulajáipok, bevæges ingenlunde let; staaer fast ell. urokkelig. kigtorajáipok, kan ingenlunde let rykkes over; er meget stærk ell. seig (en Rem, en Snor ell. Lignende).

-juarpok s. [t]uarpok.

-juipok, [i]**uipok**, **-suipok**, ts. V. intr. frit: aldrig. Er nærmest sammensat af **-juvok**, **-suvok** (hvoraf her kun findes Spor, s. torâjuvok under tuk, men som nok bruges mere i Labr. og synes omtr. at betyde: — saa let, at den gjør det ved hver given Leilighed) og -ipok. tutinekajuipok, er aldrig bleven betraadt. aserujuipok, fordærves aldrig; er usorkrænkelig. nangia--suipok, bliver aldrig bange paa farlige Steder. kasusuipok, bliver aldrig træt; er utrættelig. — Det dannes undertiden med -erpok (-erpâ, u. S. refl.) istedetfor med -ipok, og bliver da Betydningen omtrent: vil for sit Vedkommende ikke vide af at — (egentl.: skiller sig ved sit »-ju —«); s. f. Ex. soraiuer--pok under so, e; ligesaa kasusuer--pok, bliver ved, uagtet man skulde vente, at han var træt; o. Fl.

Det synes, at det ovenstaaende -javok og det her til Grund liggende -juvok i Grunden ikke ere Andet end -avok og -uvok, kun med et tilføiet j (ell. s), hvortil den eiendommelige Betydning af disse Former (let 2c.) knytter sig.

-jumârpok s. [g]umârpok.

-jumavok s. [g]umavok.

-jungnarpok &c. s. [g]ungnarpok.

-kaok, V. ntr. **frit**: meget; stærkt; saare; dygtig 2c. Er den almindeligste Forstærkningsendelse for alle Verba (alene med Undtagelse af Aff. :-araok, s. S., Slutningen); men forøvrigt forstærker det ikke saa meget selve Betydningen, men mere kun Udtrykket; jvf. -ngârpok. — Af Nogle og især i nogle Egne bruges dette Affix overordentlig hyppig, navnlig i mange Tilfælde, kun fordi man er vant

til den Endelse, saa at f. Ex., naar En siger: ordloĸaunga, dermed slet ikke siges Andet end: ordluvunga (jeg faldt). Afseet fra denne Overflødighedsbrug, saa er der deels visse Ord, som i og for sig udtrykke en høi Grad af Noget, som f. Ex. angivoĸ, sualugpoĸ, amer--dláput &c., hvor dette Affix ofte helst vil være med (angeĸaoĸ, sualoĸaoĸ &c.); deels bruges det regelret i adskillige Tilfælde, hvor det ikke kan gjengives ved noget af ovenstaaende Adverbier, som f. Ex. kîsame oĸaĸaoĸ, nærmest omtr. som: naa, saa fik han da omsider Munden op; eller: soĸait? hvad feiler Dig? hvad er det, Du skriger for?, o. Fl. — Med Undtagelse af -inarpoĸ, ..nerpoĸ, (undertiden ..narpoĸ i Betydning I, 3) og ⊥ngilaĸ vil det ikke let faae noget andet Affix efter sig.

-ĸarpoĸ, N. intr. frit: 1) han eller det har —; 2) der er — (Stedet ell. Tiden har —). igdloĸarpoĸ, han har et Huus. saveĸarpit? har Du en Kniv? igalâĸarpoĸ, (Bygningen) har Vinduer. kôĸarpoĸ, (Stedet) har en Elv; der er en Elv. âtâĸarpoĸ, (Egnen, Havet) har Sælhunde; der er Sælhunde. — Dette Affix opfattes altid paa samme Maade som et Suffix hos vedkommende Bæreord; f. Ex. kikiaĸarpoĸ, det har et Søm i sig, det er naglet fast, som kikiâ, dets Søm, Sømmet deri, ell. hvormed det er naglet; derimod: kikiauteĸarpoĸ, han har Søm (i sit Eie), som kikiautai, hans Søm, de Søm, som han eier. savaĸarpoĸ, det (Landet ell. Egnen ell. Stedet) har Faar, der er Faar, som savai, dets (Landets 2c.) Faar; derimod: savauteĸarpoĸ, han har Faar (i sit Eie), som savautai, hans Faar, de Faar, han eier. — I Betydn. 2 (der er —) bruges det ikke sjelden med Stedet i Localis, f. Ex. tasamane âtâĸaĸaoĸ, derude er der mange Sælhunde, ved Siden af: ta--savna âtâĸaĸaoĸ, det derude (ɔ: Havet derude) har mange Sælhunde.

-ĸat, (sjeldnere -rĸat), m. S. **-ĸatâ**, N. og V. frit: hans ell. dets Med —; hans —fælle; en Anden, som er ell. har eller gjør det Nævnte enten i Fællesskab med ham ell. ligesom han ell. den. Bruges meget, baade om Personer og Ting. nunaĸatâ, hans Landsmand. igdloĸatâ, hans Huusfælle. inoĸatâ, hans Medmenneske. inôĸatâ, hans Medlevende ɔ: hans Samtidige. Juánaseĸatâ, hans Med-Johannes ɔ: den, som hedder Johannes ligesom han. angeĸatâ, hans Ligestore ɔ: hans Lige i Størrelse. nâgdlioĸatâ, hans Lidelsesfælle; En, som lider saavelsom han (men maaskee paa en anden Maade, og maaskee langt borte fra ham). Fællesskab i Tid eller Sted udtrykker dette Affix i og for sig ikke; hvor Saadant synes at være Tilfældet, ligger det enten i Bæreordets Betydning (som i nunaĸatâ, inôĸatâ) eller i Sammenhængen. — Ofte bruges det, hvor vi sige: en anden; den anden; f. Ex. tingmiaĸatai, dens (dennes) Medfugle ɔ: de andre Fugle; ujaraĸatânik kautdlugo, at hamre der (denne Steen) med dens Medsteen ɔ: med en anden Steen.

-ĸatigâ, frit: har ham til Med— eller —fælle; gjør eller er saa sammen med ell. saavelsom eller ligesom den; og **-ĸatigîgput**, s. de have hinanden til Med—; de ere —fæller; de — sammen ell. med hinanden. igdloĸatigâ, har ham til Huusfælle; boer sammen med ham. soraeĸatigâ, holder op sammen (samtidig) med ham. oĸaloĸatigâ, samtaler med ham. oĸaloĸatigîgput, de samtale med hinanden. aggeĸatigîg--put, de kom sammen. pitsaoĸatigîg--put, de ere lige gode.

-ĸátârpoĸ, og helst med t|arpoĸ: **t|aĸátârpoĸ**, V. ntr. frit, egentl. vel: lader det ikke blive ved den ene Gang, heller ikke ved den anden ell. den tredie, men tager stadig fat paa det Samme igjen. Derfor: 1) adskillige Gange (med Mellemrum); 2) adskillige (mange, alle), den ene efter den anden. kingussaĸátâr--poĸ, kæntrer adskillige Gange (til Øvelse). sanassaĸátârpoĸ, arbeider i Træ adskillige Gange (f. Ex. i Mellemtiderne imellem andet Arbeide). ornigtaĸátârpai, gaar adskillige Gange til dem. seĸumisitaĸátârpai, slaaer dem (alle) i Stumper, den ene efter den anden. Med :-upâ u. S.: de — hinanden adskillige Gange 2c.; f. Ex. pasigdlersaĸátâuput, de beskylde

hinanden abskillige Gange frem og tilbage, og baade for det Ene og det Andet. Jvf. -tdlagtårpok.

-kinavok, V. ntr. frit: det kunde let skee, at —; bare han ikke —. I Tanken ligger da altid, om det end ikke udtales: lad være med det, Du gjør eller vil gjøre. nákakinavutit, (gaa ikke der), Du kunde let falde ned. arajut--sekinavara, (nei, jeg vil dog ikke gjøre det, jeg havde i Sinde), han kunde let undgaae min Opmærksomhed. aserokina--vok, (nei), den kunde let gaae i Stykker. sarfautekinavâ, bare Strømmen ikke river ham med sig (han skulde helst blive derfra). Det bliver saaledes ofte næsten det Samme som: (gjør ikke det) for at ikke —.

-kut, **-rkut**, sjeldnere **-rut**, N. og V. frit: 1) hos Nomina: Noget, som er anbragt der (paa den Deel af et Hele), og som mere eller mindre væsentlig hører til det Heles Fuldstændighed; 2) hos Verba: Noget, hvorved det (Væreordets Subject) bringes til at være saa. S. isokut, kúpakut, nôkut, sârkut, kaorut, ajokut (af ajorpok, er magtesløs, kan ikke), nalunaerkut (af na--lunáipok), pugtakut (af pugtavok) o. Fl. Jvf. :-ut.

-kutak, **-rkutak**, 2. (Pl. -kútat, -rkútat), forekommer som Biform af det Forrige og ved Siden deraf; f. nalunaerkutak, kúpakutserpâ (af kú--pakutak ved Siden af kúpakut) o. Fl. Jvf. :-utak.

ˍkâk, N. (og V.?), (frit): En, som har stort —. F. Ex. kigutikâk, En, som har store Tænder; siggúkâk, (en Fugl), som har et stort Næb; det synes ogsaa at indeholdes i auláikauvok (er En, som har stor Ubevægelighed), suikâk o. Fl.

-kânek, til visse Ord, som betegne en Beliggenhed (Gr. §. 46 f.) 2c.; frit; og

-kânerpok, V. ntr. frit: paa det Nærmeste; saa noget nær; næsten; omtrent. — I Nominalform føies det 1) til Suffixformerne af hine Beliggenhedsord og nogle lignende, og da ind imellem Stammen og Suffixet; f. Ex. isua, dens Ende; isu--kánia, næsten dens Ende. kerka, dens Midte (u. S.: kitek); kitikánia, omtrent dens Midte. sâne, foran ham; såkániane, paa det Nærmeste foran ham (nok lidt til Siden, men dog hovedsagelig foran). kujatânit, fra dens Sydside; kujatikánianit, saa noget nær fra dens Sydside (f. Ex. omtr. fra SSO). 2) til samme Beliggenhedsords Term. uden Suff. (hvor en saadan forekommer), og da til Appositionen; f. Ex. sanimut, til Siden; sanimukánek, paa det Nærmeste til Siden; saa meget skraas, at det bliver nærmest tværs. 3) til nogle andre adverbialiter brugte Ord paa samme Maade; f. Ex. ingmakánek, paa det Nærmeste smaat; ikke saa voldsomt. māna--kánek, næsten nu; snart; om lidt. ernīnakánek, paa det Nærmeste strax; ret snart. — I Verbalform tilføies det paa sædvanlig Maade: angikánerpok, er saa noget nær stor; maa nærmest regnes til de store; nāmakánerput, der er nu paa det Nærmeste nok af dem. Det bruges islæng med -ngajagpok, dog mindre hyppig.

-karpok, V. intr. (bdt.): — pludselig, efter i nogen Tid at have nærmet sig det (?). S. pigdlukarpok, pigsikar--pok, nivdlikarpok, agdlikarpok, mátakarpok o. Fl. Deraf, som det synes:

-kâvok, intr. (bdt.); omtr.: — (som det Forrige) og bliver ved. S. ag--ssakarpok og agssakâvok, tigsi--karpok og tigsikâvok.

ˍkarpok og **ˍkarpâ**, V. bdt.; —?—. S. anertikarpok, alákarpâ, nusú--karpâ, ujákarpok.

-kârpok, V. intr. bdt.: med forholdsviis lange, men lige Mellemrum (?). S. avdlukârpok, kivnikârpok, magpi--kârpok, og jvf. .. mukârpok.

-kasik, N. 2c. frit: en fortræbelig ell. forhadt ell. fæl eller slem —; en Pjalt af en—; en Snavs—; et lumpent ell. hæsligt —; og

-kasigpok, V. ntr. frit: desværre—; det er til at harmes over, at —; ell.: det er fælt —; ell.: han —, det Fæhoved; eller: se til den Karl, hvor han —; 2c. 2c. Er egentlig uoversættteligt. Det udtrykker altid, at man agter vedkommende Person eller Gjen-

stand for ringere (i videst Forstand), end den burde være, og dette **altid** med en vis Harme; men baade Ringeagten og Harmen kunne hver for sig saavel i Styrke som i Beskaffenhed være i den Grad forskjellige, at Affixet i nogle Tilfælde gjør samme Tjeneste som en heel Række af Skjældsord, medens det i andre Tilfælde kun udtrykker en næsten umærkelig Misbilligelse, og atter i andre endog Deeltagelse ell. Ømhed. Dette Sidste gjælder navnlig om den hos Mange overordentlig hyppige Brug af dette Affix, naar de tale om deres Eget; f. Ex. ernikasiga, ĸajakasiga, ánoråkasiga &c., istf. ernera, ĸajara, ánorâra &c.; Udtryk som: min afskyelige, kjære —, ell. min deilige Pjalt— ell. lignende nærme sig disse, men gjengive dem dog kun mangelfuldt. Ellers vil i de fleste Tilfælde et af de i Spidsen stillede Udtryk være nogenlunde tilsvarende. — Forøvrigt føies det i Nominalform til alle mulige Ord, endogsaa til Suffixer; f. Ex. táukukasît. de lumpne ...! eller: de Slyngler! aunakasik, der har Du det, det Snavs! âkasik-â, uh! den ..., man kunde revne af Harme! nâmikasik, den er der ikke, det er ogsaa kjedeligt, nu spildte man den Tid med at lede efter den. pisángilarakasik, jeg vil hverken eie eller have det Snavs. Det er overhovedet det bevægeligste af alle Affixer, maaskee fordi der er mest Lidenskabelighed forbunden med det.

-**katagpoĸ**, N. og V. ntr. frit: har faaet for meget af det, saa man er ilde tilmode ell. tilpas deraf. tupakatagpoĸ, har røget saa meget Tobak, at han er nær ved at faae (ell. og: har faaet) Kvalme deraf. perdlaikatagpoĸ, har flettet saa meget, at hun nu er led og kjed deraf. taku-katagpara, nu har jeg seet det saa længe, at jeg er heel træt af det.

-kâvoĸ s. under -karpoĸ.

-**kiaĸ**, bdt.: ja, —. S. kinalikiaĸ, súkiartagssaĸ (under so, b). Hos ..le forekommer det ogsaa ellers, dog ikke hyppig; f. Ex. sunalikiaĸ, ja, men hvad dog? sórdlikiaĸ (af sô, ja), jo, vist nok.

-**kiak**, V. bdt.; s. ĸivdlakiak, kâ-vikiak.

-kilârpoĸ s. -lârpoĸ.

-**kipoĸ**, ts. N. (og V.) intr. frit: har det i ringe ell. mindre Grad; enten: har (kun) lidt —; ell.: har en lille —. (Modsat ..tuvoĸ.) ĸanikipoĸ, har en lille Mund. tûgâkipoĸ, har smaa Stødtænder. usikipoĸ, har kun lidt Ladning inde (Baaden &c.). púkipoĸ, har kun ringe Reisning; er lav. — Føiet til ..neĸ bliver den samlede Betydning: er ell. gjør (pleier at gjøre) saaledes i ringe Grad; f. Ex. avdlornikipoĸ, har til Vane at gjøre smaa Skridt; er kortskrævet; túnganikipoĸ, hviler kun paa en lille Flade; atanikipoĸ, hænger kun lidt ell. paa et lille Sted sammen med det Øvrige. — I samme Betydning føies det undertiden til Verbalstammer, f. Ex. nerrikipoĸ, pleier kun at spise lidt. — Med .dlivoĸ II bliver heraf i Regelen:

-**kitdlivoĸ**, har nu mindre —; f. Ex. påkitdlivoĸ, har nu mindre Aabning; er bleven snevrere i Mundingen; kû-kitdlivoĸ, (Elvleiet) har nu mindre Elv ɔ: Elven har nu mindre Vand. Men púkipoĸ bliver til púkilivok, er bleven lavere.

-**kerdluk**, N. bdt.; omtr. vel: som har en lille og flet —. Forekommer i Stednavne; f. Ex. atikerdluk (af at), atani-kerdluk (af ataneĸ).

-**kisarpoĸ**, V. ntr. frit; men bruges kun i Imp. ell. i Inf. med Imperativs Betydning: gjør ikke det! lad være! hold op med at —! agtukisaruk, lad være at røre ved det! unatakisákit, prygl dem ikke! hold op med at prygle dem! ĸiakisarit, græd ikke! hold nu op at græde!

-**ko**, N. (og V.) frit: Affald af —; Noget, som med Hensyn til det Øvrige betragtes som Affald. Saal. 1) det, som falder af ved et Arbeide (her ofte føiet til en Verbalstamme); s. sánakut, ilernikut, imiornerdlukut, ĸaperra-kut o. Fl.; 2) Affald, som er tilbage, efterat det Egentlige er fortæret; s. agtakut, nungunikut, sauniko o. Fl.; 3) en Ting, som er aflagt, efter som man har en ny istedetfor (her mest med Suff.); f. Ex. ĸajakua, hans aflagte Kajak; agdlautitakue, hans aflagte Staalpenne; atissakut, aflagte Klæder; kamikugssáka, mine Støvler.

som skulle aflægges, naar jeg har faaet de nye.

-kôrpoĸ, intr. frit: bortskaffer ell. bortkaster Affaldet. Heraf dannes videre ved . fik Ord som: nuakôrfik, en Spyttebakke; agtakôrfik, en Mødding; Stedet, hvor man henkaster Affaldet ell. Feieskarnet; niaĸukôrfik, en Pose ell. Andet, hvori man kaster Hovederne af de spiste angmagssat; og lignende. — Et andet -kôrpoĸ s. aulakôrpoĸ, kâvikôrpoĸ.

!kôrpoĸ og **!kôrpâ** (dog mest i Pl.), N. bdt.; er en Forlængelse af App. !kut; s. atautsikôrput, ingmíkôrpoĸ o. Fl. — Et andet !kôrpoĸ s. under pe: piúkôrpoĸ.

!kûtârput ell. m. S. **-rpai**, (frit): de ere ell. han behandler dem — ad Gangen. pingasúkûtârpai, behandler (tager ꝛc.) tre ad Gangen. tatdlimá-kûtârdlugit, (tagende ꝛc.) fem ad Gangen. ĸavsîkûtârdlugit, flere ad Gangen. mardlúkûtârput ell. igdlugîkûtârput, de ere parviis. Ogsaa bruges: ataut-simîkûtârput, de ere stokkeviis. — I Sammensætninger som de to sidste synes dog Affixets Oprindelse fra App. !kut at være tabt af Syne.

-kulak og **-kutdlak**, N. frit: en klodset ell. uskjøn —.

-kuluk, N. frit: en —, som i en ell. anden Retning er kommen tilkort, eller som har for lidt af en ell. anden mere eller mindre væsentlig (og især: af enønskelig) Egenskab. Denne formodede Grundbetydning varieres dog efter Sammenhængen og Udtrykket paa mange Maader, saa at det kan svare til: en usel, jammerlig, daarlig, ureen, ringere, beklagelig, ynkelig ꝛc.; i en Deel af Landet bruges det endog om: en lille kjøn —. Jvf. sukuluk under so, c. — En Biform heraf med bestemt Indbegreb af Medynk er:

!kuluk, helst med !nguaĸ: **!nguá-kuluk**, en beklagelsesværdig —; en stakkels —. inúnguákuluk-una, o, det stakkels Menneske!

-kulugpoĸ, V. ntr. frit: — temmelig; dog just ikke i høieste Grad. amer-dlakulugput, de ere temmelig mange (dog ikke saa farlig mange). angi-kulugpoĸ, den er temmelig stor; ell. og: den er vel stor (maatte gjerne have været lidt mindre). nagtimakulug-poĸ, det blæser temmelig stærkt (just ingen Storm, men dog mere, end man egentlig holder af). ajukulugpara, det kan jeg (desværre) ikke saa ret; min Evne ell. Øvelse er ikke tilstrækkelig til det. (Ogsaa her er som oftest Begrebet om Mangel paa det Ønskelige medindbefattet.)

!kúpâ, V. bdt.; omtr. vel: anseer ham eller det for — (ell. anseer sig for — med Hensyn til ham ell. det) og handler med det Samme derefter. S. ajúkú-poĸ, píkúpoĸ ff., piúkúpâ, naviá-kúpâ, usorúkúpoĸ.

!kusugpoĸ s. -rusugpoĸ.

!kut, frit: den Familie ell. det Selskab ell. det Følge. Føies til Hovedpersonens Navn ell. Titel ꝛc., og svarer da omtr. til det danske 's, f. Ex. i „Jensen's, Præsten's." Det forholder sig som en Pluralis med Hensyn til Verbet, hvortil det hører, men foran Appositionerne ne, nit, nut og nik som Suffixet at (deres), idet nemlig Vocalen da bliver skarp; f. Ex. palasikúne, hos Præsten's. — Kristorfíkut autdlarput, Christopher's ere reiste (enten: Chr. med Familie i Konebaad; eller: Chr. med Følge, f. Ex. i Følge med flere Kajakker). Kúnarâ-kut tusángiláka, om Conrad's har jeg ikke hørt Noget. atâtákut tikig-pata, naar Fader og Følge komme hjem.

!kûtârput s. under !kôrpoĸ.

. dlâĸ s. -rdlâĸ.

.dlak, N. bdt.; s. ĸanagdlak, iter-dlak; muligen ogsaa indeholdt i sor-dlak o. Fl.

-lârpoĸ, V. ntr. frit: lidt; smaat; en Smule. ĸangnilârpoĸ, det sneer lidt. ùmalârpoĸ, har lidt Liv i sig (enten: endnu lidt, ell.: kun lidt). angnerulârpoĸ, er lidt større. ĸapialârpâ, hovler en Smule af det. ingerdlalârpoĸ, bevæger sig smaat frem. — Som sjeldnere Biformer forekomme -kilârpoĸ, -pilârpoĸ.

-lavoĸ, V. intr. (bdt.); omtr. er i let

bevægelig Tilstand, og enten er for Øieblikket ell. kommer ved given Leilighed i saadan Bevægelse, som Væreordet antyder. S. aulavoĸ (nærmest vel af aug--poĸ), avĸalavoĸ, ajagulavoĸ, isar--ĸilavoĸ, nákalavoĸ, pigsikalavoĸ, tordlulavoĸ o. Fl. — Undertiden synes det at være føiet til et Nomen, f. Ex. i agdlerulavoĸ, men hvor der dog formodentlig af agdleroĸ først er dannet et Verbum agdlerorpoĸ (omtr.: gjør med Kjæberne), hvortil da -lavoĸ er føiet.

- **laorpoĸ**, intr. bdt.; d. S. s. Foreg., men med tiltrædende bestemt Udtryk af uafbrudt Gjentagelse af de enkelte Momenter; s. anilaorpoĸ, tordlulaorpoĸ, og jvf. Aff.: -orpoĸ.

- **leĸ**, **.dleĸ**, N. (frit): den, som er længst henne i den Retning. S. sujug--dleĸ, kingugdleĸ, isordleĸ, ilordleĸ, ĸagdleĸ, ĸiterdleĸ, nôrdleĸ o. Fl. Hos de fleste af disse (ikke hos alle) bruges -leĸ med, og .dleĸ uden Suffix. — Undertiden føies det ogsaa til en Localis (af Retningsord), f. Ex. uvanerdleĸ, den, som er længst henne i denne Retning (som man peger paa).

- lerpâ s. : erpâ.

. **dlerpâ** I, htr. **.dlîvoĸ** (gdl-, rdl-), V. og N. (frit): fremsætter — for ham; giver ham Noget at —, eller lader ham — Noget (.. mik). S. nerdlerpâ, tu--sardlerpâ, takugdlerpâ, pigdlerpâ, pasigdlerpâ, aperĸutigdlerpâ o. Fl. Synes kun at være en Biform af -lerpâ (: erpâ).

. **dlerpâ** II, htr. **.dlîvoĸ**, og refl. ell. pass. **.dlerpoĸ**, N. og V. bdt.; egentlig maaskee: forsyner ham — —, og u. S. forsyner sig eller forsynes med en ilde — ɔ: kommer ell. bringer sig (m. S. ham) i en ilde Forfatning med Hensyn til det. S. inukutdlerpoĸ, inûserdler--poĸ, inardlerpâ. Synes sammensat af .dlugpoĸ og :erpâ; jvf. .dliorpoĸ og .dlivoĸ I.

- **lerpoĸ** I, s. V. ntr. frit: begynder at —. aserulerpoĸ, den begynder at gaae i Stykker. siagdlilerpoĸ, det begynder at regne. naulerput, de begynde at voxe. inilerpáka, jeg begynder at blive færdig med dem ɔ: jeg har dem snart færdige. Da den grønlandske Indicativ i og for sig omfatter baade Præsens og Præteritum, bruges dette Affix i mangfoldige Tilfælde, hvor vi kun sætte Præsens, ell. sige: nu —. F. Ex. aut--dlalerpugut, nu reise vi (vi ere der endnu, men staae nu i Begreb med at reise). nákalerpoĸ, nu falder det (det staaer endnu, men begynder at falde, hælder ꝛc. og vil strax falde).

- **lerpoĸ** II, s. N. intr. (frit); d. S. s. -lerssârpoĸ II, men bruges sjeldnere.

- **lerssârpoĸ** I, V. ntr. frit: har i Sinde at —. atulerssârpâ, har i Sinde at bruge det. auvarialerssârpoĸ, har i Sinde at gaae paa Rensjagt. umi--artâlerssârpoĸ, har i Sinde at anskaffe sig en Konebaad. isilerssârpoĸ, har i Sinde at gaae ind. ornilerssârpâ, har i Sinde at gaae til ham. — Dette Affix kunde mulig være sammensat af -lerpoĸ I og -ssârpoĸ II.

- lerssârpoĸ II s. : erssârpoĸ.

- **lertorpoĸ**, V. ntr. frit: i kort Tid. inilertorpâ, er bleven færdig med det i kort Tid. ilagilertorpâ, har ham en kort Tid med sig (men skilles snart fra ham igjen). pingilertorpâ, gjør i kort Tid Intet ved det (men tager saa strax fat paa det igjen). tamânîlertoratdlásaunga, nu skal jeg foreløbig blive her en kort Tid.

- liaĸ I og II s. : iaĸ I og II.

- liarpoĸ s. : iarpoĸ.

- **ligpoĸ**, t. V. intr. bdt.: —, saa at Mellemrummene forsvinde ell. blive ukjendelige(?). S. ivsuligpoĸ, makialigpoĸ, magssaligpoĸ, mamiligpoĸ, arnilig--poĸ, ĸiangîligpoĸ.

- **lik**, 3. (Pl. -gdlit), N. frit: som har —. (Er d. S. s. Nmp. af -ĸarpoĸ.) aulik, som har Blod (i sig; eller og: paa sig). ĸajalik, En, som har Kajak. orpilik, et Sted, som har Træer. imilik, et Sted, som har ɔ: hvor der er Vand. aningaussautilik, En, som har Penge i Eie ɔ: som eier Penge. umi--arssuit pingasugdlit, et Skib, som har tre sc. Master; en Tremaster.

- liorpoĸ s. : iorpoĸ.

. **dliorpoĸ**, N. og V. intr. bdt.; omtrent vel: har Arbeide med (søger at forarbeide) den ilde Forfatning, hvori det befinder sig med Hensyn til det ɔ: e

mere eller mindre optagen i sit Sind af — og trykkes deraf (idetmindste udtrykker det i Regelen Besværing i Sindet). S. aserdliorpoĸ, angnikitdliorpoĸ, kiser--dliorpoĸ, inûserdliorpoĸ o. Fl. — Det synes sammensat af .dlugpoĸ og :iorpoĸ; jvf. .dlerpâ II og .dlivoĸ I.

- lipoĸ s. :ipoĸ.

- lissarpoĸ s. :issarpoĸ.

- liúpâ og - liũpâ s. :iúpâ og :iũpâ.

- livoĸ s. :ivoĸ.

.dlivoĸ I, N. (og V.?) bdt.; omtr. vel: frembringer en ilde — til sig; og — m. S. — — til ham ɔ: bereder sig ell. m. S. ham en ilde —. S. aserdlivoĸ, pinerdlivâ. — Synes sammensat af .dlugpoĸ og :ivoĸ; jvf. .dliorpoĸ og .dlerpâ II.

.dlivoĸ II, hos t undertiden **-livoĸ**, V. intr. (bdt.): bliver eller er bleven mere —. M. S. har faaet det mere — for sig; ell.: det (Objectet) er bleven mere — for ham (Subjectet). Suffixet har altsaa her samme Betydning som hos :-ivâ, hvortil det formodentlig hører. S. agdlivoĸ, migdli--voĸ, tagdlivoĸ, amilivoĸ, púkilivoĸ o. Fl., samt Aff. -kipoĸ. — Hos andre Verba fremkommer den samme Betydning ved ..sivoĸ I (s. S., Slutningen) og ⁻́ _rpoĸ.

.dloĸ s. -rdloĸ.

-luarpoĸ I og **-luarâ**, N. bdt.: er ikke fornøiet med det; finder det ikke godt nok. S. piluarpoĸ, nunaluarpoĸ.

-luarpoĸ II, V. ntr. (frit): lidt fra ell. til, saa havde ell. var den ikke —; hvilket hos ⁻́ ngilaĸ bliver (ikke ikke = jo): lidt fra ell. til, saa havde eller var den —; og hos Bæreord, der betegne en Størrelse ell. Mængde: den er en Smule for —. F. Ex. nuíngiluáinarpoĸ, kun lidt til, saa var den kommen i Sigte; den mangler kun en Smule i at komme frem for det, som skjuler den. (tarrisima--luáinarpoĸ bliver det Samme.) ta--kúngiluáinarpara, kun lidt til (var jeg kun kommen en Smule videre), saa havde jeg seet den. mikiluarpoĸ, lidt til, saa var den ikke (for) lille ɔ: den er en Smule for lille. takiluarpoĸ, lidt fra, saa var den ikke (for) lang ɔ: den er en Smule for lang.

.dluarpoĸ, V. ntr. frit: vel; ret; rigtig; godt; tilpas ꝛc.; saal. som det bør være, eller som man ønsker det (og indbefattet: til Nytte ell. Gavn). Føies hos de 3 første Classer henholdsviis til r, g og t, hos 4de og 5te til v. oĸardluarputit, Du siger ret; det er et sandt Ord, Du siger. nâpitdluarpavkit, jeg træffer Dig netop tilpas. sanavdluarpâ, han har gjort den godt. toĸuvdluángilaĸ, den er ikke rigtig død. atordluarpoĸ, det bruges godt ɔ: der er god Brug for det, eller det er meget benytteligt. suliáka sulia--rivdluarpáka, jeg fik min Gjerning gjort efter Ønske (enten med Hensyn til Resultatet: saa det blev godt ꝛc., ell. med Hensyn til selve Gjerningen: uden Uheld eller Afbrydelse ꝛc.). S. pivdluarpoĸ under pe. — Hos -ĸarpoĸ bliver den samlede Betydning ofte: er vel forsynet med —, ell. der er rigelig af —; og med videre tilføiet ⁻́ ngilaĸ: er ikke synderlig forsynet med —, ell. der er ikke ret mange —. F. Ex. peĸûsiaĸardluar--pugut, vi ere godt forsynede med indsamlet Forraad. puissekardluángilaĸ, der er ikke ret mange Sælhunde.

.dlugpoĸ, **-lugpoĸ**, N. (og V.) intr. (hos Verba ntr., s. n.) frit: har slet ell. ond ell. daarlig —; og om en Legemsdeel: har ondt i —. Modsat -gig--poĸ. atissardlugpoĸ, har daarlige Klæder; er slet klædt. erinalugpoĸ, har et slet Mæle, en daarlig eller styg Stemme. sánatilugpoĸ, har slet Værktøi. akilugpoĸ, har (giver) slet Betaling ɔ: betaler slet. niaĸordlugpoĸ, har ondt i Hovedet; har Hovedpine. Undertiden bruges det i begge Former i forskjellig Betydning; f. Ex. avatdlugpoĸ, har ondt i Lemmerne, ved Siden af avatilugpoĸ, har slette (vanskabte ꝛc.) Lemmer; amerdlugpoĸ, har daarligt Skindbetræk (en Baad), ved Siden af amilugpoĸ, har et daarligt Skind (et Dyr). — I enkelte Tilfælde føies det til Verba kun ved at omdanne Verbalstammen i Nominalform; f. Ex. ernitsordlugpoĸ, har ondt ved at føde (af ernisugpoĸ); og s. tutsardlugpoĸ under tusarpoĸ; men almindeligst skeer det ved Hjælp af ..neĸ, hvorved det paa en Maade bliver et nyt Affix:

..nerdlugpoĸ, V. ntr. frit: ilde; slet

etc.; ikke som det bør være (og indbefattet: til ingen Nytte; men s. d. F.). Modsat .dluarpoĸ. tainerdlugpâ, nævner den ilde (feilagtig ell. i ond Hensigt etc.). sananerdlugpâ, han har gjort den slet. erninerdlugpoĸ, føder ilde (i Utide etc.). ĸarmainerdlugpoĸ, murer slet (saa det falder ned igjen etc.). Hos transitive Væreord kan det, naar Sammensætningen skal være halvtransitiv, enten føies til Væreordets halvtransitive Form ell. og selv gjøres halvtransitivt (..**nerdlui-voĸ**). Skjøndt dette Affix (ligesom .dluarpoĸ) **kan** gaae baade paa selve Gjerningen og dens Resultat, saa bruges det dog fortrinsviis kun om selve Gjerningen; om et forfeilet Resultat derimod meest det følgende:

-**lugsinarpoĸ**, V. ntr. frit: forgjæves; til ingen Nytte. sanalugsinarpâ, bearbeider det til Unytte. tugsialugsinar-poĸ, beder forgjæves. nungulugsi-narpai, gjør Ende paa dem til ingen Nytte; bortødsler dem.

.dluinaĸ s. d. F.

.**dluinarpoĸ**, V. ntr. **frit**: fuldstændig; ganske; aldeles; heelt og holdent. Det føies til Væreordet som .dluarpoĸ, og bestaaer formodentlig af dette og -inar-poĸ; jvf. det analoge [t]uinarpoĸ. — ajúngitdluinarpoĸ, er fuldkommen god. ássigivdluinarpâ, ligner ham fuldstændig. nâmagdluinarpoĸ, passer fuldstændig. soraerdluinarpoĸ, har holdt aldeles op, eller har holdt endelig op. Uden Verbalendelse (.**dluinaĸ**) føies det til alle 3de Persons Pronomina, og da ind imellem Stammen og Suffixet, hvor der er et saadant; f. Ex. tamât, ham ell. det ganske: tamardluinât, ham ell. det ganske og aldeles; kisivta, vi eller os alene: kiserdluinavta, vi eller os ganske alene; táuna: táunardluinaĸ, fuldstændig den ɔ: netop den; táukordluinait, netop dem; just dem.

.**dluk**, -**luk**, N. (og V.) bdt.; s. agpardluk, naujardluk, anardluk, ĸaĸerdluk, kangerdluluk, perdluk, silardluk, umerdluk, samt Aff. -ker-dluk. Det seer ud, som om det var Stammen til .dlugpoĸ, og Betydningen er i nogle Ord aabenbart en lignende (f. Ex. i perdluk og silardluk), men i andre synes Begrebet om noget Ilde kun meget svagt ell. slet ikke at være tilstede.

-**lutaĸ**, 2. (Pl. -lútat) V. bdt. Synes kun at være en anden Form for :-ut (utaĸ); s. tâlutaĸ, oĸimailutaĸ.

!**mâĸ**, V. (frit): vant til —, ved Vane eller Øvelse erfaren i —. Men bruges Participiet af det Følgende.

!**mauvoĸ**, intr. (frit): er vant til eller øvet ell. erfaren i at —. I nogle Egne føies dette, saa at sige, kun til pivoĸ, hvor da det Verbum, som ellers skulde være Væreord, sættes foran det med Aff. ..neĸ, f. Ex. eĸalungniarneĸ pimaussoĸ, En, som er øvet i at fange Lax; i andre Egne føies det derimod kun til Aff. -tdlarpoĸ, f. Ex. nâgdliutdlámauvoĸ, er vant til Lidelser ell. erfaren i at lide; merssutdlámauvoĸ, er øvet i Syning. S. pimâĸ s. under pe.

!marigpoĸ I s. -mavoĸ.

!marigpoĸ II og !marik, Prov. d. S. s. -vfârigpoĸ og -vfârik.

-**mavoĸ**, V. ntr. (frit): er ell. har det saa; er i den Tilstand etc. Hos de 3 første Classer som oftest -umavoĸ. (Et andet -umavoĸ s. paa sit Sted.) S. arĸaumavoĸ (under at), erĸaimavoĸ, ikumavoĸ (under ikipâ), erĸumavoĸ (under iserpoĸ og iterpoĸ), naimavâ (under naivâ), inugtûmassoĸ (under inuk, nærmest af inugtorpoĸ) o. Fl. Jvf. -ngavoĸ. — Det forbindes undertiden med !_rigpoĸ, omtr. i Betydning af: er ypperlig i eller til at —; f. Ex. oĸalũmarigpoĸ, er ypperlig i at tale; taler flydende ell. med god Sammenhæng; og s. ikúmarigpoĸ og inũmarigpoĸ.

..**mêrpoĸ**, N. (frit); er en Forlængelse af App. ..mik; s. iluamêrpoĸ (ligesaa ajortumêrpoĸ), sujugdlermêrpoĸ, kingugdlermêrpoĸ (ligesaa naggámêr-poĸ, soraerúmêrpoĸ).

!**mersorpoĸ**, hos 1ste og 2den Cl. .**mersorpoĸ**, V. ntr. frit: — længe; bliver længe ved at —. inũmersorpoĸ, lever længe. pisungmersorpoĸ, bliver længe ved at gaae. atormersorpâ, bruger det i lang Tid.

..**migpoĸ**, s. ..**migarpoĸ**, ..**mig-sarpoĸ**, N. (frit); egentlig kun: gjøre

med sin —; s. avatingmigpok, suju--migpok; men især: gjør med den Legemsdeel (eller og med det, man har i Haanden) Noget, som kan fornemmes. — M. S.: gjør ham Noget ꝛc. dermed. — Affixets første Deel er App. ..mik. — sanerarmigpâ, puffer til ham med Siden. nagssungmigpâ ell. nagssungmigarpâ, stanger ham med sine Horn. issingmigpâ, giver ham et Tegn med Øinene. sor--dlungmigarpok, fnyser (gjør med Næseborene, saa det kan fornemmes).

-**minek**, (sjelden .**minek**), 3. N. frit: et Stykke —; en Stump —. kissu--minek, et Stykke Træ. nekiminek, et Stykke Kjød. sagdliligamernit, Brøddestumper. Undertiden bruges det lidt uegentlig, s. Ex. i igalâminek, et Stykke Vinduesglas (ligemeget, om det har været i et Vindue ell. ei); ánorâ--minek, et Stykke vævet Tøi (egentlig: et Stykke ell. en Stump Klædning); og s. kavdlunâminek.

..**mio**, N. ꝛc. frit: Nogen eller Noget, som befinder sig paa —; en —beboer. nunamiut, Jordbeboerne. imarmiut, Havbeboerne; Sødyrene. kûngmiut, de, som boe ved Elven (Folk). kangermiut, de, som boe ved kangek. samanimiut, de, som boe derude i Vest. tuvimiue, hans Skulderbeboere ɔ: Epauletter. sá--karmio, En, som boer paa Solsiden ell. Forsiden (m. S. bl. A.: en Cocarde). — Fra ældre Tid ere en Deel Stednavne dannede med dette Affix, s. Ex. sisimiut (Colonien Holsteinborg), pâmiut (Frederikshaab), utorkarmiut, kanajormiut; og bliver da, naar der tales om Stedets Beboere, det samme Affix føiet dertil endnu en Gang, s. Ex. utorkarmiormiut, de, som boe ved utorkarmiut; pâmiormiut, Frederikshaaberne. — Foran nogle Affixer taber det ofte sit o, navnlig foran -lerpâ, -liúpâ (s. ilumilerpâ, akúner--milerpai ff.) og -uvok, s. Ex. timâ--miuvok, han boer i det Indre af Landet; kilangmiussut, de, som boe i Himlen. Men naar ..mio er føiet til et Stednavn (Bynavn) beholder det dog i Regelen sit o foran -uvok, s. Ex. nûng--miûssugut, vi, som boe ved nûk; sumiûvit? hvor (i hvilken By) boer Du? ell. hvor er Du fra?

..**miugâ**, (frit): har det (boende) i sin—. ûmámiugâ, har det i sit Hjerte, ell. har lagt sig det paa Hjerte. kanermiugâ, har det i Munden; om et Ord: fører det i Munden. kaussarfingmiugâ, har det i sin Lomme.

-**mivok**, V. ntr.(?), (bbt.), omtr. vel: mangelfuldt, nemlig saaledes, at den ved Væreordet udtrykte Gjerning strax i sin Begyndelse bliver til en anden derved, at det egentlig Væsentlige af den ikke indtræder. Saaledes synes det indeholdt i perkigsimivok, angrer, fortryder, af perkigsivok, gjør nu bedre end før; i anersâmivok, sukker, af anersârpok, drager sin Aande; i pekimivok, om en Sælhund: dukker op og strax ned igjen uden at krumme Ryggen i Nedgaaende saaledes som ellers, af pekipok, krummer sig, bøier sig sammen, o. Fl. — Formodentlig indeholdes dette Affix ogsaa i:

-**missârpok**, ntr. frit; omtr.: saa smaat og stadig igjen; ell.: stadig saa smaat. kinimissârpâ, seer sig stadig saa smaat om efter det (s. Ex. underveis, uden dog derfor at standse). agsorûmissâritse, anstrenger Eder stadig saa smaat (just ikke af yderste Evne, men lidt og stadig). tusarniamissâraluarpavkit, jeg søger stadig saa smaat ɔ: jeg omgaaes med den Tanke, at ville høre din Mening; ell.: jeg kunde nok have Lyst til at høre din Mening (at sige, hvis Du vil sige mig den). Jvf. -ssârpok II.

!**mivok**, hos 1ste og 2den Cl. .**mivok**, V. ntr. (frit); omtr.: dog imidlertid; dog ogsaa. Det synes bl. A. indeholdt i narrujûmivok, men bruges ellers hovedsagelig deels i Cjunct. i Betydning af: at han dog ogsaa —; det var Skade. aserormigame, at den dog ogsaa skulde gaae i Stykker! torkúngimigavkit, det var dog Skade, at jeg ikke gjemte dem; — deels i Indic. (og da uden v) i visse Talemaader, saasom: ilâle pimiok, det var da ogsaa Noget at finde paa! hvilket Indfald! har man nu seet Mage! asûna okarmiok, naa, saa sagde han dog imidlertid: (Ordene følge). I Fleertal bliver det da som oftest !miut, som om det var et Nomen, s. Ex. simiútat nuigaluarmiut, simiútat-Derne kom dog imidlertid frem.

△ **mivok**, V. ntr. frit: — noget (nogenledes); ikke meget, men dog saa at det kan mærkes. F. Ex. áparpok: ápâmivok, er kommen noget dybere ned. ajorungnaerpok: ajorungnaimivok, er bleven noget bedre. nipaitdlivok: nipaitdlîmivok, er bleven noget mere stille eller rolig. — Det forbindes ofte med -tsiarpok, som dog ikke væsentlig forandrer Betydningen (eftersom det egentlig er en Pleonasme), f. Ex. igdluâmitsiarpâ, flytter det noget til Siden.

..**morpâ** (af App. ..mut), bdt.; s. akimorpâ, sujumorpâ.

..**môrpok**, (frit), er en Forlængelse af App. ..mut; s. sujumôrpok, kingumôrpok o. Fl.

..**mukarpok**, N. intr. (bdt.): gaaer eller er gaaet i den Retning. Affixets første Deel er App. ..mut. Det forekommer navnlig hos Ord, som betegne en Beliggenhed, s. f. Ex. kangimukarpok, kímukarpok, kujámukarpok o. Fl.; sjelden til andre, f. Ex. nunamukarpok, gaaer imod Landet.

..**mukârpok**, N. intr. (bdt.): ligger vendt i den Retning. Er ligeledes dannet af App. ..mut, og bruges som det Forrige, men sjeldnere, da det ellers erstattes af ..mut sangmivok. S. ámukârpok, sanimukârpok.

..nak s. ..narpok, Slutningen.

.**nak** ell. -**rnak**, N. (bdt.): en særegen —; ikke den almindelige. Forekommer i Dyrenavne som agparnak, nîsarnak o. fl.

.**nâk**, som Nomen altid med ng og Suff.: -**ngnâ**, og som oftest forlænget ved !nguak: -**ngnângua**, N. frit: hans kjæreste —; den —, som han synes bedst om ell. helst holder sig til. áipangnângua, hans kjæreste Følgesvend; den, som han hyppigst sees i Følge med. ikingutingnâra, min kjæreste Ven. asassangnâ, hans kjæreste Kjære; den, som han i Særdeleshed elsker. tangmârfingnâmingnut tangmârput, de have slaaet Leir paa deres (paa den Route) meest yndede Leirplads. — Dertil hører formodentlig:

.**nârpâ**, !**nârpâ**; htr. .**nârpok**, !**nârpok**, V. bdt.: — med en vis Grad af Fornøielse (saa at man bliver ved); og bortseet fra Fornøielsen: bliver ved at —. Det samme Begreb om Fornøielse ell. særligt Behag indeholdes ogsaa i .**narâ** (-rpâ ombyttet med -râ (-gâ), og kort a), samt i nedenstaaende .nerpok, hvoraf disse maaskee ved en Forkortelse ere dannede. S. issigingnârpok, takoránerpok ff., tusarnârpok ff., nuánârpok, nuánarâ (under nuánerpok), pinarâ (under pinerpok).

-**narpâ**, ved Sammentrækning undertiden -**ngnârpâ**, htr. meest vel -**nârivok**, V. frit: 1) gjør ell. har gjort den altfor —; 2) finder den over sin Forventning —. S. angnârpâ, mingnârpâ, silinârpâ, amerdlanârpai. Grundbetydningen synes saaledes at være: faaer det ud over det, man havde sat sig som Maal; og da enten i Gjerningen (1) eller i Tankerne (2).

.narpok I s. -rnarpok og -ngnarpok.

.narpok II s. d. F.

..**narpok**, hos 5te Cl. oftere ved Sammentrækning .**narpok**, V. upersonligt, frit: man —. „Man" er her altid fortrinsviis den Talende: jeg; man taler altsaa med dette Affix om sig selv i 3die Person. Suffixer kunne her ikke finde Sted, hvorimod Personsmærket i fornødent Fald betegner Objectet, s. nedenfor. — Betydningen udvikler sig alt efter Forholdene videre saaledes: I) man —; 1) hos tr. Bæreord: man — ham ell. det (Affixets grammatikalske Subject; det transitive Bæreords Object); 2) hos intr. Bæreord, hvis gram. Subject forholder sig passivt: man — der eller deraf eller derved; 3) hos intr. Bæreord, hvis gram. Subject forholder sig activt: man —; II) han ell. det (Affixets gram. Subject) foraarsager, at man — (Folk overhovedet). F. Ex. (I, 1): tikipâ, han har naaet det; tikinarpok, man (jeg) har naaet det. pissarâ, han har fanget den; pissarinarpok, man (jeg) har fanget den. tupigâ, han forbauses over det; tupingnarpok, man (jeg) forbauses over det; ell. og (II): det foraarsager, at man (Folk) forbauses; det er til at forbauses over, ell. det er forbausende. (I, 2): kîavok, han fryser; kîanarpok, man (jeg) fryser der

ɔ: i den Luft, i det Veir, i det Huus; ell. og (II): det (Veiret, Huset) foraarsager, at man fryser; det er til at fryse i, ell. det er koldt (at være i). áner--poĸ, han føler Smerte; ánernarpoĸ, man (jeg) føler Smerte deraf; eller og (II): det foraarsager Smerte; det gjør ondt. (I, 3): iserpoĸ, han kommer ind; isernarpoĸ, man (jeg) kommer ind. igdluliorpoĸ, han bygger Huus; igdlu--liornarpoĸ, man (jeg) bygger Huus; man er i Byggearbeide. pissaĸartar--poĸ, han fanger oftere Noget; pissa--ĸartarnarpoĸ, man fanger oftere Noget. Som et Exempel paa dette Affixes Anvendelse med forskjellig Opfattelse af det samme Væreord (snart som tr., snart som refl.) s. ĸingarĸúnarpoĸ under ĸí--ngarpoĸ. — Den secundaire Betydning (II) indtræder, hvor Hovedpersonen („man") staaer i et passivt Forhold til den anden Person ell. Gjenstand ell. Omstændighed ꝛc., som er med i Betragtning, finder altsaa hovedsagelig Sted ved Siden af den primaire Betydnings anden Form (I, 2), sjelden og kun i visse Tilfælde hos den første (I, 1), og aldrig hos den tredie (I, 3). Da imidlertid det gram. Subject hos flere intr. Verba kan opfattes ligesaavel activt som passivt, saa kan ogsaa Betydningen II synes at forekomme ved Siden af I, 3, men som da er opfattet som I, 2. F. Ex. sinigdluar--poĸ, han sover godt ell. har sovet godt; sinigdluarnarpoĸ, man (jeg) har sovet godt; man har faaet sig en god Søvn (I, 3); men ogsaa: man sover godt deraf (I, 2); det bevirker en god Søvn (II).

Den anden med i Betragtning værende Person ell. Gjenstand kan, undtagen hos I, 3, være enten 3die ell. 2den ell. 1ste Person og betegnes da som saadan ved Affixets Personsmærke; ligeledes kan i de her paagjældende Tilfælde (II, samt I, 2 og tildeels 1) Hovedpersonen ogsaa være en Anden end den Talende, og betegnes da i fornødent Fald ved en Terminalis. Altsaa: erdloĸinarpoĸ, man har Møie derved (I, 2); det forvolder En Møie (II); erdloĸinarputit, Du forvolder En Møie. asanarpoĸ, man elsker ham (I, 1); ell. han er elskværdig (II); asanarput, de ere elskværdige, ell. man (jeg) elsker dem. usornarpoĸ, man maa misunde ham (I, 1); eller han er misundelsesværdig (II); usornarpuse, I ere misundelsesværdige; ilingnut usornarnerpunga, mon jeg er misundelsesværdig for Dig? ell.: skulde Du behøve at misunde mig? artornarpoĸ, man kan ikke magte den (I, 1); eller den kan ikke magtes (II); atautsimut artornarpoĸ, den kan ikke magtes af Een; ell. Een kan ikke magte den. — Men endskjøndt Personsmærket kan forandres, som Ovenstaaende viser, saa foretrækkes dog i visse Tilfælde 3die Personsformen ogsaa for anden Person, f. Ex. som Tiltale: ĸanga takunarmat, naar saae man (den Talende) ham (den Tiltalte) dog = ĸangame takugavkit, naar saae jeg Dig dog.

Ifølge sine eiendommelige Personsforhold kan det i sammenhængende Tale hverken selv bruges i Conjunctivs eller Subjunctivs e-Form eller forbindes med en saadan, end ikke, om ogsaa den Handlende i begge Verber virkelig er den samme; f. Ex. ajormat piuminángilaĸ, da det ikke duer, er det ikke ønskeligt at eie, eller ønsker man ikke at eie det; asimîlernarmat puissigtalernarpoĸ, siden man (jeg) er flyttet til et Udsted, fanger man (jeg) oftere Sælhunde. — Hos en dertil hørende Inf. behøver dette Affix ikke at gjentages; f. Ex. kisimît--dlune pâmârnarpoĸ, (man ɔ: jeg) værende alene, bruger man (jeg) lang Tid, ell. gaaer det langsomt for En.

Naar det i sin secundaire Betydning skulde danne Ordets Slutning, forlænges det meget almindelig ved -ĸaoĸ: **..na--ĸaoĸ**, navnl. i Indic., Interr., Conct. og Infin. — Med bortkastet Verbalendelse danner det deels Benævnelser, s. kúkar--naĸ, kigutaernaĸ, kingmernaĸ, sêr--naĸ o. Fl.; deels Interjectioner, s. kujanaĸ, alianaĸ, ajornaĸ, erĸanaĸ o. Fl. — Af de følgende Forbindelser med andre Affixer kunne de 3 første kun anvendes, hvor den secundaire Betydning af ..narpoĸ kan finde Sted.

..**nará**, frit: (har den ell. det til -naĸ ɔ:) det forekommer ham, at man maa — derved ell. deraf ꝛc.; han finder det —nde ꝛc. ĸîanará, det forekommer ham, at man maa fryse der; han finder det koldt

(at være i). tupingnarâ, det forekommer ham, at man maa forbauses derover; han finder det forbausende. kajungernarâ, han finder det tiltrækkende.

..**narsivoĸ**, uperf. frit: er bleven saa, at man — derved; det er blevet —nde etc. ĸîanarsivoĸ, det er blevet koldt at være i. tupingnarsivoĸ, det er blevet forbausende ell. forunderligt. ajornarsivoĸ, det er blevet umuligt; det lader sig ikke gjøre ell. opnaae mere.

..**náipoĸ**, uperf. (frit): man kan ikke — ham ell. det; han ell. det er u—lig ell. aldeles ikke —nde (det stik Modsatte af ..narpoĸ). kajungernáipoĸ, er aldeles ikke tiltrækkende; usornáipoĸ, er ingenlunde misundelsesværdig (men det stik Modsatte deraf); og s. agssuarnáipoĸ, issornáipoĸ, kamanáipoĸ o. Fl.

..**nâraoĸ**, uperf. (frit): man pleier etc. Men langt mere bruges det Følgende:

..**natdlâraoĸ**, uperf. frit: man pleier saare at —; og især: det pleier at være saare —ligt etc. tupingnatdlâraoĸ, det pleier at være høist forunderligt. ûminatdlâraoĸ, det pleier at være ret harmeligt. ajornatdlâraoĸ, det pleier at være aldeles umuligt; ell. og: den pleier man ikke at kunne gjøre det Allerringeste ved. — Angaaende dets Anvendelse jvf. Bemærkningen til :- araoĸ, i Begyndelsen.

..**nasaerpoĸ**, s. V. ntr. (frit): er langsom til at —; opsætter eller tøver med at —. níngangnasaerpoĸ, er langsom til at blive vred. iginasaerpâ, tøver med at kaste det bort. pinasáingilaĸ, tøver ikke med at gjøre ɔ: gjør ufortøvet, eller er snar til at gjøre (det, som Talen er om). — Mere bruges dog [g]umârnertuvoĸ i denne Betydning; ogsaa - tserîpoĸ kan i visse Tilfælde udtrykke det Samme.

..nasuarpoĸ s. g]asuarpoĸ.

.. **navîarpoĸ**, almindeligst med -ĸaoĸ:

..**naviaĸaoĸ**, V. ntr. frit: staaer i høi Grad Fare for at —; vil høist sandsynlig —. ordlunaviaĸaoĸ, staaer i høi Grad Fare for at falde; vil sikkert falde. aserornaviaĸaoĸ, det vil høist sandsynlig gaae i Stykker (ved at behandles saaledes). — Nok saa meget bruges det i følgende Forbindelser:

..**naviángilaĸ**, ntr. frit: der er ikke mindste Fare for at —; det vil aldrig kunne skee ell. kan aldrig tænkes, at —; han ell. det kan umulig — ell. vil aldrig kunne —. misiginaviángilâ, han vil aldrig kunne mærke det. soraernaviángilaĸ, det kan aldrig tænkes, at det skulde ophøre; ell. det kan aldrig ophøre.

..**navêrpoĸ**, s. ntr. frit: der er ikke længere mindste Fare for, at —; der kan ikke mere være Tale om, at —; det er forbi med hans —; han ell. det — aldrig mere; men som oftest kun: nu kan den ikke mere —. autdlarnavêrpoĸ, der er ikke længere Fare for, at han gaaer sin Vei; ell. nu kan han ikke mere tage bort. takunavêrpáka, jeg seer dem aldrig mere. angunavêrpoĸ, han fanger aldrig mere; det er forbi med hans Sælhundefangst. nákarnavêrpoĸ, nu kan det ikke mere falde ned. pínginavêrpunga, nu kan jeg ikke mere lade være at gjøre det. — I Imp. bruges det ofte kun i Betydning af et eftertrykkeligt „ikke", omtr. som: endelig ikke; f. Ex. orningnavêruk, gaa endelig ikke til ham. nâggârnavêrit, sig endelig ikke Nei. — Lignende er Betydningen i det Følgende.

..**navêrsípâ**, frit: lader ham eller det ikke komme i Fare for, at —; men mest kun: lader ham ell. det ikke —. ordlunavêrsípâ, lader ham ikke falde; enten: vogter ham, at han ikke skal falde; ell.: gjør Intet, som kan bringe ham til at falde (s. ..típâ).

..**navêrsarpâ**, frit: gjør Noget, saa at den ikke kan —; forhindrer ham ell. det fra at —; umuliggjør det for den at —. aninavêrsarpâ, forhindrer ham fra at komme ud (f. Ex. ved at spærre alle Udgange). nákarnavêrsarpâ, sikkrer det imod at falde ned (f. Ex. ved at binde det fast, ell. ved at slaae et stort Søm i det etc.). — Det bruges islæng med [t]ailivâ, men siger dog egentlig noget Mere.

..**navêrsârpoĸ**, refl., frit: vogter sig ell. anstrenger sig ell. gjør Vold paa sig for ikke at —. kamangnavêrsârpoĸ, gjør Vold paa sig for ikke at blive vred. oĸarnavêrsârpoĸ, anstrenger sig for ikke at sige Noget (f. Ex. Børn i Leg, for at see, hvem der kan tie længst stille).

..**neĸ**, 3. V. frit: 1) det, som frem-

kommer som umiddelbar Følge af at —, indbefattet selve Gjerningen ell. Tilstanden; det, hvori Gjerningen ytrer sig; dens Resultat; og omvendt: 2) det, at gjøre eller at være saa, indbefattet det, som muligviis fremkommer som umiddelbar Følge deraf; Gjerningen ell. Tilstanden i sine Yttringer.

Dette Affix anvendes hovedsagelig paa følgende Maader: 1) til at danne faststaaende Benævnelser; f. aunek, kârnek, kângnek, katinek, kigarnek, titarnek, tòrnek, uvigdlarnek o. Fl.; 2) til at udtrykke Verbets Begreb paa en Maade abstract (svarende deels til vor Inf., deels til Benævnelser for abstracte Begreber), nemlig med Suff. enten: a) hans Gjøren eller Væren saa; eller hyppigst: b) Yttringerne ell. Virkningerne (Resultatet) af hans Gjøren ell. Væren saa; f. asang-ningnek, iluarnek, pissaunek, sái-máunek f. o. Fl.; 3) til at udtrykke den nærmere Bestemmelse af Gjerningen hos Verba, som indbefatte Begrebet om at kunne (svarende til vor Inf.); saal. navnlig hos ajorpok, saperpok, ar-torpâ, naluvok, ilisimavok og nogle lignende; f. Ex. kivingnek artorpara, jeg magter ikke at løfte den; agdlangnek naluvok, han veed ikke at skrive ɔ: han kan ikke skrive (ved Siden af: agdlang-nerit naluvai, han kjender ikke Skrifttræk ɔ: han kan ikke læse Skrift); og f. under ajorpok og saperpok; 4) til at udtrykke en høiere Grad af den Egenskab ell. Beskaffenhed hos Vedkommende (svarende til vore Comparativ- og Superlativ-Former); f. Ex. angnek, den større eller største; mingnek, den mindre ell. mindste; náinek, den kortere ell. korteste; itinek, den dybere eller dybeste, ꝛc. ꝛc.

Til 2 er at bemærke: for det Første, at det ikke ligger i den grønlandske (eskimoiske) Tænkemaade, at forestille sig et aandeligt Begreb (en Gjerning, en Tilstand ꝛc.) aldeles abstract; det skal bæres af en Person ell. en Gjenstand. Derfor bruges ..nek i denne Betydning i correct Tale i Almindelighed saagodtsom aldrig uden et Suffix, undtagen i Abl. (til at betegne Aarsagen, hvor altsaa Personen i det tilhørende Verbum er Væreren), og med -gssak i visse Tilfælde, hvor enten den Talende ell. den Tiltalte ligger nær for Tanken. Men ved at tale om Ting, der ikke høre til det Almindelige ell. Dagligdags, kan man ofte ikke undgaae at bruge det abstract ell. uden Suffix, og saadan Brug er i visse Ord endogsaa faststaaende, f. Ex. i iluarnek, ugpernek og nogle flere; dog gjælder det altid, at forene denne Brug med ovennævnte Grundregel (om en Bærer) saa vidt som muligt, for ikke at blive misforstaaet. — For det Andet gjør det en lille Forskjel i Betydningen, om ..nek hos transitive Væreord føies til den tr. eller den htr. Form, f. sáimáunera og sáimáussinera under saimavok; men i de fleste Tilfælde forsvinder denne Forskjel i Praxis, og er da den htr. Form den almindelige, saasom asangningnera, ánáussinera, erkartûssinere &c. — For det Tredie synes det ofte, som om ..nek i denne Betydning blev omtrent eenstydig med ..ssusek; men der er den Forskjel, at ..ssusek betegner Sagen som blot og bar Egenskab, bortseet fra, om og hvorvidt den ytrer sig i Noget ell. paavirker Nogen, hvorimod ..nek betegner den med Hensyn til dens Yttringer ell. Virkninger, og som oftest fortrinsviis disse. Derfor er det ofte Tilfældet, at den samme Egenskab hos den samme Person udtrykkes ved ..ssusek, naar den staaer som Object, og ved ..nek, naar den staaer som Subject; f. Ex. nâlángissusia tupingnakaok, man maa forbauses over hans Ulydighed, ell. hans Ulydighed er forbausende; derimod: nâlánginerata ersiortípâ, hans Ulydighed (og dens nærmeste Yttring: den onde Samvittighed) gjør ham frygtsom.

..**nekarpok**, intr. frit: har Yttringerne af ɔ: er ell. bliver paavirket af, at Nogen (en Anden) — ham. Denne Sammensætning omdanner transitive Verba til passive, f. Ex. takuvâ, han seer den: takunekarpok, den er bleven seet; or-nigpâ, han gaaer til ham: orningne-karpok, der er Nogen gaaet til ham; malugâ, han bemærker ham: malugi-nekarpok, han er bleven bemærket, ꝛc. En anden Maade at danne passive Verber paa f. under ..tak I. — Forøvrigt er den passive Udtryksmaade overhovedet kun

da paa sit rette Sted, naar Subjectet (ɔ: det, som hos den tr. Form vilde være Subject) er ladet ude af Betragtning; i modsat Fald er den tr. Form det Naturlige, undtagen i visse Tilfælde, hvor Subjectet kan komme til at staae i Term., s. ..narpoĸ og -rĸuvâ. At udtrykke Subjectet ved en Abl. (..mit ..ne-ĸarpoĸ) er ialtfald ikke almindeligt og kan let give Anledning til Misforstaaelse, idet nemlig en saadan Abl. ofte vil opfattes som en Comparativ (mere end ...).

..**neruvoĸ** og ..**neraoĸ**, utr. frit: mere; i høiere Grad. angivoĸ, er stor; angneruvoĸ, er større. asavâ, elsker ham; asaneruvâ, elsker ham mere. ĸaĸorpoĸ, er hvid; ĸaĸorneruvoĸ, er mere hvid. Det kan altid efter Omst. enten betyde: mere end en Anden, eller: mere end før.

..**nertuvoĸ**, intr. (frit); egentlig: er stor i at —; 1) bliver ved at —; 2) er meget tilbøielig til at —. Føies kun til intr. og htr. Verba. kamangnertuvoĸ, er meget tilbøielig til at blive vred (ell. og efter Omst.: bliver vred i høi Grad, naar han bliver vred). inûnertuvoĸ, vedbliver at leve; lever længe. isumá-kînertuvoĸ, er meget tilbøielig til at forlade (er stor i at forlade). Jvf. ogsaa [g]umârnertuvoĸ. Modsat er ..ni-kípoĸ, s. -kípoĸ. Kortere Former (uden ..neĸ) s. under ..tuvoĸ. — Ved Siden af Participiet ..nertussoĸ bruges ligesaa ofte .. **nertôĸ**, s. .. tuvoĸ.

..**nerarpâ**, htr. ..**neraivoĸ**, V. frit: siger, at han eller det (Objectet) —. ajornerarpâ, han siger, at det ikke duer. amerdlanerarpait, de sige (man siger), at der er mange. nunartik pitsaune-rarpât, de sagde, at deres Land var fortræffeligt. táunaunerarpâ, siger, at det er den. Det svarer oftere til: kalder ham for —; f. Ex. tukuinerarpât, de sige, at han er gjerrig, ell. de kalde ham for gjerrig.

..nerdlugpoĸ s. under ..dlugpoĸ.

..**nerpoĸ**, s. V. utr. frit: mon —; om han —; om maaskee —. Grundbegrebet er Uvished uden nogen bestemt Formodning; men ved Sammenhængen fremkommer dog oftere Betydningen: maaskee (som man ellers ikke har noget fuldstændig tilsvarende grønlandsk Ord for). F. Ex. pisanerpunga, mon jeg skulde? skal jeg ell. skal jeg ikke? taimáiner-poĸ, mon det skulde være saa? tiki-nersordlûnît tikinginersordlûnît tu-sángilara, jeg har ikke hørt, om han er ankommen eller ei. torĸoraluarner-pai, skulde han maaskee have gjemt dem? sumut ilinerai aperiartúsagit, gaa og spørg ham, hvor han (mon) har lagt dem. takúngineramiko, mon fordi de ikke havde seet den? ell.: skulde de maaskee ikke have seet den? — Det kan ikke have noget andet Affix efter sig, og heller ikke bruges i Optativ.

.**nerpoĸ**, ⊥**nerpoĸ**, s. V. intr. bdt.: er behagelig at —. S. tusarnerpoĸ, takoránerpoĸ; og formodentlig hører hertil ogsaa nuánerpoĸ, pinerpoĸ og inugsiarnerpoĸ. — Alle disse bruges med -ípoĸ i den stik modsatte Betydning; f. Ex. tusarnîpoĸ, det er ubehageligt at høre; inugsiarnîpoĸ, han er uvenlig; &c.

..nertuvoĸ og ..neruvoĸ s. under ..neĸ.

..**niarpoĸ**, N. og V. utr. frit: stræber efter —; gjør sig Umage for —; søger at faae ell. at gjøre (det, som Væreordet nævner). aĸigsserniarpoĸ, søger at faae Ryper; er paa Rypejagt. kanajorniar-poĸ, er paa Ulkefiskeri. (Saal. om alle Dyr.) ujarangniarpoĸ, søger at faae Steen; er ude for at finde ell. at samle Steen. nikuiniarpoĸ, søger at reise sig. katerssorniarpai, søger at samle dem. — Imp. heraf er altid et Høfligheds- eller Opmuntringsudtryk; f. Ex. iserniarit, værs'god, træd indenfor! ôĸátârniaruk, prøv paa det, saa skal Du see, det gaaer nok. ûmarisârniaritse, lad mig nu see, I rapper Jer lidt! — Men af Mange bruges dette Affix utallige Gange kun af Vane (omtr. som -ĸaoĸ), og da uden at tillægge det nogen særlig Betydning. — Deraf med bortkastet Verbalendelse:

..**niaĸ**, (frit): En, som søger at — (S. s. ..niartoĸ). arfangniat, Hvalfangere; spec. et Hvalfangerskib. manêr-niaĸ, En, som falbyder Æg (s. -erpâ u. S.). miterniaĸ, En, som er ude efter Edderfugle.

-**nigpoĸ**, N. intr. (frit): har nu faaet — (hvad det ikke havde før); har faaet —

paa sig eller til sig; der er kommen — der ell. derpaa. atânigpoĸ, der er nu kommen Sælhunde (i Egnen; den har faaet ꝛc.); Sælhundene have indfundet sig. tingmianigpoĸ, det har faaet Fugle ɔ: der er nu kommen Fugle, ell. Fuglene have indfundet sig. S. akutsunigpoĸ, nukinigpoĸ, sorujunigpoĸ o. Fl.

.nigpoĸ s. -ngnigpoĸ.

.**nipoĸ**, almindeligst ..**sungnipoĸ**, ts. N. intr. frit: lugter ell. smager af —. pujorsungnipoĸ, det lugter ell. smager af Røg. kissugsungnipoĸ, det smager af Træ. S. ogsaa tungusungnipoĸ, sarkangnipoĸ. — Ligesaa, men sjeldnere, bruges ..**suarnipoĸ**, det lugter godt af —; f. Ex. nunasuarnipoĸ, det lugter godt af Land (af Buske og Blomster); ivigsuarnipoĸ, det lugter godt af Hø.

.nîpoĸ og ⌣nipoĸ s. .nerpoĸ.

⌣nivoĸ (nioĸ) s. gjivoĸ.

-**ngajak**, N. frit; og

-**ngajagpoĸ**, V. ntr. frit: næsten; saa halvt. pivdlingajak, halvgal; fjantet. nutângajak (af nutâĸ), næsten ny. nutaungajagpoĸ (af nutauvoĸ), er næsten ny. kakungajagpoĸ, er næsten hvid, eller er nogenlunde hvid. ininga-jagpâka, jeg har dem næsten færdige. — Ogsaa bruges -**ngajauvoĸ** (af -ngajak og -uvoĸ), f. Ex. pivdlingajau-voĸ, er halvgal.

-**ngârpoĸ**, V. ntr. frit: meget; saare; i høi Grad. ajungârpoĸ, er meget slet. asangârpâ, elsker ham saare. aliasu-ngârpoĸ, er meget bedrøvet. — Det udtrykker altid en høi Grad og ikke Andet, og forstærker saaledes altid selve Betydningen; jvf. -kaoĸ og -tdlarpoĸ, og s. -vigpoĸ, Anm. — I Cjnct. bruges det meget ofte i Betydning af: i den Grad, at —; f. Ex. kamangârame patdli-gagssâungilaĸ, han er i den Grad vred, at man ikke kan komme ham nær. Ogsaa uden Hovedverbum, f. Ex. ata angingârame, nei, se, hvor den er stor! — Med ⌣ngilaĸ faaer det som oftest Betydning af: ikke synderlig; f. Ex. taki-ngângilaĸ, den er ikke synderlig lang. Saaledes navnlig ofte bebreidende, f. Ex. erdligingângilai, han er ikke synderlig paaholden paa dem (lader det til, eftersom han saaledes bortødsler dem).

-**ngavoĸ** I, hos 2den Cl. ⌣**ngavoĸ**, V. intr. (frit): d. S. s. -mavoĸ; s. inangavoĸ, nakangavoĸ, nákangavoĸ, nikingavoĸ, nipíngavoĸ o. Fl. — Undertiden forekomme begge Former hos samme Stamord, og da i lidt forskjellig Betydning; s. f. Ex. ekingavoĸ og eki-mavoĸ under ekivoĸ. — Samme Affix synes indeholdt i ⌣sangavoĸ, men er der neutralt.

-**ngavoĸ** II, N. intr. (frit): ligner —; har Meget tilfælles med —. F. Ex. naujangavoĸ, ligner en Maage; ell. har Meget tilfælles med en Maage (i sit Udseende ell. i sine Lader); marrangavoĸ, ligner Leer; eller er meget leerholdig (Tørv); og s. inungavoĸ under inuk.

-**ngerpâ**, N. (frit): berøver ham eller den sin —. Er en Biform af -erpâ. (Et foransat ng forekommer ogsaa ellers, f. Ex. hos -ussaĸ, maaskee ogsaa i ovenst. -ngavoĸ I, jvf. -avoĸ.) — Det forekommer: 1) hos Beliggenhedsord i Betydning af: indtager hans ell. dets —; s. atangerpâ, avatangerpâ, kulanger-pâ, pângerpâ, sângerpâ o. Fl.; 2) hos nogle faa andre Ord i Betydning af -erpâ; f. Ex. akingerpâ, brækker dens Modhage; ivsingerpâ, presser Saften ud af den; og s. n. -ngiarpâ; 3) refl. ell. pasf. i nipangerpoĸ, ima-ngerpoĸ, nukingerpoĸ o. Fl. — Med :-úpâ dannes heraf -**ngiúpâ**, — — dermed; s. atangiúpâ, nipangiúpâ o. Fl.

⌣**ngerpoĸ**, s. N. intr. (frit): er stærkt forhippet paa —; er gal efter —. S. angutângerpoĸ, arnângerpoĸ, imi-ngerpoĸ; ligesaa kavfíngerpoĸ, er forfalden til Kaffe; tingúngerpoĸ, er stærkt forhippet paa (at spise) Lever; o. Fl.

-**ngiagpoĸ**, N. intr. bdt.; omtr.: er ilde fornøiet med sin —; og deraf videre: -**ngiagâ**, — — paa Grund af ham ell. det; og -**ngiúpâ**, — — med Hensyn til ham. S. igpingiag-poĸ, nunangiagpoĸ ff., sangiagpoĸ (under sak), singningiagpoĸ (under sinik).

-ngiarpâ, N. (bdt.). Er en Biform af -iarpâ, ligesom -ngerpâ af -erpâ. S. ivsingiarpâ, sivdlingiarpâ. — I visse Egne bruges det noget mere, f. Ex. atdlungiarpoĸ istf. atdluiarpoĸ, skraber ell. visker Snavset af Fødderne.

⊥ngilaĸ, Nmp. **⊥ngitsoĸ**, pass. Part. **⊥ngisaĸ**, V. ntr. frit: — ikke. S. Gram. — Det kan fordobles for at bekræfte desstærkere; f. Ex. tusángi-ngilaĸ, han har ikke ikke hørt ɔ: han har tilvisse hørt; nákángisángilaĸ, det vil ikke ikke falde ned ɔ: det vil sikkert falde ned. — Af Forbindelser med andre Affixer ere særlig at mærke:

⊥ngilerpoĸ, ntr. frit: begynder at ikke — ɔ: begynder at forsømme at —; burde dog —. orníngilerpara, jeg undlader at gaae til ham, det skulde jeg ikke (det begynder at blive en Ikke-Gaaen); jeg burde dog gaae til ham.

⊥ngisáinarpoĸ, ntr. frit: har ell. er aldrig —. takúngisáinarpâ, han har aldrig seet den. tutineĸángisáinarpoĸ, det er aldrig blevet betraadt.

-ngipoĸ I, ts. N. intr. (bdt.): d. S. s. -ipoĸ; s. akingipoĸ under ake, e.

-ngipoĸ II, ts. V. intr. bdt.; s. ajangipoĸ, ujangipoĸ.

-ngiúpâ s. under -ngerpâ og -ngiagpoĸ.

-ngnâĸ s. .nâĸ.

-ngnarpoĸ, gaaer derhen. Føies til Localadverbier i Term., hvis ng er Affixets Begyndelse; f. Ex. maunga, hid: maungnarpoĸ, kommer ell. er kommen hid; tássunga, derhen: tássungnarpoĸ, gaaer eller er gaaet derhen; og desuden til sumut, hvorhen? og kimut, til hvem? f. Ex. sumungnarpa, hvor er han gaaet hen? sumungnásavit, hvor gaaer Du hen? kimungnalerpit, til hvem er Du paa Vei?

-ngnigpoĸ, t. V. bdt. Danner de regelmæssige halvtransitive Former i 5te Cl., undertiden ogsaa i 1ste, 2den og 4de Cl.

⊥ngorpoĸ, N. frit; 1) intr.: bliver en —. inúngorpoĸ, bliver et Menneske; fødes. angisúngorpoĸ, bliver eller er bleven stor. avdlángorpoĸ, bliver en Anden; forandrer sig. píngorpoĸ, bliver til Noget (enten absolut: bliver til; ell.: bliver til noget Brugeligt). 2) tr.: gjør ham ell. det til en —. Saaledes bruges det dog mest kun i Inf. (⊥ngor-dlugo, -git) hos et transitivt Hovedverbum, hvor da Betydningen nærmest bliver: saa at den bliver ell. blev til en —; f. Ex. marraĸ sanavâ pûgutángor-dlugo, han bearbeidede Leret, saa det blev til et Fad ɔ: han gjorde et Fad af Leret. Ellers bruges i denne Betydning almindeligere: **⊥ngortipâ**, lader ham eller det blive til en — ɔ: gjør den til en —.

⊥nguaĸ, (m. S. ⊥ngua, Subj. ⊥ngûp, Pl. ⊥nguit, som af ⊥nguk; jvf. g]aluaĸ, .ssuaĸ og -tsiaĸ), N. &c. frit: 1) en lille —; 2) en nydelig ell. kjær &c.; og

⊥nguarpoĸ, V. ntr. (frit): 1) lidt; en Smule; 2) behageligst &c. — ⊥nguaĸ er det almindelige Udtryk for: en lille —; f. Ex. igdlúnguaĸ, et lidet Huus; pû-nguaĸ, en lille Pose; tingmiánguaĸ, en lille Fugl; máninguaĸ, et lille Æg; hvorimod ⊥nguarpoĸ i sin 1ste Betydning næsten kun bruges om Vinden (s. agsarnänguarpoĸ, anorssänguarpoĸ, ĸernerängaurpoĸ o. Fl.), da ellers -lârpoĸ er det Almindelige for: lidt. — Men ved Siden af deres egentlige Betydning bruges begge og navnlig ⊥nguaĸ (⊥nguarpoĸ mere kun af Enkelte) meget hyppig deels for at smigre, deels for at udtrykke Ømhed eller Medlidenhed &c.; saal. bl. A. meget ofte om en Andens Ting (jvf. -kasik). F. Ex. unánguaĸ, den Kjære! táussumángûp takorĸâr-pâ, han har seet det først, den Kjære. pinguatit, dine kjære Ting, ell.: dine Ting, Kjære! ineĸunánguaĸ-una, o, hvilken nydelig lille En! nagdlingná-nguákuluk-una, o, den kjære lille Stakkel! hvormed kunde man dog hjælpe ham! iserniánguarit, gaa behageligst ind! behag at træde indenfor! Desuden bruges begge oftere ironisk, f. Ex. pûmiká-nguarpoĸ, hun duver nok lidt (om et Fartøi, naar det sætter Sprydet i Vandet ell. saa omtrent); ell. naar ⊥nguaĸ føies til Navnet paa et ualmindelig colossalt Fjeld ell. Lignende.

⊥nguatsiarpoĸ, V. ntr. (frit); egentlig: nogenlunde, saa smaat; bruges omtr. i Betydning af: saavidt jeg kan see; det synes jo, at —. F. Ex. mardlûnguat-siarput, de ere to, saavidt jeg kan see.

det synes tydelig, at der er to. nã--mánguatsiarpoк, det passer, saavidt jeg kan see; det synes jo at passe. migssiginguatsiarpâ, det synes jo at staae i Forhold dertil.

-ngussaк s. -ussaк.

'**nguvoк**, N. og V. intr. (bdt.); omtr.: befinder sig ilde i sit —. — S. nia--кûnguvoк, ersarúnguvoк, avãngu--voк, meriánguvoк.

-orarpai s. under -rarpoк.

-**orpoк**, -**gorpoк**, -**rorpoк** &c., V. ntr. bdt. Udtrykker vedvarende Gjentagelse med forholdsviis korte Mellemrum. S. erniorpoк, pujórpoк, mitdlórpoк, anórpai, taiorpai, avgorpâ, saverorpâ, kivdlorpâ o. Fl., samt Aff. -laorpoк under -lavoк. — Et andet -rorpoк s. under r.

'pâ og ''pâ s. :-úpâ.

.**pâк**, sjeldnere -**pâк**, N. (frit): den yderste i Rækkefølgen. Føies navnlig til Affixerne .dleк (-leк) og ..neк, f. Ex. sujugdlerpâк, den allerførste; isordler--pâк, den allerynderste; кutdlerpâк, den alleroverste; angnerpâк, den allerstørste; — sjeldnere til andre Ord i Betydning af det Følgende.

.**pak** I, -**pak**, N. (bdt.): Yder — eller Over —; et yderste Lag i den Rækkefølge. Forekommer tildeels ved Siden af det Forrige. S. кalipak og кalipâк, kamigpak og kamigpâк.

.**pak** II, altid i Pl. og helst med .ssuaк: .**pait**, .**pagssuit**, N. frit: en Mængde —. inugpagssuit, en Mængde Mennesker. кâкarpagssuit, en Mængde Fjelde. umiarpagssuit, en Mængde Konebaade. orpigpagssuit, en Mængde Træer. isserpagssuit, en Mængde Oine. uкorpagssuit, denne Mængde; disse mange (saal. til alle Localpronomina). Det bruges ofte overdaadighedsviis, nemlig deels, hvor „Mængden" kun existerer i Vedkommendes Phantasi; deels pleonastisk, f. Ex. amerdlasórpagssuit, en Mængde mange; deels (navnl. af Børn) paa begge Maader i Forening, nemlig føiet til Talord, f. Ex. tatdlimarpag--ssuit, en Mængde af fem (ↄ: slet og ret: fem; ikke, som man skulde troe, mange Gange fem). En Biform heraf er -**iak**, s. S. — Ved Affixerne -aluk og 'nguaк indskrænkes Mængdebegrebet, f. Ex. inugpâluit, en temmelig Mængde Mennesker; inugpánguit, en ringe Mængde ell. en lille Flok Mennesker.

-**palâк**, N. &c. frit; omtr.: en (formeentlig) uduelig —; og

-**palârpoк**, V. ntr. frit: er (formeentlig) uduelig &c. Er egentlig, ligesom flere af denne Art, uoversætteligt. Man betegner ell. rettere fremstiller derved Gjenstanden som værende af ringere Art, men altid med en vis Humor (hvorved det væsentlig adskiller sig fra -kasik); bruger man det om sit Eget, træder gjerne Humoren meest frem; bruger man det om Andres Ting, er ofte Ringeagten overveiende; men ingen af Delene forsvinder nogensinde ganske. F. Ex. (tilnærmelsesviis): tássa agdlagapalãka, der har Du mit Smøreri; det skulde ellers kaldes Skrift. inipalârpoк, saa, nu er det færdigt, men det er noget Jux. sanapalârniaraluá--saкâra, naa, jeg skal dog give mig i Lag med at gjøre den, men daarlig bliver den formodentlig. igdlupalârssua takuviuk? saae Du hans saakaldte Huus.

.palârpoк s. d. F.

.**palugpoк**, V. og N. ntr. frit; 1) hos Verba: —, saa det høres eller fornemmes igjennem Sandserne; lyder ell. seer ud, som om —; man kan høre ell. det synes, at han ell. det —; 2) hos Nomina: har Udseende eller Farve af —; uden Verbalendelse:

.**paluk**, Lyd ell. Udseende af —; og

.**patdlagpoк**, V. og N. ntr. frit: 1) hos Verba: gav en Lyd (Skrald, Rygte &c. &c.) af, at —; man hørte ell. det rygtedes ell. der siges, at han ell. det —; 2) hos Nomina: bærer sig ad som en —. Begges Betydninger staae saal. hinanden meget nær, navnlig hos Verba, og de bruges ogsaa tildeels iflæng. F. Ex. agtorpalugpâ, enten: den rørte hørlig ved det; ell. og: den synes at røre ved det (f. Ex. naar man skubber til den, og den ikke flytter sig); agtorpatdlagpâ, det lød,

som den rørte ved det; ell.: den rørte ved det, man kunde høre det. igerpatdlagpoĸ, der hørte man (ham ell. Nogen) skyde; der faldt et Skud. toĸorpatdlagpoĸ, man hører, at han er død. igdlarpalugput, de lee, saa det kan høres; man hører eller kan høre dem lee. ata igdlarpalue, hør, man kan høre dem lee! ell. nærmere: hør, Lyden af deres Latter! augpalugpoĸ, det har Udseende som Blod ɔ: det er rødt. ĸilak issangiarpalugpoĸ, Himlen har Udseende af Tøveir; det seer ud til Tøveir. merdlertorpatdlagpoĸ, han bærer sig ad som et Barn; silaĸángitsorpatdlagpoĸ, han bærer sig ad som En, der ingen Forstand har, eller som om han ingen Forstand havde. — Endskjøndt disse Affixer saaledes ofte kunne gjengives ved et upersonligt Udtryk (man hører, det synes ꝛc.), saa ere de dog ikke upersonlige i den Forstand, som ..narpoĸ eller gjiaĸarpoĸ, da Personen i Affixet her altid er den samme, som naar Bæreordet alene var brugt om den samme Person ell. Gjenstand. — Hos Bæreord af 3die Cl. bruges de undertiden uden Consonant foran sig, f. Ex. tikipatdlagpâ (ved Siden af tikerpatdlagpâ), man har hørt, at han er ankommen dertil.

Mindre almindelige Biformer ere: **.palârpoĸ** (som i nogle Egne bruges i Betydning af .palugpoĸ), **.pilârpoĸ**, **.pilagpoĸ**, **.pitdlagpoĸ**; s. augpalugpoĸ.

.parpoĸ, sjeldnere **!parpoĸ**, **-varpoĸ**, **-arpoĸ**, N. intr. bdt.; hos Beliggenhedsord og nogle lignende: flytter sig til den Side. S. avangnarparpoĸ, kujavarpoĸ, kíparpoĸ, kangerparpoĸ, kangiarpoĸ o. Fl. Deraf:

.pasigpoĸ, (-rp-), intr. bdt.; hos Beliggenhedsord og nogle lignende: er noget hen ad den Side til. S. avangnarpasigpoĸ, kangerpasigpoĸ, kujarpasigpoĸ o. Fl., og jvf. Affixet :-sigpoĸ. — I nogle Egne føies det ogsaa til andre Ord, og da i Betydning af: seer ud som —; f. Ex. umiarssuarpasigpoĸ, det seer ud som et Skib; ujaragpasigpoĸ, det seer ud som Steen.

.patdlagpoĸ s. .palugpoĸ.

.patdlârpoĸ s. -vatdlârpoĸ.

.piaĸ s. -rpiaĸ.

.pik s. -vik.

.pilagpoĸ s. .palugpoĸ.

.pilârpoĸ s. -lârpoĸ og .palugpoĸ.

-piluk, N. ꝛc. frit: en ond —; en slet —; og

-pilugpoĸ, V. ntr. frit: — paa en ond Maade. Det udtrykker altid mere eller mindre Afsky og er omtrent det haardeste Ord, som paa Grønlandsk kan siges om Nogen ell. Noget. inupiluk, et ondt Menneske; et Afskum af et Menneske. naussupiluit, Ukrud. nuánápilugpoĸ, fryder sig paa en ond Maade (f. Ex. ved Noget, som Andre skamme sig for). inûvdluapilugpoĸ, lever vel paa en ond Maade; søger Vellevnet i det Onde (f. Ex. i det, som forvolder Andre Jammer og Elendighed). S. ogsaa oĸapilugpoĸ, oĸalupilugpoĸ, oĸansipiluk o. Fl. — At det desuden ogsaa bruges som Skjældsord, er let at begribe; paa den anden Side bruges det af Nogle i en meget svagere Betydning om deres Eget, og med !nguaĸ endogsaa i næsten kjælende Betydning, f. Ex. igdlupilúnguara, omtr. som: mit rigtignok jammerlige Huus (men jeg har det ikke bedre og vilde i Grunden ogsaa nødig skilles ved det).

.pitdlagpoĸ s. under .palugpoĸ.

-pitdlagpoĸ s. under -tdlagpoĸ.

.poĸ I, **!poĸ**, N. intr. (frit); hos Dyrenavne: har fanget en —. S. kanajorpoĸ, nánugpoĸ, puissigpoĸ o. Fl.; ningerpoĸ indeholder formodentlig det samme Affix. — Endskjøndt dette Affix i sig selv er intransitivt, har det dog et Slags passivt Particip (**.taĸ, -taĸ**) for det fangede Dyr, hvor Suffixet gaaer paa Fangeren; f. Ex. kanajortai, hans fangede ɔ: de af ham fiskede, Ulker; nánugtâ, den af ham nedlagte Bjørn; agpatai (af agpápoĸ, fanger en Alk ell. Alker), de af ham fangede Alker.

.poĸ II, egentl. **.pâ** og u. S. refl., N. (frit); hos Benævnelser paa Klædningsstykker: iføer sig sin —. S. kamigpâ, ánorârpâ, ârpoĸ (under âĸ II) o. Fl.

-râ s. -gâ.
-rak s. ..ak.
-ralak, -ralâk, N. ꝛc. (frit): en bitte —. Bruges mest i Forbindelse med Ord, som alt i og for sig betegne en Lidenhed; f. Ex. mikissoralánguak, en ganske lille bitte En. ingma, lidt; en Smule; ingmánguak, ganske lidt; en lille Smule; ingmaralánguak, en lille bitte Smule; ingmaralaralaralánguak, en ganske lille bitte bitte Smule. (Angaaende Fordoblingen jvf. -rujuk, Slutningen).
-rarpok, kun i Pl. -rarput ell. m.S. -rarpai, V. ntr. (bdt.): alle de mange, den ene efter den anden. Ved Siden deraf forekommer i samme Betydning -rkarpai, -orarpai, og i nogle Ord udtrykkes næsten det Samme ved -avok (âput); men forskjellig derfra er ..terpok. S. tikerarput, tokorarput, merarput (og miâput), iliorarpai og iliorkarpai, tuniorarpai, erkarpai (under igípâ) o. Fl.
-rârpok, N. intr. bdt.; hos Talord og lignende: har faaet saa mange. sisa-marârpok, har faaet fire. kavserâr-pit, hvor mange fik Du?
-ratarpok, V. Bruges navnlig i følgende to Forbindelser:
-ratakaok, ntr. (frit): nu da omsider; endelig dog. autdlaratakaok, nu gik han da omsider. aperatakaok, nu faldt der dog omsider Snee; ell. endelig faldt der dog Snee. peratakâra, omsider fik jeg den dog.
-ratarsinângorpok, ntr. (frit): nu er den da omsider saa vidt, at den kan —. ameratarsinângorpok, nu er den da omsider saa vidt, at den kan betrækkes (Baaden).
-rêrpok, V. ntr. frit: er færdig med at —; har (allerede) —. nererêrpok, er færdig med at spise; har afspiist. okarêrpunga, jeg har allerede sagt (det, jeg vilde ell. skulde sige). tikerêrpâ, er allerede ankommen dertil. — Synes sammensat af det Følgende og -erpâ.
-riarpok I, V. ntr. frit. Bruges meget, især i livlig Tale eller Fortælling, men som oftest uden at der spores nogen særlig Betydning deraf; dog synes det egentlig at fremstille Gjerningen som værende i Gang (ude over Begyndelsen, men endnu ikke endt), altsaa omtr. som: er ifuld Gang med at —; er (endnu) saa gjørende, hvilket da eft. Omst. undertiden kan faae nogen Lighed med, hvad der ellers betegnes ved [g]iartorpok: — alt mere og mere. I Imp. har det ofte omtr. Betydning af: kom og —; f. Ex. takoriaruk, kom og se det! ell.: kom, saa skal Du see!
-riarpok II, N. bdt.; hos Talord og lignende: gjør saa mange Gange; og m.S. — ved ham ell. ved det. — S. mardloriarpok, kavseriarpa, kavsê-riarpok o. Fl. Hos atausek bruges dette ikke, men -arpok, s. under atausek.
-rigpok s. -gigpok.
!_**rigpok**, s. V. intr. (frit): 1) kan særdeles godt —; er meget dygtig til at —; 2) er særdeles —. ipúpok: iporigpok, kan særdeles godt roe; er en dygtig Roerske ell. Roerkarl. kauma-vok: káumarigpok, er særdeles lyst. S. ogsaa sánarigpok, súporigpok, okatdlorigpok (ved Siden af okalor-kigpok), kássarigpok (under kate), taggarigpok (under tâk) o. Fl. — Det synes kun at være en Biform af -rkigpok, og hvor den næstforegaaende Vocal (eller Stavelse) alt i Forveien er skarp, træder -rkigpok og navnlig -tdlarkigpok i dettes Sted. Deraf ved ..sivok I:
!_rigsivok, intr. (frit): d.S. s. -rkig-sivok (s. under -rkigpok), og bruges istedetfor det hos de Ord, hvor !_rig-pok bruges, f. Ex. káumarigsivok, er nu bleven bedre lyst; súporigsivok, trækker nu bedre (en Ovn).
-rkâiniũput (Pl.), V. ntr. frit: de kappes om at —. iporkâiniũput, de roe omkaps. iserkâiniũput, de kappes om at komme ind (hvem der kan komme først ind). tikerkâiniũpât, de kappes om at naae dertil. Det synes sammensat af -rkârpok, ..niarpok og :-ũpâ, men af hvilke i saa Fald det første maatte være ombannet til -rkâiput ved endnu et andet Affix. — Af Børn bruges det istedetfor i Opt. gjerne med bortkastet Endelse, f. Ex. (idet man giver sig til at løbe) iserkâiniô, lad os see, hvem der kommer først ind!
-rkajarpok, helst med -kaok: -rka-jakaok, V. ntr. frit: havde nær ell. var nær —; det var nær ved, at — (men

det ſkete ikke). ordlorkajakaunga, der var jeg nær falden. aserorkajakât, der havde Du nær ſlaaet det i Stykker. pissarerkajakâ, han havde nær fanget den. — Hos en Subjunctiv (og efter Omſt. med eller uden gjaluak) ſvarer det til: hvis —, ſaa var ell. ſaa havde —. takugaluarugko tupiger-kajakât, hvis Du havde ſeet den, vilde Du have forundret Dig over den. niggingigpat igpagssardle tikerkaja-kaugut, hvis det ikke havde blæſt Søndenvind, ſaa vare vi allerede igaar komne hjem. — En Biform heraf er **-rka-jâvok**, der iſær bruges i de Følgende.

-rkajâlerpok, ntr. frit: er nær ved ell. ſtaaer nu i Begreb med at —. aut-dlarkajâlerpugut, vi ere nu i Begreb med at reiſe. siagdlerkajâlerpok, det er nær ved at regne.

-rkajâlavok eller **-rkajâgînar-pok**, er ſtedſe nær ved at —; ſtaaer altid paa Nippet til at —. kingorkajâ-lavok eller kingorkajâgînarpok, er ſtedſe nær ved at kæntre. nákarkajâgi-narpok, det ſtaaer altid paa Nippet til at falde. kagdluarkajâgînarpara, jeg er beſtandig nær ved at ſtøde til den.

-rkâk ſ. under -rkârpok.

-rkâmerpok, s. V. ntr. frit: for nylig; for kort ſiden. tikerârkâmerpok, har for nylig været i Beſøg. tokor-kâmerpok, er død for kort ſiden. tusarkâmerpâ, har førſt hørt det for nylig. — Deraf med -erpâ:

-rkâmêrpok, s. ntr. frit: alt for længere Tid ſiden. okarfigerkâmêrpara, jeg har ſagt ham det alt for længere Tid ſiden. — Forøvrigt bruges disſe to ikke ret ofte.

-rkarpok (eller -vkarpok?), V. ntr. frit: — med Nød og neppe; ſaa nær ved ikke, ſom det vel kan være. ánar-karpok, ſlap med Nød og neppe ud af Faren. ikumarkarpok, det brænder med Nød og neppe ɔ: med ſaa lidt Flamme ell. Ild, ſom vel muligt (en lille Smule mindre, ſaa vilde det være ſlukket). anga-larkarpok, gaaer omkring, men ſaaledes at man neppe kan kalde det at gaae (en Syg). kakerkarparput, det var med Nød og neppe, vi naaede Toppen (en lille Smule Vanſkelighed til, ſaa havde vi maattet vende om). — Med ! ngilak udtrykker det oftere en høi Grad, f. Ex. iterkángitsok, ſom ikke med Nød og neppe er dyb, (men tværtimod) meget dyb.

-rkârpok, V. ntr. frit: førſt; nemlig: 1) førend et andet Subject: uvanga takorkârpara, jeg har ſeet den førſt; táussuma okautigerkârpâ, han er den, der har omtalt det førſt; 2) førend et andet Object: mána sanarkâsavat, dette ſkal Du førſt bearbeide; auna imerkâ-gagssak, den her ſkal fyldes førſt; — 3) førend ſamme Gjernings ell. Tilſtands Fortſættelſe; i Begyndelſen deraf: ússer-kârdlugo nalunatdlâraok, idet man gjør den førſte Prøve, pleier man ſlet ikke at vide Beſked; tamaunga perkârama ell. tamanîlerkârama, da jeg førſt kom hertil, ell. da jeg førſt begyndte at være her ɔ: i Begyndelſen af mit Ophold her; tusartalerkâravtigo, da vi førſt begyndte (oftere) at høre det ɔ: de førſte Gange, vi hørte det. — I 3die Betydning bruges det ofte med .. nek og Suffix i Localis, f. Ex. perkârnerane ell. pi-lerkârnerane, i dens (den daværende ell. nuværende Tilſtands) Begyndelſe ɔ: i Begyndelſen; kavdlunâkalerkârne-rane, i dens førſt Haven-Europæere (neml. her i Landet) ɔ: i Coloniſationens Begyndelſe eller førſte Tid. — Deraf med bortkaſtet Verbalendelſe:

-rkâk, (frit); d.S. ſ. -rkârtok: 1) En, ſom førſt — (førend en Anden); 2) En, ſom for førſte Gang ell. førſt nu (nylig) —. F. Ex. (1): naorkâk, den (Plante ꝛc.), ſom er voxet førſt frem; sangmer-kâk, en Bratning mod det aabne Hav, ſom modtager Bølgerne førſt, eller ſom Bølgerne vende ſig førſt imod (førend de have vendt ſig ell. tørnet mod Andet, altſaa uſvækket); (2): tingerkâk, en ung Fugl, ſom førſt nu eller nu for førſte Gang er fløien ud. I denne 2den Betydning bliver det noget nær det Samme ſom -rdlâk og bruges nok i nogle Egne ligefrem iflæng med det.

-rkavok, V. ntr. (frit); omtr.: befinder ſig halvt om halvt i den Tilſtand (hvortil da ogſaa regnes: af og til; med Afbrydelſer). kiverkavok, det er halvt

sunket; er under Vandets Overflade, men ikke ved Bunden. sialuit torkalerput, der falder af og til en Regndraabe. S. ogsaa nârkavok, tinorkavâ, ulorkavâ.

-rkigpok, s. V. ntr. frit: 1) atter; igjen; yderligere; og altid underforstaaet: saa at Resultatet af den første Gang forøges, resp. forbedres; derfor hos intr. ell. htr. Væreord oftere: 2) kan godt —; neml. bedre ell. mere end en Anden; eller er mere — end Andet. F. Ex. (1): sanarkigpâ, bearbeider det igjen (saa det bliver bedre, end det var, eller kommer sin Fuldendelse nærmere). okar-figerkigpâ, siger atter til ham. mig-dliserkigpâ, formindsker det yderligere. avungnarkigpok, reiser videre mod Nord. aserorkigpok, det gik yderligere i Stykker. (2): merssorkig-pok, kan godt sye. ersserkigpok (af erssipok), kan godt sees; er tydelig. sungârkigpok, er reen guul (mere guul end Andet). Jvf. ⊥_rigpok. — I de Følgende har det deels fortrinsviis, deels kun den anden Betydning.

-tdlarkigpok, s. intr. frit: kan særdeles godt —; er meget dygtig til at —. (D. S. f. ⊥_rigpok.) merssutdlar-kigpok, kan særdeles godt sye. kar-maitdlarkigpok, kan særdeles godt mure.

-rkigsivok, intr. (frit): 1) kan nu bedre —; 2) er bleven — paany, ell. er bleven bedre —. ersserkigsivok, kan nu bedre sees; ell. sees nu tydeligere. inúngorkigsivok, er bleven et bedre Menneske. S. ogsaa erkigsivok og per-kigsivok.

-rkigsârpok, ntr. frit: omhyggelig; nøiagtig; med Flid ell. Alvor; gjørende sig Umage for det efter bedste Evne. — Bruges meest hos transitive Væreord. issigerkigsârpâ, seer nøiagtig paa det; gjør sig Umage for at see det nøie. mangorkigsârpâ, putter det omhyggelig ned (saa der ikke stikker en Smule deraf frem). okaorkigsârpâ, formaner ham indtrængende eller med Alvor. sangmivigssânut sangmiserkigsârpâ, vender det nøiagtig mod det, som det skal vende imod. — Uden Verbalendelse (-rkigsâk) føies det til nogle Pronomina og Retningsord, f. Ex. tamarkigsaisa nøiagtig dem alle; alle uden Undtagelse; tagpavungarkigsâk, nøiagtig i Retning der opad til.

-rkik, 3. m. S. **-rkinga**, (prov. -rke, m. S. -rkâ), frit: hans ell. dens mere —; En, som er mere — end denne. angerkinga, hans Større; En, som er større end han. nardlorkinganik taor-serdle, lad den blive ombyttet med en, som er mere lige. Det bruges dog ikke meget ofte; jvf. .. nek, 4. — Sjelden bruges det uden Suffix, og da i Betydning af: en særdeles —; f. Ex. sungârkik, reen guul.

-rkorpâ s. -rkúpok.

-rkôrpok, V. ntr. frit: formodentlig. autdlarkôrpok, er formodentlig reist. tusángerkorpâ, han har formodentlig ikke hørt det. aggísarkôrpok, han vil formodentlig komme. Jvf. [g]ungnarpok og .. simavok, 2. — Af Mange bruges dette Aff. altid med -kaok: -rkô-kaok.

-rkortôk, N. frit: har det stort; neml. af stort Omfang. igdlorkortût, Beboerne af et stort, rummeligt Huus. imarkortôk, et Kar eller en Pose &c., som har stort Indhold ɔ: som rummer Meget. sákorkortôk, En, som har store (tykke &c.) Vaaben. nangmautarkortôk, En, som har et stort Bærebaand (neml. med lange Baand paa, saa der kan bindes Meget sammen i det). Fra .. tôk, som det aabenbart er sammensat med, adskiller det sig saaledes derved, at -rkor-tôk kun bruges om stort Omfang. .. tôk derimod baade om Størrelse og Mængde, og ved Siden af -rkortôk kun om det Sidste; s. -rkortusivok. Deraf:

-rkortuvok, intr. frit: har en — af stort Omfang (ved Siden af -rkortû-vok, er En, som har &c.); og

-rkortusivok, intr. frit: har faaet en — af større Omfang. nangmautar-kortusivok, har faaet sig et Bærebaand af større Omfang (s. o.). imarkortu-sivok, har faaet større Rummelighed; rummer nu Mere. (Derimod: imartu-sivok, indeholder nu Mere; f. Ex. en Pose, som før kun var halv fuld).

-rkúpok, og m. S. **-rkúpâ**, N. (frit): gaaer ad den Side deraf; passerer den der. S. agssorkúpâ, aker-kúpâ, avarkúpâ, sanerkúpâ o. Fl.

I samme Betydn. forekommer **-rĸorpâ**, s. ĸiterĸorpâ. — I nogle Ord forekommer det i overført Betydning; s. er-dlorĸúpâ, ĸingarĸúpâ.

-rĸut s. -ĸut.

-rĸuvâ, htr. **-rĸussivoĸ**, V. frit: 1) hos intr. eller htr. Væreord: vil, at han (en Anden) —; byder eller befaler ell. tillader ham at —; 2) hos tr. Væreord og med Suffix (dobbelt transitivt): vil, at Nogen — ham eller det; byder &c. den ell. det at —s af Nogen; 3) hos tr. Væreord uden Suffix (refl.): byder sig at —s, ell. vil være —t af Nogen. Denne „Nogen", som altsaa er Affixets Biobject og samtidig Væreordets særlige Subject, staaer i Terminalis. — F. Ex. (1) intr. Væreord: autdlarĸuvâ, han byder ham at gaae bort. inger-ĸuvai, han byder dem at sætte sig. iserĸúngilânga, han bød mig ikke eller tillod mig ikke at komme ind. Htr. Væreord: aulisagkanik ilingnut nuisitser-ĸuvai, han byder ell. bød dem falbyde Fisk til Dig. (2): inuata tamána uvavnut pârerĸuvâ, dets Eiermand byder dette at passes paa af mig, ell. vil, at jeg skal passe paa det. utorĸait tamáko inûsugtunut avdlángorter-ĸúngilait, de Gamle ville ikke (tillade ikke), at de unge Mennesker forandre disse Ting. (3): ilingnut takusarĸu-voĸ, han byder sig at sees til af Dig, ell. vil (ønsker &c.), at Du skal see til ham. sôrdlo inungnut takorĸúngitsoĸ, (det er) som om han ikke vilde sees af Folk. mitautigerĸúngilaĸ, han byder sig ikke at spottes ɔ: lader sig ikke spotte (tillader ikke, at &c.). Det transitive Væreord maa saal. her altid opfattes passivt. — Inf. heraf faaer meget hyppig Betydning af: paa det at —; for at —; men den egentlige Betydning: villende ell. bydende at —, maa altid fastholdes for ikke at tage feil i Suffixet. F. Ex. taimailiorpoĸ asarĸuvdlune, det gjorde han for at blive elsket (bydende sig at elskes). nagsarpáka ilingnut takor-ĸuvdlugit, jeg har taget dem med, for at Du skulde see dem (villende, at de skulde sees af Dig). taimáisáput ag-ssuarnaerĸuvdlu**tik** og taimáisáput agssuarnaerĸuvdlu**git** blive begge: saaledes skulle de være for at være ulastelige; men i det første Udtryk fremstilles dette „for at" som fremgaaende af deres egen Drift (bydende **sig** at være ulastelige), i det andet derimod som en Andens Ønske eller Villie (bydende **dem**, at &c.). — Alt Ovenstaaende gjælder ligeledes om Aff. ..tipâ, ..sorâ, -tserpâ II, ʃtʃailivâ og .. sarpâ.

-rdlâĸ, V. frit: en ..., som først nylig —. tingerdlâĸ, en nylig udfløien Fugleunge. ernerdlâĸ, En, som først nylig har født. aperdlâĸ, (Land), hvorpaa der først nylig er falden Snee. igpagssaĸ aitsât sikuardlâĸ, (Vand), hvorpaa der først igaar er frossen Iis.

-rdlerpâ og -rdlerpoĸ s. . dlerpâ I og II.

-rdloĸ, V. bdt.; omtr.: Noget, som er mere —; et —ere. S. aĸerdloĸ, amer-dloĸ, naĸerdloĸ, nuerdloĸ, sârdloĸ.

-rnaĸ I s. . naĸ. -rnaĸ II s. .. nar-poĸ. -rnaĸ III s. d. F.

-rnarpoĸ, V. ntr. bdt. (prov. frit): — for første Gang (og som oftest indbefattet: og er derfor uøvet ell. uerfaren i det; modsat pimauvoĸ). S. per-narpoĸ, takornarpâ, tusarnarpâ. At det ikke bruges frit, ligger vel fun deri, at Sprogbrugen har foretrukket i Alm. at sætte det som tilhørende Inf. med pi-voĸ som Væreord, f. Ex. pernardlunga avĸutigisavara, det er for første Gang at jeg skal gaae den Vei. pernardlune ĸamagame, fordi han for første Gang var paa Sælhundefangst (og følgelig manglede Øvelse deri). — Undertiden bruges det uden Verbalendelse, s. pernaĸ.

-rorpoĸ I, N. bdt.; omtr. vel: bliver mer og mere til Noget i sit Slags; udvikler sig efter sin Bestemmelse; s. perorpoĸ, ino-rorpoĸ. Maaskee er det egentlig transitivt (u. S. pass.), og Betydningen: skaffe den sin rette Beskaffenhed; s. imarorpâ, imerorpâ. Men i avdlârorpoĸ synes dog Betydningen at være noget anderledes.

-rorpoĸ II s. -orpoĸ.

-rpasigpoĸ s. . pasigpoĸ.

-rpiaĸ, m. S. **-rpiâ** og **-rpia**, N. (frit): den egentlige —; nøiagtig dens —; og

-rpiarpoĸ, **-rpiarpâ**, N. og V. (frit): egentlig; i egentlig Forstand; netop; just; nøiagtig. nórpiâ, dens egentlige øverste Pynt (Næs, Spids &c.). aĸrpiâ

dens egentlige Øvre; dens Top. na--lerpiâ, Stedet, som er nøiagtig lige dermed i Beliggenhed. nalerpiânîpok, den befinder sig nøiagtig lige ud for det ell. ligeoverfor det. tánnarpiak, netop den; just den. táukorpiait, netop disse. taimanerpiak, just dengang. kiter--piarpâ, tager ell. deler ɔc. det nøiagtig i Midten (i dets egentlige Midte). amerdlarpiángitdlat, de ere ikke i egentlig Forstand mange (nok mange, men dog ikke saa mange, som de ellers kunne være). Jvf. -vik og -vigpok.

-rpok I og II s. .pok I og II.

-rpok III, N. bdt.; forekommer med Betydning af lidt Skade, f.Ex. i kînar--pok, nunarpok. (ningarpok?)

-rpok, -rpâ, V. bdt.; forandrer Betydningen fra: er saa eller saa, til: bliver eller er bleven saa eller saa; f. kaumavok og káumarpok, saimavok og sáimarpok, nivingavok og niví--ngarpâ, aulavok og autdlarpok o.Fl., og jvf. -gtorpok og -tsorpok under ..tuvok.

-rpok I er en Endelse, som føies ikke til Stammens Ende, men til Ordet som det er, og betyder: siger saa; udtaler det Ord ell. den Lyd. F. Ex. kaligpôrpok, raaber: kaligpok (der kommer En bugserende). ãmalôrpok, siger: ãmalo (om igjen). S. nâggârpok, mêrpok, môr--pok o. Fl.

-rpok II s. kôrpok, ..mêrpok, ..môr--pok, ..tôrpok.

-rpok III s. t|ôrpok.

-rpok IV eller mest **-rpâ**, V. bdt.: fleerfoldig; flere Gange eller med Flere. S. matôrpâ, mitdlôrpâ, perôrpâ.

-rrôrpok, N. intr. bdt.; omtr.: gjør sig vigtig som —. — S. perrôrpok, inorrôrpok.

-rssorpok s. ..torpok.

-rtak s. ..tak.

-ruak s. -guak.

-rugpok s. -gugpok.

-rugtorpok s. -rúpok.

-rujuk, N. ɔc. frit; og

-rujugpok, V. ntr. frit. Som Nomen egentlig vel: en utilbørlig —; men dermed forbindes, som det synes, altid i Tanken en Egenskab, som ikke er nævnt; deels derved, deels ved Tilføielse af -nguak eller .ssuak kan Betydningen blive temmelig forskjellig. Uden Tilsætning betegner det som oftest Gjenstanden ell. Personen som ringere eller værdiløs ell. ubrugelig.

-rujúnguak udtrykker Medlidenhed med eller Godhed for den (utilbørlig) Ringe ell. Værdiløse; og **-rujugssuak** svarer til: en uhyre —; en forfærdelig stor —; men bruges forøvrigt meget ofte, uden at der just er noget „uhyre" eller „forfærdeligt" ved Sagen. I denne Betydning fordobles det ogsaa (jvf. -ra--lak). — I Verbalform bruges det som saadant ikke meget, men derimod med .ssuak og -kaok: **-rujugssua--kaok**, uhyre; ganske forfærdelig. — F. Ex. sorujuit (Pl.), Jord ell. Sand eller Snavs eller andet Utilbørligt, som hænger ved Noget ell. er kommet derpaa. inorujuit, Folk af ringere Dygtighed ɔc. igdlorujúnguarput nãmagârput, vi ere fornøiede med vort ringe Huus. káka--rujugssuak, et uhyre stort Fjeld. ekalugssuarujorujorujugssuak, et ganske forfærdelig stort Uhyre af en Hai. tupingnarujugssuakaok, det er uhyre forbausende. ersigerujugssuakâ, han er ganske forfærdelig bange for den.

-ruluk, N. ɔc. (frit): en — udover det Almindelige; en storslaaet — (?, modsat nydelig?) og

-rulugpok, V. ntr. frit: mere end sædvanlig; dygtig; med Magt. Som Nomen bruges det yderst sjelden. nakeru--lugpâ, trykker stærkere paa det end sædvanlig. amerdlarulúngitdlat, de ere ikke usædvanlig mange. anersârulug--pok, drager sin Aande usædvanlig dybt; sukker.

-rúpok og **-rugtorpok**, N. intr. (frit): er kommen et Stykke hen ad det. kingulerúpok, er kommen et Stykke agterud; kommer senere til Stedet eller Maalet end de Andre. uvdlorugtor--pok, (Dagen) er kommen et godt Stykke hen ad Dagen ɔ: det er godt op paa Formiddagen ell. henimod Middag.

-rusugpok, hos 2den og 3die Cl. g|usugpok, V. ntr. frit: har Lyst til ell. er oplagt til at —; vilde gjerne —. igdlarusugpok, er oplagt til at lee.

imerusugpoĸ, vilde gjerne drikke; er tørstig. takorusúngilâ, han har ingen Lyst til at see det. tikíkusugkaluakâra, jeg vilde rigtignok meget gjerne komme dertil. S. ogsaa anarusugpoĸ og ĸuerusugpoĸ. — Som Nomen er Stammen behandlet i perusoĸángilaĸ, har ikke mindste Lyst; er slet ikke oplagt (til det, som Talen er om, eller overhovedet ikke). — Jvf. -gugpoĸ og ..sugpoĸ.

-russaĸ s. -ussaĸ.

-saerpoĸ s. ..nasaerpoĸ.

!saerpoĸ og !sangavoĸ s. !savoĸ.

.sagpoĸ s. -tsagpoĸ.

..**sagpoĸ**, ..**sagpâ**, V. bdt.; synes at udtrykke en noget høiere Grad; s. aulagsagpoĸ, kilisagpoĸ, kavasagpâ.

.sailivâ s. [t]ailivâ.

-saĸ og ..saĸ s. ..taĸ I og II.

.sarpâ, .sarpoĸ s. t]arpoĸ.

..**sarpâ**, ..**sârpâ**, htr. ..**saivoĸ**, V. frit: gjør, at han ell. det —; virker for eller arbeider hen paa, at —. — U.S. refl. — Det udtrykker altid positiv Selvvirksomhed, hvorved det adskiller sig fra ..tipâ, som det ellers oftere synes at ligne. — ..sârpâ udtrykker tillige særlig Omsorg for Sagen, omtrent som: gjør sig Umage eller anvender Flid for at —; hvorfor denne Form i Regelen altid bruges, hvor der er Tale om at anspore sig selv til Noget. — S. aserorsârpâ, aulajangersarpâ, aungnertusârpâ, kajumigsarpâ, katsorsarpâ, ningagsarpâ, tugpatdlersarpâ o.Fl., samt Aff. ..navêrsarpâ og ..navêrsârpoĸ under ..naviarpoĸ. — Naar det føies til et transitivt Væreord, kommer Væreordets Subject til at staae i Term. som hos -rkuvâ; s. Ex. táussuma agtornavêrpâ, han kan nu ikke mere berøre det; táussumúnga agtornavêrsarpara, jeg har sørget for (ved positiv Gjerning), at han ikke mere kan berøre det.

..sârpoĸ s. 1) det Forrige; 2) under ..tâĸ; 3) -vsârpoĸ.

-sârpoĸ s. -savoĸ.

.sarpoĸ s. .tarpoĸ I og t]arpoĸ.

-**savoĸ**, V. intr. bdt.; omtr. d. S. s. -mavoĸ og -ngavoĸ I, s. nuisavoĸ, ĸîsavoĸ, kipisavoĸ. — I Betydning af dette og -lârpoĸ i Forening forekommer: -**sârpoĸ**, s. Ex. nuisârpoĸ, det staaer en Smule frem.

!**savoĸ**, V. ntr. frit: skal ell. vil —. S. [g]umârpoĸ. — I Indic. 1ste og 2den Pers. uden Suff. forkortes dette Affix altid; i nogle Egne trækkes avu sammen til û, altsaa !sûtit, !sûse, !sûnga, !sûgut, og da ligesaa i 3die Pers.: !sôĸ; men almindeligst bortkastes kun v, altsaa !sautit, !sause, !saunga, !saugut istedetfor !savutit &c. Med Suffixer er det regelmæssigt. — Særlige Forbindelser med andre Affixer ere:

!**saerpoĸ**, ntr. frit: har ophørt at —; — nu ikke mere. takutisaerpoĸ, han lader sig nu ikke mere see; har ophørt med at vise sig. tusásaerparput, vi høre nu Intet mere om ham, eller have i længere Tid ikke hørt Noget om ham. Det bruges iflæng med [g]ungnaerpoĸ.

!**sangavoĸ**, ntr. frit: troer at ville ell. skulle ell. kunne —; anseer det for rimeligt, at —. pissarisangavâ, han troer at skulle faae den fanget. sapisangavoĸ, han troer at ville see sig ude af Stand (til det, som Talen er om); troer, at han ikke vil kunne gjøre det. — Naar Væreordets Subject er et andet end Affixets, maa ..tipâ føies til; s. Ex. sapisangatipara, jeg troer, at han ikke vil kunne gjøre det. nákásangatipâ, han troer, at det vil falde ned.

.se s. t]e.

-seĸ s. -useĸ II.

.seriarpoĸ og .serîpoĸ s. -tseriarpoĸ.

.serpâ s. -tserpâ II og :erpâ.

-serpâ s. :erpâ.

..**serpâ**, htr. ..**sîvoĸ**, N. og V. bdt.; omtr. vel: bringer den til at være en — eller til at behandles saa. S. aiparserpâ, taimaiserpâ (under ima).

-siaĸ s. :iaĸ.

..**siaĸ**, N. frit: 1) en —, man har faaet i Eie; 2) en —, man har faaet i Sigte. Mest med Suff. ..siâ, en —, han har faaet &c. Jvf. ..sivoĸ, hvortil det hører paa samme Maade som :iaĸ til :ivoĸ. naujasiâ, en Maage, som

han har kjøbt ell. faaet som Gave, eller som han har seet. kajarsiâ, den Kajak, han har kjøbt, ell. og: en Kajak, han har seet. agiutisiara, den Fiil, jeg har kjøbt. S. ogsaa angutisiak, erner--siak, inugsiak, nunasiak o. Fl. Sammenhængen viser i Regelen, i hvilken Betydning det specielt skal forstaaes.

.sigaok s. ..tigaok.

:-**sigpok**, s. N. og V. intr. (bdt.): er (temmelig langt) hen ad den Side til. Mest hos Beliggenhedsord. S. atsig--pok, avasigpok, katsigpok, unga--sigpok, kákasigpok, savssasigpok, siamasigput o. Fl. Jvf. .pasigpok.

:- **sigsivok**, intr. (bdt.): er kommen mere hen ad den Side. kutsigsivok, er kommen høiere op, eller er kommen i Høiden; atsigsivok, er kommen lavere; er nu længere nede end før; og saal. hos alle Ord, hvor :-sigpok kan bruges; men af ungasigpok bruges i denne Betydning almindeligviis ungasigdlivok, s. .dlivok II.

..**simavok**, V. ntr. frit; udtrykker 1) den fuldendte Handling (svarende til vort Perf.): er saa; har gjort saa; og hos transitive Væreord meget ofte u.S. pasf.: er gjort saaledes ved; 2) Formodning, som grændser til Vished: er vistnok saa; har vistnok gjort saa (jvf. -rkôrpok, [g]ungnarpok og ..nerpok). Hvilken af begge Betydninger det tillægges i hvert enkelt Tilfælde, fremgaaer hovedsagelig af Sammenhængen ell. Udtrykket, tildeels ogsaa af dets Stilling imellem andre Affixer. Forøvrigt bruges det i den 1ste Betydning hovedsagelig kun, hvor den fuldendte Handling udtrykkelig skal fremhæves, ell. hvor Væreordets Indicativ ikke alt i og for sig vilde udtrykke den tydelig nok, og bliver saaledes den 2den Betydning (ialtfald i en stor Deel af Landet) den overveiende. iserpok, han gaaer ind ell. er gaaet ind; isersi--mavok, han er gaaet ind; er indenfor. uligpâ, han tilhyller det eller har tilhyllet det; uligsimavok, det er tilhyllet. nâmagsivâ, fuldfører eller har fuldført det; nâmagsisimavâ, har fuldført det; ell. og: har vistnok fuldført det. mar--dlûsimáput, de ere vistnok to. ima agtigaok, den er saa stor (som vises); ima agtigisimavok, den er vistnok saa stor. akago tikísimásavâ, imorgen vil han være naaet dertil. akago tikísa--simavâ, imorgen vil han vistnok naae dertil. — I den 2den Betydning bruges det ikke sjelden ironisk ell. spodsk (i Brede) om det Modsatte, f. Ex. taimáisimavok, det er vistnok saa; alt eft. Omst. omtr. som: det var nogen god Snak, det; ell.: det kan Du bilde Dig selv ind; eller Lignende. — Undertiden kan det see ud, som om det var føiet til et Nomen, nemlig hvor et saadant kun ved .pok er ombannet til et Verbum, f. Ex. kînar--simavok, er hoven i Ansigtet, af kînarpok (s. -rpok III), men ikke umiddelbart af kînak.

En Biform heraf med Begrebet af længere Varighed er ..**simârpok** (△rpok IV?); f.Ex. kausimârpok, staaer (i nogen Tid) med Hænderne i Lommen; inersimâraluardlugo atúngilak, vel havde man det færdigt, og det endda i nogen Tid, men det blev ikke brugt.

..sinak og ..sinarpok s. -inak.

[..**sinâk, -ginâk**, V. En, som kan —. Bruges kun i Følgende:]

..**sinauvok, -ginauvok**, ntr. frit: kan —; er i Stand til at —; og

..**sinângorpok, -ginângorpok**, ntr. frit: kan nu — (det, han før ikke kunde eller var forhindret i); er bleven i Stand til at —. Formerne med -g bruges kun sjelden. autdlarsinauvok, kan reise; der er Intet til Hinder for, at han reiser. ornigsinângorpâ, kan nu gaae til ham; er nu saa vidt, at han &c. tikísinauvâ, kan naae dertil. tigusinângorpáka, nu kan jeg tage dem. taima takitigisinauvok, det kan være saa langt.

..**siorpok**, N. frit; egentl. maaskee: har sit Arbeide med at træffe paa en — (s. :ivok, Slutn., og ..sivok); specielt: 1) gaaer efter —, ell. er ude efter (at træffe) —; søger efter —; og m.S.: søger &c. a) der ell. deriblandt; b) til ham ell. til den; . 2) færdes i ell. paa —; og m.S.: færdes paa dens —; følger dens —; 3) om en Høitid: høitideligholder den. F. Ex. (1) tugtusiorpok, gaaer efter Rensdyr; gjennemvandrer Egnen for at træffe paa Rensdyr. ekalugsiorpok,

søger efter Lax (i Elven). navssârsior-poĸ, gaaer efter, hvad man mulig kunde finde, ell. er ude for at finde Noget; søger at gjøre Opdagelser &c. ajúnginersiorpai, gaaer efter de bedste iblandt dem ɔ: udsøger de bedste af dem. inigssarsiorpâ, søger et Sted til ham ell. til det. (2) únuarsiorpoĸ, færdes om Natten; især: reiser om Natten. sinâsiorpoĸ, færdes langs Randen, ell. holder sig langs Randen; sinâsiorpâ, følger dens Rand. tumisiorpâ, gaaer efter dets Spor, ell. følger hans Spor. anorerssuarsiorpoĸ, færdes i Storm. (3) sapâtisiorpoĸ, høitideligholder Søndagen.

..sipâ s. ..típâ.

..**sivoĸ** I, N. (og V.) frit; Grundbetydning omtrent: faaer sig en —; specielt: 1) faaer en — i Eie, enten ved Kjøb ell. som Betaling ell. som Gave; 2) faaer en — i Sigte; seer ell. møder ell. træffer paa en —. M. S. ..sivâ, faaer, seer, træffer &c. hans ell. dets — (Objectets — kommer tilstede for Subjectet; som hos :-ivâ, og jvf. .dli-voĸ II); og hos -gssaĸ: faaer, skaffer eller finder en — til ham eller det. F. Ex. savigsivoĸ, kjøber ell. erholder en Kniv. augsivoĸ, kjøber Blod. ingnersivoĸ, faaer Ild hentet. inig-ssarsivoĸ, faaer sig et Sted (Opholdssted &c.). nunasivoĸ, faaer sig et Land (at boe paa); ell. og: faaer Land i Sigte. aĸigssersivoĸ, faaer en Rype i Sigte; ell. og: kjøber en Rype. angussorsi-voĸ, møder eller træffer paa En, som har fanget en Sælhund. inugsi-voĸ, træffer paa Folk; ell. og: kjøber et Menneske. tumisivoĸ, træffer paa Fodspor. tumisivâ, træffer paa hans ell. dets Fodspor. inigssarsivâ, faaer ell. opdager eller erhverver et Sted eller en Plads til ham ell. til det. atersivâ, faaer hans Navn at vide (faaer sig hans Navn angivet). sujunersivâ, faaer hans Mening at vide (faaer sig det ham tilhørende sujuneĸ angivet).

Hos Verba forekommer dette Affix i Betydning af: bliver eller er bleven saa (faaer den Beskaffenhed, Egenskab &c., som Bæreordet betegner); s. ajorsivoĸ, ka-ĸorsivoĸ, isivoĸ og isivâ (under ípoĸ), itisivoĸ o. Fl., samt Aff. -gigsivoĸ, !_rigsivoĸ, -rĸigsivoĸ, :-sigsivoĸ, ..narsivoĸ og .tusivoĸ (under ..tuvoĸ).

..**sivoĸ** II, ..**ssivoĸ**, -**tsivoĸ**, V. bdt.; danner halvtransitive Verba; s. ti-gusivoĸ, najorsivoĸ, nûgsivoĸ, nût-sivoĸ (begge under nûk), tunissivoĸ, ilisarssivoĸ o. Fl., samt Aff. -erpâ, -rĸuvâ, ..típâ og :-úpâ.

..sôĸ s. ..tôĸ.

..soĸaĸ s. ..toĸaĸ.

..**sorâ**, (Prov.: t]orâ, t]ugâ, ..sugâ, g]asugâ, -nasugâ), hos !ngilaĸ: -**tsorâ**, htr. ..**soringnigpoĸ**, -**ts**-, V. frit: mener ell. troer ell. antager, at han (en Anden) ell. det —. Ingen af ovenstaaende Former er ganske almindelig, da ogsaa ..sorâ er en Provincialisme. At denne Form her er stillet foran som Hovedform, er kun, fordi den omtrent holder Middelveien. Det synes, som om Nominalparticipiet og -gâ vare Elementerne til dette Affix, og at Formforskjelligheden (tilligemed den specielt udprægede Betydning?) først havde uddannet sig i en senere Tid, navnlig efter de første Eskimoers Indvandring her i Landet. De, som boe længst borte fra deres tidligere Hjem, bruge t]orâ ɔ: -gâ føiet til Nominalparticipiet. — Hos transitive Bæreord forholder dette Affix sig ganske som -rĸuvâ og ..típâ, s. S. I Inf. svarer det som oftest til: i den Formening, at —. F. Ex. isersorâ, han (A) troer, at han (B) er gaaet ind. milig-sorât, de antage, at det er forstoppet. igpagssâne tikiusorâka, jeg troer, det var iforgaars, at de kom. ilinguut er-ĸardlerisorigavko, da jeg antog ham for at være din Slægtning (egentl.: da jeg antog om ham, at Du havde ham til Slægtning). áiparminut tigúsasori-gamiuk, da han antog, at hans Kammerat vilde tage det. atusángitsoralugo pinarpara, i den Formening, at det ikke skal bruges, tilegner jeg mig det uden Videre (ɔ: er jeg saa fri at &c.). — Angaaende Betydningen jvf. ..tipâ, Slutningen.

..sorpoĸ s. ..torpoĸ.

-sorpoĸ s. ..torpoĸ og -isorpoĸ.

.sórpoĸ s. t]órpoĸ.

-suaĸ og -suarpoĸ s. -tuaĸ og -tuarpoĸ.

..suarnipoĸ s. .nipoĸ.

-suavoκ, -**ssuavoκ**, V. intr. (bdt.); synes at være dannet med -avoκ, og Betydningen at være en lignende; f. inigssaisuavoκ (nærmest af inigssáipoκ, er uden Sted at være paa; og saaledes ogsaa ellers hos -gssaκ), tasissuavoκ.
.. sugâ s. .. sorâ.
.. **sugpoκ**, V. intr. bdt.; omtr. d. S. f. -rusugpoκ: vilde gjerne —. S. ator--sugpoκ, ernisugpoκ.
-suípoκ s. -juípoκ.
.suínarpoκ s. [t]uínarpoκ.
.. sungnipoκ s. .nípoκ.
..suvoκ og ..sûvoκ s. ..tuvoκ.

-ssaκ s. ..taκ I.
ꜝ**ssâκ**, helst med .ssuaκ: ꜝ**ssâr--ssuaκ**, N. (frit): Nogen ell. Noget, som gjør et stort Indtryk; en herlig ell. ved sin Storhed ell. Skjønhed overvældende ꝛc. nunássâκ, et herligt Land. igdlússârssuaκ, et Palads. nâlagá--ssârssuaκ, en majestætisk Herre.
-ssarpoκ s. t]arpoκ.
-**ssârpoκ** I, V. intr. (frit): i temmelig Mængde; og -**issârpoκ**, N. (frit): har en temmelig Mængde af —. S. pî--ssârpoκ, peκassârpoκ (begge under pe), sussârpoκ (under so, e).
-**ssârpoκ** II, V. ntr.? (frit); omtr.: med Gjentagelse i afmaalte Mellemrum. uîmissârpoκ, aabner Øinene lidt engang imellem (f. Ex. en Syg). sikîmissâr--poκ, bukker sig lidt gjentagne Gange og med omtrent lige lange Mellemrum. I disse to er det føiet til Aff. ^mivoκ; ligesaa i îmissârpoκ, pûmissârpoκ, men bruges dog ogsaa uden det, f. saκissârpoκ, sârdlissârpoκ o. Fl. Formodentlig er det ogsaa indeholdt i -missârpoκ, f. under -mivoκ. — Det synes at være en Biform af ..târpoκ II.
ꜝssârpoκ s. tusássârpoκ.
^ssârpoκ s. -ussârpoκ.
.ssârpoκ s. -lerssârpoκ.
-ssivâ s. :-ivâ.
..ssivoκ s. ..sivoκ II.
-ssoκ s. t]oκ.
-ssorâ s. ..sorâ (t]orâ).
-ssórpoκ s. tjôrpoκ.
.ssorpoκ (-rssorpoκ) s. ..torpoκ.
.**ssuaκ**, hos t. ꜝ**ssuaκ**, (m.S. .ssua, Subj. .ssûp, Pl. .ssuit, som af .ssuk; jvf. ꜝnguaκ), N. ꝛc. frit: 1) en stor —; 2) en fæl —; en slem —; og
.**ssuarpoκ**, V. ntr. (frit): i det Store; af al Magt; voldsomt. — Den foranstaaende Consonant er g hos Bæreord paa k, hos κ eller en Vocal er den r. — .ssuaκ er i alle Henseender det Modsatte af ꜝnguaκ og bruges ligesaa hyppig; .ssuarpoκ svarer ligeledes til ꜝnguarpoκ deri, at det bruges sjelden og kun i visse Tilfælde, f. Ex. per--ssuarpâ, gjør ved ham af al Magt; behandler ham voldsomt; nutsugssuarpâ, rykker i det af al Magt; tager et voldsomt Ryk i det; avungnarssuarpunga kangârssungmut, jeg har været Nord paa i det Store til kangârssuk ↄ: det Længste, jeg har været mod Nord, var til kangârssuk. I Nominalform føies det ogsaa til Retningsord i Loc., Term. og Abl., f. Ex. samanerssuaκ, langt ude i Vest; samungarssuaκ, langt ud mod Vest; samángarssuaκ, langt Vester fra. — Undertiden bruges .ssuaκ og ꜝnguaκ samlede, f. Ex. κitornar--ssuánguarput, omtr. som: vor kjæreste lille Trold ell. vort kjære, slemme Barn.
-ssuavoκ s. -suavoκ.
.**ssusek**, hos 3die, 4de og 5te Cl. (og prov. altid) ꜝ**ssusek**, m. S. .**ssu--sia**, ꜝ**ssusia**, V. frit: hans eller dets —hed ꝛc.; Personens ell. Gjenstandens Gjøren eller Væren saa, betragtet som blot og bar Egenskab, uden Hensyn til, hvorvidt denne Egenskab indvirker paa Nogen ell. Noget, eller ikke. Jvf. ..neκ. — angíssusia, hans ell. dets Størrelse ell. Storhed. takissusia, dens Længde. ilisimássusia, hans Viisdom. asangnig--ssusia, hans Kjærlighed (som Egenskab; uanseet dens Ytringer); hans kjærlige Sindelag. Det bruges saaledes saagodtsom aldrig uden Suffix og kan derfor kun som sjelden Undtagelse anvendes abstract. — Til Maalangivelser bruges det undertiden paa følgende Maade: isagkat pingasut takissuserai, mardluk silig--ssuserai, den har tre Favne til Længde og to til Brede ↄ: den er tre Favne lang og to Favne bred. eκalugssuit takussartagkavta anguerit κajaκ pautainik taperdlugo takissuserissar-

-pât, de største Haier, som vi pleie at see (ɔ: som vi kjende), ere saa lange som en Kajak og dens Aare til. Men det Almindeligste er ..tigaok, s. S.

⁻ssut s. :-ut.

-t og ⁻_t s. :-ut.

[t]ailivâ, hos 4de og 5te Cl. **-tsai-livâ**, htr. **[t]ailissivok, -ts-**, V. frit: forhindrer ham ell. det i at —. Hos transitive Væreord forholder det sig som -rkuvâ og ..tipâ, men bruges betydelig sjeldnere. I Inf. faaer det som oftest Betydning af: saa at han ell. det ikke kan —. aportailivâ, forhindrer det fra at støde imod. unigtailivâ, forhindrer ham i at staae stille; holder ham i stadig Bevægelse. kingminut neritsailivdlugo, forhindrende det i at blive ædt af Hundene ɔ: saa at Hundene ikke kunne æde det. — I samme Betydning (ell. egentl. vel med den Forskjel, der er imellem :ivok og :iorpok, s. :ivok) forekommer ogsaa **[t]ailiorpâ**.

..**tak** I, **-sak, -ssak**, V. bdt. Danner det passive Particip hos Verba af 3die, 4de og 5te Classe; i 3die Cl. forekomme alle 3 Former, i 4de og 5te kun -ssak. Undtagelsesviis forekommer det ogsaa i 1ste og 2den Classe, f. f. Ex. torkortak, nánugtak; men ellers har 1ste og 2den Cl. -gak, s. S. — Med Suff. betyde begge altid: den, som han —r ell. har —t. F. Ex. nâlagâ, den, som han adlyder; hans Herre. itersagâ, den, som han har vækket. tokutâ, den, som han har dræbt. aggiússai, de, som han har bragt med sig. asassai, de, som han elsker. kajumigissâ, det, som han har Lyst til.

Med -uvok dannes heraf passive Verber, f. Ex. nâlagauvok, han bliver adlydt (er En, som bliver adlydt, ell. er Herre); itersagauvok, han er bleven vækket. tokutauvok, han er bleven dræbt. asassauvok, han elskes. malugissauvok, han er bleven bemærket. — Den samme Omdannelse frembringes ogsaa ved ..ne-karpok, s. S., og i de allerfleste Tilfælde kunne begge Maader anvendes efter Behag.

..**tak** II, efter i undertiden ..**sak**, N. frit: en tilhørende —. S. arnartak, angutitak, kajartak, nunatak o. Fl. Det maa, ligesom -ut, ofte anvendes for at give Suffixet den rette Betydning; f. Ex. nagssua, dets (Dyrets) Horn; nagssugtâ, dens (Tingens) tilhørende Hornstykke; det Stykke Horn, som er anbragt derpaa. nekâ, dets Kjød (hvoraf dets Legeme bestaaer); nekitâ, dens (Krogens) tilhørende Kjødstykke ɔ: Madingen derpaa. savia, hans Kniv; savigsâ, dets Jernbeslag. — Fordoblet synes det at være i pisatak, s. under pe.

..**tâk**, efter i oftere ..**sâk**, N. frit: 1) en ny —; m. S. ofte: 2) en ny (nylig) erholdt —. okalugfigsâk, en ny Kirke. kûgtâk, en ny Elv. igdlutâk, et nyt Huus. kamigtâka, mine nye Støvler. igdlerfigsâra, min nye ell. ny erholdte (nylig kjøbte etc.) Kiste. kitornartâ-nguarput, vort lille (ɔ: kjære) nyfødte Barn. I Verbalform:

..**târpok**, ..**sârpok**, frit: har faaet en ny eller nye —. (Ellers som det Forrige.) kamigtârpok, har faaet nye Støvler. kajartârpok, har faaet en ny Kajak, eller og kun: har nu faaet en Kajak. autdlaisitârpok, har faaet en ny Bøsse, eller har anskaffet sig en Bøsse. — Det bruges saaledes saavel i Nominal- som Verbalform ofte, deels hvor vi ikke særlig udtrykke det „nye", deels hvor dermed kun skal siges, at man nylig er bleven Eier af Noget, som man før ikke eiede.

.taraok s. :-araok.

.**tarpok** I, .**sarpok**, N. intr. (frit): samler — og henter det hjem. S. imertarpok, ivigtarpok, kissugtarpok, mánigsarpok.

.tarpok II s. d. F., Slutningen.

t]arpok, V. ntr. **frit**: 1) oftere eller ofte; gjentagne Gange. Dette bliver ofte videre: 2) d. S. s. :-araok, pleier at —; 3) kan —; nemlig: har oftere gjort det, saa man veed, at han kan. pulârtar-pok, han besøger oftere. takussarpara, jeg har gjentagne Gange seet det. ag-dlagtarpok, han skriver oftere (f. Ex. som Secretair); ell. og: har ofte skrevet og kan følgelig skrive. makitarpok, reiser sig oftere ell. gjentagne Gange (fra sit Leie); ell. og: kan reise sig (med sin Kajak). — Det bruges meget hyppig

og navnlig, ligesom :-araok, i en Mængde Tilfælde, hvor vi ikke særlig udtrykke Gjentagelsen. F. Ex. kikiagdlugit ajortarput, det duer ikke at nagle dem (det duer ikke blot denne Gang ikke, men overhovedet ikke). nalunaerkutak arfini-ngortok soraersarpugut, Klokken sex holde vi op (pleie vi at holde op). Jvf. ..torpok, 3. — I Forbindelse med ..ngilak forekommer det, undtagen i det Følgende, ikke let, hverken foran ell. efter det; f. :-araok, som da træder istedetfor dette.

Som en særlig Form forekommer hos nogle Verba af 5te Cl. **-gtarpok** (maaskee en Forkortelse af -ngnigtar-pok, hvis Betydning det har), og deraf med -ipok: **-gtáipok**, er u—. F. Ex. näkigtarpok, d. S. s. näkingnig-tarpok; näkigtáipok, er ubarmhjertig. misigigtarpok, d. S. s. misigingnig-tarpok; misigigtáipok, er ufølsom.

t|áinarpok, ntr. frit: meget hyppig; stadig; bestandig (efter Bæreordets Betydning); og hos ..ngilak: **..ngi-sáinarpok**, aldrig; er ell. har aldrig —. nákartáinarput, de falde stadig ned. takussáinarpara, jeg seer ham stadig ell. meget hyppig. nágkiútái-narpok, han snubler bestandig. ta-kúngisáinarpâ, han har aldrig seet den. patdlingnekángisáinarpok, der er aldrig Nogen kommen dertil.

..târpok I s. ..tâk.

..târpok II, V. ntr. (bdt.); omtr.: med Gjentagelse af det Samme i mere eller mindre regelmæssige Mellemrum. S. -kâtârpok, ..kûtârput, -tdlagtâr-pok, og jvf. -ssârpok II. Ogsaa i -kârpok synes det samme eller et lignende Begreb at være knyttet til det lange â.

t|e, m. S. **t|â**, sjelden **t|ia**, V. bdt.: den, som — ham. Danner de transitive Verbers active Particip, som hos disse i transitiv (ikke refl. ell. passiv) Betydning træder i Nominalparticipiets Sted, men bruges aldrig uden Suffix. I 3die Cl. dannes det altid af den halvtransitive Form, undertiden ogsaa i de andre Classer, især i 5te. — ajokersortâ, den, som lærer ham; hans Lærer. ornigtai, de, som komme til ham. tokutsissâ, den, som dræbte ham; hans Morder. ánáussissâ, den, som frelste ham; hans Frelser. asassiga, den, som elsker mig. asassia, den, som elsker ham. miane-ringnigtai, de, som frygte ham. — Paa ualmindelig Maade synes dette Affix at være anvendt i ilagîgsai og ugpertai.

t|igâ, har ham til den, som — ham ɔ: — s af ham. ajokersortigâ, har ham til sin Lærer; undervises af ham. sivnersigâ, har ham til sin Afløser; afløses af ham. maligtigâ, efterfølges af ham. oka-lugfigissigâ, tiltales af ham.

..**terpok**, V. ntr.? (frit): efterhaanden; lidt efter lidt. S. aserorterpâ, ater-terpok, aulaterpâ, ekiterpâ, imer-terpâ, masagterpâ, nugterpai o. Fl. — Det synes undertiden tillige at indeholde Betydningen af ..tipâ, nemlig hvor det med Suffix er føiet til et intransitivt Bæreord (som f. Ex. i ovenstaaende au-laterpâ, imerterpâ, masagterpâ); muligt, at det er en Omdannelse deraf; jvf. -juerpok ved Siden af -juipok.

t|igâ s. under t|e.

[t]igaok, hos 4de og 5te Cl. **-tigaok**, V. intr. frit: er saa — som —. Bruges kun i Forbindelse med kanok, ima, taima eller App. ..tut, f. Ex. kanok takitigâ? hvor lang er den? ima taki-tigaok, den er saa lang (som vises). matumatut takitigaok, den er saa lang som denne. taimatut takitigaok, den er ligesaa lang. kanok erininarti-gaunga? hvor utaalmodig blev man (ɔ: Du) ved at vente paa mig? eller: hvor sjedsommelig var jeg at vente paa? mîlitut tatdlimatut ungasigsigaok, det er saa langt borte som fem Mile ɔ: det er fem Miil borte. isagkatut untritiligtut ititigaok, der er 100 Favne dybt. (Saaledes ved alle Maalangivelser; men jvf. .ssusek, Slutningen). — angivok bliver med dette Aff. altid forkortet til agtigaok (istedetfor angitigaok).

.. **tipâ**, .. **sipâ**, htr. .. **titsivok**, .. **sitsivok**, V. frit: 1) hos intr. ell. htr. Bæreord: foranlediger ell. lader skee, at han (en Anden) —; lader ham ell. det —; 2) hos tr. Bæreord med Suff.: lader ham ell. det — (i pasf. Betydning; af Nogen: ..mut); 3) hos tr. Bæreord uden Suff.: lader sig — (af Nogen: ..mut). Jvf. -rkuvâ,

som det i alle Henseender er analog med. Det „at lade" kan her altid være saavel activt (foranlediger, at —) som passivt (tillader, forhindrer ikke, at —). F. Ex. (1) intr. Bæreord: nákartipâ, han lod det falde ned; enten ved at kaste det ned, ell. ved ikke at have befæstet det ꝛc. aut-dlartipâ, lader ham gaae bort; enten: sender ham bort (som Bud ꝛc.); eller: holder ham ikke tilbage. Htr. Bæreord: erne neĸimik aigdlersipâ, han lod sin Søn hente Kjød. (2) neĸe ernerminut aisipâ, han lod Kjødet hente af sin Søn. (3) uvavnut ajoĸersortipoĸ, han lod sig undervise af mig. — Inf. heraf faaer meget hyppig Betydning af: imedens; men det, som derom er bemærket under -rĸuvâ, gjælder ogsaa her. F. Ex. pava-nîtitdlune tusarpâ, medens han (A) var deroppe, hørte han (A) det (ladende sig være deroppe ꝛc.). pavanîtitdlugo tusarpâ, imedens han (B) var deroppe, hørte han (A) det (ladende ham, den Anden, være ꝛc.). taimailíngikatdlar-titdlugo, ladende det endnu ikke være blevet saaledes ɔ: inden det var blevet saaledes. — Hvad Affixets dobbelte Form angaaer, da bruges ..sipâ i 1ste, 2den og 3die Cl., hvor Nominalparticipiet har s (rs, gs, ts), samt i 4de Cl. efter i, ellers altid ..tipâ. 1ste og 2den Cl. beholde deres r ell. g (-rtipâ, -gtipâ), hvorimod 3die Classes t sporløst bortfalder (-tipâ).

Hos -uvoĸ bliver den samlede Betydning ofte: antager det for at være —; f. Ex. mardlûtipáka, jeg lod dem være to (neml. i mine Tanker) ɔ: jeg antog dem for to, ell. jeg troede fuldt og fast, at der var to; og s. ajortûtipâ, pissû-tipâ o. Fl. Denne Forbindelse udtrykker saaledes i Regelen en fastere Overbeviisning, end .. sorâ.

-**tdlagpoĸ**, V. ntr. bdt. (prov. frit?); hyppigere:

-**atdlagpoĸ**, intr.? (frit), og

-**tdlatsiarpoĸ**, ntr. frit: lidt; og navnlig: en kort Tid; et Øieblik. tikit-dlatsiarpâ, kom dertil, men forlod det strax igjen. najutdlatsiarpai, han var en kort Tid hos dem. ilitdlatsiarpâ, lægger det et Øieblik fra sig. pitdlat-siarpâ, gjør (kun) lidt ved ham eller ved det; behandler det flygtig ꝛc. (bl. A. ogsaa: straffer ham lidt). ĸimatdlat-siarpâ, forlader ham et Øieblik. — De første to Former udtrykke vel egentlig kun, at Begyndelsen til det Nævnte fandt Sted i en ganske kort Tid, medens selve den saaledes fremkomne Tilstand godt kan vedvare længere; s. anitdlagpoĸ, kimit-dlagpâ, ikuatdlagpoĸ, ajuatdlagpoĸ, ingnâtdlagpoĸ, kiâtdlagpoĸ, saĸiat-dlagpoĸ, og jvf. -tsiarpoĸ.

I Betydning af -tdlatsiarpoĸ forekommer i enkelte Ord -**pitdlagpoĸ**, f. Ex. agtupitdlagpâ, han rørte en Smule ved det. — Af -tdlagpoĸ er endvidere dannet:

-**tdlagtârpoĸ**, ntr. frit: af og til; engang imellem. angutdlagtârput, de fange engang imellem. sanatdlagtârpâ, han arbeider af og til paa det.

-**tdlarpoĸ**, V. ntr. frit. Er en Slags Intensivform af -lavoĸ (s. aulavoĸ og autdlarpoĸ, nalavoĸ og natdlarpoĸ, paluvoĸ og patdlorpoĸ, og jvf. !_rpoĸ), altsaa omtr.: kommer i Bevægelse eller geraader i Kraft og —; og deraf videre: — paa Kraft; dygtig; i en Fart ꝛc. Men den Væren i Bevægelse, som -lavoĸ ellers udtrykker, existerer i dette Tilfælde hovedsagelig i den Talendes Tanker, hvorfor dette Affix navnlig bruges meget i livlig Tale eller Fortælling (men ikke let i Interr.), og det giver da nærmest Talen en vis eiendommelig Flothed, som det ofte er vanskeligt at gjengive. F. Ex. (tilnærmelsesviis): takulitdlaravko tivsitsagkalua-ĸaunga, da jeg saa kom til og fik Øie paa den, ja, da kunde jeg rigtignok ikke bare mig for at lee. kivitdlaramink ..., da han saa i en Fart løftede den i Veiret, ... autdlalitdlarmata ..., da de havde travlt med at komme paa Gled, ell. da det stod paa med deres Afreise, ... tauvauna aputdlarâ, og saa stødte han paa den, saa det knagede efter. taimaileriánguatdlartoĸ ..., som det nu allerbedst var i Gang med at skee saaledes, ... ɔ: da ell. imedens dette skete, ...; eller og kun: da .... Ligeledes bruges det ofte i heftig eller truende Tale, f. Ex. ilâne ĸutdlikasit aserutdlarumârpara, jeg skal engang

slaae din tossede Lampe i Stykker, ja, det gjør jeg. navîtdlarumârpavkit, ja, bi lidt, jeg skal komme efter Dig! — At Begrebet af (stærkere) Bevægelse ikke knytter sig til den Talende, men til den nævnte Person eller Gjenstand, er sjeldnere Tilfældet, men det forekommer dog, s. pitdlarpâ, nungutdlarpoĸ og Aff. - tdlâraoĸ (under :- araoĸ). Jvf. Anm. til - vigpoĸ. — Hertil hører formodentlig:

- tdlánguarpoĸ, ntr. frit; bruges hovedsagelig (eller udelukkende?) i Inf. benægtende: uden at — det Ringeste; uden saa meget som at —. takutdlánguarnago autdlarpunga, jeg gik derfra uden saa meget som at have seet ham. sutdlánguarnata angerdlarpugut, vi vendte hjem igjen uden at have udrettet (eller faaet) det Ringeste. akigssaĸatdlánguarnanga pisiniarfiginiaraluarpavkit, jeg vilde gjerne kjøbe hos Dig, uden at jeg dog eier det Ringeste at betale med, eller uden at jeg eier saa meget som en Skilling. — Ofte siger det dog ikke mere end den simple Nægtelse: uden at —.

- tdlerpoĸ, s. V. ntr. (bdt.). Forekommer som Biform af - lavoĸ, omtr. i Betydning af: kommer nu i (indre) Bevægelse af den Art, s. ûmilavoĸ og Aff. [g]umatdlerpoĸ.

t]oĸ, V. bdt. Danner Nominalparticipiet. Formen er i 1ste og 2den Cl. **. toĸ** efter a og o (u), efter e (i) som oftest **. soĸ,** men hos Nogle ligeledes **. toĸ**; i 3die Cl. deels **⊥ toĸ,** deels **- tsoĸ**; i 4de og 5te Cl. **- ssoĸ.**

..tôĸ s. under ..tuvoĸ.

- toĸaĸ, efter i undertiden **- soĸaĸ,** 2. (Pl. - torĸat, - sorĸat), N. frit: en gammel —. igdlutoĸaĸ, et gammelt Huus. pisoĸaĸ, en gammel Ting. tássanîtutoĸaĸ, en gammel Derværende ɔ: Nogen ell. Noget, som har været der i lang Tid.

t]orâ s. ..sorâ.

.torpoĸ (- gtorpoĸ) s. under ..tuvoĸ.

..torpoĸ, eft. i som oftest **.. sorpoĸ,** og desuden med en Biform **- rssorpoĸ,** N. og V., intr. og tr., (frit). Har en meget udstrakt Anvendelse. Grundbetydningen synes at være: anvender det i Gjentagelser; og m. S. — derpaa ell. der. Det bruges: 1) om Madvarer: nyder det; og undertiden m. S. nyder dets —. neĸitorpoĸ, spiser Kjød. agpatorpoĸ, spiser Alker. mánigsorpoĸ, spiser Æg. vînisorpoĸ, drikker Viin. neĸitorpâ, spiser dets Kjød, &c. 2) om et Redskab ell. Lignende: anvender det; benytter det; bruger det (d. S. s. atorpâ); og undertiden m. S. — der; s. ĸajartorpoĸ, umiartorpoĸ, sâmigsorpoĸ, aĸûterssorpoĸ, ĸilauterssorpoĸ, erinarssorpoĸ, nipilerssorpoĸ o. Fl. 3) hos mange Verba, hvor det udtrykker Gjentagelse, dog ikke som t]arpoĸ, men saaledes at Gjerningen betragtes som een, der bestaaer af en Samling af flere eller færre Smaagjerninger; s. ajagtorpâ, ánorârtorpâ, akerartorpoĸ, ĸingarssorpâ, ûmigssorpâ, isumagssorpâ, katerssorpai, pilagtorpâ, ûgtorpâ, tilugtorpâ o. Fl., samt Aff. :ersorpâ og :- ússorpâ. — Hvor det bruges med Suff., er den halvtransitive Form **.. tuivoĸ, .. suivoĸ, - rssuivoĸ.**

t]ôrpoĸ, (ɔ: Nominalparticipiet og ≙ rpoĸ III), V., intr. og tr., frit: det gik ham saa, ell. det hændtes ham saa, ell. han traf det saa, at han (en Anden ell. Andet) —; sjeldnere om det Andet alene: det gik saa, ell. det traf sig saa, at —; og hos et transitivt Væreord eller overhovedet med Suff.: det gik ham saa, at han (selv) — ham eller det. Det grammatikalske Subject forholder sig her altid paa en Maade passivt (ikke activt). F. Ex. ajornarpoĸ, det er umuligt; ajornartôrpoĸ, det gik ham saa, at det blev umuligt; han mødte uovervindelige Vanskeligheder. peĸángilaĸ, han er ikke hjemme; peĸángitsôrpâ, det gik ham saa, eller det traf sig saa, at han (den, han søgte) ikke var hjemme; han traf ham ikke hjemme. ilisaringilara, jeg gjenkjendte ham ikke; ilisaringitsôrpara, det gik mig saa, at jeg ikke gjenkjendte ham; jeg fik ham ikke gjenkjendt. táuna igdluminik ikuatdlagtôrtoĸ, han, for hvem Huset brændte, eller hvis Huus brændte. S. ogsaa akungnagtôrpoĸ, nâmagtôrpâ, misingnaitsôrpoĸ o. Fl.

..tôrpoĸ, N. intr. (frit): gjør, lader, bærer sig ad, forholder sig som —. Er en Forlængelse af App. ..tut og bru-

ges især om at tale et fremmed Sprog, f. Ex. tulugtòrpoĸ, taler Engelsk (egentl.: gjør som en Engelskmand); ĸavdlunâtôrpoĸ, taler Dansk. Med samme Affix, -t (:-ut) og Suffix er dannet: umiatùtâ, dens (Baadens) Bredfok; egentlig: dens, hvormed den gjør som en Konebaad ɔ: det Seil paa den, som ligner et Konebaadsseil.

-tsagpoĸ, V. intr. (bdt.). Udtrykker altid stærk Bevægelse i Sindet og er formodentlig en Intensivform af -savoĸ, som -tdlarpoĸ af -lavoĸ. S. aliatsagpoĸ, erinitsagpoĸ, ùmitsagpoĸ o. Fl. — Med :-úpâ faae alle disse Betydning af: — med Hensyn til ham ell. til det.

-tsailivâ s. [t]ailivâ.

-tseriarpoĸ, hos 1ste og 2den Cl. **.seriarpoĸ**, V. intr. (frit): er villig til at —; lader sig let —; og

-tserîpoĸ, .serîpoĸ, ts. er uvillig til at —; vil ikke lade sig —. Dette Sidste bruges nok saa meget som det Første. ingerdlatseriarpoĸ, gaaer villig frem; skyder let Fart (en Baad). iputserîpoĸ, lader sig vanskelig roe (Baaden). saĸitserîpoĸ (nærmest af saĸípâ), vil ikke lade sig bringe paa andre Tanker; er stridig. S. ogsaa inerterseriarpoĸ ff., nâlagseriarpoĸ f., oĸautseriarpoĸ f. Afvigende er Formen i uterîpoĸ.

-tserpâ I s. :erpâ.

-tserpâ II, hos 1ste og 2den Cl. **.serpâ**, htr. **-tsîvoĸ, .sîvoĸ**, V. frit: giver Tid ell. venter ell. bier, indtil han (en Anden) ell. det —. Hos transitive Væreord forholder det sig ganske som -rĸuvâ og ..tipâ. I Inf. svarer det ofte til: indtil. tikitserpâ, venter, indtil han kommer hjem. ĸalatsîvoĸ, venter, indtil Maden er kogt. soraersernìarpara, jeg venter paa, at han skal holde op. tâssane unigit uvavnut oĸarĸigitserdlutit ell. ilingnut oĸarserdlunga, bliv der, indtil jeg siger Dig til (oppebiende Dig tilsagt af mig, ell. oppebiende mig sigende Dig til). — Megen Lighed dermed har:

-tsîvâ, .sîvâ (dannet ved :-ivâ, s. S.), faaer givet Tid for sig ɔ: afventer rolig Sagens Gang ell. forholder sig rolig i den Sag (men bestiller maaskee Andet imedens), indtil den Anden ell. indtil det —. ilatsîvai, venter med dem (bruger dem ikke ɔc., men gjør forøvrigt sin Gjerning imidlertid), indtil der er kommen flere til. uko inersîgatdlákit, vent med det, Du vilde gjøre (Du kan jo bestille noget Andet saalænge), indtil disse ere færdige. pissagssáka táussumúnga nâmagtitsîsaváka, jeg vil rolig vente (paa det, jeg skal have, og rolig fortsætte min Dont imidlertid), indtil han faaer fuldstændig tilveiebragt dem, jeg skal have. — Af -tsîvoĸ (htr., s. o.), -t og -gâ bliver:

-tsîsigâ, .sîsigâ, frit: har det til Ventebestilling ɔ: bestiller det saalænge, indtil ɔc. angmagssianik anitdlagsîsigisaváka, dem skal jeg have at bestille med saalænge, indtil angmagssat-Baaden kommer ud af Fjorden. amigssainik kinitsîsigalugo inisavoĸ, den (Kajakken) skal blive færdig, havende den til Ventebestilling (ɔ: imedens man skal vente), indtil Skindene til dens Betræk ere opblødte. ĸáumarsisigalugo tamána suliarilara, lad mig have det til Beskjæftigelse som Ventebestilling (ɔ: lad mig beskjæftige mig med det saalænge), indtil det bliver lyst. Det bruges mest saaledes i Inf.

-tsiaĸ, (m. S. -tsiâ, Subj. -tsiaup, Pl. -tsiait, som af -tsiak; s. ′nguaĸ), hos Nominalparticipier og ..tóĸ (hvis o her altid bliver kort), samt oftere hos Nomina af 3die Cl. (navnl. Aff. -lik, -rĸik og ..neĸ): **.atsiaĸ**, N. frit: 1) en temmelig —; en middelmaadig; 2) og især med ′nguaĸ: **-tsiánguaĸ**, en ikke ilde —; en ret brugelig ell. ønskelig —; en —, som dog har god Værdi, eller som dog kunde være til god Nytte. — I 2den Betydning bruges det mest udraabsviis, og da i Regelen med et underforstaaet: det var Skade! F. Ex. (1) âtâtsiaĸ, en halvvoxen âtâĸ. utorĸatsiaĸ, halvgammel. angisuatsiaĸ, temmelig stor. ĸingortuatsiauvoĸ, den (Fjord eller Bugt) er temmelig dyb til Bunden. amerdlasuatsiâuput, de ere temmelig mange. ĸuvneratsiaĸ eller ved Sammentrækning ĸuvnatsiaĸ, en temmelig (dyb) Fjeldkløft. kúligatsiaĸ, som har en temmelig (stor) Elv eller temmelig

mange Elve. angerkingatsiâ, en, som er en Deel større end den. (2) savit-siánguak, en ikke ilde Kniv! ɔ: den Kniv var ikke ilde! (Skade, at man ikke eier den, ell. at den saaledes ødelægges ꝛc.). kiorfigssatsiánguak kissugînalekâ, nu gaaer han hen og bruger det som Brændsel, og det kunde dog have været saa godt til et Skærebræt!

-**tsiarpok**, V. ntr. frit: 1) saa temmelig; men hyppigst: 2) lidt; en kort Tid; et Øieblik (som -tdlatsiarpok). Den 1ste Betydning har det især hos -ngârpok. sisungâtsiarpok, den gled temmelig langt ned. tipaitsûtigitsiarpâ, han glæder sig saa temmelig over det; ell. og: glæder sig en (kort) Tid over det. anitsiarpok, gaaer lidt udenfor (for en kort Tid). takutsiarpâ, har seet ham lidt (i Forbigaaende ꝛc.). atutsiardlara, lad mig bruge det lidt; laan mig det et Øieblik!

-tsorâ s. ..sorâ.

-tsorpok s. under ..tuvok, tilsidst.

-**tuak**, efter i undertiden -**suak**, (m. S. -tuâ, -suâ, og -tua, -sua, som af en Biform -tuk; jvf. ⌣nguak), N. frit: den eneste —. Bruges mest med Suffix. ernituâ, hans eneste Søn. kitornatuâ, hans eneste Barn. tang-mârfigssatuak, det eneste Sted (deromkring), hvor man kan slaae Leir. angmagssautituât, deres eneste angmagssat-Pose. pisuánguara, det Eneste (af den Art), jeg eier. — Deraf:

-**tuarpok**, -**suarpok**, V. ntr. (frit): alene, kun, blot; neml. enten: 1) den eneste Gang; eller: 2) alene ell. kun den. oka-tuarpok, siger den eneste Gang (enten: siger ikke det Samme igjen, eller: siger overhovedet Intet mere). karssât nuna-mut pitdlatuarângamik imak tarrit-dlugo pissarput, den eneste Gang (om Aaret), Lomerne komme paa Land, gjøre de det saa, at de faae Søen ud af Syne. pisuarpâ, gjør alene ell. kun ved den. asatuarpâ, elsker ham alene. — (Ikke at forvexle med [t]uarpok, s. n.)

-**tuauvok**, -**suauvok**, N. intr. frit: er den eneste —. ajúngitsutuauvok, er den eneste, som duer noget, ell. som er god. kekertatuauvok, er den eneste Ø (deromkring). — I samme Betydning bruges ogsaa **t]ûvok** (af Nominalparticipiet), f. Ex. makitûvok, er den (eneste), som er kommen op af Sengen; tikitsû-vok, er den (eneste) Hjemkomne, o. Fl.

[**t**]**uarpok**, hos 4de og 5te Cl. -**uarpok**, -**juarpok**, V. ntr. frit: vedvarende; vedbliver at —. I visse Egne har dette Affix â (langt). atortuarpâ, bruger det vedvarende. ornigtuarpâ, vedbliver at nærme sig den. asauarpâ eller asajuarpâ, elsker ham vedvarende. inûarpok (ell. inûârpok) ell. inûjuar-pok, vedbliver at leve. issigiuarpâ, vedbliver at see paa den.

[t]**uarsinarpok**, -**uars**-, -**juars**-, ntr. frit: vedbliver uafbrudt at —. ornigtuarsinarpâ, vedbliver uafbrudt at nærme sig den. ajoriartortuarsinar-pok, vedbliver uafbrudt at blive værre og værre.

[**t**]**uinarpok**, i 4de og 5te Cl. ⌣**tui-narpok**, V. ntr. frit: bestandig; uafladelig; eft.Omst.: evigt, i Evighed. Det synes at bestaae af [t]uarpok og -inarpok, ligesom det Forrige, men med en Sammentrækning i Formen, som svarer til Betydningernes Sammentrækning til een. tipaitsugtuinarpok, er bestandig glad. issigituinarpâ, seer ufladelig paa ham. inûtuinarpok, lever i Evighed.

..**tuvok**, efter i undertiden ..**suvok**, N. (og V.) intr. frit: 1) har stor ell. store —; 2) har mange —. (Modsat -kipok.) issituvok, har store Øine. akisuvok, har stor Betaling (ɔ: Priis); er dyr. isumatuvok, har store (ɔ: meget omfattende) Tanker; er dybsindig ell. tankerig. kákartuvok, har mange ell. store eller mange og store Fjelde (Landet). — Hos nogle Verba bruges det istedetfor ellers ..nertuvok, s. orkartu-vok, mavtuvok o. Fl. — Ved Siden af Participiet (..tussok, ..sussok) bruges nok saa meget:

..**tôk**, ..**sôk**, frit: En, som har stor ꝛc. S. akisôk, pisôk, silatôk o. Fl., og hos Verba angisôk, mavtusôk, pileri-tôk, piumatôk o. Fl. (I mavtusôk er det paa en Maade fordoblet). — Deraf igjen:

..**tûvok**, ..**sûvok**, (frit): er En, som har stor ꝛc.; d. S. s. ..tuvok og bruges i nogle Ord deels altid, deels fortrinsviis istedetfor samme, f.Ex. i pisûvok,

itisûvoĸ, tatitûvoĸ. (Et andet tûvoĸ s. under -tuaĸ).

Med Betydning af: faaer større eller flere —, forekomme følgende Former, tildeels med Suff.: skaffer den større eller flere —: 1) ved Siden af .tuvoĸ: **.tusivoĸ**, s. anguertusivoĸ, ĸagtu-sivoĸ; 2) ved Siden af -tuvoĸ: **-gtorpoĸ**, s. silagtorpoĸ, nerugtor-poĸ, inigtorpâ; 3) ved Siden af -suvoĸ: **-tsorpoĸ**, s. akitsorpoĸ, sivitsorpoĸ.

-uarpoĸ I s. [t]uarpoĸ.

-uarpoĸ II, N. bdt.: har altfor meget ell. for mange —. imauarpoĸ, har altfor meget Indhold; er altfor fuld. ûvauarpoĸ, har altfor mange Kogestykker i sig (Gryden).

-uípoĸ s. -juípoĸ.

[g]umârpoĸ, hos 4de Cl. efter a og u **-jumârpoĸ**, efter i og hos 5te Cl. **-umârpoĸ**, V. ntr. frit: vil engang i Tiden —; det vil skee, at —. Dette og !savoĸ svare til vort Futurum, med en ringe indbyrdes Forskjel, som omtrent bestaaer deri, at det Forestaaende ved !savoĸ betragtes som umiddelbart sammenhængende med det Nærværende ell. Daværende (som det er sat i Forbindelse med), ved [g]umârpoĸ derimod som skilt derfra ved Noget, som skal indtræde derimellem; eller: at [g]u-mârpoĸ har !savoĸ imellem sig og -lerpoĸ. Hvor denne Forskjel ikke kommer i Betragtning, eller der ikke lægges Vægt paa den, bruges de begge iflæng; derimod fastholdes Forskjellen, hvor den hører med til Sagen. F. Ex. aĸago autdlásaunga, imorgen skal jeg reise (det rører sig allerede nu i mig; ell. det „at skulle“ finder allerede nu Sted); aĸago autdlarumârpunga, imorgen vil jeg reise ell. agter jeg at reise (men det er tidsnok at tænke paa det, træffe Foranstaltninger dertil &c., imorgen). atúsaviuk? skal Du bruge det (nu)? ell. er Du i Færd med at skulle bruge det? atorumârpiuk? vil Du komme til at bruge det (senere ell. under visse Eventualiteter, som endnu ikke ere indtraadte)? ell.: agter Du siden engang at bruge det? takugugko ilisarisavat, naar Du seer det, vil Du gjenkjende det (med det Samme; at see det og at gjenkjende det ville, saa at sige, være Eet); takugugko ilisariumârpat, naar Du seer det, vil Du nok gjenkjende det (efter nogen Tids Forløb; naar Du først faaer seet tilbørlig paa det, ell. først kommer Et og Andet i Hu &c.). ĸatsúsasimavoĸ og ĸatsorumârsimavoĸ maae begge gjengives ved: det vil vistnok blive stille; men ved det Første ligger i Tanken: jeg synes, jeg kan allerede nu see det paa Skyerne &c.; ved det Sidste derimod: Blæsten skal rigtignok først tage af, men det skeer vel. — Deraf:

[g]umârnertuvoĸ, intr. frit; egentl.: er stor i at skulle engang i Tiden (ikke nu) ɔ: tøver ell. opsætter at —; det varer længe, inden —. Bruges mest med -ĸaoĸ. aggerumârnertoĸaoĸ, det varer længe, inden han kommer. oĸa-rumârnertoĸaoĸ, han tøver længe med at sige Noget.

[g]umavoĸ, hos 4de og 5te Cl. **-ju-mavoĸ**, **-umavoĸ** (som Forrige), V. ntr. frit: vil —; ønsker eller forlanger at —. autdlarumavoĸ, han vil reise; det er hans Villie ell. Ønske, nu at reise. sinigkumavoĸ, han ønsker at sove. piumángilâ, han vil ikke have det. ilaujumáinarpoĸ, han vil absolut være med. — I Inf. svarer det ofte til: for at — (med en Inf.; jvf. -rĸuvâ). F. Ex. takujumavdlugo, villende see det ɔ: for at see det. inerumavdlugo iser-poĸ, han gik ind for at gjøre det færdigt.

[g]umatdlerpoĸ, s. ntr. frit: vil nu —; har nu faaet Lyst til at —. Jvf. -tdlerpoĸ. makíkumatdlerpoĸ, har faaet Lyst til at staae op. sanajumat-dlerpâ, har faaet Lyst til at arbeide paa det.

[g]uminarpoĸ, uperf. (ved .. narpoĸ), frit: 1) man vil gjerne —; det er ønskeligt &c. at —; 2) man vil gjerne —, fordi det er saa let; og deraf ligefrem: det er let at —; man kan let — det. Bruges forøvrigt mest med -ĸaoĸ. (1) autdlaruminaĸaoĸ, man vil meget gjerne reise. takujuminaĸaoĸ, man vil meget gjerne see det, eller det er meget behageligt at see. ilikuminarpoĸ, det er værd at lære eller at komme efter. —

(2) ĸuvdloruminarpoĸ, det kan man let kløve; ell. det er let at kløve. saligkuminaĸaoĸ, den er meget let at gjøre reen.

[g]ungnarpoĸ, -jungnarpoĸ, -ungnarpoĸ (som de Forrige), V. ntr. frit: sandsynligviis; man maa antage, at han eller det —. táussuma kisime piungnarpâ, han alene har sandsynligviis taget det ɔ: han er den Eneste, om hvem man kan antage, at han har taget det. pautigssaujungnarpoĸ, der kan sandsynligviis blive en Kajakaare af det; ell. det seer ud til, at der kan blive en Kajakaare deraf. — Mere bruges de to Følgende:

[g]ungnarsivoĸ, ntr. frit: har ell. er nu ell. kan nu sandsynligviis —; man kan nu med Rimelighed antage, at —. apūkungnarsiput, de ere nu sandsynligviis ankomne til deres Bestemmelsessted. inerungnarsivâ, han er nu sandsynligviis færdig med det. nāmalerungnarsivoĸ, nu vil den sandsynligviis være passende. aitsât tikíkungnarsivara, nu først kan jeg sandsynligviis komme dertil ɔ: nu først er der Sandsynlighed for, at jeg ꝛc. — Jvf. -rĸôrpoĸ og ..simavoĸ Nr. 2.

[g]ungnaerpoĸ, s. ntr. frit; egentlig vel omtr.: der er ikke længere Sandsynlighed for, at —; men efter Brugen kun: — ikke længere; ikke mere. mamariungnaerpâ, det smager ham ikke længere godt. ajorungnaerpoĸ, er ikke længere daarlig (En, som var syg); er nu rask igjen. erssikungnaerpoĸ, er ikke mere tilsyne. Jvf. ⸌saerpoĸ.

:-úpâ, htr. **:-ússivoĸ**, pass. Part. **:-ússaĸ**, V. (frit). Formen er forskjellig: hos 1ste og 2den Cl. almindeligviis **-úpâ**, sjeldnere **.úpâ**; hos 3die Cl. **-úpâ** ell. **⸌ssúpâ**; hos 4de og 5te Cl. **⸌ssúpâ**; men ofte forkortes det til **⸌⸌pâ** eller og kun **⸌pâ**; htr. **-tsivoĸ**; pass. Part. **-taĸ**. Undertiden forkortes ogsaa Bæreordet, f. f. Ex. arĸúpâ (under at) og erĸúpâ (under iserpoĸ). — Endskjøndt dette Aff. hører til dem, som bruges allerhyppigst, saa er det dog tillige et af de vanskeligste, saavel hvad Betydningen som hvad Anvendelsen angaaer. Dets egentlige Væsen synes at bestaae i, at det betegner det samme Subject som paa eengang dobbeltvirkende, hvad det da i Anvendelsen kan være hovedsagelig paa to Maader: enten 1) saaledes, at den ved Bæreordet betegnede Handling, der bestaaer særlig for sig, samtidig bevirker Noget (til Gavn ell. Skade ꝛc.) for eller har et vist Hensyn til en iøvrigt Udenforstaaende, det sammensatte Verbums grammatikalske Object, saa at dette Aff. bliver det almindelige Udtryk for: — for ham; med Hensyn til ham; angaaende ham; for hans Skyld; i hans Sted; paa hans Vegne, ꝛc.; eller 2) saaledes, at den samme Gjerning foruden paa det egentlige Object med det Samme udøves paa et andet, saa at Betydningen ligesaa ofte bliver: a) — den med det Samme ell. til Andet ell. i Forening med Andet (..mut); eller hos intr. Bæreord, som betegne en Kommen eller Gaaen: b) — og tager det med sig. — Den 1ste Betydning har det f. Ex. i ángiúpâ, angilugtūpâ, imertáupâ, kivfartūpâ, nāmagsissúpâ, nipangiúpâ, pigáupâ eller piggápâ, soraerúpâ; den 2den derimod a) i agiúpâ, ilángúpâ, ĸilerúpâ, tápúpâ, torrúpâ; b) i aggiúpâ, anipâ og ánípâ, angerdláupâ, autdlarúpâ &c. &c. I andre Ord er Opfattelsen mindre tydelig, f. Ex. i nagsiúpâ, ulerúpai o. Fl.

Uden Suff. bruges det 1) i Sg. og Pl. i Betydning af: — med sig; eller og kun: — sig; som f. Ex. i tikiúpoĸ, atangiúpoĸ, ĸerdlertorúpoĸ; 2) i Pl. i Betydning af: de — hinanden; saal. f. Ex. i agssortūput, saĸitsáuput, ĸerdleráuput, sivnerseráuput; sjeldnere 3) i passiv Betydning, som f. Ex. i nungúpoĸ og Aff. -erúpoĸ.

:-ússorpâ, htr. **:-ússnivoĸ**, (frit), d. S. s. :-úpâ (navnl. i 2den Betydning), men om gjentagen Gjerning, udøvet paa Flere, Stykke for Stykke eller den ene efter den anden. Jvf. ..torpoĸ, Nr. 3. ĸilerússorpai, binder dem til Andet (..mut), Stykke for Stykke og hver til Sit. ánissorpai, bringer dem ud, Stykke for Stykke eller den ene efter den anden. autdlarússorpai, tager dem bort med sig i ad-

stillige Gange, hver Gang en eller nogle af dem. Ligesaa erĸússorpai, majû--ssorpai o. Fl., samt hos Aff. :iúpâ (s. under :iorpoĸ).

-useĸ I, sjeldnere kun **-seĸ**, 2. m. S. **-usia**, **-sia**, V. (frit); omtr. d. S. s. ..nerata pissusia ell. ..ner--migut ilerĸorissâ: det, at og hvorledes han —; Maaden, hvorpaa han —. F. Ex. pisûsia, hans Gang; hans Maade at gaae paa; ingerdlausia, Maaden, hvorpaa han gaaer fremad; og i aandelig Forstand tillige: hans Fremgangs Historie; og s. ajortuliauseĸ, iluseĸ, inûseĸ, oĸauseĸ, piúmaseĸ.

-useĸ II, oftere kun **-seĸ**, 2. m. S. **-usia**, **-sia**, V. (bdt.): det, hvormed han —. Efter sin Betydning skulde det være en Biform af :-ut, s. makiseĸ, ĸajartûseĸ, toĸúngaseĸ. Foran Aff. -gâ og Suff. -ga (min) taber det sit ĸ, f. Ex. ĸajartûsiga (ikke -sera), mit Kajakklædningsstykke.

.useĸ, 2. N. (bdt.); omtr.: en — i indskrænket Forstand; s. aĸugtoruseĸ, niuvertoruseĸ, akuliaruseĸ, pôruseĸ.

-ussaĸ, hos 3die Classe undertiden **:ussaĸ**, og hos enkelte Ord af 1ste Cl. **-russaĸ**, **!ngussaĸ**, N. frit: Noget, som ligner en —; og især: en Lignelse efter eller en Efterligning af en —. S. inûssaĸ, ĸajaussaĸ, timiu--ssaĸ, issaussaĸ og issíngussat (begge under issé), ĸungordlussaĸ o. Fl. Deraf:

-ussarpoĸ, V. ntr. (frit): — saa halvt om halvt (saa det ligner det noget); tilnærmelsesviis. ajûssarpoĸ, er halvt om halvt slet. nimaussarpâ (af nimerpâ), omvikler det saa løselig, neml. kun for at holde det sammen for Øieblikket. nangiariussarpâ, er saa halvt om halvt bange derved; tør ikke rigtig vove sig ud paa det.

-ussârpoĸ, N. ꝛc. frit: 1) lader som —; foreſtiller —; 2) i Børnenes Sprog: leger —; 3) hos Nominalparticipier: **tsûssârpoĸ**, ntr. a) lader til at —; synes at —; b) lader, som om han . F. Ex. (1) avdlaussârpoĸ, lader som en Anden; paatager sig et fremmed Væsen; forstiller sig. tâunaussârpoĸ, lader som han; paatager sig hans Lader. (2) âtaussârpoĸ, leger Sælhund. *igdlorussârpoĸ* (af Biformen -russaĸ), leger Huus. umiaussârpoĸ, leger Konebaad. (3) ajúngitsûssârpoĸ, synes at være god; er tilsyneladende god. mar--dlûssûssârput, de synes at være to. issigíngitsûssârpâ, lader, som om han ikke seer ham. kamagtûssârpoĸ, lader, som han var vred.

:-ut, (-ut, !ssut, !_t, -t; jvf. :-úpâ), V. **frit**: det, hvorved —; neml. 1) Midlet, hvormed —; 2) Sagen, hvorved —; ell. Anledningen til at —; hvilket Sidste da ofte bliver: 3) Aarsagen, hvorfor —. Med Hensyn til 1ste Betydn. s. agdlaut, âgtût, alugssaut, aulisaut, avalagtaut, ilugdlit, sánat, ûgtût &c. &c.; i 2den og 3die Betydning bruges det hovedsagelig i det Følgende. — Det er aabenbart beslægtet med :-úpâ, uden at det dog synes slet og ret at være Verbalstammen dertil (som forøvrigt vilde have ganske samme Form). — Med -gâ:

:-utigâ, **frit**: har det til Middel ꝛc. ɔ: 1) — dermed; 2) — desangaaende eller i den Anledning; 3) — desaarsag eller af den Grund. S. agdlautigâ, âniautigâ, angerutigâ, erĸarsautigâ, ilungersûtigâ, ĸîtsatigâ, pissutigâ &c. &c. Deels ved Affixets forskjellige Former, deels ved at føie det enten til den transitive ell. til den halvtransitive Form, skjelnes undertiden imellem Aarsagen ell. Anledningen og Midlet; s. bl. A. under ânáupâ, erĸartûpâ og inápâ, samt átat og atássutigâ under atavoĸ.

-ut I s. :-ut.

-ut II, N. frit: en — i Eie. M. S. hans —, som han eier. Bruges hovedsagelig, hvor Suffixet alene ikke betegner Eieren, hvilket bl. A. er Tilfældet hos alle Navne paa Planter og Dyr (undt. ĸingmeĸ), hvor et simpelt Suffix altid gaaer paa Egnen, hvor de have hjemme. S. nerssutaut, savaut, tupaut, ne--ĸiut &c.; ligesaa nunautâ eller nar--ssautâ, hans Ager; men nunâ, hans Hjemstavn, og narssâ, Egnens eller Stedets Slette; ĸârusûtâ, hans Hule, hvori han boer; men ĸârusua, Fjeldets eller Stedets Hule; o. Fl. Jvf. ..taĸ II.

:-utaĸ, 2. (Pl. :-útat) V. bdt. Er en Biform af :-ut i dets 1ste Betydning; s. nangmautaĸ, nivautaĸ, pitûtaĸ, pûgutaĸ, tavssutaĸ, torrutaĸ o. Fl.

- utipâ s. .. tipâ, Slutningen.

- uvoκ, hos .. neκ og nogle faa Andre . **uvoκ**, : **uvoκ**, N. &c. intr. **frit**: er —; er en —. nunauvoκ, det er Land. nâlagauvoκ, han er Herre. avdlauvoκ, er en Anden. piliuvoκ, er Eier af Noget; eier eller har Noget. igdlûvoκ, det er et Huus. agiutau-voκ, det er en Fiil. autdlaisauvoκ eller autdlaisiuvoκ, det er en Bøsse. angisôrssûvoκ (af - rssuaκ), er meget stor. angneruvoκ, er den største. mi-kissúngûvoκ (af !nguaκ), er ganske lille. pingasûput, de ere tre. arfi-niliúput, de ere sex. imánáuput, de ere saa mange. táunauvoκ, det er den. makûput, det er disse. — Jvf. ipoκ (Ordbogens første Afdeling).

Endskjøndt dette Affix i og for sig er fuldstændig intransitivt, saa kan det dog paa indirecte Maade tage Suffixer til sig, nemlig ved at et af de reent adjectiviske Affixer . ssuaκ, !nguaκ, - tsiaκ, - kasik &c. (som da faae ad-verbial Betydning) sættes ind imellem det og et transitivt Væreords Nominalpar-ticip. (Der finder altsaa et Slags Bytte Sted imellem det tr. Væreord og det intr. Tilhængsord, idet det Første afgiver sit Suffix til det Sidste imod at faae et suffixløst Particip.) F. Ex. narrugi-ssorssûvai eller narrugissorujugssû-vai, han foragter eller forsmaaer dem i høieste Grad. noκituatsiauvât, de traf temmelig slemt i den. tusaru-mángitsukasiuvâ, han vil ikke høre det, Slyngelen. — En lignende Anvendelse af - uvoκ finder ogsaa Sted i .. sínauvoκ.

- vatdlârpoκ, hos 1ste og 2den Cl. . **patdlârpoκ**, hos 3die Cl. ! **pat-dlârpoκ**, V. frit: — altfor —. angivatdlârpoκ, er altfor stor. ajag-patdlârpat, Du skubber for stærkt til den. ikipatdlâravko, da jeg kom den altfor nær. issigivatdlâκinago, se ikke altfor meget paa det. — I Conjunctiv bruges det ofte kun for at fremhæve Grundens Gyldighed, f. Ex. nukarivat-dlâκigavko erdligûtingilara, da han er altfor meget min Broder, nægtede jeg ham ikke det, han forlangte; omtr. som: det, at han er min Broder, har altfor Meget at sige eller kommer altfor meget i Betragtning hos mig, til at jeg skulde kunne nægte &c.

- vfârik, prov. !**marik**, og i Verbalform:
- vfârigpoκ, prov. !**marigpoκ**, s. V. frit; omtr.: ret egentlig; i egentligst For-stand (god eller behagelig &c.); og i Ver-balform ofte: saa inderlig gjerne; ret med Velbehag &c. (efter Væreordets Betydning). Det udtrykker altid enten Velbehag i det Nævnte eller Længsel efter det Behage-lige, hvorfor det navnlig bruges hos Ord, som enten betegne en Egenskab ell. en Tilstand, man synes godt om, eller som udtrykke et Ønske eller en Begjæ-ring; i Inf. bruges det ikke sjelden om et uopnaaet eller svundet Vel-behag. Jvf. - vigpoκ, Anm. F. Ex. pinivfârik, en ret egentlig smuk; en overordentlig smuk. tingmiánguaκ ni-pikivfârik, en Smaafugl med rigtig smuk, fiin Stemme. sanârpagssuit ta-marmik iluavfârit, en Mængde Ar-beider, alle ret egentlig rette ɔ: alle uden ringeste Lyde. pinivfârigpoκ, er rigtig smuk; er overordentlig smuk. takuju-mavfârigdlugo ornigkavko takúngi-lara, omtrent som: jeg vilde saa inderlig gjerne have seet ham og gik derfor til ham, men jeg saae ham ikke. iluaκutigivfârigdlugo tauva pigiung-naerpara, den var mig saa deiligt til Gavn, men nu har jeg den ikke mere.

. fik, !_ _ **vik**, V. **frit**: 1) Stedet ell. Ti-den, hvor ell. naar han ell. det —. „Stedet" kan være en Person eller hvilkensomhelst Gjenstand, og det bliver da ofte: 2) den eller det, hvorhen (hvortil) eller hvorfra han —. I 2den Betydning bruges det dog kun sjelden i den Form, men der-imod meget hyppig med - gâ, s. d. F. — Consonanten foran . fik er i 1ste Cl. r, i 2den Cl. g, i 3die, 4de og 5te Cl. v; !_ vik bruges kun hos 4de og 5te Cl., nemlig naar Værestammens næst-sidste Stavelse enten i Forveien er let, men herved kan blive skarp, eller naar den i Forveien er skarp, og den derpaa følgende let (kort); hos lange Vocaler i sidste Stavelse forekomme baade !△vik og !△vfik. — Et transitivt Væreord opfattes her refl. eller pasf.; skal det forstaaes activt, maa det gjøres halv-transitivt. — Uden Suffix bruges dette

Affix saagodtsom kun i faststaaende Benævnelser, s. f. Ex. aulisarfik, ĸapiar-fik, nâlagauvfik, nautsîvik, oĸalugfik, parnaerússivik, sánavik o. Fl.; ellers i Regelen med Suffix. F. Ex. autdlarfia, hans Afgangstid ell. Afgangssted; Tiden, naar, eller Stedet, hvorfra han afgik. tikivfia, Tiden, naar han ankom (Stedet udtrykkes her ved det pass. Part.: tikisâ). nákarfia, Stedet, hvor han faldt ned. nerdlîvfia, Sted eller Tid, hvor ell. naar han bespiser Nogen ɔ: en Anden eller Andre (nerdlerfia vilde derimod være: Sted ell. Tid, hvor ell. naar han bespiser sig selv). singiv-fia, Stedet ell. Tiden, hvor ell. naar det blev sat i Vandet (et Fartøi). singitsivia, Stedet, hvor, eller Tiden, da han satte (et Fartøi) i Vandet. Om det skal forstaaes om Tiden eller om Stedet, maa Sammenhængen vise; dog betegnes i enkelte Tilfælde Tiden særlig ved :- ut, f. f. Ex. aggerfik og aggiut.

. figâ, !_ vigâ, frit: har ham eller det til Sted til at —. oĸalugfigâ, taler til ham. túngavigâ, hviler derpaa. aulisarfigâ, fisker der. sánavigâ, arbeider der (eller og: har det til Værksted). iserfigâ, er gaaet derind, eller er gaaet ind til ham. akiligagssaĸar-figâ, skylder ham; er i Gjæld til ham; har ham til Creditor (har ham til Sted, hvor han har Noget at betale). pi-ssagssaĸarfigâ, har Noget at fordre hos ham, eller har ham til Skyldner (til Sted, hvor han har Noget at faae).

- vigpoĸ s. d. F.

- vik, N. frit: 1) den egentlige —; sjeldnere: en egentlig eller virkelig —; en rigtig —. S. d. F. ativia, hans egentlige Navn. inivia, dets egentlige Sted. nunavia, hans egentlige Hjemstavn; hans Fødeland. nunap inuvê, Landets egentlige (oprindelige &c.) Beboere. arfivik, den egentlige Hval; ell. og: en rigtig Hval (Barbehval). tupa-vik, virkelig Tobak (ikke et Surrogat).

I 1ste Betydning forekommer i enkelte Ord som Biform: **. pik,** f. Ex. i talerpik, den høire Arm; imarpik, d. S. s. imavik, det store Hav. Ogsaa -rpiaĸ hører maaskee hertil.

- vigpoĸ, s. V. ntr. frit: rigtig; virkelig; dygtig; og efter Omst.: heelt; ganske; aldeles &c.; s. Anm. ássigi-vigpâ, ligner ham til Punkt og Prikke. sila ajuvigpoĸ, Veiret er rigtig slemt; eller: det er et rigtig fælt Veir. kia-vigpoĸ, det er dygtig varmt; det kan man med Rette kalde varmt. tupigusu-vigpoĸ, han blev aldeles forbauset. ulivkâvigpoĸ, den er ganske fuld.

Imellem . dluinarpoĸ, - vfârigpoĸ og - vigpoĸ finder et lignende Forhold Sted som imellem - ngârpoĸ, - tdlar-poĸ og - ĸaoĸ: **. dluinarpoĸ** udtrykker det Fuldstændige og ikke Andet, ligesom - ngârpoĸ en høi Grad og ikke Andet; **- vfârigpoĸ** siger i og for sig mindre, men altid forbundet med en vis Affect (i Retning af Velbehag eller Længsel), ligesom - tdlarpoĸ siger mindre end - ngârpoĸ, men forbundet med en vis Affect (i Retning af Livlighed eller Heftighed); og **- vigpoĸ** forstærker egentlig kun Udtrykket ligesom - ĸaoĸ, hvorfor det ofte ligefrem kan ombyttes dermed (hvilket ikke gaaer an med - vfâ-rigpoĸ) eller og sættes sammen dermed, f. Ex. kisame agssuarnângive-ĸaugut, omtrent som: naa, nu har man da omsider ikke kunnet finde Noget at udsætte paa os.

- vinarpoĸ, Prov., d. S. s. - ginarpoĸ, s. - inarpoĸ.

- vkarpâ, V. bdt.; omtr. vel: — heelt og holdent, i Bund og Grund &c. og med Bibegreb af Mislighed; for— ham eller det. U. S. pass.: er for— t. S. ikivkarpâ, pivkarpâ, puivkarpoĸ.

- vkârpoĸ, V. bdt.; s. ulivkârpoĸ, univkârpoĸ.

- vsârpoĸ, .. sârpoĸ, V. ntr. (frit): i særlig høi Grad; ypperlig; udmærket. Bruges kun sjelden, og da navnlig enten i Forbindelse med .. neruvoĸ til at danne en Slags yderligere Superlativform: aller—, s. angneruvsârtoĸ, kutsingneruvsârtoĸ; eller hos - ĸarpoĸ og med !_ ngilaĸ, f. Ex. silaĸavsângitdlat, de have ikke synderlig god Forstand, eller de udmærke sig just ikke ved Forstand; i bebreidende Tone omtr.: aa, de bære sig ogsaa saa tosset ad. — Hos - ĸarpoĸ forekommer - ssârpoĸ 1 i en lignende Betydning.

